This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

[Bible]. N.T. Bulgarian

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ

ГОСПОДА НАШЕГѲ

ІИСУСА ХРІСТА.

СЕГА

Нóво превéденный ѿ Славéнскагѡ на
Бóлгарскій ѩзы́къ,

ѻ̂тъ

НЕОФУТА

'Іеромонáха П. П. Ры́лца.

И съ прилѣжáніемъ
Прегле́данъ и ѡ̂добрéнъ ѿ преѡсвѧщéннѣйшагѡ
и премудрагѡ Митрополі́та Тернóвскагѡ
Г. Г. 'Іларіóна.

Йздáніе трéто.

ВЪ ЛОНДОНЪ:
Напечатасе при В. Ватсъ,
Сосъ иждивеніе на-Англійското Общество, което
издава Свѧщенното Писаніе за просвѣщеніе
на-Божіето Слово.

1859.

Lev Atkolkg

BS2109
1859

ѡглавленіѥ

новагѡ завѣта.

Страница.

Свато́е ѥва́ггеліе ѿ Матѳе́а 1
Свато́е ѥва́ггеліе ѿ Ма́рка 62
Свато́е ѥва́ггеліе ѿ Лѹка̀ 100
Свато́е ѥва́ггеліе ѿ 'Іѡа́нна 166
Дѣа́ніа на-свати̑ те А҃по́столи 215
Собо́рное посла́ніе свята́гѡ А҃пла І҃а́кѡва 281
Пе́рвое Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Петра̀ . . . 287
Второ́е Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Петра̀ . . . 295
Пе́рвое Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Іѡа́нна Бг҃осл. . 299
Второ́е Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Іѡа́нна Бг҃осл. . 306
Тре́тіе Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Іѡа́нна Бг҃осл. . 307
Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла 'Іѹда 308
Къ Ри́мляномъ посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла . . . 310
Къ Корі́ѳянѡмъ А҃. посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла . . 338
Къ Корі́ѳянѡмъ Б҃. посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла . . 364
Къ Гала́тѡмъ посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла 382
Къ Ѳесе́ѥмъ посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла 391
Къ Фі҃ліппісі́ѥмъ посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла . . . 400
Къ Колосса́ѥмъ посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла . . . 407
Къ Солѹ́ѳянѡмъ А҃. посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла . . 413
Къ Солѹ́ѳянѡмъ Б҃. посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла . . 419
Къ Тімоѳе́ю А҃. посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла . . . 422
Къ Тімоѳе́ю Б҃. посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла . . . 429
Къ Ті́тѹ посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла 435
Къ Фі҃лимо́нѹ посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла 438
Къ Євре́ѥмъ посла́ніе ст҃а́гѡ А҃пла Па́ѵла 440
Ѿкрове́ніе свята́гѡ 'Іѡа́нна Богослова 461

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ

НА-ГОСПОДА НАШЕГѠ ІИСУСА ХРІСТА.

СВАТОЕ ЄУАГГЕЛІЄ Ѿ МАТѲЕА.

ГЛАВА ПЕРВАА.

КНИ҆ГА на-родослóвїе то на-'Іисѹса Хрїстà, сы́на Давїдова, сы́на Авраáмова.

2 Авраáмъ родѝ 'Ісаáка: а҆ 'Ісаáкъ родѝ 'Іáкѡва: а҆ 'Іáкѡвъ родѝ 'Іѹ́да, и҆ братїа та мѹ́.

3 А҆ 'Іѹ́да родѝ Фарéса и҆ Зáра ѿ Ѳамáры: а҆ Фарéсъ родѝ Есрѡ́ма: а҆ Есрѡ́мъ родѝ Арáма.

4 А҆ Арáмъ родѝ Аміна́да́ва: а҆ Аміна́да́въ родѝ Наасѡ́на. а҆ Наасѡ́нъ родѝ Салмѡ́на.

5 А҆ Салмѡ́нъ родѝ Воóза ѿ Рахáвы: а҆ Воóзъ родѝ Овúда ѿ Рѹ́ѳы: а҆ Овúдъ родѝ 'Іессéа.

6 А҆ 'Іессéй родѝ Давїда царà: а҆ Давїдъ царь родѝ Соломѡ́на ѿ Оу҆рїева та женà.

7 А҆ Соломѡ́нъ родѝ Ровоáма: а҆ Ровоáмъ родѝ Авїа: а҆ Авїа родѝ А҆са.

8 А҆ А҆са родѝ 'Іѡасафáта: а҆ 'Іѡасафáтъ родѝ 'Іѡрáма: а҆ 'Іѡрáмъ родѝ Озїа.

9 А҆ Озїа родѝ 'Іѡаѳáма: а҆ 'Іѡаѳáмъ родѝ А҆хáза: а҆ А҆хáзъ родѝ Єзекїа.

10 А҆ Єзекїа родѝ Манассїа: а҆ Манассїа родѝ Амѡ́на: а҆ Амѡ́нъ родѝ 'Іѡсїа.

11 А҆ 'Іѡсїа родѝ 'Іехóнїа и҆ брáтїа та мѹ́ въ преселéнїе то Вавѵ҆лѡ́нско.

12 А҆ по преселéнїе то Вавѵ҆лѡ́нско, 'Іехóнїа родѝ Салаѳїила: а҆ Салаѳїиль родѝ Зоровáвела.

13 А҆ Зоровáвель родѝ Авїѹ́да: а҆ Авїѹ́дъ родѝ Єлїакíма: а҆ Єлїакíмъ родѝ Азѡ́ра.

14 А҆ Азѡ́ръ родѝ Садѡ́ка: а҆ Садѡ́къ родѝ А҆хíма: а҆ А҆хíмъ родѝ Єлїѹ́да.

15 А҆ Єлїѹ́дъ родѝ Єлеазáра: а҆ Єлеазáръ родѝ Матѳáна: а҆ Матѳáнъ родѝ 'Іáкѡва.

16 А҆ 'Іáкѡвъ родѝ 'Іѡсифа мѹ́жа Марїина, ѿтъ коáто се родѝ 'Іисѹ́съ, кóйто се говóри Хрїстóсъ.

17 Сѝчки те прóчее рóдове ѿ Авраáма до Давїда са рó-

дове четыринадесать: и҆ ѿ Давіда до преселеніе то Вавѵлѡнско, родове четыринадесать: и҆ ѿ преселеніе то Вавѵлѡнско до Хрїстà, родове четыринадесать.

18 И҆ Ї҆исѹсъ Хрїстово то рождествò такà быдѐ, катò беше ѡбрѹчена Марїа майка та мѹ сосъ Ї҆ѡсифа, доклѐ їѡще не бѣхасе соединили, намерисе непраздна ѿ Дѹха сватагѡ.

19 И҆ Ї҆ѡсифъ мѹжъ неинъ, понѐже бѣше праведенъ, и҆ не искаше да а҆ ѡбличи, поискà тайнѡ да а҆ ѡстави.

20 И катò помысли той тогà, ѥто И҆ггелъ Господень ѧвимѹсе на сонъ, и҆ рече мѹ: Ї҆ѡсифе сыне Давідовъ, не оу҆бойса да земешъ Марїа женà та си, зашòто товà що се ѥ҆ зачало въ нѣм ѿ Дѹха сватагѡ ѥ҆.

21 И ще да роди сына, и҆ ще да мѹ наречѐшъ име то Ї҆исѹсъ, зашòто той ще да спасе свои те людїе ѿ грѣховѐ те имъ.

22 И҆ товà сичко то быдѐ, да се и҆сполни речѐнно то ѿ Господа чрезъ пророкатъ, що то говори:

23 Ѥ҆то дѣва ще прїиме во чревѣ, и҆ ще роди сына, и҆ ще да мѹ наречатъ име то Ѥ҆маннѹилъ, коѐто се толкѹва, сосъ насъ Богъ.

24 И катò станà Ї҆ѡсифъ ѿ сонъ, направи каквòто мѹ заповѣдà И҆ггело Господень, и҆ земà женà та си.

25 И не познà а҆ додѐ роди сына своегò первенца, и҆ нарече мѹ име то Ї҆исѹсъ.

ГЛАВА В҃.

И҆ КАТО се роди Ї҆исѹсъ во Виѳлеемъ Ї҆ѹдейскїй въ дни те на Ирѡда царà, ѥ҆то Волсви ѿ истокъ дойдòха во Ї҆ерѹсалимъ, и҆ говòреха:

2 Гдѣ ѥ҆ ѡ҆то се ѥ҆ родилъ царь Ї҆ѹдейскїй; зашòто видѐхме звѣздà та негова на востòкъ, и҆ дойдòхме да мѹ се поклòниме.

3 И҆ царь Ирѡдъ като чѹтовà смѹтисе, и҆ сичкїо Ї҆ерѹсалимъ съ него.

4 И като сабрà сички те первосвѧщенницы и҆ книжницы людски, пыташе ги гдѣ се ражда Хрїстосъ;

5 И҆ ѻ҆ни мѹ рекоха: во Ї҆ѹдейскїатъ Виѳлеемъ зашòто такà ѥ҆ писано чрезъ пророкатъ:

6 И ты Виѳлееме землѐ Ї҆ѹдова, съ нищо не си помалка во владѣтели те Ї҆ѹдовы: зашòто ѿ тебе ще да и҆злѣзе вождь, който ще да оу҆пасѐ мой те людїе Ї҆сраилъ.

7 Тогàва Ирѡдъ повыкà скрышнѡ волсви те, и҆ и҆спытѹваше ѿ нихъ времѐ то звѣздà та, коàто се бѣше ѧвила.

8 И като ги прати въ Виѳлеемъ, рече имъ, като идете
испытайте извѣстиѡ за дѣтѐ
то, и когато го намерите, возвѣ-
стете ми, да идемъ и азъ да
мѹ се поклонимъ.
9 Я ѻни като послѹшаха
царатъ, ѿидоха: и ѥто звѣ-
зда та кото видеха на вос-
токъ, вървеше предъ ними
дори дойдѐ и застана тамѡ ѿ
горе дето беше ѻтроче то.
10 И като видеха звѣзда
та, возрадоваха се съ велика
радость по премногѡ.
11 И като влѣзоха въ кѫ-
ща та, видеха ѻтроче то съ
Мариа майка та негова: и
паднаха та мѹ се поклониха:
и като ѿтвориха сокровища та
свои, принесоха мѹ дарове,
злато, и ливанъ, и смѹрна.
12 И като приѧха вѣсть на
сонъ да се не вѫрнатъ при
Иродa, отидохаси по дрѹги
пѫть во своѧ та страна.
13 И като си ѿидоха ѻни,
ѥто Ѩглъ Господень ѧвися
на сонъ Іѡсифѹ, и рече мѹ:
стани и земи ѻтроче то и
майка мѹ, и бѣгай во Єгѹпетъ,
и бѫди тамѡ доклѐ ти ре-
чемъ: зашото Иродъ иска
да тѫрси ѻтроче то да го
погѹби.
14 Я Іѡсифъ като стана,
зема ѻтроче то и майка мѹ
презъ нощь и ѿиде во Єгѹ-
петъ:
15 И беше тамѡ до смерть
та Иродова да се сбѫде ре-
ченното ѿ Господа чрезъ про-
рока шото говори: ѿ Єгупта
повыкахъ сына моегѡ.
16 Тогà Иродъ като видѐ
зашо мѹ се порѹгаха волсви
те, разгнѣвасе многѡ, и прати
та изби сички те младенцы
шото беха въ Виѳлеемъ, и въ
сички те неговы сѹноры, ѿ
двѐ годины и надолѹ, споредъ
времe то, което извѣстиѡ
испыта ѿ волсви те.
17 Тогава се исполни рече-
ното ѿ пророка Іеремиа, дето
говори:
18 Гласъ въ Рамъ чѹенъ
былъ, плачъ, и рыдаиіе, и
писокъ: Рахиль като ѡплакѹваше чада та си, и не шеше
да се ѹтѣши, зашото ги
нема вече.
19 Я като ѹмрѐ Иродъ,
ѥто Ѩглъ Господень ѧвися
на сонъ Іѡсифѹ во Єгѹпетъ,
и рече мѹ:
20 Стани и земи ѻтрочето
и майка мѹ и иди въ земла
та Исраилева, зашото измреха
ѻниа, що тѫрсеха дѹша та на-
ѻтроче то.
21 И стана Іѡсифъ и зема
ѻтроче то и майка мѹ, и
дойдѐ въ земла та Исраилева.
22 Но като чѹ че Архелай
царствѹва во Іѹдейска та
земла вмѣстѡ Иродa ѻтца
своегѡ, ѹбоасе да иде тамѡ:
а понеже приѧ вѣсть на сонъ,
ѿиде въ Галилейски те страны.

23 И дойдѐ ѝ заселисе во
градъ, кóйто се нарича Наза-
рéтъ: за да се ѝсполни ѻнова̀, що̀то рéкоха пророцы те
за̑що̀ Назѡрéй ще да се на-
речѐ.

ГЛАВА Г҃.

Ѝ ВЪ ѻніа дни̑ пріиде Іѡáннъ крестѝтель ѝ проповѣдѹваше въ пѹстынѧ та Іѹдéйска.
2 И дѹмаше: покáйтеса, за̑що̀то се приближѝ цáрство небéсное.
3 Понéже тóа є̑ рéченныо чрéзъ пророка Исáїа, що̀то говóри: глáсъ на-ѻногóва, кóйто вы̑ка ва пѹстынѧ та: приготвéте пѫтатъ Господень, прáвы творéте пѫтéки те нéговы.
4 Ѝ самъ Іѡáннъ ѝмаше ѻблекло̀ то си ѿ камѝлски кóсми, ѝ пóясъ ѿ ремѝкъ ѻколѡ крѫстатъ си: ꙗстіе то мѹ бéше властáре ѝ мéдъ дѝкъ.
5 Тогáва ѝзлáзеше къ немѹ̀ Іерѹсалѝмъ, ѝ сѝчка та Іѹдéа, ѝ сѝчка та страна̀ Іордáнска:
6 Ѝ крещáваха́се во Іордàнъ ѿ нéгѡ, ѝ ѝсповѣдѹваха грѣховéте си.
7 И като видѐ (Іѡáннъ) мнозѝна фарїсéи ѝ Саддѹкéи че идеха на крещéніе то мѹ, рéче ѝмъ: змїѝчéта ѐхіднини, кóй ви казà да бѣгате ѿ гнѣватъ що̀то ще̑ да бѫде;
8 Сотворéте ѹ̑бо плóдове достóйны на-покáніе то.
9 И не начѝнайте да дѹмате въ сéбеси: ѻтцà ѝмаме Авраáма: за̑що̀то ви говóримъ, че Бгъ мóже ѿ тїа кáменѣ да воздвѝгне чáда на Авраáма.
10 За̑що̀то вéче ѝ сѣкѝра та при кóренѫтъ на-дѫрвò то лежѝ: всáко прóчее дрéво, коéто не прáви дóбръ плóдъ, ѿсѝчасе ѝ фѫрлáсе въ ѻгньатъ:
11 Ѧ̑зъ ѹ̑бѡ вы крѫщáвамъ сóсъ водà въ покáніе: а̑ ѻнзи що̀то йде подѝръ мéне, по ꙗкъ є̑ ѿ мéне, накогѡ̀то несáмъ достóинъ да ѡ̑бѫрнемъ̀ папѹ̑цы те: тóй ще вы крѫсти съ Дѹхъ святы̑й ѝ съ ѻгнь.
12 Комѹ̀то лопáта та є̑ въ рѫкà та, ѝ ще ѡ̑чѝсти гѹмно то си, ѝ ще собéре пшенѝца та си въ жѝтница та а̑ плéва та ще ѝзгорѝ сосъ ѻгнь, що̀то неѹгáснѹва.
13 Тогáва прихóди Іисѹсъ ѿ Галїлéа на Іордáнъ ко Іѡáнна, да се крѫсти ѿ нéгѡ.
14 Ѧ Іѡáннъ мѹ возбранáваше, ѝ говóреше: а̑зъ трéбѹва да се крѫстимъ ѿ тéбе, а̑ ты̑ ли йдешъ кóдъ мéне;
15 Ѿговорѝ Іисѹсъ, ѝ рéче мѹ: ѡ̑ставѝ сегà: за̑що̀то

такà є̑ подо́бно на́мъ да и҆спо́лниме се́кою пра́вда, тогáва го ѡ҆ставѝ.

16 И като се кр҃стѝ І҆и҃сꙋсъ, а҆́бїе и҆злѣ́зе ѿ водà та, и҆ є̑то че мꙋ се ѿвори́ха небесàта, и҆ видѐ (І҆ѡа́ннъ) Дꙋ́ха Бо́жїа ко́йто сла́зеше като гѫ́лѫбь, и҆ и҆́деше на не́го.

17 И а҆́бїе чꙋ́се гла́съ ѿ небѐ то, ко́йто гово́реше: то́а є̑ Сы́нъ мо́й возлю́бленный, въ кого́то благоволи́хъ.

ГЛАВА Д.

ТОГА́ВА І҆и҃сꙋсъ заведе́нъ бы́лъ въ пꙋсты́на ѿ дꙋ́ха, да се и҆скꙋ́си ѿ дїа́вола:

2 И́ като пости̑ четы́ридесѧть дни̑, и҆ четы́ридесѧть но́щи, по́слѣ ѡ҆гладнѐ.

3 И като пристѫпѝ къ не́го и҆скꙋси́тельо, ре́че мꙋ: а҆кѡ̀ си сы́нъ Бо́жїй, речѝ да ста́натъ тїа ка́менѣ хлѣ́бове.

4 А҆ то́й ѿговорѝ и҆ ре́че: пи́сано є̑: не́ то́кмѡ со́съ є̑ди́нъ хлѣ́бъ ще да бѫде жи́въ человѣ́къ: но со вса́кое сло́во, коéто и҆зла́зи ѿ ѹ҆ста̀ та Бо́жїа.

5 Тогáва го земà дїа́воло и҆ заве́де го во свѧты́й гра́дъ, и҆ поста́ви го на стре́ха та церко́вна:

6 И гово́реше мꙋ, а҆кѡ̀ си Сы́нъ Бо́жїй, фѫрли́се до́лꙋ, защо́то є̑ пи́сано: че на А҆́ггли те си ще да заповѣ́да за те́бе да те сохранѧ́тъ, и҆ на рѫцѣ́те си ще те зе́матъ, да си не҆дре́пнешъ не́когашъ ѹ҆ ка́мень ногà та.

7 А҆ І҆и҃сꙋсъ мꙋ ре́че: па́ки пи́сано є̑ и҆ товà: защѡ̀ Го́спода твоегѡ̀ не ще́шъ да и҆скꙋ́сишъ.

8 Па́къ го земà дїа́воло и҆ воскачѝ го на є̑днà планинà мно́го высо́ка, и҆ показà мꙋ си́чки те ца́рства на-свѣтѫ́тъ, и҆ сла́ва та тѣ́хна:

9 И ре́че мꙋ: тїа̀ си́чки те ще ти да́мъ, а҆кѡ̀ па́днешъ да ми се покло́нишъ.

10 Тогáва мꙋ ре́че І҆и҃сꙋсъ: и҆дѝ задъ ме́не сатанѡ̀, защо́то є̑ пи́сано: Го́спода Бо́гꙋ твоемꙋ̀ ще да се покло́нишъ, и҆ не́мꙋ самомꙋ̀ ще да послꙋ́жишъ.

11 Тогá го ѡ҆ставѝ дїа́воло, и҆ є̑то А҆́ггли дойдо́ха и҆ мꙋ слꙋгꙋ́ваха.

12 И като чꙋ́ І҆и҃съ, че І҆ѡа́ннъ бы́лъ преда́денъ, ѿи́де въ Галїле́а.

13 И като ѡ҆ставѝ Назаре́тъ, дойдѐ и҆ заселѝсе въ Капернаꙋ́мъ примо́рскїй, въ предѣ́ли те Завꙋлѡ́новы и҆ Нефѳалѝмовы.

14 За да се и҆спо́лни речéнно то чрезъ проро́ка І҆са́їа, що́то говори̑:

15 Земла̀ Завꙋлѡ́нова, и҆ земла̀ Нефѳалѝмова, пꙋ́ть на-морѐ то ѿ ѡ҆дона́дна та

страна̀ 'Іорда́нова, Галїле́а та ѩ҆зы́ческа:

16 Лю́дїе то, кои́то сѣдѣ́ха въ темнина̀, видѣ́ха свѣ́тъ вели́къ: и҆ ѻ҆нїа̀ що то сѣдѣ́ха въ страна̀ та, и҆ сѣ́нка смѣ́ртна, свѣ́тъ и҆́мъ возсїа̀.

17 Ѿ тога́ва начна̀ 'Іисꙋ́съ да проповѣ́дꙋва, и҆ да гово́ри: пока́йтеса, защо́то се приближѝ ца́рство небе́сное.

18 И҆ като хо́деше 'Іисꙋ́съ при морѐ то Галїле́йско, видѐ два̀ бра́та: Сі́мѡна, ко́йто се гово́ри Пе́тръ, и҆ А҆ндре́а бра́та мꙋ, кои́то вмѣ́таха мре́жы въ морѐ то, защо́то бѣ́ха рыба́ре:

19 И҆ ре́че и҆́мъ: є҆ла́те слѣ́дъ ме́не, и҆ ще да вы напра́вимъ ловцы̀ на-человѣ́цы те.

20 И҆ а҆́бїе ѻ҆ставѝха мре́жы те, и҆ ѿидо́ха подѝръ не́гѡ.

21 И҆ като прейдѐ ѿ та́мѡ, видѐ дрꙋ́ги два̀ бра́та, 'Іа́кѡва Зеведе́ева, и҆ 'Іѡа́нна бра́та мꙋ въ гемі́а та за́едно со Зеведе́а ваща̀ и҆́мъ че кѫ́рпеха мре́жы те си, и҆ повыка̀ ги.

22 А҆ ѻ҆нѝ а҆́бїе ѡ҆ставѝха гемі́а та, и҆ баща̀ си, и҆ ѿидо́ха слѣ́дъ не́гѡ.

23 И҆ прохо́деше си́чка та Галїле́а 'Іи҃съ, и҆ ѹ҆́чеше въ сбо́рове те и҆́мъ, и҆ проповѣ́дꙋваше Ѥвва́ггелїе то на ца́рството, и҆ и҆сцѣла́ваше се́каква бо́лесть, и҆ се́кое не́мощь въ человѣ́цы те.

24 И҆ прочꙋ́се (и҆́мето мꙋ) по си́чка та Сѵрі́а: и҆ привѣ́доха при не́го си́чки те бо́лны, кои́то и҆́маха разли́чны бо́лести, и҆ стра́сти, и҆ бѣ́сны, и҆ мѣ́сачны, и҆ разсла́бленны, и҆ и҆сцѣли́ ги.

25 И҆ послѣ́дꙋваха по не́го мно́го наро́ди ѿ Галїле́а, и҆ ѿ Декапо́ль, и҆ ѿ 'Іерꙋсали́мъ, и҆ ѿ 'Іꙋде́а и҆ ѿ ѻ҆дона́дна та страна̀ 'Іорда́нска.

ГЛАВА Є҃.

И҆ КА҆ТО видѐ наро́ды те, качи́се на планина̀ та, и҆ като сѣдна̀, приближѝхасе ѹ҆ченицы̀ те мꙋ при не́го,

2 И҆ като ѿворѝ ѹ҆ста̀ та си, ѹ҆́чеше ги, и҆ гово́реше:

3 Блаже́ни са ѻ҆нїа̀, кои́то са сирома́си съ дꙋ́хатъ: защо́то є҆́ ни́хно ца́рство то небе́сно.

4 Блаже́ни са ѻ҆нїа̀, кои́то пла́чатъ: защо́то ѻ҆нѝ ще да се ѹ҆тѣ́шатъ.

5 Блаже́ни са кро́тки те: защо́то ѻ҆нѝ ще да наслѣ́датъ земла̀ та.

6 Блаже́ни са ѻ҆нїа̀, що́то гладꙋ́ватъ и҆ жадꙋ́ватъ за пра́вда та, защо́то ѻ҆нѝ ще да се насы́татъ.

7 Блаже́ни са ми́лостиви те: защо́то ѻ҆нѝ ще бѫ́датъ поми́лованы.

8 Блаже́ни са ѻ҆нїа̀, що́то са чи́сти на сѫ́рцѐ то: за-

щото ѻнѝ ще да ви́датъ Бга.

9 Блаже́ни са ѻнїа, щото пра́ватъ ми́ръ: защо́то ѻнѝ ще да се наречатъ сы́нове Бо́жїи.

10 Блаже́ни са ѻнїа, щото са ѝзгна́ни за пра́вда та: защо́то є҆ тѣ́хно ца́рство то небе́сно.

11 Блаже́ни сте когàто вы оу̀ко́ратъ, и҆ ѝспѧ́датъ, и҆ речатъ се́каква зла дꙋ́ма на ва́съ да лѫ́жатъ за ради́ ме́не.

12 Ра́дꙋвайтесе и҆ веселѝтесе, че запла́та та ва́ша є҆ мно́га на небеса́та: защо́то така ѝзгна́ха проро́цы те, кои́то бе́ха предъ ва́съ.

13 Вы́е сте со́ль на-земла́та, и҆ а҆ко соль та̀ се ѿбезсо́ли, съ какво̀ ще да се ѿсо́ли; за ни́що вече непристае́, то́кмѡ да се ѝссы́пе во́нъ, и҆ да се тѫ́пче ѿ человѣ́цы те.

14 Вы́е сте свѣ́тъ ми́рꙋ, немо́же гра́дъ дасе оу̀кры́е кои́то стои́ на врѫ́хъ планина́та.

15 Нито запа́люватъ свѣ́щь, и҆ а҆ тꙋ́ратъ ѿ до́лꙋ подъ шини́катъ, но на свѣ́щникатъ, и҆ свѣ́ти на си́чки те, кои́то са въ кѫ́щи.

16 Та́кѡ да са просвѣтѝ ваші́о свѣ́тъ предъ человѣ́цы те: като да ви́датъ ва́ши те добрѝ дѣла̀, и҆ да прославатъ Ѻтца̀ ва́шего, кои́то є҆ на небеса̀ та.

17 Да не мы́слите защо̀ дойдо́хъ да разва́лимъ зако́натъ, и҆лѝ проро́цы те; не дойдо́хъ да ги разва́лимъ, но да ги и҆спо́лнимъ.

18 Защо́то пои́стинѣ ви дꙋ́мамъ: доклѐ да пре́йде небо̀ то и҆ земла̀ та, є҆дна̀ і҆ѡ́та и҆лѝ є҆дна̀ то̀чка не щѐ да пре́йде ѿ зако́натъ, додѐ се не свѫ́ршатъ си́чки те.

19 Ко́йто про́чее разва́ли є҆дна̀ ѿ тїа̀ за́повѣди ма́лки те, и҆ наꙋ́чи та́кѡ человѣ́цы те, весма̀ ма́локъ ще да се наречѐ въ ца́рство небе́сное, а҆ ко́йто сотворѝ и҆ наꙋ́чи, то́й ще да се наречѐ голѣ́мъ въ ца́рство небе́сное.

20 Защо́то ви гово́римъ: че а҆ко̀ не превзы́де пра́вда та ва́ша по́вече ѿ кни́жници те, и҆ Фарїсе́и те, не щѐ да влѣ́зете въ ца́рство небе́сное.

21 Чꙋ́ли сте защо̀ є҆ ре́чено на староврѣ́менни те: да не оу̀бїешъ: защо́то, ко́йто оу̀бїе пови́ненъ є҆ на сꙋдѫ́тъ.

22 А҆ ѧ҆зъ ви дꙋ́мамъ: защо̀ се́кой ко́йто се гнѣ́ва на бра́та своего̀ безъ причи́на, пови́ненъ є҆ на сꙋдѫ́тъ: и҆ ко́йто речѐ на бра́та своего̀, рака̀ (брѐ), пови́ненъ є҆ на собо́ратъ: а҆ ко́йто речѐ, морѐ (безꙋ́мне) пови́ненъ є҆ на Ге́нна та ѻгне́нна.

23 Я҆ко принесе́шъ про́чее твоѝатъ да́ръ ко ѻлта́ратъ, и҆

тамѡ се оусетишъ, защо̀ брата̀ твой има не́що на те́бе:
24 Ѡ̂стави̇̀ та́мѡ твойатъ даръ предъ ѻ̂лтаратъ, и̂ и̂ди̇̀ та се примири̇̀ по̀ напре́дъ съ брата̀ си, и̂ тогава дойди̇̀ и̂ принеси̇̀ твойатъ даръ.
25 Примири́се съ проти́вникатъ твой скорѡ, доклѐ си на пѫтатъ съ не́го: да не бꙋ̀те предалъ проти́внико на сꙋдїа̀ та, а̀ сꙋдїа̀ та те предадѐ на слꙋга̀ та, и̂ ще да те фѫрлатъ въ темни́ца та.
26 ~Истина ти гово́римъ: не ще́шъ да и̂злѣзешъ ѿ тамѡ, дори̇̀ неисплати́шъ и̂ най послѣ́дна та а̂спра.
27 Чꙋ́ли сте, че є̂ ре́чено на старовре́менни те: да не прелюбодѣ́йствꙋвашъ:
28 А̂ а̂зъ ви дꙋ́мамъ: защо̀ вса́къ человѣ́къ ко́йто погле́дне на жена̀, за да а̂ пожелае, прелюбодѣ́йствова ве́че съ не́я въ сѫрдцѐ то си.
29 И̂ а̂ко̀ де́сно то ѻ̂ко̀ твоѐ те соблазна́ва, и̂зваді̇̀ го, и̂ фѫрлі̇̀ ѿ се́бе си защо́то подобре́ ти є̂ да се и̂згꙋби є̂ди́нъ ѿ оу̂ды те ти, не́жели си́чко то твоѐ тѣ́ло да се фѫрли въ гее́нна та ѻ̂гненна.
30 И а̂ко̀ де́сна та ти рѫка̀ те соблазна́ва, ѿсѣчи̇̀ а̂, и̂ фѫрлі̇̀ ѿ се́беси: защо́то по̀ добрѐ ти є̂, да заги́не є̂ди́нъ ѿ твои̇̀ те оу̂ды, а̂ нѐ си́чко то твоѐ тѣ́ло да бꙋ́де фѫрлено въ гее́нна та.
31 И ре́ченно є̂, че а̂ко нѣ́кой си ѡ̂стави жената, да и̂ дадѐ кни́га напꙋ́стена:
32 А̂ а̂зъ ви дꙋ́мамъ: защо се́кой, който си ѡ̂стави жена̀ та, бе́зъ причи́на блꙋ́дна, прави а̂ да прелюбодѣ́йствꙋва: и̂ ко́йто зе́ме ѡ̂ставена, прелюбодѣ́йствꙋва.
33 Чꙋ́ли сте пакъ, защо̀ є̂ ре́чено на старовре́менни те: да се не закѫлне́шъ на лѫжа̀, но ще ѿдаде́шъ Го́сподꙋ кле́твы те си:
34 И̂ А̂зъ ви дꙋ́мамъ, совсѣ́мъ да се не кѫлне́те; нито̀ съ небо̀ то, защо́то є̂ престо́лъ Бо́жїй.
35 Нито со земла̀ та, защо́то є̂ подно́жїе на-нозѣ̀ те мꙋ: нито съ Ї҆ерꙋсали́ма, защо́то є̂ гра́дъ на-вели́кагѡ царѧ̀.
36 Нито съ глава̀ та си не се кѫлни̇̀, защо́то не мо́жешъ є̂дно̀ влакно̀ че́рно и̂ли бѣ́ло да напра́вишъ.
37 Но да бꙋ́де сло́во то ва́ше, та́кѡ, та́кѡ: нѐ, нѐ, защо́то по̀ мно́гото ѿ тїа̀, ѿ лꙋка́вагѡ є̂.
38 Чꙋ́ли сте защо̀ є̂ ре́чено: ѻ̂ко за ѻ̂ко и̂ зѫбъ за зѫбъ:
39 А̂ а̂зъ ви дꙋ́мамъ: да сѧ непроти́вите на злы̀атъ: но а̂ко̀ те оу̂да́ри нѣ́кой ѿ є̂дна̀ та страна̀ по ѻ̂бра́затъ, ѡ̂бѫрни̇̀ мꙋ и̂ дрꙋ́га та:

40 И кóйто йще да се сѹди
съ тéбе, и̂ да ти зéме дрéха
та, ѿставѝ мѹ и̂ ри́за та си:
41 И а̂кѡ̀ те накáра нѣкой
да йдешъ є̂ди́нъ мі́ль мѣстѡ̀,
йдѝ съ нéго двà мі́ла.
42 Кóйто прóси ѿ тéбе,
дáй мѹ: и̂ кóйто йще ѿ тéбе
на зáемъ не ѿпѫждай го.
43 Чѹ́ли сте, защѡ̀ є̂ рéчено; ще да возлю́бишъ ближнаго твоегѡ̀, и̂ ще да возненави́дишъ врагà твоегѡ̀:
44 Ѝ а̂зъ ви говóримъ: ѿвѣ́чайте врагѝ те вáши: и̂ благослáвайте ѻ̂ны́а, кóйто вы кѫлнáтъ: добрѡ̀ творéте на ѻ̂ні́а, щото вы ненави́датъ: и̂ молéтесе за ѻ̂ны́а щото ви прáватъ пáкость, и̂ гóнатъ вы:
45 За да бѫдете сы́нове на Ѡтцà вáшегѡ, кóйто є̂ на небесà та: защóто (тóй) грѣ́е своѐ то сóлнце на злы́ те и̂ на добры́ те, и̂ спѹ́ща дóждь на прáведны те и̂ на непрáведны те.
46 Защóто а̂кѡ̀ ѿвѣ́чате ѻ̂ны́а, щото ви ѿвѣ́чатъ, каквà мѫздà и̂мате; не прáватъ ли товà и̂сто то и̂ мытарѝ те. (гюмрѹкчі́и те.)
47 И а̂кѡ̀ поздравлáвате тóкмѡ прі́áтели те си, щѡ̀ пóвече прáвите; не прáватъ ли и̂ ѩзы́чницы те тáкѡ;
48 Бѫдéте прóчее совершéни и̂ вы́е, каквóто є̂ и̂ Ѡтéцъ вáшъ небéсный совершéнъ.

ГЛАВА Ѕ.

ВНИМАЙТѢ, да не прáвите ми́лостыня та вáша предъ человѣ́цы те, да се похвáлите прéдъ ни́хъ; а̂колѝ нѐ, мздà не щѐ да и̂мате ѿ Ѡтцà вáшегѡ, кóйто є̂ на небесà та.
2 Когáто прóчее прáвишъ ми́лостыня, не засфирѝ предъ сéбе си, каквóто щѡ прáватъ лицемѣ́ри те въ сѿбóрове те и̂ по ѹ̂лицы те, за да се ѩ̂ватъ на человѣ́цы те: и̂стина ви дѹ́мамъ, защѡ̀ прі́и̂матъ мѫздà та си.
3 Ѝ ты̀ когáто прáвишъ ми́лостыня, да не знáе лѣ́ва та ти рѹкà, щѡ прáви дéсна та ти,
4 Като да бѹ́де ми́лостыня та ти въ скры́шно, и̂ Ѡтéцъ твóй кóйто ви́ди въ скры́шно то, тóй ще ти воздадѐ въ ѩ̂вно то.
5 И когáто се мóлишъ не бѹ́ди като лицемѣ́ри те, защóто ѻ̂нѝ ѿвѣ́чатъ въ сѿбóрове те, и̂ по пѫтища та да стоѧ́тъ да се мóлатъ за да се покáжатъ на человѣ́цы те: и̂стина ви дѹ́мамъ, че прі́и̂матъ заплáта та си.
6 Ѝ ты̀ когáто се мóлишъ, влѣ́знѝ въ скры́шна та си ѻ̂даѧ̀, и̂ като затвóришъ братà та си, помолѝсѧ Ѡтцѹ̀ твоемѹ̀, кóйто є̂ въ скры́шно, и̂ Ѡтéцъ твóй, кóйто ви́ди въ

скры́шно то, ще ти воздадѐ въ ꙗ̑вно то.

7 И когáто се мóлите, не дꙋ́майте по мнóгѡ, каквóто ꙗ̑зы́чницы те:

8 Защóто ѻ̑нѝ мы́слатъ, че съ многоглагóланїе то ще да бѫ́датъ ѹ̑слы́щани. Не ѹ̑подобла́вайтесе прóчее ни́мъ: защóто знáе Ѻ҆тéцъ вáшъ що вѝ трéбꙋва, предѝ и̑сканїе то вáше.

9 Тáкѡ прóчее да сѧ мóлите вы́е. Ѻ҆тче нáшъ, кóйто си на небесà та, да сѧ свѧтѝ и̑ме то твоѐ:

10 Да прїи́де цáрство то твоѐ: да бꙋ́де вóлѧ та твоѧ̀, каквóто на небò то, такà и̑ на землà та.

11 Хлѣ́батъ нáшъ катадне́вныатъ дáй ни го днéсь.

12 И простѝ ни дóлгове те нáши, каквóто и̑ нїе ги прощáваме на нáши те дѫлжни́цы.

13 И не воведѝ ны въ напáсть, но и̑зба́ви ни ѿ лꙋкáвыа. Защóто твоѐ є̑ цáрство то, и̑ си́ла та, и̑ слáва та во вѣ́ки, а̑ми́нь.

14 Защóто а̑ко вы́е прощáвате на человѣ́цы те согрѣшéнїа та и̑мъ, ще да прóсти и̑ вáмъ Ѻ҆тéцъ вáшъ небéсный.

15 И̑ко ли вы́е не прощáвате на человѣ́цы те согрѣшéнїа та тѣ́хни, нито Ѻ҆тéцъ вáшъ ще да простѝ вáмъ согрѣшéнїа та вáши.

16 И когáто пóстите, не бѫдéте ѹ̑ху́или кáто лицемѣ́рцы те, защóто потемнáватъ лицà та си, за да се покáжатъ на человѣ́цы те че пóстатъ, и̑стина ви дꙋ́мамъ, защò воспрїи́матъ мѫздà та си.

17 Но ты̀ когáто пóстишъ, помажѝ си главà та, и̑ лицѐ то си ѿмы́й.

18 За да се не покáжешъ предъ человѣ́цы те че пóстишъ, но Ѻ҆тцꙋ̀ твоемꙋ́, кóйто є̑ въ тайно то, и̑ Ѻ҆тéцъ твóй, кóйто ви́ди въ тáйно то, ще ти воздадѐ въ ꙗ̑вно то.

19 Не скры́вайте си сокрóвища на землà та, дéто молéцо и̑ ржждà та ги развáлатъ, и̑ дéто хайдꙋ́цы те ги подкóпꙋватъ и̑ крадáтъ.

20 Но скры́вайте си сокрóвища на небò то, дéто ни молéцъ, нито ржждà ги развáла, и̑ дéто хайдꙋ́цы те не подкóпꙋватъ ни крадáтъ.

21 Защóто, гдѣ́то є̑ сокрóвище то ви, тáмъ ще бѫде и̑ сѫрдцѐ то ви.

22 Свѣти́ликъ на тѣ́ло то є̑ ѻ̑кò то: а̑кò є̑ прóчее ѻ̑кò то ти чи́сто, и̑ си́чко то ти тѣ́ло ще да бꙋ́де свѣ́тло.

23 И̑ко ли ѻ̑кò то ти є̑ лꙋкáво, си́чко то ти тѣ́ло ще да бꙋ́де тéмно, а̑ко прóчее свѣ́тлость тà, що̀то є̑ въ тéбе, темнотà є̑, а̑тò темнотà та кóлкото ще да є̑:

24 Никой немо́же да рабо́ти на два́ма господа́ре: защо́то, и̂лѝ е҆дного̀ ще возлюки, а̂ дрꙋ́гїатѣ ще да возненави́ди: и̂лѝ за е҆дного̀ ще да се дѫржѝ, а̂ за дрꙋ́гїатѣ ще фа́не да не ма́ри: не мо́жете да рабо́тите на Бг҃а и̂ на мамѡ́на.

25 За това̀ ви гово́римъ: не гры́жайтесе за живо́татѣ си що щѐ да а̂де́те, и̂лѝ що щѐ да пїе́те: нито за тѣ́ло то си ѹ҆щѐ ще се ѡ҆блече́те, не є҆ ли по̀ голѣ́мъ живо́то ѿ хранѝта, и̂ тѣ́ло то ѿ ѻ҆блекало̀ то;

26 Погледне́те на пти́цы те небе́сны, какво̀ ни сѣ́атъ, ни жна́тъ, нито соби́ратъ въ жи́тницы те, и̂ Ѻте́цъ ва́шъ небе́сный ги хра́ни, не стѐ ли вы́е мно́го по̀ добрѝ ѿ тѣ́хъ;

27 И̂ ко́й ѿ ва́съ, като се гры́жи мо́же да придадѐ на во́зрастатѣ си е҆ди́нъ ла́коть:

28 И̂ за ѡ҆блекало̀ то си що се гры́жате: гле́дайте крі́нове те по́лски какво̀ раста́тъ, не трꙋ́датсе, ни преда́тъ:

29 И гово́римъ ви, защѐ нито Соломѡ́нъ въ си́чка та си сла́ва ѡ҆блѣ́чесе, като е҆ди́нъ ѿ тїа̀.

30 И а̂ко трава̀ та по́лска, ко́то є҆ дне́сь, а̂ ѹ҆трѣ̀ се фѫрла въ пещь та̀, Бг҃ъ та́кѡ а̂ ѡ҆бла́чи, не мно́гѡ ли по́вече ва́съ маловѣ́рцы;

31 Не гры́жайтесе про́чее, и̂ не дꙋ́майте, що щѐ да а̂де́ме, и̂ що ще да пїе́ме, и̂лѝ со що̀ ще да се ѡ҆блече́ме;

32 Поне́же си́чки те тїа̀ а̂зы́чницы те ги тѫрсатъ: защо́то Ѻте́цъ ва́шъ небе́сный зна́е, че ви тре́бꙋватъ си́чки те тїа̀.

33 Но пе́рво тѫрсе́те ца́рство то Бо́жїе, и̂ пра́вда та не́гова, и̂ си́чки те тїа̀ ще ви се притꙋ́ратъ.

34 Не гры́жайтесе про́чее за ѹ҆трешнїа̀тѣ де́нь, защо́то ѹ҆трешнїо̀ ще да се гры́жа за свои́ те си гры́жы: сти́га на де́ньѫтъ зана̀та та мꙋ не́гова.

ГЛАВА 3.

Но сꙋде́те, да не сꙋ́дени бꙋ́дете.

2 Защо́то съ како́въ то сꙋ́дъ сꙋ́дите, съ тако́въ ще сꙋдатъ и̂ ва́съ, и̂ съ каква̀ то мѣ́ра мѣ́рите, ще да се мѣ́ри и̂ ва́мъ.

3 И̂ защѐ ви́дишъ кле́чица та, що то є҆ въ бра́тово то ти ѻ҆́ко, а̂ греда̀ та, що то є҆ въ твоѐ то ѻ҆́ко не ѹ҆се́щашъ;

4 Илѝ каквѐ ще да рече́шъ на бра́та си: ча́кай да и̂зва́димъ кле́чица та и̂зъ ѻ҆́ко то ти, а̂ є҆́то греда̀ та є҆ въ тво́е то ѻ҆́ко;

5 Лицемѣ́ре, и̂зва́дѝ по̀ напре́дъ греда̀ та и̂зъ ѻ҆́ко то си, и̂ тога́ва ще ви́дишъ да

ѝзвадишъ клѣчка та ѝзъ ѻкò то на-брáта своегѡ̀.

6 Не дáвайте свѧщѣ́нны те (вѣ́щи) на псѣ́та та, ни пофѫрлáйте бѝсери те си предъ свинѣ̑ те, да ги не потѫпчатъ съ нозѣ̀ те си, ѝ повѫрнатсе да вы̀ раскѫснатъ.

7 Просѣ́те, ѝ ще ви се дадѣ̀: трасѣ́те, ѝ ще намѣ̑рите: чѹ́кайте, ѝ ще ви се ѿвóри:

8 Защóто сѣ́кой, кóйто прóси прїѝма, ѝ кóйто тѫрси нахóжда, ѝ кóйто чѹ́ка, ще да мѹ се ѿвóри.

9 Илѝ кóй человѣ̑къ є̑ ѿ вáсъ, ѿ когѡ̀то ѧ̑ко пóиска сы̑нъ мѹ̀ хлѣ̑бъ, кáмень ли ще мѹ дадѣ̀;

10 Илѝ ѧ̑ко пóиска ры̑ба, змїѧ̀ ли ще мѹ дадѣ̀;

11 Ѩ̑ко вы̑е прóчее, щото сте лѹкáви, знáете да дáвате добрѝ давáнѣ та на чáда та си, кóлко пóвече Ѡтѣ́цъ вáшъ небѣ́сный ще да дадѣ̀ добрѝ (даровáнїѧ) на ѻ̑нїѧ, щото прóсатъ ѿ нѣ́гѡ;

12 Сѝчко прóчее щото ѝскате да ви стрѹ́ватъ человѣ̑цы те, тáкѡ стрѹ́вайте ѝ вы̑е нѝмъ, защóто товà є̑ ѝ закóнъ ѝ прорóцы те.

13 Влѣзнéте презъ тѣ̑сни те вратá: защóто са широ́ки вратá та, ѝ широ́къ пѫ̀то кóйто вовóди въ погѝбель, ѝ мнозѝна са, кóйто влáзатъ презъ нѝхъ.

14 Защóто са тѣ̑сни вратà та ѝ тѣ̑сенъ пѫ̀то, кóйто вовóди въ живóтатъ, ѝ малцы̑на са ѻ̑нїѧ, кóйто го нахóждатъ.

15 И чѹ́вайтесе ѿ лжепрорóцы те, кóйто прихóдатъ къ вáмъ въ ѻ̑вчи дрѣ́хи, а̑ ѿ внѣ́тре са вѫлцы грабѝтели.

16 Ѿ плодовѣ̀ те ѝмъ ще да ги познáете, ѝлѝ ѡ̑бѝратъ ѿ тѫрнѣ̑ грóздїе, ѝлѝ ѿ рѣ́пеи смóквы;

17 Такà сѣ́кое добрò дрѣ́во, добры̑ плóдове прáви: а̑ злó то дрѣ́во злы̑ плóдове прáви.

18 Не мóже добрò то дрѣ́во да прáви злы̑ плóдове: нѝто злò то дрѣ́во да прáви добры̑ плóдове.

19 Сѣ́кое дрѣ́во, коѣ́то не прáви дóбръ плóдъ, ѿсѝчатъ го ѝ фѫрлатъ го въ ѻ̑гнѝатъ.

20 Заради̑ товà ѿ плодовѣ̀ те ѝмъ ще да ги познáете.

21 Не сѣ́кой, кóйто ми говóри Гóсподи Гóсподи, ще да влѣ̑зе въ цáрство небѣ́сное, но кóйто творѝ вóла та на-Ѡтцà моегѡ̀, щото є̑ на небесà та.

22 Мнозѝна ще да ми речáтъ въ дéнь ѻ̑ный: Гóсподи Гóсподи, не въ твоѐ то ли ѝме пророчествовáхме, ѝ съ твоѐ то ѝме бѣ̑сове ѝзгнáхме, ѝ съ твоѐ то ѝме мнóги сѝлы сотворѝхме;

23 Тогáва ще да ѝмъ ѝсповѣ̑дамъ ѝ а̑зъ ꙗ̑внѡ, защò нѝкога несáмъ вы знáлъ:

махнѣтесе ѿ мене, който правите беззаконіе.
24 Секой прочее, който слѹша дѹмы те мои тіа, и прави ги, ще да го оуподобимъ сосъ єдинъ мѹдръ мѹжъ, който є соградилъ кѫща та си на камень:
25 И слѣзе дождь, и дойдоха рѣки те, и подѹхнаха вѣтрища та, и нападнаха на ѻнаа кѫща, и не падна, защото беше ѡснована на камень.
26 И секой человѣкъ който слѹша дѹмы те мои тіа, и не твори ги, ще да се оуподоби сосъ єдинъ мѹжъ безѹменъ, който є соградилъ кѫща та си на песокъ:
27 И слѣзна дождь, и дойдоха рѣки те, и завѣаха вѣтрища та, и ѡпреѣасе въ ѻнаа кѫща, и падна, и разваленіе то и беше велико.
28 И когато совершй Іисѹсъ тіа дѹмы, чѹдеѣасе народи те на оученіе то мѹ.
29 Защото ги оучеше, като єдинъ, който има власть, а не като книжницы те (и Фарісеи те).

ГЛАВА И.

И КАТО слѣзе ѿ гора та, йдеха слѣдъ негѡ народи многи.
2 И єто че дойде єдинъ прокажєнъ, който мѹ се кланаше, и говореше: Господи, ако щешъ, можешъ да ме ѡчистишъ.
3 И простре ржка та си Іисѹсъ, и пофана го, и рече: хощѹ, ѡчистися. И ѡчисти мѹ се абіе проказа та.
4 И рече мѹ Іисѹсъ: варди се хѹбаво да не кажешъ никомѹ. Но йди та се покажй на свѧщєнникатъ, и принеси и даратъ, щото го заповѣда Мѡѷсей въ законатъ, во свидѣтелство нимъ,
5 И като влѣзе Іисѹсъ въ Капернаѹмъ, дойде при него сотникъ и молеше го,
6 И дѹмаше: Господи, момчѐ то моѐ лежй оу дома разслаблено, и лютѡ страда.
7 И рече мѹ Іисѹсъ: азъ ще дойдемъ да го исцѣлимъ.
8 И ѿговорй сотнико, и рече: Господи, несамь достоинъ да влѣзнешъ подъ мойатъ покровъ, но токмѡ речй слово, и ще да исцѣлѣе момчѐ то ми:
9 Защото азъ самь человѣкъ подъ власть, и имамъ подъ себе си войны: и говоримъ томѹва: йди, и ѿйва: и дрѹгимѹ: дойди, и дохожда: и на слѹга та ми: направй това, и направѹва го.
10 И като чѹ Іисѹсъ, почѹди се, и рече на ѻніа, що то йдеха слѣдъ негѡ: истина ви говоримъ: нито во Ісраила намѣрихъ толко голѣма вѣра.

11 И говóримъ ви, защò
мнозúна ѿ востóкъ и҆ зá-
падъ ще дóйдатъ, и҆ ще да
насѣ́датъ съ А҆враáма, и҆ І҆саáка, и҆ І҆áкѡва, въ цáрство
небéсное.
12 А҆ сыновѐ те на-цáрство
то ще да се и҆згóнатъ въ пò-
вѫншма та темнотà: тáмѡ
ще да бѫде плáчъ, и҆ скѫрцаніѥ со зѫбѝ те.
13 И рéче І҆исꙋ́съ на сóтникатъ: и҆дѝ, и҆ какво́то си
повѣрꙋвáлъ, да ти бѫде: и҆
и҆сцѣлѐ момчѐ то мꙋ въ ѻ҆́ный
чáсъ.
14 И като дойдѐ І҆исꙋ́съ въ
Пéтрова та кѫща, видѐ тѫща
мꙋ че лежéше, и҆ горéше ѿ
трéска,
15 И пофанà рѫкà та и҆, и҆
ѿставѝ а҆ трéската, и҆ станà и҆
сáвгꙋваше мꙋ.
16 И̑ като мрѫкнà, привéдоха мꙋ мнóги бѣ́сны, и҆
и҆згнà дꙋ́хове те со слóво, и҆
сúчки те бóлны и҆сцѣлѝ.
17 За да се и҆спóлни пророчество то на-пророка И҆саі́а,
кóйто говóри: тóй нéмощи те
нáши прі̑à, и҆ болестѝ те
понéсе.
18 И като видѐ І҆исꙋ́съ ѻ҆колѡ
сéбе си мнóги нарóды, заповѣ-
дà и҆мъ да прéйдатъ ѻ҆донáдъ.
19 И приближѝ при нéго
є҆дúнъ книжóвникъ, и҆ рéче
мꙋ: ѹ҆чи́телю, а҆́зъ ще да
и҆демъ по тéбе, кадéто да
и҆дешъ.
20 И рéче мꙋ І҆исꙋ́съ: лисúцы те и҆матъ дꙋпки, и҆
птúцы те гнѣздà: а҆ Сы́нъ
человѣ́ческій нéма гдѣ̀ да си
подклóни главà та.
21 И дрꙋ́гъ ѿ ѹ҆ченúцыте
мꙋ рéче: Гóсподи, повелѝ ми
да и҆демъ пò напрéдъ да погребéмъ бащà си.
22 И І҆исꙋ́съ мꙋ рéче: вѫрнѝ подúръ мéне, и҆ ѿставѝ
мéртвы те да погребáтъ мѫртовцы̀ те си.
23 И̑ влѣ́зе въ гемі́а та, и҆
послѣ́дꙋваха по нéго ѹ҆ченúцы
те мꙋ.
24 И є҆́то трꙋ́съ велúкъ бы́дѐ
въ морѐ то, що́то се покры́ваше гемі́а та съ далгѝ те:
а҆ тóй спáваше.
25 И приближúхасе ѹ҆ченúцы те мꙋ, и҆ совꙋдúха го, и҆
рéкоха: Гóсподи, и҆збáви ны,
погúнꙋваме.
26 И̑ рéче и҆мъ: защò сте
страшлúви, маловѣ́рцы; тогáва станà, и҆ запретѝ на
вѣ́трове те и҆ на морéто и҆
бы́дѐ тишинà голѣ́ма.
27 А҆ человѣ́цы те се чꙋ́деха, и҆ говóреха: кóй є҆ тóа
що́то и҆ вѣ́трове те и҆ морѐ то
го послꙋ́шꙋватъ;
28 И като дойдѐ ѻ҆донáдъ
въ странà та Гергесúнска,
срешнáха го двáма бѣ́сни,
кóйто и҆зла́зеха ѿ гробúща
та, мнóго злѝ, що́то не мóжеше нúкой да премúне по
ѻ҆́нзи пѫть.

29 И ѿто че ѝзвыка́ха ѝ ре́коха: що и́маме ні́е съ те́бе Ї҆исꙋ́се Сы́не Бо́жїй; дошеа́хъ си тꙋ́ка да ны мѫчишъ пре́дъ вре́ме то.

30 И бе́ше дале́че ѿ ни́хъ ста́до сви́нско голе́мо, коѐто пасе́ше.

31 Ѧ бѣ́сове те мꙋ́ се мо́леха, ѝ дꙋ́маха: а҆́ко ны ѝзго́нишъ, заповѣ́дай ни да и́деме въ сви́нско то ста́до.

32 И ре́че и́мъ: и҆де́те. И ѻ҆ни́ ѝзлѣ́зоха ѝ ѿидо́ха въ сви́нско то ста́до. И ѿ҆ї҆е пꙋщи́се си́чко то ста́до сви́нско ѿ бре́гѫтъ въ море̑ то, ѝ ѝздави́хасе въ воды̑ те.

33 Ѧ свина́ре те побѣгна́ха, ѝ като дойдо́ха въ гра́дѫтъ приказа́ха си́чко то що се слꙋчи́, ѝ за бѣ́сни те.

34 И ѿто си́чкїо гра́дъ ѝзлѣ́знѫ да посре́шне Ї҆исꙋ́са, ѝ като го виде́ха, моли́ха мꙋ се да ѝ злѣ́зе ѿ сꙋ́нори те и́мъ:

ГЛАВА ѳ.

Ѝ КАТО влѣ́зе въ Геми́а та, заминѫ̀ ѝ дойдѐ въ сво́ѩтъ си гра́дъ.

2 И ѿто че мꙋ донѣ́соха ѐдного̀ разсла́бена (съ жи́лы те) ко́йто лежѐше на ѻ҆́дръ: ѝ като видѐ Ї҆исꙋ́съ вѣ́ра та и́мъ, ре́че на разсла́бенныатъ: дерза́й ча́до, проща́ватъ ти се грѣ́ховѐ те.

3 И ѿто, нѣ́кои ѿ кни́жницы те ре́коха въ се́бе си: то́а хꙋ́ли.

4 И като разꙋмѣ̀ Ї҆исꙋ́съ помышле́нїа та и́мъ, ре́че: защо̀ вы́е мы́слите злѐ на сердца̀ та си;

5 Що ѐ по̀ ле́снѡ, да речѐмъ: проща́ватъ ти се грѣ́ховѐ те: и҆ли̑ да речѐмъ: стани̑ та ходи̑;

6 Но да позна́ете, защо̀ и́ма вла́сть Сы́нъ человѣ́ческїй на земла̀ та да проща́ва грѣ́хове: (тогава̀ ре́че на разсла́бленныатъ:) стани̑, земи̑ ѻ҆джра́тъ си, ѝ и҆ди̑ ѹ҆ дома̀ си.

7 Ѝ като стана̀ (зѐ си ѻ҆джра́тъ): ѝ ѿи́де си ѹ҆ дома̀.

8 И като виде́ха наро́ди те, чꙋди́хасе, ѝ прослави́ха Бг҃а, ко́йто да́де така́ва вла́сть на человѣ́цы те.

9 И като прейдѐ ѿ та́мѡ Ї҆исꙋ́съ, видѐ человѣ́ка, ко́йто седе́ше на гюмрꙋкчі́йница та̀, ѝ назы́вашесе Матѳе́й: ѝ ре́че мꙋ, послѣ́дꙋвай по ме́не: а҆ то́й стана̀ ѝ ѿи́де слѣ́дъ не́гѡ.

10 Ѧ кога́то си ѿпочи́ваше Ї҆исꙋ́съ въ кѫ́щи, ѐто мнози́на мытари̑, ѝ грѣ́шни дойдо́ха ѝ сѣдна́ха за́едно съ Ї҆исꙋ́са, ѝ съ ѹ҆чени́цы те мꙋ.

11 И като виде́ха фарїсе́и те, гово́реха на ѹ҆чени́цы те мꙋ: защо̀ съ мытари̑ те ѝ съ грѣ́шни те ѹ҆чи́тельо ва́шъ ѧ҆дѐ ѝ пїѐ;

12 Ѝ 'Іисꙋ́съ, като чꙋ̀, ре́че
и̂мъ: нетре́бꙋва на здра́ви те
вра́чъ, но на бо́лни те!
13 Иде́те и̂ наꙋче́тесе, що
є̂: ми́лость и̂скамъ, а̂ не̂
жертва: защо́то неса́мь до-
ше́лъ да повы́камъ пра́ведны
те, но грѣ́шны те на покая́-
ніе.
14 Тага́ва дойдо́ха кодъ
не́го оу҂чени́цы те 'Іѡа́ннови,
и̂ гово́реха: защо̀ ніе и̂ фарі-
се́и те по́стимесе мно́го, а̂
твои́ те оу҂чени́цы не се по́с-
татъ;
15 И ре́че и̂мъ 'Іисꙋ́съ: мо́-
жатъ ли сыновѐ те свадба́р-
ски да пла́чатъ, доко́лкото
вре́ме є̂ съ ни́хъ младоже́-
нецо; но ще до́йде вре́ме:
кога́то се зе́ме ѿ ни́хъ мла-
доже́нецо, и̂ тога́ва ще да се
по́статъ.
16 И ни́кой не тꙋ́ра закрѫ́п-
ка ѿ небѣ́лено пла́тно на
ве́тха дре́ха: защо́то закрѫ́п-
ка та зе́ме ѿ дре́ха та, и̂ по-
ло́ша дꙋ́пка бы́ва.
17 Нито вли́ватъ вїно̀ но́во
въ мѣ́хове ве́тхи, а̂ко ли нѐ,
а̂то̀ соди́ратсе мѣ́ховете, и̂
разсы́пꙋвасе вїно̀ то: но вли́-
ватъ вїно̀ но́во въ мѣ́хове
но́вы, и̂ ѿва́рдꙋватсе и̂ две́те.
18 Тїа̀ като и̂мъ дꙋ́маше
то́й, є̂то че дойдѐ нѣ́кой кна́зь,
ко́йто мꙋ се поклони̂, и̂ ре́че:
дше́рка та ми сега оу҂мрѐ: но
дойди̂ да тꙋ́ришъ ржка̀ та си
на не́ѧ, и̂ ще да ѿживе́е.
19 И стана̀ 'Іисꙋ́съ, и̂ ѿи́де
по не́го, и̂ оу҂чени́цы те мꙋ
за́едно.
20 (И є̂то є̂дна̀ жена̀, на
коа́то тече́ше кржвь двана́-
десѧть годи́ны, приближи̂ ѿ
за́дъ, и̂ пофана̀ пола̀ та на-
дре́ха та мꙋ.
21 Защо́то дꙋ́маше въ се́-
беси: а̂ко са́мѡ пофа́немъ
дре́ха та мꙋ, ще да се и̂сцѣ́-
лимъ.
22 Ѝ 'Іисꙋ́съ като се ѡ̂бѫрна̀,
и̂ видѐ ѧ̀, ре́че: и̂май
дерзнове́ніе дше́рко, вѣ́ра та
ти те и̂сцѣли̂. И и̂сцѣлѣ̀
жена̀ та ѿ ѻ̂ный ча́съ).
23 И като дойдѐ 'Іисꙋ́съ въ
кѫ́шата кна́зова, и̂ видѐ
свирцы́ те, и̂ наро́датъ че
гѫлче́ше.
24 Ре́че и̂мъ: бѣ́гайте ѿ
тꙋ́ка, защо́то не є̂ оу҂мре́ла
дѣви́ца та, но спи̂. И ѻ̂ни̂
мꙋ се присми́ваха.
25 И като и̂спѫди́ха наро́-
датъ, влѣ́зе вне́тре 'Іисꙋ́съ и̂
фана̀ ѧ̀ за ржка̀ та: и̂ стана̀
дѣви́ца та.
26 И прочꙋ́се та́а вѣ́сть по
си́чка та ѻ̂на̀а земла̀.
27 И като преминꙋ́ваше ѿ
та́мѡ 'Іисꙋ́съ, и̂де́ха слѣ́дъ
не́гѡ два̀ слѣпцы̀, и̂ вы́каха,
и̂ гово́реха: поми́лꙋй ны (Іи-
сꙋ́се) Сы́не Даві́довъ:
28 И̂ като влѣ́зна̀ въ кѫ́ща
та, приближи́хасе при не́го
слѣпцы̀ те, и̂ ре́че и̂мъ
'Іисꙋ́съ: вѣ́рꙋвате ли че мо́-

жемъ да напра́вимъ това̀; ре́коха мꙋ́: ѥ҆́й Го́споди.
29 Тога́ва се прикосна̀ на ѻ҆чи̑ те и҆́мъ, и҆ ре́че и҆́мъ: по вѣ́ра та ва́ша да бѫ́де ва́мъ:
30 И ѿвори́хаимсе ѻ҆чи̑ те: и҆ запретѝ и҆́мъ І҆исꙋ́съ, и҆ ре́че и҆́мъ: варде́тесе да не ѹ҆зна́е това̀ ни́кой.
31 А҆ ѻ҆ни̑ като и҆зле́знáха, прослави́ха го по си́чка та ѻ҆на́а земла̀.
32 И като и҆зле́знáха ѻ҆ни̑, ѥ҆́то че мꙋ́ приве́доха ѥ҆ди́нъ человѣ́къ нѣ́мъ, и҆ бѣ́сенъ.
33 И҆ като и҆скочѝ дїа́воло, продꙋма̀ нѣ́мыо: и҆ чꙋ́дехасе наро́ди те, и҆ дꙋ́маха: ни́кога не сѐ ѥ҆ ꙗ҆ви́ло та́кѡ во І҆сра́иля.
34 А҆ Фарїсе́и те дꙋ́маха: съ кна́затъ бѣсо́вски, и҆згона́ва бѣ́сове те.
35 И прохо́ждаше І҆исꙋ́съ си́чки те гра́дове и҆ села̀, и҆ ѹ҆чеше въ собо́ри те и҆́мъ, и҆ проповѣ́дꙋваше є҆ва́ггелїе то на-ца́рство то, и҆ и҆сцѣла́ваше се́коа бо́лесть, и҆ се́коа не́мощь въ человѣ́цы те.
36 И като видѐ наро́ды те, сожали́се за ни́хъ, защо́то бе́ха ѹ҆мо́рени, и҆ распрѫснати, като ѻ҆́вцы, що́то не́матъ па́стырь.
37 Тога́ва ре́че на ѹ҆чени́цы те си: жа́тва та ѥ҆ мно́га, а҆ рабо́тницы те са ма́лѡ.
38 Помоле́тесе про́чее на господи́натъ на жа́тва та, да и҆ска́ра рабо́тницы на жа́тва та.

ГЛАВА I.

И҆ ПОВЫКА̑ двана́десете ѹ҆ченицы̀ свои̑, и҆ да́де и҆́мъ вла́сть надъ нечи́сты те дꙋ́хове, да ги и҆згонꙋ́ватъ, и҆ да и҆сцѣла́ватъ се́коа бо́лесть, и҆ се́каква не́мощь.
2 А҆ на-двана́десете А҆по́столи и҆менà та са тїа́: пе́рвый Сїмѡнъ, ко́йто се нари́ча Пе́тръ, и҆ А҆ндре́й бра́тъ не́говъ: І҆а́кѡвъ Зеведе́евъ, и҆ І҆ѡа́ннъ бра́тъ не́говъ:
3 Фїлїппъ, и҆ Варѳоломе́й: Ѳѡма̀, и҆ Матѳе́й мыта́рь: І҆а́кѡвъ А҆лфе́евъ, и҆ Леве́й ко́йто ѥ҆ наре́ченъ Ѳаддѣ́й:
4 Сїмѡнъ кананї́тъ, и҆ І҆ꙋ́да І҆скарїѡ́тскїй, ко́йто го и҆ преда́де.
5 Тїа двана́десете прати̑ І҆исꙋ́съ, и҆ заповѣда̀ и҆́мъ, и҆ ре́че: по пѫ́тъ на-ꙗ҆зы́чницы те не и҆де́те, и҆ во гра́дъ самара́нски да не влѣ́знете:
6 Но и҆де́те по́вече при ѻ҆́вцы те и҆згꙋ́бены на-до́матъ І҆сра́илевъ.
7 И като хо́дите, проповѣ́дꙋвайте, и҆ говоре́те: защѐ се приближѝ ца́рство то небе́сно.
8 Бо́лны те и҆сцѣла́вайте, прокажѐнныте ѿчища́вайте, ме́ртвы те воскреша́вайте,

дїа́волы те ѝзгона́вайте, ту́не прїѧ́хте, ту́не да́вайте.
9 Не спеча́лѧйте зла́то ни сре́бро, ни мѧ̀дь при по́ѧси те си.
10 Ни торба̀ на пѫтатъ, ни двѣ̀ дре́хи, ни ѡ҆бу́ща, ни тоѧ́га: зашто̀ є҆ досто́инъ рабо́тнико за своѧ̀ та хранà.
11 И въ ко́йто гра́дъ ѝли̇ се́ло влѣ́зете, ѝспы́тайте ко́й є҆ въ не́го досто́инъ, ѝ та́мѡ седе́те, доклѐ ѝзлѣ́зете.
12 И като влѣ́зете въ нѣ́кой до́мъ, да го поздравлѧ́вате, (ѝ да гово́рите ми́ръ на то́ѧ до́мъ:)
13 И ꙗ҆ко є҆ до́мо досто́инъ ще да до́йде ва́шїо ми́ръ на не́го: ꙗ҆ко ли не̑ є҆ досто́инъ, ми́ро ва́шъ кодъ ва́съ ще да се повѫ́рне.
14 И ко́йто не прїи́ме ва́съ, нито послу́ша словесà та ва́ши: като ѝзлѣ́знете ѝзъ до́матъ, ѝли̇ ѝзъ ѻ҆ны́й гра́дъ, ѿтресе́те прахѫ́тъ ѿ нозѐ те ва́ши.
15 Истина ви ду́мамъ: по̀ ле́гко ще да бѫде на земла̀ та Содо́мска и҆ Гомо́рска въ де́нь су́дный, не́жели на ѻ҆нзи гра́дъ.
16 Ѿто ѧ҆́зъ вы прова́ждамъ като ѻ҆́вцы просре́дъ вѫ́лцы те: бѫде́те про́чее му́дри като змїѝ те, ѝ простоду́шни като гѫ́лѫби.
17 И чу́вайтесе ѿ человѣ́цы те: зашто̀ ще вы предада́тъ на мучи́лища та, ѝ въ собо́рища та ни́хни ще вы бїѧ́тъ.
18 И пре́дъ властели́ны, ѝ ца́рове ще вы во́датъ заради̇ ме́не, за свидѣ́телство ни́мъ, ѝ на ꙗ҆зы́цы те.
19 И кога́то вы предава́тъ, не гры́жайтесе, каквѡ̀ ѝли̇ що̀ ще да продо́мате, зашто̀ ще ви се дадѐ въ ѻ҆ный ча́съ що ще да продо́мате.
20 Зашто̀, нещѐ да сте вїе, що̀то ще до́мате, но Ду́хо на-Ѻ҆тца̀ ва́шегѡ, ко́йто до́ма въ ва́съ.
21 И бра́тъ бра́та ще предадѐ на сме́рть ѝ ѻ҆те́цъ ча́до то си: ѝ ще ста́натъ ча́да та на вѫ́хъ роди́теле те си, ѝ ще гѝ ѹ҆бїѧ́тъ.
22 И ще бѫдете ненави́дими ѿ си́чки те заради̇ мо́е то и́ме: но ко́йто претѫ́рпѝ до кра́й, то́й ще да се спасѐ.
23 И кога́то вы го́натъ въ то́ѧ гра́дъ, бѣ́гайте въ дру́гїатъ. Зашто̀ и҆стина ви гово́римъ: нещѐ да свѫ́ршите градовѐ те Ї҆сра́илеви, доклѐ до́йде Сы́нъ чл҃вѣ́ческїй.
24 Не є҆ ѹ҆чени́къ надъ ѹ҆чи́тела своего̀, нито̀ слу́га̀ надъ господи́на своего̀.
25 Сти́га на ѹ҆чени́катъ да бу́де като ѹ҆чи́телатъ си, ѝ слу́гà та като господа́ратъ си: ꙗ҆ко господа́ратъ на-кѫ́ща та наре́коха веелзеву́ла, ко́лкѡ по́вече дома́шни те не́говы;

26 Не оубойтесе прочее ѿ тѣхъ: зашто нищо не є покрыено, което не ще да се ѿкрые; и тайно, което не ще да бѫде оузнаено.

27 Това щото ви дꙋмамъ въ темнина та, кажете го оувидело, и това щото чꙋете тайнѡ на оухо то, проповѣдайте го на вѫрхатъ на кѫщы те.

28 Не оубойтесе ѿ онія, щото оубиватъ тѣло то, а дꙋша та не можатъ да оубіатъ: но оубойтесе повече ѿ онога, който може и дꙋша та и тѣло то да погꙋби въ геенна та.

29 Не продаватъ ли се двѣ птички за єдна аспра; и ни єдна та ѿ нихъ ще падне на землата безъ Ѡтца вашегѡ:

30 Но и сички те ви влакна на-глава та ви са изброени.

31 Не оубойтеса прочее, ѿ много птички сте по добри вые.

32 Секой прочее, който ме исповѣда предъ человѣцы те, ще да го исповѣдамъ и азъ предъ Ѡ'тца моегѡ, който є на небеса та.

33 И кой то се ѿфѫрли ѿ мене предъ человѣцы те, ще да се ѿфѫрлимъ и азъ ѿ негѡ предъ Ѡ'тца моегѡ, който є на небеса та.

34 Не мыслѣте че дойдохъ да фѫрлимъ миръ на землата: не дойдохъ да фѫрлимъ миръ, но мечь.

35 Зашото дойдохъ да раздѣлимъ человѣка на вѫхъ баща мꙋ, и дшерка на вѫхъ майка и, и снѫха на вѫхъ свекѫрва си

36 И вразѝ те на человѣка са домашни те негови.

37 Който ѿбыча баща или майка по много ѿ мене, не є достоинъ за мене: и който ѿбыча сына или дшерка повече ѿ мене, не є достоинъ за мене.

38 И който не земе крѫстатъ свой, и не послѣдꙋва по мене, не є достоинъ за мене.

39 Който си намери дꙋша та да а загꙋби: а който а загꙋби заради мене, ще да а намери.

40 Който прїима васъ, мене прїима: а който прїима мене, прїима Ѡнога, който ме є пратилъ.

41 Който прїима пророка во име пророческо, мѫзда пророческа ще прїиме: и който прїима праведника во има праведническо, мѫзда праведническа ще прїиме.

42 И ако нѣкой напои єдного ѿ тія малки те єдна чаша стꙋдена вода токмѡ, во име оученическо, истина ви дꙋмамъ: не ще да загꙋби заплата та си.

ГЛАВА ЯІ҃

Й БЫДЄ, като свѫршѝ 'Іисꙋсъ да заповѣдꙋва на дванадесете си оученицы, прейдѐ ѿ тамѡ да оучи, й да проповѣдꙋва по градовѐ те тѣхни.

2 Й 'Іѡ́аннъ катѐ чꙋ въ темни́ца та дѣла̀ та Хрїстóви, пратѝ двáма ѿ оучени́цы те си.

3 И рéче мꙋ: ты́ли си ѻ҃ный щото йде, йлѝ дрꙋгиго чáкаме;

4 И ѿговорѝ 'Іисꙋсъ, й рéче ймъ: като ѿйдете, кажéте на 'Іѡ́анна товà щото чꙋéте й ви́дите.

5 Слѣпи те проглѣднꙋватъ, й хрóми те хóдатъ, прокажéнни те се ѡ҃чищáватъ, глꙋхи те прочꙋватъ, мéртви те воскрéснꙋватъ, й ни́щи те благовѣствꙋватъ.

6 І блажéнъ є҃, кóйто се не соблáзни за мéне.

7 И като си ѿидóха ѻ҃нѝ, начнà 'Іисꙋсъ да дꙋма на нарóди те за 'Іѡ́анна: каквò йзлѣзохте да ви́дите въ пꙋстыня та; трóсть ли щото се клáти ѿ вѣтаратъ;

8 Но каквò йзлѣзохте да ви́дите; человѣка ли, кóйто є҃ ѡ҃блéченъ въ мéгки дрéхи; є҃то, ѻ҃нїа, щото нóсатъ мéгки дрéхи въ цáрски те са дóмове.

9 Но каквò йзлѣзнáхте да ви́дите: прорóка ли; воистинни́ꙋ, говóримъ ви, й пò мнóго ѿ прорóка.

10 Защóто, тóа є҃ ѻ҃ный, за когóто є҃ пи́сано: є҃то азъ прáщамъ Áгґла моегò прéдъ лицѐ то ти, кóйто ще пригóтви твóйатъ пѫть предъ тéбе.

11 Ѵ'Истина ви дꙋмамъ: не є҃ станáлъ ѿ ѻ҃ныа, що са се роди́ли ѿ жены, пò голéмъ ѿ 'Іѡ́анна крести́тела, а̂ пò мáлкїо въ цáрство то небéсно пò голéмъ є҃ ѿ нéгѡ.

12 И ѿ днѝ те на-'Іѡ́анна крести́тела до сегà, цáрство то небéсно се нꙋди, й нꙋждницы те го грáбнꙋватъ.

13 Защóто си́чки те прорóцы й закóне до 'Іѡ́анна прорéкоха.

14 И áко щéте да го прїи́мете, тóй є҃ Илїà, щото ще да дóйде.

15 Кóй йма оуши да слꙋша, нéка слꙋша.

16 Й на каквò да оуподóбимъ тóа рóдъ; подóбенъ є҃ на дѣцà та, кóйто сѣдáтъ на пазáры те, й ды́катъ на дрꙋжи́на та си,

17 И говóратъ: свири́хме ви, й не йграхте: плакáхме ви, й не тꙋжихте:

18 Защóто дойдѐ 'Іѡ́аннъ, кóйто ни ѩдéше, ни пїéше, й говóратъ: дїáволъ йма.

19 Дойдѐ Сы́нъ человѣческїй, кóйто ѩдѐ, й пїѐ, говóратъ: є҃то человѣкъ ѩдли́въ

и вїнопїйца, прїа́тель на мытари́ те и на грѣшни те, и ѡ́правда́се премꙋ́дрость та ѿ ча́да та си.

20 Тога́ва начна̀ Ї҆исꙋ́съ да оу̑кора́ва градовѐ те въ кои́то бы́доха по̀ мно́го то не́говы си́лы, защо́то се не покая́ха.

21 (Те́шко и) го́рко те́бе Хорази́не, (те́шко и) го́рко ти Ѵ҆ѳсаі́до, защо́то а҆́ко бе́ха сотво́рены въ Тѵ́ра и Сїдѡ́на си́лы те, кои́то бы́доха сотво́рены въ ва́съ, ѿда́вна вои́стиннꙋ во вре́тище и въ пе́пелъ бы́хасе покая́ли.

22 Ѻ҆ва́че гово́римъ ви: на Тѵ́ра и на Сїдѡ́на по̀ ле́гко ще да бѫде въ де́нь сꙋ́дный, не́жели ва́мъ.

23 И ты̀ Капернаꙋ́ме, що́то си се вознесе́лъ до небеса̀, до а҆́да ще да слѣ́знешъ, защо́то, а҆́ко бе́ха сотво́рены въ Содо́ма си́лы те, що́то бы́доха въ те́бе, ще́ха вои́стиннꙋ да ѡ҆ста́натъ до дне́шнїатъ де́нь.

24 Ѻ҆ва́че гово́римъ ви: защо́ на земла̀ та Содо́мска по̀ ле́гко ще да бѫде въ де́нь сꙋ́дный, не́жели те́бе.

25 Въ ѻ҆нова̀ вре́ме ѿговори́ Ї҆исꙋ́съ, и ре́че: и҆сповѣ́дꙋвамъ ти се Ѻ҆тче, Го́споди на-небо̀ то и на-земла̀ та, защо́то си оу̑таи́лъ тїа (ра́боты) ѿ премꙋ́дры те и разꙋ́мны те, и ѿкры́лъ си ги на мла́денцы те.

26 Ѿ҆ Ѻ҆тче, защо́то така̀ се а҆́ви оу̑го́дно пре́дъ те́бе.

27 Си́чко то ми є҆ преда́дено ѿ Ѻ҆тца̀ ми, и ни́кой незна́е Сна, то́кмѡ Ѻ҆те́цъ: нито Ѻ҆ца̀ зна́е нѣ́кой, то́кмѡ Сы́нъ, и на кого́то щѐ Сынъ̀ да го ка́же.

28 Ѿла́те кодъ ме́не си́чки, що́то се трꙋ́дите, и що́то сте натова́рени, и а҆́зъ ще вы оу̑поко́имъ.

29 Земе́те а҆ре́матъ мо́й на се́бе си, и наꙋчѐтесе ѿ ме́не че самь кро́токъ и смире́нъ на сѫрдцѐ то, и ще наме́рите оу̑покое́нїе на дꙋши́те си.

30 Защо́то а҆ре́мо мо́й є҆ до́бръ, и това́ро мо́й ле́гкъ.

ГЛАВА ВІ.

ВЪ ѻ҆нова̀ вре́ме замина̀ Ї҆исꙋ́съ въ сꙋббѡ́та презъ сѣ́нїа та: и оу̑чени́цы те мꙋ ѡ҆гладнѣ́ха, и фана́ха да скꙋ́ватъ кла́сове и да а҆да́тъ.

2 И̑ фарїсе́и те като виде́ха това̀, ре́кохa мꙋ: є҆то оу̑чени́цы те ти пра́ватъ ѻ҆нова̀, що́то не є҆ допꙋще́но да пра́ватъ въ сꙋббѡ́та.

3 И̑ то́й и҆мъ ре́че: не стѐ ли чита́ли, що направи́ Давї́дъ кога́то ѡ҆гладнѣ́ самси́, и ѻ҆нїа що́то бе́ха съ него;

4 Какві̑ влѣ́зе въ до́мъ Бж҃їй, и и҆зе́де хлѣ́бове те напредложе́нїе то, кои́то небе́ше проще́но то́й да а҆да̀, нито

ѻнія, щото бе́ха съ не́го, но то́кмѡ са́ми те свѧще́нницы;
5 Илѝ не стѐ чита́ли въ зако́натъ, защѐ въ сѹббѡ́ты те свѧще́нницы те въ це́рква та ѿскверна́ватъ сѹббѡ́та та, и̂ неповѝнни са;
6 И говори́мъ ви: защо тѹ́ка є̂ по̀ голѣ́мъ ѿ це́рква та.
7 Я̀ко бы́хте зна́ли що є̂, ми́лость и̂скамъ, а̂ не́ жертва, ни́кога небы́хте ѿсѹжда́ли неповѝнны:
8 Защо́то Сы́нъ человѣ́ческїй є̂ Господи́нъ и̂ на сѹббѡ́та та.
9 И̂ като прейдѐ ѿ та́мѡ дойдѐ въ собо́ратъ и̂мъ.
10 И̂ є̂то бе́ше та́мѡ є̂ди́нъ человѣ́къ, ко́йто и̂маше сѹ́ха рѹка̀, и̂ попыта́ха го, и̂ ре́коха: да лѝ є̂ прощѐно да лѣкѹ́ва нѣ́кой въ сѹббѡ́та, за да го ѿкабаха́тать.
11 И̂ то́й и̂мъ ре́че: ко́й человѣ́къ є̂ ѿ ва́съ, ко́йто а̂ко и̂ма є̂дна̀ ѻ̂вца̀, и̂ па́дне въ сѹббѡ́та въ нѣ́кои ꙗ̂ма, нещѐли да фа́не да а̂ и̂зва́ди;
12 А̂ ко́лко є̂ по̀ до́бръ человѣ́къ ѿ ѻ̂вца̀ та: за това̀ є̂ досто́йно да се пра́ви добро̀ въ сѹббѡ́та.
13 Тога́ва ре́че на человѣ́катъ: простри̂ си ржка̀ та, и̂ прострѐ а̂: и̂ сотвори́ся здра́ва, каквото дрѹга̀ та.
14 И̂ фарїсе́и те като и̂злѣ́зоха во́нъ, сотвори́ха совѣ́тъ на не́го, каквѡ̀ да го погѹ́бятъ.
15 Но Ї҃исѹ́съ като разѹмѣ́ товà, ѿи́де ѿ та́мѡ: и̂ мно́го наро́ди ѿидо́ха слѣ́дъ не́гѡ и̂ и̂цѣлѝ ги си́чки те.
16 И̂ заповѣ́дà и̂мъ да го не и̂зявла́ватъ.
17 За да се и̂спо́лни ѻ̂новà що є̂ ре́чено презъ проро́ка Иса́ї̂а, ко́йто говори:
18 Є̂то Сынò мо́й, кого́то самь и̂збра́лъ: возлю́бленный мо́й, на кого́то благоволѝ дѹшà та ми: ще поло́жимъ дѹ́хатъ мо́й на не́го, и̂ ще да возвѣ́стѝ сѹдъ на а̂зы́цы те.
19 Не ще да повѫрне ре́чь, нито ще и̂звы́ка, нито ще чѹ́е нѣ́кой на кржстопѫтища та гласѫтъ мѹ.
20 Тржстѝка стро́шенна не щѐ да сло́ми, и̂ зафанаисе ле́нъ нещѐ да оу̂га́си: доклѐ да и̂зведѐ сѹдѫтъ въ побѣ́да.
21 И̂ на и̂ме то мѹ а̂зы́цы те ще да се надѣ́ятъ.
22 Тога́ва мѹ приве́доха є̂ди́нъ бѣ́сенъ, ко́йто бе́ше слѣ́пъ и̂ нѣ́мъ: и̂ и̂цѣлѝ го, що́то слѣ́пыо и̂ нѣ́мыо и̂ ви́деше и̂ дѹ́маше.
23 И̂ чѹ́дехасе си́чки те наро́ди, и̂ гово́реха: да не бѫде то́ѧ Хрїсто́съ, Сы́нъ Давї́довъ.
24 А̂ фарїсе́и те като чѹ́ха, ре́коха: то́ѧ не и̂згона́ва бѣ́сове те, но то́кмѡ съ веелзевѹ́латъ кна́зятъ бѣсо́вски.

25 Но 'Іисꙋсъ като знáеше мы́сли те и҆́мъ, ре́че и҆́мъ: всáко цáрство̀, а҆́ко се раздѣ́ли на вра́жъ се́бе си, ще да запꙋстѣ́е: и҆ се́кой грáдъ, и҆ли̇̀ кѫ́ща а҆́ко се раздѣ́ли на вра́жъ се́бе си, не ще да стои̇̀.

26 И а҆́ко сатанà та сатанà и҆згонáва, раздѣ́ли̇лъ се є҆ на вра́жъ се́бе си. Какві̇̀ про́чее ще да стои̇̀ цáрство то мꙋ;

27 И҆ а҆́ко а҆́зъ и҆згонáвамъ бѣ́сове те съ веелзевꙋ́латъ, сыновѐ те ва́ши съ кого̀ ги и҆згонáватъ: за то̀ ѻ҆́ни̇̀ ще ви бѫ́датъ сꙋдїи̇̀.

28 Я҆́ко ли а҆́зъ съ дꙋ́хъ Бо́жїй и҆згонáвамъ бѣ́сове те, вои́стиннꙋ постигнà на ва́съ цáрство то Бо́жїе.

29 И҆ли̇̀ какві̇̀ мо́же да влѣ́зе нѣ́кой въ кѫ́ща та на-є҆ди́нъ ꙗ҆́къ, и҆ да мꙋ разгрáви сосꙋ́ды те, а҆́ко по̀ на пре́дъ не вѫ́рже ꙗ҆́кїатъ; и҆ тогáва ще мꙋ ѡ҆бѣ́ре кѫ́ща та,

30 Ко́йто не є҆ съ ме́не, проти́венъ ми є҆: и҆ ко́йто не сбі́ра съ ме́не, разсы́пꙋва.

31 За товà ви гово́римъ: се́кой грѣ́хъ и҆ хꙋлà ще да се про́статъ на человѣ́цы те: а҆ хꙋлà та що́то є҆ на дꙋ́хатъ, не щѐ да се про́сти на человѣ́цы те.

32 И ко́йто речѐ сло́во проти́вꙋ Сы́на человѣ́ческагѡ, ще да мꙋ се про́сти: а҆ ко́йто речѐ проти́вꙋ дꙋ́ха свѧтáгѡ, не щѐ да мꙋ се про́сти, ни на то́а свѣ́тъ, ни на ѻ҆́ный.

33 И҆ли̇̀ ще да напрáвите дѫрво̀ то добро̀, и҆ ро́ждба та мꙋ добрá: и҆ли̇̀ ще да напрáвите дѫрво̀ то ло́шо, и҆ ро́ждба та мꙋ ло́ша: защо́то ѿ ро́ждба та ще да се познáе дѫрво̀ то.

34 Змі̇ї́чѐте є҆хі́дни́ни, каквѡ̀ мо́жете да дꙋ́мате добро̀, като сте ло́ши; защо́то ѿ и҆збы́токатъ (ѿ товà що а҆рти́сва) на сѫ́рдцѐ то, оу҆стà та гово́ратъ.

35 До́брый человѣ́къ ѿ добро̀ то сокро́вище и҆зно́си добры́ те (дꙋ́мы): а҆ лꙋкáвый человѣ́къ ѿ лꙋкáво то сокро́вище и҆зно́си лꙋкáвы те.

36 И гово́римъ ви: защо̀ за се́кое сло́во прáздно, коѐто а҆́ко речáтъ человѣ́цы те, ще воздадáтъ ѿвѣ́тъ въ де́нь сꙋ́дный.

37 Поне́же ѿ словесà та си ще да се ѡ҆прáвдашъ, и҆ ѿ словесà та си ще да се ѡ҆сꙋ́дишъ.

38 Тогáва ѿговори́ха нѣ́кои ѿ кни́жницы те и҆ фарі̇̀се́и те и҆ ре́коха: оу҆чи́телю, и҆скаме да ви́диме ѿ тѣ́бе знáменїе.

39 И҆ то́й ѿговорѝ и҆ ре́че и҆́мъ: ро́дъ лꙋкáвый и҆ прелюбодѣ́йнный знáменїе и҆ска, и҆ знáменїе не щѐ да мꙋ се дадѐ, то́кмѡ знáменїе то на-'Іѡ́на проро́ка.

40 Защо́то, каквото̀ бе́ше 'Іѡ́на во оу҆тро́ба та ки́това

три̑ дни̑, и̑ три̑ но́щи, така̀ ще да бѫде и̑ Сы̑нъ человѣ́ческїй въ сѫрдцѐ то на-земла̀ та три̑ дни̑, и̑ три̑ но́щи.

41 Мѫжѣ̀ те нїневі́тски ще да ста́натъ на сѹ́дъ съ то́л ро́дъ, и̑ ще да го ѿсѹ́датъ: защо́то се покая̀ха съ 'Іѡ́нина та про́повѣдь: и̑ є҆то тѹ́ка по́вече ѿ 'Іѡ́на.

42 Цари́ца та ю҆́жна ще да го ѿсѹ́ди: защо́то дойдѐ ѿ кра́й на-земла̀ та, да чѹ́е премѹ́дрость та Соломѡ́нова: и̑ є҆то тѹ́ка є҆ по́вече ѿ Соломѡ́на.

43 И̑ кога́то нечи́стый дѹ́хъ и̑зле́зне и̑зъ человѣ́ка, прехо́ди презъ безво́дни мѣ́ста̀, и̑ тѫрси ѹ҆покое́нїе, и̑ не нахо́жда.

44 Тога́ва ще да речѐ: да се вѫрнемъ въ кѫща та си, ѿ дѣ́то и̑зле́зохъ, и̑ като до́йде нахо́жда а̀ пра́здна, поме́тена, и̑ наре́дена.

45 Тога́ва ѿи́ва, и̑ зе́ма съ се́бе си і҆о́ще се́дмь дѹ́хове по̀ лю́ты ѿ се́бе, и̑ като влѣ́зятъ, живе́ѧтъ та́мѡ, и̑ бы́ватъ послѣ́дните (бѣ́ды), на-ѻ҆ного́ва человѣ́ка по̀ ло́ши ѿ пе́рвы те, така̀ ще да бѫде и̑ на то́л ро́дъ лѹка́вый.

46 И̑ като і҆о́ще дѹ́маше то́й на наро́ди те, є҆то, ма́йка мѹ и̑ бра́тїа та мѹ стое́ха вѫнъ, и̑ и̑скаха да мѹ дѹ́матъ.

47 И̑ ре́че мѹ нѣ́кой си: є҆то, ма́йка ти и̑ бра́тїа та ти во́нка стоѧ́тъ, и̑ и̑скатъ да ти хора́тятъ.

48 И̑ 'Іисѹ́съ ѿговори̑, и̑ ре́че на ѻ҆ного́ва, що́то мѹ дѹ́маше: ко̀ є҆ ма́йка ми; и̑ кой са бра́тїа та ми;

49 И̑ простре̑ рѫка̀ та си на ѹ҆чени́цы те си, и̑ ре́че: є҆то ма́йка ми, и̑ бра́тїа та ми, защо́то ко́йто сотвори̑ во́лѧ та на-Ѻ҆тца̀ моегѡ̀, що́то є҆ на небеса̀ та, то́й ми є҆ бра́тъ, и̑ сестра̀, и̑ ма́йка.

ГЛАВА ГГ.

И̑ ѢЪ ѻ҆ный де́нь и̑зле́зе 'Іисѹ́съ ѿ кѫща́та, и̑ сѣ́дна̀ при морѐ то.

2 И̑ собра́хасе при не́го мно́го наро́ди, до то́лко що́то влѣ́зна̀ въ гемі́а та и̑ сѣ́дна̀: а̀ си́чкїо наро́дъ стое́ше на брегѫ́тъ.

3 И̑ дѹма̀ и̑мъ мно́гѡ съ при́тчи, и̑ ре́че: є҆то и̑зле́зна̀ сѣ́тельо да се́е.

4 И̑ като се́еше то́й, є҆дни̑ (зе́рна) падна́ха при пѫтатъ: и̑ дойдо́ха пти́цы те и̑ и̑зкѹлва́ха ги.

5 А̑ дрѹ́ги падна́ха на камени́ти мѣ́ста̀, де́то не́маше земла̀ мно́го, и̑ и̑зведна́шъ проникна́ха, защо́то не бе́ше дѫлбо́ка земла̀ та:

6 Но като и̑згрѣ́а̀ со́лнце то, повѣхна́ха: и̑ защо́то не́маха ко́ренѣ, и̑зсѫхна́ха.

7 А̑ дрѹ́ги падна́ха въ тѫр-

нѣ то, и ѿбрастоха ѻколѡ
ни́хъ тѫрнѣ, и ѹдави́ха ги.
8 И дрꙋ́ги падна́ха на до-
бра̀ земла̀ и да́ваха пло́дъ,
є҆дно̀ ѹбѡ сто̀, а̀ дрꙋ́го шест-
деса́ть, а̀ дрꙋ́го три́десѧть.
9 Ко́йто и́ма ѹши да слꙋ́-
ша, не́ка слꙋ́ша.
10 И̂ като се приближи́ха
ѹчени́цы те мꙋ, ре́коха мꙋ:
защо̀ и́мъ гово́ришъ съ при́т-
чи;
11 И̂ то́й и́мъ ѿговори̇, и
ре́че: защо́то ва́мъ є҆ да́де-
но да разꙋмѣ́ете та́инства
та на-ца́рство то небе́сно, а̀
ни́мъ не є҆ да́дено.
12 Защо́то ко́йто и́ма, не́мꙋ
ще се дадѐ, и ще да мꙋ а̀рти́са: а̀ ко́йто не́ма, и ѻнова̀
що́то и́ма, ще да се зе́ме ѿ
не́гѡ.
13 За това̀ и́мъ дꙋ́мамъ
съ при́тчи: защо́то мака́ръ
гле́датъ не ви́датъ, и мака́ръ
слꙋ́шатъ нечꙋ́ватъ, нито раз-
ꙋмѣ́ватъ.
14 И и҆сполна́васе въ ни́хъ
проро́чество то Иса́їево що-
то гово́ри: со слꙋ́шанѣ то ще
да чꙋ́ете, и не ще́те да раз-
ꙋмѣ́ете: и съ гле́данѣ то ще
да гле́дате и не ще́те да
ви́дите.
15 Защо́то се ѿгои̇ сѫ́рдцѐ
то на-ті́а лю́дїе, и съ ѹши́ те
те́шко чꙋ́ха, и зажма́ха си
ѻчи̇ те, да не бꙋ̀ виде́ли
нѣ́кога сосъ ѻчи̇ те си, и сосъ
ѹши̇ те бы чꙋ́ли, и со сѫ́рдцѐ
то бы разꙋмѣ́ли, и ѿвѫрна́ли
бы се, и а̀зъ бы́хъ ги и҆с-
цѣли́лъ.
16 И ва́ши те ѻчи блаже́-
ни че гле́датъ: и ѹши̇ те ви
чѐ чꙋ́ватъ.
17 Защо́то и҆стина ви гово́-
римъ: че мно́го проро́цы и
пра́ведницы пожела́ха да ви́-
датъ, що́то ви́дите, и не ви-
де́ха: и да чꙋ́ватъ, що́то чꙋ́ете,
и не чꙋ́ха:
18 Вы́е про́чее чꙋ́ете при́т-
ча та на-сѣ́ателатъ.
19 На се́кой человѣ́къ, ко́й-
то слꙋ́ша сло́во то на-ца́р-
ство то, и не разꙋмѣ́ва, дохо́-
жда лꙋка́выо и гра́бнꙋва мꙋ
посѣ́ано то на сѫ́рдцѐ то
мꙋ: това̀ є҆ що́то є҆ сѣ́ано
при пѫ́татъ.
20 И ѻнова̀, що́то є҆ сѣ́ано
на камени́ти мѣ́ста̀, то̀ є҆
ѻ́ный ко́йто слꙋ́ша сло́во то,
и а̀бїе съ ра́дость го прїи́ма:
21 Не́ма ѻба́че ко́ренѣ въ
се́бе си, но є҆ маловре́мененъ:
и като се дока́ра да бѫде
печа́ль и̇ли гоне́нїе зарадѝ
сло́во то, то́а ча́съ се собла-
зна́ва.
22 И ѻнова̀ що́то є҆ сѣ́ано
въ тѫрнѣ то, то̀ є҆ ѻ́ный,
що́то слꙋ́ша сло́во то, и гры́-
жа та на-то́а вѣ́къ, и прелще́-
нїе то на-бога́тство то, ѹда́-
вꙋва сло́во то, и бы́ва без-
пло́дно.
23 И посѣ́ано то на добра̀
та земла̀, то̀ є҆ ѻ́нзи, ко́йто

слꙋша сло́во то, и҆ разꙋмѣ́ва го: ко́йто и҆ прино́си пло́дъ, и҆ пра́ви є҆дно̀ сто̀, дрꙋ́го шестдеса́ть, дрꙋ́го три́десѧть.

24 Дрꙋ́га при́тча и҆́мъ предложѝ, и҆ ре́че: ᲂу҆подо́бисе ца́рство то небе́сно на є҆ди́нъ человѣ́къ, ко́йто посѣ̀а добро̀ сѣ́ме на ни́ва та си:

25 И҆ като спа́ваха человѣ́цы те, дойдѐ дꙋшма́нино мꙋ, и҆ посѣ̀а кѫко́ль низъ пшени́ца та, и҆ ѿи́де си.

26 И҆ кога́то пора́сте трева̀ та и҆ сотворѝ пло́дъ, тога́ва се ꙗви́ха и҆ кѫко́лѣто.

27 И҆ ѿидо́ха рабо́тницы те на-ѻ҆́ный господа́ръ, и҆ ре́кохa мꙋ: господи́не, не посѣ̀а ли добро̀ сѣ́ме на ни́ва та си; ѿ дѐ про́чее и҆́ма кѫко́лѣ;

28 А҆ то́й и҆́мъ ре́че: дꙋшма́нинъ человѣ́къ є҆ направи́лъ това̀, а҆ рабо́тницы те мꙋ ре́кохa: и҆скашъ ли про́чее да и҆де́ме да ги и҆сплѣ́виме;

29 А҆ то́й и҆́мъ ре́че: не де́йте, да не бꙋ̀, като скꙋбѣ́те кѫко́лѣ то, и҆скꙋба́ли и҆ пшени́ца та.

30 Ѡ҆ставе́те да раста́тъ и҆ двѣ́те за́едно до жа́тва та, и҆ кога́то фа́натъ да жна́тъ, ще да речѐмъ на жатва́рете: собере́те по̀ напре́дъ кѫко́лѣ то, и҆ свѫржѣ́те ги въ сно́пѣ за да ги и҆згори́ме, а҆ пшени́ца та собере́те въ жи́тница та ми.

31 Дрꙋ́га при́тча и҆́мъ предложѝ, и҆ гово́реше: прили́ча ца́рство то небе́сно на сїна́пово зѫрно, коѐто земà человѣ́къ (нѣ́кой) и҆ посѣ̀а го на ни́ва та си:

32 Коѐто є҆ на́й ма́лко ѿ си́чки те сѣ́мена̀: а҆ кога́то порастѐ, бы́ва по̀ голѐмо ѿ си́чки те зелени́ща: и҆ бы́ва дре́во, що́то дохо́ждатъ пти́цы те небе́сны, и҆ стоѧ́тъ по стебла̀ та мꙋ.

33 Дрꙋ́га при́тча и҆́мъ ре́че: прили́ча ца́рство то небе́сно на квасѫ́тъ кого́то земà є҆дна̀ жена̀, и҆ скры̀ го въ три̑ мѣ́ри бра́шно, до дѐ воскисна̀ си́чко то.

34 Тїа̀ си́чки те гово́реше І҆исꙋ́съ съ при́тчи на наро́ди те, а҆ безъ при́тча ни́що и҆́мъ не гово́реше:

35 За да се и҆спо́лни ре́чено то презъ проро́катъ, ко́йто гово́ри: ще да ѿво́римъ въ при́тчи ᲂу҆ста̀ та си: и҆ ще да и҆зва́димъ ѻ҆ны̀а, що́то са скры̀ены ѿ созда́нїе то на-свѣ́тѫтъ.

36 Тога́ва ѡ҆ставѝ наро́ды те І҆исꙋ́съ, и҆ дойдѐ въ кѫ́ши: и҆ ѿидо́ха при не́го ᲂу҆чени́цы те мꙋ, и҆ ре́кохa мꙋ: и҆столкꙋвай ни при́тча та на-кѫко́лѣ то на-ни́ва та.

37 А҆ то́й ѿговорѝ, и҆ ре́че и҆́мъ: ѻ҆́нзи що́то є҆ сѣ́алъ добро̀ то сѣ́ме, є҆́сть Сы́нъ человѣ́ческїй:

38 А҆ ни́ва та є҆ свѣто̀, а҆

добро̀ то сѣ́ме, тїѧ̀ са сыновѐ те на-ца́рство то: а҆ кѫко́лѣ те са сыновѐ те на-ле́ка́выа:

39 А҆ дѹшма́нино, що̀то ги є҆ посѣ́ѧлъ, є҆сть дїа́воло: А҆ жа́тва та є҆ сконча́нїе то на-свѣ́тѫтъ: а҆ жатва́ре те са А҆́ггли те.

40 Каквото̀ про́чее собѝратъ кѫко́лѣ то, и҆ и҆згорѹ́ватъ ги сосъ ѻ҆́гнь: та́кѡ ще да бѫде и҆ въ сконча́нїе то на-то́ѧ вѣ́къ.

41 Ще пра́ти Сы́нъ человѣ́ческїй ’А҆́ггли те свои̇, и҆ ще собера́тъ ѿ ца́рство то мѹ́ си́чки те соблазны, и҆ ѻ҆ны̀ѧ що̀то стрѹ́ватъ беззако́нїе:

42 И ще да ги фѫрлатъ въ пе́щь ѻ҆́гненна: та́мѡ ще да бѫде пла́чь и҆ скѫрца́нїе со зѫбѝ те.

43 Тога́ва пра́ведни те ще да се просвѣ́татъ като слѫнце то, въ ца́рство то на-Ѻ҆тца̀ и҆́мъ. Ко́йто и҆ма оу҆ши да слѹ́ша, не́ка слѹ́ша.

44 Па́къ прили́ча ца́рство то небе́сно на сокро́вище, кое́то є҆ скры̀ено въ ни́ва та, кое́то като го найдѐ человѣ́ко скры̀ го, и҆ ѿ ра́дость та си ѿи́ва, и҆ прода́ва си си́чко то що и҆́ма, и҆ кѹпѹ́ва ни́ва та ѻ҆на̀ѧ.

45 Па́ки прили́ча ца́рство то небе́сно на человѣ́къ тѫрго́вецъ, ко́йто тра́си добры̀ бѝсери:

46 Ко́йто, като намерѝ є҆ди́нъ много цѣ́ненъ бѝсеръ ѿи́де и҆ прода́де си си́чко то що и҆́маше, и҆ кѹпѝ го.

47 Па́ки прили́ча ца́рство то небе́сно на не́водъ (мре́жа), ко́йто бы̀дѐ фѫраенъ въ морѐ то, и҆ собра̀ ѿ се́какоѵъ ро́дъ (ры́бы).

48 Ко́йто като се напѫлнѝ, и҆звле́коха го на кра́йатъ, и҆ като сѣдна́ха и҆збра́ха добры̀ те въ сѫдове, а҆ ло́шы те и҆сфѫрли́ха вѫнъ.

49 Така̀ ще да бѫде и҆ въ сконча́нїе то на свѣ́тѫтъ: ще и҆зле́знатъ А҆́ггли те, и҆ ще да ѿлѫчатъ злы̀ те ѿ пра́ведни те:

50 И ще да ги фѫрлатъ въ пе́щь ѻ҆́гненна: та́мѡ ще да бѫде пла́чъ и҆ скѫрца́нїе со зѫбѝ те.

51 Ре́че и҆́мъ ’Іисѹ́съ: разѹмѣ́хте ли тїѧ̀ си́чки те; ре́коха мѹ: є҆й Го́споди.

52 А҆ то́й и҆́мъ ре́че: заради̇ товà се́кой книжо́вникъ, ко́йто се є҆ наѹчи́лъ на ца́рство то небе́сно, подо́бенъ є҆ на человѣ́къ домови́тъ, ко́йто и҆зно́си ѿ скры̀шница та си и҆ ве́тхи те и҆ но́вы те.

53 И бы̀дѐ като свѫрши̇ ’Іисѹ́съ тїѧ̀ при́тчи, прейдѐ ѿ та́мѡ.

54 И като дойдѐ въ ѻ҆те́чество то си, оу҆́чеше ги въ соборатъ и҆́мъ: що̀то се чѹ́деха, и҆ гово́реха: ѿ дѐ є҆ на того́ва та́ѧ премѹ́дрость, и҆ тїѧ̀ си́лы;

55 Не є̑ ли то́а дре́водѣлскїо сы́нъ; не вы́катъ ли ма́йка мꙋ Маріа́мъ, и̑ бра́тїа та мꙋ 'Іа́кѡвъ, и̑ 'Іѡсі́й, и̑ Сі́мѡнъ, и̑ 'Іꙋ́да;

56 И сестры̀ те мꙋ не сѧ̀ ли си́чки те въ на́съ; ѿ гдѣ̀ мꙋ дойдо́ха про́чее тїа̀ си́чки те:

57 И̑ соблазна́ваха́се за не́го. И̑ 'Іисꙋ́съ и̑мъ ре́че: не є̑ проро́къ безче́стенъ, то́кмѡ въ ѻ̑те́чество то си, и̑ въ кѫ́ща та си.

58 И не сотвори̑ та́мѡ мно́го си́лы за невѣ́рствїе то и̑мъ.

ГЛАВА ДІ҃

ВЪ ѻ̑нова̀ вре́ме ка́то̀ чꙋ̀ 'Иро́ѡдъ четверовла́стникъ чꙋдеса̀ та 'Іисꙋ́сови.

2 Ре́че на слꙋгѝ те си: то́а є̑ 'Іѡа́ннъ крести́тель, то́й воскресна̀ ѿ ме́ртвы те, и̑ затова̀ дѣ́йствꙋватъ си́лы въ не́го.

3 Защѡ̀ 'Иро́ѡдъ ка́то фана̀ 'Іѡа́нна, вѫрза̀ го и̑ тꙋрѝ го въ темни́ца та, заради̑ бра́това та си Фїлі́ппова та жена̀ Иро́ѡдїа́да.

4 Защо́то мꙋ дꙋ́маше 'Іѡа́ннъ: не да́ва зако́нъ да а̑ и̑ма́шъ:

5 И и̑скаше да го ѹ̑бі́е, но ѹ̑боа́се ѿ наро́датъ, защо́то го и̑ма́ха ка́то проро́къ.

6 А̑ кога́то дойде̑ де́нь̀о нарожде́нїе то 'Иро́ѡдово, и̑гра̀ Иро́ѡдїа́дина та дѡ́ерка на сре́дъ, и̑ ѹ̑годѝ на 'Иро́ѡда:

7 Затова̀ съ кле́тва и̑зре́че да и̑ дадѐ, ѿто поиска.

8 А̑ ѻ̑на̀ ка́то была̀ напре́дъ наꙋ́чена ѿ ма́йка си, да́й ми, ре́че, тꙋ́ка на блю́до глава̀ та на-'Іѡа́нна крести́теля.

9 И ѡ̑скорби́се ца́ро: но заради̑ кле́твата, и̑ за ѻ̑ны̑а ѿто седе́ха съ не́го, заповѣда̀ да и̑ дада́тъ.

10 И прати̑ та посѣ́кохa 'Іѡа́нна въ темни́ца та.

11 И доне́соха мꙋ глава̀ та на блю́до, и̑ да́доха а̑ на мома̀ та: и̑ ѿне́се а̑ на ма́йка си.

12 И пристѫпи́ха ѹ̑чени́цы те 'Іѡа́ннови и̑ зема́ха мꙋ тѣ́ло то, и̑ погре́бохa го: и̑ ѿидо́ха та каза́ха на 'Іисꙋ́са.

13 А̑ 'Іисꙋ́съ, ка́то чꙋ̀ товà, ѿи́де ѿ та́мѡ съ гемі́а на є̑динѣ̀ въ пꙋ́сто мѣ́сто, но ка́то разꙋмѣ́ха наро́ди те, ѿидо́ха по не́го пѣ́ши ѿ градо̀ве те.

14 И ка́то и̑злѣ́зе 'Іисꙋ́съ, виде̑ мно́го наро́дъ, и̑ пожали̑ го, и̑ и̑сцѣли̑ и̑мъ бо́лны те.

15 А̑ кога́то мрѫ́кна̀, пристѫпи́ха ѹ̑чени́цы те мꙋ при не́го, и̑ ре́кохa: мѣ́сто то є̑ пꙋ́сто, и̑ мина̀ вече вре́ме, ѿпꙋсти̑ наро́ды те да и̑датъ въ села̀ та да си кꙋ́патъ хлѣ́бъ.

16 А̑ 'Іисꙋ́съ и̑мъ ре́че: не тре́бꙋва да и̑датъ: да́йте и̑мъ вы́е да а̑да́тъ.

17 Ѝ ѻнѝ рекоха: ніе немаме тꙋка (повече) токмѡ
петь хлѣба ѝ двѣ рыбы.
18 Ѝ той имъ рече: донесете ми ги тꙋка.
19 И като заповѣда на народи те да сѣднатъ на трева та, земà петь тѣ хлѣба, ѝ двѣ те рыбы, ѝ поглѣднà на небо то, ѝ благословѝ: ѝ като преломѝ, даде на оученици те хлѣбовете, а оученици те на народи те.
20 И ꙗдоха сѝчки те, ѝ насытѝхасе: ѝ собраха артисали те комати дванадесѧть коша пѫлни.
21 Ѝ ѻніѧ щото ꙗдоха беха до петь хіляды мꙋжѣ, ѻсвѣнъ жены те ѝ дѣцà та.
22 И абіе понꙋдѝ Іисꙋсъ оученици те си да влѣзнатъ въ гемія та, ѝ да замѝнатъ пò напредъ ѡдонадъ, доклѣ да ѿпꙋсти народы те.
23 И като ѿпꙋстѝ народы те, качѝсе на горà та да се помоли на ѥдинѣ, ѝ като мрѫкнà, самъ беше тамѡ.
24 Ѝ гемія та беше посредъ морѣ то, ѝ бѣдствꙋваше ѿ волны те (ѿ далгѝ те): защото беше протѝвенъ вѣтѫро.
25 И въ четверта та стрàжа на-нощьтà, ѿидѣ камто нѝхъ Іисꙋсъ, ѝ ходеше по морѣ то.
26 И като го видѣха оученици те че ходеше по морѣ то, смꙋтѝхасе ѝ говореха, че ѥ привидѣніе: ѝ ѿ страхъ ѝзвыкàха.
27 Ѝ Іисꙋсъ абіе имъ продꙋмà, ѝ рече: дерзàйте: азъ самь, не бойтесе.
28 Ѝ Петръ мꙋ ѿговорѝ, ѝ рече: Господи, ако си ты, заповѣдай ми да дойдемъ при тебе по водà та.
29 Ѝ той мꙋ рече: ѥла. И като ѝзлѣзе ѝзъ гемія та Петръ, ходеше по водà та, да йде при Іисꙋса.
30 Но като видѣ силенъ вѣтръ, оуплашѝсе: ѝ понѣже начнà да потѫнꙋва, ѝзвыкà, ѝ рече: Господи, спасѝ ме.
31 И абіе Іисꙋсъ прострѣ рѫкà та си, ѝ фанà го ѝ рече мꙋ: маловѣре защò се оусомнѣ;
32 И като влѣзнàха ѻнѝ въ гемія та, престанà вѣтѫро.
33 Ѝ ѻніѧ, щото беха въ гемія та, дойдоха ѝ поклонѝхамꙋсе, ѝ рекоха: воистинꙋ Сынъ Бжїй ѥсѝ. И като заминàха, дойдоха въ землà та Геннисарѣска.
34 И като го познàха тамошни те человѣцы, пратѝха по сѝчка та ѻнàѧ страна: ѝ принесоха при него сѝчки те болны:
35 И молехамꙋсе токмѡ да са прикоснатъ до полы те надрѣхѝ те мꙋ: ѝ колкото се прикоснàха, сѝчки те ѝсцѣлѣха.

ГЛАВА ѲІ҃

ТОГА́ВА дойдо́ха при 'Іисꙋ́са кни́жницы те и҆ фарі́сеи те ѿ 'Іерꙋсали́мъ, и҆ ре́кохa:

2 Защо̀ оу҆чени́цы те твои̇ престꙋпꙋ́ватъ преда́ніе то наста́рцы те; защо́то не сѝ оу҆мы́ватъ рѫцѣ̀ те, кога́то ꙗда́тъ хлѣ́бъ.

3 И҆ то́й ѿговорѝ, и҆ ре́че и҆мъ: а҆ вы́е защо̀ престꙋпꙋ́вате заповѣ́дь та̀ Бо́жїа за преда́ніе то ва́ше;

4 Защо́то Бг҃ъ є҆ заповѣда́лъ, и҆ ре́клъ: почи́тай баща̀ си, и҆ ма́йка си: и҆ ко́йто зло-сло́ви баща̀ и҆ ма́йка, со сме́рть да оу҆мре.

5 А҆ вы́е гово́рите: защо̀ ко́йто речѐ на баща̀ и҆ на ма́йка: да́ръ є҆ се́коѧ ве́щь, ѿ коѧ́то мо́жешъ да се по́лꙋзвашъ ѿ ме́не: и҆ да не почи́та баща̀ си и҆ ма́йка си.

6 И҆ развали́хте заповѣ́дь та̀ Бо́жїа за преда́ніе то ва́ше.

7 Лицемѣ́ри, добрѐ пророчествꙋвà за ва́съ Иса́їа, ко́йто гово́ри:

8 Приближа́ватсе тїѧ́ человѣ́цы при ме́не съ оу҆ста̀ та си, и҆ сосъ оу҆стни те ме почи́татъ, а҆ сѫрдцѐ то и҆мъ дале́че ѿстои̇ ѿ ме́не.

9 И҆ напра́здниѡ ме почи́татъ, защо́то оу҆чатъ оу҆ченїѧ, за́повѣди человѣ́чески.

10 И҆ побыка̀ наро́ды те и҆ ре́че и҆мъ: слꙋ́шайте, и҆ разꙋмѣ́йте.

11 Нѐ ѻ҆нова̀, що̀то вла́зи въ оу҆ста̀ та, ѿскверна́ва человѣ́ка: но ѻ҆нога̀, що̀то и҆зла́зи и҆зъ оуста̀ та, то̀ ѿскверна́ва человѣ́ка.

12 Тога́ва като приближи́ха оу҆чени́цы те мꙋ, ре́кохa мꙋ: зна́ешъ ли, че фарі́сеи те като чꙋ́ха сло́во то соблазни́хасе:

13 И҆ то́й и҆мъ ѿговорѝ, и҆ ре́че: всѧ́кїй ра́дъ кого́то не є҆ насади́лъ Ѻте́цъ мо́й небе́сный, ще да се и҆скоренѝ.

14 Ѻставе́те ги, защо́то са слѣ́пи води́тели на-слѣ́пцы̀ те: а҆ ѧ҆ко слѣпе́цъ слѣ́пцы̀ во́ди, и҆ два́ма та ще да па́днатъ въ ꙗ҆ма та.

15 И҆ ѿговорѝ Пе́тръ, и҆ ре́че мꙋ: кажѝ ни тѧ́ при́тча.

16 И҆ 'Іисꙋ́съ и҆мъ ре́че: та і҆о́ще ли сте и҆ вы́е безъ ра́зꙋмъ;

17 'Іо́ще ли не разꙋмѣ́вате, защо̀ се́кое нѣ́що, що̀то вла́зи въ оу҆ста̀ та, вмѣща́васе въ коре́матъ, и҆ презъ а҆федрѡ́натъ и҆зла́зи;

18 А҆ ѻ҆нїѧ̀ що̀то и҆зла́затъ и҆зъ оу҆ста̀ та, ѿ сѫрдцѐ то и҆зла́затъ, и҆ ѻ҆нѝ ѿскверна́ватъ человѣ́ка.

19 Защо́то ѿ сѫрдцѐ то и҆зла́затъ помышле́нїѧ зли, оу҆бі́йства, прелюбодѣ́йства, блꙋ́дове, краде́ніе, лжесвидѣ́телства, хꙋ́лы.

20 Тіа са който ѡскверна́ватъ человѣ́ка, а̂ да ꙗ̂дѐ нѣ́кой съ не8мы́ены ржце, не ѡскверна́ва человѣ́ка.

21 И като и̂злѣ́зе ѿ та́мѡ 'Іисѹ́съ, ѿиде въ страны̀ те Тѹ́рски и̂ Сїдѡ́нски.

22 И є̂то є̂дна̀ жена̀ Ханане́йска, ко́ато и̂злѣ́зе ѿ ѻ̂ны̀а сѹ́норы, вы́каше мѹ, и̂ гово́реше: поми́лѹй ме Го́споди, Сы́не Даві́довъ: дше́рка та ми злѣ̂ се бѣснѹва.

23 Ѝ то́й не и̂ ѿговори̇̀ сло́во, и̂ като пристѫпи́ха оу̂чени́цы те мѹ, мо́лѣха го, и̂ гово́реха: и̂спрати̇̀ а̂ да си и̂де, защо́то вы́ка слѣ́дъ на́съ.

24 Ѝ то́й ѿговори̇̀, и̂ ре́че: неса́мь пра́тенъ, то́кмѡ до ѻ̂вцы̀ те загѹ́бены те на-до́мѫтъ 'Ісра́илевъ.

25 Ѝ ѻ̂на̀ дойдѐ, и̂ поклони́мѹсе, и̂ гово́реше: Го́споди, помогни̇̀ ми.

26 Ѝ то́й ѿговори̇̀, и̂ ре́че: не є̂ добро̀, да ѿме нѣ́кой хлѣ́бѫтъ на-ча́да та, и̂ да го фѫрли на псе́та та.

27 Ѝ ѻ̂на̀ ре́че: вои́стиннѹ Го́споди: но и̂ псе́тата ꙗ̂да́тъ ѿ трохи̇̀ те, който па́датъ ѿ трапе́за та на-господа́ре те и̂мъ.

28 Тога́ва ѿговори̇̀ 'Іисѹ́съ, и̂ ре́че и̂: ѡ̂ же́но, голе́ма ти є̂ вѣ́ра та: не́ка ти бѫ́де какво́то и̂скашъ, и̂ и̂сцѣлѣ̂ дше́рка и̂ ѿ ѻ̂нзи ча́съ.

29 И прейдѐ ѿ та́мѡ 'Іисѹ́съ, и̂ дойдѐ при морѐ то Галїле́йско: и̂ и̂скачи́се на гора̀ та, и̂ седе́ше та́мѡ:

30 Ѝ ѿидо́ха при не́го мно́го наро́ди, който и̂маха съ се́бе си хро́мы, слѣ́пы, нѣ́мы, сгѫрчены, и̂ дрѹ́ги мно́го: и̂ фѫрли́ха ги при нозѐ те 'Іисѹ́совы: и̂ и̂сцѣли̇̀ ги.

31 Що́то се чѹдеха наро́ди те, като гле́деха нѣ́мы те да дѹ́матъ, сгѫрчены те здра́вы, хро́мы те да хо́датъ, и̂ слѣ́пы те да ви́датъ: и̂ прославла́ваха Бо́га 'Ісра́илева.

32 И като повыка̀ 'Іисѹ́съ оу̂чени́цы те си, ре́че и̂мъ: жа́ль ми є̂ за то́а наро́дъ: защо́то три̇̀ дни вече каквѡ̀ сѣда́тъ тѹ́ка при ме́не, и̂ не́матъ що да ꙗ̂да́тъ: а̂ нещѐ ми се да ги пѹ́стнемъ гла́ды, да не бы̀ ѡ̂слабѣ́ли на пѫ́тятъ.

33 И ре́коха мѹ оу̂чени́цы те: ѿ гдѣ̂ да ни до́йдатъ то́лкова хлѣ́бове въ пѹсты́на та, що́то да се насы́ти то́лко наро́дъ:

34 И ре́че и̂мъ 'Іисѹ́съ: ко́лко хлѣ́бове и̂мате; а̂ ѻ̂ни̇̀ мѹ ре́коха: се́дмь, и̂ ма́лко ры́вицы.

35 И заповѣда̀ на наро́датъ да насе́датъ по земла̀ та.

36 И като земà седмь тѐ хлѣ́бове, и̂ ры́бы те, возда́де хвала̀, и̂ преломи̇̀, и̂ да́де на оу̂чени́цы те си: а̂ оу̂чени́цы те на наро́датъ.

37 И ꙗ̂доха си́чки те, и̂ насыти́хасе: и̂ собра́ха ѡ̂стана́ли

те комáты, сéдмь кóшницы пѧлны.
38 Ѝ ѻ҆нїа, щото ѩдоха, бéха чéтыри хїлѧды мѹжїе, ѻ҆свѣнь жены̀, и҆ дѣцà.
39 И като ѿпѹстнà нарóды те, влѣзе въ геміа та: и҆ ѿйде въ Магдалúнски те сѹноры.

ГЛАВА SI҃

Ѝ ДОЙДÓХѦ при нéго Фарїсéи те и҆ саддѹкéи те, кóйто го ѝскѹшáваха, и҆ ѝскаха ѿ нéгѡ да ѝмъ покáже знáменїе ѿ небò то.
2 Ѝ Ї҆исѹ́съ ѿговорѝ, и҆ рéче ѝмъ: когáто мрѧкнѹва, говóрите, ѩ҆сно ще да бѫде: защóто се червенѣ́е небò то.
3 И во ѹ҆трина (говóрите) днéсь ще да є҆ зимà, защóто се червенѣ́е и҆ заóблачѹва небò то. Лицемѣ́ри, лицѐ то на-небò то знáете да разсѹждáвате, а҆ знáменїѧ та на-времена̀ та не мóжете да разсѹ́дите;
4 Рóдъ лѹкáвый и҆ прелюбодѣ́йный знáменїе трáси, и҆ знáменїе не щѐ да мѹ се дадѐ, тóкмѡ знáменїе то на-Ї҆ѡ́на пророка, и҆ ѿставѝ ги и҆ ѿйде си.
5 И като заминáха ѹ҆чени́цы те мѹ ѻ҆донáдъ, забрави́ха да зéматъ хлѣ́бове.
6 Ѝ Ї҆исѹ́съ ѝмъ рéче: глéдайте хѹ́бавѡ, и҆ чѹ́вайтесе ѿ квасѫтъ фарїсéйскїй и҆ саддѹкéйскїй.
7 Ѝ ѻ҆нѝ размышлѧ́ваха въ сéбеси, и҆ говóреха: че хлѣ́бове не зéхме.
8 Ѝ като разѹмѣ́ товà Ї҆исѹ́съ, рéче ѝмъ: защò мы́слите въ сéбе си, ѿ маловѣ́ри, че нестѐ земáли хлѣ́бове;
9 Ї҆óще ли не разѹмѣ́вате, нито пóмните петь тѐ хїлѧды, и҆ кóлко кошóве земáхте;
10 Нито седмь тѐ хлѣ́бове на-четыри тѐ хїлѧды, и҆ кóлко кóшницы зéхте;
11 Каквѡ̀ не разѹмѣ́вате защò не вѝ рéкохъ за хлѣ́батъ, но да се вáрдите ѿ квасѫтъ фарїсéйскїй и҆ саддѹкéйскїй;
12 Тогáва разѹмѣ́ха, защò не ѝмъ рéче да се вардатъ ѿ хлѣ́бныатъ квáсъ, но ѿ ѹ҆чéнїе то фарїсéйско и҆ саддѹкéйско.
13 Ѝ когáто дойдѐ Ї҆исѹ́съ во страны̀ те на-Кесарїа та Фїлїппова, пы́таше ѹ҆ченúцы те си, и҆ говóреше: когò ме говóратъ человѣ́цы те да сáмь ѧ҆зъ, Сы́нъ человѣ́ческїй;
14 Ѝ ѻ҆нѝ мѹ рéкоха: є҆дни̇ говóратъ защò си Ї҆ѡáннъ крестúтель: Ѝ дрѹги Илїà, а҆ дрѹги Ї҆еремїа: и҆лѝ є҆дúнъ ѿ прóроцы те.
15 Рéче ѝмъ: а҆ вы̀ когò ме говорите да сáмь;
16 И ѿговорѝ Сїмѡнъ Пéтръ, и҆ рéче: ты̀ си Хрїстóсъ, Сы́нъ на-Бг҃а живáгѡ.
17 И ѿговорѝ Ї҆исѹ́съ, и҆ рéче мѹ: блажéнъ си Сїмѡне сы́не Ї҆ѡ́нинъ, защóто плóть и҆ кровь

не ти ꙗвѝ това̀, но Ѡц҃ъ мо́й
ко́йто є҆ на небеса̀ та.
18 И а҆зъ ти ду́мамъ: защо̀
си ты̀ ка́мень, и҆ на то́а ка́мень
ще да согради́мъ це́рква та
мо́а, и҆ брата̀ та а҆до́ви, не ща́тъ
да и҆ надвіа́тъ.
19 И ще да ти да́мъ ключо́ве
те на-ца́рство то небе́сно: и҆
що́то вѫ́ржешъ на земла̀ та,
ще да бѫ́де вѫ́рзано и҆ на не-
беса̀ та: а҆ що́то развѫ́ржешъ
на земла̀ та, ще да бѫ́де раз-
вѫ́рзано и҆ на небеса̀ та.
20 Тога́ва запретѝ Ісу́съ
на ѹ҆чени́цы те си, да не ка́зва-
тъ ни́кому, защо̀ той є҆ Ісу́съ
Хрїсто́съ.
21 Ѿ тога́ва фана̀ да ка́зва
на ѹ҆чени́цы те си, защо̀ тре́-
ва да и҆де во Іерусали́мъ, и҆
да постра́да мно́гѡ ѿ ста́рцы
те, и҆ а҆рхїере́и те, и҆ ѿ книжо́в-
ницы те, и҆ да го ѹ҆бі́атъ, и҆
въ тре́тїатъ де́нь да воскре́сне.
22 И҆ земà го Пе́тръ на
страна̀, и҆ начна̀ да му запре-
ща́ва, и҆ да гово́ри: пожалѝ се́бе
си Го́споди, дано̀ да ти не
бѫ́де това̀.
23 И҆ то́й се ѡ҆бѫрна̀, и҆ ре́че на
Петра̀: и҆дѝ зада̀ ме́не сатано̀,
па́кость ми си: защо́то не
мы́слишъ Бо́жественны те (ра́-
боты), но человѣ́чески те.
24 Тога́ва Ісу́съ ре́че на
ѹ҆чени́цы те си: ко́йто йска да
до́йде слѣ́дъ ме́не, да се ѿречѐ
ѿ се́беси, и҆ да зе́ме кр҃статъ
си, и҆ да послѣ́дува по ме́не.
25 Защо́то, ко́йто йска да
спасе́ дꙋша̀ та си, ще да а҆ за-
гу́би: а҆ ко́йто а҆ загу́би заради̇
ме́не, ще да а҆ на́йде.
26 Защо́то каква̀ по́лза йма
человѣ́къ, а҆ко си́чкїатъ свѣ́тъ
придобі́е, а҆ дꙋша̀ та си загу́би;
27 Или̇ що щѐ дадѐ чело-
вѣ́къ размѣ́на за дꙋша̀ та си;
защо́то Сы́нъ человѣ́ческїй ще
да до́йде со сла́ва та на Ѡтца̀
своегѡ̀, сосъ А҆гг҃лы те си: и҆
тога́ва ще запла́ти се́комꙋ спо-
ре́дъ дѣла̀ та му.
28 Истина ви гово́римъ: за-
що̀ йма нѣ́кои ѿ тїа, що́то
стоа́тъ ту́ка, ко́йто не ща́тъ
да вкꙋ́сатъ сме́рть, доклѐ не
ви́датъ Сы́на человѣ́ческаго,
че йде въ ца́рство то си.

ГЛАВА ЗІ.

И҆ ПО ше́сть дни̇ по́слѣ земà
Ісу́съ Петрà, и҆ Іа́кѡва, и҆
Іѡа́нна бра́та му: и҆ покачѝ
ги на высо́ка горà на є҆дин-
ѣ̀.
2 И преѡбрази́се пре́дъ ни́хъ:
и҆ просвѣтѝ му се лицѐ то като
со́лнце то: а҆ дре́хи те му бы-
до́ха бѣ́лы като свѣ́тъ.
3 И є҆то, ꙗви́хаимсе Мѡѷсе́й
и҆ Илїа̀, и҆ разгова́рахасе съ
не́го.
4 И ѿговорѝ Пе́тръ, и҆ ре́че
на Ісу́са: Го́споди, добрѐ ни
є҆ да сме ту́ка: а҆ко ще́шъ да
напра́виме ту́ка трѝ колы́бы,
є҆дна̀ за те́бе, и҆ є҆дна̀ за Мѡѷ-
се́а, и҆ є҆дна̀ за Илїа̀.

5 Като ѿще дꙋмаше тóй, є҆то ѻ҆блакъ свѣтелъ ги покры̀, и҆ а҆бїе чꙋсе глáсъ и҆зъ ѻ҆блакатъ кóйто говóреше: тóѧ є҆ Сы́нъ мóй возлю́бленный, въ когóто благоволи́хъ, нéго слꙋ́шайте.

6 И като чꙋ́ха товà ѹ҆чени́цы те, паднáха на лицà та си, и҆ ѹ҆боѧ́хасе мнóгѡ.

7 И пристѫпѝ І҆исꙋ́съ, и҆ фанà ги, и҆ рéче: станéте и҆ не бо́йтесе.

8 И като си вдигнáха ѻ҆чѝ те, не видéха ни́кого, тóкмѡ самагò І҆исꙋ́са.

9 И като слáзеха ѿ горà та, заповѣдà и҆мъ І҆исꙋ́съ, и҆ рéче: ни́комꙋ да не кáжете товà видѣ́нїе, доклѐ Сы́нъ человѣ́ческїй ѿ мéртвы те не воскрéсне.

10 И попытáха го ѹ҆чени́цы те мꙋ, и҆ рéкоха: защò прóчее говóратъ книжо́вницы те, че Илїà трéбꙋва да дóйде пò напрéдъ;

11 Ѿговори́ І҆исꙋ́съ, и҆ рéче и҆мъ: вои́стиннꙋ Илїà ще прїи́де пò напрéдъ, и҆ ще да нарéди си́чко то.

12 Но кáзꙋвамъ ви, защò Илїà вече дойдѐ, и҆ не познáха го, но направи́ха мꙋ какво́то щеѧ́ха, тáкѡ и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй ще да постра́да ѿ ни́хъ.

13 Тогáва разꙋмѣ́ха ѹ҆чени́цы те чѐ за І҆ѡáнна крести́телѧ и҆мъ рéче.

14 И́ като дойдóха ѻ҆нѝ прѝ нарóдатъ, приближѝ є҆ди́нъ человѣ́къ при І҆исꙋ́са, кóйто мꙋ се клáнѧше.

15 И дꙋ́маше: Гóсподи, поми́лꙋй сы́на моегò, защо́то на нóвы мѣ́сѧцы се бѣснꙋ́ва, и҆ злѣ̀ стрáда: и҆ мнóго пѫти пáда въ ѻ҆гньатъ, и҆ мнóго пѫти въ водà та.

16 И привéдохъ го при ѹ҆чени́цы те твои́, и҆ не могóха да го и҆сцѣлѧ́тъ:

17 И ѿговорѝ І҆исꙋ́съ, и҆ рéче: ѿ рóде невѣ́рный, и҆ развращéнный, до когà ще бѫдемъ съ вáсъ; до когà ще вы тѫрпи́мъ; доведéте ми го тꙋ́ка.

18 И запретѝ І҆исꙋ́съ на бѣ́сатъ, и҆ а҆бїе и҆злѣ́зе и҆зъ нéгѡ, и҆ ѡ҆здравѣ̀ момчѐ то ѿ ѻ҆ный чáсъ.

19 Тогáва пристѫпи́ха ѹ҆чени́цы те при І҆исꙋ́са, и҆ рéкоха мꙋ: защò нїе не можéхме да го и҆згóниме;

20 И́ І҆исꙋ́съ и҆мъ рéче: за вáше то невѣ́рствїе. Защо́то и҆стина ви говóримъ: а҆ко и҆мате вѣ́ра кóлко то сїнáпово то зѫрно, ще да речéте на тáѧ горá, премести́ се ѿ тꙋ́ка тáмѡ, и҆ ще да се премéсти: и҆ ни́коѧ вéщь не щѐ да ви бѫде невозмóжна.

21 И́ тóѧ рóдъ дрꙋ́го ѩ҆́че не и҆злáзи, тóкмѡ съ моли́тва и҆ пóстъ.

22 И като живéеха ѻ҆нѝ і҆ѡ́ще въ Галїлéа, рéче и҆мъ І҆исꙋ́съ: Сы́нъ человѣ́ческїй ще да

бѫде предаденъ въ рѫцѣ те на-человѣцы те.

23 И ще да го оубіатъ, и въ третіатъ день ще да воскресие, и ѡскорбихасе многѡ.

24 И когато дойдоха въ Капернаѹмъ, пристѫпиха при Петра, ѻніа щото собираха дідрахмы те, и рекоха: башіо оучитель не щѐ ли да плати дідрахмы те; рече имъ Петръ, ѥй (ще плати).

25 И когато влѣзе въ кѫщи, превари го Іисѹсъ, и рече мѹ: що ти се чини Сімѡне; царове те земни ѿ кой зематъ даноцы; или кинсонъ; ѿ свой те ли сынове, или ѿ чѹжды те;

26 Рече мѹ Петръ: ѿ чѹжды те, рече мѹ Іисѹсъ: свободни са прочее сыновѐ те.

27 Но да ги не соблазниме, иди на морѐ то, и фѫрли вѫдица та, и перва та рыба, що то оуловишъ, земи, и ѡвори оустà та и, и ще да намеришъ ѥдинъ стати́ръ: него земи, и дай имъ го за мене, и за себе.

ГЛАВА ИГ.

ВЪ ѻный часъ приближихà оученицы те при Іисѹса, и рекоха: кой ли ѥ ѿ насъ по големъ въ царство то небесно;

2 И като повикà Іисѹсъ ѥднò дѣтенце, тѹри го средъ нихъ, и рече:

3 Истина ви говоримъ, ако се не ѡбѫрнете, и бѫдете като дѣцà та, не щѐ да влѣзнете въ царство то небесно.

4 Който прочее се смири като товà дѣтенце, той ѥ по големъ въ царство то небесно:

5 И който прїиме ѥднò такова дѣтенце въ моѐ то име, мене прїима.

6 Който ѻбаче соблазни ѥдного ѿ малы те тіа който вѣрѹватъ въ мене, по добрѐ ѥ за него, да се ѡбѣси камень воденичанъ на шіа та мѹ, и да потѫне въ дѫлбочинà та морска.

7 Горко на свѣтѫтъ ѿ соблазны те, защото требѹва да дойдатъ соблазни те: но (тешко и) горко на ѻногова человѣка, чрезъ когото приходи соблазненїе то.

8 И ако те соблазнава рѹкà та ти или ногà та ти, ѿсѣчи ги, и фѫрли ѿ себе си: по добрѐ ти ѥ да влѣзешъ въ животатъ хромъ, или сакатъ, нежели да имашъ двѣ рѫце, и двѣ нозѣ, и да бѫдешъ фѫрленъ во вѣчный ѻгнь.

9 И ако ѻко то ти те соблазнава, извади го и фѫрли ѿ себе си; по добрѐ ти ѥ да влѣзнешъ съ ѥднò ѻко въ животъ, нежели да имашъ двѐ ѻчи, и да бѫдешъ фѫрленъ въ геенна та ѻгненна.

10 Гледайте, да не презрите нѣкого ѿ тіа малки те: защото ви говоримъ, че Аггли те тѣхни всегдà гледатъ на

небесà та лицѐ то на-Ѡтцà моегѡ̀ небе́снагѡ.

11 Защо́то Сы́нъ человѣ́ческїй дойде́ да наме́ри и̂ да спасѐ загѹ́бено то.

12 Що ви̂ се чи́ни: а̂ко бы и̂ма́лъ нѣ́кой сто̀ ѻ̂вцы, и̂ загѹ́бисе є̂днà ѿ ни́хъ: не щѐ ли да ѡ̂ста́ви деветдесе́те и̂ де́веть, и̂ да и̂де по планины̀ те да тѫрси загѹ́бена та;

13 И а̂ко се слѹ́чи да а̂ наме́ри, и̂стина ви дѹ́мамъ, защо̀ по̀ мно́го се ра́дѹва на не́я, не́жели на деветдесе́те и̂ де́веть не загѹ́бены те.

14 Та́ко не є̂ во́ля предъ ва́шїатъ Ѡте́цъ небе́сный, да се загѹ́би є̂ди́нъ ѿ ма́лки те тїа.

15 И а̂ко ти согрѣ́ши бра́тъ тво́й, и̂ди̂ и̂ ѡ̂бличи̂ го помеждѹ́ те́бе и̂ не́го самагò: а̂ко те послѹ́ша, придоби́лъ си бра́та твоегò:

16 А̂ко ли те не послѹ́ша, земѝ съ се́бе си ї̂о́ще є̂дногò и̂ли̂ два́ма: за да се подтвердѝ вса́ко сло́во при оу̂ста̀ та надва́ма и̂ли̂ на-три́ма свидѣ́тели.

17 А̂ко ли не послѹ́ша и̂ ни́хъ, кажѝ на це́рква та: и̂ а̂ко не послѹ́ша и̂ це́рква та, и̂ма́й го като за а̂зы́чникъ и̂ мыта́рь.

18 Вои́стинѹ ви гово́римъ: що́то вѫ́рже́те на земла̀ та, вѫ́рзано ще да бѫ́де и̂ на небо̀ то: и̂ що́то разве́рже́те на земла̀ та, разве́рзано ще да бѫ́де и̂ на небо̀ то.

19 Па́ки ви гово́римъ: защо̀ а̂ко два́ма ѿ ва́съ се согла́сатъ на земла̀ та за се́кое (добро̀) нѣ́що, кое́то бы проси́ли, ще да и̂мъ бѫ́де ѿ Ѡ̂ца̀ моегѡ̀, ко́йто є̂ на небеса̀ та.

20 Защо́то де́като са два́ма и̂ли̂ три́ма со́бранни въ моѐ то и̂ме, та́мѡ са́мь (и̂ а̂зъ) по сре́дъ ни́хъ.

21 Тога́ва пристѫпи́ при не́го Пе́тръ, и̂ ре́че: Го́споди, ко́лко пѹ́ти, а̂ко ми согрѣ́ши бра́тъ мо́й, да мѹ про́стимъ; до се́дмь пѫти ли;

22 Ре́че мѹ Ї̂исѹ́съ: не гово́римъ ти до се́дмь пѫти, но до седмдесѐ пѫти, по се́дмь.

23 Тогѡ̀ ра́ди подо́бно є̂ ца́рство то небе́сно на є̂ди́нъ человѣ́къ ца́рь, ко́йто поискà да се потакмѝ со слѹ́гѝ те си.

24 И кога́то фанà да пра́ви хеса́пь, приве́доха мѹ є̂дногò дѫжни́ка, ко́йто мѹ бе́ше дѫ́жженъ де́сеть хїла́ды тала́нта.

25 И поне́же не́маше да ги и̂спла́ти, заповѣ́дà господа́ро мѹ да продада́тъ и̂ не́го, и̂ женà та мѹ, и̂ ча́да та мѹ, и̂ си́чко що́то и̂маше, и̂ да пла́ти дѫжно то.

26 Падна̀ про́чее слѹга̀ та ѻ̂ный и̂ кла́наше мѹ се, и̂ гово́реше: господи́не, потерпѝ на ме́не, и̂ си́чко то ще да ти и̂спла́тимъ.

27 И оу̂милостиви́се гос-

подáро на-ѻногóва слꙋгà, и҆ пꙋстнà го, и҆ простѝ мꙋ сѝчко то, ѿто бéше длжженъ.

28 И кáто и҆злѣзе ѻ҆ный слꙋгà, намерѝ є҆дного̀ ѿ дрꙋжѝна та си кóйто мꙋ бéше длжженъ сто̀ пѣнази, и҆ кáто го фанà дáвеше го, и҆ говóреше: платѝ ми, ѿто ми си длжженъ.

29 Паднà прóчее дрꙋгáро мꙋ на нозѐ те мꙋ, и҆ мóлеше мꙋ се, и҆ дꙋмаше: потѫрпѝ на мéне мáло, и҆ ѿе ти и҆спла́тимъ сѝчко то.

30 И҆ тóй не ѿéше: но ѿвéде (го) и҆ тꙋрѝ го въ темни́ца та, доклѐ да и҆спла́ти длжно то.

31 И кáто видéха дрꙋгáре те мꙋ ѻ҆новà (ѿо то се оучини́), сожалѝ и҆мъ се мнóгѡ, и҆ дойдóха та приказáха на господáратъ сѝчко то по тѫнко.

32 Тогáва го повыкà господáро мꙋ, и҆ рéче мꙋ: рáбе лꙋкáвый, сѝчка та длжнинà ти простѝхъ, зашто̀то ме оумолѝ:

33 Не трéбꙋваше ли и҆ ты̀ да пожáлишъ дрꙋгáратъ си, каквóто те пожалѝхъ и҆ а҆зъ;

34 И разгнѣвáсе господáро мꙋ, и҆ предáде го на мꙋчѝтели те, до гдѣ̀ да плáти сѝчка та си длжнинà.

35 Тáкѡ и҆ Ѻ҆тéцъ мóй небéсный ѿе да напрáви вáмъ, а҆ко не прóстите сéкой ѿ сѫрдцѐ то си на брáта своегò согрѣшéнїа та тѣхни.

ГЛАВА ѲІ҃.

И҆ БЫДѢ̀ кáто свѫршѝ Ї҆исꙋсъ тїа̑ словесà, прейдѐ ѿ Галїлéа, и҆ дойдѐ въ сѹноры те Ї҆ꙋдéйски, ѻ҆донáдъ Ї҆ордáна.

2 И послѣдовáха по нéго мнóго нарóди, и҆ и҆сцѣлѝ ги тáмѡ.

3 И҆ приближѝхасе при нéго фарїсéи те и҆ и҆скꙋшáваха го, и҆ дꙋмаха мꙋ: да ли мóже да ѿстáви человѣ́къ женà та си за сéкаква причѝна;

4 И҆ тóй ѿговорѝ, и҆ рéче и҆мъ: не стѐ ли четáли, зашò ѻ҆нзи ѿото є҆ сотворѝлъ человѣ́цы те и҆зъ пéрво, сотворѝлъ ги є҆ мꙋжескїй пóлъ и҆ жéнскїй:

5 И рéче: затовà ѿе да ѿстáви человѣ́къ баща̀ си и҆ мáйка си, и҆ ѿе да се собéре со женà та си, и҆ ѿе да бѫдатъ въ є҆днà плóть двáма та.

6 Ѿото несà вече двà, но плóть є҆днà. Ѻ҆новà прóчее, ѿото є҆ Бóгъ соединѝлъ, человѣ́къ да го не раздѣлáва.

7 Рéкоха мꙋ: а҆ зашò Мѡѷсéй заповѣ́дà да дáва мѫжò книга разпꙋстна, и҆ да а҆ ѿстáва;

8 Рéче и҆мъ: зашò Мѡѷсéй по вáше то жестокосéрдїе ви заповѣ́дà да си ѿстáвате жены̀ те, а҆ ѿ начáло то не є҆ было̀ тáкѡ.

9 Но а҆зъ ви говóримъ: зашò кóйто ѿстáви женà та си безъ причѝна блꙋ́дна и҆ ѿжéнисе за дрꙋ́га, прелюбодѣйствꙋва, и҆

кóйто зéме ѿстáвена женà,
прелюбодѣйствꙋвá.
10 Рéкоха мꙋ оу҆ченúцы те
мꙋ: áко є҆ такáва причúна та
на-человѣ́ка со женà та мꙋ, пò
добрѐ є҆ да се не жéни.
11 И҆ тóй и҆мъ рéче: товà
слóво не мóжатъ сúчки те да
го вмѣстатъ, но ѻ҆нїа, на кóйто
є҆ дáдено.
12 Защóто и҆ма скопцы̀ кóйто
тáко са се родúли ѿ оу҆трóба
та мáйчина си: и҆ и҆ма скопцы̀,
кóйто ѿ человѣ́цы те са се
скопúли: и҆ и҆ма скопцы̀, кóйто
сáми са се скопúли зарадѝ
цáрство то небéсно, кóйто мóже
да вмѣстѝ, да вмѣстѝ.
13 Тогáва мꙋ довéдоха мáлки
дѣчúца, да си тꙋ́ри рѫцѐ те
на нúхъ, и҆ да се помóли, а҆
оу҆ченúцы те и҆мъ запретúха.
14 А҆ І҆исꙋ́съ и҆мъ рéче: ѿ-
ставéте дѣцà та, и҆ не и҆мъ воз-
бранáвайте да дóйдатъ при
мéне: защóто на такúва є҆
цáрство то небéсно.
15 И҆ като тꙋрѝ рѫцѐ те си
на нúхъ, ѿи҆де ѿ тáмѡ.
16 И҆ є҆то є҆дúнъ нѣ́кой си
дойдѐ, и҆ рéче мꙋ: Оу҆чúтелю
благíй, какво̀ добрò да на-
прáвимъ, да и҆мамъ живóтъ
вѣ́чный;
17 А҆ тóй мꙋ рéче: що ме
дꙋ́машъ блáгъ; нúкой не є҆
блáгъ, тóкмѡ є҆дúнъ Бг҃ъ. но а҆ко
и҆скашъ да влѣ́знешъ въ живó-
татъ, сохранѝ зáповѣди те.
18 Рéче мꙋ: кой: а҆ І҆исꙋ́съ
рéче: сúрѣчь: да не оу҆бíешъ:
да не прелюбодѣйствꙋвашъ:
да не оу҆крáднешъ: да не лже-
свидѣтелствꙋвашъ:
19 Почúтай баща̀ си и҆ мáйка
си: и҆, да ѻ҆бы́чашъ сосѣ́да си
като самогò сéбе си.
20 Рéче мꙋ ѻ҆ный ю҆́ноша:
тíа сúчки те самь сохранúлъ
ѿ младость тà си, що мѝ не
достúга і҆óще;
21 Рéче мꙋ І҆исꙋ́съ: а҆ко и҆с-
кашъ да бꙋ́деш совершéнъ,
и҆дѝ продáй сúчко, що̀то и҆машъ,
и҆ раздáй го на сиромáси те, и҆
ще да и҆машъ богáтство скры́е-
но на небò то: и҆ є҆ла слѣ́дъ
мéне.
22 И҆ като чꙋ̀ ю҆́ноша та товà
слóво, ѿи҆де си печáленъ: за-
щóто и҆мáше мнóго и҆мáнѣ.
23 А҆ І҆исꙋ́съ рéче на оу҆че-
ницы те си: и҆стина ви го-
вóримъ, защо мѫчнѡ ще да
влѣ́зне богáтъ въ цáрство то
небéсно.
24 И҆ пáки ви дꙋ́мамъ: пò
лéстнѡ є҆ гемíйско то вѫ́же да
прóйде презъ и҆глéни оу҆ши,
нéжели богáтыо да влѣ́зе въ
цáрство то Бóжїе.
25 И҆ като чꙋ́ха товà оу҆че-
нúцы те мꙋ, почꙋдúхасе мнóгѡ,
и҆ рéкоха: кóй прóчее мóже да
се спасѐ;
26 И҆ поглѣ́днà ги І҆исꙋ́съ, и҆
рéче и҆мъ: ѿ человѣ́цы те товà
не є҆ возмóжно, а҆ ѿ Бг҃а сúчко
є҆ возмóжно.
27 Тогáва ѿговорѝ Пéтръ,

и̂ ре́че мꙋ: є҆то ніе ѡ҆стави́хме си́чко, и̂ пойдо́хме по те́бе: що щѐ про́чее да ни̂ бѫде;

28 И̂ І҆исꙋ́съ и̂мъ ре́че: и̂стина ви дꙋ́мамъ: защо̀ вы́е, кои́то сте пошли̂ по ме́не, въ вто́ро то пришествїе кога́то се́дне Сы́нъ человѣ́ческїй на престо́латъ на-сла́ва та си, ще да се́днете и̂ вы́е на двана́десать престо́лы, да сꙋ́дите двана́десете колѣ́на І҆сра́илеви.

29 И̂ се́кой, ко́йто ѡ҆ста́ви кѫ́ща, и̂ли̂ бра́тїа, и̂ли̂ сестры̀, и̂ли̂ ба́ща̀, и̂ли̂ ма́йка, и̂ли̂ жена̀ и̂ли̂ ча́да, и̂ли̂ ни́вы, заради̂ моѐ то и̂ме, стокра́тнѡ ще да ги воспрїи́ме, и̂ живо́тъ вѣ́чный ще да наслѣ́ди.

30 И̂ мнози́на пе́рви ще да бѫ́датъ послѣ́дни, а̂ послѣ́дни те пе́рви.

ГЛАВА К.

ЗАЩОТО прили́ча ца́рство то небе́сно на є҆ди́нъ человѣ́къ домови́тъ, ко́йто є҆ и̂злѣзна́лъ мно́гѡ ра́нѡ, да нафа́ща рабо́тницы за ло́зѣ то си.

2 И̂ като согласи̂ съ рабо́тницы те по пѣ́нязь на де́нь прати̂ ги въ ло́зѣ то си.

3 И̂ и̂злѣ́зе въ тре́тїатъ ча́съ, и̂ виде̂ дрꙋ́ги, ко́йто стое́ха на паза́ратъ пра́здни.

4 И̂ ре́че и̂мъ: и̂де́те и̂ вы́е въ ло́зѣ то ми: и̂ що́то бѫ́де пра́ведно ще да ви запла́тимъ, и̂ ѻ҆ни̂ ѿидо́ха.

5 Па́ки и̂злѣ́зе въ ше́стыатъ и̂ въ дева́тыатъ ча́съ, и̂ направи̂ подо́бнѡ.

6 И̂ и̂злѣ́зе и̂ въ є҆дина́десатыатъ ча́съ, и̂ намери̂ и̂ дрꙋ́ги, ко́йто стое́ха пра́здни, и̂ ре́че и̂мъ: защо̀ стои́те тꙋ́ка везде́нь пра́здни;

7 Ре́коха мꙋ: защо́то ни́кой не ны̀ оу҆цани̂, и̂ ре́че и̂мъ: и̂де́те и̂ вы́е въ ло́зѣ то ми, и̂ що́то є҆ пра́ведно ще да зе́мете.

8 И̂ кога́то се мрѫ́кна̀, ре́че господа́ро на-ло́зѣ то на настои́никатъ си: повы́кай рабо́тницы те, и̂ плати̂ и̂мъ, като на́чнешъ ѿ послѣ́дны те до пе́рвы те.

9 И̂ дойдо́ха ѻ҆ніа̑, ко́йто бе́ха ѿишли̂ въ є҆дина́десатыатъ ча́съ, и̂ земо́ха по пѣ́нязь.

10 А̑ като дойдо́ха пе́рви те мы́слеха, защо́ ще да зе́матъ по̀ мно́го, и̂ земо́ха и̂ ѻ҆ни̂ по пѣ́нязь.

11 И̂ като го земо́ха мꙋрмо́реха проти́вꙋ господа́ратъ,

12 И̂ гово́реха: защо̀ тїа̑ послѣ́дни те то́кмѡ є҆ди́нъ ча́съ поработи́ха, и̂ направи́лъ си ги ра́вны съ на́съ ко́йто и̂стегли́хме си́чка та тегота̀ дне́вна, и̂ горещина̀ та.

13 А̑ то́й ѿговори̂, и̂ ре́че на є҆дного̀ ѿ ни́хъ: прїа́телю, не ти стрꙋ́вамъ непра́вда: не пазари̂ ли съ ме́не за є҆ди́нъ пѣ́нязь;

кóйто зéме ѿстáвена женà,
прелюбодѣйствꙋвa.
10 Рéкоха мꙋ оу҆ченúцы те
мꙋ: âко є҆ такáва причúна та
на-человѣ́ка со женà та мꙋ, пò
добрѐ є҆ да се не жéни.
11 И҆ тóй имъ рéче: товà
слóво не мóжатъ сúчки те да
го вмѣстатъ, но ѻ҆нíѧ, на кóйто
є҆ дáдено.
12 Зашóто има скопцы̀ кóйто
тáко са се родúли ѿ оу҆трóба
та мáйчина си: и҆ има скопцы̀,
кóйто ѿ человѣ́цы те са се
скопúли: и҆ има скопцы̀, кóйто
сáми са се скопúли зарадѝ
цáрство то небéсно, кóйто мóже
да вмѣстѝ, да вмѣстѝ.
13 Тогáва мꙋ довéдоха мáлки
дѣчúца, да си тꙋ́ри рѫцѐ те
на нúхъ, и҆ да се помóли, â
оу҆ченúцы те имъ запретúха.
14 А҆ ѿ Ісꙋ́съ имъ рéче: ѿ-
ставéте дѣцà та, и҆ не имъ воз-
бранáвайте да дóйдатъ при
мéне: зашóто на такúва є҆
цáрство то небéсно.
15 И҆ като тꙋ́рѝ рѫцѐ те си
на нúхъ, ѿи҆де ѿ тáмѡ.
16 И҆ є҆то є҆дúнъ нѣ́кой си
дойдѐ, и҆ рéче мꙋ: Оу҆чúтелю
благíй, каквò добрò да на-
прáвимъ, да имамъ живóтъ
вѣ́чный;
17 А҆ тóй мꙋ рéче: що ме
дꙋ́маш блáгъ; нúкой не є҆
блáгъ, тóкмѡ є҆дúнъ Бг҃ъ. но â
и҆скашъ да влѣ́знешъ въ живó-
татъ, сохранѝ зáповѣди те.
18 Рéче мꙋ: кой: â Ісꙋ́съ
рéче: сúрѣчь: да не оу҆бíешъ:
да не прелюбодѣйствꙋ́вашъ:
да не оу҆крáднешъ: да не лже-
свидѣтелствꙋ́вашъ:
19 Почúтай баща́ си и҆ мáйка
си: и҆, да ѻ҆бы́чашъ сосѣ́да си
като самогò сéбе си.
20 Рéче мꙋ ѻ҆ный ю҆́ноша:
тíѧ сúчки те самь сохранúлъ
ѿ младость тà си, що мѝ не
достúга і҆óще;
21 Рéче мꙋ Ісꙋ́съ: âко и҆с-
кашъ да бꙋ́дешъ совершéнъ,
и҆дѝ продáй сúчко, що то и҆машъ,
и҆ раздáй го на сиромáси те, и҆
ще да и҆машъ богáтство скры́е-
но на небò то: и҆ є҆ла слѣ́дъ
мéне.
22 И҆ като чꙋ́ ю҆́ноша та товà
слóво, ѿи҆де си печáленъ: за-
шóто и҆маше мнóго и҆мáнѣ.
23 А҆ Ісꙋ́съ рéче на оу҆че-
ницы те си: и҆стина ви го-
вóримъ, зашо мѫчнѡ ще да
влѣ́зне богáтъ въ цáрство то
небéсно.
24 И҆ пáки ви дꙋ́мамъ: пò
лéстнѡ є҆ гемíйско то вѫ́же да
прóйде презъ и҆глéни оу҆ши,
нéжели богáтыо да влѣ́зе въ
цáрство то Бóжїе.
25 И҆ като чꙋ́ха товà оу҆че-
нúцы те мꙋ, почꙋдúхасе мнóгѡ,
и҆ рéкоха: кóй прóчее мóже да
се спасѐ;
26 И҆ поглѣ́днà ги Ісꙋ́съ, и҆
рéче имъ: ѿ человѣ́цы те товà
не є҆ возмóжно, â ѿ Бг҃а сúчко
є҆ возмóжно.
27 Тогáва ѿговорѝ Пéтръ,

и҆ ре́че мѹ: є҆́то ні́е ѡ҆стави́хме си́чко, и҆ пойдо́хме по те́бе: що щѐ про́чее да ни̑ бѫ́де;
28 А҆ І҆и҃сѹсъ и҆́мъ ре́че: и҆́стина ви дѹ́мамъ: защо̀ вы́е, кои́то сте пошли̑ по ме́не, въ вто́ро то пришествїе кога́то се́дне Сы́нъ человѣ́ческїй на престо́латъ на-сла́ва та си, ще да се́днете и҆ вы́е на двана́десѧть престо́лы, да сѹ́дите двана́десете колѣ́на І҆сра́илеви.
29 И҆ се́кой, кои́то ѡ҆ста́ви кѫ́ща, и҆ли̑ бра́тїа, и҆ли̑ сестры̀, и҆ли̑ ба́ща̀, и҆ли̑ ма́йка, и҆ли̑ жена̀ и҆ли̑ ча́да, и҆ли̑ ни́вы, зарадѝ моѐ то и҆́ме, стокра́тнѡ ще да ги воспрїи́ме, и҆ живо́тъ вѣ́чный ще да насле̑ди.
30 И҆ мнози́на пе́рви ще да бѫ́датъ послѣ̑дни, а҆ послѣ̑дни те пе́рви.

ГЛАВА К.

ЗАЩОТО прили́ча ца́рство то небе́сно на є҆ди́нъ человѣ́къ домови́тъ, ко́йто є҆́ и҆злѣзна́лъ мно́гѡ ра́нѡ, да нафа́ща рабо́тницы за ло́зѣ то си.
2 И҆ ка́то согласѝ съ рабо́тницы те по пѣ́нѧзь на де́нь пратѝ ги въ ло́зѣ то си.
3 И҆ и҆злѣ́зе въ тре́тїатъ ча́съ, и҆ видѐ дрѹ́ги, кои́то стое́ха на паза́ратъ пра́здни.
4 И҆ ре́че и҆́мъ: и҆де́те и҆ вы́е въ ло́зѣ то ми: и҆ що́то бѫ́де пра́ведно ще да ви запла́тимъ, и҆ ѻ҆́ни̑ ѿидо́ха.
5 Па́ки и҆злѣ́зе въ ше́стыатъ и҆ въ дева́тыатъ ча́съ, и҆ направѝ подо́бнѡ.
6 И҆ и҆злѣ́зе и҆ въ є҆дина́десѧтыатъ ча́съ, и҆ намѐрѝ и҆ дрѹ́ги, кои́то стое́ха пра́здни, и҆ ре́че и҆́мъ: защо̀ стои́те тѹ́ка везде́нь пра́здни;
7 Ре́коха мѹ: защо́то ни́кой не ни̑ оу҆цанѝ, и҆ ре́че и҆́мъ: и҆де́те и҆ вы́е въ ло́зѣ то ми, и҆ що́то є҆́ пра́ведно, ще да зе́мете.
8 И҆ кога́то се мрѫ́кна̀, ре́че господа́ро на-ло́зѣ то на насто́йникатъ си: повы́кай рабо́тницы те, и҆ платѝ и҆́мъ, ка́то на́чнешъ ѿ послѣ̑дны те до пе́рвы те.
9 И҆ дойдо́ха ѻ҆́нїа, кои́то бе́ха ѿишли̑ въ є҆дина́десѧтыатъ ча́съ, и҆ зема́ха по пѣ́нѧзь.
10 А҆ ка́то дойдо́ха пе́рви те мы́слеха, защо́ ще да зе́матъ по̀ мно́го, и҆ зема́ха и҆ ѻ҆́ни̑ по пѣ́нѧзь.
11 И҆ ка́то го зема́ха мѹрмо́реха проти́вѹ господа́ратъ,
12 И҆ гово́реха: защо̀ тїа послѣ̑дни те то́кмѡ є҆ди́нъ ча́съ поработи́ха, и҆ направи́лъ си ги ра́вны съ на́съ кои́то и҆стегли́хме си́чка та тегота̀ дне́вна, и҆ горе́щина̀ та.
13 А҆ то́й ѿговорѝ, и҆ ре́че на є҆дного̀ ѿ ни́хъ: прїа́телю, не ти стрѹ́вамъ непра́вда: не пазарѝ ли съ ме́не за є҆ди́нъ пѣ́нѧзь;

14 Земѝ си своѐ то, ѝ ѝдѝ
си: ѝскамъ да дáмъ ѝ на то-
гóва послѣдныатъ, каквóто ѝ
тéке.
15 Илѝ нéмамъ власть да
напрáвимъ, щото ѝскамъ въ
своѐ то си нéщо; ѝлѝ є҆ ѻ҆кò
то ти лꙋкáво, защóто самь
ѧ҆зъ благъ;
16 Тáкѡ ще да бѫдатъ по-
слѣдни те пéрви: а҆ пéрви те
послѣдни: защóто мнозѝна са
вы́кани, а҆ мáлко са ѝзбрáнни.
17 И като се воскáчꙋваше
'Іисꙋсъ во 'Іерꙋсалѝмъ, земà
дванáдесете ѹ҆ченѝцы на стра-
нà на пѫтатъ, ѝ рéче ѝмъ:
18 Ѿто че се воскáчꙋваме
во 'Іерꙋсалѝмъ, ѝ Сы́нъ чело-
вѣ́ческїй ще да бѫде предá-
денъ на а҆рхїерéи те, ѝ на
книжóвницы те, ѝ ще да го
ѡ҆сꙋдатъ на смéрть:
19 И ще да го предадáтъ
на ѧ҆зы́цы те на порꙋгáнїе ѝ
на распáтїе: ѝ въ трéтїатъ
дéнь ще да воскрéсне.
20 Тогáва пристѫпѝ при нé-
го мáйка та на-Зеведéови те
сы́нове, зáедно со сыновѐ те
си, кóато се клáняше, ѝ прó-
сеше нѣ́що ѿ нéго.
21 И 'Іисꙋсъ ѝ рéче: що
ѝскашъ; рéче мꙋ: речѝ, да
сѣ́днатъ тїа двáма та ми
сы́нове, є҆дѝньо ѿ дéсна та
ти, а҆ дрꙋгїо ѿ лѣ́ва та ти
странà въ цáрство то ти.
22 Ѿговорѝ 'Іисꙋсъ, ѝ рéче:
не знáете що прóсите; мó-
жете ли да пїéте чáша та,
кóато ѧ҆зъ трéбꙋва да пїѧ;
ѝлѝ съ крещéнїе то, съ кóето
се ѧ҆зъ крѫщáвамъ да се крѫ-
стите; рéкоха мꙋ: мóжеме.
23 И рéче ѝмъ: чáша та
ѹ҆́бѡ моà ще да ѝспїéте, ѝ
съ крещéнїе то, съ кóето се
ѧ҆зъ крѫщáвамъ, ще да се крѫ-
стите, а҆ да сѣ́днете ѿ дéснѡ
ѝ ѿлѣ́вѡ ми, не є҆ то моѐ
да го дáмъ: но на ѻ҆ны́ѧ на
кóйто є҆ приготвено ѿ Ѻтцà
моегѡ̀.
24 И катò чꙋ́ха (товà) де-
сеть тѐ, разсѫрдѝхасе за двá-
ма та брáтїѧ.
25 А҆ 'Іисꙋсъ ги повыкà ѝ
рéче ѝмъ: знáете, защò кнá-
зове те на-ѧ҆зы́цы те господá-
рствꙋватъ надъ нѝхъ, ѝ
голѣ́ми те властвꙋ́ватъ надъ
нѝхъ.
26 Въ вáсъ ѻ҆бáче не щѐ да
бѫде тáкѡ: но кóйто ѝска
да є҆ голѣ́мъ въ вáсъ, да бѫде
вáмъ слꙋгà.
27 И кóйто ѝска да є҆ въ вáсъ
пéрвый, да бѫде вамъ рáбъ.
28 Каквóто Сы́нъ человѣ́-
ческїй не дойдѐ, да мꙋ по-
слꙋгꙋ́ватъ, но да послꙋгꙋ́ва,
ѝ да дадѐ дꙋшà та си ѝзбав-
лéнїе за мнозѝна.
29 Ѝ като ѝзлáзеше тóй ѿ
'Іерїхѡ́на, ѝдеха слѣ́дъ нéго
мнóго нарóди.
30 И є҆то, двáма слѣ́пцы,
кóйто седéха при пѫтатъ, ка-
то чꙋ́ха, че 'Іисꙋсъ замѝнꙋва,

ѝзвыка́ха, и҆ гово́реха: поми́лꙋй ны Го́споди, Сы́не Дави́довъ.

31 И҆ наро́до и҆мъ запреща́ваше да мл҃чатъ: но ѻ҆ни̑ вы́каха по̀ ꙗ҆кѡ, и҆ гово́реха: поми́лꙋй ны Го́споди, Сы́не Дави́довъ.

32 И҆ запре́се І҆и҃сꙋсъ, и҆ повыка̀ ги, и҆ ре́че: що̀ и҆скате да ви ѹ҆чи́нимъ; ре́коха мꙋ: Го́споди, да ни се ѿвра́тъ ѻ҆чи̑ те.

33 И҆ пожали̑ ги І҆и҃сꙋсъ, и҆ прикосна́се на ѻ҆чи̑ те и҆мъ: и҆ то́а ча́съ прогледна́ха ѻ҆чи̑ те и҆мъ: и҆ ѿидо́ха слѣ́дъ не́го.

ГЛАВА КЯ.

И҆ кога́то приближи́ха при І҆ерꙋсали́мъ, и҆ дойдо́ха въ Виѳсфагі́а ка́мто гора̀ та Ѳлеѡ́нска, тога́ва І҆и҃сꙋсъ прати̑ два́ма ѿ ѹ҆ченицы̑ те си, и҆ ре́че и҆мъ:

2 Иде́те въ село̀ то, що̀то є҆ сре́щꙋ ва́съ, и҆ а҆́бїе ще да наме́рите ѻ҆сли́ца привѫ́рзана, и҆ ждребчѐ съ не́а: ѿвѫрже́те и҆ доведе́те ми ги.

3 И҆ а҆́ко ви речѐ нѣ́кой нѣ́що: ще да рече́те, защѡ̀ на господа́ратъ и҆мъ тре́бꙋватъ: и҆ а҆́бїе ще ги пра́ти.

4 И҆ това̀ си́чко то бы́дѐ, за да се и҆спо́лни ре́чено то презъ проро́катъ, ко́йто гово́ри:

5 Рече́те на дщѐрка та Сїѡ́нова, є҆́то Ца́рь тво́й и҆де ка́мъ те́бе кро́токъ, и҆ возсѣ́далъ на ѻ҆сли́ца, и҆ на ждреба́къ сы́нъ подаре́мниковъ.

6 И҆ като ѿидо́ха ѹ҆чени́цы те, направи́ха какво́то и҆мъ заповѣда̀ І҆и҃сꙋсъ.

7 И҆ дове́доха ѻ҆сли́ца та и҆ ждребчѐ то: и҆ тꙋри́ха на ни́хъ дре́хи те си, и҆ качи́се на ни́хъ.

8 И҆ по̀ мно́го то наро́ди пости́лаха дре́хи те си по пѫ́татъ, а҆ дрꙋ́ги сѣче́ха вѣ́йки ѿ древеса̀ та, и҆ пости́лаха по пѫ́татъ.

9 И҆ наро́ди те, ко́йто вѫрве́ха предъ не́гѡ, и҆ слѣ́дъ не́гѡ, вы́каха, и҆ гово́реха: ѡ҆са́нна Сы́нꙋ Дави́довꙋ: благослове́нъ, ко́йто и҆́де въ и҆́ме то Госпо́дне: ѡ҆са́нна въ вы́шнихъ.

10 И҆ кога́то влѣ́зе то́й во І҆ерꙋсали́мъ, потре́сесе си́чкїо гра́дъ, и҆ гово́реше: ко́й є҆ то́а;

11 И҆ наро́ди те дꙋ́маха: то́й є҆ І҆и҃сꙋсъ проро́къ, ко́йто є҆ ѿ Галїле́йскїа Назаре́тъ.

12 И҆ влѣ́зе І҆и҃сꙋсъ въ це́рква та Бо́жїа, и҆ и҆спѫди̑ си́чки те, ко́йто прода́ваха и҆ кꙋпꙋ́ваха въ це́рква та, и҆ трапе́зы те на-сара́фи те соборѝ, и҆ столо́ве те на-ѻ҆нїа, що̀то прода́ваха гѫ́лабѣ.

13 И҆ гово́реше и҆мъ: пи́сано є҆́, до́мъ мо́й ще да се наречѐ до́мъ Моли́твенный, а҆ вы́е го направи́хте пещѐра хайдꙋ́тска.

14 И҆ дойдо́ха при не́го слѣ́пи и҆ хро́ми въ це́рква та, и҆ и҆сцѣли̑ ги.

15 И като видéха ѧ҆рхїерéи те и҆ кни́жницы те чꙋдесà та, щото сотворѝ, и҆ дѣцá та, кои́то вы́кахѧ въ цéрква та, и҆ говóреха: ѡ҆сáнна Сы́нꙋ Давíдовꙋ: не и҆мъ дойдѐ добрѐ.

16 И рéкоха мꙋ: чꙋ́ешъ ли що дꙋ́матъ тíѧ; а҆ Ї҆исꙋ́съ и҆мъ рéче: є҆й: не стѐ ли четáли ни́кога, защѐ ѿ оу҆стà та дѣти́ски, и҆ ѿ ѻ҆нíѧ, що́то цы́цатъ, соверши́лъ си хвалà;

17 И ѡ҆ставѝ ги, и҆ и҆злѣзнà вѫнъ ѿ градѫтъ въ Виѳсáнїа, и҆ заседéсе тáмѡ.

18 И҆ въ оу҆тринтà като се вражѧше въ градѫтъ, ѡ҆гладнѣ́.

19 И като видѐ є҆днà смокóвница на пѫтатъ, ѿи́де при нéѧ, и҆ не намерѝ ни́що на нéѧ, тóкмѡ є҆днѝ листá: и҆ рéче ѝ, ни́кога вече да не бѫде плóдъ ѿ тéбе во вѣ́ки: и҆ ѧ҆́бїе и҆зсѫхнà смокóвница та.

20 И като видéха оу҆чени́цы те почꙋди́хасе, и҆ рéкоха: какѡ ѧ҆́бїе и҆зсѫхнà смокóвница та;

21 И ѿговорѝ Ї҆исꙋ́съ. и҆ рéче и҆мъ: и҆стина ви дꙋ́мамъ, а҆ко и҆мате вѣ́ра, и҆ не сомнáсꙋватесе, не тóкмѡ смокóвнична та рáбота ще да напрáвите, но а҆ко речéте и҆ на тáѧ горà: вдигни́се и҆ фѫрли́се въ морѐ то, ще да бѫде.

22 И си́чко, що да поискáте въ молбà та си, като вѣ́рꙋзате, ще да прїи́мете.

23 И҆ като влѣзнà въ цéрква та, дойдóха при нéго а҆рхїерéи те и҆ стáрцы те лю́дски като оу҆чеше, и҆ говóреха: съ коѧ̀ влáсть прáвишъ тíѧ (рáботы); и҆ кóй ти дáде тáѧ влáсть;

24 Ѿговорѝ Ї҆исꙋ́съ, и҆ рéче и҆мъ: ще вы попы́тамъ и҆ ѧ҆́зъ є҆днѐ слóво: коéто, а҆ко ми го кáжете, ще ви кáжемъ и҆ ѧ҆́зъ, съ коѧ̀ влáсть прáвимъ тíѧ (рáботы).

25 Крещéнїе то Ї҆ѡáнново ѿ гдѣ́ бéше; ѿ небѐ то ли, и҆лѝ ѿ человѣ́цы те: а҆ ѻ҆нѝ мы́слеха въ сéбе си, и҆ говóреха: а҆ко речéме ѿ небѐ то: ще да ни речѐ, а҆ защѐ го не повѣ́рꙋвáхте;

26 Ѧ҆́ко ли речéме ѿ человѣ́цы те: боимесе ѿ нарóдатъ: защóто си́чки те и҆матъ Ї҆ѡáнна като прорóкъ.

27 И ѿговори́ха, и҆ рéкоха на Ї҆исꙋ́са: не знáеме, рéче и҆мъ и҆ тóй: нито ѧ҆́зъ ви кáзꙋвамъ съ коѧ̀ влáсть прáвимъ тíѧ.

28 Но що вѝ се чи́ни; нѣ́кой человѣ́къ и҆мáше двà сы́на: и҆ ѿи́де при пéрвыатъ и҆ рéче: чáдо, и҆дѝ днéсь рáботѝ въ лозѣ́ то ми.

29 А҆ тóй ѿговорѝ, и҆ рéче: не щéмъ: но пóслѣ раскаѧ́се и҆ ѿи́де.

30 И҆ като ѿи́де при дрꙋ́гїатъ, рéче пáки тáкѡ. А҆ ѻ҆́нъ ѿговорѝ, и҆ рéче: ѧ҆́зъ господи́не ще да и҆демъ, и҆ не ѿи́де.

31 Кóй ѿ двáма та сотворѝ
бóлѧ та на-бащà си; рéкоха
мѹ: пéрвыо, рéче ѝмъ Ѿісѹсъ:
ѝстина ви говóримъ, защò мы-
тарѝ те ѝ блѹдни́цы те превá-
ратъ вы въ цáрство то Бóжїе.
32 Защóто Ѿáннъ дойдѐ
при вáсъ съ прáведенъ пѫть,
ѝ не повѣрѹвáхте мѹ: а̂ мы-
тарѝ те ѝ блѹдни́цы те мѹ
повѣрѹвáха: а̂ вїе като ви-
дéхте товà, не раскаáхтесе
пóслѣ да мѹ повѣрѹвате.
33 Дрѹга прѝтча чѹйте:
человѣкъ нѣкой бéше домо-
вѝтъ, кóйто насадѝ лóзѣ: ѝ
ѿградѝ го (на ѻколѡ) съ плéтъ,
ѝ ѝскопà въ нéго жлéбъ, ѝ на-
правѝ кѹла: ѝ предáде го на
рабóтницы те, ѝ ѿѝде си.
34 И когáто приближѝ врéме
то на-плодовѐ те, пратѝ слѹгѝ
те си при рабóтницы те да
зéматъ плодовѐ те мѹ:
35 Ѝ рабóтницы те като фа-
нáха слѹгѝ те мѹ: ѥ̂дногò оу̂бо
бѝха, а̂ дрѹгиго оу̂бѝха, а̂ дрѹ-
гиго съ кáменѣ побѝха.
36 Пáки пратѝ дрѹги слѹгѝ
пò мнóгѡ ѿ пéрви те: ѝ на-
правѝха ѝ нѝмъ подóбнѡ.
37 Нáй пóслѣ пратѝ при
нѝхъ сы́на сбоегò, ѝ дѹмаше:
ще да се засрáматъ ѿ сы́на
моегѡ̀.
38 Ѝ рабóтницы те като
видéха сы́на мѹ, рéкоха по-
мéждѹ си: тóа ѥ̂ наслѣднико:
ѥ̂лáте да го оу̂бїéме, ѝ да мѹ
задѫржѝме наслѣдїе то.
39 И като го фанáха, ѝзвé-
доха го вѫнъ ѿ лóзѣто, ѝ оу̂-
бѝха го.
40 Когáто прóчее дóйде господ-
дáро на-лóзѣто, що щѐ да на-
прáви на ѻ̂нїа рабóтницы;
41 Рéкоха мѹ: злы̀ те, злѣ
ще да ги погѹби: а̂ лóзѣ то
си ще предадé на дрѹги ра-
бóтницы, кóйто ще да мѹ ѿда-
дáтъ плодовѐ те во врéме то
ѝмъ.
42 Рéче ѝмъ Ѿісѹсъ: не стѐ
ли прочéли нѝкога въ писáнїа
та: кáменьатъ, когóто пре-
зрѣ́ха зидáтели те ѝ не тѹрѝха
го на редѫтъ, тóй бы́дѐ въ
главà на-кїошѐ то: ѿ Бг҃а бы́дѐ
товà, ѝ чѹдно ѥ̂ въ ѻ̂чѝ те ви.
43 Затовà ви говóримъ: че
цáрство то Бж҃їе, ще да се ѿѝме
ѿ вáсъ, ѝ ще да се дадѐ на
ꙗ̂зы́къ кóйто творѝ плодовѐ
те мѹ.
44 И кóйто пáдне на тóа
кáмень ще да се стрóши: а̂ на
когóто пáдне тóй, ще да го
стры́е.
45 И като чѹха а̂рхїерéи те
ѝ фарїсéи те прѝтчи те мѹ,
разѹмѣ́ха, защò за нѝхъ ги
дѹма.
46 И като глéдаха да го
фáнатъ, оу̂боáхасе ѿ нарóдатъ,
защóто като прорóкъ го ѝмаха.

ГЛАВА КѢ.

Ѝ КАТО ѿговорѝ Ѿісѹсъ, рéче
ѝмъ пáки съ прѝтчи, ѝ гово-
реше:

2 Прили́ча ца́рство то небе́сно на є҆ди́нъ человѣ́къ ца́рь, ко́йто направѝ сва́дба на сы́на си.

3 И прати́ слꙋгѝ те си да повы́катъ вы́каны те на сва́дба та: и҆ не ѿеѧ́ха да до́йдатъ.

4 Па́ки прати́ дрꙋ́ги слꙋгѝ, и҆ гово́реше: речѐте на вы́кани те; є҆́то, ѻ҆бѣ́датъ мо́й приготви́хъ, ю҆́нцы те мои́ и҆ хра́нени те са и҆скла́ни, и҆ си́чко то є҆ гото́во: є҆ла́те на сва́дба та.

5 А҆ ѻ҆нѝ като не мари́ха, ѿидо́ха є҆ди́нъ на ни́ва та си, а҆ дрꙋ́гъ по тѫргови́на та си:

6 А҆ дрꙋ́ги те фана́ха слꙋгѝ те мꙋ, и҆ досади́ха и҆́мъ, и҆ оу҆би́ха ги.

7 И като чꙋ̀ това̀ ца́ро, разгнѣва́се: и҆ прати́ войска̀ та си, и҆ погꙋбѝ ѻ҆ны́а оу҆бі́йцы, и҆ градѫ́тъ и҆́мъ и҆згорѝ.

8 Тога́ва ре́че на слꙋгѝ те си, сва́дба та є҆ гото́ва, а҆ вы́кани те не бы́ха досто́йни.

9 Иде́те на кр҃стопѫ́тища та, и҆ колцы́на наме́рите, повы́кайте ги на сва́дба та.

10 И като и҆злѣ́зоха ѻ҆ні́а слꙋгѝ на кр҃стопѫ́тища та, собра́ха си́чки те, колцы́на наме́риха, ло́шы те и҆ добры̀ те, и҆ напѫлни́се сва́дба та ѿ вы́каны те.

11 И като влѣ́зе ца́ро да ви́ди ѻ҆ны́а, що́то седе́ха на трапе́за та, видѐ та́мѡ є҆дного̀ человѣ́ка, ко́йто не бе́ше ѡ҆блѣ́ченъ въ свадба́рска дре́ха:

12 И ре́че мꙋ: прі̑а́телю, каквѡ̀ си влѣзна́лъ тꙋ́ка, като не́машъ свадба́рска дре́ха; а҆ то́й млѫ́кнѧ̀.

13 Тога́ва ре́че ца́ро на слꙋгѝ те си: като мꙋ вѫ́рже́те рѫцѐ те и҆ нозѐ те и҆ вдигне́те го и҆ фѫрле́те го въ дале́чна та во́нкашна темнота̀: та́мѡ ще да бѫде пла́чь, и҆ скѫрцанѣ̀ со зѫбѝ те.

14 Защо́то мнози́на са зва́нни те, а҆ ма́ло са и҆збра́нни те.

15 Тога́ва ѿидо́ха фарі̑се́и те, и҆ додꙋма́хасе какво̀ да го оу҆ло́ватъ въ (нѣ́коѧ) дꙋ́ма.

16 И прати́ха при не́го оу҆чени́цы те си съ Иродіа́ни те, и҆ гово́реха: Оу҆чи́телю, зна́еме защо̀ си и҆стиненъ, и҆ войстина Бо́жі̑атъ пѫ́ть оу҆чишъ, и҆ не ма́ришъ за ни́кого: защо́то не гле́дашъ на лицѐ то на-человѣ́цы те.

17 Кажѝ ни про́чее, що тѝ се чи́ни, тре́бꙋва ли да да́де́ме кинсо́нъ на Ке́сара, и҆лѝ нѐ;

18 А҆ І҆и́сꙋсъ като и҆́мъ позна̀ лꙋка́вство то, ре́че: що мѐ и҆скꙋша́вате лицемѣ́ри;

19 Покажѐте ми жѧлати́ца та кинсо́нна, и҆ ѻ҆нѝ мꙋ доне́соха пѣ́нѧзь.

20 И ре́че и҆́мъ: чі́й є҆ то́ѧ ѻ҆́бразъ, и҆ на́дписъ;

21 И ре́коха мꙋ: Ке́саревъ, тога́ва и҆́мъ ре́че: заплатѐте про́чее Ке́сарево то на Ке́сара: а҆ Бо́жі̑е то на Бг҃а.

22 И като чꙋха, чꙋдехасе, и ѿставиха го та си ѿидоха.
23 Въ тоа день приступиха при него саддꙋкеи те, който говоратъ че нещѐ да бѫде воскресеніе: и попыта́ха го, и рекоха:
24 Оучителю, Мѡѷсе́й рече: ако нѣкой оумре, и не ѿстави чада, да земе брата̀ мꙋ жена̀ та мꙋ, и да воскреси сѣме то на-брата си.
25 И беха въ насъ седмь братіа: и первыо се ѿженѝ, и оумрѐ: и понеже немаше чадо, ѿставѝ жена̀ та си на брата си.
26 Подобнѡ и второ, и третіо, дори до седмыа.
27 А́ и́ай послѣ ѿ сички те, оумрѐ и жена̀ та.
28 Въ воскресеніе то, чіа̀ ѿ седмь тѐ (братіа) ще да бѫде жена̀ та; защото сички те а̀ имаха.
29 Ѿговори̇ Іисꙋсъ, и рече имъ: прелщаватесе, защото не знаете писанія та, ни сила та Божіа.
30 Понеже во воскресеніе то нито се женатъ, нито за мꙋжъ ѿиватъ: но са като А́гглі те Божіи на небо̀ то.
31 А́ за воскресеніе то намертвы те, не стѐ ли чели ѻнова̀ що̀то ѐ речено вамъ ѿ Бга, който говори:
32 Азъ самь Бгъ Авраамовъ, и Бгъ Исааковъ, и Бгъ Іакѡвовъ: Бгъ не ѐ Бгъ на-мертви те, но Бгъ на живи те:
33 И като чꙋха това̀ народи те, чꙋдехасе на оученіе то мꙋ.
34 А́ фарісеи те като чꙋха че засрами̇ саддꙋкеи те, собра́хасе накꙋпъ.
35 И ѐдинъ ѿ нихъ законоꙋчитель, попыта̀ го, за да го искꙋша́ва, и говореше:
36 Оучителю, коа̀ за́повѣдь ѐ по̀ голема въ закона̀тъ;
37 А́ Іисꙋсъ мꙋ рече: ще да возлюбишъ Господа Бга твоего̀ со сичко то си сердце, и со сичка та си дꙋша̀, и со сичка та си мысль.
38 Та́а ѐ перва та и голема за́повѣдь.
39 И втора та подобна ѐ не́й: ще да возлюбишъ сосѣда си като самсебе си.
40 На тіа двѣте за́повѣди, сичкіо закона̀тъ, и пророцы те виса́тъ.
41 И като беха се собра́ли фарісеи те, попыта̀ ги Іисꙋсъ,
42 И рече: що ви се чини за христа̀, чій ѐ Сынъ; рекоха мꙋ: Давідовъ,
43 Рече имъ: каквѡ̀ прочее Давідъ, като пророчествꙋва, съ Дхъ Бжій го нарича Господа; и говори:
44 Рече Господь на Господа моего̀, сѣди ѿ десна та ми страна̀, доклѐ да тꙋримъ враговѐ те твои подножіе на-нозѐ те ти.

45 Ꙗко прочее Давіда го
нарича Господа, каквѡ мꙋ є҆
Сынъ;
46 И никой не можеше да
мꙋ ѿговори слово: нито
смѣеше нѣкой ѿ ѻ҆ный день
да го попыта вече нѣщо.

ГЛАВА КГ.

ТОГАВА Іисꙋсъ рече на на-
роди те и҆ на оученици те си,
и҆ говореше:
2 На Мѡѷсеово то сѣдалище
сѣднаха книжници те и҆ фа-
рісеи те.
3 Сичко то прочее щото ви
речатъ да вардите, вардете
го, и҆ правете го: но по нихны
работы не правете, понеже
казꙋватъ, а҆ не правятъ.
4 Защото свѫрзꙋватъ то-
вары тежки и҆ мѫчны за но-
сенѣ, и҆ тꙋратъ ги на рамена
та на-человѣцы те, а҆ сами
нещатъ нито съ прѫстатъ си
да ги поклатятъ.
5 И сички те свои работы
правятъ за да ги видятъ чело-
вѣцы те: и҆ разширꙋватъ хра-
нилища та свои, правятъ го-
лѣми (рѫкаве те и҆) полы те
на-дрехи те си:
6 И ѡ҆бычатъ напредъ да
сѣднꙋватъ на софры те, и҆ най
на перво то мѣсто на сборове
те,
7 И да имъ се поклонятъ,
и҆ да ги поздравляватъ по па-
зари те, и҆ да имъ бы́катъ
человѣцы те, оучителю, оу-
чителю.
8 А҆ вы́е не се наричайте
оучители: защото є҆динъ є҆
вашїо оучитель, Хрїстосъ: а҆
сички те вы́е сте братїа.
9 И никого да не наречете
ѻ҆тца̀ вамъ на земла̀ та: за-
щото є҆динъ є҆ Ѡ҆тецъ вашъ,
който є҆ на небеса̀ та.
10 Нито да се нарицате на-
ставницы, защото є҆динъ є҆
наставникъ вашъ Хрїстосъ.
11 А҆ по̀ големыо въ васъ,
да бѫде вамъ слꙋга̀.
12 Защото който се воз-
несѐ, ще да се смири: а҆ който
се смирава, ще да се вознесѐ.
13 Горкѡ вамъ книжницы
и҆ фарїсее, лицемѣрцы, защо-
то затварате царство то не-
бесно предъ человѣцы те:
понеже вы́е не влазите, нито
ѻ҆ны́а щото влазатъ ѡ҆ставате
да влѣзатъ.
14 Горкѡ вамъ книжницы
и҆ фарїсее, лицемѣрцы, защо-
то и҆зиждате кѫщы те на-
вдовицы те, като правите
дльго богомолство лицемѣр-
нѡ: за това̀ по̀ много ѡ҆сꙋждѐ-
нїе ще да прїимете.
15 Горкѡ вамъ книжницы
и҆ фарїсее, лицемѣри, защото
преходите морѐ то, и҆ сꙋха
та земла̀, да направите є҆дно-
го̀ пришелца, и҆ когато стане,
правите го сынъ на-геенна та
два̀ ката ѿ васъ (по̀ достоинъ).
16 Горкѡ вамъ водители

слѣпи, кой̀то говорите: кой̀то се кѫлнѣ въ церква та, не є̑ нищо: а̂ кой̀то се закѫлнѣ въ зла̀то то церко̀вно, длѫженъ є̑ (да свѫрши клѣтва та).

17 Безумнїи и̂ слѣпїи: кое̑ є̑ по̀ голѣмо, зла̀то то ли, и̂ли̂ церква та, ко̀то ѡ̂свѧща̀ва зла̀то то;

18 И кой̀то се кѫлнѣ въ ѻ̂лта̀ратъ, не є̑ нищо: а̂ кой̀то се закѫлнѣ въ да̀ратъ, кой̀то є̑ верху̀ не̑гѡ, длѫженъ є̑.

19 Безумнїи и̂ слѣпїи, кое̑ є̑ по̀ голѣмо, да̀ро ли, и̂ли̂ ѻ̂лта̀ро, кой̀то ѡ̂свѧща̀ва да̀ратъ;

20 Кой̀то про̀чее се кѫлнѣ въ ѻ̂лта̀ратъ, кѫлне̑се въ не̑го, и̂ въ си̑чки те ѻ̂ны̑а (ве̑щи), що̀то са верху̀ не̑гѡ.

21 И кой̀то се кѫлнѣ въ церква та, кѫлне̑се въ не̑а, и̂ въ ѻ̂ного̀ва, кой̀то живѣ̑е въ не̑а.

22 И кой̀то се кѫлнѣ въ небо̀ то, кѫлне̑се въ престо̀латъ Бо̑жїй, и̂ въ ѻ̂ного̀ва, кой̀то сѣдѝ на не̑го.

23 Го̀ркѡ вамъ кни̑жницы и̂ фарїсе̑е, лицемѣ̑рцы, що̀то зе̑мате десе̑токъ ѿ ма̀тва та, и̂ ѿ ко̀прецатъ, и̂ ѿ ку̑мїо̀натъ: и̂ ѡ̂ставѝхте по̀ те̑шки те (ра̀боты) на закѡ̀натъ, правосу̀дїе то, и̂ милостьта̀, и̂ вѣ̑ра та: но и̂ тїа̀ тре̑бѹваше да пра̀вите, и̂ ѻ̂ны̑а да не ѡ̂ста̀вате.

24 Водѝтели слѣпїи, кой̀то преца̀ждате кома̀ры те, а̂ камі̑лы те погѫлтате.

25 Го̀ркѡ ва̑мъ кни̑жницы и̂ фарїсе̑е, лицемѣ̑ри, що̀то ѡ̂чища̀вате ѿво̀нкашно то на-ча̀ша та и̂ на-блю̑до то, а̂ ѿ внѫтре са пѫлни съ грабѝтелства и̂ съ непра̀вды.

26 Фарїсе̑ю слѣ̑пый, ѡ̂чи̑сти по̀ на пре̑дъ внѫтрешно то нача̀ша та и̂ на-блю̑до то, за да бѫде и̂ вѫнѣшно то и̂мъ чи̑сто.

27 Го̀ркѡ ва̑мъ кни̑жницы и̂ фарїсе̑е, лицемѣ̑рцы, що̀то сте подо̀бни на и̂зма̀зани те гро̀бове, кой̀то ѿ во̀нка се ви̑датъ кра̀сни, а̂ внѫтре са пѫлни съ ко̀сти ѿ ме̑ртвы те, и̂ ѿ се̑каква нечистота̀.

28 Та̀кѡ и̂ вы̑е, ѿ во̀нка се пока̀зѹвате на человѣ̑цы те пра̀ведни: а̂ ѿ вне̑тре сте пѫлни съ лицемѣ̑рїе и̂ беззако̀нїе.

29 Го̀ркѡ ва̑мъ кни̑жницы и̂ фарїсе̑е, лицемѣ̑рцы, що̀то зи̑дате гро̀бове те проро̀чески, и̂ ѹкраша̀вате ковче̑зы те на-пра̀ведни те:

30 И говорите: а̂ко бе̑хме были̑ въ дни̑ те на баши̑ те ни, не ще̑хме вои̑стинѹ да и̂мъ соизво̀лиме въ кръвь та̀ на-проро̀цы те.

31 Що̀то са̀ми свидѣте̑лствѹвате за се̑бе си, що̀ сте сы̑нове на-ѻ̂нїа, кой̀то са и̂зби̑ли проро̀цы те.

32 И вы̑е и̂спѫлне̑те мѣ̑ра та на баши̑ те си.

45 Яко прочее Давідъ го нарича Господа, каквѡ мѹ є҆ Сынъ;
46 И никой не можеше да мѹ ѿговори слово: нито смѣеше нѣкой ѿ ѻный день да го попыта вече нѣщо.

ГЛАВА КГ.

ТОГАВА Іисѹсъ рече на народи те и на оученици те си, и говореше:
2 На Мѡѷсеово то сѣдалище сѣднаха книжници те и фарісеи те.
3 Сичко то прочее щото ви речатъ да вардите, вардете го, и правете го: но по нихны работы не правете, понеже казѹватъ, а не правятъ.
4 Защото свѫрзѹватъ товары тежки и мѫчны за носенѣ, и тѹратъ ги на рамена та на-человѣцы те, а сами нещатъ нито съ пръстатъ си да ги покалатъ.
5 И сички те свои работы правятъ за да ги видатъ человѣцы те: и разширѹватъ хранилища та свои, правятъ голѣми (рѫкаве те и) полы те на-дрехи те си:
6 И ѡбычатъ напредъ да сѣднѹватъ на софры те, и най на перво то мѣсто на сборове те,
7 И да имъ се поклонятъ, и да ги поздравляватъ по пазари те, и да имъ быкатъ человѣцы те, оучителю, оучителю.
8 А вые не се наричайте оучители: защото єдинъ є҆ вашїо оучитель, Хрїстосъ: а сички те вые сте братїа.
9 И никого да не наречете ѻтца вамъ на земла та: защото єдинъ є҆ Ѡтецъ вашъ, който є҆ на небеса та.
10 Нито да се наричате наставници, защото єдинъ є҆ наставникъ вашъ Хрїстосъ.
11 А по големыо въ васъ, да бѫде вамъ слѹга.
12 Защото който се вознесѐ, ще да се смири: а който се смирава, ще да се вознесѐ.
13 Горкѡ вамъ книжници и фарісее, лицемѣрцы, защото затварате царство то небесно предъ человѣцы те: понеже вые не влазите, нито ѻныа щото влазятъ ѡставате да влѣзатъ.
14 Горкѡ вамъ книжници и фарісее, лицемѣрцы, защото изиждате кѫщы те на-вдовицы те, като правите длѫго богомолство лицемѣрнѡ: за това по много ѡсѹждение ще да приймете.
15 Горкѡ вамъ книжници и фарісее, лицемѣри, защото преходите морѐ то, и сѹха та земла, да направите єдного пришелца, и когато стане, правите го сынъ на-геенна та дваата ѿ васъ (по достоинъ).
16 Горкѡ вамъ водители

слѣпи, кой̀то говорите: кой̀то се кѫлнѐ въ цѐрква та, не є̑ ни́що: а̑ кой̀то се закѫлнѐ въ зла́то то церко́вно, дѫжѐнъ є̑ (да свѫрши клѐтва та).

17 Безꙋ́мнїи и̑ слѣпїи: кое̑ є̑ по̀ голѐмо, зла́то то ли, и̑ли̑ цѐрква та, ко́то ѡ̑свѧща́ва зла́то то;

18 И кой̀то се кѫлнѐ въ ѻ̑лта́ратъ, не є̑ ни́що: а̑ кой̀то се закѫлнѐ въ да́ратъ, кой̀то є̑ верхꙋ̀ нѐгѡ, дѫжѐнъ є̑.

19 Безꙋ́мнїи и̑ слѣпїи, кое̑ є̑ по̀ голѣ́мо, да́ро ли, и̑ли̑ ѻ̑лта́ро, кой̀то ѡ̑свѧща́ва да́ратъ;

20 Кой̀то про́чее се кѫлнѐ въ ѻ̑лта́ратъ, кѫлнѐсе въ нѐго, и̑ въ си́чки те ѻ̑ны̑ѧ (ве́щи), що̀то са верхꙋ̀ нѐгѡ.

21 И кой̀то се кѫлнѐ въ цѐрква та, кѫлнѐсе въ нѐѧ, и̑ въ ѻ̑ного́ва, кой̀то живѣ́е въ нѐѧ.

22 И кой̀то се кѫлнѐ въ небо̀ то, кѫлнѐсе въ престо́латъ Бо̀жїй, и̑ въ ѻ̑ного́ва, кой̀то сѣдѝ на нѐго.

23 Го́ркѡ вамъ кни́жницы и̑ фарїсе́е, лицемѣ́рци, защо̀то зе́мате десе́токъ ѿ ма́тва та, и̑ ѿ ко́прецатъ, и̑ ѿ кꙋмїо́матъ: и̑ ѡ̑ставѝхте по̀ те́шки те (ра́боты) на зако́натъ, правосꙋ́дїе то, и̑ милостьта́, и̑ вѣ́ра та: но и̑ тїа́ трѣбꙋ́ваше да пра́вите, и̑ ѻ̑ны̑ѧ да не ѡ̑ста́вате.

24 Водѝтели слѣпїи, кой̀то преца́ждате кома́ры те, а̑ камі́лы те погѫлатате.

25 Го́ркѡ ва́мъ кни́жницы и̑ фарїсе́е, лицемѣ́ри, защо̀то ѡ̑чища́вате ѿво́нкашно то на-ча́ша та и̑ на-блю́до то, а̑ ѿ внѫтре са пѫлни съ грабѝтелства и̑ съ непра́вды.

26 Фарїсе́ю слѣ́пый, ѡ̑чи́сти по̀ на пре́дъ внѫтрешно то нача́ша та и̑ на-блю́до то, за да бѫде и̑ вѫнѣшно то и̑мъ чи́сто.

27 Го́ркѡ ва́мъ кни́жницы и̑ фарїсе́е, лицемѣ́рцы, защо̀то сте подо́бни на и̑зма́зани те гро́бове, кой̀то ѿ во́нка се ви́датъ кра́сни, а̑ внѫтре са пѫлни съ ко́сти ѿ мѐртвы те, и̑ ѿ се́каква нечистота̀.

28 Та́кѡ и̑ вы́е, ѿ во́нка се пока́зꙋвате на человѣ́цы те пра́ведни: а̑ ѿ внѣ́тре сте пѫлни съ лицемѣ́рїе и̑ беззако́нїе.

29 Го́ркѡ ва́мъ кни́жницы и̑ фарїсе́е, лицемѣ́рцы, защо̀то зи́дате гро́бове те проро́чески, и̑ ѹкраша́вате ковче́зы те на-пра́ведни те:

30 И говорите: а̑ко бѣ́хме были̑ въ дни̑ те на баще̑ те ни, не ще́хме вои́стинꙋ да и̑мъ соизво́лиме въ кржвь та̀ на-проро́цы те.

31 Що̀то са́ми свидѣ́телствꙋвате за се́бе си, защо̀ сте сы́нове на-ѻ̑нїа, кой̀то са и̑зби́ли проро́цы те.

32 И вы́е и̑спѫлнѐте мѣ́ра та на баще̑ те си.

33 Змїй, щенцы̀ ѐхїднови, каквѡ̀ ще да ѿбѣгнете ѿ
сѹдѫтъ гѣенски;
34 Затова̀, ѐто а҆̀зъ ви пра̑щамъ проро̑цы, и҆ премѹ́дры,
и҆ кни́жницы: и҆ ѿ ни́хъ ще да оу҆бїете, и҆ ще да ра̑спнете,
и҆ ѿ тѣ́хъ ще да бїете въ сборове те си, и҆ ще ги и҆згона̑
вате ѿ гра̑дъ въ гра̑дъ.
35 За да до́йде вр҃хъ ва̑съ се̑кол кро́вь пра̑една, ко́ето
се ѐ проліа̑ла на землѧ̀ та, ѿ кр҃вь та̀ на-А҆вела пра̑ед-
нагѡ, до кр҃вь та̀ на Захарїа
сы́на Варахїина, кого́то оу҆би́х-
те междѹ̀ це́рква та и҆ ѻлта́-
ратъ.
36 Истина ви гово́римъ: за-
щѡ̀ си́чки те тїѧ ще да до́й-
датъ на то́ѧ ро́дъ.
37 Іерѹсали́ме, Іерѹсали́ме,
ко́йто си и҆зби́лъ проро́цы те,
и҆ съ ка́менѣ побива́шъ пра́-
тени те при те́бе, ко́лко пѫ́ти
поиска́хъ да собе́ремъ ча́да та
ти, каквѡ́то що собира кокѡ́ш-
ка та пи́лцы те си подъ крила̀
та си, и҆ не ще́ахте.
38 Ѳто ви си ѡ҆ста́ва кѫ́ща
та ви пѹ́ста.
39 Защѡ́то ви гово́римъ: чѐ
не́ма да ме ви́дите ѿ тѹ́ка на
та́мъ, доклѐ не речѐте: бла-
гослове́нъ, ко́йто йде въ и҆́ме
то Господ́не.

ГЛАВА КД҃.

И҆ КА҆ТО и҆злѣ́зе Іисѹ́съ, ѿи́-
ваше си ѿ це́рква, и҆ прибли-
жи́ха при не́го оу҆чени́цы те
мѹ, да мѹ покѧ́жатъ зда́нїѧ
та церко́вни.
2 А҆ Іисѹ́съ и҆мъ ре́че: не
ви́дите ли си́чки те тїѧ; и҆сти-
на ви гово́римъ: не́ма да
ѡ҆ста́не тѹ́ка ка́мень на ка́мень,
ко́йто нещѐ да се разва́ли.
3 И҆ като седе́ше то́й на гора̀
та Ѳлеѡ́нска, приближи́ха при
не́го оу҆чени́цы те мѹ на ѐдинѣ̀,
и҆ ре́коха: кажѝ ни кога̀ ще
да бѫ́датъ тїѧ (ра́боты); и҆
коѐ ѐ зна́менїе то на-твое то
дохо́жданѣ, и҆ на-сконча́нїе то
насвѣтѫ́тъ;
4 И҆ ѿговорѝ Іисѹ́съ, и҆ ре́че
и҆мъ: чѹ́вайте се, да вы̀ не
прелсти̑ нѣ́кой.
5 Защо́то мнози́на ще да
до́йдатъ въ моѐ то и҆́ме ко́й-
то ще гово́ратъ: а҆̀зъ самь
Хрїсто́съ: и҆ мнози́на ще
прелѫ́статъ.
6 И҆ ще да чѹ́ете бра́ни, и҆
слѹ́шанїѧ та на-бра́ни те: гле́-
дайте, не смѹща́вайтесе; за-
щѡ́то тре́бѹва си́чки те тїѧ да
бѫ́датъ, но не ѐ тога́ва сконча́-
нїе то.
7 Защо́то ще да се вди́гне
ѩ҆зы́къ на ѩ҆зы́къ, и҆ ца́рство
на ца́рство: и҆ ще да бѫ́датъ
гла́дове, и҆ чѹ́мы, и҆ землетра-
се̑нїѧ по мѣ́ста̀.
8 Ѳва́че си́чки те тїѧ са
нача́ло на-болѣ́зни те.
9 Тога́ва ще вы предада́тъ
въ скорби, и҆ ще вы̀ оу҆бїѧ́тъ:
и҆ ще бѫ́дете ненави́дими ѿ

сички те ꙗзы́цы, заради̑ моѐ то и̑ме.

10 И тога́ва мнози́на ще да се собла́знатъ, и̑ ще да преда́ватъ є҆ди́нъ дрꙋ́гиго, и̑ ще да возненави́датъ є҆ди́нъ дрꙋ́гиго.

11 И мно́го лажли́ви проро́цы ще да и̑злѣ́знатъ, и̑ ще да прелѫ́статъ мнози́на.

12 И заради̑ оу̑множе́нїе то на-беззако́нїе то, ще да и̑сти́не любовь та̀ на-мнози́на.

13 Но ко́йто претѫрпѝ до кра́й, то́й ще да се спасѐ.

14 И ще да се проповѣ́да товà є҆ѵг҃ліе на-ца́рство то по си́чкїатъ свѣ́тъ, за свидѣ́телство на си́чки те ꙗзы́цы: и̑ тога́ва ще до́йде сконча́нїе то.

15 Кога́то про́чее ви́дите мерзость та̀ на-запꙋстѣ́нїе то, ре́чена та чрезъ проро́ка Данїи́ла, да стои̑ на свато̀ то мѣ́сто: ко́йто четѐ да разꙋмѣ́е.

16 Тога́ва ко́йто се нахо́ждатъ во Ї҆зде́а, да бѣ́гатъ въ горы̀ те.

17 И ко́йто є҆ ѿ го́ре на покро́ватъ, да не сла́зи да зе́ма не́що ѿ кѫ́ща та си:

18 И ко́йто є҆ на ни́ва та, да се не вѫ́рне наза́дъ да зе́ме дре́хи те си.

19 А҆ те́шкѡ и̑ го́ркѡ на не-пра́здны те (жены̀) и̑ на ѻ҆нїа ко́йто до́ватъ въ ѻ҆ны̑а дни̑.

20 И̑ моле́тесе да не бѫде бѣ́ганїе то ва́ше въ зи́мно вре́ме, нито въ сꙋббѡ́та. . . .

21 Защо́то ще да бѫде тога́ва ско́рбь голѣ́ма, каква̀ то не є҆ была̀ ѿ созда́нїѧ мі́ра до сега̀, нито ще да бѫде:

22 И а҆ко не бы́ха се скрати́ли ѻ҆нїѧ дни̑, не бы̀ се и̑зба́вила вса́ка пло́ть: но заради̑ и̑збра́нни те, ще да се сокра́татъ ѻ҆нїѧ дни̑.

23 Тога́ва, а҆ко ви речѐ нѣ́кой: є҆то тꙋ́ка є҆ Хрїсто́съ, и̑лѝ та́мѡ: не вѣ́рꙋвайте.

24 Защо́то ще да ста́натъ лажли́ви хрїсти̑, и̑ лажли́ви проро́цы, и̑ ще да пока́жатъ голѣ́ми зна́менїѧ и̑ чꙋдеса̀, като да прелѫ́статъ, а҆ко є҆ возмо́жно, и̑ и̑збра́нны те.

25 Ѿто каза́хъ ви го по̀ на пре́дъ.

26 И҆ко про́чее ви реча́тъ: є҆то въ пꙋсты́ня та є҆: да не и̑злѣ́зете, є҆то въ скры́шницы те є҆: да не повѣ́рꙋвате.

27 Защо́то, каквото и̑зла́зи мо́лнїѧ та ѿ восто́къ, и̑ ꙗвла́васе дори до за́падъ: така̀ ще да бѫде и̑ дохо́жданѣ то на Сы́на человѣ́ческагѡ.

28 Защо́то де́то є҆ трꙋ́по та́мѡ ще да се собера́тъ и̑ ѻ҆рли̑ те.

29 И а҆вїе по́слѣ по ско́рби те и̑ тꙋ́ги те на-ѻ҆нїѧ дни̑, слѫ́нце то ще помрѫ́кне, и̑ мѣ́сяцо не ще дадѐ свѣ́тлость-та̀ си, и̑ звѣ́зды̀ те ще спа́датъ ѿ небо̀ то, и̑ си́лы те небе́сны ще да се повди́гнатъ.

33 Змїи, щенцы ѐхїднови, каквѡ ще да ѿбѣгнете ѿ сѹдѫтъ гѣенски;
34 Затовà, ѐто ѧ҆зъ ви прàщамъ пророцы, и҆ премѹдры, и҆ книжницы: и҆ ѿ нихъ ще да ѹ҆бїете, и҆ ще да рàспнете, и҆ ѿ тѣхъ ще да бїете въ сборове те си, и҆ ще ги и҆згонàвате ѿ грàдъ въ грàдъ.
35 За да дойде вр҃ѫхъ вàсъ сѣкоѧ кровь прàведна, коàто се ѐ проаїàла на землà та, ѿ кр҃вь тà на-Ѧ҆вела прàведнагѡ, до кр҃вь тà на Захàрїа сына Варахїина, когòто ѹ҆бихте междѹ цѣрква та и҆ ѻлтàратъ.
36 Истина ви говòримъ: защò сички те тїѧ ще да дойдатъ на тòѧ рòдъ.
37 Іерѹсалиме, Іерѹсалиме, кòйто си и҆збилъ пророцы те, и҆ съ кàменѣ побивашъ прàтени те при тѣбе, кòлко пѫти поискàхъ да собѣремъ чàда та ти, каквòто що собира кокòшка та пилцы те си подъ крилà та си, и҆ не щеàхте.
38 Ѳто ви си ѡстàвѧ кѫща та ви пѹста.
39 Защòто ви говòримъ: чѐ нѣма да ме видите ѿ тѹка на тàмъ, доклѐ не речѣте: благословѣнъ, кòйто йде въ и҆ме то Господне.

ГЛАВА КД҃.

И҆ КАТО и҆злѣзе Іисѹсъ, ѿиваше си ѿ цѣрква, и҆ приближиха при нѣго ѹ҆ченицы те мѹ, да мѹ покàжатъ здàнїѧ та церковни.
2 А҆ Іисѹсъ имъ рѣче: не видите ли сички те тїѧ; истина ви говòримъ: нѣма да ѡстàне тѹка кàмень на кàмень, кòйто нещѐ да се развàли.
3 И като седѣше тòй на горà та Ѳлеѡнска, приближиха при нѣго ѹ҆ченицы те мѹ на ѐдинѣ, и҆ рѣкоха: кажи ни когà ще да бѫдатъ тїѧ (рàботы); и҆ коѐ ѐ знàменїе то на-твое то дохòждане, и҆ на-скончàнїе то насвѣтѫтъ;
4 И ѿговори Іисѹсъ, и҆ рѣче имъ: чѹвайте се, да вы не прелсти нѣкой.
5 Защòто мнозина ще да дойдатъ въ моѐ то и҆ме кòйто ще говòратъ: ѧ҆зъ самь Хрїстòсъ: и҆ мнозина ще прелѫстатъ.
6 И ще да чѹете брàни, и҆ слѹшанїѧ та на-брàни те: глѣдайте, не смѹщàвайтесе; защòто трѣбѹва сички те тїѧ да бѫдатъ, но не ѐ тогàва скончàнїе то.
7 Защòто ще да се вдигне ѩзыкъ на ѩзыкъ, и҆ цàрство на цàрство: и҆ ще да бѫдатъ глàдове, и҆ чѹмы, и҆ землетрасѣнїѧ по мѣстà.
8 Ѡбàче сички те тїѧ са начàло на-болѣзни те.
9 Тогàва ще вы предадàтъ въ скòрби, и҆ ще вы ѹ҆бїатъ: и҆ ще бѫдете ненавидими ѿ

сички те ꙗзы́цы, заради̑ моѐ то и̑ме.

10 И тога́ва мнози́на ще да се соблазнатъ, и̑ ще да преда́ватъ є҆динъ дрꙋ́гиго, и̑ ще да возненави́датъ є҆ди́нъ дрꙋ́гиго.

11 И мно́го лажли́ви проро́цы ще да и̑злѣ́знатъ, и̑ ще да прелѫстатъ мнози́на.

12 И заради̑ оу҆множе́нїе то на-беззако́нїе то, ще да и̑сти́не любовь та̀ на-мнози́на.

13 Но ко́йто претѫрпѝ до кра́й, то́й ще да се спасѐ.

14 И ще да се проповѣ́да това̀ є҆вг҃ѣлїе на-ца́рство то по си́чкїатъ свѣ́тъ, за свидѣ́телство на си́чки те ꙗзы́цы: и̑ тога́ва ще до́йде сконча́нїе то.

15 Кога́то про́чее ви́дите мерзость та̀ на-запꙋстѣ́нїе то, ре́чена та чрезъ проро́ка Данїи́ла, да стои̑ на свято̀ то мѣ́сто: ко́йто четѐ да разумѣ́е.

16 Тога́ва ко́йто се нахо́ждатъ во Ї҆ꙋде́а, да бѣ́гатъ въ горы̀ те.

17 И ко́йто є҆ ѿ го́ре на покро́ватъ, да не сла́зи да зе́ма не́що ѿ кѫ́ща та си:

18 И ко́йто є҆ на ни́ва та, да се не вѫ́рне наза́дъ да зе́ме дре́хи те си.

19 А҆ те́шкѡ и̑ го́ркѡ на не-пра́здны те (жены̀) и̑ на ѻ҆́нїа ко́йто до́атъ въ ѻ҆́ныа дни̑.

20 И̑ моле́тесе да не бѫде бѣ́ганїе то ва́ше въ зи́мно вре́ме, нито въ сꙋббѡ́та. . .

21 Зашо́то ще да бѫде тога́ва ско́рбь голѣ́ма, каква̀ то не є҆ была̀ ѿ созда́нїа ми́ра до сега̀, нито ще да бѫде:

22 И а҆́ко не бы́ха се скрати́ли ѻ҆́нїа дни̑, не бы̀ се и̑зба́вила вса́ка пло́ть: но заради̑ и̑збра́нни те, ще да се сокра́тятъ ѻ҆́нїа дни̑.

23 Тога́ва, а҆́ко ви речѐ нѣ́кой: є҆́то тꙋ́ка є҆ Хрїсто́съ, и̑лѝ та́мѡ: не вѣ́рꙋвайте.

24 Зашо́то ще да ста́натъ лажли́ви хрїсти̑, и̑ лажли́ви проро́цы, и̑ ще да пока́жатъ голѣ́ми зна́менїа и̑ чꙋдеса̀, като да прелѫстатъ, а҆́ко є҆ возмо́жно, и̑ и̑збра́нны те.

25 Є҆́то каза́хъ ви го по̀ на пре́дъ.

26 И҆́ко про́чее ви реча́тъ: є҆́то въ пꙋсты́на та є҆: да не и̑злѣ́зете, є҆́то въ скры́шницы те є҆: да не повѣ́рꙋвате.

27 Зашо́то, каквото̀ и̑зла́зи мо́лнїа та ѿ восто́къ, и̑ ꙗвла́васе дори до за́падъ: така̀ ще да бѫде и̑ дохо́жданѣ то на Сы́на человѣ́ческагѡ.

28 Зашо́то де́то є҆ трꙋ́по та́мѡ ще да се собера́тъ и̑ ѻ҆рли̑ те.

29 И а҆́бїе по́слѣ по ско́рби те и̑ тꙋги́ те на-ѻ҆́нїа дни̑, слѫнце то ще помрѫ́кне, и̑ мѣ́сѧцо не ще дадѐ свѣ́тлость-та̀ си, и̑ звѣ́зды те ще спа́днатъ ѿ небо̀ то, и̑ си́лы те небе́сны ще да се повди́гнатъ.

30 И тогáва ще да се ѩви знáменїе то на-Сы́на человѣ́ческагѡ на небѐ то: и̂ тогáва ще да заплáчатъ си́чки те колѣ́на зе́мни, и̂ ще да ви́датъ Сы́на человѣ́ческаго, ко́йто йде на ѻ҆блацы те небе́сни съ си́ла и̂ слáва голѣ́ма.

31 И̂ ще да прáти А҆гг҃лы те си съ тр҃ѹ́бенъ глáсъ голѣ́мъ и̂ ще да сѡбера́тъ и̂збрáнны те не́говы ѿ четыри тѐ вѣ́трове, и̂ ѿ крáища та на-небесà та, до дрѹ́ги те крáища тѣ́хни.

32 А҆ ѿ смоко́вница та се наѹчѣ́те на при́тча та: когáто вече вѣ́йки те и̂ стáнатъ млáды, и̂ листà та и̂ проникнатъ, знáйте, защò є҆ близѹ жáтва та.

33 Тáкѡ и̂ вы́е, когáто ви́дите си́чки те тїа, знáйте, че є҆ близѹ при вратà та.

34 Извѣ́стнѡ ви говóримъ: не щѐ да прéйде тóа ро́дъ, докѫ̀ не бѫ́датъ си́чки те тїа.

35 Небѐ то и̂ землà та ще прéйдатъ: а̂ мои́ те словесà не щáтъ да прéйдатъ.

36 А҆ за ѻ҆ный де́нь и̂ чáсъ ни́кой не знáе, нито А҆гг҃ли те небе́сни, то́кмѡ Ѡ҆те́цъ мо́й сáмъ.

37 И̂ каквóто є҆ былò въ дни̂ те Нѡ́еви: такá ще да бѫде и̂ дохóжданѣ то на Сы́на человѣ́ческагѡ.

38 Защóто каквóто бѣ́ха въ дни̂ те ѻ҆ны́а предъ потóпатъ, ꙗ҆де́ха и̂ пїе́ха, и̂ же́нѧхасе, и̂ за мѫ́жъ ѿи́ваха, до ѻ҆нзи де́нь, въ ко́йто влѣ́зе Нѡ́е въ ковче́гатъ:

39 И не разѹмѣ́ха, дойдѐ водà та и̂ вдигнá си́чки те: такà ще да бѫде и̂ дохóжданѣ то на-Сы́на человѣ́ческагѡ.

40 Тогáва двáма ще да бѫ́датъ на ни́ва та: є҆ди́ныо се зе́ма, а̂ дрѹ́гїо се ѿстáва.

41 Двѣ̀ ще да ме́лятъ въ водени́ца та: є҆днà та се зе́ма, а̂ дрѹ́га та се ѿстáва.

42 Сто́йте прóчее бѹ́дни, защóто не знáете, въ ко́й чáсъ ще до́йде Господь вáшъ.

43 И̂ товà знáйте, защò а҆ко бы знáлъ Господáро на-кѫ́ща та въ кои̂ стрáжа (презъ нощь тà) ще до́йде хайдѹ́тино, стоáлъ бы бѹ́денъ, и̂ не бы дáлъ да мѹ подко́патъ кѫ́ща та.

44 Заради̂ товá и̂ вы́е бѫ́дете готóви: че въ ко́йто чáсъ не мы́слите, Сы́нъ человѣ́ческїй ще да до́йде.

45 Ко́й є҆ прóчее ѻ҆ный вѣ́рныо слѹгà и̂ мѹ́дрыо, когóто є҆ постави́лъ Господáро мѹ надъ слѹгѝ те си домáшни, да и̂мъ дáва ѩ҆стїе то на вре́ме то и̂мъ:

46 Блаже́нъ є҆ ѻ҆ный слѹгà, когóто, като до́йде Господáро мѹ, ще го наме́ри че прáви такà.

47 Истина ви говóримъ: че надъ си́чкото си и̂мáнѣ ще да го постáви.

48 Ꙗко ли речѐ злый слꙋгà въ сѫрдцѐ то си: Господáро ми ще се забáви да дóйде:

49 И нáчне да бíе сослꙋжи́тели те си, и̂ да ꙗдѐ и̂ пїѐ съ пїáницы те:

50 Ще дóйде Господáро наѻ̂нзи слꙋгà въ є̂ди́нъ дéнь, въ кóйто се тóй не надѣ́е, и̂ въ чáсъ, въ кóйто тóй не знáе.

51 И щѐ да го разсѣчѐ надве́, и̂ дѣлѫтъ мꙋ съ невѣ́рни те (слꙋгѝ) ще тꙋ́ри: тáмѡ ще да бѫде плачь и̂ скѫрцáнѣ со зѫбѝте.

ГЛАВА КѢ.

ТОГАВА ще да се оу̂подóби цáрство то небéсно на десеть тé дѣ́вы, кóйто земáха свѣти́лницы те свои̂ и̂злѣ́зоха на посрѣ́щанїе на-младожéнецатъ.

2 И петь тѐ ѿ ни́хъ бѣ́ха мꙋ́дры, а̂ петь тѐ безꙋ́мны.

3 И безꙋ́мны те, кáто земáха свѣти́лницы те си, не зéха съ сéбеси мáсло.

4 И мꙋ́дры те си зéха мáсло въ сѫдовѐ те си со свѣти́лницы те си.

5 И кáто се забавѝ младожéнецо, задремáха си́чки те, и̂ заспáха.

6 И по срéдъ нóщь бы́дѐ вы́къ: є̂то, младожéнецо йде, и̂злѝзайте да го посрéщате.

7 Тогáва станáха си́чки те ѻ̂ны́ дѣ́вы, и̂ оу̂краси́ха свѣти́лницы те си.

8 И безꙋ́мны те рéкоха на мꙋ́дры те: дáйте ни ѿ вáше то мáсло, че свѣти́лницы те ни оу̂гáснꙋватъ.

9 И ѿговори́ха мꙋ́дры те, и̂ рéкоха: да не бы̀ не достигнáло нáмъ и̂ вáмъ: но и̂дéте пò добрѐ при продавáтели те и̂ кꙋпéте си.

10 А̂ когáто ѻ̂ны̀ ѿи́ваха да кꙋпатъ, дойдѐ младожéнецо: и̂ готóвы те влѣ́зоха съ нéго на свáдба та: и̂ затвори́хасе вратà та.

11 Пóслѣ дойдóха и̂ дрꙋ́ги те дѣ́вы, и̂ говóреха: Гóсподи, Гóсподи, ѿворѝ ни.

12 А̂ тóй ймъ ѿговорѝ, и̂ рéче: и̂стина ви дꙋ́мамъ, не вы̀ познáвамь.

13 Бѫдéте прóчее бꙋ́дни, зашóто не знáете деньѫтъ, нито часѫтъ, въ кóйто Сы̀нъ человѣ́ческїй ще дóйде.

14 Зашóто, каквото человѣ́къ нѣ́кой, кóйто похóждаше на далéчна странà, повыкà слꙋгѝ те си, и̂ предáде ймъ и̂мѣ́нїе то си.

15 И на є̂дногò дáде пéть талáнта, на дрꙋ́гиго двà, а̂ на дрꙋ́гиго є̂ди́нъ: сéкомꙋ спóредъ си́ла та мꙋ: и̂ ѿи́де ѐ̂дїе.

16 И ѻ̂ный, що̀то бѣ́ше прїáлъ петь тѐ талáнта, ѿи́де и̂ рабóтѝ съ ни́хъ, и̂ направѝ дрꙋ́ги пéть талáнта.

17 Подóбнѡ и̂ ѻ̂нзи, кóйто бѣ́ше прїáлъ двà та, придобѝ и̂ тóй дрꙋ́ги двà.

18 Ѧ҆ ѻ҆ный, ѿто бѣ́ше прїѧ́лъ є҆ди́нъ, ѿидѐ и҆ закопа̀
го въ землѧ̀ та, и҆ скры̀ сребро̀
то на-господа́ратъ си.
19 И по мно́го вре́ме по́слѣ
дойдѐ господа́ро на-ѻ҆нїѧ̀ слꙋгѝ,
и҆ фана̀ да се тѫ́кмѝ съ ни́хъ.
20 И като дойдѐ ѻ҆ный,
ко́йто бѣ́ше прїѧ́лъ пѣ́ть та-
ла́нта, донѣ́се дрꙋ́ги пѣ́ть, и҆
ре́че: Го́споди, пѣ́ть тала́нта
ми си преда́лъ, є҆то дрꙋ́ги
пѣ́ть тала́нта придоби́хъ съ
ни́хъ.
21 И ре́че мꙋ Господа́ро мꙋ:
добрѐ, слꙋгѐ до́брый и҆ вѣ́р-
ный, въ ма́лко то си бы́лъ
вѣ́ренъ, надъ мно́го ѿе да те
поста́вимъ: влѣзнѝ въ радость
та̀ на-господи́на твоегѡ̀.
22 И като дойдѐ и҆ ѻ҆нзи,
ѿто бѣ́ше прїѧ́лъ два̀ тала́н-
та, ре́че: Го́споди, два́ тала́н-
та ми си преда́лъ, є҆то и҆ дрꙋ́-
ги два̀ тала́нта придоби́хъ
съ тѣ́хъ.
23 Ре́че мꙋ господа́ро мꙋ:
добрѐ, слꙋгѐ до́брый и҆ вѣ́рный,
въ ма́лко то си бы́лъ вѣ́ренъ,
надъ мно́го ѿе да те тꙋ́римъ:
влѣзнѝ въ радость та̀ на-господи́на твоегѡ̀.
24 Ѧ҆ като дойдѐ и҆ ѻ҆ный
ко́йто бѣ́ше прїѧ́лъ є҆ди́нъ та-
ла́нтъ, ре́че: го́споди, зна́ехъ
те че си человѣ́къ жесто́къ,
жнѐшъ, гдѣ́то не сѝ сѣ́ялъ,
и҆ собѝрашъ, гдѣ́то не сѝ
разсыпа́лъ:
25 И заѿо́то се ᲂу҆боѧ́хъ,
ѿидо́хъ и҆ скры́хъ тала́нтатъ
ти въ землѧ̀ та: и҆ є҆то
и҆ма́шъ твоѐ то.
26 Ѿговорѝ господа́ро мꙋ,
и҆ ре́че мꙋ: лꙋка́вый слꙋгѐ и҆
лѣни́вый, зна́еше че жнїемъ,
де́то не са́мь сѣ́ялъ, и҆ собѝ-
рамъ, де́то не са́мь разсы-
па́лъ:
27 Тре́бꙋваше да даде́шъ
сребро́ то ми на сара́фи те,
и҆ като до́йдехъ а҆́зъ, ѿехъ да
зе́мемъ своѐ то си сосъ файда̀.
28 Земѐте про́чее ѿ не́гѡ
тала́нтатъ, и҆ да́йте го на
ѻ҆ного́ва, ко́йто и҆ма де́сеть
тала́нта.
29 Заѿо́то ко́йто и҆ма, се́-
каде ѿе да мꙋ се дадѐ, и҆ ѿе
се прѣꙋмно́жи: а҆ ѿ ѻ҆ного́ва,
ко́йто не́ма, и҆ това̀ ѿото
мы́сли че и҆ма, ѿе да мꙋ се
зе́ме.
30 И непотрѣ́бныатъ слꙋга̀
фѫрлѐте го въ ѿдалѐчена та
на вѫнъ темнота̀: та́мо ѿе
да бѫде пла́чь и҆ скѫрцанѣ́ со
зѫбѝ те.
31 И кога́то до́йде Сы́нъ
человѣ́ческїй со сла́ва та си,
и҆ си́чки те С҃тїи А҆́гг҃ли съ
не́го, тога́ва ѿе да сѣ́дне на
престо́латъ на-сла́ва та си.
32 И ѿе да се собера́тъ
предъ не́го си́чки те ѧ҆зы́цы,
и҆ ѿе ги ѿлѫчи є҆ди́нъ ѿ
дрꙋ́гигѡ; каквото ѿо ѿлѫчꙋ-
ва па́стыро ѻ҆вцы̀ те ѿ козы̀
те.
33 И ѿе да тꙋ́ри ѻ҆вцы̀ те

ѿдѣсна та си страна, а козы те ѿлѣва та.

34 Тогава ще да речѐ Царо на ѻнія щото са ѿдѣсна та мѹ страна: ѥлате благословѣнніи на-ѻтца моегѡ, наслѣдите приготвено то вамъ царство ѿ созданіе то насвѣтѫтъ.

35 Защото ѡгладнѣхъ, и дадохте ми да ѧмъ: ѡжаднѣхъ, и напойхте ме: странѣнъ бѣхъ, и вовѣдохте ме въ домъ свой:

36 Голъ, и ѡблѣкохте ме: болѣнъ, и посѣтихте ме: въ темница бѣхъ, и дойдохте при мѣне.

37 Тогава ще мѹ ѿговоратъ праведни те, и ще да речатъ: Господи, когà те видѣхме гладѣнъ и нахранихме те; или жаденъ и напойхме те;

38 Когà те видѣхме странѣнъ и пріахме те въ кѫща та си; или голъ и ѡблѣкохме те;

39 И когà те видѣхме болѣнъ, или въ темница, и дойдохме при тѣбе;

40 И като ѿговори Царо, ще имъ речѐ: истина ви дѹмамъ; понѣже сотворихте на ѥдного ѿ братіа та мои тіа най малки те, мѣне сотворихте.

41 Тогава ще да речѐ и на ѻнія, що са ѿлѣва та мѹ страна: ѿидѣте ѿ мѣне проклатіи въ ѻгньатъ вѣчный, приготвеныатъ за діаволатъ, и за ѧггелы те нѣговы.

42 Защото ѡгладнѣхъ, и не ми дадохте да ѧмъ: ѡжаднѣхъ, и не мѐ напойхте: странѣнъ бѣхъ, и не вовѣдохте ме въ кѫща та си: голъ, и не ме ѡблѣкохте, болѣнъ, и въ темница, и не мѐ посѣтихте.

43 Тогава ще мѹ ѿговоратъ и ѻни, и ще да речатъ: Господи, когà те видѣхме гладѣнъ, или жаденъ, или странѣнъ, или голъ, или болѣнъ, или въ темница, и не послѹжихме ти;

44 Тогава ще имъ ѿговори, и ще да речѐ: истина ви дѹмамъ: понѣже не сотворихте на ѥдного ѿ тіа най малки те, нито мѣне сотворихте.

45 И ще да йдатъ тіа во вѣчна та мѹка, а праведни те въ животъ вѣчный.

ГЛАВА КѢ.

И быдѐ, като свѫршѝ Іисѹсъ сички те тіа словеса, рѣче на оученицы те си:

2 Знаете, защò послѣ по два дни ще да бѫде пасха, и Сынъ человѣческій ще да бѫде предаденъ да се распне.

3 Тогава се собраха архіереи те, и книжницы те, и старцы те людски въ дворатъ на архіерѣа та който се наричаше Каіафа.

4 И совѣтоваха се да фанатъ Іисѹса съ лѣсть и да го оубіатъ.

18 Ѧ҆ ѻ҆ный, ѿто бѣше прїѧлъ є҆дѝнъ, ѿидѐ ѝ закопѧ̀
го въ землѧ̀ та, ѝ скры̀ сребро̀
то на-господа́ратъ си.
19 И по мно́го вре́ме по́слѣ
дойдѐ господа́ро на-ѻ҆нїѧ сл8гѝ,
ѝ фанѧ̀ да се тѫ́кмѝ съ ни́хъ.
20 И като дойдѐ ѻ҆ный,
ко́йто бѣше прїѧлъ пѣ́ть та-
лѧ́нта, донѣ́се дрꙋ́ги пѣ́ть, ѝ
ре́че: Го́споди, пѣ́ть талѧ́нта
ми си предѧ́лъ, є҆то дрꙋ́ги
пѣ́ть талѧ́нта придоби́хъ съ
ни́хъ.
21 И ре́че мѹ Господа́ро мѹ:
добрѐ, сл8гѝ до́брый ѝ вѣ́р-
ный, въ мѧ́лко то си бы́лъ
вѣ́ренъ, надъ мно́го ѿе да те
поста́вимъ: влѣзнѝ въ радость
тѧ̀ на-господи́на твоегѡ̀.
22 И като дойдѐ ѝ ѻ҆нзи,
ѿто бѣше прїѧлъ двѧ̀ талѧ́н-
та, ре́че: Го́споди, двѧ́ талѧ́н-
та ми си предѧ́лъ, є҆то ѝ дрꙋ́-
ги двѧ̀ талѧ́нта придоби́хъ
съ тѣ́хъ.
23 Ре́че мѹ господа́ро мѹ:
добрѐ, сл8гѝ до́брый ѝ вѣ́рный,
въ мѧ́лко то си бы́лъ вѣ́ренъ,
надъ мно́го ѿе да те тꙋ́римъ:
влѣзнѝ въ радость тѧ̀ на-господи́на твоегѡ̀.
24 Ѧ҆ като дойдѐ ѝ ѻ҆ный
ко́йто бѣше прїѧлъ є҆дѝнъ та-
лѧ́нтъ, ре́че: го́споди, знѧ́ехъ
те че си человѣ́къ жесто́къ,
жнѣ́шъ, гдѣ́то не сѝ сѣѧ́лъ,
ѝ собѝрашъ, гдѣ́то не сѝ
разсыпѧ́лъ:
25 И заѿо́то се ѹ҆боѧ́хъ,
ѿидо́хъ ѝ скры́хъ талѧ́нтатъ
ти въ землѧ̀ та: ѝ є҆то
ѝмашъ твоѐ то.
26 Ѿговорѝ господа́ро мѹ,
ѝ ре́че мѹ: л8кѧ́вый сл8гѐ ѝ
лѣнѝвый, знѧ́еше чѐ жнїемъ,
де́то не сѧ́мь сѣѧ́лъ, ѝ собѝ-
рамъ, де́то не сѧ́мь разсы-
пѧ́лъ:
27 Тре́бꙋваше да даде́шъ
сребро́ то ми на сарѧ́фи те,
ѝ като до́йдехъ ѧ҆́зъ, ѿехъ да
зе́мемъ своѐ то си сосъ файдѧ̀.
28 Земе́те про́чее ѿ не́гѡ
талѧ́нтатъ, ѝ дѧ́йте го на
ѻ҆ного́ва, който ѝма де́сеть
талѧ́нта.
29 Заѿо́то ко́йто ѝма, се́-
каде ѿе да мѹ се дадѐ, ѝ ѿе
се преꙋмно́жи: а҆ ѿ ѻ҆ного́ва,
ко́йто не́ма, ѝ товѧ̀ ѿото
мы́сли че ѝма, ѿе да мѹ се
зе́ме.
30 И непотре́бныатъ сл8гѧ̀
фѫрле́те го въ ѿдале́чена та
на вѫнъ темнотѧ̀: тѧ́мо ѿе
да бѫде плѧ́чь ѝ скѫрцанѣ́ со
зѫбѝ те.
31 И когѧ́то до́йде Сы́нъ
человѣ́ческїй со слѧ́ва та си,
ѝ си́чки те С҃тїи А҆́гг҃ли съ
не́го, тогѧ́ва ѿе да сѣ́дне на
престо́латъ на-слѧ́ва та си.
32 И ѿе да се собера́тъ
предъ не́го си́чки те ꙗ҆зы́цы,
ѝ ѿе ги ѿлѫчи є҆дѝнъ ѿ
дрꙋ́гигѡ; каквото ѿо ѿлѫчꙋ-
ва па́стыро ѻ҆вцы̀ те ѿ козы̀
те.
33 И ѿе да тꙋ́ри ѻ҆вцы̀ те

ѿдѣсна та си страна̀, а̂ козы̀ те ѿлѣва та.

34 Тогáва ще да речѐ Цáро на ѻ҆нїа̑ щото са ѿдѣсна та мѹ страна̀: є҆лáте благословéннїи на-ѻ҆тца̀ моегѡ̀, наслѣдите приготвено то вамъ цáрство ѿ создáнїе то насвѣтѫтъ.

35 Защото ѡ҆гладнѣхъ, и҆ дáдохте ми да ꙗ҆мъ: ѡ҆жаднéхъ, и҆ напоѝхте ме: стрáненъ бѣхъ, и҆ вовéдохте ме въ дóмъ свóй:

36 Гóлъ, и҆ ѡ҆блéкохте ме: бóленъ, и҆ посѣтѝхте ме: въ темнѝца бѣхъ, и҆ дойдóхте при мéне.

37 Тогáва ще мѹ ѿговóратъ прáведни те, и҆ ще да речáтъ: Гóсподи, когà те видéхме глáденъ и҆ нахранѝхме те; и҆лѝ жáденъ и҆ напоѝхме те;

38 Когà те видéхме стрáненъ и҆ прїѧ̑хме те въ кѫща та си; и҆лѝ гóлъ и҆ ѡ҆блéкохме те;

39 И҆ когà те видéхме бóленъ, и҆лѝ въ темнѝца, и҆ дойдóхме при тéбе;

40 И҆ като ѿговóри Цáро, ще и҆мъ речѐ: и҆стина ви дѹмамъ; понéже сотворѝхте на є҆дногò ѿ брáтїѧ та мой тїѧ нáй мáлки те, мéне сотворѝхте.

41 Тогáва ще да речѐ и҆ на ѻ҆нїа̑, що са ѿлѣва та мѹ страна̀: ѿидéте ѿ мéне проклáтїи въ ѻ҆гньатъ вѣчный, приготвеныатъ за дїáволатъ, и҆ за а҆ггелы те нéговы.

42 Защóто ѡ҆гладнѣхъ, и҆ не мѝ дáдохте да ꙗ҆мъ: ѡ҆жаднéхъ, и҆ не мѐ напоѝхте: стрáненъ бѣхъ, и҆ не вовéдохте ме въ кѫща та си: гóлъ, и҆ не ме ѡ҆блéкохте, бóленъ, и҆ въ темнѝца, и҆ не мѐ посѣтѝхте.

43 Тогáва ще мѹ ѿговóратъ и҆ ѻ҆нѝ, и҆ ще да речáтъ: Гóсподи, когà те видéхме глáденъ, и҆лѝ жáденъ, и҆лѝ стрáненъ, и҆лѝ гóлъ, и҆лѝ бóленъ, и҆лѝ въ темнѝца, и҆ не послѹжѝхме ти;

44 Тогáва ще и҆мъ ѿговóри, и҆ ще да речѐ: и҆стина ви дѹмамъ: понéже не сотворѝхте на є҆дногò ѿ тїѧ най мáлки те, нито мéне сотворѝхте.

45 И҆ ще да и҆датъ тїѧ̑ во вѣчна та мѹ́ка, а̂ прáведни те въ живóтъ вѣчный.

ГЛАВА КѢ.

И҆ бы́дѐ, като свѫршѝ Ї҆исѹ́съ сѝчки те тїѧ̑ словесà, рéче на ѹ҆ченицы те си:

2 Знáете, защò пóслѣ по двà днѝ ще да бѫде пáсха, и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй ще да бѫде предáденъ да се распне.

3 Тогáва се собрáха а҆рхїерéи те, и҆ книжницы те, и҆ стáрцы те людски въ двóратъ на а҆рхїерéа та кóйто се нарѝчаше Каїáфа.

4 И҆ совѣтовáхасе да фáнатъ Ї҆исѹ́са съ лéсть и҆ да го ѹ҆бїѧ̑тъ.

5 И говóреха, но да не напрáвиме товà въ прáзникатъ, да не бы станáло смȣщéнїе въ нарóдатъ.

6 И като ѿйде Ѿ҆исȣсъ въ Виѳанїа, въ кѫща та на Сїмѡна прокажéннагѡ:

7 Дойдѐ при нéго ѥднà женà, коáто ймаше стѫклò съ многоцѣнно мýро, и ѝзсыпà го на главà та мȣ, гдѣто седéше.

8 И катò видéха ѹ҆ченицы те мȣ, негодовáха, и говóреха: защò станà тóа рáзсыпъ;

9 Понéже товà мýро мóжеше да се продадѐ за голéма цѣнà, и да се раздадѐ на сиромáси те.

10 Ѝ като разȣмѣ Ѿ҆исȣсъ, рéче ймъ: защò досáждате на женà та; понéже направѝ добрà рáбота на мéне.

11 Защóто сиромáси те сéкога ймате съ сéбе си, а мéне сéкога нéмате.

12 Защóто тáа, коáто ѝзлеà товà мýро на тѣло то ми, за погребéнїе ме направѝ.

13 Истина ви говóримъ: защо дéто да се проповѣда товà ѥвáггелїе по сѝчкїатъ свѣтъ, ще да се речѐ и товà, щото направѝ тáа, въ пóменъ нéинъ.

14 Тогáва ѿйде ѥдѝнъ ѿ дванáдесеть те, кóйто се нарѝчаше Ѿ҆ȣда Ѿ҆искарїѡтскїй, при архїерéи те.

15 И рéче: що щѐ да ми дадéте, и ѧ҆зъ да ви го предадéмъ; а ѻ҆нѝ мȣ ѿвѣщáха трѝдесать срéбренницы.

16 И ѿ тогáва тѫрсеше прилѝчно врéме да го предадѐ.

17 И въ пéрвыо дéнь ѿпрѣснóчный пристѫпѝха ѹ҆ченицы те Ѿ҆исȣсови, и рéкоха мȣ: гдѣ ѝскашъ да ти пригóтвиме да ѧ҆дéшъ пáсха та;

18 Ѝ тóй ймъ рéче: ѝдéте въ градѫтъ ѹ҆ ѥди когò, и речéте мȣ: ѹ҆чѝтельо говóри, врéме то ми ѥ блѝзȣ, ѹ҆ тéбе ще да направѝмъ пáсха та съ ѹ҆ченицы те си.

19 И сторѝха ѹ҆ченицы те каквóто ймъ заповѣдà Ѿ҆исȣсъ: и приготвѝха пáсха та.

20 Ѝ като се стемнѝ, седéше съ дванáдесете ѹ҆ченицы.

21 Ѝ като ѧ҆дéха, рéче ймъ: ѝстина ви говóримъ: защò ѥдѝнъ ѿ васъ ще да ме предадѐ.

22 Ѝ ѻ҆нѝ като скóрбеха мнóгѡ, начнáха сéкой ѿ нѝхъ да мȣ дȣма: да не бѫдемъ ѧ҆зъ, Гóсподи;

23 Ѝ тóй ѿговорѝ, и рéче: кóйто ѥ натопѝлъ съ мéне рѫкà та си въ блюдо то, той ще ме предадѐ.

24 И Сы́нъ человѣческїй ѿйва, каквóто ѥ пѝсано за нéго: но тéшко и гóрко на тóа человѣкъ, чрезъ когóто Сы́нъ человѣческїй се предáва. Добрѐ ѥ былò за него ѧ҆ко не бы се родѝлъ тóа человѣкъ.

25 И ѿговорѝ Ѿ҆ȣда, кóйто

го предáде, и̂ рéче: да не бѫдемъ áзъ, Оу̑чи́телю; рéче мꙋ: ты си рéклъ.

26 И като ꙗ̂дéха, земà Ѩисꙋ́съ хлѣ́батъ, и̂ като благословѝ, преломѝ го, и̂ дáваше го на оу̑ченицы те, и̂ рéче: земéте, ꙗ̂ждте: товà є̂ тѣ́ло то моѐ.

27 И земà чáша та, и̂ возблагодарѝ, и̂ дáде и̂мъ ѧ̂, и̂ рéче: пі́йте ѿ нéѧ си́чки:

28 Защо́то тáѧ є̂ моѧ̀ та кро́вь на-но́выа завѣ́тъ, коѧ́то се и̂зли́ва за мнози́на за прощéнїе на-грѣ́ховѐ те.

29 И гово́римъ ви, защò ѿ сегà на тáмъ нéма да пі́емъ ѿ тáѧ ро́ждба на-лозà та, до ѻ̂нзи дéнь, когáто го пі́емъ съ вáсъ зáеднѡ но́во въ цáрство то на-ѿтцà моегѡ̀.

30 И като запеáха, и̂злѣзнáха въ горà та ѻ̂леѡ́нска.

31 Тогáва и̂мъ рéче Ѩисꙋ́съ: въ тáѧ но́щь си́чки те вы́е ще да се соблáзните за мéне: защо́то є̂ пи́сано: ще да оу̑дáримъ пáстыратъ, и̂ ще да се распрѫснатъ ѻ̂вцы̀ те на-стáдо то.

32 А̂ по воскресéнїе то ми, ще вы превáримъ въ Галїлéа.

33 И ѿговорѝ Пéтръ, и̂ рéче мꙋ: а̂ко и̂ си́чки те да се соблáзнатъ за тéбе, áзъ ни́когашъ не щéмъ да се соблáзнимъ.

34 Рéче мꙋ Ѩисꙋ́съ: и̂стина ти гово́римъ, защò тáѧ но́щь, доклѐ і̂о́ще не є̂ попеáлъ петéло, трѝ пѫти ще да се ѿречéшъ ѿ мéне.

35 Рéче мꙋ Пéтръ: а̂ко стáне нꙋ́жда и̂ да оу̑мремъ съ тéбе, не щéмъ да се ѿречéмъ ѿ тéбе: товà и̂сто то рéкоха и̂ си́чки те оу̑ченицы.

36 Тогáва ѿи̂де Ѩисꙋ́съ съ ни́хъ въ є̂днò селò, коéто се нари́чаше Геѳсїмáнїа: и̂ рéче на оу̑ченицы те си: седéте тꙋ́ка, до де да и̂демъ да се помо́лимъ тáмѡ.

37 И земà Петрà, и̂ двáма та сы́нове Зеведéевы, и̂ начнà да ско́рби и̂ да тꙋ́жи.

38 Тогáва и̂мъ рéче Ѩисꙋ́съ: ско́рбна є̂ дꙋшà та ми до смéрть: почáкайте тꙋ́ка, и̂ бо́дрствꙋвайте съ мéне.

39 И̂ като ѿстѫпѝ мáлко, паднà на лицѐ то си, и̂ мо́леше се, и̂ гово́реше: Ѻ҆тче мо́й, а̂ко є̂ возмо́жно, нéка зами́не тáѧ чáша ѿ мéне: но нѐ каквóто áзъ и̂скамъ, но каквóто и̂зволáвашъ ты̀.

40 И дойдѐ при оу̑ченицы те, и̂ намерѝ ги че спáватъ, и̂ рéче на Петрà: то́лко ли немогóхте є̂ди́нъ чáсъ да побо́дрствꙋвате съ мéне;

41 Бо́дрствꙋвайте, и̂ молéтесе, да не влѣ́знете въ напáсть: защо́то дꙋ́хо є̂ бо́дръ, а̂ плоть тà нéмощна.

42 Пáки втóри пѫть ѿи̂де та се помолѝ, и̂ рéче: Ѻ҆тче мо́й, а̂ко не є̂ возмо́жно тáѧ

ча́ша да преми́не ѿ ме́не, ѧ̂ко да ѧ̂ не пїе́мъ, да бѫде твоѧ̀ та во́лѧ.

43 И като дойдѐ, намерѝ ги па́ки че спа́ваха, защо́то и́мъ бе́ха ѻ̂чѝ те ѡ̂тегна́ли.

44 И ѡ̂ставѝ ги, ѝ ѿи́де па́ки та се помолѝ тре́ти пѫть, ѝ товà и́сто то сло́во ре́че.

45 Тога́ва дойдѐ при оу̂чени́цы те си, ѝ ре́че и́мъ: спа́вайте про́чее, ѝ почи́вайте си: є̂то, приближи́се часо̀, ѝ Сы́нъ человѣ́ческїй се преда́ва въ рѫцѣ́ те на-грѣ́шни те.

46 Стане́те, да и́деме: є̂то се приближѝ ѻ̂нзи, ко́йто ще ме предадѐ.

47 И ї̂о́ще като дꙋ́маше то́й товà, є̂то, 'Ісда, є̂ди́нъ ѿ дванадесете, дойдѐ ѝ съ не́го мно́гъ наро́дъ, со са́бли, ѝ съ тоа́ги ѿ а̂рхїере́и те, ѝ ѿ ста́рцы те лю́дски.

48 И ѻ̂нзи що́то-го преда́ваше, да́де и́мъ зна́менїе, ѝ ре́че: кого́то а̂зъ (ще) цалꙋ́вамъ, то́й є̂: фане́те го.

49 И а̂вїе ѿи́де кодъ 'Іисꙋ́са, ѝ ре́че: ра́дꙋйсѧ Оу̂чи́телю, ѝ цалꙋвà го.

50 И 'Іисꙋ́съ мꙋ ре́че: дрꙋ́же, правѝ за какво́то си дошелъ. Тога́ва ѿидо́ха при 'Іисꙋ́са, ѝ тꙋри́ха рѫцѐ на не́го, ѝ фана́ха го.

51 И є̂то, є̂ди́нъ ѿ ѻ̂нїа, що́то бе́ха съ 'Іисꙋ́са, прострѐ рѫкà та си, ѝ и̂змѫкнà но́жатъ си: ѝ оу̂дарѝ слꙋгà та а̂рхїере́овъ, ѝ ѿрѣ́зà мꙋ оу̂хò то.

52 Тога́ва мꙋ ре́че 'Іисꙋ́съ: повѫрнѝ но́жатъ си на мѣ́сто то мꙋ́, защо́то си́чки те, ко́йто те́глѧтъ но́жъ, ѿ но́жъ ще заги́натъ.

53 Илѝ ти се чи́ни, че не мо́жемъ сегà да оу̂мо́лимъ Ѡтцà моегò, ѝ ще да ми предста́ви пò мно́го ѿ дванадесе легеѡ́на А̂гґлы;

54 Какві̀ про́чее ще да се соверша́тъ писа́нїа та, защò такà тре́бꙋва да бѫде;

55 Въ ѻ̂ный ча́съ ре́че 'Іисꙋ́съ на наро́датъ: катò на хайдꙋ́тина ли и̂злѣзна́хте со са́бли, ѝ съ тоа́ги да ме фа́нете; ка́та де́нь седе́хъ при ва́съ ѝ оу̂чехъ въ це́рква та ѝ не мѐ фана́хте.

56 И товà си́чко то быдѐ да се и̂спо́лнатъ писа́нїа та напроро́цыте. Тога́ва го ѡ̂ставѝха си́чки те оу̂ченицы, ѝ побѣгна́ха.

57 И ѻ̂нѝ като фана́ха 'Іисꙋ́са, ѿве́доха го при Каїа́фа а̂рхїере́а та, де́то бе́ха кни́жницы те ѝ ста́рцы те со́брани.

58 А̂ Пе́тръ и̂деше по не́го ѿ дале́че, до́ри до дво́ратъ а̂рхїере́овъ: ѝ влѣ́зе вне́тре, ѝ седе́ше со слꙋгѝ те да ви́ди кра́йатъ.

59 А̂ а̂рхїере́и те ѝ ста́рцы те, ѝ си́чкїо собо́ръ, тѫ́сеха

лжливо свидѣтелство на 'Іисꙋса, за да го оубіатъ:

60 И не намериха: ако ѝ мнозина лжесвидѣтели дойдоха, обаче не найдоха нищо. 'А послѣ дойдоха двама лжесвидѣтели.

61 И рекоха: тоа рече: можемъ да развалимъ церква та Божіа, ѝ въ три дни да ѧ соградимъ.

62 И стана архіереа та, ѝ рече мꙋ: нищо ли не ѿговарашъ; що свидѣтелствꙋватъ тіа на тебе;

63 А 'Іисꙋсъ си мълчеше, ѝ ѿговори архіереа та, ѝ рече мꙋ: заклинамъ те въ Бга живаго, да ни кажешъ ако си ты Христосъ Сынъ Божій.

64 Рече мꙋ 'Іисꙋсъ: ты го дꙋмашъ: обаче говоримъ ви, ѿ сега ще видите Сына человѣческаго да сѣди ѿдесна та страна на-сила та Божіа, ѝ да дохожда на облацы те небесны.

65 Тогава архіереа та си раздра дрехи те, ѝ рече: защо похвали, що ни требꙋватъ вече свидѣтели; ето, чꙋхте сега хулата та мꙋ.

66 Що ви се чини: а они ѿговориха, ѝ рекоха: достоинъ е за смерть.

67 Тогава мꙋ заплюваха лице то, ѝ оударихa мꙋ плесканица, а дрꙋги го біеха съ тоаги.

68 И дꙋмаха мꙋ: пророчествꙋвай ни Христѐ, кой те оударѝ;

69 А Петръ седеше вънъ на дворатъ: ѝ дойдѐ при него една слꙋжкина, ѝ рече мꙋ; ѝ ты беше съ 'Іисꙋса Галілейскаго.

70 А той се ѿрече предъ сички те, ѝ говореше: не знамъ що дꙋмашъ.

71 И като ѝзлѣзна вънъ на врата та, виде го дрꙋга, ѝ говореше на онія, щото беха тамѡ: ѝ тоа беше съ 'Іисꙋса Назѡранина.

72 Ѝ пакъ се ѿрече съ клетва, защо не знамъ человѣкатъ.

73 'А по малко времe приближиха онія, който стоеха тамѡ, ѝ рекоха на Петра: войстинꙋ ѝ ты си ѿ нихъ, защото ѝ дꙋма та твоа те показва.

74 Тога фана да се проклина, ѝ да се кълне, че не знамъ человѣкатъ: ѝ абіе попеа петело.

75 И смысли Петръ дꙋма та 'Іисꙋсова, щото мꙋ беше реклъ: защо доклѐ іоще не е попеалъ петело, три пъти ще да се ѿречешъ ѿ мене, ѝ ѝзлѣзе вънъ, ѝ плака горкѡ.

ГЛАВА КЗ.

Ѝ КЯТО самна, совѣтъ сотвориха сички те архіереи ѝ старцы те людски за 'Іисꙋса, да го оубіатъ.

2 И като го вѫрзáха, завéдоха и̂ предáдоха го Понтíйскомꙋ Пїлáтꙋ и̂гéмѡнꙋ.
3 Тогáва, като видѐ 'Іꙋда, кóйто го предáде, защо го ѿсꙋдúха (на смéрть), раскаáсе, и̂ вѫрнà назáдъ трúдесете срéбренницы на а̂рхїерéи те и̂ стáрцы те.
4 И рéче: согрѣшúхъ, защóто предáдохъ крóвь неповúнна. А̂ ѻ̂нѝ рéкоха: що нѝ є̂ гры́жа нáсъ; ты̀ ще да вúдишъ.
5 И като фѫрлѝ срéбренницы те въ цéрква та, ѿúде си, и̂ ѿúде та се ѿбесѝ.
6 А̂ а̂рхїерéите земáха срéбренницы те, и̂ рéкоха: не трéбꙋва да ги тꙋриме въ церкóвна та кáса: защóто є̂ цѣнà ѿ кръвь.
7 И като се совѣтовáха, кꙋпúха съ нúхъ мѣсто то грѫнчáрско за погрéбꙋванѣ на стрáнни те.
8 Затовà се нарéче ѻ̂новà мѣсто, мѣсто то на-кръвь тà, до днéшень дéнь,
9 (Тогáва се и̂сполнѝ рéченно то презъ прорóка 'Іеремíа, кóйто говóри: и̂ земáха трíдесете срéбренницы, цѣнà та на-цѣненныа, когóто цѣнúха ѿ сыновѐ те 'Ісрáилеви.
10 И дáдоха ги за мѣсто то грѫнчáрско, каквóто ми казà Гдь.)
11 А̂ 'Іисꙋсъ застанà предъ и̂гéмѡнатъ: и̂ попытà го и̂гéмѡно, и̂ рéче: ты̀ ли си цáрь 'Іꙋдéйскїй; а̂ 'Іисꙋсъ мꙋ рéче: ты̀ говóришъ.
12 И когáто го ѹ̂корáваха а̂рхїерéите и̂ стáрцы те, нúщо не ѿговáраше.
13 Тогáва мꙋ рéче Пїлáтъ: не слꙋшашъ ли кóлко свидѣтелствꙋватъ на тéбе;
14 И̂ не мꙋ ѿговорѝ ни на є̂днà дꙋма, щото се чꙋдеше и̂гéмѡно мнóгѡ.
15 И на сéкой прáздникъ и̂мáше ѻ̂бы́чай и̂гéмѡно да ѿпꙋща по є̂дного ѿ вѫрзаны те на нарóдатъ, когóто поискáха.
16 А̂ тогáва и̂мáха вѫрзанъ є̂дúнъ прочꙋенъ, кóйто се и̂менꙋваше Варáвва.
17 Когáто се прóчее собрáха, рéче и̂мъ Пїлáтъ: когò ѿдвáма та и̂скáте да вѝ ѿпꙋстúмъ: Варáвва ли, и̂лѝ 'Іисꙋса, кóйто се говóри Хрїстóсъ;
18 Защóто знáеше, че ѿ зáвисть го предáдоха.
19 И̂ като седéше тóй на сꙋдúлище то, пратѝ мꙋ хабéръ жена̀ та мꙋ, и̂ говóреше: нéмай нúкаква мешáвина съ тóѧ прáведникъ, защóто мнóго пострадáхъ днéсь на сóнъ заради нéго.
20 А̂ а̂рхїерéи те и̂ стáрцы те нагласúха нарóдатъ, да и̂спрóсатъ Варáвва, а̂ 'Іисꙋса да погꙋбатъ.
21 Тогáва ѿговорѝ и̂гéмѡно, и̂ рéче и̂мъ: когò и̂скáте ѿ

двáма та да ви ѿпꙋстимъ; а̂ ѻ҆нѝ рéкоха: Варáвва.
22 Рéче ѝмъ Пїлáтъ: що̀ прóчее да стóримъ на Ѝисꙋса, кóйто се нарѝча Хрїстóсъ; рéкоха мꙋ сѝчки те: рáспнатъ да бꙋде.
23 И҆ и҆гéмѡно рéче: каквò є̂ зло̀ сотворѝлъ; а̂ ѻ҆нѝ пóвече вы́каха, и҆ говóреха: да бꙋде рáспнатъ.
24 И҆ като видѐ Пїлáтъ, че нѝщо не мóже да свѫрши, но по̀ много смꙋщéнїе стáва, земà водà и҆ оу҆мы̀ си рѫцѐ те прéдъ нарóдатъ, и҆ рéче: чѝстъ самь ѿ крѫвь тà на-тóа прáведникъ, вы́е ще да ви́дите.
25 И҆ ѿговорѝха сѝчки те лю́дїе, и҆ рéкоха: крѫвь тà нéгова нéка бѫде на нáсъ, и҆ на нáши те чáда.
26 Тогáва ѝмъ ѿпꙋстнà Варáвва: а̂ Ѝисꙋса бѝ и҆ предáде ѝмъ го да го рáспнатъ.
27 Тогáва вóини те и҆гéмѡнови, като земáха Ѝисꙋса на сꙋдѝлище то, собрáха на нéго сѝчкїатъ пóлкъ вóински:
28 И҆ като го соблéкоха, ѡ҆блéкоха го въ червéна дрéха:
29 И҆ сплéтоха вѣнéцъ ѿ тѫрнѣ, и҆ тꙋрѝха мꙋ го на главà та: и҆ въ дéсна та мꙋ рꙋка дáдоха трóсть: и҆ клекнáха на колѣна предъ нéго, и҆ присмѝваха мꙋ се, и҆ говóреха: рáдꙋйса царю̀ Ѝꙋдéйскїй.
30 И҆ като го заплювáха, земáха трость тà и҆ бїéха го по главà та.
31 И҆ като мꙋ се порꙋгáха, соблéкоха мꙋ червéна та дрéха, и҆ ѡ҆блéкоха го пáки въ дрéхи те мꙋ: и҆ вóдеха го да го рáспнатъ.
32 И҆ като и҆злáзеха, намерѝха человѣ́ка Кѵринéйска, и҆менемъ Сѝмѡна: и҆ нéго натоварѝха да мꙋ нóси Крѫстатъ.
33 И҆ когáто дойдóха на мѣ́сто нарицáемое Голгóѳа, коéто ще да речѐ лóбное мѣ́сто,
34 Дáдоха мꙋ да пїѐ ѻ҆цѣ́тъ со жѫлчка смѣ́шанъ, и҆ като вкꙋсѝ, не щéше да пїе.
35 И҆ като го распéха, раздѣлѝха дрéхи те мꙋ и҆ фѫрлѝха жрéбїй: (за да се и҆спóлни рéченно то чрезъ прорóка: раздѣлѝха междꙋ сéбе дрéхи те ми, и҆ за ѻ҆блеклò то ми метнáха жрéбїй).
36 И҆ седéха та го вáрдеха тáмѡ.
37 И҆ тꙋрѝха надъ главà та мꙋ вина̀ та мꙋ напѝсана: ТОА̀ Є҆ ІИСꙋСЪ ЦА́РЬ ІꙋДЕ́ИСКІИ.
38 Тогáва распéха зáедно съ нéго двà разбóйника, є҆дногò ѿ дéсна та страна̀, а̂ дрꙋгиго ѿ лѣ́ва та.
39 И҆ който замѝнꙋваха по пѫтьатъ, хꙋлѧ́ха го, и҆ клáтеха си главы̀ те.
40 И҆ говóреха: ты̀ що̀то

2 И като го вѫрзáха, завéдоха и предáдоха го Понтíйскомꙋ Пїлáтꙋ йгéмѡнꙋ.
3 Тогáва, като видѐ 'Іꙋда, кóйто го предáде, защо го ѿсꙋдѝха (на смéрть), раскаáсе, и вѫрнà назáдъ трѝдесете срéбренницы на архїерéи те и стáрцы те.
4 И рéче: согрѣшѝхъ, защóто предáдохъ крóвь неповѝнна. А҆ ѻ҆нѝ рéкоха: що нѝ є҆ грыжа нáсъ; ты ще да ви́дишъ.
5 И като фѫрлѝ срéбренницы те въ цéрква та, ѿи́де си, и ѿи́де та се ѿбесѝ.
6 А҆ архїерéите земáха срéбренницы те, и рéкоха: не трéбꙋва да ги тꙋриме въ церкóвна та кáса: защóто є҆ цѣнà ѿ кр҃вь.
7 И като се совѣтовáха, кꙋпи́ха съ нѝхъ мѣсто то грѫнчáрско за погрéбꙋванѣ на стрáнни те.
8 Затовà се нарéче ѻ҆новà мѣсто, мѣсто то на-кр҃вь тà, до днéшень дéнь,
9 (Тогáва се йсполнѝ рéченно то презъ пророка 'Іеремїа, кóйто говóри: и земáха трїдесете срéбренницы, цѣнà та на-цѣненныа, когóто цѣнѝха ѿ сыновѐ те 'Ісрáилеви.
10 И дáдоха ги за мѣсто то грѫнчáрско, каквóто ми казà Гдь.)
11 А҆ 'Іисꙋсъ застанà предъ йгéмѡнатъ: и попытà го йгéмѡно, и рéче: ты ли си цáрь 'Іꙋдéйскїй; а҆ 'Іисꙋсъ мꙋ рéче: ты говóришъ.
12 И когáто го оукорáваха архїерéите и стáрцы те, нѝщо не ѿговáраше.
13 Тогáва мꙋ рéче Пїлáтъ: не слꙋшашъ ли кóлко свидѣтелствꙋватъ на тéбе;
14 И не мꙋ ѿговорѝ ни на є҆днà дꙋма, щото се чꙋдеше йгéмѡно мнóгѡ.
15 И на сéкой прáзникъ ѝмаше ѻ҆бы́чай йгéмѡно да ѿпꙋща по є҆дного ѿ вѫрзаны те на нарóдатъ, когóто поискаха.
16 А҆ тогáва ѝмаха вѫрзанъ є҆дѝнъ прочꙋенъ, кóйто се ѝменꙋваше Варáвва.
17 Когáто се прóчее собрáха, рéче ѝмъ Пїлáтъ: когò ѿдвáма та ѝскате да ви ѿпꙋстѝмъ: Варáвва ли, ѝли 'Іисꙋса, кóйто се говóри Хрїстóсъ;
18 Защóто знáеше, че ѿ зáвисть го предáдоха.
19 И като седéше тóй на сꙋдѝлище то, пратѝ мꙋ хабéръ жена та мꙋ, и говóреше: нéмай нѝкаква мешáвина съ тóа прáведникъ, защóто мнóго пострадáхъ днéсь на сóнъ заради нéго.
20 А҆ архїерéи те и стáрцы те нагласѝха нарóдатъ, да йспрóсатъ Варáвва, а҆ 'Іисꙋса да погꙋбатъ.
21 Тогáва ѿговорѝ йгéмѡно, и рéче ѝмъ: когò ѝскате ѿ

двáма та да ви ѿпꙋстимъ; а̂ ѻ̂нѝ рéкоха: Варáвва.
22 Рéче ѝмъ Пїлáтъ: що̀ прóчее да стóримъ на 'Іисꙋса, кóйто се нарѝча Хрїстóсъ; рéкоха мꙋ сѝчки те: рáспнатъ да бꙋде.
23 И̂ ѝгéмѡно рéче: каквò є̂ зло̀ сотворѝлъ; а̂ ѻ̂нѝ пóвече вы̀каха, и̂ говóреха: да бꙋде рáспнатъ.
24 И̂ като видѐ Пїлáтъ, че нѝщо не мóже да свѫрши, но по̀ много смꙋщéнїе стáва, земà водà и̂ оу̂мы̀ си рѫцѐ те прéдъ нарóдатъ, и̂ рéче: чѝстъ самь ѿ крѫвь тà на-тóа прáведникъ, вы̀е ще да вѝдите.
25 И ѿговорѝха сѝчки те лю̀дїе, и̂ рéкоха: крѫвь тà нéгова нéка бѫде на нáсъ, и̂ на нáши те чáда.
26 Тогáва ѝмъ ѿпꙋстнà Варáвва: а̂ 'Іисꙋса бѝ и̂ предáде ѝмъ го да го рáспнатъ.
27 Тогáва вóини те ѝгéмѡнови, като земáха 'Іисꙋса на сꙋдѝлище то, собрáха на нéго сѝчкїатъ пóлкъ вóински:
28 И като го соблéкоха, ѡ̂блéкоха го въ червéна дрéха:
29 И сплéтоха вѣнéцъ ѿ тѫрнѣ, и̂ тꙋрѝха мꙋ го на главà та: и̂ въ дéсна та мꙋ рꙋка дáдоха трóсть: и̂ клекнáха на колѣна предъ нéго, и̂ присмѝваха мꙋ се, и̂ говóреха: рáдꙋйсѧ царю̀ 'Іꙋдéйскїй.
30 И като го заплювáха, земáха трость тà и̂ бїеха го по главà та.
31 И като мꙋ се порꙋгáха, соблéкоха мꙋ червéна та дрéха, и̂ ѡ̂блéкоха го пáки въ дрéхи те мꙋ: и̂ вóдеха го да го рáспнатъ.
32 И като и̂злáзеха, намерѝха человѣ́ка Кѵринéйска, ѝменемъ Сїмѡна: и̂ нéго натоварѝха да мꙋ нóси Крѫстатъ.
33 И̂ когáто дойдóха на мѣ́сто нарицáемое Голгóѳа, коéто ще да речѐ лóбное мѣ́сто,
34 Дáдоха мꙋ да пїѐ ѻ̂цѣтъ со жѫлчка смѣ́шанъ, и̂ като вкꙋсѝ, не щéше да пїе.
35 И като го распéха, раздѣлѝха дрéхи те мꙋ и̂ фѫрлѝха жрéбїй: (за да се и̂спóлни рéченно то чрезъ прорóка: раздѣлѝха междꙋ сéбе дрéхи те ми, и̂ за ѻ̂блеклò то ми метнáха жрéбїй).
36 И седéха та го вáрдеха тáмѡ.
37 И тꙋрѝха надъ главà та мꙋ винà та мꙋ напѝсана: ТОА̂ Є̂ ІИСѴСЪ ЦА̂РЬ ІѴДЕ̂ИСКІИ.
38 Тогáва распéха зáедно съ нéго двà разбóйника, є̂дного ѿ дéсна та странà, а̂ дрꙋ́гиго ѿ лѣ́ва та.
39 И кóйто замѝнꙋваха по пѫтьатъ, хꙋлѧ́ха го, и̂ клáтеха си главы̀ те.
40 И говóреха: ты̀ що̀то

развáлашъ цéрква та, и҆ въ трѝ днѝ а҆ соградꙋвашъ, и҆зкавѝ самсéбеси: а҆ко си Сы́нъ Бж҃їй, слѣзъ ѿ Крѫстатъ.

41 Подóбнѡ и҆ а҆рхїерéе те присмѝваха мꙋ се съ кни́жницы те и҆ стáрцы те, и҆ говóреха:

42 Дрꙋги те и҆зкавѝ, та сéбе ли не щѐ да мóже да и҆зкáви; а҆ко є҆ цáрь Ї҆сраи́левъ, да слѣзе сегà ѿ Крѫстатъ, и҆ ще да повѣрꙋваме въ нéго.

43 Имаше надѣ́жда на Бг҃а: нéка го и҆зкáви сегà, а҆ко го ѡ҆бы́ча: защóто рéче: че Бóжїй самь Сы́нъ.

44 Товà и҆сто то мꙋ надꙋмꙋваха и҆ разбóйницы те, кои́то бéха рáспнати съ нéго.

45 И ѿ шéстыа чáсъ бы́дѐ темнинà по си́чка та землà, до девéтыа чáсъ.

46 И҆ ѻколѡ девéтыа чáсъ и҆звыкáсе Ї҆исꙋ́съ съ голéмъ глáсъ, и҆ рéче: и҆лѝ, и҆лѝ, лїмà саваѳанѝ; си́рѣчь, Бж҃е мóй Бж҃е мóй, защò си ме ѡ҆стáвилъ;

47 И нѣкои ѿ ѻны́а щото стоéха тáмѡ, като чꙋ́ха товà, рéкоха: защо и҆лїà вы́ка тóа.

48 И ѧ҆́бїе ѿтѫрчà є҆ди́нъ ѿ ни́хъ, и҆ земà є҆ди́нъ сонгéръ, и҆ като го натопѝ въ ѻцéтъ, набóде го на тръсти́ка, и҆ напóюваше го.

49 И҆ дрꙋги те дꙋ́маха: ѡ҆ставéте да ви́диме да ли ще дóйде Илїà да го и҆зкáви.

50 И҆ Ї҆исꙋ́съ пáки като и҆звыкà съ голéмъ глáсъ, и҆спꙋстѝ дꙋхъ.

51 И є҆то, завѣ́са та церкóвна се раздрà нáдве ѿ гóрнїа крáй до дóлнїа: и҆ землà та се потрéсе, и҆ кáменѣ те се распаднáха:

52 И грóбища та се ѿвори́ха: и҆ мнóго тѣлесà наоу҆мрéли те ст҃їи станáха:

53 И като и҆злѣ́зоха ѿ грóбове те по воскресéнїе то Хрїстóво, влѣ́зоха во ст҃ый грáдъ, и҆ ꙗви́хасе на мнози́на.

54 И҆ сóтнико, и҆ ѻнїа щото бéха съ нéго за да вáрдатъ Ї҆исꙋ́са, като видéха трꙋсатъ, и҆ ѻны́а рабóты щото бы́дóха, оу҆плаши́хасе мнóгѡ, и҆ говóреха: вои́стиннꙋ Сы́нъ Бж҃їй бéше тóа.

55 И҆ бéха тáмъ и҆ жены́ мнóгѡ, кои́то глéдаха ѿдалéче: и҆ кои́то и҆дóха слѣдъ Ї҆исꙋ́са ѿ Галїлéа, и҆ слꙋгꙋваха мꙋ.

56 Въ кои́то бéше Марі́а Магдали́на, и҆ Марі́а Ї҆акѡвова та и҆ Ї҆ѡсі́ева та мáйка, и҆ мáйка та на-сыновѐ те Зеведéови.

57 И като мрѫкнá, дойдѐ є҆ди́нъ человѣ́къ богáтъ ѿ А҆рїмаѳéа, и҆ме то мꙋ Ї҆ѡ́сифъ, кóйто и҆ сáмъ се бéше оу҆чи́лъ оу҆ Ї҆исꙋ́са:

58 Тóй ѿи́де при Пїлáта, и҆ поискà тѣ́ло то Ї҆исꙋ́сово. Тогáва Пїлáтъ заповѣ́дà да мꙋ се дадѐ тѣ́ло то.

59 И като земà тѣ́ло то
'Ѡсифъ, ѡ҆ве́и го съ плащани́ца чи́ста:
60 И положѝ го въ но́вы-
атъ си гро́бъ, ко́йто бе́ше
и҆зсѣ́клъ въ ка́мень: и҆ при-
валѝ голе́мъ ка́мень надъ вра-
тà та гро́бни, и҆ ѿи́де си.
61 И бе́ха та́мѡ Маріа
Магдали́на, и҆ дрꙋгà та Ма-
ріа, и҆ седе́ха сре́щѡ гро́батъ.
62 А҆ въ ᲂу҆трешнїа́тъ де́нь,
ко́йто є҆ по́слѣ по пе́токатъ
собра́хасе а҆рхїере́и те и҆ фа-
рїсе́и те ᲂу҆ Пїла́та.
63 И гово́реха: господа́рꙋ,
смысли́хмесе, защѐ ѻ҆ный пре-
ле́стникъ, като бе́ше і҆о́ще
жи́въ, ре́че: по́слѣ по три́ дни
ще да воскре́снемъ.
64 Заповѣ́дай про́чее да се
ᲂу҆твердѝ гро́бо до тре́тїа
де́нь, да не бы̀ дошлѝ ᲂу҆-
ченицы те мꙋ нощѝ да го
ᲂу҆краднатъ, и҆ рече́тъ наро́дꙋ:
воскреснà ѿ ме́ртви те, и҆ ще
да бѫде послѣ́дна та ле́сть
по̀ лоша ѿ пе́рва та.
65 А҆ Пїла́тъ и҆мъ ре́че:
и҆мате стра́жи, и҆де́те ᲂу҆твер-
де́те го какво́то зна́ете.
66 А҆ ѻ҆нѝ като ѿидо́ха ᲂу҆-
твердѝха гро́батъ, и҆ запе-
чатѝха ка́меньатъ за́едно со
стра́жи те.

ГЛАВА КИ.

И҆ ВЪ сꙋбѫ́та ве́черъ, ко-
гато фанà да се разсѫмнꙋва
недѣ́ла та, пе́рвыо де́нь на
седми́ца та, дойдѐ Маріа
магдали́на, и҆ дрꙋга та Маріа,
да ви́датъ гро́батъ.
2 И є҆то, бы́дѐ трꙋсъ го-
ле́мъ: защото А҆гг҃лъ Го-
спо́день слѣ́знà ѿ небо̀ то,
и҆ ѿи́де та ѿвалѝ ка́меньатъ
ѿ вратà та гро́бни, и҆ седе́ше
на не́го.
3 И бе́ше лицѐ то мꙋ като
блиста́нїе, и҆ ѡ҆блеклò то мꙋ
бѣ́ло като снѣ́гъ.
4 И ѿ не́говыа стра́хъ по-
тре́сохасе стра́жи те, и҆ бы́-
до́ха като мѫ́ртви.
5 Ѿговорѝ же А҆гг҃ло, и҆ ре́че
на жены̀ те: не бо́йтесе вы̀е:
защо́то зна́мъ, че 'Іисꙋса ра́с-
пнатыатъ тѫ́рсите.
6 Не є҆ тꙋ́ка: защо́то вос-
кресна̀, какво́то ѿ ре́че: є҆ла́те
да ви́дите мѣ́сто то де́то є҆
лежа́лъ Госпо́дь.
7 И ско́рѡ и҆де́те та рече́те
на ᲂу҆ченицы те мꙋ, защò вос-
кресна̀ ѿ ме́ртви те: и҆ є҆то,
преба́ра вы въ Галїле́а: та́мѡ
ще да го ви́дите, є҆то би каза́хъ.
8 И и҆злѣ́зоха ско́рѡ ѿ гро́-
батъ со стра́хъ и҆ съ голе́ма ра́-
дость, и҆ ѿтѫрча́ха да ка́жатъ
на ᲂу҆ченицы те мꙋ.
9 А҆ като ѿи́ваха да ѡ҆ба́-
датъ на ᲂу҆ченицы те мꙋ, є҆то,
'Іисꙋсъ ги срѣ́щнà, и҆ ре́че и҆мъ:
ра́дꙋйтеся. А҆ ѻ҆нѝ пристѫ-
пѝха при не́го, и҆ фана́хасе за
нозѐ те мꙋ, и҆ поклонѝхамꙋсе.
10 Тогà и҆мъ ре́че 'Іисꙋсъ:

не бо́йтесе; и҆де́те возвѣстѣ́те на бра́тїа та ми, да до́йдатъ въ Галїле́а, и҆ та́мѡ ще да ме ви́датъ.

11 И҆ като ѿи́ваха ѻ҆ны̀ въ градѫтъ, є҆то, нѣ́кои ѿ стра́жи те дойдо́ха въ градѫтъ и҆ каза́ха на а҆рхїере́ите си́чкото що̀то бы́дѐ.

12 И҆ ѻ҆ни̑ се собра́ха со ста́рцы те, и҆ совѣтова́ха се и҆ да́доха дово́лнѡ пары̀ на во́ины те,

13 И рѣ́коха: речѣ́те, защо̀ ѹ҆чени́цы те мѹ дойдо́ха пре́зъ нощь, кога́то спа́вахме ні́е, и҆ ѹ҆кра́доха го.

14 И҆ а҆ко се чѹ́е това̀ ѹ҆ и҆гемѡна́тъ, ні́е ще да го ѹ҆ти́шиме, и҆ ва́съ безгры́жны ще да напра́виме.

15 И҆ ѻ҆ни̑ като зе́ха пары̀ те, направи́ха какво́то ги наѹчи́ха, и҆ прочѹ́се това̀ сло́во междѹ̀ ’Ѹвре́е те и҆ до дне́шень де́нь.

16 А҆ є҆дина́десете ѹ҆чени́цы ѿидо́ха въ Галїле́а, въ гора̀ та, гдѣ́то и҆́мъ заповѣда̀ ’Іисѹ́съ.

17 И҆ като го виде́ха, поклони́ха мѹ се: а҆ нѣ́кои се ѹ҆сѹмнѣ́ха.

18 И҆ като се приближѝ ’Іисѹ́съ, продѹма̀ и҆́мъ, и҆ ре́че: да́демисе се́коѧ вла́сть на небо̀ то и҆ на земла̀ та.

19 Иде́те про́чее, наѹче́те си́чки те а҆зы́цы, и҆ крѫща́вайте ги въ и҆́ме то на-Ѻ҆тца̀ и҆ Сы́на, и҆ ст҃а́гѡ Дх҃а:

20 И҆ ѹ҆че́те ги да дѫржа́тъ хѹ́баво си́чко то що̀ самь ви заповѣда́лъ, и҆ є҆то, а҆́зъ са́мь съ ва́съ въ сички те дни̑ до сконча́ніе то насвѣтѫтъ, а҆ми́нь.

СВАТОЄ ЄУАГГЕЛІЄ Ѿ МАРКА.

ГЛАВА ПЕРВАА.

НА҆ЧА́ЛО то на-є҆ваггелі́е то на-’Іисѹ́са Хрїста̀, Сы́на Бо́жїа:

2 Какво́то є҆ пи́сано въ проро́цы те: є҆то, а҆́зъ пра́щамъ А҆ггела моего̀ предъ лицѐ то ти, ко́йто ще да приго́тви пѫтьатъ ти предъ тѐбе.

3 Гласо̀ на-ѻ҆ного́ва, ко́йто вы́ка въ пѹсты́на та: приготвѣ́те пѫтьатъ Госпо́день, ѹ҆пра́вайте пѫтѣ́ки те мѹ.

4 Бѣ́ше ’Іѡа́ннъ, ко́йто крещава́ше въ пѹсты́на та, и҆ проповѣ́дѹваше крещѐніе на пока́ніе то за прощѐніе на грѣховѐ те.

5 И҆ и҆зла́зеше къ не́го си́чка та страна̀ ’Іѹдѣ́йска, и҆ ’Іерѹ-

салимлѧне те, и҆ крещáваха се
сички те въ Іорда́нъ рѣка̀ ѿ
не́гѡ, и҆ и҆сповѣдꙋваха си грѣ-
ховѐ те.
6 А҆ Іѡа́ннъ бе́ше ѡ҆блѣ́ченъ
съ камі́лски влакна̀, и҆ съ по́ѧсъ
ко́жанъ ѡ҆коло крѫстатъ си: и҆
ѧ҆де́ше властáре, и҆ ме́дъ ди́въ.
7 И проповѣдꙋваше, и҆ гово́-
реше: и҆де по̀ ꙗ҆́кїо ѿ ме́не
слѣдъ ме́не, на-когѡ́то ѧ҆́зъ
несáмь досто́инъ да се наве-
де́мъ да развѫ́рѫемъ реми́-
катъ на-ѡ҆бꙋ́ща та мꙋ.
8 А҆́зъ вы крести́хъ съ водà,
а҆ то́й ще да вы крести съ
Дꙋ́хъ свѧты́й.
9 И въ ѻ҆ны́а дни̇̀ дойдѐ Іи-
сꙋ́съ ѿ Назаре́тъ Галїле́йскїй
и҆ крестѝ се ѿ Іѡа́нна во Іор-
да́нъ.
10 И ѧ҆́бїе като и҆злѣ́зе ѿ
водà та, видѐ небесà та че се
ѿва́раха, и҆ дꙋ́хъ че сла́зеше
като гѫлабъ на не́го.
11 И гла́съ бы́дѐ ѿ небо̀ то,
(ко́йто гово́реше): ты̀ си Сы́нъ
мо́й возлю́бленный, въ кого́то
благоволи́хъ.
12 И ѧ҆́бїе дꙋ́хъ го и҆зве́де
въ пꙋсты́на та.
13 И бе́ше та́мѡ въ пꙋсты́-
на та четы́ридесеть дни̇̀, и҆
и҆скꙋша́вашесе ѿ сатанà та:
и҆ бе́ше со звѣ́рове те: и҆ А҆́ггли
те мꙋ слꙋгꙋ́ваха.
14 А҆ по́слѣ по Іѡа́нново то
преда́нїе, дойдѐ Іисꙋ́съ въ Га-
лїле́а, и҆ проповѣдꙋваше є҆ва́г-
гелїе то на-ца́рство то Бж҃їе,
15 И гово́реше: зашѡ̀ вре́ме
то се и҆спѫлни̇̀, и҆ ца́рство то
Бж҃їе се приближѝ: пока́йтесе,
и҆ вѣ́рꙋвайте въ є҆ва́ггелїе то.
16 И като хо́деше при морѐ
то Галїле́йско, видѐ Сі́мѡна,
и҆ А҆ндре́а бра́та на-тогѡ́ва Сі-
мѡна, кои́то фѫрлаха мре́жы
те въ морѐ то: (зашѡ́то бе́ха
рыба́ре:)
17 И ре́че и҆мъ Іисꙋ́съ: є҆ла́те
по ме́не, и҆ ще да вы напра́-
вимъ да бѫдете ловцы̀ на-
человѣ́цы те,
18 И ѧ҆́бїе ѡ҆ставѝха мре́жы
те си, и҆ ѿидо́ха слѣ́дъ не́гѡ.
19 А҆ като прейдѐ ма́лко по̀
ната́мъ, видѐ Іа́кова Зеве-
де́ова, и҆ Іѡа́нна, бра́та мꙋ, кои́-
то бе́ха и҆ ѻ҆ни̇̀ въ гемі́а та, и҆
ѹ҆пра́веха си мре́жы те,
20 И ѧ҆́бїе ги повыка̀: а҆ ѻ҆ни̇̀
ѡ҆ставѝха баща̀ си Зеве-
де́а въ гемі́а та съ наѐмницы
те, и҆ ѿидоха слѣ́дъ не́гѡ.
21 И влѣ́зоха въ Капернаꙋ́мъ:
и҆ ѧ҆́бїе въ сꙋббѡ́ты те влѣ́зе
въ собо́рище то, и҆ ѹ҆чеше:
22 И чꙋ́деха мꙋ се на ѹ҆че́-
нїе то зашѡ́то ги ѹ҆чеше, като
є҆ди́нъ человѣ́къ, ко́йто и҆ма
вла́сть, а҆ нѐ като кни́жницы
те.
23 И бе́ше въ собо́рище то
и҆мъ человѣ́къ нѣ́кой ко́йто
и҆маше дꙋ́хъ нечи́стъ, и҆ и҆звы-
кà,
24 И ре́че: ѡставѝ, що и-
машъ да пра́вишъ съ на́съ ѿ
Іисꙋ́се Назаряни́не; дошѐлъ

си да ны погѹбишъ; знáмъ те кóй си, Ст҃ый Бж҃ій.
25 И запретѝ мѹ Ісѹсъ, и рéче: ѿнѣмѣй, и ѿлѣзнѝ ѿзъ нéгѡ:
26 И стрéсе го нечистыѡ дѹхъ, и ѿзвыкà съ голéмъ глáсъ, и ѿлѣзе ѿзъ нéгѡ.
27 И оуплашѝхасе сѝчки те тóлкѡ, щото се пытаха по междѹ си, и говóреха: що є товà; и каквó є товà нóво оучéніе; защóто съ влáсть повелáва и на дѹхове те нечисти, и послѹшѹватъ го.
28 И ѧ҆бїе ѿлѣзе прочѹéніе то мѹ по сѝчка та странà Галїлéйска.
29 И тóй чáсъ като ѿлѣзоха ѿ собóрище то, ѿидóха въ кѫща та Сїмѡнова и Ѧндрéова, зáедно сосъ Ѧкѡва и Ѡвáнна.
30 И тѫща та Сїмѡнова лежéше ѿ ѻгнéвица (трéска:) и ѧ҆бїе мѹ казáха за нéй.
31 И като пристѫпѝ при нéй, фанà ѧ҆ за рѫкà та, и тóй чáсъ ѧ҆ ѿставѝ ѻгнéвица та, и слѹгѹвáше ѝмъ.
32 И когáто быдѐ кѫснѡ, и захóждаше слѫнце то, принéсоха кодъ нéго сѝчки те бóлны, и бѣсны те.
33 И сѝчкїо грáдъ се бéше собрáлъ на вратà та.
34 И ѝсцѣлѝ мнозѝна, който стрáдаха злѣ ѿ сéкаквы бóлести: и мнóго дїáволы ѝзгнà, и не ѿстáваше ги да говóратъ, защò го знáеха че є Хрїстóсъ.
35 Ѧ҆ въ оутриньтà мнóгѡ рáнѡ станà, и ѝзлѣзе, и ѿѝде въ пѹсто мѣсто и тáмѡ стрѹвáше молвà.
36 И гонѝха го Сїмѡнъ, и ѻнїа що то бéха съ нéго,
37 И като го намериха, рéкоха мѹ: защò сѝчки те те трáсатъ.
38 И рéче ѝмъ: да ѝдеме въ блѝжни те селà, и грáдове, да проповѣдамъ и тáмѡ: защóто за тáа причѝна ѝзлѣзохъ.
39 И проповѣдѹваше на собóре те ѝмъ, по сѝчка та Галїлéа, и ѝзгонáваше дїáволы те.
40 И дойдѐ при нéго єдѝнъ прокажéнъ, и мóлеше мѹ се, и припáдаше предъ нéго на колѣна, и говóреше мѹ: защò, ѧ҆ко ѝскашъ, мóжешъ да ме ѿчѝстишъ.
41 И Ѧ҆ Ісѹсъ се оумилостивѝ, и прострѐ рѫкà та си, и пофанà го, и рéче мѹ: ѝскамъ, ѿчистѝсе.
42 И като рéче тóй товà, ѧ҆бїе се махнà ѿ нéгѡ прокáза та, и ѿчистѝсе.
43 И како мѹ запретѝ, ѧ҆бїе го ѝспѫдѝ.
44 И рéче мѹ: вардѝсе да не речéшъ нѝкомѹ нѝщо: но ѝдѝ та се покажѝ на свѧщéникатъ, и принесѝ за ѿчищéніе то си, ѻнѝа (вéщи) щото

є҆ заповѣдалъ Мѡѷсе́й, за свидѣтелство ни́мъ.
45 И то́й като и҆злѣзе, фанà да проповѣдѹва мно́гѡ, и҆ да проно́си чѹдо то, то́лкѡ, що́то не мо́жеше вече І҆исѹ́съ да влѣзе я҆́вно въ нѣ́кой гра́дъ: но бе́ше вѫнъ въ пѹсти те мѣстà, и҆ дохо́ждаха при не́го ѿ си́чки те страны̀.

ГЛАВА в҃.

И҆ ПА́КЪ по нѣколко дни́ по́слѣ влѣзе въ Капернаѹмъ, и҆ чѹсе защо̀ є҆ въ кѫща.
2 И а҆́бїе собра́хасе мнози́на, що́то не мо́жеха вече да се смѣстатъ нито при вратà та: и҆ прика́зѹваше и҆мъ сло́во.
3 И дойдо́ха при не́го, и҆ но́сеха є҆ди́нъ разсла́бленъ (съ жи́лы те), кого́то но́сеха четво́рица.
4 И҆ поне́же не мо́жеха да се прибли́жатъ при не́го ѿ наро́датъ, ѿкры́ха покро́ватъ на-кѫща та та́мѡ, гдѣ́то бе́ше: и҆ като разби́ха, спѹстна́ха ѻ҆джратъ, на кого́то лежѣ́ше разсла́бленныо.
5 И като видѣ̀ І҆исѹ́съ вѣ́ра та и҆мъ, ре́че на разсла́бленныатъ: ча́до, проща́ватъ ти се грѣ́ховѣ те.
6 И та́мѡ седе́ха нѣ́кои ѿ кни́жницы те, и҆ помышла́ваха въ сердца̀ та си:
7 Защо̀ гово́ри то́а таквы̀а хѹлы̀; ко́й мо́же да проща́ва грѣ́хове, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ;
8 И а҆́бїе разѹмѣ̀ І҆исѹ́съ съ дѹхатъ си защо̀ така̀ ѻ҆́ни помышла́ватъ въ се́бе си, и҆ ре́че и҆мъ: защо̀ помышла́вате таки́ва мы́сли въ сердца̀ та си;
9 Що є҆ по̀ ле́снѡ, да рече́мъ на разсла́бленныатъ, проща́ватъ ти се грѣ́ховѣ те: и҆лѝ да рече́мъ, станѝ та си земѝ ѻ҆джратъ, и҆ ходѝ;
10 Но да позна́ете защо̀ Сы́нъ человѣ́ческїй и҆ма вла́сть на земла̀ та да проща́ва грѣ́хове: (ре́че на разсла́бленныатъ:)
11 Те́бе дѹмамъ: станѝ та си земѝ ѻ҆джратъ, и҆ и҆дѝ си ѹ҆ дома̀.
12 И а҆́бїе стана̀, и҆ земà си ѻ҆джратъ и҆ и҆злѣзе вѫнъ предъ си́чки те: що́то си́чки те се чѹдѣ́ха, и҆ сла́веха Бг҃а, и҆ гово́реха: защо́ ни́кога несмѣ̀ виде́ли тако́ва чѹдо.
13 И҆ па́къ и҆злѣ́зе къ морѣ̀ то: и҆ си́чкїо наро́дъ и҆дѣше по не́го, и҆ ѹ҆чеше ги.
14 И като замѝнѹваше видѣ̀ Леѵі́а Ѧлфе́ова, ко́йто седе́ше на гюмрѹкчі́йница та, и҆ ре́че мѹ: є҆́ла по ме́не, и҆ стана̀ и҆ ѿи́де слѣ́дъ не́го.
15 И кога́то седе́ше то́й въ кѫща та си, мнози́на мытарѝ и҆ грѣ́шни дохо́ждаха и҆ седе́ха за́едно съ І҆исѹ́са и҆ сосъ ѹ҆ченицы те мѹ: защо́то бе́ха мнози́на, и҆ и҆дѣха слѣ́дъ не́гѡ.

16 Ѝ книжницы те и фарїсе́е те като го гле́даха че ѩдѐ съ мытари̑ те и грѣ́шни те, гово́реха на оу҆ченицыте мꙋ: защѐ ѩдѐ и пїѐ съ мытари̑ те и грѣ́шни те;

17 Ѝ Ї҆исꙋ́съ като чꙋ, ре́че и҆мъ: не тре́бꙋва на здра́ви те лѣка́рь, но на во́лни те, не са́мь дошелъ да повы́камъ пра́ведны те, но грѣ́шны те на покаа́нїе.

18 И оу҆ченицы те Ї҆ѡа́нови, и фарїсе́йски те по́стеха: и дойдо́ха та мꙋ ре́коха: защѐ оу҆ченицы те Ї҆ѡа́нови и фарїсе́йски те по́статъ, а̑ твои̑ те оу҆ченицы не по́статъ;

19 И ре́че и҆мъ Ї҆исꙋ́съ: мо́гатъ ли сыновѐ те свадба́рски, доклѐ є҆ съ ни́хъ младоже́нецо, да по́статъ; ко́лкото вре́ме и҆ма́тъ съ се́бе си младоже́нецатъ, не мо́жатъ да по́статъ.

20 Но ще до́йдатъ дни̑ кога́то се зе́ме ѿ ни́хъ младоже́нецо, и̑ тога́ва ще да по́статъ въ ѻ҆ны̑ дни̑.

21 И ни́кой не прищи́ва закрѫ́пка ѿ пла́тно небѣ́лено на ве́тха дре́ха: а̑ко ли нѐ, но́ва та закрѫ́пка ще да ѿкѫсне нѣ́що ѿ ве́тхо то, и̑ по̀ ло́ша дꙋ́пка ще да бѫ́де.

22 И ни́кой не вли́ва вїно̀ но́во въ мѣ́хове ве́тхи: а̑ко ли нѐ, но́во то вїно̀ ще да раздерѐ мѣ́хове те, и̑ ще да се разсы́пе вїно̀ то, и̑ мѣ́хове те ще да се разва́лятъ: но тре́бꙋва да се вли́ва ново вїно̀ въ мѣ́хове но́вы.

23 И слꙋчи́се да зами́нꙋва въ сꙋббѡ́та презъ сѣ́анїа та, и̑ като вѫрве́ха, оу҆ченицы те мꙋ скꙋ́беха кла́сове.

24 Ѝ фарїсе́е те мꙋ гово́реха: ви́ждь, каквѐ пра́ватъ въ сꙋббѡ́та, ко́ето не подоба́е;

25 Ѝ то́й и҆мъ гово́реше; не сте́ли че́ли ни́кога, що сторѝ Дави́дъ, кога́то и҆ма́ше нꙋ́жда, и̑ ѡ҆гладнѣ́ самъ, и̑ ѻ҆нїа̑ кои̑то бе́ха съ не́го;

26 Каквѐ влѣ́зе въ до́мъ Бж҃їй, во бре́ме то на-Ѧвїаѳа́ра а̑рхїере́а, и̑ хлѣ́бове те на-предложе́нїе то и̑зе́де, кои̑то не́маше вла́сть да ѩдѐ, то́кмѡ є҆дни̑ те свѧще́нницы, и̑ да́де и̑ на ѻ҆нїа̑ кои̑то бе́ха съ не́го;

27 И гово́реше и҆мъ: сꙋббѡ́та та бы́дѐ заради̑ человѣ́ка, а̑ не человѣ́ко заради̑ сꙋббѡ́та та.

28 Що́то Сы́нъ человѣ́ческїй є҆ Госпо́дь и̑ на сꙋббѡ́та та.

ГЛАВА Г҃

Ѝ ПА́КИ влѣ́зе въ собо́рище то: и̑ бе́ше та́мѡ человѣ́къ, ко́и̑то и҆ма́ше сꙋ́ха рꙋка̀.

2 И̑ и҆зглѣ́дꙋваха да ли ще да го и҆сцѣ́лѝ въ сꙋббѡ́та, да на́чнатъ да го злосло́ватъ.

3 И ре́че на ѻ҆ного́ва чело-

вѣка, кóйто ймаше рѫкà та си сѹха: станѝ на срéдъ.
4 И рéче ймъ: трéбѹва ли да прáви нѣкой добрò въ сѹббѹ́та, ѝлѝ злò да прáви; да спасѐ ли дѹша, ѝлѝ да ѧ̀ погѹби; ѧ̀ ѻ̂нѝ мѫлчéха.
5 И като погледнà на нѝхъ сосъ гнѣвъ, скóрбеше за ѿкаменéнїе то на-сердцà та ймъ, ѝ рéче на человѣкатъ, прострѝ си рѫкà та: ѝ прострѐ ѧ̀, ѝ бы́дѐ рѫкà та мѹ здрáва, каквóто ѝ дрѹгà та.
6 Ѧ̀ като ѝзлѣзоха фарїсéи те вѫнъ, ѯвїе сотворѝха совѣ́тъ со ѝрѡдїáны те на врѫхъ нéго, каквѡ̀ да го погѹбатъ.
7 Ѧ̀ Ѝисѹсъ ѿѝде съ оу̑ченицы те къ морѐ то: ѝ мнóгъ нарòдъ ѝдеше по нéго ѿ Галїлéа, ѝ ѿ Ѝѹдéа,
8 И ѿ Ѝерѹсалѝмъ, ѝ ѿ Ѝдѹмéа, ѝ ѿ ѻ̂донáдна та страна̀ Ѝордáнска: ѝ ѿ ѻ̂нїа щото живéеха ѻ̂колѡ Тѹ́ра ѝ Сїдѡ́на, мнóгое мнóжество, като чѹ́ха чѹдесà та щото прáвеше Ѝисѹсъ, дойдóха при нéго.
9 И рéче на оу̑ченицы те си, да го чáка гемїа заради̑ нарóдатъ, за да мѹ не досáждатъ.
10 Защóто ѝсцѣлѝ мнозѝна: щото напáднѹваха на нéго да мѹ се прикóснатъ, кóйто ймаха рáны.
11 И дѹхове те нечѝсти, когáто го вѝдеха, припáдаха предъ нéго, ѝ вы́каха, ѝ говóреха: че си ты̀ Сы́нъ Бж҃їй.
12 И мнóгѡ ймъ запрещáваше, да го не ѝзавлáватъ.
13 И качѝсе на горà та, ѝ повыкà, кóйто сáмъ ѝскаше, ѝ дойдóха при нéго.
14 И направѝ дванáдесатъ да бѫдатъ зáедно съ нéго, ѝ да ги прáща да проповѣ́дѹватъ,
15 Ѝ̂ да ймáтъ влáсть да ѝсцѣлáватъ болестѝ те, ѝ да ѝзгóнѹватъ бѣ́сове те.
16 И нарéче на Сїмѡна ймѐ то, Пéтръ.
17 И Ѝáкѡва (сы́на) Зеведéова, ѝ Ѝѡáнна брáта Ѝáкѡвова: (ѝ нарéче ймъ ѝменà та воанергéсъ, коéто ще да речѐ, сы́нове грóмови.)
18 И Ѝндрéа, ѝ Фїлїппа, ѝ Варѳоломéа, ѝ Матѳéа, ѝ Ѳѡмà, ѝ Ѝáкѡва Ѧлфéова, ѝ Ѳаддéа, ѝ Сїмѡна Кананїта,
19 И Ѝѹда Ѝскарїѡ́тскаго, кóйто го ѝ предáде.
20 И дойдóха въ дóмъ: ѝ собрáсе пáки нарóдъ мнóгъ, щото немóжеха нѝто хлѣбъ да ѧ̂дáтъ.
21 Ѧ̀ като чѹ́ха ѻ̂нїа, кóйто бéха оу̑ нéгѡ, ѝзлѣзоха да го фáнатъ: защóто говóреха: че си ѐ ѝзгѹбѝлъ оу̑мѫтъ.
22 Ѧ̀ кнѝжницы те кóйто бéха слѣзнáли ѿ Ѝерѹсалѝмъ, говóреха: защò веелзевѹ́ла ѝма, ѝ защò съ кнáзатъ бѣсóвски, ѝзгонáва бѣ́сове те.

16 И҆ кни́жницы те и҆ фарїсе́е те като го гле́даха че
ꙗ҆дѐ съ мытари̑ те и҆ грѣ́шни
те, гово́реха на ѹ҆ченицыте
мꙋ: защѡ̀ ꙗ҆дѐ и҆ пїѐ съ мы-
тари̑ те и҆ грѣ́шни те;
17 И҆ 'Іисꙋ́съ като чꙋ, ре́че
и҆мъ: не тре́бꙋва на́ здра́ви
те лѣка́рь, но на бо́лни те,
не са́мь дошелъ да повы́камъ
пра́ведны те, но грѣ́шны те
на покаа́нїе.
18 И ѹ҆ченицы те 'Іѡа́н-
нови, и҆ фарїсе́йски те по́-
стеха: и҆ дойдо́ха та мꙋ ре́-
коха: защѡ̀ ѹ҆ченицы те 'Іѡ-
а́нови и҆ фарїсе́йски те по́-
статъ, а҆ твои̑ те ѹ҆ченицы не
по́статъ;
19 И҆ ре́че и҆мъ 'Іисꙋ́съ: мо́-
гатъ ли сыновѐ те свадба́р-
ски, доклѐ є҆ съ ни́хъ мла-
дожѐнецо, да по́статъ; ко́л-
кото вре́ме и҆матъ съ се́бе си
младожѐнецатъ, не мо́жатъ
да по́статъ.
20 Но ще до́йдатъ дни̑ ко-
га́то се зе́ме ѿ ни́хъ младо-
жѐнецо, и҆ тога́ва ще да по́-
статъ въ ѻ҆ны̑а дни̑.
21 И҆ ни́кой не прише́ва
закрѫ́пка ѿ пла́тно небѣ́-
лено на ве́тха дре́ха: а҆ко ли
нѐ, но́ва та закрѫ́пка ще да
ѿкѫ́сне нѣ́що ѿ ве́тхо то, и҆
по̀ ло́ша дꙋ́пка ще да бѫ́де.
22 И҆ ни́кой не вли́ва вїно̀
но́во въ мѣ́хове ве́тхи: а҆ко
ли нѐ, но́во то вїно̀ ще да
раздерѐ мѣ́хове те, и҆ ще да
се разсы́пе вїно̀ то, и҆ мѣ́хове
те ще да се разва́лятъ: но
тре́бꙋва да се вли́ва ново вїно̀
въ мѣ́хове но́вы.
23 И҆ слꙋчи́се да зами́нꙋва
въ сꙋббѡ́та презъ сѣ́анїа та,
и҆ като вѫрве́ха, ѹ҆ченицы
те мꙋ скꙋ́беха кла́сове.
24 И҆ фарїсе́е те мꙋ гово́ре-
ха: ви́ждь, каквѡ̀ пра́ватъ въ
сꙋббѡ́та, ко́ето не подоба́е;
25 И҆ то́й и҆мъ гово́реше; не
сте́ли че́ли ни́кога, що сторѝ
Давї́дъ, кога́то и҆маше нꙋ́жда,
и҆ ѡ҆гладнѣ́ самъ, и҆ ѻ҆нїа кой-
то бе́ха съ не́го;
26 Каквѡ̀ влѣ́зе въ до́мъ
Бж҃їй, во бре́ме то на-Ѧвїа-
а́ра а҆рхїере́а, и҆ хлѣ́бове те
на-предложе́нїе то и҆зе́де, кой-
то не́маше вла́сть да ꙗ҆дѐ,
то́кмѡ є҆дни̑ те свѧще́нницы,
и҆ да́де и҆ на ѻ҆нїа кой то бе́ха
съ не́го;
27 И҆ гово́реше и҆мъ: сꙋбѡ́та
та бы́дѐ заради̑ чело-
вѣ́ка, а҆ не человѣ́ко заради̑
сꙋббѡ́та та.
28 Щото Сы́нъ человѣ́чес-
кїй є҆ Госпо́дь и҆ на сꙋббѡ́та
та.

ГЛАВА Г.

И҆ ПА́КИ влѣ́зе въ соборище
то: и҆ бе́ше та́мѡ человѣ́къ,
ко́йто и҆маше сꙋ́ха рꙋка̀.
2 И҆ и҆зглѣ́дꙋваха да ли ще
да го и҆сцѣ́лѝ въ сꙋббѡ́та, да
на́чнатъ да̀ го злосло́ватъ.
3 И҆ ре́че на ѻ҆ного́ва чело-

вѣка, кóйто ймаше рѫкà та си сѹха: станѝ на срéдъ.
4 И рéче ймъ: трéбѹва ли да прáви нѣкой добрò въ сѹбѣбѹта, ѝли злò да прáви; да спасѐ ли дѹша, ѝли да ѧ погѹби; ѧ ѻнѝ мѫлчéха.
5 И като погледнà на нѝхъ сосъ гнѣвъ, скóрбеше за ѿкаменéнїе то на-сердцà та ймъ, ѝ рéче на человѣкатъ, прострѝ си рѫкà та: ѝ прострѐ ѧ, ѝ бы́дѐ рѫкà та мѹ здрáва, каквóто ѝ дрѹгà та.
6 Ѝ като ѝзлѣзоха фарїсéи те вѫнъ, ѧвїе сотворѝха совѣтъ со ѝрѡдїáны те на врѫхъ нéго, каквѡ̀ да го погѹбатъ.
7 Ѝ Ѝсѹсъ ѿѝде съ оученицы те къ морѐ то: ѝ мнóгъ нарòдъ ѝдеше по нéго ѿ Галїлéа, ѝ ѿ Ѝѹдéа,
8 И ѿ Ѝерѹсалѝмъ, ѝ ѿ Ѝдѹмéа, ѝ ѿ ѻдонáдна та страна Ѝордáнска: ѝ ѿ ѻнїа щото живéеха ѻколѡ Тѵ́ра ѝ Сїдѡ́на, мнóгое мнóжество, като чѹха чѹдесà та щото прáвеше Ѝисѹсъ, дойдóха при нéго.
9 И рéче на оученицы те си, да го чáка гемїа заради нарóдатъ, за да мѹ не досáждатъ.
10 Защóто ѝсцѣлѝ мнозѝна: щото напáднѹваха на нéго да мѹ се прикóснатъ, кóйто ймаха рáны.
11 И дѹхове те нечѝсти, когáто го вѝдеха, припáдаха предъ нéго, ѝ вы́каха, ѝ говóреха: че си ты̀ Сы́нъ Бжїй.
12 И мнóгѡ ймъ запрещáваше, да го не ѝзявлáватъ.
13 И качѝсе на горà та, ѝ повыкà, кóйто сáмъ ѝскаше, ѝ дойдóха при нéго.
14 И направѝ дванáдесатъ да бѫдатъ зáедно съ нéго, ѝ да ги прáща да проповѣдѹватъ,
15 Ѝ да ймат̀ъ влáсть да ѝсцѣлáватъ болестѝ те, ѝ да ѝзгóнѹватъ бѣсове те.
16 И нарéче на Сїмѡна ймето, Пéтръ.
17 И Ѝáкѡва (сы́на) Зеведéова, ѝ Ѝѡáнна брáта Ѝáкѡвова: (ѝ нарéче ймъ ѝменà та воанергéсъ, коéто ще да речѐ, сы́нове грóмови.)
18 И Ѝндрéа, ѝ Фїлїппа, ѝ Варѳоломéа, ѝ Матѳéа, ѝ Ѳѡмà, ѝ Ѝáкѡва Ѝлфéова, ѝ Ѳаддéа, ѝ Сїмѡна Кананїта,
19 И Ѝѹда Ѝскарїѡ́тскаго, кóйто го ѝ предáде.
20 И дойдóха въ дóмъ: ѝ собрáсе пáки нарóдъ мнóгъ, щото немóжеха нѝто хлѣбъ да ѧдáтъ.
21 Ѝ като чѹха ѻнїа, кóйто бéха оу нéгѡ, ѝзлѣзоха да го фáнатъ: защóто говóреха: че си є̀ ѝзгѹбѝлъ оумѫтъ.
22 Ѝ кнѝжницы те кóйто бéха слѣзнáли ѿ Ѝерѹсалѝмъ, говóреха: защò веелзевѹ́ла ѝма, ѝ защò съ кнáзатъ бѣсóвски, ѝзгонáва бѣсове те.

23 И повыкà ги, и҆ говóреше и҆мъ съ при́тчи: каквѡ̀ мóже дїáволъ дїáвола да и҆згонáва;
24 И а҆ко є҆днѡ̀ цáрство се раздѣ́ли на врѫ́хъ сéбе си, не мóже да стои ѻ҆новà цáрство.
25 И а҆ко є҆днà кѫ́ща се раздѣ́ли на врѫ́хъ сéбе си, не мóже да стои ѻ҆нáѧ кѫ́ща:
26 И а҆ко дїáволо є҆ станáлъ самъ на врѫ́хъ сéбе си, и҆ раздѣ́лилъ се є҆, не мóже да стои, но свѫ́ршованѣ и҆́ма.
27 Ни́кой не мóже да разграбѝ вѣ́щи те на-ꙗ́кїа, като влѣ́зне въ кѫ́ща та мꙋ, а҆ко пéрво не вѫ́рже ꙗ҆́кїатъ, и҆ тогáва ще мꙋ ѡ҆бѣ́ре кѫ́ща та.
28 Истина ви говóримъ, защѡ̀ си́чки те согрѣшéнїа ще да се прóстатъ на сыновѣ̀ те человѣ́чески, и҆ хꙋлы̀ те щото ще да похꙋ́лятъ.
29 Но кóйто похꙋ́ли на Дх҃а ст҃áго, нéма прощéнїе во вѣ́ки вѣ́кѡвъ, ню повúненъ є҆ на вѣ́чныятъ сꙋ́дъ.
30 Защóто говóреха: че и҆́ма дꙋ́хъ нечи́стъ.
31 Дойдóха прóчее мáйка мꙋ и҆ брáтїа та мꙋ: и҆ като стоéха вѫ́нъ, прати́ха до нéго, и҆ вы́каха го.
32 И҆ нарóдъ мнóгъ седéше ѻ҆колѡ нéгѡ: и҆ рéкоха мꙋ: є҆то, мáйка ти и҆ брáтїа та ти те трáсатъ вѫ́нъ.
33 И҆ ѿговори́, и҆ рéче и҆мъ: кóй є҆ мáйка ми, и҆лѝ брáтїа та ми;
34 И҆ като и҆згледà ѻ҆ны̀а, щото седéха ѻ҆колѡ нéгѡ, рéче: є҆то, мáйка ми и҆ брáтїа та ми.
35 Защóто, кóйто сотворѝ вóлѧ та Бóжїа, тóй ми є҆ брáтъ, и҆ сестрà, и҆ мáйка.

ГЛАВА Д҃

И҆ ПЯ́КЪ начнà Ї҆исꙋ́съ да ѹ҆чи при морѐ то: и҆ собрáсе мнóгъ нарóдъ ѻ҆колѡ нéгѡ, щото влѣ́зе сáмъ въ геміа та, и҆ седéше въ морѐ то: а҆ си́чкїо нарóдъ по крáй морѐ то на землà та бéше.
2 И ѹ҆чеше ги мнóгѡ съ при́тчи, и҆ говóреше и҆мъ въ ѹ҆чéнїе то си:
3 Слꙋ́шайте, є҆то и҆злѣ́зе сѣ́ятельо да сѣ́е.
4 И҆ като сѣ́еше, є҆днѡ̀ падна̀ на пѫ́тьатъ, и҆ дойдóха пти́цы те небéсны и҆ и҆скѫлвáха го.
5 А҆ дрꙋ́го паднà на камени́то мѣ́сто, коéто нéмаше землà мнóга: и҆ а҆́вїе и҆зникнà, защóто нéмаше землà дебéла:
6 А҆ когáто и҆згрѣ́ѧ слѫ́нце то, повехнà: и҆ защóто нéмаше кóренѣ, и҆сѫхнà.
7 А҆ дрꙋ́го паднà въ тѫрнѣ́: и҆ ѡ҆брáстоха тѫрнѣ́ те, и҆ ѹ҆дави́ха го, и҆ плóдъ не дáде.
8 А҆ дрꙋ́го паднà на добрà землà: и҆ дáваше плóдъ, и҆ и҆здигáшесе и҆ растéше: и҆ принóсеше плóдъ є҆днѡ то трѝдесáть, дрꙋ́го то шестдесáть, а҆ дрꙋ́го то стà.

9 Й говóреше: кóйто има оуши да слꙋша, нéка слꙋша.
10 Й когáто ѿстанà сáмъ, попытáха го за прúтча та, кóйто беха ѻколѡ нéгѡ зáеднѡ съ дванáдесете.
11 И рéче имъ: вáмъ є̑ дáдено да знáете тáйны те нацáрство то Бжїе; а̑ на ѻнїа, щото са ѿ вжнъ, сúчки те (оучéнїа) бы́ватъ съ прúтчи:
12 Като глéдатъ да глéдатъ, и̑ да не вúдатъ: и̑ като слꙋшатъ да слꙋшатъ, и̑ да неразꙋмѣ́ватъ: да не нéкога се ѿвжрнатъ на покаáнїе, и̑ простáтъ имъ се грѣховѐ те.
13 И говóреше имъ: не разꙋмѣ́вате ли тáа прúтча; и̑ каквѡ̀ ще да разꙋмѣ́ете сúчки те прúтчи;
14 Ѻный щото сѣ́е, сѣ́е слóво то.
15 Й тїа са ѻнїа, кóйто са сѣ́ани на пжтьатъ, на кóйто сúрѣчь се сѣ́е слóво то, и̑ когáто го чꙋ́атъ, ѧ̆бїе дохóжда сатанà та и̑ зéма слóво то посѣ́ано то въ сердцà та нúхни.
16 Подóбнѡ и̑ тїа са ѻнїа, кóйто се сѣ́атъ по каменúти те мѣ́стà, кóйто когáто чꙋ́атъ слóво то, ѧ̆бїе съ рáдость го прїи́матъ.
17 Нéматъ ѻбáче кóрень въ сéбе си, но привре́менни са: и̑ нóслѣ когáто стáне печáль и̑лѝ гонéнїе за слóво то, ѧ̆бїе соблазнáватсе.
18 Й ѻнїа паки, щото се сѣ́атъ въ тжрнѣ то, тїа са, кóйто слꙋ́шатъ слóво то:
19 И попечéнїа та на тóа свѣ́тъ, и̑ прелесть тà на-когáтство то, и̑ за дрꙋ́ги рáботы желáнїа та, кóйто влáзатъ въ нúхъ, оудáвꙋватъ слóво то, и̑ бы́ва безплóдно.
20 И ѻнїа пáки, щото са сѣ́ани на добрà та землà, тїа са, кóйто слꙋ́шатъ слóво то, и̑ прїи́матъ го: и̑ принóсатъ плóдъ, є̑днѡ трúдесать, а̑ дрꙋ́го шестдесáть, а̑ дрꙋ́го стѡ̀.
21 И говóреше имъ: затовà ли йде свѣтúлнико, да се тꙋ́ри подъ шинúкатъ, и̑лѝ подъ ѻджратъ; а̑ не да се тꙋ́ри на стóлатъ;
22 Защóто нéма нúщо тайно, коéто да се не и̑зáви: нито є̑ станáло нéщо скры́шно за дрꙋ́го, но тóкмѡ да дóйде въ и̑зявлéнїе.
23 Кóйто има оуши да слꙋ́ша, нéка слꙋша.
24 И говóреше имъ: вардéте ѻновà щото слꙋшате: съ каквà то мѣ́ра мѣ́рите, ще да се мѣ́ри и̑ вáмъ, и̑ ще да се притꙋ́ри вáмъ, кóйто слꙋшате.
25 Защóто кóйто има, ще да мꙋ се дадѐ ю̑ще, а̑ кóйто нéма, и̑ ѻновà щото има ще да се зéме ѿ нéгѡ.
26 И говóреше: такà є̑ и̑ цáрство то Бжїе, каквóто человѣ́къ вмéта сѣ́ме то въ землà та,

27 И спи́, и҆ ста́на вошѧ̀ и҆ денѧ̀, а҆ сѣ́ме то проникнꙋ́ва, и҆ растѐ та́кѡ, каквото не зна́е то́й.

28 Защо́то землѧ̀ та ѿ се́беси пра́ви пло́дъ, пе́рво тревѧ̀, по́слѣ кла́съ, на́й по́слѣ и҆спѫ́анꙋва пшени́ца въ класѫ́тъ.

29 Я҆ кога́то оу҆зрѣ́е плодо̀, а҆́бїе пра́ща сѫ́рпъ, защо́то фтасѧ̀ жа́тва та.

30 И гово́реше: на каквѡ̀ да оу҆подо́биме ца́рство то Бж҃їе: и҆лѝ съ коѧ̀ при́тча да го сравни́ме;

31 Да го оу҆подо́биме со сїна́пово то зѫ́рно, коѐто кога́то се посѣ́е въ землѧ̀ та, на́й ма́лко є҆ ѿ си́чки те сѣ́менѧ̀ зе́мни:

32 И кога́то се посѣ́е, пора́стꙋва, и҆ бы́ва по̀ голе́мо ѿ си́чки те зе́лїа, и҆ пра́ви сте́кла голе́ми, що́то мо́жатъ пти́цы те небе́сны да се загнѣ́здꙋватъ подъ сѣ́нка та мꙋ.

33 И съ таки́ва мно́го при́тчи и҆́мъ гово́реше сло́во то, каквото мо́жеха да слꙋ́шатъ.

34 И безъ при́тча и҆́мъ не гово́реше сло́во: а҆ на є҆ди́нѣ на оу҆ченицы́те си толкꙋ́ваше ги си́чки те.

35 И҆ ре́че и҆́мъ въ то́ѧ де́нь, като мрѫ́кнѧ: да зами́неме ѻ҆дона́дъ.

36 И като ѿпꙋстна́ха наро́ды те, зема́ха го (оу҆ченицы те) каквото бе́ше въ гемі́а та: но и҆ дрꙋ́ги гемі́и и҆́маше съ не́го.

37 И бы́де фѫртꙋ́на голе́ма: а҆ во́лны те се вли́ваха въ гемі́ата, що́то ще́ше да потѫ́не вече.

38 И҆ то́й бе́ше на кормѧ̀ та, и҆ спа́ваше на возгла́вница: и҆ собꙋди́ха го, и҆ ре́коха мꙋ: оу҆чи́телю, не ма́ришъ ли че загинꙋ́ваме;

39 И като станѧ̀, запрети́ на вѣ́тѫратъ, и҆ ре́че на морѐ то, мѫлчи́, престани́, и҆ легнѧ̀ вѣ́тѫро, и҆ бы́дѐ тишинѧ̀ голе́ма.

40 И ре́че и҆́мъ: защо̀ сте то́лко страшли́ви; каквѡ̀ не́мате вѣ́ра;

41 И оу҆плаши́хасе съ голе́мъ стра́хъ, и҆ гово́реха є҆ди́нъ дрꙋ́гимꙋ: ко́й ли є҆ то́ѧ, що́то и҆ вѣ́тѫро и҆ морѐ то го послꙋ́шꙋватъ;

ГЛАВА Ѳ҃.

И҆ КОГА́ТО заминѧ́ха ѻ҆дона́дъ морѐ то въ странѧ̀ та Гадари́нска.

2 И҆́бїе що́мъ и҆злѣ́зе и҆́зъ гемі́а та, срѣ́шнѧ го є҆ди́нъ человѣ́къ, ко́йто и҆де́ше ѿ гро́бища та съ дꙋ́хъ нечи́стъ.

3 Ко́йто живе́еше во гро́бища та, и҆ ни́кой немо́жеше да го вѫрже нито съ вери́ги:

4 Защо́то мно́го пꙋ́ти и҆ съ кла́пы и҆ съ вери́ги го вѫрзꙋва́ха, а҆ то́й и҆ вери́ги те

скжѕваше, и̂ кла́пы те стро́шѹваше: и̂ ни́кой не можѐ да го сми́ри.

5 И се́кога нощѝ и̂ денѝ, вы́каше въ гро́бища та и̂ по горы̀ те, и̂ бі́ешесе съ ка́менѣ.

6 И като видѐ Ісѹса ѿ дале́че, ѿтѫрча̀ и̂ поклони́мѹсе:

7 И и̂звыка́се съ голѣ́мъ гла́съ, и̂ ре́че: що и̂ма́шъ ты̀ съ ме́не, Ісѹ́се, Сы́не на-Бг҃а Вы́шнагѡ; закли́намъ те ва Бг҃а, не мѫчи ме.

8 (Защо́то мѹ вы́каше: и̂злѣ́зъ дѹ́ше нечи́стый ѿ человѣ́катъ.)

9 И пы́таше го, каквѡ́ ти є̂ и̂ме то; и̂ ѿговори̂, и̂ ре́че: легеѡ́нъ ми є̂ и̂ме то: защо́то сме мнози́на.

10 И моли́ха мѹ се мно́гѡ пѫти да ги не пра́ти вѫнъ ѿ страна̀ та (Гадари́нска).

11 И̂ бе́ше та́мѡ при гора̀ та ста́до сви́нско голе́мо, коѐто пасе́ше.

12 И моли́хл мѹ се си́чки те бѣ́сове, и̂ гово́реха: прати̂ ны въ свинѣ̀ те да влѣземе въ ни́хъ, и̂ а҆̀бїе и̂мъ да́де во́ла Ісѹ́съ.

13 И като и̂злѣ́зоха нечи́сти те дѹ́хове, влѣ́зоха въ свинѣ̀ те: и̂ пѹстна́се ста́до то по брегѫ̀тъ въ морѐ то, (а̂ бе́ха до двѣ̀ ты́сѧщи) и̂ и̂здави́хасе въ морѐ то.

14 И̂ свина́ре те побѣгна́ха, и̂ ѿидо́ха та каза́ха въ гра́дѫтъ, и̂ въ села̀ та.

15 И и̂злѣ́зоха да ви́датъ що є̂ стана́ло: и̂ дойдо́ха при Ісѹ́са, и̂ виде́ха бѣ́сныатъ, ко́йто и̂ма́ше легеѡ́натъ, че седѝ, ѿбле́ченъ, и̂ смы́сленъ: и̂ оу҆боѧ́хасе,

16 И каза́ха и̂мъ ѻ҆ні̂а що-то виде́ха това̀, каквѡ̀ быдѐ на бѣ́сныатъ, и̂ за свинѣ̀ те.

17 И фана́ха да го мо́латъ да си ѿи̂де ѿ предѣ́лы те тѣ́хни.

18 И като влѣ́зе въ кора́бльатъ, мо́леше мѹ се ѻ҆́ный, ко́йто бе́ше по̀ на предъ бѣ́сенъ, да бѫ́де съ не́го за́еднѡ.

19 И̂ Ісѹ́съ мѹ не допѹсти̂, но ре́че мѹ: и̂ди̂ въ кѫ́ща та си въ свои̂ те си, и̂ кажѝ и̂мъ това̀, що ти сотвори̂ Госпо́дь, и̂ помилѹва̀ те.

20 И ѿиде́си и̂ начна̀ да проповѣ́дѹва въ Декапо́ль ѻ҆́нова̀, що мѹ сотвори̂ Ісѹ́съ: и̂ си́чки те се чѹ́деха.

21 И кога́то замина̀ Ісѹ́съ па́къ ѻ҆дона́дъ съ кора́бльатъ, собра́се мно́го наро́дъ ѻ҆колѡ не́гѡ, а̂ то́й бе́ше при морѐ то.

22 И є҆́то, дойдѐ є҆ди́нъ ѿ Архїсѝнагѡ́ги те, и̂ме то мѹ Ї҆аі́ръ: и̂ като го видѐ, падна̀ при нозѐ те мѹ:

23 И мо́леше го мно́гѡ, и̂ гово́реше: защо̀ дщѝ́рка та ми є̂ на оу҆мира́нѣ: та да до́йдешъ да си тѹ́ришъ ржцѐ те на не́а, да и̂сцѣ́лѣе: и̂ ще да бѫ́де жи́ва.

24 И ѿи̂де съ не́го: и̂ по

него йдеха много народи, и оугнитаха го.
25 (И некоа жена, коато имаше кровотечение дванадесе годины,
26 И много пострада ѿ мнозина лекаре, и иждиви сичко що имаше, и никоа помощь не намери, но іоще въ по лошо ѿиваше:
27 Като чу за Іисуса, дойде въ народатъ ѿ задъ му, и прикоснасе до дреха та му:
28 Защото говореше: че ако самѡ до дрехи те му се прикоснемъ, ще да исцелеемъ.
29 И тоа часъ престана течение то на кржвь та и: и оусети въ тело то си, защо исцелѣ ѿ болесть та си.
30 И абіе Іисусъ разумѣ че излезе сила ѿ негѡ, и ѡбржнасе къ народатъ, и рече: кой се прикосна до дрехи те ми;
31 И рекоха му оученицы те му: видишъ че те оугнита народо, и говоришъ: кой се прикосна до мене;
32 И ѡбзирашесе на околѡ да види она, коато направи това.
33 А жена та понеже се оуплаши, и трепереше, защото знаеше онова що то и быде, дойде и припадна къ нему, и каза му сичка та истина.
34 А той и рече: дщерко, вѣра та твоа те спасе, иди съ миромъ, и бди здрава ѿ болесть та си.)
35 И іоще той думаше, и дойдоха ѿ архісунагѡгатъ, и рекоха му: че дщерка та ти оумре: и защо вече тръдишъ оучителатъ;
36 А Іисусъ абіе, като чу слово то, което говореха, рече на архісунагѡгатъ: не бойсе, самѡ вѣрувай.
37 И не ѡстави никого да иде по него, токмѡ Петра, и Іакова, и Іоанна брата Іаковова.
38 И дойде въ кжща та архісунагѡгова и виде гжчка, и человѣцы че плачеха, и выкаха многѡ.
39 И като влѣзна внетре, рече имъ: защо гжлчите, и плачете; момиче то не є оумрело, но спи.
40 И руга́ехамусе: а той като изгна сички те, зема баща та на момиче то и майка му, и они що то беха съ него, и влѣзе тамѡ, дето лежеше момиче то.
41 И като го фана за ржка та, рече му: талиѳа кумі: което ще да речѐ: момиче (тебе думамъ), стани.
42 И тоа часъ стана момиче то, и ходеше, защото беше на дванадесе годины: и зачудихасе съ големо оудивление.
43 И запрети имъ многѡ, никой да не оузнае това: и рече да и дадатъ да іадѐ.

ГЛАВА 5.

Й ѝзлѣзѳ ѿ тамѡ, ѝ ѿиде въ ѻтечество то си: ѝ слѣдѣ негѡ ѝдеха оученици те мѹ.

2 И като дойдѐ сѹбѹта та, начна̀ да оучи въ соборище то: ѝ мнозина що то слѹшаха чѹдехасе, ѝ говореха: ѿ гдѣ са на тогова тіа; ѝ каква̀ ѥ та̀а премѹдрость що то мѹ ѥ да̀дена; ѝ такива чѹдеса̀ бы̀ватъ ѿ ржцѐ те мѹ;

3 Не ѥ ли то̀а тектѡ́но, сы̀нъ Маріинъ, ѝ бра̀тъ 'Іа̀кѡвовъ ѝ 'Іѡсі́евъ ѝ 'Іѹ́динъ ѝ Сі́мѡновъ; ѝ не са̀ ли сестры̀ те мѹ тѹ́ка въ на́съ; ѝ бла̀знехасе за не́го.

4 Ѝ 'Іисѹ́съ ѝмъ говóреше: защо̀ не ѥ ни́кой проро́къ безче́стенъ, то́кмѡ во ѻте́чество то си, ѝ въ сро́дницы те си, ѝ въ кжща та си.

5 И не мо́жеше да напра́ви та́мѡ ни ѥдна̀ си́ла, но то́кмѡ малцы́на бо́лны, като си тѹри́ на ни́хъ ржцѐ те, ѝсцѣли́.

6 И чѹдешесе за невѣ́рствїе то и́мъ, ѝ ѿбхо́ждаше ѻколни те села̀ та оучеше.

7 И повыка̀ двана́десете, ѝ начна̀ да ги пра̀ща по два́ма по два́ма: ѝ да̀ваше и́мъ вла́сть надъ дѹ́хове те нечи́сты.

8 И заповѣда̀ и́мъ, да не зе́матъ ни́що на пѫть, са́мѡ ѥдна̀ тоа́га: нито торба̀, нито хлѣ́бъ, нито мѣдь на по́асатъ.

9 Но ѿбѹ́ени въ ѿбѹ́ща: ѝ да се не ѿбла́чатъ въ двѣ̀ дре́хи.

10 И гово́реше и́мъ: въ коа́то кжща влѣ́зете, та́мѡ седе́те, доклѐ да ѝзлѣ́зете ѿ та́мѡ.

11 И кои́то вы не прїи́матъ, нито вы послѹ́шатъ, като ѝзлѣ́зете ѿ та́мѡ, ѿтресе́те прахжтъ, ко́ито ѥ подъ нозѐ те ва́ши, за свидѣ́телство ни́мъ: и́стина ви дѹ́мамъ: защо̀ по̀ ле́гко ще да бжде на Содо́мляне те ѝ на Гомо́ррѧне те въ де́нь сѹ́дный, не́жели на то́а гра́дъ.

12 И като ѝзлѣ́зоха вжнъ, проповѣ́дѹваха да се пока́атъ.

13 И мно́го дїа́волы ѝзгона́ваха, ѝ мнози́на бо́лны ма́жеха съ ма́сло, ѝ ѝсцѣла́ваха ги.

14 Ѝ чѹ̀ това̀ Иродъ ца́рь (защо́то мѹ се бе́ше прочѹ́ло и́ме то), ѝ гово́реше: защо ѥ 'Іоа́ннъ крести́тель воскресна́лъ ѿ ме́ртви те, ѝ за то дѣ́йствѹватъ си́лы въ не́го.

15 Дрѹ́ги дѹ́маха: защо̀ ѥ Илі́а: ѝ дрѹ́ги дѹ́маха: защо̀ ѥ проро́къ, и́лѝ като ѥди́нъ ѿ проро́цы те.

16 Кога́то ѻба́че чѹ̀ 'Иродъ ре́че: защо̀ ѻный 'Іоа́ннъ кого́то а̀зъ посѣ́кохъ, то́й ѥ: ѻнъ ѥ воскресна́лъ ѿ ме́ртви те.

17 Защо́то то̀а Иродъ пратѝ та фана̀ 'Іоа́нна, ѝ вржа̀ го въ темни́ца та зарадѝ Иродїа́да жена̀ та̀ на-Фїлі́ппа

него йдеха много народи, и оугнитаха го.
25 (И некоя жена, коато имаше кровотечение дванадесе годины,
26 И много пострада ѿ мнозина лекаре, и иждиви сичко що имаше, и никоя помощь не намери, но іоще въ по лошо ѿиваше:
27 Като чу за Іисуса, дойде въ народатъ ѿ задъ му, и прикоснасе до дреха та му:
28 Защото говореше: че ако самѡ до дрехи те му се прикоснемъ, ще да исцелеемъ.
29 И тоя часъ престана течение то на кржвь та и: и оусети въ тело то си, защо исцелѣ ѿ болесть та си.
30 И абіе Іисусъ разумѣ че излезе сила ѿ него, и ѡбърнасе къ народатъ, и рече: кой се прикосна до дрехи те ми;
31 И рекоха му оученицы те му: видишъ че те оугнита народо, и говоришъ: кой се прикосна до мене;
32 И ѡбзирашесе на ѻколѡ да види ѻна, коато направи това.
33 Я жена та понеже се оуплаши, и трепереше, защото знаеше ѻнова що то и быде, дойде и припадна къ нему, и каза му сичка та истина.
34 Я той и рече: дщерко, вѣра та твоя те спасе, иди съ миромъ, и бъди здрава ѿ болѣсть та си.)
35 И іоще той думаше, и дойдоха ѿ архісунагѡгатъ, и рекоха му: че дщерка та ти оумре: и защо вече тръдишъ оучителятъ;
36 Я Іисусъ абіе, като чу слово то, което говореха, рече на архісунагѡгатъ: не бойсе, самѡ вѣрувай.
37 И не ѡстави никого да йде по него, токмѡ Петра, и Іакѡва, и Іѡанна брата Іакѡвова.
38 И дойде въ кжща та архісунагѡгова и виде гжчка, и человѣцы че плачеха, и выкаха многѡ.
39 И като влѣзна внетре, рече имъ: защо гжлчите, и плачете; момиче то не є оумрело, но спи.
40 Иругаехаусе: а той като изгна сички те, зема баща та на-момиче то и майка му, и ѻныя що то беха съ него, и влѣзе тамѡ, дето лежеше момиче то.
41 И като го фана за ржка та, рече му: талиѳа кумі: което ще да речѐ: момиче (тебе думамъ), стани.
42 И тоя часъ стана момиче то, и ходеше, защото беше на дванадесе годины: и зачудихасе съ големо оудивление.
43 И запрети имъ многѡ, никой да не оузнае това: и рече да и дадатъ да ѧдѐ.

ГЛАВА 5.

И ИЗЛѢЗѢ ѿ тамѡ, и ѿиде въ ѻтечество то си: и слѣдъ негѡ идеха оученици те мѹ.

2 И като дойдѣ сѹббѹта та, начна да оучи въ соборище то: и мнозина щото слѹшаха чѹдехасе, и говореха: ѿ гдѣ са на тогова тіа; и каква є та премѹдрость щото мѹ є дадена; и такива чѹдеса бываатъ ѿ ржцѣ те мѹ;

3 Не є ли тоа тектѹно, сынъ Маріинъ, и братъ Іакѡвовъ и Іѡсіевъ и Іѹдинъ и Сімѡновъ; и не са ли сестры те мѹ тѹка въ насъ; и блазнехасе за него.

4 И Іисѹсъ имъ говореше: защо не є никой пророкъ безчестенъ, токмѡ во ѻтечество то си, и въ сродници те си, и въ кжща та си.

5 И не можеше да направи тамѡ ни єдна сила, но токмѡ малцына болны, като си тѹри на нихъ ржцѣ те, исцѣли.

6 И чѹдешесе за невѣрствіе то имъ, и ѡбходаше ѻколни те села та оучеше.

7 И повыка дванадесете, и начна да ги праща по двама по двама: и даваше имъ власть надъ дѹхове те нечисты.

8 И заповѣда имъ, да не зематъ нищо на пжть, самѡ єдна тоага: нито торба, нито хлѣбъ, нито мѣдь на пожсатъ.

9 Но ѡбѹени въ ѡбѹща: и да се не ѡблачатъ въ двѣ дрехи.

10 И говореше имъ: въ коато кжща влѣзете, тамѡ седете, доклѣ да излѣзете ѿ тамѡ.

11 И който вы не пріиматъ, нито вы послѹшатъ, като излѣзете ѿ тамѡ, ѡтресете прахжтъ, който є подъ нозѣ те ваши, за свидѣтелство нимъ: истина ви дѹмамъ: защо по легко ще да бжде на Содомлане те и на Гоморране те въ день сѹдный, нежели на тоа градъ.

12 И като излѣзоха вжнъ, проповѣдѹваха да се покаатъ.

13 И много діаволы изгонаваха, и мнозина болны мажеха съ масло, и исцѣлаваха ги.

14 И чѹ това Иродъ царь (защото мѹ се беше прочѹло име то), и говореше: защо є Іѡаннъ креститель воскресналъ ѿ мертви те, и за то дѣйствѹватъ силы въ него.

15 Дрѹги дѹмаха: защо є Илія: и дрѹги дѹмаха: защо є пророкъ, или като єдинъ ѿ пророцы те.

16 Когато ѻбаче чѹ Иродъ рече: защо ѻный Іѡаннъ когото ѧзъ посѣкохъ, той є: ѻнъ є воскресналъ ѿ мертви те.

17 Защото тоа Иродъ прати та фана Іѡанна, и вржза го въ темница та заради Иродіада жена та на-Філіппа

брáта мѹ, зашóто се ѿженѝ за нéѧ.
18 Понéже Ꙗѡáннъ говóреше на Ѵирѡда: не тѝ є҆ подóбно да ѝмашъ брáтова та си женà.
19 Ѝ Ирѡдїáда се гнѣваше на нéго, и҆ ѝскаше да го оу҆бїе: но не мóжеше.
20 Зашóто Ѵирѡдъ се боéше ѿ Ꙗѡáнна, понéже го знáеше зашò є҆ мѹ́жъ прáведенъ и҆ свáтъ, и҆ вáрдеше го: и҆ зашóто го послѹшà, сторѝ мнóго рáботы, и҆ со слáдость го слѹ́шаше.
21 И като се слѹчѝ є҆дѝнъ дéнь спосóбенъ, когáто Ѵирѡдъ прáвеше оу҆гощéнїе зарадѝ деньѫтъ на-рождéнїе то си, на кнѧ́зи те си, и҆ на тысѧщницы те си, и҆ на старѣ́йшины те Галїлéйски;
22 Влѣзе и҆ дщéрка та Ирѡдїáдина, и҆ ѝгрà, и҆ оу҆годѝ на Ирѡда, и҆ на ѻ҆нїѧ, кóйто седéха съ нéго, и҆ рéче цáро на момà та: попросѝ ѿ мéне, щото ѝскашъ, и҆ ще да ти дáмъ.
23 И заклѣ̀ и҆ се: зашò щото да ми пóискашъ, ще ти дáмъ, и҆ до половѝна ѿ цáрство то ми.
24 Ѝ тїà и҆злѣзе вѫнъ, и҆ рéче на мáйка си: щò да пóискамъ; а҆ ѻ҆нà и҆ рéче: главà та на-Ꙗѡáнна крестѝтелѧ.
25 И ѧ҆́бїе влѣзе внѣтре со скóрость при цáрьатъ, и҆ пóискà и҆ рéче: ѝскамъ да мѝ дадéшъ сегà главà та на Ꙗѡáнна крестѝтелѧ на блю́до.
26 И ѿскорбѝсе цáро мнóгѡ, но зарадѝ клѣ́тва та, и҆ зарадѝ ѻ҆нѝѧ щото седéха съ нéго, не щѣà да ѝ се ѿречѐ.
27 И тóѧ чáсъ пратѝ цáро спекѹлáтѡра, и҆ заповѣ́дà да мѹ се донесѐ главà та.
28 Ѝ тóй ѿѝде, и҆ ѿсѣ́че мѹ главà та въ темнѝца та: и҆ донéсе ѧ҆ на є҆дно блю́до, и҆ дáде ѧ҆ на момà та, а҆ момà та ѧ҆ дáде на мáйка си.
29 И като чѹ́ха оу҆ченицы те мѹ, дойдóха, и҆ зéха мѹ тѣ́ло то, и҆ тѹрѝха го въ грóбатъ.
30 И собрáхасе Ѝапóстоли те при Ꙗисѹ́са, и҆ приказáха мѹ сѝчко щото сотворѝха, и҆ наѹчѝха.
31 И рéче ѝмъ: и҆дéте вы́е сáми въ пѹ́сто мѣ́сто, и҆ починéте си мáлко. Зашóто бéха мнозѝна ѻ҆нїѧ, щото дохóждаха и҆ ѿхóждаха: и҆ не мóжеха да намéратъ врéме нито да ꙗдáтъ.
32 И ѿидóха въ пѹ́сто мѣ́сто съ корáкальатъ на є҆дннѣ̀.
33 И видéха ги нарóди те като ѿѝваха, и҆ познáха го мнозѝна: и҆ стѝчехасе пѣ́ши ѿ сѝчки те грáдове тáмѡ, и҆ преварѝха ги, и҆ собрáхасе при нéго.
34 И҆ като и҆злѣ́зе вѫнъ Ꙗисѹ́съ видѐ мнóгъ нарóдъ, и҆ сожалѝ мѹ се за нѝхъ, зашóто бéха като ѻ҆вцы, кóйто нé-

матъ па́стырь: и҆ начна̀ да ги оу҆чи мно́гѡ.
35 И҆ като се замина̀ дово́лно вре́ме, дойдо́ха при не́го оу҆ченицы те мꙋ, и҆ гово́реха: мѣ́сто то є҆ пꙋ́сто, и҆ мно́го вече вре́ме замина̀.
36 Ѿпꙋсти̑ ги, да и҆да́тъ въ ѻ҆колни те чифли́цы и҆ села̀, да си кꙋпатъ хлѣ́бъ, защо́то не́матъ що да ꙗда́тъ.
37 А҆ І҆и҃сꙋсъ ѿговори̑, и҆ ре́че и҆мъ: да́йте и҆мъ вы́е да ꙗда́тъ, и҆ ре́кохa мꙋ: да и҆де́ме ли да кꙋпи́ме за двѣ́сте гро́ша хлѣ́бъ, да и҆мъ даде́ме да ꙗда́тъ:
38 А҆ то́й и҆мъ ре́че: ко́лкѡ хлѣ́бове и҆мате; и҆де́те и҆ ви́ждте, и҆ като виде́ха, ре́кохa: пе́ть хлѣ́ба, и҆ двѣ̀ ры́бы.
39 И҆ заповѣда̀ и҆мъ да ги напра́ватъ да насе́датъ си́чки те на тра́пезы на тра́пезы на зеле́на та трева̀.
40 И҆ насе́дахa на лехѝ на лехѝ по сто̀, и҆ по петдесѐ.
41 И҆ като зѐ пе́ть тѐ хлѣ́ба, и҆ двѣ̀ те ры́бы, поглѣ́дна̀ на нево̀ то, и҆ благослови̑, и҆ преломѝ хлѣ́бове те, и҆ да́ваше на оу҆ченицыте си да ги тꙋ́ратъ предъ ни́хъ: и҆ двѣ̀ те ры́бы раздѣли̑ на си́чки те.
42 И҆ ꙗ҆до́ха си́чки те, и҆ насыти́хасе.
43 И҆ собра́ха кома́ти двана́десе ко́ша пѫлни, и҆ ѿ ры́бы те.
44 И҆ бе́ха ѻ҆ні́а, кои́то ꙗ҆до́ха хлѣ́бове те, бли́зꙋ до пе́ть хі́лады человѣ́цы.
45 И҆ а҆́бі́е понꙋдѝ оу҆ченицы те си да влѣ́затъ въ геміа̀ та, и҆ да го преба́ратъ ѿдона́дъ къ Вѝѳсаі́да, доклѐ са́мъ да ѿпꙋсти наро́ды те.
46 А҆ то́й като ги ѿпꙋсти̑, ѿи́де въ гора̀ та да се помо́ли.
47 И҆ кога́то мрѫ́кна, геміа̀та бе́ше по сре́дъ морѐ то, а҆ то́й бе́ше са́мъ на земла̀ та.
48 И҆ видѐ ги защо̀ стра́дахa въ греба́нѣ то съ лопа́ты те, (защо́то и҆мъ бе́ше проти́бенъ вѣ́тѫро) и҆ ѻ҆колѡ четве́рта та стра́жа но́щна, ѿи́де бли́зꙋ при ни́хъ, и҆ хо́деше по морѐ то: и҆ и҆скаше да ги зами́не.
49 А҆ ѻ҆ни̑ като го виде́ха че хо́ди по морѐ то, помысли́ха защо̀ є҆ привидѣ́ніе, и҆ и҆звыка́ха:
50 (Защо́то си́чки те го виде́ха, и҆ смꙋти́хасе,) и҆ а҆́бі́е продꙋма̀ съ ни́хъ и҆ ре́че и҆мъ: дерза́йте, а҆́зъ самь, не бо́йтесе.
51 И҆ влѣ́зе при ни́хъ въ геміа̀ та: и҆ оу҆тиши́се вѣ́тѫро, и҆ мно́гѡ по́вече въ се́бе се страхꙋ́ваха, и҆ оу҆дивла́ваха.
52 Защо́то не разꙋмѣ́ха за хлѣ́бове те, поне́же бе́ше сѫрдцѐ то и҆мъ ѿкамене́но.
53 И҆ замина́ха та дойдо́ха въ земла̀ та Генисаре́тска: и҆ запре́ха геміа̀ та (въ лі́ма́натъ.)

54 И като ѝзлѣзоха ѻ҆нѝ ѝзъ
гемі́а та, а҆́бїе го позна́ха:
55 И ѡ҆тъ́рча́ха си́чка та
ѻ҆на́ѧ страна̀, ѝ начна́ха да
прино́сатъ на ѻ҆́дрове бо́лны
те, де́то чꙋ́ха че є҆ та́мъ.
56 И де́то влѣзеше въ села̀,
ѝлѝ въ гра́дове, ѝлѝ въ чифлѝцы, по кръстопѫтища та
тꙋ́раха бо́лны те: ѝ мо́леха
го баре́мъ до полы̀ те на-дре́хи
те мꙋ да се прико́снатъ: ѝ
колцы́на се прикоснꙋ́ваха ѝсцѣлѣ́ваха.

ГЛАВА 3.

Ѝ СОБРАХАСѢ кодъ не́го
Фарі́сеи те, ѝ нѣ́кои ѿ кни́жницы те, кои́то бе́ха дошлѝ
ѿ Ї҆ерꙋсалѝмъ:
2 И като виде́ха нѣ́кои ѿ ѹ҆ченицы те мꙋ, защо̀ ꙗде́ха съ
нечи́сти (си́рѣчь съ не́змы́ены)
рѫцѣ̀ хлѣ́бъ, ѹ҆кора́ваха ги.
3 (Защо́то Фарі́сеи те, ѝ
си́чки те Ї҆ꙋде́е, а҆́ко не́змы́ѧтъ
хꙋ́бавѡ до ла́кти те рѫцѣ̀ те
си, не ꙗда́тъ хлѣ́бъ, защо́то
дръжа́тъ преда́нїе то на-ста́рцы те.
4 И кога́то се вѫрна́тъ ѿ
паза́ратъ, а҆́ко се не ѹ҆мы́ѧтъ,
не ꙗда́тъ хлѣ́бъ, ѝ дрꙋ́ги мно́го
и́ма, кои́то са прїа́ли да дръжа́тъ: като мы́нѣ то на-ча́ши
те, ѝ сто́мны те, ѝ котлѝ те,
ѝ ѻ҆́дрове те.)
5 По́слѣ го попыта́ха Фарі́сеи
те ѝ кни́жницы те: защо̀ ѹ҆ченицы те ти не хо́датъ по
преда́нїе то на-ста́рцы те,
но съ не́змы́ены рѫцѣ̀ ꙗда́тъ
хлѣ́бъ;
6 Ѝ то́й и́мъ ѿговорѝ, ѝ ре́че:
добрѣ̀ пророчествоꙋвà Иса́ї́а за
ва́съ лицемѣ́рцы те, каквото
є҆ пи́сано: тїѧ̀ лю́дїе съ ѹ҆ста̀
та ме почи́татъ, а҆ сѫрдцѣ̀ то
и́мъ дале́че ѿстои́ ѿ ме́не.
7 Но на пра́здн҃ѡ ме почи́татъ, поне́же поеꙋча́ватъ ѹ҆чѣ́нїа, за́повѣди человѣ́чески.
8 Защо́то като ѿстави́хте
заповѣ́дь та̀ Бж҃їа, дръжи́те
преда́нїа та человѣ́чески, си́рѣчь ѹ҆мы́ванїе то на-гърне́та
та ѝ на ча́ши те, ѝ дрꙋ́ги подо́бни таки́ва, мно́го пра́вите.
9 И гово́реше и́мъ: добрѣ̀
разва́лате заповѣ́дь та̀ Бо́жїа,
да ѹ҆ва́рдите преда́нїе то
ва́ше:
10 Защо́то Мѡѷсе́й ре́че:
почи́тай баща̀ си ѝ ма́йка си:
ѝ ко́йто злосло́ви баща̀ си ѝ
ма́йка си, со сме́рть да ѹ҆мре.
11 И вы́е гово́рите: а҆́ко речѣ̀
человѣ́къ на баща̀ си, ѝлѝ на
ма́йка си: корва́нъ (кое́то ще
да речѣ̀ да́ръ) є҆ ѻ҆нова̀, съ кое́то
ще да се по́лꙋзвашъ ѿ ме́не:
12 И не ѿста́ѩте ве́че да
напра́ви на баща̀ си ѝлѝ на
ма́йка си нѝщо:
13 И разва́лате сло́во то
Бо́жїе съ ва́ше то преда́нїе,
кое́то преда́дохте: ѝ дрꙋ́ги
мно́го подо́бни таки́ва пра́вите.
14 И повыка̀ си́чкїатъ народъ, ѝ гово́реше и́мъ: послꙋ́-

шайте ме си́чки те, и̂ разѹмѣ́йте.

15 Не́ма ни́коѧ ве́щь, ко́ѧто, а̂ко вла́зи и̂зъ вѫ́нъ въ человѣ́ка, мо́же да го ѡ̂скверни: но ѻ̂нѣ́ѧ, кои́то и̂зла́затъ ѿ не́гѡ, тїѧ́ са щото ѡ̂скверна́ватъ человѣ́ка.

16 Кои́то и̂ма оу̂ши да слѹ́ша, не́ка слѹ́ша.

17 И когато се махна̀ ѿ наро́датъ, и̂ влѣ́зе въ кѫ́щи, попыта́ха го оу̂ченицы те мѹ́ за при́тча та.

18 И ре́че и̂мъ: така̀ ли сте и̂ вы́е неразѹ́мни: не разѹмѣ́вате ли, защо̀ си́чко не́що, коѐто ѿ вѫ́нъ вла́зи въ человѣ́ка, не мо́же да го ѡ̂сквѐрни;

19 Защо́то не вла́зи въ сѫ́рдцѐ то мѹ́, но въ оу̂тро́ба та мѹ́: и̂ презъ а̂федро́натъ и̂зла́зи, и̂ и̂зчи́стѹва си́чки те ѧ̂стїѧ.

20 И̂ гово́реше, защо̀ ѻ̂нова̀, щото и̂зла́зи ѿ человѣ́ка, то̀ ѡ̂скверна́ва человѣ́ка.

21 Защо́то ѿ внѐтре ѿ сѫ́рдцѐ то на-человѣ́цы те и̂зла́затъ зли̂ те помышле́нїѧ, прелюбодѣ́йства, блѹ́дове, оу̂ки́йства.

22 Краде́нїѧ, ла́комства, ѻ̂би́ды, лѹка́вства, ле́сть, срамо́тны ра́боты, за́висть, хѹла̀, го́рдость, безѹ́мїе.

23 Си́чки те тїѧ́ злины̀ и̂зъ внѐтре и̂зла́затъ, и̂ ѡ̂скверна́ватъ человѣ́ка.

24 И като стана̀ ѿ та́мѡ, ѿи́де въ сѹ́норе те Тѹ́рски и̂ Сїдѹ́нски: и̂ като влѣ́зе въ е̂дна̀ кѫ́ща, не и̂скаше да го зна́е ни́кой: но неможѐ да се оу̂кры́е.

25 Защо́то като чѹ̀ е̂дна̀ жена̀ за не́го, на-ко́ѧто дѹше́рка та и̂маше дѹ́хъ нечи́стъ, дойдѐ и̂ припадна̀ на нозѐ те мѹ́,

26 (И жена̀ та бе́ше е̂ллинка, Сѵрофїнїки́са ро́домъ,) и̂ мо́леше го да и̂згони дїа́волатъ ѿ дѹше́рка та и̂.

27 Я̂ Ї҆исѹ́съ и̂ ре́че: ѡ̂ставѝ пе́рво да се насы́татъ ча́да та: защо́то не е̂ добро̀ да ѿи́ме нѣ́кой хлѣ́батъ ѿ ча́да та, и̂ да го фѫрли на псе́та та.

28 Я̂ ѻ̂на̀ мѹ́ ѿговорѝ, и̂ ре́че: е̂й, Го́споди: защо́то и̂ кѹ́ченца та ѿдо́лѹ подъ тра́пеза та а̂да́тъ ѿ трохѝ те (кои́то па́датъ) ѿ дѣца̀ та.

29 И ре́че и̂: за това̀ сло́во и̂дѝ: и̂злѣ́зе дїа́воло ѿ дѹше́рка та ти.

30 И като ѿи́де въ кѫ́ща та си, намерѝ защо̀ дїа́воло бе́ше и̂злѣзна́лъ, и̂ дѹше́рка та и̂ лежѐше на ѻ̂дѫ́ратъ.

31 И пакъ и̂злѣ́зе Ї҆исѹ́съ ѿ сѹ́норе те Тѹ́рски и̂ Сїдѹ́нски, и̂ дойдѐ на морѐ то Галїле́йско междѹ сѹ́норе те Декапо́лски.

32 И приве́доха мѹ́ е̂ди́нъ глѹ́хъ и̂ гѹгни́въ, и̂ мо́леха го да си тѹ́ри на не́го ржка̀ та.

33 И като го ѿдѣлѝ ѿ наро́датъ на е̂динѣ̀, тѹрѝ си

пржсти те въ оушѝ те мꙋ, и̂ плюнѧ̀ и̂ пофанѧ̀ го за а̂зы́катъ,

34 И поглѣднѧ̀ на нѣбѐ то, и̂ воздыхнѧ̀, и̂ ре́че мꙋ є̂ффаѳà: коѐто ще да речѐ, ѿвори́се.

35 И то́ѧ ча́съ се ѿвори́ха оушѝ те мꙋ, и̂ разрѣжрза́се вѫзело на-а̂зы́катъ мꙋ, и̂ гово́реше пра́вѡ.

36 И запретѝ и̂мъ да не ка́жатъ ни́комꙋ: и̂ ко́лкото и̂мъ то́й запрещѧ́ваше, то́лко ѻ̂нѝ по̀ мно́го проповѣ́дꙋваха.

37 И мно́го по́вече се чꙋ́деха, и̂ гово́реха: всѐ добрѐ пра́ви: и̂ глꙋ́хи те пра́ви да чꙋ́ватъ, и̂ нѣ́мы те да гово́ратъ.

ГЛАВА И҃.

ВЪ ѻ̂ны́ѧ дни̂, поне́жѣ бе́ше весмѧ̀ мно́го наро́до, и̂ не́маха що да ꙗда́тъ, повыкѧ̀ Ісꙋ́съ оу҃ченицы те си, и̂ ре́че и̂мъ:

2 Ми́ло ми є̂ за наро́датъ, защѐ ве́че трѝ дни̂ седатъ при ме́не, и̂ не́матъ що да ꙗда́тъ:

3 И а̂ко ги ѿпꙋ́стимъ гла́дны въ кѫщи те и̂мъ, ще да за́пратъ по пѫтьатъ: защо́то нѣ́кои ѿ ни́хъ са дошлѝ ѿ дале́че.

4 И ѿговори́ха мꙋ оу҃ченицы те мꙋ: а̂ ѿ гдѣ́ мо́же нѣ́кой да ги насы́ти съ хлѣ́бъ тꙋ́ка въ пꙋсты́ня та;

5 И попыта́ ги: ко́лко хлѣ́бове и̂мате; а̂ ѻ̂нѝ ре́коха: се́дмь.

6 И заповѣда̀ на наро́датъ да насе́датъ по земла̀ та: и̂ земѧ̀ седмь тѐ хлѣ́бове, и̂ като воздѧ́де хвала̀, преломѝ, и̂ да́ваше ги на оу҃ченицы те си да ги сла́гатъ предъ ни́хъ: и̂ сложи́ха ги предъ наро́датъ.

7 И и̂маха и̂ ма́лю ры́бицы: и̂ ни́хъ като благословѝ, ре́че да сло́жатъ и̂ тѣ́хъ предъ ни́хъ.

8 И ꙗ̂доха, и̂ насыти́хасѧ: и̂ вдигна́ха а̂ртиса́ли те кома́те, се́дмь ко́шницы.

9 И бе́ха ѻ̂нїа що́то ꙗ̂доха до че́тыри хїлѧ́ды: а̂ по́слѣ ги ѿпꙋстѝ.

10 И а̂бїе влѣ́зе въ гемїа та съ оу҃ченицы те си, и̂ дойдѐ въ страны̀ те Далманꙋфа́нски.

11 И и̂злѣ́зоха Фарїсе́и те, и̂ фана́ха да се препи́ратъ съ не́го, и̂ и̂скаха зна́менїе ѿ не́гѡ, и̂ и̂скꙋша́ваха го.

12 И̂ Ісꙋ́съ като воздѫхнѧ̀ съ дꙋ́хатъ си, ре́че: защѐ то́ѧ ро́дъ зна́менїе и̂ще; и̂стина ви гово́римъ, защѐ не щѐ да се дадѐ на то́ѧ ро́дъ зна́менїе,

13 И ѡ̂ставѝ ги, и̂ влѣ́зе па́ки въ гемїа та, и̂ замина̀ ѡ̂дона́дъ.

14 И забрави́ха да зе́матъ хлѣ́бъ оу҃ченицы те мꙋ: и̂ не́маха съ се́бе си ѡ̂свѣ́нь є̂ди́нъ хлѣ́бъ въ гемїа та.

15 И зара́чеше и̂мъ, и̂ гово́реше: гле̂дайте хꙋ́бавѡ, чꙋ́вай-

тесе ѿ квасѫтъ Фарїсе́йски, и҆ ѿ квасѫтъ Ѵ́ирѡдовъ.

16 И помышла́ваха по между̀ си, и҆ гово́реха: че хлѣ́бове не зе́хме.

17 И като разѹмѣ̀ Ї҆исѹ́съ това̀, ре́че и҆мъ: защѡ̀ помышла́бате че не́мате хлѣ́бове; і҆о́ще ли ѡ҆камене́ло и҆мате сѫрдцѐ то си:

18 Ѵ́очи и҆мате, и҆ не ви́дите, и҆ ѹ҆ши и҆мате, и҆ не чѹ́ете; и҆ не по́мните ли;

19 Кога́то преломи́хъ петь тѐ хлѣ́бове на петь тѐ хі́лады человѣ́цы, ко́лко ко́ша пѫлны съ кома́ти вдигна́хте: и҆ ре́коха мѹ: дванаде́сать.

20 А҆ кога́то разломи́хъ седмь тѐ хлѣ́бове на четыри тѐ хі́лады, ко́лко ко́шници пѫлны съ кома́ты вдигна́хте; а҆ ѻ҆нѝ мѹ ре́коха: се́дмь.

21 И гово́реше и҆мъ: какѡ не разѹмѣ́вате;

22 И дойдѐ въ Ѳ҃исаи́да; и҆ приве́доха мѹ є҆ди́нъ слѣпе́цъ, и҆ мо́леха го да мѹ се прико́сне.

23 И като фана̀ за рѫка̀ та слѣ́пыатъ, и҆зве́де го вѫнъ и҆зъ село̀ то: и҆ плюна̀ на ѻ҆чи̑ те мѹ, и҆ тѹрѝ си рѫцѐ те на не́го, и҆ пы́таше го, да ли ви́ди не́що.

24 И като поглѣдна̀, гово́реше: ви́димъ человѣ́цы те, като дѫрве́та че хо́датъ.

25 А҆ по́слѣ па́къ си тѹрѝ рѫцѐ те на ѻ҆чи̑ те мѹ, и҆ направѝ го да проглѣ́дне: и҆ ѹ҆правѝсе, и҆ видѐ ꙗ҆́снѡ си́чко.

26 И пратѝ го въ кѫща та мѹ, и҆ ре́че мѹ: нито въ село̀ то да влѣ́зешъ, нито да ка́жешъ нѣ́комѹ въ село̀ то.

27 И и҆злѣ́зе Ї҆исѹ́съ и҆ ѹ҆ченицы те мѹ въ села̀ та на Фїлїппова та Кесарі́а и҆ по пѫтьатъ пы́таше ѹ҆ченицы те си, и҆ гово́реше и҆мъ: кого̀ ме гово́ратъ человѣ́цы те да са́мь;

28 А҆ ѻ҆нѝ ѿговори́ха: (нѣ́кои гово́ратъ) Ї҆ѡа́нна крести́тела: а҆ дрѹ́ги, Илі́а: а҆ дрѹ́ги, є҆дного̀ ѿ проро́цы те.

29 А҆ то́й и҆мъ ре́че: а҆ вы́е кого̀ ме гово́рите да са́мь; и҆ ѿговорѝ Пе́тръ, и҆ ре́че мѹ: ты̀ си Хрїсто́съ.

30 И запретѝ и҆мъ, да не гово́ратъ ни́комѹ (ни́що) за не́го.

31 И начна̀ да ги ѹ҆чи, защѡ̀ тре́бва Сы́нъ человѣ́ческїй да постра́да мно́го, и҆ да бѫде и҆скѹше́нъ ѿ ста́рцы те, и҆ а҆рхїере́и те, и҆ кни́жници те, и҆ да го ѹ҆бі́атъ и҆ по трѝ дни̑ по́слѣ да воскре́сне.

32 И дѹ́маше ꙗ҆́вѡ сло́во то, и҆ като го земà Пе́тръ, фана̀ да мѹ запреща́ва.

33 А҆ Ї҆исѹ́съ като се ѡ҆бѫрна̀ та поглѣ́дна̀ на ѹ҆ченицы те си, запретѝ на Петра̀, и҆ ре́че мѹ: и҆дѝ задъ ме́не, Сатано̀, защо́то не мы́слишъ Бо́жественны те ра́боты, но человѣ́чески те.

34 И повыкà нарóды те сѫ
оу҆ченицы те си, и҆ рéче и҆мъ:
кóйто и҆ска да хóди слѣдъ
мéне, да се ѿфѫрли ѿ сéбе
си, и҆ да зéме крѫстатъ си, и҆
да дóйде по мéне.
35 Защóто кóйто и҆ска да
си оу҆вáрди живóтатъ, ще да
го загѹби: а҆ кóйто загѹби
живóтатъ си заради̑ мéне, и҆
заради̑ Ѥвáггелїе то, тóй ще
да го оу҆вáрди.
36 Защóто, що щѐ да се
пóлзѹва человѣ́къ, а҆ко при-
добі́е и҆ си́чкїатъ свѣ́тъ, а҆
загѹби си дѹшà та;
37 Или̑ каквò ще да дадѐ
человѣ́къ размѣ́нка за дѹшà
та си:
38 Защóто кóйто се засрáми
ѿ мéне, и҆ ѿ мои̑ те слове-
сà въ тóа рóдъ прелюбо-
дѣ́йственный и҆ грѣ́шный, и҆
Сы́нъ человѣ́ческїй ще да се
засрáми ѿ нéгѡ, когáто дóйде
въ слáва та на-Ѻтцà своегѡ̀
со свати̑ те А҆́гг҃ли.

ГЛАВА Ѳ҃.

И҆ говóрѣше и҆мъ: и҆стина
ви дѹмамъ, защò и҆ма нѣ́кои ѿ
тїа, що стоѧ́тъ тѹ́ка, кóйто
не щáтъ да вкѹ́сатъ смéрть,
докалѐ не ви́датъ цáрство то
Бóжїе, защò и҆́де въ си́ла.
2 И по шéсть дни̑ пóслѣ
земà Ї҆исѹ́съ Петрà и҆ Ї҆акѡ́в-
ва и҆ Ї҆ѡáнна, и҆ покачи̑ ги на
є҆днà горà высóка сáми на
є҆динѣ́: и҆ преѡбразúсе предъ
ни́хъ.
3 И дрéхи те мѹ́ свѣ́теха, и҆
бѣ́ха бѣ́лы по премнóгѡ като
снѣ́гъ, каквы̀ то не мóже бѣ́-
лилникъ да и҆збѣ́ли на землà
та.
4 И ꙗви̑ и҆мъ се И҆лїà съ
Мѡѷсéа: и҆ разговáрахасе съ
Ї҆исѹ́са.
5 И ѿговори̑ Пéтръ, и҆ рéче
на Ї҆исѹ́са: Оу҆чи́телю, добрò
ни є҆ да бѫдеме тѹ́ка: и҆ да
напрáвиме три колы́бы, тéбе
є҆днà, и҆ на Мѡѷсéа є҆днà, и҆
є҆днà на И҆лїà.
6 Защóто не знáеше що да
речѐ: понéже бѣ́ха мнóгѡ оу҆-
стрáшени.
7 И ѻ҆блакъ ги ѡ҆сѣнáваше,
и҆ прїи́де глáсъ и҆зъ ѻ҆блакатъ,
кóйто говóреше: тóа є҆
Сы́нъ мóй возлю́бленный, не́-
го слѹ́шайте.
8 И внезáпѹ като погле́д-
днáха, не видéха вече ни́ко-
го тóкмѡ самагò Ї҆исѹ́са со
сéбе си.
9 И като слáзеха ѿ горà
та, запретѝ и҆мъ, да не кá-
жатъ ни́комѹ ѻ҆ны́а рáботы,
що ги видéха, но тóкмѡ ко-
гáто воскрéсне ѿ мéртви те
Сы́нъ человѣ́ческїй.
10 И оу҆дѫржáха въ сéбе си
слóво то, и҆ пы́тахасе по ме-
ждѹ̀ си що щѐ да речѐ товà,
и҆зъ мéртви те да воскрéсне.
11 И го попытáха, и҆ рéко-
ха: защò говóратъ кни́жницы

те, че трѣбва да дойде Илїа̀ по̀ напре̑дъ;
12 Ѝ Ї҆и҆с҆ъ̀ и҆мъ̀ ѿговорѝ, и҆ ре́че: Илїа̀ ще до́йде по̀ напре́дъ, да ᲂу҆стро́и си́чки те (работы): и҆ каквото̀ є҆ пи́сано за С҃ына человѣ́ческаго, така̀ трѣ́бва да постра́да мно́го и҆ да се ᲂу҆ничижѝ.
13 Но говори́мъ ви, и҆ Илїа̀ дойдѐ, и҆ направи́ха мѝ що̀то и҆ска́ха, каквото̀ є҆ пи́сано за не́го.
14 И҆ като дойдѐ при ᲂу҆ченицы те си, видѐ мно́го наро́дъ ѻ҆колѡ̀ ни́хъ, и҆ кни́жницы те, кои́то и҆мъ̀ предла́гаха и҆спытова́нїѧ.
15 И҆ а҆́бїе като го видѐ си́чкїо наро́дъ, ᲂу҆диви́хасе: и҆ притѫ́рчоваха та го поздравлѧ́ваха.
16 И҆ попыта̀ кни́жницы те: що ги и҆спы́тѹвате;
17 И҆ ѿговорѝ є҆ди́нъ ѿ наро́датъ, и҆ ре́че: ᲂу҆чи́телю, дове́дохъ сы́на моего̀ при те́бе, ко́йто и҆ма дѹ́хъ нѣ́мъ:
18 И҆ гдѣ́то го фа́не, разтро́шѹва го, и҆ пѣ́на течѐ и҆з̾ ᲂу҆ста̀ та мѝ, и҆ скѫ́рца со зѫ́бѝ те си, и҆ вдѫрвѹ́васе: и҆ ре́кохъ на ᲂу҆ченицы те ти да го и҆зго́натъ, и҆ немого́ха.
19 И҆ ѿговорѝ Ї҆и҆с҆ъ̀ и҆ ре́че мѝ: ѿ ро́де невѣ́рный, до кога̀ ще вѫдемъ съ ва́съ; до кога̀ ще вы̀ тѫрпи́мъ; доведе́те ми го.
20 И҆ доведо́ха мѝ го: и҆ като го видѐ (момчѐ то), то́а ча́съ го стре́се дѹ́хо, и҆ падна̀ на земла̀ та, и҆ тарка́лѧшесе, и҆ пѣ́на пѹ́щаше.
21 И҆ попыта̀ ѻ҆тца̀ мѝ: ко́лко вре́ме и҆ма ѿ каквѡ̀ мѝ є҆ стана́ло то̀ва; а҆ то́й ре́че: ї҆о́ще ѿ ма́лко дѣтѐ.
22 И҆ мно́го пѫти го є҆ фѫрла́лъ въ ѻ҆́гнь, и҆ въ вода̀, да го погѹ́би: но а҆ко мо́жешъ нѣ́що, помогнѝ ни, като се ᲂу҆ми́лостивишъ за на́съ.
23 Ѝ Ї҆и҆с҆ъ̀ мѝ ре́че: а҆ко мо́жешъ да вѣ́ровашъ нѣ́що, си́чко є҆ возмо́жно на ѻ҆ного́ва, ко́йто вѣ́рѹва.
24 И҆ а҆́бїе и҆звыка́се ѻ҆те́цо на-дѣтѐ то, и҆ со слѫ́зы гово́реше: вѣ́рѹвамъ Гдⷭ҇и, помогнѝ на мо́е то невѣ́рїе.
25 Ѝ Ї҆и҆с҆ъ̀ като видѐ че се сти́ча наро́дъ, запретѝ на нечи́стыатъ дѹ́хъ, и҆ гово́реше мѝ: дѹ́ше нѣ́мый и҆ глѹхїй, а҆́зъ ти повела́вамъ, и҆злѣ́зъ и҆з̾ не́гѡ, и҆ да не влѣ́зешъ вече въ не́го.
26 Ѝ несчи́тый дѹ́хъ като и҆звыка̀, и҆ като го стре́се мно́гѡ, и҆злѣ́зе: и҆ бы́дѐ като ме́ртвъ, що̀то мнози́на гово́реха, че ᲂу҆мрѐ.
27 Ѝ Ї҆и҆с҆ъ̀ го фана̀ за рѫ́ка̀ та, и҆ вдигна̀ го, и҆ стана̀.
28 И҆ като влѣ́зе то́й въ кѫ́щи, попыта́ха го ᲂу҆ченицы те мѝ на є҆ди́нѣ: защѡ̀ ні́е не мого́хме да го и҆зго́ниме:

29 И рече имъ: тоа родъ дрѹго іаче не ізлази, токмѡ съ молитва и съ постъ.
30 И когато ізлѣзоха ѿ тамѡ, замінѹваха презъ Галїлеа: и не искаше да разѹмѣе нѣкой.
31 Защото оучеше оученицы те си, и говореше имъ: защо Сынъ человѣческїй ще бѫде предаденъ въ рѫцѣ те человѣчески, и ще да го оубіатъ: и като го оубіатъ, въ третїй день ще да воскресне.
32 И они не разѹмѣха словото, и страхъ ги беше да го попытатъ.
33 И дойде въ Капернаѹмъ: и като влѣзе въ кѫщи, попыта ги: що помышлаваахте въ себе си по пѫтьатъ;
34 И они мѫлчеха: защото беха се испытѹвали по пѫтьатъ по междѹ си кой е по големъ.
35 И когато седна, повыка двана́десете, и рече имъ: който иска да е прѣвъ, да бѫде ѿ сички те най послѣденъ, и на сички те слѹга.
36 И зема едно дѣтенце, и тѹри го по средъ ніхъ: и като го пригѫрна, рече имъ:
37 Който прїиме едно такова дѣтенце въ моѐ то име, мене прїима: и който прїима мене, не прїима мене, но онова, който ме е пратилъ.
38 И ѿговори мѹ Іоаннъ, и рече: Оучителю, видехме нѣкого си, че съ твое то име изгонаваше бѣсове те, който не ходи слѣдъ насъ: и возбраніхме мѹ, защото не ходи по насъ.
39 И Іисѹсъ рече: не бранете мѹ: защото не е никой, който ще да сотвори сила въ моѐ то име, и ще да може скорѡ да ме злослови:
40 Защото, който не ви е противенъ, за васъ е (добромысленникъ.)
41 И който вы напои една чаша вода въ моѐ то име, защото сте Христови: истина ви говоримъ: не ще да изгѹби заплата та си,
42 И който соблазни едного ѿ малки те тіа, който вѣрѹватъ въ мене: по добрѣ мѹ е, да се привѫрже камень воденичанъ околѡ шіа та мѹ, и да бѫде фѫрленъ въ морѐ то.
43 И ако те соблазнава рѫка та ти, ѿсѣчи а: по добрѣ ти е сосъ една рѫка да влѣзешъ въ животатъ, нежели да имашъ двѣ рѫцѣ, та да влѣзешъ въ геенна та, въ неѹгасимыатъ огнь:
44 Гдѣто червѫко нихенъ не оумира, и огньо не оугасѹва.
45 И ако нога та твоа те соблазнава, ѿсѣчи а: по добрѣ ти е да влѣзешъ въ животъ хромъ, нежели да имашъ двѣ нозѣ, и да бѫдешъ фѫрленъ

въ геенна та, въ неѹгасимыатъ ѻгнь.

46 Гдѣто червако нихенъ не оумира, и ѻгньо не оугасноѹва.

47 И ако ѻко то ти те соблазнава, извади го: по добре ти е съ еднѡ ѻко да влѣзешъ въ царство то Бжіе, нежели двѣ ѻчи да имашъ та да бждешъ метнатъ въ геенна та ѻгненна:

48 Гдѣто червако нихенъ не оумира, и ѻгньо не оугасноѹва.

49 Зашото секой съ ѻгнь ще да се ѡсоли: и секоа жертва со соль ще да се ѡсоли.

50 Добра е соль та: но ако соль та бжде несолена, со що ще да се ѡсоли; имайте соль въ себе си, и мир имайте междѹ себе си.

ГЛАВА Г.

И СТАНА ѿ тамѡ, и дойде въ сѹнори те Іѹдейски, ѻдонадъ Іордана: и пакъ се собраха народи при него: и каквото имаше ѻбычай, пакъ ги оучеше.

2 И дойдоха при него Фарісеи те и попыта́ха го да ли има власть мжжъ да ѡстави жена та си: искѹшавающе го.

3 И Іисѹсъ ѿговори, и рече имъ: що ви е заповѣдалъ Моусей;

4 И они рекоха: Моусей е заповѣдалъ да напише книга простена, и да а ѡстави.

5 И ѿговори Іисѹсъ, и рече имъ: по ваше то твжрдо сердце ви написа Моусей та за заповѣдь:

6 Но ѿ начало то на-создание то, мѹжъ и жена ги е сотворилъ Бгъ.

7 (И рече:) заради това ще ѡстави человѣкъ баща си и майка си, и ще се прилѣпи при жена та си.

8 И ще бждатъ двама та въ една плоть: що не са вече двама, но една плоть.

9 Ѡнова прочее що е Бгъ соединилъ, человѣкъ да го не раздѣлава.

10 И въ кжща та паки оучениці те мѹ го попыта́ха за това.

11 И рече имъ: който си ѡстави жена та, и ѡженисе за дрѹга, прелюбодѣйствѹва съ нея.

12 И ако жена та ѡстави мжжѣтъ си, и ѡженисе за дрѹгиго, прелюбодѣйствѹва.

13 И приносеха мѹ дѣца, да се прикосне до них: а оучениці те се караха на они, що ги доносеха.

14 А Іисѹсъ, като виде, разсжрдисе, и рече имъ: ѡставете дѣца та да дохождатъ кодъ мене, и не бранете имъ: зашото на-такива е царство то Бжіе.

15 Истина ви говоримъ:

защо̀ кóйто не прїѝме цáрство то Бж҃їе като є҆днò дѣтѐ, не щѐ да влѣзе въ нéго.
16 И като ги пригѫрнà, тврѝ си рѫцѐ те на нѝхъ, и҆ благословлáваше ги.
17 И като и҆злѣзе тóй на пѫтьатъ, притѫрчà є҆дѝнъ человѣкъ, и҆ клекнà на колѣна та си предъ нéго, и҆ попытà го: оу҆чѝтелю благїѝ, що да напрáвимъ да наслѣдимъ живóтъ вѣчный;
18 А҆ Ї҆исóсъ мѝ рéче: що ме вы́кашъ блáгъ; нѝкой не є҆ блáгъ, тóкмѡ є҆дѝнъ Бг҃ъ.
19 Зáповѣди те знáешъ: не прелюбодѣйствѝ: не оу҆крáди: не лжесвидѣтелствѝ: не сотворѝ ѡ҆вѝда нѝкомѝ: почѝтай баща̀ си и҆ мáйка си.
20 А҆ тóй ѿговорѝ, и҆ рéче мѝ: Оу҆чѝтелю, тїа самѣ сѝчки те сохранѝлъ ѿ младость тà си.
21 А҆ Ї҆исóсъ като поглѣднà на нéго, возлюбѝ го, и҆ рéче мѝ: ї҆óще є҆днò ти не достѝга: и҆дѝ, и҆ що̀то и҆машъ продáй го, и҆ раздáй на сиромáси те и҆ ще и҆машъ сокрóвище на небò то: и҆ є҆лà ходѝ слѣдъ мéне, като зéмешъ кръстатъ.
22 А҆ тóй се ѡ҆скорбѝ за товà слóво, и҆ ѿи҆де си печáленъ: защóто и҆мáше мнóго стóка.
23 И҆ Ї҆исóсъ като ѡ҆вглѣдà на ѻ҆колѡ, рéче на оу҆ченицы те си: каквѡ̀ мѫчнѡ ще влѣзатъ въ цáрство то Бж҃їе ѻ҆нїа,
24 А҆ оу҆ченицы те се оу҆дивлáваха за словесà та мѝ. А҆ Ї҆исóсъ пакъ ѿговорѝ, и҆ рéче и҆мъ: чáда, каквѡ̀ мѫчнѡ ще да влѣзатъ въ цáрство то Бж҃їе ѻ҆нїа, кóйто се надѣятъ на богáтство-то,
25 Защóто, по̀ лéснѡ є҆ да прéйде велѣ́до презъ и҆глéны оу҆ши, нéжели богáтыо да влѣзе въ цáрство то Бж҃їе,
26 А҆ ѻ҆нѝ се оу҆дивлáваха пóвече, и҆ говóреха по междѝ си: и҆ кóй мóже да се спасѐ;
27 И като поглѣднà Ї҆исóсъ на нѝхъ, рéче: оу҆ человѣцы те є҆ (товà) невозмóжно, но нѐ (и҆) оу҆ Бг҃а: защóто сѝчко нѣщо є҆ возмóжно оу҆ Бг҃а.
28 И начнà Пéтръ да мѝ дѝма: є҆то, нїе ѡ҆ставѝхме сѝчко, и҆ послѣдовáхме по тéбе.
29 И ѿговорѝ Ї҆исóсъ, и҆ рéче: и҆стина ви говóримъ: защóто нéма нѝкой, кóйто є҆ ѡ҆ставѝлъ дóмъ, и҆лѝ брáтїа, и҆лѝ сестры̀, и҆лѝ ѻ҆тцà, и҆лѝ мáйка, и҆лѝ женà, и҆лѝ чáда, и҆лѝ селà, заради̇ мéне, и҆ заради̇ Ѥ҆вáггелїе то:
30 Кóйто не щѐ да прїѝме стокрáтнѡ сегà въ товà врéме въ гонéнїе то, кѫщи, и҆ брáтїа, и҆ сестры̀, и҆ ѻ҆тцà, и҆ мáйка, и҆ чáда, и҆ селà, а҆ въ бѫ́дѫщїй вѣкъ живóтъ вѣчный.
31 И мнозѝна пéрви ще бѫдатъ послѣдни: а҆ послѣдни те пéрви.
32 И бéха на пѫтьатъ, и҆

воска́чꙋвахасе во 'Іерꙋсали́мъ: а҆ 'Іисꙋ́съ ги преваа́раше, и҆ чꙋ́дехасе, и҆ като и҆де́ха по не́го, боя́хасе, и҆ земѧ̀ па́ки двана́десеть те, и҆ начна̀ да и҆́мъ ка́зꙋва ѻ҆ны́ѧ (ра́боты) кои́то ще́ха да мꙋ се слꙋ́чатъ.

33 Защѡ̀ є҆́то, воска́чꙋвамесе во 'Іерꙋсали́мъ, и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй ще бѫде преда́денъ на а҆рхїере́и те и҆ кни́жницы те, и҆ ще да го ѡ҆сꙋ́датъ на сме́рть, и҆ ще го предада́тъ на а҆зы́цы те:

34 И҆ ще мꙋ се порꙋга́тъ, и҆ ще го бїа́тъ, и҆ ще го заплю́ватъ, и҆ ще да го оу҆бїа́тъ: и҆ въ тре́тїй де́нь ще воскре́сне.

35 И҆ дойдо́ха предъ не́го 'Іа́кѡвъ и҆ 'Іѡа́ннъ сыновѐ те Зеведе́еви, и҆ ре́коха мꙋ: Оу҆чи́телю, и҆скаме да напра́вишъ намъ, що да ти пои́скаме.

36 И҆ 'Іисꙋ́съ и҆́мъ ре́че: що и҆скате да ви напра́вимъ;

37 И҆ ѻ҆ни̑ мꙋ ре́коха: да́й ни да се́дneме є҆ди́нъ ѿ де́сна та, а҆ дрꙋ́гїо ѿ ле́ва та ти страна̀ въ сла́ва та твоѧ̀.

38 И҆ 'Іисꙋ́съ и҆́мъ ре́че: не зна́ете що и҆скате: мо́жете ли да пїете ча́ша та, коа́то а҆́зъ пїемъ, и҆ съ крещѐнїе то, съ кое́то се а҆́зъ кр҃щава́вамъ, да се кр҃стите;

39 И҆ ѻ҆ни̑ мꙋ ре́коха: мо́жеме. И҆ 'Іисꙋ́съ и҆́мъ ре́че: вои́стиннꙋ ча́ша та коа́то а҆́зъ пїемъ, ще и҆спїе́те, и҆ съ крещѐнїе то, съ кое́то се а҆́зъ кр҃щава́вамъ, ще се кр҃стите:

40 И҆ да се́дnете ѿде́снѡ и҆ ѿлѣ́вѡ ми: не стои̑ оу҆ ме́не да го да́мъ, но (ще да се дадѐ) на ѻ҆ні́ѧ, на кои́то є҆ приго́твено.

41 И҆ като чꙋ́ха двана́десете, фана́ха да се сѫрдатъ за 'Іа́кѡва и҆ 'Іѡа́нна:

42 И҆ 'Іисꙋ́съ ги повыкà, и҆ ре́че и҆́мъ: зна́ете, защѡ̀ ѻ҆ні́ѧ що́то мы́слѧтъ че царꙋватъ на а҆зы́цы те, властвꙋватъ надъ ни́хъ: и҆ големцы̀ те и҆́мъ ги ѡ҆владава́тъ.

43 Но въ ва́съ не щѐ да бѫде та́кѡ: но ко́йто и҆ска да бѫде по̀ голе́мъ въ ва́съ, да бѫде ва́мъ слꙋга̀:

44 И҆ ко́йто и҆ска да бѫде въ ва́съ пр҃въ, да бѫде на си́чки те ра́бъ.

45 Защо́то Сы́нъ человѣ́ческїй не дойдѐ да мꙋ послꙋга́ватъ, но да послꙋга́ва, и҆ да дадѐ дꙋша̀ та си и҆зкавле́нїе за мнози́на.

46 И҆ дойдо́ха во 'Іерїхѡ́нъ, и҆ като и҆злѣ́зе то́й ѿ 'Іерїхѡ́нъ, и҆ оу҆ченицы те мꙋ, и҆ мно́го наро́дъ, сы́нъ Тїме́овъ Вартїме́й слѣ́пыо седе́ше при пѫтьатъ и҆ про́сеше.

47 И҆ като чꙋ̀ че є҆ 'Іисꙋ́съ Назѡрани́нъ, фана̀ да вы́ка, и҆ да дꙋма: Сы́не Даві́довъ 'Іисꙋ́се, поми́лꙋй ма.

48 И҆ мнози́на мꙋ се ка́раха да мл҃жне: но то́й ѿ́ще

защо̀ ко́йто не прїи́ме ца́рство то Бж҃їе като є҆дно̀ дѣтѐ, не щѐ да влѣ́зе въ не́го.

16 И като ги пригѫрна̀, тѹрѝ си рѫцѐ те на ни́хъ, и҆ благословла́ваше ги.

17 И като и҆злѣ́зе то́й на пѫтьатъ, притѫрча̀ є҆ди́нъ человѣ́къ, и҆ клекна̀ на колѣ́на та си предъ не́го, и҆ попыта̀ го: ᲂу҆чи́телю благїй, що да напра́вимъ да наслѣ́димъ живо́тъ вѣ́чный;

18 И҆ І҆исѹ́съ мѹ рече́: що ме вы́кашъ бла́гъ; ни́кой не є҆ бла́гъ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ.

19 За́повѣди те зна́ешъ: не прелюбодѣ́йствѹй: не ᲂу҆кра́ди: не лжесвидѣ́телствѹй: не сотворѝ ѿбѝда ни́комѹ: почи́тай баща̀ си и҆ ма́йка си.

20 И҆ то́й ѿговорѝ, и҆ рече́ мѹ: Оу҆чи́телю, тїа́ самь си́чки те сохрани́лъ ѿ младость та̀ си.

21 И҆ І҆исѹ́съ като погледна̀ на не́го, возлюбѝ го, и҆ рече́ мѹ: ї҆о́ще є҆дно̀ ти не дости́га: и҆дѝ, и҆ що то и҆ма́шъ прода́й го, и҆ раздаѝ на сирома́си те и҆ ще и҆ма́шъ сокро́вище на небо̀ то: и҆ є҆ла̀ ходѝ слѣ́дъ ме́не, като зе́мешъ кржстатъ.

22 И҆ то́й се ѿскорбѝ за това̀ сло́во, и҆ ѿи́де си печа́ленъ: защо́то и҆ма́ше мно́го сто́ка.

23 И҆ І҆исѹ́съ като ѿбглѣда̀ на ѻ҆колѡ, рече́ на ᲂу҆ченицы те си: каквѡ̀ мѫчнѡ ще влѣ́зятъ въ ца́рство то Бж҃їе ѻ҆нїа́, ко́йто и҆ма́тъ мно́го бога́тство:

24 И҆ ᲂу҆ченицы те се ᲂу҆дивла́ваха за словеса̀ та мѹ. И҆ І҆исѹ́съ пакъ ѿговорѝ, и҆ рече́ и҆мъ: ча́да, каквѡ̀ мѫчнѡ ще да влѣ́зятъ въ ца́рство то Бж҃їе ѻ҆нїа́, ко́йто се надѣ́ятъ на бога́тство-то,

25 Защо́то, по̀ ле́снѡ є҆ да прейде велѣ́дѹо презъ и҆гле́ны ᲂу҆ши, не́жели бога́тыо да влѣ́зе въ ца́рство то Бж҃їе,

26 И҆ ѻ҆нѝ се ᲂу҆дивла́ваха по́вече, и҆ гово́реха по между̀ си: и҆ ко́й мо́же да се спасѐ;

27 И като погледна̀ І҆исѹ́съ на ни́хъ, рече́: ᲂу҆ человѣ́цы те є҆ (това̀) невозмо́жно, но нѐ (и҆) ᲂу҆ Бг҃а: защо́то си́чко и҆ѣ́що є҆ возмо́жно ᲂу҆ Бг҃а.

28 И начна̀ Пе́тръ да мѹ дѹма: є҆то, ніе ѿставѝхме си́чко, и҆ послѣдова́хме по те́бе.

29 И ѿговорѝ І҆исѹ́съ, и҆ рече́: и҆стина ви гово́римъ: защо́то не́ма ни́кой, ко́йто є҆ ѿставѝлъ до́мъ, и҆лѝ бра́тїа, и҆лѝ сестры̀, и҆лѝ ѻ҆тца̀, и҆лѝ ма́йка, и҆лѝ жена̀, и҆лѝ ча́да, и҆лѝ села̀, зарадѝ ме́не, и҆ зарадѝ Ѥ҆ва́ггелїе то:

30 Ко́йто не щѐ да прїи́ме стокра́тнѡ сега̀ въ това̀ вре́ме въ гоне́нїе то, кѫщи, и҆ бра́тїа, и҆ сестры̀, и҆ ѻ҆тца̀, и҆ ма́йка, и҆ ча́да, и҆ села̀, а҆ въ бѹ́дѹщїй вѣ́къ живо́тъ вѣ́чный.

31 И мнозѝна пе́рви ще бѫ́дятъ послѣ́дни: а҆ послѣ́дни те пе́рви.

32 И бе́ха на пѫтьатъ, и҆

воска́чꙋвахасе во Ї҆ерꙋсали́мъ: а҆ Ї҆и́сꙋсъ ги преба́раше, и҆ чꙋ́дехасе, и҆ като и҆де́ха по не́го, боя́хасе, и҆ земѧ̀ па́ки двана́десеть те, и҆ начнѧ̀ да и҆́мъ ка́зꙋва ѻ҆ны́ѧ (ра́боты) кои́то ще́ха да мꙋ се слꙋча́тъ.

33 Защѡ̀ є҆́то, воска́чꙋвамесе во Ї҆ерꙋсали́мъ, и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй ще бѫде предаде́нъ на а҆рхїере́и те и҆ кни́жницы те, и҆ ще да го ѡ҆сꙋ́дѧтъ на сме́рть, и҆ ще го предада́тъ на а҆зы́цы те:

34 И҆ ще мꙋ се порꙋга́ѧтъ, и҆ ще го бїѧ́тъ, и҆ ще го заплю́ватъ, и҆ ще да го оу҆бїѧ́тъ: и҆ въ тре́тїй де́нь ще воскре́сне.

35 И҆ дойдо́ха предъ не́го Ї҆а́кѡвъ и҆ Ї҆ѡа́ннъ сыновѐ те Зеведе́еви, и҆ ре́коха мꙋ: Оу҆чи́телю, и҆скаме да напра́вишъ намъ, що да ти пои́скаме.

36 И҆ Ї҆и́сꙋсъ и҆́мъ ре́че: що и҆скате да ви напра́вимъ;

37 И҆ ѻ҆ни́ мꙋ ре́коха: да́й ни да се́днеме є҆ди́нъ ѿ де́сна та, а҆ дрꙋ́гїо ѿ ле́ва та ти страна̀ въ сла́ва та твоѧ̀.

38 И҆ Ї҆и́сꙋсъ и҆́мъ ре́че: не зна́ете що и҆скате: мо́жете ли да пїе́те ча́ша та, коа́то а҆́зъ пїе́мъ, и҆ съ крещє́нїе то, съ кое́то се а҆́зъ кр҃щава́мъ, да се кр҃сти́те;

39 И҆ ѻ҆ни́ мꙋ. ре́коха: мо́жеме. И҆ Ї҆и́сꙋсъ и҆́мъ ре́че: вои́стиннꙋ ча́ша та коа́то а҆́зъ пїе́мъ, ще и҆спїе́те, и҆ съ крещє́нїе то, съ кое́то се а҆́зъ кр҃щава́мъ, ще се кр҃сти́те:

40 И҆ да се́днете ѿде́снѡ и҆ ѿлѣ́вѡ ми: не стои́ оу҆ ме́не да го да́мъ, но (ще да се дадѐ) на ѻ҆нїѧ, на кои́то є҆ приго́твено.

41 И҆ като чꙋ́ха двана́десете, фана́ха да се сѫрдатъ за Ї҆а́кѡва и҆ Ї҆ѡа́нна:

42 И҆ Ї҆и́сꙋсъ ги повыка̀, и҆ ре́че и҆́мъ: зна́ете, защѡ̀ ѻ҆нїѧ що то мы́слѧтъ че царꙋ́ватъ на а҆зы́цы те, властвꙋ́ватъ надъ ни́хъ: и҆ голе́мцы̀ те и҆́мъ ги ѡ҆бладава́тъ.

43 Но въ ва́съ не́щѐ да бѫде та́кѡ: но ко́йто и҆ска да бѫде по̀ голе́мъ въ ва́съ, да бѫде ва́мъ слꙋга̀:

44 И҆ ко́йто и҆ска да бѫде въ ва́съ пр҃въ, да бѫде на си́чки те ра́бъ.

45 Защо́то Сы́нъ человѣ́ческїй не дойдѐ да мꙋ послꙋга́ватъ, но да послꙋга́ва, и҆ да дадѐ дꙋша̀ та си и҆зкавле́нїе за мнози́на.

46 И҆ дойдо́ха во Ї҆ерїхѡ́нъ, и҆ като и҆зле́зе то́й ѿ Ї҆ерїхѡ́нъ, и҆ оу҆ченицы те мꙋ, и҆ мно́го наро́дъ, сы́нъ Тїме́овъ Вартїме́й слѣ́пыѡ седе́ше при пѫтьѧ̀тъ и҆ про́сеше.

47 И҆ като чꙋ̀ че є҆ Ї҆и́сꙋсъ Назѡрѧни́нъ, фана̀ да вы́ка, и҆ да дꙋма: Сы́не Дави́довъ Ї҆и́сꙋсе, поми́лꙋй ма.

48 И҆ мнози́на мꙋ се ка́раха да мл҃жне: но то́й ї҆о́ще

повече вы́каше: Сы́не Давідовъ, помилѹй мѧ.
49 И запрѣсе Ісѹсъ, и рече да го повы́катъ: и повыкаха слѣпецатъ, и рекоха мѹ: имай дерзновѣніе, стани: вы́ка те.
50 И той като си фѫрли дрехи те, стана и ѿиде при Ісѹса.
51 И ѿговори Ісѹсъ, и рече мѹ: що искашъ да ти направимъ; а слѣпыо мѹ рече: Оучителю, да проглѣднемъ.
52 И Ісѹсъ мѹ рече: иди, вѣра та твоа те спасе; и тоа часъ проглѣдна: и ѿиде слѣдъ Ісѹса въ пѫтьатъ.

ГЛАВА ІІ҃.

И КОГА́ТО се приближи во Іерѹсалимъ въ Виѳсфагіа и въ Виѳаніа при гора та Ѥлеѹнска, прати два́ма ѿ оученицы те си,
2 И рече имъ: идѣте въ село то, което ѥ предъ васъ, и абіе като влѣзете въ него, ще намерите єдно ждребчѐ вѫрзано, на което никой человѣкъ не ѥ возсѣдналъ: ѿвѫржете, и доведете го.
3 И ако ви речѐ нѣкой: защо правите това; речете мѹ: защо на господаратъ неговъ трѣбѹва: и абіе ще го прати тѹка.
4 И ѿидоха, и намериха ждребатъ вѫрзанъ вѫнъ при вратà та на кръстопѫтатъ, и ѿвѫрзаха го.
5 И нѣкои ѿ онія, които стоеха тамѡ, говореха имъ: що правите та ѿвѫрзѹвате ждребатъ;
6 И они имъ рекоха, каквото имъ заповѣда Ісѹсъ: и ѡставиха ги.
7 И довѣдоха ждребатъ при Ісѹса, и тѹриха на него дрехи те си, и возсѣдна на него.
8 И мнозина постилаха дрехи те си по пѫтьатъ: а дрѹги рѣжеха пръчки ѿ древеса та, и постилаха по пѫтьатъ.
9 И онія, що то вѫрвеха на предъ, и които послѣдѹваха ѿ задъ, вы́каха, и говореха: ѡсанна, благословенъ който иде въ име то Господне.
10 Благословенно, що то иде царство то въ име то на-Господа, на-отца нашегѡ Давіда: ѡсанна въ вы́шнихъ.
11 И влѣзе Ісѹсъ во Іерѹсалимъ, и въ церква та: и като изглѣда сичко, понеже беше вече кѫснѡ; излѣзе въ Виѳанія съ дванадесете.
12 И на оутрешнятъ день, като излѣзоха ѿ Виѳанія, ѡгладнѣ.
13 И като видѐ єдна смоковница ѿ далече, кóто имаше листвіе, ѿиде, дано найде нещо на нея: и като дойдѐ при нея, не найде ниѿо, токмѡ єдни листà: защото не беше време на-смоквы те.
14 И ѿговори, и рече и: да

не ꙗдѐ вече ни́кой пло́дъ ѿ
те́бе во вѣ́ки, и҆ слꙋ́шаха ѹ҆чени-
цы те мꙋ.
15 И ѿидо́ха па́ки во І҆ер-
ꙋсали́мъ: и҆ като влѣзѐ І҆и-
сꙋ́съ въ це́рква та, фанà да
и҆згóнꙋва ѻ҆ны́а, кои́то про-
да́ваха, и҆ кꙋпꙋ́ваха въ це́р-
ква та: и҆ трапе́зы те на-са-
ра́фи те, и҆ сто́лове те на-ѻ҆ні́а,
кои́то прода́ваха гѫлѫ́бе, и҆с-
претꙋрѝ.
16 И не да́ваше да прѐнесѐ
нѣ́кой сосꙋ́дъ пре́зъ це́рква
та.
17 И ѹ҆чеше ги, и҆ гово́ре-
ше: не є҆ ли пи́сано, защо̀
хра́мо мой, хра́мъ на-моли́тва
та ще да се наречѐ на си́чки
те ꙗ҆зы́цы; а҆ вы́е го напра-
ви́хте пещѐра разбо́ни́ческа.
18 И чꙋ́ха товà кни́жницы
те и҆ а҆рхїере́и те, и҆ тра́свха
съ ко́й на́чинъ да го погꙋ́-
батъ: защо́то се бо́еха ѿ не́-
гѡ, че си́чкїо наро́дъ се чꙋ́де-
ше на ѹ҆чéнїе то мꙋ.
19 И като мрѫ́кнà, и҆злѣ́зе
І҆исꙋ́съ вѫнъ и҆зъ градѫ́тъ.
20 И на ѹ҆тринь̀та, като
зами́нꙋваха ѿ та́мѡ, виде́ха
смоко́вница та и҆зсѫхна́ла и҆зъ
ко́ренѣ те.
21 И като се ѹ҆сетѝ Пе́тръ,
ре́че мꙋ: Ѹ҆чи́телю, ви́ждь,
смоко́вница та, що̀то а҆ проклѐ,
и҆зсѫхна́ла.
22 И ѿговорѝ І҆исꙋ́съ, и҆ ре́-
че и҆мъ: и҆ма́йте вѣ́ра Бо́жїа:
23 Защо́то и҆́стина ви го-
во́римъ, че ко́и́то речѐ на та́ѧ
планинà, вдигни́се, и҆ фѫрли́се
въ морѐ то: и҆ не ѹ҆сомна́сꙋ-
васе въ сѫрдцѐ то си, но
вѣ́рꙋва, защò ѻ҆новà що̀то дꙋ́-
ма бы́ва: ще мꙋ бѫде си́чко
що̀ да речѐ.
24 Затовà ви гово́римъ:
си́чко що̀то про́сите, кога́то
се мо́лите, вѣ́рꙋвайте че ще
го прїи́метѐ: и҆ ще да ви бѫде.
25 И кога́то стои́те да се
мо́лите, проща́вайте, а҆ко и҆ма-
те нѣ́що на нѣ́кого: да и҆
вамъ про́сти ѻ҆те́цъ ва́шъ
небе́сный ва́ши те согрѣше́нїѧ.
26 А҆ко ли вы́е не проща́ва-
те, нито ѻ҆те́цъ ва́шъ не-
бе́сный ще ви про́сти согрѣ-
ше́нїѧ та ва́ши.
27 И ѿидо́ха па́ки во І҆ерꙋ-
сали́мъ: и҆ като хо́деше внѐтре
въ це́рква та, дойдо́ха при не́го
а҆рхїере́и те и҆ ста́рцы те.
28 И ре́коха мꙋ: съ ко̀ѧ
вла́сть пра́вишъ тїѧ ра́боты,
и҆ ко́й ти да́дѐ та́ѧ вла́сть да
ги пра́вишъ;
29 И І҆исꙋ́съ ѿговорѝ, и ре́-
че и҆мъ: ще вы попы́тамъ и҆
а҆зъ є҆дно̀ сло́во: и҆ ѿговоре́те
ми, и҆ ще ви ка́жемъ и҆ а҆зъ
съ ко̀ѧ вла́сть пра́вимъ тїѧ.
30 Креще́нїе то І҆ѡа́нново
ѿ небо̀ то ли бе́ше, и҆ли ѿ
человѣ́цы те; ѿговоре́те ми.
31 И мы́слеха въ се́бе си, и҆
гово́реха: а҆ко речѐме, ѿ небо̀
то: ще речѐ, а҆ защò не го
повѣ́рꙋва́хте;

пóвече вы́каше: Сы́не Давíдовъ, помилꙋ́й мѧ.
49 И запрéсе Ꙗ҆и҃сꙋ́съ, и҆ рéче да го повы́катъ: и҆ повыка́ха слѣпе́цатъ, и҆ рéкоха мꙋ́: и҆май дерзновéнїе, стани́: вы́ка тѐ.
50 Ꙗ҆ то́й като си фѫрли́ дрéхи тѐ, стана̀ и҆ ѿи́дѐ при Ꙗ҆и҃сꙋ́са.
51 И ѿговори́ Ꙗ҆и҃сꙋ́съ, и҆ рéче мꙋ́: що и҆скашъ да ти напра́вимъ; а҆ слѣ́пыо мꙋ́ рéче: Оу҆чи́телю, да проглѣ́днемъ.
52 Ꙗ҆ Ꙗ҆и҃сꙋ́съ мꙋ́ рéче: и҆ди́, вѣ́ра та твоѧ̀ тѐ спа́се; и҆ то́ѧ ча́съ проглѣ́днѧ: и҆ ѿи́де слѣ́дъ Ꙗ҆и҃сꙋ́са въ пѫтьатъ.

ГЛАВА ѦІ҃.

И҆ КОГА́ТО се приближи́ во Ꙗ҆ерꙋсали́мъ въ Виѳсфагі́а и҆ въ Виѳа́нїа при горѧ̀ та є҆леѡ́нска, прати́ два́ма ѿ оу҆ченицы тѐ си,
2 И рéче и҆мъ: и҆дѐтѐ въ селѡ̀ то, коѐто є҆ предъ ва́съ, и҆ а҆́бїе като влѣ́зетѐ въ нѐго, ще намѐрите є҆дно̀ ждребчѐ вѫрзано, на коѐто ни́кой человѣ́къ не є҆ возсѣдна́лъ: ѿвѫржѐте, и҆ доведѐте го.
3 И а҆́ко ви речѐ нѣ́кой: защѡ̀ пра́вите това̀; речѐте мꙋ́: защѡ̀ на господа́ратъ нѐговъ трѣ́бꙋва: и҆ а҆́бїе ще го пра́ти тꙋ́ка.
4 И ѿидо́ха, и҆ намери́ха ждреба́катъ вѫрзанъ вѫнъ при вратѧ̀ та на кѫстопѫтатъ, и҆ ѿвѫрза́ха го.
5 И нѣ́кои ѿ ѻ҆нїа, кои́то стоѐха та́мѡ, говóреха и҆мъ: що пра́вите та ѿвѫрзꙋ́вате ждреба́катъ;
6 Ꙗ҆ ѻ҆ни́ и҆мъ рéкоха, каквóто и҆мъ заповѣ́дѧ Ꙗ҆и҃сꙋ́съ: и҆ ѡ҆ставиха ги.
7 И довѣ́доха ждреба́катъ при Ꙗ҆и҃сꙋ́са, и҆ тꙋ́рихa на нѐго дрéхи тѐ си; и҆ возсѣ́днѧ на нѐгѡ.
8 И҆ мнозѝна постѝлаха дрéхи тѐ си по пѫтьатъ: а҆ дрꙋ́ги рѣ́жеха пръчки ѿ древесѧ̀ та, и҆ постѝлаха по пѫтьатъ.
9 И҆ ѻ҆нїа, що̀то вѫрвѣ́ха на прѣ́дъ, и҆ кои́то послѣ́дꙋваха ѿ за́дъ, вы́каха, и҆ говóреха: ѡ҆са́нна, благословѣ́нъ ко́йто и҆де въ и҆ме то Госпо́дне.
10 Благословѣ́нно̀, що̀то и҆де ца́рство то въ и҆ме то на-Го́спода, на-ѻ҆тцѧ̀ на́шегѡ Давїда: ѡ҆са́нна въ вы́шнихъ.
11 И влѣ́зѐ Ꙗ҆и҃сꙋ́съ во Ꙗ҆ерꙋсали́мъ, и҆ въ це́рква та: и҆ като и҆зглѣ́дѧ сѝчко, понѐже бѣ́ше вѣ́чѐ кѫ́снѡ; и҆злѣ́зѐ въ Виѳа́нїа съ двана́десете.
12 И на оу҆трешнїа́тъ дѣ́нь, като и҆злѣ́зоха ѿ Виѳа́нїа, ѡ҆гладнѣ́.
13 И като видѐ є҆днѧ̀ смоко́вница ѿ далѣ́че, коа́то и҆ма́ше ли́ствїе, ѿи́де, дано́ на́йде нѣ́що на нѣ́ѧ: и҆ като дойдѐ при нѣ́ѧ, не на́йдѐ ни́що, то́кмѡ є҆дни̇̀ листѧ̀: защѡ́то не бѣ́ше врѣ́ме на-смо́квы тѐ.
14 И҆ ѿговори́, и҆ рéче и҆: да

не ꙗдѐ вече никой плодъ ѿ
тѐбе во вѣки, и слꙋшаха ѹчє-
ницы тѐ мꙋ.
15 И ѿидо́ха па́ки во 'Іє-
рꙋсали́мъ: и ка́то влѣзѐ 'Іи-
сꙋ́съ въ це́рква та, фана̀ да
и҆згонꙋва ѻны́ꙗ, кои́то про-
да́ваха, и кꙋпꙋ́ваха въ це́р-
ква та: и трапе́зы тѐ на-са-
ра́фи тѐ, и столо́вѐ тѐ на-ѻні́ꙗ,
кои́то прода́ваха гѧлѫ́бє, и҆с-
претꙋрѝ.
16 И не да́ваше да прѐнесѐ
нѣ́кой сосꙋ́дъ прѣ́зъ це́рква
та.
17 И ѹ҆чеше ги, и҆ говорѐ-
ше: не є҆ ли пи́сано, защо̀
хра́мо мой, хра́мъ на-моли́тва
та ще да се наречѐ на си́чки
тѐ ꙗ҆зы́цы; а҆ вы́є го напра-
ви́хтє пещє́ра разбо́ни́чєска.
18 И чꙋ́ха това̀ кни́жницы
тѐ и҆ а҆рхїерє́и тѐ, и тра́свха
съ ко́й на́чинъ да го погꙋ́-
ватъ: защо́то се бо́єха ѿ нє́-
гѡ, чє си́чкїо наро́дъ се чꙋ́дѐ-
ше на ѹ҆чє́нїє то мꙋ.
19 И като мрѫ́кна̀, и҆злѣ́зє
'Іисꙋ́съ вѫнъ и҆зъ градѫ́тъ.
20 И на ѹ҆тринь̀та̀, като
зами́нꙋваха ѿ та́мѡ, видє́ха
смоко́вница та и҆зсѫхна́ла и҆зъ
ко́ренѣ тѐ.
21 И като се ѹ҆сетѝ Пє́тръ,
рє́чє мꙋ: Ѹ҆чи́телю, ви́ждь,
смоко́вница та, що̀то а҆ проклѐ,
и҆зсѫхна́ла.
22 И ѿговорѝ 'Іисꙋ́съ, и рє́-
чє и҆мъ: и҆майтє вѣ́ра Бо́жїа:
23 Защо́то и҆́стина ви го-
во́римъ, чє ко́и̇то рєчѐ на та́ѧ
планина̀, вдигни́сє, и҆ фѫрли́сє
въ морѐ то: и҆ не ѹ҆сомна́сꙋ-
васє въ сѫрдцѐ то си, но
вѣ́рꙋва, защо̀ ѻнова̀ що̀то дꙋ́-
ма бы́ва: ще мꙋ бѫдє си́чко
що̀ да рєчѐ.
24 Затова̀ ви гово́римъ:
си́чко що̀то про́сите, кога́то
се мо́лите, вѣ́рꙋвайтє чє ще
го прїи́мєтє: и҆ ще да ви бѫдє.
25 И кога́то стои́тє да се
мо́литє, прощава́йтє, а҆ко и҆ма-
тє нѣ́що на нѣ́кого: да и҆
вамъ про́сти ѿтє́цъ ва́шъ
нєбє́єсный ва́ши тѐ согрѣшє́нїꙗ.
26 А҆́ко ли вы́є не прощава-
тє, нито ѿтє́цъ ва́шъ нє-
бє́сный ще ви про́сти согрѣ-
шє́нїꙗ та ва́ши.
27 И ѿидо́ха па́ки во 'Іє-
рꙋсали́мъ: и҆ ка́то хо́деше внѐтрє
въ це́рква та, дойдо́ха при нє́го
а҆рхїерє́и тѐ и҆ ста́рцы тѐ.
28 И рє́коха мꙋ: съ ко̀ѧ
вла́сть пра́вишъ тїа̀ ра́боты,
и҆ ко́й ти да́дѐ та̀ вла́сть да
ги пра́вишъ;
29 И 'Іисꙋ́съ ѿговорѝ, и рє́-
чє и҆мъ: ще вы попы́тамъ и҆
а҆́зъ є҆дно̀ сло́во: и҆ ѿговорє́тє
ми, и҆ ще ви ка́жемъ и҆ а҆́зъ
є҆ъ ко̀ѧ вла́сть пра́вимъ тїа̀.
30 Крещє́нїє то 'Іва́нново
ѿ нєбо̀ то ли бє́ше, и҆ли ѿ
чєловѣ́цы тѐ; ѿговорє́тє ми.
31 И мы́слєха въ сє́бє си, и҆
гово́реха: а҆́ко рєчє́мє, ѿ нєбо̀
то: ще рєчѐ, а҆ защо̀ нє го
повѣ́рꙋва́хтє;

32 Ꙗко ли речéме, ѿ человѣцы те: боéхасе ѿ нарóдатъ: защóто сѝчки те ѝмаха Ꙗвáнна, че вои́стина бéше пророкъ.

33 И ѿговори́ха, и̂ рéкоха на Ꙗисꙋ́са: не знáеме, и̂ Ꙗисꙋ́съ ѿговорѝ, и̂ рéче ѝмъ: нито áзъ ви кáзꙋвамъ въ коѧ̀ блáсть прáвимъ тїа.

ГЛАВА КІ҃.

Ѝ НАЧНѢ̀ да ѝмъ дꙋ́ма съ при́тчи: нѣ́кой человѣ́къ насадѝ лóзѣ, и̂ заградѝ го на ѻ҆колѡ съ плéтъ, и̂ и̂скопà въ нéго точи́ло, и̂ сограді̇ кꙋ́ла, и̂ предáде го на рабóтницы те: и̂ ѿи́деси.

2 И когáто ѡ҆зрѣà грóздїе то, пратѝ є҆дного̀ рабà, да зéме плодѫтъ на-лóзѣ то ѿ рабóтницы те.

3 И̂ рабóтницы те, като го фанáха, би́ха го и̂ и̂спрати́ха го прáзденъ.

4 И пáки пратѝ дрꙋ́гиго рабà до ни́хъ: и̂ тогóва, като го би́ха съ кáменѣ, разби́ха мꙋ главà та, и̂ и̂спрати́ха го назáдъ безчéстенъ.

5 И пáки пратѝ дрꙋ́гиго: и̂ нéго оу҆би́ха: и̂ дрꙋ́ги много (пращà) а̂ ѻ҆нѝ є҆днѝ би́ха, а̂ дрꙋ́ги оу҆би́ха.

6 Прóчее ї҆о̂ще є҆дного̀ си сы́на возлю́бленнаго и̂мáше, и̂ нéго пóслѣ и̂спратѝ до ни́хъ, и̂ говóреше, защò ще се заѕрáматъ ѿ сы́на ми.

7 И̂ ѻ҆нїа̀ рабóтницы рéкоха по междꙋ́ си: защò тóа є҆ наслѣ́дникѡ: є҆лáте да го оу҆бїéме, и̂ нáше ще бѫде наслѣ́дїе то.

8 И като го фанáха, оу҆би́ха го, и̂ и̂зфѫрли́ха го вѫнъ и̂зъ лóзѣ то.

9 Що щѐ прóчее да сотвóри господáро на-лóзѣ то; ще дóйде, и̂ ще да погꙋ́би рабóтницы те, и̂ ще дадѐ лóзѣ то на дрꙋ́ги.

10 Нито товà ли писáнїе сте прочéли; защò кáменьатъ, когóто не тꙋ́рихà на редѫтъ зидáтели те, тóй бы́дѐ въ главà та на-оу҆глатъ:

11 Ѿ Гóспода бы́дѐ товà: и̂ є҆сть чꙋ́дно въ ѻ҆чѝ те ни.

12 И поискáха да го фáнатъ, но оу҆боѧ́хасе ѿ нарóдатъ: защóто разꙋмѣ́ха, че за ни́хъ рéче при́тча та: и̂ ѡ̂ставѝха го та си ѿидóха.

13 И пратѝха до нéго нѣ́кои ѿ Фарїсéи те и̂ Ѝрѡдїáны те, за да го оу҆лóватъ въ нѣ́коа дꙋ́ма.

14 И̂ ѻ҆нѝ като дойдóха, рéкоха мꙋ: Оу҆чи́телю, знáеме защò си и̂стинен, и̂ не мáришъ за ни́кого: защóто не глѣ́дашъ на лицѐ то на человѣ́цы те, но вои́стинꙋ пѫтьатъ Бж҃їй оу҆чишъ: трéбꙋва ли да дадéме дáнокъ на Кéсара, и̂лѝ нѐ; да дадéме и̂лѝ да не дáваме;

15 И̂ Ꙗисꙋ́съ понéже и̂мъ

знáеше лицемѣрїе то, рéче имъ: що ме искꙋшáвате: донесéте ми ѥдинъ пѣнязь да видимъ.
16 И ѻнѝ мꙋ донéсоха, и рéче имъ: чїй ѥ тóй ѻвразъ и нáдписо; а ѻнѝ мꙋ рéкоха: Кéсаревъ.
17 И ѿговорѝ Ісꙋсъ, и рéче имъ: ѿдáйте Кéсареви те на Кéсаря: а Бжїй те на Бга, и чꙋдиха мꙋ се.
18 И дойдóха Саддꙋкéи те при нéго, кóйто говóратъ, че не щѐ да бжде воскресéнїе (мéртвыхъ): и попытáха го, и рéкоха:
19 Оучѝтелю, Мѡѷсéй написà въ закóнатъ, защò áко оумре нѣчїй брáтъ, и ѡстáви женà, а чáда не ѡстáви, да зéме брáтъ мꙋ женà та мꙋ, за да воскресѝ сѣме то на-брáта си.
20 Сéдмь брáтїа бéха нѣкоиси: и пéрвый земà женà, и като оумрѐ, не ѡставѝ сѣме.
21 И зѐ а втóрыо, и оумрѐ, и ни тóй ѡставѝ сѣме: подóбнѡ и трéтїо.
22 И водѝха а и седмьтѐ, и не ѡставѝха сѣме: а пóслѣ по сѝчки те оумрѐ и женà та.
23 Во воскресéнїе то прòчее, когáто воскрéснатъ, комꙋ ѿ нѝхъ ще бжде женà; защóто и седмь тѐ а ѝмáха за женà;
24 И ѿговорѝ Ісꙋсъ, и рéче имъ: нѐ прелщáвате ли се въ товà, понéже не знáете писáнїа та, нито сѝла та Бжїа;
25 Защóто когáто воскрéснатъ ѿ мéртвы те, нѝто се жéнатъ, нѝто за мжжъ ѿѝватъ: но са като Áггли те на небесà та.
26 А за мéртвы те, защò воскрéснꙋватъ, не стѐ ли четáли въ кнѝги те Мѡѷсéовы, каквѡ̀ мꙋ рéче Бгъ при кжпѝна та: áзъ самь Бгъ Áвраáмовъ, и Бгъ Ісаáковъ, и Бгъ Іáкѡвовъ:
27 Бгъ не ѥ (Бгъ) на-мéртви те, но Бгъ на-жѝви те, вы́е прóчее мнóгѡ се прелщáвате.
28 И дойдѐ ѥдѝнъ ѿ кнѝжницы те, кóйто като ги чꙋче се препѝраха, и видѐ защò ѝмъ ѿговорѝ добрѐ, попытà го: коà зáповѣдь ѥ нáй пéрва ѿ сѝчки те;
29 И Ісꙋсъ мꙋ ѿговорѝ: защò нáй пéрва ѿ сѝчки те зáповѣди ѥ: слꙋшай Ісрáилю, Господь Бгъ вáшъ, Господь ѥдѝнъ ѥсть:
30 И, ще да возлю́бишъ Гóспода Бга твоегò со сѝчко то си сéрдце, и съ сѝчка та си мы́сль, и съ сѝчка та си сѝла: тáа ѥ пéрва та зáповѣдь:
31 И втóра та подóбна нéй: ще возлю́бишъ блѝжнаго твоегò, като самсéбе си: пò голéма ѿ нéа, нéма дрꙋга зáповѣдь.

32 И рече мѹ книжнико: Оучителю, добре си рекаѣ войстина, защо єдинъ є Богъ, и нема дрѹгъ ѡсвѣнь негѡ.
33 И да го ѡбыча нѣкой со сичко то си сердце, и со сичка та си мысль, и со сичка та си дѹша, и со сичка та си сила, и да ѡбыча и ближнаго своего, като самаго себе: повече є това ѿ сички те всесожжения и жертвы.
34 И като виде Іисѹсъ, че разѹмнѡ ѿговори, рече мѹ: не си далече ѿ царство то Божіе, и никой вече не дерзна да го попыта.
35 И ѿговори Іисѹсъ и говореше, като оучеше внетре въ церква та: какво дѹмать книжницы те защо Христосъ є сынъ Давідовъ:
36 Защото тоа Давідъ говори Дѹхомъ святымъ: рече Гдь на-Господа моего, сѣди ѿдесна та ми страна, доклѣ да тѹримъ врази те твои подножіе на-нозѣ те си.
37 Тоа прочее Давідъ го говори Господа: и ѿ гдѣ мѹ є сынъ: и много народъ то слѹшаше со сладость.
38 И говореше имъ въ оученіе то си: вардетесе ѿ книжницы те, които искать да ходать пременени, и да ги поздравлаватъ по пазаре те:
39 И ѡбычать да седать на най перво то мѣсто на собо-рища та, и да седнѹватъ най напредъ на вечери те.
40 Които изждатъ кѫщи те на-вдовицы те, и съ причина защо много се молатъ, они ще да приматъ по големо ѡсѹжденіе.
41 И като сѣдна срещѡ сокровищно то хранилище, изглѣдѹваше какво фѫрла народо мангѫры въ сокровищно то хранилище. И мнозина богати фѫрлаха много.
42 И дойде єдна вдовица сиромахкина и фѫрли двѣ асприцы, които стрѹватъ єдинъ кодрантъ.
43 И повыка Іисѹсъ оученицы те си, и рече имъ: истина ви говоримъ, защо тая сиромахкина вдовица, най много фѫрли ѿ сички те, които фѫрлаха въ сокровищно то хранилище: защото они сички те фѫрлиха ѿ онова що имъ артисоваше: а тая ѿ недостатокатъ си, сичко що имаше фѫрли, сичко то си имане.

ГЛАВА ГІ҃.

И КАТО излазеше изъ церква та, рече мѹ єдинъ ѿ оученицы те мѹ: Оучителю, виждь какви са камѣнѣ, и какви здания.
2 И ѿговори Іисѹсъ и рече мѹ: видишъ ли тіа голѣми здания; не ще да ѡстане камень на камень, който не ще да се развали.

3 И като седéше той на горà
та 'Ѳлеѡ́нска срéщѡ цéрква
та, попы́таха го на ѥ̂динѣ̂
Пéтръ, и̂ 'Іáкѡвъ, и̂ 'Іѡáнъ,
и̂ Ѧ̂ндрéй:
4 Оу̂чи́телю, кажѝ ни когà
ще бѫдатъ тíа работы, и̂ коѐ
ѥ̂ знáменїе то, когáто ще се
свѫршатъ си́чки те тíа;
5 И̂ 'Іисѹ́съ и̂мъ ѿговорѝ, и̂
рéче: внимáйте, да вы не
прелстѝ нѣ̂кой;
6 Защóто мнозѝна ще дóй-
датъ съ моѐ то и̂ме, и̂ ще да
говóратъ: че самь А̂зъ (Хрїстóсъ): и̂ мнозѝна ще предѫ-
статъ:
7 И̂ когáто чѹ́ете бóюве, и̂
глáсове на-бóювете, не смѹщá-
вайтесе: защóто трéбѹва да
бѫдатъ тíа; но і̂ѡ̂ще не ѥ̂
скончáнїе то.
8 Защóто ще да стáне ѩ̂зы́къ
на ѩ̂зы́къ, и̂ цáрство на цáр-
ство: и̂ ще бѫдатъ трѹсове
по нѣ̂кои мѣ̂стà, и̂ ще бѫдатъ
глáдове и̂ смѹщéнїа;
9 Тíа са начáло на болѣ̂зни
те: и̂ вардéте вы́е сéбе си:
защóто ще вы предадáтъ въ
собóрища та, и̂ въ собрáнїа
та: ще вы бíатъ, и̂ предъ
воевóды и̂ цáрове ще вы вóдатъ
заради̂ мéне, во свидѣ̂телство
ни́мъ.
10 И трéбѹва да се проповѣ̂да пò напрéдъ 'Ѳѹáггелїе
то въ си́чки те ѩ̂зы́цы.
11 И когáто вы поведáтъ
да вы предáватъ: не грѫ́жай-
тесе пó напрéдъ; що ще да
ѿговóрите, нито преговáрайте:
но щото би се дадѐ въ ѻ̂ный
чáсъ, товà говорéте: защóто
не щѐ да сте вы́е, кóйто говó-
рите, но Дх̂ъ ст̂ый.
12 И ще да предадѐ брáтъ
брáта на смéрть, и̂ ѻ̂тéцъ
чáдо то си: и̂ ще стáнатъ
чáда та на врѫхъ родѝтели
те си, и̂ ще да ги оу̂бíатъ.
13 И ще да вы ненавѝдатъ
си́чки те заради̂ моѐ то и̂ме,
но кóйто претерпѝ до крáй,
тóй ще спасѐ.
14 И когáто вѝдите мер-
зостьтà на-запѹстѣ̂нїе то, ре-
ченната ѿ прорóка Данїи́ла,
да стой гдѣ̂то не подобáе:
(кóйто четѐ да разѹмѣ̂ва) то-
гáва ѻ̂нїа, щото са во 'Іѹдéа
та, да бѣ̂гатъ по планины̀ те:
15 И кóйто ѥ̂ на покрóватъ
на-кѫща та, да не слáзи въ
кѫща та, нито да влѣ̂зе внéтре
да зéме нéщо ѿ кѫща та си.
16 И кóйто ѥ̂ на нѝва та да
се не вѫрне назáдъ да зéме
дрéха та си.
17 И тéшко и̂ гóрко на не-
прáздны те, и̂ на ѻ̂ны́а, щото
доáтъ въ ѻ̂ны́а днѝ.
18 И̂ молéтесе да не бѫде
бѣ̂ганїе то ви въ зѝмно врéме.
19 Защóто ще бѫде въ ѻ̂нїа
днѝ скóрбь, каквà то не ѥ̂
былá ѿ начáло то на-создáнїе
то, коéто ѥ̂ создáлъ Бг̂ъ, до
сегà, и̂ нито ще бѫде.
20 И А̂ко не бѣ̀ скратѝлъ

Гдь ѻны́ѧ дни́, не бы̀ се спа́сла ни́коѧ пло́ть, но заради̇̀ и҆збра́нны те; кои́то є҆ и҆збра́лъ, ще да скрати̇̀ дни̇̀ те.

21 И тога́ва а҆́ко ви речѐ нѣ́кой: є҆́то тꙋ́ка є҆ Хрїсто́съ: и҆ли̇̀, є҆́то та́мѡ, да не повѣ́рꙋвате.

22 Защо́то ще да ста́натъ лажли́ви хрїсти̇̀, и҆ лажли́ви проро́цы, и҆ ще сотво́ратъ зна́менїѧ и҆ чꙋдеса̀, за да прелѫ́статъ, а҆́ко є҆ возмо́жно, и҆ и҆збра́нны те.

23 Но вы́е внима́йте: є҆́то, каза́хъ ви ги по̀ напре́дъ си́чки те.

24 И въ ѻны́ѧ дни̇̀, по́слѣ по ѻна́ѧ ско́рбь, слѫ́нце то ще да потемнѣ́е, и҆ мѣ́сѧцо не щѐ да даде̇̀ свѣ́тлость та̀ си:

25 И звѣ́зды̀ те ще да спа́днатъ ѿ небо̀ то, и҆ си́лы те кои́то са на небеса̀ та, ще се подви́гнатъ:

26 И тога́ва ще да ви́датъ Сы́на человѣ́ческаго че и҆́де на ѻ҆́блацы съ си́ла и҆ съ сла́ва мно́га.

27 И҆ тога́ва ще да пра́ти А҆́гґлы те си и҆ ще да собе́ре и҆збра́нны те си ѿ четыри тѐ вѣ́трове, ѿ кра́й земла̀ та, до кра́й небо̀ то.

28 И ѿ смоко́вница та се наꙋче́те на при́тча та: кога́то вече вѣ́йки те и҆ бѫ́датъ мла́ды, и҆ и҆ска́рꙋва ли́ствїе, зна́йте, защо є҆ бли́зꙋ жа́тва та.

29 Та́кѡ и҆ вы́е, кога́то ви́дите тїѧ да бы̀ватъ, да зна́ете че є҆ бли́зꙋ при врата̀ та.

30 Истина ви гово́римъ: защо̀ не щѐ да пре́йде то́ѧ ро́дъ, доклѐ не бѫ́датъ тїѧ си́чки те.

31 Небо̀ то и҆ земла̀ та ще да пре́йдатъ: а҆ словеса̀ та мои̇̀ не ща́тъ да пре́йдатъ.

32 И҆ за ѻ҆́ный де́нь и҆ ча́съ ни́кой не зна́е, нито А҆́ггели те, кои́то са на небо̀ то, нито Сы́нъ, то́кмѡ Ѻ҆ц҃ъ.

33 Гле́дайте хꙋ́бавѡ, бде́те и҆ моле́тесе: защо́то не зна́ете, кога̀ ще да бѫ́де вре́ме то.

34 Каквѡ́то нѣ́кой человѣ́къ, ко́йто ѿи́ва на пѫ́ть, ѿста́вѧ си кѫ́ща та, и҆ да́ва на раби̇̀ те си власть та̀, и҆ на се́кого работа̀ та мꙋ, и҆ на врата́ратъ заповѣ́дꙋва да бди̇̀.

35 Бде́те про́чее (и҆ вы́е): защо́то не зна́ете кога̀ ще до́йде господа́ро на-кѫ́ща та: ѿ ве́черь ли, и҆ли̇̀ по сре́дъ но́щь, и҆ли̇̀ кога́то попе́атъ пѣтли̇̀ те, и҆ли̇̀ въ оу҆́трина.

36 Да не бы̀ дошелъ нена́данѡ, и҆ наме́ри вы че спи́те.

37 А҆ тїѧ що ви дꙋ́мамъ, на си́чки те ги ка́зꙋвамъ: бде́те.

ГЛАВА ДІ.

И҆ ПО два̀ дни̇̀ по́слѣ бе́ше па́сха та, ѻ҆прѣсно́цы те, и҆ тра́сеха а҆рхїере́и те и҆ кни́жницы те, каквѡ́ да го фа́натъ съ ле́стїю да го оу҆вїа́тъ.

2 И говóреха: но нѐ въ прáзданикъ, да не бы станáло смѹщéніе въ нарóдатъ.
3 И като бéше (Іисѹсъ) въ Віѳаніа, въ кѫща та на-Сімѡна прокажéннагѡ, тáмѡ гдѣто седéше, дойдѐ ѥднà жена, кóато ймаше сосѹдъ ѧлавáстренъ съ мѹро нáрдено чúсто многоцѣнно: и като строши ѧлавáстреныатъ сосѹдъ, ѝзлеà го на главà та мѹ.
4 И бéха нѣкои, кóйто се ѧдóсѹваха въ сéбе си, и говóреха: защò быдѐ тóа рáзсыпъ на-мѹро то?
5 Мóжеше товá мѹро да се продадѐ за пò мнóгѡ ѿ трúста пѣнази, и да се раздадѐ на сиромáси те, и сѫрдéхасе нéй.
6 И Іисѹсъ рéче: ѡставéте ѧ: защò ѧ не ѡстáвате на мúра; добрò дѣло сотворѝ за мéне.
7 Защóто сиромáси те сéкога ймате съ сéбе си, и когáто щéте, мóжете да ймъ чúните добрò: ѧ мéне сéкога нéмате.
8 Ѿновà щото можѐ тáа, направѝ го: преварѝ да помáже (съ мѹро) тѣло то ми за погребéніе.
9 Истина ви говóримъ, гдѣто да се проповѣда товà Ѳвáггеліе по сúчкіатъ свѣтъ, и товà щото направѝ тіà, ще да се говóри за пóменъ нéинъ.
10 И Ізда Іскаріѡтскій, ѥдúнъ ѿ дванáдесете, ѿйде при архіерéи те, да ймъ го предадѐ.
11 И ѻнѝ като чѹха товà, зарадѹвáхасе: и ѡбѣщáха мѹ се да мѹ дадáтъ срéбренницы: и трáсеше каквѡ да го предадѐ въ прилúчно врéме.
12 И въ пéрвыатъ дéнь на-Ѻпрѣснóцы те, когáто кóлѣха жéртвы те за пáсха та, говóреха мѹ ѹченицы те мѹ: гдѣ йскашъ да йдеме да пригóтвиме да ѧдéшъ пáсха та;
13 И пратѝ двáма ѿ ѹченицы те си, и рéче ймъ: йдéте въ градѫтъ, и ще да вы срѣшне ѥдúнъ человѣкъ, кóйто нóси въ стóмна водà; по нéго йдéте.
14 И дéто влѣзе, да речéте на господáратъ на-кѫща та: защò ѹчúтельо говóри: гдѣ ѥ витáлница та дéто ще да ѧмъ съ ѹченицы те си пáсха та?
15 И тóй ще ви покáже гóрница голéма пóстлана, готóва: тáмѡ да пригóтвите нáмъ.
16 И ѝзлѣзоха ѹченицы те мѹ, и дойдóха въ градѫтъ, и найдóха, каквѡтò ймъ рéче: и приготвúха пáсха та.
17 И като мрѫкнà, дойдѐ съ дванáдесете.
18 И като седéха ѻнѝ тáмѡ, и ѧдéха, рéче Іисѹсъ: йстина ви говóримъ, защò ѥдúнъ ѿ васъ ще да ме предадѐ, кóйто ѧдѐ съ мéне:

Гдь ѻ҆ны́а дни́, не бы̀ се спа́сла ни́коѧ пло́ть, но заради̇̀ и҆збра́нны те; кои́то є҆ и҆збра́лъ, ще да скрати̇̀ дни̇̀ те.

21 И тога́ва а҆́ко ви речѐ нѣ́кой: є҆то тꙋ́ка є҆ Хрїсто́съ: и҆лѝ, є҆то та́мѡ, да не повѣ́рꙋвате.

22 Защо́то ще да ста́натъ лажли́ви хрїсти̇̀, и҆ лажли́ви проро́цы, и҆ ще сотво́ратъ зна́менїѧ и҆ чꙋдеса̀, за да прелѫ́статъ, а҆́ко є҆ возмо́жно, и҆ и҆збра́нны те.

23 Но вы́е внима́йте: є҆то, каза́хъ ви ги по̀ напре́дъ си́чки те.

24 И въ ѻ҆ны́а дни̇̀, по́слѣ по ѻ҆на́а ско́рбь, слѫ́нце то ще да потемнѣ́е, и҆ мѣ́сѧцо не щѐ да дадѐ свѣ́тлость та̀ си:

25 И звѣ́здꙋ те ще да спа́днатъ ѿ небо̀ то, и҆ си́лы те кои́то са на небеса̀ та, ще се подви́гнатъ:

26 И тога́ва ще да ви́датъ Сы́на человѣ́ческаго че и҆́де на ѻ҆́блацы съ си́ла и҆ съ сла́ва мно́га.

27 И҆ тога́ва ще да пра́ти А҆́гґлы те си и҆ ще да собе́ре и҆збра́нны те си ѿ четыри тѐ вѣ́трове, ѿ кра́й земла̀ та, до кра́й небо̀ то.

28 И ѿ смоко́вница та се наꙋче́те на при́тча та: кога́то вече вѣ́йки те и҆ бѫ́датъ мла́ды, и҆ и҆ска́рꙋва листвїѐ, зна́йте, защо є҆ бли́зꙋ жа́тва та.

29 Та́кѡ и҆ вы́е, кога́то ви́дите тїѧ да бы́ватъ, да зна́ете че є҆ бли́зꙋ при врата̀ та.

30 А҆́истина ви гово́римъ: защо̀ не щѐ да пре́йде то́ѧ ро́дъ, доклѐ не бѫ́датъ тїѧ си́чки те.

31 Небо̀ то и҆ земла̀ та ще да пре́йдатъ: а҆ словеса̀ та мои̇̀ не ща́тъ да пре́йдатъ.

32 А҆ за ѻ҆ны́й де́нь и҆ ча́съ ни́кой не зна́е, нито А҆́ггели те, кои́то са на небо̀ то, нито Сы́нъ, то́кмѡ Ѻ҆ц҃ъ.

33 Гле́дайте хꙋ́бавѡ, бде́те и҆ моле́тесе: защо́то не зна́ете, кога̀ ще да бѫ́де вре́ме то.

34 Каквѡ́то нѣ́кой человѣ́къ, ко́йто ѿи́ва на пѫ́ть, ѿста́вѧ си кѫ́ща та, и҆ да́ва на раби̇̀ те си власть та̀, и҆ на се́кого работа̀ та мꙋ, и҆ на врата́ратъ заповѣ́дꙋва да бди̇̀.

35 Бде́те про́чее (и҆ вы́е): защо́то не зна́ете кога̀ ще до́йде господа́ро на-кѫ́ща та: ѿ ве́черь ли, и҆лѝ по сре́дъ но́щь, и҆лѝ кога́то попе́атъ пѣтлѝ те, и҆лѝ въ оу҆́трина.

36 Да не бы̀ дошелъ нена́данѡ, и҆ наме́ри вы че спи́те.

37 А҆ тїѧ що ви дꙋ́мамъ, на си́чки те ги ка́зꙋвамъ: бде́те.

ГЛАВА ДГ҃.

И҆ ПО два̀ дни̇̀ по́слѣ бе́ше па́сха та, ѻ҆прѣсно́цы те, и҆ тра́сеха а҆рхїере́и те и҆ кни́жницы те, каквѡ̀ да го фа́натъ съ ле́стїю да го оу҆бі́атъ.

2 И говóреха: но нѐ въ прáзникъ, да не бы станáло смѹщéніе въ нарóдатъ.
3 И като бéше (Іисѹсъ) въ Віѳаніа, въ кѫща та на-Сімѡна прокажéннагѡ, тáмѡ гдѣто седéше, дойдѐ єдна̀ жена̀, кóато ймаше сосѹдъ алавáстренъ съ мѹро нáрдено чѝсто многоцѣнно: и като строѝ алавáстреныатъ сосѹдъ, ѝзлеа̀ го на глава̀ та мѹ.
4 И бéха нѣкои, кóйто се ѩдóсѹваха въ сéбе си, и говóреха: защò быдѐ тóа рáзсыпъ на-мѹро то;
5 Мóжеше товá мѹро да се продадѐ за по̀ мнóгѡ ѿ трѝста пѣнѧзи, и да се раздадѐ на сиромáси те, и сѫрдéхасе нéй.
6 И Іисѹсъ рéче: ѡ̂ставéте а̀: защò а̀ не ѡ̂стáвате на мѝра; добрò дѣ̀ло сотворѝ за мéне.
7 Защóто сиромáси те сéкога ймате съ сéбе си, и когáто щéте, мóжете да ймъ чѝните добрò: а̀ мéне сéкога нéмате.
8 Ѻновà щото можѐ тáа, направѝ го: превари̇ да помáже (съ мѹро) тѣ̀ло то ми за погребéніе.
9 Истина ви говóримъ, гдѣто да се проповѣда товà Ѥвáгеліе по сѝчкіатъ свѣтъ, и товà щото направѝ тіà, ще да се говóри за пóменъ нéинъ.
10 И Ізда Іскаріѡ́тскій, єдѝнъ ѿ дванáдесете, ѿѝде при архіерéи те, да ймъ го предадѐ.
11 И ѻнѝ като чѹха товà, зарадѹвáхасе: и ѡ̂бѣщáха мѹ се да мѹ дадáтъ срéбренницы: и трáсеше каквѡ̀ да го предадѐ въ прилѝчно врéме.
12 И въ пéрвыатъ дéнь на-ѻпрѣснóцы те, когáто кóлѣха жéртвы те за пáсха та, говóреха мѹ ѹчéницы те мѹ: гдѣ̀ йскашъ да йдеме да пригóтвиме да ѩдéшъ пáсха та;
13 И прати̇ двáма ѿ ѹчéницы те си, и рéче ймъ: йдéте въ градѫтъ, и ще да вы срѣ̀шне єдѝнъ человѣкъ, кóйто нóси въ стóмна водà; по нéго йдéте.
14 И дéто влѣзе, да речéте на господáратъ на-кѫща та: защò ѹчѝтельо говóри: гдѣ̀ є̂ витáница та дéто ще да ѩмъ съ ѹчéницы те си пáсха та;
15 И тóй ще ви покáже гóрница голéма пóстлана, готóва: тáмѡ да пригóтвите нáмъ.
16 И ѝзлѣ̀зоха ѹчéницы те мѹ, и дойдóха въ градѫтъ, и найдóха, каквѡ́то ймъ рéче: и приготвѝха пáсха та.
17 И като мрѫкнà, дойдѐ съ дванáдесете.
18 И като седéха ѻнѝ тáмѡ, и ѩдéха, рéче Іисѹсъ: йстина ви говóримъ, защò єдѝнъ ѿ васъ ще да ме предадѐ, кóйто ѩдѐ съ мéне:

19 И҆ ѻ҆нѝ фанáха да скóрбатъ, и҆ да мѹ говóратъ є҆дѝнъ по є҆дѝнъ: да не бѫдемъ áзъ; и҆ дрѹ́гъ, да не бѫдемъ áзъ;

20 И҆ І҆исѹ́съ ѿговорѝ, и҆ рéче и҆мъ: є҆дѝнъ (є҆) ѿ дванáдесете, кóйто є҆ затопи́лъ съ мéне въ блю́до то.

21 И҆ Сы́нъ оу҆бо человѣ́ческїй ѿи́ва, каквѡ́то є҆ пи́сано за нéго: ѻ҆бáче тѣ́шко и҆ гóрко на ѻ҆ногóва человѣ́ка, чрезъ когóто Сы́нъ человѣ́ческїй се предáва: пò добрѣ̀ мѹ є҆ было̀, да не бы̀ се роди́лъ тóѧ человѣ́къ.

22 И҆ като ѿадéха, земà І҆исѹ́съ хлѣ́бъ, и҆ като благослови́, преломѝ го и҆ дáде и҆мъ, и҆ рéче, земéте ѧ҆ждте: товà є҆ тѣ́ло то моѐ.

23 И земà чáша та, и҆ като возблагодари́, дáде и҆мъ: и҆ пи́ха ѿ нéѧ си́чки те.

24 И рéче и҆мъ: тáѧ є҆ моà та кро́вь на-нóвыатъ завѣ́тъ, коáто се и҆зли́ва за мнози́на.

25 Истина ви дѹ́мамъ: защò нéма вече да пі́емъ ѿ рóждба та лóзна, до ѻ҆ный дéнь, когáто ще го пі́емъ нóво въ цáрство то Бж҃їе.

26 И като запеáха, и҆злѣ́зоха въ горà та Ѳлеѡ́нска.

27 И рéче и҆мъ І҆исѹ́съ: защò си́чки те вы́е ще се соблáзните за мéне въ тáѧ нóщь: защóто є҆ пи́сано: ще да оу҆дáримъ пáстыратъ, и҆ ще да се распрѫснатъ ѻ҆вцы̀ те.

28 Но пóслѣ, когáто воскрéснемъ, ще вы превáримъ въ Галїлéа.

29 И҆ Пéтръ мѹ рéче: а҆ко и҆ си́чки те да се соблáзнатъ, но áзъ нѐ.

30 И рéче мѹ І҆исѹ́съ: и҆стина ти говóримъ: защò ты̀ днéсь, въ тáѧ нóщь, доклѐ і҆ѻ́ще не є҆ попеáлъ пѣтéло двáпѫти, ще се ѿречéшъ ѿ мéне три̑ пѫти.

31 И҆ тóй і҆ѻ́ще пóвече дѹ́маше: а҆ко потрéбѹва и҆ да оу҆мремъ съ тéбе, не щéмъ да се ѿречéмъ ѿ тéбе, такà и҆ си́чки те говóреха.

32 И ѿидóха въ селò то, коéто се вы́ка Гѳсимáнїа: и҆ рéче на оу҆ченицы те си: седéте тѹ́ка доде и҆демъ да се помóлимъ.

33 И земà Петрà и҆ І҆áкѡва и҆ І҆ѡáнна съ сéбе си: и҆ начнà да се оу҆страшáва, и҆ да тѹ́жи.

34 И҆ рéче и҆мъ: скóрбна є҆ дѹшà та ми до смéрть: стóйте тѹ́ка, и҆ бо́дрствѹйте.

35 И като прейдѐ мáлко пò на тáмъ, паднà на землà та: и҆ мóлешесе, а҆ко є҆ возмóжно да го замúне часò.

36 И говóреше: Áвва, ѻ҆ч҃е, си́чко ти є҆ возмóжно: заминѝ ме съ тáѧ чáша: но нѐ щото áзъ и҆скамъ, но щото ты̀:

37 И дойдѐ и҆ найдѐ ги че спáваха: и҆ рéче на Петрá: Сі́мѡне, спи́шъ ли; неможѐ ли є҆дѝнъ чáсъ да покди́шъ;

38 Бдѣте и молѣтесе, да не влѣзете въ напасть: защото дꙋхо є бодръ, а плоть та немощна.

39 И пакъ ѿиде та се помоли, и това исто то слово рече.

40 И като се вжрна, намери ги пакъ че спаваха, (защото имъ беха ѡтегнали очи те за сонъ) и не знаеха що да мꙋ ѿговоратъ.

41 И дойде третий пѫть, и рече имъ: спавайте прочее и почивайте си: наближи крайо, дойде часо: ѥто, предавасе Сынъ человѣческий въ рѫцѣ те на-грѣшните.

42 Станете, хайде да идеме: ѥто, оногова, който ме предава, приближисе.

43 И като іоще говореше това, дойде Іꙋда, който беше ѥдинъ ѿ дванадесете, и съ него многъ народъ съ ножове, и съ тоаги, ѿ архіереи те и книжницы те и старцы те.

44 И оный, що имъ го предаваше, даде имъ знаменіе и рече: когото азъ цѣлꙋвамъ, той є: фанете го, и водете го съ варденѣ.

45 И като дойде, абіе ѿиде при него, и рече мꙋ: оучителю, оучителю: и цѣлꙋва го.

46 И они тꙋриха рѫцѣ те си на него, и фанаха го.

47 И нѣкой ѿ оныа, който стоеха тамѡ, изваді ножатъ, и оудари Архіереовыатъ рабъ: и ѿрѣза мꙋ оухо то:

48 И ѿговори Іисꙋсъ, и рече имъ: като на разбойника ли излѣзохте съ ножове и съ тоаги, да ме фанете;

49 Ката день беахъ при васъ въ церква та и оучехъ, и не фанахте ме: но това быдѣ да се исполнатъ писанія та.

50 И ѡставиха го сички те и побѣгнаха.

51 И ѥдинъ нѣкой юноша идеше по него, ѡблеченъ съ плащаница по голꙋ (тѣлꙋ): и фанаха тогова юноша.

52 И той ѡстави плащаница та, и бѣга голъ ѿ ниихъ.

53 И заведоха Іисꙋса при Архіереа та: и собраха се при него сички те Архіереи и книжницы и старцы.

54 А Петръ идеше слѣдъ негѡ ѿ далече, дори до внетре въ двоpатъ архіереовъ: и седеше заедно со слꙋги те, и грѣешесе при огньатъ.

55 А архіереи те и сичкіо соборъ трасеха свидѣтелство на врѫхъ Іисꙋса, за да го оубіатъ: и не нахождаха.

56 Защото мнозина свидѣтелствꙋваха на него лѫжливѡ, и свидѣтелства та имъ не беха равны.

57 И станаха нѣкои, и лжесвидѣтелствꙋваха на врѫхъ него, и говореха:

58 Защо нія го чꙋхме да говори: че азъ ще развалимъ тая церква рꙋкотворенна та,

и҆ въ три̑ дни̑ ще согра́димъ дрꙋ́га нерꙋкотворе́нна.
59 И ни така̀ не и҆́мѧ бе́ше ра́вно свидѣ́телство то.
60 И като стана̀ а҆рхїере́а та на сре́дъ, попыта̀ І҆исꙋ́са, и҆ ре́че: не ѿгова́рашъ ли ни̑що; що свидѣ́телствꙋватъ тїа на вра́хъ те́бе;
61 И҆ то́й мѫлче́ше; и҆ не ѿгова́раше ни̑що: па́къ го попыта̀ а҆рхїере́а та, и҆ ре́че мꙋ: ты̀ ли си Хрїсто́съ, Сы̑нъ на-Благослове́ннагѡ;
62 И҆ І҆исꙋ́съ ре́че: а҆́зъ са́мь: и҆ ще да ви́дите Сы̑на человѣ́ческаго да седи̑ ѿдѣ́сна та страна̀ на-си́ла та, и҆ да дохо́жда съ ѻ҆блацы̑ те небе́сны̑.
63 И҆ а҆рхїере́а та си раздра̀ дре́хи те, и҆ ре́че: що ни ї҆о́ще тре́бꙋватъ свидѣ́тели;
64 Чꙋ́хте хвла̀ та: що ви̑ се чи́ни; а҆ ѻ҆ни̑ си́чки̑ те го ѡ҆сꙋди́ха да є҆ повинен за сме́рть.
65 И начна́ха нѣ́кои да плю́ватъ на не́го, и҆ да мꙋ покры́ватъ лицѐ то, и҆ да го мѫчатъ, и҆ да мꙋ гово́ратъ: проречи̑, и҆ слꙋги̑ те го̀ бїе́ха съ плесканицы̑.
66 И като бе́ше Пе́тръ въ дво́ратъ до́лꙋ, дойдѐ є҆дна̀ ѿ рабы̑ни те а҆рхїере́овы:
67 И като видѐ Петра̀, ко́йто се грѣ́еше, поглѣдна̀ на не́го, и҆ ре́че: и҆ ты̀ бе́ше съ І҆исꙋ́са Назарани́на.
68 И҆ то́й се ѿре́че, и҆ дꙋ́маше: не̑ зна́мъ, нито разꙋмѣ́вамъ що гово́ришъ, и҆ и҆злѣ́зе вѫнъ на преддве́рїе то: и҆ пѣте́ло попеа̀.
69 И рабы̑на та като го видѐ па́ки, фана̀ да дꙋ́ма на ѻ҆ни̑а, що́то стое́ха та́мѡ: защо̀ то́а є҆ ѿ ни̑хъ.
70 И҆ то́й па́къ се ѿре́че, и҆ по ма́лко вре́ме, па́къ гово́реха ѻ҆ни̑а, що́то стое́ха та́мѡ; на Петра̀: вои́стина и҆ ты̀ си ѿ ни̑хъ: защо́то си Галїле́анинъ, и҆ гово́ренїе то ти прили́ча.
71 И҆ то́й фана̀ да се проклѝна, и҆ да се кѫлиѐ, защо̀ не зна́мъ того́ва человѣ́ка, кого́то вы̑е дꙋ́мате.
72 И вто́ри пѫть попеа̀ пѣте́ло, и҆ смысли̑ Пе́тръ дꙋ́ма та, що́то мꙋ ре́че І҆исꙋ́съ: защо̀ доклѐ не є҆ попеа́лъ пѣте́ло два́ждь, ще да се ѿфѫрлишъ ѿ ме́не три́ждь, и҆ фана̀ да пла́че.

ГЛАВА ѲІ҃

И҆ А҆БІѲ въ ѹ҆тринь та̀, совѣ́тъ сотвори́ха а҆рхїере́и те со ста́рцы те и҆ кни́жницы те, и҆ си́чко то собо́рище и҆ вѫрза́ха І҆исꙋ́са, и҆ заве́доха го, и҆ преда́доха го на Пїла́та.
2 И попыта̀ го Пїла́тъ: ты̀ ли си ца́рь І҆ꙋде́йскїй; а҆ то́й ѿговори̑, и҆ ре́че мꙋ: ты̀ го дꙋ́машъ.
3 И злосло́веха а҆рхїере́и те на вра́хъ не́гѡ мно́гѡ.

4 И Пїлатъ пакъ го попытà, и рече: не ѿговàрашъ ли нищо; виждь колко свидѣтелствꙋватъ на вржхъ тебе:
5 А Іисꙋсъ не ѿговори вече нищо, щото се чꙋдеше Пїлатъ.
6 И на секой праздникъ имъ ѿпꙋщаше по єдинъ вѫрзанъ, когото поискаха.
7 И беше нѣкой, който се именꙋваше Варàвва, вѫрзанъ заедно со свои те дрꙋжини, които беха направили бꙋнтъ, и въ тоа бꙋнтъ беха ѿтворили оубийство.
8 И извыкà народо, и фанàха да искатъ (да имъ направи) каквото секога що имъ правеше.
9 А Пїлатъ имъ ѿговори, и рече: искате ли да ви пꙋстимъ царà Іꙋдейскаго;
10 (Защото знàеше, че ѿ завистъ го предàдоха архїереи те).
11 А архїереи те нагласиха народàтъ, да имъ ѿпꙋсти по добрѐ Варàвва.
12 И Пїлатъ ѿговори пàки, и рече имъ: а що искàте да направимъ Ѻногòва, когото говорите царà Іꙋдейскаго;
13 А Ѻни пàки извыкàха, и рекоха: распни го.
14 А Пїлатъ имъ говореше: и каквò є зло сотворилъ; а Ѻни по многѡ выкаха: распни го.
15 А Пїлатъ, понѐже искаше да направи Ѻновà щото беше оугодно на народàтъ, пꙋстнà имъ Варàвва: и като би Іисꙋса, предàде имъ го да го распнатъ.
16 И земàха го воини те, и ѿведоха го внѣтре въ двòратъ, което є претѡръ: и собрàха сичкїатъ полкъ.
17 И Ѻблѣкоха го въ червѐна дрѣха, и сплѣтòха вѣнѐцъ ѿ тѫрнѣ, и тꙋрихà мꙋ го на главà та.
18 И фанàха да го пòздравлàватъ, и да говòратъ: рàдꙋвайсе царю Іꙋдейскїй.
19 И біеха го по главà та съ трòсть, и плюваха на нѣго: и като клѣкаха на колѣна, поклàняха мꙋ се.
20 И когàто мꙋ се порꙋгàха, соблѣкоха мꙋ червѐна та дрѣха, и ѿблѣкоха го въ дрѣхи те нѣговы: и изведòха го да го распнатъ.
21 И накарàха нѣкого Сїмѡна Кѵринѐа (Ѻтцà Алеѯàндрова и Рꙋфова, който замѝнꙋваше ѿ тàмѡ, и йдеше ѿ чифлїкатъ), да мꙋ нòси кржстатъ.
22 И ѿведоха (Іисꙋса) на мѣсто то Голгòѳа, което се толкꙋва, лобное мѣсто.
23 И дàваха мꙋ да пїѐ вїнò смѣшано со смѵрна; но той го не земà.
24 И като го распѣха, раздѣлиха дрѣхи те мꙋ, и фѫрлиха жрѣбїй за нихъ, кой що да зѐме.

25 И бе́ше ча́съ тре́тїй, кога́то го распе́ха.
26 И на́дписо на-вина̀ та мꙋ бе́ше ѿгóре напи́санъ:
ЦАРЬ ІУДЕИСКІЙ.
27 И за́едно съ не́го распна́ха два̀ разбо́йника: є҆дногò ѿ де́сна та страна̀, и҆ є҆дногò ѿ лѣ́ва та.
28 И и҆сполни́се писа́нїе то, коéто говóри: и҆ со беззакóнни те се вмѣнѝ.
29 И който зами́нꙋваха ѿ та́мѡ, хꙋ́лѣха го и҆ кла́теха си главы̀ те, и҆ говóреха: оу҆а̀, ты̀ щото разва́лашъ це́рква та, и҆ въ три́ днѝ а҆ согра́ждашъ:
30 Избави̇̀ се́бе си, и҆ слѣзни̇̀ ѿ Кржстатъ.
31 Подóбнѡ и҆ а҆рхїере́и те се рꙋга́еха по между̀ си съ кни́жницы те, и҆ говóреха: дрꙋ́ги и҆збави̇̀, та се́бе ли немóже да и҆збáви.
32 Хрїстóсъ ца́рь І҆сра́илевъ да слѣ́зе сега̀ ѿ Кржстатъ, да ви́диме та да мꙋ повѣ́рꙋваме, и҆ ѻ҆нїа̀, щото бе́ха за́едно съ не́го ра́спнати оу҆кора́ваха го.
33 И кога́то бы́дѐ ше́стый ча́съ, стана̀ темнина̀ по си́чка та земла̀, до дева́тыатъ ча́съ.
34 И во дева́тыатъ ча́съ, выкна̀ І҆исꙋ́съ съ голе́мъ гла́съ, и҆ ре́че: є҆лѡі̀, є҆лѡі̀, ламà саваѳанѝ; коéто ще да речѐ: Бж҃е мóй, Бж҃е мóй, защò си ме сѝтави́лъ;
35 И нѣ́кои ѿ ѻ҆нїа̀, щото стоéха та́мѡ, като чꙋ́ха товà, ре́коха: є҆то, Илїа̀ вы́ка.
36 И ѿтѫрча̀ є҆ди́нъ ѿ ни́хъ, и҆ натопѝ гѫ́ба въ ѻ҆цѣ́тъ, и҆ забóде а҆ на тро́сть, и҆ напóюваше го, и҆ говóреше: ѿставéте, да ви́диме, да ли ще дóйде Илїа̀ да го снéме.
37 А҆ І҆исꙋ́съ, като и҆спꙋсти̇̀ голе́мъ гла́съ, и҆здѫхна̀.
38 И завѣ́са та церкóвна се раздра̀ на́две, ѿ гóре до дóлꙋ.
39 И като видѐ сóтнико, който стоéше сре́щѡ не́гѡ, защò като выкна̀ така̀, и҆здѫхна̀, ре́че: вои́стинни тóа человѣ́къ бе́ше Сы́нъ Бж҃їй.
40 И бе́ха и҆ жены̀, който гледа́ха ѿ дале́че: и҆ въ ни́хъ бе́ше Марі́а Магдали́ма, и҆ Марі́а Ма́йка та на-І҆а́кѡва ма́лагѡ, и҆ на-І҆ѡсі́а, и҆ Саломі́а:
41 Който хóдеха слѣ́дъ не́гѡ, и҆ кога́то бе́ше въ Галїле́а, и҆ слꙋгꙋ́ваха мꙋ: и҆ дрꙋ́ги мнóго, който се воскачи́ха съ не́го за́едно во І҆ерꙋсали́мъ.
42 И като мрѫ́кна̀ (защóто бе́ше петóкъ, който є҆ пре́дъ сꙋббѡ́та та.)
43 Дойдѐ І҆ѡ́сифъ, кóйто бе́ше ѿ А҆рїмаѳе́а, благообра́зенъ совѣ́тникъ, кóйто и҆ тóй ча́каше ца́рство то Бж҃їе, и҆ дерзна̀ та влѣ́зе при Пїла́та, и҆ поиска̀ тѣ́ло то І҆исꙋ́сово:
44 А҆ Пїла́тъ се почꙋ́ди да ли є҆ ве́че оу҆мре́лъ: и҆ повыка̀

сотникатъ, и попыта го да ли
є ѿ давна оумрелъ:
45 И като разбра ѿ сотникатъ (защо є оумрелъ) даде
на Іѡсифа тѣло то.
46 И той купи плащаница,
и свали тѣло то Іисусово ѿ
Кржстатъ, и ѡбви го съ пла-
щаница та: и тури го въ
гробатъ, който беше изсѣченъ
ѿ камень: и привали камень
надъ врата та гробни.
47 И Марія Магдалина, и
Марія Іѡсіева гледаха гдѣ
го тураха.

ГЛАВА SI.

И като се мина субота
та, Марія Магдалина, и Ма-
рія майка та Іакѡвова, и
Саломія, купиха аромати да
идатъ да помажатъ Іисуса.
2 И многѡ рано въ єдна
ѿ суботы те дойдоха на
гробатъ, когато изгрѣваше
слънце то.
3 И думаха по между си:
кой ще да ни ѿвали камы-
катъ ѿ врата та гробни;
4 И като погледнаха, ви-
деха защо беше ѿвалѣнъ ка-
мыко: защото беше многѡ
голѣмъ.
5 И като влѣзоха въ гро-
батъ, видѣха єдного юноша,
който седеше ѿ десна та
страна, ѡблѣченъ въ дрѣхи
бѣлы: и растреперахасе ѿ
страхъ.
6 И той имъ рече: не бой-
тесе: Іисуса Назаранина тра-
сите распнатыатъ: воскресна,
не є тука: єто мѣсто то,
гдѣто го тури ха.
7 Но идѣте речете на оучe-
ницы те мѹ, и на Петра, защо
вы превара въ Галілеа: тамѡ
ще го видите, каквото ви є
реклъ.
8 И излѣзоха вонъ, и бѣ-
гаха ѿ гробатъ: защото ги
фана страхъ и трепетъ, и не
рекоха никомѹ нищо: защото
се боеха.
9 И като воскресна Іисусъ
въ утринь та въ перва та
субота, явисе первѡ на Марія
Магдалина, изъ кото изгна
седмь діаволы.
10 И она ѿиде та каза на
онія, щото беха съ него, кой-
то плачеха и воздышаха.
11 И они като чуха че є
живъ, и че го є видела она,
не фанаха вѣра.
12 И послѣ по това явисе
съ другъ образъ на двамина
ѿ нихъ, който ѿиваха на село.
13 И они като ѿидоха, ка-
заха и на други те: и нито
тѣмъ повѣрваха.
14 Послѣ като седѣха єди-
надесеть те (на трапеза та)
явѝ имъ се, и оукори невѣріе
то имъ, и жестокосердіе то:
защо не повѣрова на онія,
който го видѣха че є воскре-
снал.
15 И рече имъ: идете по

25 И бе́ше ча́съ тре́тїй, кога́то го распе́ха.
26 И на́дписо на-вина̀ та мꙋ бе́ше ѿго́ре напи́санъ:
ЦА́РЬ ІУДЕ́ИСКІЙ.
27 И за́едно съ не́го распна́ха два̀ разбо́йника: є҆дного̀ ѿ де́сна та страна̀, и҆ є҆дного̀ ѿ ле́ва та.
28 И и҆сполни́се писа́нїе то, коѐто гово́ри: и҆ со беззако́нни те се вмѣ́нѝ.
29 И който замѝнꙋваха ѿ та́мѡ, хꙋлѣ́ха го и҆ кла́теха си главы̀ те, и҆ гово́реха: оу҆а̀, ты̀ що́то разва́лашъ це́рква та, и҆ въ трѝ дни̑ а҆ сограждашъ:
30 Избавѝ се́бе си, и҆ слѣзнѝ ѿ Кр҃статъ.
31 Подо́бнѡ и҆ а҆рхїере́и те се рꙋга́еха по междꙋ̀ си съ кни́жницы те, и҆ гово́реха: дрꙋ́ги и҆збавѝ, та се́бе ли немо́же да и҆збо́ави.
32 Хрїсто́съ ца́рь І҆сра́илевъ да слѣ́зе сега̀ ѿ Кр҃статъ, да ви́диме та да мꙋ повѣ́рꙋваме, и҆ ѻ҆нїа̑, що́то бе́ха за́едно съ не́го ра́спнати оу҆кора́ваха го.
33 И кога́то бы́де ше́стый ча́съ, стана̀ темнина̀ по си́чка та земла̀, до дева́тыатъ ча́съ.
34 И во дева́тыатъ ча́съ, вы́кна̀ І҆и҃сꙋсъ съ голе́мъ гла́съ, и҆ ре́че: є҆лѡ̀ї, є҆лѡ̀ї, ламѧ̀ савахѳанѝ; коѐто ще да речѐ: Бж҃е мо́й, Бж҃е мо́й, за що̀ си ме сѡ҆тави́лъ;
35 И нѣ́кои ѿ ѻ҆нїа̑, що́то стое́ха та́мѡ, като чꙋ́ха то̀ва̀, ре́коха: є҆́то, И҆лїа̀ вы́ка.
36 И ѿтѫрча̀ є҆ди́нъ ѿ ни́хъ, и҆ натопѝ гѫ́ба въ ѻ҆цѣ́тъ, и҆ забо́де а҆ на тро́сть, и҆ напо́юваше го, и҆ гово́реше: ѿставе́те, да ви́диме, да ли ще до́йде И҆лїа̀ да го сне́ме.
37 И҆ І҆и҃сꙋсъ, като и҆спꙋстѝ голе́мъ гла́съ, и҆здѫхна̀.
38 И завѣ́са та церко́вна се раздра̀ на́две, ѿ го́ре до до́лꙋ.
39 И като видѐ со́тнико, ко́йто стое́ше сре́щѡ не́гѡ, за що̀ като вы́кна̀ така̀, и҆здѫхна̀, ре́че: вои́стинꙋ то́а человѣ́къ бе́ше Сы́нъ Бж҃їй.
40 И бе́ха и҆ жены̀, ко́йто гледа́ха ѿ дале́че: и҆ въ ни́хъ бе́ше Маріа̀ Магдали́на, и҆ Маріа̀ Ма́йка та на-І҆а́кѡва ма́лагѡ, и҆ на-І҆ѡсі́а, и҆ Саломі́а:
41 Ко́йто хо́деха слѣ́дъ не́гѡ, и҆ кога́то бе́ше въ Галїле́а, и҆ слꙋгꙋ́ваха мꙋ: и҆ дрꙋ́ги мно́го, ко́йто се воскачѝха съ не́го за́едно во І҆ерꙋсалимъ.
42 И като мрѫ́кна̀ (за що́то бе́ше пето́къ, ко́йто є҆ пре́дъ сꙋбѡ́та та.)
43 Дойдѐ І҆ѡ́сифъ, ко́йто бе́ше ѿ А҆рїмаѳе́а, благообра́зенъ совѣ́тникъ, ко́йто и҆ то́й ча́каше ца́рство то Бж҃їе, и҆ дерзна̀ та влѣ́зе при Пїла́та, и҆ поиска̀ тѣ́ло то І҆и҃сꙋсово:
44 И҆ Пїла́тъ се почꙋдѝ да ли є҆ вече оу҆мре́лъ: и҆ повыка̀

сотникатъ, и попыта го да ли
е ѿ давна умрелъ:
45 И като разбра ѿ сотникатъ (защо е умрелъ) даде
на Іусифа тѣло то.
46 И той купи плащаница,
и свали тѣло то Іисусово ѿ
Кръстатъ, и ѡбви го съ пла-
щаница та: и тури го въ
гробатъ, който беше изсѣченъ
ѿ камень: и привали камень
надъ врата та гробни.
47 И Марія Магдалина, и
Марія Іωсіева гледаха гдѣ
го тураха.

ГЛАВА SI.

И като се мина
събѡта
та, Марія Магдалина, и Ма-
рія майка та Іакωвова, и
Саломія, купиха арωмати да
идатъ да помажатъ Іисуса.
2 И многω рано въ една
ѿ събѡти те дойдоха на
гробатъ, когато изгрѣваше
слънце то.
3 И думаха по между си:
кой ще да ни ѿвали камы-
катъ ѿ врата та гробни;
4 И като погледнаха, ви-
деха защо беше ѿвалѣнъ ка-
мыко: защото беше многω
голѣмъ.
5 И като влѣзоха въ гро-
батъ, видѣха едного юноша,
който седеше ѿ десна та
страна, ѡблѣченъ въ дрѣхи
бѣлы: и растреперахасе ѿ
страхъ.
6 И той имъ рече: не бой-
тесе: Іисуса Назарянина тра-
сите распнатыатъ: воскресна,
не е тука: ето мѣсто то,
гдѣто го тури.
7 Но идете речете на учени-
цы те му, и на Петра, защо
вы превара въ Галілеа: тамѡ
ще го видите, каквото ви е
реклъ.
8 И излѣзоха вънъ, и бѣ-
гаха ѿ гробатъ: защото ги
фана страхъ и трепетъ, и не
рекоха никому нищо: защото
се боеха.
9 И като воскресна Іисусъ
въ утринь та въ перва та
събѡта, явисе первѡ на Марія
Магдалина, изъ кото изгна
седмь дїаволы.
10 И она ѿиде та каза на
онія, щото беха съ него, кой-
то плачеха и воздышаха.
11 И они като чуха че е
живъ, и че го е видела она,
не фанаха вѣра.
12 И послѣ по това явисе
съ другъ образъ на двамина
ѿ нихъ, който ѿиваха на село.
13 И они като ѿидоха, ка-
заха и на други те: и нито
тѣмъ повѣрваха.
14 Послѣ като седѣха единадесеть те (на трапеза та)
явѝ имъ се, и укори невѣрїе
то имъ, и жестокосердїе то:
защо не повѣроваха на онія,
който го видѣха че е воскре-
сналъ.
15 И рече имъ: идете по

сичкїатъ свѣтъ, и҆ проповѣдайте ѥ҆ѵа́ггелїе то на се́коа тва́рь.
16 Кои́то повѣ́рова, и҆ кр҃стисе, ще да се спасѐ: а҆ кои́то не повѣ́рова, ѡ҆сѹжде́нъ ще да бѫде.
17 Ѧ҆ на ѻ҆нїа щото ще да повѣ́роватъ, тїа зна́менїа ще послѣ́доватъ: съ и҆́ме то моѐ дїа́волы ще и҆згона́ватъ: ѩ҆зы́цы ще да продѹ́матъ но́вы.
18 Змїѝ ще да фа́натъ: а҆́ко и҆ а҆́дъ смертоно́сенъ и҆спїатъ, не щѐ да ги повре́ди: на во́лны ще да си тѹ́ратъ рѫцѐ те, и҆ ще да ѡ҆здравѣ́атъ.
19 Госпо́дь про́чее по́слѣ по товà къ ни́мъ гово́ренѣ, возне́сесѧ на небо̀ то, и҆ седна̀ ѿ де́сна та страна̀ на-Бг҃а.
20 Ѧ҆ ѻ҆ни́ като и҆зле́зоха проповѣ́даха се́каде, поне́же и҆́мъ помоществѹваше Гдь, и҆ ѹ҆твержда́ваше сло́во то со зна́менїа та, кои́то и҆́мъ послѣ́дѹва́ха; а҆ми́нь.

СВѢТОЕ ЄѢАГГЕЛІЕ ѿ ЛѢКА.

ГЛАВА ПЕРВАА

ПОНЕЖЕ мнози́на начна́ха да пра́ватъ сказа́нїе за ѻ҆ны́а ве́щи, кои́то бы́доха и҆звѣ́стны въ на́съ,
2 Какво́то що ни ги преда́доха ѻ҆нїа, кои́то ги виде́ха съ ѻ҆чѝ те си ѿ кра́й, и҆ бы́доха слѹжи́тели насло́во то:
3 И҆зво́лихъ и҆ а҆́зъ, ко́ито послѣ́доваахъ ѿ нача́ло то въ си́чко то, ѡ҆ держа́вный Ѳео́фїле, да ти ги напи́шемъ на́редъ всѐ подро́бнѡ.
4 За да разѹмѣ́ешъ и҆́стина та на-ѻ҆ны́а ве́щи, кои́то си се наѹчи́лъ.
5 Бы́дѐ въ дни̇̀ те на-И҆рѡда царà І҆здѣ́йскагѡ нѣ́кой свѧще́нникъ, и҆́ме то мѹ Заха́рїа, ѿ редо́вно то є҆фиме́рство Ѧвїа́ново: и҆ жена̀ та мѹ бе́ше ѿ дщѐрки те Ѧарѡ́новы, и҆ и҆́ме то и҆ бе́ше ѥ҆лїсаве́ть.
6 И҆ бе́ха и҆ два́ма та пра́ведни предъ Бг҃а, защо́то хо́деха по си́чки те за́повѣди и҆ ѡ҆правда́нїа Бж҃їи безпоро́чни.
7 Но не́маха си че́до, защо́то ѥ҆лїсаве́ть бе́ше неплодна, и҆ два́ма та застарѣ́ли въ дни̇̀ те си.
8 И҆ бы́дѐ кога́то то́й слѹ́жеше въ редѫ́тъ на є҆фиме́рство то си предъ Бг҃а,

9 По ѻбычаю на-свѧщенничество то, слꙋчисе да покади, като влѣзе въ церква та Господна.

10 И сичко то множество людско беше вѫнъ, и молешесе Бг҃ꙋ во време то на-кадение то.

11 И ꙗвиꙗсе Ѧгг҃лъ Господень, който стоеше ѿ десна та страна на-кадилныатъ ѻлтарь.

12 И като го видѣ Захарїа, смꙋтисе, и страхъ големъ нападна на него.

13 И рече мꙋ Ѧггело: не бойсе Захарїе: защото се оуслыша молитва та ти: и жена та ти Ѥлїсаветь ще ти роди сына, и ще да мꙋ наречешъ име то Іѡаннъ.

14 И ще да ти бѫде радость и веселїе: и мнозина ще се зарадꙋватъ за рождение то мꙋ.

15 Защото ще да бѫде великъ предъ Гдⷭ҇а: и вїно и сїкера не ще да пїе: и ще да се исполни съ Дх҃а ст҃аго ѿще ѿ оутроба та майчина си.

16 И ще да ѡбѫрне мнозина ѿ сыновѣ те Ісраилевы къ Гдⷭ҇а Бг҃а тѣхнаго.

17 И той ще да предиде предъ него съ дх҃ъ и сила Илїина, да ѡбѫрне сердца та на-ваши те къ чада та, а противны те въ мꙋдрованїе то на-праведны те: да приготви Гдⷭ҇ꙋ люди совершены.

18 И рече Захарїа ко Ѧггелꙋ: и каквѡ ще да разꙋмѣемъ това; защото азъ самь старъ, и жена та ми є прекарала въ годины те си.

19 И ѿговори Ѧггело, и рече мꙋ: азъ самь Гаврїилъ, който предстоавамъ предъ Бг҃а: и пратенъ самь да ти говоримъ, и да ти благовѣстимъ тїа.

20 И ѥто ще бѫдешъ нѣмъ, и не ще можешъ да продꙋмашъ до ѻный день, въ който ще да се сбѫдатъ тїа работы: защото не си повѣрꙋвалъ на словеса та ми, който ще да се сбѫдатъ во своѐ то време.

21 И людїе то стоеха, и чакаха Захарїа: и чꙋдехасе като се бавеше толко време въ церква та.

22 И когато излѣзе, не можеше да имъ продꙋма: и разꙋмѣха защо видѣнїе є видѣлъ въ церква та: и той имъ помахꙋваше: и ѡставаше нѣмъ.

23 И когато мꙋ се исполнихa дни те на-слꙋжба та, ѿиде си въ кѫща та.

24 И по тїа дни послѣ зачѐ Ѥлїсаветь жена та мꙋ, и таешесе петь мѣсѧцы, и говореше;

25 Защо такѡ ми сотвори Гдⷭ҇ь въ дни те, въ който поглѣдна на мене да вдигне поношенїе то ми ѿ человѣцы те.

26 И въ шестыатъ мѣсѧцъ

пра́тенъ бы́дѐ А҆́ггелъ Гаврі́илъ
ѿ Бг҃а въ градѫ́тъ Галілѣ́йскій,
комꙋ́то є҆́ и҆́ме то Назаре́тъ,
27 Къ є҆дна̀ дѣви́ца сгоде́на
за мѫ́жъ, и҆́ме то мꙋ̀ І҆ѡ́сифъ,
ѿ до́матъ Даві́довъ: и҆ и҆́ме
го на-дѣви́ца та Марі́амъ.
28 И҆ ка́то влѣ́зе А҆́ггело
къ не́я, ре́че: ра́дꙋйса блгода́тная: Гдⷭ҇ь съ тобо́ю: благослове́на си ты̀ по междꙋ̀
жены̀ те.
29 І҆ ѻ҆на̀ ка́то го видѐ, смꙋ́тисе за сло́во то мꙋ̀: и҆ помышла́ваше, ка́квѡ ще бѫ́де товà
поздравле́ніе.
30 И҆ ре́че и҆ А҆́ггло: не бо́йсе
Марі́амъ: защо́то си наме́рила
благода́ть ѹ҆ Бг҃а.
31 И҆ є҆́то, ще да за́чнешъ
въ ѹ҆тро́ба та, и҆ ще да ро́дишъ
Сы́на: и҆ ще да мꙋ̀ наречѐшъ
и҆́ме то І҆и́сꙋсъ.
32 То́й ще бѫ́де вели́къ, и҆
ще се наречѐ Сы́нъ на-вы́шнагѡ, и҆ ще да мꙋ̀ дадѐ Гдⷭ҇ь
Бг҃ъ престо́латъ на-Даві́да
ѻ҆тцà не́гова,
33 И҆ ще да се воцари̇̀ въ
до́матъ І҆а́кѡвовъ, и҆ ца́рство
то мꙋ̀ не щѐ да и҆́ма коне́цъ.
34 И҆ ре́че Марі́амъ на А҆́ггелатъ: ка́квѡ ще бѫ́де товà,
поне́же мꙋ́жа не зна́мъ;
35 И҆ ѿговори̇̀ А҆́ггло, и҆ ре́че
и҆: Дх҃ъ ст҃ы́й ще да до́йде на
те́бе, и҆ си́ла на-вы́шнагѡ ще
те ѡ҆бсѣ́ни: зато̀ и҆ ѻ҆нова̀ що
се ра́жда ѿ те́бе ст҃о, ще да
се наречѐ Сы́нъ Бж҃і́й.
36 И҆ є҆́то, и҆ І҆ліса́вѣть тво́а
та сро́дница, и҆ ті̇̀а зачѐ сы́на
въ старость та̀ си: и҆ то́а и҆ є҆
ше́стыо мѣ́сацъ ѿ ка́квото є҆
зачѐла, ѻ҆на̀ ко́то се нари́чаше
непло́дна.
37 Защо́то ѹ҆ Бг҃а ни́коа
ве́щь не є҆ невозмо́жна.
38 И҆ ре́че Марі́амъ: є҆́то,
рабà та Госпо́дна: не́ка ми
бѫ́де по твоà та дꙋ́ма, и҆ ѿи́де
си ѿ не́я А҆́ггело.
39 И҆ во ѻ҆ны̀я дни̇̀ стана̀
Марі́амъ, и҆ ѿи́де въ планинска̀
та страна̀ со ско́рость, въ градѫ́тъ І҆ꙋ́довъ,
40 И҆ влѣ́зе въ кѫ́ща та
Захарі́ева, и҆ поздрави̇̀ І҆ліса́вѣта.
41 И҆ ка́то чꙋ̀ І҆ліса́вѣть
поздравле́ніе то Марі́ино, разигра́се младе́нецо во ѹ҆тро́ба
та и҆: и҆ и҆спѫлни́се съ Дх҃ъ
ст҃ъ І҆ліса́вѣть:
42 И҆ и҆звыка̀ съ голе́мъ гла́съ,
и҆ ре́че: благослове́на си ты̀
въ жены̀ те, и҆ благослове́нъ є҆
плодо̀ на-ѹ҆тро́ба та ти.
43 И҆ ѿ гдѣ̀ ми є҆ товà, да
до́йде ма́йка та на-Гдⷭ҇а моегѡ̀
къ ме́не;
44 Защо́то, що́мъ влѣ́зе
гласо̀ на-поздравле́ніе то ти
въ ѹ҆ши̇̀ те ми, разигра́се
младе́нецо ѿ радость та̀ си въ
ѹ҆тро́ба та ми.
45 И҆ блаже́нна є҆ ѻ҆на̀, що то
повѣрꙋ́вà, защо̀ ще се свѫ́ршатъ дꙋ́мы те, кои́то и҆ са
дꙋ́маны ѿ Гдⷭ҇а.

46 И ре́че марїа́мъ: возвели-
ча́ва дꙋша̀ та ми Гдⷭ҇а.
47 И возра́довасе дꙋ́хо мо́й
зарадѝ Бг҃а спа́са моегѡ̀:
48 Защо́то поглѣдна̀ на смиⷭ
ре́нїе то на раба̀ та си: и҆ є҆́то,
ѿ сега̀ ще ме оу҆блажа́ватъ
си́чки те ро́дове.
49 Защо́то ми сотворѝ го-
ле́ма сла́ва си́лный, и҆ ст҃о є҆́
не́гово то и҆́ме:
50 И милость та̀ не́гова є҆ ѿ
ро́дъ въ ро́дъ на ѻ҆нїа̑, ко́и-
то мꙋ се боа́тъ.
51 Сотворѝ си́ла съ рꙋка̀ та
си: распржена̀ горделѝбы те
съ мысль та̀ на-сѫрдцѐ то и҆́мъ.
52 Свалѝ си́лны те ѿ пре-
сто́лы те и҆́мъ, и҆ возвышѝ
смире́нны те:
53 Гла́дны те и҆спѫлнѝ съ
добры̑ны̑, а҆ бога́ты те ѿпꙋстѝ
пра́здны.
54 Защитѝ ’Ісра́иля ѻ҆́трокатъ
сво́й, да поменѐ милость
та́.
55 Какво́то є҆ дꙋма́лъ на
ѻ҆тцы̑ те на́ши, на А҆враа́ма,
и҆ на сѣ́ме то мꙋ до вѣ́ка.
56 И седѐ Марїа́мъ съ не́я
ко́лко до трѝ мѣ́сацы: и҆ по-
слѣ́ се вѫрна̀ въ кѫща та си.
57 И и҆спѫлни́се вре́ме то
на-Ѳлїсаве́та да ро́ди: и҆ родѝ
сы̑нъ.
58 И чꙋ́ха ѻ҆нїа̑ що́то жи-
ве́еха на ѻ҆́колѡ, и҆ родни́ны
те и҆, защо̀ є҆ возвели́лъ Гдⷭ҇ь
милость та̀ си съ не́я: и҆ ра́-
дꙋвахасе съ не́я.
59 И въ ѻ҆́смыатъ де́нь, дой-
до́ха да ѡ҆брѣ́жатъ ѻ҆́троче то:
и҆ нари́чаха го съ ба́щино то
мꙋ и҆́ме, Захарїа̑.
60 И ѿговорѝ ма́йка мꙋ, и҆
ре́че: нѐ: но ’Іѡа́ннъ да се
наречѐ.
61 И ре́коха и҆ защо̀ ни́кой
не́ма въ тво́йатъ ро́дъ да се
нари́че съ това̀ и҆́ме.
62 И пома́хꙋваха на баща̀
мꙋ, какво̀ бы ще́лъ (то́й) да
го наречѐ.
63 А҆ то́й поиска̀ дѫсчи́ца,
и҆ написа̀, и҆ ре́че: ’Іѡа́ннъ ще
да мꙋ бѫде и҆́ме то: и҆ чꙋ́де-
хасе си́чки те.
64 И то́ѧ ча́съ мꙋ се ѿвори́ха
оу҆ста̀ та, и҆ ѧ҆зы́ко мꙋ: и҆ гово́-
реше, и҆ прославла́ваше Бг҃а.
65 И бы́дѐ стра́хъ на си́чки
те, ко́и-то живе́еха ѻ҆колѡ ни́хъ:
и҆ по си́чка та планинска̀ страна̀
’Іꙋде́йска прика́зꙋвахасе си́чки
те тїѧ̑ дꙋ́мы.
66 И тꙋри́ха ги си́чки те на
сѫрдцѐ то си ко́и-то ги чꙋ́ха,
и҆ гово́реха: що щѐ да бѫде
това̀ ѻ҆́троче: и҆ рѫка̀ та Го-
спо́дна бе́ше съ не́го.
67 И Захарїа̑ ѻ҆те́цо не́говъ
и҆спѫлни́се съ Дх҃а ст҃а́го: и҆
пророчествова̀, и҆ ре́че:
68 Не́ка бѫде благослове́нъ
Гдⷭ҇ь Бг҃ъ ’Ісра́илевъ, защо́то
посѣ́тѝ, и҆ сотворѝ и҆збавле́нїе
на свои́ те лю́дїе,
69 И вдигна̀ ни си́ла по-
бѣди́телна въ домѫ̑тъ на-
Давїда ѻ҆́трока своегѡ̀.

пра́тенъ бы́дѐ А҆ггл҃ъ Гаврі́илъ
ѿ Бг҃а въ градѫ́тъ Галілѣ́йскій,
комꙋ́то є҆́ йме то Назаре́тъ,
27 Къ є҆днѧ̀ дѣви́ца сгоде́на
за мѫ́жъ, йме то мꙋ І҆ѡ́сифъ,
ѿ до́матъ Давідо́въ: и҆ йме
го на-дѣви́ца та Маріа́мъ.
28 И҆ като влѣ́зе А҆ггело
кодъ не́ѧ, ре́че: ра́дꙋйса бл҃го-
да́тнаѧ: Гдⷭ҇ь съ тобо́ю: бла-
гослове́на си ты̀ по междꙋ̀
жены̀ те.
29 А҆ ѻ҆на̀ като го видѐ, смꙋ-
ти́се за сло́во то мꙋ: и҆ помы-
шла́ваше, какво̀ ще бѫ́де това̀
поздравле́ніе.
30 И҆ ре́че и҆ А҆ггло: не бо́йсе
Маріа́мъ: защо́то си наме́рила
благода́ть ѹ҆ Бг҃а.
31 И҆ є҆́то, ще да за́чнешъ
въ ѹ҆тро́ба та, и҆ ще да ро́дишъ
Сы́на: и҆ ще да мꙋ наречѣ́шъ
йме то І҆исꙋ́съ.
32 То́й ще бѫ́де вели́къ, и҆
ще се наречѐ Сы́нъ на-вы́-
шнагѡ, и҆ ще да мꙋ дадѐ Гдⷭ҇ь
Бг҃ъ престо́латъ на-Давіда
ѻ҆тца̀ не́гова,
33 И҆ ще да се воцари̇̀ въ
до́матъ І҆а́кѡвовъ, и҆ ца́рство
то мꙋ не щѐ да йма коне́цъ.
34 И҆ ре́че Маріа́мъ на А҆г-
гелатъ: какві̇̀ ще бѫ́де това̀,
поне́же мꙋ́жа не зна́мъ;
35 И҆ ѿговори̇̀ А҆ггло, и҆ ре́че
и҆: Дх҃ъ ст҃ы́й ще да до́йде на
те́бе, и҆ си́ла на-вы́шнагѡ ще
те ѡ҆бсѣ́ни: зато̀ и҆ ѻ҆нова̀ що
се ра́жда ѿ те́бе ст҃о, ще да
се наречѐ Сы́нъ Бж҃і́й.
36 И҆ є҆́то, и҆ І҆ліса́ве́ть тво́ѧ
та сро́дница, и҆ тїѧ̀ зачѐ сы́на
въ старость та̀ си: и҆ то́ѧ и҆ є҆
ше́стыо мѣ́сацъ ѿ какво́то є҆
зачѣ́ла, ѻ҆на̀ ко́то се нари́чаше
непло́дна.
37 Защо́то ѹ҆ Бг҃а ни́коѧ
ве́щь не є҆ невозмо́жна.
38 И҆ ре́че Маріа́мъ: є҆́то,
раба̀ та Госпо́дна: не́ка ми
бѫ́де по твоѧ̀ та дꙋ́ма, и҆ ѿи́де
си ѿ не́ѧ А҆ггело.
39 И҆ во ѻ҆ны̀ дни̇̀ стана̀
Маріа́мъ, и҆ ѿи́де въ планинска̀
та страна̀ со ско́рость, въ гра-
дѫ́тъ І҆ꙋдо́въ,
40 И҆ влѣ́зе въ кѫ́ща та
Захарі́ева, и҆ поздравѝ І҆ліса-
ве́та.
41 И҆ като чꙋ̀ І҆ліса́ве́ть
поздравле́ніе то Марі́ино, ра-
зигра́се младе́нецо во ѹ҆тро́ба
та и҆: и҆ и҆спѫлни́се съ Дх҃ъ
ст҃ъ І҆ліса́ве́ть:
42 И҆ и҆звыка̀ съ голе́мъ гла́съ,
и҆ ре́че: бл҃гослове́на си ты̀
въ жены̀ те, и҆ бл҃гослове́нъ є҆
плодо̀ на-ѹ҆тро́ба та ти.
43 И҆ ѿ гдѣ̀ ми є҆ това̀, да
до́йде ма́йка та на-Гдⷭ҇а моегѡ̀
къ ме́не;
44 Защо́то, що́мъ влѣ́зе
гласо̀ на-поздравле́ніе то ти
въ ѹ҆ши̇̀ те ми, разигра́се
младе́нецо ѿ радость та̀ си въ
ѹ҆тро́ба та ми.
45 И҆ блаже́нна є҆ ѻ҆на̀, що то
повѣрꙋва̀, защо̀ ще се свѫ́р-
шатъ дꙋ́мы те, кои́то и҆ са
дꙋ́маны ѿ Гдⷭ҇а.

46 И ре́че марїа́мъ: возвели́ча́ва дꙋша̀ та ми Гдⷭ҇а.
47 И возра́довасе дꙋ́хо мо́й заради̇̀ Бг҃а спа́са моегѡ̀:
48 Защо́то поглѣдна̀ на смире́нїе то на раба̀ та си: и҆ є҆́то, ѿ сега̀ ще ме оу҆блажа́ватъ си́чки те ро́дове.
49 Защо́то ми сотвори̇̀ голе́ма сла́ва си́лный, и҆ ст҃о є҆ не́гово то и҆́ме:
50 И милость та̀ не́гова є҆ ѿ ро́дъ въ ро́дъ на ѻ҆нїа̑, кои́то мꙋ се боѧ́тъ.
51 Сотвори̇̀ си́ла съ рꙋка̀ та си: распржна̀ горделивы те съ мысль та̀ на-сѫрдцѐ то и҆́мъ.
52 Свали̇̀ си́лны те ѿ престо́лы те и҆́мъ, и҆ возвыши̇̀ смире́нны те:
53 Гла́дны те и҆спѫлни̇̀ съ добры́ны, а҆ бога́ты те ѿпꙋсти̇̀ пра́здны.
54 Защити̇̀ Ї҆сра́иля ѻ҆́трокатъ сво́й, да поменѐ милость та́.
55 Какво́то є҆ дꙋма́лъ на ѻ҆тцы̀ те на́ши, на А҆враа́ма, и҆ на сѣ́ме то мꙋ до вѣ́ка.
56 И седѐ Марїа́мъ съ не́ѧ ко́лко до три̇̀ мѣ́сѧцы: и҆ послѣ́ се вѫрна̀ въ кѫ́ща та си.
57 И и҆спѫлни́се вре́ме то на-Ѳлїсаве́та да ро́ди: и҆ роди̇̀ сы́нъ.
58 И чꙋ́ха ѻ҆нїа̑ що́то живе́еха на ѻ҆́колѡ, и҆ родни́ны те и҆, защо̀ є҆ возвели́чилъ Гдⷭ҇ь милость та̀ си съ не́ѧ: и҆ ра́дꙋвахасе съ не́ѧ.
59 И въ ѻ҆́смыатъ де́нь, дойдо́ха да ѿбрѣ́жатъ ѻ҆́троче то: и҆ нари́чаха го съ ба́щино то мꙋ и҆́ме, Заха́рїа.
60 И ѿговори̇̀ ма́йка мꙋ, и҆ ре́че: нѐ: но І҆ѡа́ннъ да се наречѐ.
61 И ре́коха и҆ защо̀ ни́кой не́ма въ тво́ятъ ро́дъ да се нари́че съ това̀ и҆́ме.
62 И пома́хꙋваха на баща̀ мꙋ, какво̀ бы ще́лъ (то́й) да го наречѐ.
63 А҆ то́й поиска̀ дѫсчи́ца, и҆ написа̀, и҆ ре́че: І҆ѡа́ннъ ще да мꙋ бѫ́де и҆́ме то: и҆ чꙋ́дехасе си́чки те.
64 И то́ѧ ча́съ мꙋ се ѿвори́ха оу҆ста̀ та, и҆ ѧ҆зы́ко мꙋ: и҆ гово́реше, и҆ прославла́ваше Бг҃а.
65 И бы́дѐ стра́хъ на си́чки те, кои́то живе́еха ѻ҆колѡ ни́хъ: и҆ по си́чка та планинска̀ страна̀ І҆ꙋде́йска прика́зꙋваха́се си́чки те тїѧ̑ дꙋ́мы.
66 И тꙋри́ха ги си́чки те на сѫрдцѐ то си кои́то ги чꙋ́ха, и҆ гово́реха: що щѐ да бѫ́де това̀ ѻ҆́троче: и҆ рѫка̀ та Го́спо́дня бе́ше съ не́го.
67 И Заха́рїа ѻ҆те́цо не́говъ и҆спѫлни́се съ Дх҃а ст҃а́го: и҆ пророчествова̀, и҆ ре́че:
68 Не́ка бѫ́де благослове́нъ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ І҆сра́илевъ, защо́то посѣ́ти̇̀, и҆ сотвори̇̀ и҆збавле́нїе на свои́ те лю́дїе,
69 И вдигна̀ ни си́ла побѣди́телна въ домѫ́тъ на-Дави́да ѻ҆́трока своегѡ̀.

70 Каквото що є продꙋмалъ
презъ оустà та на-стѝ те, кой-
то са ѿ вѣка пророцы негови.
71 Избавленіе ѿ враговѣ те
наши, и ѿ рꙋкà та на-сички
те ѻніа, който ны ненавидатъ.
72 Да сотвори милость съ
ѻтцы те наши, и да поманѣ
святый свой завѣтъ:
73 Клетва та, съ който се
заклѣ на Авраама ѻтцà на-
шего: да дадѣ намъ:
74 Като се избавиме ѿ рѫцѣ
те на врагове те ни, да мꙋ
послꙋжиме безъ страхъ,
75 Со святость и съ правда
предъ него въ сички те днѝ
на-животатъ ни.
76 И ты, ѻтроче, ще да се
наречешъ пророкъ на-вышнагѡ: защото ще да вѫрвишъ
напредъ предъ лицѣ то Господне да мꙋ приготвишъ пѫтища та.
77 Да дадешъ разꙋмъ спасителенъ на людіе то мꙋ, за
прощеніе на-грѣховѣ те имъ:
78 Заради милосердіе то на-
милость тà на-Бга нашегѡ, съ
който ны є посѣтилъ востоко
ѿ высотà та:
79 Да просвѣтѝ ѻныа, който
сѣдатъ въ темнотà та, и въ
сѣнка та смертна, да ѿправи
нозѣ те ни на пѫть мирен.
80 И ѻтроче то растеше, и
оукрѣплавашесе въ дꙋхатъ:
и беше въ пꙋстыни те до
ѻный день, въ който тре-
бꙋваше да се явѝ на Ісраилъ.

ГЛАВА Ѳ҃.

И БЫДѢ въ ѻныа днѝ, из-
лѣзе заповѣдь ѿ Кесаря Ав-
гꙋста, да напишатъ сичка
вселенная.
2 Товà написаніе быдѣ пер-
во, като властвꙋваше Куринѣй
въ Сѵріа та.
3 И ѿиваха сички те да се
напишатъ секой въ свойатъ
си градъ.
4 И возлѣзе и Іѡсифъ ѿ
Галілеа, ѿ градѫтъ Назаретъ,
во Іꙋдеа та, въ градѫтъ Да-
видовъ, който се нарече Вѳи-
леемъ, защото беше той ѿ
домѫтъ и ѿ родѫтъ Давидовъ,
5 Да се напише съ Марія
ѡбрꙋчена та за него жена,
като беше непразна.
6 И когато беха ѻнѝ тамѡ,
испѫлнихасе днѝ те да роди
тіà.
7 И родѝ сына своегѡ пер-
венца, и повѝ го, и тꙋрѝ го
въ ꙗслы те: защото немаше
за нихъ мѣсто въ гостинница
та.
8 И беха и пастыре въ ѻнаа
страна, който бѣха, и вардеха
презъ нощь тà стадото си.
9 И ѥто, Агглъ Господень
дойдѣ въ нихъ, и слава Го-
сподна си ѡсвѣтѝ на ѻколѡ:
и оуплашихасе съ големъ
страхъ.
10 И рече имъ Агглъ: не
бойтесе: защото ви благо-
вѣствꙋвамъ радость голема:

кóато ще да бѫде на сѝчки те людїе:
11 Защóто се родѝ вáмъ днéсь спасѝтель, кóйто є̑ Хр҃тóсъ Гд҃ь, въ градѫтъ Давїдовъ.
12 И є̑то ви знáменїе: ще намéрите младéнецъ повѝтъ, да лежѝ въ ꙗ̑слы те.
13 И внезáпꙋ сосъ Ѧ̑гг҃латъ намерѝхасе мнóжество вóинства небéснагѡ, кóйто хвáлеха Бг҃а, и̑ говóреха:
14 Слáва въ вы̑шнихъ Бг҃ꙋ, и̑ на земли̑ мѝръ, въ человѣ̑цѣхъ благоволéнїе,
15 И като си ѿидóха ѿ нѝхъ Ѧ̑гг҃ли те на небò то, ѻ̑нїа человѣ̑цы пáстыре те рéкоха по междѐ си: да и̑деме до Виѳлеéма, да вѝдиме тáа рáкота що є̑ станáла, кóато ни Гд҃ь казà.
16 И̑ ѿидóха бѫрзѡ, и̑ намерѝха Марїáмъ и̑ Ї҆ѡсифа и̑ младéнецатъ кóйто лежéше въ ꙗ̑слы те.
17 И като видéха, разсказáха дꙋ́ма та, що и̑мъ бéше дꙋ́мана за дѣтѐ то товà.
18 И сѝчки, кóйто чꙋ́ха, чꙋ́дехасе за ѻ̑ны̑а дꙋ́мы що то и̑мъ казáха пáстыре те.
19 А̑ Марїáмъ вáрдеше сѝчки те тїа дꙋ́мы, и̑ тꙋ́реше ги въ сѫрдцѐ то си.
20 И вѫрнáхасе пáстыре те, и̑ хвáлеха и̑ слáвеха Бг҃а за сѝчки те (рáботы) що чꙋ́ха и̑ видéха, каквóто и̑мъ бéше кáзано.
21 И когáто се и̑спѫлнѝха ѻ̑смь днѝ да ѿбрѣ̑жатъ младéнецатъ, нарéкоха мꙋ и̑ме то Ї҆исꙋ́съ, каквóто бéше нарéчено ѿ Ѧ̑ггелатъ, доклѐ ї҆ѡ́ще не бéше се зачéлъ въ ѹ̑трóка та.
22 И когáто се и̑спѫлнѝха днѝ те на-ѿчищéнїе то и̑ по закóнꙋ Мѡѷсéовꙋ, занéсоха го во Ї҆ерꙋсалѝмъ, за да го предстáватъ предъ Гд҃а.
23 (Каквóто що є̑ пѝсано въ закóнатъ гд҃ень: защò всáкъ младéнецъ мꙋ́жескїй пóлъ, кóйто ѿвáра ложеснà та, ѿсвѧщéнъ ще се нарéчѐ на Гд҃а).
24 И да дадáтъ жéртва, каквóто що є̑ рéчено въ закóнатъ Господень, двѣ̑ гѫрлички, и̑лѝ двѣ̑ гѫлѫ̑чета.
25 И въ ѻ̑новà врéме бéше нѣ̑кой человѣ̑къ во Ї҆ерꙋсалѝмъ, и̑ме то мꙋ Сѷмеѡ́нъ, и̑ тóй человѣ̑къ бéше прáведенъ и̑ благочестѝвъ, и̑ чáкаше ѹ̑тѣшéнїе то Ї҆сраи̑лево: и̑ Дх҃ъ ст҃ый бéше въ нéго.
26 И бéше мꙋ ѿвѣщáнно ѿ Дх҃а ст҃áгѡ да не ви̑ди смéрть, доклѐ не ви̑ди Хрїстà Господня.
27 И̑ дойдѐ въ цéрква та побꙋждáемъ ѿ дꙋхатъ: и̑ като внѣ́соха родѝтели те ѻ̑троче то Ї҆исꙋ́са, да напрáватъ по ѻ̑бы̑чаю на-закóнатъ за нéго.
28 И тóй го земà на рѫ-

цѐ те си, и҆ благословѝ Бг҃а, и҆ ре́че:
29 Сегѡ̀ ѿпꙋ́щаѧ раба̀ твоегѡ̀, Влады́ко, по твоѧ̀ та дꙋ́ма, съ ми́ръ:
30 Защо́то ѻ҆чѝ те ми видѣ́ха спасе́нїе то ти.
31 Кое́то си приготви́лъ предъ лицѐ то на си́чки те лю́дїе:
32 Свѣ́тъ за просвѣще́нїе на-ꙗ҆зы́цы те, и҆ сла́ва на-твоѝ те лю́дїе Ї҆сра́иля.
33 И҆ чꙋ́дехасе Ї҆ѡ́сифъ и҆ ма́йка мꙋ на тїѧ (ра́боты) що се дꙋ́маха за не́го.
34 И҆ благословѝ гн҃ Сѵмеѡ́нъ, и҆ ре́че на Марїа ма́йка мꙋ: є҆то, то́ѧ лежѝ за падꙋва́нѣ и҆ за ставáнѣ на мнозѝна во Ї҆сра́иля, и҆ въ зна́менїе прекова́телно:
35 (И҆ на те́бе са́ма та са́бля ще проні́же дꙋша̀ та ти): за да се ѿкры́ватъ ѿ мно́го сердца̀ помышле́нїѧ та.
36 И҆ бе́ше и҆ А҆́нна проро́чица та, дще́рка та Фанꙋилева, ѿ колѣ́но то А҆си́рово: и҆ ѻ҆на̀ прекара́ла въ мно́го годи́ны, ко́ато бе́ше живе́ла съ мѫ́жъ се́дмь годи́ны ѿ дѣ́вство то си:
37 И҆ тїѧ̀ бе́ше вдови́ца ѻ҆колѡ ѻ҆смдесѐ и҆ че́тыри годи́ны, ко́ато ни́кога не си ѿи́ваше ѿ це́рква та, но съ по́стъ и҆ съ моли́тва слꙋ́жеше на Бг҃а де́нь и҆ но́щь.
38 И҆ ѻ҆на̀ като дойдѐ въ ѻ҆ный ча́съ, и҆сповѣ́дꙋвашесе на Гдⷭ҇а, и҆ гово́реше за не́го на си́чки те ѻ҆нїѧ, кои́то ча́каха и҆зкавле́нїе то во Ї҆ерꙋсали́мъ.
39 И҆ като се свѫрши́ха си́чки те (ра́боты) по зако́нꙋ господню, вѫрна́хасе въ Галїле́а, въ градѫ̀тъ сво́й Назаре́тъ.
40 А҆ ѻ҆троче то расте́ше, и҆ на́кнꙋваше въ дꙋ́хатъ, и҆ и҆спѫлнꙋвашесе съ премꙋ́дрость: и҆ благода́ть Бж҃їѧ бе́ше на не́го.
41 И҆ хо́деха роди́тели те мꙋ ка́та годи́на во Ї҆ерꙋсали́мъ въ пра́здникатъ на-па́сха та.
42 И҆ кога́то выдѐ на двана́десать годи́ны, и҆скачи́хасе во Ї҆ерꙋсали́мъ по ѻ҆бы́чаю на-пра́здникатъ:
43 И҆ като свѫрши́ха дни̑ те, кога́то се врѫ́щаха ѻ҆ни̑, ѡ҆стана̀ ѻ҆троко Ї҆исꙋ́съ во Ї҆ерꙋсали́мъ, а҆ Ї҆ѡ́сифъ и҆ ма́йка мꙋ не разꙋмѣ́ха това̀.
44 И҆ поне́же мы́слеха да є҆ по междꙋ̀ дрꙋжи́на та, замина́ха є҆ди́нъ де́нь пѫ́ть: и҆ тра́сеха го въ родни́ны те и҆ въ позна́нницы те.
45 И҆ като го не намери́ха, вѫрна́хасе во Ї҆ерꙋсали́мъ да го тра́сатъ.
46 И҆ по три̑ дни̑ по́слѣ найдо́ха го въ це́рква та, че седе́ше по междꙋ̀ ѹ҆чи́тели те, и҆ слꙋ́шаше ги, и҆ попы́тꙋваше ги.

47 И чꙋдехасе сѝчки те,
кои́то го слꙋшаха, на ра́зꙋ-
матѣ мꙋ и на ѿговори те мꙋ.
48 И като го виде́ха, по-
чꙋди́хасе: и ре́че мꙋ ма́йка
мꙋ: ча́до, защо̀ ни направѝ
така̀; є҆то, баща̀ ти и а҆зъ
со ско́рбь те траси́хме.
49 И ре́че и҆мъ: а҆ защо̀ ме
траси́хте; не зна́ете ли, че
тре́бꙋва да самь въ ра́боты
те на-ѻ҆тца̀ моегѡ̀;
50 А҆ ѻ҆нѝ не разꙋмѣ́ха дꙋ-
ма та що́то и҆мъ ре́че.
51 И слѣ́зе съ ни́хъ, и дой-
дѐ въ Назаре́тъ: и покора̀-
ваше и҆мъ се. И ма́йка мꙋ
ва́рдеше сѝчки те ті́а дꙋмы
въ сѫрдце́ то си.
52 А҆ І҆исꙋ́съ преꙋспѣ́ваше
и растѣ́ше съ мꙋдрость та̀,
и съ во́зрастатъ и съ да́р-
ка та предъ Бг҃а и предъ
человѣ́цы те.

ГЛАВА Г.

И҆ БЪ пѧтна́десѧта та го́-
ди́на на-владѣ́ніе то на-Тіве́-
рі̑а ке́сарѧ, кога́то власте́ꙋ-
ваше Понті́йскїй Пі̑ла́тъ во
І҆ꙋде́а та, и кога́то Иродъ
властвꙋ́ваше надъ четве́рта
та ча́сть въ Гали̑ле́а та, и
бра́тъ мꙋ фі̑ліппъ властвꙋ́-
ваше надъ четве́рта та ча́сть
въ І҆тꙋре́а и въ Трахонїтска
та страна̀: и Лѵса́нїй властвꙋ́-
ваше надъ четве́рта та ча́сть
ѿ Авїаннїа,
2 Во вре́ме то на-а҆рхїере́и
те А҆нна и Каїа́фа, бы́дѣ дꙋ-
ма Бж҃ї̑а ко І҆ѡа́нна сы́на
заха́рїева въ пꙋсты́ня та.
3 И ѿи́дѣ по сѝчка та стра-
на̀, ко́ато є҆ ѻ҆колѡ І҆орда́на,
и проповѣ́дꙋваше крещѐніе
на-покаѧ́ніе то за прощѐніе
на грѣ́ховѐ те:
4 Каквото що є҆ пи́сано въ
кни́га та на-словеса̀ та на-
Иса́ї̑а проро́ка, ко́ито гово́-
ри: гла́съ на-ѻ҆ного́ва, ко́ито
вы́ка въ пꙋсты́ня та, приго-
тве́те пѫтьатъ Господе́нь;
пра́вы мꙋ праве́те пѫте́ки те.
5 Се́коѧ доли́на ще да се
напѫлни, и се́коѧ гора̀ и мо-
гі́ла ще да се сни́ши: и кри́-
ви те ще се и҆спра́ватъ, и лꙋ́-
ши те пѫтища ще вѫдатъ
гла́дки.
6 И се́коѧ плѫ́ть ще ви́ди
спасе́ніе то Бж҃ї̑е.
7 Гово́реше про́чее на на-
ро́ди те, ко́ито и҆зла́зеха да
се кржша́ватъ ѿ не́гѡ: змїй-
че́та є҆хи́днини, ко́й ви ка-
за̀ да бѣ́гате ѿ гнѣ́ватъ,
ко́ито и҆де;
8 Сотворе́те про́чее пло́-
дове досто́йны на-покаѧ́ніе то:
и не начи́найте да гово́рите
въ се́бе си: ѻ҆тца и҆мамѐ
А҆враа́ма, защо́то ви гово́римъ,
че Бг҃ъ мо́же ѿ ті̑а ка́менѣ
да вдигне ча́да на А҆враа́ма.
9 Защо́то вече и сѣ́кира та
лежѝ при ко́реньатъ на дѫрво̀
то: се́кое дре́во про́чее,

коéто не прáви дóбръ плóдъ, ѿсичесе и҆ фѫрлѧсе въ ѻ҆гньатъ.
10 И пытаха го нарóди те, и҆ говóреха: що прóчее да сотвóриме;
11 А҆ Іѡáнѹъ имъ ѿговорѝ, и҆ рéче: който има двѣ дрéхи, да дадѐ є҆днà та на ѻ҆ногóва, кóйто си нéма, подóбнѡ да творѝ и҆ ѻ҆ный, кóйто има ꙗ҆стїе.
12 И дойдóха и҆ мытарѝ те да се крѫстатъ ѿ нéгѡ, и҆ рéкоха мѹ: ѹ҆чи́телю, що да напрáвиме:
13 А҆ тóй имъ рéче: ни́що пò мнóгѡ не правéте ѿ ѻ҆новà, що ви є҆ заповѣ́дано.
14 И пытаха го и҆ вóини те, и҆ говóреха: а҆ нїе каквò да напрáвиме; и҆ рéче имъ: никомѹ да не ѹ҆чи́ните ѻ҆би́да, нито да наклевéтите: и҆ да бѫдете довóлни со заплáты те си.
15 И като чáкаха си́чки те лю́дїе, и҆ помышлáваха въ сердцà та си за Іѡáнна, да не бы́ бы́лъ тóй Хрїстóсъ,
16 Ѿговорѝ Іѡáннъ на си́чки те, и҆ рéче: áзъ вы крѫщáвамъ съ водà: ѻ҆бáче йде пò ꙗ҆кїо ѿ мéне, на когóто áзъ несáмь достóинъ да развѫржемъ ремикатъ на ѡ҆бѹ́ща та мѹ: тóй ще вы крѫсти съ Дх҃ъ ст҃ый, и҆ съ ѻ҆гнь:
17 Комѹ́то є҆ лопáта та въ рѫкà та, и҆ ще да ѡ҆чи́сти гѹ́мно то своѐ: и҆ ще собéре пшени́ца та въ жи́тница та си: а҆ плéва та ще и҆згóри съ ѻ҆гнь, кóйто неѹгáснѹва ни́кога.
18 И дрѹ́ги мнóго ѹ҆тѣшавáющъ благовѣствѹ́ваше на лю́дїе то.
19 А҆ Иродъ четвероклáстникъ, понéже го ѡ҆бличáваше Іѡáннъ за Иродїáда брáтова та мѹ Фїлїппова женà, и҆ за си́чки те дрѹ́ги злины́, що то бéше сторѝлъ Иродъ.
20 Притѹ́рѝ и҆ товà надъ си́чки те дрѹ́ги злины́ ѿ гóре, и҆ затворѝ Іѡáнна въ темни́ца.
21 А҆ когáто се крѫсти́ха си́чки те лю́дїе, крѫсти́се и҆ Іисѹ́съ, и҆ като се мóлеше, ѿвори́се небó то.
22 И слѣ́зе Дх҃ъ ст҃ый съ тѣлéсенъ ви́дъ, като гѫлабъ, на нéго: и҆ глáсъ быдѐ ѿ небò то, кóйто говóреше: ты́ си Сы́нъ мóй возлю́бленный, за тéбе благоволи́хъ.
23 И тóй Іисѹ́съ бéше тогáва като да начи́наше три́десять годи́ны, и҆ бéше (каквóто го мнѣ́ха) Сы́нъ Іѡ́сифовъ: а҆ Іѡ́сифъ Илїевъ.
24 А҆ Илїа Матѳáтовъ: а҆ Матѳáтъ Левїи́нъ: а҆ Левїи́ Мелхїи́нъ: а҆ Мелхїи́ Іаннáевъ: а҆ Іаннáе Іѡ́сифовъ.
25 А҆ Іѡ́сифъ Маттаѳїевъ: а҆ Маттаѳїа Амѡ́совъ: а҆

мѡсъ Наѹмовъ: а Наѹмъ Еслімовъ: а Еслімъ Наггéовъ.
26 А Наггéй Маѳовъ: а Маѳъ Матѳаѳіевъ: а Матѳаѳій Семеіевъ: а Семеій Іѡсифовъ: а Іѡсифъ Іѹдинъ.
27 А Іѹда Іоаннановъ: а Іоаннанъ Рисаевъ: а Рисай Зоровавелевъ: а Зоровавель Салаѳіилевъ: а Салаѳіиль Нирíевъ.
28 А Нирій Мелхіевъ: а Мелхій Аддіевъ: а Аддій Кѡсамовъ: а Кѡсамъ Елмодамовъ: а Елмодамъ Ѵировъ.
29 А Ѵиръ Іѡсіевъ: а Іѡсій Еліезéровъ: а Еліезéръ Іѡрімовъ: а Іѡрімъ Матѳатовъ: а Матѳатъ Левíинъ.
30 А Левій Сѵмеѡновъ: а Сѵмеѡнъ Іѹдинъ: а Іѹда Іѡсифовъ: а Іѡсифъ Іѡнановъ: а Іѡнанъ Еліакімовъ.
31 А Еліакімъ Малеаевъ: а Малеай Маїнановъ: а Маїнанъ Маттаѳаевъ: а Маттаѳай Наѳановъ: а Наѳанъ Давідовъ.
32 А Давідъ Іессéовъ: а Іессéй Ѡвидовъ: а Ѡвидъ Воозовъ: а Воозъ Салмѡновъ: а Салмѡнъ Наассѡновъ.
33 А Наассѡнъ Амінадавовъ: а Амінадавъ Арамовъ: а Арамъ Іѡрамовъ: а Іѡрамъ Есрѡмовъ: а Есрѡмъ Фарéсовъ: а Фарéсъ Іѹдинъ.
34 А Іѹда Іакѡвовъ: а Іакѡвъ Исаковъ: а Исакъ Авраамовъ: а Авраамъ Ѳаринъ: а Ѳара Нахѡровъ.
35 А Нахѡръ Серѹховъ: а Серѹхъ Рагавовъ: а Рагавъ Фалéковъ: а Фалéкъ Еверовъ: а Еверъ Салановъ.
36 А Салан Каїнановъ: а Каїнанъ Арфаѕадовъ: а Арфаѕадъ Симовъ: а Симъ Нѡевъ: а Нѡе Ламéховъ.
37 А Ламéхъ Маѳусалевъ: а Маѳусалъ Енѡховъ: а Енѡхъ Іаредовъ: а Іаредъ Малелеиловъ: а Малелеилъ Каїнановъ.
38 А Каїнанъ Енѡсовъ: а Енѡсъ Сиѳовъ: а Сиѳъ Адамовъ: а Адамъ Бжїй.

ГЛАВА Д.

ІИСУСЪ же пѧленъ съ Дха ст҃аго, вѧрнасе ѿ Іордана, и водешесе ѿ дха въ пѹстыня та.
2 И искушавашесе четыридесѧть дни ѿ діавола: и ниѿо не ѣде въ оныя дни: и като се свѫршиха тія дни, послѣ ѡгладнѣ.
3 И рéче мѹ діаволо: ако си Сынъ Бжїй, речи на тоѧ камень да стане хлѣбъ.
4 А Іисусъ ѿговори, и рéче мѹ: писано є зашо не токмѡ съ єдинъ хлѣбъ ще бѫде живъ человѣкъ, но со всако слово Божéственно.
5 И като го покачи діаволо на єдна планина высока, по-

казà мѹ сѝчки те цáрства насвѣтѫтъ въ ѥднà мїнѹ́та врéме.

6 И рéче мѹ дїáволо: тéбе ще дáмъ сѝчка та тáа влáсть, и̂ слáва та нѝхна: защóто мéне ѥ̂ предáдена, и̂ на когѹ́то щéмъ дáвамъ а̂.

7 Ты̀ прóчее а̂ко се поклóнишъ предъ мéне, ще бѫдатъ твои̂ сѝчки те.

8 И ѿговорѝ Ѩисѹ́съ, и̂ рéче мѹ: и̂дѝ задъ мéне, сатанò: защóто ѥ̂ пѝсано: ще да се поклóнишъ Гдⷭ҇ѹ Бг҃ѹ твоемѹ̀, и̂ нéмѹ тóкмѡ ще послѹ́жишъ.

9 И ѿвéде го во Ѩерѹсалѝмъ, и̂ поставѝ го на стрéха та церкóвна, и̂ рéче мѹ: а̂ко си Сы̀нъ Бж҃їй, фѫрлѝсе ѿ тѹ́ка дóлѹ:

10 Защóто ѥ̂ пѝсано: че на Ѧггели те си ще да заповѣ́да за тéбе да те вáрдатъ:

11 И на рѫцѣ̀ те си ще да те зéматъ, да не прѣпнѣ́шъ нѣ́кога ногà та си въ кáмень.

12 И ѿговорѝ Ѩисѹ́съ, и̂ рéче мѹ: защò ѥ̂ рéчено: не щéшъ да и̂скѹ́сишъ Гдⷭ҇а Бг҃а твоегò.

13 И като свѫршѝ сѝчко то и̂скѹшéнїе дїáволо: махнáсе ѿ нéгѡ до ѥднò врéме.

14 И вѫрнáсе Ѩисѹ́съ съ сѝла дѹхóвна въ Галїлéа, и̂ прочѹ́се по сѝчка та странà Галїлéйска за нéго.

15 И тóй оу҆чеше въ собóрища та тѣ́хни, и̂ слáвеха го сѝчки те.

16 И дойдѐ въ Назарéтъ, дéто бéше воспѝтанъ: и̂ влѣ́зе по ѻ҆бы́чаю своемѹ̀ въ собóрище то: и̂ станà прáвъ да четѐ:

17 И дáдоха мѹ кнѝга та на-Исáїа пророка: и̂ катò разгѫрнà кнѝга та, намерѝ ѻ҆новà мѣ́сто, дéто бéше напѝсано:

18 Дх҃ъ Гдⷭ҇ень ѥ̂ на мéне, и̂ заради̂ товà ме помазà: и̂ пратѝ ме да благовѣ́стимъ на сиромáси те, да и̂сцѣ́лимъ ѻ҆ны̀а, щото и̂матъ сéрдце сокрѹшéно; да проповѣ́дамъ свободà на плѣнéнїи те, и̂ проглéднѹванѣ̀ на слѣ́пи те, да и̂спрáтимъ оу҆рáнены те съ ѻ҆лéкованїе.

19 Да проповѣ́дамъ лѣ́то Господне прїáтно.

20 И като сгѫрнà кнѝга та, дáде а̂ на слѹгà та, и̂ сѣднà: и̂ ѻ҆чѝ те на-сѝчки те ѻ҆нїа; щото бéха въ собóрище то глéдахà на нéго.

21 И начнà да и̂мъ говóри: защò днéсь се и̂спѫлнѝ товà писáнїе въ оу҆ши̂ те ви.

22 И сѝчки те мѹ свидѣ́телствѹвахà, и̂ чѹ́дехасе на благодáтни те словесà, кои̂то и̂злáзеха и̂зъ оу҆стà та мѹ, и̂ говóреха: не ѥ̂ ли тóа сынò Ѩѝсифовъ;

23 И рéче и̂мъ: безъ сомнѣ́нїе ще ми речѐте тáа прѝтча: врачѹ̀, и̂сцѣ́лѝсе сáмъ: ѻ҆нїа (работы) щото чѹ́хме че бы̀дóха въ Капернаѹ́мъ,

сотворѝ ги ѝ тѹ́ка въ ѻтéчество то си.

24 И рéче: ѝстина ви говóримъ, защѐ нѝкой прорóкъ не є̑ прїáтенъ въ ѻтéчество то си.

25 И ѝстина ви дѹ́мамъ: мнóги вдовѝцы бéха въ Ѝлїеви те днѝ въ роджтъ 'Ісрáилевъ, когáто се заключѝ небѐ то трѝ годѝны, ѝ шéсть мѣ́сацы, до тóлко щото быдѐ глáдъ голéмъ по сѝчка та землà:

26 И ни къ є̑днà ѿ нѝхъ не быдѐ прáтенъ Илїà, тóкмо къ Сарéпта Сїдѡ́нска та, къ женà вдовѝца.

27 И мнозѝна прокажéни бéха въ днѝ те на-Ѳлїсеéа прорóка въ роджтъ 'Ісрáилевъ, ѝ ни є̑дѝнъ ѿ нѝхъ се ѿчистѝ, тóкмѡ Неемáнъ Сѷрїанѝнъ.

28 И сѝчки те, щото бéха въ собóрище то ѝспѫлнѝхасе съ гнѣвъ, като чѹ́ха тїа дѹ́мы.

29 И станáха та го ѝспѫдѝха вѫнъ ѝзъ градѫтъ: ѝ завéдоха го до вѫрхатѫ нагорà та, на кóато градѐ нѝхенъ бéше напрáвенъ, за да го сбѹторáсатъ на дóлѹ.

30 Но тóй замина̀ посрéдъ нѝхъ ѝ ѿидѐ си.

31 И слѣ́зе въ Капернаѹ́мъ, кóйто є̑ грáдъ Галїлéйскїй: ѝ оу̑чеше ги въ сѹббѡ́ты те.

32 И чѹ́деха мѹ се на оу̑чéнїе то, защóто слóво то мѹ бéше съ влáсть.

33 И въ собóрище то бéше нѣ́кой человѣ́къ, кóйто ѝмаше дѹ́хъ бѣсóвскїй нечѝстъ: ѝ ѝзвыкáсе съ голéмъ глáсъ,

34 И рéче: ѿставѝ, ѿ 'Ісѹ́се Назаряни́не, що ѝмашъ ты̀ мешáвина съ нáсъ; дошéлъ си да ны погѹ́бишъ; знáмъ те кóй си: сѷ́й Бжїй.

35 И 'Ісѹ́съ мѹ запретѝ, ѝ рéче: мѫлкнѝ, ѝ ѝзлѣ́знѝ ѝзъ нéгѡ, ѝ като го фѫрлѝ дóлѹ бѣ́со, ѝзлѣ́знà ѝзъ нéгѡ, ѝ нѝщо не го повредѝ.

36 И быдѐ стрáхъ на сѝчки те: ѝ разговáрахасе по междѹ́ си, ѝ говóреха: каквà є̑ тáѧ рáбота; защó сосъ влáсть ѝ сѝла повелѧ́ва на нечѝсти те дѹ́хове, ѝ ѝзлáзатъ;

37 И ѝзлáзеше глáсъ за нéго по сéкое мѣ́сто на-ѻнáѧ страна̀.

38 И като станà ѿ собóрище то, влѣ́зе въ кѫща та Сїмѡнова: а̑ тѫща та Сїмѡнова дѫржéше ѧ̀ голéма трéска: ѝ молѝха мѹ се за нéѧ.

39 И тóй като ѿѝде та се ѝсправѝ надъ нéѧ, заповѣ́дà на трéска та, ѝ ѿставѝ ѧ̀: ѝ ѧ̀бїе станà ѝ слѹгѹ́ваше ѝмъ.

40 И когáто зайдѐ слѫнце то, сѝчки който ѝмаха бóлны ѿ сѣ́каквы бóлести довóдеха ги при нéго, а̑ тóй ка-

казà мѹ сѝчки те цáрства насвѣтѫтъ въ ѥднà мїнѹта врéме.

6 И рéче мѹ дїáволо: тéбе ще дáмъ сѝчка та тáѧ влáсть, и̂ слáва та нѝхна: защóто мéне ѥ̂ предáдена, и̂ на когóто щéмъ дáвамъ ѧ̂.

7 Ты̀ прóчее ꙗ̂ко се поклóнишъ предъ мéне, ще бѫдатъ твой сѝчки те.

8 И ѿговорѝ 'Іисѹсъ, и̂ рéче мѹ: и̂дѝ задъ мéне, сатанò: защóто ѥ̂ пѝсано: ще да се поклóнишъ Гдⷭ҇ѹ Бг҃ѹ твоемѹ̀, и̂ нéмѹ тóкмѡ ще послѹ̀жишъ.

9 И ѿвéде го во 'Іерѹсалѝмъ, и̂ поставѝ го на стрéха та церкóвна, и̂ рéче мѹ: ꙗ̂ко си Сы̀нъ Бж҃ій, фѫрлѝсе ѿ тѹ̀ка дóлѹ:

10 Защóто ѥ̂ пѝсано: че на Ѧ̂ггели те си ще да заповѣ̀да за тéбе да те вáрдатъ:

11 И на рѫцѣ̀ те си ще да те зéматъ, да не прѣпнѣшъ нѣкога ногà та си въ кáмень.

12 И ѿговорѝ 'Іисѹсъ, и̂ рéче мѹ: защò ѥ̂ рéчено: не щéшъ да и̂скѹсишъ Гдⷭ҇а Бг҃а твоегò.

13 И като свѫршѝ сѝчко то и̂скѹшéніе дїáволо: махнáсе ѿ нéгѡ до ѥднò врéме.

14 И вѫрнáсе 'Іисѹсъ съ сѝла дѹхóвна въ Галїлéа, и̂ прочѹсе по сѝчка та странà Галїлѣйска за нéго.

15 И тóй оу̂чеше въ собóрища та тѣхни, и̂ слáвеха го сѝчки те.

16 И дойдѣ̀ въ Назарéтъ, дéто бéше воспѝтанъ: и̂ влѣзе по ѻ̂бы̀чаю своемѹ̀ въ собóрище то: и̂ станà прáвъ да четѣ̀:

17 И дáдоха мѹ кнѝга та на-Исáїа прорóка: и̂ катò разгѫрнà кнѝга та, намерѝ ѻ̂новà мѣ̀сто, дéто бéше напѝсано:

18 Дх҃ъ Гдⷭ҇ень ѥ̂ на мéне, и̂ заради̂ товà ме помазà: и̂ пратѝ ме да благовѣ̀стимъ на сиромáси те, да и̂сцѣ̀лимъ ѻ̂нѝꙗ, щото ѝматъ сéрдце сокрѹшéно; да проповѣ̀дамъ свободà на плѣнéніи те, и̂ прогледнѹванѣ̀ на слѣ̀пи те, да и̂спрáтимъ оу̂рáнены те съ ѻ̂лѣ̀кованіе.

19 Да проповѣ̀дамъ лѣ̀то Господне прїáтно.

20 И като сгѫрнà кнѝга та, дáде ѧ̂ на слѹгà та, и̂ сѣднà: и̂ ѻ̂чѝ те на-сѝчки те ѻ̂нїа, щото бѣ̀ха въ собóрище то глéдаха на нéго.

21 И начнà да ѝмъ говóри: защò днéсь се и̂спѫлнѝ товà писáніе въ оу̂шѝ те ви.

22 И сѝчки те мѹ свидѣтелствѹваха, и̂ чѹ̀дехасе на благодáтни те словесà, кóйто и̂злáзеха и̂зъ оу̂стà та мѹ, и̂ говóреха: не ѥ̂ ли тóа сынò 'Іѡ́сифовъ;

23 И рéче ѝмъ: безъ сомнѣ̀ніе ще ми речѣ̀те тáа прѝтча: врачѹ̀, и̂сцѣ̀лѝсе сáмъ; ѻ̂нїа (работы) щото чѹ̀хме че бы̀дóха въ Капернаѹмъ,

сотворѝ ги ѝ тѹ́ка въ ѻ҆тѣ́чество то си.

24 И рѣ́че: ѝстина ви говѡ́римъ, защѡ̀ ни́кой проро́къ не є҆ прїа́тенъ въ ѻ҆тѣ́чество то си.

25 И ѝстина ви дѹ́мамъ: мно́ги вдови́цы бѣ́ха въ Ѝлїе́ви те дни̑ въ роджтъ Ї҆сраи́левъ, кога́то се заключѝ небѡ̀ то трѝ годи́ны, ѝ ше́сть мѣ́сацы, до то́лко щото выдѣ̀ гла́дъ голѣ́мъ по си́чка та землѧ̀:

26 И ни къ є҆дна̀ ѿ ни́хъ не выдѣ̀ пра́тенъ Илїа̀, то́кмо къ Сарѣ́пта Сїдѡ́нска та, къ жена̀ вдови́ца.

27 И мнози́на прокажѐни бѣ́ха въ дни̑ те на-Ї҆лїсѣ́а проро́ка въ роджтъ Ї҆сраи́левъ, ѝ ни є҆ди́нъ ѿ ни́хъ се ѿчистѝ, то́кмѡ Неема́нъ Сѹрїани́нъ.

28 И си́чки те, щото бѣ́ха въ собо́рище то ѝспѫлни́хасе съ гнѣ́въ, като чѹ́ха тїѧ дѹ́мы.

29 И стана́ха та го ѝспѫди́ха вѫнъ ѝзъ градѫтъ: ѝ завѣ́доха го до вѫрхатѫ нагора̀ та, на ко́ѧто градѡ̀ ни́хенъ бѣ́ше напра́венъ, за да го сѧвтора́сатъ на до́лѹ.

30 Но то́й замина̀ посрѣ́дъ ни́хъ ѝ ѿидѐ си.

31 И слѣ́зе въ Капернаѹ́мъ, ко́йто є҆ гра́дъ Галїле́йскїй: ѝ ѹ҆чеше ги въ сѹббѡ́ты те.

32 И чѹ́деха мѹ се на ѹ҆чѐнїе то, защо́то сло́во то мѹ бѣ́ше съ вла́сть.

33 И въ собо́рище то бѣ́ше нѣ́кой человѣ́къ, ко́йто и̑маше дѹ́хъ бѣсо́вскїй нечи́стъ: ѝ ѝзвыка́се съ голѣ́мъ гла́съ,

34 И рѣ́че: ѿставѝ, ѿ Ї҆исѹ́се Назарѧни́не, що и̑машъ ты̀ меша́вина съ на́съ; дошѣ́лъ си да ны погѹ́бишъ; зна́мъ те ко́й си: ст҃ы́й Бж҃їй.

35 И Ї҆исѹ́съ мѹ запретѝ, ѝ рѣ́че: мѫлкнѝ, ѝ ѝзлѣ́знѝ ѝзъ не́гѡ; ѝ като го фѫрлѝ до́лѹ бѣ́со, ѝзлѣ́знѐ ѝзъ не́гѡ, ѝ ни́що не го повредѝ.

36 И бы́дѐ стра́хъ на си́чки те: ѝ разгова́рахасе по междѹ̀ си, ѝ гово́реха: каква̀ є҆ та́ѧ ра́бота; защо́ сосъ вла́сть ѝ си́ла повела́ва на нечи́сти те дѹ́хове, ѝ ѝзла́затъ;

37 И ѝзла́зеше гла́съ за не́го по се́кое мѣ́сто на-ѻ҆на́ѧ страна̀.

38 И като стана̀ ѿ собо́рище то, влѣ́зе въ кѫ́ща та Сїмѡнова: а҆ тѫ́ща та Сїмѡнова дѫржѣ́ше ѧ҆ голѣ́ма тре́ска: ѝ моли́ха мѹ се за не́ѧ.

39 И то́й като ѿи́де та се ѝсправѝ надъ не́ѧ, заповѣ́да̀ на тре́ска та, ѝ ѿставѝ ѧ҆: ѝ а҆́бїе стана̀ ѝ слѹгѹ́ваше и̑мъ.

40 И кога́то зайдѐ слѫнце то, си́чки ко́йто и̑маха бо́лны ѿ се́каквы бо́лести дово́деха ги при не́го, а҆ то́й ка-

то си тѹраше рѫцѣ те на
сѣкого ѿ нихъ, ѝсцѣлѧваше ги.
41 И ѝзлазеха ѝ дїаволи ѿ
мнозина, който ѩкаха, ѝ
говореха защо ты си Хрїстосъ
Сынъ Бжїй, ѝ запрещаваше
имъ, ѝ не даваше да дѹматъ, че
знаеха защо є̂ той Хрїстосъ.
42 И като сѫмна, ѝзлѣзе
ѝ ѿиде въ пѹсто мѣсто: а
народи те го трасеха, ѝ дой-
доха при него: ѝ оудержаваха
го да не бы си ѿишелъ ѿ нихъ.
43 А҆ Ісѹсъ имъ рече: за-
що ѝ на дрѹги градове тре-
бѹва да благовѣстимъ цар-
ство то Бжїе: защото за това
самь братенъ.
44 И проповѣдѹваше въ
соборища та Галїлейски.

ГЛАВА ѳ҃.

Ѝ когато народо го навалаше
да слѹша слово Бжїе, той
стоеше при є̂зеро то Гени-
сарѣтско:
2 И видѣ двѣ геміи, кой-
то стоеха при є̂зеро то: а
рыбаре те бѣха ѝзлѣзли ѿ
нихъ, та си мыеха мрѣжи те.
3 И Ісѹсъ влѣзе въ є̂дна
ѿ геміи те, кото бѣше Сі-
мѡнова, ѝ моли го да ѿдал-
ѣчи малко ѿ земла та: ѝ
сѣдна та оучеше народы те
ѿ гемїа та.
4 И когато престана да
дѹма, рече на Сімѡна: ѝди въ
по дѫлбоко то, ѝ фѫрлѣте
мрѣжи те си да оуловите.
5 И ѿговори Сімѡнъ, ѝ ре-
че мѹ: Наставниче, сичка та
нощь сме се трѹдили, ѝ ни-
що не оуловихме: но по твоѧ
та дѹма да фѫрлимъ мрѣжа
та.
6 И когато направиха то-
ва, оуловиха многое множество
рыбы: щото се раздираше
мрѣжа та имъ.
7 И помаахa на дрѹжина
та си който бѣха въ дрѹга
та гемїа, да дойдатъ да имъ
помогнатъ: ѝ дойдоха, ѝ
напѫлниха ѝ двѣте гемїи, до
толко щото щеха да потѫнатъ.
8 И като видѣ това Сімѡнъ
Петръ, припадна на колѣна
та Ісѹсови ѝ говореше:
ѝзлѣзни ѿ мене, Господи,
защото самь азъ грѣшенъ
человѣкъ:
9 Защото го фана страхъ,
ѝ сички те дрѹги те който бѣха
съ него, за оуловованїе то на-
рыбы те, който фанаха.
10 Подобнѡ ѝ Іакѡва ѝ
Іѡанна, сыновѣ те Зеведеови,
(фана страхъ) който бѣха
дрѹгаре Сімѡнови, ѝ рече Іи-
сѹсъ на Сімѡна: не бойсе:
ѿ тѹка на тамъ ще да ловишъ
человѣцы.
11 И като ѝзвлекоха ѝ двѣ
те геміи на земла та, ѡ̂ста-
виха сичко, ѝ ѿидоха по него.
12 И като бѣше Ісѹсъ въ
є̂динъ градъ, є̂то, че дойдѣ
нѣкой человѣкъ, който бѣше
пѫленъ съ проказа: ѝ като

видѐ Ѿсуса, паднà на лицѐ то си дóлу, и мóлешемусе, и дýмаше: Гдⷭ҇и, ако щéшъ, мóжешъ да ме ѿчистишъ.

13 И Ѿсусъ си прострѐ ржкà та, и пофанà го, и рéче: щéмъ, ѿчистисе, и тóа чáсъ се махнà ѿ нéгѡ прокáза та.

14 И тóй му заповѣдà да не кáже никому: но ѿдѝ та се покажѝ на свящéнникатъ, и принесѝ дáръ за ѿчищéніе то си, каквóто є҆ заповѣдáлъ Мѡѷсéй, за свидѣтелство нѝмъ.

15 И пò мнóгѡ се прочýваше за нéго: и собѝраха се мнóго нарóди да слýшатъ, и да се ѝсцѣлáватъ ѿ нéгѡ ѿ болестѝте си.

16 Но тóй ѿхóждаше въ пýстѝна, та се мóлеше.

17 И бѝдѐ въ є҆дѝнъ ѿ днѝте, и тóй оучеше: и седéха Фарїсéи те и законоучѝтели те, кóйто бéха дошлѝ ѿ сéкое сéло Галїлéйско и Ѿудéйско и Ѿерусалѝмско: и сѝла та Господня ги ѝсцѣлáваше.

18 И є҆то, мýжіе нóсеха на ѻдръ є҆дногò человѣка, кóйто бéше разслáбленъ: и ѝскаха да го внесáтъ, и да го тýратъ предъ нéгѡ.

19 И понéже не найдóха ѿ гдѣ да го внесáтъ, заради нарóдатъ, качѝхасе гóре на покрóватъ, и презъ керамѝды те го спýстнáха дóлу съ ѻдръ на срéдъ предъ Ѿсусъ.

20 И Ѿсусъ като ѝмъ видѐ вѣра та, рéче на разслáбленныатъ: человѣче, прощáватъ ти се грѣховѐ те.

21 И фанáха книжницы те и Фарїсéи те да помышлáватъ, и да говóратъ: кóй є҆ тóа щото хýли; кóй мóже да прощáва грѣхове, тóкмѡ є҆дѝнъ Бгъ:

22 И Ѿсусъ като разумѣ помышлéнїа та ѝмъ, ѿговорѝ, и рéче ѝмъ: що помышлáвате въ сердцà та си;

23 Що є҆ пò лéснѡ да речѐ нѣкой: прощáватъ ти се грѣховѐ те: ѝлѝ да речѐ: станѝ та ходѝ;

24 Но да познáете, защò Сынъ человѣческїй ѝма влáсть да прощáва грѣхове на землà та, (рéче на разслáбленныатъ:) тéбе дýмамъ, станѝ та си земѝ ѻдръ́атъ и ѝдѝ си въ кѫща та.

25 И тóа чáсъ станà предъ нѝхъ, и като зѐ ѻнова на коéто лежéше, ѿѝде си въ кѫща та, слáва Бóга.

26 И созѐ стрáхъ сѝчки те, и говóреха: че видéхме мнóгѡ чýдны рáботы днéсь.

27 И пóслѣ ѝзлѣзе вѫнъ, и видѐ є҆дногò гюмрукчїа, ѝме то му Левїй, кóйто седéше на гюмрукчїйница та, и рéче му: є҆лà по мéне.

28 И тóй като ѿставѝ сѝчкото, станà и ѿѝде слѣдъ нéгѡ.

29 И направѝ мѹ Левїй голѣ́мо оу҆гощѐнїе въ кѫща та си: и҆ бе́ше мно́го наро́дъ ѿ гюмрѹкчїи те и҆ ѿ дрѹ́ги те, кои́то седе́ха на трапе́за та съ ни́хъ,

30 И ро́птеха кни́жницы те и҆ Фарїсе́и те на не́го, и҆ гово́реха на оу҆ченицы те мѹ: защѐ съ гюмрѹкчїи те и҆ съ грѣ́шни те ꙗде́те и҆ пїе́те;

31 И ѿговори́ Ї҆исѹ́съ, и҆ ре́че и҆мъ: не тре́бѹва на здра́ви те лѣка́рь, но на бо́лни те.

32 Несамѣ́ дошелъ да по-вы́камъ пра́ведны те, но грѣ́шны те на покаа́нїе.

33 А҆ ѻ҆ни́ мѹ ре́коха: защѐ оу҆ченицы те Ї҆ѡа́нови по́статъ че́стѡ, и҆ моли́твы стрѹ́ватъ, подо́бнѡ и҆ Фарїсе́йски те: а҆ твои́ те ꙗда́тъ и҆ пїа́тъ;

34 А҆ Ї҆исѹ́съ и҆мъ ре́че: да ли́ мо́жете да напра́вите да по́статъ сыновѐ те свадба́рски, ко́лкото є҆ вре́ме съ ни́хъ жени́хо;

35 Но ще да до́йдатъ дни́, кога́то се зе́ме ѿ ни́хъ жени́хо, и҆ тога́ва въ ѻ҆ны́а дни́ ще да по́статъ.

36 И каза́ и҆мъ и҆ є҆дна́ при́тча: защѐ ни́кой человѣ́къ не прише́ва закрѫ́пка но́ва на ве́тха дре́ха: а҆ко ли нѐ, и҆ но́ва та ще да содерѐ, и҆ на ве́тха та не согласѹ́ва но́ва та закрѫ́пка.

37 И ни́кой не вли́ва вїно̀ но́во въ мѣ́хове ве́тхи: а҆ко ли нѐ, но́во то вїно̀ и҆ мѣ́хове те ще да раздерѐ и҆ само̀ ще да се и҆зле́е, и҆ мѣ́хове те ще се разва́лятъ.

38 Но но́во вїно̀ въ но́вы мѣ́хове тре́бѹва да се нали́ва: за да се ѡ҆ва́рдатъ и҆ двѣ̀ те.

39 И ни́кой, ко́ито є҆ пи́лъ ве́тхо вїно̀, не и҆ска ѧ҆бїе но́во: защѐто гово́ри: ве́тхо то є҆ по̀ добро̀.

ГЛАВА Є҃.

И҆ ѢО второпе́рва та сѹббѡ́та слѹчи́се да замѝнѹва Ї҆исѹ́съ презъ сѣ́нїа та: и҆ скѹ́беха оу҆ченицы те мѹ кла́сове и҆ стри́ваха ги съ рѫцѣ̀ те си, и҆ ꙗде́ха.

2 А҆ нѣ́кои ѿ Фарїсе́и те и҆мъ ре́коха: защѐ пра́вите товà, що́то не тре́бѹва да се пра́ви въ сѹббѡ́та;

3 И҆ Ї҆исѹ́съ ѿговори́, и҆ ре́че и҆мъ: нито товà ли нестѐ четáли, що́то направѝ Давїдъ кога́то ѡ҆гладнѣ́ то́й, и҆ ѻ҆нїа́ що́то бе́ха съ не́го;

4 Какѡ̀ влѣ́зе въ до́мъ Бж҃їй, и҆ земà и҆ ꙗ́де хлѣ́бове те на-предложе́нїе то, и҆ да́де и҆ на ѻ҆нїа́, кои́то бе́ха съ не́го, кои́то (хлѣ́бове) не бе́ше прощѐно да ги ꙗда́тъ дрѹ́ги, но то́кмо свѧще́нницы те;

5 И гово́реше и҆мъ: защѐ Сы́нъ человѣ́ческїй є҆ Госпо́дь и҆ на-сѹббѡ́та та.

6 И҆ па́къ въ дрѹ́га сѹббѡ́та

се слꙋчи́ да влѣзе въ собо́рище то, и҆ ᲂу҆чеше́: и҆ бе́ше та́мѡ нѣ́кой человѣ́къ, и҆ де́сна та мꙋ рꙋка́ бе́ше сꙋ́ха.
7 И вардеха го кни́жницы те и҆ Фарі́сеи те, да ли́ ще да го и҆сцѣли́ въ сꙋббѡ́та: за да мꙋ наме́ратъ вина̀.
8 Но то́й и҆мъ зна́еше помышле́нїа та, и҆ ре́че человѣ́кꙋ, ко́йто и҆маше ржка̀ та си сꙋ́ха: стани́ пра́въ, и҆ застани́ на сре́дъ. А҆ то́й като стана̀, застана̀.
9 И ре́че и҆мъ І҆исꙋ́съ: ще вы попы́тамъ нѣ́що: що тре́бꙋва да пра́ви нѣ́кой въ сꙋббѡ́та, добро̀ ли, и҆ли зло̀; да спасѐ ли дꙋша̀, и҆ли да а҆ погꙋ́би; а҆ ѻ҆ни́ мѫлче́ха.
10 И като ги погле́да̀ си́чки те, ре́че на ѻ҆ного́ва человѣ́ка: простри́ си ржка̀ та. А҆ ѻ҆нъ а҆ прострѐ: и҆ бы́дѐ здра́ва ржка̀ та мꙋ, какво́то и҆ дрꙋга̀ та.
11 А҆ ѻ҆ни́ се и҆спѫлни́ха ѿ лꙋ́дость: и҆ разгова́рахасе по междꙋ́ си, що да сто́ратъ на І҆исꙋ́са.
12 И въ ѻ҆ны́а дни́ и҆зле́зе въ гора̀ та да се помо́ли: и҆ си́чка та но́щь бе́ше въ моли́тва та Бж҃їа.
13 А҆ като се сѫмна̀, повыка̀ при се́бе ᲂу҆ченицы те си: и҆ и҆збра̀ ѿ ни́хъ двана́десать, ко́йто и҆ а҆по́столы наре́че.
14 Сі́мѡна, кого́то наименꙋва̀ Пе́тръ, и҆ А҆ндре́а бра́та мꙋ, І҆а́кѡва, и҆ І҆ѡа́нна, Фі́ліппа и҆ Варѳоломе́а,
15 Матѳе́а и҆ Ѳѡма̀, І҆а́кѡва (сы́на) А҆лфе́ева и҆ Сі́мѡна, ко́йто се нари́чаше Зилѡ́тъ.
16 І҆ꙋда (сы́на) І҆а́кѡвова, и҆ І҆ꙋда І҆скарі́ѡтскаго, ко́йто и҆ бы́дѐ преда́тель:
17 И като слѣ́зе съ ни́хъ, застана̀ на є҆дно̀ мѣ́сто ра́вно: и҆ мнози́на ᲂу҆ченицы не́гови, и҆ мно́го мно́жество наро́дъ ѿ си́чка та І҆ꙋде́а и҆ І҆ерꙋсали́мъ, и҆ ѿ краемо́рїе то Тѵ́рско и҆ Сі́дѡнско, ко́йто дойдо́ха да го слꙋ́шатъ и҆ да се и҆сцѣла́тъ ѿ болѣ́сти́ те си.
18 И ко́йто стра́даха ѿ дꙋхове нечи́сти: и҆ и҆сцѣла́ваха се.
19 И си́чкїо наро́дъ и҆скаше да се прико́сне при не́го, защо́то си́ла ѿ не́гѡ и҆зла́зеше, и҆ и҆сцѣла́ваше си́чки те.
20 И то́й като вдигна̀ ѻ҆чи́ те си на ᲂу҆ченицы те си, гово́реше: блаже́ни (сте вы́е) сирома́си те съ дꙋхатъ: защо́то є҆ва́ше ца́рство то Бж҃їе.
21 Блаже́ни (сте вы́е), ко́йто гладꙋ́вате сега̀: защо́то ще се насы́тите. Блаже́ни (сте вы́е), ко́йто пла́чете сега̀: защо̀ ще да се разсмѣ́ете.
22 Блаже́ни ще бѫдете, кога́то вы возненави́датъ человѣ́цы те, и҆ кога́то вы раздѣ́латъ, и҆ ᲂу҆ко́ратъ, и҆ проне́сѫтъ ви и́ме то като зло̀, зара́ди Сы́на человѣ́ческаго.

23 Ра́дꙋвайтесе въ ѻ҆ный де́нь, и҆ ска́чайте: защо́то, є҆́то, мѫзда̀ та ва́ша мно́га є҆ на небѐ то: защо́то подо́бны те (работы) пра́веха баѭ́ и҆ те и҆мъ на-проро́цы те.

24 Но го́рко на ва́съ бога́ти те: защо́то воспрїи́мате ᲂу҆тѣше́нїе то си.

25 Го́рко на ва́съ сыти те: защо́то ще да ѡ҆гладнѣ́ете, го́рко на ва́съ, кои́то се смѣ́ете сегà, защо́то ще да се ѡ҆ско́рбите, и҆ ще да запла́чете.

26 Го́рко ва́мъ, кога́то речáтъ добрѐ за ва́съ си́чки те человѣ́цы: защо́то подо́бны те (ра́боты) пра́веха на лже-проро́цы те баѭ́ и҆ те и҆мъ,

27 Но гово́римъ ва́мъ, кои́то слꙋ́шате: ѡ҆бы́чайте дꙋшма́ны те си: добрѐ праве́те на ѻ҆нїа̀, кои́то вы ненави́датъ:

28 Благословла́вайте ѻ҆ны́ѧ, кои́то вы кѧлна́тъ: моле́тесе за ѻ҆ны́ѧ, що̀то ви пра́ватъ па́кость.

29 Ко́йто те ᲂу҆да́ри ѿ є҆дна̀ та страна по ѻ҆бра́затъ, ѡ҆бѫрни́ мꙋ и҆ дрꙋга̀ та: и҆ ко́йто ти зе́ме дре́ха та, ѡ҆стави́ мꙋ и҆ ри́за та си.

30 И се́комꙋ ко́йто и҆ска ѿ те́бе, да́й, и҆ ѿ ѻ҆ного́ва що̀то зе́ма твои́ те (ве́щи), не и҆ска́й си ги наза́дъ.

31 И каквото̀ и҆скате да ви̇ пра́ватъ человѣ́цы те, и҆ вы́е праве́те ни́мъ така̀.

32 И ꙗ҆ко̀ ѡ҆бы́чате ѻ҆ны́ѧ, що̀то вы ѡ҆бы́чатъ, каква̀ благода́ть и҆ма́те: защо́то и҆ грѣ́шни те ѡ҆бы́чатъ ѻ҆ны́ѧ, кои́то ги ѡ҆бы́чатъ.

33 И ꙗ҆ко пра́вите добрѐ на ѻ҆нїа̀, що̀то ви пра́ватъ добрѐ, каква̀ благода́ть и҆ма́те; защо́то и҆ грѣ́шни те това̀ и҆́сто то пра́ватъ.

34 И ꙗ҆ко да́вате на за́емъ на ѻ҆нїа̀, ѿ кои́то се надѣ́ете да ги зе́мете па́къ, каква̀ благода́ть и҆ма́те; защо́то и҆ грѣ́шни те на грѣ́шни те на за́емъ да́ватъ, за да воспрїи́матъ ѿ ни́хъ па́къ то́лко.

35 Но вы́е ѡ҆бы́чайте дꙋшма́не те си, и҆ праве́те и҆мъ добрѐ, и҆ на за́емъ да́вайте, и҆ не ча́кайте ни́що: и҆ ще да ви бѫде запла́та та голе́ма, и҆ ще да бѫдете сы́нове на-вы́шнѧгѡ: защо́то то́й є҆ бла́гъ на неблагода́рны те и҆ злы̀ те.

36 Бѫде́те про́чее и҆ вы́е ми́лостиви, каквото̀ є҆ и҆ ѻ҆те́цъ ва́шъ ми́лостивъ.

37 Не сꙋде́те, и҆ не ще́тъ да ви̇ сꙋ́датъ: и҆ не ѡ҆сꙋжда́вайте, да не ѡ҆сꙋжде́ни бѫдете: проща́вайте, и҆ ще да ви про́статъ.

38 Да́йте, и҆ ще да ви̇ се дадѐ: мѣ́ра добра̀, и҆ натѫ́пкана, и҆ стре́сена, и҆ що̀то се прели́ва, ще да ви дада́тъ въ па́зꙋха та ви: защо́то съ та́ѧ и҆́ста та мѣ́ра, съ ко́ато мѣ́рите, ще се мѣ́ри и҆ ва́мъ.

39 И рече имъ и҆ е҆дна̀ при́тча: мо́же ли слѣпе́цъ слѣпца̀ да во́ди; не щатъ ли да па́днатъ и҆ два́ма та въ ꙗ҆ма та;

40 Ни́кой оу҆чени́къ не є҆ по̀ го́ренъ ѿ оу҆чи́тела своегѡ̀, ѻ҆ба́че се́кой оу҆чени́къ (като ста́не) совершенъ, ще да бѫде като оу҆чи́тела своегѡ̀.

41 И҆ що гле́дашъ кле́чица та, що́то є҆ въ ѻ҆ко̀ то на-бра́та твоегѡ̀, а҆ греда̀ та ко́а́то є҆ въ твоѐ то ѻ҆́ко не оу҆се́щашъ а҆;

42 Или̇ каквѡ̀ мо́жешъ да рече́шъ бра́тꙋ своемꙋ̀: бра́те, ча́кай да и҆зва́димъ кле́чка та що́то ти є҆ въ ѻ҆ко̀ то: а҆ са́мъ не ви́дишъ греда̀ та ко́а́то є҆ въ твоѐ то ѻ҆́ко; лицемѣ́ре, и҆зва̀ди пе́рвѡ греда̀ та и҆з ѻ҆ко̀ то си: и҆ по́слѣще да ви́дишъ да и҆зва́дишъ кле́чка та, що́то є҆ въ ѻ҆ко̀ то на-бра́та твоегѡ̀.

43 Защо́то ни́кое дре́во не є҆ добро̀, ко́е́то пра́ви пло́дъ ло́шъ; нито дре́во ло́шо, ко́е́то пра́ви пло́дъ до́бръ.

44 Защо́то вса́кое дре́во ѿ плодѫтъ си се позна́ва: защо́то ѿ тѫрнѣ то не бера́тъ смо́квы, нито ѿ капи́ны те бера́тъ гро́здїе.

45 До́брый человѣ́къ ѿ добро̀ то си сокро́вище серде́чно, и҆зно́си добры̀ те: а҆ злы̀й человѣ́къ ѿ зло̀ то си сокро́вище серде́чно, и҆зно́си злы̀ те: защо́то ѿ и҆зби́тки те серде́чни гово́ратъ оу҆ста̀ та.

46 И҆ що ме вы́кате: Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, а҆ ѻ҆нова̀ що́то дꙋ́мамъ не твори́те;

47 Се́кой человѣ́къ, ко́йто дохо́ди при ме́не, и҆ слꙋ́ша словеса̀ та мои́, и҆ твори̇ ги, ще да ви̇ ка́жемъ комꙋ̀ є҆ подо́бенъ.

48 Подо́бенъ є҆ на е҆ди́нъ человѣ́къ, що́то гради̇ кѫ́ща, ко́йто и҆скопа̀ и҆ направи̇ дѫлбо́ко, и҆ тꙋ́рі ѡ҆снова́нїе то: и҆ кога́то бы́де наводне́нїе, оу҆дари̇ рѣка̀ та въ ѻ҆на́а кѫ́ща, и҆ не мо́жѐ да а҆ покла́ти: защо́то бе́ше ѡ҆снова́на на ка́мень.

49 И҆ ко́йто слꙋ́ша и҆ не твори̇, подо́бенъ є҆ на е҆ди́нъ человѣ́къ, ко́йто є҆ согради́лъ кѫ́ща та си на земла̀ та безъ ѻ҆снова́нїе: въ ко́а́то като оу҆дари̇ рѣка̀ та, а҆́бїе падна̀, и҆ бы́дѐ разва́ле́нїе то на-ѻ҆на́а кѫ́ща голе́мо.

ГЛАВА 3.

И҆ като свѫрши̇ си́чки те си дꙋ́мы въ слꙋ́шанѣ то на-лю́дїе то, влѣ́зе въ Капернаꙋ́мъ.

2 И на-нѣ́когѡ со́тника слꙋга̀ та бе́ше бо́ленъ злѣ́, и҆ ще́ше да оу҆мре, ко́йто мꙋ бе́ше мно́гѡ любе́зенъ.

3 И҆ като чꙋ̀ за Ї҆исꙋ́са,

пратѝ до нѣ́го ста́рцы те
'Ізде́йски да мꙋ се помо́латъ
да до́йде да и҆сцѣлѝ слꙋга̀
та мꙋ.
4 А҆ ѻ҆нѝ като дойдо́ха при
'Іисꙋ́са, мо́лаха го прилѣ́жнѡ,
и҆ гово́реха, защѡ̀ є҆ досто́инъ
за та́ѧ благода́ть, щото щѐ да
мꙋ а҆ даде́шъ:
5 Защо́то ѡ҆бы́ча на́шїатъ
ро́дъ, и҆ со́нмище то то́й го
согради̇̀.
6 И҆ 'Іисꙋ́съ и҆де́ше за́едно
съ ни́хъ, и҆ кога́то не бѣ́ше
вѣ́че дале́че ѿ кѫ́ща та, пра-
тѝ со́тнико (дрꙋ́ги) прїа́те-
ли да мꙋ речатъ: Гдⷭ҇и, не
де́й се трꙋдѝ: защо́то несамь
досто́инъ да влѣ́зешъ подъ
мо́йатъ покро́въ.
7 Зарадѝ това̀ нито сѣ́бе
си наме́рихъ досто́инъ да
до́йдемъ при тѣ́бе: но то́кмѡ
речѝ сло́во и҆ ще да и҆сцѣлѣ́е
слꙋга̀ та ми.
8 Защо́то и҆ а҆́зъ самь че-
ловѣ́къ подъ вла́сть поко́ренъ,
и҆ и҆́мамъ и҆ а҆́зъ подъ сѣ́бе си
во́ины: и҆ гово́римъ є҆дномꙋ̀:
и҆дѝ, и҆ ѿи́ва; а҆ дрꙋ́гимꙋ: є҆́ла,
и҆ дохо́ди: и҆ на слꙋга̀ та ми:
направѝ това̀, и҆ напра́вꙋва го.
9 И҆ като чꙋ̀ 'Іисꙋ́съ тїа (дꙋ́-
мы? почꙋдѝ мꙋ се: и҆ ѡ҆ѣ́жр-
на́се къ наро́датъ, ко́йто и҆́-
деше по нѣ́го и҆ ре́че; го-
во́римъ ви, защѡ̀ нито въ
'Ісра́илевы̑атъ ро́дъ не наме́-
рихъ то́лко голе́ма вѣ́ра.
10 И҆ като се вѫрна́ха пра́-
тени те, на́йдо́ха во́лныатъ
слꙋга̀ ѡ҆здравѣ́лъ.
11 И҆ въ дрꙋ́гїатъ де́нь ѿи́-
ваше въ є҆ди́нъ гра́дъ, ко́й-
то се нари́чаше Наі́нъ: и҆
за́едно съ нѣ́го и҆́деха мно-
зи́на нѣ́гови ѹ҆ченицы, и҆
мно́гъ наро́дъ.
12 И҆ като приближѝ при
врата̀ та гра́дски, є҆́то, и҆з-
но́сеха вѫ́нъ є҆ди́нъ мѫ́р-
тове́цъ, ко́йто бе́ше сы́нъ
є҆дноро́денъ на ма́йка си, и҆
ѻ҆на̀ бе́ше вдови́ца: и҆ наро́дъ
мно́гъ ѿ градѫ́тъ бе́ше за́едно
съ не́ѧ.
13 И҆ като а҆ видѣ̀ Гдⷭ҇ь, со-
жалѝ мꙋ се за не́ѧ, и҆ ре́че
и҆: не пла́чи.
14 И҆ ѿи́де бли́зꙋ и҆ пофа-
на̀ ѻ҆дѫ́ратъ, (а҆ ѻ҆нїа̀ що́то
го но́сеха, запре́хасе), и҆ ре́че:
ю҆́ноше, тѣ́бе дꙋ́мамъ, станѝ.
15 И҆ стана̀ мѐртвыѭ, и҆
сѣ́дна̀, и҆ фана̀ да дꙋ́ма: и҆
да́де го на ма́йка мꙋ.
16 И҆ стра́хъ голе́мъ ги фа-
на̀ си́чки те, и҆ прославла́ваха
Бг҃а, и҆ гово́реха: защѡ̀ голе́мъ
проро́къ стана̀ въ на́шїатъ
ро́дъ, и҆ защѡ̀ Бг҃ъ посѣ́тѝ
лю́дїе то свои̇̀.
17 И҆ прочꙋ́се това́ сло́во по
си́чка та 'Ізде́а за не́го, и҆ по
си́чка та ѻ҆колна страна̀.
18 И҆ каза́ха на 'Іѡа́нна ѹ҆-
ченицы те мꙋ за си́чки те
тїа (ра́боты).
19 А҆ 'Іѡа́ннъ повыка̀ два́-
ма ѿ ѹ҆ченицы те си, и҆ пра-

тѝ ги при Ѿисѹса, да мѹ речатъ: ты̀ ли си ѻный що щѐ да дойде, ѝли дрѹгиго чакаме.

20 И ѿидоха при него мѹжїе те, ѝ рекоха мѹ: Ѡанинъ крестѝтель ны прати̇ до тебе ѝ говори: ты̀ ли си ѻный, що̀то ще дойде, ѝли дрѹгиго чакаме;

21 И въ то̀ ѧ часъ ѝсцѣлѝ мнозѝна ѿ болести, ѝ ѿ раны, ѝ ѿ дѹхове злы̀, ѝ на мнозѝна слѣпи дарова̀ проглѣднѹванїе.

22 И ѿговорѝ Ѡисѹсъ, ѝ рече ѝмъ: ѝдѣте та кажѣте на Ѡанна тїѧ (работы) що̀то видѣхте, ѝ що̀то чѹхте: зашо̀ слѣпи проглѣднѹватъ, хроми ходатъ, прокажѣнни се ѡчѝстѹватъ, глѹхи слѹшатъ, мертви воскреснѹватъ, сиромаси благовѣствѹватъ.

23 И блажѣнъ є̑ който се не соблазни за мене.

24 И като си ѿидоха оученицы те Ѡанновы, начна̀ да дѹма къ народатъ за Ѡанна: що̀ ѝзлѣзохте да видите въ пѹстына та; трость ли, ко̀то се клати ѿ вѣтжратъ;

25 Но що̀ ѝзлѣзохте да видите; человѣка ли ѡблѣчена въ мѣгки дрѣхи; є̑то, ѻнїѧ що̀то носатъ хѹбавы дрѣхи, ѝ раскошествѹватъ, въ царски те са домове.

25 Но що̀ ѝзлѣзохте да видите: пророка ли; є̑й, говоримъ ви, ѝ по̀ много ѿ пророка.

27 Зашо̀то то̀ ѧ є̑ ѻный за кого̀то є̑ писано: є̑то, ѧ̀зъ пращамъ Ѧггела моего̀ предъ лицѐ то ти, който ще да оуправи пѫтьатъ ти предъ тебе.

28 Зашо̀то ви говоримъ, че никой пророкъ по междѹ ѻны̀ѧ, кой̇то са се родѝли ѿ жены̀, не є̑ по̀ голѣмъ ѿ Ѡанна крестѝтелѧ: но по̀ ма̀лїо въ царство то Бжїе, по̀ голѣмъ є̑ ѿ него.

29 И сѝчки те людїе като чѹха, ѝ мытарѝ те, ѡправдаха Бга, зашо̀то се кржстѝха съ крещѐнїе то Ѡанново.

30 А Фарїсѣи те ѝ закѝницы те ѿфѫрлѝха совѣтатъ Бжїй ѿ себе си, зашо̀то се не кржстѝха ѿ него.

31 И рече Гдь: на що̀ да оуподобимъ человѣцы те на то̀ ѧ ро̀дъ; ѝ на що̀ са подобни;

32 Подобни са на дѣца̀ та, кой̇то седатъ на пазаратъ, ѝ выкатъ єдно̀ на дрѹго, ѝ говоратъ, свирѝхме ви, ѝ не ѝграхте: тѹжѝхме ви, ѝ не плакахте.

33 Зашо̀то дойдѐ Ѡанинъ крестѝтель, кой̇то ни хлѣкъ ѧдѣше, ни вїно̀ пїѣше: ѝ говорите: бѣсъ ѝма.

34 Дойдѐ Сынъ человѣческїй, кой̇то ѝ ѧдѐ ѝ пїѐ, ѝ говорите: є̑то, человѣкъ многоѧдецъ ѝ вїнопїйца, прїѧтель

на мытарѝ те ѝ на грѣшни те.

35 И ѡ҆правда́се ѝремꙋдрость та̀ ѿ си́чки те си ча́да.

36 И мо́лѣше го нѣ́кой ѿ Фарїсе́и те да ѧ҆дѐ за́едно съ не́го: ѝ ѿи́де въ кѫ́ща та Фарїсе́ова, ѝ сѣдна̀.

37 И є҆то, є҆дна̀ жена̀ въ ѻ҆́ный гра́дъ, ко́ато разꙋмѣ́ че седѝ на трапе́за та въ кѫ́щата Фарїсе́ова, доне́се а҆лава́стръ съ мѵ́ро:

38 И застана̀ ѿза́дъ при нозѐ те мꙋ ѝ пла́чеше, ѝ фана̀ да мꙋ поли́ва нозѐ те со слѫ́зы те си: ѝ сосъ коса̀ та ѿ глава̀ та си ги ѡ҆трѝваше, ѝ цалꙋ́ваше мꙋ нозѐ те, ѝ ма́жеше ги съ мѵ́ро то.

39 А҆ ѻ҆́ный Фарїсе́й ко́йто го бе́ше повыка́лъ въ кѫ́ща та си, като видѐ това̀, помы́сли въ се́бе си ѝ ре́че: то́а человѣ́къ, а҆́ко бы бы́лъ проро́къ, ще́ше да позна́е, ко̀а ѝ ка́ква жена̀ мꙋ се прико́снꙋва: защѐ є҆ грѣ́шна.

40 И ѿговорѝ Ї҆исꙋ́съ, ѝ ре́чемꙋ: Сїмѡне, и҆́мамъ нѣ́що да ти речѐмъ. А҆ то́й ре́че: ѹ҆чи́телю, речѝ.

41 А҆ Ї҆исꙋ́съ ре́че: два́ма дѫлжни́ка бе́ха дѫлжни на є҆дного̀ заемода́вца: є҆ди́ныо бе́ше дѫлженъ петсто́тинъ дина́ри, а҆ дрꙋ́гїо педесѐ.

42 И поне́же не́маха ѝ два́ма та да ги пла́татъ, простѝ и҆́мъ ги ѝ на два́ма та. Кажѝ ми про́чее, ко́йто ѿ тїа̀ два́ма та ще го возлю́би по́вече:

43 Ѿговорѝ Сїмѡнъ, ѝ ре́че: мы́слимъ, защѐ ѻ҆́ный на кого́то по̀ мно́го простѝ. А҆ Ї҆исꙋ́съ мꙋ ре́че: пра́вѡ си ѿсꙋдѝлъ.

44 И като се ѿвѫрна̀ къ жена̀ та, ре́че на Сїмѡна: ви́дишъ ли та́а жена̀: влѣ́зохъ въ кѫ́ща та ти, ѝ ни вода̀ на нозѐ те ми не да́де: а҆ та́а со слѫ́зы ми ѡ҆бла́ї нозѐ те, ѝ съ коса̀ та ѿ глава̀ та си ги ѡ҆трѝ.

45 Цѣлова́нїе ми ты̀ не да́де, а҆ та́а ѿ какво́то са́мь влѣзна́лъ, не преста́нꙋва да ми цѣла́ва нозѐ те.

46 Ты̀ съ ма́сло глава̀ та ми не помаза̀: а҆ та́а ми помаза̀ съ мѵ́ро нозѐ те.

47 И зарадѝ това̀ ти гово́римъ, проща́ватъ ѝ се мно́го то грѣ́хове, защо́то є҆ возлюби́ла мно́гѡ: а҆ комꙋ́то се проща́ва ма́лко, по̀ ма́лко лю́би.

48 И ре́че ѝ: проща́ватъ ти се грѣ́ховѐ те.

49 И начна́ха ѻ҆́нїа, ко́йто седе́ха съ не́го, да дꙋ́матъ въ се́беси: ко́й є҆ то́а, ко́йто ѝ грѣ́хове проща́ва;

50 И ре́че на жена̀ та: вѣ́ра та твоѧ̀ те спа́се; и҆дѝ си со здра́вїе.

Глава̀ И҃.

Ѝ по това́ по́слѣ хо́деше ѿ гра́дъ въ гра́дъ, ѝ ѿ село̀ въ

селò, и проповѣдꙋваше и благовѣствꙋваше царство то Бжїе: и дванадесете оученицы съ него.

2 И нѣкои жены кои́то бе́ха и́сцѣлѣли ѿ дꙋхове злы и болести: Марїа кои́то се нари́чаше Магдали́на, и́зъ кои́то и́злѣзоха се́дмь дїа́воли.

3 И Іѡа́нна жена̀ та на-Хꙋза́на приста́вникатъ Иродовъ: и Сꙋса́нна, и дрꙋ́ги мно́го, кои́то мꙋ слꙋгꙋ́ваха ѿ свои́ те и́мѣнїа.

4 И като се сти́чеше мно́го наро́дъ, и ѿти́ваха при не́го ѿ си́чки те гра́дове, ре́че съ при́тча:

5 И́злѣзе сѣ́ятель да сѣ́е сѣ́ме то си: и като сѣ́еше, є҆дно̀ падна̀ при пѫтьатъ, и потѫпка́се, и пти́цы те небе́сны го покѫлава́ха:

6 А дрꙋ́го падна̀ на ка́мень, и като проникна̀ и́зсѫхна̀, защо́то не́маше вла́га.

7 А дрꙋ́го падна̀ по средъ тѫрнѣ то, и поне́же пора́стоха за́еднѡ (и) тѫрнѣ то оу́давиха го:

8 А дрꙋ́го падна̀ на добра̀ земла̀, и и́зникна̀, и сотвори́ пло́дъ стокра́тенъ. Тїа (при́тчи) като гово́реше, ре́че: ко́йто и́ма оу́ши да слꙋ́ша, не́ка слꙋ́ша.

9 И оу́ченицы те мꙋ го пы́таха, и гово́реха: що зна́чи та́а при́тча;

10 А Іисꙋ́съ ре́че: ва́мъ є҆ да́дено да зна́ете та́йны те на-царство то Бжїе: а̂ на дрꙋ́ги те съ при́тчи гово́римъ, да, като гле́датъ, не ви́датъ, и, като слꙋ́шатъ, да не разꙋмѣ́атъ.

11 А при́тча та є҆ та́а: сѣ́ме то є҆ сло́во то Бжїе.

12 А̂ сѣ́ани те при пѫтьатъ са ѻ҆нїа, кои́то (го) слꙋ́шатъ: по́слѣ дохо́ди дїа́воло, и зе́ма сло́во то ѿ сѫрдцѐ то и́мъ, за да не повѣ́рꙋватъ и спаса́тсе.

13 А посѣ́ани те на ка́мыкатъ са ѻ҆нїа, кои́то кога́то чꙋ́атъ, съ ра́дость прїи́матъ сло́во то: ѻ҆ба́че ѻ҆ни́ ко́рень не́матъ, защо́то въ ма́ло вре́ме вѣ́рꙋватъ, а̂ кога́то до́де напа́сть, ѿри́чатсе.

14 А ѻ҆нова̀ що́то падна̀ въ тѫрнѣ то, това̀ са ѻ҆нїа кои́то са чꙋ́ли сло́во то, и ѿ свѣ́тски те попече́нїа, и ѿ бога́тства та, и ѿ сла́дости те на-то́а свѣ́тъ оу́давꙋватсе и не свѫ́ршꙋватъ пло́дъ.

15 А̂ ѻ҆нова̀ що́то є҆ падна́ло на добра̀ та земла̀, това̀ са ѻ҆нїа, кои́то като чꙋ́атъ съ добро̀ и бла́го сѫрдце сло́во то, дѫржа́тъ го, и пра́ватъ пло́дъ съ терпѣ́нїе.

16 И ни́кой не запа́ла свѣти́ликъ, и покры́ва го съ сосꙋ́дъ, и́ли тꙋ́ра ѿ до́лꙋ подъ ѻ҆дѫ́ратъ: но тꙋ́ра го на сто́латъ, за да гле́датъ ви́дело то кои́то вла́затъ.

17 Защо́то не́ма ни́що

на мытарѝ те ѝ на грѣшни те.

35 И ѡ҆правда́се ѝремꙋдрость тѝ ѿ си́чки те си ча́да.

36 И мо́лѣше го нѣ́кой ѿ Фарїсе́и те да ѧ҆дѐ за́едно съ не́го: ѝ ѿи́де въ кѫ́ща та Фарїсе́ова, ѝ сѣднѝ.

37 И є҆то, є҆днѝ женѝ въ ѻ҆́ный гра́дъ, ко́ато разꙋмѣ́ че седѝ на трапе́за та въ кѫ́щата Фарїсе́ова, доне́се а҆лава́стръ съ мѵ́ро:

38 И застанѝ ѿза́дъ при нозѐ те мꙋ ѝ пла́чеше, ѝ фанѝ да мꙋ поли́ва нозѐ те со слѫ́зы те си: ѝ сосъ косѝ та ѿ главѝ та си ги ѡ҆трѝ́ваше, ѝ цалꙋ́ваше мꙋ нозѐ те, ѝ ма́жеше ги съ мѵ́ро то.

39 А҆ ѻ҆́ный Фарїсе́й ко́йто го бе́ше повыка́лъ въ кѫ́ща та си, като видѐ товѝ, помы́сли въ се́бе си ѝ ре́че: то́а человѣ́къ, а҆́ко бы бы́лъ проро́къ, ще́ше да позна́е, коѧ̀ ѝ каквѝ женѝ мꙋ се прико́снꙋва: защѐ є҆ грѣ́шна.

40 И ѿговорѝ Ѩисꙋ́съ, ѝ ре́чемꙋ: Сїмѡне, и҆́мамъ нѣ́що да ти речѐмъ. А҆ то́й ре́че: ѹ҆чи́телю, речѝ.

41 А҆ Ѩисꙋ́съ ре́че: два́ма дѫлжни́ка бе́ха дѫлжни на є҆дного̀ заемода́вца; є҆ди́ныо бе́ше дѫлженъ петсто́тинъ дина́ри, а҆ дрꙋ́гїо педесѐ.

42 И поне́же не́маха ѝ два́ма та да ги пла́татъ, простѝ и҆́мъ ги ѝ на два́ма та. Кажѝ ми про́чее, ко́йто ѿ тїѧ̀ два́ма та ще го возлю́би по́вече:

43 Ѿговорѝ Сїмѡнъ, ѝ ре́че: мы́слимъ, защѐ ѻ҆́ный на кого́то по̀ мно́го простѝ. А҆ Ѩисꙋ́съ ре́че: пра́вѡ си ѿсꙋдѝлъ.

44 И като се ѿвѫрнѝ къ женѝ та, ре́че на Сїмѡна: ви́дишъ ли та́а женѝ: влѣ́зохъ въ кѫ́ща та ти, ѝ ни водѝ на нозѐ те ми не да́де: а҆ та́а со слѫ́зы ми ѡ҆бли́ѧ нозѐ те, ѝ съ косѝ та ѿ главѝ та си ги ѡ҆трѝ́.

45 Цѣлова́нїе ми ты̀ не да́де, а҆ та́а ѿ каквото̀ са́мь влѣ́знѧ́лъ, не преста́нꙋва да ми цѣлꙋ́ва нозѐ те.

46 Ты̀ съ ма́сло главѝ та ми не помазѝ: а҆ та́а ми помазѝ съ мѵ́ро нозѐ те.

47 И заради̇ товѝ ти гово́римъ, проща́ватъ ѝ се мно́го то грѣ́хове, защо́то є҆ возлюби́ла мно́гѡ: а҆ комꙋ́то се проща́ва ма́лко, по̀ ма́лко лю́би.

48 И ре́че ѝ: проща́ватъ ти се грѣ́ховѐ те.

49 И начна́ха ѻ҆́нїа, ко́йто седе́ха съ не́го, да дꙋ́матъ въ се́беси: ко́й є҆ то́а, ко́йто ѝ грѣ́хове проща́ва;

50 И ре́че на женѝ та: вѣ́ра та твоѧ̀ те спа́се; и҆дѝ си со здра́вїе.

Гла́вѧ И҃.

Ѝ по товѝ по́слѣ хо́деше ѿ гра́дъ въ гра́дъ, ѝ ѿ селѡ̀ въ

селѐ, и проповѣдуваше и благовѣствуваше царство то Бжїе: и дванадесете оученицы съ него.

2 И нѣкои жены кои́то бе́ха исцѣлѣли ѿ духове злы и болести: Марїа ко́то се нарѝчаше Магдали́на, и́зъ ко́то и́злѣзоха седмь дїа́воли.

3 И Іоанна жена̀ та на-Хуза́на приста́вникатъ Иродовъ: и Сусанна, и дру́ги мно́го, кои́то му слугу́ваха ѿ свои́ те и́мѣнїа.

4 И като се сти́чеше мно́го наро́дъ, и ѿти́ваха при не́го ѿ си́чки те гра́дове, ре́че съ при́тча:

5 И́злѣзе сѣ́ятель да сѣ́е сѣ́ме то си: и като сѣ́еше, е́дно̀ падна̀ при пѫтьатъ, и потжпка́се, и пти́цы те небе́сны го покжлава́хл:

6 И дру́го падна̀ на ка́мень, и като проникна̀ и́зсжхна̀, защо́то не́маше вла́га.

7 И дру́го падна̀ по средъ тжрнѣ то, и поне́же пора́стоха за́еднѡ (и) тжрнѣ то оудави́ха го:

8 И дру́го падна̀ на добра̀ земла̀, и и́зникна̀, и сотвори́ пло́дъ стокра́тенъ. Тїа (при́тчи) като гово́реше, ре́че: ко́йто и́ма оуши да слу́ша, не́ка слу́ша.

9 И оученицы те му го пы́таха, и гово́реха: що зна́чи та́ а при́тча;

10 И Іисусъ ре́че: ва́мъ ѐ да́дено да зна́ете та́йны те на-царство то Бжїе: а̂ на дру́ги те съ при́тчи гово́римъ, да, като гле́датъ, не ви́датъ, и, като слу́шатъ, да не разумѣ́атъ.

11 И при́тча та ѐ та́ а: сѣ́ме то ѐ сло́во то Бжїе.

12 И сѣ́ани те при пѫтьатъ са ѻ́нїа, кои́то (го) слу́шатъ: по́слѣ дохо́ди дїа́воло, и зе́ма сло́во то ѿ сжрдцѐ то и́мъ, за да не повѣ́руватъ и спаса́тсе.

13 И посѣ́ани те на ка́мыкатъ са ѻ́нїа, кои́то кога́то чу́атъ, съ ра́дость прїи́матъ сло́во то: ѻ́ба́че ѻ́ни ко́рень не́матъ, защо́то въ ма́ло вре́ме вѣ́руватъ, а̂ кога́то до́де напа́сть, ѿри́чатсе.

14 И ѻ́нова̀ що́то падна̀ въ тжрнѣ то, това̀ са ѻ́нїа кои́то са чу́ли сло́во то, и ѿ свѣ́тски те попече́нїа, и ѿ бога́тства та, и ѿ сла́дости те на-то́а свѣ́тъ оуда́вуватсе и не свжршу́ватъ пло́дъ.

15 И ѻ́нова̀ що́то ѐ падна́ло на добра̀ та земла̀, това̀ са ѻ́нїа, кои́то като чу́атъ съ добро̀ и бла́го сжрдце сло́во то, джржа́тъ го, и пра́ватъ пло́дъ съ терпѣ́нїе.

16 И ни́кой не запа́ла свѣти́ликъ, и покры́ва го съ сосу́дъ, и́ли ту́ра ѿ до́лу подъ ѻ́джратъ: но ту́ра го на сто́латъ, за да гле́датъ ви́дело то кои́то вла́затъ.

17 Защо́то не́ма ни́що

скры́шно, коéто не щѐ да се
йзáви, нито тáйно, коéто не
щѐ да се разꙋмѣ́е, и̂ да и̂злѣ́зе
на я̂вно.
18 Внимáйте прóчее каквѡ̀
слꙋ́шате: защóто кóйто и̂ма
(нѣ́коа дáрба) нéмꙋ ще да се
дадѐ и̂ дрꙋ́га пò голѣ́ма: а̂
кóйто нéма (дáрба), и̂ ѻ̂нáа
щото се ви́ди да и̂ма, ще се
зéме ѿ нéгѡ.
19 И дойдóха при нéго мáй-
ка мꙋ и̂ брáтїа та мꙋ, и̂ не
можéха да хоратꙋвáтъ съ нéго
ѿ нарóдатъ.
20 И казáха мꙋ, и̂ рéкоха:
защò мáйка ти и̂ брáтїа та
ти стоáтъ вѫнъ, и̂ и̂скáтъ да
те ви́датъ.
21 А̂ Ї҃исꙋ́съ ѿговорѝ и̂ рéче
и̂мъ: мáйка ми и̂ брáтїа та
ми са тїа, щото слꙋ́шатъ слóво
то Бж҃їе, и̂ твóратъ го.
22 И въ є̂ди́нъ дéнь тóй
влѣ́зе въ корáбль, и̂ ѹ̂ченицы
те мꙋ съ нéго: и̂ рéче и̂мъ:
хáйде да зами́неме ѻ̂донáдъ
є̂зеро то, и̂ пойдóха.
23 И като ѿти́ваха (Ї҃исꙋ́съ),
заспá: и̂ слѣ́зе бꙋ́ра вѣ́тренна
въ є̂зеро то: и̂ корáбѫльо
се напѫлнꙋвáше, и̂ бéха въ
бѣдà.
24 И пристꙋпи́ха ѹ̂ченицы
те та го собꙋди́ха и̂ говóреха:
ѹ̂чи́телю, ѹ̂чи́телю, заги́нꙋ-
ваме. А̂ Ї҃исꙋ́съ станà и̂ за-
претѝ на вѣ́тѫратъ, и̂ на бꙋ́ра
та вóдна: и̂ престанáха, и̂
бы́дѐ тишинà.
25 И рéче и̂мъ: гдѣ̀ ви є̂
вѣ́ра та; и̂ като се ѹ̂воáха
чꙋдехасе, и̂ говóреха по междꙋ̀
си: кóй є̂ прóчее тóа, щото
заповѣ́дꙋва и̂ на вѣ́трища та
и̂ на воды̀ те и̂ го слꙋ́шатъ;
26 И ѿпливáха въ страна̀
та Гадари́нска, коáто є̂ ѻ̂до-
нáдъ Галїлéа та.
27 И като и̂злѣ́зе на земла̀
та срѣ́шнà го нѣ́кой человѣ́къ
ѿ градѫтъ, кóйто и̂мáше дїá-
волы ѿ мнóго годи́ны, и̂ въ
дрéха не се ѡ̂блáчеше, и̂ въ
кѫща не живéеше но въ грó-
бища та.
28 И като видѐ Ї҃исꙋ́са, и̂зы-
кà, и̂ припаднà на нозѐ те
мꙋ, и̂ съ голéмъ глáсъ рéче:
що и̂мáшъ да прáвишъ съ
мéне, Ї҃исꙋ́се Сы́не на-Бг҃а
вы́шнѧгѡ: мóлимъ ти се не
дéй ме мѫчѝ.
29 Защóто заповѣ́дà на не-
чи́стыатъ дꙋхъ да и̂злѣ́зе ѿ
человѣ́катъ: понéже ѿ мнóго
годи́ны го префáщаше, и̂ вѫр-
зꙋвáха го въ желѣ́зны ве́риги,
и̂ клáпы мꙋ тꙋреха на нозѐ
те, и̂ вáрдеха го: а̂ тóй скѫ-
слꙋвáше ве́риги те желѣ́зны,
и̂ гóнешесе ѿ дїáволатъ презъ
пꙋсты́ни те.
30 А̂ Ї҃исꙋ́съ го попытà, и̂
рéче: каквѡ̀ ти є̂ и̂мѐ то; а̂
тóй рéче: Легеѡ́нъ: защò
мнóго дїáволи влѣ́зоха въ
нéго.
31 И мóлеха го да и̂мъ не за-
повѣ́да да и̂датъ въ бéздна та.

32 И бѣше тамѡ стадо свинско голѣмо коѣто пасѣше въ горà та: и молеха го, да имъ повелѝ да влѣзнатъ въ нихъ, и повелѣ имъ.

33 И излѣзоха дїаволи те ѿ человѣкатъ, и влѣзоха въ свинѣ те: и пѹстисе стадо то по брегѫтъ въ ѥзеро то, и издависе.

34 А като видѣха свинàре те товà щото быдѣ, побѣгнàха: и ѿидоха та казàха въ градѫтъ и въ селà та.

35 И человѣцы те излѣзоха да видатъ ѻновà щото быдѣ: и дойдоха при 'Іисѹса и намѣриха человѣкатъ изъ когото бѣха излѣзли дїаволи те, че седѣше ѡблѣченъ и смысленъ при нозѣ те 'Іисѹсови, и оуплашихасе.

36 А ѻнїа щото видѣха товà, казàха имъ, каквò се избавѝ бѣсныю.

37 И молѝ го сѝчкїо народъ ѿ страна та Гадаринска да си ѿиде ѿ нихъ, защото ги бѣше фанàлъ голѣмъ страхъ: а той влѣзе въ гемїа та и вѫрнàсе назàдъ.

38 И молеше мѹ се ѻный человѣкъ, изъ когото излѣзоха дїаволи те, да бѫде съ него: но 'Іисѹсъ го испратѝ и рече:

39 Вѫрнѝсе въ кѫща та си, и приказѹвай щото ти сотворѝ Бгъ, и ѿиде по сѝчкїатъ градъ, и проповѣдѹваше товà щото мѹ сотворѝ 'Іисѹсъ.

40 А когàто се вѫрнà 'Іисѹсъ, прїà го народо: защото сѝчки те го чàкаха.

41 И ѥто че дойдѣ ѥдинъ человѣкъ, име то мѹ 'Іаїръ, и той бѣше кнàзь на-сонмище то: и паднà на нозѣ те 'Іисѹсови, и молеше го да влѣзне въ кѫща та мѹ.

42 Защото имаше ѥднà дщѝерка ѥдинородна до двàнадесе годѝны, и тїà оумѝраше, и като ѿиваше 'Іисѹсъ, народи те го натѝскаха.

43 И нѣкоя женà, когàто имаше кровотечѐнїе ѿ двàнадесе годѝны, и издàде сѝчко то си имѣнїе на лѣкàре те, и неможѐ ни ѿ ѥдногѡ да се излѣкѹва:

44 Приближѝ ѿ зàдъ мѹ, и прикоснàсе до полà та надрѣха та мѹ, и тòя чàсъ престанà течѐнїе то на-кѫвь тà й.

45 И рече 'Іисѹсъ: кòй се прикоснà до мѣне; и понѣже сѝчки те се ѿрѝчаха, рече Пѣтръ и ѻнїа щото бѣха съ него: Оучѝтелю, народите те стѝскатъ и гнѣтàтъ, и говòришъ, кòй се прикоснà до мѣне:

46 А 'Іисѹсъ рече: нѣкой се прикоснà до мѣне: защото азъ оусетѝхъ че сѝла излѣзе ѿ мѣне.

47 И като видѐ женà та че неможѐ да се оукрые, дойдѐ растреперàласе, и паднà предъ него, и за коя причѝна се прикоснà до него, казà мѹ предъ

сѝчки те людїе, и̂ каквѡ и̂сцѣлѣ̀ то́а ча́сѣ.

48 И҆ ’Іисꙋ́сѣ и҆ ре́че: дерза́й дще́рко, вѣ́ра та твоа̀ те и̂зцѣлѝ, и̂дѝ съ ми́ромъ.

49 И҆ ка́то ї̂ѡ́ще дꙋ́маше то́й товà, дойдѐ нѣ́кой ѿ нача́лникатѣ на-со́нмище то, и҆ ре́че мꙋ: защѐ ᲂу҆мрѐ дще́рка та ти: не трꙋдѝ ᲂу҆чи́телатѣ.

50 И҆ ’Іисꙋ́сѣ ка́то чꙋ̀ товà, ѿговорѝ, и҆ ре́че мꙋ: не бо́йсе: то́кмѡ вѣ́рꙋвай, и҆ ще да бѫде жи́ва.

51 И҆ ка́то влѣ́зе въ кѫ́ща та, не ѡ҆ставѝ ни́кого да влѣ́зе внѣ́тре, но то́кмѡ Петрà и҆ ’Іа́кѡва и҆ ’Іѡа́нна, и҆ ба́ща̀ та на-моми́че то и҆ ма́йка та.

52 И҆ пла́чеха си́чки те и҆ ѿпла́кꙋваха го, а҆ ’Іисꙋ́сѣ ре́че: не плачѐте: не є҆ ᲂу҆мре́ло, но спѝ.

53 И҆ присми́ваха мꙋ се, защо́то зна́еха че є҆ ᲂу҆мре́ло.

54 И҆ то́й ги и҆спѫдѝ вѫнѣ̀ сѝчки те, и҆ ка́то го фанà за ржà та, и҆звыка̀, и҆ ре́че: моми́че, станѝ.

55 И҆ повѫрна̀ мꙋ се дꙋша̀ та: и҆ воскресна̀ а҆́бїе: и҆ ре́че да мꙋ дада́тѣ да ѧ҆дѐ.

56 И҆ потрепера́ха ѿ стра́хѣ роди́тѣле те мꙋ: а҆ ’Іисꙋ́сѣ и҆мъ заповѣда̀ да не ка́жатѣ ни́комꙋ товà щото бы́дѐ.

ГЛАВА Ѳ҃

И҆ ПОѢЫКА̀ двана́десете си ᲂу҆ченицы, и҆ да́де и҆мъ си́ла и҆ вла́сть на си́чки те дїа́воли, и҆ да и҆сцѣла́ватѣ бо́лести.

2 И҆ пратѝ ги да проповѣ́дꙋватѣ ца́рство то Бж҃їе, и҆ да и҆сцѣла́ватѣ бо́лны те.

3 И҆ ре́че и҆мъ: не зе́майте ни́що на пѫ́ть, нито то́а́га нито торка̀, нито хлѣ́бъ, нито пары̀, нито по двѣ̀ дре́хи да и҆мате.

4 И҆ въ ко́а́то кѫ́ща влѣ́зете, та́мѡ седе́те, и҆ ѿ та́мѡ си ѿи́вайте.

5 И҆ кои́то вы не прїи́матѣ, ка́то и҆зла́зите ѿ ѻ҆́ный гра́дъ, и҆ прахъ та̀ ѿ нозѐ те си ѿтре́сꙋвайте, да и҆мъ бѫ́де за свидѣ́телство.

6 И҆ кога́то и҆зла́зеха замѝнꙋваха презъ селà та, и҆ проповѣ́дꙋваха ѥ҆ва́ггелїе то, и҆ и҆сцѣла́ваха се́каде.

7 И҆ чꙋ̀ Ѩ҆ро́дъ четверовла́стникъ си́чки те (чꙋдеса̀) що́то бы́ваха ѿ ’Іисꙋ́са, и҆ чꙋ́дешесе, защо́то гово́реха нѣ́кои, че ’Іѡа́ннъ є҆ воскресна́лъ ѿ ме́ртвы те:

8 И҆ нѣ́кои, защѐ Илїà се є҆ ѧ҆ви́лъ: а҆ дрꙋ́ги, защѐ нѣ́кой проро́къ ѿ старовре́менни те є҆ воскресна́лъ.

9 И҆ ре́че Ѩ҆ро́дъ: а҆́зъ посѣ́кохъ ’Іѡа́нна: а҆ ко́й є҆ то́а, за кого́то а҆́зъ слꙋ́шамъ таки́ва (чꙋдѐсны ра́боты); и҆ и҆скаше да го ви́ди.

10 И҆ ка́то се вѫрна́ха а҆по́столи те при ’Іисꙋ́са, каза́ха́ мꙋ що́то направи́ха: а҆ то́й ги

земà, Ѿйде съ нихъ на ѥдинѣ въ ѥднò пѹсто мѣсто (коѣто ѥ) на-градѫтъ, щото се нарѝча Виѳсаїда.

11 Ѧ народи те като разѹмѣха, Ѿидòха слѣдъ нѣгѡ, а тòй като ги прїà, приказѹваше имъ за цàрство то Бжїе, и ѻнѹмъ, на кòйто трѣбѹваше исцѣлѣнїе, исцѣлàваше ги.

12 И денькò начнà да се прекланѧ на мрѫкнѹванѣ, и като пристѫпѝха дванàдесете, рѣкоха мѹ: Ѿпѹстнѝ народы те да йдатъ въ ѻколни те селà и чифтлѝцы да кондѝсатъ, и да намѣратъ ѩстїе: защòто тѹка сме въ пѹсто мѣсто.

13 Й рѣче имъ: дàйте имъ вы́е да ѩдàтъ. Ѧ ѻнѝ рѣкоха: нїе нѣмаме пòвече Ѿ пѣть хлѣба и двѣ рыбы, ѡсвѣнь àко йдеме да кѹпиме ѩстїе за сѝчки те тїà людїе.

14 Защòто бѣха до пѣть хїлады мѹжїе: и рѣче на ѹченицы те си: тѹрѣте ги да насѣдатъ на кѹпове по педесѣ.

15 И направѝха такà, и тѹрѝха ги сѝчки те.

16 И като земà Ѩисѹсъ пѣть тѣ хлѣба, и двѣ те рыбы, и като погледнà на небò то, благословѝ ги: и преломѝ, и дàваше на ѹченицы те да го предлòжатъ предъ нарòдатъ.

17 И ѩдоха, и насытѝхасе сѝчки те: и вдигнàха àртисàли те имъ комàты дванàдесе кòша.

18 И когàто се мòлеше на ѥдинѣ, съ нѣго бѣха и ѹченицы те мѹ: и попытà ги и рѣче: когò ме говòратъ нарòди те да сàмь;

19 Ѧ ѻнѝ Ѿговорѝха и рѣкоха: ѥднѝ говòратъ защò си Ѩоа́ннъ крестѝтель: а дрѹги Илїà: а дрѹги защо нѣкой пророкъ ѥ Ѿ стàри те воскреснàлъ.

20 И рѣче имъ: а вы́е кòй говòрите да сàмь; и Ѿговорѝ Пѣтръ, и рѣче: Хрїстòсъ Бжїй.

21 Ѧ тòй имъ запретѝ, и заповѣдà да не продѹматъ нѝкомѹ товà:

22 Защòто рѣче: че Сы́нъ человѣческїй трѣбѹва да пострàда мнòгѡ, и да се ѹничижѝ Ѿ стàрцы не и àрхїерѣи те и книжницы те, и да бѫде ѹбїѣнъ, и въ трѣтїй дѣнь да воскрѣсне.

23 И говòреше на сѝчки те: кòйто йска да дòйде по мѣне да се Ѿречѐ Ѿ сѣбе си, и да зѣме крѫстатъ си сѣки дѣнь, и да послѣдѹва по мѣне.

24 Защòто кòйто йска да си ѹвàрди живòтатъ, ще да го загѹби: а кòйто загѹби живòтатъ си заради мѣне, тòй ще да го спечàли.

25 Защòто що пòлзѹва человѣка, àко придобїе сѝчкїатъ свѣтъ, а сѣбеси загѹби, или Ѿтщетѝ;

26 Защòто, кòйто се засрà-

ми за ме́не, и҆ за мои́ те словесà, и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй ще да се засра́ми за не́го, кога́то дойде въ сла́ва та своà, и҆ (въ сла́ва та) на-Ѻ҃тцà своегѡ̀, и҆ на-свѧти́ те А҆́ггели.

27 И говори́мъ ви вои́стинну, и҆ма нѣ́кои ѿ тїѧ̀ що́то стоѧ́тъ тꙋ́ка, кои́то не щѧ́тъ да вкꙋ́сатъ сме́рть, доклѐ не ви́датъ ца́рство то Бж҃їе.

28 И по́слѣ по тїѧ̀ словесà, ко́лкото до ѻ҆́смь дни́, земà Петрà и҆ І҆а́кѡва и҆ І҆ѡа́нна, и҆ качи́се на горà та да се помо́ли.

29 И като се мо́леше, ви́до на-лицѐ то мꙋ бы́дѐ дрꙋ́го ꙗ҆́че, и҆ дре́хи те мꙋ бѣ́лы и҆ блѧщѐ́хасе.

30 И є҆́то, двà мꙋ́жа разговѧ́рахасе съ не́го, кои́то бе́ха Мѡѷсе́й и҆ Илїà:

31 И ѻ҆́ни се ꙗ҆ви́ха со сла́ва, и҆ гово́реха (за) и҆зла́зенѣ то мꙋ, кое́то ще́ше да свѫ́рши во І҆ерꙋсали́мъ.

32 А҆ Пе́тръ, и҆ ѻ҆́нїѧ кои́то бе́ха съ не́го, бе́ха ѿтѧгче́ни ѿ со́нъ: и҆ като се собꙋди́ха, виде́ха сла́ва та мꙋ, и҆ двà та мꙋ́жа, кои́то стое́ха съ не́го.

33 И кога́то се ѿдѣла́ваха ѻ҆́ни ѿ не́гѡ, ре́че Пе́тръ на І҆исꙋ́са: Ѹ҆чи́телю, добро̀ є҆́ да бѫдеме тꙋ́ка нїе́: и҆ да напра́виме три́ колы́бы, є҆дна̀ за те́бе, и҆ є҆дна̀ за Мѡѷсе́а, и҆ є҆дна̀ за Илїà: защо́то не зна́еше що гово́реше.

34 И като гово́реше тїѧ̀ словесà Пе́тръ, дойде́ є҆ди́нъ ѻ҆́блакъ, и҆ ѡ҆́бснѣ ги: а҆ ѹ҆ченицы те се ѹ҆плаши́ха кога́то влѣ́зоха ѻ҆́ни въ ѻ҆́блакатъ.

35 И чꙋ́се гла́съ и҆́зъ ѻ҆́блакатъ, ко́йто гово́реше: то́а є҆́ Сы́нъ мо́й возлю́бленный, не́го слꙋ́шайте.

36 И кога́то бы́дѐ то́а гла́съ, намери́се І҆исꙋ́съ са́мь, и҆ ѻ҆́ни ѹ҆мѫлча́ха, и҆ не каза́ха ни́комꙋ ни́що въ ѻ҆ны́ѧ дни́ ѿ ѻ҆ны́ѧ (ра́боты) що́то виде́ха.

37 И въ дрꙋ́гїатъ де́нь като слѣ́зоха ѿ горà та, срещнà го мно́гъ наро́дъ.

38 И є҆́то, мꙋ́жъ нѣ́кой и҆звыка́се ѿ наро́датъ, и҆ ре́че: Ѹ҆чи́телю, мо́лимъ ти се погледни́ на сы́на моегò, защо́то ми є҆ є҆диноро́денъ:

39 И фа́ща го дꙋ́хъ, и҆ и҆зведна́шъ вы́ка, и҆ тряшка го съ пѣ́ны, и҆ є҆двà ѿи́ва ѿ не́гѡ, кога́то го ѹ҆тало́жи.

40 И моли́хсе на ѹ҆ченицы те ти да го и҆зго́натъ, и҆ не могóха.

41 И ѿговори́ І҆исꙋ́съ, и҆ ре́че: ѿ ро́де невѣ́рный и҆ развращѐ́нный, до когà ще бѫдемъ съ ва́съ, до когà ще бѫдемъ съ ва́съ, до когà ще вы терпи́мъ; доведи́ ми сы́на твоегò тꙋ́ка.

42 И като и҆де́ше сы́нъ мꙋ, трати́ го до́лꙋ дїа́воло, и҆ стре́се го. И҆ І҆исꙋ́съ запрети́

на нечистыатъ дꙋхъ, и исцѣли момчѐ то, и даде го на баща мꙋ.

43 И чꙋдехасе сички те за величество то Божіе, и като се чꙋдеха людіе то за всички те Ѻніа (дѣла чꙋдесни) що то сотвори Іисꙋсъ, рече на оученицы те си.

44 Тіа словеса тꙋрете ги въ оуши те си: защото Сынъ человѣческій ще да вжде преданъ въ ржцѐ те человѣчески.

45 А Ѻни не разꙋмѣха това слово, защото беше покрыено ѿ нихъ да го не оусѣтатъ: и боехасе да го попытатъ за това слово.

46 И влѣзе (такова) помышленіе въ нихъ, кой ли бы ѿ нихъ былъ по големъ.

47 А Іисꙋсъ понеже знаеше помышленіе то на-сердца та имъ; зема єдно дѣтенце, и тꙋри го при себе си:

48 И рече имъ: който прійме това дѣтенце въ моѐ то име, мене прійма: а който прійма мене, прійма Ѻного́ва, който ме є̑ пратилъ: защото който є̑ по малокъ въ васъ, той ще да вжде големъ.

49 И ѿговори Іоаннъ, и рече: Оучителю, видехме нѣкого си, който съ твоѐ то име изгонаваше бѣсове, и забранихме мꙋ защото не ходи слѣдъ насъ.

50 И рече мꙋ Іисꙋсъ: не кранете мꙋ: защото който не є̑ на вжрхъ насъ, той є̑ ѿ наша та страна (помощникъ.)

51 А когато се исполнꙋваха дни те на-воскачꙋваніе то мꙋ, и той оутвжрди лицѐ то си да иде во Іерꙋсалимъ.

52 И прати вѣстники предъ лицѐ то си: и ѿидоха та влѣзоха въ єдно село Самаранско, за да мꙋ приготватъ мѣсто.

53 И не пріаха го защото лицѐ то мꙋ беше да иде во Іерꙋсалимъ.

54 И като видеха оученицы те мꙋ Іакѡвъ и Іѡаннъ, рекоха: Господи, щешъ ли да речеме да слѣзе ѻгнь ѿ небо то, да ги изгори, каквото що направи Илія;

55 И като се ѡбжрна Іисꙋсъ оукори ги, и рече имъ: не знаете на-кой сте дꙋхъ вые.

56 Защото Сынъ человѣческій не є̑ дошелъ да погꙋби дꙋшы человѣчески, но да спасѐ: и ѿидоха въ дрꙋго село.

57 И като вжрвеха по пжтьатъ, рече мꙋ нѣкой: Господи, ще да идемъ слѣдъ тебе дето да идешъ.

58 И рече мꙋ Іисꙋсъ: лисицы те иматъ дꙋпки, и птицы те небесны гнѣзда: а Сынъ человѣческій нема гдѣ да си подклони глава та.

59 И рече на дрꙋгиго: послѣдꙋвай по мене. А Ѻнъ

ре́че: Го́споди, да́й ми дозволе́нїе да йдемъ пе́рво да погребе́мъ ѻ҆тца̀ моего̀.

60 И҆ І҆исꙋ́съ мꙋ ре́че: ѿставѝ ме́ртвы те да погре́бꙋватъ свои̇̀ те мертвецы̀: а҆ ты̀ и҆дѝ и҆ проповѣ́дꙋвай ца́рство то Бж҃їе.

61 И҆ дрꙋ́гъ ре́че: Го́споди, ще да до́демъ слѣ́дъ те́бе: но да́й ми по̀ на пре́дъ дозволе́нїе да йдемъ да се про́стимъ съ ѻ҆ны̀а щото са въ кѫща та ми.

62 И҆ І҆исꙋ́съ мꙋ ре́че: ни́кой, ко́йто є҆ тꙋри́лъ рꙋка̀ та си на ра́ло то и҆ гле́да наза́дъ, не є҆ оу҆пра́венъ въ ца́рство то Бж҃їе.

ГЛАВА І.

И҆ ПО́СЛѢ по това̀ ѿпредѣ́лѝ Гдⷭ҇ь и҆ дрꙋ́ги седемдесѐ (оу҆чени́цы), и҆ пратѝ ги по два́ма предъ лицѐ то си, въ се́кой гра́дъ и҆ мѣ́сто кѫде́то щеше самсѝ да йде.

2 И говóреше и҆мъ: жа́тва та є҆ мно́га, а҆ рабо́тницы те са ма́лко: моле́тесе про́чее на господи́натъ на-жа́тва та, да и҆ска́ра рабо́тницы на жа́тва та си.

3 Иде́те: є҆то а҆́зъ вы пра́щамъ като а҆́гнета посре́дъ вѫлцы̀ те.

4 Не носе́те кесі́а, нито диса́ги, нито ѻ҆бꙋ́ща: и҆ ни́кого на пѫтьатъ да не поздра́вите.

5 И въ ко́ато кѫща влѣ́зете, пе́рво говоре́те: ми́ръ на та́а кѫща.

6 И а҆́ко бѫде та́мѡ сы́нъ на-ми́ратъ, ще да почи́не на не́го ми́ро ва́шъ: а҆́ко ли нѐ, ще да се вѫрне кодъ ва́съ.

7 И въ та́а кѫща седе́те, и҆ ѧ҆́ждте и҆ пі́йте ѿ ѻ҆ні́а (ѧ҆́стїа) щото се нами́ратъ оу҆ ни́хъ: защо́то є҆ досто́инъ рабо́тнико за запла́та та си, не премѣща́вайтесе и҆́зъ кѫща въ кѫща.

8 И въ ко́йто гра́дъ вла́зите, и҆ прїе́матъ вы, ѧ҆́ждте ѻ҆ні́а (ѧ҆́стїа) щото предла́гатъ предъ ва́съ:

9 И и҆сцѣла́вайте во́лны те и҆мъ, и҆ говоре́те и҆мъ: приближи́се на ва́съ ца́рство то Бж҃їе.

10 И въ ко́йто гра́дъ вла́зите, и҆ не прїе́матъ вы, като и҆злѣ́зете на крѫстопѫтища та мꙋ, говоре́те:

11 И прахѫ́тъ щото прилѣ́пнà на на́съ ѿ ва́шїатъ гра́дъ, ѿтре́сꙋваме ви го: ѻ҆ба́че товà зна́йте, защо̀ се приближѝ на ва́съ ца́рство то Бж҃їе.

12 И говóримъ ви, защо̀ по̀ ле́гко ще да бѫде въ ѻ҆́ный де́нь на Содо́мани те, не́желѝ на ѻ҆́ный гра́дъ.

13 Го́рко те́бе Хоразѝне: го́рко те́бе, Виѳсаи́до: защо́то а҆́ко бы́ха были̇̀ въ Ти́ра и҆ Сїдѡ́на си́лы те ко́йто бы́доха въ ва́съ, ѿ да́вна ще́ха, като се

ѿблечáтъ во врéтище, и̂ посы̑патсе съ пéпель, да се покáятъ.

14 Но на Тýра и̂ Сїдѝна по̀ лéгко ще бѫде въ дéнь сѹ̑дный, нéжели вáмъ.

15 И ты̀ Капернаѹ̑ме, кóйто се си и̂здигнáлъ до небѐ то, до а̂да ще да се снéмешъ.

16 Кóйто слѹ̑ша вáсъ, мéне слѹ̑ша: и̂ кóйто се ѿфѫрла ѿ вáсъ, ѿ мéне се ѿфѫрла: а̂ кóйто се ѿфѫрла ѿ мéне, ѿфѫрла се ѿ ѻ̂ногóва, кóйто ме є̂ пратѝлъ.

17 И вѫрнáхасе седемдесѐ те съ рáдость, и̂ рéкоха: Гóсподи, и̂ бѣсове те ни се покорáватъ съ твоѐ то и̂ме.

18 И рéче и̂мъ: видѣхъ Сатанà та, защò паднà ѿ небѐ то като светкáвица.

19 'Ѻто ви дáвамъ влáсть да настѫпѹ̑вате на змѝи те, и̂ на скорпїи̂ те, и̂ на сѝчка та сѝла врáжїа, и̂ нѝщо не щѐ да вы̀ повреди̂.

20 'Обáче не рáдѹвайтесе затовà, защòто ви се покорáватъ дѹхове те: но рáдѹвайтесе, защо и̂менà та вáши са напѝсани на небесà та.

21 Въ ѻ̂ный чáсъ возрадѹвáсе 'Іисѹ̑съ съ дѹ̑хатъ, и̂ рéче: и̂сповѣдѹвам ти се, Ѻтче. Гóсподи на-небѐ то и̂ на-землà та, защòто си ѹ̑таи̂лъ тїа (рáботы) ѿ премѹ̑дры те и̂ разѹмны те, и̂ ѿкры̀лъ си ги на дѣцà та: Ѻтче: защò тáкѡ выдѐ ѹ̑годно предъ тéбе, и̂ като се ѿбѫрнà кáмъ ѹ̑ченицы те, рéче:

22 Всѝчки те (создáнїа) ми са предáдени ѿ Ѻ̂ца̀ моегѡ̀: и̂ нѝкой не знáе кой є̂ Сы̀нъ, тóкмѡ Ѻтéцъ: и̂ кóй є̂ Ѻтéцъ, тóкмѡ Сы̀нъ, и̂ комѹ̑то щѐ Сы̀нъ да го ѿкры̀е.

23 Тогáва като се ѿбѫрнà камъ ѹ̑ченицы те на є̂динѣ̀, рéче: блажéни са ѻ̂чѝ те, кóйто вѝдатъ, щото вы̀е вѝдите.

24 Защòто ви говóримъ, че мнозѝна пророцы̀ и̂ цáрове поискáха да вѝдатъ ѻ̂ны̀а (рáботы) щото вы̀е вѝдите, и̂ не видéха: и̂ да чѹ̑атъ, щото вы̀е слѹ̑шате, и̂ не чѹ̑ха.

25 И є̂то, станà нѣ̀кой си закóнникъ да го и̂скѹшáва, и̂ рéче: Ѹ̑чѝтелю що да на прáвимъ да наслѣ̀димъ живóтъ бѣ̀чный;

26 А̂ 'Іисѹ̑съ мѹ̑ рéче: въ закóнатъ що є̂ пѝсано; каквѡ̀ четéшъ;

27 А̂ тóй ѿговорѝ, и̂ рéче: ще да возлю̀бишъ Гдà Бга твоегò ѿ всѝчко то си сéрдце, и̂ ѿ всѝчка та си дѹшà, и̂ со всѝчка та си сѝла, и̂ со всѝчко то си помышлéнїе: и̂ блѝжнаго своегò, като самагò сéбе.

28 И рéче мѹ̑ 'Іисѹ̑съ: прáвѡ си ѿговорѝлъ: товà правѝ, и̂ ще да бѫдешъ жѝвъ.

29 А̂ тóй понéже и̂скаше да ѿправдѝ сéбе си, рéче на 'Іисѹ̑са: и̂ кóй є̂ блѝжнїй мóй;

30 Я҆ І҆исꙋсъ ѿговорѝ, и҆ ре́че: нѣ́кой человѣ́къ сла́зеше ѿ І҆ерꙋсали́ма во І҆ерїхѡ́нъ, и҆ падна̀ въ разбо́йницы, кои́то като го соблѣ́коха, и҆ наложи́ха мꙋ ра́ны, ѿидо́ха си, и҆ ѡ҆ставѝха го є҆два̀ жи́въ.

31 И по слꙋ́чаю свѧще́нникъ нѣ́кой сла́зеше по то́ѧ пѫть: и҆ като го видѐ, ѡ҆ставѝ го и҆ заминáси.

32 Подо́бнѣ, и҆ нѣ́кой Леві́тъ, поне́же дойдѐ на ѻ҆нова̀ мѣ́сто, като се приближѝ та го видѐ, ѡ҆ставѝ го и҆ ѿи́де си.

33 Но є҆ди́нъ Самаранѝнъ, ко́йто пѫтꙋ́ваше, дойдѐ при не́го, и҆ като го видѐ, сожалѝ мꙋ се за не́го.

34 И пристѫпѝ, и҆ повѫрзà мꙋ ра́ны те и҆ полеѧ̀ ги съ ма́сло и҆ вїно̀: и҆ като го качѝ на сво́йатъ си доби́токъ, ѿве́де го въ гости́нница та и҆ гры́жашесе за не́го.

35 И на ᲂу҆трешнїа́тъ де́нь, като си пойдѐ, и҆зва̀ди два̀ сре́бренника, и҆ да́де на гости́ннікатъ, и҆ ре́че мꙋ: и҆ма́й гры́жа за того́ва человѣ́ка: и҆ ко́лкото ї҆о́ще поха́рчишъ за не́го, а҆́зъ кога́то се вѫрнемъ ще да ти запла́тимъ.

36 Ко́й про́чее ѿ тїѧ̀ тры́ма та ти се чи́ни да є҆ бли́жень на ѻ҆ного́ва, ко́йто є҆ падна́лъ въ разбо́йницы те:

37 Я҆ зако́нніко ре́че; ѻ҆́ный що́то сотворѝ ми́лость съ не́го. Я҆ І҆исꙋ́съ мꙋ ре́че: и҆дѝ про́чее та правѝ и҆ ты̀ та́кожде.

38 И като вѫрве́ха по пѫтьатъ, влѣ́зе І҆исꙋ́съ въ є҆дно̀ село̀: и҆ жена́ нѣ́коѧ, и҆́ме то и҆ Ма́рѳа, прїѧ̀ го во сво́йатъ си до́мъ.

39 И и҆ма́ше тїѧ̀ сестра̀, коѧ́то се нари́чаше Марі́а, коѧ́то и҆ сѣдна̀ при нозѐ те І҆исꙋ́сови, и҆ слꙋ́шаше сло́во то не́гово.

40 Я҆ Ма́рѳа се мо́лвеше за мно́го слꙋгꙋ́ванїе, и҆ застана̀ при не́го, и҆ ре́че: Го́споди, не ма́ришъ ли като ме ѡ҆ставѝ сестра̀ ми сама̀ да слꙋгꙋ́вамъ; речѝ и҆ про́чее да ми помо́гне.

41 И ѿговорѝ І҆исꙋ́съ, и҆ ре́че и҆: Ма́рѳо, Ма́рѳо, гры́жашсе и҆ мо́лившсе за мно́го (ра́боты):

42 Но є҆дна̀ є҆ за потре́ба. Я҆ Марі́а и҆збра̀ до́брыатъ дѣ́лъ, ко́йто не щѐ да се зе́ме ѿ не́ѧ.

ГЛАВѢ ЯІ҃.

И҆ є҆ди́нъ пѫть като бе́ше на нѣ́кое мѣ́сто, и҆ се мо́леше, кога́то престана̀, ре́че мꙋ є҆ди́нъ ѿ ᲂу҆ченицы те мꙋ: Го́споди, наꙋчѝ ны да се мо́лиме какво́то и҆ І҆ѡа́ннъ наꙋчѝ ᲂу҆ченицы те си.

2 И ре́че и҆мъ: кога́то се мо́лите, дꙋ́майте: ѻ҆тче̑ на́шъ, ко́йто си на небеса̀ та, да се свѧтѝ и҆ме то твое̑: да до́йде ца́рство то твое̑: да

бѫде вóла та твóѧ каквóто на
небò то, такà ѝ на землà та:
3 Хлѣбатъ нáшъ катаднéвныатъ дáвай ни го ката дéнь.
4 И простѝ ни грѣховѐ те нáши, зашóто ѝ сáми нíе прошáваме сéкомꙋ, кóйто ни є̑ длѫженъ: ѝ не воводѝ ны во ѝскꙋшéнїе: но ѝзбавѝ ны ѿ лꙋкáвагѡ.
5 И рéче ѝмъ: кóй ѿ вáсъ âко бы ѝмáлъ (нѣкого) прїáтела, ѝ ѿишéлъ бы при нéго по срéдъ нóщь, ѝ рéклъ бы мꙋ: ѿ прїáтелю, дáй ми на зáемъ трѝ хлѣба:
6 Понéже є̑дѝнъ прїáтель ми дойдѐ ѿ пѫть, ѝ нéмамъ що да мꙋ предлóжимъ да ѧдѐ:
7 И âко ѻ̑нъ бы ѿговорѝлъ ѿ внéтре, ѝ рéклъ бы: не мѝ досáждай: зашóто сегà вратà та се вече затворѝха, ѝ дѣцà та ми са на легло̀ то съ мéне: не мóжемъ да стáнемъ да ти дáмъ.
8 Говóримъ ви: âко ѝ да не щѐ да стáне да мꙋ дадѐ заради прїáтелство то, ѻ̑бáче за безóчливество то мꙋ ще да стáне да мꙋ дадѐ кóлкото мꙋ трéбꙋва.
9 И ѧ̑зъ ви говóримъ: просéте, ѝ ще да ви се дадѐ: трасéте, ѝ ще да намѣрите: чꙋкáйте, ѝ ще да ви се ѿвóри.
10 Зашóто всáкой кóйто прóси, ще прїѝме: ѝ кóйто трáси, ще намѣ́ри: ѝ кóйто чꙋ́ка, ще мꙋ се ѿвóри.
11 А кóй ѿ вáсъ âко бы бы́лъ кашà, ѝ âко бы мꙋ поискáлъ сы́нъ мꙋ хлѣбъ, да ли кáмень ще мꙋ дадé; ѝлѝ (âко бы поискáлъ) ры́ба, да лѝ змїà вмѣстѡ ры́ба ще мꙋ дадѐ;
12 Илѝ âко бы поискáлъ ѧ̑йцѐ, да лѝ скорпїа ще мꙋ дадѐ:
13 Ако прóчее вы́е, кóйто сте лꙋкáви, оу̑мѣ́ете да дáвате добры̀ давáнѣ та на чáда та си, кóлко по̀ мнóгѡ Ѡтéцъ небéсный ще да дадѐ Дꙋ̑хъ свáтъ на ѻ̑нїа, кóйто прóсатъ ѿ нéгѡ.
14 И тогáва бéше ѝзгнáлъ є̑дного дїáвола, кóйто бéше нѣмъ: ѝ като ѝзлѣ́зе дїáволо, продꙋмà нѣмыо: ѝ чꙋдѝхасе нарóдите.
15 А нѣкои ѿ нѝхъ рéкоха: съ Веелзевꙋлатъ кнáзатъ дїáволски ѝзгонáва дїáволы те.
16 А дрꙋ́ги го ѝскꙋшáваха, та ѝскаха ѿ нéгѡ знáменїе ѿ небò то.
17 А тóй понéже знáеше помышлéнїа та ѝмъ, рéче: всáко цáрство, ѧ̑ко се раздѣлѝ на врѫхъ сéбе си, запꙋстѣ́ва, ѝ кѫща (âко се раздѣлѝ) на врѫхъ сéбе си, пáда.
18 И âко Сатанà та се є̑ раздѣлѝлъ на врѫхъ сéбе си, каквò ще да стоѝ цáрство то мꙋ: зашóто говóрите, че съ Веелзевꙋ́ла ѝзгонáвамъ дїáволы те.
19 И âко ѧ̑зъ ѝзгонáвамъ

30 Ѧ҆ Ї҆исꙋсъ ѿговорѝ, ѝ рече: нѣкои человѣкъ слазеше ѿ Ї҆ерꙋсалима во Ї҆ерїхѡнъ, ѝ падна въ разбойницы, кои́то като го соблекоха, ѝ наложиха мꙋ раны, ѿидоха си, ѝ ѡставиха го ѥдва живъ.

31 И по слꙋчаю свѧщенникъ нѣкои слазеше по то́ѧ пѫть: ѝ като го видѣ, ѡставѝ го ѝ заминаси.

32 Подобнѣ, ѝ нѣкои Левїтъ, понеже дойдѣ на ѻнова мѣсто, като се приближѝ та го видѣ, ѡставѝ го ѝ ѿиде си.

33 Но ѥдинъ Самаранинъ, кои́то пѫтꙋваше, дойдѣ при него, ѝ като го видѣ, сожалѝ мꙋ се за него.

34 И пристѫпѝ, ѝ повѫрза мꙋ раны те ѝ полеа ги съ масло ѝ вїно: ѝ като го качѝ на свойатъ си добитокъ, ѿведе го въ гостинница та ѝ грыжашесе за него.

35 И на оутрешнїатъ день, като си пойдѣ, ѝзвадѝ два сребреника, ѝ даде на гостинникатъ, ѝ рече мꙋ: ѝмай грыжа за тогова человѣка: ѝ колкото ѿще похарчишъ за него, азъ когато се вѫрнемъ ще да ти заплатимъ.

36 Кои́ прочее ѿ тїѧ трыма та ти се чини да ѥ ближень на ѻногова, кои́то ѥ падналъ въ разбойницы те:

37 Ѧ҆ законнико рече; ѻ҆ный що то сотворѝ милость съ него. Ѧ҆ Ї҆исꙋсъ мꙋ рече: ѝдѝ прочее та правѝ ѝ ты такожде.

38 И като вѫрвеха по пѫтьатъ, влѣзе Ї҆исꙋсъ въ ѥднò село: ѝ жена нѣкоа, ѝме то ѝ Марѳа, прїѧ го во свойатъ си домъ.

39 И ѝмаше тїѧ сестра, коа́то се нарѝчаше Марїа, коа́то ѝ сѣдна при нозѣ те Ї҆исꙋсови, ѝ слꙋшаше слово то негово.

40 Ѧ҆ Марѳа се молвеше за много слꙋгꙋванїе, ѝ застана при него, ѝ рече: Господи, не маришъ ли като ме ѡставѝ сестра ми сама да слꙋгꙋвамъ; речѝ ѝ прочее да ми помогне.

41 И ѿговорѝ Ї҆исꙋсъ, ѝ рече ѝ: Марѳо, Марѳо, грыжашсе ѝ молвишсе за много (работы):

42 Но ѥдна ѥ за потреба. Ѧ҆ Марїа ѝзбра добрыатъ дѣлъ, кои́то не ще да се земе ѿ неѧ.

ГЛАВѦ ѦІ҃

Ѝ ѥдинъ пѫть като беше на нѣкое мѣсто, ѝ се молеше, когато престана, рече мꙋ ѥдинъ ѿ оученицы те мꙋ: Господи, наꙋчѝ ны да се моанме каквото ѝ Ї҆ѡаннъ наꙋчѝ оученицы те си.

2 И рече ѝмъ: когато се молите, дꙋмайте: ѻ҆тче наш, кои́то си на небеса та, да се святѝ ѝме то твое: да дойде царство то твое: да

бѫде вола та твоѧ каквото на
небо то, така и на земла та:
3 Хлѣбатъ нашъ катаднѣ-
внїатъ давай ни го ката день.
4 И прости ни грѣховѣ те
наши, защото и сами нїе про-
щаваме секому, който ни є
длѫженъ: и не воводи ны во
искушенїе: но избави ны ѿ
лукавагѡ.
5 И рече имъ: кой ѿ васъ
ако бы ималъ (нѣкого) прї-
ателѧ, и ѿишелъ бы при него
по средъ нощь, и рекла бы
му: ѿ прїателю, дай ми на
заемъ три хлѣба:
6 Понеже єдинъ прїатель
ми дойдѣ ѿ пѫть, и немамъ
що да му предложимъ да ѧдѣ:
7 И ако онъ бы ѿговорилъ
ѿ внетре, и реклъ бы: не ми
досаждай: защото сега врата
та се вече затвориха, и дѣца
та ми са на легло то съ мене:
не можемъ да станемъ да ти
дамъ.
8 Говоримъ ви: ако и да не
щѣ да стане да му дадѣ заради
прїателство то, обаче за без-
очливество то му ще да стане
да му дадѣ колкото му тре-
бува.
9 И азъ ви говоримъ: про-
сѣте, и ще да ви се дадѣ:
трасѣте, и ще да намѣрите:
чукайте, и ще да ви се ѿвори.
10 Защото всякой който
проси, ще прїиме: и който
траси, ще намѣри: и който
чука, ще му се ѿвори.
11 А кой ѿ васъ ако бы былъ
баща, и ако бы му поискалъ
сынъ му хлѣбъ, да ли камень
ще му даде; или (ако бы
поискалъ) рыба, да ли змїа
вмѣсто рыба ще му дадѣ;
12 Или ако бы поискалъ
ѧйцѣ, да ли скорпїа ще му
дадѣ:
13 Ако прочее вы, който
сте лукави, оумѣете да давате
добры давани та на чада та
си, колко по многѡ Ѡтецъ
небесный ще да дадѣ Дхъ
святъ на онїа, който просатъ
ѿ негѡ.
14 И тогава беше изгналъ
єдного дїавола, който беше
нѣмъ: и като излѣзе дїаволо,
продумà нѣмыо: и чудихасе
народите.
15 А нѣкои ѿ нихъ рекоха:
съ Веелзевулатъ князатъ дїа-
волски изгонава дїаволы те.
16 А други го искушаваха,
та искаха ѿ негѡ знаменїе ѿ
небо то.
17 А той понеже знаеше
помышленїа та имъ, рече:
всако царство, ако се раздѣли
на вражъ себе си, запустѣва,
и кѫща (ако се раздѣли) на
вражъ себе си, пада.
18 И ако Сатана та се є
раздѣлилъ на вражъ себе си,
каквò ще да стои царство то
му: защото говорите, че съ
Веелзевула изгонавамъ дїа-
волы те.
19 И ако азъ изгонавамъ

дїа́волы те съ Веелзеве́ла, а̂ сыновѐ те ва́ши, съ кого̀ ги и҆згонѹ́ватъ; заради̂ това̀, о҆ни̂ ще ви бѫ́датъ сѹдїи̂.

20 Я̂ко ли а҆́зъ съ прѫ́стъ Бж҃їй и҆згона́вамъ дїа́волы те, постигна̀ про́чее на ва́съ ца́рство то Бж҃їе.

21 Кога́то ꙗ҆́кїо вооружѫ́лсе ва́рди двора́тъ си, въ ми́ръ стоа́тъ и҆мѣ́нїа та мѹ.

22 Но кога́то до́де по ꙗ҆́кїо ѿ не́гѡ, и҆ побѣ́ди го, си́чко то мѹ о҆ружїе зе́ма, на кое́то се надѣ́еше и҆ ѿбера́тъ мѹ раздава́.

23 Ко́йто не є҆ съ ме́не, на вра́хъ ме́не є҆: и҆ ко́йто не собира за́едно съ ме́не, разсы́пѹва.

24 А҆ кога́то нечи́стый дѹ́хъ и҆зла́зе и҆зъ человѣ́ка, прехо́ди презъ безво́дни мѣ́ста̀, и҆ тра́си оу҆покое́нїе: и҆ като не намѣ́ри, гово́ри: да се вѫ́рнемъ въ кѫ́ща та си, ѿ кога́то и҆зла́зохъ.

25 И кога́то до́де, нахо́жда а̂ поме́тена и҆ оу҆кра́сена.

26 Тога́ва ѿи́ва, и҆ зе́ма съ се́бе си се́дмь дрѹ́ги дѹ́хове по̀ злы̀ ѿ се́бе, и҆ вла́зятъ, и҆ живе́ятъ, та́мѡ: и҆ бы́ватъ послѣ́дны те (злины̀) на о҆но́ва человѣ́ка по̀ ло́ши ѿ пе́рвы те.

27 И бы́дѐ, кога́то дѹ́маше Ї҆исѹ́съ тїа̂, є҆дна̀ жена̀ ѿ наро́дъ вдигна̀ гласѫ́тъ си и҆ ре́че мѹ: блажѐна оу҆тро́ба та, кога́то те є҆ носи́ла, и҆ сосцы̀ те, ко́йто си цыца́лъ.

28 Я̂ то́й ре́че: ї҆о́ще по̀ мно́гѡ са блажѐни, ко́йто слѹ́шатъ сло́во то Бж҃їе, и҆ ва́рдатъ го.

29 И кога́то се собираха наро́ди те, начна̀ да и҆́мъ дѹ́ма: то̀а ро́дъ є҆ лѹка́въ: зна́менїе и҆ска, и҆ зна́менїе не щѐ да мѹ се дадѐ, то́кмѡ зна́менїе то на-Ї҆ѡ́на проро́ка.

30 Защо́то какво́то бы́дѐ Ї҆ѡна зна́менїе на Нїневі́тани те, та́кѡ ще да бѫ́де и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй на то̀а ро́дъ.

31 Цари́ца та ю҆́жска ще да ста́не на сѹ́дъ съ человѣ́цы те на-то̀а ро́дъ, и҆ ще да ги ѡ҆сѹ́ди: защо́то дойдѐ ѿ кра́йове те на-земла̀ та да чѹ́е премѹ́дрость та̀ Соломѡ́нова: и҆ є҆́то, тѹ́ка є҆ по̀ мно́гѡ ѿ Соломѡ́на.

32 Мѹ́жїе то Нїневі́тски ще да ста́натъ на сѹ́дъ съ то̀а ро́дъ, и҆ ще да го ѡ҆сѹ́датъ: защо́то о҆ни̂ се покая́ха съ Ї҆ѡ́нова та про́поѣдь: и҆ є҆́то, тѹ́ка є҆ по̀ мно́гѡ ѿ Ї҆ѡ́на.

33 И ни́кой не запа́лева свѣти́лникъ и҆ тѹ́ра го въ скры́шно мѣ́сто, нито го тѹ́ра ѿдо́лѹ подъ шини́катъ, и҆ покры́ва го, но тѹ́ра го на сто́латъ, за да гле́датъ свѣ́тлость та̀ о҆ни̂а, ко́йто вла́зятъ.

34 Свѣти́ликъ на-тѣ́ло то є҆ о҆ко̀ то: кога́то є҆ про́чее

ѻко то ти чи́сто, и҆ си́чко то тѣ́ло ти є҆ свѣ́тло: а҆ кога́то є҆ лукáво, и҆ тѣ́ло то ти є҆ тѣ́мно.

35 Внима́й про́чее, да не бы̀ была̀ свѣ́тлость та̀, що́то є҆ въ тѣ́бе, темнота̀.

36 А҆́ко ти є҆ про́чее всѝчко то тѣ́ло свѣ́тло, и҆ не́ма нѣ́коѧ ча́сть тѣ́мна, ще да бѫ́де свѣ́тло всѝчко то, каквото́, кога́то свѣти́лнико те просвѣща́ва со свѣ́тлость та̀ си.

37 И҆ ка́то и҆здума̀, мо́леше го нѣ́кой Фарїсе́й да и҆́де да ѿвѣ́дува ѹ҆ не́гѡ: и҆ влѣ́зе и҆ сѣдна́.

38 А҆ Фарїсе́а та, ка́то го видѣ̀ за́що̀ се не ѹ҆мы̀ предъ ѩде́нїе то, почудисе.

39 А҆ Гдⷭ҇ь му́ ре́че: вы́е Фарїсе́и те вѫ́шно то на-ча́ша та и҆ на-блю́до то ѿчища́вате: а҆ вне́трешно то ва́ше пѫ́лно є҆ съ грабле́нїе и҆ лукáвство.

40 Безу́мнїи, ѻ҆́ный що́то є҆ направи́лъ вѫ́нкашно то, не є҆ ли (то́й) направи́лъ и҆ вне́трешно то;

41 Оба́че, ѿ тїа́ що́то и҆́мате да́йте ми́лостыня: и҆ си́чки те ще ви бѫ́датъ чи́сти.

42 Но го́рко на ва́съ Фарїсе́и те, за́що́то зе́мате десе́токъ ѿ ма́тва та и҆ ѿ пига́натъ и҆ ѿ всѣ́какво зѣ́лїе, и҆ замину́вате сѹ́дѫтъ и҆ любовь та̀ Бж҃їа; тїа́ тре́бѹваше да пра́вите, и҆ ѻ҆́ныѧ да не ѿста́вате.

43 Го́рко на ва́съ Фарїсе́и те, за́що́то ѿбы́чате да сѣди́те на пѫ́рво то мѣ́сто въ собо́рища та, и҆ да вы поздравла́ватъ по паза́ри те.

44 Го́рко ва́мъ кни́жницы и҆ Фарїсе́и, лицемѣ́рцы, за́що́то сте като покры́ени те гро́бове, и҆ человѣ́цы те кои́то хо́датъ ѿ го́ре по ни́хъ не зна́атъ (вне́трешно то и҆́мъ.)

45 И҆ ѿговорѝ нѣ́кой ѿ зако́нницы те, и҆ ре́че му́: Ѹ҆чи́телю, ка́то ду́маш тїа́, и҆ на́мъ доса́ждашъ.

46 А҆ Ї҆и́сусъ му́ ре́че: и҆ на ва́съ зако́нницы те го́рко, за́що́то натова́рате на человѣ́цы те това́ры що́то се мѫ́чнѡ но́сатъ, а҆ вы́е са́ми нито съ є҆ди́нъ пръ́стъ не ще́те да и҆́мъ се прико́снете.

47 Го́рко ва́мъ, за́що́то зи́дате гро́бове те проро́чески, а҆ ваши̑ те ва́ши ги и҆зби́ха.

48 Воистинну свидѣ́телствувате, и҆ соизволя́вате на рабо́ты те на ваши̑ те си: за́що̀ ѻ҆́ни̑ ги и҆зби́ха, а҆ вы́е зи́дате гро́бове те и҆́мъ.

49 Зара́ди̑ това̀ ре́че и҆ премудрость та̀ Бж҃їа: ще да пра́тимъ въ ни́хъ проро́цы и҆ а҆по́столы, и҆ ѿ ни́хъ ще да ѹ҆бїа́тъ, и҆ ще да и҆згона́тъ.

50 За да се потра́си кръ́вь та̀ на-всѝчки те проро́цы, ко́ато є҆ проли́вана ѿ ка́къ

се є҆ свѣ́тъ созда́лъ, ѿ то́а ро́дъ.
51 Ѿ кр҃вь та̀ Ѧ҆велева, до кр҃вь та̀ Заха́рїева, ко́йто загина̀ междѹ̀ ѻ҆лта́ратъ и҆ це́рква та: и҆стина ви гово́римъ, ѿ то́а ро́дъ ще да се потра́си.
52 Го́рко на ва́съ зако́нницы те, защо́то зема́хте ключа́тъ на̀-разѹмѣ́нїе то: и҆ сами̑ не влѣ́зохте, и҆ на ѻ҆нїа̑ що́то вла́зеха возбрани́хте.
53 И҆ като дѹ́маше тїа̑ словеса̀ І҆исѹ́съ ни́мъ, начна́ха кни́жницы те, и҆ Фарїсе́и те да се гнѣ́ватъ на не́го мно́гѡ, и҆ да и҆спы́тѹватъ за мно́го (ра́боты:)
54 Като лѧ́еха на не́го, и҆ тра́сеха да мѹ̀ ѹ҆ло́ватъ не́що ѿ ѹ҆ста̀ та, да на́чнатъ да го хѹ́лятъ.

ГЛАВА ѲІ҃.

ПО междѹ̀ това̀, като се собра́ха многочи́сленни наро́ди, то́лко що́то тѫпчеха є҆ди́нъ дрѹ́гиго, начна̀ да дѹ́ма на ѹ҆ченицы те си: пе́рво варде́тесе ѿ квасѧ́тъ Фарїсе́йски, ко́йто є҆ лицемѣ́рїе.
2 Защо́то ни́що не є҆ покры́ено, коѐто не щѐ да се ѿкры́е: и҆ та́йно, коѐто не ще да се разѹмѣ́е.
3 Затова̀ ѻ҆ны́а (дѹ́мы) що́то сте рекли̑ въ темнина̀, ще да се чѹ́ватъ нави́дело и҆ що́то сте продѹма́ли та́йно на ѹ҆хо̀ то въ скры́шны те ѻ҆дай, ще да се проповѣ́да на вѫ́рхатъ на-кѫ́щи те.
4 И҆ гово́римъ на ва́съ прїа́тели те си: не де́йте да се ѹ҆бо́йте ѿ ѻ҆нїа̑, що́то ѹ҆бива́тъ тѣ́ло то, а҆ по́слѣне мо́жатъ да напра́ватъ ни́що по̀ мно́го.
5 Но ка́зѹвамъ ви ѿ когѡ̀ да се ѹ҆бо́йте: ѹ҆бо́йтесе ѿ ѻ҆ного́ва, ко́йто и҆ма̑ вла́сть по ѹ҆бїе́нїе то, да фѫ́рли въ гее́нна та ѻ҆гненна: вои́стиннѹ ви гово́римъ, ѿ не́гѡ се ѹ҆бо́йте.
6 Не прода́ватъ ли се пе́ть пти́чки за двѣ̀ пары̀, и҆ ни є҆дна̀ ѿ ни́хъ не є҆ забра́вена предъ Бг҃а;
7 Но и҆ влакна̀ та на-глава̑ те ви вси́чки те са и҆зкро́ени. Не бо́йтесе про́чее, ѿ мно́го пти́чки сте по̀ добри̑ вы́е.
8 И҆ гово́римъ ви, защо̀ вса́кой ко́йто ме и҆сповѣ́да предъ человѣ́цы те, и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй ще да го и҆сповѣ́да предъ А҆ггелы те Бж҃їи.
9 А҆ ко́йто се ѿречѐ ѿ ме́не предъ человѣ́цы те, и҆ то́й ще бѫде ѿре́ченъ предъ А҆ггелы те Бо́жїи.
10 И҆ вса́кой ко́йто речѐ сло́во (хѹ́лно) на Сы́на человѣ́ческаго ще да мѹ̀ се про́сти: а҆ ко́йто похѹ́ли на Дх҃а свята́го, не щѐ да мѹ̀ се про́сти.

11 И когáто вы доведáтъ предъ собóрища та, и̂ предъ властелѝнства та, не гры́жайтесе каквѡ̀ и̂лѝ що щѐ да ѿговóрите, и̂ що щѐ да речéте:
12 Защóто ст҃ый Дх҃ъ ще вы̀ наꙋ́чи въ ѻ҃ный ча́съ ѻ҃нїа (словеса̀) щото трéбꙋва да речéте.
13 И нѣ́кой ѿ нарóдатъ мꙋ рéче: Оу҃чи́телю, речѝ на бра́та ми да раздѣ́ли съ мéне насѣ́дїе то.
14 А҃ Ї҃исꙋ́съ мꙋ рéче: человѣ́че, кóй ме є҃ поставѝлъ сꙋдїа̀ и̂лѝ дѣлѝтель надъ ва́съ;
15 И рéче и̂мъ: глéдайте (хꙋ́бавѡ) и̂ вардéтесе ѿ ла́комство то: защóто и̂ да є҃ а̂ртѫ́къ нѣ́комꙋ и̂ма́нѣ то, живóто мꙋ не є҃ ѿ нéгѡ.
16 И рéче и̂мъ є҃дна̀ при́тча, и̂ говóреше: на є҃дѝнъ бога́тъ человѣ́къ мнóго жи́то се родѝ на нѝвы те.
17 И мы́слеше въ сéбе си, и̂ говóреше: що да напра́вимъ; понéже нéмамъ гдѣ̀ да соберéмъ плодовѐ те мой.
18 И рéче: товà ще да напра́вимъ: ще да разва́лимъ жи́тницы те си и̂ ще ги напра́вимъ пò голéмы: и̂ ще да собéремъ та́мѡ си́чки те жи́та мой, и̂ благополꙋ́чїа та мой.
19 И ще речéмъ на дꙋшà та си: дꙋшѐ, и̂машъ мнóго добрынѝ, нагóтвены за мнóго годѝны: почѝвай, ѩ̂ждь, пїй, и̂ веселѝсе.
20 А҃ Бг҃ъ мꙋ рéче: безꙋ́мный человѣ́че; въ та́а нóщь ще да пойскатъ дꙋшà та ти ѿ тéбе: а̂ ѻ҃нїа що си̂ приготвѝлъ, комꙋ ще да бѫ́датъ;
21 Такà бы́ва на ѻ҃ногóва, кóйто собѝра за сéбе си, а̂ не богатѣ́ке въ Бг҃а.
22 И рéче на оу҃ченицы те си: за товà ви говóримъ: не гры́жайтесе за живóтатъ си, що щѐ да ꙗ̂дéте: нито за тѣ́ло то ви, во що̀ ще да се ѡ̂блечéте.
23 Дꙋшà та є҃ пò голéма ѿ ѩ̂стїе то, и̂ тѣ́ло то ѿ ѡ̂блекло̀ то.
24 Глéдайте вра́ны те, защò ни сѣ́атъ, ни жна́тъ, кóйто нито скрыва́лища, нито жи́тницы и̂матъ, и̂ Бг҃ъ ги хра́ни: кóлко пóвече сте пó добрѝ вы́е ѿ пти́цы те:
25 А҃ кóй ѿ ва́съ, като се гры́жа, мóже да придадѐ на вóзрастатъ си є҃дѝнъ ла́коть;
26 Я̂ко прóчее за весмà ма́лко то не мóжете, защò се гры́жате за дрꙋ́ги те;
27 Глéдайте крїнове те, каквѡ̀ раста́тъ: не трꙋ́датсе, ни преда́тъ: и̂ говóримъ ви: защò ни Соломѡ́нъ въ си́чка та своà сла́ва се ѡ̂блéче, като є҃дѝнъ ѿ тїа.
28 И а̂ко травà та, кóато є҃ днéсь на полѐ то, а̂ оу҃трѣ̀ се фѫрла въ пещь тà, Бг҃ъ та́кѡ

ѿбаачи, колко повече васъ, маловѣрцы;

29 И вые не трасете що ще да ѧдете, ѩли що ще да піете: и не возносейтесе.

30 Защото сички те тіа работы ѧзычницы те ѿ тоа свѣтъ ги трасатъ: а Ѡтецъ вашъ знае че ви требѹватъ тіа.

31 Но трасете царство то Бжіе, и сички те тіа ще да ви се придадатъ.

32 Не бойсе, малое стадо: защото Ѡтецъ ѩзволи да ви даде царство.

33 Продайте стока та си, и дайте милостыня: направете си кесіи, който не оувехтеватъ, сокровище на небо то, което се не оумалава, (тамѡ) гдѣто ни тать се приближава, ни молецъ развала.

34 Защото гдѣто є сокровище то ваше, тамѡ ще да бѫде и сѫрдцѐ то ваше.

35 Да бѫдатъ половины те ви ѿвасаны, и свѣтилницы те ви запалени:

36 (Бѫдете) и вые подобни на Ѡніа, който чакатъ господаратъ си, кога ще да се вѫрне ѿ свадба та: и като дойде та почѹка, да мѹ ѿворатъ тоа часъ.

37 Блажени са Ѡніа раби, който като дойде господаро имъ, ще да ги намери бѹдны: истинѹ ви говоримъ, защо ще се ѿпаше, и ще да ги тѹри да сѣднатъ, и ще да замине да имъ послѹжи.

38 И ако дойде въ перва та стража, ѩли во втора та стража дойде, и намери ги такѡ (бѹдны): блажени са Ѡніа раби.

39 А това знайте: защо ако бы знаалъ господаро какща та, въ кой часъ хайдѹтино ще дойде, бдѣлъ бы войстинѹ, и не бы далъ да мѹ подкопатъ кѫща та.

40 И вые прочее бѫдете готови: защото въ който часъ не мыслите, Сынъ человѣческій ще да дойде.

41 И рече мѹ Петръ: Гдѝ, намъ ли токмѡ дѹмашъ тая притча, ѩли на всички те:

42 И рече мѹ Гдь: кой є прочее Ѡный вѣрный стройтель и мѹдрый, когото ще да постави господаро надъ слѹги те си, да дава всакомѹ на време то оуреченна та храна;

43 Блаженъ є Ѡный рабъ, когото, като дойде господаро мѹ, ще да го намери да прави така.

44 Истина ви говоримъ, защо надъ всичко то си имане ще да го постави.

45 Ако ли речѐ той рабъ на сѫрдцѐ то си: господаро ми ще да се забави да дойде, и начне да біе слѹги те и слѹжкини те, и да ѩдѐ, и да піѐ, и да се оупива:

46 Ще дойде господаро на-

ѻногова раба, въ день въ който се не нада, и въ часъ въ който не знае: и ще да го растеше и дѣлжтъ му съ невѣрны те ще да тури.

47 И ѻный рабъ, който ѥ знаалъ вола та на-господаратъ си, и не ѥ приготвилъ, нито ѥ сотворилъ по вола та негова, много ще да бѫде біенъ.

48 А ѻный който не а ѥ знаалъ, и направилъ ѥ работы достойны за бой, мало ще да бѫде біенъ, и всакому, комуто ѥ дадено много, много ще да се и поиска ѿ него: и комуто са предали по много, по много ще и да трасатъ ѿ него.

49 Огнь дойдохъ да фѫрлимъ на земла та, и що искамъ, ако се ѥ разгорѣлъ вече;

50 И съ крещеніе имамъ да се кръстимъ, и какво ще да истерпимъ доклѣ да се свѫрши;

51 Мыслите ли че дойдохъ да дамъ на земла та миръ; нѣ, говоримъ ви, но раздѣленіе:

52 Защото ѿ сега на тамъ ще да бѫдатъ петина въ ѥдна кѫща раздѣлени, трима та (ще бѫдатъ противни) на двама та, а двама та на трима та.

53 Отецъ ще да се раздѣли ѿ сына, и сынъ ѿ ѻтца: майка ѿ дщерка, и дщерь ѿ майка: свекѫрва ѿ снѫха си, и снѫха ѿ свекѫрва си.

54 И говореше на народи те: когато видите ѻблакатъ, който се покачва ѿ западъ, аки говорите: дождь големъ йде, и такѡ быва.

55 И когато видите защо духа юго, говорите: горещина ще да бѫде: и быва.

56 Лицемѣрцы, лице то на-небо то и на-земла та знаете да испытувате: а време това какво не испытувате;

57 А защо и ѿ себе си не судите праведно то;

58 Когато ѿивашъ съ противникатъ си при князатъ, на пѫтьатъ се гледай да избѣгнешъ ѿ него: да не бы те довлекалъ до судія та, а судія та те предадѣ на ѻного, който сбира джлжно то, а ѻнъ те тури въ темница та.

59 Говоримъ ти: не ще шъ да излѣзешъ ѿ тамѡ, дори не исплатишъ и най послѣдна та аспра.

ГЛАВА ГІ.

И ВЪ ѻнова време дойдоха нѣкои, който казуваха на Іисуса за Галілеани те, на който кръвь та Пілатъ смѣша съ жертвы те имъ.

2 И ѿговори Іисусъ, и рече имъ: мыслите ли, защо тіа Галілеане беха най грѣшни ѿ всички те Галілеани, защото пострадаха така;

ѿбдáчи, кóлко пóвече вáсъ, маловѣ́рцы;

29 И вы́е не трасéте що щѐ да ꙗдéте, йлѝ що щѐ да пїéте: и̂ не возиóсейтесе.

30 Защóто си́чки те тїѧ рáботы ꙗзы́чницы те ѿ тóѧ свѣ́тъ ги трáсатъ: а̂ Ѻтéцъ вáшъ знáе че ви трéбꙋватъ тїѧ.

31 Но трасéте цáрство то Бж҃їе, и̂ си́чки те тїѧ ще да ви се придадáтъ.

32 Не бóйсе, мáлое стáдо: защóто Ѻтéцъ и̂зволѝ да ви дадѐ цáрство.

33 Продáйте стóка та си, и̂ дáйте ми́лостынѧ: направéте си кесїи, кóйто не оу҆вехтéватъ, сокрóвище на небѐ то, коéто се не оу҆малáва, (тáмѡ) гдѣ́то ни тáть се приближáва, ни молéцъ развáлѧ.

34 Защóто гдѣ́то є̂ сокрóвище то вáше, тáмѡ ще да бѫде и̂ сѫрдцѐ то вáше.

35 Да бѫдатъ половúны те ви ѿвáсаны, и̂ свѣти́лницы те ви запáлени:

36 (Бѫдéте) и̂ вы́е подóбни на Ѻнїѧ, кóйто чáкатъ господáратъ си, когà ще да се вѫрне ѿ свáдба та: и̂ като дóйде та почѹ́ка, да мѹ ѿвóратъ тóѧ чáсъ.

37 Блажéни са Ѻнїѧ рабѝ, кóйто като дóйде господáро и̂мъ, ще да ги намéри бѹ́дны: воистинѹ ви говóримъ, защò ще се ѿпáше, и̂ ще да ги тѹ́ри да сѣ́днатъ, и̂ ще да замúне да и̂мъ послѹ́жи.

38 И ꙗ̂ко дóйде въ пéрва та стрáжа, и̂лѝ во втóра та стрáжа дóйде, и̂ намéри ги тáкѡ (бѹ́дны): блажéни са Ѻнїѧ рабѝ.

39 А̂ товà знáйте: защò ꙗ̂ко бы̀ знáлъ господáро нѧ́кѫща та, въ кóй чáсъ ꙗ̂йдѹтино ще дóйде, бдѣ́лъ бы̀ воистинѹ, и̂ не бы̀ дáлъ да мѹ подкóпатъ кѫща та.

40 И вы́е прóчее бѫдéте готóви: защóто въ кóйто чáсъ не мы́слите, Сы́нъ человѣ́ческїй ще да дóйде.

41 И рéче мѹ Пéтръ: Гдⷭ҇и, нáмъ ли тóкмѡ дѹ́машъ тáѧ при́тча, и̂лѝ на си́чки те:

42 И рéче мѹ Гдⷭ҇ь: кóй є̂ прóчее Ѻ̂ный вѣ́рный строи́тель и̂ мѹ́дрый, когóто ще да постáви господáро надъ слѹ́гѝ те си, да дáва всáкомѹ на врéме то оу҆речéнна та хранà;

43 Блажéнъ є̂ Ѻ̂ный рáбъ, когóто, като дóйде господáро мѹ, ще да го намéри да прáви такà.

44 Истина ви говóримъ, защò надъ си́чко то си и̂мáнѣ ще да го постáви.

45 Ꙗ̂ко ли речѐ тóй рáбъ на сѫрдцѐ то си: господáро ми ще да се забáви да дóйде, и̂ нáчне да бі́е слѹ́гѝ те и̂ слѹ́жки́ни те, и̂ да ꙗ̂дѐ, и̂ да пїѐ, и̂ да се оу҆пи́ва:

46 Ще дóйде господáро на-

Ѻногова раба̀, въ дѣнь въ кóйто се не нáда, и̂ въ чáсъ въ кóйто не знáе: и̂ ще да го растѣ́ше и̂ дѣлжтъ мꙋ съ невѣ́рны те ще да тꙋ́ри.

47 И Ѻный рáбъ, кóйто ѥ̂ знаáлъ вóла та на-господáратъ си, и̂ не ѥ̂ приготвилъ, нито ѥ̂ сотворилъ по вóла та нѣ́гова, мнóго ще да бѫде бíенъ.

48 А̂ Ѻный кóйто не а̂ ѥ̂ знаáлъ, и̂ направилъ ѥ̂ рáботы достóйны за вóй, мáло ще да бѫде бíенъ, и̂ всáкомꙋ, комꙋ́то ѥ̂ дáдено мнóго, мнóго ще да се и̂ пойска ѿ нѣ́гѡ: и̂ комꙋ́то са предáли пò мнóго, пò мнóго ще и̂ да трáсатъ ѿ нѣ́гѡ.

49 Ѹгнь дойдóхъ да фѫрлимъ на землà та, и̂ що и̂скамъ, а̂ко се ѥ̂ разгорѣлъ вѣ́че;

50 И съ крещéнїе и̂мамъ да се крѫстимъ, и̂ какѡ̀ ще да и̂стерпи́мъ доклѐ да се свѫрши;

51 Мы́слите ли че дойдóхъ да дáмъ на землà та ми́ръ; нѐ, говóримъ ви, но раздѣлéнїе:

52 Защóто ѿ сегà на тáмъ ще да бѫдатъ петѝна въ ѥ̂днà кѫща раздѣлéни, трѝма та (ще бѫдатъ протѝвни) на двáма та, а̂ двáма та на трѝма та.

53 Ѹотѣ́цъ ще да се раздѣли ѿ сы́на, и̂ сы́нъ ѿ Ѻтцà: мáйка ѿ дщéрка, и̂ дщéрь ѿ мáйка: свекѫрва ѿ снѫхà си, и̂ снѫхà ѿ свекѫрва си.

54 И говóреше на нарóди те: когáто ви́дите Ѻблакатъ, кóйто се покáчꙋва ѿ зáпадъ, а̂кїе говóрите: дóждь голéмъ и̂де, и̂ тáкѡ бы́ва.

55 И̂ когáто ви́дите защò дꙋ́ха ю̀го, говóрите: горещинà ще да бѫде: и̂ бы́ва.

56 Лицемѣ́рцы, лицѐ то на-небò то и̂ на-землà та знáете да и̂спы́тꙋвате: а̂ врéме товà какѡ̀ не и̂спы́тꙋвате;

57 А̂ защò и̂ ѿ сѣ́бе си не сꙋ́дите прáведно то;

58 Когáто ѿи́вашъ съ проти́вникатъ си при кнáзатъ, на пѫтьатъ сѐ глѣ́дай да и̂збѣгнешъ ѿ нѣ́гѡ: да не бы̀те довлѣ́калъ до сꙋдїà та, а̂ сꙋдїà та те предадѐ на Ѻногóва, кóйто скѝра дѫлжно то, а̂ Ѻнъ те тꙋ́ри въ темни́ца та.

59 Говóримъ ти: не щéшъ да и̂злѣ́зешъ ѿ тáмѡ, дорѝ не и̂сплáтишъ и̂ нáй послѣ́дна та а̂спра.

ГЛАВА ГІ.

И̂ ВЪ Ѻновà врéме дойдóха нѣ́кои, кóйто кáзꙋваха на Ѹисꙋ́са за Галїлéани те, на кóйто крѫвь тà Пїлáтъ смѣ́шà съ жѐртвы те и̂мъ.

2 И ѿговорѝ Ѹисꙋ́съ, и̂ рéче и̂мъ: мы́слите ли, защò тíа Галїлéане бѣ́ха нáй грѣ́шни ѿ всѝчки те Галїлéани, защóто пострадáха такà;

3 Нѐ, говóримъ ви: но ѝ вы҃е ѧ҆ко се не покáете, всѝчки те тáкѡ ще да погѝбнете.
4 Илѝ ѻ҆нїѧ ѻ҆семнáдесе те, на който паднà стóлпо Сїлѡáмскїй, ѝ ѝстрепà ги, мы́слите ли защѐ ѻ҆нѝ бéха нáй мнóго согрѣшѝли ѿ всѝчки те человѣ́цы, който бéха во Ї҆ерꙋсалѝмъ;
5 Нѐ, говóримъ ви: но ѧ҆ко се не покáете, всѝчки те такà ще да погѝбнете.
6 И говóреше тáѧ прѝтча: нѣ́кой человѣ́къ ѝмаше є҆днà смóква посáдена въ лóзѣ то си: ѝ ѿѝде при нéѧ да трáси плóдъ, ѝ не найдѐ.
7 Ѝ рéче на лозáратъ: є҆то, трéта годѝна є҆ сегà, ѿ какъ дохóждамъ та трáсимъ плóдъ на тáѧ смóква, ѝ не нахóждамъ, ѿсѣ́чѝ ѧ҆: защѐ запрáздн8ва ѝ землà та;
8 А҆ тóй ѿговорѝ, ѝ рéче мꙋ: господѝне, ѡ҆ставѝ, ѧ҆ ї҆óще ѝ товà лѣ́то, доклѐ да ѡ҆кóпамъ ѻ҆колѡ нéѧ, ѝ да натꙋ́рамъ гнóй:
9 И ѧ҆ко напрáви плóдъ, добрѐ: ѧ҆ко ли нѐ, до годѝна ще да ѧ҆ ѿсѣ́чéшъ.
10 И оу҆чеше въ є҆днѐ ѿ собóрища та въ сꙋббѡ́та.
11 И бéше тáмѡ ѝ є҆днà жена̀ коáто ѝмаше дꙋ́хъ бóлестенъ ѻ҆семнáдесе годѝны, ѝ бéше се сгѫрчѝла, та не мóжеше нѝкакъ да се ѝспрáви.
12 И като ѧ҆ видѐ Ї҆исꙋ́съ, повыкà ѧ҆ ѝ рéче ѝ: жéно, свободѝла се си ѿ болестѝ тà си.
13 И тꙋрѝ на нéѧ рѫцѐ те си, ѝ тóѧ чáсъ се ѝсправѝ, ѝ слáвеше Бг҃а.
14 И ѿговорѝ старѣ́йшина та на-собóратъ който се сѫрдеше, защóто въ сꙋббѡ́та ѧ҆ ѝсцѣлѝ Ї҆исꙋ́съ, ѝ говóреше нарóдꙋ: шéсть днѝ са, въ който трéбꙋва да рабóтатъ человѣ́цы те, въ тїѧ прóчее (шесть тѐ) днѝ дохóждайте да се цѣлѝте, а҆ не въ дéнь сꙋббѡ́тный.
15 Ѿговорѝ мꙋ Гдⷭ҇ь, ѝ рéче: лицемѣ́рче, сéкой ѿ васъ въ сꙋббѡ́та не ѿвѫрзꙋва ли вóлатъ си ѝлѝ магáре то си ѿ ꙗ҆́слы те, ѝ вóди го та го напоѧ́ва;
16 А҆ тáѧ, що̀то є҆ дщéрь Ѧ҆враáмова, коáто є҆ свѫрзáлъ сатанà та є҆то (сегà) ѻ҆семнáдесеть годѝны, не трéбꙋваше ли да се развѫрже ѿ товà свѫрзáнїе въ дéнь сꙋббѡ́тный;
17 Ѝ когáто дꙋ́маше тóй тїѧ (дꙋ́мы), срамꙋ́ваха се сѝчки те, който мꙋ се протѝвеха: ѝ всѝчки те лю́дїе се рáдꙋваха за всѝчки те ѻ҆ны́ѧ преслáвны (рáботы) що̀то бы́ваха ѿ нéгѡ.
18 И говóреше: на що̀ є҆ подóбно цáрство то Бо́жїе; ѝ на що̀ да го оу҆подóбимъ;
19 Подóбно є҆ на сїна́пово то зѫрно, коéто земà человѣ́къ, ѝ посѣ́ѧ го въ градѝна та си: ѝ порáсте, ѝ бы́дѐ като дрéво

голѣмо, и̂ пти́цы те небе́сны се внѣзди́ха въ сте́кла та мѹ.
20 И па́къ ре́че: на що̀ да оу̂подо́бимъ ца́рство то Бж҃їе.
21 Подо́бно є̂ на ква́съ, кого́то земà є̂днà женà и̂ скры̀ го въ три̂ кила̀ бра́шно, доклѐ возидѐ си́чко то.
22 И прохо́ждаше (Ї҃исѹ́съ) презъ градовѐ те и̂ селà та та оу̂чеше, и̂ ѿи́ваше во Ї҃ерѹсали́мъ.
23 И нѣ́кой мѹ ре́че: Го́споди, (ко́лко ли) тре́бѹва да са малцы́на ѻ̂нїа̀, кои́то се спаса́ватъ; а̂ Ї҃исѹ́съ и̂мъ ре́че:
24 Подвиза́вайтесе да влѣ́зете презъ тѣ́сни те вратà: защо́то мнози́на, гово́римъ ви, ще да пои́скатъ да влѣ́затъ, и̂ не ща́тъ да мо́жатъ.
25 По що́мъ ста́не домаки́но та затво́ри кѫща та, и̂ на́чнете да стои́те вѫнъ, и̂ да чѹ́кате на вратà та, и̂ да гово́рите: Го́споди, Го́споди, ѿвори̂ ни: а̂ то́й ще ѿгово́ри да ви речѐ: не зна́мъ вы ѿгдѣ́ сте.
26 Тога́ва ще да на́чнете да гово́рите: ꙗ̂дохме предъ те́бе и̂ пи́хме, и̂ по кржстопѫтища та на́ши оу̂чи́лъ си.
27 А̂ то́й ще да речѐ: гово́римъ ви, не зна́мъ вы ѿ гдѣ́ сте: ѿстѫпе́те ѿ ме́не, си́чки те рабо́тницы на-непра́вда та.
28 Та́мѡ ще да бѫде пла́чь и̂ скѫрца́нѣ со зѫбѝ те: когáто ви́дите Авраа́ма и̂ Ї҃сааа́ка и̂ Ї҃а́кѡва, и̂ си́чки те проро́цы въ ца́рство то Бж҃їе, а̂ ва́съ да се и̂згóнѹвате вѫнъ.
29 И ще да до́йдатъ ѿ восто́къ и̂ ѿ за́падъ, и̂ ѿ сѣ́веръ и̂ ѿ ю́гъ: и̂ ще да насе́датъ въ ца́рство то Бж҃їе.
30 И є̂то, послѣ́дни са ѻ̂нїа̀, кои́то ще да бѫдатъ пе́рви, и̂ пе́рви, кои́то ще да бѫдатъ послѣ́дни.
31 Въ ѻ̂ный де́нь пристѫпи́ха при не́го нѣ́кои ѿ Фарїсе́и те, и̂ гово́реха мѹ: и̂злѣ́зни и̂ и̂ди́си ѿ тѹ́ка: защо́то Ирѡ́дъ и̂ска да те оу̂вїе.
32 И ре́че и̂мъ: и̂де́те та рече́те на та́ѧ лиси́ца: є̂то, и̂згона́вамъ бѣ́сы, и̂ и̂сцѣлѐнїа̀ пра́вимъ днѐсь и̂ оу̂трѣ̀, и̂ въ тре́тїй де́нь се свѫршѹвамъ.
33 Ѡба́че тре́бѹва днѐсь и̂ оу̂трѣ̀, [и̂ въ дрѹ́ги де́нь, да и̂дѐмъ, защо́то не мо́же проро́къ да заги́не ѿсвѣ́нь во Ї҃ерѹсали́мъ.
34 Ї҃ерѹсали́ме, Ї҃ерѹсали́ме, ко́и̂то си и̂зби́лъ проро́цы те, и̂ съ ка́менѣ побива́шъ пра́тены те до те́бе: ко́лко пѫти поиска́хъ да собе́ремъ ча́да та ти каквото коко́шка та соби́ра пи́лета та си подъ крилà та свои̂, и̂ не ще́ахте;
35 Ѿто, ви се ѿста́ва кѫща та ви пѹ́ста: и̂ гово́римъ ви, защо̀ не ще́те да ме ви́дите ве́че, доклѐ до́йде вре́ме да

речéте: благословéнъ, кóйто йде во йме то Господне.

ГЛАВА ДІ҃

Й КОГЯ́ТО влѣзе въ кѫща та на-нѣкогѡ кнáза Фарїсéйска въ сѹвѣѡ́та да ꙗдѐ хлѣбъ, ѻ҆нѝ го зазѝраха.

2 И ѥ҆то, нѣкой человѣкъ кóйто ймаше водны́й ѻ҆тóкъ, бéше предъ нéгѡ.

3 И ѿговорѝ Ѝисѹ́съ ѝ рéче на закóнницы те ѝ Фарїсéи те, ѝ говóреше: да ли ѥ҆ допѹщéно въ сѹвѣѡ́та да ѝсцѣлáва нѣкой;

4 Я҆ ѻ҆нѝ ѹ҆мѫлчáха, а҆ Ѝисѹ́съ като го фанà, ѝсцѣлѝ го, ѝ ѿпѹстнà го.

5 И ѿговорѝ, ѝ рéче ѝмъ: на когѡ̀ ѿ васъ а҆ко бы падналó магáре ѝлѝ вóлъ въ бѹнáратъ, не щѐ ли тóѧ чáсъ да го ѝзвáди въ сѹвѣѡ́та;

6 Й немогóха да мѹ ѿговóратъ на тїѧ (словесà).

7 И рéче ѝ ѥ҆днà прѝтча на повы́кани те, понéже глéдаше какѣѡ̀ ѝзбѝраха первосѣдáнїа та, ѝ говóреше ѝмъ:

8 Когáто те покáни нѣкой на свáдба, не ѿѝвай да сѣднешъ на пéрво то мѣ́сто: да не бѫде дрѹ́гъ нѣкой нò чéстенъ ѿ тéке ѿ повы́кани те:

9 И дóйде ѝ ѻ҆́ный щото ѥ҆ поканѝлъ ѝ тéке ѝ нéго, ѝ речѐ: дáй томѹ́ва мѣ́сто: ѝ тогáва ще да нáчнешъ со срáмъ да сѣднѹваш на послѣ́дно то мѣ́сто.

10 Но когà те покáнатъ, ѝдѝ та сѣднѝ на послѣ́дно то мѣ́сто: ѝ когáто дóйде ѻ҆́ный, щото те ѥ҆ поканѝлъ, да ти речѐ: дрѹ́же, сѣднѝ нò гóре: тогáва ще ти бѫде слáва предъ ѻ҆нїѧ, кóйто са повы́кани съ тéке.

11 Защóто всáкїй кóйто се вознóси, ще да се смирѝ: а҆ кóйто се смирáва, щé да се вознесé.

12 И дѹ́маше ѝ на ѻ҆ногóва, кóйто го бéше повыкáлъ: когáто прáвишъ ѻ҆бѣ́дъ ѝлѝ вечéра, не покáнѹвай прїáтелѝ те си, нѝто брáтїѧ та си, нѝто роднѝны те си, нѝто богáты те ти сосѣ́ды: да не бы́ те ѝ ѻ҆нѝ подóбнѡ покамѝли, ѝ ще да ти се вѫрне назáдъ мздà та.

13 Но когáто прáвишъ ѹ҆гощéнїе, вы́кай сиромáсы те, маломóщны те, хрóмы те, слѣ́пы те:

14 И ще да бѫдешъ блажéнъ: защóто нéматъ щó да ти вѫрнатъ назáдъ: ѝ ще да ти се заплáти въ воскресéнїе то на-прáведны те.

15 И като чѹ́ ѥ҆дѝнъ ѿ ѻ҆нїѧ, кóйто седéха съ нéго тїѧ (словесà), рéче мѹ: блажéнъ ѥ҆ ѻ҆́ный, кóйто ще да ѿѣ́дѹва въ цáрство то Бжїе.

16 Я҆ Ѝисѹ́съ мѹ рéче: нѣкой

человѣкъ направи̑ голѣма вечѐра и̑ покани̑ мнозѝна.

17 И во врѐме то на-вечѐра та прати̑ раба̀ своегѡ̀, да речѐ на ка́нѣни те: заповѣ́дайте є҆ла́те, защо́то си́чко то є҆ ве́че гото́во.

18 И начна́ха си́чки те є҆дномы́сленнѡ да се ѿри́чатъ, и̑ пе́рвыо мꙋ ре́че: село̀ кꙋпи́хъ и̑ и̑мамъ нꙋ́жда да и̑злѣ́знемъ да го ви́димъ: мо́лимъ те, и̑май ме ѿре́ченъ.

19 А̑ дрꙋ́гъ ре́че: пе́ть сопрꙋ́ги воло́ве кꙋпи́хъ, и̑ ѿи́вамъ да ги и̑спы́тамъ: мо́лимъ те, и̑май ме ѿре́ченъ.

20 А̑ дрꙋ́гъ ре́че: жена̀ зема́хъ, и̑ затова̀ не мо́жемъ да до́йдемъ.

21 И ѿи́де ра́бъ ѻ҆ный, та каза̀ на господа́ратъ си си́чко то. Тога́ва се разгнѣва̀ домꙋвлады́ка та, и̑ ре́че рабꙋ̀ своемꙋ̀: и̑злѣ́знѝ скорѡ на кржстопѫ́тища та, и̑ на оу̑лицы те гра́дски, и̑ про́сѧцы те, и̑ бѣ́дны те, и̑ слѣ́пы те, и̑ хро́мы те воведѝ тꙋ́ка.

22 И ре́че ра́бъ: господи́не, бы́дѐ каквото си заповѣда́лъ, и̑ і҆о́ще и̑ма мѣ́сто (пра́здно).

23 И ре́че господа́ро рабꙋ̀ своемꙋ̀: и̑злѣ́знѝ по пѫ́тища та, и̑ по ѿгра́ды те, и̑ нака́рай да влѣ́знатъ, да се напѫ́лни кѫ́ща та ми.

24 Защо́то гово́римъ ви: че ни є҆ди́нъ ѿ мѫ́жїѐ то ѻ҆ні́а ка́нѣни те не щѐ да вкꙋ́си мо̀а та вечѐра (защо́то мнозѝна са зва́ни, а̑ малцы́на и̑зкра́нни).

25 И и̑деха съ не́го мно́го наро́ди: и̑ ѡ҆бѫрна́се та и̑мъ ре́че:

26 А̑ко и̑ска да до́йде нѣ́кой кодъ ме́не, и̑ не возненави́ди баща̀ си, и̑ ма́йка си, и̑ жена̀ та си, и̑ ча́да та си, и̑ бра́тїа та си, и̑ сестры̀ те си, и̑ і҆о́ще и̑ дꙋша̀ та си, не мо́же да бѫ́де мо́й оу̑чени́къ.

27 И ко́йто не но́си кржстатъ си, и̑ слѣ́дъ ме́не не и̑де, не мо́же да бѫ́де мо́й оу̑чени́къ.

28 Защо́то ко́й ѿ ва́съ, ко́йто и̑ска да согра́ди сто́лпъ, не сѣ́днꙋва пе́рво да си пре́бро́и и̑ма́нѣ то, да ли и̑ма, ко́лкото є҆ потрѣ́бно за свѫ́ршꙋва́нѣ то;

29 Да не бы̑ тꙋри́лъ ѡ҆снова́нїе то, и̑ не мо́же по́слѣ да го свѫ́рши, и̑ на́чнатъ си́чки те, ко́йто го гле́датъ, да мꙋ се присми́ватъ, и̑ да гово̑ратъ:

30 Защо̀ то́а человѣ́къ начна̀ да гра́ди, и̑ не можѐ да свѫ́рши.

31 И̑ли̑ ко́й ца́рь, ко́йто ѿи́ва да се бі́е съ дрꙋ́гъ ца́рь, не сѣ́днꙋва пе́рво та се совѣ́тꙋва, да ли мо́же съ де̑сеть хі́лѧды да посре́шне ѻ҆ного́ва, ко́йто и̑де вр҃ѫхъ не́гѡ съ два́десе хі́лѧды;

32 А̑ко ли не (мо́же), като

є҆ ї҆оуе далече ѻ҆ный, праща моленїе, и҆ молисе за мир҃ъ.

33 Такѡ прочее и҆ секой ѿ васъ, кой то се не ѿречѐ ѿ всѝчко то си и҆мѣнїе, не може да бѫде мой оучеників.

34 Добро̀ (нѣщо) є҆ сольта̀: но а҆ко сольта̀ се ѡ҆безсолѝ, со що̀ ще да се ѡ҆солѝ:

35 Нито за земла̀ та, нито за гюбрѐ то є҆ потребна, вѫнъ а҆ и҆зфѫрлѧтъ: кой то има оуши да слоуша, нека слоуша.

ГЛАВА ЄІ҃.

И҆ СИЧКИ те мытарѝ и҆ грѣшницы се приближаваха при него, да слоушатъ.

2 И ропте́ха Фарїсеи те и҆ книжницы те, и҆ говореха: защо̀ то́ѧ грѣшны те прїима, и҆ ѧ҆де съ ни́хъ.

3 И҆ рече и҆мъ та́ѧ при́тча, и҆ говореше: кой человѣкъ ѿ васъ, а҆ко бы и҆ма́лъ сто̀ ѻ҆вцы, и҆ загоуби мѹ се є҆дна̀ ѿ ни́хъ, не ѡ҆ста́ва ли деведесѐ те и҆ де́веть въ пѹсты́ня та, и҆ ѿи́ва слѣдъ загоубена та доклѐ да а҆ намѐри:

4 И҆ като а҆ намѐри, то́ра а҆ на ра́мена та си и҆ ра́дѹвасе:

5 И҆ като си до́йде въ кѫща та, повыкоува прїа́тели те и҆ сосѣ́ды те, и҆ говори и҆мъ: ра́дѹвайтесе и҆ вы́е съ ме́не, защо́то си найдо́хъ загоубена та ѻ҆вца̀.

6 Говоримъ ви, защо̀ така́ва ра́дость бы́ва на небо̀ то за є҆дного̀ грѣшника, кой то се пока́ува, не́жели за деведесѐ те и҆ де́веть пра́ведны, на кой то не тре́бува покаа́нїе.

7 Или̂ коа̀ жена̀, ко́то и҆ма де́сеть дра́хмы, а҆ко загоуби є҆дна̀ дра́хма, не запа́лува ли свѣти́ликъ, и҆ поми́та кѫща та, и҆ тра́си прилѣ́жнѡ, додѐ да а҆ намѐри;

8 И҆ кога́то а҆ намѐри, повыкоува прїа́телки те и҆ сосѣ́дки те, и҆ говори: ра́дѹвайтесе съ ме́не, защо́то си намѐрихъ загоубена та дра́хма.

9 Така́ва ра́дость, говоримъ ви, бы́ва предъ А҆гг҃лы те Бж҃їи за є҆дного̀ грѣшника, кой то се пока́ува.

10 И҆ ре́че: нѣ́кой человѣ́къ и҆мѧше два́ма сы́нове.

11 И҆ ре́че по̀ ма́лкїо ѿ ни́хъ на баща̀ си: ѻ҆тче, да́й ми дѣлѫтъ що̀то ми се па́да ѿ наслѣ́дїе то, и҆ раздѣли̂ и҆мъ и҆мѣ́нїе то.

12 И҆ не по мно́го дни̂ по́слѣ собра̀ си́чко по̀ ма́лкїо сы́нъ, и҆ ѿи́де на дале́чна страна̀: и҆ та́мѡ разсыпа̀ и҆ма́нѣ то си, защо́то живе́еше блѹ́днѡ.

13 И҆ като похарчѝ си́чко, бы́дѐ гла́дъ голѣ́мъ въ ѻ҆на́ѧ страна̀: и҆ то́й начна̀ совсѣ́мъ да ѡ҆скѹ́дѣва.

14 И҆ ѿи́де та се приѧ́пи при є҆дного̀ ѿ гражда́ни те

на-ѻна́а земла̀: и̂ прати̑ го на села̀ та си, да (мꙋ) пасѐ свинѣ̑ те.

15 И желаѣше да си насы̑ти оу̑тро́ка та ѿ ро́жковцы те кои̑то и̂де́ха свинѣ̑ те: и̂ ни̑кой мꙋ не да́ваше.

16 И като дойдѐ въ се́бе си, ре́че: на ко́лко наѐ́мницы ба̑щини ми ѿста́нꙋва хлѣ̑бо, а̂ а̑зъ заги́нꙋвамъ ѿ гла́дъ;

17 Да ста́немъ да и̂демъ кодъ баща̀ ми, и̂ да мꙋ ре́чемъ: ѻ̑тче, согрѣши́хъ на небѐ то, и̂ предъ те́бе:

18 И не са́мь ве́ке досто́инъ да се наречѐмъ сы̑нъ тво́й: направи̑ ме като є̑дного̀ ѿ наѐ́мницы те си.

19 И стана̀ та ѿи̑де при баща̀ си, и̂ като бе́ше і̂о́ще дале́че, виде́ го баща̀ мꙋ, и̂ домилѐ мꙋ: и̂ затѫрча́се та нападна̀ на ши̑а та мꙋ, и̂ цѣлꙋва̀ го.

20 И ре́че мꙋ сы̑нъ мꙋ: ѻ̑тче, согрѣши́хъ на небѐ то и̂ предъ те́бе, и̂ не са́мь ве́ке досто́инъ да се наречѐмъ сы̑нъ тво́й.

21 И баща̀ мꙋ ре́че на слꙋги̑ те си: и̂знесе́те пе́рвы те дре́хи, и̂ ѿклече́те го и̂ да́йте пръстень на ръка̀ та мꙋ, и̂ ботꙋ́ши на нозѐ те мꙋ.

22 И доведѐте оу̑го́ено то телѐ та го заколѐте: да и̂де́ме, и̂ да се развесе́лиме:

23 Защо́то то́а мо́й сы̑нъ мѫртовъ бе́ше, и̂ ѿживѐ: и̂ загꙋбенъ бе́ше, и̂ намери̑се, и̂ начна́ха да се весе́лятъ.

24 И по̀ голе́мыо мꙋ сы̑нъ бе́ше на се́ло то: и̂ като и̂деше и̂ приближи̑ при къща та, чꙋ пѣ́сни и̂ и̂гра́ніе.

25 И повыка̀ є̑дного̀ ѿ слꙋги̑ те, и̂ пы̑таше го, що ще да са ті̑а (веселы̑).

26 И то́й мꙋ ре́че: защо̀ бра́тъ ти дойдѐ, и̂ закла̀ баща̀ ти оу̑го́ено то телѐ, защо́то го прі̑а̀ здра́въ.

27 И разсѫрди́се, та не ще́ше да влѣ́зе вне́тре. И̂ баща̀ мꙋ и̂злѣ́зе вѫнъ та го мо́леше.

28 И то́й ѿговори̑, и̂ ре́че на баща̀ си: є̑то, то́лко годи́ны ти рабо́тимъ, и̂ ни̑когашъ несамь престѫпи́лъ твоа̀ та за́повѣдь, и̂ ни є̑ди́нъ пѫть не си̑ ми да́лъ є̑дно̀ козлѐ, да се повесе́лимъ и̂ а̑зъ съ прі̑а́тели те си:

29 И кога́то то́а сы̑нъ тво́й, ко́йто ти и̂зе́де и̂ма́нѣ то съ блꙋдни́цы те, дойдѐ, закла́лъ мꙋ си оу̑го́ено то телѐ.

30 И то́й мꙋ ре́че: ча́до, ты̑ си се́кога съ ме́не, и̂ си̑чки те мои̑ те (и̂мѣ́ніа) твои̑ са.

31 Но тре́бꙋваше да се возвесе́лиме и̂ да се возра́дꙋвамe, защо́то бра́тъ ти то́а ме́ртвъ бе́ше, и̂ ѿживѐ: загꙋ́бенъ бе́ше, и̂ намери̑се.

ГЛАВА ѕі҃.

И҆ говорѣше на оу҆ченицы те си: нѣкои человѣкъ бѣше богатъ, кой҃то и҆маше домостроитела: и҆ то́й бы́дѐ наклеве́тенъ на не́го че мꙋ разсы́пꙋва сто́ка та.

2 И повыкà го, та мꙋ ре́че: що є҆ товà, що́то слꙋ́шамъ за те́бе: да́й ми ѿгово́ръ за домостроителство то ти: защо́то не ще́шъ да мо́жешъ вече да стро́ишъ кѫща та.

3 И ре́че въ се́бе си домостроительо: що да напра́вимъ, поне́же господа́ро ми зе́ма ѿ ме́не домостроителство то: да копа́емъ не мо́жемъ, да про́симъ сра́мъ ме є҆.

4 Оу҆сети́хсе що да напра́вимъ, за да ме прі́иматъ нѣкои въ кѫщи те си, кога́то ме и҆зва́датъ ѿ домостроителство то.

5 И҆ като повыкà се́кого є҆ди́нъ по є҆ди́нъ ѿ дѫлжни́цы те на-господа́ратъ си, ре́че на пе́рвыатъ: ко́лко си дѫлженъ на господа́ратъ ми.

6 А҆ ѻ҆нъ ре́че: сто̀ мѣ́ры ма́сло: и҆ ре́че мꙋ: земѝ си за́писатъ, и҆ сѣдни́ скорѡ та напишѝ педесе́ть.

7 По́слѣ ре́че на дрꙋ́гиго: а҆ ты̀ ко́лко си дѫлженъ; а҆ то́й ре́че: сто̀ кила̀ жи́то: и҆ ре́че мꙋ: земѝ за́писатъ си и҆ напишѝ ѻ҆смьдесе́ть.

8 И похвалѝ господа́ро непра́ведныатъ домостроитель, защо́то направѝ разꙋ́мнѡ: защо́то сыновѐ те на-то́а вѣ́къ мно́гѡ са по̀ разꙋ́мни ѿ сыновѐ те на-свѣ́тлость та̀ въ роджтъ си.

9 И а҆зъ ви гово́римъ: направе́те си прі́атели ѿ мамѡ́на на-непра́вда та, и҆ кога́то ѿсиромашѣ́ете, да вы прі́иматъ въ вѣ́чны те покро́вы.

10 Ко́йто є҆ вѣ́ренъ въ ма́лко то, и҆ въ мно́го то є҆ вѣ́ренъ: и҆ ко́йто є҆ непра́веденъ въ ма́лко то, и҆ въ мно́го то є҆ непра́веденъ.

11 Я҆ко въ непра́ведно то про́чее бога́тство не бы́до́хте вѣ́рни, ко́й ще да вы повѣ́рꙋва въ и҆стинно то;

12 И а҆ко въ чꙋ́ждо то не бы́до́хте вѣ́рни, ва́ше то (бога́тство) ко́й ще ви дадѐ;

13 Ни́кой слꙋгà не мо́же да слꙋгꙋ́ва на два́ма господа́ре: защо́то и҆лѝ є҆дного̀ то ще возненави́ди, а҆ дрꙋ́гіатъ ще возлю́би: и҆лѝ за є҆ди́ныатъ ще да се дѫржѝ, а҆ за дрꙋ́гіатъ ще на́чне да не ма́ри. Не мо́жете да рабо́тите на Бг҃а и҆ на мамѡ́на.

14 А҆ Фарі́сее те слꙋ́шаха ті́а (дꙋ́мы) си́чки те, и҆ присмѝвахамꙋсе, защо́то бѣ́ха сребролю́бцы.

15 И ре́че и҆мъ: вы́е сте ѻ҆ні́а, що́то ѿпра́вдавате се́бе си пре́дъ человѣ́цы те, но Бг҃ъ

знáе сердцà та ви: защóто ѻ҃новà щото є҆ высóко въ человѣцы те, гнꙋсно є҆ предъ Бг҃а.

16 Закóно и҆ прорóцы те до Ї҆ѡáнна бéха: ѿ тогáва цáрство то Бж҃їе се благовѣствꙋва, и҆ всáкой въ нéго се понꙋждáва.

17 Пò лéснѡ є҆ да прéйде небò то и҆ землà та, нéжели є҆днà чертà ѿ закóнатъ да се загꙋби.

18 Всáкїй, кóйто си ѡ҆стáва женà та и҆ привóди дрꙋга, прелюбодѣйствꙋва, и҆ кóйто се ѡ҆жéнꙋва за ѡ҆стáвена ѿ мѫжъ, прелюбодѣйствꙋва.

19 И человѣкъ нѣкой бéше богáтъ, и҆ ѡ҆блáчешесе въ порфꙋ́ра и҆ вꙋссонъ, и҆ весéлешесе ката дéнь свѣтлѡ.

20 И бéше и҆ сиромáхъ нѣкой йме то мꙋ Лáзарь, кóйто лежéше предъ вратà та мꙋ гнóенъ.

21 И желáеше да се насы́ти ѿ трохѝ те, кóйто пáдаха ѿ трапéза та на-богáтыа: но и҆ псéта та дохóждаха та мꙋ ѡ҆близꙋваха гнóйатъ.

22 И дойдѐ врéме та оу҆мрѐ сиромáхо, и҆ зéха го А҆гг҃ли те, та го занéсоха на лóно то Авраáмово: и҆ оу҆мрѐ и҆ богáтыо, и҆ погрéбоха го.

23 И като бéше въ мꙋки те во áдъ, и҆здигнà си ѻ҃чѝ те и҆ видѐ Авраáма ѿ далéче, и҆ Лáзара на ѕкꙋтатъ мꙋ:

24 И тóй выкнà и҆ рéче: ѻ҆тче Авраáме, помилꙋй ма, и҆ пратѝ Лáзара да намóкри крáйатъ на-пржстатъ си въ водà, и҆ да ми прохлáди ѩзы́катъ: защóто се мѫчимъ въ тóѧ плáмень.

25 И рéче мꙋ Авраáмъ: чáдо смыслйсе, че си прїáлъ добрынѝ те твои въ живóтатъ си, и҆ Лáзарь подóбнѡ злины́ те: а҆ сегà тóй се оу҆тѣшáва, а҆ ты́ стрáдашъ.

26 И при сѝчки те тїѧ (щото ти кáзꙋвамъ) по междꙋ́ нáсъ и҆ вáсъ стоѝ голѣ́ма прóпасть, за да не мóжатъ, кóйто йскатъ да прéйдатъ ѿ тꙋка при вáсъ, нито ѻ҃нїѧ щото са ѿ тáмѡ да прехóждатъ при нáсъ.

27 А҆ тóй рéче: мóлимъ те прóчее, ѿ ѻ҆тче, да го прáтишъ въ бáщиныатъ ми дóмъ:

28 Защóто ймамъ петѝна брáтїѧ, за да ймъ докáже вѣроáтнѡ, да не дóйдатъ и҆ ѻ҃нѝ на товà мꙋчѝтелно мѣсто.

29 Рéче мꙋ Авраáмъ: ймáтъ Мѡѷсéа и҆ прорóцы те, нéка слꙋшатъ нѝхъ.

30 А҆ тóй рéче: нѐ, ѻ҆тче Авраáме: но áко нѣкой ѿ мéртви те йде при нѝхъ, ще да се покáатъ.

31 А҆ Авраáмъ мꙋ рéче: áко Мѡѷсéа и҆ прорóцы те не послꙋшатъ, нито áко и҆ ѿ мéртви те нѣкой воскрéсне, ще повѣрꙋватъ.

ГЛАВА 31.

И РЕЧѢ на оученицы те си: не є возможно да не дойдатъ соблазни те: но горко на ѻногова чрезъ когото прихождатъ.

2 По добрѣ бы было за него, ако бы былъ закаченъ воденичень камень ѻколѡшіа та мѧ, и фжрленъ бы былъ въ морѣ то, нежели да соблазни єдного ѿ малки те тіа.

3 Внимайте въ себе си, ако ти согрѣши братъ твой, покарай мѧ се: и ако се покае, прости мѧ.

4 И ако седмь пѫти на день ти согрѣши, и седмь пѫти се ѡбѫрне къ тебе, и говори, каюсѧ: прости мѧ.

5 И рекоха апостоли те на Гда: оумножи ни вѣра.

6 А Гдь рече: ако быхте имали вѣра колко то сінапово то зжрно, щехте да речете на таа черница: исковисе и насадисе въ морѣ то, и ще да вы послоша.

7 А кой ѿ васъ, който има раб що ѡрѣ, или пасѣ ѻвцы, като дойде ѿ нива та, ще мѧ речѣ тоа часъ: заминѝ та сѣдни;

8 Но нещѣ ли да мѧ речѣ: приготви нѣщо да вечерамъ: и запрегнисе та ми послоугвай, до де да ѩмъ и піемъ: а послѣ ще да ѧдешъ и піешъ и ты;

9 Да ли благодари на ѻногова раба, защото направи това що мѧ заповѣда: не мыслимъ (да мѧ благодари).

10 Такѡ и вы, когато направите сички те ѻныа (работы) щото ви са заповѣданы, говорете: че сме раби непотребни: защото ѻнова щото беахме длѫжни да направиме, направихме.

11 И когато той ѿиваше во Іерѹсалимъ, заминѹваше презъ Самарія, и презъ Галілеа.

12 И като влазеше въ нѣкое село, срѣшнаха го десеть прокажени мѫжіе, който се запреха ѿ далече:

13 И ѻни вдигнаха гласъ, и рекоха: Іисѹсе Оучителю, помилѹй ны.

14 А Іисѹсъ като ги видѣ, рече имъ: идете та се покажете на свашенницы те. И ѻни като ѿиваха ѡчистихасе.

15 И єдинъ ѿ ними като видѣ, защо исцѣлѣ, вжрнасе, и съ големъ гласъ прославляваше Бга:

16 И падна съ лицѣ то си на нозѣ те мѧ, и благодареше мѧ: и той беше Самаранинъ.

17 И ѿговори Іисѹсъ, и рече: не ѡчистихалисе и десеть тѣ; а деветь тѣ гдѣ са;

18 Не найдохалисе и ѻни да се вжрнатъ да дадатъ

слава на Бога, токмѡ тоа
инопле́менникъ;
19 И рече мѹ: стани та си
иди: вѣра та твоа те спасе.
20 И Фарісеи те го попыта-
ха: кога ще да дойде цар-
ство то Божіе; ѿговори, и рече
имъ: не ще да дойде царство
Божіе съ варденѣ:
21 Нито ще да речатъ: ѣто
тѹка, или ѣто тамѡ ѣ: за-
що́то ѣто, царство то Божіе
внетре въ васъ ѣ.
22 И рече на оученицы те
си: ще дойдатъ дни, когато
ще да пожелаете єдинъ ѿ
дни те на-Сына человѣческа-
гѡ да видите: и не ще́те да го
видите.
23 И ще да ви речатъ: ѣто
тѹка ѣ, ѣто тамѡ ѣ: да не
излѣзете, нито да потжрчите
(да го намерите).
24 Зашо́то каквото свет-
кавица та, коато като свѣт-
ка ѿ єдиныатъ край подъ небо
то, свѣти дори до дрѹгіатъ
край подъ небо то: така ще
да бжде и Сынъ человѣческій
въ свойатъ си день.
25 И перво трѣбѹва да по-
страда многѡ, и да се оуни-
чижи ѿ тоа родъ.
26 И каквото быдѣ въ дни
те Нѡевы, така ще бжде и
въ дни те на-Сына чело-
вѣческагѡ.
27 Ядеха, піеха, женѣхасе
и за мѹжъ се оудаваха до
Оный день въ който влѣзе
Нѡе въ ковчегатъ: и дойде
потопо, и погѹби сички те.
28 Подобнѡ же и каквото
быдѣ въ дни те Лѡтовы:
ядеха и піеха, кѹпѹваха, про-
даваха, садеха, градеха (кжщи):
29 А въ Оный день въ който
излѣзе Лѡтъ ѿ Содомлаты
те, ѡдожди камень Огненъ, и
Огнь ѿ небо то, и погѹби
всички те.
30 Такѡ подобнѡ ще да
бжде и въ Оный день, въ кой-
то Сынъ человѣческій ще да
се явѝ.
31 Въ Оный день който ѣ
ѿ горе на покроватъ, а садовѣ
те мѹ са внетре въ кжща та,
да не слази да ги земе: и
Оный който ѣ на нива та,
подобнѡ да се не вжрне на-
задъ.
32 Помнете жена та Лѡ-
това.
33 Който поиска да си оу-
варди животатъ, ще да го
загѹби: а който го загѹби,
ще да го оувари.
34 Говоримъ ви, въ Она
нощь ще да бждатъ двама на
єдинъ одръ: єдиныо ще да
се земе, а дрѹгіо ще да се
ѡстави.
35 Двѣ ще да мелатъ заед-
нѡ: єдна та ще да се земе, а
дрѹга та ще да се ѡстави.
36 Двама ще бждатъ на
нива: єдиныо ще да се земе,
а дрѹгіо ще да се ѡстави.

37 И ѿговори́ха и҆ ре́коха мꙋ: гдѣ, Гдⷭ҇и; а҆ Іисꙋ́съ и҆мъ
ре́че: гдѣ́то є҆ трꙋ́по, та́мѡ ще
да се собера́тъ и҆ ѻ҆рли́ те.

ГЛАВА ИГ҃.

И҆ говорѣ́ше и҆мъ и҆ при́тча,
каквѡ̀ тре́бꙋва всегда̀ да се
мо́лятъ, и҆ да се не лѣнѧ̀тъ.
2 И говóреше: бе́ше сꙋдїа̀
въ є҆ди́нъ гра́дъ, ко́йто нито
Бг҃а се бое́ше, нито ѿ чело-
вѣ́цы те се срамꙋ́ваше.
3 Бе́ше и҆ є҆дна̀ вдови́ца въ
то́я гра́дъ: и҆ дохо́ждаше при
то́я сꙋдїа̀, и҆ говóреше: ѿмсти̇̀
ме ѿ сопе́рникатъ ми.
4 И не щеѧ́ за мно́го вре́ме,
по́слѣ ре́че въ се́бе си: а҆́ко и҆
Бг҃а се не боимъ, и҆ ѿ чело-
вѣ́цы те се не срамꙋ́вамъ:
5 'Оба́че защо́то ми доса́жда
та́я вдови́ца, не́ка сотво́римъ
ѿмще́нїе за не́я: да не до-
хо́жда до кра́й да ме застѫ́па.
6 И ре́че Гдⷭ҇ь: слꙋ́шайте
що говóри непра́ведныо сꙋдїа̀.
7 А҆ Бг҃ъ не щѐ ли да на-
пра́ви ѿмще́нїе за и҆збра́нни
те си, ко́йто вы́катъ къ немꙋ̀
де́нь и҆ но́щь, и҆ долготерпѝ за
ни́хъ;
8 Говóримъ ви, защо̀ ще да
напра́ви ѿмще́нїе за ни́хъ
ско́рѡ. Но Сы́нъ человѣ́чес-
кїй кога́то до́йде, да ли ще
да наме́ри вѣ́ра на земла̀ та;
9 И ре́че и҆ на дрꙋ́ги, ко́йто
вѣ́рꙋваха въ се́бе си защо̀ са
пра́ведни, и҆ ѹ҆кора́ваха дрꙋ́-
гите, та́я при́тча:
10 Два́ма человѣ́цы влѣ́-
зоха въ це́рква да се помо́лятъ
(Бг҃ꙋ): є҆ди́ныо бе́ше Фарїсе́й,
а҆ дрꙋ́гїо мыта́рь.
11 И като застана̀ Фарїсе́а
та, така̀ се мо́леше въ се́беси:
Бж҃е, благода́римъ те, защо́то
несамь като дрꙋ́ги те чело-
вѣ́цы, грабѝтели, непра́ведни,
прелюбодѣ́и, и҆ли́ като (що є҆)
то́я мыта́рь.
12 По́стимсе два̀ пѫти въ
седми́цата, десе́токъ да́вамъ
ѿ си́чко то що́то и҆ма́мъ.
13 А҆ мыта́рь стое́ше ѿ да-
ле́че, и҆ не ще́ше ни ѻ҆чи̇̀ те си
да повди́гне на небо̀ то: но
бі́ешесе въ гр҃ди̇̀ те, и҆ гово́-
реше: Бж҃е, ми́лостивъ бꙋ́ди
мнѣ̀ грѣ́шномꙋ.
14 Говóримъ ви: защо̀ слѣ́зе
то́я въ кѫ́ща та си ѡ҆правда́нъ,
не́жели ѻ҆́ный: защо́то вса́-
кой ко́йто се возно́си, ще да
се смирѝ: а҆ ко́йто се смира́ва,
ще да се вознесѐ.
15 И прино́сеха мꙋ и҆ ма́лки
дѣ́чица да се прико́сне до
ни́хъ: а҆ ѹ҆ченицы те като
виде́ха, забрани́ха и҆мъ.
16 А҆ 'Іисꙋ́съ повыка̀ дѣ́чица
та, и҆ ре́че: ѡ҆ставе́те дѣ́ца̀
та да дохо́ждатъ кодъ ме́не, и҆
не бране́те и҆мъ: защо́то на-
таки́ва є҆ ца́рство то Бж҃їе.
17 'Истина ви говóримъ:
защо̀ ко́йто не прїи́ме ца́рство

то Бжїе като дѣтѐ, не щѐ да
влѣзе въ не́го.
18 И попыта̀ го нѣ́кой
кна́зь, и̂ ре́че: Оу̂чи́телю
благі́й, що тре́бꙋва да сотво́-
римъ да наслѣ́димъ живо́тъ
вѣ́чный;
19 А̂ Іисꙋ́съ мꙋ ре́че: що мѐ
гово́ришъ бла́гъ; ни́кой не є̂
бла́гъ, то́кмѡ є̂ди́нъ Бг҃ъ.
20 За́повѣди те зна́ешъ: не
прелюбодѣ́йствꙋй: не оу̂бі́й:
не оу̂кра́ди: не лжесвидѣ́тел-
ствꙋй: почи́тай ка̑ща̀ си и̂
ма́йка си.
21 А̂ то́й ре́че: си́чки те
тіа̑ самь сохрани́лъ ѿ мла-
дость та̀ си.
22 И като чꙋ̀ тіа̑ (словеса̀)
Іисꙋ́съ, ре́че мꙋ: і҆о̑ще є̂дно̀ не
си̑ свѫрши́лъ: си́чко то що
и̂маш̑ъ, прода́й го, и̂ разда́й на
сирома́си те, и̂ ще да и̂маш̑ъ
сокро́вище на небо̀ то: и̂ є̂ла
слѣ́дъ ме́не.
23 А̂ то́й като чꙋ̀ това̀,
ѡ̂скорби́се мно́гѡ: защо́то
бе́ше весма̀ бога́тъ.
24 И като го видѐ Іисꙋ́съ
защо̀ се ѡ̂ско́рби мно́гѡ, ре́че:
ко́лкѡ мѫ́чнѡ ще да влѣ́зятъ
въ ца́рство то Бжїе, кои́то
и̂матъ бога́тство.
25 Защо́то по̀ ле́снѡ є̂ да
про́йде деве́ло то вѫ́же ѿ
ко́тва та презъ и̂гле́ны оу̂ши,
не́жели бога́тъ (человѣ́къ) да
влѣ́зе въ ца́рство то Бжїе.
26 А̂ ѻ̂ні́а що чꙋ́ха това̀,
ре́коха: и̂ ко́й мо́же да се спасѐ;
27 А̂ то́й ре́че: ѻ̂ны́а (ра́-
боты) що не са̀ возмо́жны
оу̂ человѣ́цы те, возмо́жны са
оу̂ Бг҃а.
28 И ре́че Пе́тръ: є̂то ні́е
ѡ̂ставихме си́чко то, и̂ дой-
до́хме слѣ́дъ те́бе.
29 А̂ то́й и̂мъ ре́че: и̂стина
ви гово́римъ защо̀ не є̂ ни́кой,
ко́йто ѡ̂ста́ви до́мъ и̂ли роди́-
тели, и̂ли бра́тіа и̂ли жена̀,
и̂ли ча́да, заради̂ ца́рство то
Бжїе,
30 Ко́йто не щѐ да прі́йме
по̀ мно́го въ това̀ вре́ме,
и̂ въ бꙋ́дꙋщїй вѣ́къ живо́тъ
вѣ́чный.
31 И като земà дванáдесе те
си оу̂ченицы, ре́че и̂мъ: є̂то,
воска́чꙋвамсе во Іерꙋсали́мъ,
и̂ ще да се свѫ́ршатъ си́чки
те, що са̀ пи́сани ѿ проро́цы
те за Сы́на человѣ́ческаго.
32 Защо́то ще да го преда-
да́тъ на ꙗ̑зы́цы те, и̂ ще да
мꙋ се порꙋга́ѧтъ, и̂ ще да го
оу̂ко́ратъ, и̂ ще да го заплю-
ватъ:
33 И като го бі́ѧтъ, ще да
го оу̂бі́ѧтъ, и̂ въ тре́тїатъ
де́нь ще воскре́сне.
34 А̂ ѻ̂ни̂ не разꙋмѣ́ха ни́-
що ѿ тіа̑ (словеса̀): и̂ това̀
сло́во бе́ше скры́ено ѿ ни́хъ,
и̂ не разꙋмѣ́ваха ни́що ѿ ѻ̂новà
що се дꙋ́маше.
35 И кога́то приближа́ваха
до Іерїхѡ́нъ, нѣ́кой слѣпе́цъ
седе́ше при пѫтьатъ та про́-
сеше.

36 И като чꙋ́ че замѝнꙋва
народъ, пы́таше що є̑ това̀.
37 И̂ каза́ха мꙋ, защо̀ Ѿисꙋ́съ Назаранѝнъ замѝнꙋва.
38 И выкна̀, и̂ ре́че: Ѿисꙋ́се Сы́не Давѝдовъ, помѝлꙋй ма.
39 Я̂ ѻ̂нїа, що̀то вѫрве́ха на пре́дъ, запрещава́ха мꙋ, да мѫлкне: а̂ то́й мно́го по́вече вы́каше: Сы́не Давѝдовъ, помѝлꙋй ма.
40 И като се запрѐ Ѿисꙋ́съ, заповѣда̀ да го доведа́тъ при не́го: и̂ кога́то приближѝ до не́го, попыта̀ го,
41 И ре́че: що ѝскашъ да ти напра́вимъ; а̂ то́й ре́че: Гдⷭ҇и, да проглѣ́днемъ.
42 Я̂ Ѿисꙋ́съ мꙋ ре́че: прогледнѝ: вѣ́ра та твоа̀ те спа́се.
43 И то́а ча́съ прогледна̀, и̂ и̂де́ше слѣ́дъ не́гѡ и̂ сла́веше Бг҃а, и̂ сѝчки те лю́дїе, като виде́ха това̀, воздадо́ха хвала̀ на Бг҃а.

ГЛАВА ѲІ҃.

Й̂ КАТО влѣ́зе, замѝнꙋваше презъ Ѿерїхѡ́нъ.
2 И̂ є̑то, человѣ́къ нѣ́кой, ко́йто се и̂менꙋ́ваше Закхе́й: и̂ той бе́ше прѫ́въ на мытарѝте, и̂ бе́ше бога́тъ.
3 И ѝскаше да ви́ди Ѿисꙋ́са, ко́й є̑: и̂ не мо́же́ше ѿ наро́датъ, защо́то бе́ше ма́локъ на во́зрастатъ.
4 И ѿтѫрча̀ напре́дъ, и̂ покачѝсе на є̑дна̀ черни́ца, да го ви́ди: защо́то ѿ та́мѡ ще́ше да ми́не.
5 И като дойдѐ Ѿисꙋ́съ на ѻ̂нова̀ мѣ́сто, погледна̀ и̂ видѐ го, и̂ ре́че: Закхе́е, побѫ́рзай та слѣ́знѝ: защо́то дне́сь тре́бꙋва да бѫ́демъ въ твоѝатъ до́мъ.
6 И прибѫ́рза̀ та слѣ́зе, и̂ прїа̀ го съ голѣ́ма ра́дость.
7 И като виде́ха това̀, сѝчки те мѫмре́ха, и̂ гово́реха, защо̀ при человѣ́къ грѣ́шенъ ѿи́де да коидѝса.
8 И застана̀ Закхе́й (пра́въ) и̂ ре́че на Гдⷭ҇а: є̑то, половѝна та ѿ и̂мѣ́нїе то си, Гдⷭ҇и, да́вамъ на сирома́си те: и̂ а̂ко нѣ́комꙋ самь оучинѝлъ ѻ̂бѝда съ нѣ́що, ще да го вѫрнемъ наза́дъ четверокра́тнѡ.
9 И ре́че мꙋ Ѿисꙋ́съ: защо̀ дне́сь бы́дѐ спасе́нїе на то́а до́мъ, защо́то и̂ то́а є̑ сы́нъ Авраа́мовъ:
10 Поне́же Сы́нъ Человѣ́ческїй дойдѐ да потра́си, и̂ да спасѐ загꙋ́бено то.
11 И като слꙋ́шаха ѻ̂нѝ тїа (словеса̀), притꙋрѝ та ре́че и̂ є̑дна̀ прѝтча, защо́то бе́ше блѝзꙋ при Ѿерꙋсалѝмъ, и̂ мы́слеха че ще ѧ̂вїе да се поавѝ ца́рство то Бж҃їе.
12 Ре́че про́чее: человѣ́къ нѣ́кой благоро́денъ ѿи́де въ дале́чна страна̀, да зе́ме за се́бе си ца́рство, и̂ да се вѫрне.
13 И повыка̀ десеть тѐ рабы

свои, и̂ да́де и̂мъ де́сеть мна́сы,
и̂ ре́че и̂мъ: тѫргꙋ́вайте до-
клѐ да до́йдемъ а̂зъ.
14 И̂ гра́ждане те го нена-
ви́деха, и̂ прати́ха посла́нники
слѣ́дъ не́гѡ, и̂ гово́реха: не
ще́ме го да царꙋ́ва надъ на́съ.
15 И̂ като зѐ ца́рство то, и̂
вѫрна́се, ре́че да мꙋ повы́катъ
ѻ̂ны̑а рабы̑, на кои́то бе́ше
да́лъ сребро̀ то, да разꙋмѣ́е,
що є̂ припечали́лъ се́кой въ
тѫрго́вство то си.
16 И̂ дойдѐ пе́рвыо, и̂ ре́че:
господи́не, мна́сь твоѧ̀ придоби̇̀
ї̂о́ще де̑сеть мна́си.
17 И̂ ре́че мꙋ: добрѐ, до́-
брый ра́бе: поне́же въ ма́лко
то си бы́лъ вѣ́ренъ, и̂ма́й
вла́сть надъ де́сеть гра́дове.
18 И̂ дойдѐ и̂ вто́рыо, и̂ ре́че:
господи́не, мна́сь твоѧ̀ припе-
чали̇̀ дрꙋ́ги пе́ть мна́си.
19 И̂ ре́че и̂ не́мꙋ: бѫди и̂ ты̑
властели́нъ надъ пе́ть гра́дове.
20 И̂ дрꙋ́гїо дойдѐ, и̂ ре́че:
господи́не, є̂то твоѧ̀ та мна́сь
коѧ́то бе́хъ вѫрза́лъ въ кѫрпа:
21 Защо́то се бое́хъ ѿ те́бе,
поне́же си человѣ́къ жесто́къ:
зе́маш ѻ̂новà, коѐто не си
тꙋри́лъ, и̂ жне́шъ ѻ̂новà, коѐто
не си сѣ́ѧлъ.
22 И̂ ре́че мꙋ господа́ро мꙋ:
ѿ оу̑стà та ти ще да те сꙋ́-
димъ, лꙋка́вый ра́бе: зна́еше
защо̀ а̂зъ самь человѣ́къ же-
сто́къ, зе́мамъ ѻ̂новà, коѐто
не са́мь ѿстави́лъ, и̂ жнꙋ̀
ѻ̂новà, коѐто не са́мь сѣ́ѧлъ:
23 И̂ защо̀ не да́де сребро̀
то моѐ на тѫрго́вцы те, и̂
като до́йдехъ а̂зъ, ще́хъ да го
зе́мемъ съ ли́хва та;
24 И̂ ре́че на ѻ̂нїа̑ що́то
предстоѧ́ваха та́мѡ: земѐте
ѿ не́гѡ мнась та̀, и̂ да́йте а̂
на ѻ̂ногова кои́то и̂ма десеть
тѐ мна́си.
25 И̂ ре́коха мꙋ: господи́не,
и̂ма де́сеть мна́си:
26 Защо́то ви гово́римъ, че
се́комꙋ кои́то и̂ма, ще да мꙋ
се дадѐ: а̂ ѿ ѻ̂ногова кои́то
не́ма, и̂ що́то и̂ма ще да се
зе́ме ѿ не́гѡ.
27 Но вразѝ те мои̇̀ ѻ̂ны̑а,
кои́то ме не ще́ха да царꙋ́-
вамъ надъ ни́хъ, доведе́те ги
тꙋ́ка, и̂ и̂зсѣче́те предъ ме́не.
28 И̂ като ре́че тїа̑ (словеса̀)
'Іисꙋ́съ, ѿи̂ваше напре́дъ и̂
воска́чꙋвашесе во 'Іерꙋсали́мъ.
29 И̂ като приближѝ до
Виѳсфагїа̑ и̂ Виѳа́нїа, къ гора̀
та коѧ́то се нари́ча Ѳлеѡ́нска,
прати̇̀ два́ма ѿ оу̑ченицы те
си,
30 И̂ ре́че: и̂де́те въ ѿсрѣ́-
щно то село̀: и̂ като вла́зи-
те въ не́го, ще да наме́рите
є̂дно̀ ждребчѐ привѫрзано, на
коѐто ни́кой человѣ́къ ни́кога
не є̂ возсѣдна́лъ: като го
ѿвѫржете, доведе́те ми го.
31 И̂ а̂ко вы попы́та нѣ́кой:
защо̀ го ѿвѫрзꙋ́вате; така̀
да мꙋ рече́те: защо̀ на господа́ратъ
не́говъ тре́бꙋва.
32 И̂ ѿидо́ха пра́тени те,

36 И като чꙋ че замѝнꙋва
народъ, пѝташе що є̑ това̀.
37 И казáха мꙋ, защò 'Іисꙋсъ Назаранѝнъ замѝнꙋва.
38 И выкнà, и̑ рéче: 'Іисꙋсе Сы̀не Давѝдовъ, помѝлꙋй ма.
39 И̑ ѻ̑нїа, що то вѫрвéха на прéдъ, запрещáваха мꙋ, да мѫлкне: а̑ тóй мнóго пóвече вы̀каше: Сы̀не Давѝдовъ, помѝлꙋй ма.
40 И като се запрѐ 'Іисꙋсъ, заповѣдà да го доведáтъ при нéго: и̑ когáто приближѝ до нéго, попытà го,
41 И рéче: що ѝскашъ да ти напрáвимъ; а̑ тóй рéче: Гдⷭ҇и, да проглéднемъ.
42 И̑ 'Іисꙋсъ мꙋ рéче: прогледнѝ: вѣ́ра та твоà те спáсе.
43 И тóа чáсъ прогледнà, и̑ ѝдеше слѣ́дъ нéгѡ и̑ слáвеше Бг҃а, и̑ сѝчки те лю́дїе, като видéха товà, воздáдоха хвалà на Бг҃а.

ГЛАВА ѲІ҃

Й̑ КАТО влѣ́зе, замѝнꙋваше презъ 'Іерїхѡ́нъ.
2 И є̑то, человѣ́къ нѣ́кой, кóйто се и̑менꙋ́ваше Закхéй: и̑ тóй бѣ́ше прѫ́въ на мытарѝте, и̑ бѣ́ше богáтъ.
3 И ѝскаше да вѝди 'Іисꙋса, кóй є̑: и̑ не мóжеше ѿ нарóдатъ, защóто бѣ́ше мáлокъ на вóзрастатъ.
4 И ѿтѫрчà напрéдъ, и̑ покачѝсе на є̑днà чернѝца, да го вѝди: защóто ѿ тáмѡ щéше да мѝне.
5 И като дойдѐ 'Іисꙋсъ на ѻ̑новà мѣ́сто, погледнà и̑ видѐ го, и̑ рéче: Закхéе, побѫ́рзай та слѣ́знѝ: защóто днéсь трéбꙋва да бѫдемъ въ твóйатъ дóмъ.
6 И прибѫ́рзà та слѣ́зе, и̑ прїà го съ голѣ́ма рáдость.
7 И като видéха товà, сѝчки те мѫмреха, и̑ говóреха, защò при человѣ́къ грѣ́шенъ ѿѝде да коидѝса.
8 И застанà Закхéй (прáвъ) и̑ рéче на Гдⷭ҇а: є̑то, половѝна та ѿ и̑мѣ́нїе то си, Гдⷭ҇и, дáвамъ на сиромáси те: и̑ а̑ко нѣ́комꙋ самь оу̑чинѝлъ ѻ̑бѝда съ нѣ́що, ще да го вѫ́рнемъ назáдъ четверокрáтнѡ.
9 И рéче мꙋ 'Іисꙋсъ: защò днéсь бы́дѐ спасéнїе на тóа дóмъ, защóто и̑ тóа є̑ сы̀нъ Авраáмовъ:
10 Понéже Сы̀нъ Человѣ́ческїй дойдѐ да потрáси, и̑ да спасѐ загꙋ́бено то.
11 И като слꙋ́шаха ѻ̑нѝ тїа (словесà), притꙋрѝ та рéче и̑ є̑днà прѝтча, защóто бѣ́ше блѝзꙋ при 'Іерꙋсалѝмъ, и̑ мы́слеха че ще а̑бїе да се появѝ цáрство то Бж҃їе.
12 Рéче прóчее: человѣ́къ нѣ́кой благорóденъ ѿѝде въ далéчна страна̀, да зéме за сéбе си цáрство, и̑ да се вѫрне.
13 И повыкà десеть тѐ рабы̀

свой, и̂ да́де и̂мъ де́сеть мна́сы, и̂ ре́че и̂мъ: тѫрго́вайте доклѐ да до́йдемъ а̑зъ.

14 Я̂ гра́ждане те го ненави́деха, и̂ прати́ха посла́нники слѣ́дъ не́гѡ, и̂ гово́реха: не ще́ме го да царꙋ́ва надъ на́съ.

15 И̂ като зѐ ца́рство то, и̂ вѫрна́се, ре́че да мꙋ повы́катъ ѻ̂ны́а рабы̀, на кои́то бе́ше да́лъ сребро̀ то, да разꙋмѣ́е, що є̑ припечали́лъ се́кой въ тѫрго́вство то си.

16 И̂ дойдѐ пе́рвыо, и̂ ре́че: господи́не, мна́сь твоѧ̀ придоби̑ ї̑още де̑сеть мна́си.

17 И̂ ре́че мꙋ: доврѐ, до́брый ра́бе: поне́же въ ма́лко то си бы́лъ вѣ́ренъ, и̂ма́й вла́сть надъ де́сеть гра́дове.

18 И̂ дойдѐ и̂ вто́рыо, и̂ ре́че: господи́не, мна́сь твоѧ̀ припечали̑ дрꙋ́ги пе́ть мна́си.

19 И̂ ре́че и̂ не́мꙋ: бѫди и̂ ты̀ властели́нъ надъ пе́ть гра́дове.

20 И̂ дрꙋ́гїо дойдѐ, и̂ ре́че: господи́не, є̑то твоѧ̀ та мна́сь ко́ѧто бе́хъ вѫрза́лъ въ кѫрпа:

21 Защо́то се боє́хъ ѿ те́бе, поне́же си человѣ́къ жесто́къ: зе́машъ ѻ̂нова̀, ко́ето не си тꙋри́лъ, и̂ жне́шъ ѻ̂нова̀, ко́ето не си сѣ́ѧлъ.

22 И̂ ре́че мꙋ господа́ро мꙋ: ѿ ꙋ̑ста̀ та ти ще да те сꙋ́димъ, лꙋка́вый ра́бе: зна́еше защо̀ а̑зъ самь человѣ́къ жесто́къ, зе́мамъ ѻ̂нова̀, ко́ето не са́мь ѿстави́лъ, и̂ жнꙋ̀ ѻ̂нова̀, ко́ето не са́мь сѣ́ѧлъ:

23 И̂ защо̀ не да́де сребро̀ то моѐ на тѫрго́вцы те, и̂ като до́йдехъ а̑зъ, ще́хъ да го зе́мемъ съ ли́хва та;

24 И̂ ре́че на̑ ѻ̂ніѧ що то предстоѧ́ваха та́мѡ: земе́те ѿ не́гѡ мнась та̀, и̂ да́йте а̑ на ѻ̂ного́ва ко́йто и̂ма десеть тѐ мна́си.

25 И̂ ре́коха мꙋ: господи́не, и̂ма де́сеть мна́си:

26 Защо́то ви гово́римъ, че се́комꙋ ко́йто и̂ма, ще да мꙋ се дадѐ: а̑ ѿ ѻ̂ного́ва ко́йто не́ма, и̂ що то и̂ма ще да се зе́ме ѿ не́гѡ.

27 Но вразѝ те мои̑ ѻ̂ны́а, кои̑то ме не ще́ха да царꙋ́вамъ надъ ни́хъ, доведе́те ги тꙋ́ка, и̂ и̂зсѣчѐте предъ ме́не.

28 И̂ като ре́че тїѧ (словеса̀) ’Іисꙋ́съ, ѿи̂ваше напре́дъ и̂ воска́чꙋвашесе во ’Іерꙋсали́мъ.

29 И̂ като приближѝ до Виѳсфагі́а и̂ Виѳа́нїа, къ гора̀ та ко́ѧто се нари́ча Ѳлеѡ́нска, прати̑ два́ма ѿ ѹ̑ченицы те си,

30 И̂ ре́че: и̂де́те въ ѿсрѣ́щно то село̀: и̂ като вла́зите въ не́го, ще да наме́рите є̑дно̀ ждребчѐ привѫ́рзано, на ко́ето ни́кой человѣ́къ ни́кога не є̑ возсѣдна́лъ: като го ѿвѫ́ржете, доведе́те ми го.

31 И̂ а̑ко вы попы́та нѣ́кой: защо̀ го ѿвѫрзꙋ́вате; така̀ да мꙋ рече́те: защо̀ на господа́ратъ не́говъ тре́бꙋва.

32 И̂ ѿидо́ха пра́тени те,

и҆ найдо́ха каквото̀ що и҆мъ ре́че.

33 И като ѿвѫрзѹваха ждебчѐ то, ре́коха и҆мъ господа́ре те мѹ: защо̀ ѿвѫрзѹвате жребчѐ то;

34 А҆ ѻ҆ни̇̀ ре́коха: защо̀ господа́ро мѹ го и҆ска.

35 И дове́доха го при І҆исѹ́са: и҆ като нафѫрла́ха дре́хи те си на ждребчѐ то, качи́ха І҆исѹ́са.

36 И като зами́нѹваше то́й, пости́лаха дре́хи те си по пѫтьдтъ.

37 И кога́то приближи̇̀ ве́че до нанадо́лно то на-гора̀ та Ѳлеѡ́нска, начна́ха си́чко то мно́жество оу҆чени́ческо да се ра́дѹватъ, и҆ да хва́лятъ Бг҃а съ голѣ́мъ гла́съ, за си́чки те си́лы, кои́то виде́ха.

38 И гово́реха: благословѣ́нъ ко́йто и҆де ца́рь во и҆ме то Госпо́дне: ми́ръ на небо̀ то, и҆ сла́ва въ вы́шни те.

39 И нѣ́кои Фарі҆се́е ѿ наро́датъ ре́коха мѹ: оу҆чи́телю, запрети̇̀ на оу҆ченицы те си.

40 И҆ ѿговори̇̀ и҆ ре́че и҆мъ: гово́римъ ви, защо̀ а҆ко ті҆а мѫлкнатъ, ка́менѣ те ще да вы́кнатъ.

41 И като приближи̇̀, видѐ градѫтъ, и҆ плака̀ за не́го.

42 И гово́реше: защо̀ а҆ко бы разѹмѣ́лъ и҆ ты̀, понѐ въ то́а де́нь тво́й, ѻ҆ны̀а (ве́щи) ко́йто са къ тво́йатъ ми́ръ: но сега̀ се скры́ха ѿ ѻ҆чи̇̀ те ти:

43 Че ще до́йдатъ дни̇̀ на те́бе, и҆ ще да тѹ́ратъ враговѐ те ти ѡ҆ко́пъ ѻ҆колѡ те́бе, и҆ ще да те ѡ҆биколатъ, и҆ ще да те нати́снатъ ѿ се́каде.

44 И ще да те разва́лятъ до ѡ҆снова́ніе то, и҆ ча́да та твои̇̀ ще да погѹ́батъ, и҆ не ща́тъ да ѡ҆ста́ватъ ка́мень на ка́мень въ те́бе: защо́то не си̇̀ разѹмѣ́лъ вре́ме то на-посѣще́ніе то ти.

45 И влѣ́зе въ це́рква та, и҆ начна̀ да и҆спѫжда ѻ҆ны̀а, кои́то прода́ваха и҆ кѹпѹ́ваха.

46 И гово́реше и҆мъ: пи́сано є҆, до́мъ мо́й до́мъ моли́твенный є҆сть: а҆ вы̀е го направи́хте пеще́ра разбо́йническа.

47 И оу҆чеше ка́та де́нь въ це́рква та: а҆ а҆рхі҆ере́е те и҆ кни́жницы те и҆скаха да го погѹ́батъ, и҆ старѣ́йшины те людски:

48 И не нахо́ждаха що да мѹ напра́ватъ, зощо́то вси̇̀ те люді҆е се дѫржа́ха ѿ кѫдѐ не́гѡ, като го слѹ́шаха.

ГЛАВА К҃.

И҆ бѣ є҆ди́нъ ѿ ѻ҆ны̀а дни̇̀, като оу҆чеше то́й люді҆е то въ це́рква та, и҆ благовѣ́ствѹваше, дойдо́ха при не́го свѧще́нницы те за́еднѡ со ста́рцы те.

2 И ре́коха мѹ, и҆ гово́реха: кажи̇̀ ни съ коѧ̀ вла́сть пра́вишъ ті҆а (ра́боты); и҆ли̇̀ ко́й ти є҆ да́лъ та́а вла́сть;

3 И ѿговорѝ, ѝ рече ѝмъ: ще вы попытамъ ѝ ѧзъ єдно слово: ѝ да ми кажете:
4 Крещенїе то Ѡанново, ѿ небо то ли беше, ѝли ѿ человѣцы те:
5 Ѧ ѻнѝ помышлаваха въ себе си ѝ говореха: защо ѧко речеме, ѿ небо то: ще да речѐ, ѧ защо го не повѣровахте;
6 Ꙗко ли речеме: ѿ человѣцы те: сѝчки те людїе съ каменѣ ще да ны побїатъ: защото беше ѝзвѣстнѡ за Ѡанна, че є пророкъ.
7 И ѿговорѝха: не знаеме ѿ гдѣ є.
8 Ѧ Ѡисусъ ѝмъ рече: нито ѧзъ ви казꙋвамъ съ кои власть стрꙋвамъ тїа (работы).
9 И начна да дꙋма къ народатъ таа прѝтча: человѣкъ нѣкой насадѝ лозѣ, ѝ даде го на работницы да го копаатъ, ѝ ѿѝде си, ѝ нема го много годѝны.
10 И на време то пратѝ (єдного) раба при работницы те, да мꙋ дадатъ ѿ плодѫтъ лозный: ѧ работницы те го бѝха, ѝ ѝспратѝха го празденъ.
11 И паки пратѝ дрꙋгаго раба: ѧ работницы те бѝха ѝ него, ѝ ѿбезчестѝха го, ѝ ѝспратѝха го празденъ.
12 И пакъ пратѝ ѿще ѝ третаго (раба): ѧ ѻнѝ ѝ него като оꙋраниха, ѝспѫдѝха го.
13 И господаро на-лозѣ то рече: що да направимъ; да пратимъ сына моего возлюбленнаго, негли, като го вѝдатъ, ще да се засраматъ.
14 Но работницы те като го видеха, помыслѝха въ себе си, ѝ говореха: тоа є наслѣдникo: єлате да го оꙋбїеме, за да бѫде наше наслѣдїе то мꙋ.
15 И ѝзведоха го вѫнъ ѿ лозѣ то, ѝ оꙋбѝха го. Що ще да направи прочее господаро на-лозѣ то на ѻнїа работницы;
16 Ще дойде, ѝ ще да погꙋби тїа работницы, ѧ лозѣ то ще дадѐ на дрꙋги. Ѝ като чꙋха, рекоха: дано не бѫде (това).
17 Ѧ той като погледна на нѝхъ, рече: що є прочее това пѝсано то: защо каменьатъ когото презрѣха зидатели те, той быдѐ глава на-кющѐ то;
18 Всакой който падне на тоа камыкъ, ще да се строшѝ: ѧ на когото падне той, ще да го сотрїе.
19 И поискаха ѧрхїерее те ѝ книжницы те да тꙋратъ на него рѫцѐ те си: ѝ оꙋбоахасе ѿ народатъ: защото разꙋмѣха че за нѝхъ рече таа прѝтча.
20 И като го ѝзвардѝха, пратѝха навѣтницы, който се притвораваха да са праведни: за да го оꙋловатъ въ нѣкоа рѣчь, та да го предадатъ на

начáлство то, и̂ на власть тà
и̂гéмѡнова.
21 И попытáха го, и̂ рéкоха: оу҆чи́телю, знáеме, че прáвѡ дꙋмашъ и̂ оу҆чишъ, и̂ не глéдашъ на лицѐ, но вои́стиннꙋ Бж҃ї́атъ пѫть оу҆чишъ:
22 Трéбꙋва ли да дáваме дáнокъ нá Кéсарѧ, и̂лѝ нѐ;
23 И като разꙋмѣ̀ лꙋкáвство то и̂мъ, рéче и̂мъ: що ме и̂скꙋшáвате;
24 Покажéте ми є҆ди́нъ динáрь: чі́й ѻ҆́бразъ и̂ма и̂ надписáнїе; ѿговори́ха, и̂ рéкоха: Кéсаревъ.
25 И҆ ї҆исꙋ́съ и̂мъ рéче: ѿдáйте прóчее Кéсаревы те (вéщи) на Кéсарѧ, а҆ Бж҃ї́и те на Бг҃а.
26 И не можéха да мꙋ оу҆лóватъ нéщо въ дꙋ́ма та предъ лю́дїе то: и̂ чꙋ́деха мꙋ се на ѿговóратъ, и̂ мѫлкнáха.
27 И пристѫпи́ха нѣ́кои ѿ Саддꙋкéи те, кóйто говóратъ че не щѐ да бѫде воскресéнїе (на-мéртви те), и̂ попытáха го,
28 И рéкоха: оу҆чи́телю, Мѡѷсéй написà нáмъ, а҆́ко нѣ́комꙋ оу҆мре брáтъ мꙋ кóйто и̂ма женà, и̂ тóй оу҆мре безчáденъ, да зéме брáтъ мꙋ женà тà мꙋ, и̂ да воскреси сѣ́ме то на брáта си.
29 Сéдмь прóчее брáтїѧ бéха: и̂ пéрвыо земà женà, и̂ оу҆мрѐ безчáденъ.
30 И земà втóрыо женà та, и̂ оу҆мрѐ и̂ тóй безчáденъ.
31 И земà ѧ҆ трéтїо: подóбнѣ̀ и̂ седмь тѐ: и̂ не ѿстави́ха чáда, и̂ и̂змрéха.
32 И҆ нáй пóслѣ̀ по си́чки те оу҆мрѐ и̂ женà та.
33 Въ воскресéнїе то прóчее, на котò ѿ ни́хъ ще бѫде женà та; защóто и̂ седми́на та а҆ и̂мáха женà.
34 И ѿговори́ ї҆исꙋ́съ, и̂ рéче и̂мъ: сыновѐ те на-тóѧ вѣ́къ жéнатсе, и̂ за мѫжъ ѿти́ватъ:
35 ’Онїѧ ѻ҆бáче, кóйто ще да се оу҆достóѧтъ да полꙋчатъ ѻ҆́ный вѣ́къ, и̂ воскресéнїе то ѿ мéртвы те, нито се жéнѧтъ, нито за мꙋ́жъ ѿти́ватъ:
36 Нито мóжатъ вéче да оу҆мратъ: защóто са рáвни съ А҆́ггелы те, и̂ сы́нове са Бж҃ї́и, понéже са сы́нове на-воскресéнїе то.
37 И҆ защò воскрéснꙋватъ мéртви те, и̂ Мѡѷсéй го казà при кѫпи́на та, тáмѡ дéто говóри Гóспода Бг҃а Авраáмова, и̂ Бг҃а ’Исаáкова, и̂ Бг҃а ’Ікѡвова.
38 И Бг҃ъ не є҆ на-мéртви те Бг҃ъ, но на-жи́ви те: защóто са си́чки те нéмꙋ жи́ви.
39 И ѿговори́ха нѣ́кои ѿ кни́жницы те, и̂ рéкоха: оу҆чи́телю, добрѐ си рéклъ.
40 И не смѣ́еха вéче да го попы́татъ за ни́що.
41 И рéче и̂мъ: каквѡ̀ говóратъ Хрїстà да є҆ сы́нъ Давíдовъ;

42 Когáто сáмъ тóй Давíдъ въ Ѱалóмска та книга говóри: рéче Гóсподь на Гóспода моегò, сѣдѝ ѿдéсна та ми странà.
43 Доклѐ да тѹ́римъ врази́ те ти подъ нозѐ те твой.
44 Давíдъ прóчее нарѝча го Гóспода: и̂ ка́квѡ мѹ̀ є̑ сы́нъ;
45 И̂ като слѹ́шаше си́чкїо народъ, рéче на ѹ̂ченицы те си:
46 Внимáйте сéке си ѿ кни́жницы те, кóйто и̂скатъ да хóдатъ премени́ни, и̂ ѡ̂бы́чатъ поздравлéнїа та по тóржища та, и̂ да сѣдáтъ на пéрви те мѣстà на собóрища та, и̂ да сѣднѹ́ватъ напрéдъ на вечéри те:
47 Кóйто и̂зи́ждатъ кѫ́щи те на-вдови́цы те, и̂ лицемѣ́рнѡ се мóлатъ простра́ннѡ: ѻ̂ни́ ще да прїи́матъ пò мнóго ѡ̂сѹ́ждéнїе.

ГЛАВА КА.

И̂ КАТО погледнà, Ї́исѹ́съ видѐ богáты те, кóйто фѫрлáха дáрове те си въ церкóвно то сокрóвище.
2 И видѐ и̂ нѣ́коа вдови́ца си́рота, коáто фѫрли́ тáмѡ двѣ̀ а̂сприцы:
3 И рéче: и̂стина ви говóримъ, защò тáа си́рота вдови́ца фѫрли́ нáй мнóго ѿ си́чки те:
4 Защóто си́чки те тїа фѫрли́ха въ дáрове те на Бг҃а ѿ ѻ̂новà що то и̂мъ а̂рти́сѹваше: а̂ тáа ѿ свóа та скѹ́дость си́чкїатъ си и̂мóтъ, що то и̂маше, фѫрли́.
5 И като дѹ́маха нѣ́кои за цéрква та, защò є̑ ѹ̂крáсена съ хѹ́бави кáменѣ, и̂ съ сосѹ́ды, рéче:
6 Тїа що то ги глéдате, щѐ да дóйдатъ дни́, въ кóйто не ще да ѡ̂стáне кáмень на кáмень, кóйто не ще да се разва́ли.
7 И попытáха го, и̂ рéкоха: ѹ̂чи́телю, когà прóчее ще да бѫ́датъ тїа (рáботы); и̂ коѐ є̑ знáменїе то, когáто ще да бѫ́датъ тїа;
8 И̂ тóй рéче: глéдайте хѹ́бавѡ, да се не прелсти́те: защóто мнози́на ще да дóйдатъ въ моѐ то и̂ме, и̂ ще да говóратъ: защò а̂зъ самь: и̂ врéме то приближѝ: да не и̂дете прóчее слѣ̀дъ ни́хъ.
9 И когáто чѹ́ете брáни и̂ размѝрицы, да се не ѹ̂бойте: защóто трéбѹва да бѫ́датъ тїа напрéдъ: но не є̑ ї̂ощe тóа чáсъ скончáнїе то.
10 Тогáва и̂мъ говóреше: защò ще да стáне ꙗ̂зы́къ на ꙗ̂зы́къ, и̂ цáрство на цáрство:
11 И ще да бѫ́датъ трѹ́сове голéми по мѣстà, и̂ глáдове, и̂ мóрове, и̂ страши́лища, и̂ знáменїа голéми ѿ небò то ще бѫ́датъ.
12 И̂ пò напредъ ѿ тїа си́ч-

ки те ще тѹ́ратъ рѫцѐ те си на ва́съ, и҆ ще вы и҆спѫ́датъ, и҆ ще вы преда́ватъ на собо́рища и҆ въ темни́цы, и҆ ще вы во́датъ предъ ца́рове и҆ кнѧ́зове, заради̑ моѐ то и҆́ме.

13 И҆ ще да ви произы́де во свидѣ́телство.

14 Тѹре́те про́чее на сѫрдца̀ та си да се не оу҆чи́те напре́дъ що ще да ѿгова́рате.

15 Защо́то а҆́зъ ще ви да́мъ оу҆ста̀ и҆ премѹ́дрость на ко́то не ща́тъ да мо́жатъ да се сопроти́ватъ, и҆ли̑ да ѿгово́ратъ си́чки те, кои́то ви се проти́ватъ:

16 И҆ ще бѫдете преда́дени и҆ ѿ роди́тели, и҆ ѿ бра́тїа, и҆ ѿ сро́дницы и҆ ѿ прїа́тели: и҆ ще да оу҆бі́атъ нѣ́кои ѿ ва́съ:

17 И҆ ще да сте ненави́дими ѿ си́чки те заради̑ моѐ то и҆́ме.

18 Но влакнѡ̀ ѿ глава̀ та ви нѣщѐ да заги́не.

19 Съ терпѣ́нїе то ва́ше ще да придобі́ете дѹшы̀ те си.

20 И҆ кога́то ви́дите І҆ерѹсали́мъ да є҆ ѡ҆ѕико́ленъ ѿ во́инства, тога́ва разѹмѣ́йте защо̀ є҆ приближи́ло запѹстѣ́нїе то мѹ.

21 Тога́ва, кои́то са въ сре́дъ не́гѡ, да и҆зла́затъ: а҆ кои́то са вѫнъ по села̀ та, да не вла́затъ въ не́го.

22 Защо́то тїа̀ са дни̑ ѿмсти́телни, за да се и҆спѫ́лнатъ си́чки те напи́сани те.

23 И҆ го́рко на непра́здны те и҆ на ѻ҆ны́а, кои́то доа́тъ въ ѻ҆ны́а дни̑: защо́то ще да бѫде голе́ма бѣда̀ на земла̀ та, и҆ голе́мъ гнѣ́въ на тїа̀ лю́дїе.

24 И҆ ще да па́днатъ подъ ѻ҆́стрїе то на-са́бла та, и҆ ще бѫдатъ заплѣне́ни по си́чки те ꙗ҆зы́цы: и҆ І҆ерѹсали́мъ ще да се потѫ́пкова ѿ ꙗ҆зы́цы те, доклѐ да се свѫ́ршатъ времена̀ та на ꙗ҆зы́цы те.

25 И҆ ще да бѫдатъ зна́менїа въ слѫ́нце то и҆ въ мѣ́сецатъ, и҆ въ звѣ́здꙋ те: и҆ тѹга̀ на ꙗ҆зы́цы те съ недоѹмѣ́нїе на земла̀ та, мо́рѐ то като ще да бѹчи̑ стра́шно и҆ ще да и҆гра́е:

26 И҆ ще да оу҆ми́ратъ человѣ́цы те ѿ стра́хъ и҆ ѿ ѡ҆чакѹва́нїе то на-ѻ҆нїа̀ (стра́шны ра́боты) кои́то и҆́датъ на вселе́ннаѧ: защо́то си́лы те небе́сны ще да се покла́татъ.

27 И҆ тога́ва ще да ви́датъ Сы́на человѣ́ческаго да дохо́жда на ѻ҆блацы со си́ла и҆ со сла́ва голе́ма.

28 Ѧ҆ кога́то на́чнатъ да бы́ватъ тїа̀ (ра́боты), подстане́те и҆ повдигне́те си главы̀ те: защо́то се приближа́ва и҆зкавле́нїе то ви.

29 И҆ ре́че-и҆́мъ при́тча: ви́ждте смоко́вница та и҆ си́чки те древеса̀:

30 Кога́то фа́натъ да и҆скарѹ́ватъ листа̀, тога́ва като

гаѣдате, ѿ самосѣбе знаѣте, защо̀ є̑ баи́зꙋ жа́тва та.
31 Така̀ и̑ бы́е, когато ви́дите си́чки те тіа̀ да бы́ватъ, зна́йте защо̀ є̑ баи́зꙋ ца́рство то Бж҃іе.
32 Истина ви гово́римъ, че не щѐ да пре́йде то́а ро́дъ, докаѐ не бж҃датъ си́чки те тіа̀.
33 Небо̀ то и̑ земла̀ та ще да пре́йдатъ, а̑ словесà та мои̑ не ща́тъ да пре́йдатъ.
34 И внима́йте въ се́бе си, да не ѿтегнѣ́тъ нѣ́кога сердца̀ та ви ѿ ѿкаде́ніей, ѿ пі́анство, и̑ ѿ свѣ́тски те попече́нїа, и̑ до́йде нена́данѡ на ва́съ ѻ҆ный де́нь:
35 Защо́то като кло́пка ще да до́йде на си́чки те ѻ҆ны́а кои́то живе́атъ по лицѐ то на-си́чка та земла̀.
36 Бж҃де́те бо́дри про́чее, и̑ на всѧ́ко вре́ме се моле́те да се сподо́бите да оу҆бѣ́гнете ѿ тіа̀ си́чки те, кои́то ще бж҃датъ, и̑ да заста́нете предъ Сы́на человѣ́ческаго.
37 И денà оу҆чеше въ це́рква та: а̑ нощьà и̑зла́зеше та пребыва́еше въ горà та, ко́то се нари́ча Ѳлеѡ́нъ.
38 И си́чки те лю́дїе въ оу҆трина ра́нѡ дохо́ждаха при не́го въ це́рква та, да го слꙋ́шатъ.

ГЛАВА КВ.

И ПРИБЛИЖА́ВАШЕ пра́зднико на-ѻ҆прѣснóцы те ко́и̑то се гово́ри па́сха.
2 И тра́сеха а҆рхїере́е те и̑ кни́жницы те съ како́въ на́чинъ да го оу҆кі́атъ: защо́то се боѣ́ха ѿ наро́датъ.
3 И влѣ́зе Сатанà та въ Ї҆ꙋ́да, ко́и̑то се нари́чаше Ї҆скарїѡ́тъ и̑ бе́ше ѿ числò то надеана́десе те.
4 И ѿи́де та дꙋмà съ а҆рхїере́и те и̑ воеко́ды те какеѡ̀ да и̑мъ го предадѐ,
5 И возрадова́хасе, и̑ согласи́ха да мꙋ дада́тъ сре́бренницы,
6 И ѿбѣщáсе (да го свѫ́рши): и̑ тра́сеше прили́чно вре́ме да и̑мъ го предадѐ безъ наро́дно то смꙋще́нїе.
7 И дойдѐ деньò на-ѻ҆прѣснóцы те, въ ко́и̑то тре́бꙋваше да жертвꙋ́ватъ па́сха та:
8 И прати̑ Петрà и̑ Ї҆ѡа́нна, и̑ ре́че: и̑де́те та ни приготве́те па́сха та, да ꙗ҆де́ме.
9 А҆ ѻ҆ни̑ мꙋ ре́коха: гдѣ̀ и̑скашъ да приго́твиме;
10 А҆ то́и̑ и̑мъ ре́че: є̑то, щомъ влѣ́зете вы́е въ градѫ̀тъ, ще вы сре́щине человѣ́къ, ко́и̑то но́си въ сто́мна водà: и̑де́те по не́го до кѫ́ща та въ ко́то ще влѣ́зе.
11 И рече́те на домаки́натъ: оу҆чи́тельо ти гово́ри, гдѣ̀ є̑ вита́ница та, гдѣ̀то ще ꙗ҆мъ па́сха та съ оу҆ченицы те си;
12 И то́и̑ ще ви пока́же го́рница голѣ́ма по́стлана: та́мѡ приготве́те.
13 И като ѿидо́ха, наме-

рѝха каквóто ѝмъ рéче: ѝ приготвѝха пáсха та.
14 И когáто дойдѐ часò, сѣднà (тóй) ѝ дванáдесе те апóстоли съ нéго.
15 И рéче ѝмъ: съ голѣ́мо желáнїе пожелáхъ да ꙗ́мъ съ вáсъ тáꙗ пáсха, доклѐ не сáмь прїáлъ мꙋ́ки те.
16 Защóто ви говóримъ, че ѿ тꙋ́ка на тáмъ нéма да ꙗ́мъ веке ѿ нéꙗ, доклѐ да се свѫ́рши въ цáрство то Бж҃їе.
17 И като земà чáша та, возблагодарѝ, ѝ рéче: земéте тáꙗ (чáша) ѝ раздѣлéте си ѧ̀:
18 Защóто ви говóримъ, че нéма да пїемъ ѿ плодѫ́тъ лóзный, доклѐ да дóйде цáрство то Бж҃їе.
19 И земà ѝ хлѣ́бъ, ѝ като воздáде благодарéнїе, преломѝ го, ѝ дáде ѝмъ, ѝ рéче: товà є̑ тѣ́ло то моѐ, коéто се дáва за вáсъ: товà творéте за моѐ воспоминáнїе.
20 Подóбнѡ земà ѝ чáша та, ѝ дáде ѝмъ пóслѣ по вечéра та, ѝ рéче: тáꙗ чáша є̑ нóвыо завѣ́тъ съ моѧ̀ та кровь, коѧ́то се пролѝва за вáсъ.
21 Обáче є̑то рѫ́кà та наѻ̑ногóва кóйто ме предáва съ мéне є̑ на трапéза та.
22 И Сы́нъ ѹ̑во человѣ́ческїй ѿѝва, каквóто є̑ ѡ̑предѣлéно: но гóрко на ѻ̑ногóва человѣ́ка чрезъ когóто се предáва.
23 Ѧ̀ ѻ̑нѝ начнáха да ѝздѝрꙋ́ватъ по междꙋ̀ си, кóй ли да є̑ тóꙗ, ѿто ще да стóри товà.
24 И бы́дѐ прѣ́нїе въ нѝхъ, кóй ли ѿ нѝхъ є̑ пò голѣ́мъ.
25 Ѧ̀ Ѝисꙋ́съ ѝмъ рéче: цáрове те на-ꙗ̑зы́цы те господствꙋ́ватъ надъ нѝхъ: ѝ ѻ̑нїꙗ ѿто ѝмъ властꙋ́ватъ нарѝчатсе благодѣ́тели.
26 Ѧ̀ вы́е не стѐ такà, но пò голѣ́мыо междꙋ̀ вáсъ, да бѫ́де като пò мáлкїо: ѝ старѣ́йшина та като слꙋгà та.
27 Защóто кóй є̑ пò голѣ́мъ, тóꙗ ли ѿто сѣдѝ, ѝли тóꙗ ѿто слꙋгꙋ́ва; не є̑ ли пò голѣ́мъ тóꙗ ѿто сѣдѝ; но ѧ̀зъ самь по междꙋ̀ вáсъ като є̑дѝнъ ѿто слꙋгꙋ́ва.
28 Ѧ̀ вы́е сте ѻ̑нїꙗ кóйто сте бы́лѝ зáедно съ мéне въ мои́ те напáсти:
29 И каквóто Ѡтéцъ мóй завѣ́щà мéне цáрство то, тáкѡ ѝ ѧ̀зъ го завѣ́щáвамъ вáмъ:
30 Да ꙗ̑дéте ѝ да пїéте на трапéза та ми въ цáрство то моѐ: ѝ да сéднете на престóлы да сꙋ́дите дванáдесеть те колѣ́на Ѝсрáилеви.
31 И рéче Гдⷭ҇ь: Сїмѡне, Сїмѡне, є̑то Сатанà та прóси вáсъ да вы сѣ́е като пшени́ца:
32 Ѧ̀ ѧ̀зъ сѧ молѝхъ за тéбе да не ѿскꙋ́дѣе вѣ́ра та ти: ѝ ты нѣ́кога когáто се вѫ́рнѣшъ, ѹ̑твердѝ брáтїꙗ та твои́.
33 Ѧ̀ Пéтръ мꙋ рéче: Гдⷭ҇и,

готовъ самь съ тебе да йдемъ
й въ темница й на смерть.
34 А той мѹ рече: говорим ти Петре: зашо нещѐ
да попее пѣтело днесь доклѐ
се не ѿфжрлишъ ѿ мене три
пѫти че ме не знаешъ.
35 И рече имъ: когато вы
пратихъ безъ влагалище, й
безъ торба, й безъ ботѹшы,
да ли се лишихте ѿ нѣшо; а
они мѹ рекоха: ѿ нишо.
36 Рече имъ прочее: но сега
който има влагалище, да го
земе: подобнѣ й който има
торба, да а земе: а който си
нема ножъ, да си продадѐ дреха
та, й да си кѹпи ножъ.
37 Зашото ви говоримъ: че
ѿще това писано то требѹва
да се свѫрши на мене: шото го-
вори, зашо й съ беззаконни те
се вмѣний: зашото ѻнова шото
є писано за мене има конецъ.
38 А они рекоха: Гди,
єто тѹка (имаме) два ножа, а
той имъ рече: доволно є.
39 И излѣзе вѫнъ, й ѿиде
по ѻбычаю въ гора та єлеѡнска,
й йдеха слѣдъ негѡ й
ѹченицы те мѹ.
40 И като ѿиде на мѣсто
то, рече имъ: молетесе да не
паднете въ бѣда.
41 А самси ѿстѫпи ѿ нихъ
колкото єдно каменно фѫрлан-
ѣ, й като преклони колѣна
та си, молешесе.
42 И говореше: Ѡче, ако
йзволавашъ да ме замѝнешъ
съ та ча́ша: ѻбаче не моа
та воля, но твоа та да бѫде.
43 Й явимѹсе Аггелъ ѿ небо
то, който го ѹкрѣпляваше.
44 И понеже быдѐ въ големо
ѹтѣснение по цврѫстѡ се мо-
леше й быдѐ поть та негова
като капка кръвь, коато капе
на земля та.
45 И като стана ѿ молитва
та, дойдѐ при ѹченицы те
си, й найдѐ ги че спаватъ ѿ
печаль:
46 И рече имъ: зашо спи-
те; станете, молетесе, да не
влѣзете въ напасть.
47 И ѿще като дѹмаше той,
єто дойдѐ народъ, й ѻный
шото се наричаше Іѹда, єдинъ
ѿ дванадесе те, йдеше предъ
нихъ, й приближисе при Іи-
сѹса да го цѣлѹва (зашото
това знамение имъ беше далъ:
когото цѣлѹвамъ, той є).
48 А Іисѹсъ мѹ рече: Іѹдо,
съ цѣлованіе ли предавашъ
Сына человѣческаго;
49 И като видеха ѻнія кой-
то беха ѻколѡ негѡ що щѐ
да бѫде, рекоха мѹ: Гди, да
ѹдариме ли съ ножатъ;
50 И ѹдари єдинъ нѣкой
ѿ нихъ архіереовыатъ ратъ, й
ѿрѣза мѹ десно то ѹхо.
51 И ѿговори Іисѹсъ, й рече:
ѿставете, стига до тѹка, й
пофана ѹхо то мѹ, й исцѣли
го.
52 И рече Іисѹсъ на архіереи
те, й на воеводы те церковни,

и҆ на ста́рцы те, кои́то бе́ха
дошлѝ на вра́жъ не́гѡ: като
на разбо́йника ли и҆зле́зохте
съ ѻ҆ро́ѫжіе, и҆ съ тоа́ги да ме
фа́нете;
53 Ка́та де́нь бе́хъ съ ва́съ
въ це́рква та и҆ не простре́хте
ра́ѫцѣ те си на ме́не: но товà
є҆ вре́ме то ва́ше, и҆ власть тà
те́мна.
54 И́ като го фанáха, за-
ве́доха го и҆ вове́доха го въ
дво́ратъ а҆рхіере́овъ, и҆ Пе́тръ
и҆де́ше слѣ́дъ не́гѡ ѿ дале́че.
55 И́ накла́доха ѻ҆гнь на
сре́дъ дво́ратъ, и҆ като седе́ха
ѻ҆нѝ за́еднѡ, седе́ше и҆ Пе́тръ
по́ средъ ни́хъ.
56 И҆ като го видѣ̀ є҆днà ра-
бы́ня че седе́ше при ѻ҆гнь̀ватъ,
поглѣ́днà на не́го, и҆ ре́че:
и҆ то́я бе́ше съ не́го.
57 А҆ Пе́тръ се ѿфѫрлѝ ѿ
не́гѡ, и҆ ре́че: же́но, не зна́мъ
го.
58 И́ по ма́лко вре́ме, видѣ̀
го дрꙋ́гъ, и҆ ре́че: и҆ ты́ си ѿ
ни́хъ, а҆ Пе́тръ ре́че: человѣ́че,
не са́мь.
59 И́ като замина̀ ко́лко
є҆ди́нъ ча́съ, дрꙋ́гъ нѣ́кой на-
здра́вѡ се дѫржѣ́ше, и҆ гово́-
реше: вои́стиннꙋ и҆ то́я бе́ше
съ не́го: защо́то є҆ Галілѣ́а-
нинъ.
60 И́ ре́че Пе́тръ: человѣ́че,
не зна́мъ що гово́ришъ, и҆ а҆́бїе,
като і҆о́ще дꙋ́маше то́й товà,
и҆ пѣте́ло попѣ̀.
61 І҆ ѡ҆бѫрна́се Гдⷭ҇ь та по-
глѣда̀ на Петрà: и҆ смыслѝ
Пе́тръ сло́во то Господне, как-
во́то що мꙋ ре́че: защо̀ до-
клѐ не попе́е пѣте́ло, ще
да се ѿфѫрлишъ ѿ ме́не три̑
пѫти.
62 И́ и҆зле́зе вѫнъ (Пе́тръ)
и҆ плакà го́ркѡ.
63 А҆ ѻ҆ні́я мꙋ́жіе кои́то дѫр-
жѣ́ха І҆исꙋ́са, рꙋга́еха мꙋ се и҆
бі́еха го:
64 И́ като го покры́ха, бі́еха
го по лицѐ то и҆ пы́таха го,
и҆ гово́реха: проро́чествꙋвай,
ко́й є҆ що́то те ѹ҆дарѝ;
65 И́ дрꙋ́ги мно́го хꙋлы̀ го-
во́реха на вра́жъ не́го.
66 И́ като сѫмнà, собра́хасе
ста́рцы те, и҆ заве́доха го на
собо́ратъ свой.
67 И́ гово́реха мꙋ: кажѝ ни,
а҆́ко си ты̀ Хрїсто́съ; и҆ ре́че
и҆́мъ: а҆́ко ви ка́жемъ, не ще
да повѣ́рꙋвате:
68 И́ а҆́ко вы̀ попы́тамъ, не
ще да ми ѿгово́рите нито ще
да ме пꙋ́стите.
69 Ѿ сегà на та́мъ Сы́нъ
человѣ́ческїй ще да сѣдѝ ѿ
де́сна та страна̀ на-си́ла та
Бж҃їа.
70 И́ си́чки те ре́коха: ты̀
ли си про́чее Сы́нъ Бж҃їй; а҆
то́й ре́че: вы́е гово́рите че
самь а҆́зъ.
71 А҆ ѻ҆нѝ ре́коха: що ни
тре́бꙋва і҆о́ще свидѣ́телство;
ні́е самѝ чꙋ́хме ѿ ѹ҆стà
та мꙋ.

ГЛАВА КГ.

Й КАТО стана̀ си́чко то мно́жество 'Ізде́йско, заве́доха го кодъ Пїла́та.
2 И начна́ха да го клеве́татъ, и̂ да гово́ратъ: наме́рихме того́ва че развраща́ва на́шїатъ наро́дъ, и̂ возбрана́ва да да́ватъ да́нокъ на Ке́сара, и̂ гово́ри се́беси че є҆ Хрїсто́съ ца́рь.
3 А̂ Пїла́тъ го попыта̀, и̂ ре́че: ты̀ ли си ца́рь 'Ізде́йскїй; а̂ 'Іисѹ́съ говорѝ, и̂ ре́че мѹ: ты́ гово́ришъ.
4 А̂ Пїла́тъ ре́че на а̂рхїере́и те и̂ на наро́датъ; а҆́зъ не нахо́ждамъ ни́коѧ вина̀ въ то́ѧ человѣ́къ.
5 Но ѻ҆ни̂ се дѫржа́ха цвржствѡ, и̂ гово́реха: че развраща́ва лю́дїе то, защо́то оу́чи по си́чка та 'Ізде́а, като є҆ начна́лъ ѿ Галїле́а дори̂ до тѹ́ка.
6 А̂ Пїла́тъ като чѹ̀ Галїле́а, попыта̀: да ли̂ є҆ человѣ́къ Галїле́анинъ:
7 И като разѹмѣ̀, защо̀ є҆ ѿ держа́ва та и̂рѡдова, прати̂ го при ѿ̈Ирѡда, ко́йто бе́ше и̂ то́й въ 'Іерѹсали́мъ въ ѻ҆ны̑ѧ дни̂.
8 А̂ ѿ̈Ирѡдъ като видѐ 'Іисѹ́са, зарадова́се мно́гѡ: защо́то желе́аше ѿ мно́гѡ вре́ме да го ви́ди, поне́же слѹ́шаше мно́гѡ (ра́боты) за не́го: и̂ надѣ́ешесе да ви́ди нѣ́кое зна́менїе да бѫде ѿ не́гѡ.
9 И пы́таше го съ мно́го словеса̀: а̂ то́й мѹ не ѿгова́раше ни́що.
10 И а̂рхїере́и те и̂ кни́жницы те стое́ха та го клеве́теха цвржствѡ.
11 И като го оу́корѝ ѿ̈Ирѡдъ съ во́ины те си, и̂ порѹга́мѹсе, ѡ҆блѣ́че го въ свѣ́тла дре́ха, и̂ прати̂ го па́ки кодъ Пїла́та.
12 И бы́доха прїа́тели ѿ̈Ирѡдъ и̂ Пїла́тъ въ то́а де́нь є҆ди́нъ дрѹ́гимѹ: защо́то по̀ напре́дъ и̂маха вражда̀ по междѹ̀ си.
13 А̂ Пїла́тъ като свыка̀ а̂рхїере́и те и̂ кна́зи те и̂ наро́датъ,
14 Ре́че и̂мъ: дове́дохте ми того́ва человѣ́ка, и̂ гово́рите че развраща́ва наро́датъ: и̂ є҆то а҆́зъ предъ ва́съ го и̂спыта́хъ, и̂ ни є҆дна̀ вина̀ не нахо́ждамъ въ того́ва человѣ́ка що̀то на не́го клеве́тите:
15 Но нито ѿ̈Ирѡдъ: защо́то а҆́зъ наро́чнѡ вы прати́хъ при не́го, и̂ є҆то ни́що не мѹ є҆ направи́лъ досто́йно за сме́рть.
16 Ще да го нака́жемъ про́чее, и̂ ще да го пѹ́стимъ.
17 Имаше и̂ нѹ́жда да и̂мъ ѿпѹ́ща по є҆ди́нъ затво́ренъ на се́кой пра́здникъ.
18 И си́чкїо наро́дъ и̂звыка̀, и̂ гово́реха: земѝ того́ва ѿ тѹ́ка, а̂ ѿпѹстнѝ на́мъ Вара́вва:
19 Ко́йто бе́ше фѫрленъ въ темни́ца та за нѣ́кой бѹ́нтъ

що то стана̀ въ градѫтъ, и҆ оу҆бі́йство.
20 И па́ки выкна̀ Пїла́тъ и҆ йскаше да ѿпꙋ́сти І҆и҃са.
21 А҆ ѻ҆ни̇̀ вы́каха и҆ гово́реха: распни̇̀, распни̇̀ го.
22 А҆ Пїла́тъ тре́ти пѫть и҆мъ ре́че: а҆ какво̀ зло̀ є҆ сотвори́лъ то́а (человѣ́къ); а҆зъ не наме́рихъ въ не́го ни́що досто́йно за сме́рть: да го нака́жемъ про́чее, и҆ да го ѿпꙋ́стимъ.
23 А҆ ѻ҆ни̇̀ нале́гаха цвръстѡ съ голѣ́ми гла́сове, и҆ йскаха го на распа́тїе, и҆ надви́ваха ни́хни те гла́сове, и҆ а҆рхїере́йски те.
24 А҆ Пїла́тъ соизволи̇̀ да бѫде проше́нїе то и҆мъ.
25 И ѿпꙋсти̇̀ и҆мъ ѻ҆ного́ва, кого́то йскаха, ко́йто бе́ше фѫрленъ въ темни́ца та за бꙋ́нтъ и҆ за оу҆бі́йство: а҆ І҆и҃са и҆мъ преда́де на во́ля та.
26 И като го пове́доха, фана́ха нѣ́кого Сі́мѡна Кѵрїне́анина, ко́йто и҆де́ше ѿ село̀ то и҆ натовари́ха мꙋ кръстатъ, да го но́си слѣ́дъ І҆и҃са.
27 И҆ и҆де́ха слѣ́дъ не́гѡ мно́гое мно́жество лю́дїе: и҆ жены̀, ко́йто и҆ пла́чеха, и҆ жа́леха за не́го.
28 А҆ І҆и҃съ като се ѡ҆бѫрна̀ камъ ни́хъ, ре́че: дщери̇̀ І҆ерꙋсали́мски, не плаче́те за ме́не, но за се́бе си плаче́те, и҆ за ча́да та си.
29 Защо́то, є҆то и҆да́тъ дни̇̀, въ ко́йто ще рече́тъ: блаже́ны непло́дны те, и҆ оу҆тро́бы те ко́йто не са̀ роди́ли, и҆ цы́цы те, ко́йто не са̀ дои́ли.
30 Тога́ва ще да на́чнатъ да гово́ратъ на горы̀ те, падне́те на на́съ: и҆ на планины̀ те, покры́йте ны.
31 Защо́то а҆ко въ сꙋро́во то дѫрво пра́ватъ тїа (злины̀), а҆ въ сꙋ́хо то що щѐ да бѫде;
32 И во́деха и҆ дрꙋ́ги два́ма злодѣ́и съ не́го, да ги оу҆бі́атъ.
33 И като дойдо́ха на мѣ́сто то, коѐто се нари́ча ло́бное (мѣ́сто), та́мѡ го распе́ха, и҆ злодѣ́и те, є҆дного̀ ѿ де́сна та страна̀, а҆ дрꙋ́гиго ѿ лѣ́ва та.
34 А҆ І҆и҃съ гово́реше: Ѻ҆тче, прости̇̀ и҆мъ, защо́то не зна́атъ що пра́ватъ, и҆ като раздѣли́ха дре́хи те мꙋ, фѫрли́ха жре́бїй.
35 И стое́ха лю́дїе то та гле́даха: и҆ за́еднѡ съ ни́хъ и҆ кна́зи те мꙋ се рꙋга́еха, и҆ гово́реха: дрꙋ́ги и҆збави̇̀: не́ка и҆збави̇̀ и҆ се́бе си, а҆ко є҆ (то́й) Хрїсто́съ и҆збра́нный Бж҃їй.
36 И҆ рꙋга́еха мꙋ се и҆ во́ини те, поне́же приближа́ваха при не́го, и҆ прино́сеха мꙋ ѻ҆цѣ́тъ.
37 И гово́реха: а҆ко си ты̀ ца́рь І҆сра́илевъ, и҆збави̇̀ се́бе си.
38 И бе́ше и҆ надписа́нїе (надъ не́го) напи́сано съ писмена̀ Є҆лински и҆ Ри́мски и҆ Є҆вре́йски: ТОА҆ Є҆ ЦАРЬ І҆ѴДЕ҆ИСКІЙ.

39 И ѥдинъ ѿ ѡвѣсени те
злодѣи хꙋлеше го и говореше:
ако си ты Христосъ, избави
себе си и насъ.
40 А дрꙋгїо ѿговори и оу-
кораваше го, и говореше: не
бойшъ ли се ты Бга, като си
съ това исто то ѡсꙋждѣнъ:
41 И нїе оубо праведнѡ (се
мѫчиме): зашото воспрїи-
маме достойны те (запаты)
споредъ наши те дѣла: а тоа
ни ѥдно зло не ѥ сотворилъ.
42 И говореше на Ісꙋса:
смысли ме Господи, когато
дойдешъ въ царство то си.
43 И рече мꙋ Ісꙋсъ: истина
ти говоримъ, днесь ще бѫдешъ
заедно съ мене въ рай.
44 И беше близꙋ шестый
часъ (ѿ деньѫтъ), и быдѣ
темнота по сичка та земла,
до деветыа часъ:
45 И помѫркна слѫнце то,
и завѣса та церковна се раз-
дра по средъ.
46 А Ісꙋсъ извыка съ го-
лемъ гласъ, и рече: Ѻтче, въ
рѫцѣ те твой предавамъ дꙋхъ
мой: и като рече тїа (дꙋмы),
издѫхна.
47 А сотнико като видѣ
ѻнова що то быдѣ, прославѝ
Бга, и говореше: воистинꙋ
тоа человѣкъ беше праведенъ.
48 И сички те народи, кой-
то беха дошли (тамѡ) да гле-
датъ, като гледаха ѻны (ра-
боты) що бываха, оударе-
хасе по грѫди те, и се
врѫщаха.
49 И стоеха сички те не-
гови познаницы ѿ дале́че,
и жены, кой то ходеха слѣдъ
негѡ ѿ Галїлеа, и гледаха
тїа (работы).
50 И ѥто, мꙋжъ име то мꙋ
Іѡсифъ, человѣкъ добръ и
праведенъ, кой то беше со-
вѣтникъ,
51 Той не беше пристанал
на совѣтатъ и на работа та
имъ, кой то беше ѿ Арїмаѳеа
градъ Іꙋдейскїй: и чакаше и
той (съ надѣжда) царство то
Бжїе:
52 Той ѿиде при Пїлата, и
поиска тѣло то Ісꙋсово.
53 И като го свали (ѿ крѫ-
статъ) ѡвви го съ плащаница,
и тꙋрѝ въ ѥдинъ гробъ изсѣ-
ченъ, въ кой то не беше тꙋ-
ренъ никой никога.
54 И той день беше пятокъ,
и оусѫмнаваше сꙋбꙋта та.
55 И послѣдꙋваха и жены,
кой то беха дошли съ него ѿ
Галїлеа, и видеха гробатъ, и
каквѡ се тꙋрна тѣло то мꙋ
(тамѡ).
56 И като се вѫрнаха при-
готвиха ароматы, и мѵро:
и оумѫлчаха въ сꙋбꙋта та
споредъ заповѣдь та (за-
конна).

ГЛАВА КД.

И въ первыатъ день сед-
мични, многѡ рано дойдоха

на гро́бать и҆ но́сеха мѵ́рїсмы̀ те, кои́то бе́ха приготви́ли: и҆ дрꙋ́ги нѣ́кои (жены̀) съ ни́хъ.
2 И намериха ка́мыкать ѿвале́нъ ѿ гро́бать.
3 И като влѣ́зоха внѣ́тре, не найдо́ха тѣ́ло то на-Гдⷭ҇а Ї҆исꙋ́са.
4 И като се чꙋ́деха ѻ҆ны̀ за товà (нѣ́що), є҆́то двà мѫ́жа застана́ха предъ ни́хъ со свѣ́тлы дре́хи.
5 И като се ѹ҆плаши́ха ѻ҆ны̀, и҆ преклони́ха си лица̀ та на землà та, ре́коха и҆мъ: защо̀ тра́сите жи́выатъ съ ме́ртвы те;
6 Не є҆́ тꙋ́ка, но воскреснà, смысле́те (ѻ҆новà) що ви ре́че кога́то і҆о́ще бе́ше въ Галїле́а.
7 И гово́реше: защо̀ тре́бꙋва Сы́нъ человѣ́ческїй да бѫ́де преда́денъ въ рѫцѣ̀ те на-грѣ́шни те человѣ́цы, и҆ да бѫ́де ра́спнатъ и҆ въ тре́тїатъ де́нь да воскре́сне.
8 И смысли́ха не́говы те дꙋ́мы.
9 И като се вѫрна́ха ѿ гро́бать, приказа́ха си́чки те тїѧ (ра́боты) на двана́десе те и҆ на си́чки те дрꙋ́ги те.
10 И бе́ха Магдали́на Марі́а, и҆ Ї҆ѡа́нна, и҆ Марі́а Ї҆а́кѡвова, и҆ дрꙋ́ги те съ ни́хъ, кои́то ка́зꙋваха на а҆по́столи те тїѧ (ра́боты).
11 И а҆ви́хасе предъ ни́хъ като лѫжà дꙋ́мы те и҆мъ, и҆ не повѣрова́ха и҆мъ.
12 А҆ Пе́тръ стана̀ и҆ ѿтѫрчà на гро́бать, и҆ като надникнà видѐ дре́хи те че лежа́тъ са́мы: и҆ вѫрна́се наза́дъ, и҆ чꙋ́дешесе въ се́бе си за ѻ҆новà що̀то бы́дѐ.
13 И є҆́то два́ма ѿ ни́хъ ѿи́ваха въ то́ѧ де́нь на нѣ́кое селѡ̀, коѐто бе́ше дале́че ѿ Ї҆ерꙋсали́мъ шестдеса́ть ста́дїй, и҆́ме то мꙋ Ѥ҆ммаꙋ́съ:
14 И ѻ҆нѝ се разгова́раха по междꙋ̀ си за си́чки те тїѧ (ра́боты) що̀то се слꙋчи́ха.
15 И като се разгова́раха и҆ пы́тахасе, и҆ самсѝ Ї҆исꙋ́съ се приближѝ, и҆ и҆́деше съ ни́хъ:
16 И ѻ҆чѝ те и҆мъ се ѹ҆дѫржа́ваха да го не позна́ватъ.
17 И ре́че и҆мъ: каквѝ са тїѧ словеса̀, за кои́то се пы́тате є҆ди́нъ дрꙋ́гиго като вѫрви́те и҆ ѹ҆хи́лни сте;
18 И ѿговорѝ є҆ди́нъ, и҆́ме то мꙋ Клеѡ́па, и҆ ре́че мꙋ: ты̀ ли си са́мъ стра́ненъ во Ї҆ерꙋсали́мъ и҆ не сѝ разꙋмѣ́лъ ѻ҆ны́ѧ (ра́боты) кои́то бы́доха въ не́го тїѧ дни̇̀;
19 И ре́че и҆мъ: кой; а҆ ѻ҆нѝ мꙋ ре́коха: ѻ҆ны́ѧ що̀то бы́доха за Ї҆исꙋ́са Назарани́на ко́йто бы́дѐ мꙋ́жъ проро́къ, си́ленъ съ дѣ́ло и҆ съ сло́во предъ Бг҃а, и҆ предъ си́чки те лю́дїе.
20 И каквѐ го преда́доха а҆рхїере́и те и҆ кна́зи те на́ши на ѡ҆сꙋжде́нїе сме́ртно, и҆ распе́ха го.

21 Я́ ніе се надѣ́хме защо̀ є̑ то́й ѻ҆ны́й, ко́йто ще да и҆зба́ви І҆сра́иля: но со си́чки те тіа̑, тре́тій де́нь є̑ то́а дне́сь, ѿ каквото́ бы́до́ха тіа̑ (ра́боты).

22 Но и҆ нѣ́кои жены̀ ѿ на́ши те ѹ҆жаси́ха ны, ко́йто ѿидо́ха ра́нѡ на гро́бать:

23 И ка́то не наме́риха тѣ́ло то мѹ, дойдо́ха та каза́ха, защо̀ и҆ А҆́ггли виде́ли, ко́йто говори́ли че є̑ жи́въ.

24 И҆ ѿидо́ха нѣ́кои ѿ на́ши те (дрѹжи́на) на гро́бать, и҆ найдо́ха така̀, каквото́ и҆ жены̀ те ре́коха, а҆ самагѡ̀ не́го не виде́ха.

25 Я́ то́й и҆мъ ре́че: ѿ безѹ́мніи и҆ заба́вніи со сѫрдцѐ то за да вѣ́ровате за си́чки те ѻ҆ны́а (ра́боты), ко́йто са рекли̇̀ проро́цы те.

26 Не тіа̑ ли (страда́ніа) тре́бѹваше да пострада́ Хрїсто́съ, и҆ да влѣ́зе въ сла́ва та си;

27 И ка́то начна̀ ѿ Мѡѷсе́а и҆ ѿ си́чки те проро́цы, ска́зѹваше и҆мъ ѿ си́чки те писа́ніа, ко́йто са (пи́сани) заради̇̀ не́го.

28 И приближи́ха до село̀ то въ коє́то ѿи́ваха, а҆ то́й се пра́веше че ѿи́ва по̀ на дале́че.

29 И понѹжда́ваха го и҆ гово́реха: преноще́вай съ на́съ, защо́то се є̑ приквечери́ло, и҆ преминалсе є̑ деньо̀, и҆ влѣ́зе съ ни́хъ да преноще́ва.

30 И ка́то седна̀ съ ни́хъ, земà хлѣ́бъ, и҆ блаво́словѝ го, и҆ преломѝ, и҆ да́ваше и҆мъ.

31 Я́ ни́мъ се ѿвори́ха тога́ва ѻ҆чѝ те, и҆ позна́ха го: а҆ то́й бы́дѐ невѝдимъ тога́ва ѿ ни́хъ.

32 И ре́коха по междѹ́ си: не горе́ше ли сѫрдцѐ то на́ше въ на́съ, кога́то гово́реше на́мъ по пѫтьатъ и҆ ска́зѹваше ни пи́са́ніа та.

33 И стана́ха то́а ча́съ, и҆ вѫрна́хасе во І҆ерѹсали́мъ, и҆ найдо́ха со́брани є̑дина́десе те, и҆ дрѹ́ги те ко́йто бе́ха съ ни́хъ,

34 Ко́йто гово́реха: защо̀ вои́стинну воскресна̀ Гдь, и҆ ꙗ҆ви́се Сі́мѡнѹ.

35 И҆ ѻ҆ни̇̀ каза́ха ѻ҆ны́а (ра́боты) що́то бы́до́ха по пѫтьатъ: и҆ каквѡ̀ го позна́ха кога́то прело́мѹваше хлѣ́бать.

36 И ка́то гово́реха ѻ҆ни̇̀ тіа̑ (дѹ́мы), самсѝ І҆исѹ́съ застана̀ предъ ни́хъ, и҆ ре́че и҆мъ: ми́ръ ва́мъ.

37 И ѹ҆боа́хасе мно́го и҆ растреперáхасе ѿ стра́хъ, и҆ чи́неше и҆мъ се че гле́дать дѹ́хъ.

38 И ре́че и҆мъ: защо̀ сте смѹще́ни; и҆ защо̀ вла́зать помышле́ніа въ сѫрдца̀ та ви;

39 Ви́ждьте ми рѫцѐ те и҆ нозѐ те, че самь и҆́стый а҆́зъ. Пофане́те ме и҆ ви́ждьте защо̀ дѹ́хъ пло́ть и҆ ко́сти не́ма как-

во́то що ви́дите ме́не да
и́мамъ.
40 И като ре́че това̀, по-
каза̀ и́мъ ржцѐ те и҆ нозѐ те.
41 И поне́же не вѣрꙋ́ваха
і҆о́ще ѿ ра́дость, и҆ чꙋ́дехасе,
ре́че и́мъ: и́мате ли нѣ́що за
ꙗ҆де́нѣ тꙋ́ка:
42 А҆ ѻ҆ни́ мꙋ да́доха є҆дно̀
парчѐ ѿ ры́ба пе́чена, и҆ ѿ
пче́лы со́тъ.
43 И земà та ꙗ҆де предъ
ни́хъ.
44 И ре́че и́мъ: ті́а са ѻ҆ні́а
(словеса̀) кои́то ви дꙋ́махъ
кога́то і҆о́ще бѣ́хъ съ ва́съ,
защо̀ тре́бꙋва да се свѫ́ршатъ
си́чки те ѻ҆ні́а (проро́чества)
що́то са напи́сани въ зако́натъ
Мѡѷсе́овъ и҆ въ проро́цы те,
и҆ въ Ѱалмы̀ те (Даві́довы)
за ме́не.
45 Тога́ва и́мъ ѿвори̇ оу̇-
мѫтъ да разꙋмѣ́ятъ писа́ніа
та:
46 И ре́че и́мъ: защо̀ така̀
є҆ пи́сано, и҆ така̀ тре́бꙋваше да
постра́да Хрїсто́съ, и҆ въ тре́-
тїатъ де́нь да воскре́сне ѿ
ме́ртвы те.
47 И да се проповѣ́да въ не́-
гово то и́ме покаа́нїе, и҆ про-
ще́нїе грѣхѡ́въ въ си́чки те
ꙗ҆зы́цы, като се на́чне това̀
(проповѣ́данїе) ѿ Ї҆ерꙋсали́мъ.
48 А҆ вы́е сте свидѣ́тели на
ті́а (предречѐнны те).
49 И҆ є҆то а҆зъ ще пра́тимъ
ѡ҆бѣща́нїе то на-Ѻтца̀ моегѡ̀
на ва́съ: а҆ вы́е седѐте во
гра́дъ Ї҆ерꙋсали́мъ, доклѐ да се
ѡ҆блече́те со си́ла ѿ го́ре.
50 И като ги и҆звѐде вѫнъ
до Вїѳа́нїа: вдигна̀ ржцѐ те
си и҆ благослови̇̀ ги.
51 И като ги благословла́-
ваше, ѿстѫпи̇̀ ѿ ни́хъ, и҆ воз-
но́сешесе на небо̀ то.
52 А҆ ѻ҆ни́ мꙋ се поклони́ха,
и҆ вѫрна́хасе во Ї҆ерꙋсали́мъ
съ ра́дость вели́ка:
53 И бѣ́ха всегда̀ въ це́рква
та, хва́лѧще и҆ благослова́ще
Бг҃а, а҆ми́нь.

СВѦТОЄ ЄУѦГГЕЛІЄ Ѿ ІѡАННА.

ГЛАВА ПЕРВАѦ.

Ѿ НАЧА́ЛО то бѣ́ше сло́во
то, и҆ сло́во то бѣ́ше съ Бг҃а,
и҆ сло́во то бѣ́ше Бг҃ъ.
2 То́й бѣ́ше ѿ кра́й съ Бг҃а.
3 Си́чки те (тва́ри) чрезъ
не́го бы́до́ха (сотво́рены), и҆
безъ не́го ни́що не бы́дѐ (сотво́рено) ѿ ѻ҆ны́ѧ що́то бы-
до́ха.
4 Въ не́го бѣ́ше живо́тъ, и҆
живо́то бѣ́ше свѣ́тъ на челѡ-
вѣ́цы те:

5 И свѣто въ темнинѧ та свѣти, и̂ темнинѧ та го не ѡ̂бгѫриѧ.
6 Бѣдѣ нѣкой человѣкъ прѧтенъ ѿ Бг҃а, и̂ме то мꙋ Ꙗ҆ѡ́ннъ.
7 Тоѝ дойдѣ въ свидѣтелство, да свидѣтелствꙋва ѡ̂ свѣтѣ, за да повѣрꙋватъ сѝчки те чрезъ нѣго.
8 Не бѣше тоѝ свѣтъ, но да свидѣтелствꙋва ѡ̂ свѣтѣ.
9 Бѣше свѣтъ и̂стинный, кѡ́йто посвѣщѧ́ва всѧ́каго человѣ́ка, щото доходѫ́ва въ мі́ръ.
10 Въ мі́ръ бѣ́ше, и̂ мі́ръ чрезъ нѣ́го бѣдѣ̀: и̂ мі́ръ го не познѧ̀.
11 Въ свои̂ те дойдѣ̀, и̂ свои̂ те мꙋ го не прїѧ́ха.
12 Кѡ́йто го прїѧ́ха, дѧ́де и̂мъ власть да бѫдатъ чѧ́да Бж҃їи, на ѻ̂нїѧ кѡ́йто вѣрꙋватъ въ нѣ́гово то и̂ме:
13 Кѡ́йто не ѿ кр҃вь, нито ѿ по́хоть плѡ́тска, нито ѿ по́хоть мꙋ́жеска, но ѿ Бг҃а се родѝха.
14 И сло́во то бѣдѣ̀ пло́ть: и̂ всели́се въ на́съ (и̂ видѣ́хме мꙋ́ слѧ́ва та, слѧ́ва ка́то на-є̂диноро́днагѡ Сы́на ѿ Ѻ҆ц҃а̀) пѫ́ленъ съ благода́ть и̂ и̂стина.
15 Ꙗ҆ѡ́ннъ свидѣтелствовѧ̀ за нѣ́го, и̂ и̂звыка̀, и̂ гово́реше: то́ѧ бѣ́ше за кого́то ви ре́кохъ, заща̀ ѻ҆́ный щото и̂де слѣ́дъ мѣ́не, пре́дъ мѣ́не бѣдѣ̀, заща́то бѣ́ше по̀ напре́дъ ѿ мѣ́не.
16 И ѿ пѫлнота̀ та нѣ́гова, си́чки те нїе прїѧ́хме и̂ благода́ть вмѣ́стѡ благода́ть.
17 Заща́то зако́но чрезъ Мѡѷсе́ѧ бѣдѣ̀ да́денъ, а̂ благодатьта̀ и̂ и̂стина та чрезъ Ꙗ҆исꙋ́са Хрїста̀ бѣдѣ̀.
18 Бг҃а ни́кой ни́кога не є̂ видѣ́лъ: є̂диноро́дныѡ Сы́нъ, кѡ́йто є̂ въ па́зꙋха та Ѻ҆тча, то́й го и̂зказа̀ (на́мъ).
19 И това̀ є̂ свидѣ́телство то Ꙗ҆ѡ́нново, когѧ́то пратѝха Ѻ҆вре́є те ѿ Ꙗ҆ерꙋсалѝма свѧщѐнницы и̂ Леві́ты да го попы́татъ, ты̀ кѡ́й си;
20 И и̂сповѣда̀, и̂ не се ѿфѫрлѝ: и̂ и̂сповѣда̀, че не са́мь а̂зъ Хрїсто́съ.
21 И попыта́ха го: що (гово́ришъ) про́чее; Илїа̀ ли си ты̀; и̂ ре́че: не са́мь, проро́къ ли си; и̂ ѿговорѝ: нѐ.
22 И ре́кохѧ мꙋ: а̂ кѡ́й си; да дадѐме ѿгово́ръ на ѻ̂нїѧ щото са ны пратѝли: що гово́ришъ за сѐбе си;
23 Ре́че: а̂зъ са́мь гласъ на-ѻ̂ногѡ́ва, кѡ́йто вы́ка въ пꙋсты́ня та: ѹ̂праве́те пѫтьатъ Госпо́день: каквото ре́че Исаїа̀ проро́къ.
24 И пра́тени те бѣ́ха ѿ Фарїсе́и те:
25 И попыта́ха го, и̂ ре́кохѧ мꙋ: а̂ заща̀ кр҃щѧ̀вашъ а̂ко не си̂ ты̀ Хрїсто́съ, нито Ꙗ҆лїа̀, нито проро́къ;
26 Ѿговорѝ и̂мъ Ꙗ҆ѡ́ннъ, и̂ ре́че: а̂зъ кр҃щѧ́вамъ съ

вода̀: ѻ҆ба́че ѻ҆ный стои̑ по
сре́дъ ва́съ, кого́то вы́е не
зна́ете:
27 То́й є҆ ко́йто и҆де сл҃ѣдъ
ме́не, ко́йто є҆ вы́лъ пре́дъ
ме́не: комꙋ́то не са́мь досто́-
инъ а҆́зъ да разв҃ржемъ реми́-
катъ на-ѡ҆ꙋ́ща та мꙋ.
28 Тїа (ра́боты) бы́до́ха въ
Виѳава́ра ѡ҆дона́дъ Їорда́на
гдѣ́то Їѡа́ннъ крѫща́ваше.
29 И въ оу҆трешнїа́тъ де́нь
видѐ Їѡа́ннъ Їисꙋ́са че и҆де-
ше кѫде не́го, и҆ ре́че: є҆́то
а҆́гнецо Бж҃їй, ко́йто зе́ма грѣ-
ховѐ те на-мі́ратъ.
30 То́а є҆ за кого́то а҆́зъ
ре́кохъ: по ме́не и҆де мꙋ́жъ,
ко́йто пре́дъ ме́не бы́дѐ: за-
щѡ́то бе́ше по̀ напредъ ѿ ме́не.
31 И а҆́зъ го не зна́ехъ: но
за да се ꙗ҆ви̑ на Їсра́иля, за-
товà дойдо́хъ а҆́зъ да крѫща́-
вамъ съ водà.
32 И свидѣтелствовà Їѡа-
́ннъ, и҆ ре́че: защѡ̀ виде́хъ
Дꙋ́хатъ ко́йто сла́зеше като
гѫлѫбь ѿ небо̀ то, и҆ застанà
на не́го.
33 И а҆́зъ го не позна́вахъ:
но ѻ҆ный ко́йто ме прати̑ да
крѫща́вамъ съ водà, то́й ми
ре́че: надъ кого́то ви́дишъ да
сла́зи Дꙋ́хъ, и҆ да стои̑ на не́го,
то́й є҆ щото крѫща́ва съ Дꙋ́хъ
ст҃ы́й.
34 И а҆́зъ виде́хъ, и҆ свидѣ-
телствова́хъ, защѡ̀ є҆ то́й Сы́нъ
Бж҃їй.
35 И въ оу҆трешнїа́тъ де́нь
па́къ стое́ше Їѡа́ннъ, и҆ ѿ оу҆-
ченицы те мꙋ два̀.
36 И като видѐ Їисꙋ́са че и҆-
деше, ре́че: є҆то а҆́гнецо Бж҃їй.
37 И като го чꙋ́ха два́ма та
оу҆ченицы да дꙋ́ма тїа словеса́,
ѿидо́ха сл҃ѣдъ Їисꙋ́са.
38 И като се ѡ҆бѫрна̀ Їи-
сꙋ́съ та ги видѐ че и҆датъ по
не́го, ре́че и҆мъ:
39 Що тра́сите; а҆ ѻ҆ни̑ мꙋ
ре́кохa: Раввѝ, (ко́ето ще да
речѐ толкова́но, оу҆чи́телю),
гдѣ̀ живѣ́ешъ;
40 И ре́че и҆мъ: є҆ла́те та
ви́ждте, и҆ ѡ҆стана́ха то́а де́нь
оу҆ не́гѡ: и҆ бе́ше ча́съ като
деса́тый.
41 Бе́ше Андре́й бра́тъ на-
Сі́мѡна Петрà є҆ди́нъ ѿ два́ма
та ко́йто бе́ха чꙋ́ли ѿ Їѡа́нна
ѻ҆новà сло́во, и҆ ѿидо́ха по
Їисꙋ́са.
42 И то́й пе́рво намери̑ бра́-
та своего̀ Сі́мѡна, и҆ ре́че мꙋ:
найдо́хме Мессі́а, ко́ето и҆стол-
кꙋ́вано ще да речѐ, Хрїсто́съ:
43 И дове́де го при Їисꙋ́са,
и҆ като погледнà Їисꙋ́съ на
не́го, ре́че: ты̀ си Сі́мѡнъ
сы́нъ Їѡ́нинъ: ты̀ ще да се
наречѐ́шъ Ки́фа, ко́ето се толк-
кꙋ́ва Пе́тръ.
44 И въ оу҆трешнїа́тъ де́нь
поискà па́ки да и҆зла̑зе въ
Галїле́а: и҆ найдѐ Фїлі́ппа, и҆
ре́че мꙋ: є҆ла по ме́не.
45 А҆ Фїлі́ппъ бе́ше ѿ Виѳса-
і́да, ѿ Андре́овыатъ и҆ Пе́-
тровыатъ гра́дъ.

46 Намерѝ Фїлїппъ Наѳанаила, и҆ рече мѹ: за когото написа̀ Мѡѷсе́й въ закона̀тъ, и҆ проро́цы те, найдо́хме Ї҆исѹ́са сы́на Ї҆ѡ́сифова, ко́йто є҆ ѿ Назаре́тъ.

47 И рече мѹ Наѳанаилъ: ѿ Назаре́тъ мо́жели да бѫде не́що добро̀; рече мѹ Фїлїппъ: є҆ла та ви́ждь.

48 А҆ Ї҆исѹ́съ видѐ Наѳанаила като и҆де къмъ не́го, и҆ рече за не́го: є҆то вои́стиннѹ Ї҆сра́илтанинъ, въ когото не́ма ле́сть.

49 И рече мѹ Наѳанаилъ: ѿ гдѣ̀ ме зна́ешъ; ѿговорѝ Ї҆исѹ́съ и҆ рече мѹ: по̀ напре́дъ доклѐ ї҆о́ще не бе́ше те повыка́лъ Фїлїппъ, кога́то бе́ше подъ смоко́вница та, виде́хъ те.

50 Ѿговорѝ Наѳанаилъ, и҆ рече мѹ: Равві̀, ты̀ си Сы́нъ Бж҃їй, ты̀ си ца́рь Ї҆сра́илевъ.

51 Ѿговорѝ Ї҆исѹ́съ, и҆ рече мѹ: защо́то ти ре́кохъ, че те виде́хъ подъ смоко́вница та, вѣрѹвашъ, по̀ голѣ́мы (ра́боты) ѿ тїѧ̀ ще ви́дишъ.

52 И рече мѹ: вои́стиннѹ вои́стиннѹ ви гово́римъ: ѿ тѹ́ка на та́мъ ще ви́дите небо̀ то ѿво́рено, и҆ А҆́ггелы те Бж҃їи да се ка́чѹватъ, и҆ да сла́затъ надъ Сы́на человѣ́ческаго.

ГЛАВА в҃.

И҆ въ тре́тїатъ де́нь бы́дѐ сва́дба въ Ка́на Галїле́йскаѧ: и҆ бе́ше ма́йка та Ї҆исѹ́сова та́мѡ.

2 И повыка́ха и҆ Ї҆исѹ́са, и҆ ѹ҆ченицы те мѹ, на сва́дба та.

3 И като не достигна̀ вїно̀, рече на Ї҆исѹ́са ма́йка мѹ: вїно̀ не́матъ.

4 Рече и҆ Ї҆исѹ́съ: же́но, каква̀ гры́жа и҆машъ ты̀ и҆ а҆́зъ; ї҆о́ще не є҆ дошло̀ вре́ме то ми.

5 Рече ма́йка мѹ на слѹгѝ те: каквото ви речѐ, сторе́те.

6 И и҆маше та́мѡ ше́сть сто́мны ка́менны, ко́йто стое́ха за ѡ҆чище́нїе по ѻ҆бы́чаю Ї҆ѹдейскомѹ, и҆ сбираха по двѣ̀ и҆лѝ по трѝ мѣ́ры.

7 Рече и҆мъ Ї҆исѹ́съ: напѫлне́те сто́мны те вода̀, и҆ напѫлни́ха ги до вѫ́рхатъ.

8 И рече и҆мъ: зацѫрпе́те сега̀, и҆ зане́сте на старисва́та, и҆ зане́соха.

9 И като вкѹсѝ старисва́то ѿ вїно̀ то, коѐто бе́ше се преторѝло ѿ вода̀, (и҆ не зна́еше ѿ гдѣ̀ є҆, но слѹгѝ те ко́йто бе́ха налеѧ́ли вода̀ та зна́еха) повыка̀ младоже́нецатъ,

10 И рече мѹ: се́кой человѣ́къ пе́рво тѹ́ра добро̀ то вїно̀, и҆ кога́то се ѹ҆пїѧ́тъ, тогѝва по̀ ло́шо то: а҆ ты̀ си скры́лъ хѹ́баво то вїно̀ до сега̀.

11 Това̀ нача́ло на-чѹдеса̀ та сотворѝ Ї҆исѹ́съ въ Ка́на Галїле́йскаѧ, и҆ ѧ҆вѝ сла́ва та своѧ̀: и҆ повѣ́рѹва́ха въ не́го ѹ҆ченицы те мѹ.

12 По това̀ по́слѣ сле́зе въ Капернаѹ́мъ, то́й и҆ ма́йка мѹ, и҆ бра́тїѧ та мѹ, и҆ ѹ҆ченицы

те мꙋ: ѝ не седѣ́ха та́мѡ мно́го дни́.
13 И бѣ́ше бли́зꙋ па́сха та 'Ізде́йска, ѝ качи́се во 'Іерꙋсали́мъ 'Іисꙋ́съ.
14 И намери́ въ це́рква та ѻ҆ны́а, кои́то прода́ваха воло́ве ѝ ѻ҆́вцы ѝ гѫ́лѫбе, ѝ ѻ҆ны́а, що́то ѝзмѣна́ваха пары̀ те, че седе́ха.
15 И като направи́ камши́къ ѿ вѫ́рви, ѝзгна̀ ги си́чки те ѝзъ це́рква та, съ ѻ҆́вцы̀ те ѝ воло́ве те, ѝ пары̀ те на-сара́фи те разсыпа̀, ѝ дѫски́ те и҆́мъ разфѫрли́.
16 И на ѻ҆ні́а що́то прода́ваха гѫ́лѫбе те, ре́че: вдигне́те ті́а (ра́боты) ѿ тꙋ́ка, ѝ не праве́те до́матъ на-ѻ҆тца̀ моегѡ̀, до́мъ тѫрго́вски.
17 И смысли́ха ѹ҆ченицы те мꙋ, че є҆ пи́сано: жа́лость та̀ на-до́матъ тво́й ще да ме ѝзедѐ.
18 И ѿговори́ха 'Ізде́и те, ѝ ре́коха мꙋ: каквѡ̀ зна́менїе ни пока́зꙋваш, че и҆́маш вла́сть да пра́виш ті́а (ра́боты);
19 ѻ҆говори́ 'Іисꙋ́съ, ѝ ре́че и҆́мъ: развале́те та́а це́рква, ѝ въ три́ дни́ ще да а҆ вдигнемъ.
20 А҆ 'Ізде́и те ре́коха, въ четы́ридесѧть ѝ ше́сть годи́ны є҆ напра́вена та́а це́рква, ѝ ты̀ ли въ три́ дни́ ще да а҆ вдигнешъ;
21 Но то́й гово́реше за це́рква та тѣ́ла своегѡ̀.
22 Кога́то про́чее воскресна̀ ѿ ме́ртвы те, ѹ҆сети́хасе ѹ҆ченицы те мꙋ, защо̀ това̀ и҆́мъ гово́реше: ѝ повѣрова́ха писа́нїе то, ѝ сло́во то що́то ре́че 'Іисꙋ́съ.
23 И кога́то бе́ха во 'Іерꙋсали́мъ въ пра́здникатъ на-па́сха та, мнози́на повѣрова́ха въ и҆́ме то мꙋ, като гле́даха чꙋдеса̀ та кои́то пра́веше.
24 А҆ 'Іисꙋ́съ не ѹ҆вѣра́ваше се́беси ни́мъ, защо́то са́мъ ги зна́еше си́чки те (каквѝ са).
25 И защо́то не́маше потре́ба да свидѣ́телствꙋва нѣ́кой за (нѣ́кого) человѣ́ка: защо́то самсѝ зна́еше, каква̀ мы́сль бе́ше въ се́кого человѣ́ка.

ГЛАВА Г҃.

Ѝ БѢ́ШѢ человѣ́къ нѣ́кой ѿ Фарі́сеи те, и҆́ме то мꙋ Нїкоди́мъ, кна́зь жидо́вскїй.
2 То́й дойдѐ при 'Іисꙋ́са презъ но́щь, ѝ ре́че мꙋ: Раввѝ, зна́еме защо̀ си ѿ Бг҃а дошѣ́лъ ѹ҆чи́тель: защо́то ті́а чꙋдеса̀ що́то пра́вишъ ты̀, ни́кой не мо́же да ги напра́ви, а҆́ко да не є҆ Бг҃ъ съ не́го.
3 ѻ҆говори́ 'Іисꙋ́съ ѝ ре́че мꙋ: вои́стиннꙋ вои́стиннꙋ ти гово́римъ, а҆́ко нѣ́кой се не ро́ди ѿ го́ре, не мо́же да ви́ди ца́рство то Бж҃їе.
4 Ре́че мꙋ Нїкоди́мъ: каквѡ̀ мо́же человѣ́къ като є҆ ста́ръ да се ро́ди; и҆ли̇ мо́же чело-

вѣкъ втори пѫть да влѣзе въ оутроба та майчина си, и да се роди;
5 Ѿговори Іисусъ: истина истина ви говоримъ, защо който се не роди ѿ вода и ѿ духъ, не може да влѣзе въ царство то Божіе.
6 Онова що е родено ѿ плоть, плоть е: а родено то ѿ духъ, духъ е.
7 Не чуди се защо ти рекохъ, че трѣбува да се родите ѿ горе.
8 Вѣтѫро гдѣто иска духа, и гласѫтъ му чуешъ, но не знаешъ ѿ гдѣ дохожда, и кѫдѣ ѿива: така е секой человѣкъ който е роденъ ѿ духъ.
9 Ѿговори Никодимъ, и рече му: каквѡ можатъ да бѫдатъ тіа (работы);
10 Ѿговори Іисусъ, и рече му: ты си оучитель Ісраилевъ, и не знаешъ ли тіа (работы);
11 Истина истина ти говоримъ: защо Онова що знаеме, говориме: и Онова що сме видели, свидѣтелствуваме, и свидѣтелство то ни не пріимате.
12 Яко земны те ви (работы) рекохъ, и не вѣрувате: каквѡ ще да повѣрувате ако ви речемъ небесны те;
13 И никой не се е качувалъ на небо то, токмѡ Оный що е слѣзлъ ѿ небо то, Сынъ человѣческій, който е на небо то.
14 И каквото Мѡусей издигна змія та въ пустына та, така трѣбува да се издигне и Сынъ человѣческій:
15 Да не погине никой, който вѣрува въ него, но да има животъ вѣчный.
16 Защото толко е возлюбилъ Бгъ міръ, що и сына своего единороднаго е далъ, да не погине никой който вѣрува въ него, но да има животъ вѣчный.
17 Защото Бгъ не е пратилъ Сына своего въ міръ, да суди міру, но да се спасе чрезъ него міръ.
18 Който вѣрува въ него, не ще да бѫде ѡсѫжденъ: но който не вѣрува, ѿ сега е (вече) ѡсѫжденъ, защото не е повѣровалъ во име то единороднагѡ Сына Бжіа.
19 И судо е тоа, защо свѣтъ дойде въ міръ, и возлюбиха человѣцы те по много темнота та нежели свѣтатъ, защото дѣла та имъ беха злы.
20 И секой който струва злы (работы), ненавиди свѣтатъ: и не дохожда къ свѣтатъ, да не бы се изавили работы те му (че са злы).
21 Но Който твори истина та, иде къ свѣтатъ, да се явятъ работы те му, защото са по Бга сотворены.
22 Послѣ по това дойде Іисусъ и оученицы те му въ Іудейска та земла: и тамѡ живееше съ нихъ, и крещаваше.

23 И Ꙗ҆ѡа́ннъ креща́ваше въ Ѳнѡ́нъ близꙋ при Сали́мъ (гра́дъ), зашто́то и҆ма́ше та́мѡ мно́го во́ды: и҆ дохо́ждаха та се креща́ваха.
24 Зашто́то ї҆о́ще не бе́ше тꙋ́ренъ Ꙗ҆ѡа́ннъ въ темни́ца та.
25 И бы́дѐ прѣ́нїе междꙋ̀ ѹ҆ченицы те Ꙗ҆ѡа́ннови и҆ междꙋ̀ Ї҆ꙋде́и те за ѡ҆чищє́нїе то.
26 И дойдо́ха при Ꙗ҆ѡа́нна, и҆ ре́коха мꙋ: ѹ҆чи́телю, Ѻ҆ный што́то бе́ше за́едно съ те́бе ѡ҆тона́дъ Ї҆орда́на, за кого́то ты̀ свидѣ́телствовà, є҆́то то́й креща́ва, и҆ си́чки те ѿи́ватъ кодъ не́го.
27 Ѿговори́ Ꙗ҆ѡа́ннъ, и҆ ре́че: не мо́же человѣ́къ да зе́ма ни́що, а҆́ко не мꙋ є҆́ да́дено ѿ небѐ то.
28 Вы́е самѝ свидѣ́телсвꙋвате за ме́не, че ре́кохъ: не са́мь а҆́зъ Хрїсто́съ, но зашѐ са́мь пра́тенъ предъ не́го.
29 Ко́йто и҆ма невѣ́ста, жени́хъ є҆́: а҆ прїа́тельо жени́ховъ ко́йто стои́ та го слꙋ́ша, ра́дꙋвасе мно́го за гласѫ̀тъ жени́ховъ, та́ѧ про́чее ра́дость моѧ̀ се и҆спѫлни̑.
30 То́й тре́бꙋва да расте̑, а҆ а҆́зъ да се смала́вамъ.
31 Ѻ҆ный ко́йто и҆де ѿ го́ре, надъ си́чки те є҆́ ѿ го́ре: ко́йто є҆́ ѿ земла̀ та, ѿ земла̀ та є҆́ и҆ ѿ земла̀ та гово́ри: ко́йто и҆де ѿ небѐ то, надъ си́чки ге є҆́ ѿ го́ре.
32 И Ѻ҆нова̀ што́то є҆́ ви-де́лъ и҆ чꙋ́лъ, това̀ свидѣ́телствꙋва: и҆ свидѣ́телство то мꙋ ни́кой не прїи́ма.
33 Ко́йто прїи́ме не́гово то свидѣ́телство, вѣ́рꙋва и҆звѣ́стнѡ зашѐ є҆́ Бг҃ъ и҆стинен̑ъ.
34 Зашто́то Ѻ҆ный кого́то є҆́ прати́лъ Бг҃ъ, Бж҃їи̑ те словеса̀ гово́ри: зашто́то Бг҃ъ не мꙋ да́ва дꙋ́хъ съ мѣ́ра.
35 Ѻ҆ц҃ъ лю́би Сы́на, и҆ си́чко то мꙋ да́де на рѫцѐ те.
36 Ко́йто вѣ́рꙋва въ Сы́на, и҆ма живо́тъ вѣ́ченъ: а҆ ко́йто не вѣ́рꙋва въ Сы́на, не ще̑ да ви́ди живо́тъ, но гнѣ́въ Бж҃їи̑ стои́ на не́го.

ГЛАВА Д҃

КОГАТО разꙋмѣ́ про́чее Ї҆исꙋ́съ, зашѐ чꙋ́ха Фарїсе́и те че Ї҆исꙋ́съ по̀ мно́го ѹ҆ченицы̀ пра́ви и҆ креща́ва, не́жели Ꙗ҆ѡа́ннъ.
2 (А҆́ко и҆ да не креща́ваше самѝ Ї҆исꙋ́съ, но ѹ҆ченицы те мꙋ).
3 Ѿставѝ Ї҆ꙋде́а, и҆ ѿи́де па́ки въ Галїле́а.
4 И тре́бꙋваше да зами́не презъ Самарі́а.
5 Дойдѐ про́чее въ є҆ди́нъ гра́дъ Самарі́йски, ко́йто се вы̀каше Сїха́ръ, близꙋ при селѐ то, ко́ето бе́ше да́лъ Ї҆а́ковъ Ї҆ѡсифꙋ сы́нꙋ своемꙋ̀.
6 И та́мѡ бе́ше бꙋна́ро Ї҆а́кѡвовъ: а҆ Ї҆исꙋ́съ поне́же бе́ше

ѿморѐнъ ѿ пѹтьатъ, сѣднà такà (оу҆трѹждѐнъ) при бѹнáратъ, и҆ бѣше като шѐстый чáсъ (ѿ деньѫтъ).

7 Дойдѐ прóчее є҆днà женà ѿ Самарíа да си и҆зва́ди водà: и҆ рѐче и҆ ’Іисѹ́съ, дáй ми да пíемъ.

8 Защóто оу҆ченицы те мѹ бѣха ѿишлѝ въ градѫтъ, да кѹпатъ ї҆астíе.

9 И рѐче мѹ женà та Самарáнка та, каквѡ̀ ты̀, като си ’Ѥврѐинъ, и҆скашъ да пíешъ ѿ мѐне коáто самь женà Самарáнка; защóто Ѥврѐи те не се прикóснѹватъ до Самарáне те.

10 Ѿговорѝ ’Іисѹ́съ, и҆ рѐче и҆: а҆ко бы знаáла Бóжїатъ дáръ, и҆ кóй є҆ що̀то ти говóри, дáй ми да пíемъ: ты̀ бы просѝла ѿ нѐгѡ, и҆ дáлъ бы ти водà жи́ва.

11 Рѐче мѹ женà та: Гóсподи, нѝто водоцѫрпáлка и҆мáшъ, и҆ бѹнáро є҆ дѫлбóкъ: ѿ гдѣ̀ прóчее и҆мáшъ водà жи́ка;

12 Да не бѫдешъ пò голѐмъ ты̀ ѿ ѻ҆тцà нáшегѡ ’Іáкѡва, кóйто ни є҆ дáлъ тóа бѹнáръ, и҆ тóй є҆ и҆зъ нѐгѡ пи́лъ, и҆ сыновѐ те мѹ, и҆ добы́цы те мѹ;

13 Ѿговорѝ ’Іисѹ́съ и҆ рѐче и҆: сѐкой кóйто пїѐ ѿ тáа водà, ще да ѡ҆жаднѣ̀е пáкъ:

14 Но кóйто пїѐ ѿ водà та, коáто ще мѹ дáмъ а҆зъ, не щѐ да ѡ҆жаднѣ̀е во вѣ́ки: но водà та коáто ще мѹ дáмъ а҆зъ, ще да бѫде въ нѐго и҆зворъ ѿ водà, коáто течѐ въ живóтъ вѣ́чный.

15 Рѐче мѹ женà та: Гóсподи, дáй ми тáа водà, да не ѡ҆жаднáвамъ, нѝто да дохóждамъ тѹ́ка да и҆зва́ждамъ.

16 Рѐче и҆ ’Іисѹ́съ: и҆дѝ повы́кай мѫжѫтъ си, и҆ є҆ла тѹ́ка.

17 Ѿговорѝ женà та, и҆ рѐче: нѐмамъ мѫжъ. Рѐче и҆ ’Іисѹ́съ: добрѐ си рекла̀, че нѐмашъ мѫжъ:

18 Защóто пѐть мѫжїе си и҆мáла: и҆ сегà тóа що̀то го и҆мáшъ, не тѝ є҆ мѫжъ: товà си и҆стиннѡ рекла̀.

19 Рѐче мѹ ѻ҆нà: Гóсподи, ви́димъ защò си прорóкъ ты̀.

20 Нашѝ те ни въ тáа горà се поклони́ха: а҆ вы́е говóрите, защò въ ’Іерѹсалѝмъ є҆ мѣ́сто то, гдѣ̀то трѐбѹва да се каáнаме.

21 Рѐче и҆ ’Іисѹ́съ: ѿ жѐно, вѣ́рѹвай ми, защò и҆де врѐме, въ коѐто нѝто въ тáа горà, нѝто въ ’Іерѹсалѝмъ ще да се поклóните Ѻтцѹ̀.

22 Вы́е се каáнате на ѻ҆новà що̀то го не знáете, нѝе се каáнаме на ѻ҆новà що̀то го знáеме: зашóто спасѐнїе то є҆ ѿ ’Ізде́и те.

23 Но и҆де врѐме, и҆ сегà є҆, когáто и҆стинни те поклóнницы ще да се поклóнатъ Ѻтцѹ̀ съ дѹхъ и҆ съ и҆стина: защóто (и҆)

Ѡте́цъ таки́ва и́ска (да бѫ́датъ) ѻ҆нїа́, кои́то мꙋ́ се кла́натъ.
24 Бг҃ъ є҆́ Дх҃ъ: и҆ ѻ҆нїа́, кои́то мꙋ́ се кла́натъ, съ дꙋ́хъ и҆ съ и҆́стина тре́бꙋва да мꙋ́ се кла́натъ.
25 Ре́че мꙋ́ жена̀та: зна́мъ защѡ̀ ще до́йде Мессїа, кои́то се гово́ри Хрїсто́съ: кога́то до́йде то́й, ще да ни ка́же си́чко то.
26 Ре́че и҆ ’Іисꙋ́съ: а҆́зъ са́мь, кои́то гово́римъ съ те́бе.
27 И҆ тога́ва дойдо́ха ᲂу҆чени́цы те мꙋ́, и҆ чꙋ́деха се защо́то съ жена̀ хоратꙋ́ваше: ѻ҆ба́че ни́кой не ре́че що и҆ска́шъ; и҆лѝ що хора́тишъ съ не́а;
28 Ѡстави̇̀ про́чее сто́мна та си жена̀ та, и҆ ѿи́де въ градѫ́тъ, и҆ ре́че на человѣ́цы те:
29 Ѳла́те да ви́дите человѣ́ка, кои́то ми ре́че си́чко що са́мь направи́ла: да не бѫде то́й Хрїсто́съ;
30 И҆ и҆злѣ́зоха и҆́зъ градѫ́тъ, и҆ и҆де́ха кѫде не́го.
31 А҆ по межа̀ то́ва мо́лѣха го ᲂу҆чени́цы те мꙋ́, и҆ гово́реха: ᲂу҆чи́телю, ѩ҆́ждь.
32 А҆ то́й и҆́мъ ре́че: а҆́зъ и҆́мамъ ѩ҆́стїе да ѩ҆́мъ, ко́е́то вы́е не́ зна́ете.
33 Гово́реха про́чее ᲂу҆чени́цы те по междꙋ̀ си: да ли нѣ́кой мꙋ́ донесе да ѩ҆дѐ;
34 Ре́че и҆́мъ ’Іисꙋ́съ: моѐ то ѩ҆́денѣ є҆́ да сотво́римъ во́ла та на ѻ҆ного́ва ко́и́то ме є҆́ прати́лъ, и҆ да свѫ́ршимъ ра́бота та не́гова.
35 Не гово́рите ли вы́е, че ї҆о́ще че́тыри мѣ́сацы и҆́ма, и҆ жа́тва та ще до́йде; є҆́то ви гово́римъ, повдигне́те си ѻ҆́чи те, и҆ ви́ждте ни́вы те че са бѣ́лы вече за жа́тва.
36 И҆ кои́то жнѐ, зе́ма запла́та, и҆ собира̀ и҆ пло́дъ въ живо́тъ вѣ́чный: за да се ра́дꙋва за́едно и҆ кои́то сѣ́е, и҆ кои́то жнѐ.
37 Защо́то въ това̀ (не́що), сло́во то є҆́ и҆́стинно, че дрꙋ́гъ є҆́ кои́то сѣ́е, а҆ дрꙋ́гъ кои́то жнѐ.
38 А҆́зъ вы прати́хъ да жне́те, гдѣ́то вы́е нестѐ се трꙋди́ли: дрꙋ́ги се трꙋди́ха, а҆ вы́е влѣ́зохте въ тѣ́хныатъ трꙋдъ.
39 И҆ ѿ ѻ҆́ный гра́дъ мнозѝна ѿ Самара́не те повѣрова́ха въ не́го за сло́во то на-ѻ҆на́ѧ жена̀, ко́а́то свидѣ́телствꙋваше, че ми ре́че си́чко що то са́мь направи́ла.
40 Кога́то дойдо́ха про́чее Самара́не те при не́го, мо́лѣха го да ѿста́не ᲂу҆ни́хъ: и҆ пресе́дѐ та́мѡ два̀ дни̇̀.
41 И҆ ї҆о́ще по̀ мнозѝна повѣрова́ха за сло́во то мꙋ́.
42 И҆ на жена̀ та гово́реха: защѡ̀ вече не вѣ́рꙋваме за твоа̀ та дꙋ́ма: защо́то ні́а са́ми̇̀ чꙋ́хме и҆ зна́еме че то́а є҆́ вои́стиннꙋ спаси́тель мі́рꙋ, Хрїсто́съ.

43 И по два̀ дни̑ по́слѣ и̑злѣ́зе ѿ та́мѡ, и̑ ѿи́де въ Галїле́а.
44 Защо́то са́мъ Ї҆исꙋ́съ свидѣтелствова́, че проро́къ во ѻ҆те́чество то си не́ма че́сть.
45 Кога́то про́чее дойдѐ въ Галїле́а, прїа́ха го Галїле́ане те, поне́же бе́ха виде́ли си́чки те (чꙋдеса̀) кои́то сотвори̑ во Ї҆ерꙋсали́мѣ въ пра́здникатѣ: защо́то и̑ ѻ҆ни̑ бе́ха дошли̑ на пра́здникатѣ.
46 Ї҆исꙋ́съ про́чее дойдѐ па́ки въ Ка́на Галїле́йскаѧ, гдѣ́то бе́ше претвори́лъ водà та въ вїно̀, и̑ бе́ше та́мѡ нѣ́кой ца́рски человѣ́къ, на-когѡ́то сынò мꙋ бе́ше бо́ленъ въ Капернаꙋ́мѣ.
47 То́й като чꙋ̀ че дойдѐ Ї҆исꙋ́съ ѿ Ї҆ꙋде́а въ Галїле́а, ѿи́де при не́го, и̑ мо́лѣше го да слѣ́зе да и̑сцѣли̑ сы́на мꙋ: защо́то щѣ́ше да оу҆мре.
48 Ре́че мꙋ про́чее Ї҆исꙋ́съ: а҆ко не ви́дите зна́менїѧ и̑ чꙋдеса̀, не щѐ да повѣ́ровате.
49 Ре́че мꙋ ца́рскїо человѣ́къ: Го́споди, слѣзни̑ доклѐ не є҆ оу҆мре́ло дѣтѐ то ми.
50 Ре́че мꙋ Ї҆исꙋ́съ: и̑ди си: сы́нъ ти є҆ жи́въ. И̑ повѣрова̀ человѣ́ко сло́во то, що́то мꙋ ре́че Ї҆исꙋ́съ: и̑ ѿи́ваше си.
51 И̑ като сла́зеше, срешна́ха го слꙋги̑ те мꙋ, и̑ ре́коха мꙋ, защò дѣтѐ то ти є҆ жи́во.
52 Попыта̀ си про́чее, въ ко́й ча́съ мꙋ бы́дѐ по̀ ле́гко: и̑ каза́ха мꙋ, защò вчера̀ въ се́дмый ча́съ го ѿставѝ тре́ска та.
53 Позна̀ про́чее ѻ҆те́цо надѣтѐ то, защò въ ѻ҆́ный ча́съ, въ ко́йто мꙋ ре́че Ї҆исꙋ́съ, че дѣтѐ то ти є҆ жи́во: въ то́а ча́съ го ѿставѝ тре́ска та: и̑ повѣрова̀ то́й, и̑ си́чкїо до́мъ не́говъ.
54 Това̀ па́ки направѝ Ї҆исꙋ́съ вто́ро чꙋ̀до като дойдѐ ѿ Ї҆ꙋде́а въ Галїле́йска та страна̀.

ГЛАВА ѳ.

И̑ ПО тїа̑ по́слѣ бе́ше пра́здникъ Ї҆ꙋде́йскїй, и̑ Ї҆исꙋ́съ се качѝ во Ї҆ерꙋсали́мъ.
2 И во Ї҆ерꙋсали́мъ и̑ма ѻ҆́вча кꙋпѣ́ль, коа́то се го-во́ри є҆вре́йски Ѵиѳезда̀, и̑ и̑мѧ пѣ́ть притво́ры.
3 Въ ни̑хъ лежѣ́ха мно́гѡ бо́лни, слѣ́пи, хро́ми, сꙋ́хи, кои́то ча́каха да се разигра́е вода̀ та.
4 Защо́то А҆́гглъ Госпо́день вса́ка годи́на сла́зеше въ кꙋпѣ́ль та̀, и̑ размѧ́товаше вода̀ та: и̑ ко́йто вла́зеше пе́рво по размѧ́тованѣ то во́дно, здра́въ бы́ваше ѿ какваа̀ бо́лесть да бе́ше бо́ленъ.
5 И бе́ше та́мѡ нѣ́кой человѣ́къ, ко́йто бе́ше три̑десѧть и̑ ѻ҆́смь годи́ны бо́ленъ.
6 Не́го като видѐ Ї҆исꙋ́съ че

лежéше (тáмѡ), и҆ разꙋмѣ́, защѡ̀ бéше мнóго годи́ны бóленъ, рéче мꙋ: и҆скашъ ли да ѿздравѣ́ешъ:

7 Ѿговори̑ мꙋ бо́лныо: Гóсподи, человѣ́ка немамъ, когáто се размѫ́ти водà та, да ме фѫрли въ кꙋпѣ́ль тà: а҆ когáто дохóждамъ а҆́зъ, дрꙋ́гъ пò напрéдъ ѿ мéне слáзи.

8 Рéче мꙋ І҆и҃сꙋсъ: стани̑ та си земѝ ѻ҆дѫ́ратъ, и҆ ходи̑.

9 И҆ а҆́бїе бы́дѐ здрáвъ человѣ́ко: и҆ земà си ѻ҆дѫ́ратъ и҆ хóдеше: а҆ ѻ҆́ный дéнь бéше сꙋббѡ́та.

10 Говóреха прóчее І҆ꙋдéи те на ѿздравéлыатъ: сꙋббѡ́та є҆̀, и҆ не ти̑ подобáе да вди́гашъ ѻ҆дѫ́ратъ си.

11 А҆ тóй и҆мъ ѿговори̑: ѻ҆́ный кóйто ме направи̑ здрáвъ, тóй ми рéче: земѝ ѻ҆дѫ́ратъ си и҆ ходи̑.

12 Пы́таха го прóчее: кóй є҆̀ человѣ́ко щото ти рéче: земѝ си ѻ҆дѫ́ратъ, и҆ ходи̑:

13 А҆ ѿздравéлыо не знáеше кóй є҆̀: защóто І҆и҃сꙋсъ се ѹ҆клони̑ (тáйнѡ) ѿ нарóдатъ, кóйто бéше тáмѡ на ѻ҆новà мѣ́сто.

14 А҆ пóслѣ го найдѐ І҆и҃сꙋсъ въ цéрква та, и҆ рéче мꙋ: є҆́то (сегà) си здрáвъ, не согрѣшáвай веке да ти не бѫде нéщо пò зло̀.

15 И҆ ѿи́де человѣ́ко та казà на І҆ꙋдéи те защò І҆и҃сꙋсъ є҆̀ кóйто ме направи̑ здрáвъ.

16 И҆ заради̑ товà гóнеха І҆и҃сꙋса І҆ꙋдéи те и҆ и҆скаха да го ѹ҆бі́атъ, защóто въ сꙋббѡ́та прáвеше тїа (рáботы).

17 А҆ І҆и҃сꙋсъ и҆мъ ѿговори̑: Ѻ҆тéцъ мóй до сегà рабóти, и҆ а҆́зъ рабóтимъ.

18 Затовà пò мнóгѡ и҆скаха І҆ꙋдéи те да го ѹ҆бі́атъ, защóто нѐ тóкмѡ развáлаше сꙋббѡ́та та, нò и҆ Ѻ҆тцà своегò говóреше Бг҃а, и҆ рáвенъ се прáвеше съ Бг҃а.

19 Ѿговори̑ прóчее І҆и҃сꙋсъ, и҆ рéче и҆мъ: и҆стина и҆стина, ви говóримъ: не мóже Сы́нъ да прáви ни́що ѿ сéбеси, а҆́ко не ви́ди Ѻ҆тцà да го прáви: защóто кóйто (дѣлà) прáви ѻ҆́нъ, тїа и҆ Сы́нъ подóбнѡ прáви.

20 Защóто Ѻ҆тéцъ ѡ҆бы́ча Сы́на, и҆ покáзва мꙋ си́чки те (дѣлà) кóйто сáмъ прáви: и҆ пò голéми дѣлà ѿ тїа ще мꙋ покáже, да се чꙋ́дите вы́е.

21 Защóто, каквóто Ѻ҆тéцъ воскрешáва мéртвы те и҆ ѡ҆́живлáва ги, тáкѡ и҆ Сы́нъ, кóйто щѐ ѡ҆́живлáва.

22 Защóто Ѻ҆тéцъ не сꙋ́ди ни́комꙋ, но си́чкїатъ сꙋ́дъ є҆̀ предáлъ на Сы́на:

23 Да почи́татъ си́чки те Сы́на, каквóто що почи́татъ Ѻ҆тцà, а҆ кóйто не почи́та Сы́на, не почи́та Ѻ҆тцà, кóйто го є҆̀ прати́лъ.

24 Истина и҆стина ви говóримъ, защò кóйто слꙋ́ша слóвото моѐ, и҆ вѣ́рꙋва въ ѻ҆ногóва,

кóйто ме є̂ пратúлъ, úма живóтъ вѣ́ченъ, и̂ на сѹдъ не ѿ̀ да дóйде: но ѿ̀е да прéйде ѿ смерть тà въ живóтъ.

25 Истина úстина ви дѣ́мамъ, защò úде чáсъ, и̂ сегà є̂, когáто мéртви те ѿ̀е чѹ́атъ гласѫ̀тъ на-Сы́на человѣ́ческагѡ, и̂ като го чѹ́атъ, ѿ̀е да ѿживéатъ.

26 Защóто каквóто Ѿтéцъ úма живóтъ въ сéбе, такà є̂ дáлъ и̂ на Сы́на да úма живóтъ въ сéбе.

27 И дáлъ мѹ̀ є̂ влáсть и̂ сѹдъ да прáви, защóто є̂ Сы́нъ человѣ́ческій.

28 Не чѹдéтесе на товà: защóто úде чáсъ, въ кóйто сúчки те кóйто са въ гро́бища та, ѿ̀е да чѹ́атъ гласѫ̀тъ мѹ̀:

29 И ѿ̀е да úзлѣ́зятъ (ѿ нúхъ), ѻ̂нúа, кóйто са сотворúли добрѝ (рáботы), въ воскресéніе на живóтъ: а̂ кóйто са сотворúли злы̀, въ воскресéніе на сѹдъ.

30 Не мóжемъ а̂зъ да прáвимъ нúщо ѿ сéбеси: каквóто слѹ́шамъ, сѹ́димъ: и̂ сѹдò ми є̂ прáведенъ: защóто не úскамъ своà та си вóла, но вóла та на-Ѿтца моегѡ̀, кóйто ме є̂ пратúлъ.

31 Úко а̂зъ свидѣ́телствѹвамъ за сéбе си, свидѣ́телство то ми не є̂ úстинно.

32 Дрѹ́гъ є̂ кóйто свидѣ́телствѹва за мéне: и̂ знáмъ защò є̂ úстинно свидѣ́телство то, кóето свидѣ́телствѹва за мéне.

33 Вы́е пратúхте при Ꙗ҃ѡáнна, и̂ (ѻ̂нъ) свидѣ́телствовà за úстина та.

34 И а̂зъ не прїúмамъ ѿ человѣ́ка свидѣ́телство: но говóримъ ви тїа (словесà) да се спасéте вы́е.

35 Тóй бéше свѣтúаникъ кóйто горéше и̂ свѣ́теше: но вы́е поискáхте да се возрáдовате (тóкмѡ) за мáло врéме въ нéгово то свѣ́тенѣ.

36 Но а̂зъ úмамъ свидѣ́телство пò голѣ́мо ѿ Ꙗ҃ѡáнново то: защóто дѣ́лà та, кóйто ми дáде Ѿтéцъ да свѫ̀ршимъ, тїа дѣ́лà ѿото прáвимъ а̂зъ, свидѣ́телствѹватъ за мéне, защò Ѿтéцъ ме є̂ пратúлъ.

37 И Ѿтéцъ, кóйто ме є̂ пратúлъ, тóй свидѣ́телствовà за мéне, нито гласѫ̀тъ мѹ̀ сте чѹ́ли нѣ́кога, нито лицѐ то мѹ̀ сте видéли.

38 И слóво то мѹ̀ нéмате да стóй въ вáсъ: защóто не вѣ́рѹвате въ тогóва, когóто є̂ тóй пратúлъ.

39 Испы́тайте писáнїа та, защóто вы́е мы́слите да úмате въ нúхъ живóтъ вѣ́чный: и̂ ѻ̂нú са кóйто свидѣ́телствѹватъ за мéне.

40 А вы́е ѿ̀е́те да дóйдете при мéне, за да úмате живóтъ.

41 Úзъ слáва ѿ человѣ́цы те не прїúмамъ:

42 Но разѹмѣ́хъ вы че лю-

вóвь Бжїа нéмате въ сéбе си.
43 Áзъ дойдóхъ во йме то на-Ѡтцà моегѡ̀, и҆ не мѐ прїи́мате: а҆ко дóйде дрꙋгъ во йме то своѐ, нéго ще да прїи́мете.
44 Какво̀ мóжете вы́е да повѣрꙋвате, като прїи́мате є҆ди́нъ ѿ дрꙋгиго слáва, а҆ слáва та коáто є҆ ѿ самагѡ̀ Бг҃а не трáсите;
45 Не мыслéте защò áзъ ще да вы наклевéтимъ на Ѡтцà: и҆ма кóй да вы клевéти, Мѡѷсéй на когóто вы́е се надѣ́ете.
46 Защóто а҆ко бы́хте вѣрꙋвáли Мѡѷсéю, щéхте да повѣ́ровате и҆ мéне: защóто тóй за мéне писà.
47 И҆ а҆ко на нéгови те писáнїа не вѣ́рꙋвате, каквѡ̀ ще да повѣ́ровате мои́ те дꙋ́мы;

ГЛАВА S.

И҆ ПÓСЛѢ по товà ѿйде Ї҆исꙋ́съ ѻ҆донáдъ морѐ то на-Галїлéа, коéто се говóри Тїверїáдско:
2 И слѣ́дъ нéгѡ йдеше мнóгъ нарóдъ, защóто глéдаха чꙋдесà та кóйто прáвеше на бóлни те.
3 И качи́се на горà та Ї҆исꙋ́съ, и҆ тáмѡ седéше зáедно съ ѹ҆ченицы те си.
4 И бéше близꙋ пáсха та, прáзднико Ї҆ꙋдéискїй.
5 Като вдигнà прóчее Ї҆исꙋ́съ ѻ҆чѝ те си, и҆ видѐ, защò мнóго нарóдъ йде кѫде нéго, рéче на Фїлїппа: ѿ гдѣ́ да кꙋпи́ме хлѣ́бове да ꙗдáтъ тїа;
6 (А҆ товà рéче и҆скꙋшавáющи го: защóто самси́ знáеше що щѐ да прáви.)
7 Ѡговорѝ мꙋ Фїлїппъ: за двѣ́сте грóша хлѣ́бъ не и҆мъ сти́га да зéме сéкой по мáлко комáтченце.
8 Рéче мꙋ є҆ди́нъ ѿ ѹ҆ченицы те мꙋ, А҆ндрéй, брáтъ на-Сїмѡна Петрà:
9 Нахóждасе тꙋ́ка є҆днò дѣтѐ коéто и҆ма пéть хлѣ́ба ꙗчмéнны и҆ двѣ̀ ры́бы: но що щѐ да чи́натъ ѻ҆ни́ на тóлко нарóдъ;
10 А҆ Ї҆исꙋ́съ рéче: направéте да насéдатъ человѣ́цы те, и҆ и҆маше мнóго травà на мѣ́сто то, наседáха прóчее человѣ́цы те кóлко до пéть хїлáды на брóй.
11 И земà хлѣ́бове те Ї҆исꙋ́съ, и҆ като воздáде хвалà, подáде ги на ѹ҆ченицы те, а҆ ѹ҆ченицы те ги раздѣлúха на ѻ҆нїа що то седéха: подóбнѡ и҆ ѿ ры́бы те кóлкото и҆скáха.
12 И като се наáдоха, рéче на ѹ҆ченицы те си: собере́те комáтчета та що ѡ҆станáха, да се не загꙋ́би нѝщо.
13 И собрáха та напѫлни́ха двана́десе кóша комáты ѿ пéть тѣ́хъ хлѣ́ба ꙗчмéнны кóйто ѡ҆станáха на ѻ҆нїа що то ꙗдоха.

14 Человѣцы те прочее като видѣха чꙋдо то, коѣто сотворѝ Ісꙋсъ, говореха: защо̀ то́а є̑ войстинно прорѡко, кой-то йде въ мі́ръ.

15 И̑ като разꙋмѣ̀ Ісꙋсъ че ще да до́йдатъ да го грабнатъ за да го напра́ватъ царь, ѿйде па́къ въ гора̀ та са́мъ то́й.

16 И̑ като мрѫкна̀, слѣзоха оу̑ченицы те мꙋ на морѐ то:

17 И̑ влѣзоха въ гемі́а та, и̑ ѿйваха ѻ̑дона́дъ морѐ то въ Капернаꙋмъ: и̑ стемни́се хꙋ́баѡ, а̑ Ісꙋсъ ї̑ѡще не бѣше дошелъ при ни́хъ:

18 А̑ морѐ то се и̑здигаше, защо́то дꙋ́хаше голѣ́мъ вѣтръ.

19 И̑ като замина́ха до два́десать и̑ли до три́десать ста́дїи, гребающе съ лопа́ты те, видѣ́ха Ісꙋ́са че хо́деше по морѐ то, и̑ приближѝ до кора́бѫльатъ: и̑ оу̑плаши́хасе.

20 А̑ то́й и̑мъ ре́че: а̑зъ самь, не бо́йтесе.

21 Ѿ̑скаха про́чее да го зе́матъ въ корабѫльатъ: и̑ то́а ча́съ корабѫльо се намерѝ на земла̀ та, въ ко́то ѿйваха.

22 И въ оу̑трешнїатъ де́нь наро́до ко́йто стоѣ́ше ѻ̑дона́дъ морѐ то, като видѐ че не́маше дрꙋгъ кора́бль та́мѡ, но са́мѡ ѻ̑ный бѣ́ше въ ко́йто влѣзоха оу̑ченицы те, и̑ защо̀ не влѣзе съ оу̑ченицы те си Ісꙋ́съ въ кора́бѫльатъ, но са́ми оу̑ченицы те мꙋ прейдо́ха:

23 И̑ дойдо́ха и̑ дрꙋ́ги кораблѝ ѿ Тїверїа́да близꙋ при ѻ̑новà мѣ́сто, гдѣ́то бѣ́ха ꙗ̑ли хлѣ́бове те, хвала̀ воздаде Го-спо́дь.

24 Като видѐ про́чее наро́до, защо̀ не́ма та́мѡ Ісꙋ́са, нито оу̑ченицы те мꙋ, влѣзоха и̑ ѻ̑нѝ въ кора́бѫльатъ, и̑ ѿидо́ха въ Капернаꙋмъ и̑ тра́сеха Ісꙋ́са.

25 И̑ като го найдо́ха ѻ̑дона́дъ морѐ то, ре́коха мꙋ: оу̑чи́теаю, когà си дошелъ тꙋ́ка;

26 Ѿговорѝ Ісꙋ́съ, и̑ ре́че и̑мъ: и̑стина и̑стина ви гово́римъ, тра́сите ме не защо́то видѣ́хте чꙋдесà та, но защо́то ꙗ̑дохте хлѣ́бове те, и̑ насыти́хтесе.

27 Не работе́те за хранà ко́то се разва́ла, но за хранà ко́то тра́е въ живо́тъ вѣ́чный ко́то Сы́нъ человѣ́ческїй ще ви дадѐ: защо́то не́го є̑ назначи́лъ Бг҃ъ Ѻте́цъ.

28 Ре́коха мꙋ про́чее що да напра́виме, за да рабо́тиме дѣла̀ та Бж҃їи;

29 Ѿговорѝ Ісꙋ́съ, и̑ ре́че и̑мъ: товà є̑ дѣ́ло то Бж҃їе, да вѣ́ровате въ ѻ̑ного́ва, кого́то прати̑ то́й.

30 И̑ ре́коха мꙋ: какво̀ чꙋ́до про́чее пра́вишъ ты̀, да ви́диме, и̑ да ти фа́неме вѣ́ра; що рабо́тишъ;

31 Ѻ̑тцы̀ те на́ши ꙗ̑доха ма́нна въ пꙋсты́ня та, какво́то є̑ пи́сано: хлѣ́бъ ѿ̑ небо̀ то и̑мъ да́де да ꙗ̑да́тъ:

32 И҆ І҆и҃съ и҆мъ рече: истина истина ви говоримъ, защо не Мѡѷсе́й ви да́де хлѣбъ ѿ небо то: но Ѻте́цъ мо́й ви да́ва хлѣбъ и҆стинный ѿ небо то.

33 Защо́то Бж҃іо хлѣбъ є҆ ѻ҆ный ко́йто сла́зи ѿ небо то, и҆ да́ва живо́тъ мі́ру.

34 И҆ ѻ҆нѝ мꙋ ре́коха: Го́споди, да́й ни се́кога то́а хлѣбъ.

35 И҆ І҆и҃съ и҆мъ рече: А҆зъ самь хлѣбъ живо́тный: ко́йто и҆де при ме́не, не щѐ да ѿгладнѣ́: и҆ ко́йто вѣ́рꙋва въ ме́не, не щѐ да ѿжаднѣ́ ни́кога.

36 Но ре́кохъ ви, защо̀ и҆ виде́хте ме и҆ не вѣ́ровате.

37 Си́чко то що́то ми да́ва Ѻте́цъ, ще да до́йде при ме́не, и҆ ко́йто и҆де при ме́не не ще́мъ да го и҆спѫ́димъ вѫнъ:

38 Защо́то А҆зъ слѣ́зохъ ѿ небо то, нѐ да пра́вимъ во́ла та мо́а, но во́ла та на ѻ҆ного́ва, ко́йто ме є҆ прати́лъ.

39 И҆ та́а є҆ во́ла та на-Ѻте́ца моегѡ̀, ко́йто ме є҆ прати́лъ, да не загꙋ́бимъ ни є҆дно̀ ѿ ѻ҆ні́а що́то ми є҆ да́лъ, но да го воскреси́мъ въ послѣ́дні́й де́нь.

40 Защо́то та́а є҆ во́ла та на-ѻ҆ного́ва, ко́йто ме є҆ прати́лъ, защо̀ вса́кой ко́йто ви́ди Сы́на и҆ вѣ́рꙋва въ не́го, да и҆ма живо́тъ вѣ́чень: и҆ А҆зъ ще да го воскреси́мъ въ послѣ́дні́й де́нь.

41 Роптѣ́ха про́чее І҆ꙋде́е те за не́го, защо́то ре́че: А҆зъ самь хлѣ́бо, ко́йто є҆ слѣзна́лъ ѿ небо то:

42 И говоре́ха: не є҆ ли то́а І҆и҃съ, сы́нъ І҆ѡ́сифовъ, на-кого́то ні́е зна́еме ба́щѧ мꙋ и҆ ма́йка мꙋ; каквѡ̀ про́чее говори́ то́й, че ѿ небо то̀ є҆ слѣзна́лъ;

43 Ѿговори́ І҆и҃съ, и҆ ре́че и҆мъ: не роптѣ́те междꙋ̀ се́бе.

44 Ни́кой не мо́же да до́йде при ме́не, А҆ко Ѻте́цъ, ко́йто ме є҆ прати́лъ, не го приблечѐ, и҆ А҆зъ ще да го воскреси́мъ въ послѣ́дні́й де́нь.

45 Пи́сано є҆ въ проро́цы те: (защо̀) си́чки те ще да бѫ́датъ наꙋ́чени ѿ Бг҃а, се́кой про́чее ко́йто є҆ чꙋлъ ѿ Ѻте́ца, и҆ наꙋчи́лъ, ще да до́йде при ме́не.

46 Нѐ че є҆ виде́лъ нѣ́кой Ѻте́ца, но то́кмѡ ѻ҆ный ко́йто є҆ ѿ Бг҃а, то́й є҆ виде́лъ Ѻте́ца.

47 Истинна и҆стина ви говоримъ, защо̀ ко́йто вѣ́рꙋва въ ме́не, и҆ма живо́тъ вѣ́чный.

48 А҆зъ самь хлѣ́бъ живо́тный.

49 Ѻте́цы те ва́ши ꙗ҆до́ха ма́нна въ пꙋсты́ня та, и҆ ᲂу҆мре́ха:

50 То́а є҆ хлѣ́бо що́то сла́зи ѿ небо то, да не ᲂу҆мре ко́йто ꙗ҆дѐ ѿ не́гѡ.

51 А҆зъ са́мь хлѣ́бо живо́тный ко́йто є҆ слѣзна́лъ ѿ небо то, и҆ ко́й ꙗ҆дѐ ѿ то́а хлѣ́бъ, ще да бѫ́де жи́въ во вѣ́ки, и҆

хлѣбатъ когóто ще дáмъ áзъ, (тóй) є̑ моѧ̀ та плóть, кóѧто áзъ ще дáмъ за живóтъ на свѣтѫтъ.

52 Препѝраха се прóчіе 'Ѥврéи те мѣждꙋ сéбе, и̑ говóреха, какѡ̀ мóже тóа да ни дадѐ своѧ̀ та плóть да ѧ̀ и̑дéме;

53 И̑ 'Іисꙋ́съ и̑мъ рéче: и̑стина и̑стина ви говóримъ, áко не и̑дéте плóть тѧ̀ на-Сы́на человѣ́ческагѡ, и̑ не пі́ѥте кр҃вь тѧ̀ мꙋ, нéмате живóтъ въ сéбе си.

54 Кóйто и̑дѐ моѧ̀ та плóть и̑ пі̑ѐ моѧ̀ та кр҃вь, и̑ма живóтъ вѣ́чный: и̑ áзъ ще да го воскреси́мъ въ послѣ́дні̑й дéнь.

55 Защóто моѧ̀ та плóть є̑ и̑стинно и̑ѧ̀стіе, и̑ моѧ̀ та кр҃вь и̑стинно питі̑ѐ.

56 Кóйто и̑дѐ моѧ̀ та плóть, и̑ пі̑ѐ моѧ̀ та кр҃вь, въ мéне пребывáе, и̑ áзъ въ нéго.

57 Каквóто що мѐ прати̑ живыѡ Ѻтéцъ, и̑ áзъ живéемъ заради̑ Ѻтцѧ̀: тáкѡ и̑ ѻ҆́ный кóйто ме и̑дѐ, ще да бѫде живъ и̑ тóй заради̑ мéне.

58 Тóа є̑ хлѣ́бо кóйто слѣ́зе ѿ небѐ то, нѐ каквóто що и̑доха ѻ҆тцы̀ те вáши мáнна та, и̑ ѹмрéха: кóйто и̑дѐ тóа хлѣ́бъ, ще да бѫде живъ во вѣ́ки.

59 Ті́а словесѧ̀ рéче ('Іисꙋ́съ) въ сонóрище то, като ѹ̑чеше въ Капернаѹ́мъ.

60 Мнози́на прóчее ѿ ѹ̑ченицы те мꙋ, като чꙋ́ха, рéкоха: жестóко є̑ товѧ̀ слóво, и̑ кóй мóже да го послꙋ́ша;

61 И̑ 'Іисꙋ́съ понéже знáеше въ сéбе си, защѐ роптáтъ за товѧ̀ (слóво) ѹ̑ченицы те мꙋ, рéче и̑мъ: товѧ̀ ли вы соблазнáва;

62 И̑ áко бѣ́хте видели Сы́на человѣ́ческаго да се кáчꙋва тáмѡ гдѣ́то є̑ бы́лъ пéрво:

63 Дꙋ́хо є̑ кóйто ѿживлáва: плотьтѧ̀ не пóлзꙋва ни̑що: дꙋ́мы те кóйто ви говóримъ áзъ, дꙋ́хъ са и̑ живóтъ.

64 Но и̑ма ѿ вáсъ нѣ́кои, кóйто не вѣ́рꙋватъ: защóто 'Іисꙋ́съ знáеше ѿ крáй, кóй са ѻ҆́нїа що не вѣ́рꙋватъ, и̑ кóй є̑ ѻ҆́ный що ще да го предадѐ.

65 И̑ говóреше: затовѧ̀ ви рéкохъ защѐ ни̑кой не мóже да дóйде при мéне áко не мꙋ є̑ дáдено ѿ Ѻтцѧ̀ моегѡ̀.

66 Ѿ товѧ̀ мнози́на ѿ ѹ̑ченицы те мꙋ се вѫрнáха назáдъ, и̑ не хóдеха вѣ́ке съ нéго.

67 Рéче прóчее 'Іисꙋ́съ на дванáдесе те: да не и̑скате и̑ вы́е да си и̑дете:

68 Ѿговори̑ мꙋ Сі́мѡнъ Пéтръ: Гóсподи, при когѐ да и̑дéме; ты̀ и̑машъ словесѧ̀ на вѣ́чныатъ живóтъ.

69 И̑ ні́е повѣ́ровáхме и̑ познáхме защѐ си ты̀ Хрі̑стóсъ Сы́нъ на-Бг҃а живáгѡ.

70 И̑ 'Іисꙋ́съ и̑мъ ѿговори̑: не и̑збрáхъ ли вы áзъ

дванадесе те, и҆ є҆дин҃ъ ѿ васъ є҆
діаволъ;
71 И товà говóреше за І҆ꙋда (кóйто бѣ́ше сы́нъ) на-Сі́мѡна І҆скаріѡ́тскагѡ, защóто
тóй щѣ́ше да го предадѣ́, кóйто бѣ́ше є҆дин҃ъ ѿ дванáдесе те.

ГЛАВА 3.

И҆ ПО́СЛѢ по товà хóдеше І҆исꙋ́съ по Галілѣ́а: защóто
не щѣ́ше да хóди по І҆ꙋдѣ́а,
понѣ́же го трáсеха І҆ꙋдѣ́и те да
го оу҆бі́атъ.
2 И бѣ́ше близꙋ́ пра́зднико
І҆ꙋдѣ́ескій, (кóйто се и҆менꙋ́ва)
сѣ́нопочѣ́ніе.
3 И рѣ́коха мꙋ́ бра́тіа та
мꙋ́: и҆злѣ́знѝ ѿ тꙋ́ка и҆ и҆дѝ во
І҆ꙋдѣ́а та, да ви́датъ и҆ оу҆чениці́ те ти дѣлà та кóйто
прáвишъ.
4 Защóто ни́кой не прáви
нѣ́що скры́шнѡ ꙗ҆ко и҆ска самъ
да бѫ́де ꙗ҆́венъ: ꙗ҆ко прáвишъ
ті́а (дѣлà), ꙗ҆вѝ сѣ́бѣси на свѣ́тѫтъ.
5 Защóто ни бра́тіа та мꙋ́
не вѣ́роваха въ нѣ́го.
6 Рѣ́че и҆мъ прóчее І҆исꙋ́съ:
врѣ́ме то моѐ і҆ѡ́ще не є҆ дошлó:
а҆ ва́ше то врѣ́ме є҆ всегдà
готóво.
7 Не мóже мі́ръ да ненави́ди
васъ: мѣ́не ѻ҆ба́че ненави́ди,
защóто а҆́зъ свидѣ́телствꙋвамъ за нѣ́го, че дѣлà та мꙋ́
са лóши.
8 Вы́е и҆дѣ́те на тóа пра́здникъ, а҆ а҆́зъ і҆ѡ́ще не ѿти́вамъ
на тóа пра́здникъ, защóто врѣ́ме то моѐ і҆ѡ́ще не є҆ дошлò.
9 Като и҆мъ рѣ́че ті́а (словесà), ѡ҆станà въ Галілѣ́а та.
10 Но когáто ѿидóха бра́тіа
та мꙋ́, тогáва ѿи́де и҆ тóй, не
ꙗ҆́внѡ, но като скры́шнѡ.
11 А҆ І҆ꙋдѣ́и те го тѫ́рсеха
на пра́здникатъ, и҆ говóреха:
гдѣ̀ є҆ ѻ҆́ный;
12 И мнóго роптáніе бѣ́ше
за нѣ́го въ нарóдатъ: є҆дни̑
говóреха, дóбръ є҆: а҆ дрꙋ́ги
говóреха, нѐ: но лѫ́же нарóдатъ.
13 Ѡ҆ба́че ни́кой не говóреше ꙗ҆́внѡ за нѣ́го, защóто
се боѣ́ха ѿ І҆ꙋдѣ́и те.
14 И като се преполовля́ваше вѣ́ке пра́зднико, влѣ́зе
І҆исꙋ́съ въ цѣ́рква та, и҆ оу҆чеше.
15 И҆ чꙋ́дехасе І҆ꙋдѣ́и те, и҆
говóреха: какѡ̀ зна́е тóа кни́га, като не се є҆ оу҆чи́лъ;
16 Ѿговорѝ І҆исꙋ́съ, и҆ рѣ́че
и҆мъ: моѐ то оу҆чѣ́ніе не є҆ мое,
но на-ѻ҆ногóва кóйто ме є҆
прати́лъ.
17 А҆́ко и҆ска нѣ́кой да твори
нѣ́гова та вóла, (тóй) ще да
разꙋмѣ́е, ѿ Бг҃а ли є҆ моѐ то
оу҆чѣ́ніе, и҆лѝ а҆́зъ ѿ сѣ́бѣси говóримъ.
18 Кóйто говóри ѿ сѣ́бѣси,
слáва та своà трáси: а҆ кóйто
трáси слáва та на-ѻ҆ногóва
кóйто го є҆ прати́лъ, тóй є҆
и҆́стиненъ, и҆ нѣ́ма непрáвда въ
нѣ́го.

19 Не да́де ли ви Мѡѷсе́й
зако́натъ: но ни́кой ѿ ва́съ не
твори зако́натъ: защо̀ и́скате
да ме оу̑бі́ете;
20 Ѿговори̑ наро́до, и̑ ре́че:
дїа́волъ и́маше: ко́й и́ска да
те оу̑бі́е;
21 Ѿговори̑ Ї҆и҃съ, и̑ ре́че:
є̑дно̀ дѣ́ло сотвори́хъ, и̑ си́чки
те се чꙋ́дите.
22 Зато̀ва Мѡѷсе́й ви да́де
ѡ̑брѣ́занїе то, (не̑ защо́то є̑
ѿ Мѡѷсе́а, но ѿ ѻ҆тцы̀ те), а̑
вы́е въ сꙋббѡ́та ѡ̑брѣ́зꙋвате
человѣ́ка.
23 Я҆ко въ сꙋббѡ́та прїи́ма
человѣ́къ ѡ̑брѣ́занїе да се не
разва́ли зако́но Мѡѷсе́овъ, на
ме́не ли се гнѣ́вате защо́то
сотвори́хъ си́чкїатъ человѣ́къ
здра́въ;
24 Не сꙋде́те на лица̀, но
пра́ведный сꙋ́дъ сꙋде́те.
25 Гово́реха про́чее нѣ́кои
ѿ Ї҆ерꙋсали́мляне те: не є̑ ли
то́а ѻ҆́ный, кого́то тра́сатъ да
оу̑бі́атъ;
26 И҆ є̑то ѻ҆́нъ гово́ри я҆́вно,
и̑ ни́що мꙋ не дꙋ́матъ: да не
вѫ́датъ разꙋмѣ́ли кна́зи те
и҆звѣ́стно, защо̀ є̑ то́й Хрїсто́съ;
27 Но того́ва зна́еме ѿ гдѣ̑
є̑: а̑ Хрїсто́съ кога́то до́йде,
ни́кой не зна́е ѿ гдѣ̑ ще да
вѫ́де.
28 Извыка̀ про́чее въ це́рква та Ї҆и҃съ като оу̑че́ше, и̑
ре́че: и̑ ме́не зна́ете, и̑ зна́ете
ѿ гдѣ̑ самь: и̑ несамь дошелъ
ѿ самосе́бе, но и̑стиненъ є̑
ѻ҆́ный ко́йто ме є̑ прати́лъ,
кого́то вы́е не зна́ете.
29 Но а҆́зъ го зна́мъ; защо́то
самь ѿ не́гѡ, и̑ то́й ме є̑ прати́лъ.
30 Ї҆ска́ха про́чее Ї҆ꙋде́и те
да го фа́натъ: но ни́кой не
тꙋрѝ на не́го рꙋка̀, защо́то не
бе́ше мꙋ дошло̀ і҆о́ще вре́ме то.
31 И мнози́на ѿ наро́датъ
повѣрова́ха въ не́го, и̑ гово́реха: защо̀ Хрїсто́съ кога́то
до́йде, по̀ голе́ми ли чꙋдеса̀ ще
да сотво́ри ѿ тїа, ко́йто то́а
стрꙋ́ва;
32 Чꙋ́ха про́чее Фарїсе́и те
наро́датъ защо́ ропти̑ за не́го
така̀: и̑ прати́ха Фарїсе́и те
и̑ а҆рхїере́и те слꙋги̑ да го фа́натъ.
33 И ре́че Ї҆и҃съ: і҆о́ще ма́ло
вре́ме самь съ ва́съ, и̑ (по́слѣ)
ще да и҆де́мъ при ѻ҆но́ва, ко́йто ме є̑ прати́лъ.
34 Ще ме потра́сите, и̑ не
ще́те да ме наме́рите: и̑ гдѣ̑то самь а҆́зъ, вы́е не мо́жете
да до́йдете.
35 И ре́коха Ї҆ꙋде́и те по
междꙋ́ си: кѫде̑ ще да и҆де
то́а, та не ще̑ (да мо́жеме)
да го наме́риме ні́е: да не и҆де
въ разсѣ́анїе то Є҆ллинско да
оу̑чи Є҆ллине те;
36 Що зна́чи това̀ сло́во,
що то го ре́че: ще ме потра́сите, и̑ не ще́те да ме наме́рите: и̑ гдѣ̑то самь а҆́зъ, вы́е
не мо́жете да до́йдете;

37 И҆ въ послѣднїй дѣнь великїй на-пра́здникатъ стоѣше
Ї҆исꙋ́съ и҆ вы́каше, и҆ говорѣше:
а҆ко є҆ жа́денъ нѣкой, нѣ́ка
до́йде кодъ мѣ́не, и҆ нѣ́ка пїе.
38 Кои́то вѣ́рꙋва въ мѣ́не,
каквото ре́че писа́нїе то, рѣ́-
ки ѿ жи́ва вода̀ ще да поте-
ча́тъ и҆зъ ѹ҆тро́ба та мꙋ.
39 И҆ това̀ ре́че за Дх҃а, ко-
го́то ще́ха да прїи́матъ ѻ҆нїа
кои́то вѣ́рꙋватъ въ не́го: за-
що́то (до тогà) ї҆о́ще не бѣ́ше
въ ни́хъ Дх҃ъ ст҃ый, поне́же
Ї҆исꙋ́съ ї҆о́ще не бѣ́ше просла́-
вленъ.
40 Мнози́на про́чее ѿ на-
ро́датъ, като чꙋ́ха тїа̀ словеса̀,
говорѣ́ха: то́а є҆ вои́стинꙋ
проро́ко.
41 И҆ дрꙋ́ги говорѣ́ха: то́а є҆
Хрїсто́съ, а҆ дрꙋ́ги говорѣ́ха,
є҆да̀ ли ѿ Галїле́а ще да до́йде
Хрїсто́съ;
42 Не ре́че ли писа́нїе то,
защо̀ ѿ Давїдово то сѣ́мѣ, и҆ ѿ
Виѳлеѥ́мско то се́ло̀, гдѣ́то
є҆ Давїдъ, Хрїсто́съ ще да
до́йде;
43 Бы́дѣ про́чее раздо́ръ въ
наро́датъ заради не́го.
44 И҆ нѣ́кои ѿ ни́хъ и҆скаха
да го фа́натъ: но ни́кой не
прострѐ на не́го рѫцѣ̀ те си.
45 Дойдо́ха про́чее слꙋ́гѝ те
при а҆рхїере́и те и҆ Фарїсе́и те:
а҆ ѻ҆ни́ и҆мъ ре́кохà: защо̀ го
не дове́дохте;
46 Ѿговори́ха слꙋ́гѝ те: ни-
когда̀ не є҆ говори́лъ такà
человѣ́къ, каквото то́а чело-
вѣ́къ.
47 Ѿговори́ха и҆мъ про́чее
Фарїсе́и те: да не бѫ́дете се
прелести́ли и҆ вы́е:
48 Да ли́ повѣрова̀ нѣ́кой
ѿ кнѧ́зове те въ не́го, и҆ли ѿ
Фарїсе́и те;
49 Но то́а наро́дъ, кои́то не
зна́е зако́натъ, про́клети са.
50 Ре́че и҆мъ Нїкоди́мъ, кои́-
то бѣ́ше ходи́лъ при не́го но-
щьѭ̀, и҆ бѣ́ше є҆ди́нъ ѿ ни́хъ:
51 Да̀ ли зако́но на́шъ сѣ́ди
человѣ́ка, а҆ко не чꙋ́е ѿ не́гѡ
напре́дъ, и҆ разꙋмѣ́е що пра́ви;
52 Ѿтговори́ха, и҆ ре́кохà
мꙋ: да не бѫ́дешъ и҆ ты̀ ѿ
Галїле́а; и҆спы́тай, и҆ ви́ждь,
защо̀ проро́къ ѿ Галїле́а не
се є҆ ꙗ҆ви́лъ.
53 И҆ се́кой ся ѿи́де въ кѫ́ща
та.

ГЛАВА И҃.

А҆ Ї҆ИСꙋ́СЪ ѿи́де въ горà та
Ѳлеѡ́нска:
2 И҆ на ѹ҆тре то па́къ дойдѐ
въ це́рква та, и҆ си́чки те лю́дїе
ѿи́ваха кодъ не́го: и҆ като сѣ́-
днà, ѹ҆чеше ги.
3 И҆ дове́дохà мꙋ кни́жницы
те и҆ Фарїсе́и те є҆днà женà
въ прелюбодѣ́анїе фа́ната: и҆
тꙋри́ха а҆ на сре́дъ.
4 И҆ ре́кохà мꙋ: ѹ҆чи́телю,
та́а женà є҆ сегà фа́ната въ
прелюбодѣ́анїе:
5 А҆ Мѡѷсе́й ни є҆ заповѣ-

дáлъ въ закóнатъ, такѣ́ва съ кáменѣ да побѝваме: тѝ какѐ ще да речéшъ;

6 Й товà рéкоха да го йскꙋ́сатъ за да намéратъ причѝна да го злослóватъ. Но 'Іисꙋ́съ се навéде дóлꙋ, й пѝшеше съ пржстатъ на землà та (й не поглéдꙋваше на нѝхъ).

7 И като налéгаха та го пѝтаха, йсправѝсе й рéче ймъ: кóйто є̂ ѿ вáсъ безъ грѣ́хъ, нéка фржли нáй на прéдъ на нéя кáмень.

8 И пáкъ се навéде дóлꙋ, й пѝшеше по землà та.

9 Й ѻ̂нѝ като чꙋ́ха товà, понéже ги ѡ̂бличáваше совѣ́сть тà ймъ, йзлáзеха вжнъ є̂дѝнъ по є̂дѝмъ, като начнáха ѿ пò стáри те до послѣ́дни те: й ѡ̂станà 'Іисꙋ́съ сáмъ, й женà та, кóато стоéше на срéдъ.

10 И като се йсправѝ 'Іисꙋ́съ й не видѐ нѝкого, тóкмѡ женà та, рéче й: жéно, гдѣ́ са клевéтницы те ти; нѝкой ли не тѐ ѡ̂сꙋдѝ;

11 'Й ѻ̂нà рéче: нѝкой, Гóсподи. Й 'Іисꙋ́съ й рéче, ни ѫ́зъ те ѡ̂сꙋждáвамъ: йдѝ си, й ѿ тꙋ́ка на тáмъ вече не согрѣшáвай.

12 И пáкъ ймъ говóреше 'Іисꙋ́съ, й рéче: ѫ́зъ самь свѣ́тъ мі́рꙋ: кóйто хóди по мéне, не щѐ да хóди въ темнотà, но ще да йма свѣ́тъ живóтный.

13 Й Фарїсéи те мꙋ рéкоха: тѝ самъ свидѣ́телствꙋвашъ за сéбе си: свидѣ́телство то ти не є̂ йстинно.

14 Ѿговорѝ 'Іисꙋ́съ, й рéче ймъ: ѧ̂ко й сáмъ да свидѣ́телствꙋвамъ ѫ́зъ за сéбе си, йстинно є̂ свидѣ́телство то моѐ: защóто знáмъ ѿ гдѣ́ самь дошéлъ, й кѫдѐ ѿйвамъ.

15 Вы́е по плóти сꙋ́дите, ѫ́зъ не сꙋ́димъ нѝкомꙋ.

16 И ѧ̂ко ѫ́зъ сꙋ́димъ, сꙋдò мóй є̂ йстиненъ: защóто не сáмь сáмъ, но ѫ́зъ й Ѻтéцъ кóйто ме є̂ пратѝлъ.

17 Й й въ закóнатъ вáшъ є̂ пѝсано, защò на-двáма человѣ́цы свидѣ́телство то є̂ йстинно.

18 'Ѧ́зъ самь кóйто свидѣ́телствꙋвамъ за сéбе си, й свидѣ́телствꙋва за мéне й Ѻтéцъ кóйто ме є̂ пратѝлъ.

19 И говóреха мꙋ: гдѣ́ є̂ Ѻтéцъ ти; ѿговорѝ 'Іисꙋ́съ: нито мéне знáете нито Ѻтцà моегò: ѧ̂ко бы знáли мéне, знáли бы й Ѻтцà моегò.

20 Тїа словесà йзговорѝ 'Іисꙋ́съ въ сокрóбище то церкóвно, като оу́чеше въ цéрква та: й нѝкой го не фанà, защóто ї̂óще не мꙋ бéше дошéлъ часò.

21 И рéче ймъ пáкъ 'Іисꙋ́съ: ѫ́зъ ѿйвамъ, й ще да ме потрáсите, й въ грѣ́хѫтъ вáшъ ще да оу́мрете: й гдѣ́то ѫ́зъ ѿйвамъ, вы́е не мóжете да дóйдете.

22 Говóреха прóчее 'Іꙋдéи

те: да ли сáмъ ще да се оу҆бíе; и҆ затовà говóри: гдѣ́то А҆́зъ ѿи́вамъ, вы́е немóжете да дóйдете;

23 И҆ рéче и҆́мъ: вы́е сте ѿ дóлни те, А҆́зъ самь ѿ гóрни те: вы́е сте ѿ тóа свѣ́тъ, А҆́зъ не сáмь ѿ тóа свѣ́тъ.

24 Рéкохъ ви прóчее защò ще да оу҆мрете въ грѣховѐ те си: защóто а҆́ко не повѣ́ровате че самь А҆́зъ, ще да оу҆мрете въ грѣховѐ те си.

25 Говóреха мѹ прóчее кóй си ты̀; а҆ І҆и҃съ и҆́мъ рéче: А҆́зъ сáмь Ѻ҆новà, коéто ви говóримъ ѿ крáй.

26 Мнóгѡ и҆́мамъ за вáсъ да дѹ́мамъ и҆ да сѹ́димъ, но Ѻ҆́ный кóйто ме є҆ пратѝлъ, и҆́стиненъ є҆: и҆ А҆́зъ Ѻ҆новà щото самь чѹлъ ѿ нéгѡ, товà и҆ говóримъ въ свѣ́тѫтъ.

27 Не разѹмѣ́ха защò за Ѻ҆тцà и҆́мъ говóреше.

28 Рéче и҆́мъ прóчее І҆и҃съ: когáто вознесéте Сы́на человѣ́ческаго, тогáва ще да разѹмѣ́ете че самь А҆́зъ: и҆ ѿ самосéбе не прáвимъ ни́що, но каквóто ме є҆ наѹчи́лъ Ѻ҆тéцъ мóй, товà говóримъ.

29 И҆ Ѻ҆́ный кóйто ме є҆ пратѝлъ, съ мéне є҆: не ме є҆ ѿставѝлъ сáмъ Ѻ҆тéцъ, защóто А҆́зъ всегдà прáвимъ Ѻ҆новà щото є҆ нéмѹ оу҆гóдно.

30 Като дѹ́маше тóй тїа (словесà), мнозѝна повѣровáха въ нéго.

31 Говóреше прóчее І҆и҃съ на І҆ѹдéи те, кóйто повѣровáха въ нéго: а҆́ко вы́е достóите въ слóво то моѐ, воистинѹ оу҆ченицы̀ мóй ще бѫдете:

32 И҆ ще да разѹмѣ́ете и҆́стина та, и҆ и҆́стина та ще вы̀ свобóди.

33 Ѿговорѝха и҆ рéкоха мѹ: нíе сме сѣ́мѧ А҆враáмово, и҆ нѝкомѹ не смѐ былѝ рóбѣ нѝкога: каквѡ̀ ты̀ говóришъ: свобóдни ще бѫдете;

34 Ѿтговорѝ и҆́мъ І҆и҃съ: и҆́стина и҆́стина ви говóримъ защò сéкой кóйто стрѹ́ва грѣ́хъ, рóбъ є҆ на грѣ́хѫтъ.

35 А҆ рóбъ не пребывáетъ въ домѫ̀тъ во вѣ́къ: сы́нъ пребывáетъ во вѣ́къ.

36 А҆́ко вы̀ свобóди Сынò, воистинѹ свобóдни ще бѫдете.

37 Знáмъ че сте сѣ́мѧ А҆враáмово: но и҆скáте да ме оу҆бíете, защóто слóво то моѐ не се вмѣщáва въ вáсъ.

38 А҆́зъ товà щото самь видѣ́лъ оу҆ Ѻ҆тцà моегѡ̀, говóримъ: и҆ вы́е прóчее щото сте видѣ́ли оу҆ Ѻ҆тцà вáшегѡ творите.

39 Ѿговорѝха и҆ рéкоха мѹ: Ѻ҆тéцъ нáшъ є҆́сть А҆враáмъ. Рéче и҆́мъ І҆и҃съ: а҆́ко бы̀ былѝ чáда А҆враáмови, дѣлà та А҆враáмови щѣ́хте да творите.

40 Но сегà и҆скáте да ме оу҆бíете, человѣ́ка, кóйто ви

говори́хъ и́стина та, ко́то самь чꙋлъ ѿ Бг҃а: това̀ Ѧвраа́мъ не є̑ сотвори́лъ.

41 Вы́е творите дѣла̀ та на-ѻ̑тца̀ ва́шегѡ. Ре́кохѧ мꙋ: ні́е ѿ блꙋдъ несмѐ рожде́ни: є̑дного Ѻ҃ца̀ и́мамы, Бг҃а.

42 И ре́че и́мъ Ї҃исꙋсъ: а̑ко бы Бг҃ъ бы́лъ Ѻ҃те́цъ ва́шъ, ще́хте да ме ѿбы́чате ме́не: зашто̀ а̑зъ ѿ Бг҃а и̑злѣзохъ и̑ дойдо́хъ: зашто̀ ѿ се́бе си не са́мь дошелъ, но то́й ме є̑ прати́лъ.

43 Зашѐ не разꙋмѣ́вате моѐ то дꙋмані́е; зашто̀ не мо́жете да слꙋ́шате сло́во то моѐ.

44 Вы́е сте ѿ ѻ̑тца̀ ва́шегѡ ді́авола, и̑ и́скате да творите по́хоти те на-ѻ̑тца̀ ва́шегѡ: то́й ѿ кра́й бе́ше человѣ́кокꙋбі́йца, и̑ въ и́стина та не стои̑: зашто̀ и́стина въ не́го не́ма: кога̀то гово́ри лжжа̀ та, ѿ свои̑ те (лꙋка́вства) гово́ри: зашто̀ є̑ лжже́цъ, и̑ ѻ̑те́цъ налжжа̀ та.

45 Ѧ҆зъ зашто̀ гово́римъ и́стина та, не мѐ вѣ́рꙋвате.

46 Ко́й ѿ ва́съ ме ѿблича́ва за непра́вда; а̑ко ли а̑зъ гово́римъ и́стина та, зашѐ вы́е не ми вѣ́рꙋвате;

47 Ко́йто є̑ ѿ Бг҃а, слꙋ́ша дꙋ́мы те Бж҃ї́и: затова̀ вы́е не слꙋ́шате, зашто̀ не сте̑ ѿ Бг҃а.

48 Ѿтговори́ха про́чее Ї҃ꙋде́и те и̑ ре́кохѧ мꙋ: не гово́риме ли ні́е добре̑, зашѐ си Самарани́нъ ты̀, и̑ бѣ́са и́машъ;

49 Ѿговори̑ Ї҃исꙋсъ: а̑зъ бѣ́са не́мамъ, но почи́тамъ Ѻ҃тца̀ моего̀, а̑ вы́е ме безче́стите.

50 И а̑зъ не и́скамъ сла́ва та сво̀а: и́ма ко́й да (а̑) тра́си и̑ да сꙋ́дн.

51 Истина и́стина ви гово́римъ, зашѐ ко́йто сохрани̑ сло́во то моѐ, не́ма да ви́ди сме́рть во вѣ́ки.

52 Ре́кохѧ мꙋ про́чее Ї҃ꙋде́и те: сега̀ разꙋмѣ́хме зашѐ и́машъ бѣ́съ. Ѧвраа́мъ ѹмрѐ и̑ проро́цы те, а̑ ты̀ гово́ришъ: ко́йто сохрани̑ сло́во то моѐ, не ще̑ да вкꙋ́си сме́рть во вѣ́ки.

53 Да не бѫдешъ по̀ голе́мъ ты̀ ѿ ѻ̑тца̀ на́шегѡ Ѧвраа́ма, ко́йто ѹмрѐ; и̑ проро́цы те ѹмре́ха: кого̀ пра́вишъ ты̀ се́бе си;

54 Ѿговори̑ Ї҃исꙋсъ: а̑ко а̑зъ сла́вимъ се́бе си, сла́ва та моа̀ не є̑ ни́що: Ѻ҃те́цъ мо́й є̑ ко́йто ме сла́ви, кого́то вы́е гово́рите зашѐ є̑ Бг҃ъ ва́шъ.

55 И не позна́хте го: а̑зъ ѻ̑ба́че го зна́мъ: и̑ а̑ко речѐмъ зашѐ го не зна́мъ, ще да бѫдемъ (и̑ а̑зъ) подо́бенъ ва́мъ, лжже́цъ: но зна́мъ го, и̑ сло́во то не́гово сохрана́вамъ.

56 Ѧвраа́мъ ѻ̑те́цъ ва́шъ ра́дъ бы бы́лъ да ви́ди мо́йатъ де́нь, и̑ видѐ (го) и̑ возрадова́се.

57 И ре́кохѧ мꙋ Ї҃ꙋде́и те: пе́десѐ годи́ны не́машъ ї̑о́ще, и̑ Ѧвраа́ма ли си виде́лъ.

58 И рече имъ Ісусъ; истина истина ви думамъ, доклѣ тоще Авраамъ не беше се родилъ, азъ бехъ.
59 И зеха камене да фърлатъ на него: а Ісусъ се скры, и излѣзе изъ церква та, и пройде посредъ нихъ, и така замина.

ГЛАВА Ѳ҃.

И КАТО заминуваше, виде едного человѣка слѣпа ѿ рождение то му.
2 И попытаха го оученицы те му, и рекоха: оучителю, кой согрѣши, тоа ли, или родители те му, та се роди слѣпъ;
3 Ѿтговори Ісусъ: нито е той согрѣшилъ, нито родители те му: но (родисе слѣпъ) за да се явятъ дѣла та Божіа на него.
4 Мене подобае да правимъ дѣла та Оногови, който ме е пратилъ, доклѣ е день: ще да дойде нощь, когато никой не може да работи.
5 Когато самь въ міръ, свѣтъ есмь міру.
6 Тіа (словеса) като изговори, плюна на земла та, и направи кал ѿ плюнка та, и помаза очи те на слѣпыятъ съ кал та.
7 И рече му: иди, оумыйсе въ Сілоамска та купѣль: (което ще да се речѣ пратенъ). Ѿиде прочее и оумысе, и дойде прогледналъ.
8 А сосѣди те, и който го беха видели на предъ че беше слѣпъ, говореха: не е ли тоа, който седеше та просеше;
9 И едни говореха: защо е той, а други говореха: защо прилича на него, а той говореше: азъ самь.
10 И говореха му: а каквѡ ти се ѿвориха очи те;
11 А той ѿговори и рече: человѣкъ (нѣкой) който се нарича Ісусъ, направи кал, и помаза ми очи те, и рече ми: иди въ Сілоамска та купѣль, и оумыйсе, и като ѿидохъ та се оумыхъ, прогледнахъ.
12 Рекоха му прочее: а гдѣ е той; а той рече: не знамъ.
13 И заведоха го кодъ Фарісеи те, (Оногова сирѣчь) който беше нѣкога слѣпъ.
14 И беше субѡта, когато направи Ісусъ кал, и му ѿвори очи те.
15 Но пакъ го пытаха и Фарісеи те, каквѡ прогледна: а той имъ рече: кал ми тури на очи те, и оумыхсе, и видимъ.
16 А нѣкои ѿ Фарісеи те думаха: тоа человѣкъ не е ѿ Бга, защото не варди субѡта та, други говореха: каквѡ може человѣкъ грѣшенъ да прави таквіа чудеса; и беше препирание между нихъ.

17 Говóреха пáки на слѣпыатъ: ты̀ що говóришъ за нéго, понéже ти ѿворѝ ѻ҆чѝте; а҆ тóй ѝмъ рéче: защò є҆ пророкъ.

18 Не повѣровáха прóчее 'Ізде́и те за нéго, защò бéше слѣпъ и҆ прогледнà, до гдѣ не повыкáха родѝтели те натогѹ́ва кóйто прогледнà.

19 И попытáха ги, и҆ рéкоха: тóа ли є҆ вáшїо сы̀нъ; за когóто говóрите че сѐ є҆ слѣпъ родѝлъ; каквѡ̀ прóчее сегà ви́ди;

20 Ѿтговори́ха ѝмъ родѝтели те мѹ, и҆ рéкоха: знáеме защò тóа є҆ нáшїо сы̀нъ, и҆ защò се є҆ слѣпъ родѝлъ:

21 А҆ каквѡ̀ сегà ви́ди, не знáеме: и҆лѝ кóй мѹ ѿворѝ ѻ҆чѝте, нїе не знáеме: самсѝ ѝма вóзрастъ, самагò (нéго) попы́тайте, сáмъ за сéбе да говóри.

22 Товà рéкоха родѝтели те мѹ, защóто се боéха ѿ 'Ізде́и те: защóто бéха се сговорѝли веке 'Ізде́и те, а҆ко нѣкой го и҆сповѣда защò є҆ Хрїстóсъ, да го ѿлѹ́чатъ ѿ сóнмище то:

23 За товà рéкоха родѝтели те мѹ: че вóзрастъ ѝма, самагò попы́тайте.

24 Повыкáха прóчее втóри пѫть человѣкатъ, кóйто бéше слѣпъ, и҆ рéкоха мѹ: воздáй слáва на Бг҃а: нїе знáеме защò тóа человѣкъ є҆ грѣшенъ.

25 А҆ тóй ѿговорѝ, и҆ рéче: а҆ко є҆ грѣшенъ, не знáмъ: є҆днò тóкмѡ знáмъ, защò бéхъ слѣпъ, а҆ сегà ви́димъ.

26 И пáкъ мѹ рéкоха: що ти направѝ; каквѡ̀ ти ѿворѝ ѻ҆чѝте;

27 Ѿговорѝ ѝмъ: казáхъ ви вече, и҆ не чѹ́хте: защò пáкъ и҆скáте да чѹ́ете: да не и҆скáте и҆ вы́е да бѫдéте нéгови ѹ҆ченицы;

28 А҆ ѻ҆нѝ го ѹ҆корѝха, и҆ рéкоха мѹ: ты̀ си нéговъ ѹ҆ченѝкъ: а҆ нїе сме Мѡѷсéови ѹ҆ченицы̀.

29 Нїе знáеме, защò на Мѡѷсéа є҆ говорѝлъ Бг҃ъ: а҆ тогóва не знáеме ѿ гдѣ є҆.

30 Ѿтговорѝ человѣ́ко, и҆ рéче ѝмъ: та товà є҆ чѹ́дно, защóто вы́е не знáете ѿ гдѣ є҆, и҆ ѿворѝ ми ѻ҆чѝте.

31 А҆ знáмъ защò грѣшны те Бг҃ъ не послѹ́шѹва: но а҆ко є҆ нѣкой бг҃опочитáтеленъ, и҆ твори нéгова та вóлѧ, нéго послѹ́шѹва.

32 Ѿ кáкъ се є҆ свѣтъ создáлъ, не се є҆ чѹ́ло, да є҆ ѿворѝлъ нѣкой ѻ҆чѝте на слѣпорождéнъ (человѣ́къ).

33 Я҆ко не бы̀ бы́лъ тóа ѿ Бг҃а, не бы̀ мóглъ да прáви нѝщо.

34 Ѿговорѝха и҆ рéкоха мѹ: въ грѣхове се си родѝлъ ты̀ си́чкїо, и҆ ты̀ ли ны̀ ѹ҆чишъ; и҆ и҆згнáха го вѫнъ.

35 Чѹ́ 'Іисѹ́съ че го и҆спѫдѝха вѫнъ: и҆ като го намерѝ,

рече мѹ: тѝ вѣрѹваш ли въ Сына Бжїа;
36 Ѿтговорѝ тóй ѝ рече мѹ: ѝ кóй є, Гóсподи, да вѣрѹвамъ въ нéго;
37 И Ѝисѹсъ мѹ рéче: ѝ видéлъ си го, ѝ кóйто говóри съ тéбе, тóй є.
38 И тóй рéче: вѣрѹвамъ, Гди: ѝ поклонѝ мѹ се.
39 Ѝ рéче Ѝисѹсъ: за сѹдъ ѧзъ дойдóхъ въ тóа свѣтъ: за да вѝдатъ ѻнїа кóйто не вѝдатъ, а ѻнїа кóйто вѝдатъ да бждатъ слѣпи.
40 И чѹха нѣкои ѿ Фарїсéи те кóйто бéха съ нéго, тїа (словеса), ѝ рéкоха мѹ: да не смѐ ѝ нїе слѣпи;
41 И Ѝисѹсъ ѝмъ рéче: ѧко бѝхте были слѣпи, не бѝхте ѝмáли грѣхъ: а сегà говóрите: че вѝдиме: грѣхò прóчее вáшъ ѿстáва (на вáсъ).

ГЛАВА Г҃

ИСТИНА ѝстина ви говóримъ, кóйто не влáзи презъ вратà та въ двóратъ ѻвчїи, но прелáзи ѿ дрѹго мѣсто, тóй є хайдѹтинъ ѝ разбóйникъ.
2 И кóйто влáзи презъ вратà та, пáстырь є на-ѻвцѝ те:
3 Нéмѹ двéрнико ѿвáра: ѝ ѻвцѝ те мѹ слѹшатъ гласѫтъ: ѝ свой те ѻвцы вѝка по ѝмени, ѝ ѝскáрѹва ги вжнъ.
4 И когáто ѝскáра вжнъ свой те ѻвцы, хóди предъ нѝхъ: а ѻвцѝ те по нéго ѝдатъ, защóто знáатъ нéговатъ глáсъ.
5 А по чѹждъ (глáсъ) не щáтъ да пóйдатъ, но ще побѣгнатъ ѿ нéгѡ: защóто не знáатъ чѹждыатъ глáсъ.
6 Тáа прѝтча ѝмъ рéче Ѝисѹсъ: но ѻнѝ не разѹмѣха що бéше ѻновà щото ѝмъ дѹмаше.
7 И рéче ѝмъ пáкъ Ѝисѹсъ: ѝстина ѝстина ви говóримъ, защò ѧзъ самь вратà та на-ѻвцѝ те.
8 Сѝчки те, кóйто са дошлѝ пò на прéдъ ѿ мéне, хайдѹте са ѝ разбóйницы: но не послѹшáха ги ѻвцѝ те.
9 Ѧзъ самь вратà та: кóйто влѣзе презъ мéне, ще да се спасѐ: ѝ ще влѣзе ѝ ѝзлѣзе, ѝ пáша ще да намéри.
10 Хайдѹтино не дохóжда (за дрѹго) тóкмѡ да ѹбѣѝ ѝ погѹби: ѧзъ дойдóхъ да ѝматъ живóтъ, ѝ пò мнóго да ѝматъ.
11 Ѧзъ самь пáстырь дóбрый: дóбрый пáстырь полáга си дѹшà та за ѻвцѝ те.
12 А наéмнико, кóйто не є пáстырь, на когóто не са ѻвцѝ те свой, като вѝди вжлкѫтъ че йде, ѿстáва ѻвцѝ те ѝ бѣга: а вжлкò ги разграбѹва, ѝ разпржсѹва ѻвцѝ те.
13 А наéмнико бѣга, защóто

є наѐмникъ, и не ра́ди за ѻ҆вцы̀ те.
14 А҆зъ самь па́стырь до́брый, и҆ зна́мъ мои̇ те, и҆ ті̑а ме зна́атъ.
15 Каквото̀ ме зна́е Ѻ҆те́цъ, такѡ̀ зна́мъ и҆ а҆зъ ѻ҆тца̀: и҆ дꙋша̀ та си полагамъ за ѻ҆вцы̀ те.
16 И҆ дрꙋ́ги ѻ҆вцы̀ и҆мамъ, кои̇то не сѧ̀ ѿ то́а дво́ръ: и҆ ни́хъ тре́бва да доведе́мъ: и҆ ще да чꙋ́ватъ гласѫ̀тъ ми, и҆ ще да бѫде є҆дно̀ ста́до, и҆ є҆ди́нъ па́стырь.
17 Затова̀ ме ѡ҆бы́ча Ѻ҆ц҃ъ, защо̀то а҆зъ пола́гамъ дꙋша̀ та си, да а҆ пріи̇ме́мъ па́ки.
18 Ни́кой а҆ не зе́ма ѿ ме́не, но а҆зъ а҆ пола́гамъ самово́лнѡ, и҆мамъ вла́сть да а҆ поло́жимъ, и҆ и҆мамъ вла́сть па́ки да а҆ зе́мемъ: та́а за́повѣдь пріа́хъ ѿ Ѻ҆ц҃а моегѡ̀.
19 И҆ бы́дѐ па́ки препира́ніе по между̀ ꙋ҆де́и те за ті̑а словеса̀.
20 И҆ мнози́на ѿ ни́хъ дꙋ́маха: бѣ́съ и҆ма, и҆ лꙋ́дъ є҆: защо̀ го слꙋ́шате;
21 Дрꙋ́ги гово́реха: ті̑а дꙋ́мы не сѧ̀ на-бѣ́сенъ (человѣ́къ): мо́же ли бѣ́съ да ѿво́ри ѻ҆чи̇ те на слѣ́пи те;
22 И҆ бы́дѐ пра́здникъ на-ѡ҆бновле́ніе то (на-хра́матъ) во ꙋ҆ерꙋсали́мъ, и҆ бе́ше зима̀:
23 И҆ хо́деше ꙋ҆исꙋ́съ въ це́рква та, въ притво́ратъ Соломѡ́новъ.
24 Ѡ҆бколи́ха го про́чее ꙋ҆де́и те, и҆ гово́реха мꙋ: до когѡ̀ ще дѫржи́шъ дꙋшы̀ те ни въ сомнѣ́ніе; а҆ко си ты̀ Хрїсто́съ, кажи̇ на пра́вѡ.
25 Ѿтговори̇ и҆мъ ꙋ҆исꙋ́съ: каза́хъ ви, и҆ не вѣ́рꙋвате: дѣла̀ та кои̇то а҆зъ пра́вимъ съ и҆ме то та-Ѻ҆тца̀ моегѡ̀, ѻ҆ни̇ свидѣ́телствꙋватъ за ме́не.
26 Но вы̀е не вѣ́рꙋвате, защо̀то не стѐ ѿ мои̇ те ѻ҆вцы̀: каквото̀ ви ре́кохъ.
27 Мои̇ те ѻ҆вцы̀ слꙋ́шатъ мо́и̇атъ гла́съ, и҆ а҆зъ ги позна́вамъ, и҆ по ме́не и҆да́тъ.
28 И҆ а҆зъ и҆мъ да́вамъ живо́тъ вѣ́ченъ: и҆ не ща́тъ да поги́бнатъ во вѣ́ки, и҆ ни́кой не щѐ да ги гра́бне ѿ моѧ̀ та рѫ́ка̀.
29 Ѻ҆те́цъ мо́й ко́и̇то ми ги є҆ да́лъ, по̀ голе́мъ є҆ ѿ си́чки те: и҆ ни́кой не мо́же да ги гра́бне ѿ рѫ́ка̀ та на-Ѻ҆тца̀ моегѡ̀.
30 А҆зъ и҆ Ѻ҆те́цъ є҆дно̀ сме.
31 И҆ зе́ха па́ки ка́менье ꙋ҆де́и те да го оу҆ві́атъ.
32 А҆ ꙋ҆исꙋ́съ и҆мъ ѿговори̇: мно́ги добри̇ дѣла̀ ꙗ҆ви́хъ ва́мъ ѿ Ѻ҆тца́ моегѡ̀: за коѐ ѿ ті̑а дѣла̀ фѫрлете ка́менье на ме́не;
33 Ѿговори́ха мꙋ ꙋ҆де́и те и҆ ре́коха: за добро̀ дѣ́ло не фѫрлеме ка́менье на те́бе, но за хꙋла̀ та, и҆ защо̀то ты̀ бꙋ́дꙋчи человѣ́къ, пра́вишъ се́бе Бг҃а:

34 Ѿтговорѝ имъ Ꙗисꙋсъ: не є҆ ли пи́сано въ ва́шїатъ зако́нѣ: а҆зъ ре́кохъ, вы́е сте бо́гове;
35 Я҆ко ѻ҆ны́а наре́че бо́гове, камъ кои́то сло́во то Бж҃їе бы́дѐ: и҆ не мо́же да се разва́ли писа́нїе то:
36 Тому́ва ли кого́то Ѻ҆ц҃ъ ѡ҆свати́, и҆ прати́ въ мі́ръ, вы́е гово́рите, хꙋ́лишъ Бг҃а: защо́то ре́кохъ: че самь Сы́нъ Бж҃їй а҆зъ;
37 Я҆ко не тво́римъ дѣла̀ та на-Ѻ҆тца̀ моегѡ́, не фа́щайте ми вѣ́ра:
38 Я҆ко ли ги тво́римъ, а҆ко ме́не не вѣрꙋ́вате, на дѣла̀ та мои́ вѣрꙋ́вайте: да позна́ете, и҆ да повѣ́ровате, защѐ Ѻ҆ц҃ъ є҆ въ ме́не, и҆ а҆зъ самь въ не́го.
39 Ѿ҆искаха про́чее па́къ да го фа́натъ: но то́й и҆зла́зе ѿ ржцѐ те и҆мъ.
40 И҆ ѿи́де па́къ ѻ҆дона́дъ Ꙗорда́на: на ѻ҆нова̀ мѣ́сто, гдѣ́то Ꙗва́ннъ пе́рво креща́ваше, и҆ ѡ҆стана̀ та́мѡ.
41 И҆ мнози́на дойдо́ха при не́го, и҆ гово́реха: защѐ Ꙗва́ннъ ᲂу҆́бо ни є҆дно̀ чꙋ́до не сотвори́, а҆ си́чко щото ре́че Ꙗва́ннъ за не́го, и҆стинно бе́ше.
42 И҆ мнози́на повѣрова́ха въ не́го та́мѡ.

ГЛАВА АІ҃.

И҆ бѣ́шѐ нѣ́кой бо́ленъ Ла́зарь ѿ Вифа́нїа, ѿ село̀ то Марі́ино и҆ на сестра̀ и҆ Ма́рѳа.
2 Я҆ Марі́а бѣ́ше ко́ато бе́ше помаза́ла Гдⷭ҇а съ мѝро, и҆ ѡ҆три́ла съ косы̀ те си нозѐ те мꙋ: на-ко́ато бра́тъ Ла́зарь бе́ше бо́ленъ.
3 Прати́ха про́чее сестры̀ те мꙋ до не́гѡ, и҆ гово́реха: Го́споди, є҆́то, ѻ҆́ный кого́то ты̀ лю́бишъ, бо́ленъ є҆́:
4 Я҆ Ꙗисꙋ́съ ка́то чꙋ (това̀), ре́че: та́а бо́лесть не є҆́ на смѐрть, но на сла́ва Бж҃їа: да се просла́ви Сы́нъ Бж҃їй съ не́я.
5 И҆ ѡ҆бы́чаше Ꙗисꙋ́съ Ма́рѳа, и҆ сестра̀ и҆, и҆ Ла́зара.
6 Ка́то чꙋ про́чее че є҆́ бо́ленъ, тога́ва седѐ на ѻ҆нова̀ мѣ́сто, гдѣ́то бе́ше, два̀ дни́.
7 По това̀ по́слѣ ре́че на ᲂу҆ченицы те си: да и҆де́ме па́ки во Ꙗꙋде́а.
8 Ре́кохa мꙋ ᲂу҆ченицы те мꙋ: ᲂу҆чи́телю, ма́лко по̀ на пре́дъ и҆скаха Ꙗꙋде́и те да те ᲂу҆вїа́тъ съ ка́менѣ: и҆ па́къ ли ѿи́вашъ та́мѡ;
9 Я҆ Ꙗисꙋ́съ ѿговори́: не са̀ ли двана́десать часи́ въ де́ньжтъ; ко́йто хо́ди денѧ̀, не щѐ да се пре́пне, защо́то ви́ди свѣ́тлость та̀ на-то́а свѣ́тъ:
10 Ко́йто ѻ҆ба́че хо́ди нощьѧ̀, ще да се пре́пне, защо́то не́ма свѣ́тлость въ се́бе си.
11 Тїа (словеса̀) и҆зговори́: и҆ по това̀ по́слѣ ре́че и҆мъ: Ла́зарь на́шїо прїа́тель є҆́ заспа́лъ: но да и҆де́мъ да го собꙋ́димъ.
12 Я҆ ᲂу҆ченицы те мꙋ ре́ко-

ха: Го́споди, ѧ̂ко є̑ заспа́лъ, ще да ѿздравѣ́е.
13 Но 'Іисꙋ́съ и̑мъ ре́че за смерть та̀ мꙋ: а̑ ѻ̂нѝ возмнѣ́ха заѩ̀ за за́спꙋванѣ то со́нно гово́ри.
14 Тога́ва и̑мъ ре́че 'Іисꙋ́съ ꙗ̑вно: Ла́зарь оу̑мрѐ.
15 И ра́дꙋвамсе заради̑ ва́съ, да повѣ́ровате че не бе́хъ та́мѡ ѧ̆зъ: но да и̑деме ко́дъ не́го.
16 А̑ Ѳѡма̀, ко́йто се гово́реше близне́цъ, ре́че на соученицы те си: да и̑деме и̑ ні́е да оу̑мреме съ не́го.
17 Ка́то дойде̑ про́чее 'Іисꙋ́съ, найде̑ го че и̑маше четы́ри дни̑ веке въ гро́батъ.
18 А̑ Виѳа́нїа бе́ше близꙋ́ до 'Іерꙋсали́мъ, ко́лкото пятна́десѧть ста́дїи.
19 И̑ мнозѝна ѿ 'Іꙋде́и те бе́ха дошли̑ къ Ма́рѳа и̑ Марі́а, да ги оу̑тѣ́шатъ за бра́та и̑мъ.
20 А̑ Ма́рѳа ка́то чꙋ, че и̑де 'Іисꙋ́съ, посрещна̀ го: а̑ Марі́а дома се́де́ше.
21 И̑ ре́че Ма́рѳа на 'Іисꙋ́са: Го́споди, а̑ко ты̀ бы бы́лъ тꙋ́ка, не бы̀ оу̑мре́лъ бра́тъ ми:
22 Но и̑ сега̀ зна́мъ, заѩ̀ ка́квото да попро́сишъ ѿ Бг҃а, ще ти даде̑ Бг҃ъ.
23 Ре́че и̑ 'Іисꙋ́съ: ще воскре́сне бра́тъ ти.
24 Ре́че мꙋ Ма́рѳа: зна́мъ заѩ̀ ще да воскре́сне въ воскресе́нїе то въ послѣ́днїй де́нь.
25 И ре́че и̑ 'Іисꙋ́съ: а̑зъ є̑смь воскресе́нїе и̑ живо́тъ: ко́йто вѣ́рꙋва въ ме́не, и̑ да оу̑мре, ще да ѿживѣ́е.
26 И̑ се́кой ко́йто живѣ́е, и̑ вѣ́рꙋва въ ме́не, не ще̑ да оу̑мре во вѣ́ки. Фа́щашъ ли вѣ́ра на това̀;
27 Ре́че мꙋ Ма́рѳа: є̑й Го́споди: а̑зъ повѣрова́хъ заѩ̀ си ты̀ Хрїсто́съ Сы́нъ Бж҃їй, ко́йто тре́бꙋваше да до́йде въ мі́ръ.
28 И ка́то ре́че тїа (словеса̀) ѿи́де та повыка̀ Марі́а сестра̀ си, и̑ ре́че и̑ та́йнѡ: оу̑чи́тельо є̑ доше́лъ, и̑ вы́ка те.
29 А̑ ѻ̂на̀ ка́то чꙋ, стана̀ ско́рѡ, и̑ ѿи́де при не́го.
30 Заѩ̀то ї̑ѡ́ще не бе́ше доше́лъ 'Іисꙋ́съ въ село̀ то: но бе́ше на ѻ̂нова̀ мѣ́сто, гдѣ́то го посрещна̀ Ма́рѳа.
31 'Іꙋде́и те про́чее ко́йто бе́ха съ не́я въ кѫ́ща та, и̑ оу̑тѣ́шава́ха а̑, ка́то виде́ха Марі́а че стана̀ ско́рѡ, и̑ и̑зле̑зе, ѿидо́ха слѣ́дъ не́я, и̑ гово́реха: че ѿи́ва на гро́батъ, да пла́че та́мѡ.
32 А̑ Марі́а ка́то дойде̑, гдѣ́то бе́ше 'Іисꙋ́съ, и̑ виде̑ го, падна̀ на нозѐ те мꙋ, и̑ гово́реше мꙋ: Го́споди, а̑ко ты̀ бы бы́лъ тꙋ́ка, не бы оу̑мре́лъ бра́тъ ми.
33 'Іисꙋ́съ, ка́то а̑ виде̑ че пла́че, и̑ 'Іꙋде́и те ко́йто бе́ха

дошлѝ сѧ нѣ́ѧ че пла́чеха, сожалѝмꙋсе на сѫрдцѐ то, ѝ смꙋтѝсе ѝ са́мъ:

34 И ре́че: гдѣ̀ го тврѝхте; ре́коха мꙋ: Го́споди, прїидѝ ѝ вѝждь.

35 И прослезѝсе Ѩисꙋ́съ.

36 Говоре́ха про́чее Ѩдѣ́и те: вѝждь каквѡ̀ го ѡ҆бы́чаше.

37 А҆ нѣ́кои ѿ нѝхъ ре́коха: то́й ко́йто ѿворѝ ѻ҆чѝ те на слѣ́пыатъ, не мо́жеше ли да напра́ви да не ᲂу҆мре ѝ то́ѧ;

38 А҆ Ѩисꙋ́съ па́къ като жа́леше на сѫрдцѐ то си, дойдѐ на гро́ватъ, ѝ бѣ́ше пещѐра, ѝ ка́мень лежѣ́ше на нѣ́ѧ.

39 И ре́че Ѩисꙋ́съ: вдигнѣ́те ка́мыкатъ. Ре́че мꙋ сестра̀ та на-ᲂу҆мре́лыатъ, Ма́рѳа: Го́споди, смѫрдѝ ве́че, защо́то є҆ четвероднѣ́венъ.

40 Ре́че ѝ Ѩисꙋ́съ: не ре́кохъ ли ти, защѡ̀ а҆ко вѣ́рꙋваше, ще ви́дишъ сла́ва та Бж҃їа;

41 Вдигна́ха про́чее ка́меньатъ ѿ (пещѐра та) гдѣ̀то лежѣ́ше ᲂу҆мре́лыо, а҆ Ѩисꙋ́съ като вдигна̀ ѻ҆чѝ те си го́ре, ре́че; Ѡ҆ѻ҆́е, благода́римъ те защѡ̀ си ме послꙋ́шалъ.

42 И а҆зъ зна́ехъ защѡ̀ всегда̀ ме послꙋ́шꙋвашъ: но заради̇̀ наро́датъ, ко́йто стоѝ наѡ́колѡ, ре́кохъ: да повѣ́роватъ че ты̀ си ме пратѝлъ.

43 И като ре́че това̀, ѝзвыка̀ съ голѣ́мъ гла́съ: Ла́заре, ѝзлѣ́знѝ вѫнъ.

44 И ѝзлѣ́зѐ ᲂу҆мре́лыо ѡ҆вѫрзанъ по рѫцѣ̀ те ѝ по нозѐ те съ повоѝ: ѝ лицѐ то мꙋ съ кѫрпа ѡ҆вѫрзано. Ре́че и́мъ Ѩисꙋ́съ: развѫржѐте го, ѝ ѡ҆ставѐте да вѫрвѝ.

45 Мнозѝна про́чее ѿ Ѩдѣ́и те, ко́йто бѣ́ха дошлѝ кодъ Ма́рїа, ѝ видѣ́ха (това̀) що̀то направѝ Ѩисꙋ́съ, повѣрова́ха въ не́го;

46 Но нѣ́кои ѿ нѝхъ ѿидо́ха кодъ Фарїсе́и те, ѝ каза́ха и́мъ (ѻ҆нова̀) що̀то направѝ Ѩисꙋ́съ.

47 А҆рхїере́и те про́чее ѝ Фарїсе́и те собра́ха собо́ръ, ѝ гово́реха: що̀ да напра́виме; защо́то то́ѧ человѣ́къ мно́го чꙋдеса̀ пра́ви.

48 Я҆ко го ѡ҆ста́виме така̀, сѝчки те ще да повѣ́роватъ въ не́го: ѝ ще до́йдатъ Рѝмлане те ѝ ще зе́матъ ѝ мѣ́сто то ѝ наро́датъ на́шъ.

49 А҆ є҆ди́нъ нѣ́кой ѿ нѝхъ Каїа́фа, ко́йто бѣ́ше а҆рхїере́й пре́зъ ѻ҆на́ѧ годи́на, ре́че и́мъ: вы́е не зна́ете нѝщо:

50 Нѝто помышла́вате, защѡ̀ є҆ по̀ добрѐ на́мъ да ᲂу҆мре є҆ди́нъ человѣ́къ за сѝчки те лю́дїе, не́жели сѝчкїо наро́дъ да погѝбне.

51 А҆ това̀ не ре́че ѿ се́бе си: но поне́же бѣ́ше а҆рхїере́й презъ ѻ҆на́ѧ годи́на, проре́че защѡ̀ Ѩисꙋ́съ щѣ́ше да ᲂу҆мре за наро́датъ.

52 И не то́кмѡ за наро́датъ,

но и̂ да собере̂ ча́да та Бж҃іи распрѧснати те на кѹпъ.
53 Ѿ ѻ҃ный де́нь про́чее сговори́хаше, да го оу̂бі́атъ.
54 А̂ І҃исѹ́съ не хо́деше вече ꙗ̂вно между̂ І҃ѹде́и те, но ѿи́де ѿ та́мѡ въ (ѻ҃на́) страна̂ ко́то є̂ бли́зѹ при пѹсты́ня та въ гра́дъ нарица́емый Є҃фре́мъ: и̂ та́мѡ пребыва́еше съ сѧ̂ оу̂ченицы те си.
55 И бе́ше бли́зѹ па́сха та І҃ѹде́йска: и̂ ѿидо́ха мнози́на во І҃ерѹсали́мъ ѿ (ѻ҃на́) страна̂ предъ па́сха та, да се ѡ̂чи́статъ.
56 И тра́сеха І҃исѹ́са и̂ гово́реха по между̂ си като стое́ха въ це́рква та: що̀ ви се чини, да ли не ще̂ да до́йде на пра́здникатъ;
57 А̂ а̂рхїере́и те и̂ Фарїсе́и те да́доха за́повѣдь: а̂ко нѣ́кой го оу̂се́ти гдѣ̂ ще да бѫ́де, да ка́же за да го фа́натъ.

ГЛАВА ВГ.

І҃ИСѸСЪ про́чее ше́сть дни̂ по̀ напре́дъ ѿ па́сха та, дойде̂ во Виѳа́нїа гдѣ́то бе́ше оу̂мре́лыо Ла́зарь, кого́то воскреси̂ ѿ ме́ртвы те.
2 И направи́ха мѹ та́мѡ вече́ра, и̂ Ма́рѳа слѹгѹ́ваше: а̂ Ла́зарь бе́ше є̂ди́нъ ѿ ѻ҃нїа, кои́то седе́ха съ І҃исѹ́съ на трапе́за та.
3 Тога́ва Марїа зема̀ є̂дна̀ ꙗ̂ітра мѹ́ро чи́сто драгоцѣ́нно (кое́то се и̂менѹ́ва) на́рдъ, и̂ помаза̀ нозѣ̀ те І҃исѹ́совы, и̂ ѿтрѝ ги съ косы̀ те си: и̂ и̂спѫлни́се кѫ́ща та ѿ мѹ́рїсма̀ та на-мѹ́ро то.
4 А̂ є̂ди́нъ ѿ оу̂чени́цы те мѹ, І҃ѹда (сы́нъ) на-Сїмѡна І҃искарїѡ́тскагѡ, ко́йто ще́ше да го предадѣ́, ре́че:
5 Защо̀ се не прода́де това́ мѹ́ро за три́ста пѣ́нязи, да се дада́тъ на сирома́си те;
6 А̂ това̀ ре́че, не че за сирома́си те се гры̀жаше, но защо́то бе́ше та́тъ, и̂ и̂маше ковче́жче, и̂ но́сеше (ѻ҃нова̀) що́то тѹра́ха въ не́го.
7 Тога́ва І҃исѹ́съ ре́че: не дѣ́йте а̂, ѻ҃на̀ є̂ сохрани́ла това̀ за деньѫ́тъ на-погребе́нїе то ми.
8 Защо́то сирома́си те се́кога и̂мате съ се́бе́си, а̂ ме́не се́кога не́мате.
9 И разѹмѣ́ мно́гъ наро́дъ ѿ І҃ѹде́и те, защо̀ є̂ та́мѡ: и̂ дойдо́ха нѐ то́кмѡ заради̂ І҃исѹ́са, но и̂ Ла́зара да ви́датъ, кого́то бе́ше воскреси́лъ ѿ ме́ртвы те.
10 Но а̂рхїере́и те се совѣ́товаха, да оу̂бі́атъ и̂ Ла́зара:
11 Защо́то мнози́на ѿ І҃ѹде́и те ѿи́ваха заради̂ не́го, и̂ вѣ́роваха во І҃исѹ́са.
12 А̂ на оу̂трешнїатъ де́нь мно́гъ наро́дъ, кои́то бе́ха дошли̂ на пра́здникатъ, като чѹ́ха че и̂де І҃исѹ́съ во І҃ерѹсали́мъ,

13 Земáха вѣйки фініковы, и҆ и҆злѣзоха да го посрéшнатъ, и҆ вы́каха, и҆ говóреха: ѡ҆сáнна, благословéнъ кóйто и҆де во и҆́ме то Господне, Цáрь І҆сра́илевъ.

14 А҆ І҆и҃съ намери̑ є҆днѡ̀ ѻ҆слà, и҆ вѧхнà на нéго, каквóто що є҆ пи́сано:

15 Не бóйсе, дщѝ Сі҃ѡнова: є҆то цáрь твóй и҆де возсѣдналъ на ждребчѐ ѿ ѻ҆слѝца.

16 И҆ тіѧ (рáботы) не разумѣ́ха ѹ҆ченицы те мꙋ напрéдъ: но когáто се прославѝ І҆и҃съ, тогà се сети́ха, защò тіѧ са были̑ пи́саны за нéго, и҆ товà мꙋ сотвори́ха.

17 Нарóдо прóчее кóйто бéше пéрво съ нéго, свидѣтелствꙋваше, защò повыкà Лáзара ѿ грóбатъ, и҆ воскресѝ го ѿ мéртвы те:

18 Зарадѝ товà го и҆ посрешнà нарóдо, защóто чꙋ́ха че тóй є҆ сотворѝлъ товà чꙋ́до.

19 А҆ Фарі҃сéи те рéкоха по междꙋ́ си: ви́дите ли, че нéма ни є҆днà пóлза; є҆то си́чкїо свѣ́тъ ѿи́ва по нéго.

20 Бéха (тáмѡ) и҆ нѣ́кои Ѥ҆ллини, ѿ ѻ҆ніѧ, кóйто бéха ѿишлѝ на поклонéніе напрáзникатъ.

21 Ѻ҆нѝ прóчее дойдóха при Філіппа, кóйто бéше ѿ Виѳсаі́да Галілéйскаѧ, и҆ мóлеха го и҆ говóреха: Господи́не и҆скáме да ви́диме І҆и҃са.

22 Дойдѐ Філіппъ и҆ казà на Андрéа: а҆ пáкъ Андрéй и҆ Філіппъ на І҆и҃са.

23 А҆ І҆и҃съ и҆́мъ ѿговорѝ и҆ рéче: дойдѐ часò да се прослáви Сы́нъ человѣ́ческїй.

24 Истина и҆стина ви говóримъ, а҆ко не ѹ҆мре зѫ́рно то пшени́чно, като пáдне на землà та, ѻ҆нò самò ѡ҆стáнꙋва: а҆ко ли ѹ҆мре, мнóгъ плóдъ ще да сотвóри.

25 Кóйто ѡ҆бы́ча живóтатъ си, ще го загꙋ́би: а҆ кóйто ненави́ди живóтатъ си на тóѧ свѣ́тъ, ще да го сохранѝ въ вѣ́чныатъ живóтъ.

26 Кóйто слѫгꙋ́ва мéне, да послѣ́дꙋва по мéне: и҆ гдѣ́то самь а҆зъ, тáмѡ и҆ слѫгà та мóй ще бѫде: и҆ а҆ко слѫ́жи мéне нѣ́кой, ще да го почтѐ Ѻ҆ц҃ъ мóй.

27 Сегà дꙋшà та ми се возмꙋтѝ, и҆ що̀ да речéмъ; Ѻ҆тче, и҆збавѝ ме ѿ тóѧ чáсъ; но за товà дойдóхъ на тóѧ чáсъ.

28 Ѻ҆че, прославѝ и҆́ме то твоѐ. И҆ дойдѐ глáсъ ѿ небò то, (кóйто говóреше): и҆ прослави́хъ, и҆ пáки ще да го прослáвимъ.

29 А҆ нарóдо, кóйто стоéха и҆ чꙋ́ха, говóреха: грóмъ бы́дѐ, дрꙋ́ги говóреха: А҆́ггелъ мꙋ продꙋмà.

30 Ѻ҆тговорѝ І҆и҃съ и҆ рéче: не бы́дѐ зарадѝ мéне тóѧ глáсъ, но зарадѝ нарóдатъ.

31 Сегà є҆ сꙋдъ мі́рꙋ томꙋ̀:

сегà кнáзь на-мíра тогѡ̀ ще
да бѫде ѝзгнáнъ вѫнъ.
32 Ѝ áко áзъ вознесéнъ бѫ-
демъ ѿ землà та: сѝчки те
ще привлечéмъ при сéбе си.
33 Ѝ товà говóреше, ѡ҆бъ-
лáа съ какваà смéрть щéше да
ѹмре.
34 Ѿтговорѝ мѹ нарóдо:
нíе сме чѹли ѿ закóнатъ, защò
Хрїстóсъ пребывáе во вѣки:
каквѡ̀ ты̀ говóришъ, че трé-
бѹва да се вознесѐ Сы̀нъ чело-
вѣческїй; кóй є҆ тóа Сы̀нъ
человѣческїй;
35 И рéче ѝмъ Ѝисѹ́съ: ѝ҆ѡ́-
ще мáлко врéме є҆ свѣтъ въ
вáсъ: ходéте, доклѐ ѝмате
свѣтъ, да вы не зафáне те-
мнинà та: а҆ кóйто хóди въ
темнинà та, не знáе кѫдѐ
ѿйва.
36 Доклѐ ѝмате свѣтатъ,
вѣрѹвайте въ свѣтатъ, да бѫ-
дете сы̀нове на свѣтатъ. Тїа
(словесà) ѝзговорѝ Ѝисѹ́съ, ѝ
пóслѣ ѿйде та се скры̀ ѿ
нѝхъ.
37 И со всѐ товà щото со-
творѝ тóлко знáменїа предъ
нѝхъ, пáкъ не повѣровáха въ
нéго.
38 За да се ѝспóлни слóво
тò на-пророка Исáїа, щото ре-
че: Гóсподи, кóй повѣровà на
нáша та прóповѣдь; ѝ мы̀шца
та Господна комѹ̀ се ѿкры̀;
39 Затовà не мóжеха да
вѣровать, защòто пáки рéче
Исáїа:
40 Ѡслѣпѝлъ ѝмъ є҆ ѻ҆чѝ
те, ѝ ѡ҆каменѝлъ сердцà та:
за да не вѝдатъ съ ѻ҆чѝ те ѝ
разѹмѣ́атъ съ сѫрдцѐ то, ѝ
ѡ҆бѫрнатсе, ѝ ѝсцѣ́лимъ ги.
41 Тїа (словесà) рéче Исáїа,
когáто видѐ слáва та мѹ, ѝ
говорѝ за нéго.
42 Ѡбáче ѝ ѿ кнáзи те
мнозѝна повѣровáха въ нéго:
но заради̇ Фарїсéи те не ѝспо-
вѣдѹваха, да ги не ѝспѫдатъ
ѿ сóнмище то.
43 Защòто возлюбѝха пò
мнóгѡ слáва та человѣческа,
нéжели слáва та Бѫ̀їа.
44 Ѝ҆ Ѝисѹ́съ ѝзвыкà, ѝ рéче:
кóйто вѣрѹва въ мéне, не вѣ-
рѹва въ мéне, но въ ѻ҆ногóва,
кóйто ме є҆ пратѝлъ.
45 И кóйто глéда мéне, глéда
ѻ҆ногóва кóйто ме є҆ пратѝлъ.
46 Áзъ дойдóхъ свѣтъ въ
мíръ, за да не ѡ҆стáне въ
темнинà та нѝкой, кóйто вѣ-
рѹва въ мéне.
47 И кóйто чѹ́е словесà та
мои̇, ѝ не повѣрова ги, áзъ не
щемъ да мѹ сѹ́димъ: защòто
не дойдóхъ да сѹ́димъ мíрѹ, но
да спасéмъ мíръ.
48 Кóйто се ѿмéта ѿ мéне,
ѝ не прїѝма мои̇ те дѹмы, ѝма
ѻ҆ногóва кóйто мѹ сѹ́ди: слóво
то коéто дѹмáхъ (áзъ), тò ще
да мѹ сѹ́ди въ послѣднїй дéнь.
49 Защòто áзъ ѿ сéбе си не
дѹмáхъ: но Ѻ҆цъ кóйто ме
пратѝ, тóй ми заповѣдà, що
да речéмъ, ѝ що да дѹмамъ.

50 И знамъ защо негова та
заповѣдь є животъ вѣчный:
тіа прочее (словеса) щото азъ
говоримъ, каквото ми ги є
рекъ Ѡцъ мой, така ги говоримъ.

ГЛАВА ГІ҃.

А ПРЄДЪ празникатъ на-
паса та, понеже знаеше Іисусъ
че мѹ дойде часо да
прейде ѿ тоа міръ ко Ѡцѹ,
(показа торжественнѡ) защо
като возлюби свои те, който
беха въ міратъ, до край ги
возлюби:
2 И като бидѣ вечера та,
когато веке діаволо тѹри на
сѫрдцѣ то на-Іѹда Симѡновъ
Іскаріѡтскій да го предадѣ:
3 Понеже знаеше Іисусъ,
защо Ѡцъ сичко мѹ є предалъ
на рѫцѣ те, и ѿ Бга є из-
лѣзлъ, и кодъ Бга ѿива.
4 Стана ѿ вечера та и ѡ-
стави си дрехи те: и зема
престилка и ѡпаса се:
5 И послѣ влія вода въ
умывалница та, и начна да
ѡмыва нозѣ те на-ученицы
те, и да ги ѡбѫрсѹва съ пре-
стилка та, съ коато беше
препасанъ.
6 Дойдѣ прочее при Симѡна
Петра: а той мѹ рече: Го-
споди, ты ли ще да умыешъ
мои те нозѣ;
7 Ѡговори Іисусъ, и рече
мѹ; това щото правимъ азъ,
ты го не знаешъ сега: послѣ
ще да го разѹмѣешъ.
8 Рече мѹ Петръ: не ще да
умыешъ мои те нозѣ во
вѣки. Ѡговори мѹ Іисусъ:
ако не те умыемъ, немашъ
часть съ мене.
9 Рече мѹ Симѡнъ Петръ:
Господи, не токмѡ нозѣ те
ми, но и рѫцѣ те и глава та
ми.
10 Рече мѹ Іисусъ: измы-
енныо нема потрева за мы-
нѣ, токмѡ нозѣ те да умые,
защото є сичкіо чиста: и вые
сте чисти; но не сички те.
11 Защото знаеше Ѡногова
който го предаваше, затова
рече: не сте сички те чисти.
12 А когато имъ умы нозѣ
те, и зѣ си дрехи те, сѣдна
пакъ и рече имъ: знаете ли
що сотвори́хъ вамъ;
13 Вые ме выкате учителя
и Господа: и докре говорите;
защото самь (таковъ).
14 Яко азъ прочее учитель
и Господь умыхъ ваши те
нозѣ, и вые сте длжни єдинъ
дрѹгимѹ да умывате нозѣ те.
15 Защото ѡкразъ ви да-
дохъ да правите и вые, как-
вото направихъ азъ вамъ.
16 Истина истина ви гово-
римъ: никой рабъ не є по
големъ ѿ господина своегѡ,
нито пратенъ ѿ ѡногова кой-
то го є пратилъ.
17 Яко знаете тіа (работы),
блаженни сте ако ги творите,

18 Не говóримъ за сѝчки те вáсъ: защóто áзъ знáмъ ѻнія, който самь ѝзбрáлъ: но да се сбѫде писáніе то: ѻный щото ѧдѐ съ мéне хлѣбъ, вдигнà на врѫхъ мéне петà та своà.

19 Ѿ сегà ви го кáзвамъ доклѐ ѿще нé ѥ было, та когáто бѫде да повѣровате, защò самь áзъ.

20 Истина ѝстина ви говóримъ, защò кóйто прѝима ѻногóва когóто ще прáтимъ, мéне прѝима: а кóйто прѝима мéне, прѝима ѻногóва кóйто ме ѥ пратѝлъ.

21 Тія (словесà) като рéче Ѝисусъ, смутѝсе съ дýхатъ, ѝ свидѣтелствовà, ѝ рéче: ѝстина ѝстина ви говóримъ, защò ѥдѝнъ ѿ вáсъ ще ме предадѐ.

22 Ѧ оученицы те се ѿбзѝраха ѥдѝнъ на дрýгиго, ѝ чýдехасе за когò говóри.

23 Ѧ ѥдѝнъ ѿ оученицы те, когóто ѿбычаше Ѝисусъ, седéше до колѣно то Ѝисусово:

24 И кимнà нéму Сѝмѡнъ Пéтръ, да попыта, кóй ѥ ѻный за когóто говóри.

25 Ѧ тóй като нападнà на грѫдѝ те Ѝисусовы, рéче му: Гóсподи, кóй ѥ;

26 Ѿговорѝ Ѝисусъ, ѝ рéче: комýто áзъ подáмъ зáлагъ хлѣбъ, като го натóпимъ, тóй ѥ: ѝ като натопѝ хлѣбъ, дáде го на Ѝýда Сѝмѡновъ Ѝскарѝѡтскій.

27 И пóслѣ по хлѣбатъ, влѣзе въ нéго сатанà та, ѝ рéче му Ѝисусъ: товà щото прáвишъ, направѝ го пò скóрѡ.

28 И нѝкой ѿ ѻнія който седéха тáмѡ не разумѣ за коà причѝна му рéче товà:

29 Ѧ понéже оу Ѝýда бéше ѻбща та кутія (въ коáто стоéха пары те) нѣкои мы-слеха, защò Ѝисусъ му говóри: купѝ щото ми ѥ потрéбно за прáздникатъ: ѝлѝ да дадѐ нѣщо на сиромáси те.

30 Ѡнъ прóчее като земà хлѣбатъ, áбіе ѝзлѣзе вѫнъ: ѝ бéше нóщь.

31 Ѧ когáто ѝзлѣзе, рéче Ѝисусъ: сегà се прославѝ Сынъ человѣческій, ѝ Бгъ се прославѝ въ нéго.

32 Áко Бгъ се прославѝ въ нéго, ѝ Бгъ ще да го прослáви въ сéбе си, ѝ áбіе ще да го прослáви.

33 Чáдца, ѿще мáлко врéме самь съ вáсъ. Ще да ме потрáсите: ѝ каквóто що рéкохъ на Ѝýдеи те, защò гдѣто ѿѝвамъ áзъ, вы́е не мóжете да дóйдете, ѝ вáмъ сегà говóримъ.

34 Нóва зáповѣдь ви дáвамъ, да любите ѥдѝнъ дрýгиго: каквóто áзъ возлюбѝхъ вáсъ, тáкѡ ѝ вы́е да любите ѥдѝнъ дрýгиго.

35 Ѡтъ товà ще (вы) познáтъ сѝчки те, защò сте

мой оученицы, ꙗко имате любовь по междꙋ си.

36 Рече мꙋ Сімѡнъ Петръ: Господи, кѫдѐ ѿиваши; ѿговорѝ мꙋ Іисꙋсъ: кѫдѣто ꙗзъ ѿивамъ, ты сегà не можеши да дойдеши по мене: ꙗ послѣ ще дойдеши по мене.

37 Рече мꙋ Петръ: Господи защо не можемъ да дойдемъ сегà по тебе; дꙋшà та ще да си положимъ за тебе.

38 Ѡтговорѝ мꙋ Іисꙋсъ: дꙋшà та ли ще да си положиши за мене; истина истина ти говоримъ: не щѐ да попѣе пѣтело, доклѐ се не ѿречеши ѿ мене трѝ пѫти.

ГЛАВА ДІ҃

Да се не смꙋщава сѫрдцѐ то ви: вѣрꙋвайте въ Бга, ꙗ въ мене вѣрꙋвайте.

2 Въ домѫтъ на-Ѡцà моегѡ̀ много жилища има: ꙗко ли не бы имало, рекъ быхъ вамъ: ꙗзъ ѿивамъ да ви приготвимъ мѣсто.

3 И ꙗко ѿидемъ, ꙗ приготвимъ ви мѣсто, пакъ ще дойдемъ, ꙗ ще вы земемъ при себеси: да бѫдете ꙗ вые тамъ, гдѣто самь ꙗзъ.

4 И кѫдѣто ѿивамъ ꙗзъ, вые знаете, ꙗ пѫтьатъ знаете.

5 Рече мꙋ Ѳѡмà: Господи, не знаеме кѫдѐ ѿиваши: ꙗ каквѡ̀ можеме да знаеме пѫтьатъ;

6 Рече мꙋ Іисꙋсъ: ꙗзъ ѥсмь пѫть, ꙗ истина, ꙗ животъ: никой не ще да дойде ко Ѡцꙋ, токмѡ чрезъ мене.

7 Ꙗко быхте знаали мене, знаали быхте ꙗ Ѡцà моегѡ̀: ꙗ ѿ сегà го знаете, ꙗ видели сте го.

8 Рече мꙋ Філіппъ: Господи, покажѝ ни Ѡцà, ꙗ стига ни.

9 Рече мꙋ Іисꙋсъ: толко време самь съ васъ, ꙗ не си ли ме позналъ, Філіппе; който ѥ видѣлъ мене, видѣлъ ѥ Ѡцà: ꙗ каквѡ̀ ты говориши: покажѝ ни Ѡцà;

10 Не вѣрꙋваши ли защо ꙗзъ самь въ Ѡцà, ꙗ Ѡтецъ ѥ въ мене; словесà та който ви дꙋмамъ, ѿ себеси не ги дꙋмамъ: но Ѡцъ който превывàе въ мене, Онъ твори дѣлà та.

11 Вѣрꙋвайте ми защо ꙗзъ самь въ Ѡтцà, ꙗ Ѡцъ ѥ въ мене: ꙗко ли нѐ, за тіа дѣлà ми повѣровайте.

12 Истина истина ви говоримъ, който вѣрꙋва въ мене, дѣлà та който правимъ, ꙗ той ще ги направи, ꙗ по големи ѿ тіа ще направи: защото ꙗзъ ѿивамъ кодъ Ѡцà моегò:

13 Ꙗ какво̀ да ѥ неѭ ꙗко попросите ѿ Ѡцà въ моѐ то име, ще да го направимъ: да се прослави Ѡцъ въ Сына.

14 И ꙗко попросите неѭ въ моѐ то име, ꙗзъ ще да го направимъ.

15 Яко ме ѡ҆бы́чате, за́повѣди те мои́ сохране́те.
16 И ѧ҆зъ ще ѹ҆мо́лимъ Ѡ҆ца̀, и҆ ще ви дадѐ дрꙋга́го ѹ҆тѣ́шителя, да бѫде съ ва́съ во вѣ́ки:
17 Дꙋ́хъ и҆стинный, кого́то мі́ръ не мо́же да прі́ме, защо́то го не ви́ди, нито го позна́ва: вы́е ѻ҆ба́че го позна́вате, защо́то въ ва́съ пребыва́е, и҆ въ ва́съ ще бѫде.
18 И не ще́мъ да вы ѡ҆ста́вимъ сира́цы: ще до́йдемъ кодъ ва́съ:
19 Ѥ҆ще ма́лко, и҆ мі́ръ веке не щѐ да ме ви́ди: но вы́е ще ме ви́дите: защо́то ѧ҆зъ живѣ́емъ, и҆ вы́е ще да бѫдете жи́ви.
20 И въ ѻ҆ный де́нь ще да разꙋмѣ́ете вы́е, защо́то ѧ҆зъ са́мь въ Ѡ҆ца̀ моего̀, и҆ вы́е въ ме́не, и҆ ѧ҆зъ въ ва́съ.
21 Кѡ́ито и҆ма мои́ те за́повѣди, и҆ ва́рди ги, ѻ҆нъ є҆ кѡ́ито ме лю́би: а҆ кѡ́ито ме лю́би, ще да бѫде возлю́бленъ ѿ Ѡ҆ца̀ моегѡ̀: и҆ ѧ҆зъ ще да го возлю́бимъ, и҆ ще да мꙋ се ѧ҆́вимъ са́мъ.
22 Ре́че мꙋ Ѥ҆ꙋда (не Ѥ҆скарі́ѡтскій): Го́споди, ѿ що̀ є҆ това̀ защо̀ на́мъ и҆скашъ да се ѧ҆́виш, а҆ нѐ мі́рꙋ;
23 Ѡ҆тговорѝ Ѥ҆исꙋ́съ и҆ ре́че мꙋ: А҆ко ме лю́би нѣ́кой, сло́во то моѐ ще да сохрани̇́: и҆ Ѡ҆ца̀ мо́й ще да го возлю́би, и҆ ще да до́йдеме кодъ не́го, и҆ ще да напра́виме жили̇́ще въ не́го.
24 Кѡ́ито ме не лю́би, словесѧ̀ та мои́ не сохрана́ва: и҆ сло́во то коѐто чꙋ́хте не є҆ моѐ, но на-Ѡ҆ца̀ кѡ́ито ме є҆ прати́лъ.
25 Ті́а (словесѧ̀) ви и҆зговори́хъ, доклѐ се нами́рамъ ѥ҆ще между ва́съ.
26 А҆ ѹ҆тѣ́шитель, Дꙋ́хъ ст҃ый, кого́то ще да пра́ти Ѡ҆ца̀ въ моѐ то и҆́ме, то́й ще да вы наꙋ́чи си́чко, и҆ ще да ви воспоменѐ си́чки те (словесѧ̀) що́то ви и҆зговори́хъ.
27 Ми́ръ ви ѡ҆ста́вамъ, ми́ръ мо́й ви да́вамъ: не каво́то да́ва мі́ръ, ѧ҆зъ да́вамъ ва́мъ. Да се не смꙋща́ва сѫрдцѐ то ви, нито да се ѹ҆страша́ва.
28 Чꙋ́хте че ѧ҆зъ ви ре́кохъ: ѿи́вамъ, и҆ па́къ ще до́йдемъ кодъ ва́съ. Я҆ко ме ѡ҆бы́чахте, ще́хте да се возра́дꙋвате, защо̀ ре́кохъ, ѿи́вамъ кодъ Ѡ҆ца̀, защо́то Ѡ҆ца̀ мо́й є҆ по̀ голѣ́мъ ѿ ме́не.
29 И сега̀ ви ре́кохъ, доклѐ ѥ҆ще не є҆ было̀, за да повѣ́ровате кога́то бѫде.
30 Не ще́мъ веке да дꙋ́мамъ мно́го съ ва́съ: защо́то и҆де кнѧ́зо на-то́а мі́ръ, и҆ не́ма ни́що въ ме́не.
31 Но да разꙋмѣ́е мі́ръ, защо̀ ѡ҆бы́чамъ Ѡ҆ца̀, и҆ каво́то ми̇ є҆ заповѣда́лъ Ѡ҆те́цъ, така̀ пра́вимъ: стане́те да ѿи́деме ѿ тꙋ́ка.

ГЛАВА ѲІ҃.

А҆зъ є҆смь лозà и҆стиннаѧ, а҆ ѻ҆ц҃ъ мо́й є҆ рабо́тникъ.
2 Є҆ко́ѧ прѫ́чка, ко́ѧто не пра́ви пло́дъ въ ме́не, ѿси́ча ѧ҆ и҆ фѫрла ѧ҆, а҆ се́коѧ прѫ́чка ко́ѧто пра́ви пло́дъ, ѡ҆чища́ва ѧ҆, да принесе́ по̀ мно́го пло́дъ.
3 Вы́е сте ве́ке чи́сти, за сло́во то коѥ́то ви проповѣда́хъ.
4 Бѫде́те въ ме́не, и҆ а҆́зъ въ ва́съ, (защо́то) каквото прѫ́чка та не мо́же да сотво́ри пло́дъ ѿ се́ве́си, а҆ко не бѫде на лозà та: такà нито вы́е, а҆ко не бѫдете въ ме́не.
5 А҆зъ самь лозà та, а҆ вы́е прѫ́чки те: ко́йто пребыва́е въ ме́не, и҆ а҆́зъ въ не́го, то́й ще да ѿтво́ри мно́го пло́дъ: защо́то бе́зъ ме́не не мо́жете да напра́вите ни́що.
6 А҆ко нѣ́кой не пребѹ́де въ ме́не, ще да се и҆зфѫрли вѫнъ като (ло́зна та) прѫ́чка, и҆ ще да и҆зсѫхне: и҆ (тога́ва) соби́ратъ ті́а прѫ́чки, и҆ фѫрлатъ ги въ ѻ҆гнѣ́ватъ, и҆ и҆згорѹ́ватъ.
7 А҆́ко пребѹ́дете въ ме́не, и҆ словесà та мои̂ въ ва́съ пребѹ́датъ, каквò не́що желѧ́ете, попросе́те, и҆ ще да ви бѫде.
8 Съ товà ще да се просла́ви ѻ҆ц҃ъ мо́й, а҆ко сотворите мно́гъ пло́дъ, и҆ (тога́ва) ще да бѫдете мои̂ ѹ҆ченицы.
9 Каквото возлюбѝ ме́не ѻ҆ц҃ъ, и҆ а҆́зъ возлюби́хъ ва́съ: ѡ҆стане́те въ моà та любо́вь.
10 А҆ко сохрани́те мои̂ те за́повѣди, ще пребѹ́дете въ моà та любо́вь: каквото а҆́зъ сохрани́хъ за́повѣди те на ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, и҆ пребыва́ю въ не́гова та любо́вь.
11 Ті́а (словесà) ви каза́хъ, да бѫде моà та ра́дость въ ва́съ, и҆ радость тà ва́ша да се и҆спѫ́лни.
12 Та́ѧ є҆ моà та за́повѣдь, да лю́бите є҆ди́нъ дрѹ́гого, каквото а҆́зъ вы возлюби́хъ.
13 По̀ голе́ма ѿ та́ѧ любо́вь ни́кой не́ма, да си положи нѣ́кой дѹшà та за прїа́тели те си.
14 Вы́е сте мои̂ прїа́тели, а҆ко творите що̀то ви заповѣ́дѹвамъ.
15 Не нари́чамъ вы ве́че рабѝ, защо́то ра́бъ не зна́е що пра́ви господа́ро мѹ: а҆́зъ вы наре́кохъ прїа́тели, защо́то си́чко що са́мь чѹ́лъ ѿ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, каза́хъ ви го.
16 Не и҆збра́хте вы́е ме́не, но а҆́зъ ва́съ и҆збра́хъ, и҆ поста́вихъ вы, да и҆дете вы́е и҆ принесе́те пло́дъ, и҆ плодò ва́шъ да пребыва́е: за да ви дадѐ ѻ҆ц҃ъ мо́й каквото попро́сите ѿ не́гѡ въ моѐ то и҆́ме.
17 Тогà ви заповѣ́дѹвамъ да ѡ҆бы́чате є҆ди́нъ дрѹ́гого.
18 А҆́ко мі́ръ ва́съ ненави́ди, зна́йте, защò ме́не по̀ напре́дъ ѿ ва́съ возненавидѐ.

19 Ꙗко бы́хтѐ ѿ мі́ратъ
былѝ, мі́ръ бы любѝлъ своѐ
то (нѣ́що): но защо́то не стѐ
ѿ мі́ратъ, но а҆́зъ вы и҆збра́хъ
ѿ мі́ратъ, затова̀ вы ненавѝди
мі́ръ.
20 Помнѣ́те сло́во то, що́то
ви ре́кохъ: не є҆ ра́бъ по̀ го-
лѣ́мъ ѿ господи́на своегѡ̀: а҆́ко
мѣ́не и҆згна́ха, и҆ ва́съ ще да
и҆згѡ́натъ: а҆́ко моѐ то сло́во
сохрани́ха, и҆ ва́ше то ще со-
хра́натъ.
21 Но това̀ си́чко то пра́-
ватъ ва́мъ за моѐ то и҆́ме,
защо́то не зна́атъ ѻ҆ногѡ́ва
кѡ́йто ме є҆ прати́лъ.
22 Ꙗко не бы́хъ дошѐлъ, и҆
не бы́хъ и҆́мъ дꙋма́лъ, грѣ́хъ
не бы́ха и҆ма́ли: но сега̀ не́-
матъ и҆звинѐнїе за грѣ́хѫтъ
си.
23 Кѡ́йто ненавѝди мѣ́не, не-
навѝди и҆ ѿца̀ моегѡ̀.
24 Ꙗко не бы́хъ направѝлъ
въ ни́хъ ѻ҆нїа̀ дѣла̀, кѡ́йто
ни́кой дрꙋ́гъ не є҆ направѝлъ,
грѣ́хъ не бы́ха и҆ма́ли: но
сега̀ и҆ видѣ́ха, и҆ возненавидѣ́ха
и҆ мѣ́не и҆ ѿца̀ моегѡ̀.
25 Но да се сѫ́де сло́во то,
кое́то є҆ напи́сано въ зако́натъ
и҆́мъ: защѡ̀ напра́здно ме воз-
ненавидѣ́ха.
26 А҆ кога́то до́йде ѹ҆тѣ́ши-
тель, кого́то а҆́зъ ще ви пра́-
тимъ ѿ ѿца̀, Дꙋ́хъ и҆́стины,
кѡ́йто ѿ ѿца̀ и҆зла́зи, то́й ще
да свидѣ́телствꙋва за мѣ́не:
27 Но и҆ вы́е свидѣ́телствꙋ-
вате, защо́то сте ѿ кра́й съ
мѣ́не.

ГЛАВА SГ.

ТІА̀ (ра́коты) ви ре́кохъ да
се не соблаѕни́те.
2 Ѿ собо́рища та ще да вы
и҆згѡ́натъ: но ще до́йде ча́съ,
въ кѡ́йто се́кой кѡ́йто вы ѹ҆-
бѝва, да мнѝ че прино́си
слꙋ́жба Бо́гꙋ.
3 И това̀ ще напра́ватъ, за-
що́то не позна́ха ѿца̀, нито
мѣ́не.
4 Но тїа̀ ви каза́хъ заради̇̀
това̀, кога́то до́йде вре́ме то
да по́мните, че ви ги каза́хъ:
а҆ тїа̀ (ра́коты) и҆́зъ пѐрво ви
не ка́зꙋвахъ, защо́то бѣ́хъ съ
ва́съ.
5 А҆ сега̀ ѿѝвамъ при ѻ҆но-
го́ва, кѡ́йто ме прати̇̀, и҆ ни́кой
ѿ ва́съ ме не пы́та: кѫдѐ ѿѝ-
вашъ;
6 Но защо́то ви и҆зговорѝхъ
тїа̀ (ра́коты), скѡ́рбь и҆спѫлни́хъ
сѫ́рдца̀ та ва́ши.
7 Но а҆́зъ ви гово́римъ и҆сти-
на: по̀ добрѐ є҆ за ва́съ да
и҆де́мъ а҆́зъ: защо́то а҆́ко не
и҆де́мъ а҆́зъ, ѹ҆тѣ́шительо не
щѐ да до́йде кодъ ва́съ: а҆́ко
ли и҆де́мъ, ще го пра́тимъ кодъ
ва́съ.
8 И то́й кога́то до́йде, ще
да ѡ҆бличѝ мі́ръ за грѣ́хѫтъ,
и҆ за пра́вда та, и҆ за сꙋ́дѫтъ:
9 За грѣ́хѫтъ, защо́то не
повѣрова́ха въ мѣ́не:

10 За правда та, защото
аз ѿивамъ кодъ Ѻца моего,
и не ще да ме видите вече:
11 И за свдѫтъ, защото кнѧзо
на-міра тогѡ ѡсѫжденъ бѣдѣ.
12 Іоще много имамъ да
ви казѫвамъ, но не можете да
го носите сега.
13 Но когато дойде онъ,
Дхъ истины, ще вы настави
на всака истина: защото не
ще да говори ѿ себе си: но
щото чѫе, това ще да говори,
и онѣа работы които идатъ,
ще ви ги возвѣсти.
14 Той ще ме прослави, за-
щото ѿ моѣ то ще да земе, и
ще да ви го каже.
15 Сичко щото има Ѻцъ,
моѣ е: затова рекохъ че ѿ
моѣ то ще да земе, и ще да
ви го каже.
16 Мало (време ще се за-
мине), и не ще вече да ме ви-
дите: и пакъ малко; и ще
да ме видите: защото ѿивамъ
кодъ Ѻца.
17 Рекоха прочее нѣкои ѿ
оученицы те мѫ по междѫ си:
що е това щото ни говори:
въ малко (време), и не ще да
ме видите: и пакъ въ малко,
и ще ме видите: и защото
аз ѿивамъ кодъ Ѻца;
18 Говореха прочее: що е
това щото говори, въ малко
(време); не разумѣваме що
говори.
19 И разумѣ Іисусъ че ис-
каха да го пытатъ, и рече
имъ: за това ли се пытате по
междѫ си, защото рекохъ: въ
малко (време), и не ще да ме
видите: и пакъ въ малко, и
ще ме видите;
20 Истина истина ви гово-
римъ, защо ще да заплачете
и возрыдаете вие, а міръ ще
да се возрадва; и вие ще да
бѫдете печални, но печаль
та ваша на радость ще да се
ѡбѫрне.
21 Жена когато раждa, има
скорбь, защото е дошелъ часо
и; но когато роди дѣте то,
не помни вече скорбь та за-
ради радость та, защото се
роди человѣкъ въ міръ.
22 И вие прочее сега имате
печаль: но аз ще вы видимъ,
и сѫрдце то ви ще да се воз-
радва, и радость та ваша ни-
кой не ще да земе ѿ васъ.
23 И въ оный день мене
не ще да попытате за нищо.
Истина истина ви говоримъ,
защо каквото нѣщо да попро-
сите ѿ Ѻца моегѡ въ моѣ то
име, ще да ви даде.
24 До сега не сте просили
нищо въ моѣ то име: просете,
и ще приимете, да бѫде ра-
дость та ваша исплнена.
25 До тѫка ви говорихъ съ
притчи: но ще дойде часъ,
когато не щемъ вѣке да ви
говоримъ съ притчи, но явно
ще ви возвѣстимъ за Ѻца.
26 Въ оный день ще попро-
сите въ моѣ то име: и не

говóримъ ви, защò ѧ҆зъ ще оу҆мóлимъ Ѡ҆ц҃ѧ̀ за вáсъ.
27 Защóто сáмъ Ѡ҆ц҃ъ вы̀ люби, понéже вы̀е возлюбѝхте мéне, и҆ вѣровáхте, защò ѧ҆зъ ѿ Бóга и҆злѣзохъ.
28 Излѣзохъ ѿ Ѡ҆тцѧ̀, и҆ дойдóхъ въ мíръ: и҆ пáкъ ѡ҆стáвамъ мíръ, и҆ ѿѝвамъ кодъ Ѡ҆ц҃ѧ̀.
29 Рéкоха мѹ̀ оу҆ченицы те мѹ̀: ѣ҆то, сегà говóришъ ꙗ҆внѡ, и҆ прѝтча нѝкоѧ не говóришъ.
30 Сегà знáеме защò знáешъ сѝчко, и҆ не тѝ трѣбѹва да те пы̀та нѣкой: и҆ за товà вѣрѹваме, че си ѿ Бг҃а и҆злѣзлъ.
31 Ѿговорѝ ѝмъ Ї҆исѹ́съ: сегà ли вѣрѹвате;
32 Ѿто, и҆де чáсъ, и҆ сегà дойдѐ, да се разнесéте сéкой въ своѐ то си (мѣсто), и҆ мéне сáмъ да ѡ҆стáвите: но не сáмь сáмъ, защóто Ѡ҆ц҃ъ ѥ҆ съ мéне.
33 Тїа (рáботы) ви рéкохъ, да ѝмате мѝръ въ мéне. Въ мíръ ще да ѝмате скóрбь: но ѝмайте дерзновéнїе, ѧ҆зъ побѣдѝхъ мíръ.

ГЛАВѢ ЗГ.

ТІА (словесà) и҆зговорѝ Ї҆исѹ́съ, и҆ вдигнѧ̀ ѻ҆чѝ те си на небò то, и҆ рéче: Ѡ҆ц҃е, дойдѐ часò, прослáви̇ Сы̀на твоегò, да и҆ сы̀нъ твóй те прослáви.
2 Какво̀то мѹ̀ си дáлъ влáсть надъ сéкоѧ плóть, да дадѐ живóтъ вѣ̀чный на ѻ҆нїѧ, кóйто мѹ̀ си дáлъ.
3 А҆ товà ѥ҆ живóтъ вѣ̀чный да знáатъ тéбе ѥ҆дногò и҆стиннаго Бг҃а и҆ ѻ҆ногóва когóто си прати̇лъ, Ї҆исѹ́са Хрїстà.
4 Ѧ҆зъ те прослави̇хъ на землѧ̀ та: дѣ̀ло то, коѐто ми си дáлъ да напрáвимъ, совершѝхъ го.
5 И сегà прослави̇ мé ты̀, Ѡ҆ц҃е, оу҆тéбе самáгѡ, съ ѻ҆нáѧ слáва коѧ̀то ѝмахъ оу҆ тéбе докàѐ ї҆ѡ́ще мíръ не бѣ́ше сóзданъ.
6 Ꙗвѝхъ твоѐ то ѝме на ѻ҆нїѧ человѣ̀цы кóйто ми си дáлъ ѿ мíратъ: твóй бѣ́ха, и҆ дáлъ си ги мéне, и҆ сохранѝха слóво то твоѐ.
7 Сегà разѹмѣ̀ха защò сѝчко щото си ми дáлъ, ѿ тéбе ѥ҆:
8 Защóто дѹ̀мы те, кóйто си ми дáлъ, дáдохъ ѝмъ ги: и҆ ѻ҆нѝ ги прїѧ̀ха, и҆ разѹмѣ̀ха и҆стиннѡ, защò ѿ тéбе и҆злѣзохъ, и҆ повѣровáха че си ме ты̀ пратѝлъ.
9 Ѧ҆зъ за нѝхъ мóлимъ: не за (сѝчкїатъ) мíръ мóлимъ, но за ѻ҆ны̀ѧ, кóйто ми си дáлъ, защóто са твóи.
10 И сѝчко то моѐ (нéщо) твоѐ ѥ҆, и҆ твоѐ то моѐ: и҆ прослави̇хсе въ нѝхъ.
11 И не сáмь вече въ мíръ, но ѻ҆нѝ са въ мíръ, а҆ ѧ҆зъ кодъ тéбе ѿѝвамъ. Ѡ҆тче свѧтѝ̇, сохранѝ въ твоѐ то ѝме ѻ҆ны̀ѧ

кой́то ми си да́лъ, да бѫ́датъ є҆дно̀, каквото̀ и҆ ні́е.
12 Кога́то бѣ́хъ съ ни́хъ въ мі́ръ, а҆́зъ ги сохрана́вахъ въ твоѐ то и҆́ме: ѻ҆ны́а кой́то си ми да́лъ, сохрани́хъ ги, и҆ ни́кой ѿ ни́хъ се не загѹ́бѝ, то́кмѡ сы́нъ поги́бѣлный: да се сбѫ́де писа́нїе то.
13 А҆ сега̀ кодъ тѣ́бѣ и҆де́мъ, и҆ дѹ́мамъ ті́а (словеса̀) въ мі́ръ, да и҆́матъ моѧ̀ та ра́дость и҆спѫ́лнена въ сѣ́бѣ си.
14 А҆́зъ и҆́мъ да́дохъ сло́во то твоѐ: и҆ мі́ръ ги возненавидѣ̀, защо́то не сѧ̀ ѿ мі́ра, каквото̀ и҆ а҆́зъ несамь ѿ мі́ра.
15 Не мо́лимъ да ги зе́мешъ ѿ мі́ратъ, но да ги сохрани́шъ ѿ се́какво зло̀.
16 ѻ҆ни̑ не сѧ̀ ѿ мі́ратъ, каквото̀ и҆ а҆́зъ не са́мь ѿ мі́ратъ.
17 Ѡсвати̑ ги въ и҆́стина та твоѧ̀: сло́во то твоѐ є҆ и҆́стина.
18 Каквото̀ си ме́не прати́лъ въ мі́ръ, и҆ а҆́зъ ги прати́хъ въ мі́ръ.
19 И за ни́хъ а҆́зъ посвѧща́вамъ сѣ́бѣ, да бѫ́датъ и҆ ѻ҆ни̑ ѡ҆свѧще́ни въ и҆́стина та.
20 И не то́кмѡ за ни́хъ мо́лимъ, но и҆ за ѻ҆ны́а кой́то ще повѣ́ровать въ ме́не чрезъ ни́хно то сло́во:
21 Да бѫ́датъ си́чки те є҆дно̀; каквото̀ си ты̀, ѻ҆тче, въ ме́не, и҆ а҆́зъ въ тѣ́бѣ, (така̀) да бѫ́датъ и҆ ѻ҆ни̑ въ на́съ є҆дно̀: да повѣ́рѹва мі́ръ, че ты̀ си ме прати́лъ.
22 И а҆́зъ сла́ва та коѧ́то ми си да́лъ, да́дохъ и҆́мъ ѧ҆̀: да бѫ́датъ є҆дно̀, каквото̀ сме и҆ ні́е є҆дно̀.
23 А҆́зъ (самь) въ ни́хъ, и҆ ты̀ въ ме́не: да бѫ́датъ и҆ ѻ҆ни̑ совершени́ въ є҆дно̀, и҆ да разѹмѣ́е мі́ръ, че си̑ ме ты̀ прати́лъ, и҆ возлюби́лъ си ги, каквото̀ си возлюби́лъ ме́не.
24 ѻ҆тче, ѻ҆ны́а кой́то си ми да́лъ, и҆скамъ гдѣ́то самь а҆́зъ, да бѫ́датъ и҆ ѻ҆ни̑ съ ме́не: да гле́датъ сла́ва та моѧ̀, коѧ́то си ми да́лъ, защо́то си ме возлюби́лъ предъ созда́нїе мі́ра.
25 ѻ҆тче пра́ведный, мі́ръ те не позна̀, но а҆́зъ те позна́хъ: и҆ ті́и позна́ха, че ты̀ си ме прати́лъ:
27 И каза́хъ и҆́мъ и҆́мѧ то твоѐ, и҆ ще ка́жемъ: да бѫ́де въ ни́хъ любо́вь та̀ съ коѧ́то си ме возлюби́лъ, и҆ а҆́зъ въ ни́хъ.

ГЛАВА ИГ҃

ТІА̀ (словеса̀) като ре́че І҆и҃сѹсъ, и҆зле́зе съ ѹ҆ченицы те си ѻ҆донадъ потокатъ Кедрски, гдѣ́то бѣ́ше гради́на, въ коѧ́то влѣ́зе то́й и҆ ѹ҆ченицы те мѹ.
2 А҆ І҆ѹда, кой́то го преда́ваше, зна́еше мѣ́сто то: защо́то І҆и҃сѹсъ че́стѡ хо́деше та́мѡ съ ѹ҆ченицы те си.
3 І҆ѹда про́чее земѧ̀ по́лкатъ

воинскій и слѹги ѿ архіереи те и Фарісеи те, и дойдѐ тамѡ съ фенери и со свѣщѝ и съ оружіа.

4 И Іисѹсъ понѐже знаеше сичко то що ще да се слѹчи съ него, ѝзлѣзе вънъ и рече имъ: когò трасите;

5 Ѿговориха мѹ: Іисѹса Назѡранина. Рече имъ Іисѹсъ: азъ самь: и стоеше съ нихъ и Іѹда който го предаваше.

6 Като имъ рече прочее, азъ самь: тръгнахасе назадъ, и падна́ха на землà та.

7 И пакъ ги попытà Іисѹсъ: когò трасите; а они рекоха: Іисѹса Назѡреа.

8 Ѿтговори Іисѹсъ: рекохъ ви, че самь азъ: ако трасите мене, ѡставете тіа да ѝдатъ.

9 Да се сбѫде слово то, което рече: защò ѿ онія който си ми далъ не загѹбихъ никого.

10 И Симѡнъ Петръ прочее понѐже имаше ножъ, ѝзвадѝ го, и ѹдари слѹгà та архіереовъ, и ѿрѣзà мѹ десно то ѹхо: и име то на слѹгà та беше Малхъ.

11 И рече Іисѹсъ на Петрà: вложѝ ножатъ въ ножница та: чаша та кòто ми даде Ѡцъ (мой), не щемъ ли да а піемъ;

12 Тогава вòини те и тысащеначалнико и слѹгѝ те Іѹдейскіи фанаха Іисѹса, и вѫрзаха го.

13 И завѐдоха го пѐрво при Анна, защòто Анна беше тѐсть на Каіафа, който беше архіерей презъ онàа годѝна.

14 А Каіафа беше, който беше дàлъ (такòвъ) совѣтъ на Іѹдеи те, защò е пò доврѐ, єдинъ человѣкъ да ѹмре за народатъ.

15 И по Іисѹса ѝдеше Симѡнъ Петръ, и дрѹгіо ѹченикъ: а тòа ѹченикъ беше знаемъ на архіереа та, и влѣзе съ Іисѹса въ двòратъ архіереовъ:

16 А Петръ стоеше вънъ при вратà та, ѝзлѣзе прочее оный ѹченикъ който беше знаемъ на архіереа та, и рече на дверница та, и воведе Петрà.

17 И рече рабѝна та дверница та на Петрà: да не бѫдешъ и ты ѹченикъ на-тогòва человѣка, рече онъ: не самь.

18 А рабѝ те и слѹгѝ те беха наклàли огнь, защòто беше зимà, и стоеха та се грѣеха: и стоеше и Петръ заедно съ нихъ и грѣешесе.

19 Архіереа та прочее попытà Іисѹса за ѹченицы те мѹ, и за ѹченіе то мѹ.

20 Ѿговори мѹ Іисѹсъ: азъ явнѡ говорихъ мірѹ: азъ всегдà ѹчехъ въ собòрища та, и въ церква та, гдѣто всегдà се собѝратъ Іѹдеи те, и тайнѡ нищо не говорихъ:

21 Защò ме пыташъ; попытай онѝа който са ме чѹли,

кои́то ми си да́лъ, да бѫдатъ є҆дно̀, каквото̀ и҆ ні́е.
12 Кога́то бѣ́хъ съ ни́хъ въ мі́ръ, а҆зъ ги сохрана́вахъ въ твоѐ то и҆́ме: ѻ҆ны́а кои́то си ми да́лъ, сохрани́хъ ги, и҆ ни́кой ѿ ни́хъ се не загѹби́, то́кмѡ сы́нъ поги́белный: да се сбѫде писа́нїе то.
13 А҆ сега̀ кодъ тѣ́бе и҆де́мъ, и҆ дѹ́мамъ тїа̀ (словеса̀) въ мі́ръ, да и҆́матъ моѧ̀ та ра́дость и҆спѫ́лнена въ сѣ́бе си.
14 А҆́зъ и҆́мъ да́дохъ сло́во то твоѐ: и҆ мі́ръ ги возненави́дѣ, защо́то не сѧ̀ ѿ мі́ра, каквото̀ и҆ а҆́зъ несамь ѿ мі́ра.
15 Не мо́лимъ да ги зе́мешъ ѿ мі́ратъ, но да ги сохрани́шъ ѿ се́какво зло̀.
16 ѻ҆ни́ не сѧ̀ ѿ мі́ратъ, каквото̀ и҆ а҆́зъ не са́мь ѿ мі́ратъ.
17 ѻ҆свати́ ги въ и҆́стина та твоѧ̀: сло́во то твоѐ є҆ и҆́стина.
18 Каквото̀ си ме́не прати́лъ въ мі́ръ, и҆ а҆́зъ ги прати́хъ въ мі́ръ.
19 И за ни́хъ а҆́зъ посвѧща́вамъ се́бе, да бѫдатъ и҆ ѻ҆ни́ ѡ҆свѧще́ни въ и҆́стина та.
20 И не то́кмѡ за ни́хъ мо́лимъ, но и҆ за ѻ҆ны́а кои́то ще повѣ́роватъ въ ме́не чрезъ ни́хно то сло́во:
21 Да бѫдатъ си́чки те є҆дно̀; каквото̀ си ты̀, ѻ҆тче, въ ме́не, и҆ а҆́зъ въ тѣ́бе, (така̀) да бѫдатъ и҆ ѻ҆ни́ въ на́съ є҆дно̀: да повѣ́рѹва мі́ръ, че ты̀ си ме прати́лъ.
22 И а҆́зъ сла́ва та кое́то ми си да́лъ, да́дохъ и҆́мъ а҆̀: да бѫдатъ є҆дно̀, каквото̀ сме и҆ ні́е є҆дно̀.
23 А҆́зъ (самь) въ ни́хъ, и҆ ты̀ въ ме́не: да бѫдатъ и҆ ѻ҆ни́ совершени́ въ є҆дно̀, и҆ да разѹмѣ́е мі́ръ, че си́ ме ты̀ прати́лъ, и҆ возлюби́лъ си ги, каквото̀ си возлюби́лъ ме́не.
24 ѻ҆тче, ѻ҆ны́а кои́то си ми да́лъ, и҆скамъ гдѣ́то самь а҆́зъ, да бѫдатъ и҆ ѻ҆ни́ съ ме́не: да гле́датъ сла́ва та моѧ̀, кое́то си ми да́лъ, защо́то си ме возлюби́лъ предъ созда́нїе мі́ра.
25 ѻ҆тче пра́ведный, мі́ръ те не познѧ̀, но а҆́зъ те позна́хъ: и҆ ті́и позна́ха, че ты̀ си ме прати́лъ:
27 И каза́хъ и҆́мъ и҆́ме то твоѐ, и҆ ще ка́жемъ: да бѫде въ ни́хъ любо́вь тѧ̀ съ кое́то си ме возлюби́лъ, и҆ а҆́зъ въ ни́хъ.

ГЛАВА ИГ҃

ТІѦ̀ (словеса̀) като ре́че І҆и҃сѹсъ, и҆зле́зе съ ѹ҆ченицы те си ѻ҆дона́дъ пото́катъ Ке́дрски, гдѣ́то бе́ше градина, въ кое́то влѣ́зе то́й и҆ ѹ҆ченицы те мѹ.
2 А҆ І҆ѹда, кои́то го преда́баше, зна́еше мѣ́сто то: защо́то І҆и҃сѹсъ чѣ́стѡ хо́деше та́мѡ съ ѹ҆ченицы те си.
3 І҆ѹда про́чее земѧ̀ по́лкатъ

воинскій и слѹги ѿ архіереи те и фарісеи те, и дойдѐ тамѡ съ фенери и со свѣщѝ и съ оружіа.

4 И Іисѹсъ понѐже знаеше сичко то що ще да се слѹчи съ него, излѣзе вънъ и рече имъ: кого траните;

5 Ѿговориха мѹ: Іисѹса Назѡрани́на. Рече имъ Іисѹсъ: азъ самь: и стоеше съ нихъ и Іѹда кой то го предаваше.

6 Като имъ рече прочее, азъ самь: тръгнахасе назадъ, и паднаха на земла та.

7 И пакъ ги попыта Іисѹсъ: кого траните; а они рекоха: Іисѹса Назѡреа.

8 Ѿтговори Іисѹсъ: рекохъ ви, че самь азъ: ако траните мене, ѡставете тіа да йдатъ.

9 Да се сбѫде слово то, което рече: защо ѿ онія кой то си ми далъ не загѹбихъ никого.

10 И Симѡнъ Петръ прочее понѐже имаше ножъ, извади го, и ѹдари слѹгата архіереовъ, и ѿрѣза мѹ десно то ѹхо: и име то на слѹгата беше Малхъ.

11 И рече Іисѹсъ на Петра: вложи ножатъ въ ножница та: чаша та кото ми даде Ѡцъ (мой), не щемъ ли да а піемъ;

12 Тогава воини те и тысащеначалнико и слѹги те Іѹдейскіи фаниха Іисѹса, и вързаха го.

13 И заведоха го перво при Анна, защото Анна беше тесть на Каіафа, който беше архіерей презъ она година.

14 А Каіафа беше, който беше далъ (таковъ) совѣтъ на Іѹдеи те, защо є по добрѐ, єдинъ человѣкъ да ѹмре за народатъ.

15 И по Іисѹса йдеше Симѡнъ Петръ, и дрѹгіо ѹченикъ: а тоа ѹченикъ беше знаемъ на архіереа та, и влѣзе съ Іисѹса въ дворатъ архіереовъ:

16 А Петръ стоеше вънъ при врата та, излѣзе прочее оный ѹченикъ който беше знаемъ на архіереа та, и рече на дверница та, и воведе Петра.

17 И рече рабына та дверница та на Петра: да не бѫдешъ и ты ѹченикъ на-тогова человѣка, рече онъ: не самь.

18 А раби те и слѹги те беха наклали огнь, защото беше зима, и стоеха та се грѣеха: и стоеше и Петръ заедно съ нихъ и грѣешесе.

19 Архіереа та прочее попыта Іисѹса за ѹченицы те мѹ, и за ѹченіе то мѹ.

20 Ѿговори мѹ Іисѹсъ: азъ явнѡ говорихъ міру: азъ всегда ѹчехъ въ соборища та, и въ церква та, гдѣто всегда се собиратъ Іѹдеи те, и тайнѡ нищо не говорихъ:

21 Защо ме пыташъ; попытай оныа който са ме чѹли,

що имъ самь говорилъ: ѥто, тіа знаатъ що самь говорилъ азъ.

22 И като рече тіа (словеса), ѥдинъ ѿ ѻніа слѹгѝ щото предстоаваха тамѡ, оударѝ по ѻбразатъ Іисѹса, и рече: такà ли ѿговарашъ на архіерея та;

23 Ѿговорѝ мѹ Іисѹсъ: ако продѹмахъ злѣ, свидѣтелствѹвай за злò то: ако ли добрѐ, защò ме біешъ;

24 И пратѝ го Анна вѫрзанъ при Каіафа архіерея.

25 А Сімѡнъ Петръ стоеше та се грѣеше. Рекоха мѹ прочее: да не бѫдешъ и ты ѿ негови те оученицы; а той се ѿрече, и рече: не самь.

26 Рече ѥдинъ ѿ рабѝ те архіереови, който беше сродникъ на ѻногова, на когѡто Петръ ѿрѣзà оухо то: не видѣхъ ли те азъ въ градина та съ него;

27 Петръ прочее пакъ се ѿрече, и абіе попеà пѣтело.

28 Тогава завѣдоха Іисѹса ѿ Каіафа въ претѡратъ: и беше оутрина: и ѻнѝ не влѣзоха въ претѡратъ да се не ѡсквернатъ, но да ѩдатъ пасха та.

29 Излѣзе прочее Пілатъ вѫнъ при нихъ, и рече: каквà винà возлагате на тоа человѣкъ:

30 Ѿтговориха и рекоха мѹ: ако не бы былъ тоа человѣкъ злотворитель, не быхме го предали тебе.

31 И рече имъ Пілатъ: земете го вые, и по вашіатъ законъ сѹдете го, а Іѹдеи те мѹ рекоха: намъ не ѥ дозволено да оубіеме никого.

32 Да се сбѫде слово то Іисѹсово, което рече, когато назначаваше съ каквà смерть щеше да оумре.

33 И влѣзе пакъ Пілатъ въ претѡратъ, и повыкà Іисѹса, и рече мѹ: ты ли си царь Іѹдейскій;

34 Ѿтговорѝ мѹ Іисѹсъ: ѿ себеси ли говориш ты товà, или дрѹги ти го рекоха за мене;

35 Ѿтговорѝ Пілатъ: ѥдали азъ самь Жидовинъ; твойо родъ и архіереи те те предадоха мене: що си оучинилъ;

36 Ѿтговорѝ Іисѹсъ: цр҃тво то моѐ не ѥ ѿ тоа свѣтъ: ако бы было царство то ми ѿ тоа свѣтъ, слѹгѝ те мои войстинниѹ щеха да се мѫчатъ да не бѫдемъ предаденъ на Іѹдеи те: а сегà царство то моѐ не ѥ ѿ тѹка.

37 Рече мѹ Пілатъ: прочее царь ли си ты; Ѿговорѝ Іисѹсъ: ты говориш, че самь царь, азъ затовà се родихъ, и затовà дойдохъ въ міръ (сей), да свидѣтелствѹвамъ (за) истина та, и секой, който ѥ ѿ истина та, послѹшѹва моятъ гласъ.

38 Рече мѹ Пїлатъ: що є истина; и като рече това, пакъ излѣзе при Іѹдеи те, и рече имъ: азъ ни єдна вина не намирамъ въ него.

39 А има обичай оу васъ да ви ѿпѹщамъ єдного на пасха та: искате ли прочее да ви ѿпѹстимъ царѧ Іѹдейскаго;

40 И пакъ извыкаха сички те, и рекоха: не тогова, но Варава. А Варава беше разбойникъ.

Глава ѳі.

Тогава Пїлатъ фана Іисѹса, и би го.

2 И воини те сплетоха вѣнецъ ѿ тѫрнѣ, и тѹрихa мѹ го на глава та, и облекоха го въ червена дреха:

3 И говореха: радѹйса царю Іѹдейскїй, и біеха го по образатъ.

4 И излѣзе пакъ вѫнъ Пїлатъ, и рече имъ: єто, извождамъ ви го вѫнъ, да разумѣете, защо не нахождамъ ни єдна вина въ него.

5 Излѣзе прочее вѫнъ Іисѹсъ, и носеше тернѹвныятъ вѣнецъ и червена та дреха, и рече имъ (Пїлатъ): єто человѣко.

6 И когато го видеха архїерени те и слѹги те, извыкаха, и рекоха: распни, распни го. Рече имъ Пїлатъ: земете го вые, и распнете го: защото азъ не намирамъ ни єдна вина въ него.

7 Ѿговориха мѹ Іѹдеи те: ніе имаме законъ, и по нашїатъ законъ длъженъ є да оумре, защото направи себе си Сына Бжїа.

8 Когато чѹ прочее Пїлатъ това слово, по много се оуплаши:

9 И влѣзе паки въ претѹратъ, и рече на Іисѹса: ѿ гдѣ си ты; а Іисѹсъ мѹ не ѿговори.

10 Рече мѹ Пїлатъ: мене ли не ѿговарашъ; не знаешъ ли че имамъ власть да те распнемъ, и имамъ власть да те пѹстимъ;

11 Ѿговори Іисѹсъ: не бы ималъ ни єдна власть надъ мене,ako не бы ти было дадено ѿ горе: затова който ме є предалъ тебе, по големъ грѣхъ има.

12 Ѿтъ тоа (часъ) искаше Пїлатъ да го пѹсти: но Іѹдеи те выкаха, и говореха: ако пѹстишъ тогова, не си прїатель Кесаревъ: който прави себе си царь, противисе на Кесаря.

13 А Пїлатъ като чѹ това слово, изведе вѫнъ Іисѹса; и сѣдна на сѹдилище то, на (єдно) мѣсто, което се говори Лїѳострѡтонъ, а єврейски Гаввѳа:

14 И бе́ше петóкъ на-па́сха та, ѿколѡ ча́съ ше́стый: и҆ ре́че на ’Іꙋде́и те: є҆то ва́шїо ца́рь.

15 А҆ ѻ҆ни вы́каха: вдигни́, вдигни́, и҆ распни́ го. Ре́че и҆мъ Пїла́тъ: царѧ̀ ли ва́шего да ра́спнемъ; ѿговори́ха а҆рхїере́и те и҆ ре́коха: нїе не́маме дрꙋ́гъ ца́рь ѡ҆свѣ́нь Ке́сарѧ.

16 Тогáва и҆мъ гѡ̀ предáде да го рáспнатъ, и҆ земáха ’Іисꙋ́са и҆ вѡ́деха го.

17 И нѡ́сеше кре́статъ си, и҆ и҆зле́зе (вѫнъ ѿ градѫтъ) на мѣ́сто то коéто се говóри лѡ́бное мѣ́сто, а҆ по є҆вре́йски, Голгѡ́ѳа:

18 Гдѣ́то го распéха, и҆ за́едно съ не́го дрꙋ́ги двáма, є҆дногѡ̀ ѿ є҆днà та, а҆ дрꙋ́гиго ѿ дрꙋгà та странà, а҆ по сре́дъ ’Іисꙋ́са.

19 И написà и҆ ті́тла Пїла́тъ, и҆ тꙋ́рѝ надъ крѫ́статъ, и҆ бе́ше напи́сано: ІИСꙋ̀СЪ НАЗѠРѦ̀НИНЪ ЦА́РЬ ІꙋДѢ́ИСКІИ.

20 Тóа ті́тлъ мнозѝна ѿ ’Ѳвре́и те прочéтоха: защóто бе́ше близꙋ́ мѣ́сто то до градѫтъ, гдѣ́то распна́ха ’Іисꙋ́са: и҆ бе́ше напи́сано є҆вре́йски, гре́чески и҆ латі́нски.

21 А҆ а҆рхїере́и те ’Ізде́йскїи говóреха: не пишѝ ца́рь ’Ізде́йскїй: но защóто са́мъ (то́й) ре́че: ца́рь самь ’Ізде́йскїй.

22 Ѿтговорѝ Пїла́тъ: що́то писáхъ, писáхъ.

23 А҆ вóини те когáто распнáха ’Іисꙋ́са, зе́ха мꙋ дре́хи те, и҆ направи́ха ги на че́тыри дѣ́лове, на се́кой вóинъ дѣлѐ мꙋ, и҆ хїтѡ́натъ: и҆ хїтѡ́но не бе́ше шїе́нъ, но ѿ го́ре до дóлꙋ и҆ска́нъ си́чкїо.

24 Ре́коха прóчее по междꙋ̀ си: да го не раздѝраме, но да фѫ́рлиме жре́бїа за не́го, (да ви́диме) комꙋ̀ ще да се пáдне, за да се и҆спóлни писáнїе то, коéто говóри: раздѣли́ха дре́хи те ми по междꙋ̀ си, и҆ за ѻ҆блеклѐ то ми фѫрли́ха жре́бїа, вóини те прóчее направи́ха товà.

25 И ѥстоéха при Кре́статъ ’Іисꙋ́совъ Ма́йка мꙋ, и҆ сестрà та на-ма́йка мꙋ, Марі́а Клеѡ́пова и҆ Марі́а Магдали́на:

26 Като видѐ прóчее ’Іисꙋ́съ Ма́йка си, и҆ ѹ҆чени́катъ когóто ѡ҆бы́чаше, че ѥстоéха (близꙋ́), ре́че на Ма́йка си: жéно, є҆то сынѡ̀ ти.

27 Пóслѣ ре́че на ѹ҆чени́катъ: є҆то ма́йка ти, и҆ ѿ ѻ҆ный ча́съ зе́мà а҆ ѹ҆чени́ко въ своà та си (кѫ́ща).

28 Пóслѣ по товà, поне́же зна́еше ’Іисꙋ́съ че си́чко то се вече свѫ́рши, да се сбѫде писáнїе то, ре́че: жáденъ са́мь.

29 И҆ стоéше та́мѡ сосѣ́дъ пѫ́ленъ съ ѻ҆цѣ́тъ: а҆ ѻ҆нѝ като натопи́ха гѫ́бка въ ѻ҆цѣ́тъ, и҆ набóдоха а҆ на тро́сть, поднѣ́соха мꙋ при ѹ҆стà та.

30 Когáто прóчее прїà ѻ҆цѣ́тъ ’Іисꙋ́съ ре́че: свѫ́ршисѧ

(сѝчко), и̂ преклонѝ си главà та, и̂ предáде дꙋ́хъ.
31 А̂ 'Ізде́и те, да не ѡ̂стáнатъ на Кржстатъ тѣлесà та въ сꙋббѡ́та, понéже бéше петóкъ: (защóто бéше голéмъ дéнь ѻ̂нáа сꙋббѡ́та), молѝха Пїлáта да и̂мъ пребїáтъ кóлени те, и̂ да ги вдѝгнатъ.
32 Дойдóха прóчее вóини те, и̂ на пéрвыатъ пребѝха кóлени те, и̂ на дрꙋ́гїатъ кóйто бéше рáспнатъ съ нéго.
33 Но като дойдóха и̂ при 'Іисꙋ́са, и̂ видéха го че є̂ оу̂мрéлъ, не пребѝха мꙋ кóлени те.
34 Но є̂дѝнъ ѿ вóини те пробóде го съ кóпїе въ ребрà та, и̂ а̂бїе и̂стéче кржвь и̂ водà.
35 И ѻ̂ный кóйто видѐ, свидѣтелствобà, и̂ и̂стѝнно мꙋ є̂ свидѣтелство то: и̂ ѻ̂нъ знáе че и̂стѝна говóри, да фáнете вѣ́ра вы́е.
36 Защóто товà бы́дѐ да се сбѫ́де писáнїе то: кóсть не щѐ да се стрóши ѿ нéгѡ.
37 И пáкъ дрꙋ́го писáнїе говóри: ще да погле́днатъ на нéго, когóто прободóха.
38 И по товà пóслѣ 'Іѡ́сифъ ѿ А̂рїмаѳéа (кóйто бéше оу̂ченѝкъ 'Іисꙋ́совъ, потаéнъ ѻ̂бáче заради страхѫ́тъ 'Ізде́йскїй) молѝ Пїлáта, да зéме тѣ́ло то 'Іисꙋ́сово; и̂ заповѣ́да Пїлáтъ. Ѿи́де прóчее и̂ земà тѣ́ло то 'Іисꙋ́сово.
39 И дойдѐ и̂ Нїкодѝмъ (кóйто бéше дохождáлъ пò напрéдъ кодъ 'Іисꙋ́са нощьà) и̂ нóсеше є̂днò смѣ́шенїе ѿ смѝрна и̂ а̂лóй ѻ̂колѡ стò лїтры.
40 Земáха прóчее тѣ́ло то 'Іисꙋ́сово, и̂ ѡ̂бвѝха го въ плащанѝца съ а̂рѡмáти те, каквóто и̂матъ ѻ̂бы́чай 'Ізде́и те да погрéбꙋватъ.
41 А̂ на ѻ̂новà мѣ́сто гдѣ́то се распѐ, и̂маше градѝна, и̂ въ градѝна та грóбъ нóвъ, въ кóйто нѝкога нѝкой не бéше тꙋ́ренъ:
42 Тáмѡ прóчее заради петóкатъ 'Ізде́йскїй, защóто бéше блѝзꙋ грóбо, тꙋрѝха 'Іисꙋ́са.

ГЛАВА К.

И̂ бѣ́ пéрвый дéнь седмѝчный дойдѐ Марїа Магдалѝна въ оу̂тринь тà рáнѡ, като бéше ї̂ѡ́ще тéмно, на грóбатъ: и̂ видѐ защò є̂ вдѝгнатъ кáмыко ѿ грóбатъ.
2 Ѿтѫ́рчà прóчее, и̂ дойдѐ кодъ Сїмѡна Петрà, и̂ кодъ дрꙋ́гїатъ оу̂ченѝкъ, когóто ѡ̂бы́чаше 'Іисꙋ́съ, и̂ рéче и̂мъ: зéли Гдⷭ҇а ѿ грóбатъ, и̂ не знáмъ гдѣ́ са го положѝли.
3 И и̂злѣ́зе Пéтръ и̂ дрꙋ́гїо оу̂ченѝкъ, и̂ ѿи́ваха ко грóбꙋ.
4 И тѫ́рчéха и̂ двáма та зáеднѡ: а̂ дрꙋ́гїо оу̂ченѝкъ ѿтѫ́рчà пò скóрѡ ѿ Петрà, и̂ дойдѐ пò напрéдъ ко грóбꙋ.

5 И като надникнà, видѐ плащани́цы те че лежéха, ѻ҆бáче не влѣзе.
6 Дойдѐ прóчее и҆ Сі́мѡнъ Пéтръ слѣдъ нéгѡ, и҆ влѣзе въ гробáтъ, и҆ видѐ плащани́цы те че лежéха самы̀.
7 И҆ платнò то коéто бéше на главà та мꙋ, че не лежéше съ плащаницы те, но ѻ҆сóбно свіено на є҆дно̀ мѣсто.
8 Тогáва прóчее влѣзе (внéтре) и҆ дрꙋ́гїо ѹ҆чени́къ, кóйто бéше дошéлъ пò напрéдъ ко гробꙋ, и҆ видѐ, и҆ повѣровà:
9 Понéже ї҆óще не знáеха писáнїе то, защò трéбꙋва да воскрéсне ѿ мéртвы те.
10 И҆ вѫрнáхасе пáкъ ѹ҆ченицы те въ своѐ то си жили́ще.
11 А҆ Марі́а стоéше вѫнъ на гробáтъ, и҆ плáчеше: и҆ като плáчеше, надникнà въ гробáтъ.
12 И видѐ двà А҆гг҃ла кóйто седéха въ бѣлы дрéхи, є҆ди́нъ при главà та, а҆ дрꙋ́гїо при нозѐ те, гдѣто бéше лежáло тѣло то І҆исꙋ́сово.
13 И рéкоха и҆ ѻ҆нѝ: жéно, защò плáчешъ; рéче и҆мъ: защóто са зéли Гóспода моегò, и҆ не знáмь гдѣ са го тꙋри́ли.
14 И като рéче тїа (дꙋ́мы), ѿвѫрнáсе назáдъ, и҆ видѐ І҆исꙋ́са че стоéше, и҆ не знáеше че є҆ І҆исꙋ́съ.
15 Рéче и҆ І҆исꙋ́съ: жéно, защò плáчешъ; когò трáсишъ; а҆ ѻ҆нà, понéже мы́слеше че є҆ градинáро, рéче мꙋ: господи́не, а҆ко си го ты̀ зéлъ, кажѝ ми гдѣ̀ си го положи́лъ: и҆ а҆зъ ще да го зéмемъ.
16 Рéче и҆ І҆исꙋ́съ: Марі́е, а҆ ѻ҆нà се ѿвѫрнà, и҆ мꙋ рéче: равві̑нї, коéто ще да се рéче: ѹ҆чи́телю.
17 Рéче и҆ І҆исꙋ́съ: не прикóснꙋвайсе до мéне: защóто ї҆óще не сáмь се качи́лъ кодъ ѻ҆ц҃à моегò: но и҆дѝ при брáтїа та ми, и҆ речѝ и҆мъ: кáчꙋвамсе кодъ ѻ҆тцà моегò и҆ ѻ҆тцà вáшего, и҆ кодъ Бг҃а моегò и҆ Бг҃а вáшего.
18 И дойдѐ Марі́а Магдали́на, и҆ казà на ѹ҆ченицы те че видѐ Гóспода, и҆ защò и҆ рéче тїа (дꙋ́мы).
19 И като бéше кѫснѡ вечерь тà въ тóа дéнь въ пéрвыатъ на-седми́ца та, и҆ братà та бéха заключени тáмѡ, гдѣто бéха ѹ҆ченицы те нéгови сóбрани заради страхѫтъ І҆ꙋдейскїи̑, дойдѐ І҆исꙋ́съ и҆ застанà на срѣдъ и҆ рéче и҆мъ: ми́ръ вáмъ.
20 И товà като рéче, показà и҆мъ рѫцѐ те и҆ нозѐ те, и҆ ребрà та си, а҆ ѹ҆ченицы те се возрадовáха като видéха Гóспода.
21 А҆ І҆исꙋ́съ и҆мъ рéче пáки: ми́ръ вáмъ: каквóто ме прати̑ ѻ҆ц҃ъ, и҆ а҆зъ вы прáщамъ.
22 И като рéче товà, дꙋхнà, и҆ рéче и҆мъ: прїими́те Дꙋ҂ъ ст҃ъ.
23 На кóйто прóстите грѣ-

ховѐ те, ще да имъ се прóстатъ, а̂ на кóйто джржи́те, ще да се джржа́тъ.

24 А̂ Ѳѡмà, є̂ди́нъ ѿ двана́десе те, кóйто се говóри близнéцъ, не бéше та́мѡ съ ни́хъ когáто дойдѐ Ісꙋ́съ.

25 И говóреха мꙋ дрꙋ́ги те ѹ҆ченицы: видéхме Гóспода. А̂ тóй имъ рéче: а̂ко не ви́димъ на ржцѐ те мꙋ ра́ны те ѿ гвóздїе те, и̂ не тꙋ́римъ пржстатъ мóй въ ра́ны те гвóзды, и̂ не тꙋ́римъ ржкà та мòа въ ребрà та мꙋ, не щемъ да повѣ́ровамъ.

26 А̂ послѣ́ по ѻ҆́смь дни́ пáкъ бéха ѹ҆ченицы те мꙋ внéтре, и̂ Ѳѡмà съ ни́хъ: дойдѐ Ісꙋ́съ, като бéха вратà та затворени, и̂ застанà посрéдъ ни́хъ, и̂ рéче: ми́ръ вáмъ.

27 Пóслѣ рéче на Ѳѡмà: донесѝ пржстатъ твóй тꙋ́ка, и̂ ви́ждь ми ржцѐ те: и̂ донесѝ ржкà та си, и̂ тꙋ́рѝ въ ребрà та мóй: и̂ не бжди невѣ́ренъ, но вѣ́ренъ.

28 И ѿговорѝ Ѳѡмà, и̂ рéче мꙋ: Госпóдь мóй, и̂ Бг҃ъ мóй.

29 Рéче мꙋ Ісꙋ́съ: защóто ме видѐ, повѣ́ровà: блажéни кóйто не сà видéли и̂ повѣ́ровáха.

30 Но и̂ дрꙋ́ги мнóго чꙋдесà сотворѝ Ісꙋ́съ предъ ѹ҆ченицы те си, кóйто не сà напи́сани въ тáм кни́га.

31 А̂ тїа́ се написáха да вѣ́рꙋвате, защò Ісꙋ́съ є̂ Хрїстóсъ Сы́нъ Бжїй, и̂ като вѣ́рꙋвате, да и̂мате живóтъ (вѣ́чный) въ и̂ме то нéгово.

ГЛАВА КА.

ПО товà пóслѣ пáкъ се а̂ви́ Ісꙋ́съ на ѹ҆ченицы те си (като воскреснà ѿ мéртвы те) на Тїверїáдско то мóре: и̂ а̂ви́се такà:

2 Бéха заéдно Сїмѡнъ Пéтръ; и̂ Ѳѡмà, кóйто се нари́ча близнéцъ, и̂ Наѳанаи́лъ кóйто бéше ѿ Кáна Галїлéйска, и̂ двáма та сы́нове Зеведéеви, и̂ дрꙋ́ги двáма ѿ ѹ҆ченицы те мꙋ.

3 Рéче и̂мъ Сїмѡнъ Пéтръ: а̂зъ ще да и̂демъ да лóвимъ ры́ба, рéкоха мꙋ: ще и̂деме и̂ нїе съ тéбе и̂злѣ́зоха прóчее и̂ сѣднáха а̂бїе въ корáбжльатъ, и̂ въ ѻ҆нáж нóщь не фанáха ни́що.

4 А̂ когáто самнà, застанà Ісꙋ́съ при брегѫ́тъ: но не познáха ѹ҆ченицы те че є̂ Ісꙋ́съ.

5 И рéче и̂мъ Ісꙋ́съ: дѣ́ца, да ли и̂мате нѣ́що за ѧ̂денѣ; ѿговори́ха мꙋ: нѣ́маме.

6 А̂ тóй имъ рéче: фжрлéте мрéжа та ѿ дéсна странà накорáбжльатъ, и̂ ще да намéрите. Фжрли́ха прóчее и̂ не мóжеха вече да а̂ привлечáтъ ѿ мнóго то ры́бы.

7 Тогáва ѻ҆́ный ѹ҆чени́къ,

когóто ѿбы́чаше 'Іисꙋ́съ, рéче на Петрà: Госпóдь є҆́, а҆ Сі́мѡнъ Пéтръ като чꙋ̀ че є҆́ Госпóдь, препасáсе съ прести́лка, защóто бéше гóлъ, и҆ фѫрли́се въ морѐ то.

8 И҆ дрꙋ́ги те ѹ҆ченицы съ ладі̀а та дойдóха, (защóто не бéха далéче ѿ земла̀ та, но кóлкото двѣ́сте лáкти) и҆ влáчеха мрéжа та съ ры́бы те.

9 И҆ като и҆злѣ́зоха на земла̀ та, видéха ѻ҆́гнь наклáденъ, и҆ ры́ба на нéго че лежѝ, и҆ хлѣ́бъ.

10 Рéче имъ 'Іисꙋ́съ: донесéте ѿ ры́бы те щото фанáхте сегà.

11 Влѣ́зе Сі́мѡнъ Пéтръ, и҆ и҆звлéче мрéжа та на земла̀ та, пѫлна съ є҆́дры ры́бы стѡ̀ и҆ педесѐ и҆ трѝ, и҆ со всѐ що бéха тóлько (мнóго) не раздрáсе мрéжа та.

12 Рéче и҆мъ 'Іисꙋ́съ: є҆лáте, ѿбѣ́дꙋвайте: и҆ нѝкой ѿ ѹ҆ченицы те не смѣ́еше да го попы́та, кóй си ты̀; защóто знáеха че є҆́ Госпóдь.

13 Дойдѐ прóчее 'Іисꙋ́съ, и҆ земà хлѣ́бъ, и҆ дáде и҆мъ, подóбнѡ и҆ ры́ба та.

14 Ѿто вече трéтїй пѫть се я҆̀вѝ 'Іисꙋ́съ на ѹ҆ченицы те си, ѿ каквóто воскреснà ѿ мéртвы те.

15 И҆ когáто ѿбѣдовáха, рéче 'Іисꙋ́съ на Сі́мѡна Петрà: Сі́мѡне (сы́не) 'Іѡ́нинъ, ѿбы́чашъ ли ме пò мнóго ѿ тїа̀; рéче мꙋ: є҆́й Гóсподи: ты̀ знáешъ че те ѿбы́чамъ. Рéче мꙋ: пасѝ ѧ҆гнцы те мои̇̀.

16 Рéче мꙋ пáки втóри пѫть: Сі́мѡне 'Іѡ́нинъ, ѿбы́чашъ ли ме; рéче мꙋ: є҆́й, Гóсподи: ты̀ знáешъ че те ѿбы́чамъ. Рéче мꙋ ('Іисꙋ́съ): пасѝ ѻ҆́вцы̀ те мои̇̀.

17 Рéче мꙋ трéти пѫть: Сі́мѡне 'Іѡ́нинъ, ѿбы́чашъ ли ме: ѿскорби́се Пéтръ защóто мꙋ рéче трéти пѫть: ѿбы́чашъ ли ме. И҆ рéче мꙋ: Гóсподи, ты̀ знáешъ си́чко: ты̀ знáешъ че те ѿбы́чамъ. Рéче мꙋ̀ 'Іисꙋ́съ: пасѝ ѻ҆́вцы̀ те мои̇̀.

18 Истина и҆стина ти говóримъ: когáто бéше млáдъ, ѿпáсꙋвашесе сáмъ и҆ хóдеше кѫдéто и҆скаше: а҆ когáто ѿстарѣ́ешъ, ще да си прóстрешъ рѫцѐ те, и҆ дрꙋ́гъ ще да те ѿпáше, и҆ ще да те вóди, кѫдéто не щéшъ.

19 И҆ товà рéче, назначáющъ съ каквà смéрть ще да прослáви Бг҃а, и҆ като и҆здꙋмà товà, рéче мꙋ: послѣ́дꙋвай по мéне.

20 И҆ като се ѿвѫрнà Пéтръ, видѐ ѹ҆ченикатъ, когóто ѿбы́чаше 'Іисꙋ́съ че и҆дé слѣ́дъ нéгѡ, кóйто се наклонѝ на грѫдѝ те мꙋ на вечéра та, и҆ рéче: Гóсподи, кóй є҆́ щото те предáва:

21 Нéго като видѐ Пéтръ, рéче на 'Іисꙋ́са: Гóсподи, а҆ тóа що (ще да бѫде):

22 Рече мѹ Іисѹсъ: ако
искамъ да стои той (тѹка)
доклѣ да дойдемъ (пакъ), що
тѣ є грыжа; ты вѫрви по
мене.
23 Пронесесе прочее това
слово по междѹ братїа та,
защо тоа оученикъ не ще да
оумре: но Іисѹсъ мѹ не рече
че не ще да оумре: но, ако
искамъ да седи той (тѹка)
доклѣ да дойдемъ (пакы), що
тѣ є грыжа тебе;
24 Тоа є оученикъ, който
свидѣтелствѹва за тїа (ра-
боты), който и написа тїа,
и знаеме че є истинно свидѣ-
телство то мѹ.
25 Има и дрѹги много, що то
є сотворилъ Іисѹсъ, който ако
бы се писѹвали єдно по єдно,
ни сичкїо свѣта чинимисе не
ще́ше да вмѣсти написаны
те книги, аминь.

ДѢАНІА ТА НА-СВАТИ ТѢ АПОСТОЛИ.

ГЛАВА ПЕРВА.

ПЕРВО то слово написахъ, за
сички те (дѣла), ѿ Ѳеофїле,
който начна Іисѹсъ да твори
и да оучи,
2 Дори до ѻный день, въ
който, като заповѣда на апо-
столи те чрезъ ст҃аго Дх҃а, кой-
то изкра, вознесесе.
3 Предъ който и представи
себе живъ по страданїе то си,
съ много вѣрни знаменїа, по-
неже имъ се ꙗвлаваше чрезъ
четыредесать дни, и говореше
имъ за царство то Бж҃їе.
4 И като се намираше съ
нихъ, зарача имъ да се не
ѿлѹчаватъ ѿ Іерѹсалима, но
да чакатъ ѻвѣщанїе то ѻте-
ческо, което сте (рече) чѹли
ѿ мене:
5 Защото Іѡаннъ є кре-
стилъ съ вода, а вые ще да се
кр҃стите съ Дх҃ъ ст҃ый, не
слѣдъ много дни.
6 Ѻни прочее сокрахасе си-
чки те заедно, и пытаха го,
и говореха: Господи, въ та
ли година ще да оустроишъ
царство то Ісраилево:
7 И той имъ рече: не є
ваша работа да разѹмѣете
времена та и годины те, кой-
то Ѻц҃ъ є положилъ во своа та
си власть.
8 Но вые ще да прїимете
сила, когато слѣзне на васъ
Дх҃ъ ст҃ый, и ще да ми бждете
свидѣтели во Іерѹсалимъ, и
въ сичка та Іѹдея и Самарїа,
и до край земла та.
9 И като рече тїа (словеса),
вдигнасе высокѡ, като гледаха

ѻ҆нѝ, и҆ ѻ҆блакъ го занѐсе ѿ ѻ҆чѝ те и҆мъ.
10 И҆ като (стоѐха та) гле́даха на небѐ то, кога́то возли́заше то́й, и҆ є҆́то, два́ма мѫ́жїе застана́ха предъ ни́хъ въ бѣ́лы дре́хи,
11 Кои́то и҆ ре́коха: мѫ́жїе Галїле́йскїи, що стои́те та гле́дате на небѐ то; то́а 'Іисѹ́съ, ко́йто се вознѐсе ѿ ва́съ на небѐ то, подо́бнѡ ще да́ до́йде, каквото го виде́хте кога́то се ка́чѹваше на небѐ то.
12 Тога́ва се вѫрна́ха во 'Іерѹсали́мъ ѿ горѐ та, ко́а́то се нари́ча Ѳлеѡ́нъ ко́а́то є҆ близ при 'Іерѹсали́мъ (то́лко), ко́лько то мѣ́сто дѫржѝ сѹбѡ́тныо пѫть.
13 И като влѣзоха, качи́хасе на го́рница та, гдѣ́то седе́ха Пе́тръ и҆ 'Іа́кѡвъ, и҆ 'Іѡа́ннъ и҆ А҆ндре́й, Фїлїппъ и҆ Ѳѡмѡ̀, Варѳоломе́й и҆ Матѳе́й, 'Іа́кѡвъ А҆лфе́овъ и҆ Сїмѡнъ Зилѡ́тъ, и҆ 'Іѹ́да 'Іа́кѡвовъ.
14 Си́чки те тїа тѫрпе́ха є҆динодѹ́шнѡ въ моли́тва и҆ моле́нїе, (съ нѣ́кои) жены̀, и҆ съ Марїа ма́йка та 'Іисѹ́сова, и҆ съ бра́тїа та мѹ.
15 И въ тїа дни̇ ста́нѧ̀ Пе́тръ посре́дъ ѹ҆ченицы те, и҆ ре́че: (а҆ бе́ха за́еднѡ та́мѡ и҆ дрѹ́ги человѣ́цы до сто̀ и҆ два́десе дѹшы:)
16 Мѫ́жїе бра́тїа, тре́бѹваше да се свѫрши писа́нїе то, що предре́че Дх҃ъ ст҃ы́й презъ ѹ҆ста̀ та Давїдови, за 'Іѹда ко́йто бы́дѐ во́ждь на ѻ҆нїа, ко́йто фана́ха 'Іисѹ́са:
17 Защо́то и҆ то́й бе́ше причисле́нъ съ на́съ, и҆ прїа́лъ бе́ше жре́кїй на-та́а слѹ́жба.
18 То́й про́чее бе́ше спечали́лъ ни́ва ѿ непра́ведна запла́та, и҆ падна̀ на до́лѹ съ глава̀ та, и҆ разкина́се на сре́дъ, и҆ и҆сте́че мѹ си́чка та ѹ҆тро́ба вѫнъ.
19 И разѹмѣ́ха (това̀) си́чки те кои́то живе́еха во 'Іерѹсали́мъ, що се наре́че ѻ҆на́а ни́ва на ни́хныатъ А҆зы́къ, А҆кеда́ма̀, кое́то ще да речѐ, ни́ва кръва́ва.
20 Защо́то є҆ пи́сано въ Псало́мска та кни́га: да бѫде дво́ро мѹ пѹстъ, и҆ да не́ма ни́кой да живе́е въ не́го, и҆ досто́инство то мѹ да зе́ме дрѹгъ.
21 Тре́бѹва про́чее ѿ ѻ҆ны̀а мѫ́жїе, кои́то се нахо́деха съ на́съ во всѝчко то вре́ме, въ кое́то влѣ́зе въ на́съ, и҆ и҆злѣ́зе (ѿ на́съ) Гдь 'Іисѹ́съ,
22 Като начна̀ ѿ крещѐнїе то 'Іѡа́нново дори до ѻ҆ны́й де́нь, въ ко́йто се вознѐсе на небѐ то (ѿ на́съ), є҆ди́нъ ѿ ни́хъ да бѫде свидѣ́тель съ на́съ на-воскресѐнїе то мѹ.
23 И предста́ви́ха два́ма, 'Іѡсифа ко́йто се и҆менѹ́ваше Варса́ва, кои́то бе́ше нареченъ 'Іѹ́стъ, и҆ Матѳі́а.
24 И като се помоли́ха (Бг҃ѹ),

рекоха: ты Гдⷭ҇и, кой то знаеш
сердца̀ та на-сички те, покажѝ
ѥдного̀ кого̀то си ѝзбра̀лъ ѿ
тіѧ два̀ма та.
25 Да пріѝме жре̑бїѝатъ на
та̀ѧ слꙋ̑жба ѝ на-апо̑столство
то, ѿ коѐто ѝспадна̀ Ѩда за
да ѝде въ своѐ то си мѣ̑сто.
26 И фѫрлѝха за нѝхъ жре̑-
бїѝ, ѝ падна̀ жре̑бїѝ на Мат-
ѳїа, ѝ причислѝсе съ ѥдина̑есе
те апо̑столы.

ГЛАВА в҃.

Ѝ КАТО се ѝспѫлноваха днѝ
те на-пѧтдеса̑тница та, бе̑ха
сички те апо̑столи ѥдино-
дꙋ̑шнѡ со̑брани на кꙋпъ.
2 И внеза̑пꙋ бы́дѐ ѿ небо̀
то шꙋмъ, като че ѝдеше си̑лно
дꙋханѣ ѿ вѣтръ: ѝ напѫлнѝ
сичкїатъ до̑мъ гдѣто седе̑ха.
3 И ѧвѝханмъ се че раз-
дѣла̑ваха ѧзы́цы те като
ѻгненни, ѝ седна̀ (се̑кой) на
се̑кого ѿ нѝхъ.
4 И ѝспѫлнѝхасе сички те
съ Дꙋ̑ха ст҃а̑го, ѝ начна̑ха да
гово̑ратъ съ дрꙋ̑ги ѧзы́цы,
каквото̀ Дꙋхо ѝмъ да̑ваше да
гово̑ратъ.
5 Ѧ̀ во Ѩерꙋсалѝмъ живѣ̑еха
(тога̑ва) мꙋ̑жїе благовѣ̑йнїи
ѿ се̑кой ро̑дъ кой то ѥ̑ подъ
небо̀ то.
6 И като бы́дѐ то̀ѧ шꙋмъ,
собра̑се наро̑до ѝ сбѫрка̑се,
защо̑то се̑кой ѿ нѝхъ (ги)
слꙋ̑шаше да гово̑ратъ со свой-
атъ си ѧзы́къ.
7 И ѹдивла̑ваха се сички
те ѝ чꙋ̑дехасе, ѝ гово̑реха ѥ̑-
дѝнъ дрꙋ̑гимꙋ: не сѧ̀ ли си̑-
чки те тіѧ̀ кой то гово̑ратъ
Галїле̑ане:
8 И каквѡ̀ нїе (ги) слꙋ̑шаме
се̑кой (да гово̑ратъ) со свой̑атъ
ни ѧзы́къ, въ кой то сме се
родѝли;
9 (Сирѣ̑чь) Па̑рѳане ѝ Мі-
дане ѝ Ѳламі̑те, ѝ кой то жи-
вѣ̑атъ въ Месопота̑мїа, ѝ во
Ѩдеа̑ ѝ Каппадокїа, въ По̑нтъ
ѝ въ Ѧсїа,
10 Во Фрꙋ̑гїа ѝ Памфꙋлїа,
въ Ѳгꙋ̑петъ ѝ въ страны̀ те
Лївїѝски кой то са при Кꙋрїнїа,
ѝ Ри̑мляне те кой то прихо-
дѧтъ, ѝ Ѩдеи̑ ѝ пришѣ̑лцы,
11 Кри̑тане ѝ Ѧра̑вляне,
слꙋ̑шаме ги да гово̑ратъ съ
на̑ши те ѧзы́цы ве̑лїчїѧ
Бо̑жїѧ;
12 И ѝзмла̑ваха се сички
те ѝ недоꙋмѣ̑ваха, ѝ гово̑реха
ѥ̑дѝнъ дрꙋ̑гимꙋ: що ще̑ да
бѫде това̀ (не̑що):
13 Ѧ̀ дрꙋ̑ги се рꙋга̑еха, ѝ
гово̑реха: че са пѝли мно̑го
сла̑дко вїно̀.
14 Но Пе̑тръ застана̀ съ
ѥдина̑есе те (ап҃лы предъ на-
ро̑дѧтъ) ѝ ѝздигна̀ си гласѫтъ,
ѝ ре̑че ѝмъ: мꙋ̑жїе Ѩдеѝскїи,
ѝ си̑чки те кой то живѣ̑ете во
Ѩерꙋсалѝмъ, това̀ да зна̑ете
вы̑е, ѝ чꙋ̑йте хꙋ̑бавѡ мой те
дꙋ̑мы:
15 Тіѧ̀ не сѧ̀ пїа̑ни, каквото̀
що мы̑слите вы̑е: защо̑то

ї҆о́ще) тре́тїй ча́съ є҆ ѿ де-
ньѫ́тъ.
16 Но това̀ є҆ щото є҆ ре́чено
чрезъ проро́ка І҆ѡ́ила:
17 И ще да бѫде въ послѣ́д-
но то вре́ме, гово́ри Бг҃ъ, ще
да и҆злє́емъ ѿ Дх҃а моегѡ̀ на
се́коа пло́ть: и҆ ще да проро́-
чествѹ́ватъ сыновѐ те ва́ши и҆
ще́рки те ва́ши: и҆ ю҆́ноши те
ва́ши видѣ́нїа ще да ви́датъ,
и҆ ста́рцы те ва́ши сни́ща ще
да сѫнѹ́ватъ:
18 Защо́то въ ѻ҆ны́а дни̑ ще
да и҆злє́емъ ѿ Дх҃а моегѡ̀ на
рабы̀ те мои̑ и҆ на рабы́ни те
мои̑, и҆ ще да проро́чествѹ-
ватъ.
19 И҆ ще дамъ чѹдеса̀ го́ре
на небо̀ то, и҆ зна́менїа до́лѹ
на земла̀ та, кро́вь и҆ ѻ҆́гнь и҆
дымѣ́нїе ѿ ды́мъ.
20 Со́лнце то ще да се пре-
твори въ темнота̀, и҆ мѣ́сѧцо
въ кро́вь, доклѐ не є҆ дошє́лъ
деньо̀ господень вели́кїо и҆
пресвѣ́тлыо.
21 И (тога́ва) се́кой ко́йто
призове̑ и҆́ме то Господне́, ще
да се спасѐ.
22 Мѹ́жїе І҆сра́илтескїи по-
слѹ́шайте тїа̑ словеса̀: І҆исѹ́са
Назѡре́а мѹ́жа дока́зана ва́мъ
ѿ Бг҃а съ си́лы и҆ чѹдеса̀ и҆
зна́менїа, ко́йто сотворѝ Бг҃ъ
чрезъ не́го посре́дъ ва́съ, как-
во́то и҆ са́ми зна́ете,
23 Не́го, ко́йто съ ѡ҆предѣ́-
лє́нна та во́ла и҆ предразѹ́м-
нѣ́нїе то Бо́жїе бы́дѐ преда́-
денъ, като фана́хте вы́е, съ
рѫцѣ̀ те на-беззако́нни (чело-
вѣ́цы) распе́хте и҆ оу҆би́хте:
24 Кого́то Бг҃ъ воскреси̑,
като разсыпа̀ сме́ртни те бо́-
лести, защо́то не бе́ше воз-
мо́жно да го дѫржи̑ смерть та̀.
25 Защо́то Даві́дъ гово́ри
за не́го: а҆́зъ всегда̀ гле́дахъ
Го́спода предъ ме́не: защо́то
є҆ ѿ де́сна та ми страна̀ да не
помѫ́рдамъ.
26 Заради̑ това̀ се возвесели̑
сѫрдцѐ то ми, и҆ возра́дова
ѧ҆зы́ко ми: и҆ ї҆о́ще и҆ тѣ́ло
то ми ще да се всели̑ съ на-
де́жда:
27 Защо́то не ще́шъ да
ѡ҆ста́вишъ дѹша̀ та ми во а҆́дъ,
нито ще да допѹ́стишъ да
ви́ди преподо́бныо твои̑ и҆с-
тлѣ́нїе.
28 Каза́лъ ми си пѫтища та
на-живо́татъ: ще да ме и҆спѫл-
нишъ весе́лїе съ лицѐ то ти.
29 Мѹ́жїе бра́тїе, мо́жеме
да рече́ме съ дерзнове́нїе къ
ва́мъ за патрїа́рха Даві́да, за-
що́то и҆ оу҆мрѐ и҆ погребе́нъ
бы́дѐ, и҆ гро́бо мѹ є҆ оу҆на́съ до
дне́шнїатъ де́нь.
30 Поне́же про́чее бе́ше про-
ро́къ, и҆ зна́еше защо̀ съ кле́тва
мѹ се закле̑ Бг҃ъ, защо̀ ѿ пло-
дѫ́тъ на-чресла́ та мѹ да возд-
ви́гне Хр҃та̀ по пло́ти, да го
тѹ́ри на престо́латъ мѹ,
31 (То́й) предвидѐ за вос-
кресе́нїе то Хр҃то́во, защо̀
дѹша̀ та мѹ не бы́дѐ ѡ҆ста́вена

во ѧ҆дъ, нито плоть тѧ̀ нѣ́гова видѣ̀ ѝсталѣ́нїе,

32 Тогѡ́ва ꙗ҆ісꙋ́са Бг҃ъ воскреси́, комꙋ́то сме си́чки те нїе свидѣ́тели.

33 Понѣ́же прѡ́чее то́й се возне́се съ Бж҃їѧ та десни́ца, и҆ прїѧ̀ ѿ Ѻ҆ц҃а ѡ҆бѣщѧ́нїе то на-ст҃а́гѡ Дх҃а, и҆злеѧ̀ товà (ѡ҆бѣщѧ́нїе) коѣ́то вы́е ви́дите сегà и҆ слꙋ́шате.

34 Защо́то Давїдъ не се є҆ качꙋва́лъ на небѐ то: но са́мъ (то́й) говѡ́ри: ре́че Гдⷭ҇ь Гдⷭ҇ꙋ моемꙋ̀: сѣдѝ ѿ де́сна та ми страна̀,

35 Доклѐ да тꙋ́римъ врагѝ те твои подно́жїе на-нозѐ те ти.

36 Да разꙋмѣ́е прѡ́чее и҆звѣ́стнѡ си́чкїо до́мъ ꙗ҆сра́илевъ, защѐ Бг҃ъ є҆ направи́лъ и҆ Гдⷭ҇а и҆ Хрⷭ҇та̀, тогѡ́ва ꙗ҆сꙋ́са, когѡ́то вы́е распѣ́хте.

37 И като чꙋ́ха товà, ѹ҆мили́хасе со сѫрдцѐ то, и҆ ре́коха на Петра̀ и҆ на дрꙋгѝ те а҆по́столы: що да сотво́риме, мꙋ́жїе бра́тїе;

38 А҆ Пе́тръ и҆мъ ре́че: покѧ́йтесе, и҆ да се крѫсти се́кой ѿ ва́съ во и҆ме то ꙗ҆сꙋ́съ Хрⷭ҇то́во за прощѐнїе грѣхѡ́въ: и҆ ще прїи́мете да́ръ на-ст҃а́гѡ Дх҃а.

39 Защо́то ва́мъ є҆ ѡ҆бѣщѧ́нїе то, и҆ на ва́ши те ча́да, и҆ на си́чки те далѐчни, кои́то ще да повы́ка Гдⷭ҇ь Бг҃ъ на́шъ.

40 И съ дрꙋ́ги по̀ мно́го словесà дока́зꙋваше и҆ мо́леше ги, и҆ гово́реше: и҆зкаве́тесе ѿ то́ѧ разврѧще́нъ ро́дъ.

41 Кои́то прѡ́чее прїѧ́ха ра́достнѡ сло́во то мꙋ, крѫсти́хасе: и҆ притꙋри́хасе въ то́а де́нь (при Хрїстїа́не те) до трѝ хїлады дꙋши.

42 И тѫрпе́ха цврѫстѡ во ѹ҆чѐнїе то а҆по́столско, и҆ во ѻ҆бще́нїе то, и҆ въ преломлѧ́ванѣ то хлѣ́бно, и҆ въ моли́твы те.

43 И бы́дѐ стра́хъ на се́кого человѣ́ка: защо́то мно́го чꙋдесà и҆ зна́менїѧ бы́до́ха чрезъ а҆по́столы те (во ꙗ҆ерꙋсали́мъ).

44 И голѐмъ стра́хъ бѣ́ше на си́чки те ни́хъ, и҆ си́чки те кои́то вѣ́роваха, седѣ́ха заѣ́днѡ, и҆ си́чки те (ве́щи) и҆мъ бѣ́ха ѻ҆бщи:

45 И сто́ка та и҆ стѧжа́нїѧ та си прода́ваха, и҆ разда́ваха на си́чки те, комꙋ́то що да потрѣ́бꙋваше.

46 И ка́та де́нь тѫрпеха є҆динодꙋ́шнѡ въ це́рква та, и҆ като ло́меха ѿ кѫ́ща въ кѫ́ща хлѣ́бъ, прїе́маха (про́ста) пи́ща съ ра́дость и҆ простотà серде́чна,

47 И хва́леха Бг҃а, и҆ си́чки те лю́дїе гѝ ѡ҆бы́чаха. А҆ Гдⷭ҇ь притꙋ́раше се́кой де́нь въ це́рква та ѻ҆ны́ѧ кои́то желѧ́еха да се спаса́тъ.

ГЛАВА Г.

А ПЕТРЪ и҆ І҆ѡа́ннъ воска́чꙋваха се за́еднѡ въ це́рква та на моли́тва въ дева́тый ча́съ.
2 И нѣ́кой человѣ́къ ко́йто бе́ше хро́мъ ѿ рожде́нїе то си, и҆ но́сеха го, и҆ тꙋ́раха го се́ки де́нь предъ церко́вни те врата̀, ко́йто се вы́каха Кра́сни, да про́си ми́лостыня ѿ ѻ҆ны́а ко́йто вла́зеха къ це́рква та:
3 Като видѐ Петра̀ и҆ І҆ѡа́нна ко́йто ще́ха да влѣ́затъ въ це́рква та, про́сеше (ѿ ни́хъ) ми́лостыня.
4 А҆ Пе́тръ като погледна̀ на не́го за́еднѡ съ І҆ѡа́нна, ре́че: погледни́ на на́съ.
5 А҆ то́й ги гле́даше съ (голе́мо) внима́нїе, поне́же мне́ше че ще да прїи́ме не́що ѿ ни́хъ.
6 И ре́че Пе́тръ: сребро̀ и҆ зла́то не́ма ᲂу҆ ме́не: но що́то и҆ма́мъ, това̀ ти да́вамъ: во и҆́ме то на-І҆исꙋ́са Хр҃та̀ Назѡре́а, стани́ та ходи́.
7 И фана̀ го за де́сна та ржка̀ и҆ вдигна̀ го: и҆ то́а ча́съ мꙋ се ᲂу҆твердиха стапа́ла та и҆ гле́зни те.
8 И скочи́, и҆ стана̀ (пра́въ на нозѐ те си), и҆ фана̀ да хо́ди, и҆ влѣ́зе съ ни́хъ въ це́рква та, и҆ хо́деше и҆ ска́чеше и҆ прославла́ваше Бг҃а.
9 И виде́ха го си́чки те лю́дїе че хо́ди и҆ хва́ли Бг҃а.
10 И҆ позна́ваха го че бе́ше то́й ко́йто седе́ше при Кра́сни те врата̀ церко́вни да про́си ми́лостыня: и҆ мно́го се чꙋ́деха и҆ ᲂу҆жа́сни бы́до́ха за ѻ҆нова̀ що́то мꙋ се слꙋ́чи.
11 И поне́же хро́мыо, ко́йто и҆́сцѣлѐ, не ѿдѣла́вашесе ѿ Петра̀ и҆ ѿ І҆ѡа́нна, си́чкїо наро́дъ притѫ́рча̀ къ ни́хъ съ (голе́мо) ᲂу҆диве́нїе въ притво́ратъ ко́йто се нари́чаше Соломѡ́новъ.
12 А҆ Пе́тръ като видѐ това̀, начна̀ да гово́ри наро́дꙋ: мꙋ́жїе І҆сра́илтѧне, що се чꙋ́дите за това̀; и҆ли́ що гле́дате на на́съ, като че со своѧ̀ си́ла и҆ли́ съ благоче́стїе го направи́хме да хо́ди.
13 Бг҃ъ А҆враа́мовъ и҆ І҆са́ковъ и҆ І҆а́кѡвовъ, Бг҃ъ на-на́ши те ѻ҆ц҃ы́, прослави́ сы́на своего̀ І҆исꙋ́са, кого́то вы́е преда́дохте, и҆ ѿре́кохтесе ѿ не́гѡ предъ лицѐ то Пїла́тово, кога́то то́й разсꙋди́ да го пꙋ́сти.
14 Но вы́е се ѿре́кохте ѿ Ст҃а́гѡ и҆ Пра́веднагѡ, и҆ и҆спроси́хте да ви дада́тъ человѣ́ка ᲂу҆бі́йца:
15 А҆ нача́ликатъ на-живо́татъ ᲂу҆би́хте, кого́то Бг҃ъ воскреси́ ѿ ме́ртви те, комꙋ́то сме ні́е свидѣ́тели (на-воскресе́нїе то).
16 И съ вѣ́ра та во и҆́ме то мꙋ, не́гово то и҆́ме ᲂу҆крѣпи́ того́ва, кого́то вы́е ви́дите и҆ зна́ете: и҆ вѣ́ра та ко́а́то бы́дѐ чрезъ не́го, дарова̀ мꙋ

на си́чко то тѣ́ло и҆сцѣле́нїе предъ си́чки те ва́съ.
17 И сега̀, бра́тїе, зна́мъ защо̀ ѿ незнаа́нѣ това̀ напра-
ви́хте, какво́то и҆ нача́лницы те ва́ши:
18 Но Бг҃ъ какво́то що предсказа̀ ѻ҆нїа (проро́чества, чрезъ
ѹ҆ста̀ та на-си́чки те свои проро́цы, сирѣ́чь да постра́да
Хрїсто́съ, така̀ ги и҆ свѫ́ршй.
19 Пока́йтесе про́чее и҆ ѡ҆-
бѫрне́тесе, да се ѡ҆чи́стите ѿ
грѣховѐ те си, като да до́йдатъ
времена̀ ѹ҆тѣ́шителни ѿ лицѐ
то Госпо́дне,
20 И да ви пра́ти предпро-
повѣ́даннаго Ї҆и҃са Хр҃та̀,
21 Кого́то тре́бва да прїи́-
ме небо̀ то до ѻ҆нова̀ вре́ме,
доклѐ да се свѫ́ршатъ си́чки
те ѻ҆ны́ѧ (ра́боты), кои́то є҆
ре́клъ Бг҃ъ чрезъ ѹ҆ста̀ та на
си́чки те ст҃и свои проро́цы ѿ
вѣ́ка.
22 Защо́то Мѡѷсе́й ре́че на
ѻ҆тцы̀ те: проро́ка ва́мъ ще
да воздви́гне Гдь Бг҃ъ ва́шъ
ѿ ва́ши те бра́тїѧ, като ме́не:
не́го да слу́шате за си́чко що̀
да ви речѐ.
23 Защо́то вса́ка ду́ша̀, ко́а-
то не послу́ша ѻ҆ного́ва про-
ро́ка, ще да се и҆стре́би ѿ че-
ловѣ́цы те.
24 И си́чки те проро́цы ѿ
Самуи́ла, и҆ по не́го по́слѣ
кои́то говори́ха, предсказа́ха
тїѧ дни̑.
25 Вы́е сте сы́нове на-про-
ро́цы те, и҆ на-завѣ́тать, ко-
го́то завѣща̀ Бг҃ъ на ва́ши те
ѻ҆цы̀, и҆ ре́че на А҆враа́ма: и҆ съ
твоѐ то сѣ́ме ще да се благо-
сло́ватъ си́чки те племена̀
зе́мни.
26 Ва́мъ пе́рво прати̑ Бг҃ъ
сы́на своего̀ Ї҆и҃са, като го
воскреси̑ ѿ ме́ртви те, да вы̀
благословла́ва, за да се ѡ҆ста́-
вите и҆ вы́е се́кой ѿ ва́ши те
зло́бы.

ГЛАВѦ Д.

И҆ КАТО гово́реха ѻ҆ни̑ (тїѧ
словесѧ̀) къ наро́датъ, напад-
на́ха на ни́хъ свѧще́нницы те,
и҆ нача́лнико на-стра́жа та цер-
ко́вна, и҆ Саддꙋке́и те.
2 И гнѣ́ваха се, защо́то ѹ҆-
чеха наро́датъ, и҆ проповѣ́дꙋ-
ваха съ Ї҆и҃сово то и҆́ме вос-
кресе́нїе то на-ме́ртви те:
3 И фана́ха ги, и҆ тꙋри́ха ги
въ затво́ръ до ѹ҆трешнїа̀тъ
де́нь: защо́то бе́ше ве́черь
веке.
4 И мнози́на ѿ ѻ҆нїа кои́то
чꙋ́ха сло́во то, повѣрова́ха: и҆
бы́дѐ число̀ то на- (вѣ́рни те)
мꙋ́жи до пе́ть ты́сѧщи.
5 И҆ на ѹ҆трешнїа̀тъ де́нь
собра́хасе кна́зи те и҆́мъ и҆
ста́рцы те и҆ кни́жницы те во
Ї҆ерꙋсали́мъ.
6 И А҆нна а҆рхїере́й и҆ Каїа́фа
и҆ Ї҆ѡа́ннъ и҆ А҆лекса́ндръ, и҆
кои́то бе́ха ѿ а҆рхїере́йскїатъ
ро́дъ:
7 И като ги поста́виха на

срѣдъ, пытаха ги: съ коѧ сила, йлѝ съ коѥ йме сотворихте вые товà;

8 Тогàва Пѣтръ се йспѫлнѝ съ Дх҃а ст҃аго, ѝ рѣче ймъ: кнàзи людскїи ѝ стàрцы Ісраѝлевы.

9 Понѣже нїе днѣсь се йспытоваме за благодѣàнїе на-человѣка нѣмощна, съ каквà сила тòй йсцѣлѣ:

10 Извѣстно да бѫде на сички те вàсъ, ѝ на сички те людїе Ісраѝлеви, зашò съ йме то на-Іисоуса Хр҃стà Назарѣа, когòто Бг҃ъ воскресѝ ѿ мѣртви те, съ товà (йме) тòѧ стой предъ вàсъ здрàвъ.

11 Тòй є҃ кàменьо оукорѣнныо ѿ вàсъ, зидàтели те, ѝ кòйто быдѐ главà на-оуглатъ: ѝ не мòжеме да се спасѣме чрезъ нѝкого дрѹгиго:

12 Зашòто нѣма дрѹго йме подъ небò то дàдено на человѣцы те, съ коѣто трѣкѹва да се спасѣме.

13 Ѧ҃ ѻ҃нѝ като видѣха Петрòво то ѝ Іоàнново то дерзновѣнїе, ѝ разѹмѣха зашò са человѣцы безкнѝжни ѝ прòсти, чѹдехасе: ѝ познàваха ги зашò бѣха съ Іисоуса:

14 И като глѣдаха ѿздравѣлыатъ человѣкъ че стоѣше съ нѝхъ, не мòжеха нѝщо да продѹматъ на срѣща.

15 Но като ймъ заповѣдàха да йзлѣзатъ вѫнъ ѿ собòратъ, допытоваха се междѹ сѣве си.

16 И говòреха: щò да напрàвиме на тїѧ человѣцы; зашòто сѝчки те който живѣатъ во Іерѹсалѝмъ знàатъ че быдѐ чрѣзъ нѝхъ чѹдо знаменѝто, ѝ не мòжеме да се ѿречѣме.

17 Но да се не пронесѐ пò мнòго въ нарòдатъ товà, съ оустрашѐнїе да ймъ запретѝме да не говòратъ веке за товà йме на нѝкого человѣка.

18 Ѝ повыкàха ги, ѝ заповѣдàха ймъ да не продѹмоватъ ѿнюдъ, нито да оучатъ въ йме то Іисоусово.

19 Ѧ҃ Пѣтръ ѝ Іоàнъ ѿговорѝха, ѝ рѣкоха ймъ: âко є҃ прàведно прѣдъ Бг҃а да послѹшаме вàсъ пòвече, нѣжели Бг҃а, разсѹдѣте (самѝ);

20 Не мòжеме нїе да не говòриме товà що смѐ видѣли ѝ чѹли.

21 Ѧ҃ ѻ҃нѝ пàкъ ймъ запретѝха, ѝ пѹстѝха ги, понѣже не найдòха нѝкоѧ причѝна каквѡ̀ да ги мѹчатъ, заради нарòдатъ: зашòто сѝчки те прославлàваха Бг҃а за (чѹдо то) щото быдѐ.

22 Зашòто человѣко, на когòто быдѐ товà чѹдо на-йсцѣлѣнїе то, бѣше пò мнòгѡ ѿ четырѝдесе годѝны.

23 И като ги пѹстѝха, дойдòха при свой те си, ѝ казàха ймъ що ймъ рѣкоха âрхїерѣи те ѝ стàрцы те.

24 Ѧ҃ ѻ҃нѝ като чѹха, є҃дино-

дꙋшнѡ вдигнáха глáсъ къ Бꙋ, и рéкоха: ѡ҆ Влады́ко, ты̀ Бже, кóйто си сотворилъ небѐ то и҆ землѧ̀ та и҆ морѐ то, и҆ си́чко то ѡ҆то є҆ въ ни́хъ:

25 (Ты̀) кóйто си рéклъ (съ Дх҃а ст҃áго) чрезъ ѹ҆стà та на-Давіда (ѻ҆тцà нáшегѡ) рабà твоегѡ̀: защò ꙗ҆зы́цы те се возмꙋти́ха, и҆ нарóди те преговори́ха прáздны (рáботы);

26 Застанáха (на срéдъ) цáрове те зéмни, и҆ кнáзи те се собрáха на кꙋпъ на врѫхъ Гóспода, и҆ на врѫхъ Хр҃тà нéгова.

27 Защóто войстиннꙋ се собрáха въ тóѧ грáдъ на врѫхъ ст҃áго Сы́на твоегò Ѵісꙋса, когóто си помазáлъ, и҆ Ѵ҆ирѡдъ и҆ Понті́йскїй Пїлáтъ, съ ꙗ҆зы́чницы те и҆ съ нарóдатъ Ісраи́левъ,

28 Да сотвóратъ ѻ҆новà, ѡ҆то є҆ предопредѣли́ла твоѧ̀ та рꙋкà и҆ твóйо совѣ́тъ да бѫде.

29 И сегà, Гдⷭ҇и, погледнѝ на ни́хни те заплáшованїѧ, и҆ дáй (на нáсъ) твой те рабѝ да говóриме со всáкое дерзновéнїе слóво то твоѐ.

30 Когáто прости́рашъ рѫкà та си на и҆сцѣлéнїѧ, и҆ да бы́ватъ знáменїѧ и҆ чꙋдесà съ и҆́ме то на-ст҃áгѡ Сы́на твоегѡ̀ Ѵісꙋса.

31 И като се помоли́ха, потрéсесе мѣ́сто то гдѣ́то бéха сóврани: и҆ и҆спѫлни́хасе си́чки те съ Дх҃а ст҃áго, и҆ проповѣ́доваха слóво то Бж҃їе дерзновéннѡ.

32 И҆ на-нарóдатъ кóйто бéше повѣрова́лъ, бéше сѫ́рдцѐ то и҆ дꙋшà та є҆днà: и҆ ни́кой не говóреше нéщо ѿ стóка та си да є҆ нéгово, но бéше и҆́мъ си́чко ѻ҆́бщо.

33 И съ голéма си́ла свидѣтелствꙋваха а҆пóстолы те воскресéнїе то на-Гóспода Ѵісꙋса Хрїстà: и҆ голéма благодáть бéше на си́чки те ни́хъ.

34 Защóто ни́кой не бéшѐ сиромáхъ въ ни́хъ: понéже кóйто бéха господáре на-мѣ́стà и҆лѝ на-кѫ́щи, продáваха ги, и҆ принóсеха цѣнà та на-продáдени те,

35 И тꙋ́раха (ѧ҆) при нозѐ те а҆пóстолски: и҆ дáвашесе на сéкого ѡ҆то мꙋ потрéбꙋваше.

36 И҆ Ѵ҆ѡсі́а, кóйто бéше нарéченъ ѿ а҆пóстолы те Варнáва, коéто ще да се речѐ, сы́нъ на-ѹ҆тѣшéнїе то, и҆ бéше Левї́тъ, рóдомъ Кѵпрѧ́нинъ,

37 Кóйто и҆́маше своѧ̀ землѧ̀ и҆ продáде ѧ҆, и҆ принéсе цѣнà та (и҆) и҆ тꙋрѝ (ѧ҆) предъ нозѐ те а҆пóстолски.

ГЛАВА Є҃.

А҆ НѢКОЙ человѣ́къ, и҆́ме то мꙋ Анáнїа, съ женà та си Сапфі́ра, продáде селò:

2 И ѹ҆тай ѿ цѣнà та (нѣ́колько за сéбеси), коéто знáеше и҆ женà та мꙋ, а҆ дрꙋ́го то

срѣдъ, пытаха ги: съ коѧ сила, ѝли съ кое ѝме сотвори́хте вы́е товà;

8 Тогáва Пéтръ се ѝспѫлни́ съ Дх҃а ст҃áгѡ, ѝ рéче ѝмъ: кнáзи людскїи ѝ стáрцы Ісрáилевы.

9 Понéже нїе днéсь се ѝспы́товаме за благодѣáнїе на-человѣ́ка нéмощна, съ каквà си́ла тóй ѝсцѣлѣ̀:

10 Извѣ́стно да бѫде на си́чки те вáсъ, ѝ на си́чки те лю́дїе Ісрáилеви, защò съ ѝме то на-Ісýса Хр҃ста Назѡрéа, когóто Бг҃ъ воскреси ѿ мéртви те, съ товà (ѝме) тóа стой предъ вáсъ здрáвъ.

11 Тóй є҆ кáменьо оу̑корéнныо ѿ вáсъ, зидáтели те, ѝ кóйто бы́дѐ главà на-оу̑глатъ: ѝ не мóжеме да се спасéме чрезъ ни́кого дрýгиго:

12 Защóто нéма дрýго ѝме подъ небò то дáдено на человѣ́цы те, съ коéто трéбва да се спасéме.

13 Ѧ҆ ѻ҆ни̑ като видéха Петрóво то ѝ Ѡáнново то дерзновéнїе, ѝ разумѣ́ха защò са человѣ́цы безкни́жни ѝ прóсти, чýдехасе: ѝ познáваха ги защò бéха съ Ісýса:

14 И като глéдаха ѿздравѣ́лыатъ человѣ́къ че стоéше съ ни́хъ, не мóжеха ни́що да продýматъ на срéща.

15 Но като ѝмъ заповѣ́дáха да ѝзлѣ́зятъ вѫнъ ѿ собóратъ, допи́товахасе междý сéве си.

16 И говóреха: що̀ да напрáвиме на тїѧ человѣ́цы; защóто си́чки те кóйто живѣ́ятъ во Ѥрусали́мъ знáятъ че бы́дѐ чрéзъ ни́хъ чýдо знамени́то, ѝ не мóжеме да се ѿречéме.

17 Но да се не пронесѐ пò мнóго въ нарóдатъ товà, съ оу̑страшéнїе да ѝмъ запрети́ме да не говóратъ веке за товà ѝме на ни́кого человѣ́ка.

18 Ѝ повыкáха ги, ѝ заповѣ́дáха ѝмъ да не продýмоватъ ѿнюдъ, нито да оу̑чатъ въ ѝме то Ісýсово.

19 Ѧ҆ Пéтръ ѝ Ѡáннъ ѿговори́ха, ѝ рéкоха ѝмъ: ѧ҆ко є҆ прáведно прéдъ Бг҃а да послýшаме вáсъ пóвече, нéжели Бг҃а, разсýдéте (самѝ);

20 Не мóжеме нїе да не говóриме товà що смѐ видéли ѝ чýли.

21 Ѧ҆ ѻ҆ни̑ пáкъ ѝмъ запрети́ха, ѝ пýсти́ха ги, понéже не найдóха ни́коѧ причи́на каквѡ̀ да ги мýчатъ, заради̑ нарóдатъ: защóто си́чки те прославлáваха Бг҃а за (чýдо то) що̀то бы́дѐ.

22 Защóто человѣ́ко, на когóто бы́дѐ товà чýдо на-ѝсцѣлѣ́нїе то, бéше пò мнóгѡ ѿ четы́ридесе годи́ны.

23 И като ги пýсти́ха, дойдóха при свои̑ те си, ѝ казáха ѝмъ що̀ ѝмъ рéкоха а҆рхїерéи те ѝ стáрцы те.

24 Ѧ҆ ѻ҆ни̑ като чýха, є҆дино-

дꙋшиѡ вдигнáха глáсъ къ Бг҃ꙋ, и рéкоха: ѡ҆ Влады́ко, ты̀ Бж҃е, кóйто си сотвори́лъ небѐ то и҆ землѧ̀ та и҆ морѐ то, и҆ си́чко то шото є҆ въ ни́хъ:

25 (Ты̀) кóйто си рéклъ (съ Дх҃а ст҃áго) чрезъ оу҆стѧ̀ та на-Давіда (Ѻ҆тцѧ̀ нáшегѡ) рабѧ̀ твоегѡ̀: защѐ ꙗ҆зы́цы те се возмꙋти́ха, и҆ нарóди те преговори́ха прáздны (рáботы);

26 Застанáха (на срéдѣ) цáрове те зéмни, и҆ кнѧ́зи те се собрáха на кꙋпѣ на врѧ́хъ Гóспода, и҆ на врѧ́хъ Хр҃тѧ̀ нéгова.

27 Защóто вои́стиннꙋ се собрáха въ тóѧ грáдъ на врѧ́хъ ст҃áго Сы́на твоегѡ̀ 'Іисꙋ́са, когóто си помазáлъ, и҆ Ѵ҆ирѡ́дъ и҆ Понті́йскїй Пїлáтъ, съ ꙗ҆зы́чницы те и҆ съ нарóдатъ 'Ісрáилевъ,

28 Да сотвóратъ Ѻ҆новѧ̀, шото є҆ предопредѣли́ла твоѧ̀ та рꙋкѧ̀ и҆ твóйо совѣ́тъ да бѫ́де.

29 И сегѧ̀, Гдⷭ҇и, погледнѝ на ни́хни те заплáшованїѧ, и҆ дáй (на нáсъ) твои́ те рабѝ да говóриме со всáкое дерзновéнїе слóво то твоѐ.

30 Когáто прости́рашъ рѫ́кѧ та си на и҆сцѣлéнїѧ, и҆ да бы́ватъ знáменїѧ и҆ чꙋдесѧ̀ съ и҆́ме то на-ст҃áгѡ Сы́на твоегѡ̀ 'Іисꙋ́са.

31 И като се помоли́ха, потрéсесе мѣ́сто то гдѣ́то бéха сóврани: и҆ и҆спѫлни́хасе си́чки те съ Дх҃а ст҃áго, и҆ проповѣ́дováха слóво то Бж҃їе дерзновéннѡ.

32 А҆ на-нарóдатъ кóйто бéше повѣ́ровáлъ, бéше сѫ́рдцѐ то и҆ дꙋшѧ̀ та є҆днѧ̀: и҆ ни́кой не говóреше нéщо ѿ стóка та си да є҆ нéгово, но бéше и҆́мъ си́чко ѻ҆́бщо.

33 И съ голéма си́ла свидѣ́телствꙋвáха а҆пóстолы те воскресéнїе то на-Гóспода 'Іисꙋ́са Хрїстѧ̀: и҆ голéма благодáть бéше на си́чки те ни́хъ.

34 Защóто ни́кой не бéше сиромáхъ въ ни́хъ: понéже кóйто бéха господáре на-мѣ́стѧ̀ и҆лѝ на-кѫ́щи, продáваха ги, и҆ принóсеха цѣнѧ̀ та на-продáдени те,

35 И тꙋ́раха (ѧ҆) при нозѐ те а҆пóстолски: и҆ дáвашесе на сéкого шото мꙋ потрéбꙋваше.

36 А҆ 'Іѡсі́а, кóйто бéше нарéченъ ѿ а҆пóстолы те Варнáва, коéто ще да се речѐ, сы́нъ на-оу҆тѣшéнїе то, и҆ бéше Леві́тъ, рóдомъ Ки́прѧнинъ,

37 Кóйто и҆́маше своѧ̀ землѧ̀ и҆ продáде ѧ҆, и҆ принéсе цѣнѧ̀ та (и҆) и҆ тꙋрѝ (ѧ҆) предъ нозѐ те а҆пóстолски.

ГЛАВА Є҃.

А҆ НѢ́КОЙ человѣ́къ, и҆́ме то мꙋ А҆нáнїѧ, съ женѧ̀ та си Сапфі́ра, продáде селѡ̀:

2 И оу҆тай ѿ цѣнѧ̀ та (нѣ́колько за сéбеси), коéто знáеше и҆ женѧ̀ та мꙋ, а҆ дрꙋ́го то

срѣдъ, пытаха ги: съ коѧ сила, йлй съ кое йме сотворихте вые това;

8 Тогава Петръ се йспѫлнй съ Дха стагѡ, й рече ймъ: кнази людскіи й старцы Ісраилевы.

9 Понеже ніе днесь се йспытоваме за благодѣаніе на-человѣка немощна, съ каква сила той йсцѣлѣ:

10 Извѣстно да бѫде на сички те васъ, й на сички те людіе Ісраилеви, защо съ йме то на-Іисоса Хрста Назѡреа, когото Бгъ воскреси ѿ мертви те, съ това (йме) тоа стой предъ васъ здравъ.

11 Той є каменьо оукорѣнныо ѿ васъ, зидатели те, й който быде глава на-оуглатъ: й не можеме да се спасеме чрезъ никого дрѹгиго:

12 Защото нема дрѹго йме подъ небо то дадено на человѣцы те, съ което требва да се спасеме.

13 Ѧ ѻнй като видеха Петрово то й Іѡанново то дерзновеніе, й разѹмѣха защо са человѣцы безкнижни й прости, чѹдехасе: й познаваха ги защо беха съ Іисоса:

14 И като гледаха ѡздравѣлыатъ человѣкъ че стоеше съ нихъ, не можеха нищо да продѹматъ на среща.

15 Но като ймъ заповѣдаха да йзлѣзатъ вѫнъ ѿ собратъ, допѣтоваха се междѹ себе си.

16 И говореха: що да направиме на тіа человѣцы; защото сички те който живѣатъ во Іерѹсалимъ знаатъ че быде чрезъ нихъ чѹдо знамено, й не можеме да се ѿречеме.

17 Но да се не пронесе по много въ народатъ това, съ оустрашеніе да ймъ запретиме да не говоратъ веке за това йме на никого человѣка.

18 Й повыкаха ги, й заповѣдаха ймъ да не продѹмоватъ ѿнюдъ, нито да оучатъ въ йме то Іисѹсово.

19 Ѧ Петръ й Іѡаннъ ѿговориха, й рекоха ймъ: ако є праведно предъ Бга да послѹшаме васъ повече, нежели Бга, разсѹдете (самй);

20 Не можеме ніе да не говориме това що смѣ видели й чѹли.

21 Ѧ ѻнй пакъ ймъ запретиха, й пѹстиха ги, понеже не найдоха никоѧ причина каквѡ да ги мѹчатъ, заради народатъ: защото сички те прославлаваха Бга за (чѹдо то) що быде.

22 Защото человѣко, на когото быде това чѹдо на-йсцѣленіе то, беше по многѡ ѿ четыридесе годины.

23 И като ги пѹстиха, дойдоха при свой те си, й казаха ймъ що ймъ рекоха архіереи те й старцы те.

24 Ѧ ѻнй като чѹха, єдино-

дꙋшнѡ вдигнáха глáсъ къ Бг҃ꙋ, и рéкоха: ѡ҆ Влады́ко, ты̀ Бж҃е, кóйто си сотвори́лъ небѐ то и҆ землѧ̀ та и҆ морѐ то, и҆ си́чко то ѿто є҆ въ ни́хъ:

25 (Ты̀) кóйто си рéклъ (съ Дх҃а ст҃áго) чрезъ оу҆стà та на-Давíда (ѻ҆тцà нáшегѡ) рабà твоегѡ̀: защò ꙗ҆зы́цы те се возмꙋти́ха, и҆ нарóди те преговори́ха прáзднѣ (рáботы);

26 Застанáха (на срéдъ) цáрове те зéмни, и҆ кнáзи те се собрáха на кꙋпъ на врѫхъ Гóспода, и҆ на врѫхъ Хр҃та̀ нéгова.

27 Защóто вои́стиннꙋ се собрáха въ тóѧ грáдъ на врѫхъ ст҃áго Сы́на твоегò Ѿисꙋ́са, когóто си помазáлъ, и҆ Ѿ҃ирѡдъ и҆ Понтíйскїй Пїлáтъ, съ ꙗ҆зы́чницы те и҆ съ нарóдатъ Ѿсрáилевъ,

28 Да сотвóратъ ѻ҆новà, ѿто є҆ предопредѣли́ла твоѧ̀ та рꙋкà и҆ твóйо совѣ́тъ да бѫде.

29 И сегà, Гдⷭ҇и, погледни̇̀ на ни́хни те заплáшованїѧ, и҆ дáй (на нáсъ) твои̇̀ те рабѝ да говóриме со всáкое дерзновéнїе слóво то твоѐ.

30 Когáто простирáшъ рѫкà та си на и҆сцѣлéнїѧ, и҆ да бы́ватъ знáменїѧ и҆ чꙋдесà съ и҆́ме то на-ст҃áгѡ Сы́на твоегѡ̀ Ѿисꙋ́са.

31 И като се помоли́ха, потрéсесе мѣ́сто то гдѣ́то бéха сóврани: и҆ и҆спѫлни́хасе си́чки те съ Дх҃а ст҃áго, и҆ проповѣ́дованха слóво то Бж҃їе дерзновéннѡ.

32 Ѧ҆ на-нарóдатъ кóйто бéше повѣровáлъ, бéше сѫ́рдцѐ то и҆ дꙋшà та є҆днà: и҆ ни́кой не говóреше нéщо ѿ стóка та си да є҆ нéгово, но бéше и҆́мъ си́чко ѻ҆́бщо.

33 И съ голéма си́ла свидѣ́телствꙋваха а҆пóстолы те воскресéнїе то на-Гóспода Ѿисꙋ́са Хрїстà: и҆ голéма благодáть бéше на си́чки те ни́хъ.

34 Защóто ни́кой не бéше сиромáхъ въ ни́хъ: понéже кóйто бéха господáре на-мѣ́стà и҆лѝ на-кѫ́щи, продáваха ги, и҆ принóсеха цѣнà та на-продáдени те,

35 И тꙋ́раха (ѧ҆) при нозѐ те а҆пóстолски: и҆ дáвашесе на сéкого ѿто мꙋ потрéбꙋваше.

36 Ѧ҆ Ѿисíа, кóйто бéше нарéченъ ѿ а҆пóстолы те Варнáва, коéто ѿе да се речѐ, сы́нъ на-оу҆тѣшéнїе то, и҆ бéше Левíтъ, рóдомъ Кѵпрѧ́нинъ,

37 Кóйто и҆́маше своѧ̀ землѧ̀ и҆ продáде ѧ҆, и҆ принéсе цѣнà та (и҆) и҆ тꙋрѝ (ѧ҆) предъ нозѐ те а҆пóстолски.

ГЛАВѦ Є҃.

Ѧ҆ НѢ́КОЙ человѣ́къ, и҆́ме то мꙋ Ѧнáнїа, съ женà та си Сапфíра, продáде селò:

2 И оу҆тай ѿ цѣнà та (нѣ́колько за сéбеси), коéто знáеше и҆ женà та мꙋ, а҆ дрꙋ́го то

донесе, и тврѝ го предъ нозѣ те апостолски:
3 А Петръ рече: Ананіе, защо си ѡставилъ да тври Сатана та на срдцѣ то ти (така ава мысль) за да излжешъ Дха свтаго, и да скрыешъ за себеси ѿ цѣна та (на-продадено то) село;
4 Когато не беше продадено, не беше ли твоѣ; и когато се продаде (цѣна та мв), не беше ли въ твоа та власть; защо си тврилъ та мысль на срдцѣ то си; не си излагалъ человѣцы, но Бга.
5 И като чв Анания тіа словеса, падна (на земла та) и издхна: и быдѣ големъ страхъ на сички те които чвха това.
6 И станаха по млади те, и вдигнаха го, и изнесоха го та го погребоха.
7 И като се минаха колкото три часа, и жена та мв кога не знаеше това, влѣзе.
8 И попита а Петръ: кажи ми, за толко ли продадохте село то; а она рече: ѥй, за толко.
9 А Петръ й рече: защо се согласихте и двама та да искврите Дха Гдна; ѥто нозѣ те на-онія що погребоха мвжа твоего, при врата та са, и ще да изнесатъ и тебе.
10 И тоа часъ падна предъ нозѣ те мв, и оумрѣ: и като влѣзоха юноши те, найдоха а мертва, и изнесоха та а погребоха при мжжтъ й.
11 И быдѣ големъ страхъ на сичка та церква и на сички те които чвха това,
12 А чрезъ ржцѣ те апостолски много знаменія и чвдеса бываха въ народатъ, и сички те єдинодвшнѡ седеха въ притворатъ Соломѡновъ.
13 А ѿ дрви те никой не смѣеше да се приближи при нихъ, но (сичкіо) народъ ги хвалеше.
14 И оумножаваха се повече онія които вѣрваха въ Гда, множество мвжіе и жены:
15 Що то и по оулицы те износеха болни те, и тореха ги на постели и на одрове, да бы поне сѣнка та Петрова ѡсѣнила нѣкого ѿ нихъ, когато замин ва ѿ тамѡ.
16 И собираха се множина ѿ околни те градове во Іерсалимъ, и приносеха болни те, и оны които страдаха ѿ нечисти дхове, и исцѣлаваха се сички те.
17 Тогава стана архіереа та, и сички те що беха съ него, които беха ѿ Саддвкейска та єресь, и испжлнихъ се завистъ.
18 И фаная апостолы те, и пратиха ги къ общенародна та темница.
19 Но Агглъ Гдень презъ нощь та ѿвори врата та на темница та, и изведе ги вонъ и рече:
20 Идете си, и застанете въ

цѣ́рква та, и҆ говорѣ́те на на-
ро́датъ си́чки те словеса̀ на-то́а
живо́тъ.
21 И҆ като чꙋ́ха (това̀), влѣ-
зо́ха въ цѣ́рква та предъ сам-
нꙋва́нѣ, и҆ поꙋча́ваха. А҆ като
дойдѐ а҆рхїерѣ́а та и҆ ѻ҆нїа що то
бѣ́ха съ не́го, свыка́ха собо́ръ
и҆ си́чки те старѣ́йшины ѿ
сыновѐ те І҆сра́илеви, и҆ пра-
ти́ха въ темни́ца та да ги доведа́тъ.
22 Но слꙋгѝ те като ѿидо́ха,
не намери́ха ги въ темни́ца
та: и҆ вѫрна́хасе та каза́ха,
23 И҆ ре́коха: защѐ темни́-
ца та найдо́хме заключена со
всѧ́кое ᲂу҆твержде́нїе, и҆ стра́жи
те стое́ха предъ вратѝ та: но
като ѿвори́хме, не найдо́хме
ни́кого вне́тре.
24 Като чꙋ́ха тїа словеса̀
а҆рхїерѣ́а та и҆ нача́лнико на-
стра́жа та церко́вна, и҆ дрꙋ́ги
те первосвѧще́нницы, почꙋди́-
хасе за ни́хъ, що щѐ да бѫде
това̀.
25 Но дойдѐ дрꙋ́гъ нѣ́кой
та и҆мъ каза̀, и҆ ре́че: защѐ
ѿто человѣ́цы те, кои́то бѣ́хте
тꙋри́ли въ темни́ца та, въ
цѣ́рква та стоа́тъ и҆ ᲂу҆чатъ
наро́датъ.
26 Тога́ва ѿи́де нача́лнико
на-церко́вна та стра́жа со слꙋгѝ
те, и҆ дове́де ги, (но) нѐ со си́ла:
защо́то се бое́ха ѿ наро́датъ
да ги не побїа́тъ съ ка́менѣ.
27 И҆ като ги дове́деха,
представи́ха ги предъ собо́-
рище то: и҆ попыта̀ ги а҆рхїе-
рѣ́а та, и҆ ре́че:
28 Не зарача́хме ли ви съ
запрещѐнїе да не ᲂу҆чите за
това̀ и҆ме; и҆ ѿто напѫлни́хте
(си́чкїатъ) І҆ерꙋсали́мъ съ ва́ше
то ᲂу҆чѐнїе, и҆ и҆скате да доне-
се́те на вра̑хъ на́съ кра̑вь та̀
на-то́а человѣ́къ.
29 И҆ ѿговорѝ Пе́тръ и҆ а҆по́-
столы те, и҆ ре́коха: тре́бꙋва
по̀ мно́гѡ да послꙋ́шꙋва нѣ́кой
Бг҃а, не́жели человѣ́цы те.
30 Бг҃ъ на-на́ши те ѻ҆тцы̀
воскресѝ І҆исꙋ́са, кого́то вы́е
ᲂу҆би́хте като го закова́хте на
кра̑статъ.
31 Не́го Бг҃ъ превозне́се со
своѧ̀ та десни́ца (да бѫде)
нача́лникъ и҆ спаси́тель, за да
дадѐ покаѧ́нїе на І҆сра́иля и҆
прощѐнїе на-грѣ́ховѐ те.
32 И҆ нїе сме мꙋ свидѣ́тели
на-тїа дꙋ́мы, и҆ ст҃ый Дх҃ъ ко-
го́то да́де Бг҃ъ на ѻ҆нїа кои́то
го слꙋ́шатъ.
33 А҆ ѻ҆нѝ като чꙋ́ха това̀,
пꙋ́каха се (ѿ гнѣ́въ), и҆ сгова́-
рахасе да ги ᲂу҆бїа́тъ.
34 Но нѣ́кой Фарїсе́й, и҆ме
то мꙋ Гамалїи́лъ, законоꙋ-
чи́тель, кого́то си́чкїо наро́дъ
почи́таше, стана̀ въ собо́рище
то, и҆ заповѣда̀ да и҆зведа́тъ
вѫнъ а҆по́столы те за ма́ло
вре́ме:
35 И҆ ре́че и҆мъ: мꙋ́жїе І҆сра́-
илтески, помысле́те си (добрѐ)
що ще́те да напра́вите съ тїа
человѣ́цы.

36 Защо́то предъ тїа́ дни́ появи́се Ѳе́уда, и̂ гово́реше се́бе защо̀ є̂ голе́мъ нѣ́кой, при кого́то се прилѣпи́ха до четыри сто́тини человѣ́цы на бро́й: ко́йто погина̀, и̂ си́чки те ко́йто повѣрова́ха въ не́го, распржна́хасе, и̂ стана́ха ни́що и̂ ни́каде.

37 По́слѣ (по не́го) появи́се Ї҆ѹ́да Галїле́анинъ, во вре́ме то кога́то се напи́сѹваше наро́до, и̂ ѿвле́че дово́лно человѣ́цы по се́бе: (но) и̂ то́й потина̀, и̂ си́чки те ко́йто го послѹша́ха, распржна́хасе.

38 И сега̀ ви гово́римъ, махне́тесе ѿ тїа́ человѣ́цы, и̂ ѿставе́те ги: защо́то а̂ко є̂ ѿ человѣ́цы те това̀ и̂змышле́нїе и̂ли̂ това̀ дѣ́ло, то ще да се разва́ли:

39 А̂ко ли є̂ ѿ Бг҃а, не мо́жете да го разва́лите, да се не наме́рите и̂ Бг҃опроти́вницы.

40 И послѹша́ха го: и̂ като повыка́ха а̂по́столы те, би́ха ги, и̂ запрети́ха и̂мъ да не гово́ратъ (вече́) за и̂ме то Ї҆исѹ́сово, и̂ пѹсти́ха ги.

41 А̂ ѻ҆ни̂ и̂злѣ́зоха съ ра́дость ѿ сово́рище то, защо́то се сподови́ха да прїи́матъ безче́стїе за и̂ме то Ї҆исѹ́сово:

42 И се́ки де́нь не преста́нѹваха да ѹ҆ча́тъ и̂ да благовѣ́ствѹватъ Ї҆исѹ́са Хр҃та̀, и̂ въ це́рква та и̂ по кѫ́щи те.

ГЛАВА 5.

И̂ ВЪ тїа́ дни́ кога́то се ѹ҆множи́ха ѹ҆ченицы те, бы́дѐ ропта́нїе ѿ Є҆ллины те (ко́йто бе́ха повѣрова́ли) на Є҆вре́и те, защо́то се презира́ха вдови́цы те и̂мъ въ катадне́вно то слѹгѹ́ванїе.

2 А̂ двана́десе те (а̂по́столы) повыка́ха си́чко то мно́жество ѹ҆чени́ческо, и̂ ре́коха: не прили́ча на́мъ да ѡ̂ста́виме сло́во то Бж҃їе, и̂ да слѹгѹ́ваме на трапе́зы те.

3 Но ви́ждьте, бра́тїе, та и̂збере́те ѿ ва́съ се́дмь человѣ́цы, ко́йто са свидѣ́телствовани (въ добро̀ то), и̂ пѫ́лни съ Дх҃а ст҃а́го и̂ съ премѹ́дрость, ко́йто ще да поста́виме на та́а слѹ́жба:

4 А̂ ні́е ще да ѡ̂ста́неме въ моли́тва та и̂ въ слѹгѹ́ванїе то на-сло́во то (Бж҃їе).

5 И ѹ҆го́дно бы́дѐ това̀ сло́во предъ си́чко то собра́нїе: и̂ и̂збра́ха Стефа́на, ко́йто бе́ше пѫ́ленъ съ Дх҃а ст҃а́го и̂ съ вѣ́ра, и̂ Фїлі́ппа, и̂ Про́хора, и̂ Нїканóра, и̂ Тїмѡ́на, и̂ Пармѐна, и̂ Нїкола́а А̂нтїохі́йскаго, ко́йто бе́ше стана́лъ ѿ а̂зы́чникъ Є҆вре́инъ.

6 Ко́йто постави́ха предъ А̂по́столы те: и̂ като се помоли́ха, тѹри́ха си на ни́хъ рѫцѐ те.

7 И сло́во то Бж҃їе расте́ше

и оумножавашесе число то наоученицы те во Іерусалимъ весма много: и многое множество ѿ свещенницы те се покоравахa на вѣра та.

8 А Стефанъ, понеже беше пѫленъ съ вѣра и со сила, правеше големи чудеса и знаменїа въ народатъ.

9 И повдигнахасе нѣкои ѿ сборище то (което се нарича) Лївертїнско и Куринейско и Александрско, и ѿ онїа които беха ѿ Кїлїкїа и ѿ Асїа, и препирахасе со Стефана:

10 Обаче не можеха да се сопротиватъ на премудрость та и на духатъ, съ който говореше.

11 Тогава наговориха нѣкои человѣцы които говореха, защо го чухме че дума хулны думы на Моусеа и на Бга.

12 И повдигнахa народатъ и старѣйшины те и книжницы те, и спусна́хасе та го грабнахa, и доведоха го на сборище то.

13 И представихa лѫжливы свидѣтели, които говореха: тоа человѣкъ не престанува да дума словеса хули на това свое мѣсто и на законатъ.

14 Защото го чухме да говори, че тоа Іисусъ Назоре́й ще да развали това мѣсто, и ще да измѣни обычаи те, които ни предаде Моусей.

15 И сички те които седеха въ сборище то, погледнахa на него, и видеха лицѣ то му като лицѣ Агглско.

ГЛАВА 3.

А архїерея та му рече: така ли са тїа (работы);

2 А той рече: мужїе братїе и отцы, послушайте: Бгъ на-слава та явисе отцу нашему Авраму когато беше въ Месопотамїа, доклѣ їоще не беше се заселилъ въ Харранъ:

3 И рече му: излѣзни ѿ земла та си и ѿ роджтъ си, (и ѿ домжтъ на отца твоегѡ, и ѥла въ земла та когато ще да ти покажемъ.

4 Тогава излѣзе ѿ земла та Халдейска, и заселисе въ Харранъ: и ѿ тамѡ послѣ като оумрѣ баща му, пресели го (Богъ) въ та земла, на когато вые сега живѣете.

5 И не даде му въ нея наслѣдство нито (колко то) єдна стжпка ножна: но ѡбѣща́ше да а дадѣ во владѣнїе нему, и послѣ по него на негови те потомцы, когато той їоще немаше чедо.

6 И рече му Бгъ така: защо твой те потомцы ще да бждатъ пришелцы въ чужда земла, и ще да ги направатъ (като) робѣ, и ще ги ѡзловатъ четыристотины годины.

7 Но азъ ще да судимъ на

ѻ́ный народъ, на когото ще да робꙋватъ, рече Бг҃ъ: а̑ послѣ ще да и҆злѣзатъ, и҆ ще ми послꙋжатъ на това̀ мѣсто.

8 И҆ да́де мꙋ завѣтъ на-о҆брѣзані́е то: и҆ така̀ роди̇̀ Ісаа́ка, и҆ о҆брѣза̀ го въ ѻ́смыатъ де́нь: а̑ Ісаа́къ (роди̇̀) Іа́кѡва, а̑ Іа́кѡвъ двана́есе те патрїа́рси.

9 А̑ патрїа́рси те завиде́ха на Іѡ́сифа, и҆ прода́доха го въ Ѥгѵ́петъ: но Бг҃ъ бе́ше съ не́го:

10 И҆ и҆збави̇̀ го ѿ си́чки те мꙋ бѣды̀, и҆ да́де мꙋ благода́ть и҆ премꙋ́дрость предъ Фараѡ́на царѧ̀ Ѥгѵ́петскаго, и҆ постави̇̀ го нача́лникъ надъ Ѥгѵ́петъ, и҆ надъ си́чкїатъ сво́й до́мъ.

11 И҆ дойдѐ гла́дъ на си́чка та земла̀ Ѥгѵ́петска и҆ Хана́нска, и҆ голе́ма бѣда̀: и҆ не нахо́ждаха хра́на ѻ҆тцы̀ те на́ши.

12 А̑ Іа́кѡвъ като чꙋ̀ че и҆ма жи́то во Ѥгѵ́петъ, прати̇̀ (та́мѡ) ѻ҆тцы̀ те на́ши по̀ напре́дъ:

13 И҆ кога́то дойдо́ха втори́ пѫть, позна́се Іѡ́сифъ на бра́тїа та си, и҆ ꙗ̑венъ бы́дѐ на Фараѡ́на Іѡ́сифовыо ро́дъ.

14 И҆ прати̇̀ Іѡ́сифъ та повыка̀ ѻ҆тца̀ своего̀ Іа́кѡва, и҆ си́чки те си сро́дницы, кои́то бе́ха седемдесѐ и҆ пе́ть дꙋ́ши.

15 И҆ слѣ́зе Іа́кѡвъ во Ѥгѵ́петъ, и҆ ѹ҆мрѐ (та́мъ) то̀й и҆ ѻ҆тцы̀ те на́ши:

16 И҆ пренесо́ха ги въ Сѵхе́мъ, и҆ тꙋри́ха ги въ гро́батъ, кого́то кꙋпи̇̀ Авраа́мъ съ пары̀ ѿ сыновѐ те на-Ѥммо́ра Сѵхе́мова.

17 И҆ като приближа́ваше вре́ме то на-о҆бѣща́ніе то, кое́то о҆бѣща̀ Бг҃ъ съ кле́тва на Авраа́ма, нараща́ваше наро́до и҆ ѹ҆множа́вашесе во Ѥгѵ́петъ,

18 Доклѐ настана̀ дрꙋгъ ца́рь, ко́йто не зна́еше Іѡ́сифа.

19 То́й и҆змысли̇̀ хи́трость на вражъ на́шїатъ ро́дъ, и҆ ѹ҆чини̇̀ (то́лько) о҆зобле́ніе на на́ши те ѻ҆тцы̀, що́то (съ не́гова та за́повѣдь) фжрлѧ́ха си дѣца́ та, да не о҆ста́нꙋватъ жи́ви.

20 Въ това̀ вре́ме се роди̇̀ Мѡѵсе́й, ко́йто бе́ше прекра́сенъ и҆ ѹ҆го́денъ на Бг҃а: и҆ храни́ха го (цѣ́лы) три̇̀ мѣ́сѧцы въ ба́шина та мꙋ кжща.

21 А̑ кога́то го и҆сфжрли́ха, зема́ го Фараѡ́нова та дщѐрка, и҆ ѿхрани̇̀ го за сво́й сы́нъ.

22 И҆ бы́дѐ наꙋче́нъ Мѡѵсе́й на си́чка та премꙋ́дрость Ѥгѵ́петска: и҆ бе́ше си́ленъ въ словеса̀ и҆ въ дѣла̀.

23 И҆ кога́то мꙋ се и҆спжлнова́ха четы́ридесѧть годи́ны (ѿ рожде́ніе то), дойдѐ мꙋ на сжрдцѐ то да и҆де да ви́ди

братїа та си, сыновѐ те Ісраилеви.

24 И като видѐ ѥдного (ѿ роджтъ си) комꙋто се стрꙋваше ѻбида неправеднѡ, помогнà мꙋ, и сотворѝ ѿмщѐнїе за ѻбидимаго, понѐже оубѝ Єгѵптанинатъ.

25 И мыслеше че ще да разꙋмѣатъ братїа та мꙋ, защò Бгъ чрезъ нѐгова та рꙋкà ще имъ дадѐ избавлѐнїе: ѻбáче ѻнѝ не разꙋмѣха (товà нѐщо).

26 Въ оутрешнїатъ дѐнь имъ се ꙗвѝ когáто се кáраха, и накарà ги да се примѝратъ, и рѐче: вы́е сте братїа, защò стрꙋвате злò ѥдинъ дрꙋгимꙋ;

27 А ѻный щото чѝнеше злò на сосѣда си, ѿпѫдѝ го, и рѐче: кóй те поставѝ начáлникъ и сꙋдїà надъ нáсъ;

28 Илѝ йскашъ ты̀ да оубїѐшъ и мѐне, каквóто що оубѝ вчѐра Єгѵптанинатъ;

29 И побѣгнà Мѡѵсѐй ѿ товà слóво, и бы́дѐ пришлѐцъ въ Мадїáмска та землà, гдѣто родѝ двà сы́на.

30 И като заминáха четы́ридесать годи́ны, ꙗвѝмꙋсе Агглъ Гдень въ пꙋсты́на та Сїнáйска, въ плáмень ѻгненъ, въ (ѥднà) кѫпи́на коáто горѐше.

31 И като видѐ Мѡѵсѐй чꙋдешесе на видѣнїе то: и като пристѫпꙋваше да разꙋмѣе, дойдѐ мꙋ глáсъ ѿ Гдà (кóйто говóреше):

32 Азъ самь Бгъ на-твой те ѻтцы̀, Бгъ Авраáмовъ, и Бгъ Ісаáковъ, и Бгъ Іáкововъ: и растреперáсе Мѡѵсѐй ѿ страхъ, и не смѣеше да глѐда.

33 А Гдь мꙋ рѐче: изꙋй си ѡвꙋща та ѿ нозѐ те: защóто мѣсто то на коѐто стоишъ ѥсть землà свáта.

34 Видѐхъ, видѐхъ ѡзлобленїе то на-мой те людїе кóйто са во Єгѵпетъ, и возды́шанѣ то имъ чꙋхъ, и слѣзохъ да ги избáвимъ: и сегà ѥла, ще да те прáтимъ во Єгѵпетъ.

35 Тогóва Мѡѵсѐа, когóто ѿфѫрлѝха, когáто рѐкоха: кóй те поставѝ начáлникъ и сꙋдїà; нѐго Бгъ пратѝ (да бѫде) начáлникъ и избáвитель съ рꙋкà та Агглова кóйто мꙋ се ꙗвѝ въ кѫпи́на та.

36 Тóй ги извѐде, като сотворѝ чꙋдесà и знáменїа въ землà та Єгѵпетска, и въ чермнóе мóре, и въ пꙋсты́на та, четы́ридесать годи́ны.

37 Тóй ѥ Мѡѵсѐй, кóйто ѥ рѐклъ на сыновѐ те Ісрáилеви: прорóка вáмъ ще да воздвѝгне Гдь Бгъ вáшъ ѿ вáши те братїа, като мѐне: нѐго да слꙋшате.

38 Тóй ѥ, кóйто ѥ бы́лъ въ собрáнїе то въ пꙋсты́на та зáеднѡ съ Агглатъ, кóйто мꙋ говорѝ на Сїнáйска та горà, и зáеднѡ съ нáши те ѻцы̀,

кóйто прїѧ̀ словесà жи́ви за да ги предадѐ нáмъ.

39 Когóто не щеѧ́ха да послꙋ́шатъ нáши те ѻ҆тцы̀, но ѿпѫди́ха го, и҆ вѫрнáхасе со сердцà та во Є҆гѵ́петъ,

40 И рéкоха на Ꙗрѡ́на: направѝ нáмъ бóгове, кóйто ще да вѫрвáтъ предъ нáсъ: защóто Мѡѷсéй тóѧ, кóйто ны и҆звéде и҆зъ Є҆гѵ́петска та землѧ̀, не знáеме що се оу҆чинѝ.

41 И направи́ха въ ѻ҆ны́ѧ днѝ телѐ, и҆ принéсоха жéртва на І҆дѡлѧ, и҆ весéлехасе въ нáпрáвы те на-рѫцѐ те си.

42 И ѡ҆бѫрнà си Бг҃ъ лицѐ то ѿ ни́хъ, и҆ предáде ги да слꙋ́жатъ на небéсно то вóинство: каквóто що є҆ пи́сано въ кни́га та на-прорóцы те: ѿ дóме І҆сра́илевъ, є҆дà ли принéсохте мéне заколéнїѧ и҆ жéртвы четы́ридесеть годи́ны въ пꙋстынà та;

43 Но земáхте ски́нїѧ та Молóхова, и҆ звѣздà та навáшїа бóгъ Ремфáнъ, и҆зображéнїѧ та кóйто направи́хте да и҆мъ се клáнате: и҆ ще да вы пресéлимъ пò далéче ѿ Вавулѡ́нъ.

44 Ски́нїа та на-завѣ́татъ бéше съ ѻ҆тцы̀ те нáши въ пꙋстынà та, каквóто заповѣдà Ѻ҆ный кóйто говóреше съ Мѡѷсéа, да ѧ҆ напрáви спорéдъ ѻ҆ный ѻ҆бразъ, когóто бéше видéлъ.

45 Коѧ́то (ски́нїѧ) като ѧ҆ прїѧ́ха ѻ҆тцы̀ те нáши съ І҆исꙋ́са (Нави́на), внéсоха ѧ҆ въ ѻ҆новà мѣ́сто, коéто бéха ѡ҆бладáли и҆зы́чницы те, кóйто и҆згнà Бг҃ъ ѿ лицѐ то на-нáши те ѻ҆тцы̀, (и҆ вáрдеха ѧ҆) дори до днѝ те Давíдови:

46 Кóйто намерѝ благодáть предъ Бг҃а, и҆ проси̇̀ (ѿ нéгѡ съ молéнїе) да мóже да согради жили́ще на Бг҃а І҆акѡвлѧ.

47 Но Соломѡ́нъ мꙋ согради̇̀ храмъ.

48 Но вы́шнїй не живéе въ рꙋкотворéнны храмове, каквóто що говóри прорóко:

49 Небò то ми є҆ престóлъ, а҆ землà та подно́жїе на-нозѐ те ми. Кóй храмъ ще да соградите за мéне, говóри Гдⷭ҇ь, и҆лѝ коѐ мѣ́сто за моѐ то оу҆покоéнїе:

50 Не мо̀ѧ та ли рꙋкà є҆ направи́ла тїѧ си́чки те;

51 Твѫрдоглáвїи, и҆ кóйто не стѐ ѡ҆брѣ́зани со сѫрдцѐ то и҆ съ оу҆шѝ те, вы́е сéкога се проти́вите на Дх҃а ст҃áгѡ, каквóто вáши те баща̑, такà и҆ вы́е.

52 Когò ѿ прорóцы те не и҆згнáха вáши те баща̑; и҆ оу҆би́ха ѻ҆ны́ѧ кóйто предсказáха за дохóждане̑ то натогóво прáведника, на-когѡ́то сегà вы́е бы́хте предáтели и҆ оу҆бі́йцы:

53 Кóйто прїѧ́хте закóнатъ

чрезъ чинно то слѫженїе Ѧгелско, и не сохранихте го.

54 Ѧ онѝ като слꙋшаха тїа (словесà), пꙋкахасе на-сѫрдцѣ то си ѿ ѧдове, и скѫрцаха со зѫбѝ те на него.

55 Ѧ Стефанъ понѣже беше пѫленъ съ Дх҃а ст҃аго, поглѣднà на небò то, и видѣ слава та Бж҃їа, и Ісꙋса че стоеше ѿ десна та странà на-Бг҃а:

56 И рече: ѿто видимъ небесà та ѿворени, и Сына человѣческаго че стой ѿ десна та страна на-Бг҃а.

57 Ѧ онѝ фанаха да выкатъ съ голѣмъ гласъ, и затыскаха си оушѝ те, и спꙋстихасе сѝчки те на врѫхъ негѡ:

58 И като го ѝзведоха вѫнъ ѿ градѫтъ, побиваха го съ камѣнѣ, и свидѣтели те соблѣкоха си дрехи те, и тꙋрихa ги при нозѣ те на-ѥдногѡ ѭноша, който се нарѝчаше Саулъ.

59 И побивахa съ камѣнѣ Стефана, който се молеше и говореше: Гдⷭ҇и Ісꙋсе, прїимѝ ми дꙋшà та.

60 И като преклонѝ колѣна та си, ѝзвыкасе съ голѣмъ гласъ: Гдⷭ҇и, не постави ѝмъ товà за грѣхъ, и като рече товà, заспà.

ГЛАВА И.

Ѧ Саулъ соизволаваше (и той) на оубѝйство то мꙋ, и въ онный день быдѣ голѣмо гонѣнїе на церква та, който беше во Ѥрꙋсалимъ: и сѝчки те се разпрѫснаха по околны те страны Ѥꙋдейски и Самарїйски, ѡсвѣнь апостолы те.

2 Ѧ нѣкои человѣцы благоговѣйни погребоха Стефана, и направихa голѣмъ плачь надъ него.

3 Ѧ Саулъ ѡзлоблаваше церква та, понѣже влазеше въ кѫщи те, и влачеше мѫжѣ и жены, и предаваше ги въ темница та.

4 Ѧ онїа който се распрѫснаха, ѡбходеха и проповѣдоваха слово (Бж҃їе).

5 И Фїлїппъ като слѣзе въ Самарїйскїатъ градъ, проповѣдоваше ѝмъ Хр҃та.

6 И внимаеха народи те ѥдинодꙋшнѡ на онова що то говореше Фїлїппъ, понѣже слꙋшаха и гледаха самѝ онѝ чꙋдесà та който правеше.

7 Защото дꙋхове нечистїи выкахa съ голѣмъ гласъ, и ѝзлазеха ѿ мнозина който ги ѝмахa: и мнозина разслаблени и хроми се ѝсцѣлихa.

8 И быдѣ голѣма радость въ тоа градъ.

9 Ѧ нѣкой человѣкъ, ѝме то мꙋ Сїмѡнъ, беше пò на прѣдъ въ градѫтъ и правеше волхованїе, и оудивлаваше Самарїйскїатъ народъ, защото се казваше че ѥ голѣмъ нѣкой.

10 На когóто сѝчки те ѿ
мáлко до голѣ́мо внимáеха, и҆
говóреха: тóа є҆ голѣ́ма та
сѝла Бж҃їа.
11 И глѣ́даха сѧ внимáнїе
на нѣ́го, зашóто мнóго врѣ́ме
ги привóдеше во и҆змлѣ́нїе
со свои́ те волхвовáнїа.
12 Но когáто повѣровáха
Фїлїппꙋ, кóйто благовѣствꙋ́-
ваше за цáрство то Бж҃їе, и҆
за и҆́ме то І҆исꙋ́сѧ-Хр҃тóво,
крѫщáваха се и҆ мꙋ́жїе и҆ жены̀.
13 И сáмъ Сїмѡнъ повѣровà,
и҆ като се крѫсти̑, седѣ́ше ѹ҆
Фїлїппа: и҆ понѣ́же глѣ́даше
че бы́ватъ ѿ нѣ́гѡ голѣ́ми
чꙋдесà и҆ знáменїа, чꙋ́дешесе
сѧ велѝко ѹ҆дивлѣ́нїе.
14 И като чꙋ́ха а҆пóстоли
те кóйто бѣ́ха во І҆ерꙋсалѝмъ,
зашѝ Самарїа прїѧ̀ слóво то
Бж҃їе, пратѝха и҆́мъ Петрà и҆
І҆ѡáнна,
15 Кóйто като слѣзоха (въ
Самарїа) помолѝхасе за нѝхъ
да прїѝматъ Дх҃ъ ст҃ы́й.
16 Зашóто ї҆óще не бѣ́ше
слѣзнáлъ Дх҃ъ ст҃ы́й ни на
є҆дногѡ ѿ нѝхъ, но тóкмѡ бѣ́ха
крѫстени во и҆́ме то на-Гдⷭ҇а
І҆исꙋ́са.
17 Тогáва си тꙋрѝха рѫцѣ̀ те
на нѝхъ, и҆ прїимаха Дх҃а ст҃áго.
18 И като видѣ̀ Сїмѡнъ,
зашѝ сѧ тꙋ́ренѣ то на-а҆пóстолски те рѫце дáвашесе
Дх҃ъ ст҃ы́й, принѣ́се и҆́мъ сребрѝ.
19 И рѣ́че: дáйте и҆ мѣ́не тáѧ
влáсть, да на когóто си тꙋ́римъ
рѫцѣ̀ те, прїѝма Дх҃ъ ст҃ы́й.
20 А҆ Пѣ́тръ мꙋ рѣ́че: сребѝ̀
то ти да погѝбне съ тѣ́бе
зáеднѡ, зашóто си помыслѝлъ
че съ пары̀ се кꙋпꙋ́ва дáръ
Бж҃їй.
21 Нѣ́машъ чáсть нито ме-
шáвина въ товà ѹ҆чѣ́нїе: за-
шóто сѫрдцѣ̀ то ти не є҆ прáво
предъ Бг҃а.
22 Покáйсѧ за лꙋкáвство то
ти, и҆ молѝсе Бг҃ꙋ, нѣ́гли ще
да ти се прóсти помышлѣ́нїе
то на-сѫрдцѣ̀ то ти:
23 Зашóто те глѣ́дамъ че
се нахóждашъ въ горчѝва
жѫлчка, и҆ въ сѣ́кѡа непрáвда.
24 И ѿговорѝ Сїмѡнъ и҆ рѣ́че:
помолѣ́тесе вы̀е за мѣ́не ко
Гдⷭ҇ꙋ, да ме не постѝгне нѝкое
ѿ тїѧ̀ щото рѣ́кохте.
25 Ѡ҆ни̑ прóчее като засви-
дѣтелствовáха и҆ благовѣ́-
стѝха слóво то Бж҃їе, вѫрнá-
хасе (пакъ) во І҆ерꙋсалѝмъ, и҆
на мнóго селà Самарїйски
проповѣдáха є҆ѵáггелїе то.
26 А҆ А҆́ггелъ Господень рѣ́че
на Фїлїппа, и҆ говóреше: станѝ
та и҆дѝ на полꙋ́денна та стра-
нà, на пѫтьатъ кóйто слáзи
ѿ І҆ерꙋсалѝмъ въ Гáза: и҆
тóй є҆ пꙋ́стъ.
27 И станà и҆ пойдѣ̀: и҆ є҆то,
є҆дѝнъ человѣ́къ ѿ Ѳаїóпїа,
є҆ѵнꙋ́хъ, велмóжа на-Ѳаїóпска
та царѝца Кандакїа, кóйто
бѣ́ше настоáтель надъ сѝчко
то и҆ и҆мáнѣ, и҆ дошѣ́лъ бѣ́ше да
се покáони во І҆ерꙋсалѝмъ,

28 И вра́щашесе, и҆ седе́ше на колесни́ца та си и҆ четѐше проро́ка Иса́їа.
29 И ре́че Дх҃ъ на Фїлі́ппа: пристѫпи́, и҆ прилѣпи́се при та́а колесни́ца.
30 И като притѫрча̀ Фїлі́ппъ, чꙋ го че четѐ проро́ка Иса́їа, и҆ попыта̀ го: разꙋмѣ́вашъ ли това́ що́то четѐшъ;
31 А҆ то́й ре́че: какво̀ мо́жемъ (да разꙋмѣ́емъ), а҆ко ме не наста́ви нѣ́кой; и҆ моли́се на Фїлі́ппа да се ка́чи и҆ да се́дне за́едно съ не́го.
32 А҆ мѣ́сто̀ то на-писа́нїе то, коѐто четѐше, бѣ́ше това̀: като ѻ҆вца̀ се дове́де на заколе́нїе, и҆ като (що стой) а҆́гне предъ ѻ҆ного́ва, ко́йто го стрижѐ, безгла́сно, така̀ не си ѿва́ра ѹ҆ста̀ та:
33 Въ смире́нїе то мꙋ вдигна́се сꙋдо̀ мꙋ: а҆ роджтъ мꙋ ко́й мо́же да и҆ска́же; затова̀ се вдига ѿ земла̀ та живо́то мꙋ.
34 И ѿговорѝ є҆вѵ́хо, и҆ ре́че на Фїлі́ппа: мо́лимъ те (кажѝ ми) за кого̀ гово́ри това̀ проро́ко; за се́бе ли, и҆лѝ за дрꙋ́гиго нѣ́кого;
35 А҆ Фїлі́ппъ ѿворѝ ѹ҆ста̀ та си, и҆ начна̀ ѿ това̀ писа́нїе, и҆ благовѣ́стѝ мꙋ І҆и́сꙋса.
36 И като вѫрве́ха по пѫтьатъ, дойдо́ха при є҆дна̀ вода̀: и҆ ре́че є҆вѵ́хо: є҆́то вода̀: що ми возбрана́ва да се кржстимъ;
37 И ре́че мꙋ Фїлі́ппъ: а҆ко вѣ́рꙋваш ѿ си́чко то си се́рдце, возмо́жно є҆́ (да се кржстишъ). А҆ то́й ѿговорѝ и҆ ре́че: вѣ́рꙋвамъ защо̀ І҆и́сꙋсъ Хрїсто́съ є҆́ Сы́нъ Бж҃їй.
38 И заповѣ́да̀ да за́пратъ колесни́ца та: и҆ слѣ́зоха и҆ два́ма та на вода̀ та, и҆ Фїлі́ппъ и҆ є҆вѵ́хо: и҆ кржстѝ го.
39 А҆ кога́то и҆злѣ́зоха ѿ вода̀ та, Дх҃ъ Гдⷭ҇ень грабна̀ Фїлі́ппа, и҆ не видѐ го вече є҆вѵ́хо: и҆ ѿи́ваше си по пѫтьатъ съ ра́дость.
40 А҆ Фїлі́ппъ се намерѝ во А҆зѡ́тъ: и҆ като замі́нꙋваше (ѿ та́мѡ) проповѣ́дꙋваше є҆ва́ггелїе то на си́чки те гра́дове, доклѐ да дойдѐ въ Кесарі́а.

ГЛАВА Ѳ.

А҆ СА́ѹЛЪ, поне́же ды́хаше ї҆о́ще съ ѹ҆страше́нїе и҆ съ ѹ҆бі́йство на вра́жъ ѹ҆ченицы те Госпо́дни, ѿи́де при а҆рхїере́а та,
2 И и҆ска̀ ѿ не́гѡ писма̀ за собо́рища та, ко́йто бѣ́ха въ Дама́скъ, що́то а҆ко да наме́ри нѣ́кои да послѣ́дꙋватъ на това̀ ѹ҆че́нїе, мѫжѣ̀ и҆ жены̀, вѫрзаны да ги доведѐ во І҆ерꙋсали́мъ.
3 И кога́то ѿи́ваше, като приближа́ваше вече до Дама́скъ, внеза́пꙋ свѣ́тна̀ ѿ небо̀ то ѻ҆колѡ не́гѡ свѣ́тъ.

4 И като падна̀ на землѧ̀ та, чꙋ̀ гла́съ ко́йто мꙋ̀ гово́реше: Са́ѵле, Са́ѵле, що ме го́нишъ;
5 А̑ То́й ре́че: ко́й си ты̀ Гдⷭ҇и; а̑ Гдⷭ҇ь ре́че: а̑зъ самь Ї҆исꙋ́съ, кого́то ты̀ го́нишъ: мѫчно ти є̑ да ри́ташъ среща̀ рѫже́нъ.
6 А̑ то́й като трепе́раше и̑ се чꙋ́деше, ре́че: Гдⷭ҇и, що ми заповѣ́дашъ да пра́вимъ; а̑ Гдⷭ҇ь мꙋ̀ ре́че: стани̑ и̑ влѣ́зъ въ градѫ̀тъ, и̑ще да ти се ка́же що ще̑ да пра́вишъ.
7 А̑ человѣ́цы те що́то и̑деха съ не́го, стое́ха (като и̑зꙋмле́ни) та се чꙋ́деха, защо́то гла́съ чꙋ́еха, а̑ ни́кого не ви́деха.
8 И стана̀ Са́ѵлъ ѿ землѧ̀ та: и̑ мака́ръ мꙋ̀ бе́ха ѿвоо́рени ѻ҆чи̑ те, не мо́жеше да ви́ди ни є̑дного̀: и̑ во́деха го дрꙋжи́на та мꙋ̀ за рѫка̀ та и̑ вове́доха го въ Дама́скъ.
9 И три дни̑ не ви́деше: и̑ нито ѩ̑де, нито пі́еше.
10 А̑ та́мѡ въ Дама́скъ бе́ше є̑дни̑ѩ ѹ҆чени́къ и̑ме то мꙋ̀ Ана́нїа: и̑ ре́че мꙋ̀ Гдⷭ҇ь въ видѣ́нїе: Ана́нїе. А̑ то́й ре́че: є̑то ме, Гдⷭ҇и.
11 И ре́че мꙋ̀ Гдⷭ҇ь: стани̑ та и̑ди̑ на пѫтьатъ ко́йто се вы́ка пра́въ, и̑ потрѫси̑ въ Ї҆ꙋдовыатъ до́мъ є̑дного̀ Тарсани́на, и̑ме то мꙋ̀ Са́ѵлъ: то́й се сега̀ Бг҃ꙋ мо́ли.
12 И̑ виде̑ (Са́ѵлъ) въ видѣ́нїе є̑дного̀ человѣ́ка, и̑ме то мꙋ̀ Ана́нїа, ко́йто влѣ́зе, и̑ тꙋрѝ си ржка̀ та на не́го за да проглѣ́дне.
13 И ѿговорѝ Ана́нїа: Гдⷭ҇и, чꙋ́лъ самь ѿ мнози́на за то́а человѣ́къ, ко́лко є̑ зло̀ сотвори́лъ на сⷭ҇ти̑ те твои̑ во Ї҆ерꙋсали́мъ:
14 И тꙋ́ка и̑ма вла́сть ѿ а̑рхїере́и те да вѫрзꙋва́ си́чки те ко́йто призы́ватъ твоѐ то и̑ме.
15 И ре́че мꙋ̀ Гдⷭ҇ь: и̑ди̑, защо́то то́а (человѣ́къ) ми є̑ сосꙋ́дъ и̑збра́нъ, за да пронесѐ моѐ то и̑ме предъ а̑зы́цы те и̑ предъ ца́рове те, и̑ предъ сыновѐ те Ї҆сра́илеви.
16 Защо́то а̑зъ ще мꙋ̀ ка́жемъ, що́то тре́бꙋва да пострада́да то́й за моѐ то и̑ме.
17 И ѿи̑де Ана́нїа, и̑ влѣ́зе въ кѫща та, и̑ като си тꙋрѝ рѫцѣ̀ те на не́го, ре́че: Са́ѵле бра́те, Гдⷭ҇ь Ї҆исꙋ́съ, ко́йто ти се а̑ви̑ на пѫтьатъ по ко́йто си доше́лъ, прати̑ ме, за да проглѣ́днешъ, и̑ да се и̑спѫлнишъ съ Дх҃ъ сⷭ҇ты́й.
18 И то́а ча́съ ѿпадна́ха ѿ ѻ҆чи̑ те мꙋ̀ като лю́спы: и̑ а̑бїе проглѣ́дна̀, и̑ стана̀ та се кржсти̑:
19 И като хапна̀, ѹ҆крѣпи́се, и̑ седѐ Са́ѵлъ нѣ́колко дни̑ та́мѡ съ ѹ҆ченицы те ко́йто бе́ха въ Дама́скъ:
20 И а̑бїе проповѣ́даше Хрїста̀ на сово́рища та защо̀ є̑ то́й Сы́нъ Бж҃ї̑й.

21 И чꙋдехасе сѝчки те кой-
то го слꙋшаха, и̂ говóреха: не
є̂ ли тóа щото гóнеше во
'Іерꙋсалѝмъ ѻ̂нѝа, кой̀то на-
рѝчеха товà ѝме; и̂ тꙋ́ка за-
товà є̂ дошéлъ, да ги заведѐ
вѫрзаны кодъ а̂рхїерéи те;
22 'И Сáулъ пò мнóго се
крепéше, и̂ смꙋщáваше 'Іꙋдéи
те кой̀то живéеха въ Дамáскъ,
понéже докáзꙋваше защò тóа
є̂ Хрїстóсъ.
23 И като заминáха мнóго
днѝ, сговорѝхасе 'Іꙋдéи те да
го оу̂бїатъ.
24 Но Сáулъ разꙋмѣ̀ тóа
нѝхенъ сгóворъ, и̂ вáрдеха
пóрты те и̂ денѧ̀ и̂ нощьѧ̀ да
го оу̂бїатъ.
25 И̂ оу̂ченицы те го земá-
ха презъ нощь, и̂ тꙋрѝха го въ
кóшъ та го спꙋщѝха (съ вѫже)
по стѣнà та.
26 И като дойдѐ Сáулъ въ
'Іерꙋсалѝмъ, покꙋшáвашесе да
се соединѝ съ оу̂ченицы те:
но сѝчки те се боéха ѿ нéгѡ,
понéже не вѣровáха защò є̂
оу̂ченѝкъ.
27 'И Варнáва го зѐ, и̂ при-
вéде го кодъ а̂пóстоли те, и̂
приказà ѝмъ, каквѡ̀ на пѫ-
тьатъ мꙋ се ꙗ̂вѝ Гдь, и̂ защò
говорѝ съ нéго, и̂ каквѡ̀ гово-
реше дерзновéннѡ въ Дамáскъ
за ѝме то 'Іисꙋсово.
28 И̂ живéеше съ нѝхъ во
'Іерꙋсалѝмъ, и̂ проповѣ̀дꙋваше
дерзновéннѡ ѝме то на-Гдà
'Іисꙋса.
29 И говóреше и̂ препѝрашe-
се съ 'Ѥлине те 'Ѥврéи: а̂ ѻ̂нѝ
ѝскаха да го оу̂бїатъ.
30 И като разꙋмѣ̀ха товà
брáтїа та, свéдоха го въ Ке-
сáрїа, и̂ препроводѝха го въ
Тáрсъ.
31 Цéркви те прóчее кой̀то
бéха по сѝчка та 'Іꙋдéа, и̂ Га-
лїлéа, и̂ Самарїа, ѝмаха мѝръ,
и̂ оу̂крѣплáваха се, и̂ хóдеха въ
стрáхъ Бжїѝ, и̂ съ оу̂тѣшéнїе
то на-стáгѡ Дꙋ̀ха оу̂множáва-
хасе.
32 И слꙋчѝсе, когáто посѣ-
щáваше Пéтръ сѝчки те, да
слѣ̀зе и̂ кодъ ѻ̂нѝа стїи, кой̀то
живéеха въ Лꙋ́дда.
33 И намерѝ тáмѡ є̂дногѡ̀
человѣ̀ка ѝме то мꙋ 'Ѥнéа,
кóйто лежéше ѿ ѻ̂смь годѝны
на ѻ̂дръ, и̂ бéше разслáбленъ.
34 И рéче мꙋ Пéтръ: 'Ѥнéе,
ѝсцѣлáва те 'Іисꙋсъ Хрїстóсъ:
станѝ ѿ постéлѧ та си. И
тóа чáсъ станà.
35 И видéха го сѝчки те
кой̀то живéеха въ Лꙋ́дда и̂ въ
Ѧссарѡ́нъ, и̂ ѡ̂бѫрнáхасе ко
Гдꙋ.
36 И во 'Іоппїа бéше нѣ̀коѧ
оу̂ченѝца, ѝме то и̂ Тавїѳа,
коáто (като се ѝстолкꙋ́ва) зна-
чи Сéрна: ѻ̂нà бéше пѫлна
съ добрѝ дѣлà и̂ съ мѝлостыни,
кой̀то раздáваше.
37 И слꙋчѝсе въ ѻ̂нѝа днѝ
та се разболѣ̀ и̂ оу̂мрѐ: и̂
като ѧ̀ оу̂мы́ха, тꙋрѝха ѧ̀ въ
гóрница та.

38 И понéже є҆ блізꙋ Лꙋдда прѝ Ѡ҆ппі́а, ѹ҆ченицы те като чꙋ́ха че є҆ та́мѡ Пе́тръ, прати́ха два́ма человѣ́цы при не́го, и҆ мо́леха го да се не ѡ҆клѣнѝ да ѿи́де до ни́хъ.

39 И стана̀ Пе́тръ та ѿи́де съ ни́хъ: и҆ като дойдѐ, и҆зве́доха го на го́рница та, и҆ набра́хасе ѻ҆колѡ не́гѡ си́чки те вдови́цы и҆ пла́чеха, и҆ пока́зꙋваха мꙋ ри́зы те и҆ дре́хи те, кои́то и҆мъ пра́веше Сѐрна кога́то бе́ше съ ни́хъ.

40 И҆ Пе́тръ и҆спѫдѝ си́чки те вѫнъ, и҆ преклонѝ колѣ́на та си и҆ помоли́се: и҆ ѡ҆бѫрна́се къ (ме́ртво то) тѣ́ло, и҆ ре́че: Тавіѳо, станѝ. И҆ ѻ҆на̀ си ѿворѝ ѻ҆чѝ те: и҆ като видѐ Петра̀, сѣдна̀.

41 И҆ То́й и҆ пода́де рѫка̀ та си, и҆ вдигна̀ а҆̀: и҆ повыка̀ ст҃іи те и҆ вдови́цы те, и представѝ а҆̀ предъ ни́хъ жи́ва.

42 И прочꙋ́се това̀ по си́чка та Ѡ҆ппі́а, и҆ мнозѝна повѣрова́ха въ Гдⷭ҇а.

43 И҆ то́й преседѐ дово́лно вре́ме во Ѡ҆ппі́а ѹ҆ нѣ́когѡ Сі́мѡна кожѐвника.

ГЛАВА І.

И҆ нѣ́кой человѣ́къ бе́ше въ Кесарі́а, и҆́ме то мꙋ Корни́лїй, стонача́лникъ ѿ по́лкатъ ко́йто се и҆́менꙋва Ѡ҆талі́йскїй,

2 Благоговѣ́инъ и҆ богобоѧзли́въ съ си́чкїатъ си до́мъ, и҆ раздава́ше мно́го ми́лостыни на сирома́си те, и҆ мо́лешесе Бг҃ꙋ се́кога:

3 (То́й) видѐ въ видѣ́нїе ї҆ вны, ѻ҆колѡ деве́тыа ча́съ дне́вный, И҆гг҃ла Бж҃їа ко́йто слѣ́зе кодъ не́го, и҆ ре́че мꙋ: Корни́лїе.

4 И҆ то́й поглѣдна̀ на не́го, и҆ ѹ҆плаши́се, и҆ ре́че: що є҆, Гдⷭ҇и: а҆ И҆гг҃ло мꙋ ре́че: бг҃омо́лство то ти и҆ ми́лостыни те ти качи́хасе за смы́слꙋванѣ предъ Бг҃а.

5 И҆ сега̀ пратѝ во Ѡ҆ппі́а мѫжѣ, и҆ повы́кай Сі́мѡна ко́йто се нари́че Пе́тръ:

6 То́й живе́е ѹ҆нѣ́когѡ Сі́мѡна кожѐвника, на-когѡ́то кѫща та є҆ при морѐ то: и҆ то́й ще да ти ка́же що тре́бꙋва да пра́вишъ, (да се спасе́шъ ты̀ и҆ си́чкїо тво́й до́мъ.)

7 И като си ѿи́де И҆гг҃ло ко́йто гово́реше на Корни́лїа, ѻ҆нъ повыка̀ два́ма ѿ слꙋгѝ те си, и҆ є҆дного̀ во́ина благочести́ва ѿ сво́йатъ по́лкъ,

8 И казà и҆мъ си́чко, и҆ пратѝ ги во Ѡ҆ппі́а.

9 И҆ въ ѹ҆трешнїатъ де́нь като вѫрве́ха ѻ҆нѝ по пѫтьатъ и҆ приближа́ваха до градѫтъ, качи́се Пе́тръ на го́рница та да се помо́ли (Бг҃ꙋ) ѻ҆колѡ ше́стыа ча́съ.

10 И ѡ҆гладнѣ̀, и҆ и҆скаше да ꙗ҆дѐ: и҆ като приго́твꙋваха до́маки́ни те за ꙗ҆денѣ̀, нападна̀ на не́го и҆зстꙋпле́нїе.

11 И видѐ небо̀ то ѿворено, и҆ є҆ди́нъ сосꙋ́дъ ко́йто сла́зеше камто не́го, като вели́кїй оу҆брꙋ́съ, по четыри тѐ кра́ища вѫ́рзанъ, и҆ спꙋ́щашесе до́лꙋ на земла̀ та:

12 Въ ко́йто бе́ха си́чки те четверонóжни зе́мни, и҆ си́чки те звѣ́рове, и҆ си́чки те га́дове, и҆ си́чки те пти́цы небе́сны.

13 И дойдѐ мꙋ гла́съ, и҆ говóреше: стани̇̀, Пе́тре, заколѝ и҆ ꙗ̑ждь.

14 А҆ Пе́тръ ре́че: ни́какъ (нещéмъ да ꙗ̑де́мъ), Гдⷭ҇и: защóто ни́кога не са́мь ꙗ̑лъ не́що мрѫ́сно и҆лѝ нечи́сто.

15 И пакъ втóри пѫ́ть мꙋ дойдѐ гла́съ, и҆ говóреше: Ѻ҆нова̀ що то є҆ Бг҃ъ ѡ҆чисти́лъ, ты̀ не мыслѝ да є҆ мрѫ́сно.

16 И҆ това̀ быдѐ трѝ пѫ́ти: и҆ пакъ се вдигна̀ сосꙋ́до на небо̀ то.

17 И като се чꙋ́деше Пе́тръ въ се́бе си що бы̀ знаменова́ло това̀ видѣ́нїе кое́то видѐ, є҆то мꙋ́жїе то ко́йто бе́ха пра́тени ѿ Корни́лїа, като попыта́ха и҆ оу҆зна́ха кѫ́ща та Сі́мѡнова, дойдо́ха пре́дъ враты̀ те:

18 И като повыка́ха, попыта́ха, да лѝ тꙋ́ка живе́е Сі́мѡнъ ко́йто се нари́че Пе́тръ.

19 И като размышла́баше Пе́тръ за видѣ́нїе то, ре́че мꙋ Дх҃ъ: є҆то три́ма человѣ́цы те тра́сатъ:

20 Про́чее стани̇̀ та слѣ́зни̇̀, и҆ и҆ди̇̀ съ ни́хъ безъ всѧ́кое размышле́нїе: защóто а҆́зъ самь ги прати́лъ.

21 И като слѣ́зе Пе́тръ при мѫ́жѣ то пра́тени те до не́гѡ ѿ Корни́лїа, ре́че: є҆то а҆́зъ самь кого́то вы̀е тѫ́рсите: за каква̀ ра́бота дойдо́хте;

22 А҆ ѻ҆ни̇̀ ре́коха: Корни́лїй со́тникъ, мꙋ́жъ пра́веденъ и҆ бг҃оболзли́въ, свидѣ́телствованъ ѿ си́чкїатъ наро́дъ І҆ѹде́йскїй, прїѧ̀ за́повѣдь ѿ А҆́ггла ст҃а да те повы̀ка въ кѫ́ща та си, и҆ да чꙋ́е дꙋмы̀ ѿ те́бе.

23 Тога́ва Пе́тръ ги покани̇̀ да влѣ́затъ вѫ́тре, и҆ оу҆гости̇̀ ги. А҆ на дрꙋ́гїатъ де́нь стана̀ и҆ ѿи́де съ ни́хъ, и҆ нѣ́кои ѿ бра́тїа та ко́йто бе́ха во І҆оппі́а, ѿи́доха съ не́го.

24 И на оу҆трешнїатъ де́нь влѣ́зоха въ Кесарі́а: а҆ Корни́лїй ги ча́каше, като бе́ше свыка́лъ сро́дницы те си и҆ любе́зны те си прїѧ́тели.

25 И като влѣ́зе Пе́тръ, посрещна̀ го Корни́лїй, и҆ падна̀ на нозѐ те мꙋ, и҆ поклони́мꙋсе.

26 А҆ Пе́тръ го двигна̀, и҆ ре́че, стани̇̀: защóто и҆ а҆́зъ самь человѣ́къ.

27 И разговара́ющисе съ не́го, влѣ́зе внѣ́тре, и҆ намери̇̀ мнози́на со́браны.

28 И҆ ре́че и҆мъ: вы̀е зна́ете добре̇̀, защо̀ є҆ забране́но на є҆дного І҆ѹде́анина да се ме́ша и҆лѝ да ѿи́ва при и҆ноплеме́нника: но Бг҃ъ ми показа̀, да

не говоримъ ни ѥдного мржсна ѩлй нечиста человѣка.
29 Затова̀ ѝ дойдохъ безъ сꙋмнѣнїе като ме повыкахте. Пытамъ вы прочее, за коѧ причина ме выкахте;
30 Ѧ̀ Корнилїй рече: ѿ четыри дни напредъ до тоѧ часъ постехъ, ѝ въ деветыатъ часъ се молехъ Бг҃ꙋ въ кѫща та си: ѝ ѥто, ѥдинъ человѣкъ застана̀ предъ мене со свѣтла дрехa.
31 И рече: Корнилїе, оуслышана быдѐ твоѧ̀ та молитва, ѝ милостыни те твой се поменахa предъ Бг҃а.
32 Пратѝ прочее во Іоппїа, ѝ повыкай Сїмѡна който се нариче Петръ: той живѣе въ кѫща та на-Сїмѡна кожевника при край морѐ то: ѝ той, кога̀ дойде, ще да ти каже.
33 И тоѧ часъ пратихъ до тебе: а̂ ты̀ си добрѐ сторилъ че си дошелъ: сега̀ прочее сички те нїе предстойме тꙋка предъ Бг҃а, да слꙋшаме сичко то що ти ѥ̂ заповѣдано ѿ Бг҃а.
34 И ѿворѝ Петръ оуста̀ та си, ѝ рече: войстинно познавамъ, защо̀ не гледа Бг҃ъ на лица̀:
35 Но въ секой народъ, който мꙋ се бой ѝ твори правда, прїатенъ мꙋ ѥ̂.
36 Споредъ ѻ̂нова̀ слово което пратѝ на сыновѐ те Ісраилеви, понеже ѝмъ благовѣствꙋваше мѝръ чрезъ Іисꙋса Хр҃та̀, той ѥ̂ Гдⷭ҇ъ на сички те.
37 Вы̀е знаете ѻ̂на̀а работа кото̀ быдѐ по сичка та Іздѐа, като начна̀ ѿ Галїлеа послѣ по крещенїе то, което проповѣда̀ Іоа̀ннъ.
38 Какѡ̀ Бг҃ъ помаза̀ съ Дх҃а ст҃аго ѝ съ сила Іисꙋса Назаранина, който замина̀ ѝ стрꙋваше благодѣанїе, ѝ ѝсцѣлаваше сички те ѻ̂ны̀а който бѐха ѡ̂кладани ѿ дїавола, защото Бг҃ъ бѣше съ него.
39 И нїе сме свидѣтели на-сички те (работы) който направѝ въ Іздѐйска та страна̀ ѝ въ Іерꙋсалимъ: когото ѝ оубиха, понеже го распѐха на крѐстъ.
40 Него Бг҃ъ воскресѝ въ трѐтїй дѐнь, ѝ да̀де мꙋ власть да се ꙗвлава.
41 Нѐ на сички те человѣцы, но на̀мъ, който сме свидѣтели предизвранни ѿ Бг҃а, ѝ ꙗдохме ѝ пихме съ него послѣ по воскресенїе то мꙋ ѿ мертви те.
42 И заповѣда̀ ни да проповѣдаме на человѣцы те, ѝ да свидѣтелствꙋваме, защо̀ то̀й ѥ̂ ѿпредѣленъ ѿ Бг҃а сꙋдїа̀ на живи те ѝ на мертви те.
43 За него сички те пророцы свидѣтелствꙋватъ, защо̀ секой който вѣрꙋва въ него, ще да прїиме прощенїе на-

грѣховѐ те си съ нѐгово то име.

44 И като ѿще говóреше Пѐтръ тїѧ дȣмы, нападнà Дх҃ъ ст҃ый на сѝчки те ѻнѣѧ кóйто слȣшаха слóво то.

45 И сѝчки те кóйто бѐха повѣрȣвáли ѿ Ѥврѐи те, и бѐха дошлѝ съ Петрà, оудивѝхасе, като глѐдаха, че се и҆злѣà дáръ ст҃áгѡ Дх҃а и҆ на ꙗзы́чницы те.

46 Защóто ги слȣшаха да говóратъ съ (дрȣ́ги) ꙗзы́цы, и҆ да возвеличáватъ Бг҃а. Тогáва ѿговорѝ Пѐтръ:

47 Мóже ли нѣкой да забрáни водà та, да се не крѫстатъ тїѧ, кóйто прїáха Дх҃а ст҃áго, каквóто и҆ нїе;

48 И заповѣдà да се крѫстатъ во Ї҆исȣсъ-Хрїстóво то име. Тогáва мȣ се молѝха да посѣдѝ оу҆ нѝхъ нѣколко днѝ.

ГЛАВѢ АІ.

И҆ чȣхѧ ꙗпóстоли те и҆ (сѝчки те) брáтїѧ кóйто бѐха во Ї҆ȣдѐа, защò и҆ ꙗзы́чницы те прїáха слóво то Бж҃їе.

2 И когáто се качѝ Пѐтръ въ Ї҆ерȣсалѝмъ, препѝрахасе съ нѐго ѡ҆брѣ́зани те (вѣрни).

3 И говóреха: че при неѡбрѣ́зани человѣ́цы си ходѝлъ, и҆ ꙗ҆лъ си съ нѝхъ.

4 А҆ Пѐтръ начнà да и҆мъ кáзва нарѐдъ, и҆ говóреше:

5 А҆зъ бѐхъ въ грáдъ Ї҆оппїа, и҆ мóлехсе Бг҃ȣ, и҆ видѐхъ во и҆зстȣплѐнїе видѣ́нїе, є҆дѝнъ сосȣ́дъ като плащаница голѐмъ слáзеше, и҆ ѿ четыри тѐ крáища се ниспȣщаше ѿ небò то, и҆ дойдѐ дори до мѐне.

6 Въ кóйто като поглѣднáхъ, разгледáхъ, видѐхъ четверонóги те зѐмни, и҆ звѣ́рове те, и҆ гáдове те, и҆ птѝцы те небѐсны.

7 И чȣхъ глáсъ кóйто ми говóреше: станѝ, Пѐтре, заколѝ, и҆ ꙗ҆ждь.

8 А҆ ѧ҆зъ рѐкохѧ: нѝкакъ, Гóсподи: защóто нѝкога не є҆ влѣ́зло въ оу҆стà та ми нѐщо мрѫсно и҆лѝ нечѝсто.

9 И ѿговорѝ ми глáсъ втóри пѫть ѿ небò то, и҆ говóреше: ѻ҆новà щото є҆ Бг҃ъ ѡ҆чистѝлъ, ты̀ го не и҆май за мрѫсно.

10 И товà бы́дѐ до трѝ пѫти: и҆ пáкъ се вдигнáха сѝчки те на небò то.

11 И є҆то, тóѧ чáсъ трѝ мȣ́жїе дойдóха въ кѫща та въ коáто бѐхъ, прáтени ѿ Кесарїа при мѐне.

12 И рѐче ми Дх҃о да и҆дѐмъ съ нѝхъ и҆ нѝщо да се не сȣмнáсȣвамъ: и҆ дойдóха зáеднѡ съ мѐне и҆ тїѧ шестѝна брáтїѧ, и҆ влѣ́зохме въ кѫща та на ѻ҆ногóва человѣ́ка.

13 И казà ни каквѡ̀ видѐлъ А҆гг҃ла (ст҃а) въ кѫща та си, кóйто застанáлъ и҆ мȣ рѐклъ: пратѝ во Ї҆оппїа мȣ́жїе, и҆

повы́кай Сі́мѡна ко́йто се нарі́че Пе́тръ,
14 Ко́йто ще да ти речѐ дꙋмы, съ кои́то ще се спасе́шѣ ты̀ и̑ си́чкїо твѡ́й до́мъ.
15 И̑ като начна́хъ а҆́зъ да и̑мъ гово́римъ, нападна̀ Дꙋ́хъ ст҃ы́й на ни́хъ, каквѡ́то и̑ на на́съ ѿ кра́й.
16 И смысли́хъ дꙋ́ма та Госпо́дна ко́ато гово́реше: Ї҆ѡа́ннъ ᲂу҆́во є҆ крѫсти́лъ сѧ̀ вода̀, а҆ вы́е ще да се крѫсти́те съ Дꙋ́хъ ст҃ы́й.
17 Поне́же про́чее Бг҃ъ и̑мъ да́де ра́венъ да́ръ, каквѡ́то и̑ на́мъ, защо́то повѣрова́ха въ Гдⷭ҇а на́шего Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, ко́й бе́хъ а҆́зъ да мо́жемъ да закра́нимъ Бг҃а;
18 Като чꙋ́ха това̀, мѧ́кна́ха, и̑ прославла́ваха Бг҃а, и̑ гово́реха: про́чее и̑ на ꙗ҆зы́чницы те є҆ да́лъ Бг҃ъ покая́нїе за живо́тъ.
19 А҆ ѻ҆ні́а що́то се бе́ха распрѫсна́ли ѿ гоне́нїе то, кое́то бы́дѐ при ᲂу҆бїе́нїе то Стефа́ново, пройдо́ха дори до Фїнїкі́а и̑ Ку́пръ и̑ А҆нтїохі́а, и̑ ни́комꙋ не проповѣ́дꙋваха сло́во Бж҃їе, но то́кмѡ на Ї҆ꙋде́и те.
20 Но нѣ́кои ѿ ни́хъ, кои́то бе́ха Ку́пране и̑ Ку̑рине́ане, като влѣ́зоха во А҆нтїохі́а, гово́реха на Ѥ҆ллине те, и̑ благовѣ́ствꙋваха Гдⷭ҇а Ї҆исꙋ́са.
21 И бе́ше рѫка̀ та Госпо́дна съ ни́хъ: и̑ мно́го мно́жество повѣрова́ха и̑ ѡ҆бѫрна́хасе ко Гдⷭ҇ꙋ.
22 И дойдѐ за ни́хъ въ ᲂу҆ши̑ те на-це́рква та ко́ато бе́ше во Ї҆ерꙋсали́мъ, и̑ прати́ха Варна́ва да йде дори до А҆нтїохі́а.
23 Ко́йто като дойдѐ и̑ видѐ Бо́жїа та благода́ть, зарадова́се, и̑ подка́неше си́чки те да се дѫржа́тъ цврѫстѡ за Гдⷭ҇а со си́чко то си се́рдце.
24 Защо́то бе́ше мꙋ́жъ бла́гъ и̑ пѫ́ленъ съ Дꙋ́ха ст҃а и̑ съ вѣ́ра, и̑ мно́го наро́дъ ѡ҆бѫрна̀ ко Гдⷭ҇ꙋ.
25 И и̑злѣ́зе Варна́ва въ Та́рсъ да тра́си Са́ѵла, и̑ като го намери̑, дове́де го въ А҆нтїохі́а.
26 И цѣ́ла годи́на се соби́раха съ (та́мошна та) це́рква, и̑ мно́го наро́дъ наꙋчи́ха, и̑ во А҆нтїохі́а пе́рво начна́ха да се и̑менꙋ́ватъ ᲂу҆ченицы те Хрїстїане.
27 И въ тїа дни̑ слѣ́зоха ѿ Ї҆ерꙋсали́мъ проро́цы во А҆нтїохі́а.
28 И стана̀ є҆ди́нъ ѿ ни́хъ и̑ме то мꙋ А҆гавъ, пророчество̀ чре́зъ Дꙋ́ха, защо̀ ще да бѫде гла́дъ по си́чка та земла̀, ко́йто и̑ бы́дѐ во вре́ме то на-Клаѵдїа Ке́сара.
29 Затова̀ ᲂу҆ченицы те ѡ҆предѣли́ха (по междꙋ́ си) да пра́тятъ по́мощь, се́кой ѿ ни́хъ споре́дъ си́ла та си, на ѻ҆ні́а бра́тїа кои́то живе́ха во Ї҆ꙋде́а:

30 Коéто ѝ направи́ха, защо́то прати́ха (ѻ҆нова̀ що́то собра́ха) на старѣ́йшины те, чрезъ ржка̀ та Варна́бова ѝ Са́ѵлова.

ГЛАВА ВГ.

ВЪ ѻ҆нова̀ вре́ме тѹрѝ ржцѐ те си Ѵ҆ирѡ́дъ ца́рь да сотво́ри зло̀ на нѣ́кои ѿ це́рква та.

2 И оу҆бѝ І҆а́кѡва бра́та І҆ѡа́ннова со са́бла.

3 И като видѐ защо̀ є҆ оу҆го́дно (това̀) на І҆ѹде́и те, притѹрѝ да фа́не ѝ Петра̀ (ѝ бе́ха тога́ва днѝ ѡ҆прѣсно́чни).

4 Кого́то като фана̀, тѹрѝ въ темни́ца та, ѝ преда́де го на шестна́десе дѹ́шы во́ины да го ва́рдатъ, ѝ и҆ма́ше намѣ́реніе по́слѣ по па́сха та да го ѝзведѐ предъ наро́датъ.

5 И така̀ Петра̀ ва́рдеха въ темни́ца та: а҆ це́рква та се мо́леше Бг҃ѹ непреста́нно за не́го.

6 И кога́то и҆скаше Ѵ҆ирѡ́дъ да го ѝзведѐ (предъ наро́датъ), въ та́ нощь Пе́тръ спа́ваше по междѹ́ два̀ во́ины, ѡ҆ко́ванъ съ двѣ̀ вери́ги, ѝ стра́жи те ва́рдеха предъ враты̀ те темни́чны.

7 И є҆то А҆́гг҃лъ Госпо́день се ꙗ҆ви́, ѝ свѣ́тъ ѡ҆свѣ́ти темни́ца та: ѝ като бѹтна̀ Петра̀ въ ребра̀ та, вдигна̀ го, ѝ ре́че: стани̇ ско́рѡ: ѝ спадна́ха мѹ́ вери́ги те ѿ ржцѐ те.

8 И ре́че мѹ́ А҆́гг҃ло: ѡ҆паши́се, ѝ ѡ҆бѹ́йси ѡ҆бѹ́ща та: ѝ (то́й) направѝ така̀, ѝ ре́че мѹ́: ѡ҆блечѝ си дре́ха та, ѝ вжрвѝ по ме́не.

9 И ѝзлѣ́зе вжнъ, ѝ вжрве́ше слѣ́дъ не́гѡ: ѝ не зна́еше че є҆ и҆стина това̀ що́то бы́ваше ѿ А҆́гг҃латъ, но мы́слеше че ви́ди (нѣ́кое) видѣ́ніе.

10 И като прейдо́ха пе́рва та стра́жа ѝ вто́ра та, дойдо́ха до желѣ́зни те врата̀, кои́то во́датъ въ градѫ́тъ, кои́то и҆мъ се ѿвори́ха ѿ са́мо се́бе: ѝ като ѝзлѣ́зоха ѝ замина́ха є҆дна̀ ѹ҆лица, а҆́біе ѿстѫпѝ ѿ не́гѡ А҆́гг҃ло.

11 Тога́ва Пе́тръ дойдѐ въ се́бе си, ѝ ре́че: сега̀ вои́стинно знамъ, защо̀ прати̇ Бг҃ъ А҆́гг҃ла своего̀, ѝ ѝзбавѝ ме ѿ ржцѐ те Ѵ҆ирѡ́довы, ѝ ѿ си́чка та наде́жда (що́то) и҆ма́ше наро́до І҆ѹде́йскїй.

12 И като размыслѝ добрѐ, дойдѐ въ кѫ́ща та на-Маріа ма́йка та І҆ѡа́ннова, ко́йто се нари́чеше Ма́рко, гдѣ́то бе́ха мнозѝна со́брани ѝ мо́леха́се Бг҃ѹ.

13 И като почѹка̀ Пе́тръ на по́рта та дворо́ва, ѝзлѣ́зе є҆дна̀ слѹги́на и҆ме то ѝ Ро́да, да посла́ша ко́й є҆:

14 Ѝ като позна̀ Петро́выатъ гла́съ, ѿ ра́дость не ѿвори̇ по́рта та, но ѿтѫрча̀ внѣ́тре ѝ каза̀ защо̀ Пе́тръ стои̇ вжнъ предъ по́рта та. . .

15 И ѻ҆ни́ и҆ ре́коха: лꙋ́да ли си; но ѻ҆на̀ подтвержда́ваше защо̀ є҆ така̀. А҆ ѻ҆ни́ гово́реха: това̀ є҆ А҆гга́ло мꙋ.
16 А҆ Пе́тръ стое́ше та чꙋ́каше: и҆ като ѿвори́ха та го виде́ха, и҆зꙋми́хасе.
17 И҆ помахà и҆мъ съ ржкà та да мѫлча́тъ, и҆ казà и҆мъ каквѡ̀ Гдь го и҆зва́ди и҆зъ темни́ца та: и҆ ре́че и҆мъ: кажéте товà на І҆а́кѡва и҆ на бра́тїа та, и҆ и҆злѣ́зе вѫнъ та ѿи́де на дрꙋ́го мѣ́сто.
18 И҆ като сѫмнà, бы́дѣ голѣ́мо смꙋще́нїе междꙋ̀ во́ини те, (защо́то не зна́еха) кѫдѣ̀ се денà Пе́тръ.
19 А҆ И҆рѡ́дъ поне́же го потраси́ и҆ не намери́ го, като и҆спытà хꙋ́бавѡ стра́жы те, заповѣ́дà да ги погꙋ́ватъ: а҆ то́й слѣ́зе ѿ І҆ꙋде́а въ Кесарі́а, и҆ живе́еше та́мѡ.
20 И҆ бе́ше серди́тъ И҆рѡ́дъ на Ту́ряне те и҆ Сїдѡ́ряне те: ѻ҆ни́ ѻ҆ба́че си́чки те согла́снѡ дойдо́ха при не́го, и҆ поне́же ѹ҆молі́ха Вла́ста посте́лникатъ царе́въ, про́сеха ми́ръ (чре́зъ не́го), поне́же страны̀ те тѣ́хны ѿ не́гово то ца́рство се хра́неха.
21 И҆ въ назначе́нъ де́нь И҆рѡ́дъ се ѡ҆блѣ́че въ ца́рска та дре́ха, и҆ като седнà на престо́латъ си, прострѐ рѣ́чь къ ни́мъ.
22 А҆ наро́до вы́каше: това̀ є҆ гла́съ Бж҃ї́й, а҆ не человѣ́ческїй.
23 И҆ напра́снѡ го поразѝ А҆гга́лъ Госпо́день, защо́то не воздáде (та́а) сла́ва на Бга́, и҆ и҆зе́доха го че́рвїи, и҆ ѹ҆мрѣ̀.
24 А҆ сло́во то Бж҃ї́е растéше и҆ ѹ҆множа́вашесе.
25 А҆ Варна́ва и҆ Са́ѵлъ вѫрна́хасе ѿ І҆ерꙋсали́мъ во А҆нтїо́хїа, като си свѫрши́ха слꙋ́жба та, и҆ зе́ха съ се́бе си и҆ І҆ѡа́нна ко́йто бе́ше преименꙋва́нъ Ма́рко.

ГЛАВА ГІ.

И҆ бѣ̀ це́рква та ко́то бе́ше во А҆нтїо́хїа нахо́ждахасе нѣ́кои проро́цы и҆ ѹ҆чи́тели, Варна́ва и҆ Сѵмеѡ́нъ, ко́йто се нари́чеше Нїге́ръ, и҆ Лꙋкі́й Кѵрине́анинъ, и҆ Манаи́нъ ко́йто бе́ше воспи́танъ за́еднѡ съ И҆рѡ́да четверовла́стника, и҆ Са́ѵлъ.
2 И҆ като слꙋ́жеха ѻ҆ни́ Гдꙋ̀ и҆ по́стехасе, ре́че Дх҃ъ ст҃ы́й: ѿдѣ́лѣте ми Варна́ва и҆ Са́ѵла на слꙋ́жба та за ко́то са́мь ги повыка́лъ.
3 Тога́ва пости́ха и҆ помоли́хасе Бгꙋ̀, и҆ тꙋри́ха си ржцѣ̀ те на ни́хъ, и҆ ѿпꙋсти́ха ги.
4 Ѻ҆ни́ про́чее като бы́до́ха пра́тени ѿ Дх҃а ст҃а́гѡ, слѣ́зоха въ Селеѵкі́а, а҆ ѿ та́мѡ ѿплыва́ха въ Ку́пръ.
5 И҆ като стигна́ха въ Сала́мінъ, повча́ваха сло́во Бж҃ї́е въ собо́рища та І҆ꙋде́йски: и҆ и҆маха и҆ І҆ѡа́нна слꙋгà.

6 И като пройдо́ха (си́чкїатъ) ѻ́стровъ дори до Па́фа, найдо́ха та́мъ нѣ́кой во́лхвъ лжепроро́къ Ї́ѹдеѧ́нинъ, и́ме то мѹ Варїисѹ́съ.

7 Кои́то се нахо́ждаше кодъ Анаѹпа́та Се́ргїа Па́ѵла, кои́то бе́ше мѹ́жъ разѹ́менъ: то́й повыка̀ Варна́ва и҆ Са́ѵла, и҆ поиска̀ да чѹ́е сло́во.

8 А҆ Елѵма во́лхвъ (защо́то това̀ мѹ зна́чи и́ме то) стое́ше и҆́мъ на сре́ща, защо́то и҆скаше да ѿвѫ́рне Анаѹпа́та ѿ вѣ́рата.

9 А҆ Са́ѵлъ (кои́то се наименова̀ и҆ Па́ѵелъ) и҆спѫ́ни́се съ Дх҃а ст҃а, и҆ погле́дна̀ на не́го.

10 И҆ ре́че: ѿ ты̀, кои́то си и҆́зленъ со се́кои лжа̀ и҆ со се́кои зло́ба, и҆ вра́гъ си на се́кои пра́вда, дїа́волскїй сы́не, не щѐшъ ли да преста́нешъ да развраща́вашъ пра́вы те и҆́стища Госпо́дни.

11 И҆ сега̀, є҆́то рѫка̀ та Госпо́дна (стигна̀) на вра́ѫхъ те́бе, и҆ ще да ѻ҆слѣпѣ́ешъ, и҆ не ще́шъ да ви́дишъ слн҃це то до нѣ́кое си вре́ме: и҆ то́и ча́съ нападна̀ на не́го мра́къ и҆ темнота̀, и҆ пи́паше на са́мъ на та́мъ и҆ тра́сеше человѣ́цы да го во́датъ за рѫка̀ та.

12 Тога́ва като видѐ Анаѹпа́то ѻ҆́нова̀ що́то бы́де́, повѣ́рова̀, и҆ оѹдивла́вашесе на оѹче́нїе то Го́спо́дне.

13 И҆ като си ѿидо́ха ѿ Па́фа Па́ѵлъ и҆ кои́то бе́ха съ не́го, дойдо́ха въ Пергїа́ Памфѵлїйска̀: а҆ І҆ѡа́ннъ се ѿдѣ́ли ѿ ни́хъ, и҆ вѫрна́се во І҆ерѹсали́мъ.

14 И҆ ѻ҆́ни и҆зле́зоха ѿ Пергїа́ и҆ дойдо́ха во Анті́охїа Пїсїдїйска̀, и҆ вле́зоха въ собо́рище то въ де́нь сѹ́ббѡтенъ, и҆ сѣдна́ха.

15 И҆ като бы́дѐ ѿбыкнове́нно то чтѐнїе ѿ зако́натъ и҆ ѿ проро́цы те, нача́лницы те на собо́рище то прати́ха (человѣ́ка) кодъ ни́хъ, и҆ ре́кохa: мѹ́жїе бра́тїе, а҆́ко и҆́ма въ ва́съ нѣ́кое сло́во да поѹ́чите наро́датъ, говоре́те.

16 И҆ стана̀ Па́ѵлъ, и҆ помаха̀ съ рѫка̀ та̀, и҆ ре́че: мѹ́жїе І҆сра́илтане, и҆ кои́то се бои́те Бг҃а, чѹ́йте.

17 Бг҃ъ на-то́и наро́дъ І҆сра́илтескїй и҆зра̀ ѻ҆́цы те на́ши, и҆ прослави́ лю́дїе то, кога́то бе́ха прише́лцы въ земла̀ та Ѳгѹ́петска, и҆ съ высо́ка та своѧ̀ рѹ́ка̀ и҆зве́де ги ѿ не́и.

18 И҆ до четы́ридесать годи́ны ги прехрани́ въ пѹсты́ня та.

19 И҆ като и҆стреби́ се́дмь наро́ды въ земла̀ та Хана́анска, раздѣ́ли и҆́мъ со жре́бїй земла̀ та ни́хна.

20 И҆ по това̀ по́слѣ, дава̀ и҆́мъ ѻ҆́колѡ четыристо́тинъ и҆ пе́десѐ годи́ны сѹдїи̇ до проро́ка Самѹи́ла.

21 И҆ по́слѣ проси́ха ца́рь: и҆ да́де и҆́мъ Бг҃ъ Саѹ́ла сы́на Кїе́ова, мѹ́жа ѿ колѣ́но то

Венїаміново, (кóйто царꙋвà) четы́ридесѧть годи́ны.

22 И като ѝзвадѝ нéго, поставѝ ѝмъ Давїда за цáрь, за когóто свидѣтелствовà ѝ рéче: намери́хъ Давїда сы́на 'Іессéева человѣ́ка по моѐ то сѫрдце, кóйто ще да сотвóри си́чка та моà вóлѧ.

23 Ѿ нéгово то сѣ́ме Бг҃ъ спорéдъ ѡ҆бѣщáнїе то си воздвигнà рóдꙋ 'Ісрáилтескомꙋ спаси́телѧ 'Іисꙋ́са.

24 И 'Іѡáннъ проповѣдà, пò на прéдъ ѿ нéгово то дохóждане, крещéнїе на-покаѧ́нїе то на си́чки те лю́дїе 'Ісрáилеви.

25 И като свѫршꙋваше 'Іѡáннъ своѐ то слꙋжéнїе, говóреше: когò ме мы́слите да сáмь: не сáмь ѧ҆зъ ѻ҆́ный, но є҆́то ѝде по мéне (дрꙋгъ), комꙋ́то не сáмь достóинъ да развѫ́ржемъ ремѝкатъ на-ѡ҆бꙋ́ща та мꙋ.

26 Мꙋ́жїе брáтїе, сы́нове народѫтъ Ѧвраáмовъ, ѝ кóйто помеждꙋ вáсъ се боѧ́тъ Бг҃а, вáмъ се прати́ слóво то натовà спасéнїе.

27 Защóто ѻ҆́нїа кóйто живѣ́ѧтъ во 'Іерꙋсалѝмъ, ѝ начáлницы те тѣ́хни не познáха го, ѝ като го ѡ҆сꙋдѝха, ѝсполнѝха словесà та прорóчески кóйто се четáтъ сéкоѧ сꙋббѡ́та.

28 И ѧ҆́ко ѝ да не найдóха въ нéго ни є҆́днà винà достóйна за смéрть, молѝха Пїлáта да го оу҆бїе.

29 И като свѫршѝха си́чко то щото вéше пи́сано за нéго, свалѝха го ѿ дѫрвò то, ѝ тꙋрѝха го въ грóбатъ.

30 Но Бг҃ъ го воскресѝ ѿ мéртвы те.

31 Кóйто се ѧ҆влáваше чрéзъ мнóгѡ днѝ на ѻ҆́нїа кóйто возлѧ́зоха заéднѡ съ нéго ѿ Галїлéа во 'Іерꙋсалѝмъ, ѝ кóйто са свидѣ́тели нéгови предъ нарóдатъ.

32 И нїе ви благовѣ́ствꙋваме ѡ҆бѣщáнїе то коéто є҆́ было дáдено на ѻ҆́тцѝ те (нáши), защóто Бг҃ъ го ѝсполнѝ на нáсъ кóйто сме чáда тѣ́хни, понéже воскресѝ 'Іисꙋ́са:

33 Каквóто є҆́ пи́сано ѝ во втóрыатъ Ѱалóмъ: сы́нъ мóй си ты̀, ѧ҆зъ днéсь те родѝхъ.

34 А҆ защò го воскресѝ ѿ мéртвы те такà, щото не щѐ вече да се вѫрне во ѝстлѣ́нїе, такà є҆́ рéклъ за товà: защò ще да ѝспóлнимъ вѣ́рнѡ вáмъ свѧщéнни те ѡ҆бѣщáнїѧ, кóйто самь ѡ҆бѣщáлъ на Давїда.

35 Затовà ѝ въ дрꙋгъ Ѱалóмъ говóри: не щéшъ да допꙋ́стишъ да ви́ди преподóбныо твóй ѝстлѣ́нїе.

36 Защóто Давїдъ като послꙋжѝ на Бóжїе то ѝзволéнїе во своѐ то врéме, преставѝсе, ѝ положѝсе при ѻ҆́тцѝ те си, ѝ видѐ ѝстлѣ́нїе:

37 Но ѻ҆́ный когóто Бг҃ъ воскресѝ, не видѐ ѝстлѣ́нїе.

38 Знáйте прóчее, мꙋ́жїе

братїе, защо̀ чрезъ него се проповѣдва бамъ прощенїе грѣхѡвъ.

39 И ѿ сички те ѻны̀а, ѿ който не могохте чрезъ закѡнатъ Мѡѷсѣовъ да се ѿправдате, секой който вѣрва въ него, ѿправдавасе чрезъ него.

40 Вардетесе прочее да не дойде на васъ ѻновà щото є̀ речено въ пророцы те:

41 Виждьте, немаралївїи, и почудетесе, и стресиетесе: защото ѧ̀зъ работимъ (є̀днà) работа въ ваши те днѝ, такава работа кѡто не бы̀хте повѣровали, ѧ̀ко бы̀ ви нѣкой казувалъ.

42 И като ѝзлазеха ѻнѝ ѿ собрище то Ѩудейско, молеха ги ѧ̀зычницы те да ѝмъ приказатъ пакъ ты̀а (ѝсты те) думы въ друга та сѹбѿта.

43 И като се разидѐ собро, мнозина ѿ Ѩудеи те, и ѿ благочестивы те пришелцы послѣдоваха по Паѵла и по Варнава: който като приказуваха съ нихъ, предумуваха ги да стоатъ цвѫрстѡ въ Бжїа та благодать.

44 А въ слѣдующа та сѹбѿта собрасе токо речѝ сичкїо градъ да слушатъ слово то Бжїе.

45 А Ѩудеи те като видеха народы те, ѝспѫлнихасе со завистъ, и говореха на среща на-Паѵловы те думы, и сопротивлаваха и хулаха.

46 Тогава Паѵлъ и Варнава рекоха дерзновенно: вамъ бѣше прилично да се проповѣда пѐрво слово то Бжїе: но понѐже го ѿфѫрлате, и сами себе правите недостойны за вѣчныатъ животъ, є̀то (нїе се) ѿбрѫщаме въ ѧ̀зычницы те.

47 Защото такà ни є̀ заповѣдалъ Гдь, който говори: тврихъ те да си свѣтъ на ѧ̀зычницы те, за да бѫдешъ на спасенїе дори до послѣднїа край на-землà та.

48 А ѧ̀зычницы те като чуха тїа словесà, радоваха се, и прославлаваха слово то Господне, и повѣроваха който бѣха ѿпредѣлени за вѣчныатъ животъ.

49 И пронесешесе слово то Господне по сичка та ѻна̀а страна̀.

50 Но Ѩудеи те подстихa благоговѣйны те жены̀, и почтенны те, и старѣйшины те градски, и вдигнаха гонѐнїе на вѫжъ Паѵла и Варнава, и ѝзгнаха ги ѿ свои̇ те сѹноры.

51 А ѻнѝ като ѿтресоха прахъ та̀ ѿ нозѐ те си на нихъ, ѿидоха во Ѩконїа.

52 А ѹченицы те се ѝспѫлноваха съ радость и съ Дха стаго.

Веніаміново, (кóйто царꙋвà) четы́ридесѧть годи́ны.

22 И като и҆зваді́ нéго, поставѝ и҆́мъ Давíда за ца́рь, за когóто свидѣтелствовà и҆ рéче: намери́хъ Давíда сы́на 'Іессéева человѣ́ка по моѐ то сѫрдце, кóйто ще да сотвóри си́чка та моѧ̀ вóлѧ.

23 Ѿ нéгово то сѣ́ме Бг҃ъ спорéдъ ѡ҆бѣща́ніе то си воздвигнà рóдꙋ 'Ісра́илтескомꙋ спаси́телѧ 'Іисꙋ́са.

24 И 'Іѡа́ннъ проповѣдà, пò на прéдъ ѿ нéгово то дохóжданіе, крещéніе на-покаѧ́ніе то на си́чки те лю́діе 'Ісра́илеви.

25 И като свѫршꙋваше 'Іѡа́ннъ своѐ то слꙋжéніе, говóреше: когò ме мы́слите да са́мь: не са́мь а҆́зъ ѻ҆́ный, но є҆́то и҆́де по мéне (дрꙋгъ), комꙋ́то не са́мь достóинъ да развѫ́ржемъ реми́катъ на-ѡ҆бꙋ́ща та мꙋ.

26 Мꙋ́жіе бра́тіе, сы́нове народѫ́тъ Авраа́мовъ, и҆ кóйто помеждꙋ ва́съ се боѧ́тъ Бг҃а, ва́мъ се прати́ слóво то натовà спасéніе.

27 Защóто ѻ҆́нїѧ кóйто живѣ́ѧтъ во 'Іерꙋсали́мъ, и҆ начáлницы те тѣ́хни не познáха го, и҆ като го ѡ҆сꙋди́ха, и҆споѧни́ха словесà та прорóчески кóйто се четáтъ сѣ́коѧ сꙋббѡ́та.

28 И а҆́ко и҆ да не найдóха въ нéго ни є҆́днà винà достóйна за смéрть, моли́ха Пїла́та да го оу҆бі́е.

29 И като свѫрши́ха си́чко то щото вéше пи́сано за нéго, свали́ха го ѿ дѫрвò то, и҆ тꙋри́ха го въ грóбатъ.

30 Но Бг҃ъ го воскресѝ ѿ мéртвы те.

31 Кóйто се ꙗвлáваше чрéзъ мнóгѡ днѝ на ѻ҆́нїѧ кóйто возлáзоха заéднѡ съ нéго ѿ Галїлéа во 'Іерꙋсали́мъ, и҆ кóйто са свидѣ́тели нéгови предъ нарóдатъ.

32 И нїе ви благовѣ́ствꙋваме ѡ҆бѣща́ніе то коéто є҆́ было̀ дáдено на ѻ҆́тцы̀ те (нáши), защóто Бг҃ъ го и҆сполни́ на нáсъ кóйто сме чáда тѣ́хни, понéже воскресѝ 'Іисꙋ́са:

33 Каквóто є҆́ пи́сано и҆ во втóрыатъ Ѱалóмъ: сы́нъ мóй си ты̀, а҆́зъ днéсь те роди́хъ.

34 А҆ защò го воскресѝ ѿ мéртвы те такà, щото не щѐ вече да се вѫрне во и҆стлѣ́ніе, такà є҆́ рéкалъ за товà; защò ще да и҆спóлнимъ вѣ́рнѡ ва́мъ свѧщéнни те ѡ҆бѣща́нїѧ, кóйто самь ѡ҆бѣща́лъ на Давíда.

35 Затовà и҆ въ дрꙋгъ Ѱалóмъ говóри: не щéшъ да допꙋ́стишъ да ви́ди преподóбныѥ твóй и҆стлѣ́ніе.

36 Защóто Давíдъ като послꙋжѝ на Бóжіе то и҆зволéніе во своѐ то врéме, преставѝсе, и҆ положѝсе при ѻ҆́тцы̀ те си, и҆ видѐ и҆стлѣ́ніе:

37 Но ѻ҆́ный когóто Бг҃ъ воскресѝ, не видѐ и҆стлѣ́ніе.

38 Зна́йте прóчее, мꙋ́жіе

братіе, защо̀ чрезъ него се проповѣдва вамъ прощеніе грѣхѡвъ.

39 И ѿ сички те ѻныа, ѿ който не могохте чрезъ закѡнатъ Мѡѷсеовъ да се ѡправдате, секой който вѣрва въ него, ѡправдавасе чрезъ него.

40 Вардетесе прочее да не дойде на васъ ѻновà щото є̀ речено въ пророцы те:

41 Виждьте, немарливіи, и почудетесе, и стресиетесе: защото азъ работимъ (є̀дна) работа въ ваши те дни, такава работа кѡто не быхте повѣровали, ако бы ви нѣкой казувалъ.

42 И като излазеха ѻни ѿ собрище то Іудейско, молеха ги ѧзычницы те да имъ приказатъ пакъ тыа (исты те) думы въ дрѹга та сѹбѡта.

43 И като се разидѐ собро, мнозина ѿ Іудеи те, и ѿ благочестивы те пришелцы послѣдоваха по Павла и по Варнава: който като приказуваха съ нихъ, предумуваха ги да стоатъ цвѫрстѡ въ Бжіа та благодать.

44 А въ слѣдующа та сѹбѡта собрасе токо речи сичкіо градъ да слушатъ слово то Бжіе.

45 А Іудеи те като видеха народы те, исплнихасе со завистъ, и говореха на среща на-Павловы те думы, и сопротивлаваха се и хулаха.

46 Тогава Павлъ и Варнава рекоха дерзновенно: вамъ беше прилично да се проповѣда перво слово то Бжіе: но понеже го ѿфѫрлате, и сами себе правите недостойны за вѣчныатъ животъ, є̀то (ніе се) ѡбрѫщаме въ ѧзычницы те.

47 Защото такà ни є̀ заповѣдалъ Гдь, който говори: тврихъ те да си свѣтъ на ѧзычницы те, за да бждешъ на спасеніе дори до послѣдніа край на-земла та.

48 А ѧзычницы те като чуха тіа словесà, радобахасе, и прославлаваха слово то Господне, и повѣроваха който беха ѡпредѣлени за вѣчныатъ животъ.

49 И пронесешесе слово то Господне по сичка та ѻнàа страна.

50 Но Іудеи те подстиха благоговѣйны те жены, и почтенны те, и старѣйшины те градски, и вдигнаха гоненіе на вѫжъ Павла и Варнава, и изгнаха ги ѿ свои те сѹноры.

51 А ѻни като ѿтресоха прахъ та ѿ нозѐ те си на нихъ, ѿидоха во Іконіа.

52 А ѹченицы те се исплѣновахa съ радость и съ Дха стаго.

ГЛАВА ДІ.

И КАТО стигнáха во 'Іконіа, влѣзоха зáеднѡ и двáма та въ собóрище то 'Іудéйско, и говорúха такà, щото мнóгое мнóжество 'Іудéи и Ѥллини повѣровáха.

2 А кóйто 'Іудéи не повѣровáха, подвстúха на злò дѹшѣ те на-ѧзы́чницы те на вражъ брáтїа та.

3 Онѝ прóчее довóлно врéме преседéха тáмѡ, и дерзновéннѡ проповѣдаха (съ помощь тà Бжїа), кóйто подтвержда́ваше слóво то на-своà та благодáть, понéже прáвеше чѹдесà и знáменїа чрезъ ржцѣ те апóстолски.

4 А нарóдо грáдскїй раздѣлúсе на двѣ (страны̀): и єднѝ оу́бѡ бéха съ 'Іудéи те, а дрѹ́ги съ апóстолы те.

5 И когáто се повдигнáха ѧзы́чницы те и 'Іудéи те со свои те начáлницы на апóстолы те да ги ѡбезчéстатъ и да ги побíатъ съ кáменѣ,

6 Онѝ, понéже разѹмѣха говà, прибѣгнáха въ Лѹкаóнски те грáдове, (сúрѣчь) въ Лѹ́стра и въ Дéрвїа, и во Ѳколны те:

7 И тáмѡ благовѣствѹваха.

8 И нѣкой человѣкъ въ Лѹ́стра нéмощенъ съ нозѣ те седéше, понéже бéше хрóмъ ѿ рождéнїе то си, и нúкога не хóдеше.

9 Тóй слѹшаше Пáвла като говóреше: а Пáвелъ като поглѣднà на нéго, и видѣ защò ѝма вѣ́ра да полѹчи исцѣлéнїе,

10 Рéче съ голéмъ глáсъ: (тéбе говóримъ съ ѝме то на-'Іисѹ́са Хрїстà) станѝ на нозѣ те си прáвъ: и тóа чáсъ скочѝ, и хóдеше.

11 А нарóдо като видѣ товà (чѹдо) щото направѝ Пáвелъ, фанáха да вы́катъ съ голéмъ глáсъ по Лѹкаóнски ѧзы́къ, и говóреха: бóгове те се претворúха въ человѣцы, и слѣзоха кодъ нáсъ.

12 И нарúчаха Варнáва Дїа, а Пáвла Ѥрмїа: понéже тóй бéше начáлникъ на слóво то.

13 А жрéцо на-Дїовыа їдѡлъ, на-когѡ́то кáпище то бéше предъ градѫтъ ѝмъ, привéде ѭнцы̀, и (донéсе) вѣнцы̀ предъ братà та на-кáпище то, зáеднѡ съ нарóдатъ, и ѝскаше да ѝмъ принесѐ жéртва.

14 А апóстоли те Варнáва и Пáвелъ като чѹ́ха, раздрáха си дрéхи те, и вскочúха (вѫтре) въ нарóдатъ, и вы́кахa,

15 И говóреха: ѿ мѹ́жїе, защò прáвите товà; и нїе сме подобностра́стни вáмъ человѣцы, и проповѣдѹваме ви да се ѡбѫрнете ѿ ты̀а лѫжлúвы (рáботы) къ Бга живáго, кóйто є сотворúлъ небò то и землà та, и сúчко то щото є въ нúхъ:

16 Кóйто въ преминáли те рóдове ѿставúлъ бéше сúчки те ѩзы́чницы да хóдатъ по свой те пѫтища:
17 Ѧко ѝ да не престанѝ да свидѣтелствꙋва за сéбе, понéже ни прáви добрò, ѝ прáща ни ѿ небò то дѫждове ѝ времена̀ плодорóдни, ѝ ѝспѫлнꙋва съ ѩстїе ѝ съ весéлїе сердца̀ та нáши.
18 И съ тїа дꙋмы ѥдва̀ предꙋмáха нарóдатъ да ѝмъ не кóлатъ жéртва: (но да си ѝде сéкой оу̀ домà си, ѝ като седéха тáмѡ ѝ оучеха),
19 Дойдóха нѣкои ѿ Антїохїа ѝ ѿ 'Іконїа 'Іудéи, (ѝ като проповѣдовахa ѻнѝ дерзновéннѡ, тїа нагласúха нарóдатъ да се ѡстáватъ ѿ нúхъ, ѝ говóреха, защò ѻнѝ нúщо не кáзꙋватъ прáвѡ, но се лѫжатъ) ѝ подꙋстúха нарóдатъ щото съ кáменѣ побúха Пáвла ѝ ѝзвлéкоха (го) вѫнъ ѿ градѫтъ, защóто мы́слѣха че ѥ оумрéлъ.
20 Но като се собрáха ѻколѡ нéгѡ оученицы те, станà ѝ влѣзе въ градѫтъ; ѝ на дрꙋгїатъ дéнь ѝзлѣзе зáеднѡ съ Варнáва (ѝ ѿидóха) въ Дéрвїа.
21 И като проповѣдáха ѹвáггелїе то на тóа грáдъ, ѝ придобúха мнóго оученицы, вѫрнáхасе въ Лúстра ѝ 'Іконїа ѝ Антїохїа:
22 И оутвержда́ваха дꙋшы̀ те на-оученицы те, ѝ совѣтоваха ги да стоáтъ (цвржсти) во вѣра та, ѝ (поꙋчáваха ги) защóто съ мнóго скóрби трéбꙋва да влѣзнеме въ цáрство то Бжїе.
23 И като ѝмъ рꙋкоположúха свѧщéнницы на сéкоѧ цéрква, ѝ помолúхасе Бгꙋ съ пóстъ, предáдоха ги на Гóспода, въ когóто повѣровáха.
24 И като пройдóха Пїсїдїа, дойдóха въ Памфѵлїа:
25 И като проповѣдáха слóво (Господне) въ Пергїа, слѣзоха во Ѧтталїа.
26 И ѿ тáмѡ ѿплывáха во Антїохїа, ѿ гдѣто бéха прáтени съ Бжїа та благодáть на дѣло то, коéто ѝ свѫршúха.
27 И като ѿидóха тáмѡ ѝ собрáха цéрква та, казáха каквò направѝ Бгъ чрезъ нúхъ, ѝ защóто ѿворѝ ѝ на ѩзы́чницы те вратà та на вѣра та.
28 И седéха тáмѡ мнóго врéме съ оученицы те.

ГЛАВА ѲІ.

Ѝ НѢКОИ който бéха слѣзли ѿ 'Іудéа, оучеха брáтїа та, ѝ говóреха: защò ѧко се не ѡбрѣжете по ѻбы́чаю Мѡѵсéовꙋ, не мóжете да се спасéте.
2 И понéже бы́дѐ мнóго препирáнїе ѝ разногласїе по междꙋ нúхъ ѝ по междꙋ Пáвла ѝ Варнáва, ѡпрѣдѣлúха, да возлѣзатъ Пáвлъ ѝ Варнáва ѝ дрꙋги нѣкои ѿ нúхъ

во 'Іерꙋсалимъ кодъ апостоли те и старѣйшины те за това пытаніе.

3 Они прочее като быдоха испратени ѿ церква та, заминаха презъ Фінікія и Самарія, и казꙋваха какво се ѡбрѫщаха ѧзычницы те (во вѣра та Христіанска): и съ това правеха голема радость на сички те братіа.

4 И като стигнаха во 'Іерꙋсалимъ, прія ги церква та и апостоли те и старѣйшины те, а они казаха какви чꙋдеса сотвори Бг҃ъ чрезъ нихъ, (и какво ѡтвори на ѧзычницы те врата та на-вѣра та.

5 Но станаха нѣкои ѿ Фарісейска та ѥресь, който повѣроваха, и говореха: защо требꙋва да ѡбрѣзꙋваме ѧзычницы те който повѣрꙋватъ, и да имъ заръчаме да вардатъ закона Мѡѷсеовъ.

6 И собраха се апостоли те и старѣйшины те да разсꙋдатъ за тая вещь.

7 И като быде големо разсꙋжденіе, стана Петръ, и рече имъ: мꙋжіе братіе, вие знаете, защо ѿ много време вече Бг҃ъ избра изъ помеждꙋ насъ (мене), да чꙋатъ ѿ мои те оуста ѧзычницы те слово то Ѥваггелско, и да повѣроватъ.

8 И Бг҃ъ, който знае сердца та человѣчески, даде имъ своѐ то свидѣтелство, понеже имъ даровà ст҃аго Дх҃а, каквото и намъ:

9 И не раздѣли никое различіе междꙋ насъ и нихъ, понеже имъ ѡчисти сердца та съ вѣра та.

10 Сега прочее защо искꙋшавате Бг҃а, и искате да тꙋрите на шіи те на-оученицы те єдинъ ѧрем, когото нито ѻтцы те наши, нито ніе не можехме да понесеме;

11 Но ніе вѣрꙋваме защо съ благодать та на-Гд҃а нашегѡ 'Іисꙋса Хр҃та ще да се спасеме, каквото и они.

12 Тогава сичкіо соборъ мълкна, и саꙋшаха Варнава и Павла който казꙋваха какви знаменія и чꙋдеса сотвори Бг҃ъ чрезъ нихъ въ ѧзычницы те.

13 И като мълкнаха они, ѿговори 'Іакѡвъ, и рече: мꙋжіе братіе, послꙋшайте мене.

14 Сѷмеѡнъ изави какви Бг҃ъ перви пъть є благоволилъ да избере народъ ѿ ѧзычницы те во своѐ то име:

15 И съ това (слово Сѷмеѡново) согласꙋватъ и словеса та пророчески, каквото писꙋва:

16 После ще да се върнемъ, и ще да сградимъ скинія та Давідова паднала та: и разваленото то нейно ще да подновимъ, и ще да а исправимъ:

17 Като да потрасатъ и дрꙋги те человѣцы Гд҃а, и сички те ѧзыцы въ който ще

се проповѣда йме то моѐ: такà говори Гдь кóйто прáви сѝчко то товà.

18 Знáеми са на Бга ѿ вѣка сѝчки те дѣлà нѣгови.

19 Затовà áзъ намѣрѣвамъ благослóвно да не досáждаме на ѻнія, кóйто се ѿбрѫщатъ ѿ ѩзы́чницы те къ Бгѹ.

20 Но тóкмѡ да йм пѝшеме да се вáрдатъ ѿ ѿсквернѣны те (жѣртвы) ѩдѡлски, и ѿ блѧдъ, и ѿ оудáвено, и ѿ кржвь, (и ѻновà щото не ѥ нѝмъ дрáго, да го не чѝнатъ дрѹгимѹ).

21 Защóто Мѡѵсѣй йма ѿ стáро врѣме по сѝчки те грáдове мѹ́жы кóйто го проповѣдѹватъ, понѣ́же се прочѝта сѣкоя сѹбѹ́та въ соборища та.

22 Тогáва áпостоли те и старѣйшины те со сѝчка та цѣ́рква намѣ́риха благослóвно да ѩзберáтъ мѹ́жы помеждѹ́ си, и да ги прáтатъ во Антїохія заѣдно съ Пáвла и съ Барнáва, (и ѩзбрáха) Ѩ́да кóйто се нарѝчеше Варсáва, и Сїла, кóйто бѣ́ха знаменѝти по междѹ́ брáтїа та.

23 И написáха (та пратѝха) чрезъ нѝхни те ржцѣ́ слѣдѹющи те словесà: áпостоли те и старѣйшины те и брáтїа та, на ѻнія брáтїа кóйто живѣ́атъ во Антїохія и въ Сѵрія и въ Кїлїкія, и ѿбѫрнáли се ѿ ѩзы́чницы те, желáеме да се рáдѹватъ (ѿ Гдѣ).

24 Понѣ́же чѹ́хме защò нѣ́кои като ѩзлѣ́зоха ѿ нáсъ дойдóха (тáмѡ), и смѹтѝха вы со словесà, и развращáватъ вáши те дѹ́мы, понѣ́же ви говóратъ че трѣ́бѹва да се ѿбрѣзѹ́вате, и да вáрдите закóнатъ (Мѡѵсѣ́овъ), на кóйто нѝе не смѣ̀ зарачáли (товà нѣ́що):

25 Видѣ́нисе благослóвно като се собрáхме ѥдинодѹ́шнѡ, да ѩзбѣ́реме нѣ́кои мѹ́жы и да прáтиме кодъ вáсъ заѣднѡ съ возлю́бленны те нáши (брáтїа) Барнáва и Пáвла.

26 Сѝрѣчь съ человѣ́цы, кóйто са предáли дѹ́шы те си за йме то на-Гдà нáшегѡ Ѩ́исѹ́са Хрта̀.

27 Прáщаме прóчее Ѩ́да и Сїла, кóйто ще да ви кáжатъ и ѩзъ оу́стъ тїа ѩсти те словесà.

28 Защóто се видѐ благослóвно и на ст҃аго Дх҃а, и нáмъ, да ви не натовáриме нѝщо по̀ мнóгѡ тегота̀, ѿсвѣ́нь тїа (рáботы) кóйто са потрѣ́бны: (сѝрѣчь,)

29 Да се вáрдите ѿ ѻновà щото се принóси въ жѣ́ртва на ѩдѡли те, и ѿ кржвь, и ѿ оудáвено, и ѿ блѧдъ: (и ѻновà щото не ѥ вáмъ дрáго, да го не стрѹ́вате дрѹ́гимѹ); ѿ кóйто áко се вáрдите, добрѐ ще да стóрите: здрáвствѹйте.

30 Ѡнѝ прóчее като ѣдóха прáтени, дойдóха во Антїохія: и като собрáха нарóдатъ, дáдоха писмò то.

31 И Ѡнѝ като го прочѣ́тоха, возрадова́хасе за оутѣшѐнїе то.
32 И Ї́ꙋда и̂ Сїла, понѐже бѣ́ха и̂ ѻ̂нѝ проро́цы, съ мно́го дꙋ́мы оутѣ́шителны поꙋчи́ха бра́тїѧ та, и̂ оутвердѝха ги.
33 И̂ като поседѣ́ха та́мѡ ма́ло вре́ме, и̂спроводѝха ги бра́тїѧ та со здра́вѣ кодъ а̂по́столи те.
34 Но Сїла намерѝ благосло́вно да ѡ̂ста́не та́мъ, (а Ї́ꙋда се вѫрна̀ са́мъ во Ї́ерꙋсалѝмъ).
35 И Па́велъ и̂ Варна́ва живѣ́ха во Ѧнтїохі́а, и̂ оучеха и̂ благовѣ́ствꙋваха сло́во то Госпо́дне, за́еднѡ съ мнозѝна дрꙋ́ги.
36 И̂ по нѣ́колко днѝ ре́че Па́велъ на Варна́ва: да се вѫрнеме да посѣ́тиме бра́тїѧ та на́ши по си́чки те гра́дове, въ кои́то проповѣ́дахме сло́во то Госпо́дне, (за да ви́диме) каквѡ̀ живе́ѧтъ.
37 И Варна́ва поискà да зе́ме съ се́бе Ї́ѡа́нна, ко́йто се нарѝчаше Ма́рко.
38 Но Па́велъ гово́реше, не тре́бꙋва да зе́мене съ се́бе си ѻ̂ного́ва, ко́йто се ѿдѣлѝ ѿ на́съ ѿ Памфꙋ́лїа, и̂ не дойдѐ съ на́съ на слꙋ́жба та, на ко́то бе́хме пра́тени.
39 Стана̀ про́чее помежду́ ни́хъ прѣ́нїе, що́то се раздѣлѝха є̂ди́нъ ѿ дрꙋ́гиго: и̂ Варна́ва оу̂бѡ земà Ма́рка и̂ ѿплывà въ Ку́пръ:
40 И Па́велъ и̂зкра̀ Сїла и̂ пойдѐ, като го преда́доха бра́тїѧ та на Бж҃їѧ та благода́ть.
41 И прохо́деше Сꙋ́рїа и̂ Кїлїкі́а, и̂ оутвержда́ваше це́рквы те.

ГЛАВА SI.

И̂ ДОЙДѢ̀ въ Де́рвїа и̂ въ Лꙋ́стра: и̂ бѣ́ше та́мѡ нѣ́кой оучени́къ, и̂ме то мꙋ Тїмоѳе́й, сы́нъ на-нѣ́коѧ женà Ѥвре́йска коа́то бѣ́ше повѣрова́ла, а̂ ба̑щà мꙋ бѣ́ше Ѥ̂ллинъ:
2 То́а оучени́къ бѣ́ше свидѣтелствованъ (за до́бръ) ѿ бра́тїѧ та кои́то бѣ́ха въ Лꙋ́стра и̂ во Ї́конїа.
3 И поискà Па́велъ да и̂де то́й съ не́го: и̂ земà та го ѡ̂брѣзà заради̂ Ї́ѹде́и те кои́то се наме́рꙋваха по ѻ̂нїѧ мѣ́стà: за̑що́то зна́еха си́чки те че ба̑щà мꙋ бѣ́ше Ѥ̂ллинъ.
4 И като замѝнꙋваха презъ градовѐ те, преда́ваше и̂мъ да ва́рдатъ ѻ̂нїа оузаконе́нїа, що́то се ѡ̂предѣлѝха ѿ а̂по́столи те и̂ ѿ старѣ́йшины те кои́то бѣ́ха во Ї́ерꙋсалѝмъ.
5 Це́рквы те про́чее оутвержда́ваха се въ вѣ́ра та, и̂ ка́та де́нь се оумножа́ваха въ число̀ то.
6 И като пройдо́ха презъ Фрꙋ́гїа и̂ презъ Галатї́йска та страна̀, возбранѝ и̂мъ Дꙋ́хъ ст҃ы́й да проповѣ́дꙋватъ сло́во то въ А̂сїа.

7 Ѧ като дойдо́ха въ Мѵсі́а, покꙋша́ваха́се да йдатъ въ Виѳѵні́а: но не ѿставѝ ги (ст҃ый) Дх҃ъ.

8 И като замина́ха Мѵсі́а, слѣ́зоха въ Трѡа́да.

9 И презъ нощь та̀ се ѧ҆вѝ видѣ́нїе на Па́ѵла: (си́рѣчь) нѣ́кой человѣ́къ Македо́нѧнинъ застана̀ предъ не́гѡ, и҆ мо́лешемꙋ́се, и҆ гово́реше: заминѝ въ Македо́нїа, и҆ помогнѝ на́мъ.

10 И като видѐ (Па́ѵелъ) видѣ́нїе то, ѧ҆́бїе поиска́хме да йдеме въ Македо́нїа, поне́же разꙋмѣ́хме ѿ това̀, защѡ̀ ны вы́ка Гдⷭ҇ь да и҆́мъ благовѣ́стиме.

11 Като се ѿве́зохме про́чее ѿ Трѡа́да, дойдо́хме пра́во въ Самоѳра́къ, а҆ въ дрꙋ́гїатъ де́нь въ Неапо́ль:

12 Ѧ҆ ѿ та́мѡ въ Фїлі́ппы, кои́то є҆ пе́рвый гра́дъ на та́ѧ часть Македо́нска, и҆ Ри́мска Колѡ́нїа, и҆ преседе́хме нѣ́колко днѝ въ то́ѧ градъ.

13 И въ де́нь сꙋббѡ́тенъ и҆злѣ́зохме вѫнъ и҆зъ градѫ̀ при є҆дна̀ рѣ́ка̀, гдѣ́то бе́ше ѻ҆бы́чай да се мо́латъ, и҆ като седна́хме разговарахмесе съ жены̀ те кои́то се бе́ха собра́ли та́мѡ.

14 И є҆дна̀ жена̀ ѿ градъ Ѳѵатї́рскїй, и҆́ме то и҆ Лѵдї́а, коа́то прода́ваше порфѵ́ра, и҆ почи́таше Бо́га, слꙋ́шаше: на коа́то Гдⷭ҇ь ѿворѝ сѫ́рдцѐ то да внима́е на ѻ҆нї́а словеса̀ кои́то гово́реше Па́ѵелъ.

15 И като се кржстѝ тїѧ̀, и҆ дома́шни те и҆, мо́леше ны, и҆ гово́реше: а҆́ко ме позна́вате че самь вѣ́рна на Гдⷭ҇а, влѣ́зте въ кѫ́ща та ми, и҆ живе́йте: и҆ принꙋдѝ ны.

16 И слꙋчи́се като ѿи́вахме на моли́тва, срѣ́тна̀ ны є҆дна̀ слꙋги́на, коа́то и҆́маше дꙋ́хъ пытли́въ и҆ мно́го печа́лка̀ придоби́ваше на свои́ те господа́ре, като прори́чаше.

17 Тїѧ̀ пойдѐ слѣ́дъ Па́ѵла и҆ слѣ́дъ на́съ, и҆ вы́каше, и҆ гово́реше: тїѧ̀ человѣ́цы са слꙋгѝ на-Бг҃а вы́шнѧгѡ, кои́то проповѣ́дꙋватъ на́мъ пѫ́ть на спасе́нїе то.

18 И това̀ пра́веше мно́го днѝ: и҆ поне́же се досадѝ на Па́ѵла, ѡ҆бѫрна́се и҆ ре́че на дꙋ́хатъ: заповѣ́дꙋвамъ ти съ и҆́ме то Ї҆и҃сꙋ҇ Хр҃то́во, и҆злѣ́зни и҆зъ не́ѧ: и҆ то́ѧ часъ и҆злѣ́зе.

19 И като виде́ха господа́ре те и҆ че се загꙋбѝ наде́жда та на-печа́лба̀ та и҆́мъ, фана́ха Па́ѵла и҆ Сі́ла, и҆ завле́коха ги на торжи́ще то кодъ кна́зове те.

20 И като ги представи́ха пре́дъ воево́ды те, ре́коха: тїѧ̀ человѣ́цы возꙋмꙋ́ватъ на́шїатъ градъ, поне́же са Ї҆ꙋде́и:

21 И проповѣ́дꙋватъ ни ѻ҆бы́чаи, кои́то не є҆ допꙋще́но на́мъ нито да ги прїе́маме,

нито да ги стрѹваме, понѣже сме Римлане.

22 И стѣчеше сичкїо народъ на вражъ нихъ, и воеводы те като имъ содраха дрѣхи те, заповѣдаха да ги бїатъ съ тоаги.

23 И като ги биха мнѡгѡ, тврихa ги въ темница та, и зарачаха на темничныатъ стражъ да ги варди цержстѡ.

24 Който като земà такава заповѣдь, тврѝ ги въ найвѫтрешна та темница, и стиснà имъ нозѣ те въ клада.

25 И въ полѹнощь Павелъ и Сїла молехасе и славеха Бга: и слѹшаха ги вѫрзани те въ темница та.

26 И внезапѹ бѹдѣ голѣмо землетрасенїе, що то се поклати ѡснованїе то темнично: и тоа часъ се ѿвориха сички те враты, и развѫрзахасе вржзàта на сички те.

27 И темничныо стражъ като се собѹди, и видѣ ѿворены враты те темничны, извадѝ ножатъ, и искаше да се оубїе понѣже мыслеше че са повѣгнали затворени те.

28 Но Павелъ извыкà съ голѣмъ гласъ, и рече: не дѣй стрѹва никое зло на себе си: защото сме тѹка сички те.

29 И поискà свѣщы и вскочѝ вѫтре, и съ трепѣранїе припаднà къ нозѣ те Павловы и Сїлины:

30 И извѣде ги вѫнъ, и рече: господїе, що трѣбва да правимъ да се спасемъ;

31 А они мѹ рекоха: повѣрѹвай въ Гда Іисѹса Хрта, и що да се спасешъ ты и сичкїо твой домъ.

32 И проповѣдаха мѹ слово то Господне, и на сички те който веха въ домѫтъ мѹ.

33 И земà ги въ тоа йстыатъ часъ презъ нощь тà, и измы ги ѿ раны те, и кржстисе самъ и сички те мѹ домашни кївїе.

34 И като ги вовѣде въ домѫтъ си, предложѝ имъ трапѣза, и возрадовасе со сичкїатъ си домъ, защото повѣровà въ Бга.

35 И като самнà, пратихa воеводы те и тоагоносцы те, и говореха: пѹстнѝ они человѣцы.

36 И казà темничныо стражъ тїа дѹмы на Павла: защо са пратили воеводы те да вы пѹстиме: сегà си излѣзте, и йдѣте си со здраве.

37 А Павлъ имъ рече: като ны биха предъ народатъ безъ сѹдъ, който сме Римлане, фрлихa ны въ темница та, сегà тайнѡ ли ны изводатъ; не быва (товà) такà: но да дойдатъ они самѝ и да ны извадатъ.

38 И казаха тоагоносцы те тїа дѹмы на воеводы те: а они като чѹха че са Римлане, оуплашихасе.

39 И дойдо́ха та ги оумоли́ха, и̂ като ги и̂зва́диха и̂з темни́ца та, мо́лаха ги да и̂злѣ́затъ ѿ градѫ́тъ.
40 А̂ о̂ни́ като и̂злѣ́зоха и̂з темни́ца та, ѿидо́ха въ Лѵдїина та кѫ́ща, и̂ като виде́ха бра́тїа та, оутѣши́ха ги и̂ и̂злѣ́зоха ѿ градѫ́тъ.

ГЛАВА ЗІ.

И̂ КА́ТО заминáха Амфїпо́ль и̂ Аполлѡ́нїа, дойдо́ха въ Солѹ́нъ, гдѣ́то бе́ше собо́рище І҆ѹде́йско.
2 И влѣ́зе Па́велъ по свойа́тъ си о̂бы́чай кодъ ни́хъ, и̂ три̂ сѹбо́ты (наре́дъ) се разгова́раше съ ни́хъ ѿ писа́нїа та.
3 И̂ дока́зѹваше и̂мъ и̂ и̂зясня́ваше, заѩ̀ тре́бѹваше да постра́да Хр҃то́съ, и̂ да воскре́сне ѿ ме́ртвы те, и̂ заѩ̀то то́а І҆сѹ́съ кого́то ви а҆́зъ проповѣ́дѹвамъ, є҆́сть Хр҃то́съ.
4 И нѣ́кои ѿ ни́хъ повѣрова́ха и̂ прилѣпи́хасе при Па́ула и̂ при Сі́ла, и̂ мно́гое мно́жество ѿ богопочита́телны те Ѥ҆лины, и̂ ѿ благоро́дны те жены̀ не ма́лѡ.
5 А̂ о̂ни́а І҆ѹде́є кои́то не повѣрова́ха, завиде́ха, и̂ собра́ха нѣ́колко злы̀ человѣ́цы ѿ сока́цы те, и̂ направи́ха наро́дъ (ѿ ни́хъ), и̂ пра́веха бѹ́нтъ по градѫ́тъ: и̂ като нападна́ха на І҆ассо́новыатъ до́мъ, тра́сеха Па́ула и̂ Сі́ла да ги и̂зведа́тъ къ наро́датъ.
6 И поне́же ги не найдо́ха, вла́чеха І҆ассо́на и̂ нѣ́кои ѿ бра́тїа та камто градонача́лницы те, и̂ вы́каха: заѩ̀то о̂ни́а що́то возбѹни́ха си́чка та вселе́ннаѧ, о̂ни̂ дойдо́ха и̂ тѹ́ка:
7 Кои́то прїа̀ І҆ассо́нъ: и̂ о̂ни̂ си́чки те пра́ватъ проти́внѡ на Ке́сареви те повелѣ́нїа, поне́же гово́ратъ че є҆ дрѹ́гъ ца́рь, І҆исѹ́съ.
8 И (така̀) смѹти́ха наро́датъ и̂ градонача́лницы те, кои́то слѹ́шаха тїа (дѹ́мы):
9 Но като зе́ха оудостовѣ́рѣнїе ѿ І҆ассо́на и̂ ѿ дрѹ́ги те, ѿпѹсти́ха ги.
10 А̂ бра́тїа та то́а ча́съ презъ нощь та̀ и̂спрати́ха Па́ула и̂ Сі́ла въ Бе́рїа: кои́то като стигма́ха (та́мѡ), ѿидо́ха въ собо́рище то І҆ѹде́йско.
11 И тїа (Бе́ране те) бе́ха по̀ благоро́дни ѿ о̂ни́а І҆ѹде́и кои́то живе́аха въ Солѹ́нъ: заѩ̀то прїа́ха сло́во то со си́чко то оусе́рдїе, и̂ и̂спы́товаха се́ки де́нь писа́нїа та, да ли са така̀ тїа (ра́боты).
12 Мнози́на про́чее повѣрова́ха ѿ ни́хъ, и̂ ѿ Ѥ҆лински те жены̀ почте́нны те, и̂ ѿ мѫ́жѣ то не ма́ло.
13 Но като разѹмѣ́ха Солѹ́нски те Ѥ҆вре́є заѩ̀ и̂ въ Бе́рїа се проповѣда̀ сло́во

Бжїе ѿ Пáвла, дойдóха ѝ тáмѡ, ѝ вдигáха ѝ возбѹновáха нарóдатѣ.

14 Тогáва брáтїа та незабáвнѡ ѝспратѝха Пáвла да йде къ мóрска та странà: а̂ Тїмоѳéй ѝ Сїла ѡ̂станáха тáмѡ.

15 И ѻ̂нїа щото препровóждаха Пáвла (да го вáрдатѣ по пѫтьатѣ), завéдоха го дорѝ до Аѳѝна: ѝ като зéха зáповѣдь ѿ нéгѡ за Сїла, ѝ за Тїмоѳéа, да дóйдатѣ пò скóрѡ кодѣ нéго, вѫрнáхасе назáдѣ.

16 И като ги чáкаше Пáвлѣ во Аѳѝна, ѡ̂скóрбѹваше мѹ се дѹшà та въ нéго, като глéдаше че є̂ пѫленъ градо съ ї̂дѡлы.

17 Прикáзѹваше прóчее въ соборѝще то съ 'Ѥвдéи те ѝ съ богопочитáтелни те, ѝ на пазáратѣ ката дéнь съ ѻ̂ныа който се слѹчáваха.

18 А нѣкои ѿ 'Ѥпїкѹ́ровы те ѝ Стоѝчески те фїлосóфи прикáзѹваха съ нéго: ѝ нѣкои ѿ нѝхъ говóреха: що щѐ ли да говóри тóа праздносло́вецъ; а̂ дрѹ́ги (говóреха): вѝдисе защò проповѣ́дѹва чѹ́жды бóгове: защóто ѝмъ благовѣ́ствѹваше 'Ісѹ́са ѝ воскресéнїе то.

19 И фанáха го та го завéдоха на Áреопáгъ, ѝ говóреха: мóжеме ли да разѹмѣ́еме какво̀ є̂ товà нóво ѹчéнїе, коéто проповѣ́дѹвашъ;

20 Защóто чѹ́ды нѣкои (рáботы) тѹ́рашъ въ нáши те ѹ̂ши, йскаме прóчее да разѹмѣ́еме, що щѐ да бѫдатѣ тїа рáботы:

21 (А сѝчки те Аѳѝнане, ѝ кóлкото стрáнни се намѝраха тáмѡ, въ нѝщо дрѹ́го се не ѹпражнáваха, но тóкмѡ да говóратѣ ѝлѝ да слѹ́шатѣ нѣщо нóво).

22 И застанà Пáвелъ на срéдъ Áреопáга, ѝ рéче: мѹ́жїе Аѳинéйстїи, а̂зъ вы глéдамъ защò сте въ сѝчко богобоязлѝви.

23 Защóто като замѝнѹваха ѝ ѝзглéдоваха вáши те богопочитáтелни мѣстà, намéрихъ ѝ є̂днò кáпище на коéто бéше напѝсано: на незнáемыатѣ Бг҃ъ. Тогóва Бг҃а, когóто вы́е не знáете а̂ почѝтате, а̂зъ ви го проповѣ́дѹвамъ.

24 Бг҃ъ който є̂ сотворѝлъ мѝръ ѝ сѝчки те (твáри) който са въ нéго, тóй понéже є̂ Гдь на-небò то ѝ на-землà та, не живéе въ цéрквы напрáвены ѿ рѫцѐ те человѣ́чески:

25 Нито прїѝма слѹжéнїе ѿ рѫце человѣ́чески, като да бы мѹ требѹвáло нѣщо, понéже дáва на сѝчки те живóтъ ѝ дыхáнїе ѝ сѝчко (дрѹ́го).

26 И создáлъ є̂ ѿ є̂днà крѫвь сѝчкїатѣ рóдъ человѣ́ческїй, за да живéатѣ по сѝчко то лицѐ на-землà та, ѝ ѡ̂предѣлѝлъ є̂ предѹречéнни

времена̀ та, и҆ сѹноре те на-населе́нїе то и҆мъ:
27 За да тра́сатъ Гдⷭ҇а, и҆ да бы го като съ рѫце напипа́ли и҆ нашли̇: а҆ко и҆ да не є҆ дале́че то́й ѿ се́когѡ ѿ на́съ.
28 Защо́то съ не́го живе́еме и҆ мѫрдаме, и҆ и҆мame бытїѐ: каквото́ и҆ нѣ́кои ѿ ва́ши те стїхотво́рцы са реклѝ: нїе сме ро́дъ Бж҃їй.
29 Поне́же сме про́чее ро́дъ Бж҃їй, не тре́бѹва да мы̀слиме защо̀ є҆ подо́бенъ Бг҃ъ на зла́то, и҆лѝ на сребро̀, и҆лѝ на ка́мень, и҆зрабо́тенъ съ хѹдо́жество и҆ съ хи́трость человѣ́ческа.
30 Поне́же про́чее презѝра времена̀ та на-незна́нїе то, сега̀ заповѣ́дѹва на си́чки те человѣ́цы се́каде да се пока́ятъ.
31 Защо́то є҆ ѡ҆предѣли́лъ є҆ди́нъ де́нь, въ ко́йто ще да сѹди си́чка та вселе́ннаѧ съ пра́вда, чрезъ человѣ́ка кого́то є҆ предѡпредѣли́лъ, и҆ ѹ҆вѣри́лъ си́чки те за не́го, поне́же го воскресѝ ѿ ме́ртвы те.
32 А҆ ѻ҆нѝ, като чѹ́ха воскресе́нїе на-ме́ртви те, є҆днѝ се рѹга́еха: а҆ дрѹ́ги ре́коха: дрѹ́ги пѫть ще да те чѹ́еме за товà.
33 И҆ такà Па́велъ си и҆злѣ́зе ѿ сре́дъ ни́хъ.
34 А҆ нѣ́кои мѹ́жїе прилѣпи́хасе при не́го, и҆ повѣрова́ха: междѹ́ кои́то ве́ше и҆ Дїонѹ́сїй Ареопагі́тскїй, и҆ є҆днà женà ко́ѧто се и҆менѹ́ваше Да́марь, и҆ дрѹ́ги съ ни́хъ.

ГЛАВѦ ИІ.

ПОСЛѢ по товà ѡ҆ставѝ Па́велъ А҆ѳи́на, и҆ дойдѐ въ Корі́нѳъ:
2 И поне́же намерѝ та́мѡ нѣ́кого Ѩдеа́нина, и҆ме то мѹ́ А҆кѹ́ла, ро́домъ По́нтанина, ко́йто ве́ше ско́рѡ дошелъ ѿ Ѩта́лїа, и҆ Прїскі́лла женà та мѹ́, (защо́то Клаѵдїй ве́ше заповѣда́лъ да си ѿи҆датъ си́чки те Ѩде́є ѿ Ри́мъ) ѿи҆де въ кѫ́ща та и҆мъ.
3 И поне́же и҆мах є҆дна́кво хѹдо́жество, седе́ше ѹ҆ ни́хъ, и҆ рабо́таше: защо́то хѹдо́жество то и҆мъ ве́ше да пра́ватъ шатры̀.
4 И въ се́коѧ сѹббѹ́та проповѣ́доваше на собо́рища та, и҆ предѹ́моваше Ѩде́и те и҆ Ѩ҆ллины те.
5 А҆ кога́то дойдо́ха ѿ Маке́донїа Сі́ла и҆ Тїмоѳе́й, Па́велъ се си́леше съ дѹ́хатъ да свидѣтелствѹ́ва на Ѩде́и те, защо̀ Ѩисѹ́съ є҆ Хрⷭ҇то́съ.
6 И поне́же ѻ҆нѝ мѹ́ се проти́веха и҆ хѹ́лѧха, и҆стре́се си дре́хи те, и҆ ре́че и҆мъ: кржвь тà ва́ша да бѫде на главы̀ те ви: а҆зъ самь чи́стъ (ѿ не́ѧ), ѿ тѹ́ка на та́мъ ще да и҆де́мъ въ а҆зы́чницы те.
7 И като се премѣстѝ ѿ

тамѡ, ѿиде въ кѫща та на-нѣкогѡ име то мѹ Ѵістъ, кой то почиташе Бга, и кѫща та шѹ беше близѹ при собо-рище то.

8 И Крісп, начаника на-собо рище то, повѣрова въ Гда со сичкїатъ си домъ: и мно-зина ѿ Корінѳане те като слѹшаха (Павла) вѣрѹваха и кръщаваха се.

9 И рече Гдь въ видѣнїе нощьа на Павла: не бойсе, но говори, и да не млъкнешъ:

10 Защото азъ самь съ тебе, и никой не ще да ти стори зло: понеже имамъ много людїе въ тоа градъ (кой то ще да повѣроватъ).

11 И седѣ тамѡ єдна година и шесть мѣсѧцы, и поучаваше ги слово Бжїе.

12 А когато стана Галлїѡнъ Ѧнаѵпатъ во Ахаїа, нападна-ха Ѵіздеє те єдинодѹшнѡ на Павла, и приведоха го на сѹдилище то.

13 И говореха: защо тоа человѣка предѹмѹва народатъ да почитатъ Бга (съ почита-нїе) противно на законѹ.

14 И като йскаше Павелъ да си ѿвори оустата та (да продѹма), рече Галлїѡнъ на Ѵіздеи те: ако бехте йскали сѹдъ, ѿ Ѵіздеи, за нѣкоа непра-вда, или за нѣкое зло дѣло, по правда щехъ да вы послѹ-шамъ:

15 Но понеже ваше то про-шѣнїе є за слово и за имена и за законатъ вашъ, вы-е си го оуправете самй: защото не щемъ да бждемъ сѹдїа на такива (работы).

16 И йспждй ги ѿ сѹдилище то.

17 А Ѵаллине те фанаха Сѡсѳена начаника на-собо рище то, и біеха го предъ сѹдилище то: но Галлїѡнъ ѿнюдъ не маре ше за това.

18 А Павелъ седѣ тамѡ ѿ-ще нѣколко времe, и като се простй съ братїа та, ѿплува въ Сѵрїа, (и съ него Акула и Прїскілла) като си ѡстриже глава та (по на-предъ) въ градъ Кенхреа: защото имаше такова ѡбѣщанїе.

19 И като стигна во Ѳфесъ, и тѣхъ ѡстави тамѡ: а самъ (той) влѣзе въ собрище то, и приказѹваше съ Ѵіздеи те.

20 А они го молаха да поседй оу нихъ по много време, но той не ще:

21 Но простисе съ нихъ, и рече: защо трѣбѹва непре-мѣнѡ во Іерѹсалимъ да на-правимъ праздникатъ щото йде: и пакъ,ako ще Бгъ, ще да се вѫрнемъ кодъ васъ. И ѿплува ѿ Ѳфесъ. (А Акула и Прїскілла ѡстана ха во Ѳфесъ).

22 И като слѣзе въ Кесарїа, йскачисе (во Іерѹсалимъ), и видесе съ церква та, и слѣзе во Антїохїа.

23 И като поседѣ тамѡ

нѣколко вре́ме, и҆злѣзе, и҆ замѝнꙋваше на ре́дъ по Галатѝйска та страна̀ и҆ по Фрꙋгі́а, и҆ ᲂу҆твержда́ваше си́чки те ᲂу҆ченицы.

24 И нѣ́кой І҆ꙋде́анинъ и҆́ме то мꙋ А҆поллѡ́съ, ро́домъ ѿ А҆лєѯандрі́а, ко́йто бе́ше человѣ́къ многоꙋче́нъ, дойдѐ во Є҆фе́съ, и҆ и҆́маше голе́ма си́ла въ писа́нїа та.

25 То́й бе́ше наста́вленъ на ᲂу҆че́нїе то Госпо́дне и҆ горе́ше съ дꙋ́хатъ, и҆ гово́реше и҆ ᲂу҆чеше пра́вѡ за Го́спода, а҆́ко и҆ да зна́еше са́мѡ І҆ѡа́нново то крещє́нїе.

26 Той начна̀ да гово́ри дерзнове́нѡ по собо́рища та, и҆ като го чꙋ́ха А҆ку́ла и҆ Прїскі́ла, прибра́ха го въ кѫ́ща та си, и҆ наꙋчи́ха го по̀ и҆́звѣстнѡ на ᲂу҆че́нїе то Госпо́дне.

27 И кога́то сторѝ намѣ́ренїе да замѝне во А҆ха́їа, бра́тїа та писа́ха писмо̀ на та́мошни те ᲂу҆ченицы да го прїи́матъ: ко́йто като ѿи́де та́мѡ, помогна̀ мно́го съ Бо́жїа та благода́ть на ѻ҆нїа́, ко́йто бе́ха повѣрова́ли:

28 Защо́то не преста́нꙋваше да ѡ҆блича́ва І҆ꙋде́и те цврѫ́стѡ на а҆́вѣ, поне́же дока́зꙋваше ѿ писа́нїа та защо̀ І҆исꙋ́съ є҆ Хр҃то́съ.

ГЛАВА ѳі.

А҆ бѣ̀ това̀ вре́ме кога́то бе́ше А҆поллѡ́съ въ Корі́нѳъ, Па́влъ пройдѐ го́рни те страны̀ (А҆сі́йски), и҆ дойдѐ во Є҆фе́съ: и҆ като намерѝ та́мѡ нѣ́кои ᲂу҆ченицы,

2 Ре́че и҆́мъ: прїа́хте ли Дх҃ъ ст҃ы́й кога́то се крестѝхте; а҆ ѻ҆нѝ мꙋ ре́коха: но не смѐ ни чꙋ́ли и҆́ма ли Дх҃ъ ст҃ы́й.

3 А҆ то́й и҆́мъ ре́че: во що̀ сте се про́чее крестѝли; а҆ ѻ҆нѝ мꙋ ре́коха: во І҆ѡа́нново то крещє́нїе.

4 И ре́че и҆́мъ Па́влъ: І҆ѡа́ннъ крестѝ съ крещє́нїе напокаа́нїе то, и҆ гово́реше на наро́дꙋ, да вѣ́роватъ въ ѻ҆но́ва ко́йто и҆́де слѣ́дъ не́гѡ, си́рѣчь во Хр҃та̀ І҆исꙋ́са.

5 А҆ ѻ҆нѝ като чꙋ́ха, крѫстѝхасе во и҆́ме то на-Гдⷭ҇а І҆исꙋ́са.

6 И като си тꙋрѝ Па́влъ рѫцѐ те на нѝхъ: дойдѐ Дх҃ъ ст҃ы́й на нѝхъ: и҆ начна́ха да гово́ратъ съ разли́чны ѩ҆зы́цы и҆ да проро́чествꙋватъ.

7 И бе́ха си́чки те до двана́десать человѣ́цы.

8 И като влѣ́зе въ собо́рище то, проповѣ́дꙋваше дерзнове́нѡ трѝ мѣ́сацы, и҆ ᲂу҆вѣра́ваше ги за ца́рство то Бж҃їе.

9 Но поне́же нѣ́кои стое́ха ᲂу҆по́рни и҆ не щє́ха да повѣ́рꙋватъ, но хꙋ́лѧха ᲂу҆че́нїе то Госпо́дне предъ наро́датъ, ѻ҆́нъ ѿстѫпѝ ѿ нѝхъ, и҆ ѿдѣлѝ ᲂу҆ченицы те, и҆ начна̀ да пропо-

вѣдꙋва сéки дéнь въ оучи́лище то на-ѥдногѡ́ кóйто се и҆мено́ваше Тюра́ннъ.

10 И товà выдé двѣ годи́ны: щото си́чки те кóйто живéеха во А҆сі́а, и҆ ’Іудéѥ и҆ ’Ѳ́ллине, чꙋ́ха проповѣ́данїе то за Гóспода ’Іисꙋ́са.

11 И Бг҃ъ стрꙋ́ваше голéми чꙋдесà чрезъ Па́ѵловы те рѫце:

12 До тóлко, щото нóсеха и҆ тꙋ́раха на бóлни те кѫ́рпы и҆ пóаси кóйто бѣ́ха стоа́ли на (Па́ѵлово то) тѣ́ло, и҆ и҆сцѣла́ваха́се ѿ болестѝ те си, и҆ дꙋхове те нечи́стѝ и҆зла́зеха ѿ ни́хъ.

13 И начна́ха нѣ́кои ѿ ѻ҆ні́а заклина́тели ’Іудéи кóйто ски́татъ ѿ мѣ́сто на мѣ́сто, да призы́ватъ и҆́ме то на-Гдⷭ҇а ’Іисꙋ́са надъ ѻ҆ны́а кóйто и҆мах злы́ дꙋ́хове, и҆ говóреха: заклѝнаме вы во ’Іисꙋ́са, когóто Па́ѵелъ проповѣ́дꙋва.

14 А҆ ті́а щото пра́веха товà, бѣ́ха сéдмьс ы҆́нове на-нѣ́когѡ ’Іудéанина а҆рхїерéа, и҆́ме то мꙋ Ски́ѵла.

15 И ѿговорѝ ꙋвка́выо дꙋхъ и҆ рéче: и҆ ’Іисꙋ́са зна́мъ, и҆ Па́ѵла позна́вамъ, но вы́е кóй сте;

16 А҆ человѣ́ко, въ когóто бéше злю́ дꙋхъ, скочѝ на ни́хъ, и҆ като и҆́мъ надвѝ, земà таква́а си́ла надъ ни́хъ, щото ѥ҆двà и҆збѣгна́ха гóли и҆ ѹ҆ра́нени ѿ ѻ҆на́а кѫ́ща.

17 И разꙋмѣ́ха товà (нéщо) си́чки те ’Іудéѥ и҆ Ѳ́ллине кóйто живéеха во Ѳ́фесъ: и҆ (голéмъ) стра́хъ нападнà на ни́хъ, и҆ возвели́чавашесе и҆́ме то Госпóдне.

18 И мнози́на ѿ ѻ҆ні́а кóйто бѣ́ха повѣ́рова́ли дохóждаха та се и҆сповѣ́доваха, и҆ и҆зка́зꙋваха дѣла̀ та си.

19 И мнози́на и҆ ѿ ѻ҆ні́а кóйто чи́неха магі́и, собѝраха кни́ги те си, и҆ и҆згóроваха ги предъ си́чки те: и҆ сметна́ха и҆́мъ цѣна̀ та, и҆ намери́ха (защò чи́неха) педесѐ хі́лѧды дра́ма сребрò.

20 Така̀ цвржствѡ растéше слóво то Бж҃ї́е, и҆ ѹ҆крѣпла́вашесе.

21 И като се свѫрши́ха ті́а (рáботы), тꙋрѝ Па́ѵелъ на ѹ҆мѫ́тъ си, като прóйде Македóнїа и҆ А҆ха́їа, да и҆́де во ’Іерꙋсали́мъ, и҆ рéче: защò като и҆́демъ та́мѡ, трéбꙋва да ви́димъ и҆ Ри́мъ.

22 И като пратѝ два́ма ѿ ѻ҆ні́а кóйто мꙋ слꙋгꙋ́ваха, си́рѣчь Тїмоѳéа и҆ Ѳра́ста, той ѿстанà нѣ́колко врéме во А҆сі́а.

23 И въ ѻ҆новà врéме выдѐ голéмъ бꙋнтъ за ѹ҆чéнїе то Госпóдне.

24 Защóто нѣ́кой и҆́ме то мꙋ Димитрі́й, злата́рь, понéже пра́веше хра́мове срéбрѧны на А҆ртемі́да, да́ваше на хꙋдóжницы те голéма печалбà.

25 Кóйто като собрà, и҆ ї҆о́ще

дрꙋги работницы, кои́то работеха таквы́ѧ ра́боты, ре́че: вы́е зна́ете, ѿ мꙋ́жїе, зашѡ̀ ѿ та́ѧ ра́бота се хра́ниме нїе.

26 Но сегà ви́дите и҆ чꙋ́ете, зашѡ̀ не са́мѡ Ѳфе́съ, но токо речѝ си́чка та А҆сі́а то́ѧ Па́ѵелъ (съ своѐ то оу҆че́нїе) предꙋмà и҆ ѡ҆бѫрнà мно́гѡ наро́дъ, поне́же гово́ри, зашѡ̀ бо́гове те кои́то се пра́ватъ съ рѫце человѣ́чески, не сà Бо́гове.

27 И не тре́бꙋва са́мѡ да се бои́ме да не бы дошлѡ̀ въ презрѣ́нїе на́ше то хꙋдо́жество, но да не и҆ хра́мо наве́лика та боги́на А҆ртемі́да на́чне да се почи́та за ни́що, и҆ ще да се разва́ли не́йно то вели́чество, ко́ѧто си́чка та А҆сі́а и҆ си́чка та) вселе́ннаѧ почи́та.

28 Като чꙋ́ха товà, разгнѣва́хасе по премно́гѡ и҆ начна́ха да вы́катъ, и҆ гово́реха: вели́ка є҆ А҆ртемі́да Ѳфе́сскаѧ.

29 И напѫлни́се си́чкїо гра́дъ съ матѣ́жъ, а҆ ѻ҆ни́ налетеха є҆динодꙋ́шнѡ на позо́рище то, и҆ грабна́ха Га́їа и҆ А҆рїста́рха Македо́наны те, кои́то бе́ха дрꙋга́ре Па́ѵлови.

30 А҆ Па́ѵелъ и҆скаше да влѣ́зе въ наро́датъ, но не ѿстави́ха го оу҆ченицы те.

31 И нѣ́кои ѿ А҆сі́йски те нача́лницы, поне́же мꙋ бе́ха прїа́тели, прати́ха мꙋ вѣ́сть, и҆ мо́лаха го да не вда́ва се́бе си на позо́рище то.

32 И є҆дни́ дрꙋ́го нѣ́що вы́каха (а҆ дрꙋ́ги дрꙋ́го): зашѡ́то собра́нїе то бе́ше смꙋще́но, и҆ по̀ мно́го то ѿ ни́хъ не зна́еха за какво̀ са се и҆ собра́ли.

33 И ѿ наро́датъ и҆збра́ха А҆лекса́ндра, кого́то предложи́ха І҆ꙋде́є те: а҆ А҆лекса́ндръ помахà съ рѫкà та, и҆ и҆скаше да гово́ри наро́дꙋ.

34 И като разꙋмѣ́ха че є҆ І҆ꙋде́анинъ, бы́дѐ є҆ди́нъ гла́съ ѿ си́чки те кои́то вы́каха (оу҆ гласъ) ко́лко до двà часà: вели́ка є҆ А҆ртемі́да Ѳфе́сскаѧ.

35 И като оу҆смирѝ гра́дскїо кни́жникъ наро́датъ, ре́че: мꙋ́жїе Ѳфе́сскїи, и҆ ко́й є҆ ѻ҆ны́й человѣ́къ дето не зна́е, зашѡ̀ Ѳфе́сскїо гра́дъ є҆ слꙋжи́тель на вели́ка та боги́на А҆ртемі́да, и҆ на і҆дѡлѧ̀ и҆, ко́йто є҆ падна́лъ ѿ дїа́;

36 Поне́же про́чее безъ вса́кое прекосло́вїе товà (не́що) є҆ такà, тре́бꙋва вы́е да се оу҆ти́шите, и҆ да не напра́вите ни́що безчи́нно.

37 Зашѡ́то сте дове́ли тїа человѣ́цы, кои́то нито ѿ А҆ртемі́диныатъ хра́мъ са нѣ́що оу҆кра́ли нито боги́на та ва́ша хꙋ́лятъ.

38 Я҆ко Дими́трїй, и҆ хꙋдо́жницы те кои́то са съ не́го, и҆ма́тъ съ нѣ́кого сꙋдъ, и҆ма́ дни́ оу҆ре́чени за сꙋдъ, и҆ма́ и҆ А҆нѳѵпа́ти: да тра́сатъ сꙋдъ є҆ди́нъ на дрꙋ́гиго.

39 Яко ли за дрѹги (нѣкои
работы) трасите (сѹдъ), ѻны
можатъ да се разсѹдатъ въ
законныатъ соборъ.
40 Защото сме въ бѣда да
ны не намератъ виновны за
днешнїатъ бѹнтъ, когато нема
никоя причина, за кото да
можеме да дадеме ѿговоръ за
това возбѹненїе. И като рече
това, распѹстѝ народатъ кой-
то се беше собралъ.

ГЛАВА К.

Ѝ КАТО се ѹтишѝ смѹще-
нїе то, Павелъ повыка ѹче-
ницы те (ѝ ѹтѣшѝ ги), ѝ
като се простѝ съ нихъ, ѝзъ-
лѣзе да ѝде въ Македонїа.
2 Ѝ като пройдѣ презъ ѻны
страны, ѝ ѹтѣшѝ ги съ много
дѹмы, дойдѣ въ Ѳалада.
3 Ѝ като поживѣ тамѡ
трѝ мѣсецы, понеже Ѵздѣє
те се сговориха да мѹ стратъ
зло, когато щеше да ѿѝде въ
Сѵрїа, помысли да се вѫрне
презъ Македонїа.
4 И ѝспратихa го дорѝ до
Ѧсїа Сѡсїпатръ (Пѵрровъ)
Бѣранинъ: ѝ ѿ Солѹнане те,
Ѧрїстархъ ѝ Секѹндъ: ѝ Гаїй
Дѣрванинъ ѝ Тїмоѳей: ѝ ѿ
Ѧсїане те, Тѵхїкъ ѝ Тро-
фїмъ.
5 Ѳни понеже ѿидоха на-
прѣдъ, чакаха ны въ Трѡада.
6 А нїе пойдохме съ гемїа
та ѿ Фїлїппы те послѣ по
празднични те днѝ на-прѣсни
те хлѣбове, ѝ дойдохме кодъ
нихъ въ Трѡада за пѣть днѝ,
ѝ преседѣхме тамѡ седмь
днѝ.
7 И въ первыатъ день на-седм-
ица та, като се бѣха собра-
ли ѹченицы те да ломатъ
хлѣбъ, Павелъ се разговараше
съ нихъ, понеже ѝскаше да
ѝзлѣзе въ ѹтрешнїатъ день,
ѝ прострѣ разговоратъ дорѝ
до полѹнощь.
8 И горѣха мнѡгѡ свѣщы
въ горница та, гдѣто бѣхме
собрани.
9 А ѥднѡ момчѣ ѝме то мѹ
Ѵтѹхъ, като седѣше на про-
зорецатъ, ѝ заспало бѣше
тѣшкѡ, когато Павелъ гово-
реше пространнѡ, надвесисе
на сѫнѫтъ, ѝ падна ѿ тре-
тїатъ катъ долѹ, ѝ вдигнаха
го мѫртво.
10 И слѣзе Павелъ ѝ легна
на него, ѝ като го пригѫрна,
рече: не смѹщавайтесе: за-
щото дѹша та мѹ ѥ въ него.
11 И като се качѝ (пакъ),
та преломѝ хлѣбатъ ѝ по-
хапна, ѝ приказвва довольнѡ
дорѝ до зорѝ, послѣ ѿѝде.
12 Помеждѹ това довѣдоха
момчѣ то жѝво, ѝ ѹтѣшѝхасе
не малѡ.
13 А нїе влѣзохме по на-
прѣдъ въ гемїа та, ѝ ѿвѣзох-
месе во Ѧссонъ, понеже ѿ
тамѡ щѣхме да поѣмеме
Павла: защото така ни бѣше

зарачáлъ, а̂ тóй сáмъ щéше
да дóйде (по сꙋхꙋ) пѣ̂шъ.
14 И като се собрà съ нáсъ
во Ѧ̂ссóнъ, зѣ̂хме го и̂ дой-
дóхме въ Мїтѵ̆лѝнъ.
15 И ѿ тáмѡ ѿплывáхме,
и̂ на оўтрешнїатъ дéнь сти-
гнáхме срещѡ Хїо, а̂ въ дрꙋ-
гїатъ дéнь се ѿвѣ́зохме въ
Сáмосъ; и̂ като преношевáхме
въ Трѡгѵ̆ллїа, на дрꙋгїатъ
дéнь дойдóхме въ Мїлѝтъ.
16 Защóто Пáвелъ намерѝ
благослóвно да замѝне Ѳфѣ́съ,
за да не бꙋ̀ се забавѝлъ во
Ѧ̂сїа: защóто бѫ́рзаше, а̂ко
бы былò возмóжно, да се на-
мéри въ дéнь пѧтдесáтницы
во Ѥ̂рꙋсалѝмъ.
17 А̂ ѿ Мїлѝтъ прати̂ во
Ѳфѣ́съ, та повыкà пресвꙋ̆теры
те церкóвны.
18 И като дойдóха кодъ
нéго, рéче ѝмъ: вы̀е знáете,
каквѡ̀ поживеáхъ съ вáсъ въ
сѝчко то (ѻ̂новà) врéме ѿ пéр-
вы̀атъ дéнь ѿ каквóто дой-
дóхъ во Ѧ̂сїа:
19 Каквѡ̀ слꙋ́жехъ на Гó-
спода со всáкое смиреномꙋдрїе
и̂ съ мнóго слѧ̂зы и̂ бѣ̂ды̀,
който ми се слꙋчѝха ѿ Ѥ̂ꙋдéй-
ски те злоꙋмышлéнїа.
20 И защò не ѿставѝхъ
нѝщо ѿ полéзни те да ви не
кáжемъ, и̂ да вы не наꙋ́чимъ,
и̂ предъ нарóдатъ и̂ по кѫщи
те:
21 Проповѣ́довахъ со свидѣ́-
телства и̂ на Ѥ̂ꙋдéи те и̂ на
Ѥ̂ллини те, да се ѿвѣ́рнатъ къ
Бг҃ꙋ, и̂ да вѣ́ровать въ Гд҃а
нáшего Ѥ̂исꙋ́са Хр҃та̀.
22 И сегà ѣ̂то, а̂зъ свѧ́рзанъ
съ дꙋ́хатъ, ѿхóждамъ во Ѥ̂ер-
салѝмъ, и̂ не знáмъ ѻ̂новà
що ще да ми се слꙋ́чи тáмѡ;
23 Но тóкмѡ защò Дх҃ъ
ст҃ы̀й ми и̂звѣ́стѝ по сѝчки те
грáдове, защò вѫ́рзованїа и̂
скóрби ме чáкатъ.
24 Но не мáримъ за нѝщо,
нито ѝмамъ живóтатъ си въ
голéма чéсть, сáмѡ да мó-
жемъ да свѫ́ршимъ съ рáдость
свóйатъ пѫть и̂ слꙋ́жба та
коáто самь прїáлъ ѿ Гд҃а
Ѥ̂исꙋ́са, за да проповѣ́дамъ
Ѳвáггелїе то на-Бóжїа та
благодáть.
25 И сегà ѣ̂то а̂зъ знáмъ,
защò не щéте вече да ви̂дите
моѐ то лицѐ сѝчки те вы̀е,
междꙋ̀ който̀ (а̂зъ) поживеáхъ
и̂ проповѣ́дáхъ цáрство то
Бж҃їе.
26 Заради̂ товà ви свидѣ́-
телствꙋвамъ въ днéшнїатъ
дéнь, защò самь неповѝненъ
а̂зъ ѿ кѫ́рвь тà на-сѝчки тѐ
(вáсъ).
27 Защóто се не ѿсвѣ́кѝхъ
да ви кáжемъ сѝчка та вóлѧ
Бж҃їа.
28 Вардéте прóчее сéбе си
и̂ сѝчко то стáдо надъ коéто
вы ѐ Дх҃ъ ст҃ы̀й поставѝлъ
ѐпѝскопы, да пасéте цéрква
та Бж҃їа, коáто ѐ (Ѡ҃нъ) со
своà та кѫ́рвь спечалѝлъ.

29 Защо́то А҆зъ зна́мъ това̀, че по́слѣ по моѐ то ѿхо́жданіе, ще да влѣ́затъ вѫ́лцы лю́ти въ ва́съ, кои́то не щѧ́тъ да жа́лятъ ста́до то.

30 И ѿ ва́съ и҆́сти те ще да ста́натъ мѫ́жіе кои́то ще да гово́ратъ развращѐнни (словеса̀), за да ѿвла́чатъ ᲂу҆чени́цы те са́мѣхъ се́бе.

31 Зарадѝ това̀ бѫде́те бꙋ́дни и҆ помне́те защѐ три̑ годи́ны и҆ дена̀ и҆ нощьа̀ не преста́нꙋвахъ да поꙋча́вамъ се́кого ѿ ва́съ со слѫ́зы.

32 И сега̀, бра́тіе, препорꙋча́вамъ вы на Бг҃а, и҆ на сло́во то на-не́гова та благода́ть, кои́то є҆́силенъ по̀ мно́го да вы̀ ᲂу҆твердѝ, и҆ да ви дадѐ наслѣ́діе со си́чки те ѡ҆свѧще́нни.

33 Сребро̀ и҆лѝ зла́то, и҆лѝ дре́хи, ѿ ни́когѡ не поиска́хъ.

34 Вы́е са́ми зна́ете, защѐ на мои̑ те потре́бы, и҆ на ѻ҆ні́а кои́то бѣ́ха съ ме́не, послꙋжи́ха рѫцѐ те (мои̑) ті́а.

35 А҆́зъ ви каза́хъ си́чки те ѻ҆́бразы, защѐ така̀ трѣ́бꙋва да се трꙋ́диме за да пома́гаме на сла́би те, и҆ да по́мниме сло́во то на-Гдⷭ҇а І҆и҃сꙋса, защо́то са́мъ то́й ре́че: по̀ блаже́нно є҆ да да́ва нѣ́кой, не́жели да зе́ма.

36 И като и҆зговорѝ ті́а словеса̀, преклонѝ колѣ́на та си, и҆ помоли́се (Бг҃ꙋ) со си́чки те ни́хъ.

37 И мно́го пла́чь бы́дѐ на си́чки те: и҆ нападна́ха на ші́а та Па́влова, и҆ цѣлꙋ́ваха го:

38 И҆ ско́рбеха по̀ мно́гѡ за сло́во то що̀то ре́че, защѐ не щѧ́тъ вече да ви́датъ лицѐ то мꙋ. И҆ и҆спра́щаха го до гемі́а та.

ГЛАВА КѲ.

И҆ КѦТО се ѿдѣли́хме ѿ ни́хъ, ѿве́зохмесе и҆ дойдо́хме пра́вѡ въ Ко́нъ, а҆ на дрꙋ́гіатъ де́нь въ Ро́досъ, а҆ ѿ та́мѡ въ Пата́ра.

2 И поне́же намери́хме кора́бль, кои́то преми́нꙋваше въ Фі̑ні̑кі́а, влѣ́зохме въ не́го и҆ ѿве́зохмесе.

3 И като ни се показа̀ Ки́пръ, ѡ҆ставихме го на́лѣвѡ, и҆ пла́вахме въ Сꙋ́рі́а, и҆ стигна́хме въ Ту́ръ: защо́то кора́бльо та́мѡ ще́ше да ѡ҆ста́ви това́ратъ.

4 И поне́же намери́хме ᲂу҆чени́цы те, пресѣдѣ́хме та́мѡ се́дмь дни̑: и҆ ѻ҆ни̑ гово́реха на Па́ула чрезъ дꙋ́ха да се не ка́чꙋва во І҆ерꙋсали́мъ.

5 И като свѫршихме ѻ҆ны̑а дни̑, и҆зле́зохме и҆ похо́ждахме си, и҆ и҆спрова́ждаха ны̑ си́чки те съ жены̑ те и҆ съ дѣца̀ та си, дорѝ до вѫнъ граджтѣ: и҆ преклони́хме колѣ́на та при кра́й-морѐ то, и҆ помоли́хмесе Бг҃ꙋ.

6 И като се прости́хме є҆ди́нъ

съ дрꙋгиго, нїе влѣзохме въ корабльатъ, а ѻнѝ се вжрнаха оудома̀ си.

7 И като начнахме да плꙋваме, ѿ Тѹръ стигнахме въ Птолемаїда, и̂ като поздравихме братїа та, преседѣхме єдинъ дѣнь оу нихъ.

8 А на дрꙋгїатъ (дѣнь) и̂злѣзе Павелъ и̂ нїе който бѣхме съ него, и̂ дойдохме въ Кесарїа: и̂ като влѣзохме въ кжща та на-Фїлїппа благовѣстника (който бѣше єдинъ ѿ седмь тѐ дїакони), ѡ̂станахме оу негѡ.

9 И ѻнъ имаше четыри дщерки дѣвицы, който пророчествꙋваха.

10 И като се заседѣхме тамѡ много дни, слѣзе нѣкой ѿ Ї҆ꙋдѣа пророкъ, име то мꙋ Агавъ:

11 И като дойдѐ кодъ насъ, земà Павловатъ поясъ, и̂ вжрзà си ржцѐ те и̂ нозѐ те, и̂ рѣче: товà говори Дх҃ъ ст҃ый: такà ще да вжржатъ во Ї҆ерꙋсалимъ Ї҆ꙋдѣє те человѣкатъ, чїйто є̂ тоа поясъ, и̂ ще да го предадатъ въ ржцѐ те на-ꙗзычницы те.

12 И като чꙋхме товà, молехме го и̂ нїе и̂ тамошни те да не влази во Ї҆ерꙋсалимъ.

13 А Павелъ ѿговорѝ, и̂ рѣче: що работите вые: защò плачете та ми сокрꙋшавате сжрдцѐ то; ѧ҆зъ самь готовъ не самѡ да ме вжржатъ, но и̂ да оумремъ во Ї҆ерꙋсалимъ за име то на-Господа Ї҆исꙋса.

14 И понѣже ны не послꙋшꙋваше, мажнахме, и̂ рѣкохме: вола та Господня да бжде.

15 И послѣ по ѻныя днѝ, като се приготвихме, и̂скачихмесе во Ї҆ерꙋсалимъ.

16 И дойдоха съ насъ и̂ нѣкои оученицы ѿ Кесарїа, и̂ водеха съ сѣбеси и̂ єдного человѣка оу когѡто щѣхме да живѣеме, име то мꙋ Мнасѡнъ Кѹпранинъ, ветхъ оученикъ.

17 И като стигнахме во Ї҆ерꙋсалимъ, прїаха ны братїа та любезнѡ.

18 И на дрꙋгїатъ дѣнь влѣзе Павелъ заеднѡ съ насъ въ кжща та Ї҆акѡвова: и̂ дойдоха (тамѡ) сички те старѣйшины.

19 И като ги поздравѝ, казꙋваше имъ єднò по єднò, щото сотворѝ Бг҃ъ чрезъ негова та слꙋжба во ꙗзычницы те.

20 А ѻнѝ като чꙋха, прославлаваха Бг҃а, и̂ рѣкоха на Павла: ты видишъ, брате, колко хїлады са тꙋка Ї҆ꙋдѣє те, който са повѣровали, и̂ сички те ѻнѝ джржатсе ѿще за старыатъ законъ.

21 А за тѣке са чꙋли, защò оучишъ Ї҆ꙋдѣи те който живѣатъ по междꙋ ꙗзычницы те, да ѿстꙋпатъ ѿ Мѡѷсѣоватъ законъ, и̂ говоришъ имъ да си

не ѿкрѣзвать чада та, нито по (стари те) ѻтечески ѻбычаи да ходатъ.

22 Що требва прочее да направиме; вѣроатно є̂ защо ще да се соберѣ много народъ, защото (сички те) ще да чѹатъ че си дошелъ.

23 Направи прочее това, щото ти говориме: има (тѹка) оу насъ четворица человѣцы, които са се ѿбѣщали на Бга:

24 Земи ихъ, и ѿчисти се заедно съ ихъ, и ѿждиви за ихъ да си ѿбричатъ главы те: за да познаатъ сички те, защо ѻнова що са чѹли за тебе, не є̂ истина, но послѣдвашъ и ты по реджтъ и вардишъ законатъ.

25 А за ѩзычницы те които повѣровахa, ные имъ писахме, и ѿпредѣлихме, ѻни да не вардатъ ищо такова, но токмо да се чѹватъ ѿ ѩдоласки те жертвы, и ѿ кржвь, и ѿ оудавено, и ѿ блѹдъ.

26 Тогава Павелъ зема ѻны мѹжы, и на оутрешнїатъ день като се ѿчисти, влѣзе заедно съ ихъ и ѿкажи (на свщенницы те) кога ще да се исплнатъ дни те на-ѿчищенїе то, доклѣ за секого ѿ ихъ се не принесѣ жертва.

27 И когато щеха да се свршатъ седмь тѣ дни, Ідеє те които беха (дошли ѿ Асїа; понеже го видеха въ храматъ, наговориха сичкїатъ народъ, и тѹриха на него рѫце.

28 И выкаха: ѿ мѹжїе Ісраилтани, помогнете: тоа є̂ ѻный человѣкъ който оучи секаде сички те (человѣцы) на врѫхъ народатъ и на врѫхъ законатъ и на врѫхъ това мѣсто: а при това іоще воведе и Еллины въ храматъ, и ѿскверни това стое мѣсто.

29 (Защото беха видели по на предъ Трофіма Ефесанина въ градѫтъ заедно съ него, и мнѣха защо Павелъ го є̂ воводилъ въ храматъ).

30 И повдигнасе сичкїо градъ, и стечесе народо: и като фаная Павла, извлекоха го вѫнъ ѿзъ храматъ: и тоа часъ се затворихa враты те.

31 И като искаха да го оубїатъ, дойдѣ вѣсть до тысщеначаликатъ на-полкатъ защо сичкїо Іерѹсалимъ се возбѹни.

32 А той тоа часъ зема воины и стоначалницы, и ѿтѫрча на ихъ. А ѻни като видеха тысщеначаликатъ и воины те, престанаха да бїатъ Павла.

33 Тогава приближи тысщеначалнико и фана го, и заповѣда да го вѫржатъ съ двѣ верижи: и пыташе го, кой є̂ и що є̂ оучинилъ.

34 И єдни дрѹго нѣщо выкаха въ народатъ, (а дрѹги

дрѣго). И понѣже не мо́жеше да разѹмѣе пра́во то заради̑ гѫлча́ва та, заповѣда̀ да го во́дать въ крѣ́пость та̀.

35 И̑ кога́то дойдѐ на стѫлка та, во́ини те го вдигна́ха заради̑ притисне́нїе то наро́дно:

36 Защо́то мно́гъ наро́дъ и̑деше слѣ́дъ не́гѡ и̑ вы́каха: довѫ́рши̑ го ѿ свѣтѫ́тъ.

37 И̑ като ще́ше да влѣ́зе Па́велъ въ крѣ́пость та̀, ре́че тысѧченача́лникꙋ: да́лъ ли вы ми дозволе́нїе да ти подѹ́мамъ нѣ́що; а̑ то́й мꙋ ре́че: зна́ешъ ли Гре́чески;

38 Не сѝ ли ты̀ (ѻ҆ный) Ѥгѹ́птанинъ, ко́йто предъ нѣ́колко дни̑ прелѫга̀ и̑ и̑зве́де въ пѹсты́ня та четы́ри хїлады человѣ́цы разбо́йницы;

39 А̑ Па́велъ ре́че: а̑зъ самь человѣ́къ Ї҆ѹде́анинъ, граждани́нъ ѿ сла́вныа Кїлїкі́йски гра́дъ Та́рсъ. И̑ мо́лимъ те, да́й ми дозволе́нїе да гово́римъ къ наро́дꙋ.

40 И̑ като мꙋ да́де дозволе́нїе, Па́велъ застана̀ на стѫлка та, и̑ помаха̀ съ рѫка̀ та къ наро́дꙋ: и̑ като бы́дѐ голе́мо молча́нїе, начна̀ да гово́ри съ Ѥвре́йски ѩ҆зы́къ, и̑ ре́че:

ГЛАВА КВ.

МѹЖІѲ бра́тїе и̑ ѻ҆тцы̀, чѹ́йте сега̀ моѐ то предъ ва́съ ѿправда́нїе.

2 (И̑ като чѹ́ха че съ Ѥвре́йски ѩ҆зы́къ и̑мъ гово́ри, ї҆о́ще по́вече бы́дѐ тишина̀: и̑ ре́че:)

3 А̑зъ самь человѣ́къ Ї҆ѹде́анинъ и̑ роди́лъ самь се въ Та́рсъ Кїлїкі́йскїй, но воспи́танъ самь въ то́а гра́дъ при нозѐ те Гамалїи́лѡвы, и̑ наѹ́ченъ бы́до́хъ по тѫ́нко на ѻ҆те́ческїатъ зако́нъ, и̑ бѣ́хъ ревни́тель Бж҃їй, какво́то щ҃сте дне́сь и̑ вы́е си́чки те.

4 А̑зъ гони́хъ до сме́рть послѣ́дователи те на товà ѹ҆чѐнїе, понѣ́же вѫрзовахъ и̑ преда́вахъ въ темни́ца та мѹ́жѣ и̑ жены̀:

5 Какво́то и̑ а̑рхїере́а та ми свидѣ́телствѹва, и̑ си́чки те старѣ́йшины: ѿ кои́то и̑ писмà зема́хъ къ бра́тїа та, и̑ ѿти́вахъ въ Дама́скъ да доведѐмъ вѫрзаны во Ї҆ерѹсали́мъ ѻ҆ны̀а кои́то бѣ́ха та́мѡ, да ги мѫчатъ.

6 И̑ като ѿти́вахъ и̑ приближа́вахсе къ Дама́скъ ѻ҆колѡ пла́днина, внеза́пꙋ ѿсвѣтѝ ѻ҆колѡ ме́не вели́ка свѣ́тлость ѿ небѐ то.

7 И̑ падна́хъ на земла̀ та, и̑ чѹ́хъ гла́съ ко́йто ми гово́реше: Са́ѵле, Са́ѵле, що ме го́нишъ;

8 А̑ а̑зъ ѿговори́хъ: ко́й си ты̀, Го́споди; и̑ ре́че ми: а̑зъ самь Ї҆исѹ́съ Назѡре́й, кого́то ты̀ го́нишъ.

9 И̑ кои́то бѣ́ха съ ме́не, свѣ́тлость та̀ ѹ҆ѯ́ко виде́ха и̑

оуплашиѭсе, а гласѫтъ на-многова който ми говореше не чꙋха.

10 И рекоха: що да сотворимъ, Господи; а Гдь ми рече: стани та иди въ Дамаскъ, и тамѡ ще да ти се каже за сичко, щото ти є ѿпредѣлено да правишъ.

11 И понеже ѿслѣпѣхъ ѿ блескатъ на-она свѣтлость, поведоха ме за рѫка та онія който бѣха съ мене, и така влѣзохъ въ Дамаскъ.

12 И нѣкой Анания, мꙋжъ благоговѣйнъ по законꙋ, и свидѣтелствованъ (въ добро то) ѿ сички те 'Іꙋдеи, който живѣеха въ Дамаскъ.

13 Дойде кодъ мене, и като се приближи при мене, рече ми: Саѵле брате, прогледни, и азъ тоа часъ погледнахъ на него.

14 И той ми рече: Бгъ на-отцы те наши ѿпредѣлилъ те є да познаешъ негова та воля, и да видишъ праведникатъ, и да чꙋешъ гласъ ѿ оуста та мꙋ:

15 Защото ще да мꙋ бѫдешъ свидѣтель предъ сички те человѣцы за тія вѣщи що си видѣлъ и чꙋлъ.

16 И сега що чакашъ; стани та се кржсти, и ѿмый грѣховѣ те си, като призовѣшъ име то на-Гда 'Іисꙋса.

17 И като се вѫрнахъ во 'Іерꙋсалимъ, и молехсе (Бгꙋ) въ церква та, выдохъ во ѿстꙋплѣніе.

18 И видѣхъ го че ми говори: поспѣрзай та ѿлѣзи скорѡ ѿзъ 'Іерꙋсалима, защото (тꙋкашни те) не щатъ да приматъ свидѣтелство то ти за мене.

19 И азъ рекохъ: Господи, они сами знаятъ защо азъ затваряхъ въ темница та и біехъ по сокорища та оныа който вѣровахъ въ тебе,

20 И когато се проливаше кржвь та на-твоегѡ первомꙋченика Стефана, и азъ стоехъ тамѡ и соизволявахъ на оубійство то мꙋ, и вардехъ дрехи те на-оніа който го оубиваха.

21 И рече ми: иди, защото азъ ще да те пратимъ далеко въ ѿзычницы те.

22 И слꙋшаха го дори до това слово 'Іꙋдеє те): но послѣ фаняха да выкатъ, и говореха: истреби ѿ земля та тогова человѣка, защото не трѣбꙋва да є живъ.

23 И като выкаха они и фѫрляха си дрехи те, и метаха прахъ на воздꙋхъ,

24 Тысѧченачалнико заповѣда да го ѿведатъ въ крѣпость та, и рече да го испытатъ съ бой: за да разꙋмѣе за кога причина выкаха така на вржхъ него.

25 И като го растегнаха и вѫрзаха го съ ремицы, рече

Па́велъ на со́тникꙋ ко́йто стое́ше та́мѡ: и҆мате ли власть да ві́ете человѣ́ка Ри́млянина безъ сꙋдъ;
26 И҆ като чꙋ со́тнико (това̀), ѿи́де та казà тысѧщенача́лникꙋ, и҆ ре́че: гле́дай (хꙋ́бавѡ) що щѐ да напра́виш: защо́то то́л человѣ́къ є҆ Ри́млянинъ.
27 И҆ пристѫпи̇̀ тысѧщенача́лнико при не́го, и҆ ре́че мꙋ: кажи̇̀ ми, Ри́млянинъ ли си ты̀; ѧ҆ то́й мꙋ ре́че: Ри́млянинъ.
28 Ѿговори̇̀ мꙋ тысѧщенача́лнико: а҆́зъ съ мно́го запла́та самь спечали́лъ товà и҆ме на-Ри́мско то гражда́нство. А҆ Па́велъ мꙋ ре́че: а҆ а҆́зъ самь се и҆ роди́лъ съ не́го.
29 И҆ то́л ча́съ ѿстѫпи́ха ѿ не́гѡ ѻ҆ні́а кои́то ще́ха да го и҆спы́тꙋватъ, и҆ са́мъ тысѧщенача́лнико се оу҆плаши̇̀, като разꙋмѣ̀ че є҆ Ри́млянинъ, и҆ защо́то го бе́ше вѫрза́лъ.
30 А҆ на оу҆трешнїа́тъ де́нь, поне́же и҆скаше да разꙋмѣ̀е и҆́стина та, защо̀ го клеве́татъ Ї҆ѹде́є те, развѫрзà го ѿ ѻ҆ко́вы те, и҆ заповѣ́дà да до́йдатъ а҆рхїере́є те и҆ си́чкїо ни́хенъ соборъ: и҆ и҆зве́де Па́ѵла, и҆ поставѝ го предъ ни́хъ.

ГЛАВА КГ.

И҆ КА́ТО погледна̀ Па́велъ на соборатъ, ре́че: мꙋ́жїе бра́тїе, а҆́зъ живе́ахъ предъ Бг҃а со си́чка добра̀ со́вѣсть дорѝ до то́л де́нь.
2 А҆ а҆рхїере́а та А҆на́нїа заповѣ́дà на ѻ҆ні́а що́то мꙋ предстоа́ваха да го ві́атъ по оу҆стà та.
3 Тога́ва Па́велъ мꙋ ре́че: ще да те ві́е Бг҃ъ, стѣ́но̀ (сѫ ва́ръ) и҆змаза́мнаѧ: защо́то ты сѣди́шъ да ме сꙋ́диш по зако́нꙋ, а҆ престꙋпꙋ́вашъ зако́натъ и҆ заповѣ́дꙋвашъ да ме ві́атъ.
4 А҆ ѻ҆ні́а що́то предстоа́ваха та́мѡ, ре́коха: а҆рхїере́а та ли Бж҃ї́а злосло́вишъ;
5 А҆ Па́велъ ре́че: не зна-а́хъ, бра́тїе, че є҆ а҆рхїере́й: защо́то є҆ пи́сано: нача́лникꙋ на-твои̇̀ те лю́дїе да не речѐшъ зла̀ дꙋма.
6 И҆ поне́же разꙋмѣ̀ Па́велъ, защо̀ є҆дна̀ та ча́сть бе́ха Саддꙋке́и, а҆ дрꙋга̀ та Фарїсе́и, и҆звыка̀ въ собо́рище то: мꙋ́жїе бра́тїе, а҆́зъ самь Фарїсе́й, сы́нъ Фарїсе́овъ: и҆ сꙋ́датъ ме заради̇̀ наде́жда та и҆ за воскресе́нїе то на-ме́ртви те.
7 И҆ като ре́че товà, произыдѐ раздо́ръ помежду̇̀ Саддꙋке́и те и҆ Фарїсе́и те, и҆ раздѣли́се наро́до.
8 Защо́то Саддꙋке́и те гово́ратъ че не́ма воскресе́нїе, ни А҆́гг҃лъ, ни Дꙋ́хъ: а҆ Фарїсе́є те и҆сповѣ́дꙋватъ и҆ двѐ те.
9 И҆ бы́дѐ голе́ма гла́чка: и҆ стана́ха кни́жницы те ѿ

Фарісе́йска та страна̀ и҆ преп́ираха́се (съ̀ Садду̀кеи те) и҆ гово́реха: ни є҆дно̀ зло̀ не̑ нахо́ждаме въ̀ то́а человѣ́къ, но а҆́ко мꙋ̀ є҆ говори́лъ Дꙋ́хъ и҆ли̑ А҆́ггелъ, не тре́бꙋва да се проти́виме на Бг҃а.

10 И̑ поне́же бы́де голе́мо препира́ніе, и҆ бое́шесе тысѧщенача́лнико да не раскѫсна̀тъ Па́ꙋла, заповѣда̀ на во́ини те да слѣ́зятъ и҆ да го гра́бнатъ ѿ средъ ни́хъ, и҆ да го во́датъ въ крѣ́пость та̀.

11 И̑ въ слѣ́дꙋюща та но́щь ꙗ҆ви́мꙋсе Гдⷭ҇ь, и҆ ре́че: дерза́й, Па́ꙋле: зашто́то каквото́то си свидѣтелствовалъ за ме́не во І҆ерꙋсали́мъ, така̀ тре́бꙋва да свидѣтелствꙋваш̑ и҆ въ Ри́мъ.

12 И̑ като самна̀, нѣ́кои ѿ І҆ꙋде́и те направи́ха сго́воръ, и҆ закле́ха се́беси нито да ꙗ҆да́тъ нито да пі́атъ дори Па́ꙋла не оу҆бі́атъ,

13 А҆ бе́ха по̀ мно́го ѿ четы́редесеть дꙋ́ши кои́то бе́ха направи́ли та́м кле́тва,

14 Кои́то дойдо́ха кодъ а҆рхі́ереи те и҆ старѣ́йшины те, и҆ ре́кохa: съ̀ кле́тва проклѣ́хме се́бе си, да не вкꙋ́симе ни́що, дори не оу҆бі́еме Па́ꙋла.

15 Сега̀ про́чее вы́е съ̀ сово́ратъ прате́те та кажете на тысѧщенача́лникꙋ, да го доведѐ оу҆трѣ̀ пре̑дъ ва́съ, като да и҆скате да разꙋмѣ́ете съ̀ по̀ голѣ́мо и҆звѣ́стіе заради не́гова та ра́бота: а҆ ні́е, доклѐ і҆о̀ще не є҆ приближи́лъ, гото́ви сме да го оу҆бі́еме.

16 Но като чꙋ̀ сынѡ̀ на Па́ꙋлова та сестра̀ то́а сго́воръ, дойдѐ и҆ влѣ́зе въ̀ крѣ́пость та̀, та каза̀ на Па́ꙋла.

17 А҆ Па́ꙋелъ повыка̀ є҆дного̀ ѿ со́тницы те, и҆ ре́че мꙋ̀: заведѝ това̀ момчѐ къ̀ тысѧщенача́лникꙋ: зашто́то и҆ма нѣ́що да мꙋ̀ ка́же.

18 А҆ то́й го земà и҆ заве́де го къ̀ тысѧщенача́лникꙋ, и҆ ре́че: затво́ренныо Па́ꙋелъ повыка̀ ме̑ и҆ моли́мисе, да доведе́мъ това̀ момчѐ при те́бе, кое́то и҆ма нѣ́що да ти ка́зꙋва.

19 А҆ тысѧщенача́лнико фана̀ го за рѫка̀ та, и҆ като ѿи́де съ̀ не́го на страна̀, пы́таше го: що и҆ма́шъ да ми ка́зꙋваш̑;

20 А҆ то̀ ре́че: І҆ꙋде́є те се сговори́ха да те оу҆мо́латъ да и҆зведе́шъ оу҆трѣ̀ Па́ꙋла предъ ни́хъ въ̀ сово́ратъ, като да и҆ска̀тъ да и҆спы́татъ по̀ и҆звѣ́стнѡ за не́гова та ра́бота.

21 Но ты̀ да ги не послꙋ́шашъ, зашто́то ва́рдатъ да го оу҆ло́ватъ по̀ мно́гѡ ѿ четы́ридесать дꙋ́ши ѿ ни́хъ, кои́то закле́ха се́бе си ни да ꙗ҆да́тъ ни да пі́атъ, доклѐ го не оу҆бі́атъ: и҆ сега̀ са гото́ви, и҆ ча́катъ ѡ҆бѣща́ніе то ѿ те́бе.

22 Тысѧщенача́лнико про́чее ѿпꙋсти̑ момчѐ то̀, и҆ зарача̀ мꙋ̀ да не ка́жешъ ни́комꙋ че си ми ѡ҆ꙗвѝлъ това̀ нѣ́що.

23 И повыкà двáма ѿ сóтницы те, ѝ рéче ѝмъ: приготвéте ми двѣсте вóины (воорꙋжéнны пѣшы), ѝ седемдесѐ кóнницы, ѝ двѣсте стрѣлцы̀ да ѝдатъ до Кесарíа, ѿ трéтїатъ чáсъ на-нощь тà:

24 И доведéте ѝ добѝцы, да кáчатъ Пáвла ѝ да го препровóдатъ безбѣднѡ до Фѝлїѯ̀а ѝгéмѡна.

25 И написà ѝ писмò, коéто ѝмаше слѣдꙋющее содержáнїе:

26 Клаꙋдїй Лѝсїа, держáвномꙋ ѝгéмѡнꙋ Фѝлїѯꙋ рáдоватиса.

27 Тогóва человѣка, когóто фанáха Ѝꙋдéє те, ѝ гóтвехасе да го оубїáтъ, ѧ̀зъ пристѫпѝхъ съ вóины те ѝ ѿнéхъ го, понéже разꙋмѣхъ че є̀ Рѝмлянинъ.

28 И понéже ѝскахъ да разꙋмѣемъ причѝна та, за коáто го клевéтеха, довéдохъ го въ собóратъ ѝмъ.

29 И намерѝхъ, че го клевéтеха за нѣкои протѝвни мꙋдровáнїа на-закóнатъ ѝмъ, но нéмаше нѝкое согрѣшéнїе достóйно за смéрть, ѝлѝ за ѻ̀кóвы.

30 И понéже ми доказáха какóвъ сговóръ ѝматъ за нéго Ѝꙋдéє те, ѧ̀вїе го пратѝхъ кодъ тéбе, ѝ зарачáхъ ѝ на клеветницы̀ те мꙋ да кáжатъ предъ тéбе, щото ѝматъ на вѫжъ нéго. Здрáвствуй.

31 Вóини те прóчее, каквóто ѝмъ бéше заповѣдано, зéха Пáвла ѝ завéдоха го презъ нощь въ Ѧнтїпатрїда.

32 И на дрꙋгїатъ день ѿставѝха кóнницы те да ѝдатъ съ нéго, а̀ ѻ̀нѝ се вѫрнáха въ крѣпость тà:

33 И ѻ̀нѝ като ѿидóха въ Кесарїа, ѝ дáдоха писмò то на ѝгéмѡнꙋ, представѝха предъ нéгѡ ѝ Пáвла.

34 И като прочетà ѝгéмѡно писмò то, ѝ попытà (Пáвла) ѿ коà є̀ ѻ̀бласть, ѝ разꙋмѣ̀ защò є̀ ѿ Кїлїкїа,

35 Рéче: щé да чꙋемъ за тéбе, когáто дóйдатъ ѝ клеветницы̀ те ти, ѝ заповѣдà да го вáрдатъ въ Ѝрѡдова та палáта.

ГЛАВА КД.

Ѝ ПО пéть днѝ пóслѣ дойдѐ ѧ̀рхїерéй Ѧнáнїа со старѣйшины те ѝ съ нѣкой рѝторъ Тертꙋ́ллъ, ѝпредставѝхаж áлба та си предъ ѝгéмѡнатъ заради Пáвла.

2 И като го повыкáха, Тертꙋ́ллъ начнà да го клевéти, ѝ говóреше:

3 Нїе понéже полꙋчáваме всегдà голéмъ мѝръ чрéзъ тéбе, ѿ держáвнѣйшїй Фѝлїѯе, ѝ понéже мнóга ѝсправлéнїя бы́ватъ чрезъ твоѐ то попечéнїе на тóа нарóдъ: познáваме твой те благодѣáнїа, ѝ благодáрни сме ти всегдà ѝ на всáко мѣсто.

4 Но да те не ѝтагчáвамъ

повече, молимъ те да ны послꙋшашъ въ кратцѣ съ ѻбыкновенна та си кротость.

5 Защото намериҳме тогова человѣка че є гꙋбитель (като нѣкоа чꙋма) и че прави смꙋщеніе по междꙋ сички те Ізде́и който живе́атъ по сичка вселе́ннаа, и защо є начаникъ на-Назарейска та єресь:

6 Който се покꙋси да ѡскверни и церква та, когото и фанахме, и по законꙋ нашемꙋ искахме, да го сꙋдиме.

7 Но тысащеначаникъ Лѵсіа дойде, и съ голѣма сила го ѡтарва ѿ ржцѣ те ни, (и прати го при тебе):

8 И заповѣда (и нами) който го клевѣтиме, да дойдеме кодъ тебе: ако го испыташъ, ще да се извѣстишъ ѿ него за сичко то, щото говориме на вражъ него.

9 И подтвердиҳа това и Ізде́є те, и говореха защо є точно така това.

10 И като кимна игемѡно на Павла да говори, той ѿговори, (и рече): понеже те знамъ ѿ много годины че си сꙋдія (праведенъ) на тоа народъ, съ по радо сердце ще да ѿговоримъ за своѐ то ѡправданіе:

11 За да можешъ да разꙋмѣешъ, защо нема по много ѿ дванаесе дни, ѿ каквото азъ возлѣзохъ во Іерусалимъ да се поклонимъ.

12 И нито въ церква ме намериҳа да приказꙋвамъ съ нѣкого, и да подбꙋнꙋвамъ народатъ, нито въ собориша та, нито въ градѫтъ:

13 Нито можатъ да докажатъ това, щото ме клевѣтатъ сега на тебе.

14 Но това исповѣдꙋвамъ тебе, защо спорѣтъ пѫтьатъ (на-вѣра та), когото тіи говоратъ єресь, такѡ слꙋжимъ на Ѻтцепреданнытъ Бгъ, щото вѣрꙋвамъ сичко то що є написано въ законатъ и въ пророцы те:

15 И имамъ надежда на Бга, защо ще да бѫде воскресеніе на-мертвы те, и на-праведны те и на-грѣшны те, което и сами тіи чакатъ.

16 Затова се и азъ мѫчимъ да имамъ всегда непорочна совѣсть и предъ Бга и предъ человѣцы те.

17 И по много годины послѣ дойдохъ въ мойатъ народъ да раздамъ милостыни и (да принесꙋ) приношеніа.

18 Въ който ме намериха вѫтре въ церква та ѡчищенъ, нито съ народъ, нито съ матежь, нѣкои ѿ Асіа Ізде́є:

19 Който требꙋваше да дойдатъ тꙋка предъ тебе, и да клевѣтатъ, ако иматъ нѣщо на вражъ мене.

20 Или сами тіа да кажатъ, ако наидоха въ мене нѣкоа неправда, когато стоехъ въ соборище то,

21 Ѡсвѣнь тоѧ ѥдинъ гласъ, токмѡ щото ѝзвыкахъ като стоѣхъ по междꙋ ниихъ: защо̀ ѧ̀зъ прїемамъ днѣсь сꙋдъ ѿ васъ заради воскресенїе то намертвы те.

22 И като чꙋ̀ товà Филїѯъ, ѡ̂ставѝ ги за дрꙋгъ пѫть, ѝ рече: като разꙋмѣемъ по̀ ѝзвѣстнѡ за товà оученїе, ѝ като дойде Лѵсїа тысѧщеначалникъ (тꙋка), тогава ще разсꙋдимъ работà та ви.

23 И заповѣдà на сотникꙋ да вàрди Пàвла, ѝ да не ѥ̀ во оутѣснѣнїе, ѝ никомꙋ ѿ познанницы те Пàвлови да не возбранàва да мꙋ слꙋгꙋва, ѝли да дохо̀жда при него.

24 И по нѣколко днѝ дойдѣ Филїѯъ съ Дрꙋсїлїа женà та си, коàто беше Ѵꙋдѣйка, ѝ пратѝ та довѣде Пàвла, ѝ слꙋшà го за вѣра та ко Ѵисꙋса Хрїстà.

25 И като говореше (Пàвелъ) за прàвда ѝ за воздержàнїе ѝ за (страшныàтъ) сꙋдъ щото щѐ да бѫде, Филїѯъ се оуплашѝ, ѝ ѿговорѝ: сегà си ѝдѝ: ѧ̀ когàто намѣримъ врѣме, ще да те повыкамъ.

26 Ѧ̀ при товà ѝ надѣѧшесе защо̀ ще да зѣме ѿ Пàвла пары̀ да го пꙋсти: заради товà ѝ почестѡ провàждаше та го повыковаше, ѝ говореше съ него.

27 И като се заминàха двѣ годины, ѝзмѣнѝсе Филїѯъ, ѝ станà на негово то мѣсто (ѝгемѡнъ) Поркїй Фѝстъ: ѝ понѐже ѝскаше Филїѯъ да сотвори оугодно то на Ѵꙋдѣи те, ѡ̂ставѝ Пàвла въ ѡ̂ковы те.

ГЛАВА КѲ.

ФИСТЪ прочее като прїà власть тà, по трѝ днѝ послѣ ѿѝде во Ѵерꙋсалѝмъ ѿ Кесарїа.

2 И доказàха мꙋ àрхїерѣе те ѝ первѝ те ѿ Ѵꙋдѣи те жàлба та на врѫхъ Пàвла ѝ молѧха го.

3 И ѝскаха (да ѝмъ оучѝни) милость на врѫхъ него, (сѝрѣчь) да го прàти ѿ тàмѡ во Ѵерꙋсалѝмъ: ѧ̀ ѻ̂нѝ бѣха се сговорѝли да го оубїàтъ по пѫтьàтъ.

4 Но Фѝстъ заповѣдà да вàрдатъ Пàвла въ Кесарїа, защо̀то ѝ сàмъ щѐше да ѝде тàмѡ скорѡ.

5 Прочее кои̇то мо̀жатъ ѿ васъ (рече Фѝстъ) нѣка дойдатъ съ мѣне, ѝ àко ѝма нѣкоѧ непрàвда въ тоѧ человѣкъ нѣка го клевѣтатъ.

6 И като преседѣ во Ѵерꙋсалѝмъ десетѝна дѣна, слѣзе въ Кесарїа, ѝ на дрꙋгїатъ дѣнь като сѣднà на сꙋдѝлище то, заповѣдà да доведàтъ Пàвла.

7 И като го довѣдоха, ѡ̂быколѝха го Ѵꙋдѣе те кои̇то бѣха слѣзли ѿ Ѵерꙋсалѝмъ, ѝ фѫрлѧха мнòги ѝ тѣшки винѝ на Пàвла, кои̇то не мо̀жеха да докàжатъ:

8 Понѐже тóй се ѿправдáваше (и҆ говóреше): защѝ нито на закóнатъ Ѥвдéйскїй, нито на Кѣсарѧ самь согрѣшилъ нѣщо.

9 Но Фи́стъ понѐже и҆скаше да напрáви оу҆гóдно то на Ѥвдéи те, ѿговорѝ на Пáвла и҆ рѣ́че: щѣ́шъ ли да и҆дѣшъ во Ѥрѹсалимъ, и҆ тáмѡ да се сѹ́дишъ за тїѧ (рáботы) предъ мéне;

10 И рѣ́че Пáвелъ: А҆зъ стоимъ на Кѣсарево то сѹдилище, на коѐто трѣ́бѹва да се сѹ́димъ, нѝкоѧ ѿвѣ́да не сáмь сотворилъ на Ѥвдéи те, каквóто и҆ ты̀ добрѐ знáешъ.

11 Защóто А҆ко и҆мамъ нѣ́коѧ непрáвда, и҆лѝ нѣ́кое (согрѣшéнїе) достóйно за смéрть самь сотворилъ, не ѿри́чемсе да оу҆мремъ: А҆ко ли нéма нѝщо такóва въ мéне, за коѐто тѝи клевѣ́татъ на вра҃хъ мéне, нѝкой не мóже да ме предадѐ нимъ: А҆зъ трáсимъ сѹ́дъ оу҆ Кѣ́сарѧ.

12 Тогáва Фи́стъ, като се разговорѝ со совѣ́тницы те си, ѿговорѝ: не лѝ си потрасилъ сѹ́дъ оу҆ Кѣ́сарѧ; кодъ Кѣ́сарѧ ще да и҆дѣшъ.

13 И като се заминáха нѣ́колко днѝ, цáрь Агрі́ппа и҆ Вернїка (жена̀ та мѹ) слѣ́зоха въ Кесарїа да поздрáватъ Фи́ста.

14 И като седѣ́ха тáмѡ много днѝ, Фи́стъ казà на цáрьатъ заради Пáвлова та рáбота, и҆ рѣ́че: Є҆дѝнъ человѣ́къ є҆ ѿстáвенъ ѿ Фи́лїѧ вѫ́рзанъ,

15 За когóто, като ѿидóхъ во Ѥрѹсалимъ, дáдоха ми жáлба а҆рхїерѣ́є те и҆ старѣ́йшины те, и҆ и҆скаха сѹ́дъ на вра҃хъ нѣ́гѡ.

16 Но А҆зъ и҆мъ ѿговори́хъ, защѝ нѣ́матъ ѻ҆бы́чай Ри́мляне те да предáватъ нѣ́кого человѣ́ка на смéрть, доклѐ нѣ́ма ѿклеветáемый предъ лицѐ то си ѻ҆ны́ѧ щото го клевѣ́татъ, и҆ доклѐ не зѣ́ме врѣ́ме да дадѐ ѿвѣ́тъ за согрѣшéнїе то си.

17 Като се собрáха прóчее ѻ҆нѝ тѹ́ка, А҆зъ безъ да ѿлáгамъ врѣ́ме, на оу҆трешнїатъ дѣ́нь седнáхъ на сѹдилище то, и҆ заповѣ́дахъ да доведáтъ человѣ́катъ.

18 Но клеветницы̀ те мѹ кáто го ѿвы́колихъ, не казáха ни є҆днà винà такáва на вра҃хъ нѣ́го, каквáто А҆зъ мы́слехъ:

19 Но и҆мáхъ съ нѣ́го нѣ́кои прѣ́нїѧ за своѧ̀ та разли́чна вѣ́ра, и҆ за нѣ́кого Ѥисѹ́са оу҆мрѣ́лаго, за когóто говóреше Пáвелъ че є҆ жи́въ.

20 И понѐже А҆зъ не мóжехъ да се домы́слимъ каквò да разсѹ́димъ товà прѣ́нїе, рѣ́кохъ мѹ, А҆ко щѐ да и҆дѣ во Ѥрѹсалимъ, и҆ тáмѡ да се сѹ́ди за тїѧ прѣ́нїѧ.

21 Но понѐже Пáвелъ поискà

да го ѿстáвиме да се сѹди на Кѣсаревыатъ сѹдъ, заповѣдáхъ да го вáрдатъ, докàе да го прáтимъ къ Кѣсарю.

22 А Áгрíппа рéче на Фúста: щéше ми се ѝ мéне да чѹемъ тогóва человѣка. А тóй мѹ рéче: оутрѣ ще да го чѹешъ.

23 Ѝ на оутрешнїатъ дéнь като дойдѐ Áгрíппа ѝ Вернíка съ голéма гóрдость, ѝ влѣзоха въ сѹдилищна та палáта съ тысященачáлницы те ѝ со знаменúты те мѹжы грáдски, заповѣдà Фúстъ ѝ довéдоха Пáвла.

24 И рéче Фúстъ: Áгрíппо царю, ѝ вы́е сúчки те мѹжи кóйто се намéрѹвате тѹ́ка съ нáсъ, вúдите тогóва, за корóто сúчко то мнóжество 'Ідéйско ми досáждаше ѝ во 'Іерѹсалúмъ ѝ тѹ́ка, ѝ кричéше защò не трéбѹва вече да ѥ жúвъ тóа.

25 Но áзъ като разѹмѣхъ защò не ѥ сторúлъ нúщо достóйно за смéрть, ѝ понéже той сáмъ воспоменà Севáста (Кѣсара), за товà áзъ намéрихъ благослóвню да го прáтимъ при нéго.

26 За корóто понéже нéмамъ нѣщо ѝзвѣстнѡ да пúшемъ на господáрьатъ си: затовà го ѝ привéдохъ предъ вáсъ, а нáйвече предъ тéбе, Áгрíппо царю, за да бы́де ѝспытáнїе, ѝ такà да ѝмамъ що да пúшемъ,

27 Защóто ми си вúди неприлúчно, да прáщамъ человѣка вѫрзана, а вины́ те мѹ да не ѿбѣлáвамъ.

ГЛАВА КѲ.

А Áгрíппа рéче на Пáвла: дáватисе дозволéнїе да говóришъ, сáмъ за сéбе. Тогáва Пáвелъ прострѐ рѫкà та си, ѝ начнà да говóри за своѐ то ѿправдáнїе:

2 Áзъ, ѿ царю Áгрíппо, мнúмъ сéбе си блажéнъ понéже ѝмамъ днéсь да се ѿпрáвдамъ предъ тéбе за сúчко то ѻнова, що то ме клевéтатъ 'Ідéѥ те:

3 А нáйвече понéже те знáмъ че знáешъ сúчки те ѻбы́чаи 'Ідéйски ѝ оупóрни те тѣхни мнѣнїа. Затовà ти се мóлимъ да ме послѹ́шашъ терпѣлúвѡ.

4 Житїѐ то прóчее моѐ ѿ ѩще ѿ младость тà ми, коéто поживеáхъ ѿ крáй по междѹ мóйатъ нарóдъ во 'Іерѹсалúмъ, сúчки те 'Ідéѥ го знáатъ:

5 И знáатъ за мéне ѿ крáй, (áко щáтъ да свидѣтелствѹватъ), защò áзъ живéехъ споретъ нáй-тóчно то оучéнїе Фарїсéйско въ нáша та вѣ́ра:

6 И сегà стоúмъ на сѹдъ заради надéжда та що то ѝмамъ за ѿбѣщáнїе то, коéто ѥ ѿбѣщáлъ Бгъ на нáши те ѻцы:

7 Коéто се надѣ́атъ сúчки

те наши дванадесать колѣна, като слѫжатъ на Бга непрестанню день и нощь, да се сбѫде: за кото (надежда) ме клеветатъ, ѿ царю Агріппо, Іудее те.

8 Що (мислите); не вѣровате ли вие, че Бгъ може да воскрешава мертвы те;

9 Азъ войстинню мислехъ въ себеси защо требуваше да направимъ много противны (работы) на вржхъ име то на Іисуса Назарея.

10 Което и направихъ во Іерусалимъ: и мнозина ѿ светіи те азъ затваряхъ въ темници те, като земахъ власть ѿ архіереи те: и когато ги убиваха, и азъ согласувахъ на смерть та имъ:

11 И на сички те собориша много пѫти ги мѫчехъ, и принуждавахъ да хулятъ Іисуса: и понеже враждуваха на нихъ выше мѣры, гонехъ ги и дори до чужди те градове.

12 Съ това намѣреніе като ѿтивахъ въ Дамаскъ съ власть и съ намѣстничество ѿ архіереи те,

13 Въ средъ пладнина на пѫтьатъ видехъ, царю, свѣтлина ѿ небо то по свѣтла ѿ солнечна та свѣтлость, което ѿсвѣти и мене и оныя които идеха съ мене.

14 И като падахме сички те на земля та, чухъ гласъ който говореше мене, и дума маше съ Еврейски языкъ: Сауле Сауле, защо ме гониш; мѫчно ти е да риташъ среща ржѣнъ.

15 А азъ рекохъ: кой си ты, Господи: а той рече: азъ самь Іисусъ когото ты гониш.

16 Но вдигнисе и станй на нозѣ те си: защото затова ти се явихъ да те направимъ слуга и свидѣтель на-тія (работы) що то си видѣлъ, и що ще да ти ѿкавимъ:

17 Като те изкавимъ ѿ Іудейскіатъ народъ и ѿ язычницы те въ който ще да те пратимъ,

18 Да имъ ѿвориш очи те, да се ѿбѫрнатъ ѿ темнота та къ видело то, и ѿ власть та сатанинска къ Бгу, за да приматъ прощеніе грѣховъ, и наслѣдіе по между свти те, като повѣроватъ въ мене.

19 Заради това, ѿ царю Агріппо, не быдохъ противенъ на небесно то видѣніе:

20 Но первo проповѣдахъ на оныя който живеатъ въ Дамаскъ и во Іерусалимъ, а (послѣ) и въ сичка та страна Іудейска, и на язычницы те да се покаятъ и да се ѿбѫрнатъ къ Бгу, като стрѫватъ дѣла достойни на-покаяніе то.

21 Заради това ме фанахъ Іудее те въ церква та, и искахъ да ме раскѫснатъ.

22 Но като получихъ по-

мощь ѿ Бга, живъ самь и до тоа день, и свидѣтелствꙋвамъ и на малкꙋ и на големꙋ, и не говоримъ дрꙋго нищо ѡсвѣнь ѻнова що то са прорекли пророцы те и Мѡисей, че ще да бѫде:

23 Защо (сирѣчь) Христосъ ще да пострада, и защо като воскресне первый ѿ мертви те, ще да проповѣда свѣтъ на (Ідейскіатъ) народъ и на ѧзычницы те.

24 И като се ѡправдаваше така, Фистъ съ голѣмъ гласъ рече: полꙋделъ ли си Павле; много то оученіе претвара те въ лꙋдость.

25 А той рече: не самь полꙋделъ, державный Фисте, но говоримъ словеса истинни и разꙋмни.

26 Защото и царо знае за тіа (работы), комꙋто и съ дерзновеніе говоримъ: и вѣрꙋвамъ защо нищо не може ѿ нихъ да мꙋ се оукрые: защото не є станало това въ нѣкой оугълъ.

27 Вѣрꙋвашъ ли, царю Агріппо, пророцы те; знамъ защо ги вѣрꙋвашъ.

28 А Агріппа рече на Павла: малко ѡстава да ме прѣпрешъ да станемъ Христіанинъ.

29 А Павелъ рече: молилъ бихъ Бга, или съ малко (повченіе) или съ много, не самѡ ти но и сички те които ме слꙋшатъ днесь да бѫдатъ такви, каковъ то самь и ѧзъ, ѡсвѣнь тіа оузы.

30 И като рече той тіа (словеса), станаха царо, и игемѡно, и Вернікія, и сички те които седеха съ нихъ.

31 И като си ѿидоха разговарахасе по междꙋ си и говореха: защо тоа человѣкъ не стрꙋва нищо достойно за смерть и за оузы.

32 А Агріппа рече на Фиста: можеше да се пꙋсти тоа человѣкъ, ако не беше споменꙋвалъ Кесаря. (И така разсꙋдѝ игемѡно да го прати къ Кесарю.)

ГЛАВА КЗ.

И КАТО се ѡпредѣли да ѿплываме во Італіа, предадоха Павла и дрꙋги нѣкои вѫрзаны на єдного сотника, име то мꙋ Італіа, който беше ѿ Августовыатъ полкъ.

2 И като влѣзохме во єдинъ корабль Адрамѵтскій, и поскахме да плываме ѻколѡ Асійски те мѣста, ѿвезохмесе въ морѐ то: и беше съ насъ Аристарха Македонянинъ ѿ Солꙋнъ.

3 И на дрꙋгіатъ день стигнахме въ Сідѡнъ: и понеже Іалій (сотникъ) показваше милость на Павла, даде мꙋ дозволеніе да иде кодъ пріатели те си, и да полꙋчи ѿ нихъ нѣкоа помощь.

4 И ѿ тамѡ като се ѿвезохме, провезохмесе ѿ долꙋ подъ Кѵпръ, защото вѣтрища та беха противни.

5 И като преплывахме морѐ то, което ѥ срещꙋ Кїаїкїа и Памфѵлїа, стигнахме въ Мѵры (градъ) Лѵкїйскїй.

6 И като намерѝ тамѡ сотнико корабль Алеѯандрїйскїй, който плываше во 'Італїа, тꙋрѝ ны въ него.

7 И понеже плывахме забавнѡ на много днѝ, щото ѥдвамъ стигнахме до Кнїдъ, защото ны не ѡставаше вѣтѫро, проплывахме ѿ долꙋ подъ Крѝтъ срещꙋ Салмѡнъ:

8 И като заминахме съ голѣма мѫчность по край него, стигнахме на нѣкое мѣсто, което се вика добро пристанище, при което ѥ близꙋ градъ Ласѣй.

9 И като заминà много врѣме, и плаванїе то беше веке бѣдственно, защото и постò вече беше заминалъ, совѣтоваше ги Павелъ.

10 И говореше имъ: ѿ мꙋжїе, ѧзъ видимъ защò товà плаванїе ще да бѫде съ много бѣдà, и съ голѣма тщетà, нѐ самѡ на-товаратъ и на-корабльатъ, но и на-животатъ нашъ.

11 Но сотнико помного слꙋшаше кормчїатъ и наукайратъ, нѣжели Павловы те дꙋмы.

12 И понѣже не бѣше добрò пристанище то да зимꙋватъ тамѡ, мнозина совѣтоваха да се вдигнатъ ѿ тамѡ, и негли бы могли да стигнатъ до Критско то пристанище, което се именꙋва Фїнїѯъ и гледа къ ѡгозападныатъ и сѣверозападныатъ вѣтръ, и да зимꙋватъ въ него.

13 И понеже подꙋхнà (мало) ѡженъ вѣтрецъ, и полꙋчиха своѐ то намѣренїе, вдигнаха платнà та, и плываха близꙋ по край Крѝтъ.

14 Но по мало врѣме подꙋхнà срещꙋ Крѝтъ вѣтръ бꙋренъ, който се нарича Ѳурокла́дѡнъ.

15 И като се дръпнà корабльатъ и не можеше вече да се сопротѝви на вѣтрꙋ, предадохмесе на волны те и носеха ны кѫдѐ то щеха.

16 И понеже нападнахме на нѣкой островъ, който се нарѝчеше Клаудїй, ѥдвà могохме да оудержѝме варка та:

17 Когато като тръгнаха въ тре (корабленницы те), начнаха да оупотребляватъ секакви средства, и да превръзватъ ѿ долꙋ корабльатъ (съ въже та): и понеже се боеха да не падатъ въ плитко (мѣсто), спꙋстѝха платнà та, и такà се носеха по вола та на-вѣтратъ.

18 И понеже бѣхме въ голѣма бѣдà ѿ фортꙋна та,

на дрꙋгїатъ дѣнь фанаха да
ѝсфѫрлатъ (ѿ товаратъ въ
морѐ то).
19 А въ трѣтїатъ дѣнь со
свои те рѫце ѝсфѫрлихме
сички те ѻрꙋдїа корабленни.
20 И като се не показꙋваха
на много дни нито слѫнце то
нито звѣзды, ѝ голѣма та
фортꙋна се продолжаваше, не
ѿставаше ни вѣче ни ѥднà
надѣжда да се ѝзбавиме.
21 Но понѣже ѿ много врѣме
не бѣха ꙗли нищо, Павелъ за-
станà по срѣдъ нихъ, ѝ рѣче:
трѣбꙋваше, ѿ мꙋжїе, да по-
слꙋшате мѣне, ѝ да се не ѿвѡ-
зите ѿ Критъ, ѝ щѣхме да се
ѝзбавимѣ ѿ тáѧ бѣдà ѝ ѿ
тóлко тщетà.
22 Но сегà вы мóлимъ да
бѫдете вѣсели: защóто никой
ѿ васъ не щѐ да загúне, ѡсвѣнь
ѥдúнѡ корáбль.
23 Защóто въ тáѧ нóщь ми
се ꙗви Ѧгґлъ ѿ Бґа, чíйто
самь áзъ, ѝ комꙋ́то слꙋжимъ.
24 И рѣче ми: не бóйсе,
Павле: тꙋ́ трѣбꙋва да пред-
стáнешъ предъ Кѣсаря: ѝ ѥто
Бґъ ти даровà сички те кóйто
плꙋ́ватъ съ тѣбе.
25 Заради́ товà бѫдѣте вѣ-
сели, ѿ мꙋ́жїе: защóто áзъ
вѣрꙋвамъ на Бґа, че такà ще
да бѫде, каквóто ми бꙋдѐ
рѣчено.
26 И трѣбꙋва да бꙋдеме ѝс-
фѫрлени на нѣкой ѻстровъ.
27 И като настѫпи четы-
ринáдесата та нóщь, когáто
се нóсехме нїе на сáмъ на
тáмъ по Ѧдрїатúческо то мóре,
ѻколѡ полꙋнощь возмнѣсе на
корáбленницы те защò при-
ближáватъ при нѣкоѧ сꙋха
землà:
28 И като премѣрúха дѫлбо-
чинà та, намерúха двáдесать
сáжена: ѝ като прейдóха
мáло (разстоѧнїе), пáкъ пре-
мѣрúха, ѝ найдóха петнáдесать
сáжена.
29 И понѣже се боѣха да не
напáднатъ на каменúти мѣ-
стà, фѫрлúха чѣтыри кóтвы
ѿ зáднѧ та страна на-корá-
бѫльатъ ѝ мóлехмесе (Бґꙋ)
да сáмне.
30 И понѣже корáбленницы
те ѝскаха да побѣгнатъ ѿ
корáбѫльатъ, ѝ спꙋщаха вáрка
та въ морѐ то, съ ѝзвинѣнїе
като че ѝскатъ ѿ прѣднѧ та
страна корáбелна да фѫрлатъ
кóтвы те,
31 Рѣче Павелъ сóтникꙋ ѝ
на вóини те: ѧ́ко тїѧ не ѿ-
стáнатъ въ корáбѫльатъ, вы́е
не мóжете да се ѝзбавите.
32 Тогáва вóини те пресѣ-
кохà вѫжета та на-вáрка та,
ѝ ѿставúха ѧ̀ да пáдне вѫнъ.
33 И като щѣше вѣче да се
разсáмне, Павелъ мóлеше
сички те да похáпнатъ, ѝ
говóреше: четыринáдесатый
дѣнь ѥ̀ днѣсь, ѿ каквóто се-
дúте глáдни, ѝ нищо не стѐ
вкꙋсúли.

34 Заради̑ това̀ вы мо́лимъ да поядѐте (да се ѹ҆крѣ́пите): защо́то това̀ є̑ потрѣ́бно за сохранѐнїе то на ва́шїа живо́тъ: понѐже ни́комꙋ ѿ ва́съ не щѐ да заги́не ни влакно̀ ѿ глава̀ та.

35 И като ре́че това̀, зѣ̀ хлѣ́бъ, и҆ возблагодари́ на Бг҃а пре́дъ си́чки те, и҆ преломи́ го и҆ фа̀на̀ да ꙗ҆дѐ.

36 Тога́ва прїѧ́ха си́чки те дерзновѐнїе, и҆ ꙗ҆до́ха и҆ ѻ҆ни̑.

37 И҆ бѣ́хме въ кора́бльатъ си́чки те двѣ́стѣ и҆ седмдесѣ́ть и҆ ше́сть дꙋ́ши.

38 И҆ като се насыти́ха съ ꙗ҆стїѧ̀, ѿлегчи́ха кора́бльатъ, защо́то и҆сфѫрли́ха пшени́ца та въ морѐ то.

39 И҆ кога́то сѐ сѫмна̀, не позна́ваха земла̀ та: но согледа́ха нѣ́кой зали́въ ко́йто и҆ма́ше бре́гъ, въ кого́то совѣтова́хасѐ ꙗ҆ко є̑ возмо́жно да прика́ратъ кора́бльатъ.

40 И҆ като собра́ха ко́твы те, пꙋсти́хасѐ по морѐ то, и҆ развѫрза́ха вѫзла̀ та на-корми́ла та: и҆ простре́ха ма́лко то платно̀ на кѫде́то дꙋ́хаше вѣ́трецо, и҆ мѫчѣ́хасѐ да сти́гнатъ при бре́гѫтъ.

41 Но понѐже нападна́ха на є̑дно̀ мѣ́сто, кое́то се ѿбли́ваше ѿ двѣ̀ морѐ та, засѣдна̀ кора́бльо въ пли́тко то: и҆ носо̀ мꙋ ко́йто бѣ́ше се заѡра́лъ (въ земла̀ та) ѿстана̀ не покла́тенъ. И҆ корма̀ та се разби́ваше ѿ си́ла та на-во́лны те.

42 И҆ во́ини те се сдꙋма́ха да и҆збі́атъ вѫрзаны те, да не бы̀ нѣ́кой и҆сплыва́лъ и҆ ѹ҆тѣ́клъ.

43 Но со́тнико понѐже и҆ска́ше да ѹ҆спа́ри Па́ѵла, возбрани̑ ги ѿ това̀ намѣрѐнїе, и҆ заповѣ́да, ко́йто мо́жатъ да пла́ватъ, пе́рво ѻ҆ни̑ да ско́чатъ въ морѐ то, и҆ да и҆сплы́ватъ на кра́йатъ.

44 И҆ дрꙋ́ги те (да и҆злѣ́зятъ) є̑дни̑ на дѫ́ски̑, а҆ дрꙋ́ги на дрꙋ́го нѣ́що ѿ кора́бльатъ, и҆ така̀ и҆злѣ́зоха си́чки те жи́ви на земла̀ та.

ГЛАВА КИ.

И КОГА́ТО се и҆зкави́ха ѿ кораблекрꙋше́нїе то ко́йто бѣ́ха съ Па́ѵла, тога́ва разꙋмѣ́ха, защо̀ ѻ҆ный ѻ҆стро́въ съ и҆менꙋ́ва Мелі́тъ.

2 И та́мошни те жи́тели показа́ха ни голѣ́ма ми́лость: защо́то накла́доха ѻ҆гнь, и҆ прибра́ха ны си́чки те (въ кѫ́щи те си) заради̑ дѫждѫ́тъ що́то и҆де́ше тога́ва, и҆ заради̑ стꙋ́дь та̀.

3 И҆ като набра̀ Па́ѵелъ мно́го хвра́стїе, и҆ тꙋ́ри на ѻ҆гнь́атъ, є̑дна̀ є̑хі́дна и҆злѣ́зе ѿ топлина̀ та, и҆ ѹ҆ловѝсе за рѫка̀ та мꙋ.

4 И҆ та́мошни те человѣ́цы като виде́ха змі̑а̀ та че ви́сѝ ѿ рѫка̀ та мꙋ, гово́реха

ѥдинъ дрꙋгимꙋ: войстинну тоа человѣкъ ѥ оубійца, зашто, ѝ да се ѝзбавѝ ѿ морѐ то, Бжїе то правосꙋдїе не го ѡстава да ѥ живъ.

5 Но той ѿтрѣсе змїа та въ ѻгньатъ, ѝ никое зло не пострада.

6 Ѧ ѻни се надѣеха зашо ще да ѿтечѐ, ѝли ще да падне мертвъ на земла та: ѝ като чакаха много врѣме, ѝ видѣха че мꙋ не става никое зло, промени́ха си мысль та, ѝ говореха зашо ѥ ѻнъ Бгъ.

7 И ѻколѡ ѻнова мѣсто, бѣха села на-началникатъ наѻстроватъ, който се ѝменꙋваше Поплїй, той ны прїа, ѝ три дни любѣзнѡ ны гощава.

8 И слꙋчисе да лежѝ ѻтецъ Поплїевъ, зашото бѣше болен ѿ трѣска ѝ ѿ сѫрдцоболь: при когото влѣзе Павелъ, ѝ като се помолѝ Бгꙋ ѝ тꙋрѝ си рѫцѐ те на него, ѝсцѣлѝ го.

9 Това като быдѐ, ѝ дрꙋги те който ѝмаха болести въ ѻный ѻстровъ, дохождаха (при него) ѝ ѝсцѣлаваха се.

10 Който ѝ съ много чести ны почтаха, ѝ когато си похождахме, тꙋрѝха ни сичко шото ни бѣше потребно.

11 И по трѝ мѣсацы послѣ ѿвѣзохмесе ѿ тамѡ съ ѥдинъ Ѧлеѯандрїйски корабль който бѣше зимꙋвалъ въ ѻстроватъ, ѝ ѝмаше знакъ дїоскꙋры.

16 И като стигнахме въ Сѵракꙋсы, преседѣхме тамѡ трѝ днѝ.

13 Ѧ ѿ тамѡ като забиколѝхме (Сїкелїа), дойдохме въ Ригїа, ѝ слѣдъ ѥдинъ день понѐже подꙋхна юженъ вѣтръ, во вторыатъ день стигнахме въ Потїолы.

14 Гдѣто намѣрихме братїа, ѝ оумолѝха ны да преседѝме тамѡ седмь днѝ: ѝ така ѿ тамѡ ѿидохме въ Римъ.

15 И ѿ тамѡ братїа та, като чꙋха за насъ, ѝзлѣзоха да ны посрѣщнатъ дори до Ѧппїевыатъ торгъ ѝ три тѐ корчемницы. Който (братїа) като видѐ Павелъ, возблагодарѝ Бга, ѝ прїа дерзновенїе.

16 Ѧ когато дойдохме въ Римъ, сотнико предаде вѫрзаны те на воевода та: а на Павла даде дозволенїе да живѣе ѡсобнѡ, съ воинатъ който го вардеше.

17 И по трѝ днѝ послѣ свыка Павелъ первы те ѿ Ѩдеите, ѝ като се собраха, говореше ѝмъ: мꙋжїе братїе, азъ не сторѝхъ нѝщо противно на вѫжъ народатъ, нито на вѫжъ ѻтечески те ѻбычаи, ѝ предадоха ме вѫрзанъ ѿ Ѩерꙋсалима въ рѫцѐ те на-Римлане те.

18 Който като ме ѝспытаха, ѝскаха да ме пꙋстатъ, зашото не намѣрихa ни ѥднà винà достойна за смерть въ мене.

19 По понѐже Ѩдѣѥ те го-

вóреха протúвню, понѹдúхсе да потрáсимъ сѹдъ оу̑ Кéсарѧ, но нѐ зашò ѝмахъ намѣренїе да наклéветимъ нѣщо свóйатъ нарóдъ.

20 За тáѧ прóчее причúна вы оумолúхъ да вы вúдимъ, и̑ да се разговóримъ съ вáсъ: зашóто заради̑ надéжда та 'Ісрáилева ѧ̆зъ самь вѫрзанъ съ тїѧ верúги.

21 А̑ ѻ̑нѝ мѹ рéкоха: нїе нито писмò прїáхме за тéбе ѿ 'Ізде́и те, нито нѣкой ѿ брáтїѧ та дойдѐ и̑ спомена̀, и̑лѝ говорѝ нѣщо зло̀ за тéбе.

22 Но мóлиме те (да ни кáжешъ) да чѹеме ѿ тéбе самагò що мы̀слишъ ты̀: зашóто знáеме че за тáѧ ѣ̆ресь сéкаде говóратъ протúвню.

23 И като мѹ ѿпредѣлúха ѣ̆дúнъ дéнь, дойдóха при нéго мнозúна въ странопрїéмница та: кóйто повчáваше за цáрство то Бж̃їе, и̑ оувѣрáваше ги за 'Ісѹса ѿ закóнатъ Мѡѷсéовъ и̑ ѿ прорóцы те, ѿ оутринь тà дори до вечерь тà.

24 И̑ ѣ̆дúнѝ ѿ нúхъ се оувѣрáваха на дѹмы те мѹ, а̑ дрѹги не вѣроваха.

25 И понéже бéха несоглáсни помеждѹ сéбе, ѿхóждаха си, като ѝмъ рéче Пáвелъ ѣ̆днò слóво, зашò добрѐ ѣ̆ рéклъ Дх̃ъ ст̃ый чрезъ прорóка Исáїа на нáши те ѻ̑тцы̀,

26 Когáто ѣ̆ продѹмáлъ: и̑дѝ къ тóѧ нарóдъ, и̑ речѝ: со слѹшанѣ ще да чѹете, и̑ не ще́те да разѹмѣете: и̑ като глéдате, ще да вúдите, и̑ не ще́те да вúдите.

27 Зашóто ѿтлѫстѣ̀ сѫрдцѐ то на-тїѧ людїе, и̑ съ оу̑шѝ те си тéшко слѹшатъ, и̑ съ ѻ̑чѝ те свой са зажмáли: за да не вúдатъ съ ѻ̑чѝ те, и̑ да не разѹмѣатъ съ сѫрдцѐ то, и̑ да се ѿбѫрнатъ да ги и̑сцѣлимъ.

28 Да знáете прóчее зашò спасéнїе то Бж̃їе на ѧ̆зы̀чници̑ те се пратѝ, и̑ ѻ̑нѝ ще да чѹатъ.

29 И като и̑зрéче тóй тїѧ словесà, ѿидóха си 'Ізде́е те, и̑ и̑маха голѣ́мо прѣ́нїе по междѹ си.

30 А̑ Пáвелъ седѐ тáмѡ цѣ́лы̀ двѣ̀ годúны со своѐ то си и̑ждивéнїе, и̑ прїи̑маше сúчки те кóйто дохóждаха кодѣ́ нéго,

31 И проповѣдѹваше цáрство то Бж̃їе, и̑ оу̑чеше за Гóспода нáшего 'Ісѹса Хрїстà, со всáко дерзновéнїе невозбрáнно.

СОБОРНОѢ ПОСЛАНІѢ

НА-СВАТАГѺ АПОСТОЛА ІАКѺВА.

ГЛАВА А.

ІА́КѺВЪ слѫжи́тель на-Бг҃а
и҆ Гдⷭ҇а Ї҆и҃са Хрⷭ҇та́, на два-
на́десе те колѣ́на кои́то са
разсѣ́ани, (желае́) да се ра́дѹ-
ватъ.
2 Имайте за голѣ́ма ра́-
дость, бра́тїе мои́, това̀, ко-
га́то впа́дате въ разли́чни
и҆скѹше́нїа:
3 Поне́же зна́ете, защѡ̀ и҆ѕ-
кѹше́нїе то на-ва́ша-та вѣ́ра
произво́ди терпѣ́нїе:
4 А҆ терпѣ́нїе то тре́бѹва
да и҆ма дѣ́ло то (своѐ) совер-
ше́нно за да бѫ́дете и҆ вы́е
цѣ́ли и҆ соверше́нни въ си́чко
безъ ни́каковъ недоста́токъ.
5 Я҆ко нѣ́кой ѿ ва́съ є҆ ѡ҆ѕкѹ́-
денъ ѿ премѹ́дрость, да про́си
ѿ Бг҃а, ко́йто да́ва на си́чки
те про́стѡ безъ да гле́да на
лицѐ, и҆ не ѹ҆кора́ва (ни́кого),
и҆ ще да мѹ се дадѐ.
6 Да про́си ѻ҆ба́че съ вѣ́ра,
и҆ ѿнюдъ да се не сомна́сѹва:
защо́то ко́йто се сомна́сѹва,
подо́бенъ є҆ на мо́рски те
во́лны, кои́то вди́гатъ и҆ бѹ́хатъ
ги на са́мъ на та́мъ вѣ́трища та.
7 Тако́въ человѣ́къ да не
мы́сли че ще да прїи́ме нѣ́що
ѿ Бг҃а.
8 Двоеѹ́менъ человѣ́къ не-
пра́венъ є҆ въ си́чки те свои́
пѫтища.
9 Сирома́хо бра́тъ да се
хва́ли съ высо́ко то си до-
сто́инство;
10 А҆ бога́тыо со смире́нїе
то си, защо́то ще да пре́йде,
като цвѣ́тѡ̀ на-трава̀ та.
11 Защо́то ѿгрѣ́а̀ сѧ́нце
то со зно́й, и҆ и҆зсѹши́ трава̀
та, и҆ цвѣ́тѡ̀ и҆ ѿпадна̀, и҆ кра-
сота̀ та на-лицѐ то и҆ се загѹби́:
така̀ и҆ бога́тыо повѣ́хнѹва въ
свои́ те начина́нїа.
12 Блаже́нъ (є҆ ѻ҆ный) че-
ловѣ́къ ко́йто терпи́ и҆скѹше́-
нїе! защо́то като про́йде презъ
и҆скѹше́нїе то, ще да прїи́ме
вѣне́цъ жи́зни, кого́то є҆ ѡ҆-
бѣща́лъ Бг҃ъ на ѻ҆ні́а що́то го
ѻ҆бы́чатъ.
13 Ни́кой, кога́то мѹ дохо́жда
и҆скѹше́нїе, да не гово́ри: защѡ̀
ѿ Бг҃а ми бы́ва и҆скѹше́нїе то:
защо́то какво́то са́мъ Бг҃ъ не
мо́же да се и҆скѹша́ва ѿ зло̀,
така̀ и҆ не и҆скѹша́ва то́й ни́-
кого.
14 Но се́кой се и҆скѹша́ва,
поне́же се вла́чи и҆ преща́ва
ѿ своѧ̀ та си по́хоть.
15 По́слѣ похоть та̀ като
за́чне, ра́жда грѣ́хъ: а҆ грѣ-

вóреха протúвню, понѹдúхсе да потрáсимъ сѹдъ оу̑ Кéсарѧ, но нѐ защò ѝмахъ намѣренїе да наклéветимъ нѣщо свóйатъ нарóдъ.

20 За тáѧ прóчее причúна вы оумолúхъ да вы вúдимъ, и̑ да се разговóримъ съ вáсъ: защóто заради̑ надéжда та 'Ісраѝлева áзъ самъ вѫрзанъ съ тїѧ верúги.

21 А̑ ѻ̑нѝ мѧ рéкоха: нїе нито писмò прїáхме за тéбе ѿ 'Ізде́и те, нито нѣкой ѿ брáтїѧ та дойдѐ и̑ спомена̀, и̑лѝ говорѝ нѣщо злò за тéбе.

22 Но мóлиме те (да ни кáжешъ) да чѹеме ѿ тéбе самагò що мы́слишъ ты̀: защóто знáеме че за тáѧ ѥ́ресь сéкаде говóратъ протúвнѡ.

23 И като мѧ ѿпредѣлúха ѥ́дúнъ дéнь, дойдóха при нéго мнозúна въ странопрїѐмница та: кóйто поѹчáваше за цáрство то Бж̃їе, и̑ оувѣрáваше ги за 'Іисѹ́са ѿ закóнатъ Мѡѷсéовъ и̑ ѿ прорóцы те, ѿ оу̑тринь тà дори до вечерь тà.

24 И̑ ѥ́дúнъ ѿ нúхъ се оувѣрáваха на дѹ́мы те мѧ, а̑ дрѹ́ги не вѣровáха.

25 И понéже бéха несоглáсни помеждѹ сéбе, ѿхóждаха си, като ѝмъ рéче Пáвелъ ѥ́днò слóво, защò добрѐ ѥ̑ рéкалъ Дх̃ъ ст̃ый чрезъ прорóка Исáїа на нáши те ѻ̑тцы́,

26 Когáто ѥ̑ продѹмáлъ: и̑дѝ къ тóа нарóдъ, и̑ речѝ: со слѹ́шанѣ ще да чѹ́ете, и̑ не ще́те да разѹмѣ́ете: и̑ като глéдате, ще да вúдите, и̑ не ще́те да вúдите.

27 Защóто ѿтлѫстѣ̀ сѫрдцѐ то на-тїѧ людїе, и̑ съ оу̑шѝ те си тéшко слѹ́шатъ, и̑ съ ѻ̑чѝ те свой са зажмáли: за да не вúдатъ съ ѻ̑чѝ те, и̑ да не разѹмѣ́атъ съ сѫрдцѐ то, и̑ да се ѿвѫрнатъ да ги и̑сцѣ́лимъ.

28 Да знáете прóчее защò спасéнїе то Бж̃їе на ѩзы́чницы те се прати̑, и̑ ѻ̑нѝ ще да чѹ́атъ.

29 И като и̑зрéче тóй тїѧ словесà, ѿидóха си 'Ізде́є те, и̑ ѝмаха голѣ́мо прѣ́нїе по междѹ́ си.

30 А̑ Пáвелъ седѐ тáмѡ цѣ́лы двѣ̀ годúны со своѐ то си и̑ждивéнїе, и̑ прїѝмаше сúчки те кóйто дохóждаха кодѣ́ нéго,

31 И проповѣ́дѹваше цáрство то Бж̃їе, и̑ оу̑чеше за Гóспода нáшего 'Іисѹ́са Хрїстà, со всáко дерзновéнїе невозбрáнно.

СОБОРНОѢ ПОСЛАНІѢ

НА-СВЯТАГѠ АПОСТОЛА ІАКѠВА.

ГЛАВА А.

ІАКѠВЪ слѫжи́тель на-Бг҃а и҆ Гдⷭ҇а Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та́, на двана́десе те колѣ́на кои́то са разсѣ́ани, (желае́) да се ра́дꙋватъ.

2 Имайте за голѣ́ма ра́дость, бра́тїе мои́, това̀, когато впа́дате въ разли́чни и҆скꙋше́нїа:

3 Поне́же зна́ете, зашѐ и҆скꙋше́нїе то на-ва́ша-та вѣ́ра произво́ди терпѣ́нїе:

4 А҆ терпѣ́нїе то тре́бꙋва да и҆ма дѣ́ло то (своѐ) соверше́нно за да бѫ́дете и҆ вы́е цѣ́ли и҆ соверше́нни въ си́чко безъ ни́каковъ недоста́токъ.

5 Ако нѣ́кой ѿ ва́съ є҆ ѡ҆скꙋ́денъ ѿ премꙋ́дрость, да про́си ѿ Бг҃а, ко́йто да́ва на си́чки те про́стѡ безъ да гле́да на лицѐ, и҆ не ѹ҆кора́ва (ни́кого), и҆ ще да мꙋ се дадѐ.

6 Да про́си ѻ҆ба́че съ вѣ́ра, и҆ ѿнюдъ да се не сомна́сва: зашо́то ко́йто се сомна́сва, подо́бенъ є҆ на мо́рски те во́лны, кои́то вди́гатъ и҆ бꙋ́хатъ ги на са́мъ на та́мъ вѣ́трища та.

7 Тако́въ человѣ́къ да не мы́сли че ще да прїи́ме нѣ́що ѿ Бг҃а.

8 Двоеꙋ́менъ человѣ́къ неправе́нъ є҆ въ си́чки те свои́ пѫтища.

9 Сирома́хо бра́тъ да се хва́ли съ высо́ко то си достои́нство;

10 А҆ бога́тыо со смире́нїе то си, зашо́то ще да пре́йде, като цвѣто̀ на-трава̀ та.

11 Зашо́то ѿгрѣ̀ва сѧ́нце то со зно́й, и҆ и҆зсꙋ́шѝ трава̀ та, и҆ цвѣто̀ и҆ ѿпадна̀, и҆ красота̀ та на-лицѐ то и҆ се загꙋ́бѝ: така̀ и҆ бога́тыо повѣ́хнꙋва въ свои́ те начина́нїа.

12 Блаже́нъ (є҆ ѻ҆ный) человѣ́къ ко́йто терпѝ и҆скꙋше́нїе! зашо́то като про́йде презъ и҆скꙋше́нїе то, ще да прїи́ме вѣнє́цъ жи́зни, кого́то є҆ ѡ҆бѣща́лъ Бг҃ъ на ѻ҆ні́ѧ що́то го ѻ҆бы́чатъ.

13 Ни́кой, кога́то мꙋ дохо́жда и҆скꙋше́нїе, да не гово́ри: зашѐ ѿ Бг҃а ми бы́ва и҆скꙋше́нїе то: зашо́то каквото са́мъ Бг҃ъ не мо́же да се и҆скꙋша́ва ѿ зло̀, така̀ и҆ не и҆скꙋша́ва то́й ни́кого.

14 Но се́кой се и҆скꙋша́ва, поне́же се вла́чи и҆ преща́ва ѿ своѧ̀ та си по́хоть.

15 По́слѣ похоть та̀ като за́чне, ра́жда грѣ́хъ: а҆ грѣ-

хо̀ като се ѝзвѫрши, ра́жда
смѐрть.
16 Не прелща́вайтесе, бра́-
тїе мои́ возлю́бленнїи.
17 Всѧ́кое дава́нїе добро̀ и̇ всѧ́къ да́ръ совершѐнъ ѿ го́ре
бы́ва, поне́же сла́зи ѿ Ѡтца̀
на-свѣ́тове те, ѹ̇ кого́то не́ма
(ни́кое) и̇змѣне́нїе, и̇ли̇ сѣ́нка
да се промена́ва.
18 Ѿ са́ма та си во́ля породи́
на́съ со сло́во то на и̇стина та,
за да бѫ́деме (като) нѣ́кой на-
ча́токъ на не́гови те созда́нїа.
19 И така̀, бра́тїе мои́ воз-
лю́бленнїи, да бѫ́де всѧ́къ
человѣ́къ ско́ръ на слꙋ́шанїе
то, а̇ заба́венъ въ говоре́нїе
то, и̇ заба́венъ въ гнѣ́ванїе то.
20 Защо́то человѣ́ческїо
гнѣ́въ не твори́ ѻ̇нова̀ що̀то є̇
пра́ведно предъ Бг҃а.
21 Затова̀ ѿфѫрле́те (ѿ
се́бе) се́каква нечистота̀ и̇
ѻ̇ста́токъ на зло́ба та, и̇ прї-
и̇ме́те съ кро́тость ѹ̇че́нїе то
кое́то є̇ насажде́но въ ва́съ и̇ ко-
е́то мо́же да ви спасѐ дꙋ́щы̀ те.
22 И̇сполна́вайте и̇ съ дѣ́ло
сло́во то (Бж҃їе), а̇ нѐ са́мѡ го
слꙋ́шайте, поне́же прелща́вате
са́ми се́бе.
23 Защо́то а̇ко нѣ́кой (са́мѡ)
слꙋ́ша сло́во то, а̇ не твори́ го,
то́й є̇ подо́бенъ на є̇ди́нъ че-
ловѣ́къ, ко́йто гле́да и̇сто то
своѐ лицѐ въ ѻ̇гледа́ло то.
24 Защо́то то́й погледа̀ се́бе
си и̇ ѿи́де, и̇ то́а ча́съ забрави̇
како́въ бѣ́ше.
25 Но ко́йто вни́кне въ со-
вершѐнныѧтъ зако́нъ на-сво-
бода̀ та, и̇ стои́ въ не́го, то́й
поне́же не є̇ слꙋ́шатель забра-
ли́въ, но твори́тель на-дѣ́ло
то, то́й ще да бѫ́де блажѐнъ
въ свои́ те дѣ́ла̀.
26 Я̇ко нѣ́кой ѿ ва́съ мы́сли
защо̀ є̇ благочести́въ, а̇ ѩ̇зы́-
къ си не завзда́ва, но прел-
ща́ва сѫ́рдцѐ то си, не́гово то
благоче́стїе є̇ сꙋ́етно.
27 Защо́то чи́ста та и̇ не-
поро́чна та вѣ́ра предъ Бг҃а и̇
Ѡц҃а̀ та́а є̇, да наглѣ́дꙋва нѣ́-
кой сира́чета та и̇ вдови́цы
те, и̇ да ва́рди се́бе си чи́стъ
ѿ ѻ̇скверне́нїе то на-то́а свѣ́тъ.

ГЛАВА Є.

БРАТІѢ мои́, дѫ́ржте вѣ́ра
та въ просла́вленнаго Го́спода
на́шего Ї҃исꙋ́са Хр҃та́, безъ да
гле́дате на лицѐ.
2 Защо́то, а̇ко влѣ́зе въ со-
бо́ратъ ви человѣ́къ, ко́йто
но́си зла́тенъ пр̾стенъ на
рѫ́ка̀ та си и̇ хꙋ́бавы дре́хи, и̇
влѣ́зе и̇ сирома́ха съ ло́ши
дре́хи,
3 Ще поглѣ́днете на ѻ̇но-
го́ва ко́йто но́си хꙋ́бавы те
дре́хи, и̇ ще да мꙋ̀ рече́те:
ты седни̇ тꙋ́ка хꙋ́бавѡ: а̇ си-
рома́хꙋ ще да рече́те: ты̀ сто́й
та́мѡ, и̇ли̇ седни̇ тꙋ́ка на под-
но́жїе то ми:
4 Не сотвори́хте ли разли́чїе
(междꙋ̀ ни́хъ) въ се́бе си: и̇

не быдо́хте ли сѹдїи на-лѹка́ви помышле́нїа;
5 Послѹ́шайте, бра́тїа мои́ возлю́бленнїи, не сирома́си те ли ѿ то́а вѣ́тъ и҆збра́ Бг҃ъ, кои́то са бога́ти въ вѣ́ра та, и҆ наслѣ́дницы на-ца́рство то (небе́сно), кое́то є҆ ѡ҆бѣща́лъ на ѻ҆нїа́ що́то го ѡ҆бы́чатъ;
6 А҆ вы́е ѹ҆кори́хте сирома́хатъ, не бога́ти те ли ви стрѹ́ватъ наси́лїе и҆ вла́чатъ на сѹди́лища та;
7 Не ѻ҆нѝ ли хѹ́лятъ добро̀ то и҆́ме, съ кое́то сте наре́чени;
8 Я҆ко и҆сполна́вате ѻ҆ба́че вы́е ца́рскїатъ зако́нъ, каквото що говори писа́нїе то: ще да возлю́бишъ бли́жнаго своего̀, като самагѡ̀ се́бе, добрѣ̀ пра́вите.
9 Я҆ко ли гле́дате на лица̀, то грѣ́хъ стрѹ́вате, и҆ ѡ҆сѹжда́ватесе ѿ зако́натъ като престѹ́пницы.
10 Защо́то, ко́йто сохранѝ си́чкїатъ зако́нъ, и҆ согрѣшѝ въ є҆дно̀ (то́кмо зако́нно повелѣ́нїе), бы́ва вино́венъ въ си́чки те.
11 Защо́то ко́йто є҆ ре́клъ: не прелюбодѣ́йствѹвай, ре́клъ є҆ и҆: не ѹ҆бі́й. Я҆ко про́чее не сотво́ришъ прелюбодѣ́йство, а҆ ѹ҆бі́ешъ, бы́вашъ законопрестѹ́пникъ.
12 Така̀ говоре́те, и҆ така̀ праве́те, като да мы́слите че ще да вы сѹ́датъ со зако́натъ на-свобода̀ та.
13 Защо́то безъ ми́лость ще да бѫде сѹдо̀ на ѻ҆ного́ва, ко́йто не є҆ стори́лъ ми́лость: а҆ милость та̀ надви́ва на сѹдѫ́тъ.
14 Каква̀ є҆ по́лза, бра́тїа мои́, а҆ко гово́ри нѣ́кой защо̀ и҆́ма вѣ́ра, а҆ дѣла̀ не́ма; да ли́ мо́же (та́а) вѣ́ра да го спасѐ;
15 Я҆ко нѣ́кой бра́тъ и҆ли́ нѣ́коа сестра̀ бѫ́датъ го́ли, и҆ не́матъ и҆ дне́вна та хра́на̀,
16 И҆ речѐ и҆́мъ нѣ́кой ѿ васъ: и҆де́те со здра́ве, грѣ́йтесе и҆ насыща́вайтесе: и҆ не дадѐ и҆́мъ ѻ҆нова̀ що́то є҆ потре́бно за тѣ́ло то и҆́мъ, каква̀ по́лза (ѿ това̀):
17 Така̀ и҆ вѣ́ра та, а҆ко не́ма дѣла̀, сама̀ по се́бе є҆ ме́ртва.
18 Но ще да речѐ нѣ́кой: ты̀ и҆́маш вѣ́ра, а҆ а҆́зъ и҆́мамъ дѣла̀: покажѝ ми вѣ́ра та си ѿ дѣла̀ та твои́, и҆ а҆́зъ ще да ти пока́жемъ ѿ дѣла̀ та си вѣ́ра та моа̀.
19 Ты̀ вѣ́рѹвашъ защо̀ Бг҃ъ є҆ є҆ди́нъ: добрѐ стрѹ́вашъ: и҆ дїа́воли те вѣ́рѹватъ и҆ трепе́ратъ.
20 Но и҆скашъ ли да разѹмѣ́ешъ, ѡ҆ сѹ́етный человѣ́че, защо̀ вѣ́ра та безъ дѣла̀ є҆ ме́ртва;
21 А҆вра́амъ пра́отецъ на́шъ не ѿ дѣла̀ та ли се ѡ҆правда̀, понѐже положѝ сы́на своего̀ І҆са́ака на жє́ртвенникатъ;
22 Ви́дишъ ли защо̀ вѣ́ра

та помагаше на дѣла та мѹ, а ѿ дѣла та бѹдѣ совершенна вѣра та;

23 И исполнисе писаніе то което говори: повѣрова Авраамъ на Бга, и вмѣнимѹсе (това) за правда, и нарѣчесе пріятель Бжій.

24 Видите ли прочее, защо ѿ дѣла та се оправдада человѣкъ, а не (самѡ) ѿ єдна вѣра;

25 Подобнѡ и Раавъ блѹдница не оправдали се ѿ дѣла та, понѣже пріа соглаждатели те, и испроводи ги презъ дрѹгъ пѫть;

26 Защото, каквото тѣло то безъ дѹша є мертво, така и вѣра та безъ дѣла є мертва.

ГЛАВА Г.

Нѹ бывайте мнозина оучители, братіе мои, понѣже знаете защо (съ оучителство то) по голѣмо осѹжденіе ще да пріимеме:

2 Защото много согрѣшаваме сички те. Ако нѣкой не согрѣшава въ слово, той є совершенъ мѹжъ, и може да оуджржи оуздата и на-сичко то тѣло.

3 Вто и на конѣ те тѹраме въ оустата та оуздата да се покоравать нами, и сичко то ими тѣло ѡбращаме (на кждето щеме).

4 Вто и кораблѝ те макаръ че са толко голѣми, и макаръ че се тласкать на сами на тами ѿ силны те вѣтрове, ѡбращатсе съ мало кормилце на кждето йска намѣреніе то на-оуправителя:

5 Така и языко малокъ оудъ є, но голѣмы работы може да направи. Вто малъ огнь, а каквы голѣмы вѣщи запалува:

6 И языко є огнь, (и голѣма) грамада на-неправда та, така точнѡ се нахожда и языко въ (дрѹги те) наши оуды,ойто ѡскернава сичко то тѣло, и запалува сичко то ѡбращеніе на-нашіа животъ, понѣже самъ се запалува ѿ геенна та:

7 Защото секое єстество на-звѣрове те и на-птицы те и на-гадове те и на-рыбы те може да се оукроти, и оукротилосе є ѿ человѣческо то єстество:

8 А языкатъ никой ѿ человѣцы те не може да оукроти: той є неѹкротимо зло, и пѫленъ съ смертоносенъ ядъ.

9 Съ него благословаваме Бга и Ѡца, и съ него кѫлнеме человѣцы те който са создани по подобію Бжію.

10 И ѿ тіа исти те оуста излази и благословеніе и клѣтва. Но не трѣбва, братіе мои возлюбленніи, да бывать така тіа (работы).

11 Да лй йстчниóко ѿ ѥдинъ чꙋчꙋръ йсточꙋва й слáдка й горчи́ва (водà);
12 Да лй мóже, брáтїе мой, смóква та да рáжда маслины, йлй лозà та смóквы; такà нйкой йстóчникъ не мóже да йзли́ва солéна й слáдка водà.
13 Кóйто є ѿ вáсъ мꙋ́дръ й оумéнъ, тóй да покáже ѿ дóбрыатъ си живóтъ дѣлà та своà, (защò бы́ватъ) съ крóтость премꙋ́дрости.
14 Яко ли йматé зáвисть горчи́ва, й свадли́вость въ сердцà та си, не хвалéтесе, нито лжéте на вѫ́хъ йстина та.
15 Тáа премꙋ́дрость не є кóато слáзи ѿ гóре, но є зéмна, живóтна, й дїáволска.
16 Защóто гдѣ́то є зáвисть й свадли́вость, тáмѡ нéма нйкаква оупрáва, й (тáмѡ є) сéкоа злà вéщь.
17 А премꙋ́дрость тà кóато слáзи ѿ гóре, пéрво ѻнà є чи́ста, а потóмъ ми́рна, крóтка, послꙋшли́ва, пѫ́лна съ милосéрдїе й съ добры плóдове, нéма сомнѣ́нїе, нито лицемѣ́рїе.
18 А плодò на-прáвда та сѣ́есе съ ми́ръ ѿ ѻнїа, който стрꙋ́ватъ ми́ръ.

ГЛАВА Д.

Ѡ ГДѢ́ са брáни й свадли́вости по междꙋ вáсъ; не ѿ тꙋ́ка ли (происхóдатъ; сирѣ́чь) ѿ вáши те сладострáстїа, който вдѝгатъ брáнь во вáши те оуды;
2 Желáете, й нéмате: оубивáте й завидите, й не мóжете да придобы́ете. Кáратесе й враждꙋ́вате, й нéмате, защóто не прóсите.
3 Прóсите й не прїи́матé, защóто злѣ́ прóсите, за да йждиви́те въ сладострáстїа та вáши.
4 Прелюбодѣ́и й прелюбодѣ́йцы, не знáете ли защò мі́рска та любóвь є вражда на Бга; кóйто прóчее йска да є прїáтель мі́рꙋ, тóй бы́ва врáгъ Бжїй.
5 Илй мы́слите че напрáзднѡ говóри писáнїе то: защò дꙋ́хо кóйто живéе въ нáсъ, йма желáнїе къ зависть тà;
6 Но (съ товà) Бгъ дáва пò голѣ́ма благодáть: затò й (писáнїе) говóри: Гдь на гордели́ви те се проти́ви, а на смирéнни те дáва благодáть.
7 Покорéтесе прóчее на Бга, а сопротивéтесе на дїáволатъ, й ще да побѣ́гне ѿ вáсъ.
8 Приближéтесе при Бга, й ще да се прибли́жи (й Тóй) при вáсъ. Ѡчистéте си рѫцѣ́ те грѣ́шницы, йсправéте си сердцà та двоеꙋ́мнїи.
9 Помѫчéтесе й поскорбéте й поплачéте. Смѣхò вашъ въ плачъ да се ѿбѫ́рне, й рáдость тà ви въ печáль.
10 Смирéтесе предъ Гда, й ще да вы возвы́ши.

11 Не злословéте ѥдинъ дрꙋгиго, брáтїе: зашóто кóйто злослóви брáта, йли ѡ҆сѫждáва брáта своегò, тóй злослóви закóнатъ, и҆ ѡ҆сѫждáва закóнатъ: а҆ áко закóнатъ ѡ҆сѫждáвашъ, не сѝ и҆спóлнитель на-закóнатъ, но сѫдїà.

12 Ѐдинъ є҆ законодáтель и҆ сѫдїà кóйто мóже да спасѐ и҆ да погꙋбѝ: а҆ ты кóй си щото ѡ҆сѫждáвашъ дрꙋгиго;

13 Слꙋшайте сегà вы҆е кóйто говóрите: днéсь и҆лѝ оу҆трѣ ще да и҆дéме въ ѥ҆ди кой грáдъ, и҆ ще да седѝме тáмѡ ѥ҆днà годѝна, и҆ ще да тѫргꙋвáме, и҆ ще да спечáлиме:

14 Кóйто не знáете що щѐ да се слꙋчи оу҆трѣ: зашóто що є҆ живóто вáшъ; тóй є҆ воистинꙋ кáто ѥ҆днà пáра, кóáто въ мáло врéме се ѩвлáва, пóслѣ и҆счéзнꙋва.

15 Вмѣстѡ да говóрите: áко щѐ Гдⷭ҇ь, и҆ áко вѫдеме жѝвѝ, ще да сотвóриме товà и҆лѝ ѻ҆новà:

16 А҆ сегà се хвáлите въ вáши те гóрдости: сѣкоѧ хвалбà такáва злà є҆.

17 Кóйто прóчее знáе да твóри добрò и҆ не твóри, нѣмꙋ се пѝше грѣхъ.

ГЛАВА ѳ.

Ѕ҆лáтѡ сегà (вы҆е) богáти те, плачéте и҆ рыдáйте за вáши те лю́ты бѣды́ кóйто и҆дáтъ на вáсъ.

2 Богáтство то вáше и҆згнѝ, и҆ дрéхи те ви мóацы и҆зѣдохѧ.

3 Злáто то вáше и҆ сребрò то порѫждавѣ́, и҆ рѫждà та и҆мъ ще да бѫде свидѣтелство на врѫхъ вáсъ, и҆ ще да поядѐ вáши те тѣлесà кáто ѻ҆гнь: коéто сте собрáли (кáто нѣкое сокрóвище) за послѣдни те си днѝ.

4 Ѿто, заплáта та коáто не и҆сплатѝхте на рабóтницы те, кóйто са жнáли нѝвы те ви, вы́ка: и҆ вы́кове те на-жнáли те влѣзоха въ оу҆шѝ те на-Гдⷭ҇а Саваѡ́ѳа.

5 Веселѝхтесе на землà та и҆ живеáхте распꙋстиѡ: ѡ҆гойхте сердцà та си кáто за заколéнїе.

6 Ѡ҆сѫдѝхте (на смéрть), оу҆вѝхте прáведнаго: кóйто ви се не протѝви.

7 А҆ вы̀ брáтїе, чáкайте съ терпѣ́нїе доклѐ да дóйде Гдⷭ҇ь, є҆то земледе́лецо чáка драгоцѣ́нныатъ плóдъ ѿ землà та, и҆ тѫрпѝ мнóго врéме за нéго доклѐ да полꙋ́чи рáный и҆ кѫсный дóждь.

8 Тѫрпéте прóчее и҆ вы̀, оу҆крѣпéте си сердцà та, зашóто прихóжданїе то Господне се приближáва.

9 Не воздыхайте ѥ҆динъ на дрꙋгиго, брáтїе, да не бѫдете ѡ҆сѫждéни: є҆то сѫдїà та прéдъ вратѝ те стоѝ.

10 Брáтїе мой, земéте ѻ҆бразъ на-злострадáнїе то и҆ на-

долготерпѣніе то пророцы те, който говориха съ име то Господне.

11 Ѿто оублажаваме терпѣливы те: терпѣніе то Іовово сте чули, и кончина та Господна видели сте, защо е многомилостивъ Гдь и благовтробенъ.

12 Най напредъ ѿ сичко, братіе мои, не кълнетесе нито съ небо то, нито съ земла та, нито съ дрвга нѣкоя клетва: но да бѫде оу васъ (довольна та клетва:) ей, ей, и ни, ни: да не впаднете во ѡсвѫденіе.

13 Злострада ли нѣкой ѿ васъ; да се моли Бга: веселъ ли е нѣкой; да пое (хвала на Бга).

14 Боленъ ли е нѣкой ѿ васъ; да повыка свѧщенницы те церковны, и да се помолѧтъ Бга надъ него, и да го помажатъ съ елей въ име то Господне.

15 И молитва та (като быва) съ вѣра, ще да избави болныатъ, и ще да го вдигне Гдь: и ако е сотворилъ грѣхове, ще да мѫ се простатъ.

16 Исповѣдвайте единъ дрвгимѫ согрѣшенія та си, и молетесе Бгѫ единъ за дрвгиго за да исцѣлѣете: защото голѣма сила има молитва та на-праведныа когато быва съ оусердіемъ,

17 Илія беше (и той) человѣкъ подобенъ намъ, и помолисе (Бгѫ) съ молитва да не падне дождь, и не падна дождь на земла та три години и шесть мѣсацы.

18 И пакъ се помоли, и даде небо то дождь, и земла та произрасте плодѫтъ си.

19 Братіе, ако се оуклони нѣкой ѿ васъ ѿ пѫтьатъ на-истина та, и ѡбѫрне го нѣкой,

20 Да знае, защо който ѡбѫрне грѣшнаго ѿ загвѣнныатъ мѫ пѫть, ще да избави дѫша ѿ смерть, и ще да покрые много грѣхове.

ПЕРВОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ НА-СВАТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА А.

ПЕТРЪ апостолъ Іисвсъ Христовъ, на избранни те преселаницы, който са разсѣкани по Понтъ, по Галатія, по Каппадокія, по Асія и по Виѳунія,

2 (Който са избранни) по предзнаніе то на-Бга Ѡца, за

11 Не злословéте ѥдинъ дрꙋгнго, брáтїе: защóто кóйто злослóви брáта, йли ѡсѫждáва брáта своегò, тóй злослóви закóнатъ, и ѡсѫждáва закóнатъ: а áко закóнатъ ѡсѫждáвашъ, не сѝ йспóлнитель на-закóнатъ, но сѫдїà.

12 Ѥдинъ ѥ законодáтель и сѫдїà кóйто мóже да спасѐ и да погꙋбѝ: а ты кóй си щото ѡсѫждáвашъ дрꙋгиго;

13 Слꙋшайте сегà вы́е кóйто говóрите: днéсь йли оутрѣ ще да йдеме въ ѥди кой грáдъ, и ще да седѝме тáмѡ ѥднà годѝна, и ще да тѫргꙋваме, и ще да спечáлиме:

14 Кóйто не знáете що щѐ да се слꙋчи оутрѣ: защóто що ѥ живóто вáшъ; тóй ѥ вóистиннꙋ като ѥднà пáра, кóáто въ мáло врéме се ꙗвлáва, пóслѣ йсчѣзнꙋва.

15 Вмѣстѡ да говóрите: áко щѐ Гдь, и áко вѫдеме жѝви, ще да сотвóриме товà йли ѻновà:

16 А сегà се хвáлите въ вáши те гóрдости: сéкоѧ хвалбà такáва злà ѥ.

17 Кóйто прóчее знáе да твóри добрò и не твóри, нéмꙋ се пѝше грѣхъ.

ГЛАВА ѳ.

ЗЛАТѢ сегà (вы́е) богáти те, плачéте и рыдáйте за вáши те лю́ты бѣдѝ кóйто йдатъ на вáсъ.

2 Богáтство то вáше йзгнѝ, и дрéхи те ви мóлцы йзѣдохà.

3 Злáто то вáше и срéбрò то порждавѣ́, и рѫждà та ймъ ще да бѫде свидѣтелство на врѫхъ вáсъ, и ще да поядѐ вáши те тѣлесà като ѻгнь: коéто сте собрáли (като нѣкое сокрóвище) за послѣдни те си днѝ.

4 Ѿто, заплáта та коáто не йсплатѝхте на рабóтницы те, кóйто са жнáли нѝвы те ви, вы́ка: и вы́кове те на-жнáли те влѣзоха въ оушѝ те на-Гдà Саваѡѳà.

5 Веселѝхтесе на земà та и живеáхте распꙋстиѡ: ѡгойхте сердцà та си като за заколéнїе.

6 Ѡсѫдѝхте (на смéрть), оувѝхте прáведнаго: кóйто ви се не протѝви.

7 А вы́ брáтїе, чáкайте съ терпѣ́нїе доклѐ да дóйде Гдь, ѥто земледѣлецо чáка драгоцѣ́ннылтъ плóдъ ѿ землà та, и тѫрпѝ мнóго врéме за нéго доклѐ да полꙋчи рáный и кѫсный дóждь.

8 Тѫрпéте прóчее и вы́, оукрѣпéте си сердцà та, защóто прихóжданїе то Господне се приближáва.

9 Не возды́хайте ѥдинъ на дрꙋгиго, брáтїе, да не бѫдете ѡсѫждéни: ѥто сѫдїà та предъ вратѝ те стой.

10 Брáтїе мой, земéте ѻбразъ на-злострадáнїе то и на-

долготерпѣніе то пророцы те, кои́то говори́ха съ и҆́ме то Господне.
11 Ѿто оу҆блажа́ваме терпѣли́вы те: терпѣніе то Іѡвово сте чꙋ́ли, и҆ конча́на та Господна видѣ́ли сте, защо̀ є҆ многомилостивъ Гдь и҆ благоутро́бенъ.
12 Но́й напре́дъ ѿ си́чко, бра́тіе мои́, не кѧлне́тесе нито съ небо̀ то, нито съ земла̀ та, нито съ дрꙋ́га нѣ́кои клѣ́тва: но да бѫде оу҆ ва́съ (дово́лна та́а клѣ́тва:) є҆́й, є҆́й, и҆ ни́, ни́: да не впа́днете во ѹ҆сꙋжде́ніе.
13 Злостра́да ли нѣ́кой ѿ ва́съ; да се мо́ли Бг҃ꙋ: ве́селъ ли є҆ нѣ́кой; да поѥ̀ (хвала̀ на Бг҃а).
14 Бо́ленъ ли є҆ нѣ́кой ѿ ва́съ; да повы́ка свѧще́нницы те церко́вны, и҆ да се помо́лѧтъ Бг҃ꙋ надъ не́го, и҆ да го помѧ́жѧтъ съ є҆ле́й въ и҆́ме то Господне.
15 И молитва та (като бы́ва) съ вѣ́ра, ще да и҆зба́ви болны́атъ, и҆ ще да го вдигне Гдь: и҆ а҆ко є҆ сотворі́лъ грѣ́хове, ще да мꙋ се про́статъ.
16 Исповѣ́дꙋвайте є҆ди́нъ дрꙋ́гимꙋ согрѣше́нїа та си, и҆ моле́тесе Бг҃ꙋ є҆ди́нъ за дрꙋ́гиго за да и҆сцѣлѣ́ете: защо́то голѣ́ма си́ла и҆́ма моли́тва та на-пра́ведныа когато бы́ва съ оу҆се́рдїемъ,
17 Илїа̀ бе́ше (и҆ то́й) человѣ́къ подо́бенъ на́мъ, и҆ помоли́се (Бг҃ꙋ) съ моли́тва да не па́дне до́ждь, и҆ не падна̀ до́ждь на земла̀ та три́ годи́ны и҆ ше́сть мѣ́сѧцы.
18 И па́къ се помоли́, и҆ да́де небо̀ то до́ждь, и҆ земла̀ та произра́сте плодѫ̀тъ си.
19 Бра́тїе, а҆ко се оу҆кло́ни нѣ́кой ѿ ва́съ ѿ пѫтьа̀тъ на-и҆́стина та, и҆ ѡ҆бѫ́рне го нѣ́кой,
20 Да зна́е, защо̀ ко́йто ѡ҆бѫ́рне грѣ́шнаго ѿ заго́вѣнныатъ мꙋ пѫ́ть, ще да и҆зба́ви дꙋша̀ ѿ сме́рть, и҆ ще да покры́е мно́го грѣ́хове.

ПЕРВОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ НА-СВАТАГѠ АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА А҃.

ПЕТРЪ а҆по́столъ Іисꙋ́съ Хрїсто́въ, на и҆збра́нни те пресѣ́лницы, кои́то са разсѣ́ани по По́нтъ, по Галатїа, по Каппадокїа, по Асїа и҆ по Вилѵнїа,
2 (Кои́то са и҆збра́нни) по предзнаніе то на-Бг҃а Ѡ҃ца̀, за

да бѫдатъ ѡсвѧщени ѿ Дх҃а (ст҃аго), и да послꙋшатъ Іисꙋса Хр҃та, и да се поржсатъ съ негова та кржвь: благодать и мир да се оумножи вамъ.

3 Благословенъ (да бѫде) Бг҃ъ и Ѡтецъ на-Господа нашего Іисꙋса Хр҃та, който ны породи (изнову) по велика та своѧ милость, за (да имаме) надежда жива чрезъ воскресение то Іисꙋсъ Хр҃тово ѿ мертвы те.

4 И (да воспріимеме) наслѣдіе което не истлѣва и не се ѡсквернава и не повѣхнꙋва, и което се варди на небеса та за васъ,

5 Който се сохранавате съ Бж҃іа та сила чрезъ вѣра та, за (да воспріимете) спасеніе то (което є) готово да се ꙗви въ послѣдно то време.

6 За това се радꙋвайте, ако и да поскорбите сега мало (ако бѫде потребно) ѿ различны те напасти:

7 За да се покаже испытаніе то на-ваша та вѣра по драгоцѣнно ѿ злато то което є тлѣнно, но испытꙋвасе презъ ѻгньатъ, въ похвала и честь и слава въ ꙗвленіе то Іисꙋсъ Хрістово:

8 Когото, макаръ не сте видели, любите, и на когото сега макаръ и да не гледате, но понеже го вѣровате, радꙋватесе съ радость неисказана и прославлена,

9 Понеже пріимате запата на-ваша та вѣра, спасеніе дꙋшевно:

10 За което спасеніе истѫрсиха и испытаха пророцы те който пророкоха за благодать та което се даде вамъ,

11 Понеже испытꙋваха (да разꙋмѣятъ) въ какво или въ кое време Дх҃ъ Хр҃товъ, който беше въ нихъ, ꙗвляваше и предсказꙋваше за страсти те Хр҃товы, и за славы те които шеха да бѫдатъ послѣ:

12 На които се ѿкры (ѿ Бг҃а), зашо не за нихъ, но за насъ слꙋжеха тіа (ѿкровеніа), шото се возвѣстиха вамъ чрезъ ѻніа, който ви проповѣдаха Ѳваггеліе то съ Дх҃ъ ст҃ый, който быде пратенъ ѿ небо то, въ който (и сами те) Ѧгг҃ли желятъ да надникнатъ.

13 Заради това (возлюбленіи) препашете половины те на-помышленіе то си, и бѫдете трезвени, и надайтесе совершенно на благодать та, което ше да се даде вамъ въ ꙗвленіе то Іисꙋсъ Хр҃тово.

14 Като послꙋшливи чада, не претварайтесе съ похоти те, който (имахте) когато бехте въ незнаніе то,

15 Но бѫдете и вы свати въ сичко то си живеніе каквото шо є святъ и ѻнъ който вы є повыкалъ.

16 Зашото є писано: бѫдете

17 И ако нарѝчате Ѡтца вашего ѿного́ва, кѡ́йто сѫ́ди се́комꙋ споре́тъ де́ла та безъ да гле́да на лицѐ, со стра́хъ (Бж҃їй) поживе́йте, вре́ме то на-ва́ше то живѣ́ніе (на то́а привре́менный вѣ́къ):

18 Зна́юще зашо̀ не стѐ и҆скꙋпени съ тлѣ́нны (ве́щи), съ сребро̀ и҆ли со зла́то ѿ сѣ́тно то ва́ше житіѐ, ко́ето ви са преда́ли ѿцы̀ те ви,

19 Но съ драгоцѣ́нна та кро́вь Хр҃то́ва, като ѿ є҆ди́нъ непоро́ченъ и҆ пречи́стъ.

20 Кѡ́йто є҆ предназначе́нъ предъ созда́ніа ми́ра, но и҆а̑ви́се въ послѣ́дни те времена̀ заради̇̀ ва́съ,

21 Кѡ́йто чре́зъ не́го повѣрова́хте въ Бг҃а, кѡ́йто го воскреси̇̀ ѿ ме́ртвы те, и҆ прослави̇̀ го (за това̀), за да бѫде вѣ́ра та ва́ша и҆ наде́жда та на Бг҃а.

22 Ѡчисте́те про́чее дꙋшы̀ те си като послꙋ́шате и҆стина та чрезъ Дх҃а, за да бѫдете братолю́бцы нелицемѣ́рни, и҆ ѿбы́чайте є҆ди́нъ дрꙋ́гиго ѹ҆се́рдню ѿ чи́сто се́рдце:

23 Поне́же сте и҆знова рожде́ни не ѿ тлѣ́нно сѣ́ме, но ѿ нетлѣ́нно, (си́рѣчь) со сло́во то на-Бг҃а, кѡ́йто живѣ́е и҆ пребыва́е во вѣ́ки.

24 Зашо́то се́коа пло́ть є҆ като трава̀, и҆ се́коа сла́ва человѣ́ческа като цвѣ́тъ травны́й: и҆зсѫхна̀ трава̀ та, и҆ цвѣто̀ и҆ ѿпадна̀:

25 А҆ сло́во то Бж҃їе пребыва́е во вѣ́ки. А҆ това̀ є҆ сло́во то кое́то є҆ проповѣ́дано ва́мъ.

ГЛАВА в.

Ѡфѫрлѣ́те про́чее се́коа зло́ба, и҆ се́коа ле́сть и҆ лицемѣ́ріе и҆ за́висть, и҆ си́чки те ѡ҆дꙋ́мꙋваніа,

2 Като новорожде́ни младе́нцы, возлюбе́те чи́сто то слове́сно млекѡ̀, за да пораста́те съ не́го:

3 Поне́же вкꙋси́хте веке, ко́лко є҆ бла́гъ Госпо́дь.

4 При кого́то прихо́ждайте (като) при ка́мень жи́въ, ѿ человѣ́цы те ѹ҆во ѿфѫрленъ, а҆ ѿ Бг҃а и҆збра́нъ и҆ драгоцѣ́нъ,

5 И са́ми вы́е като ка́мени жи́ви, зи́дайтесе домъ дꙋхо́венъ, свѧще́нство сва́то, за да прино́сите же́ртвы дꙋхо́вны благопріа́тны на Бг҃а чрезъ Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀.

6 Зашо́то є҆ пи́сано въ писа́ніа та̀: є҆то а҆зъ пола́гамъ въ Сі҃о́нъ ка́мень краеꙋго́ленъ, и҆збра́нъ, драгоцѣ́нъ: и҆ кѡ́йто вѣ́рꙋва въ не́го, не ще̑ да се посра́ми.

7 На ва́съ про́чее кѡ́йто вѣ́рꙋвате драгоцѣ́нъ є҆, а҆ на ѻ҆ні́а кѡ́йто се проти́ватъ, ка́меньо кого́то немари́ха зида́тели те, то́й бы́дѐ глава̀ на-ѹ҆гѫлатъ, а҆ ка́мень на-пре-

тыка́нїе то, и҆ ка́мень на-соблазнѧтъ:
8 Зашо́то ѻ҆нѝ се пре́пнѹватъ въ ᲂу҆че́нїе то, поне́же се проти́ватъ на ѻ҆нова̀ за коѐто са ѿпредѣле́ни.
9 Но вы́е сте ро́дъ и҆збра́нъ, ца́рско свашѐнство, наро́дъ сва́тъ, лю́дїе присвоѐни, за да проповѣ́дѹвате добры́нѝ те на-ѻ҆ного́ва, ко́йто вы є҆ повыка́лъ ѿ темнота̀ та въ чѹ́дныатъ сво́й свѣ́тъ:
10 (Вы́е) ко́йто не бѣ́хте нѣ́кога лю́дїе, а҆ сега̀ сте лю́дїе Бж҃їи: ко́йто не бѣ́хте поми́ловани, а҆ сега̀ быдо́хте поми́ловани.
11 Возлю́бленнїи, мо́лимъ вы като пришѐлцы и҆ стра́нны (на-свѣ́тѫтъ) да се ѿдалеча́вате ѿ плотскѝ те по́хоти, ко́йто вдѝгатъ бра́нь на дѹша̀та:
12 И да живѐете чѐстенъ живо́тъ по междѹ̀ ѧ҆зы́чницы те: да бы ѻ҆нѝ, (за това̀ йсто то) за коѐто вы злосло́ватъ като злодѣ́и, като ви́датъ добрѝ те ва́ши дѣла̀, просла́вили Бг҃а въ де́нь (ѻ҆́ный) въ ко́йто ще да посѣтѝ (си́чки те).
13 Покоре́тесе про́чее на се́кое человѣ́ческо нача́лство заради̇̀ Гдⷭ҇а: и҆лѝ на царѧ̀ като на на́й высо́ка вла́сть:
14 Илѝ на власти́тели те, като ѿ не́гѡ пра́тени за наказа́нїе на-ло́ши те а҆ за за-пла́та на-добрѝ те:
15 Зашо́то така́ва є҆ во́ла та Бж҃їа, да заты́скате ᲂу҆ста̀ та на-незна́нїе то на-безѹ́мни те человѣ́цы, като стрѹ́ватъ добрѝ дѣла̀:
16 (Живе́йте) като свобо́дни, но не ᲂу҆потребла́вайте свобода̀ та като покрыва́ло на-зло̀ то, но като рабѝ Бж҃їи.
17 Си́чки те почи́тайте: ѿбы́чайте бра́тїа та, бо́йтесе Бг҃а, царѧ̀ почи́тайте.
18 Слѹгѝ, покора́вайтесе на господа́ре те си со вса́кїй стра́хъ, не са́мѡ на добрѝ те и҆ на кро́тки те, но и҆ на злѝ те.
19 Зашо́то това̀ є҆ ᲂу҆го́дно предъ Бг҃а, кога́то нѣ́кой, а҆ко и҆ да стра́да непра́веднѡ, претѫрпѹ́ва ско́рби те, поне́же разѹмѣ́ва во́ла та Бж҃їа.
20 Зашо́то, каква̀ ви є҆ похвала̀ а҆ко тѫрпи́те наказа́нїе за согрѣше́нїа та си; но а҆ко, като стрѹ́вате добро̀ и҆ стра́дате, тѫрпи́те, това̀ є҆ ᲂу҆го́дно предъ Бг҃а.
21 Зашо́то на това̀ сте и҆ повы́кани: поне́же и҆ Хр҃то́съ пострада̀ за на́съ, за да ѿста́ви на́мъ ѻ҆́бразъ, да послѣ́довамеѐ по не́говы те стѫпки:
22 Ко́йто не сотворѝ грѣ́хъ, и҆ не намери́се лѫжѧ̀ въ ᲂу҆ста̀ та мѹ:
23 Ко́йто, кога́то го ᲂу҆кора́ваха, не ѿвра́щаше насрѣ́ща ᲂу҆коре́нїе, кога́то стра́даше, не

заплашꙋваше, но предаваше (сѐбеси) на ѻ҆ногова, кѝйто сѝ-ди правѐднѡ:

24 Кѝйто грѣховѐ те нашѝ самъ понѐсе на тѣло то си на дѫрвѐ то, за да поживѣеме (нѝе) съ правда та, като ѹ҆мреме съ грѣховѐ те: съ нѐгова та рана вѝе ѝсцѣлѣхте.

25 Защѐто бѣхте като ѻ҆вцы загꙋбены (кѝйто нѐматъ пастырь): но сега̀ се вѫрнахте къ пастыратъ ѝ посѣтѝтелатъ на-вашѝ те дꙋши.

ГЛАВА Г.

ТАКѼ ѝ вѝе жены̀ покорѝвайтесе на свои̇̀ те мѫжїе, щото ѧ҆ко нѣкои ѝ да се не покорѝватъ на ѹ҆чѐнїе то, съ добрѐ то житїѐ жѐнско безъ ѹ҆чѐнїе да се придобѝватъ,

2 Като вѝдатъ чѝсто то ѝ богобоѧзлѝво то вѝше житїѐ:

3 На кѝйто да бѫде ѹ҆крашѐнїе не внѣшно то плетѐнїе на-косы̀ те, ѝ кѝтенѣ то со злѝто, ѝлѝ хꙋбость тѝ надрѐхи те:

4 Но скрѝеныо сердѐчный человѣкъ, въ нетлѣнно то (ѹ҆крашѐнїе) на-кроткїатъ ѝ молчалѝвыатъ дꙋхъ, коѐто є҆ драгоцѣнно предъ Бга.

5 Защѐто такѝ нѣкога ѝ свѧты̀ те жены̀, кѝйто ѝмаха надѐжда на Бга, ѹ҆крашѝваха сѐбе си, понѐже се покорѝваха на свои̇̀ те мꙋжи.

6 Каквѐто Сѝрра слꙋшаше Авраѧма, ѝ господѝна го нарѝчеше, на кѝто сте вѝе дщѝрки, ѧ҆ко стрꙋвате добрѐ, ѝ не бѝйтесе ѿ нѝкаковъ страхъ.

7 Подѐбнѡ ѝ вѝе мꙋжїе, живѐйте заѐднѡ со свои̇̀ те жены̀ благоразꙋмнѡ, ѝ ѿдѝвайте чѐсть на жѐнскїатъ пѐлъ като на по̀ слѝбъ сосꙋдъ, защѐто ѝ ѻ҆нѝ ще да наслѣдатъ благодѝтна та жизнь, за да не вѝва препѝтствїе на-молѝтвы те вѝши.

8 На конѐцъ бѫдѐте всѝ є҆диномѝсленни, мѝлостиви, братолюбѝви, милосѐрди, благоꙋтрѐбни, (дрꙋжелюбѝви) смиренномꙋдри:

9 И не воздѝвайте зло̀ за зло̀ ѝлѝ досаждѐнїе за досаждѐнїе: но на протѝвъ благословлѝвайте, понѐже знѝете защѐ на товѝ бѝдохте повѝкани, за да наслѣдите благословѐнїе.

10 Защѐто кѝйто ѝска да ѡ҆бѝча живѐтатъ, ѝ да вѝди благополꙋчни днѝ, да си ѹ҆дѫржѝ ѧ҆зѝкатъ ѿ зло̀ (дꙋманѣ), ѝ ѹ҆стни те си ѿ лѫжлѝво говорѐнїе.

11 Да се ѹ҆клонѝ ѿ зло̀ то, ѝ да сотвѐри добрѐ: да потрѝси мѝратъ, ѝ да се дѫржѝ за нѐго.

12 Защѐто ѻ҆чѝ тѐ Господни (глѐдатъ) на прѝведны̀ те, ѝ ѹ҆ши те мꙋ слꙋшатъ молѝтвы те ѝмъ: но лицѐ то Господне є҆ на врѫхъ ѻ҆чѝ̀,

тыкáніе то, и̂ кáмень на-соблáзжнатъ:
8 Защóто ѻ҆ни̂ се прéпиватъ въ ᲂу҆чéніе то, понéже се протúватъ на ѻ҆новà за коéто са ѿпредѣлéни.
9 Но вы̀е сте рóдъ и̂збрáнъ, цáрско свящéнство, нарóдъ свáтъ, лю́діе присвоéни, за да проповѣ́дꙋвате добрынѝ те на-ѻ҆ногóва, кóйто вы̀ є̂ повыкáлъ ѿ темнотà та въ чꙋ́дныатъ свóй свѣ́тъ:
10 (Вы̀е) кóйто не бѣ́хте нѣ́кога лю́діе, а̂ сегà сте лю́діе Бжїи: кóйто не бѣ́хте помúловани, а̂ сегà быдóхте помúловани.
11 Возлю́бленнїи, мóлимъ вы̀ като пришéлцы и̂ стрáнны (на-свѣ́тѫтъ) да се ѿдалечáвате ѿ плотскѝ те пóхоти, кóйто вдúгатъ брáнь на дꙋшà та:
12 И да живéете чéстенъ живóтъ по междꙋ̀ ѧ̂зы́чницы те: да бы̀ ѻ҆нѝ, (за товà и̂сто то) за коéто вы̀ злослóватъ като злодѣ́и, като вúдатъ добрѝ те вáши дѣлà, прослáвили Бга въ дéнь (ѻ҆ный) въ кóйто ще да посѣтѝ (сúчки те).
13 Покорéтесе прóчее на сéкое человѣ́ческо начáлство заради̇ Гдⷭ҇а: и̂лѝ на царà като на нáй высóка влáсть:
14 Илѝ на властúтели те, като ѿ нéгѡ прáтени за наказáніе на-лóши те а̂ за заплáта на-добрѝ те:
15 Защóто такáва є̂ вóла та Бжїа, да заты́скате ᲂу҆стà та на-незнáніе то на-безꙋ́мни те человѣ́цы, като стрꙋ́ватъ добрѝ дѣлà:
16 (Живéйте) като свобóдни, но не ᲂу҆потреблáвайте свободà та като покрывáло на-злò то, но като рабѝ Бжїи.
17 Сúчки те почúтайте: ѿбы́чайте брáтїа та, бóйтесе Бга, царà почúтайте.
18 Слꙋгѝ, покорáвайтесе на господáре те си со всáкїй стрáхъ, не сáмѡ на добрѝ те и̂ на кротки те, но и̂ на злѝ те.
19 Защóто товà є̂ ᲂу҆гóдно предъ Бга, когáто нѣ́кой, áко и̂ да стрáда непрáведнѡ, претѫ́рпѵва скóрби те, понéже разꙋмѣ́ва вóла та Бжїа.
20 Защóто, каквà ви є̂ похвалà áко тѫрпúте наказáніе за согрѣшéнїа та си; но áко, като стрꙋ́вате добрò и̂ стрáдате, тѫрпúте, товà є̂ ᲂу҆гóдно предъ Бга.
21 Защóто на товà сте и̂ повы́кани: понéже и̂ Хрⷭ҇тóсъ пострадà за нáсъ, за да ѿстáви нáмъ ѻ҆бразъ, да послѣ́добаме по нéговы те стѫпки:
22 Кóйто не сотворѝ грѣ́хъ, и̂ не намерúсе лжжà въ ᲂу҆стà та мꙋ:
23 Кóйто, когáто го ᲂу҆корáваха, не ѿвраща́ше насрéща ᲂу҆корéніе, когáто стрáдаше, не

заплашꙋваше, но предаваше (себеси) на Ѻногова, който сꙋди праведнѡ:
24 Който грѣховѣ те наши самъ понесе на тѣло то си на дѫрво то, за да поживееме (ніе) съ правда та, като оумреме съ грѣховѣ те: съ негова та рана вые исцѣлѣхте.
25 Зашто бехте като Ѻвцы загꙋбены (който нематъ пастырь): но сега се вѫрнахте къ пастыратъ и посѣтителатъ на-ваши те дꙋши.

ГЛАВА Г.

ТАКѼ и вые жены покоравайтесе на свои те мꙋжіе, шото ако нѣкои и да се не покоравать на оученіе то, съ добро то житіе женско безъ оученіе да се придобыватъ,
2 Като видатъ чисто то и богобоязливо то ваше житіе:
3 На който да бѫде оукрашеніе не внѣшно то плетеніе на-косы те, и китенѣ то со злато, или хꙋбость та надрехи те:
4 Но скрыеныо сердечный человѣкъ, въ нетлѣнно то (оукрашеніе) на-кроткіатъ и молчаливыатъ дꙋхъ, което е драгоцѣнно предъ Бга.
5 Зашото така нѣкога и сваты те жены, който имаха надежда на Бга, оукрашаваха себе си, понеже се покоравахa на свои те мꙋжи.
6 Каквото Сарра слꙋшаше Авраама, и господина го маричеше, на което сте вые дшерки, ако стрꙋвате добро, и не бойтесе ѿ никаковъ страхъ.
7 Подобнѡ и вые мꙋжіе, живейте заеднѡ со свои те жены благоразꙋмнѡ, и ѿдавайте честь на женскіатъ полъ като на по слабъ сосꙋдъ, зашото и Ѻни ще да наслѣдатъ благодатна та жизнь, за да не быва препатствіе на-молитвы те ваши.
8 На конецъ бѫдете всѝ єдиномысленни, милостиви, братолюбиви, милосерди, благоꙋтробни, (дрꙋжелюбиви) смиренномꙋдри:
9 И не воздавайте зло за зло или досажденіе за досажденіе: но на противъ благословлавайте, понеже знаете зашо на това быдохте повыкани, за да наслѣдите благословеніе.
10 Зашото който иска да ѡбыча животатъ, и да види благополꙋчни дни, да си оудержи языкатъ ѿ зло (дꙋманѣ), и оустни те си ѿ лѫжливо говореніе.
11 Да се оуклони ѿ зло то, и да сотвори добро: да потраси миратъ, и да се дѫржи за него.
12 Зашото Ѻчи те Господни (гледатъ) на праведны те, и оуши те мꙋ слꙋшатъ молитвы те имъ; но лице то Господне е на врѫхъ Ѻныхъ,

кой̀то твóратъ злò (за да ги потребѝ ѿ землѧ̀ та).

13 И кóй ще да ви стóри злò, ѧ̂ко вы̀е слѣ̑довате по добрò то;

14 Но ѧ̂ко ѝ стра̑дате за пра̑вда та, блаже̑ни сте, ѝ не оу̑кóйтесе ѿ ни̑хныатъ стра̑хъ, нито се смѹща̑вайте:

15 Но Гдⷭ҇а Бг҃а ст҃аго почѝтайте въ сердцà та си, ѝ всегдà бѫде̑те готóви да даде̑те ѿвѣ̑тъ съ кротость ѝ со стра̑хъ на се̑кого, кóйто вы пы̑та за ва̑ша та наде̑жда:

16 Поне̑же ва̑рдите совѣ̑сть тà си добрà, щото, (за товà йсто то) за кое̑то вы ѡ̂сѹжда̑ватъ като злотвóрцы, да се посра̑матъ ѻ̂нїѧ кой̀то оу̑кора̑ватъ добрò то ва̑ше Хрїстїа̑нско житїѐ.

17 Защóто пò добрѐ є̑ да пострáдате когáто стрѹ̑вате добрò то, ѧ̂ко йска вóлѧ та Бж҃їѧ, не̑же ли когáто стрѹ̑вате злò то:

18 Поне̑же ѝ Хрⷭ҇тóсъ є̑дна̑шъ пострадà зарадѝ на̑ши те грѣ̑хове, пра̑ведныо за непра̑ведны те, за да ны приведѐ къ Бг҃ѹ, поне̑же быдѐ оу̑мерщвле̑нъ съ тѣ̑ло то, но ѡ̂живѐ съ дѹ̑хатъ:

19 Съ когóто ѝ слѣ̑зе та проповѣдà на дѹховѐ те, кой̀то бе̑ха въ темни̑ца та,

20 На ѻ̂нїѧ (си̑рѣчь) кой̀то бе̑ха непокóрни на Бж҃їе то долготерпѣ̑нїе кое̑то ги чáкаше, въ днѝ те Нѡ̑евы, когáто се пра̑веше ковчѐго, въ кóйто мáло (си̑рѣчь ѻ̂смь) дѹши се ѝзбавѝха ѿ водà та.

21 На-когѡ̑то (потóпа) поне̑же є̑ ѻ̂бразъ крещѐнїе то (кое̑то не є̑ сáмѡ ѡ̂мы̑ванїе на-паóтска та нечистотà, но ѡ̂вѣщáнїе на Бг҃а добрà сóвѣсть) ѝ нáсъ сегà ѝзбавлѧ̑ва съ воскресѐнїе то Ѩисѹ̑съ Хрⷭ҇тóво,

22 Кóйто като се возне̑се на небò то, сѣдѝ ѿ дѐсна та странà на-Бг҃а, ѝ комѹ̑то се покорѝха Ѧгг҃ли те ѝ власти те ѝ си̑лы те.

ГЛАВА Д҃

ПОНѢЖѢ прóчее Хрїстóсъ пострадà за нáсъ съ тѣ̑ло то, ѝ вы̑е въ тáѧ мы̑сль се вѡоружѐте: защóто кóйто є̑ пострадáлъ съ тѣ̑ло то, престанáлъ є̑ ѿ грѣхѫтъ,

2 Съ такóва намѣренїе за да не живѐе вече по человѣ̑чески те вожделѣ̑нїѧ, въ дрѹ̑го то врѐме (щото мѹ ѡ̂стáва да живѐе) съ тѣ̑ло то, но по вóлѧ та Бж҃їѧ.

3 Защóто ви стѝга замина̑ло то врѐме на-живóтатъ ви, въ кое̑то сте стрѹвáли вóлѧ та ѧ̂зы̑ческа, поне̑же сте живе̑ли въ (се̑каквы) нечистоты̑, въ пóхоти, (въ мѹжелóжство, въ злы̑ пóмысли,) въ пїа̑нство, въ мнóго ѧ̂денѣ ѝ оу̑пи̑ванѣ,

въ лихоимство, и въ ръсни те на Бга Ідолослужения:

4 За което се они и чудатъ, понеже се не совирате и въе съ нихъ въ това исто то разлиание блъдно, и хулятъ (вы):

5 Който ще дадатъ ѿвѣтъ на онова, който е готовъ да суди живы те и мертвы те.

6 Защото затова се проповѣда Еуангелие то и на мертви те, за да се ѿсъдатъ по человѣчески съ тѣло то, а да поживѣятъ по Бга съ дъхатъ.

7 А на-сичко то е приближилъ конець. Оуцѣломъдрѣтесе прочее, и трезвени бждете въ молитвы те.

8 А най перво ѿ сичко имайте единъ камто дрогиго любовь оусердна, защото любовь та покрыва много грѣхове:

9 (Бждете) гостолюбиви единъ камто дрогиго безъ роптание:

10 Служете единъ дрогимъ секой съ онова дарование което е приалъ (ѿ Бга), като добри домостроители на-многоразлична та благодать Бжия.

11 Яко нѣкой говори, (нека говори така) като (че говори) словеса Бжия: яко нѣкой служва, (нека служва така) като (че служва) ѿ сила та, която мъ дава Бгъ: за да се слави во всако (дѣло) Бгъ чрезъ Іисуса Хрта, комуто, (подобае) слава и держава во вѣки вѣкомъ. Аминь.

12 Возлюбленнии, не чудетесе на огненно то разжение, което се праща вамъ за искушение, като да ви се случава нѣщо чудно:

13 Но радувайтесе, защото бывате причастницы на-Христови те страдания, за да се возрадовате съ по голѣма радость, когато се явеи слава та мъ:

14 Яко за име то Христово вы оукоравятъ, блажени сте: защото духъ славы и Бжий почива на васъ: който ѿ нихъ оуеѡ се хули, а ѿ васъ се прославлява.

15 (Но токмѡ) да не вы нѣкой ѿ васъ пострадалъ като оувийца, или като крадливецъ, или като злочинецъ, или като испытователь на-чужди те работы:

16 А яко (пострада) като христианинъ, да се не срамува, но да прославлява Бга въ тая часть.

17 Защото (дойде) време то да се начне суд ѿ Бжиятъ домъ: яко ли (се начне) по напредъ ѿ васъ, каковъ ще да бжде конець на-онія, който се не покорява на Бжие то Еуангелие;

18 И яко праведныо се едва спасава, нечестивыо и грѣшныо гдѣ ще да се яви;

19 Заради това и онія щото

страдатъ по воля та Бжїа,
нека си предадатъ нема душѝ
те, като на вѣренъ создатель
понеже стрѹватъ добрѝ дѣла.

ГЛАВА є҃

ПАСТЫРИ те ваши молимъ
азъ, като сопастырь и свидѣ-
тель на-Хр҃тови те страданїа,
и причастникъ на-слава та
кога ще да се явѝ,
2 Пасете стадо то Бжїе,
което е по между васъ, и на-
глѣдѹвайте го не съ принѹж-
денїе, но самоволнѡ, (и като
що е оугодно на Бга): нито
заради скверный придобытокъ,
но съ оусердїе:
3 Нито като че властѹвате
надъ наслѣдїе то (Бжїе), но
примѣръ бывайте на стадо-то.
4 И когато се явѝ пасты-
реначалнико, ще да прїимете
неѹвадаемый вѣнецъ славы.
5 Така исто и вые млади
те покоравайтесе на стари те:
и сѝчки те єдинъ дрѹгимъ
се покоравайте, и оукрашавай-
тесе со смиреномѹдрїе: за-
що Бгъ на горделѝви те се
протѝви, а на смиренни те
дава благодать.
6 Смиретесе прочее подъ
крѣпка та рѹка Бжїа, за да
вы возносѐ въ (своѐ то) време:
7 Сѝчка таваша грыжа воз-
ложете на него, защото той
се грыжа за васъ.
8 Бждете трезвени и бодри,
защото протѝвнико вашъ дїа-
волоѡ̂ веходи като (нѣкой) левъ
съ реванїе, и траси кого да
погжлне:
9 Противетесе нема съ тве-
рда вѣра, понеже знаете защо
такива йсти страданїа се сла-
чаватъ и на ваши те братїа,
който са на (тоа) свѣтъ.
10 А҃ Бгъ всакїа благодати,
който є повыкалъ насъ въ
вѣчна та своа слава чрезъ
Іисѹса Хр҃та, послѣ по крат-
ковременно то (ваше) стра-
данїе, самъ да вы оусовер-
шенствова, да вы оутвердѝ,
да вы оукрѣпѝ, и да вы на-
прави непоколебѝмы.
11 Нема (да бжде) слава и дер-
жава во вѣки вѣкѡ̂въ, амѝнь.
12 Това ви написахъ въ
кратцѣ чрезъ Сїлвана вѣрнаго
(вашего) брата (като що мы-
слимъ), и оувѣравамъ вы и сви-
дѣтелствѹвамъ ви, защо е та
йстинна та благодать Бжїа,
въ кога вые стойте (тверди).
13 Поздравлава вы ѝзбранна
та подобнѡ вамъ (церква) ко-
то е въ Вавѵлѡнъ, и Марко
сынъ мой.
14 Поздравете єдинъ дрѹ-
гиго съ цѣлованїе любовно,
Мѝръ (да бжде) вамъ на
всѝчки те съ Хр҃та Іисѹса,
амѝнь.

† Това посланїе быде на-
писано ѝзъ Вавѵлѡнъ ѿ Пе-
тра на сѝчки те Іѹдеи който
се нахождаха во Асїа и повѣ-
ровали беха во Хр҃та.

ВТОРОѢ СОБОРНОѢ ПОСЛАНІѢ НА СВАТАГѠ АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА А.

СІМѠНЪ Пе́тръ, ра́бъ и҆ а҆по́столъ І҆исꙋ́съ-Хр҃то́въ, ва́мъ, кои́то сте пріѧ́ли є҆дна́ква та съ на́съ драгоцѣ́нна вѣ́ра чрезъ пра́вда та на-Бг҃а на́шегѡ и҆ Спаси́тела І҆исꙋ́са Хр҃та:

2 Благода́ть ва́мъ и҆ ми́ръ да се ᲂу҆мно́жи съ позна́ніе то на-Бг҃а, и҆ на-Хр҃та̀ І҆исꙋ́са, Го́спода на́шегѡ.

3 Какво́то Бж҃е́ственна та не́гова си́ла є҆ дарова́ла на́мъ си́чко то (що́то є҆ потрѣ́бно) за живо́татъ и҆ за благоче́стіе то чрезъ позна́ніе то на-Ѻного́ва, ко́йто ны є҆ повыка́лъ со сла́ва и҆ съ добродѣ́тель:

4 Чрезъ кои́то се дарова́ха на́мъ на́й вели́ки те и҆ драгоцѣ́нни те ѡ҆бѣща́ніѧ, що́то чре́зъ ни́хъ да бѫ́дете прича́стницы на-Бж҃е́ственно то є҆стество̀, поне́же и҆збѣгна́хте ѿ по́хотно то растлѣ́ніе, коѐто (власто́ва) въ мі́ръ.

5 И въ това̀ са́мо то тꙋ́рѣте си́чко то си прилѣжа́ніе, и҆ притꙋ́рѣте въ вѣ́ра та ва́ша добродѣ́тель, а҆ въ добродѣ́тель та̀ ра́зꙋмъ,

6 А҆ въ ра́зꙋматъ воздержа́ніе, а҆ въ воздержа́ніе то терпѣ́ніе, а҆ въ терпѣ́ніе то благоче́стіе,

7 А҆ въ благоче́стіе то братолю́біе, а҆ въ братолю́біе то любо́вь.

8 Зашто́то ті́ѧ добры́ни ка́то се наме́рꙋватъ въ ва́съ, и҆ ᲂу҆множа́ватсе, не ще́тъ да вы ѡ҆ста́ватъ пра́здны нито безпло́дны въ позна́ніе то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆исꙋ́са Хр҃та̀.

9 Зашто́то ᲂу҆когѡ́то се не нами́ратъ ті́ѧ, то́й є҆ слѣ́пъ и҆ кратко́глѣдъ и҆ забрави́лъ є҆ ѡ҆чище́ніе то на-ста́ри те си грѣ́хове.

10 Заради̑ това, бра́тіе, по́вече се помѫчѣ́те да ᲂу҆твержда́вате ва́ше то зва́ніе и҆ и҆збра́ніе: зашто́то ка́то стрꙋ́вате така̀, ни́кога не ще́те да согрѣ́шите.

11 Зашто́то съ то́ѧ на́чинъ ще́ да ви се дадѐ богатода́рнѡ вхожде́ніе то въ вѣ́чно то ца́рство на-Гдⷭ҇а на́шегѡ и҆ Спаси́тела І҆исꙋ́са Хр҃та̀.

12 Заради̑ това̀ не ще́мъ да се ѡ҆блѣни́мъ да ви воспомѣ́нꙋвамъ се́кога за ті́ѧ (ра́боты), а҆ко и҆ да ги зна́ете, и҆ ᲂу҆твержде́ни сте въ и҆́стина та ко́ѧто сега̀ дѫржи́те.

13 Мы́слимъ ѻ̂ба́че да є̂ пра́ведно, до гдѣ́то се нахо́ждамъ въ та́м (тѣле́сна) хи́жина, да вы возбѹжда́вамъ съ воспомен8ва́нїе.

14 Поне́же зна́мъ защо̀ ско́рѡ ще да ѡ̂ста́вимъ та́м хи́жина, каквѡ́то що ми каза̀ и҆ Гдⷭ҇ь на́шъ І҆и҃сѹсъ Хрⷭ҇то́съ.

15 И всегда̀ ще да се помѫ́чимъ да вы́е и҆ по́слѣ по моѐ то сконча́нїе помни́ли тїа (ра́коты).

16 Защо́то нїе не послѣдова́хме на хитроизмы́сленны ба́сни, кога́то ви проповѣда́хме си́ла та и҆ прише́ствїе то на Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃сѹса Хрⷭ҇та̀, но со свои́ те ѻ̂чи виде́хме не́гово то ве́личествѣ.

17 Защо́то ѻ̂нъ прїа̀ ѿ Бг҃а ѻ҆ц҃а̀ че́сть и҆ сла́ва, кога́то дойдѐ камто не́го такѡ́въ гла́съ ѿ великолѣ́пна та сла́ва: то́а є̂ сы́нъ мо́й возлю́бленный, въ кого́то є̂ си́чко то моѐ благоволе́нїе.

18 И то́а гла́съ ны́е чѹ́хме че слѣ́зе ѿ небѐ то, като бе́хме съ не́го на свята̀ та гора̀.

19 И ѹ҆свѣ́нѣ това̀, и҆ма́ме по̀ вѣ́рно пророчѐско то сло́во, и҆ добрѐ стрѹва́те вы́е защо́то внима́ете на не́го, като на свѣти́лникъ кои́то свѣ́ти въ тѣ́мно мѣ́сто, до гдѣ̀ да на́чне да се разсѫ́мнова, и҆ да и҆згрѣ́е де́нница та въ сердца̀ та ви:

20 Поне́же това̀ пе́рво зна́ете, защо̀ ни́кой не́ма вла́сть да и҆столкѹва нѣ́кое проро́чество въ писа́нїе то по своѧ̀ та во́ла.

21 Защо́то ни́кое проро́чество не є̂ проро́чествовано нѣ́кога ѿ произволе́нїе человѣ́ческо, но ѿ ст҃а́гѡ Дх҃а, като се просвѣща́вали свати́ те Бж҃їи человѣ́цы, говори́ли са го.

ГЛА́ВА Б.

НО и҆ма́ло є̂ и҆ лѫжли́ви проро́цы по междѹ наро́датъ, каквѡ́то и҆ по междѹ ва́съ ще да бѫ́датъ лѫжли́ви ѹ҆чи́тели, кои́то ще да воведа́тъ є҆ре́ти гѹби́телны, и҆ поне́же се ѿри́чатъ ѿ Господи́на (своегѡ̀) ко́йто ги є̂ и҆скѹпи́лъ, ще да привлечатъ на се́бе си скора̀ поги́бель.

2 И мнози́на ще да послѣ́дватъ по ни́хни те развраще́нни (ѹ҆чє́нїа), заради̇̀ кои́то и҆ и҆стинныо пѫ́тъ ще да се похѹ́ли.

3 И заради̇̀ ла́комство то̀ (си) ще да вы ѹ҆ло́ватъ съ хитроизмы́сленны рѣ́чи: но не щѐ да се заба́ви наказа́нїе то и҆мъ, коѐто є̂ ѿда́вна приготвено за ни́хъ, и҆ ни́хна та поги́бель не щѐ да задре́ме.

4 Защо́то, а҆ко Бг҃ъ не пожали̇̀ а҆ггелы те кои́то согрѣши́ха, но фѫрли̇̀ ги въ та́ртаръ (вѫрзаны) съ ѹ҆зы мра́чны, и҆ преда́де ги да ги ва́рдатъ за сѹдъ:

5 И пе́рвыатъ мі́ръ не пожали̇̀, но като нане́се потопъ

на (сѝчкїатъ) мїръ на-нечестѝви те, (съ сѣдмь дѹшы) ѻ̃смаго Нѡ̀а сохранѝ:

6 И градовѣ те Содо́мски на разорѣ́нїе ѿсѹдѝ, като ги ѿбѫрнà въ пѣ́пелъ, за да ги положи примѣ́ръ на ѻ̃нїа, кои́то щатъ да беззако́нствѹватъ:

7 И пра́веднаго Лѡ́та, комѹ́то се бѣ́ше досадѝло, да живѣ́е съ беззако́нны те, ѝзбавѝ:

8 (Защо́то то́а пра́ведникъ понѣ́же живѣ́еше по междѹ нѝхъ, ѿ дѣ́нь на дѣ́нь си мѫчеше пра́веднà та дѹшà, като гле́даше ѝ слѹ́шаше беззако́нни-те нѝхни дѣлà:)

9 Зна́е Гдь да ѝзбавла́ва благочестѝвы те (человѣ́цы) ѿ бѣ́ды те, а̂ нечестѝвы те да ва́рди за сѹ́дныатъ дѣ́нь да се мѫчатъ:

10 А на́йвече ѻ̃ны́а, кои́то хо́датъ слѣ́дъ гнѹсо́ты те плѡ́тски съ по́хоти те си, ѝ презѝратъ нача́лство то: защо́то са дерзостлѝви, своеволни, ѝ не трепе́ратъ, като хѹ́лятъ высо́ки-те вла́сти:

11 Кога́то (ѝ са́ми те) Ѝгели, кои́то са по̀ голѣ́ми ѿ нѝхъ съ си́ла та ѝ крѣ́пость тà, не произно́сатъ за нѝхъ предъ Гдà хвалѝтеленъ сѹдъ.

12 Но ѻ̃нѝ като безсловѣ́сни ско́тове, кои́то є̂ за товà родѝло є̂стество̀ то да се ло́ватъ ѝ ѝстрѣ́бѹватъ, понѣ́же хѹ́лятъ ѻ̃новà, кое́то не разѹмѣ́ватъ, ще да се растлѣ́ятъ со сво́е то разтлѣ́нїе:

13 За да прїѝматъ запла́та та на-непра́вда та: ѻ̃нѝ полагатъ (сѝчко то своѐ) ѹ̂до-во́лствїе въ катаднѣ́вно то раско́шество, кои́то срамо́тятъ ѝ ѿпле́скѹватъ (ѝ ва́съ), ѝ ра́дѹватсе защо́то вы прелща́ватъ кога́то ѝда́тъ съ ва́съ.

14 Ѡ̃чѝ те ѝмъ са пѫлни сосъ блѧдъ, ѝ съ непреста́ненъ грѣ́хъ, понѣ́же прелща́ватъ (ѻ̃ны́а) дѹшы, кои́то не са то́ще ѹ̂твержде́ны, сѫрдцѐ то ѝмъ є̂ наѹ́чено на лакомство, ѻ̃нѝ са на-клѣ́тва та ча́да:

15 Понѣ́же са ѿставѝли пра́выатъ пѫть, загѹбѝли са се ѝ послѣ́довали са по пѫтьатъ на-Валаа́ма (сы́на) Восо́рова, кои́то возлюбѝ мздà непра́ведна:

16 Но ѿбличе́нъ бы́дѐ за своѐ то беззако́нїе: защо́то нѣ́ма та ѻ̃слѝца ѝродѹмà съ человѣ́чески гла́съ, ѝ возбранѝ безѹ́мїе то (на того́ва) проро́ка.

17 Ѡ̃нѝ са ѝзвори безво́дни, ѻ̃блацы ѝ мѫглы кои́то пренóсатъ (на са́мъ на та́мъ сѝлни те) вѣ́тришà, за кои́то се ва́рди темнотà мра́чна вѣ́чнѡ.

18 Защо́то, понѣ́же гово́ратъ горделѝви ѝ сѹ́етни словесà, прелща́ватъ ѝ развраща́ватъ съ по́хоти те плѡ́тски ѻ̃ны́а, кои́то са є̂двà ѝзбѣгна́ли ѿ ѻ̃ны́а що́то се нахо́ждатъ въ заблѧжде́нїе.

19 И ѿбѣщáватъ имъ свободà, когáто са сáми ѻни̑ рабѝ на-тлѣнїе то: защóто ѿ когóто нѣкой бы́ва побѣждéнъ, нéмꙋ и̑ бы́ва рáбъ.

20 Защóто ѧко ѻнїа, който са и̑збѣгнáли ѿ ѿскверненїа та мі́рски чрезъ познáнїе то Гдⷭ҇а и̑ Спáса (нáшегѡ) Ї҇исꙋ́са Хрїстà, пакъ се заплѝтатъ и̑ побѣждáватъ съ ни̑хъ, послѣднїо ни̑хенъ живóтъ бы́ва пò лóшъ ѿ пéрвыа.

21 Защóто пò добрѐ є҆ былò за ни̑хъ, да бы не познáли (ѿнюдъ) пѫтьатъ на-прáвда та, нéжели като са го позиáли да се повѫрнатъ пáкъ назáдъ ѿ ст҃à та зáповѣдь коáто и̑мъ є҆ былà предáдена.

22 Но съ ни̑хъ се слꙋчáва ѻновà щото говóри и̑стинна та послóвица: кꙋ́че то се вѫща на своà та блевотѝна: и̑ свинà та като се ѡмы́е, ѡтѝва да се вáлѧ въ тѝна та.

ГЛАВА Г҃

ВТО, возлю́бленнїи, товà є҆ втóро послáнїе щото ви пѝшемъ, въ който (двѐ послáнїа) возбꙋждáвамъ съ моѐ то воспоминáнїе вáшїатъ чи́стъ рáзмъ:

2 Да смы́слите дꙋ́мы тѣ, който са и̑зговóрены пò напрéдъ ѿ ст҃ы̀ те пророцы, и̑ зáповѣди те нáши (който сме) а҆пóстоли на-Гóспода и̑ Спáса нáшегѡ:

3 И знáйте пò напрéдъ ѿ си́чко, защò въ послѣдни те дни̑ ще да дóйдатъ рꙋгáтели, който ще да хóдатъ по свои̑те си пóхоти:

4 И ще да говóратъ: гдѣ є҆ ѿбѣщáнїе то на-дохóжданїе то мꙋ; є҆то ѿ каквóто са ѻтцы̀ те (ни) и̑змрéли, си́чки те (вéщи) всѐ такà стоáтъ (каквóто що са си) ѿ начáло то на создáнїе то.

5 Защóто ѻни̑ самоволнѡ не щáтъ да разꙋмѣ́ватъ защò небесà та ѿ крáй бéха сóздани, и̑ землà та (се ѿдѣлѝ) ѿ водà та, и̑ состóйсе посрéдъ водà та со слóво то Бж҃їе.

6 И заради̑ товà тогáвашнїо мі́ръ, като се потопѝ съ водà та, погибнà:

7 И сегáшни те небесà и̑ землà та ѿстанáха невредѝми до сегà съ товà и̑сто то слóво, понéже се вáрдатъ за ѻгнѣ́ватъ (когáто дóйде) деньò на-стрáшныатъ сꙋ́дъ и̑ напогибель тà на-нечестѝви те человѣ́цы.

8 Сáмо товà є҆днò трéбꙋва да знáете, возлю́бленнїи, защò є҆дѝнъ дéнь (є҆) прéдъ Гдⷭ҇а като хїлѧ́да годѝны, и̑ хїлѧ́да годѝны като є҆дѝнъ дéнь.

9 Не вáвисе Гдⷭ҇ь (да и̑спóлни) ѿбѣщáнїе то си, каквóто що мы́слатъ нѣкои защò є҆ бáвенъ: но мнóго врéме

тѫрпѝ нáсъ, понéже не йска да погѝбне нѣкой, но сѝчки те да дóйдатъ на покаáнїе.

10 Но деньò Господень ще да дóйде като тáть нощьà, въ кóйто (дéнь) небесà та ще да прéйдатъ со стрáшенъ трéсокъ, ѝ стїхѝи те като сгóрѹватъ ще да се стóпатъ, ѝ землà та ѝ сѝчки те вѣщи (щото се намéрѹватъ) на нéа, ще да ѝзгорáтъ.

11 Като ще да се стóпатъ прóчее тїа сѝчки те такà, каквѝ трéбѹва да сме нїе въ свàтыатъ ѝ благочестѝвыатъ живóтъ;

12 Кóйто чáкаме ѝ желáеме пò скóрѡ да бѫде пришéствїе то на Бж҃їа дéнь, въ кóйто небесà та като горáтъ ще да се разсы́патъ, ѝ стїхѝи те ѿ ѻгнѣатъ ще да се стóпатъ;

13 Но нїе, спорéтъ нéгово то ѿбѣщáнїе, нóво нéбо ѝ нóва землà чáкаме, на кóйто живéе прáвда та.

14 Зарадѝ товà, возлюбленнїи, понéже чáкате тїа (рáботы), порадéте да се намéрите предъ нéго чѝсти ѝ непорóчни съ мѝръ:

15 Ѝ долготерпѣнїе то на Гóспода нáшегѡ мыслéте за щò є҆спасéнїе: каквóто ѝ возлю́бленныо брáтъ нáшъ Пáвелъ ви написà спорéтъ дáнна та мѹ премѹдрость,

16 Каквóто (пѝше) ѝ въ сѝчки те свой послáнїа, ѝ говóри въ нѝхъ за тїа (рáботы), въ кóйто ѝма ѝ нѣкои (рѣчѝ) щото се не разѹмѣватъ лéснѡ, кóйто неѹчéни те ѝ неѹтвержденѝ те злѣ толкѹватъ, каквóто ѝ дрѹги те (свящéнни) писáнїа, за свóа та сѝ погѝбель.

17 Вы́е прóчее, возлюбленнїи, понéже знáете тїа (рáботы) пò напрéдъ, вардéтесе, да не бы ѿпаднáли ѿ вáше то ѹ҆твержденїе.

18 Но растéте ѝ въ благодать тà ѝ въ познáнїе то на Гдⷭ҇а нáшегѡ ѝ Спасѝтела Ѝисѹса Хрїстà: Нéмѹ (подобáе) слáва, ѝ сегà ѝ въ дéнь вѣчный, а҆мѝнь.

ПЕРВОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНЇЕ НА-СВАТАГѠ АПОСТОЛА ІѠАННА БОГОСЛОВА.

ГЛАВА А҃.

ѾНОВА щото бéше ѝспѫрво, кóéто чѹхме, кóéто нїе видéхме съ ѻчѝ те сѝ, кóéто ѝзгледáхме, ѝ рѫцѐ те нáши ѿсазáха, за слóво то живóтно:

2 (Защóто се ѧвѝ, ѝ нїе (го)

видéхме, и҆ свидѣтелствꙋваме,
и҆ проповѣдꙋваме вáмъ живóтъ
вѣчный, кóйто бéше оу҆ ѻ҆ц҃ѧ̀,
и҆ ꙗ҆вúсе нáмъ:)
3 Ѻ҆новà (говóримъ) щото
видéхме и҆ чꙋхме, кáзꙋваме го
вáмъ, да и҆мáте и҆ вы́е сообщéнїе съ нáсъ: а҆ сообщéнїе то
нáше да бѫде съ ѻ҆ц҃ѧ̀ и҆ съ
сы́на нéгова Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀.
4 И҆ товà ви пи́шеме, да
бѫде вáша та рáдость и҆спѫлнена.
5 И҆ товà є҆ ѡ҆бѣщáнїе то
коéто нїе чꙋхме ѿ нéгѡ, и҆ проповѣдꙋваме ви: защѐ Бг҃ъ є҆
свѣтъ, и҆ нúкоѧ темнинà нéма
въ нéго.
6 А҆́ко речéме защѐ и҆мáме
сообщéнїе съ нéго, а҆ въ темнинà та хóдиме, лѫжéме, и҆
не твóриме и҆́стина та:
7 А҆́ко ли хóдиме въ свѣтъ,
каквóто є҆ и҆ самъ тóй въ свѣтатъ, и҆мáме сообщéнїе є҆ди́нъ
съ дрꙋ́гиго, и҆ кр҃вь тà на-
Ї҆исꙋ́са Хр҃тà Сы́на нéгова ѡ҆-
чищáва ны ѿ сéкаковъ грѣхъ.
7 А҆́ко речéме, защѐ нéмаме
грѣхъ, лѫжéме сéбе си, и҆ и҆́стина нéма въ нáсъ.
9 А҆́ко и҆сповѣдꙋваме грѣховѐ те нáши, (Бг҃ъ) є҆ вѣренъ
и҆ прáведенъ да ни прóсти
грѣховѐ те, и҆ да ны ѡ҆чи́сти
ѿ сéкаква непрáвда.
10 А҆́ко речéме защѐ не смѐ
согрѣши́ли, прáвиме го лѫжéцъ, и҆ нéгово то слóво не є҆
въ нáсъ.

ГЛАВА Б҃.

ЧА̑ДА мои, товà ви писꙋвамъ
да не согрѣшáвате: и҆ а҆́ко
нѣкой ѿ вáсъ согрѣши, и҆мáме
ходáтаѧ ко ѻ҆ц҃ѧ̀, Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀
прáведника.
2 И҆ тóй ще да го оумилостиви за нáши те грѣхóве, и҆
не сáмѡ за нáши те, но и҆ за
грѣховѐ те на-си́чкїа мі́ръ.
3 И҆ съ товà разꙋмѣ́ваме че
сме го познáли, а҆́ко сохранáваме нéговы те зáповѣди.
4 Кóйто говóри че го є҆ познáлъ, а҆ зáповѣди те нéговы
не сохранáва, лѫжéцъ є҆, и҆ въ
нéго и҆́стина нéма:
5 А҆ кóйто сохранáва слóвото, въ нéго є҆ вóистиннꙋ Бж҃їа
та любóвь совершéнна, и҆ съ
товà разꙋмѣ́ваме защѐ сме въ
нéго.
6 Кóйто говóри, защѐ въ
нéго пребывáе, дѫлженъ є҆ да
хóди и҆ тóй каквóто є҆ ѻ҆́нъ
ходи́лъ.
7 Возлю́бленнїи, не вѝ писꙋвамъ нóва зáповѣдь, но зáповѣдь вéтха, коáто и҆мáхте
и҆спѫрво, вéтха та зáповѣдь
є҆ слóво то, коéто чꙋхте и҆спѫрво.
8 Но пáки зáповѣдь нóва
ви писꙋвамъ, (си́рѣчь) ѻ҆новà,
коéто є҆ и҆́стинно и҆ въ нéго и҆
въ вáсъ: защѐ темнинà та
замина̀, а҆ свѣтъ и҆́стинный
вече свѣти.

9 Кóйто говóри защò є̑ въ свѣ́татъ, и̑ брáта своегò ненавúди, той є̑ въ темнинà та до сегà.

10 Кóйто ѡ̑вы́ча брáта своегò, ѻ̑нъ пребывáе въ свѣ́татъ, и̑ преткновéніе нéма оу̑ нéгѡ.

11 А̑ кóйто ненавúди брáта своегò, тóй є̑ въ темнинà, и̑ въ темнинà хóди, и̑ не знáе кѫдѐ ѿйва, защóто тéмнинà та мꙋ є̑ ѡ̑слѣпúла ѻ̑чи те.

12 Писꙋ́вамъ вáмъ, чáда, защóто ви се прощáватъ грѣ́ховѐ те заради̑ нéгово то и̑ме.

13 Писꙋ́вамъ вáмъ, ѻ̑цы̀, защóто познáхте ѻ̑ногóва, кóйто є̑ ѿ начáло то. Писꙋ́вамъ вáмъ, ю̑ношы, защóто побѣ́дúхте лꙋкáваго. Писꙋ́вамъ вáмъ, дѣ́цà, защóто познáхте ѻ̑ц̑à.

14 Писáхъ вáмъ, ѻ̑тцы̀, защóто познáхте ѻ̑ногóва кóйто є̑ ѿ начáло то. Писáхъ вáмъ, ю̑ношы, защóто сте ѩ̑ки, и̑ слóво то Бж̑іе въ вáсъ пребывáе, и̑ побѣ́дúхте лꙋкáваго.

15 Не ѡ̑вы́чайте мíръ: защóто кóйто лю̑би мíръ, въ нéго нéма любóвь ѻ̑тча:

16 Защóто сúчко щото є̑ въ мíръ, (сúрѣчь) похоть тà плóтска, и̑ похоть тà на-ѻ̑чи те, и̑ гордость тà на-живóтатъ, не є̑ ѿ ѻ̑ц̑à, но ѿ тóа мíръ є̑.

17 Но мíръ прехóди, и̑ похоть тà нéгова: а̑ кóйто твóри вóла та Бж̑ія, пребывáе во вѣ́ки.

18 Чáда, послѣ́дно врéме є̑: и̑ каквóто сте чꙋ́ли че а̑нтíхрїстъ йде, и̑ сегà вече мнóго а̑нтíхрїсти и̑ма: затовà познáваме че є̑ послѣ́дно врéме.

19 Ѿ нáсъ и̑злѣ́зоха, но не бéха ѿ нáсъ: а̑ко бы́ха были̑ ѿ нáсъ, щéха да ѡ̑стáнатъ съ нáсъ: но (ѻ̑нѝ и̑злѣ́зоха) да се и̑зáватъ, защò не сà сúчки те ѿ нáсъ.

20 И вы́е и̑мате помáзаніе ѿ сватáгѡ, и̑ знáете сúчко.

21 Не писáхъ вáмъ, като че не знáете и̑стина та, но като че а̑ знáете, и̑ (знáете) защò сéка лжжà не є̑ ѿ и̑стина та.

22 Кóй є̑ (дрꙋ́гъ) лжжéцъ, сáмо ѻ̑ный кóйто се ѿмéта защò Ї҆исꙋ́съ не є̑ Хрїстóсъ: ѻ̑нъ є̑ а̑нтíхрїстовъ, кóйто се ѿмéта ѿ ѻ̑ц̑à и̑ Сн̃а.

23 Сéкой кóйто се ѿмéта ѿ Сн̃а, нито ѻ̑ц̑à прїи́ма: а̑ кóйто и̑сповѣ́два Сн̃а, и̑ ѻ̑ц̑à прїи́ма.

24 Вы́е прóчее товà щото сте чꙋ́ли и̑спѫрво, въ вáсъ да стои̑: и̑ а̑ко стои̑ въ вáсъ ѻ̑новà щото сте чꙋ́ли и̑спѫрво, и̑ вы́е въ Сн̃а и̑ ѻ̑ц̑à ще да ѡ̑стáнете.

25 И товà є̑ ѡ̑бѣщáніе то, коéто самсѝ ѡ̑бѣщà нáмъ, (сúрѣчь) живóтъ вѣ́чный.

26 Товà ви написáхъ заради̑ ѻ̑ны̀ щото вы лжжатъ.

27 Прóчее, помáзаніе то коéто прїáхте ѿ нéгѡ, въ вáсъ пребывáе, и̑ не ви̑ трéбꙋва да

вы оучи нѣкой: но каквото вы оучи това̀ са́мо то пома́занїе за си́чко, и̂ и̂стинно є̂, и̂ не є̂ лѫжли́во, и̂ каквото вы є̂ наѹчи́ло, така̀ сто́йте въ не́го.

28 И сега̀, ча́да, сто́йте въ не́го: та, кога́то се ꙗ̂ви, да и̂маме дерзове́нїе, и̂ да се не посра́миме ѿ не́гѡ въ прише́ствїе то мѹ.

29 Ꙗ̂ко зна́ете че є̂ пра́веденъ, разѹмѣ́йте, защѡ̀ се́кой ко́йто стрѹ́ва пра́вда, ѿ не́гѡ се є̂ роди́лъ.

ГЛАВА Г҃.

ВИЖДТѲ ко́лко (голѣ́ма) любо́вь є̂ да́лъ Ѻ҆ц҃ъ на́мъ, щото да се наречѐме (и̂ да бѫдеме) ча́да Бж҃їи, заради̂ то̀ва и̂ мі́ръ ны не позна́ва, защѡ̀ не позна̀ нито не́го.

2 Возлю́бленнїи, нїе сме вече ча́да Бж҃їи, и̂ ї҆о́ще не се є̂ ꙗ̂вило що щѐ да бѫдеме: но зна́еме защѡ̀, кога́то се ꙗ̂ви, ще да бѫдеме подо́бни не́мѹ: защо́то ще да го ви́диме како́въ то є̂.

3 И се́кой ко́йто и̂ма та́а надѣ́жда на не́го, ѿчища́ва се́бе, каквото̀ и̂ ѻ҆́нъ є̂ чи́стъ.

4 Се́кой ко́йто стрѹ́ва грѣ́хъ, и̂ беззако́нїе стрѹ́ва: и̂ грѣхо̀ є̂ беззако́нїе то.

5 И зна́ете защѡ̀ ѻ҆́нъ се ꙗ̂ви да зе́ме на́ши те грѣ́хове: и̂ грѣ́хъ не́ма въ не́го.

6 Се́кой ко́йто пребыва́е въ не́го, не согрѣша́ва: а̂ ко́йто согрѣша́ва, нито го є̂ виде́лъ, нито го є̂ позна́лъ.

7 Ча́да (мои̂), ни́кой да вы не лѫже: ко́йто стрѹ́ва пра́вда, пра́веденъ є̂, каквото̀ и̂ ѻ҆́нъ що є̂ пра́веденъ.

8 Ко́йто стрѹ́ва грѣ́хъ, ѻ҆́нъ є̂ ѿ дїа́вола: защо́то дїа́воло и̂спѫрво согрѣша́ва, заради̂ то̀ва се ꙗ̂ви Сн҃ъ Бж҃їй, да разва́ли дѣла̀ та дїа́волски.

9 Се́кой ко́йто є̂ роде́нъ ѿ Бг҃а, не стрѹ́ва грѣ́хъ, защо́то сѣ́ме то Бж҃їе въ не́го пребыва́е: и̂ не мо́же да согрѣша́ва, защо́то є̂ ѿ Бг҃а роде́нъ.

10 Съ това̀ се разпозна́ватъ ча́да та Бж҃їи и̂ ча́да та дїа́волски: се́кой ко́йто не стрѹ́ва пра́вда, и̂ не ѿбы́ча бра́та своего̀, не є̂ ѿ Бг҃а:

11 Защо́то това̀ є̂ зара́чанѣ то, ко́ето чѹ́хте ѿ кра́й, да ѿбы́чаме є̂ди́нъ дрѹ́гиго:

12 Нѐ каквото̀ Ка́їнъ (ко́йто) бе́ше ѿ лѹка́вагѡ, и̂ закла̀ бра́та своего̀: а̂ за ко̀а причи́на го закла̀; защо́то дѣла̀ та не́гови бе́ха лѹка́ви, а̂ бра́тови те мѹ пра́ведни.

13 Не чѹде́сете, бра́тїе мои̂, а̂ко вы ненави́ди мі́ръ.

14 Нїе зна́еме, защѡ̀ прейдо́хме ѿ смерть та̀ въ живо́тъ, защо́то ѿбы́чаме бра́тїа та: а̂ ко́йто не ѿбы́ча бра́та своего̀, пребыва́е въ смерть та̀.

15 Се́кой ко́йто ненави́ди бра́та своего̀, человѣ́коѹбі́йца

є: и знаєте защо сєкой человѣковѣйца нєма животъ вѣчный да стои въ нєго.
16 Въ това познахме любовь та Бжїа, защото онъ си положи дѹша та за насъ, и нїе сме длжни да си полагаме дѹшы те за братїа та.
17 Ако нѣкой има богатство то на-тоа мїръ, и гледа брата своего защо има нѹжда, и затвори сѫрдцѣ то си ѿ нєгѡ, какво ще пребываѥ въ нєго любовь та Бжїа;
18 Чада мои, да не ѡбычаме съ дѹма, или съ ѩзыкъ, но съ дѣло и съ истина.
19 И съ това познаваме, защо сме ѿ истина та, и (съ това) ще да си оувѣриме сѫрдца та предъ нєго.
20 Защото ако ѡсѹждава насъ сѫрдцѣ то наше, (колко повече Бгъ:) защото Бгъ є по голѣмъ ѿ сѫрдцѣ то наше, и знаѥ сички те (работы).
21 Возлюбленнїи, ако сѫрдцѣ то наше ны не ѡсѹждава, нїе имаме дерзновенїе къ Бгѹ:
22 И сичко шото да пойскаме, прїимаме ѿ нєгѡ, защото сохраняваме заповѣди те нєговы, и шото є нємѹ оугодно творіме предъ нєгѡ.
23 И таа є нєгова та заповѣдь да вѣроваме на-сына нєгова Іисѹса Хрта, и да любиме єдинъ дрѹгиго, като що ни є далъ заповѣдь.
24 И който сохранява заповѣди те нєговы, въ нєго пребываѥ, и онъ въ нєго, и нїе ѿ това разѹмѣваме защо (Бгъ) пребываѥ въ насъ, (сирѣчь) ѿ дхатъ, когото є далъ намъ.

ГЛАВА Д.

ВОЗЛЮБЛЕННІИ, не вѣрѹвайте на сєкаковъ дѹхъ, но испытѹвайте дѹхове те, да ли са ѿ Бга: защото мнозина лжжливи пророцы излѣзоха въ мїръ.
2 Съ това познавайте Дхъ Бжїй, (и дхъ лѹкавый): сєкой дѹхъ, който исповѣдва, защо Іисѹсъ Хрїстосъ се є воплотилъ, ѿ Бга є.
3 И сєкой дхъ, който не исповѣдва, защо Іисѹсъ Христосъ се є воплотилъ, не є ѿ Бга: но той є антїхрїстовъ, когото сте чѹли, защо ще да дойде, и сега є веке въ мїръ.
4 Вы сте ѿ Бга, чада, и побѣдили сте ги: защото оный който є въ васъ, по голѣмъ є ѿ оногова който є въ мїръ.
5 Они са ѿ мїръ, заради това ѿ мїръ говоратъ, и мїръ ги слѹша.
6 Нїе сме ѿ Бга: който знаѥ Бга, онъ ны слѹша: а който не є ѿ Бга, онъ ны не слѹша: и ѿ това познаваме Дѹхатъ на-истина та, и дѹхатъ на-лжжа та.

7 Возлюбленніи, да возлю-
биме єдинъ дрꙋгиго: защо́то
любовь та̀ є҆ ѿ Бг҃а, и҆ се́кой
ко́йто лю́би (дрꙋ́ги те), то́й є҆
ѿ Бг҃а рожде́нъ, и҆ зна́е Бг҃а.
8 А҆ ко́йто не лю́би (дрꙋ́ги
те), то́й не є҆ позна́лъ Бг҃а,
защо́то Бг҃ъ є҆ любо́вь.
9 Ѿ това̀ се є҆ ꙗ҆ви́ла любовь
та̀ Бж҃ія въ на́съ, защо́то Бг҃ъ
прати́ сы́на своего̀ єдино-
ро́днаго въ мі́ръ, да бж҃деме
ні́е жи́ви чрезъ не́го.
10 Въ това̀ се состои́ любовь
та̀, нѐ защо́то ні́е возлюби́хме
Бг҃а, но защо́то То́й возлюби́
на́съ, и҆ прати́ сы́на своего̀ (да
бж҃де) оумилостивле́ніе за грѣ-
ховѐ те на́ши.
11 Возлю́бленніи, а҆ко Бг҃ъ
ны є҆ возлюби́лъ така̀, и҆ ні́е
сме длжни да лю́биме єдинъ
дрꙋ́гиго.
12 Бг҃а ни́кой ни́кога не є҆
виде́лъ: а҆ко лю́биме єдинъ
дрꙋ́гиго, Бг҃ъ въ на́съ пребыва́е,
и҆ любовь та̀ не́гова є҆ совер-
ше́нна въ на́съ.
13 Ѿ това̀ позна́ваме защо̀
ні́е пребыва́еме въ не́го, и҆ то́й
въ на́съ, защо́то ѿ Дх҃а своегѡ̀
є҆ да́лъ на́мъ.
14 И ні́е (го) виде́хме, и҆
свидѣтелствꙋ́ваме защо̀ Ѻ҃-
те́цъ прати́ сы́на (своего̀) спа-
си́тела мі́рꙋ.
15 Ко́йто и҆сповѣ́да защо̀
І҆исꙋ́съ є҆ сы́нъ Бж҃ій, Бг҃ъ въ
не́го пребыва́е, и҆ то́й въ Бг҃а.
16 И ні́е позна́хме и҆ вѣро-
ва́хме любовь та̀, ко́то и҆ма
Бг҃ъ на на́съ: Бг҃ъ є҆ любо́вь, и҆
ко́йто пребыва́е въ любовь та̀,
въ Бг҃а пребыва́е, и҆ Бг҃ъ въ не́го
пребыва́е.
17 Въ това̀ се є҆ и҆сполни́ла
(не́гова та) любо́вь на на́съ,
да и҆маме дерзнове́ніе въ де́нь
сꙋ́дный, защо́то, каквото є҆ ѻ҆нъ,
така̀ сме и҆ ні́е на то́а свѣ́тъ.
18 Стра́хъ не́ма въ любовь
та̀, но совершенна та любо́вь
вонъ и҆спжда страхѫ́тъ, за-
що́то страхо̀ и҆ма мꙋ́ка: и҆
ко́йто се бои́, не є҆ совершенъ
въ любовь та̀.
19 Ні́е го лю́биме, защо́то
то́й є҆ по̀ напре́дъ возлюби́лъ
на́съ.
20 А҆ко нѣ́кой речѐ, че ѡ҆бы́-
чамъ Бг҃а, а҆ бра́та своего̀ нена-
ви́ди, то́й є҆ лѫже́цъ: защо́то
ко́йто не ѡ҆бы́ча бра́та своего̀
кого́то ви́ди, Бг҃а, кого́то не є҆
виде́лъ, каквѡ̀ мо́же да го
ѡ҆бы́ча;
21 И та́а за́повѣдь и҆маме
ні́е ѿ не́гѡ, що́то ко́йто ѡ҆бы́ча
Бг҃а, да ѡ҆бы́ча и҆ бра́та своего̀.

ГЛАВА Є҃.

СЕКОИ ко́йто вѣрꙋ́ва, защо̀
І҆исꙋ́съ є҆ Хр҃то́съ, ѿ Бг҃а є҆
рожде́нъ: и҆ се́кой ко́йто ѡ҆бы́ча
ѻ҆ного́ва ко́йто (го) є҆ роди́лъ,
ѡ҆бы́ча и҆ ро́деныатъ ѿ не́гѡ.
2 Ѿ това̀ позна́ваме защо̀
ѡ҆бы́чаме ча́да та Бж҃ія, кога́то
ѡ҆бы́чаме Бг҃а, и҆ за́повѣди те

неговы сохранáваме.

3 Защóто товà є̑ любовѧ тà Бж҃їа, да сохранáваме неговы те зáповѣди: и̑ зáповѣди те неговы не сà тѣшки.

4 Защóто сѣкой кóйто є̑ рождéнъ ѿ Бг҃а, побѣждáва мíръ: и̑ тáѧ є̑ побѣда та коáто є̑ побѣдíла мíръ, (сирѣчь) вѣ́ра та вáша.

5 Кóй є̑ (дрꙋгъ) кóйто побѣждáва мíръ, тóкмѡ ѻ҆ный кóйто вѣ́рꙋва, защò Ї҆исꙋ́съ є̑ сы́нъ Бж҃їй;

6 Тóѧ є̑ Ї҆исꙋ́съ Хрїстóсъ, кóйто є̑ дошéлъ съ водà и̑ съ кровь: и̑ нѐ сáмѡ съ водà, но съ водà и̑ съ кровь: и̑ Дх҃о є̑ кóйто свидѣтелствꙋва за нéго, защóто Дх҃о є̑ и҆стина.

7 И трѝ са ѻ҆нїа кóйто свидѣтелствꙋватъ на нево̀ то, Ѻ҆ц҃ъ, Слóво, и̑ Ст҃ый Дх҃ъ: и̑ тїа трѝ те са є̑дно̀.

8 И трѝ са кóйто свидѣтелствꙋватъ на землà та, Дх҃о, и̑ водà та, и̑ кровь тà: и̑ тїа трѝ те въ є̑дно̀ са.

9 Áко нїе прїѝмаме человѣ́ческо то свидѣтелство, свидѣтелство то Бж҃їе є̑ по̀ голѣ́мо: защóто товà є̑ свидѣтелство то Бж҃їе, коéто свидѣтелствовà за сы́на своегò.

10 Кóйто вѣ́рꙋва въ сы́на Бж҃їа, ѻ҆нъ и̑ма свидѣтелство то (Бж҃їе) въ сѣ́бе си: кóйто не вѣ́рꙋва на Бг҃а, прáви го лжéцъ, защóто не є̑ повѣ́рꙋвáлъ въ свидѣтелство то коéто свидѣтелствовà Бг҃ъ за сы́на своегò.

11 И товà є̑ свидѣтелство то, защóто (сѝрѣчь) Бг҃ъ ни є̑ дáлъ живóтъ вѣ́чный, и̑ тóѧ живóтъ є̑ въ нéговыатъ сы́нъ.

12 Кóйто и̑ма сы́на (Бж҃їа), и̑ма живóтъ: а̑ кóйто нéма сы́на Бж҃їа, ѻ҆нъ нéма живóтъ.

13 Товà написáхъ вáмъ кóйто вѣ́ровате во и̑ме то на-Сы́на Бж҃їа, да знáете защò и̑мате живóтъ вѣ́чный, и̑ да вѣ́ровате во и̑ме то на-Сы́на Бж҃їа.

14 И товà є̑ дерзновéнїе то коéто нїе и̑маме къ нéмꙋ, защò а̑ко попрóсиме нѣ́що (ѿ нéгѡ) по нéгова та вóлѧ, послꙋ́шꙋва ны.

15 И а̑ко познáваме че ны послꙋ́шꙋва (за сѝчко) що̀то да мꙋ прóсиме, знáеме защò прїѝмаме прошéнїѧ та кóйто просѝхме ѿ нéгѡ.

16 Áко нѣ́кой вѝди брáта своегò защò согрѣшáва грѣ́хъ не смéртенъ, да се помóли (Бг҃ꙋ), и̑ ще да мꙋ дадѐ живóтъ, (сѝрѣчь) на ѻ҆нїа кóйто согрѣшáватъ нѐ смéртнѡ. Ѝма грѣ́хъ смéртенъ: не говóримъ за нéго да се мóли.

17 Сѣ́кола непрáвда є̑ грѣ́хъ, и̑ма ѻ҆бáче грѣ́хъ кóйто не є̑ смéртенъ.

18 Знáеме защò сѣ́кой, кóйто є̑ рождéнъ ѿ Бг҃а, не согрѣшáва: но кóйто є̑ рождéнъ ѿ Бг҃а, вáрди сѣ́бе си, и̑ лꙋкáвыо не се прикóснꙋва при нéго.

19 Знáеме че сме ѿ Бга, и̂ сѝчкїо мі́рѣ въ зло̀ то лежѝ.
20 И познáваме, защо̀ Сы̑нъ Бжїй є̑ дошéлъ, и̂ дáлъ ни є̑ (свѣтъ и̂) рáзꙋмъ, да познáеме Бга и̂стиннаго, и̂ да бѫдеме въ и̂стиннаго, (сѝрѣчь) въ сы̑на нéгова Ісꙋса Хрїста̀: тóй є̑ и̂стинный Бгъ и̂ живóтъ вѣчный.
21 Чáда, вардéтесе ѿ и̂дѡлски те жéртвы. Áмѝнь.

ВТОРОЄ СОБОРНОЄ ПОСЛАНІЄ

СВЯТАГѠ АПОСТОЛА ІѠАННА БОГОСЛОВА.

Áзъ стáрецъ на и̂збрáнна та госпожà, и̂ на чáда та нéйни, кóйто áзъ ѿбы̑чамъ вои̂стиннꙋ, и̂ не сáмѡ áзъ, но и̂ сѝчки те кóйто са познáли и̂стина та:
2 Заради̂ и̂стина та кóáто пребывáе въ нáсъ, и̂ съ нáсъ ще да бѫде вѣчно:
3 Да бѫде съ вáсъ блгть, млть, мѝръ, ѿ Бга Ѻ҃ца̀, и̂ ѿ Гда Ісꙋса Хрта̀, Сы̑на Ѻ҃ца, съ и̂стина и̂ съ любóвь.
4 Возрадовáхсе по премнóгѡ, защóто наи̂дóхъ (нѣкои̂) ѿ твои̂ те чáда, кóйто хóдатъ въ и̂стина та, като що сме прїáли зáповѣдь ѿ Ѻ҃ца̀.
5 И сегà те мóлимъ, госпожѐ, не като че ти писꙋвамъ нóва зáповѣдь, но ѻ҃нáя кóáто и̂мáме и̂спѫрвѡ, (сѝрѣчь) да ѿбы̑чаме є̑дѝнъ дрꙋгиго.
6 И̂ товà є̑ любовь тà, да хóдиме по нéговы те зáповѣди: тáя є̑ зáповѣдь, каквóто сте чꙋли и̂спѫрвѡ, да хóдите въ нéя.
7 Защóто мнозѝна лестцы̑ са влѣзли въ мі́ръ, кóйто не и̂сповѣдꙋватъ, че Ісꙋсъ Хрто́съ є̑ дошéлъ въ человѣческо тѣ́ло: такóвъ (человѣкъ) є̑ лстéцъ и̂ а̂нтїхрїстъ.
8 Вардéтесе да не и̂згꙋбиме ѻ҃новà, за кóето сме се трꙋдѝли, но да воспрїи̂меме совершéнна мздà та.
9 Сѣкой кóйто престѫпꙋва оучéнїе то Хрто́во, и̂ не стои̂ въ нéго, ѻ҃нъ нéма Бга: а̂ кóйто стои̂ во оучéнїе то Хрїстóво, ѻ҃нъ и̂ма и̂ Ѻ҃ца̀ и̂ Сна.
10 Áко нѣкой дохóжда кодѣ вáсъ, и̂ не принóси товà оучéнїе, не прїи̂майте го въ дóмъ свóй, и̂ не вы̑кайте мꙋ: добрѐ дошéлъ:
11 Защóто кóйто мꙋ вы̑ка добрò оутро, (и̂лѝ) добрѐ до-

шелъ, быва собщникъ на негови те злѝ дѣла.
12 Много ймахъ да ви пишемъ ѝ не щеахъ (да пишемъ) на хартїа съ мастило: но надамсе да дойдемъ при васъ, ѝ оустà съ оустà да ви говоримъ, за да бѫде радость тà ви ѝспѫлнена.
13 Поздравлаватъ те чада та на-ѝзбранна та твоà сестрà. Амѝнь.

ТРЕТІЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

СВѢТАГѡ АПОСТОЛА ІѡАННА БОГОСЛОВА.

ѦЗЪ старецъ на возлюбленныатъ Гаїа, когото ѧзъ ѿбычамъ войстиннѹ.
2 Возлюбленне, желаю ти да бѫдешъ здравъ, ѝ да преѹспѣвашъ въ сичко (дрѹго), каквото преѹспѣва ѝ дѹшà та ти.
3 По премного се возрадовахъ когато дойдоха братїа та ѝ свидѣтелствоваха за ѝстина та ти, ѝ каквѡ ты ходишъ въ ѝстина та.
4 Пò голѣма ѿ тàа радость немамъ, когато слѹшамъ че мои те чада ходатъ въ ѝстина та.
5 Возлюбленне, ты творишъ като вѣренъ (Хрїстїанинъ) товà щото стрѹвашъ на братїа та ѝ на странни те.
6 Ѳнѝ свидѣтелствоваха предъ церква та за твоà та любовь, който ако ѝспроводишъ такà, каквото є прилѝчнѡ на Бга, добрѐ ще да сторишъ:
7 Защото заради негово то ѝме са ѝзлѣзли, ѝ нѝщо не зематъ ѿ ѧзычницы те.
8 Нїе сме прочее длѫжни да прїимаме такива (проповѣдницы), за да бѫдеме спомощницы на ѝстина та.
9 Ѧзъ писахъ на церква та: но Дїотрефъ който ѿбыча да первенствѹва оу нѝхъ, не прїима насъ.
10 Заради товà, ако дойдемъ, ще да мѹ воспоменемъ дѣлà та който (той) твори, понеже ны оукорава съ непотребни словесà: ѝ като не мѹ стига товà, не прїима самъ той братїа та, но возбранава ѝ на Ѳнїа, който ѝскатъ (да ги прїиматъ), ѝ ѿ церква та ги ѝспѫжда.
11 Возлюбленне, не бѫди подражатель на злò то, но на добрò то: който стрѹва

добро̀, ѿ Бга є̑: а̑ кóйто стрȣ́ва зло̀, не є̑ видѣ́лъ Бга.

12 На Димитрїа свидѣтелствȣ́ватъ сѝчки те (за добро̀ то), и̑ са́ма та и̑стина: и̑ нїе свидѣтелствȣ́ваме, и̑ зна́ете защо̀ на́ше то свидѣтелство є̑ и̑стинно.

13 Мно́го и̑махъ да пи́шемъ, но не щѣ́мъ да ти писȣ́вамъ съ перо̀ и̑ съ масти́ло:

14 Защо́то се на́дамъ да те ви́димъ ско́рѡ, и̑ ѹ̑ста̀ съ ѹ̑ста̀ да се разгово́риме.

15 Ми́ръ да ти бѫде, поздравла́ватъ те прїа́тели те: поздравѝ прїа́тели те по и̑ме. А̑ми́нь.

СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

НА-СВАТАГѠ АПОСТОЛА ІѲДА.

І̑ѲДА, слȣжи́тель на І̑исȣ́са Хрта̀, а̑ бра́тъ І̑а́кѡвовъ, на зва́нни те кóйто са ѿсвѧще́нни ѿ Бга Ѻ̑ца̀, и̑ сохране́ни са чрезъ І̑исȣ́са Хрта̀,

2 Ми́лость и̑ ми́ръ и̑ любо́вь да се ѹ̑мно́жи въ ва́съ.

3 Возлю́бленнїи, поне́же и̑ма́мъ всегда̀ вели́ко ѹ̑се́рдїе да ви писȣ́вамъ заради̑ Ѻ̑бщо то спасе́нїе ва́ше, понȣ́дихсе да ви пи́шемъ за да вы подка́нимъ да се подвиза́вате за вѣ́ра та, ко́ато є̑ преда́дена є̑дна́ждъ на свати̑ те.

4 Защо́то са влѣ́зли (помеждȣ̀ ва́съ) нѣ́кои нечести́ви человѣ́цы, кóйто са ѿда́вна предназначе́ни за това̀ ѿсȣжде́нїе, защо́то претва́ратъ благодать та̀ на-Бга на́шегѡ на распȣ́стно (житїѐ), и̑ ѿфѫрлатсе ѿ са́магѡ Влады́ка Бга и̑ Гда на́шегѡ І̑исȣ́са Хрта̀.

5 И и̑скамъ да вы̀ подсе́тимъ, а̑ко и̑ да зна́ете това̀ по̀ напредъ, защо̀ (си́рѣчь) като и̑збави̑ Гдь наро́датъ ѿ Ѳгѹ́петска та земла̀, по́слѣ погȣбѝ Ѻ̑ны̑а кóйто не повѣрова́ха.

6 И а̑́ггелы те, кóйто не сохрани́ха своѐ то досто́инство, но ѿстави́ха своѐ то жили́ще, ва́рди ги подъ темнота̀ та (вѫрзаны) съ ѹ̑зы вѣ́чны до сȣдѫтъ на-вели́кїа де́нь.

7 Каквото̀ Содо́мъ и̑ Гомо́рръ, и̑ Ѻ̑колни те ни́хни гра́дове, кóйто подо́бнѡ ни́мъ блȣдствова́ха, и̑ ходи́ха слѣ́дъ чȣ́ждо тѣ́ло, предлежа́тъ за примѣ́ръ, поне́же поне́соха наказа́нїе то на-вѣ́чныа Ѻ̑гнь.

8 Такà (ще да бѫде) и҆ сѫ тїѧ кои́то, поне́же ви́ждатѫ сни́ща, ѡ҆скверна́ватѫ си тѣ́ло то, и҆ презі́ратѫ нача́ство то, и҆ (не боѧ́тсе да) злосло́ватѫ высо́ки те вла́сти.

9 Но са́мѫ А҆рха́ггелѫ Мїха́илѫ, кога́то се препи́раше сѫ дїа́волатѫ за Мѡѷсе́ово то тѣ́ло, не смѣ́еше да продꙋ́ма на вра́хѫ не́гѡ хꙋ́лно ѡ҆сꙋжде́нїе, но ре́че: да ти запре́ти Гдⷭ҇ь.

10 Но тїѧ, ко́лкото не зна́ватѫ, злосло́ватѫ: а҆ ко́лкото по є҆стествꙋ̀, като безсловє́сни те ско́тове, вѣ́дѧтѫ, вѫ ни́хѫ се расте́ватѫ.

11 Го́рко ни́мѫ: зашо́то са пошли́ по Каї́новыатѫ пѫ́ть, и҆ поне́же са прелще́ни за придобы́токѫ като Ваала́мѫ, преда́ли са се вѫ се́какви безчи́нїѧ, и҆ вѫ прекосло́вїе то Корре́ово поги́бнꙋватѫ.

12 Ѡ҆ни́ са гнꙋсоты̀ вѫ ва́ши те любо́вни ѹ҆гоще́нїѧ, кога́то се гоща́ватѫ сѫ ва́сѫ, поне́же ѡ҆го́юватѫ се́беси безѫ сра́мѫ: ѻ҆блацы безво́дни, кои́то се прено́сатѫ (на са́мѫ на та́мѫ) ѿ вѣ́трища та: древесà є҆се́нни, безпло́дни, кои́то са ѹ҆мре́ли двà пѫ́ти, и҆ и҆скоре́ни:

13 Свирѣ́пы во́лны мо́рски, кои́то и҆спꙋ́щатѫ като пѣ́на свои́ те безстꙋ́дства, звѣ́зды заблꙋжда́ющїѧ, за кои́то се ва́рди мра́кѫ те́мный во вѣ́ки.

14 И҆ за ни́хѫ пророчествовà Ѥ҆но́хѫ, се́дмый (человѣ́кѫ) по А҆да́ма, и҆ ре́че: є҆́то, ще да до́йде Гдⷭ҇ь сѫ мно́го ты́сащы свати́хѫ А҆гг҃лѡвѫ свои́хѫ,

15 Да сотво́ри сꙋ́дѫ на вра́хѫ си́чки те (человѣ́цы), и҆ да ѡ҆бличи́ си́чки те нечести́вы за си́чки те ни́хни дѣ́лà нечести́ви, сѫ кои́то са беззако́нствовали, и҆ за си́чки те хꙋ́лни словесà ни́хни, кои́то са говори́ли на вра́хѫ не́гѡ нечести́ви те грѣ́шницы.

16 Ѡ҆ни́ са мѫрмри́цы, (сѫ ни́що) не мо́жатѫ да се ѹ҆дово́лѧтѫ, хо́датѫ по свои́ те по́хоти (нечести́вѡ и҆ беззако́ннѡ:) ѹ҆стà та и҆́мѫ гово́ратѫ высокоꙋ́мни словесà, и҆ пока́зꙋватѫ ласка́телство (се́комꙋ лицемѣ́рнѡ,) заради́ придобы́токѫ.

17 Но вы́е, возлю́бленнїи, помне́те дꙋ́мы те, кои́то са ка́заны по̀ напре́дѫ ѿ а҆по́столы те на Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та:

18 Кои́то ви са говори́ли, зашо̀ вѫ послѣ́дно то вре́ме ще да се поѧ́ватѫ рꙋга́тели, кои́то ще да хо́датѫ по свои́ те нечести́вы по́хоти.

19 Тїѧ са, кои́то ѿдѣла́ватѫ се́беси (ѿ є҆ди́нство то вѣ́ра та и҆) чꙋ́вственни са, и҆ дꙋ́хѫ не́ма вѫ ни́хѫ.

20 Но вы́е, возлю́бленнїи, сто́йте цвржсти вѫ свѧтѣ́йша та ва́ша вѣ́ра, и҆ моле́тесе (Бг҃ꙋ) сѫ Дꙋ́хѫ ст҃ый.

21 И҆ сохрана́вайте се́бе вѫ

любовь тà Бжїа, и нáдайтесе на милость тà на-Гдà нáшегѡ Їисȣ́са Хрта̀, за (да прїи́мете) живо́тъ вѣ́чный.

22 И къ є҆дни́ бѫде́те ми́лостиви, като разсȣжда́вате (потре́бы те и́мъ):

23 А҆ дрȣ́ги спаса́вайте со стра́хъ, и ѿи́майте ги ѿ ѻ҆гнь̀атъ: (и ѡ҆блича́вайте со стра́хъ), и гнȣсе́тесе и ѿ са́ма та дре́ха, ко́ато є҆ ѡ҆скверне́на съ тѣ́ло то.

24 А҆ на ѻ҆ного́ва, ко́йто мо́же да вы сохранѝ безъ грѣ́хъ, (и безъ ѡ҆скверне́нїе), и да вы поста́ви предъ своѧ̀ та сла́ва неȣко́рны съ ра́дость,

25 На самагѡ̀ премȣ́драго Бга̀ и Спа́са на́шего (чрезъ Їисȣ́са Хрїста̀ Гдà нáшего,) да бѫде сла́ва, вели́чїе, держа́ва и вла́сть по̀ напре́дъ ѿ си́чки те вѣ́кове, и сегà и въ си́чки те вѣ́кове. А҆ми́нь.

КЪ РИМЛѢНѦМЪ ПОСЛАНІѢ

НА-СВѢТАГѠ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУ҆ЛЪ, ра́бъ Їисȣ́съ-Хрто́въ, повы́канъ а҆по́столъ, и҆збра́нъ (да проповѣ́да) є҆ва́ггелїе то Бжїе,

2 (Ко́ето по̀ напре́дъ ѡ҆бѣщà Бгъ чрезъ свои́ те проро́цы въ свати̇̀ те писа́нїа),

3 За сы́на своегѡ̀ (ко́йто се роди̇̀ ѿ Даві́дово то сѣ́ме по пло́ти,

4 И ко́йто бы́дѐ позна́нъ (за) Сы́нъ Бжїй съ си́ла по дȣ́хȣ свати́ни, и чрезъ воскресе́нїе то мȣ ѿ ме́ртви те,) (си́рѣчь) на-Гдà нáшегѡ Їисȣ́са Хрта̀:

5 (Чрезъ кого́то прїѧ́хме нїе благода́ть и а҆по́столство, да поко́риме съ не́гово то и́ме си́чки те ѧ҆зы́цы на вѣ́ра та:

6 По междȣ́ ко́йто сте и вы́е повы́кани ѿ Їисȣ́са Хрта̀:)

7 На си́чки те ко́йто са въ Ри́мъ возлю́бленни на Бга̀, и повы́кани ст҃и: благода́ть да бѫде ва́мъ и ми́ръ ѿ Бга̀ ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ, и Гдà Їисȣ́са Хрта̀.

8 Пе́рво оу҆бѡ благодарю̀ Бга̀ моегѡ̀ чрезъ Їисȣ́са Хрта̀ за си́чки те ва́съ, защо́то вѣ́ра та ва́ша се прославлѧ́ва по си́чкїатѣ свѣ́тъ:

9 Защо́то свидѣ́тель ми є҆ Бгъ, комȣ́то а҆́зъ слȣгȣ́вамъ со си́чка та си дȣ́шà, като про-

повѣдꙋвамъ Ѿвáггелїе то на-Сы́на нéгова, зашѝ непрестáнно вы воспомéнꙋвамъ,

10 И сéкогашъ се мóлимъ (Бг҃ꙋ) въ молѝтвы те мой, нéгли нѣкой пѫть пóслѣ намéримъ врéме съ Бж҃їа та вóлѧ да дóйдемъ кодъ вáсъ:

11 Зашóто желáемъ да вы вѝдимъ, да ви дáмъ нѣкое дарованїе дꙋхóвно, за да вы оу҃твердѝмъ:

12 А҃ товà є҃ да се оу҃тѣшиме съ вáсъ зáеднѡ съ ѻ҃бща та вѣ́ра, (сѝрѣчь) съ вáша та и҃ съ моѧ̀ та.

13 И не йскамъ да не знáете, брáтїе, зашѝ мнóго пѫти поискáхъ да дóйдемъ кодъ вáсъ, съ намѣренїе да собéремъ нѣкой плóдъ и҃ оу҃ вáсъ, каквóто и҃ оу҃ дрꙋ́ги те нарóди, но до сегà самь всѐ и҃мáлъ препáтствїѧ.

14 Áзъ самь дѫлженъ и҃ на Ѿллини те, и҃ на вáрвари те, и҃ на мꙋ́дри те и҃ на безꙋ́мни те:

15 Такà подóбнѡ и҃мамъ оу҃сéрдїе кóлкото самь возмóженъ, да благовѣстѝмъ и҃ вáмъ който се нахóждате въ Рѝмъ.

16 Зашóто не се срáмꙋвамъ ѿ благовѣствовáнїе то Хр҃тóво, понéже тò є҃ сѝла Бж҃їа за спасéнїе то на сéкого, кóйто вѣ́рꙋва, пéрво на Ѿдéанинатъ и҃ (пóслѣ) на ѩзы́чникатъ.

17 Зашóто прáвда та Бж҃їа чрезъ нéго се ѿкры́ва ѿ вѣ́ра въ вѣ́ра, каквóто шѝо є҃ пѝсано: прáведныо ѿ вѣ́ра та ще да бѫде жѝвъ.

18 Зашóто гнѣвъ Бж҃їй се ѿкры́ва ѿ небò то на врѫхъ всѧ́кое нечéстїе и҃ непрáвда на-человѣ́цы те, който дѫржáтъ йстина та съ непрáвда.

19 Зашóто и҃мъ є҃ ѿкры́ено товà шото мóже нѣкой да разꙋмѣ́е за Бг҃а: зашóто (сáмъ) Бг҃ъ и҃мъ го є҃ ѿкры́лъ.

20 Понéже невѝдими те (совершéнства) Бж҃їи, (сѝрѣчь) вѣ́чно то нéгово Божествò и҃ сѝла, вѝдатсе ѩ҃внѡ ѿ создáнїѧ мі́ра: зашóто се разꙋмѣ́ватъ чрезъ и҃спытовáнїе то на нéгови те создáнїѧ, шото да ѡ҃стáнатъ ѻ҃нѝ безотвѣ́тни.

21 Понéже ѻ҃нѝ като познáха Бг҃а, не прославѝха го като Бг҃а, нито го возблагодарѝха, но ѡ҃сꙋетѝхасе со свой те помышлéнїѧ, и҃ потемнѣ́ неразꙋ́мно то и҃мъ сéрдце:

22 И като се говóратъ че са мꙋ́дри, ѡ҃безꙋмѝхасе.

23 И и҃змѣнѝха слáва та на нетлѣ́ннагѡ Бг҃а съ ѻ҃бразъ подóбенъ на тлѣ́ненъ человѣ́къ и҃ на птѝцы и҃ на четверонóжни (живóтни) и҃ на гáди.

24 За товà ги и҃ предáде Бг҃ъ спорéтъ пóхоти те и҃мъ сердéчны на нечистотà та, да си ѡ҃скверна́ватъ тѣ́лесà та сáми междꙋ́ сéбе:

25 Зашóто ѻ҃нѝ ѡ҃бѫрнáха

йстина та Бжїа въ лжа̀, и̂ поклони̂хасе и̂ послꙋжи̂ха на созда̀нїе то вмѣстѡ созда̀теля, ко́йто є̂ благословѐнъ во вѣки. а̂ми́нь.

26 Затова̀ ги преда̀де Бг҃ъ въ безче́стны стра́сти: защо́то и̂ жены̀ те и̂мъ и̂змѣни̂ха є̂сте́ственно то (ѡ̂быкнове́нно) оу̂потребле́нїе въ ѻ̂нова̀, коѐто є̂ проти́вно на є̂стество̀ то.

27 Така̀ и̂ мѫжѣ̀ те ѡ̂стави̂ха є̂сте́ственно то (ѡ̂быкнове́нно) оу̂потребле́нїе на-жѐнскїа по́лъ, и̂ разжѐгохасе съ похоть та̀ си є̂ди́нъ на дрꙋ́гиго, поне́же стрꙋ́ватъ срамота̀ мѫжъ на мѫжѣ̀, и̂ (така̀) воспрїи́матъ въ свои̂ те си тѣ́лесà досто́йно то наказа́нїе, коѐто прили́ча на заблꙋжде́нїе то и̂мъ.

28 И каквото̀ се не и̂спыта̀ха да позна̀атъ Бг҃а съ вѣ́ра, (така̀) и̂ Бг҃ъ ги преда̀де въ неискꙋ́сенъ оу̂мъ, да стрꙋ́ватъ неподо́бны (ра́боты.)

29 Поне́же ѻ̂ни̂ са пѫлни со се́каква непра́вда, съ блꙋдъ, съ лꙋка́вство, съ ла́комство, съ зло́ба: пѫлни со за́висть, съ оу̂бі́йство, съ крамола̀, со лжа̀, со злонра́вїе:

30 Шепотни́цы са, клеветни́цы богоненави́стни, досади́тели, высокоꙋ́мни, горделі́ви, и̂змысли́тели на-злы̀ те (ра́боты), на роди́тели те непокорни.

31 Безꙋ́мни са, неми́рни, нелюбо́вни, кла́твопрестꙋ́пницы, неми́лостиви.

32 Защо́то ѻ̂ни̂, ако и̂ да позна́ватъ пра́ведныатъ сꙋдъ Бжїй, (защо̀ си́рѣчь) ко́йто стрꙋ́ватъ таки́ва дѣла̀, досто́йни са за сме́рть), не са́мо ѻ̂ни̂ ги стрꙋ́ватъ, но и̂ соизвола́ватъ на ѻ̂нїа ко́йто ги стрꙋ́ватъ.

ГЛАВА в.

ЗА̑РАДИ това̀ си безотвѣ́тенъ, ѡ̂ человѣ́че ко́й да си, ко́йто ѡ̂сꙋжда́вашъ (дрꙋ́ги те) защо́то съ това̀ ѡ̂сꙋжде́нїе, съ коѐто ѡ̂сꙋжда́вашъ дрꙋ́гиго, ѡ̂сꙋжда́вашъ са́мъ се́бе: поне́же ты̀, ко́йто ѡ̂сꙋжда́вашъ (дрꙋ́ги те), стрꙋ́вашъ това̀ йсто то.

2 Поне́же зна́еме, защо̀ во-и̂стиннꙋ Бжїо сꙋдъ є̂ на вра̑хъ ѻ̂нїа, ко́йто стрꙋ́ватъ таки́ва (дѣла̀).

3 И̂ мы̀слишъ ли ты̀, ѡ̂ человѣ́че, като ѡ̂сꙋжда́вашъ ѻ̂ны̀а ко́йто стрꙋ́ватъ тїа (дѣла̀,) а̂ и̂ ты̀ са́мъ стрꙋ́вашъ тїа йсти те, че ще да и̂збѣ́гнешъ ѡ̂ Бжїатъ сꙋдъ;

4 И̂ли̂ презі́рашъ бога́тство то на-не́гова та бла́гость, и̂ кротость та̀ и̂ долготерпѣ́нїе то мꙋ, и̂ не зна́ешъ защо̀ Бжїа та бла́гость на покая́нїе те во́ди;

5 Но за твое́ то оу̂по́рство и̂ за непокая́нно то ти се́рдце

собѝрашъ за сѐбе гнѣвъ за (ѻ҆ный) дѐнь, (кѡ́ито ще да бѫде дѐнь) на гнѣватъ и҆ на-ѿкровѐніе то на пра́ведныа сѹдъ Бж҃їй:

6 Кѡ́ито ще воздадѐ сѐкомѹ спорѐтъ дѣла̀ та мѹ:

7 На ѻ҆ніѧ кѡ́ито тра́сатъ сла́ва и҆ че́сть и҆ нетлѣ́ніе съ терпѣ́ніе то си въ добрѝ те дѣла̀, (ще да дадѐ) живо́тъ вѣ́чный:

8 А҆ на ѻ҆ніѧ кѡ́ито се проти́ватъ съ ѹ҆по́рство на и҆стина та, а҆ покора́ватсе на непра́вда та, ꙗ҆́рость и҆ гнѣ́въ.

9 Скорѣ̀ и҆ бѣда̀ (ще да бѫде) на сѐкого человѣ́ка, кѡ́ито твори зло̀ то, на І҆ѹдѐанина пѐрво, и҆ на ꙗ҆зы́чника.

10 А҆ сла́ва и҆ че́сть и҆ ми́ръ на сѐкого кѡ́ито твори добро̀ то, на І҆ѹдѐанина пѐрво, и҆ на ꙗ҆зы́чника.

11 Защо́то Бг҃ъ не гле́да на лица̀ та.

12 Защо́то кѡ́ито са безъ зако́нъ согрѣши́ли, безъ зако́нъ и҆ ще да поги́бнатъ: а҆ кѡ́ито са въ зако́натъ согрѣши́ли, по зако́натъ ще да прїи́матъ сѹдъ.

13 (Защо́то не са̀ ѻ҆ніѧ, кѡ́ито слѹ́шатъ зако́натъ, пра́ведни предъ Бг҃а, но кѡ́ито тво́ратъ зако́натъ, ѻ҆́ни ще да бѫдатъ и҆́правда́ни.

14 Защо́то кога́то ꙗ҆зы́чницы те, кѡ́ито нѐматъ зако́нъ, стрѹ́ватъ ѿ є҆стества̀ зако́нны те (ра́боты), ѻ҆́ни мака́ръ и҆ да нѐматъ зако́нъ, са́ми на сѐбе са зако́нъ:

15 Кѡ́ито пока́зватъ дѣ́ло то зако́нно напи́сано на сердца̀ та си, понѐже и҆ са́ма та ни́хна со́вѣсть и҆́мъ свидѣ́телствѹва, и҆ (са́ми те) и҆́мъ по́мысли по междѹ̀ си и҆́ли ѿкри́вѹватъ є҆ди́нъ дрѹ́гиго, и҆́ли и҆́правдава́ватъ:)

16 Въ ѻ҆́ный дѐнь, кога́то ще да сѹ́ди Бг҃ъ та́йни те (дѣла̀) человѣ́чески чрезъ І҆исѹ́са Хр҃та̀, спорѐтъ моѐ то благовѣ́ствова́ніе.

17 Ѵ҆́то, ты̀ се нари́чешъ І҆ѹдѐй, но и҆́блѐгашсе на зако́натъ, и҆ хва́лишсе съ Бг҃а,

18 И разѹмѣ́вашъ во́ла та (Бж҃їа), и҆ и҆збѝрашъ по̀ добро̀ то, понѐже се наѹ́чѹвашъ ѿ зако́натъ:

19 И мы́слишъ защо̀ си пѹтево́ждъ на слѣ́пи те, и҆ свѣ́тъ на ѻ҆ніа̀ кѡ́ито са въ темнина̀ та,

20 Наста́вникъ на безѹ́мни те, ѹ҆чи́тель на младѐнцы те, понѐже и҆́машъ ѻ҆́бразъ назна́ніе то и҆ на-и҆стина та въ зако́натъ.

21 (Ты̀) про́чее, кѡ́ито наѹ́чѹвашъ дрѹ́гиго, сѐбе си ли не мо́жешъ да наѹ́чишъ; (ты̀), кѡ́ито проповѣ́дѹвашъ да не крада́тъ, крадѐшъ ли;

22 (Ты̀), кѡ́ито гово́ришъ да не прелюбодѣ́йствѹватъ, прелюбодѣ́йствѹвашъ ли; ты̀,

кóйто се гнѹсишъ ѿ ї҆дѡли те, сватотáтецъ ли си;
23 (Тѹ̀), кóйто се хвáлишъ въ закóнатъ, съ законопрестѹ́пство то ли безчéстишъ Бг҃а;
24 Защóто и҆́ме то Бж҃їе съ вáсъ се хѹ́ли въ ѧ҆зы́чницы те, каквóто що є҆ пи́сано.
25 Защóто ѡ҆брѣ́занїе то пóлзѹва, ѧ҆ко и҆сполнáвашъ закóнатъ: ѧ҆ко ли си престѹ́пникъ на-закóнатъ, ѡ҆брѣ́занїе то твоѐ бы́ва неѡбрѣ́занїе.
26 А҆ ѧ҆ко неѡбрѣ́занныю сохранáва зáповѣди те на-закóнатъ, нéгово то неѡбрѣ́занїе не щѐ ли да се вмѣнѝ за ѡ҆брѣ́занїе;
27 И кóйто є҆ ѿ рождéнїѧ неѡбрѣ́занъ, ѧ҆ко и҆сполнáва закóнатъ, не щѐ ли да ѡ҆сѹ́ди тéбе, кóйто си съ писáнїе то и҆ съ ѡ҆брѣ́занїе то престѹ́пникъ на-закóнатъ;
28 Защóто не є҆ ї҆ѹдéй ѻ҆́ный, кóйто є҆ (такóвъ) на лицѐ, нито є҆ ѡ҆брѣ́занїе ѻ҆новà, коéто се ви́ди на тѣ́ло то:
29 Но ї҆ѹдéй є҆ ѻ҆́ный, кóйто є҆ внѹ́тренню (такóвъ), и҆ ѡ҆брѣ́занїе є҆ (ѡ҆брѣ́занїе то) сердéчно (коéто бы́ва) по дѹ́хатъ, а҆ нѐ по бѹ́ква та (на-закóнатъ): на такóвъ ї҆ѹдéй похвалà та не є҆ ѿ человѣ́цы те, но ѿ Бг҃а.

ГЛАВА Г.

Що и҆́ма прóчее пò мнóго ї҆ѹдéино; и҆лѝ каквà є҆ пóлза та на-ѡ҆брѣ́занїе то;
2 (Ѡна̀ є҆) голѣ́ма по сéкаковъ видъ, а҆ пéрво (въ товà) защóто (на ї҆ѹдéи те) выдóха вовѣ́рени словесà та Бж҃їи.
3 И ѧ҆ко не повѣровáха нѣ́кои, що̀ (ѿ товà); є҆дà ли невѣ́рствїе то ни́хно ще да оу҆ничтóжи вѣ́ра та Бж҃їѧ;
4 Да не дадѐ Бг҃ъ! но да бѫде Бг҃ъ и҆стиненъ, а҆ сéкой человѣ́къ лѫжли́въ, каквóто що є҆ пи́сано: за да се ѡ҆прáвдашъ въ словесà та твой, и҆ да побѣди́шъ когáто сѹ́дишъ тѝ.
5 Ѧ҆ко ли чрезъ непрáвда та нáша се ѡ҆кры́ва прáвда та Бж҃їѧ, що̀ да речéме; є҆дà ли (є҆) непрáведенъ Бг҃ъ, кóйто нанóси (на нáсъ) гнѣ́въ; (а҆́зъ говóримъ като що мы́слѧтъ человѣ́цы те:)
6 Да не дадѐ Бг҃ъ! защóто (а҆ко є҆ такà), каквò ще да сѹ́ди Бг҃ъ свѣтѫтъ:
7 Защóто а҆ко и҆́стина та Бж҃їѧ се оу҆множáва чрезъ моѧ̀ та лѫжà за да се прослáви Тóй, защò ї҆́ще и҆ а҆́зъ се ѡ҆сѹждáвамъ като грѣ́шникъ;
8 А҆ нѐ (каквóто ны хѹ́лѧтъ, и҆ каквóто говóратъ нѣ́кои че нїе оу҆чиме такà), защò да стóриме злò то, за да дóйде

добро̀ то: на такива человѣцы є̑ наказа́нїе то пра́ведно.
9 Що̀ про́чее; и́маме ли (нѣ́кое) предпочте́нїе (ѿ ꙗ̑зы́чницы те); защо́то нїе доказа́хме веке, защо̀ и̑ 'Ізде́и те и̑ ꙗ̑зы́чницы те си́чки те са подъ грѣхѫтъ:
10 Каквото̀ є̑ пи́сано, защо̀ ни́кой не є̑ пра́веденъ:
11 Не́ма ни́кой да разумѣ́ва, и̑ не́ма ни́кой да тра́си Бг҃а.
12 Си́чки те се оу̑клони́ха (ѿ пра́выатъ пѫть), си́чки те за́еднѡ быдо́ха непотре́бни, не́ма (человѣ́къ) да тво́ри добро̀, не́ма нито є̑ди́нъ.
13 Горта́но ни́хенъ є̑ гро́бъ ѿво́ренъ, и̑ съ ꙗ̑зы́цы те си лѫ́жатъ: ꙗ̑дъ а̑спїдовъ (є̑ скры́енъ) подъ оу̑стни те и́мъ.
14 На-кои́то оу̑ста̀ та са пѫлни съ клѣ́тва и̑ съ горчивина̀:
15 Нозѣ̀ те и́мъ са бѫрзи за да проле́ѧтъ кро́вь:
16 Развїе́нїе и̑ поги́бель є̑ на пѫтиша та и́мъ:
17 И ми́рныатъ пѫть не позна́ха.
18 Не́ма стра́хъ Бж҃їй предъ о̑чи́ те и́мъ.
19 И зна́еме, защо̀ що̀то гово́ри зако́нъ, гово́ри го на о̑нїѧ кои́то са подъ зако́натъ: за да се затво́ри се́кое оу̑ста̀, и̑ си́чкїо свѣ́тъ да бѫде пови́ненъ предъ Бг҃а.
20 Защо́то ни́кой человѣ́къ не ще̑ да се ѿпра́вда предъ Бг҃а ѿ дѣла̀ та зако́нни: поне́же грѣхо̀ се позна́ва со зако́натъ.
21 А̑ сега̀ пра́вда та Бж҃їа и̑ безъ зако̀нъ се ꙗ̑ви, ко́ато є̑ свидѣ́телствована ѿ зако́натъ и̑ ѿ проро́цы те.
22 А̑ пра́вда та Бж҃їа (се ꙗ̑вла́ва) чрезъ вѣ́рованїе то во 'Іисо́са Хр҃та̀ на си́чки те, и̑ за си́чки те, кои́то вѣ́рватъ: защо́то не́ма ра́зństвїе.
23 Защо́то си́чки те согрѣши́ха, и̑ лише́ни са ѿ сла́ва та Бж҃їа:
24 А̑ ѿправда́ватсе тѹ́не съ не́гова та благода́ть чрезъ и̑збавле́нїе то, кое́то є̑ во 'Іисо́са Хр҃та̀,
25 Кого́то Бг҃ъ ѿпредѣ́ли̑ (да бѫде) ѿчище́нїе чрезъ вѣ́ра та въ своѧ̀ та си кро́вь, за да се пока́же пра́вда та мѹ, за проще́нїе на-сотво́рени те по̀ напре́дъ грѣ́хове:
26 Въ долготерпѣ́нїе то Бж҃їе, за да се пока́же, (гово́римъ), пра́вда та мѹ и̑ въ сега́шно то вре́ме, (да бы позна́ли) защо̀ є̑ о̑нъ пра́веденъ, и̑ ѿправда́ва о̑ного́ва, ко́ито вѣ́рува во 'Іисо́са.
27 Гдѣ̀ (ѿста́ва) про́чее похвала̀ та; и̑згна́се вѫнъ: съ ко́й зако́нъ; съ зако́натъ ли на-дѣла̀ та; нѐ, но съ зако́натъ на-вѣ́ра та.
28 Нїе про́чее заключа́ваме защо̀ человѣ́къ се ѿправда́ва съ вѣ́ра та безъ дѣла̀ та зако́нни.

29 Илѝ Бг҃ъ є҆ то́кмѡ на
І҆ѹде́и те, а҆ нѐ и҆ на ꙗ҆зы́чницы те; вои́стиннꙋ и҆ на ꙗ҆зы́чницы те є҆.
30 Поне́же є҆ди́нъ є҆ Бг҃ъ,
ко́йто ще да ѿправдѝ ѿбрѣ́заны те ѿ вѣ́ра та, и҆ неѡбрѣ́заны те съ вѣ́ра та.
31 Но не разва́ламе ли (ста́рыатъ) зако́нъ чрезъ вѣ́ра та;
да не дадѐ Гдⷭ҇ь! но подтвержда́ваме зако́натъ.

ГЛАВА Д.

ЩО про́чее ще да рече́ме, че
є҆ придобы́лъ (по́вече) Авраа́мъ ѻ҆те́цъ на́шъ по пло́ти;
2 Защо́то, а҆ко Авраа́мъ се
ѿправда̀ ѿ дѣла̀ та, и҆ма похвала̀, но нѐ предъ Бг҃а.
3 Защо́то що гово́ри писа́нїе то; повѣрꙋва̀ Авраа́мъ на
Бг҃а, и҆ вмѣнѝ мꙋ се въ пра́вда.
4 Но на ѻ҆ного́ва ко́йто рабо́ти, запла́та та мꙋ не се да́ва за благода́ть, но за до́лгъ.
5 А҆ на ѻ҆ного́ва ко́йто не
рабо́ти, а҆ вѣрꙋва въ ѻ҆ного́ва ко́йто ѿправда́ва нечести́выатъ, вмѣна́ва мꙋ се вѣ́ра
та въ пра́вда.
6 Какво́то и҆ Дави́дъ нари́ча
блаже́нъ ѻ҆ного́ва человѣ́ка, комꙋ́то Бг҃ъ вмѣна́ва пра́вда
безъ дѣла̀ зако́нни: (кога́то
гово́ри):
7 Блаже́ни (са ѻ҆нїа̀) на
ко́йто са се прости́ли беззакѡ́нїа та, и҆ (ѻ҆нїа̀) на ко́йто
са се покры́ли грѣховѐ те.
8 Блаже́нъ є҆ (ѻ҆́ный) чело-
вѣ́къ, комꙋ́то не щѐ да вмѣ́ни
Гдⷭ҇ь грѣ́хъ.
9 Това̀ про́чее блаже́нство
са́мѡ на ѡ҆брѣ́зани те ли се
ѿно́си, и҆лѝ и҆ на неѡбрѣ́зани
те; защо́то гово́риме че вѣ́ра
та се вмѣнѝ на Авраа́ма въ
пра́вда.
10 Но кога̀ мꙋ се вмѣнѝ;
кога́то се ѡ҆брѣза̀ ли, и҆лѝ
кога́то і҆о́ще не бе́ше ѡ҆брѣ́занъ; нѐ (вои́стиннꙋ) по ѡ҆брѣ́занїе то, но предъ ѡ҆брѣ́занїе то.
11 И по́слѣ прїа̀ зна́менїе
то на-ѡ҆брѣ́занїе то като печа́ть на-пра́вда та, (ко́то
прїа̀) чрезъ вѣ́ра та, кога́то
бе́ше і҆о́ще неѡбрѣ́занъ: за
да бѫде ѻ҆те́цъ на си́чки те
ѻ҆нїа̀, ко́йто, а҆ко и҆ да не са̀
ѡ҆брѣ́зани, вѣрꙋва́тъ, за да се
вмѣни и҆ ни́мъ пра́вда та
(чрезъ вѣ́ра та):
12 И (да бѫде) ѻ҆те́цъ и҆ на
ѻ҆нїа̀, ко́йто нѐ са́мѡ що са̀
прїа́ли ѡ҆брѣ́занїе, но и҆ хо́датъ
по стѫпки те на-ѻ҆тца̀ на́шегѡ Авраа́ма, (ко́то и҆́маше
ѻ҆́нъ), кога́то і҆о́ще бе́ше неѡбрѣ́занъ.
13 Защо́то ѡ҆бѣща́нїе то
на Авраа́ма и҆ на не́гово то
сѣ́ме, че ще да бѫде наслѣ́дникъ на-свѣтѫ́тъ, не (бы́дѐ)
чрезъ зако́натъ, но чрезъ
пра́вда та на-вѣ́ра та.
14 Защо́то а҆ко са наслѣ́дницы, ко́йто са ѿ зако́натъ,

вѣра та є̂ праздна, и̂ ѿвѣщаніе то безполезно:
15 Понеже законо производи гнѣвъ: защото гдѣто нема законъ, (тамѡ нема) нито престѹпленіе (закона).
16 Заради това (наслѣдіе то се даде) ѿ вѣра та, за да бѫде по благодати, щото ѿвѣщаніе то да бѫде вѣроатно на сички те потомцы (Авраамови), нѐ самѡ на ѻнїа който са ѿ законатъ, но и̂ на ѻнїа който са ѿ вѣра та Авраамова, който є̂ ѻтецъ на сички те насъ.
17 (Каквото що є̂ писано: защо ѧ̂зъ те поставихъ ѻтца на-много ꙗзыцы,) предъ Бга, комѹто повѣрова, който ѿживлава мертвы те, и̂ нарича ѻныа (вѣщи) който не сѹществѹватъ, като че сѹществѹватъ.
18 Който ꙗко и̂ да немаше никаква причина да се надѣе, повѣрова съ надежда, защо ще да бѫде ѻтецъ на много ꙗзыцы спорѣтъ речено то: така (многочисленно) ще да бѫде твоѐ то сѣме.
19 И понеже не ѿслабѣ съ вѣра та, не дойдѐ мѹ на ѹмъ (това), защо тѣло то мѹ беше вече ѿмертвѣло, защото беше ѻколѡ сто години, и̂ защо є̂ и̂ Саррина та ѹтрова ѿмертвѣла.
20 И не ѹсомнѣсе въ Бжїе то ѿвѣщаніе съ невѣрованіе, но ѹкрѣписе съ вѣра та, и̂ воздаде слава на Бга:
21 И понеже повѣрова не сомнѣнно, защо (Бгъ) є̂ силенъ да свѫрши ѻнова щото є̂ ѿвѣщалъ,
22 Заради това мѹ се вмѣни (и̂ това) въ правда.
23 И това не быдѐ писано самѡ за є̂дного него, защо мѹ се вмѣни въ правда:
24 Но и̂ за насъ, на който (подобнѡ) ще да се вмѣни, защото вѣроваме въ ѻногова, който є̂ воскресилъ ѿ мертвы те Господа нашего Іисѹса (Хрта).
25 Който быдѐ предаденъ за наши те грѣхове, а̂ воскресна за наше то ѿправданіе.

ГЛАВА ѳ.

ПОНѢЖѢ се ѿправдахме прочее съ вѣра та, имаме миръ съ Бга, чрезъ Гда нашего Іисѹса Хрта:
2 Чрезъ когото намерихме входъ съ вѣра та въ таа благодать, въ коато стоиме и̂ хвалимесе съ надежда та на-слава та Бжїа.
3 И нѐ самѡ (това), но и̂ хвалимесе въ бѣды те си: понеже знаеме защо бѣда та производи терпѣніе:
4 А̂ терпѣніе то и̂спытаніе, а̂ и̂спытаніе то надежда.
5 А̂ надежда та не посра-

29 Илѝ Бг҃ъ є҆ то́кмѡ на
І҆ѹде́и те, а҆ нѐ и҆ на а҆зы́чни-
цы те; вои́стиннѹ и҆ на а҆-
зы́чницы те є҆.
30 Поне́же є҆ди́нъ є҆ Бг҃ъ,
ко́йто ще да ѡ҆правдѝ ѡ҆брѣ́-
заны те ѿ вѣ́ра та, и҆ неѡбрѣ́-
заны те съ вѣ́ра та.
31 Но не разва́ляме ли (ста́-
рыатъ) зако́нъ чрезъ вѣ́ра та;
да не дадѐ Гдⷭ҇ь! но подтвер-
жда́ваме зако́натъ.

ГЛАВА Д.

ЩО про́чее ще да рече́ме, че
є҆ придобы́лъ (по́вече) Авра-
а́мъ ѻ҆те́цъ на́шъ по пло́ти;
2 Защо́то, а҆ко Авраа́мъ се
ѡ҆правда̀ ѿ дѣла̀ та, и҆ма
похвала̀, но нѐ предъ Бг҃а.
3 Защо́то що гово́ри писа́-
нїе то; повѣрѹва̀ Авраа́мъ на
Бг҃а, и҆ вмѣнѝ мѹ се въ пра́вда.
4 Но на ѻ҆ного́ва ко́йто ра-
бо́ти, запла́та та мѹ не се да́-
ва за благода́ть, но за до́лгъ.
5 А҆ на ѻ҆ного́ва ко́йто не
рабо́ти, а҆ вѣрѹва въ ѻ҆ного́ва
ко́йто ѡ҆правда́ва нечести́-
выатъ, вмѣна́ва мѹ се вѣ́ра
та въ пра́вда.
6 Каквото̀ и҆ Дави́дъ нари́ча
блаже́нъ ѻ҆ного́ва человѣ́ка,
комѹ́то Бг҃ъ вмѣна́ва пра́вда
безъ дѣла̀ зако́нни: (кога́то
гово́ри):
7 Блаже́ни (са ѻ҆нїа̀) на
ко́йто са се прости́ли беззако́-
нїа та, и҆ (ѻ҆нїа̀) на ко́йто
са се покры́ли грѣховѐ те.
8 Блаже́нъ є҆ (ѻ҆ный) чело-
вѣ́къ, комѹ́то не щѐ да вмѣ́ни
Гдⷭ҇ь грѣ́хъ.
9 Това̀ про́чее блаже́нство
са́мѡ на ѡ҆брѣ́зани те ли се
ѿно́си, и҆лѝ и҆ на неѡбрѣ́зани
те; защо́то гово́риме че вѣ́ра
та се вмѣнѝ на Авраа́ма въ
пра́вда.
10 Но кога̀ мѹ се вмѣнѝ;
кога́то се ѡ҆брѣ́за̀ ли, и҆лѝ
кога́то і҆о́ще не бе́ше ѡ҆брѣ́-
занъ; нѐ (вои́стиннѹ) по ѡ҆брѣ́-
занїе то, но предъ ѡ҆брѣ́-
занїе то.
11 И по́слѣ прїа̀ зна́менїе
то на-ѡ҆брѣ́занїе то като пе-
ча́ть на-пра́вда та, (ко́то
прїа̀) чрезъ вѣ́ра та, кога́то
бе́ше і҆о́ще неѡбрѣ́занъ: за
да бѫде ѻ҆те́цъ на си́чки те
ѻ҆нїа̀, ко́йто, а҆ко и҆ да не са̀
ѡ҆брѣ́зани, вѣрѹва́тъ, за да се
вмѣни и҆ ни́мъ пра́вда та
(чрезъ вѣ́ра та):
12 И (да бѫде) ѻ҆те́цъ и҆ на
ѻ҆нїа̀, ко́йто нѐ са́мѡ що са̀
прїа́ли ѡ҆брѣ́занїе, но и҆ хо́датъ
по стѫпки те на-ѻ҆тца̀ на́-
шегѡ Авраа́ма, (ко́то и҆маше
ѻ҆нъ), кога́то і҆о́ще бе́ше не-
ѡбрѣ́занъ.
13 Защо́то ѡ҆бѣща́нїе то
на Авраа́ма и҆ на не́гово то
сѣ́ме, че ще да бѫде наслѣ́д-
никъ на-свѣтѫ́тъ, не (быдѐ)
чрезъ зако́натъ, но чрезъ
пра́вда та на-вѣ́ра та.
14 Защо́то а҆ко са наслѣ́д-
ницы, ко́йто са ѿ зако́натъ,

вѣра та є҆ пра́здна, и҆ ѡ҆бѣща́нїе то безполе́зно:
15 Поне́же зако́но произво́ди гнѣвъ: защо́то гдѣто не́ма зако́нъ, (та́мѡ не́ма) нито престꙋпле́нїе (зако́на).
16 Заради̑ това̀ (наслѣ́дїе то се да́де) ѿ вѣ́ра та, за да бѫ́де по благода́ти, що́то ѡ҆бѣща́нїе то да бѫ́де вѣроа́тно на си́чки те пото́мцы (Авраа́мови), нѐ са́мѡ на ѻ҆нїа́ кои́то са ѿ зако́натъ, но и҆ на ѻ҆нїа́ кои́то са ѿ вѣ́ра та А҆враа́мова, ко́йто є҆ ѻ҆те́цъ на си́чки те на́съ.
17 (Каквото що є҆ пи́сано: защо̀ а҆́зъ те постави́хъ ѻ҆тца̀ на-мно́го ꙗ҆зы́цы,) предъ Бг҃а, комꙋ́то повѣрова̀, ко́йто ѡ҆жива́ва ме́ртвы те, и҆ нари́ча ѻ҆ны́а (ве́щи) кои́то не сꙋществе́ватъ, като че сꙋществе́ватъ.
18 Ко́йто а҆́ко и҆ да не́маше ни́каква причи́на да се надѣ́е, повѣрова̀ съ наде́жда, защо̀ ще да бѫ́де ѻ҆те́цъ на мно́го ꙗ҆зы́цы споре́тъ ре́чено то: така̀ (многочи́сленно) ще да бѫ́де твоѐ то сѣ́ме.
19 И поне́же не ѡ҆слабѣ̀ съ вѣ́ра та, не дойдѐ мꙋ на ꙋ҆́мъ (това̀), защо̀ тѣ́ло то мꙋ бе́ше вече ѡ҆мертвѣ́ло, защо́то бе́ше ѻ҆колѡ сто̀ годи́ны, и҆ защо̀ є҆ и҆ Са́ррина та ꙋ҆тро́ва ѡ҆мертвѣ́ла.
20 И не ꙋ҆сомнѣ́се въ Бж҃їе то ѡ҆бѣща́нїе съ невѣрованїе, но ꙋ҆крѣпи́се съ вѣ́ра та, и҆ воздаде́ сла́ва на Бг҃а:
21 И поне́же повѣрова̀ не сомнѣ́нно, защо̀ (Бг҃ъ) є҆ си́ленъ да свѫ́рши ѻ҆нова̀ що́то є҆ ѡ҆бѣща́лъ,
22 Заради̑ това̀ мꙋ се вмѣ́ни̑ (и҆ това̀) въ пра́вда.
23 И това̀ не бы́де пи́сано са́мѡ за є҆дного̀ не́го, защо̀ мꙋ се вмѣ́ни въ пра́вда:
24 Но и҆ за на́съ, на кои́то (подо́бнѡ) ще да се вмѣ́ни, защо́то вѣ́роваме въ ѻ҆ного́ва, ко́йто є҆ воскреси́лъ ѿ ме́ртвы те Го́спода на́шего І҆и҃са (Хр҃та̀).
25 Ко́йто бы́де преда́денъ за на́ши те грѣ́хове, а҆ воскресна̀ за на́ше то ѡ҆правда́нїе.

ГЛАВА ѕ҃.

ПОНꙋЖꙋ се ѡ҆правда́хме про́чее съ вѣ́ра та, и҆́маме ми́ръ съ Бг҃а, чрезъ Гдⷭ҇а на́шего І҆и҃са Хр҃та̀:
2 Чрезъ кого́то наме́рихме вхо́дъ съ вѣ́ра та въ та́ѧ благода́ть, въ коа́то стои́ме и҆ хва́лимесе съ наде́жда та на-сла́ва та Бж҃їѧ.
3 И нѐ са́мѡ (това̀), но и҆ хва́лимесе въ бѣ́ды те си: поне́же зна́еме защо̀ бѣда̀ та произво́ди терпѣ́нїе:
4 А҆ терпѣ́нїе то и҆спыта́нїе, а҆ и҆спыта́нїе то наде́жда.
5 А҆ наде́жда та не посра́-

мѹва, защо́то любовь та̀ Бж҃їа (ѝзобилнѡ) се є҆ ѝзлїа́ла въ на́ши те сердца̀ чрезъ Дх҃а свята́го, кои́то ни є҆ да́денъ.

6 Защо́то, кога́то ї҆о́ще ні́е бе́хме сла́би, Хр҃то́съ оу҆мрѣ̀ въ ѡ҆предѣле́нно то вре́ме за (на́съ) нечести́вы те.

7 Защо́то є҆два̀ ще да оу҆мре нѣ́кой за пра́вденъ (человѣ́къ): свѣ́нь а҆ко бы се прежали́лъ нѣ́кой да оу҆мре за благодѣ́тела.

8 Но Бг҃ъ прости́ра къ на́мъ своѧ̀ та любо́вь (до то́лко), що́то, кога́то ні́е ї҆о́ще бе́хме грѣ́шницы, Хрїсто́съ оу҆мрѣ̀ за на́съ.

9 Мно́го про́чее по̀ ле́снѡ сега̀, като се ѡ҆правда́хме съ не́гова та кро́вь, ще да се ѝзба́виме чрезъ не́го ѿ (Бж҃їатъ) гнѣ́въ.

10 Защо́то, а҆ко, кога́то ї҆о́ще бе́хме врази̇̀, примири́хмесе съ Бг҃а чрезъ смерть та̀ на-Сы́на не́гова, мно́го по́вече ще да се ѝзба́виме съ не́говыатъ живо́тъ, като се примири́хме.

11 И не са́мѡ (това̀), но и҆ хва́лимесе съ Бг҃а чрезъ Гдⷭ҇а на́шего Ї҆и҃са Хр҃та̀, чрезъ кого́то сега̀ прїа́хме примире́нїе.

12 Зарадѝ това̀, какво́то чрезъ є҆дного̀ человѣ́ка грѣхо̀ влѣ́зе въ мі́ръ, и҆ чрезъ грѣ́хѫтъ смерть та̀, и҆ така̀ смерть та̀ въ си́чки те человѣ́цы влѣ́зе, поне́же си́чки те согрѣши́ха.

13 Защо́то грѣхо̀ бе́ше въ мі́ръ и҆ до зако́натъ: но грѣ́хъ се не вмѣна́ва кога́то не́ма зако́нъ.

14 Смерть та̀ ѻ҆ба́че царѹва̀ ѿ Ада́ма дори̇̀ до Мѡѷсе́а и҆ надъ ѻ҆ны́а кои́то не согрѣши́ха, какво́то що согрѣшѝ Ада́мъ, кои́то бе́ше ѻ҆бразъ на-ѻ҆ного́ва що́то ще́ше да до́йде.

15 Но дарова́нїе то (Бж҃їе) не є҆ (тако́ва), какво́то є҆ прегрѣше́нїе то, защо́то а҆ко мнози́на оу҆мрѣ́ха за прегрѣше́нїе то на-є҆дногѡ̀ человѣ́ка, мно́го по́вече се оу҆множѝ благодать та̀ Бж҃їа и҆ дарова́нїе то въ мнози́на чрезъ благодать та̀ на-є҆дногѡ̀ человѣ́ка Ї҆и҃са Хр҃та̀.

16 И дарова́нїе то не є҆ като ѻ҆нова̀, (кое́то бы́дѐ) чрезъ є҆дного̀, кои́то согрѣшѝ: защо́то сѹдо̀ є҆ ѿ є҆дногѡ̀ за ѡ҆сѹжде́нїе: а҆ дарова́нїе то є҆ ѿ мно́го прегрѣше́нїѧ за ѡ҆правда́нїе.

17 Защо́то, а҆ко смерть та̀ царѹва̀ чрезъ согрѣше́нїе то на-є҆дногѡ̀ (человѣ́ка) зарадѝ (не́го) є҆дного̀, мно́го по́вече кои́то са прїа́ли ѝзоби́лїе на-благодать та̀ и҆ да́ръ на-пра́вда та, ще да царѹватъ въ живо́тъ чрезъ є҆дного̀ Ї҆исѹ́са Хр҃та̀.

18 Зарадѝ това̀ про́чее какво́то чрезъ є҆дно̀ прегрѣше́нїе

влѣзе ѡсѹждѐніе то въ сѝчки те человѣцы: такà ѝ чрезъ ѥднà прáвда дойдѐ ѡправдáніе то на сѝчки те человѣцы за живóтъ.

19 Защóто, каквóто чрезъ преслѹшáніе то на-ѥдногѡ человѣка мнозѝна бѹдóха грѣшни, такà ѝ чрезъ послѹшáніе то на-ѥдногѡ ще да бѫдатъ прáведни мнозѝна.

20 Ѝ закóно дойдѐ да се оумнóжи прегрѣшéніе то, â гдѣто се оумножѝ грѣхò, тáмѡ се преѹмножѝ благодать тà:

21 И такà, каквóто царѹвà грѣхò чрезъ смерть тà, такà да се воцарѝ ѝ благодать тà чрезъ прáвда та за живóтъ вѣчный чрезъ Гдà нáшего Ѿисѹса Хрòтà.

ГЛАВА 5.

ЩО щѐ прóчее да речéме; да стоѝме ли въ грѣхѫтъ, за да се преѹмнóжи благодать тà;

2 Да не дадѐ Гдь! защóто (ніе) който сме оумрéли за грѣхѫтъ, каквѡ́ ще да живéеме пáки въ нéго;

3 Илѝ не знáете, защò който сме се кржстѝли во Ѿисѹса Хрòтà, въ нéгова та смéрть сме се кржстѝли;

4 Погрéбохмесе прóчее зáеднѡ съ нéго чрезъ крещéніе то въ смерть тà: за да начнéме да хóдиме (ѝ ніе) съ нóвъ живóтъ, каквóто Хрòтóсъ воскреснà ѿ мéртвы те со слáва та ѿтéческа.

5 Защóто, âко сме ѥднáкви съ нéго съ подóбіе то на смерть тà нéгова, ѥднáкви ще да бѫдеме ѝ съ подóбіе то на воскресéніе то нéгово.

6 Понéже знáеме товà, защò вѣтхòе нáшъ человѣкъ ѥ рáспнатъ съ нéго зáеднѡ, за да се ѝстрéби тѣло то грѣхóвно, щото ѝ ніе да не рабóтиме вѣке на грѣхѫтъ.

7 Защóто който ѥ оумрéлъ, (тóй) се ѥ свободѝлъ ѿ грѣхѫтъ.

8 Ѧко ли сме оумрéли (зáеднѡ) съ Хрòтà, вѣрѹваме защò ѝ ще да живéеме съ нéго:

9 Понéже знáеме, защò понéже Хрòтóсъ воскреснà ѿ мéртвы те, вѣке не оумѝра: ѝ смерть тà вѣке нéма влáсть надъ нéго.

10 Защóто товà щото ѥ оумрéлъ (Хрòтóсъ), оумрéлъ ѥ ѥднáщъ съ (нáшїатѣ) грѣхъ: â товà щото живéе сегà, живéе за Бга.

11 Такà ѝ вы́е помышлáвайте сéвеси че сте мéртви за грѣхѫтъ, â жѝви за Бга чрезъ Ѿисѹса Хрòтà Гдà нáшего.

12 Да не царѹва прóчее грѣхò въ смéртно то вáше тѣло, щото да мѹ се покорáвате по нéговы те пóхоти.

13 Нито предáвайте вáши

те оуди на грѣхжтъ, (щото да быватъ) ѻрѹжїа на-неправда та: но представете себе си на Бга, като да сте ѿ мертви ѡживели, и оуды те ваши на Бга, (за да бждатъ) ѻрѹжїа на-правда та.

14 Грѣхъ не трѣбѹва да властѹва надъ васъ: защото не стѐ подъ законатъ, но подъ благодать тà.

15 Що (слѣдѹва) прочее; трѣбѹва ли да согрѣшаваме защото не смѐ подъ законатъ, но подъ благодать тà; не дай тъ Бже!

16 Не знаете ли защъ комѹто се ѿдавате като раби за послѹшанїе, бывате раби на ѻного́ва, комѹто се покорàвате, или на грѣхжтъ за смерть, или на послѹшанїе то (Хр҃то́во) за правда;

17 Но благодаренїе да бжде на Бга, зацїото (нѣкога) бѣхте раби на грѣхжтъ, а (сегà) послѹшахте ѿ (сичко) сердце ѻбразатъ на оученїе то, на когото се и предадохте.

18 И понеже се свободихте ѿ грѣхжтъ, быдохте раби на правда та.

19 По человѣчески говоримъ, заради немощь тà на-ваша та плоть, защото каквото що представихте ваши те оуды порабощены на нечистотà та и на беззаконїе то, за (да творите) беззаконїе: такѡ сегà представете ваши те оуды порабощены на правда та заради святость.

20 Защото, когато бѣхте раби на грѣхжтъ, (тогава) бѣхте свободни ѿ правда та.

21 Каковъ прочее плодъ воспрїимахте тогава (ѿ ѻнїа дѣлà) ѿ който се сегà срамѹвате; защото конецо на-ѻнїа (дѣлà) бѣше смерть.

22 Но сегà като се свободихте ѿ грѣхжтъ, и быдохте раби на Бга, имате вашїатъ плодъ за ѡсвященїе, а конецатъ, животъ вѣчный.

23 Защото заплата та на-грѣхжтъ ѥ смерть, а дарованїе то Бжїе, животъ вѣчный, чрезъ Гда нашего Іисѹса Хр҃тà.

ГЛАВА 3.

ИЛИ не знаете, (понеже азъ говоримъ на такива който знаятъ законатъ) защъ законо има власть надъ человѣка, доклѐ ѥ живъ;

2 Понеже мжжатица та женà ѥ привжрзана ѿ законатъ съ мжжатъ си, доклѐ ѥ живъ той: а когато оумре мжжъ и, развжрзвасе ѿ законатъ (който а свжрзваше) съ мжжатъ.

3 Заради това прочее, когато ѥ живъ мжжъ и, ако се ѡжени за дрѹгъ мжжъ, ще да бжде прелюбодѣйца: ако ли оумре мжжъ и, свободна ѥ ѿ

закѡнатъ, щото да не бѫде прелюбодѣйца, ѧко се ѿжени за дрꙋгъ мѫжъ.

4 Тогѡ̀ ра́ди, бра́тїе мои̇, и̇ вы́е сте оу̑мре́ли заради̇ закѡ́натъ съ тѣ́ло то Ї҆исꙋ́съ Хр҃то́во: щото да се свѫ́ржете съ дрꙋ́гиго, (си́рѣчь) съ ѻ҆ного́ва ко́йто є҆ воскресна́лъ ѿ ме́ртвы те, за да принесе́ме пло́дъ на Бг҃а.

5 Защо́то кога́то ні́е живе́ехме пло́тски, тога́ва грѣхо́вны те стра́сти, [ко́йто пока́зꙋваше закѡ́но, дѣ́йствꙋваха въ на́ши те оу̑ды, за да прино́симе пло́дъ на смерть та̀:

6 Но сега̀ се свободи́хме ѿ закѡ́натъ, поне́же оу̑мрѣ̀ ѻ҆́ный ко́йто ны ѿкладава́ше: щото да рабо́тиме (на Бг҃а) съ ѿкно́венъ дꙋ́хъ, а̑ не по ветхость та̀ на-писмена̀ та.

7 Що̀ про́чее да рече́ме; закѡ́но ли є҆ причи́на на-грѣ́хѫтъ: да не дадѐ Бг҃ъ! но а҆́зъ (дрꙋ́го а҆́че) не зна́ехъ грѣ́хѫтъ, ѿсвѣ́нь съ закѡ́натъ: защо́то не ще́хъ да зна́мъ а҆́зъ вожделѣ́нїе то (за грѣ́хъ), а̑ко не бы (ми) говори́лъ закѡ́но: да не пожела́ешъ.

8 Но поне́же грѣхо̀ зема причи́на чрезъ заповѣ́дь та̀, произве́де въ ме́не се́какво вожделѣ́нїе: защо́то безъ закѡ́нъ грѣхо̀ є҆ ме́ртвъ.

9 И а҆́зъ живе́ехъ нѣ́кога безъ закѡ́нъ: но като дойдѐ заповѣ́дь та̀, грѣхо̀ ѿживѐ,

10 А̑ а҆́зъ оу̑мре́хъ: и̇ заповѣ́дь та̀, ко́ато (ми се да́де) за живо́тъ, ѻ҆на̀ ми се намери̇ за сме́рть.

11 Защо́то грѣхо̀, поне́же зема причи́на чрезъ заповѣ́дь та̀, прелсти̇ ме, и̇ съ не́я ме оу̑мертви̇.

12 Затова̀ про́чее закѡ́но є҆ сва́тъ, и̇ заповѣ́дь та̀ є҆ сва́та и̇ пра́ведна и̇ добра̀.

13 Добро̀ то ли про́чее быдѐ ме́не сме́рть; да не дадѐ Бг҃ъ! но грѣхо̀: да се пока́же грѣ́хъ, поне́же ми произво́ди чрезъ добро̀ то сме́рть, за да бѫде по премно́гѡ грѣ́шенъ грѣхо̀ чрезъ заповѣ́дь та̀.

14 Поне́же зна́еме, защо̀ закѡ́но є҆ дꙋхо́венъ: а̑ а҆́зъ самь тѣле́сенъ, защо́то самь прода́денъ подъ (власть та̀) на-грѣ́хѫтъ.

15 Защо́то а҆́зъ са́мъ не разꙋмѣ́вамъ ѻ҆нова̀ щото стрꙋ́вамъ: защо́то не стрꙋ́вамъ ѻ҆нова̀ щото и̇ска́мъ: но ѻ҆нова̀ щото ненави́димъ, не́го стрꙋ́вамъ.

16 А̑ а̑ко ли стрꙋ́вамъ ѻ҆нова̀ коѐто не и̇ска́мъ, и̇сповѣ́дꙋвамъ (съ това̀) защо̀ закѡ́но є҆ до́бръ.

17 И сега̀ вече не стрꙋ́вамъ а҆́зъ това̀, но (стрꙋ́ва го) грѣхо̀, ко́йто живѣ́е въ ме́не.

18 Поне́же (а҆́зъ) зна́мъ че не живѣ́е въ ме́не (си́рѣчь въ тѣ́ло то ми) добро̀ то: поне́же хотѣ́нїе и̇ма́мъ (за да сто́римъ

добро̀), но спосо́бъ не нахо́ждамъ да го сто́римъ.

19 Защо́то (а҆́зъ) не стрѹ́вамъ добро̀ то, коѐто и҆скамъ: но зло̀ то, коѐто не и҆скамъ, не́го стрѹ́вамъ.

20 А҆ а҆́ко (а҆́зъ) стрѹ́вамъ ѻ҆нова̀, коѐто не и҆скамъ, не стрѹ́вамъ го вече а҆́зъ, но грѣхо̀ ко́йто живѣ́е въ ме́не.

21 А҆́зъ про́чее наме́рѹвамъ то́а зако́нъ (въ се́бе си) защо̀, кога́то и҆скамъ да стрѹ́вамъ добро̀ то, зло̀ то є҆ прилѣ́пено за ме́не.

22 Поне́же (а҆́зъ) се оу҆слажда́вамъ въ зако́натъ Бж҃їй по внѹ́треннемѹ человѣ́кѹ:

23 Но ви́димъ дрѹ́гъ зако́нъ въ мои́ те оу҆ды, ко́йто се бо́ри съ зако́натъ намо́йатъ оу҆мъ, и҆ зе́ма ме ро́бъ на грѣхо́вныатъ зако́нъ, ко́йто є҆ въ мои́ те оу҆ды.

24 Бѣ́денъ самь человѣ́къ а҆́зъ: ко́й ще да ме и҆зба́ви ѿ това̀ тѣ́ло на-та́а сме́рть;

25 Благода́римъ Бг҃а (моего̀) чрезъ І҆и҃са Хр҃та̀ Гдⷭ҇а на́шего, про́чее а҆́зъ са́мъ съ оу҆мѫ́тъ си рабо́тимъ на Бж҃їатъ зако́нъ: а҆ съ тѣ́ло то на зако́натъ грѣхо́вный.

ГЛАВА И.

СЕГА про́чее ни́кое ѿсѹжде́нїе не́ма на ѻ҆нїа̀, ко́йто са во І҆и҃са Хр҃та̀, и҆ не хо́датъ по пло́ти, но по дѹ́хѹ.

2 Защо́то зако́но дѹхо́вный на-живо́татъ, ко́йто є҆ во І҆и҃са Хр҃та̀, свободи́лъ ме є҆ ѿ зако́натъ грѣхо́вный и҆ сме́ртный.

3 Поне́же ѻ҆нова̀ що́то не мо́жеше да напра́ви зако́но, въ коѐто бѣ́ше и҆знемощѣ́лъ чрезъ тѣ́ло то, (това̀ направи́) Бг҃ъ, защо́то прати́ Сы́на своего̀ въ подо́бїе на-грѣ́шно тѣ́ло, и҆ (въ же́ртва) за грѣхѫ́тъ, и҆ ѿсѹди́ грѣхѫ́тъ въ тѣ́ло то.

4 Да се и҆спо́лни пра́вда та на-зако́натъ въ на́съ, ко́йто не хо́диме по пло́ти, но по дѹ́хѹ.

5 Защо́то ко́йто живе́атъ пло́тски, ѻ҆ни̇ мѹдрствѹ́ватъ пло́тски те (ра́боты): а҆ ко́йто (живе́атъ) дѹхо́внѡ, дѹхо́вны те.

6 Поне́же пло́тско то мѹдрова́нїе є҆ сме́рть: а҆ дѹхо́вно то мѹдрова́нїе, живо́тъ и҆ ми́ръ.

7 Защо́то пло́тско то мѹдрова́нїе є҆ вражда̀ на Бг҃а: поне́же (то̀) не се покора́ва на Бж҃їатъ зако́нъ: нито мо́же (да се покора́ва).

8 И҆ (за то̀) ко́йто живе́атъ по пло́ти, не мо́жатъ да оу҆го́датъ на Бг҃а.

9 Но вы́е не живе́ете по пло́ти, но по дѹ́хѹ, а҆́ко Дх҃ъ Бж҃їй живе́е въ ва́съ, но а҆́ко нѣ́кой (ѿ ва́съ) не́ма Дх҃ъ Хр҃то́въ, то́й не є҆ не́говъ.

10 А҆́ко ли є҆ Хр҃то́съ въ

васъ, тѣло то ако и да є мертво заради грѣхжтъ, но дꙋхо є живъ заради правда та.

11 И ако дх҃о на-ѻногова който є воскресилъ Іисꙋса ѿ мертвы те, живее въ васъ, ѻный който є воскресилъ Хр҃та ѿ мертвы те, ще да ѡживи и смертни теваши тѣлесà, съ неговыатъ Дх҃ъ, който живее въ васъ.

12 Затò прочее, братіе, ніе не смѐ длжни на плоть тà, да живееме по плоти.

13 Понеже ако живеете по плоти, ще да оумрете: ако ли съ дꙋхатъ оумерщвлавате плотски те (дѣлà), ще да бждете живи.

14 Защото който се оуправлаватъ ѿ Бжїа Дх҃ъ, ѻни са сынове Бжїи.

15 Защото (вы) не стѐ прїали дꙋхъ на-робствò щото пакъ да се бойте: но прїали сте Дх҃ъ на-оусыновленїе то, съ когото выкаме: Ѧвва, (сирѣчь) ѿче.

16 Тоа (истый) дꙋхъ свидѣтелствꙋва на нашїатъ дꙋхъ, защò сме чада Бжїи.

17 И ако (сме) чада (Бжїи), тò сме и наслѣдницы: (сирѣчь) наслѣдницы Бжїи, а снаслѣдницы Хр҃тови: ако страдаме съ него, да се и прославиме съ него.

18 Понеже (азъ) мыслимъ, защò страданїа та на-сегашно то време не сà достойни споретъ слава та, колто ще да се ѧви въ насъ.

19 Защото сичко то созданїе ѡжидае съ велика надежда ѿкровенїе то на-сыновѐ те Бжїи.

20 Защото созданїе то се є покорило на сꙋетà та, не ѿ своà та си вола, но заради ѻногова който го є покорилъ:

21 Съ (такава) надежда, защò и само созданїе то ще да се избави ѿ робство то на-истлѣнїе то, и (ще да дойде) въ славна та свобода на-чада та Бжїи,

22 Защото знаеме че сичко то созданїе совоздыша и сколѣзнꙋва съ насъ дори до сегà.

23 И нѐ самѡ (созданїе то), но и сами (ніе), който ймаме начатокъ дꙋха, и сами воздышаме въ себе, и чакаме оусыновленїе то, (сирѣчь) избавленїе то на-наше то тѣло.

24 Защото ніе сме спасени (до сегà самѡ) съ надежда, а когато гледа нѣкой ѻновà за което се надѣе, (тò) не є надежда: защото ѻновà щото гледа нѣкой, защò да се надѣе за него;

25 Ако ли се надѣеме за ѻновà което не видиме, съ терпѣнїе го чакаме.

26 А и дꙋхъ помага намъ въ наши те слабости: защото ніе не знаеме защò и каквѡ требꙋва да се помолиме (Бг҃ꙋ), но самъ (тоа) дꙋхъ ходатай-

ствѹва за нас съ неискази воздыхания.
27 Но ѻный който испытва сердца та, знае каква е мысль та на-дѹхатъ, защото (сирѣчь) ходатайствѹва за свати те по вола та Божия.
28 И знаеме, защо сички те вещи спомоществѹватъ за добро то на ѻнія, които ѡбичатъ Бга, и които са по негово то изволение призвани.
29 Защото, които е предзнал, тѣхъ е и предѡпредѣлилъ да бждатъ подобни съ ѻбразатъ на-Сына своегѡ, за да е первороденъ той по междѹ многи братія:
30 А които е предѡпредѣлилъ, тѣхъ е и призвалъ: а които е призвалъ, нихъ е и ѡправдалъ: а които е ѡправдалъ, нихъ е и прославилъ.
31 Що ще прочее да речеме на това; ако Бгъ е ѿ кжде наша страна, кой (ще бжде) на вржхъ насъ:
32 Той, който не пожалѝ и Сына своего, но предаде го за сички те насъ: каквò не ще да дарѹва намъ и сички те (добрынѝ) съ него;
33 Кой може да ѡбвинѝ избранны те Божіи; Бгъ е който ги ѡправдава:
34 Кой ще (да дерзне) да ги ѡсѹждава; Хр҃тосъ (Іисѹсъ) е който е оумрелъ, а по много, който е и воскреснал, който и седѝ ѿ десна та страна на-Бга, и който ходатайствѹва за насъ.
35 Кой ще да ны раздѣлѝ ѿ Божія та любовь; скорбь ли, или оутѣсненіе, или гоненіе, или глад, или голота, или бѣда, или меч; каквото що е писано:
36 Защо заради тебе ны оумжртвѹватъ séки день: вмѣнихмесе като ѻвцы за кланѣ.
37 Но въ сичко то това надвиваме ніе съ (помощь та) на-ѻного това които ны е возлюбилъ.
38 Защото азъ самь оувѣренъ, че нито смерть, ни животъ, ни Агли, ни началства, ни силы, ни настоящи те (вещи), нито бѹдѹщи те,
39 Ни высота, ни глѹбина, ни дрѹга нѣкоа тварь ще да може да ны ѿдѣлѝ ѿ Божія та любовь, кото имаме чрезъ Гда нашего Іисѹса Хр҃та.

ГЛАВА ѳ.

ИСТИНА говоримъ предъ Хр҃та, не лжемъ, (понеже и совѣсть та моя ми свидѣтелствѹва предъ Дха ст҃аго),
2 Защо имамъ велика скорбь, и непреста́нна болѣзнь на сердце то ми.
3 Защото самъ азъ быхъ желалъ да бждемъ ѿлѹченъ ѿ Хр҃та за братія та мои, сродницы те мои по плоти:
4 Които са Ісраилтане, на

кой то са оусыновлéніе то, и̂ слáва та, и̂ завѣти те, и̂ законоположéніе то, и̂ богослѹжéніе то, и̂ ѡ̂бѣщáніа та:

5 Нa кой то са и̂ прáотцы те, и̂ ѿ кой то (се роди̂) Хр҃тóсъ по плóти, кóйто є̂ надъ сѝчки те Бг҃ъ благословéнъ во вѣки, а̂мѝнь!

6 И не є̂ возмóжно да се не и̂спóлни слóво то Бж҃іе: защóто не сà сѝчки те Ісрáилтане, (ѻ̂ніа) кой то (происхóдатъ) ѿ Ісрáиля:

7 Нито защóто са сѣме Авраáмово, сѝчки те са чáда Авраáмови: но (рéчено є̂), въ Ісááка ще да ти се наречѐ сѣме.

8 Сѝрѣчь, не сà плóтски те чáда чáда Бж҃іи, но чáда та на ѡ̂бѣщáніе то се четѫтъ за сѣме.

9 Защóто слóво то на-ѡ̂бѣщáніе то є̂ товà: áзъ ще дóйдемъ въ товà (йсто то) врéме, и̂ Сáрра ще да сдобіе сы́нъ.

10 И не сáмо товà, но (йсто то се слѹчѝ и̂ съ) Ревéкка, когáто зачнà ѿ є̂дѝнъ пѫть (двà сы́на) ѿ Ісááка ѻ̂тцà нáшегѡ:

11 Защóто, доклѐ ї̂óще не бéха се родѝли (дѣцà та), и̂ доклѐ не бéха сотворѝли нѣкое добрò и̂лѝ злò, (за да се покáже, защò и̂зволéніе то Бж҃іе бы́ва по свобóдно то и̂збрáніе, а̂ нѐ по дѣлà та на-человѣка, но по вóля та на-ѻ̂ногóва кóйто призы́ва),

12 Рéчено бы́дѐ нéй: защò пò стáрыо ще да порабóти на пò мáлкіатъ:

13 Каквóто що є̂ пи́сано: Ікѡ́ва возлюбѝхъ, а̂ Исáва возненавидѣ́хъ.

14 Що ще прóчее да речéме: є̂дà ли йма непрáвда оу̂ Бг҃а; не дáй Бж҃е!

15 Защóто (Ѻ̂нъ) говóри на Мѡ́сéа: (áзъ) ще да помѝлѹвамъ ѻ̂ногóва, когóто ще да помѝлѹвамъ, и̂ ще да пожáлимъ ѻ̂ногóва, когóто ще да пожáлимъ.

16 Прóчее (товà дѣ́ло не зависѝ) нито ѿ ѻ̂ногóва кóйто йска, нито ѿ ѻ̂ногóва кóйто се подвизáва, но ѿ Бг҃а, кóйто мѝлѹва.

17 Защóто писáніе то говóри на Фараѡ́на: за товà йсто то те повдигнáхъ, за да покáжемъ чрезъ тéбе сѝла та моà, и̂ да се проповѣ́да йме то моѐ по сѝчка та землà.

18 За тò прóчее, когóто йска, мѝлѹва: а̂ когóто йска, ѡ̂жесточáва.

19 Но ще да ми речéшъ: а̂ защò ї̂óще (ны) оу̂корáва; кóй мóже да се протѝви на нéгова та вóля;

20 Но, ѿ человѣ́че, кóй си ты̀, що то ѿговáрашъ на срéща на Бг҃а: є̂дà ли ще да речѐ напрáвено то (нѣ́що) на ѻ̂ногóва, кóйто го є̂ напрáвилъ: защò си ме такà напрáвилъ;

21 Илѝ нéма влáсть гржн-

чáро надъ гнѝла та, щото да напрáви ѿ ѥднà та гнѝла ѥдѝнъ сосѹдъ за чéстно, â дрѹгъ за безчéстно (оу҆потребленїе);

22 А҆ (що щѐ да речѐ нѣкой), âко Бг҃ъ, понéже поискà да си покáже гнѣватъ, и҆ да ꙗ҆ви сѝла та си, претѫрпѣ̀ съ велѝко долготерпѣнїе сосѹды (достóйни) за гнѣвъ, (кóйто са) напрáвени за погѝбель;

23 И да покáже (зáеднѡ) богáтство то на-слáва та си надъ (ѻ҆ны́ѧ) сосѹды (кóйто са напрáвени) за милосѐрдїе, и҆ кóйто ѥ҆̀ (Ѡнъ) приготвѝлъ за слáва;

24 Кóйто и҆ призвà, (сѝрѣчь) нáсъ, не тóкмѡ ѿ Ї҆ѹдéи те, но и҆ ѿ ꙗ҆зы́чницы те,

25 Каквóто що говóри и҆ въ (прорóкъ) Ѡсїа: ще да наречéмъ люди мои ѻ҆ны́ѧ, кóйто не сà людїе мои: и҆ возлю́бленна (мòѧ, ѻ҆нáѧ), кóато не ѥ҆̀ возлю́бленна:

26 И ще да бѫде на товà йсто то мѣсто, гдѣто и҆мъ ѥ҆̀ рéчено: вы́е не сте людїе мои: тáмѡ ще да се наречáтъ сы́нове на-Бг҃а живáгѡ.

27 И҆ Исáїа вы́ка за Ї҆срáилѧ: ко и҆ да бѫде числò то на сыновѐ те Ї҆срáилеви като морскїо песóкъ, нáй мáлка та чáсть ще да се спасѐ.

28 Защóто ще да свѫрши и҆ ще да сократѝ тѣ́ло то съ прáвда, понéже ще да напрáви дѣ́ло сокращéно Гдⷭ҇ь на землà та.

29 И каквóто пророчествовà Ї҆сáїа: âко не бы́ Гдⷭ҇ь Саваѡ́ѳъ ѿставѝлъ нáмъ сѣ́ме, като Содóмъ оу҆бѡ щéхме да бѫдеме, и҆ като Гомóрръ щéхме да се оу҆подóбиме.

30 Що прóчее да речéме: (товà), защò ꙗ҆зы́чницы те, кóйто не гóнеха прáвда та, постигнáха прáвда, та (сѝрѣчь) прáвда та кóато бы́ва чрезъ вѣ́ра та.

31 А҆ Ї҆срáиль, кóйто гóнеше закóнатъ на-прáвда та, не постигнà въ закóнатъ напрáвда та.

32 А҆ за кòѧ причѝна; защóто не (гóнеше прáвда та) ѿ вѣ́ра та, но ѿ дѣлà та на-закóнатъ: защóто се препнáха въ кáменьатъ на-претыкáнїе то:

33 Каквóто що ѥ҆̀ пѝсано: ѥ҆то ѧ҆зъ тѹ́рамъ въ Сїѡ́нъ кáмень на претыкáнїе то и҆ кáмень на-соблáзѫнатъ: и҆ сѐкой кóйто вѣ́рѹва въ нѣ́го, не ще да се посрáми.

ГЛАВА I.

БРАТІѢ, желáнїе то на моѐ то сѐрдце, и҆ молéнїе то коѐто (принóсимъ) на Бг҃а за Ї҆срáилтѧне те, ѥ҆́сть за спасéнїе то нѝхно.

2 Понéже и҆мъ свидѣтелствѹвамъ, защò (ѻ҆нѝ) и҆матъ рéвность за Бг҃а, но (рéвность) безъ разсѹждéнїе.

3 Защо́то поне́же не разумѣ́ватъ пра́вда та ко́ато Бг҃ъ и́ска, и҆ гле́датъ да поста́ватъ своѧ̀ та пра́вда, не са се покори́ли на пра́вда та Бж҃їа.

4 Поне́же Хр҃то́съ є҆ коне́цъ на-зако́натъ за ѿправда́нїе на се́кого ко́йто вѣ́рꙋва.

5 Защо́то Мѡѷсе́й ѿписꙋва пра́вда та ко́ато є҆ ѿ зако́натъ (та́кѡ): защо̀ ко́йто человѣ́къ соверши́ зако́нны те за́повѣди, то́й ще да бѫде жи́въ съ ни́хъ.

6 А҆ пра́вда та ко́ато (происхо́ди) ѿ вѣ́ра та, така̀ гово́ри: да не речѣ́шъ въ сѫрдцѐ то си: ко́й ще да се качи на небо̀ то; си́рѣчь да сла́ви Хр҃та̀.

7 Или́: ко́й ще да слѣ́зе въ бе́здна; си́рѣчь да возведѐ Хр҃та̀ ѿ ме́ртвы те.

8 Но що гово́ри (ѻ҆на̀); (є҆́то що̀): бли́зꙋ ти є҆ ѹ҆чє́нїе то, ѻ҆но̀ є҆ въ ѹ҆ста̀ та ти и҆ въ сѫрдцѐ то ти, си́рѣчь ѹ҆чє́нїе то навѣ́ра та, коѐто проповѣ́дꙋваме:

9 Защо́то, а҆ко и҆сповѣ́дашъ Гдⷭ҇а Ї҆исꙋса съ ѹ҆ста̀ та си, и҆ повѣ́рꙋвашъ въ сѫрдцѐ то си, защо̀ Бг҃ъ го є҆ воскреси́лъ ѿ ме́ртвы те, ще да се спасе́шъ.

10 Защо́то со сѫрдцѐ то се вѣ́рꙋва за ѿправда́нїе, а҆ съ ѹ҆ста̀ та се и҆сповѣ́дꙋва за спасе́нїе.

11 Поне́же гово́ри писа́нїе то: се́кой ко́йто вѣ́рꙋва въ не́го, не щѐ да се посра́ми.

12 Защо́то (тꙋ́ка) не́ма разли́чїе междꙋ̀ Ї҆ꙋде́анинъ и҆ междꙋ̀ Є҆ллинъ: поне́же то́й є҆ Гдⷭ҇ь на си́чки те́, и҆ бога́тъ є҆ за си́чки те, ко́йто го призы́ватъ.

13 Поне́же се́кой ко́йто да призовѐ и҆́ме то Го́спо́дне, ще да се спасѐ.

14 Какві̀ про́чее ще да призова́тъ (ѻ҆ного́ва) въ кого́то не повѣрова́ха: и҆ какві̀ ще да повѣ́рꙋватъ (въ ѻ҆ного́ва за) кого́то не са̀ чꙋ́ли; а҆ какві̀ ще да чꙋ́атъ безъ проповѣ́дника;

15 А҆ какві̀ ще да проповѣ́датъ, а҆ко не бѫ́датъ пра́тени: какво́то що є҆ пи́сано: ко́лкѡ са кра́сны нозѐ те на-ѻ҆нїа̀, ко́йто проповѣ́дꙋватъ ми́ръ, ко́йто проповѣ́дꙋватъ добры̀ (ра́боты)!

16 Но не послꙋ́шаха си́чки те (това̀) проповѣ́данїе: защо́то Иса́їа гово́ри: Гдⷭ҇и, ко́й повѣ́рова̀ на на́ше то проповѣ́данїе;

17 Вѣ́ра та про́чее (происхо́ди) ѿ слы́шанїе то, а҆ слы́шанїе то ѿ сло́во то Бж҃їе.

18 Но (а҆́зъ) пы́тамъ: є҆да̀ ли не са̀ чꙋ́ли; вои́стиннꙋ (чꙋ́ли са̀): защо́то по си́чка та земла̀ и҆злѣ́зе гласо̀ ни́хенъ, и҆ въ кра́ища та вселе́ннаѧ ни́хны те дꙋ́мы.

19 Но (пакъ) пы́тамъ: є҆да̀ ли не разумѣ́ Ї҆сра́иль; но Мѡѷсе́й гово́ри: а҆́зъ ще да

вы разадо́самъ съ є҆ди́нъ наро́дъ, ко́йто не є҆ наро́дъ, и҆ съ є҆ди́нъ безꙋ́менъ наро́дъ ще да вы разсѫ́рдимъ.

20 А҆ Иса́їа дерза́е та говори́: намери́ха ме ѻ҆нїа, ко́йто ме не тра́сеха, и҆ ꙗ҆ви́хсе на ѻ҆нїа, ко́йто не пы́таха за ме́не.

21 А҆ за ꙗ҆сра́иля говори́: вездѣ́нь самь простира́лъ рѫцѣ̀ те си къ наро́дъ непокори́въ и҆ оупо́ритъ.

ГЛАВА АІ.

А҆ЗЪ про́чее пы́тамъ: да ли є҆ ѿфѫрли́лъ бг҃ъ свои̇̀ те лю́дїе; не да́й бж҃е! защо́то и҆ а҆́зъ самь ꙗ҆сра́илтанинъ, ѿ сѣ́ме то А҆враа́мово, ѿ колѣ́но то Веніамі́ново.

2 Не є҆ ѿфѫрли́лъ бг҃ъ свои̇̀ те лю́дїе, ко́йто є҆ по̀ напре́дъ и҆зкра́лъ, и҆ли̇̀ не зна́ете, що говори́ писа́нїе то за Илїа̀; каквѡ̀ ѻ҆́нъ се ѡ҆жа́лява на бг҃а заради̇̀ ꙗ҆сра́иля, и҆ говори́:

3 Гдⷭ҇и, проро́цы те твои̇̀ и҆зби́ха, и҆ ѻ҆лта́ре те твои̇̀ раскопа́ха: и҆ ѡ҆стана́хъ са́мъ а҆́зъ, и҆ и҆скатъ да ми зе́матъ живо́тать.

4 Но що мꙋ говори бж҃е́ственный ѿвѣ́тъ; а҆́зъ самь ѡ҆стави́лъ за се́бе се́дмь хїлады мꙋ́жы, ко́йто си не преклони́ха колѣ́на та предъ ваа́ла.

5 Така̀ про́чее и҆ въ сега́шно то вре́ме са ѡ҆стана́ли нѣ́кои (благочести́ви) по̀ и҆збра́нїе то на-благода́ть та̀ (бж҃їа).

6 А҆́ко ли є҆ по благода́ти, то̀ не є҆ ѿ дѣла̀ та: защо́то (и҆на́къ) благода́ть та̀ не бы̀ была̀ благода́ть. А҆ а҆́ко є҆ ѿ дѣла̀ та, то̀ не є҆ ве́че благода́ть: поне́же (и҆на́къ) дѣ́ло то не є҆ ве́че дѣ́ло.

7 Що (слѣ́дꙋва) про́чее; (є҆́то що): защо̀ ꙗ҆сра́иль не полꙋчи̇̀ ѻ҆нова̀ що́то и҆скаше: но и҆збра́нни те го полꙋчи́ха: а҆ дрꙋ́ги те ѡ҆слѣпе́ха.

8 (Каквѡ́то що є҆ пи́сано: да́де и҆́мъ бг҃ъ дꙋ́хъ нечꙋ́вственъ, ѻ҆́чи съ ко́йто не ви́датъ, и҆ ѹ҆́шы съ ко́йто не чꙋ́ватъ) дори̇̀ до дне́шнїатъ дѣ́нь.

9 И Давїдъ говори́: да бѫ́де трапе́за та и҆́мъ за при́мка, и҆ за ло́въ, и҆ за соблазнъ, и҆ за наказа́нїе ни́мъ:

10 Да и҆́мъ потемнѣ́ватъ ѻ҆́чи те да не ви́датъ: и҆ гѫрбѧ́тъ и҆́мъ всегда̀ и҆скри́вꙋвай.

11 Пы́тамъ про́чее: да ли̇̀ са се така̀ пресопна́ли, що́то со всѣ́мъ да па́днатъ; не да́й бж҃е! но да тѣ́хно то паде́нїе (посла́жи) на ꙗ҆зы́чници те за спасе́нїе, за да се подка́натъ и҆ ѻ҆́нѝ на ре́вность.

12 А҆́ко ли є҆ тѣ́хно то паде́нїе бога́тство на свѣ́тѫтъ, и҆ недоста́токо тѣ́хенъ бога́тство на-ꙗ҆зы́чницы те, ко́лко по́вече (ще да бѫде) цѣ́ло то ни́хно ѡ҆бращѐнїе;

13 Вáмъ говóримъ на ѩзы́чницы те: (áзъ) понéже самь
áпóстолъ на ѩзы́чницы те, прославлáвамъ си слѫжéніе то:
14 Нéгли возбѹ́димъ нѣкакъ
на рéвность мой те єдинопле-
мéнны, и спасéмъ нѣкои ѿ
ни́хъ.
15 Зашóто, áко ѿвержéніе
то ни́хно є примирéніе на
свѣтѫтъ: що (щѐ дрѹ́го да
бѫде) ѿбращéніе то ни́хно,
та нѐ ѿживлéніе ѿ мéртви
те;
16 Áко ли са начáтки те
(на-плодовѐ те) свáти, тò и
си́чкїо дрѹ́гїо плóдъ є свáтъ:
и áко (є) кóреньо свáтъ, тò и
стеблà та (са) свáти.
17 Áко ли нѣкои стеблà са
се ѿкѫрши́ли, и ты́, кóйто си
бы́лъ ди́ва масли́на, присади́лъ
си се по междѹ ни́хъ, и сотво-
ри́лсисе причáстникъ на-кó-
реньатъ и на-тлѫстинà та
мáслична,
18 Не превозноси́се надъ
стеблà та: и áко се превоз-
нóсишъ, (знáй) зашò ты́ не
дѫржи́шъ кóреньатъ, но кó-
реньо тéбе.
19 Но ще да речéшъ: стеблà
та се ѿкѫрши́ха да се присá-
димъ áзъ.
20 Добрѐ: (óни́) за невѣ́рїе
то и́мъ бы́дóха ѿкѫршени, á
ты́ стóишъ (на ни́хно то мѣ́-
стò) заради́ вѣ́ра та: не пре-
возноси́се (прóчее), но бóйсе.
21 Зашóто, áко Бг҃ъ не по-
жали́ є́стéственни те стéбла,
тò мóже и тéбе да не пожáли.
22 Глéдай прóчее (каквà є́)
благость тà и лютость тà
(Бж҃їа): на óны́а, който ѿпад-
нáха, лю́тость, á на тéбе блá-
гость Бж҃їа, áко достóйшъ (до
крáй) въ (нéгова та) блáгость;
áко ли нѐ, á тò и ты́ ще да
бѫдешъ ѿсѣ́ченъ.
23 И óни́, áко не ѿстáнатъ
(до крáй) въ невѣ́рїе то, ще
да се присáдатъ: зашóто Бг҃ъ
є́ си́ленъ да ги присáди пакъ.
24 Зашóто, áко си ты́ ѿ-
сѣ́ченъ ѿ є́стéственна та ди́-
ва масли́на, и присади́лсисе
неестéственнѡ на пи́товна та
масли́на: кóлко пò лéснѡ тїа
є́стéственни те (стéбла) ще
да се присáдатъ при своѧ та
масли́на;
25 Зашóто áзъ не йскамъ,
брáтїе, да не знáете товà
тáинство, (да не высокоѹ́м-
ствовате за сéбе си,) зашò ѿ-
слѣплéніе то на-нѣкои 'Ісрáи-
лтѧне (сáмѡ до тогáва) ще
да трае, доклѐ да влѣ́зе си́чко
то мнóжество ѩзы́ческо (въ
цéрква да Хрїстóва).
26 И такà си́чкїо 'Ісрáиль
ще да се спасѐ, каквóто що є́
пи́сано: ще да дóйде ѿ Сїѡ́на
ѩзбáвительо, и ще да ѿпѫди
нечéстїе то ѿ Іáкѡва.
27 И тóѧ и́мъ є́ ѿ мéне
завѣ́тъ, когáто и́мъ вди́гнемъ
грѣ́ховѐ те.
28 Óни́ (вóистиннѹ) спорétъ

ѥвáггелїе то са вразѝ зарадѝ вáсъ: а̂ споретъ ѝзбрáнїе то, возлю́бленни (на Бг҃а) зарадѝ ѻ̂тцѝ те (и́мъ).

29 Защо́то Бж҃їи те дáрбы ѝ призывáнїе то не прїи́матъ раскáанїе.

30 Защо́то, каквóто ѝ вы́е нѣкога се сопротиви́хте на Бг҃а, а̂ сегà быдо́хте поми́лованѝ чрéзъ тѣ́хно то непокорéнїе:

31 Такà ѝ ѻ̂нѝ сегà се сопротиви́ха зарадѝ вáше то поми́лованїе, да бж҃датъ ѝ сáми ѻ̂нѝ поми́лованѝ.

32 Защо́то Бг҃ъ гѝ ѥ̂ закаючи́лъ си́чки те въ непокóрство то, да гѝ поми́лѹва си́чки те.

33 Ѡ̂ (кóлко ѥ̂) дѫлбóко богáтство то ѝ премѹдрость тà ѝ знáнїе то Бж҃їе! кóако са непостижи́ми нéговы те сѹдбы̀, ѝ неиспы́тани нéгови те пѫтища!

34 Защо́то, кóй ѥ̂ разѹмѣ́лъ Господнїатъ ѹ̂мъ; и̂лѝ кóй мѹ ѥ̂ бы́лъ совѣ́тникъ:

35 Илѝ кóй мѹ ѥ̂ дáлъ пò напрéдъ (нѣ́що), за коéто да мѹ воздадѐ (ѻ̂нъ взаи́мнѡ);

36 Защо́то ѿ нéго, ѝ чрезъ нéго, ѝ въ нéго са си́чки те (сѹщества̀): нéмѹ (да бж҃де) слáва во вѣ́ки: а̂ми́нь.

ГЛАВА ВІ.

МѺЛИМЪ вы прóчее, брáтїе, съ милосéрдїе то Бж҃їе, да предстáвите тѣ́леса̀ та вáши жéртва жи́ва, свáта, ѝ благоѹгóдна на Бг҃а, (ѝ тогà ще бж҃де) разѹ́мно вáше то Бг҃ослѹжéнїе.

2 И не ѿходéтесе споретъ сегáшнїатъ вѣ́къ, но преобразѹвайтесе (прили́чнѡ) съ ѿновлéнїе то на-вáшїа ѹ̂мъ, щото да (мóжете) да ѝспы́тѹвате, коѧ̀ ѥ̂ вóла та Бж҃їа добрà та ѝ ѹ̂гóдна та ѝ совершéнна та.

3 Защо́то а̂зъ говóримъ споретъ дáдена та ми благодáть, сéкомѹ кóйто се нахóжда по междѹ вáсъ, да не мы́сли (за сéбе) пóвече ѿ кóлкото трéбѹва да мы́сли: но да мы́сли (за сéбе) смиренномѹдреннѡ, споретъ мѣ́ра та на-вѣ́ра та, коáто ѥ̂ Бг҃ъ раздѣли́лъ сéкомѹ.

4 Защо́то каквóто въ ѥ̂днò тѣ́ло и̂мáме мнóго ѹ̂ды, а̂ си́чки те ѹ̂дове нéматъ ѥ̂днáкво дѣ́ло:

5 Такà сме нїе мнози́на та ѥ̂днò тѣ́ло во Хрїстà, а̂ сéкой (ѿ нáсъ) ѹ̂сóбнѡ ѥ̂ди́нъ дрѹ́гимѹ ѹ̂дове.

6 И понéже и̂мáме разли́чны дáрбы споретъ дáнна та нáмъ (разли́чна) благодáть: а̂ко (ѥ̂ нѣ́комѹ дарóвано) прорóчество, нéка прорóчествѹва споретъ мѣ́ра та на-вѣ́ра та:

7 А̂ко ли (мѹ ѥ̂ превѹ́чено) слѹжéнїе, да и̂ма прилѣжáнїе въ слѹжéнїе то си: а̂ко ли ѥ̂

оучи́тель, да се оупражна́ва въ оучє́нїе то си:
8 Ꙗ́ко ли совѣ́тва, (нє́ка се оупражна́ва) въ совѣ́тованїе то: а҆́ко ли разда́ва (ми́лостыня, нє́ка разда́ва) простосердє́чнѡ: а҆́ко ли є҆́ нача́ликъ, (нє́ка нача́лства) съ прилѣ́жа́нїе: а҆́ко ли пока́зва ми́лость, (нє́ка а҆ пока́зва) съ добро̀ произволє́нїе.
9 Ꙗ҆́ко любовь та̀ (да бѫде) нелицемѣ́рна: ненави́ждайте зло̀ то, а҆ прилѣпла́вайтесе на добро̀ то:
10 Ѻ҆бы́чайте є҆ди́нъ дрꙋ́гиго съ братолю́бїе, воздава́йте є҆ди́нъ дрꙋ́гимꙋ предпочтє́нїе:
11 Радє́те (за дрꙋ́ги те) безъ сє́каква лѣ́ность, и҆ съ пламе́ненъ дꙋ́хъ слꙋжꙋ́вайте на Гдⷭ҇а.
12 Ра́дꙋвайтесе съ надє́жда та, тѫрпє́те въ бѣ́ды те, (бѫдє́те) постоа́нни въ моли́тва та.
13 Пома́гайте въ нꙋ́жда на ст҃и те, дръ́жштесе за странноло́бїе то:
14 Благосла́вайте ѻ҆ны́я кои́то вы го́нѧтъ: благосла́вайте, а҆ не кѧлнє́те.
15 Ра́дꙋвайтесе съ ѻ҆ны́я кои́то се ра́дꙋватъ, а҆ плачє́те съ ѻ҆ны́я кои́то пла́чатъ.
16 Єдна́кво мꙋдрꙋ́вайте междꙋ се́бе: не высокоꙋ́мствꙋвайте, но послѣ́дꙋвайте по смирє́нни те. Не мыслє́те за се́бе си (че сте) мꙋ́дри.
17 Ни́комꙋ не возда́вайте зло̀ за зло̀, но мѫчє́тесе да стрꙋ́ватѣ добри̇̀ (дѣла̀) предъ си́чки те человѣ́цы.
18 Ꙗ́ко є҆ возмо́жно, споретъ си́ла та си, живє́йте ми́рнѡ со̀ си́чки те человѣ́цы
19 Не ѿмѫща́вайте вы́е (за) се́бе си, возлю́бленнїи, но ѡ҆ста́вайте мѣ́сто за (Бж҃їе то) ѿмще́нїе: защо́то є҆́ пи́сано: ме́не (се па́да) ѿмще́нїе то: а҆́зъ ще да запла́тимъ, гово́ри Гдⷭ҇ь.
20 Ꙗ҆́ко є҆́ гла́денъ про́чее тво́йо вра́гъ, нахрани̇̀ го: а҆́ко ли є҆́ жа́денъ, напо́й го, защо́то, а҆́ко стрꙋ́вашъ така̀, натрꙋпꙋ́вашъ мꙋ на глава̀ та жа́ръ.
21 Не да́вай да те побѣ́ди̇ зло̀ то, но побѣжда́вай зло̀ то съ добро̀ то.

ГЛАВА ГІ.

СѢКОЙ человѣ́къ да се покора́ва на по̀ высо́ки те вла́сти, защо́то не є҆́ ѿ Бг҃а: и҆ ко́лко то вла́сти и́ма (на свѣ́тѫтъ, си́чки те са) ѿ Бг҃а ѡ҆предѣ́лены.
2 Зарадѝ това̀, кои́то се сопротивла́ва на вла́сти те, то́й се проти́ви на повелѣ́нїе то Бж҃їе: а҆ кои́то (мꙋ) се сопротивла́ватъ, ще да прїи́матъ ѡ҆сꙋжде́нїе на се́бе.
3 Защо́то власти́тели те не са стра́шни на (ѻ҆ні́а, кои́то

стрѹватъ) добрѝ дѣла̀, но на (ѻ҆ніа, кои́то стрѹватъ) злѝ: а҆ и҆скашъ ли да се не боѝшъ ѿ власть та̀; стрѹвай добро̀, и҆ ще да прїѝмешъ похвала̀ ѿ властелѝнатъ.

4 Защо́то (властелѝно) є҆ Бж҃їй слѹга̀, те́бе за добро̀. Но а҆ко стрѹвашъ зло̀, бо́йсе: поне́же (то́й) не но́си на пра́здню са́бла та: защо́то є҆ слѹга̀ Бж҃їй и҆ ѿмщава̀ съ гнѣвъ се́комѹ ко́йто стрѹ́ва зло̀.

5 Тогѡ̀ ра́ди потре́бно є҆ да се покора́вате, нѐ са́мѡ защо́то се бо́йте (ѿ наказа́нїе), но и҆ заради̇̀ совѣсть та̀.

6 Защо́то заради̇̀ това̀ да́вате и҆ да́ноцы: поне́же ѻ҆нѝ са слѹжѝтели Бж҃їи, и҆ въ това̀ и҆сто то (дѣ́ло) се ѹ҆пражня́ватъ непреста́ннѡ.

7 Ѿда́йте про́чее на сѝчки те ѻ҆нова̀ що́то сте длжжни: комѹ́то (сте длжжни) да́нокъ, да́нокъ: комѹ́то десе́токъ, десе́токъ: а҆ комѹ́то стра́хъ, стра́хъ: и҆ комѹ́то че́сть, че́сть.

8 Нѝкомѹ не бѫде́те длжжни нѝщо, но са́мѡ (това̀) да и҆зы́чате є҆дѝнъ дрѹ́гиго: защо́то ко́йто и҆зы́ча дрѹ́гиго, и҆сполнѝлъ є҆ зако́натъ.

9 Защо́то това̀ (що́то є҆ ре́чено): да не прелюбодѣ́йствѹвашъ, да не ѹ҆бі́ешъ, да не ѹ҆крадѣ́шъ, да не лжесвидѣ́телствѹвашъ, да не пожела́ешъ (чѹ́ждо то), и҆ коѧ̀ да є҆ дрѹ́га нѣко́ѧ за́повѣдь, сѝчки те се содержа́ватъ въ това̀ (слѣ́дѹющее) сло́во: и҆зы́чай блѝжнаго твоего̀, като самагѡ̀ се́бе.

10 Любовь та̀ не стрѹ́ва зло̀ на блѝжнаго: любовь та̀ є҆ про́чее (соверше́нно то) и҆сполне́нїе на-зако́натъ.

11 И҆ зна́еме веке и҆ по вре́ме то, защо̀ є҆ дошѣ́лъ часо̀ да се совѹ́диме ѿ сѫнѫтъ: защо́то сега̀ є҆ по̀ блѝзѹ на́мъ спасе́нїе то, не́же ли кога́то повѣрова́хме.

12 Нощь та̀ замина̀, а҆ день̀ се приближѝ. Да ѿфѫ́рлиме про́чее те́мни те дѣла̀, и҆ да се и҆зблече́ме во ѻ҆рѹ́жїе свѣ́тло.

13 Като въ де́нь да хо́диме благопристо́йнѡ: не въ безчѝнни гоша́нїѧ и҆ въ пїа́нства, не въ блѧдотворе́нїе и҆ сра́мотны ра́боты, не въ крамола̀ и҆ за́висть:

14 Но и҆зблече́тесе въ Гдⷭ҇а на́шего Ї҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀, и҆ не стрѹ́вайте ѹ҆гожде́нїе на тѣ́ло то съ по́хоти те.

ГЛАВА ДІ.

КОЙТО є҆ сла́къ въ вѣ́ра та, прїѝмайте го, безъ да се препѝрате (съ не́го) за мнѣ́нїѧ та.

2 Защо́то є҆дѝнъ вѣ́рѹва (защо̀ мо́же) да ѧ҆дѐ сѝчко: а҆ (дрѹ́гъ) ко́йто є҆ сла́къ (во вѣ́ра та), ѧ҆дѐ (са́мѡ) зе́лїе.

3 Ко́йто ѧ҆дѐ (сѝчко), да не

оукорáва ѻногóва кóйто не ꙗдѐ (ѿ сѝчко): а кóйто не ꙗдѐ (ѿ сѝчко), да не ѡсѹждáва ѻногóва кóйто ꙗдѐ: защóто Бг҃ъ го є҆ прїáлъ.

4 Ты кóй си щото ѡсѹждáвашъ чѹждїатъ рáбъ: на нéговыатъ господѝнъ (є҆ въ ржкà та, да разсѹждáва) да лѝ стой (ѻнъ), ѝли пáда: но ще да стáне, защóто Бг҃ъ є҆ сѝленъ да го вдѝгне.

5 Єдѝнъ прáви разлѝчїе по междѹ єдѝнъ дéнь ѝ по междѹ дрѹгъ, а дрѹгъ мы́сли сѝчки те днѝ за рáвны: сéкой да се ѝзвѣстѹва каквóто (го оувѣрáва) свóйо мѹ оумъ.

6 Кóйто различáва днѝ те, различáва ги заради Гдⷭ҇а: ѝ кóйто ги не различáва, не различáва ги (подобнѡ) заради Гдⷭ҇а. Кóйто ꙗдѐ, заради Гдⷭ҇а ꙗдѐ: защóто благодáри Бг҃а: ѝ кóйто не ꙗдѐ, заради Гдⷭ҇а не ꙗдѐ, ѝ (ѻнъ) благодáри Бг҃а.

7 Защóто нѝкой ѿ нáсъ не живѣ́е за сéбе, ѝ нѝкой не оумѝра за сéбе.

8 Но áко живѣ́еме, за Гдⷭ҇а живѣ́еме: áко ли оумѝраме, за Гдⷭ҇а оумѝраме. Прóчее ѝ áко живѣ́еме, ѝ áко оумѝраме, Господни сме.

9 Понéже за товà Хрⷭ҇тóсъ ѝ оумрѐ, ѝ воскреснà, ѝ ѡживѐ, да ѝ жѝвы те ѝ мéртвы те ѡбладáва.

10 А ты защò ѡсѹждáвашъ брáта твоегò; ѝли ты защò оукорáвашъ брáта твоегò; сѝчки те нѝе (войстинну) ще застáнеме предъ сѹдѝлище то Хрⷭ҇тóво.

11 Защóто є҆ пѝсано: живéемъ áзъ, говóри Гдⷭ҇ь: защò сéкое колѣ́но ще да се поклóни мéне, ѝ сéкой ꙗзы́къ ще да ѝсповѣ́да Бг҃а.

12 Сéкой прóчее ѿ нáсъ ще да дадѐ ѿвѣ́тъ на Бг҃а за сéбеси.

13 Тогѡ̀ рáди да не ѡсѹждáваме веке є҆дѝнъ дрѹгиго: но товà пóвече разсѹждáвайте, да не произвóдите брáтѹ своемѹ преткновéнїе ѝли соблáзнъ.

14 Знáмъ ѝ ѝзвѣ́стенъ самь чрезъ Ѩисѹса Хрⷭ҇тà, защò нѝщо не є҆ нечѝсто сáмо по сéбе, но на ѻногóва бы́ва нечѝсто, кóйто помышлáва нѣ́що, че є҆ нечѝсто.

15 Áко ли є҆ заради ꙗ҆стїе скóрбенъ брáтъ твóй, тò ты не хóдишъ веке по любóвь: не погѹблáвай съ ꙗ҆стїе то ти ѻногóва, за когóто є҆ Хрⷭ҇тóсъ оумрéлъ.

16 Дà се не хѹ́ли прóчее вáше то добрò.

17 Защóто цáрство то Бж҃їе не є҆ ꙗ҆стїе ѝ питїѐ, но прáвда ѝ мѝръ ѝ рáдость въ Дх҃а ст҃áго.

18 Защóто кóйто слѹгѹ́ва на Хрⷭ҇тà съ тїа (добрынѝ), тóй є҆ благоѹгóденъ на Бг҃а,

и достóинъ за похвалà ѿ человѣцы те.

19 Тогѡ̀ рáди да возлюбиме мúратъ, и ѻ҆новà (щото сóчи) за назидáніе то є҆дúнъ дрꙋ́гимꙋ.

20 Не развáлай дѣло то Бж҃іе зарадú ꙗ҆стіе то: сúчко є҆ чúсто, но ѻ҆ный согрѣшáва, кóйто ꙗ҆дѐ за соблáзнъ надрꙋ́гигѡ.

21 Добрò є҆ да не ꙗ҆дéшъ мéсо, и да не пíешъ вїнò, нито (да стрꙋ́вашъ дрꙋ́го такóва) ѿ коéто бра́тъ твóй се прéпнꙋва, и҆лú соблазнáва, и҆лú (въ вѣ́ра та) ѡ҆слабѣ́ва.

22 Ты̀ и҆машъ ᲂу҆вѣрéніе (защò мóжешъ) да ꙗ҆дéшъ: вардú го самъ въ сéбе си предъ Бг҃а: блажéнъ є҆ ѻ҆ный, кóйто не ѡ҆сꙋждáва (пóслѣ) сáмъ сéбе въ ѻ҆новà, коéто є҆ и҆збрáлъ за добрò.

23 Но кóйто се сомнáсꙋва (да лú трéбꙋва да ꙗ҆дѐ), (ѻ҆нъ) а҆́ко ꙗ҆дѐ ѡсꙋждáвасе, защóто не (ꙗ҆дѐ) съ вѣ́ра: а҆ сúчко (нѣ́що) коéто не бы́ва съ вѣ́ра, тò є҆ грѣ́хъ.

ГЛАВА ѲІ.

НІѲ ꙗ҆́ки те длѫжни сме да нóсиме слáвости те на-слáби те, и да не ᲂу҆гождáваме на сéбе си:

2 Но сéкой ѿ нáсъ да ᲂу҆гождáва на блúжнаго въ добрò то за назидáніе.

3 Защóто и҆ Хр҃тóсъ не ᲂу҆годú на сéбе си, но каквóто є҆ пúсано: ᲂу҆корéніа та на-ѻ҆нія, кóйто ᲂу҆корáваха тéбе, нападнáха на мéне.

4 Понéже щото є҆ напúсано пò напрéдъ, за нáша наꙋ́ка є҆ напúсано: за да и҆мáме (твѫ́рда) надéжда съ терпѣ́ніе то и҆ ᲂу҆тѣшéніе то, коéто (полꙋчáваме) ѿ писáніа та:

5 А҆ Бг҃ъ на-терпѣ́ніе то и҆ на-ᲂу҆тѣшéніе то да ви̑ дадѐ да и҆мáте є҆днáква мы̑сль по междꙋ сéбе, каквóто (и҆ска) І҆исꙋ́съ Хр҃тóсъ,

6 За да слáвите є҆динодꙋ́шнѡ и҆ съ є҆днú ᲂу҆стà Бг҃а и҆ ѻ҆ц҃à на-Гдⷭ҇а нáшегѡ І҆исꙋ́са Хр҃тà.

7 Зарадú товà прїи́майте є҆дúнъ дрꙋ́гиго, каквóто и҆ Хр҃тóсъ вы̑ є҆ прїáлъ за слáва Бж҃іа.

8 А҆́зъ говóримъ, защò І҆исꙋ́съ Хр҃тóсъ бы̑дѐ слꙋжи́тель на ѡбрѣ́зани те зарадú и҆́стина та Бж҃іа, и҆ да подтвердú ѡ҆бѣ́щаніа та (кóйто є҆ ѡ҆бѣщáлъ) на прáотцы те ни:

9 А҆ ꙗ҆зы́чницы те да прослáватъ Бг҃а за милость тà мꙋ, каквóто що є҆ пúсано: зарадú товà ще да те прослáвимъ по междꙋ ꙗ҆зы́чницы те, (Гдⷭ҇и) и҆ ще да славослóвимъ твоѐ то и҆́ме.

10 И пáкъ говóри: возвеселéтесе, ꙗ҆зы́чницы, съ нéгови те лю́діе.

11 И пáкъ: хвалéте Гдⷭ҇а,

всѝчки те ꙗзы́чницы, и҆ похвале́те го, всѝчки те лю́дїе.
12 И҆ па́къ Иса́їа гово́ри: ще да и҆зрастѐ ѿ ко́реньатъ І҆ессе́овъ (ѿрасль), и҆ ще да властѹ́ва надъ ꙗзы́чницы те: на не́го ꙗзы́чницы те ще да се надѣ́атъ.
13 А҆ Бг҃ъ на-наде́жда та да вы и҆спѫлни со се́каква ра́дость и҆ съ ми́ръ чрезъ вѣ́ра та, за да се ѡ҆бога́тите въ наде́жда та съ си́ла та на-ста́гѡ Дх҃а.
14 И҆ и҆звѣ́стенъ самь, бра́тїе мои́, и҆ са́мъ а҆́зъ за ва́съ, защѐ и҆ вы́е сте пѫлни съ добрынѧ̀, и҆ и҆спѫлнени со се́каковъ ра́зѹмъ, и҆ мо́жете и҆ дрѹ́ги да наѹ́чите.
15 Но писа́хъ ви ма́лко по̀ дерзнове́нѡ, бра́тїе мои́, да ви воспоме́немъ спо́ретъ да́дена та ми ѿ Бг҃а благода́ть,
16 За да бѫ́демъ слѹжи́тель І҆исѹ́съ Хр҃то́въ въ ꙗзы́чницы те, и҆ (да совершава́мъ) свѧщенноде́йствїе то на-благовѣ́ствова́нїе то Бж҃їе, за да бѫ́де приноше́нїе то на-ꙗзы́чницы те благопрїѧ́тно и҆ ѡ҆свѧще́нно ѿ Дх҃а ста́гѡ.
17 Имамъ про́чее (причи́на) да се хва́лимъ, во Хр҃та̀ І҆исѹ́са за боже́ственны те ра́боты.
18 Защо́то не смѣ́емъ да речемъ ни́коѧ (ве́щь) ко́ѧто не є҆ стори́лъ Хр҃то́съ чрезъ ме́не за да послѹ́шатъ ꙗзы́чницы те, и҆ съ сло́во и҆ съ дѣ́ло,
19 Съ си́ла на-зна́менїѧ и҆ на-чѹдесѧ̀, съ си́ла на-Дх҃а Бж҃їѧ, що́то и҆спѫлни́хъ съ благовѣ́ствова́нїе то Хр҃то́во, (зафани) ѿ І҆ерѹсали́мъ и҆ (сѝчки те мѣ́ста̀) ѻ҆колѡ (не́гѡ), дорѝ до І҆лли́рїкъ:
20 Така̀ и҆ма́хъ честолю́бїе то, нѐ по ѻ҆нїѧ̀ мѣ́ста̀, гдѣ́то бе́ше (веке) и҆́ме то Хр҃то́во зна́емо, за да не гра́димъ на чѹ́ждо ѡ҆снова́нїе,
21 Но каквото̀ що є҆ напи́сано: ѻ҆нїѧ̀, на кои́то не є҆ ка́зано за не́го, ще да (го) ви́датъ: и҆ ѻ҆нїѧ̀ кои́то не сѧ̀ (го) чѹ́ли, ще да (го) разѹмѣ́атъ.
22 И҆ това̀ є҆ що́то ми препѧ́тствѹваше мно́го пѫ́ти да до́йдемъ при ва́съ.
23 Но сегѧ̀, поне́же не́мамъ веке въ тїѧ̀ страны мѣ́сто, а҆ ѿ мно́го годи́ны и҆́мамъ (вели́ко) желѧ́нїе да до́йдемъ кодъ ва́съ:
24 Яко по́йдемъ (да и҆́демъ) въ І҆спа́нїа, ще до́йдемъ при ва́съ, защо́то се надѣ́емъ, като замѝнѹвамъ, да вы ви́димъ, и҆ вы́е да ме и҆спрово́дите та́мѡ, като се насла́димъ по̀ напре́дъ нѣ́колко ѿ ва́ше то видѣ́нїе.
25 А҆ сегѧ̀ ѿи́вамъ во І҆ерѹсали́мъ, да разда́мъ ми́лостынѧ та на ст҃ѝ те.
26 Защо́то жи́тели те Маке́донскїи и҆ А҆ха́їскїи и҆зволи́ха

и достóинъ за похвалà ѿ человѣцы те.

19 Тогѡ̀ рáди да возлюбиме мúратъ, и ѻ҆новà (щото сóчи) за назидáніе то є҆дúнъ дрꙋ́гимꙋ.

20 Не развáлай дѣ́ло то Бж҃іе зарадѝ ꙗ҆́стіе то: сúчко є҆ чúсто, но ѻ҆́ный согрѣшáва, кóйто ꙗ҆дѐ за соблáзнъ надрꙋ́гигѡ.

21 Добрò є҆ да не ꙗ҆дѣ́шъ мѣ́со, и҆ да не пі́ешъ вїнò, нито (да стрꙋ́вашъ дрꙋ́го такóва) ѿ коѐто бра́тъ твóй се прѣ́пинꙋва, и҆лѝ соблазнáва, и҆лѝ (въ вѣ́ра та) ѡ҆слабѣ́ва.

22 Ты и҆мáшъ ѹ҆вѣрѣ́ніе (защò мóжешъ) да ꙗ҆дѣ́шъ: вардѝ го самъ въ сѣ́бе си предъ Бг҃а: блажѐнъ є҆ ѻ҆́ный, кóйто не ѡ҆сꙋждáва (пóслѣ) сáмъ сѣ́бе въ ѻ҆новà, коѐто є҆ и҆збрáлъ за добрò.

23 Но кóйто се сомнáсꙋва (да лѝ трѣ́бꙋва да ꙗдѐ), (ѻ҆́нъ) а҆́ко ꙗдѐ ѡсꙋждáвасе, защóто не (ꙗдѐ) съ вѣ́ра: а҆ сúчко (нѣ́що) коѐто не бы́ва съ вѣ́ра, тò є҆ грѣ́хъ.

ГЛАВА ѳі.

ІІІѲ ꙗ҆́ки те длѫжни сме да нóсиме слáбости те на-слáби те, и҆ да не ѹ҆гождáваме на сѣ́бе си:

2 Но сѣ́кой ѿ нáсъ да ѹ҆гождáва на блúжнаго въ добрò то за назидáніе.

3 Защóто и҆ Хр҃тóсъ не ѹ҆годѝ на сѣ́бе си, но каквóто є҆ пúсано: ѹ҆корѣ́нїа та на-ѻ҆́нїа, кóйто ѹ҆корáваха тѣ́бе, нападнáха на мѣ́не.

4 Понѣ́же щото є҆ напúсано пò напрѣ́дъ, за нáша наꙋ́ка є҆ напúсано: за да и҆мáме (твѫрда) надѣ́жда съ терпѣ́ніе то и҆ ѹ҆тѣ́шѣніе то, коѐто (полꙋчáваме) ѿ писáнїа та:

5 А҆ Бг҃ъ на-терпѣ́ніе то и҆ на-ѹ҆тѣ́шѣніе то да ви дадѐ да и҆мáте є҆днáква мы́сль по междꙋ сѣ́бе, каквóто (и҆ска) І҆исꙋ́съ Хр҃тóсъ,

6 За да слáвите є҆динодꙋ́шнѡ и҆ съ є҆дни ѹ҆стà Бг҃а и҆ ѻ҆ц҃à на-Гдⷭ҇а нáшегѡ І҆исꙋ́са Хр҃тà.

7 Зарадѝ товà прїи́майте є҆дúнъ дрꙋ́гиго, каквóто и҆ Хр҃тóсъ вы є҆ прїáлъ за слáва Бж҃їа.

8 А҆́зъ говóримъ, защò І҆исꙋ́съ Хр҃тóсъ бы́дѐ слѫжи́тель на ѡбрѣ́зани те зарадѝ и҆́стина та Бж҃їа, и҆ да подтвердѝ ѡ҆бѣщáнїа та (кóйто є҆ ѡ҆бѣщáлъ) на прáотцы те ни:

9 А҆ ꙗ҆зы́чницы те да прослáватъ Бг҃а за милость тà мꙋ, каквóто що є҆ пúсано: зарадѝ товà ще да те прослáвимъ по междꙋ ꙗ҆зы́чницы те, (Гдⷭ҇и) и҆ ще да славослóвимъ твоѐ то и҆́ме.

10 И пáкъ говóри: возвеселѣ́тесе, ꙗ҆зы́чницы, съ нѣ́гови те лю́дїе.

11 И пáкъ: хвалѣ́те Гдⷭ҇а,

всѝчки те ѩзы́чницы, и҆ похвале́те го, всѝчки те лю́дїе.
12 И҆ па́къ Иса́їа гово́ри: ще да и҆зрастѐ ѿ ко́реньатъ 'Іессе́овъ (ѿрасль), и҆ ще да власту́ва надъ ѩзы́чницы те: на не́го ѩзы́чницы те ще да се надѣ́ватъ.
13 А҆ Бг҃ъ на-наде́жда та да вы и҆спѫлни со се́каква ра́дость и҆ съ ми́ръ чрезъ вѣ́ра та, за да се ѡ҆бога́тите въ наде́жда та съ си́ла та на-ст҃а́гѡ Дх҃а.
14 И҆ и҆звѣ́стенъ самь, бра́тїе мои́, и҆ са́мъ а҆́зъ за ва́съ, защѐ и҆ вы́е сте пѫлни съ добрынѧ̀, и҆ и҆спѫлнени со се́каковъ ра́зумъ, и҆ мо́жете и҆ дру́ги да нау́чите.
15 Но писа́хъ ви ма́лко по̀ дерзнове́нѡ, бра́тїе мои́, да ви воспоме́немъ спо́ретъ да́дена та ми ѿ Бг҃а благода́ть,
16 За да бѫ́демъ слу́жи́тель 'Іису́съ Хр҃то́въ въ ѩзы́чницы те, и҆ (да совершава́мъ) свѧщеннодѣ́йствїе то на-благовѣ́ствова́нїе то Бж҃їе, за да бѫде приноше́нїе то на-ѩзы́чницы те благопрїа́тно и҆ ѡ҆свѧще́нно ѿ Дх҃а ст҃а́гѡ.
17 Имамъ про́чее (причи́на) да се хва́лимъ, во Хр҃та̀ 'Іису́са за боже́ственны те ра́боты.
18 Защо́то не смѣ́емъ да рече́мъ ни́коѧ (ве́щь) ко́то не є҆ стори́лъ Хр҃то́съ чрезъ ме́не за да послу́шатъ ѩзы́чницы те, и҆ съ сло́во и҆ съ дѣ́ло,
19 Съ си́ла на-зна́менїѧ и҆ на-чудесѧ̀, съ си́ла на-Дх҃а Бж҃їѧ, що̀то и҆спѫлни́хъ съ благовѣ́ствова́нїе то Хр҃то́во, (зафани) ѿ 'Іерусали́мъ и҆ (сѝчки те мѣ́ста̀) ѻ҆колѡ (не́гѡ), дорѝ до 'Іллѵ́рїкъ:
20 Така̀ и҆ма́хъ честолю́бїе то, нѐ по ѻ҆нїѧ̀ мѣ́ста̀, гдѣ́то бе́ше (веке) и҆ме то Хр҃то́во зна́емо, за да не гра́димъ на чу́ждо ѡ҆снова́нїе,
21 Но каквото̀ що є҆ напи́сано: ѻ҆нїѧ̀, на кои́то не є҆ ка́зано за не́го, ще да (го) ви́датъ: и҆ ѻ҆нїѧ̀ кои́то не сѧ̀ (го) чу́ли, ще да (го) разумѣ́ватъ.
22 И҆ това̀ є҆ що̀то ми преп́атствуваше мно́го пѫти да до́йдемъ при ва́съ.
23 Но сега̀, поне́же не́мамъ веке въ тїѧ̀ страны мѣ́сто, а҆ ѿ мно́го годи́ны и҆мамъ (вели́ко) желанїе да до́йдемъ кодъ ва́съ:
24 Яко по́йдемъ (да и҆́демъ) въ 'Іспа́нїа, ще до́йдемъ при ва́съ, защо́то се надѣ́емъ, като зами́нувамъ, да вы ви́димъ, и҆ вы́е да ме и҆спрово́дите та́мѡ, като се насла́димъ по̀ напре́дъ нѣ́колко ѿ ва́ше то видѣ́нїе.
25 А҆ сега̀ ѿи́вамъ во 'Іерусали́мъ, да разда́мъ ми́лостынѧ та на ст҃и те.
26 Защо́то жи́тели те Маке́дѡнскїи и҆ А҆хаї́скїи и҆зволи́ха

да сотво́ратъ нѣкоѧ ѻ́бща по́мощь на сирома́си те ст҃іи кои́то живе́ѧтъ во 'Іер8сали́мъ.
27 Изволи́ха така̀, и҆ вои́стинн8 длѫжни и҆́мъ са, защо́то, а҆ко ꙗ҆зы́чницы те бы́доха прича́стницы на д8хо́вны те тѣ́хны (добры́нѝ), длѫжни са (и҆ ѻ҆нѝ) да и҆́мъ посл8́жатъ въ тѣле́сны те (потре́бы).
28 Товà про́чее като свѫ́ршимъ, и҆ като и҆́мъ превр8́чимъ то́ѧ пло́дъ, ще да зами́немъ презъ ва́ши те мѣ́стà (да и҆де́мъ) во 'Іспа́нїа.
29 И҆ зна́мъ защѡ̀, кога́то до́йдемъ кодъ ва́съ, ще да до́йдемъ съ и҆зоби́лно благослове́нїе на-благовѣ́ствова́нїе то Хр҃то́во.
30 И҆ мо́лимъ вы, бра́тїе, за Гдⷭ҇а на́шего 'Іис8́са Хр҃тà, и҆ за любовь тà (на-ст҃а́гѡ) Дх҃а, да се потр8́дите съ ме́не за́еднѡ въ моли́твы те за ме́не къ Бг҃8:
31 Да се и҆зба́вимъ ѿ ѻ҆нїѧ кои́то се проти́ватъ на вѣ́ра та во 'Іс8де́а: и҆ да бѫде прїѧ́тна моѧ̀ та сл8́жба во 'Іер8сали́мъ на ст҃и те:
32 Да до́йдемъ кодъ ва́съ ра́достенъ съ во́лѧ та Бж҃їѧ, и҆ да се оу҆тѣ́шимъ съ ва́съ.
33 И Бг҃ъ на-ми́ратъ (да бѫ́де) со си́чки те ва́съ. А҆ми́нь.

ГЛАВА SI.

ПРѢДАВѦМЪ ви Фи́ва сестрà на́ша, ко́ѧто є҆ сл8жи́телница на Кенхре́йска та це́рква:
2 Да а҆ прїи́мете за (любо́вь) Госпо́дна като що є҆ прили́чно на ст҃и те, и҆ да и҆ предстои́те за ко́ѧто ве́щь бы и҆мѧ́ла потре́ба ѿ ва́съ: защо́то тїѧ̀ на мнози́на бы́дѐ помо́щница, и҆ на самагѡ̀ ме́не.
3 Поздраве́те Прїскі́лла и҆ А҆ку́ла спомо́щницы те мои̇ во Хр҃тà 'Іис8́са,
4 (Кои́то си т8ри́ха ши́и те за мо́йатъ живо́тъ, на кои́то нѐ са́мѡ а҆́зъ благода́римъ, но и҆ си́чки те це́ркви ꙗ҆зы́чески: (поздраве́те) и҆ дома́шна та и҆́мъ це́рква.
5 Поздраве́те возлю́бленнаго ми 'Ѳпене́та, ко́йто пе́рвый во А҆хаі́а повѣрова̀ во Хр҃тà.
6 Поздраве́те Маріѧ, ко́ѧто се є҆ мно́гѡ тр8ди́ла за на́съ.
7 Поздраве́те А҆ндроні́ка и҆ 'Іс8ні́а, сро́дницы те мои̇ и҆ сплѣ́нницы те мои̇: кои́то са знамени́ти по между́ а҆по́столы те, и҆ по̀ напре́дъ ѿ ме́не повѣрова́ха во Хр҃тà.
8 Поздраве́те А҆мпліа́ возлю́бленнаго ми ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ:
9 Поздраве́те Оу҆рва́на спомо́щника на́шего (въ сл8жба та) Хр҃то́ва, и҆ Стаху́а возлю́бленнаго ми.
10 Поздраве́те А҆пе́ллїа, ко́йто є҆ и҆спы́танъ (за вѣ́ренъ) въ Хр҃тà. Поздраве́те дома́шни те А҆рїстов8́ловы.
11 Поздраве́те И҆рѡдїѡ́на

сродника моегò. Поздравéте домáшни те Наркíссовы, кóйто са (вѣрни) въ Гдⷭ҇а.

12 Поздравéте Трѵфéна и̂ Трѵфѡ́на кóйто се трꙋ́датъ заради̂ Гдⷭ҇а. Поздравéте возлю́бленна та Персíда, кóато се мнóгѡ потрꙋ́ди̂ заради̂ Гдⷭ҇а.

13 Поздравéте Рꙋ́фа и̂збра́ннаго ѿ Гдⷭ҇ѣ, и̂ мáйка та нѣгова и̂ моѧ̀.

14 Поздравéте Асѵ́нкрíта, Флегóнта, Ѥ́рма, Патрóва, Ѥ́рмíа, и̂ дрꙋ́ги те брáтїѧ кóйто са съ ни́хъ.

15 Поздравéте Фїлолóга и̂ Ѵ́леа, Нирéа и̂ сестрà мꙋ, и̂ Ѡлѵ́мпáна, и̂ си́чки те ст҃íи, кóйто са съ ни́хъ.

16 Поздравлáватъ вы цéркви те Хрⷭ҇тóвы.

17 И мóлимъ вы, брáтїе, вардéтесе ѿ ѻ҃нїѧ, кóйто произвóдатъ несоглáсїѧ и̂ соблáзны (проти́вны) на оу҃чéнїе то, коéто сте вы́е наꙋ́чили, и̂ ѿдалечáвайтесе ѿ ни́хъ.

18 Защóто (такúва человѣ́цы) не рабóтатъ на Гдⷭ҇а нáшего Ѵ́исꙋса Хрⷭ҇тà, но на своѐ то чрéво. Кóйто съ благоглаго́ливы и̂ слáдки дꙋ́мы прелщáватъ сердцà та нàпростодꙋ́шни те.

19 Защóто вáша та послꙋ́шность (на вѣ́ра та) по си́чки те се прочꙋ́. Рáдꙋвамсе прóчее заради̂ вáсъ: но желáемъ да сте мꙋ́дри въ добрò то, а̂ прóсти въ злò то.

20 А̂ Бг҃ъ на-ми́ратъ скóрѡ ще да сокрꙋ́ши сатанà та подъ нозѐ те вáши, благодáть Гдⷭ҇а нáшегѡ Ѵ́исꙋса Хрⷭ҇тà (да бѫде) съ вáсъ, А̂ми́нь.

21 Поздравлáва вы Тїмоѳéй мóйо спомóщникъ, и̂ Лꙋкíй и̂ Ѧсѡ́нъ и̂ Сѡсїпáтръ, сродницы те мой.

22 Поздравлáвамъ вы ѿ Гдⷭ҇ѣ и̂ а҆́зъ Тéртїй, кóйто написáхъ товà послáнїе.

23 Поздравлáва вы Гáїй, оу҃ когóто и̂ а҆́зъ живéемъ и̂ си́чка та цéрква се собúра. Поздравлáва вы Ѥ́растъ строи́тель грáдскїй, и̂ Кѵáртъ брáтъ.

24 Благодáть Гдⷭ҇а нáшегѡ Ѵ́исꙋса Хрⷭ҇тà (да бѫде) со си́чки те вáсъ, А̂ми́нь.

25 А̂ на ѻ҃ногóва кóйто мóже да вы̀ оу҃твердѝ съ моѐ то благовѣ́ствовáнїе и̂ съ проповѣ́данїе то Ѵ́исꙋса Хрⷭ҇тóво, и̂ съ ѿкровéнїе то на-тáинство то коéто є҆ было̀ скры́ено ѿ вѣ́чни те времена̀,

26 И коéто се є҆ сегà, спорéтъ пророчески те писáнїѧ, съ произволéнїе то на-вѣ́чнагѡ Бг҃а, ѿкры́ло, и̂ кáзано є҆ на си́чки те нарóди заради̂ да се покóратъ на вѣ́ра та,

27 На самагò премꙋ́драго Бг҃а, комꙋ́то (да бѫде) чрезъ Ѵ́исꙋса Хрⷭ҇тà слáва во вѣ́ки. А̂минь.

КЪ КОРІНѲАНСѢМЪ А҃ ПОСЛАНІѢ СВАТАГѢ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А҃

ПАУѲЛЪ, съ вола та Бжїа повыканъ Апостолъ Хр҃товъ, и Сѡсѳенъ братъ,

2 На церква та Бжїа колто є въ Корінѳъ, на ѡсвященни те чрезъ Ісса Хр҃та, и на выкани те свати, заедню съ Ѳнїа, който призыватъ име то на-Гд҃а нашегѡ Ісса Хр҃та (който є Гд҃ь) и тѣхенъ и нашъ:

3 Благодать (да бѫде) вамъ и мирь ѿ Бга Ѻц҃а нашегѡ и съ Гд҃а Ісса Хр҃та.

4 Благодаримъ Бга моего всегда за васъ, заради милость та Бжїа колто є дадена вамъ чрезъ Ісса Хр҃та:

5 Защото сте се ѡбогатили чрезъ него во всичко, (сирѣчь) въ секое оучение и въ секое знание.

6 Каквото свидѣтелство то Христово се оутвердиде въ васъ:

7 Щото да се не лишите ни въ єдно дарование, като чакате явление то на-Гд҃а нашегѡ Ісса Хр҃та,

8 Който и ще да вы оутвердиде дори до край, (да бѫдете) непокинни въ деньтъ на-Гд҃а нашегѡ Ісса Хр҃та.

9 Вѣренъ є Бгъ, ѿ когото быдохте повыкани (да бѫдете) причастницы съ Сына негова Ісса Хр҃та Гд҃а нашего.

10 Но молимъ вы, братіе, съ име то на-Гд҃а нашего Ісса Хр҃та, да говорите сички те єдно, и да не бѫдатъ по между васъ раздори, но да бѫдете (сички те) соединени въ єдно мнѣніе и въ єдна мысль.

11 Защото чухъ за васъ, братіе мои, ѿ домашни те Хлоины, че има между васъ распри.

12 И говоримъ това, защо (сирѣчь) нѣкои ѿ васъ говорятъ: Азъ самь Пауловъ, Азъ Аполлѡсовъ, Азъ Кифинъ, а Азъ Хр҃товъ.

13 Да ли се є раздѣлилъ Хр҃тосъ; да ли се є Паулъ распелъ за васъ, или въ Паулово то име се кржстихте;

14 Благодаримъ Бга, защо ни єдного ѿ васъ не кржстихъ, токмѡ Криспа и Гаїа:

15 Да не бы рекъ нѣкой, защо въ моє то име кржстихъ.

16 Кржстихъ и Стефани-

новатъ домъ: не знамъ прочее
да лѝ самь кржстилъ ѝ дрѹ-
гиго нѣкого.
17 Защото Хр҃тосъ ме не
пратѝ да кржщавамъ, но да
благовѣствѹвамъ: нѐ съ (чело-
вѣческа) премѹдрость слова,
да се не ѹничтожи кресто
Хр҃товъ.
18 Защото крестно то слово
є҆ безѹмїе на ѻнїа, който по-
гѝбнѹватъ, а̑ намъ, който се
спасаваме, є҆сть сила Бж҃їа.
19 Защото є҆ писано: ще да
погѹбимъ премѹдрость та̀ на-
премѹдри те, ѝ разѹматъ на-
разѹмни те ще да ѿфржлимъ.
20 Гдѣ (є҆) премѹдрыо: Гдѣ
(є҆) книжнико; гдѣ (є҆ ѹчено)
ѝспытователь на-тоа свѣтъ;
не ѿкезѹмѝ ли Бг҃ъ премѹ-
дрость та̀ на-тоа свѣтъ;
21 Защото, понеже свѣто̀
со (своѧ та) премѹдрость не
позна̀ Бг҃а въ Бж҃їа та пре-
мѹдрость, благоволѝ Бг҃ъ да
спасѐ съ безѹмно то проповѣ-
данїе ѻнѹа, който вѣрѹ-
ватъ.
22 Понѐже Ї҆ѹдѣє҆ те просатъ
чѹдеса̀, а̑ Ѿлине те ѝскатъ
премѹдрость:
23 Но нѹе проповѣдѹваме
Хр҃та̀, който се распѐ, заради̑
Ї҆ѹдѣи те соблазнъ, а̑ за Ѿ-
лине те безѹмїе:
24 А̑ за сами те повѹкани ѝ
Ї҆ѹдѣи ѝ Ѿлини Хр҃та̀, Бж҃їа
сила ѝ Бж҃їа премѹдрость.
25 Защото безѹмно то Бж҃їе,
по̀ премѹдро є҆ ѿ человѣцы
те: ѝ слабо то Бж҃їе, по̀ ꙗко
є҆ ѿ человѣцы те.
26 Погледайте (самѡ на се-
бе), братїе, който сте повѹ-
кани (ѿ Бг҃а): защо̀ (помеждѹ
васъ) не са̀ мнозѝна премѹдри
по плоти, нито мнозѝна силни,
нито мнозѝна благородни:
27 Но Бг҃ъ є҆ ѝзбралъ ѿ
мїратъ (такѹа, който мѹ-
слатъ за себе че са) безѹмни,
да засрами премѹдры те: ѝ
слабы те ѿ мїратъ є҆ ѝзбралъ
Бг҃ъ, да засрами силны те:
28 И простородны те ѿ мї-
ратъ ѝ ѹкорѣны те є҆ ѝзб-
ралъ Бг҃ъ, ѝ незнаменѝты
те, да разсѹпе знаменѝты те.
29 За да се не похвали ни-
кой (человѣкъ) предъ Бг҃а.
30 И ѿ нѣгѡ сте вѹе во
Ї҆исѹса Хр҃та̀, който бѹдѐ намъ
премѹдрость ѿ Бг҃а, ѝ правда
ѝ ѿсвященїе ѝ ѝзбавленїе:
31 Който се хвали, да се
хвали въ Гд҃а: каквото ще
є҆ писано.

ГЛАВА Б.

Ѝ А̑зъ, братїе, когато дой-
дохъ кодъ васъ, не дойдохъ
да ви проповѣдамъ свидѣ-
телство то Бж҃їе съ высоко-
глаголѝвы рѣчи, ѝлѝ съ (чело-
вѣческа) премѹдрость:
2 Защото (а̑зъ) не наме-
рихъ (благословно) да знамъ
(дрѹго) нѣщо по междѹ васъ,

то́кмѡ Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀, и҆ не́го ра́спната.

3 И҆ а҆́зъ се нахо́ждахъ по междꙋ̀ ва́съ въ сла́бость, и҆ въ стра́хъ, и҆ съ мно́го трепе́ранїе.

4 И҆ сло́во то моѐ, и҆ проповѣ́дованїе то моѐ не бы́ваше съ препира́телны рѣ́чи на-человѣ́ческа премꙋ́дрость, но съ доказа́телство на-дꙋ́хъ и҆ на-си́ла:

5 За да се не ᲂу҆твержда́ва ва́ша та вѣ́ра на мꙋ́дрость человѣ́ческа, но на си́ла Бж҃їа.

6 (Вои́стиннꙋ) ні́е проповѣ́дꙋваме (и҆) премꙋ́дрость на ѻ҆нїа, кои́то са соверше́ны: но нѐ премꙋ́дрость ѿ то́а свѣ́тъ, (нито премꙋ́дрость) на-кна́зове те ѿ то́а свѣ́тъ, кои́то се ско́рѡ свѫршꙋ́ватъ:

7 Но проповѣ́дꙋваме премꙋ́дрость Бж҃їа, коа́то є҆ въ та́инство сокрове́нна, и҆ коа́то є҆ предѡпредѣли́лъ Бг҃ъ предъ созда́нїа мі́ра, заради̇ на́ша сла́ва.

8 Коа́то ни́кой ѿ кна́зове те на-то́а свѣ́тъ не разꙋмѣ́: зашо́то, а҆ко да бы́ха (а҆) разꙋмѣ́ли, не ще́ха да ра́спнатъ Гдⷭ҇а сла́вы.

9 Но (проповѣ́дꙋваме) каквото́ що є҆ напи́сано: ѻ҆нова̀ що то ѻ҆́ко не є҆ виде́ло, ни ᲂу҆́хо чꙋ́ло, нито на сѫрдцѐ то на-человѣ́ка не є҆ дошло̀, не́го є҆ приготви́лъ Бг҃ъ за ѻ҆ны́а, кои́то го ѿбы́чатъ.

10 Я҆ на́мъ є҆ ѿкры́лъ Бг҃ъ това̀ Дх҃омъ святы́мъ: зашо́то дꙋ́хъ и҆спы́тꙋва си́чко, и҆ (са́ми те) глꙋбины̀ Бж҃їи.

11 Зашо́то, кои̇ ѿ человѣ́цы те зна́е що є҆ въ человѣ́ка, ѿсвѣ́нь дꙋ́хо человѣ́ческїй, ко́йто живѣ́е въ не́го; така̀ и҆ що є҆ ᲂу҆ Бг҃а, ни́кой дрꙋ́гъ не зна́е, то́кмѡ Дх҃ъ Бж҃їй.

12 Я҆ ні́е не смѐ прїа́ли дꙋ́хатъ на то́а мі́ръ, но дꙋ́хатъ, ко́йто (се да́ва) ѿ Бг҃а, да зна́еме що ни̇ є҆ дарова́но ѿ Бг҃а:

13 Кое́то и҆ проповѣ́дꙋваме нѐ съ рѣ́чи ко́йто са наꙋ́чены съ человѣ́ческа премꙋ́дрость, но (съ рѣ́чи) ко́йто наꙋ́ча́ва Дх҃ъ ст҃ы́й, и҆ съ дꙋхо́вно то разсѫжда́ваме дꙋхо́вно то.

14 Я҆живо́тенъ человѣ́къ не разꙋмѣ́ва ѻ҆нова̀ що то є҆ ѿ Бж҃їатъ Дх҃ъ: зашо́то мꙋ се ви́ди (като) безꙋ́мїе, и҆ не мо́же да разꙋмѣ́е, поне́же за не́го (тре́бꙋва) да разсѫжда́ва дꙋхо́внѡ.

15 Но дꙋхо́вныо (человѣ́къ) разсѫжда́ва за си́чко, а҆ за не́го ни́кой не мо́же да разсѫжда́ва.

16 Зашо́то, кои̇ є҆ разꙋмѣ́лъ Госпо́днїатъ ᲂу҆мъ, що то да мо́же и҆ да го наꙋ́чи: но ні́е и҆ма́ме ᲂу҆мъ Хр҃то́въ.

ГЛА҆ВА̀ Г.

Я҆ЗЪ и҆ съ ва́съ, бра́тїе, не могохъ да гово́римъ като съ дꙋхо́вни (человѣ́цы), но като

съ пло́тани, като съ младе́нцы въ (оучѐніе то) Хр҃то́во.
2 Азъ вы нахрани́хъ съ мле́ко, а̑ нѐ съ ѿстїе: защо́то і҆о́ще не мо́жехте (да го жва́чете): но и҆ сега̀ і҆о́ще не мо́жете:
3 Защо́то сте і҆о́ще пло́тски: поне́же кога́то и҆ма помежд̀ ва́съ за́висть и҆ прѣ́нїе и҆ несогла́сїа, не стѐ ли пло́тски, и҆ не живѣ́ете ли като дрѹ́ги те человѣ́цы;
4 Защо́то, кога́то є҆ди́нъ (ѿ ва́съ) гово́ри: А҆́зъ самь Па́вловъ: а̑ дрѹ́гъ: А҆́зъ самь А҆полѡ́совъ: не стѐ ли пло́тски;
5 Що є҆ Па́велъ, и҆лѝ що є҆ А҆полѡ́съ; не са̀ ли то́кмѡ слѹжи́тели, чрезъ кои́то вѣ́е повѣрова́хте, и҆ какво́то Гдⷭ҇ь є҆ дарова́лъ се́комѹ (ѿ ни́хъ);
6 А҆́зъ насади́хъ, А҆полѡ́съ напои́, а̑ Бг҃ъ (заповѣ́да̀) да порастѐ.
7 Затова̀ нито ко́йто насажда́ва, нито ко́йто напоа́ва, є҆ нѣ́що, но (си́чко то є҆) Бг҃ъ, ко́йто (пра́ви) да пора́стнѹва.
8 И ко́йто насажда́ва, и҆ ко́йто напоа́ва, є҆дно̀ са: и҆ се́кой ще да прїи́ме своѧ̀ та си мзда̀ споретъ свои́атъ си трѹ́дъ.
9 Защо́то ні́е сме Бж҃їи спомо́щницы: (а̑) вы́е сте ни́ва та Бж҃їа, и҆ зда́нїе то Бж҃їе.
10 А҆́зъ споретъ Бж҃їа та благода́ть ко́ато ми є҆ да́дена (ѿ не́гѡ), като и҆скѹ́сенъ домозда́тель, тѹ́рихъ ѿснова́нїе то, а̑ дрѹ́гъ гра́ди на не́го: но се́кой да гле́да какво̀ гра́ди (на не́го).
11 Защо́то ни́кой не мо́же да тѹ́ри дрѹ́го ѿснова́нїе ѿсвѣ́нь това̀ що то є҆ тѹ́рено, кое́то є҆ І҆и҃сѹсъ Хр҃то́съ.
12 А҆́ко ли нѣ́кой гра́ди на това̀ ѿснова́нїе зла́то (и҆лѝ) сребро̀, (и҆лѝ) драгоцѣ́нни ка́мнѣ, (и҆лѝ) дрѣва̀, (и҆лѝ) сѣ́но, (и҆лѝ) сла́ма:
13 На-се́когѡ дѣ́ло то ще да (го) и҆за́ви, поне́же съ ѻ҆гнь ще да се и҆за́ви: и҆ на-се́когѡ дѣ́ло то какво́то є҆, ѻ҆гнь ще да (го) и҆спы́та.
14 И чїе́то дѣ́ло, кое́то є҆ согради́лъ, ѿста́не (здра́во, то́й) ще да прїи́ме мзда̀:
15 А҆ чїе́то дѣ́ло и҆згори́, (то́й) ще да прїи́ме тщета̀: но са́мъ ще да се и҆зба́ви, (ѻ҆ба́че) така̀, като ѿ ѻ҆гнь (да сѐ є҆ и҆збави́лъ).
16 Не зна́ете ли, че сте хра́мъ Бж҃їй вы́е, и҆ Дх҃ъ Бж҃їй живѣ́е въ ва́съ;
17 А҆́ко нѣ́кой разва́ли Бж҃їатъ Хра́мъ, не́го ще да разва́ли Бг҃ъ: защо́то Бж҃їо хра́мъ є҆ сва́тъ, ко́йто (хра́мъ) сте вы́е.
18 Ни́кой да не лѫ́же се́ве си: а̑ко нѣ́кой мы́сли че є҆ мѹ́дръ по между̀ ва́съ на то́а свѣ́тъ, (то́й) да бѫ́де безѹ́менъ, за да бѫ́де премѹ́дръ.
19 Защо́то премѹ́дрость та̀

токмѡ Ісꙋса Хрта, и̂ него распната.

3 И азъ се нахождахъ по междꙋ васъ въ слабость, и̂ въ страхъ, и̂ съ много трепѣранїе.

4 И слово то моѐ, и̂ проповѣдованїе то моѐ не бываше съ препирателны рѣчи на-человѣческа премꙋдрость, но съ доказателство на-дꙋхъ и̂ на-сила:

5 За да се не оутвержда ваша та вѣра на мꙋдрость человѣческа, но на сила Бжїа.

6 (Ѡистинно) нїе проповѣдꙋваме (и̂) премꙋдрость на ѻнїа, който са совершены: но нѐ премꙋдрость ѿ тоа свѣтъ, (нито премꙋдрость) на-князове те ѿ тоа свѣтъ, който се скорѡ свѫршꙋватъ:

7 Но проповѣдꙋваме премꙋдрость Бжїа, коато ѥ въ таинство сокровенна, и̂ коато ѥ предѡпредѣлилъ Бгъ предъ создання міра, заради наша слава.

8 Коато никой ѿ князове те на-тоа свѣтъ не разꙋмѣ: защото, ако да быха (а̂) разꙋмѣли, не щеха да распнатъ Гда слава.

9 Но (проповѣдꙋваме) каквото що ѥ написано: ѻнова щото ѻко не ѥ видело, ни оухо чꙋло, нито на сѫрдцѐ то на-человѣка не ѥ дошло, него ѥ приготвилъ Бгъ за ѻныа, който го ѿбычатъ.

10 А намъ ѥ ѿкрылъ Бгъ това Дхомъ сватымъ: защото дꙋхъ испытꙋва сичко, и̂ (сами те) глꙋбины Бжїи.

11 Защото, кой ѿ человѣцы те знае що ѥ въ человѣка, ѡсвѣнь дꙋхо человѣческїй, който живѣе въ него; така и̂ що ѥ оу Бга, никой дрꙋгъ не знае, токмѡ Дхъ Бжїй.

12 А̂ нїе не смѐ прїали дꙋхатъ на тоа міръ, но дꙋхатъ, който (се дава) ѿ Бга, да знаеме що ни ѥ дарована ѿ Бга:

13 Което и̂ проповѣдꙋваме нѐ съ рѣчи който са научены съ человѣческа премꙋдрость, но (съ рѣчи) който научава Дхъ стый, и̂ съ дꙋховно то разсѫждаваме дꙋховно то.

14 А̂ животенъ человѣкъ не разꙋмѣва ѻнова щото ѥ ѿ Бжїатъ Дхъ: защото мꙋ се види (като) безꙋмїе, и̂ не може да разꙋмѣе, понеже за него (требва) да разсѫждава дꙋховнѡ.

15 Но дꙋховныо (человѣкъ) разсѫждава за сичко, а̂ за него никой не може да разсѫждава.

16 Защото, кой ѥ разꙋмѣлъ Господнїатъ оумъ, щото да може и̂ да го научи: но нїе имаме оумъ Хртовъ.

ГЛАВА Г.

АЗЪ и̂ съ васъ, братїе, не могохъ да говоримъ като съ дꙋховни (человѣцы), но като

съ пло́тани, като съ младе́нцы въ (оучє́нїе то) Хр҃то́во.

2 Аз҃ вы нахрани́хъ съ млє́ко, а̑ нѐ съ ѿстїе: защо́то ї̑ощє не мо́жехте (да го жва́чете): но и̑ сега̀ ї̑ощє не мо́жете:

3 Защо́то сте ї̑ощє пло́тски: поне́же кога́то и̑ма помежд̀ ва́съ за́висть и̑ прѣ́нїе и̑ несогла́сїа, не стѐ ли пло́тски, и̑ не живѣ́ете ли като дрѹ́ги те человѣ́цы;

4 Защо́то, кога́то є҆ди́нъ (ѿ ва́съ) гово́ри: А҆́зъ самь Па́ѵловъ: а̑ дрѹ́гъ: А҆́зъ самь А҆поллѡ́совъ: не стѐ ли пло́тски;

5 Що є҆ Па́ѵелъ, и̑ли що є҆ А҆поллѡ́съ; не са̀ ли то́кмѡ слѹжи́тели, чрезъ кои́то вы́е повѣрова́хте, и̑ какво́то Гдь є҆ дарова́лъ се́комѹ (ѿ ни́хъ);

6 А҆́зъ насади́хъ, А҆поллѡ́съ напои́, а̑ Бг҃ъ (заповѣда̀) да порастѐ.

7 Затова̀ нито ко́йто насажда́ва, нито ко́йто напоа́ва, є҆ нѣ́що, но (си́чко то є҆) Бг҃ъ, ко́йто (пра́ви) да пора́стнѹва.

8 И ко́йто насажда́ва, и̑ ко́йто напоа́ва, є҆дно̀ са: и̑ се́кой ще да прїи́ме своѧ̀ та си мзда̀ споретъ свои́атъ си трѹ́дъ.

9 Защо́то нїе сме Бж҃їи спомо́щницы: (а̑) вы́е сте ни́ва та Бж҃їа, и̑ зда́нїе то Бж҃їе.

10 А҆́зъ споретъ Бж҃їа та благода́ть ко́ато ми є҆ да́дена (ѿ не́гѡ), като и̑скѹ́сенъ домозда́тель, тѹ́рихъ ѿснова́нїе то, а̑ дрѹ́гъ гра́ди на не́го: но се́кой да гле́да какѡ̀ гра́ди (на не́го).

11 Защо́то ни́кой не мо́же да тѹ́ри дрѹ́го ѿснова́нїе ѿсвѣ́нь това̀ що́то є҆ тѹ́рено, кое́то є҆ Ї҆и҃сѹ́съ Хр҃то́съ.

12 А҆́ко ли нѣ́кой гра́ди на това̀ ѿснова́нїе зла́то (и̑ли́) сребро̀, (и̑ли́) драгоцѣ́нни ка́мен҃ѣ, (и̑ли́) дрѣва̀, (и̑ли́) сѣ́но, (и̑ли́) сла́ма:

13 На-се́когѡ дѣ́ло то ще да (го) и̑за́ви, поне́же съ ѻ҆́гнь ще да се и̑за́ви: и̑ на-се́когѡ дѣ́ло то какво́то є҆, ѻ҆́гнь ще да (го) и̑спы́та.

14 И чїе́то дѣ́ло, кое́то є҆ согради́лъ, ѿста́не (здра́во, то́й) ще да прїи́ме мзда̀:

15 А҆ чїе́то дѣ́ло и̑згори́, (то́й) ще да прїи́ме тщета̀: но са́мъ ще да се и̑зка́ви, (ѻ҆ба́че) така̀, като ѿ ѻ҆́гнь (да сѐ є҆ и̑зкавѝлъ).

16 Не зна́ете ли, че сте хра́мъ Бж҃їй вы́е, и̑ Дх҃ъ Бж҃їй живѣ́е въ ва́съ;

17 А҆́ко нѣ́кой разва́ли Бж҃їатъ Хра́мъ, не́го ще да разва́ли Бг҃ъ: защо́то Бж҃їо хра́мъ є҆ сва́тъ, ко́йто (хра́мъ) сте вы́е.

18 Ни́кой да не лѫ́же се́ве си: а̑ко нѣ́кой мы́сли че є҆ мѹ́дръ по межд̀ ва́съ на то́а свѣ́тъ, (то́й) да бѫде безѹ́мен҃ъ, за да бѫде премѹ́дръ.

19 Защо́то премѹ́дрость та̀

токмѡ Ісѹса Хрта, и҆ него распната.

3 И҆ азъ се нахождахъ по междѹ васъ въ слабость, и҆ въ страхъ, и҆ съ много трепеніе.

4 И҆ слово то моѐ, и҆ проповѣдованіе то моѐ не бываше съ препирателны рѣчи на-человѣческа премѹдрость, но съ доказателство на-дѹхъ и҆ на-сила:

5 За да се не ѹ҆твержда ваша та вѣра на мѹдрость человѣческа, но на сила Бжїа.

6 (Вой истинно) ніе проповѣдѹваме (и҆) премѹдрость на ѻ҆нїа, който са совершены: но нѐ премѹдрость ѿ тоа свѣтъ, (нито премѹдрость) на-кнѧзове те ѿ тоа свѣтъ, който се скорѡ свѫршѹватъ:

7 Но проповѣдѹваме премѹдрость Бжїа, коато є҆ въ таинство сокровенна, и҆ коато є҆ предѡпредѣлилъ Бгъ предъ созданїа міра, заради наша слава.

8 Коато никой ѿ кнѧзове те на-тоа свѣтъ не разѹмѣ: защото, ако да быха (а҆) разѹмѣли, не щеха да распнатъ Гдⷭ҇а славы.

9 Но (проповѣдѹваме) каквото що є҆ написано: ѻ҆нова що ѻ҆ко не є҆ видело, ни ѹ҆хо чѹло, нито на сѫрдцѐ то на-человѣка не є҆ дошло, него є҆ приготвилъ Бгъ за ѻ҆ныа, който го ѡ҆бычатъ.

10 А҆ намъ є҆ ѿкрылъ Бгъ това Дхомъ святымъ: защото дѹхъ и҆спытѹва сичко, и҆ (сами те) глѹбины Бжїи.

11 Защото, кой ѿ человѣцы те знае що є҆ въ человѣка, ѡ҆свѣнь дѹхо человѣческій, който живѣе въ него; така и҆ що є҆ ѹ҆ Бга, никой дрѹгъ не знае, токмѡ Дхъ Бжїй.

12 А҆ ніе не смѐ прїали дѹхатъ на тоа міръ, но дѹхатъ, който (се дава) ѿ Бга, да знаеме що ни є҆ даровано ѿ Бга:

13 Което и҆ проповѣдѹваме нѐ съ рѣчи който са наѹчены съ человѣческа премѹдрость, но (съ рѣчи) който наѹчава Дхъ стый, и҆ съ дѹховно то разсѹждаваме дѹховно то.

14 А҆ животенъ человѣкъ не разѹмѣва ѻ҆нова що є҆ ѿ Бжїатъ Дхъ: защото мѹ се види (като) безѹмїе, и҆ не може да разѹмѣе, понеже за него (требва) да разсѹждава дѹховнѡ.

15 Но дѹховныо (человѣкъ) разсѹждава за сичко, а҆ за него никой не може да разсѹждава.

16 Защото, кой є҆ разѹмѣлъ Господнїатъ ѹ҆мъ, що да може и҆ да го наѹчи: но ніе имаме ѹ҆мъ Хрⷭ҇товъ.

ГЛАВА Г.

А҆ЗЪ и҆ съ васъ, братїе, не могохъ да говоримъ като съ дѹховни (человѣцы), но като

съ пло́тани, като съ младе́нцы въ (оу҃чє́нїе то) Хр҃то́во.
2 А҆зъ вы нахрани́хъ съ млє́ко, а҆ нѐ съ ѿстїе: защо́то і҆о́ще не мо́жехте (да го жва́чете): но и҆ сегà і҆о́ще не мо́жете:
3 Защо́то сте і҆о́ще пло́тски: поне́же когáто и҆ма помежд̀ ва́съ за́вистъ и҆ прѣ́нїе и҆ несогла́сїа, не стѐ ли пло́тски, и҆ не живѣ́ете ли като дрꙋ́ги те человѣ́цы;
4 Защо́то, когáто є҆ди́нъ (ѿ ва́съ) гово́ри: А҆зъ самь Па́вловъ: а҆ дрꙋ́гъ: А҆зъ самь А҆поллѡ́совъ: не стѐ ли пло́тски;
5 Що є҆ Па́влъ, и҆лѝ що є҆ А҆поллѡ́съ; не сà ли то́кмѡ слꙋжи́тели, чрезъ кои́то вѣ́сте повѣрова́хте, и҆ какво́то Гдⷭ҇ъ є҆ дарова́лъ се́комꙋ (ѿ ни́хъ);
6 А҆зъ насади́хъ, А҆поллѡ́съ напои́, а҆ Бг҃ъ (заповѣ́дà) да порастѐ.
7 Затовà нито ко́йто насажда́ва, нито ко́йто напоа́ва, є҆ нѣ́що, но (си́чко то є҆) Бг҃ъ, ко́йто (пра́ви) да пора́стнꙋва.
8 И ко́йто насажда́ва, и҆ ко́йто напоа́ва, є҆дно̀ са: и҆ се́кой ще да прїи́ме своѧ̀ та си мздà спорѣ́тъ свои́атъ си трꙋ́дъ.
9 Защо́то нїе сме Бж҃їи спомо́щницы: (а҆) вы́е сте ни́ва та Бж҃їа, и҆ зда́нїе то Бж҃їе.
10 А҆зъ спорѣ́тъ Бж҃їа та благода́ть ко́ато ми є҆ да́дена (ѿ не́гѡ), като и҆скꙋ́сенъ домоздáтель, тꙋ́рихъ ѿснова́нїе то, а҆ дрꙋ́гъ гра́ди на не́го: но се́кой да гле́да какѡ̀ гра́ди (на не́го).
11 Защо́то ни́кой не мо́же да тꙋ́ри дрꙋ́го ѿснова́нїе ѿсвѣ́нь товà що̀то є҆ тꙋ́рено, кое́то є҆ І҆исꙋ́съ Хр҃то́съ.
12 А҆ко ли нѣ́кой гра́ди на товà ѿснова́нїе зла́то (и҆лѝ) сребро̀, (и҆лѝ) драгоцѣ́нни ка́мнѣ, (и҆лѝ) дѫрвà, (и҆лѝ) сѣ́но, (и҆лѝ) сла́ма:
13 На-се́когѡ дѣ́ло то ще да (го) и҆за́ви, поне́же съ ѻ҆гнь ще да се и҆за́ви: и҆ на-се́когѡ дѣ́ло то какво́то є҆, ѻ҆гнь ще да (го) и҆спы́та.
14 И чїе́то дѣ́ло, кое́то є҆ согради́лъ, ѿста́не (здра́во, то́й) ще да прїи́ме мздà:
15 А҆ чїе́то дѣ́ло и҆згори́, (то́й) ще да прїи́ме тщетà: но са́мъ ще да се и҆зка́ви, (ѻ҆ба́че) такà, като ѿ ѻ҆гнь (да сѐ є҆ и҆зкави́лъ).
16 Не зна́ете ли, че сте хра́мъ Бж҃їй вы́е, и҆ Дх҃ъ Бж҃їй живѣ́е въ ва́съ;
17 А҆ко нѣ́кой разва́ли Бж҃їатъ Хра́мъ, не́го ще да разва́ли Бг҃ъ: защо́то Бж҃їо хра́мъ є҆ сва́тъ, ко́йто (хра́мъ) сте вы́е.
18 Ни́кой да не лѫ́же се́бе си: а҆ко нѣ́кой мы́сли че є҆ мꙋ́дръ по между̀ ва́съ на то́а свѣ́тъ, (то́й) да бѫ́де безꙋ́менъ, за да бѫ́де премꙋ́дръ.
19 Защо́то премꙋ́дрость тà

на-тоа свѣтъ, безꙋмїе є҆ оу҆ Бга: каквото що є҆ писано: (той) оу҆ловлава мꙋдры те въ нихно то лꙋкавство.

20 И пакъ: Гдь знае помышленїа та на-мꙋдри те, защо са сꙋетни.

21 Тогѡ ради никой да се не хвали въ человѣцы те: защото є҆ сичко то ваше:

22 Ѩко Павелъ, ѩли Аполлѡсъ, ѩли Кифа, ѩли мїръ, ѩли животъ, ѩли смерть, ѩли сегашни те (вещи), ѩли бꙋдꙋщи те: сички те са ваши:

23 А҃ вые сте Хр҃тови: а҃ Хр҃тосъ є҆ Бжїй.

ГЛАВА Д҃.

ТАКА (прочее) секой человѣкъ да мысли за насъ, защо сме (сирѣчь) слꙋжители Хрїстови, ѩстройтели на-таинства та Бжїи.

2 А҃ ѿ стройтели те нищо се дрꙋго не траси, но самѡ да бѫде секой вѣренъ.

3 Колкото за мене, ѧзъ не маримъ каквѡ сꙋдите вые за мене, ѩли дрꙋги человѣцы: но ни ѧзъ самъ сꙋдимъ себе си.

4 Защото ѧзъ не познавамъ въ себе си никоа грѣшка (съ совѣсть та си): но нито това ме ѡправдава; а҃ Гдь є҆, който ще да ме сꙋди.

5 Заради това не сꙋдете нищо предъ време то, доклѐ да дойде Гдь, който ще да ѩзвади на свѣтъ ѻновà, що то є҆ скрыено въ темнинà та, ѝ ще да ѡбави сердечни те намѣренїа: ѝ тогава ще да бѫде секомꙋ похвалà ѿ Бга.

6 Товà (що то говорихъ), братїе мои, ѿнесохъ го на себе ѝ на Аполлѡса заради васъ: като да се наꙋчите ѿ насъ да не мꙋдрꙋвате (въ себе си) повече ѿ товà що то (ви) написахъ, ѝ да се не превозносите є҆динъ предъ дрꙋгиго (за помощь) на-дрꙋгигѡ.

7 Защото, кой те различава (ѿ дрꙋги те); ѩли що имашъ, което не си прїалъ; а҃ ако си (го) прїалъ, защо се хвалишъ като че не си (го) прїалъ;

8 Ѿто се насытихте вѣке, ѿто се ѡбогатихте, безъ насъ се воцарихте: ѝ ѡ҃ да бꙋхте се (сѫщѡ) воцарили, да бꙋхме ѝ ніе съ васъ царꙋвали!

9 Защото ѧзъ мꙋслимъ, че Бгъ ны показа послѣдны апостолы, като на смерть ѡсꙋждены: защото бꙋдохме позорище на свѣтѫтъ, ѝ на Ѧгглите, ѝ на человѣцы те.

10 Ніе (сме) безꙋмни Хр҃та ради, а҃ вые (сте) мꙋдри во Хр҃та: ніе (сме) слаби, а҃ вые ѩки: вые (сте) честни, а҃ ніе безчестни.

11 До оат часъ ѝ гладꙋваме ѝ жадꙋваме, ѝ голотꙋваме, ѝ страдаме, ѝ скитамесе,

12 И трꙋ́димесе поне́же рабо́тиме со свои́ те ржце: кога́то ны оу҆кора́ватъ, благосла́ваме: кога́то ны го́натъ, тѫрпи́ме:

13 Кога́то ны хꙋ́лятъ, оу҆тѣша́вамесе: като сме́ты бы́дохме на свѣтѫтъ, (и҆ като) и҆сфѫрлено нѣ́що ко́ето го тѫпчатъ си́чки те.

14 Не писꙋ́вамъ ви това̀, за посрамле́нїе ва́ше, но като ча́да мои̇ возлю́бленни вы совѣ́тꙋвамъ.

15 Защо́то, а҆ко и҆ да и҆ма́те мнози́на наста́вницы во Хр҃та̀, но не (и҆ма́те) мнози́на ѻ҆тцы̀, защо́то а҆́зъ вы роди́хъ во Хр҃та̀ І҆исꙋ́са съ благовѣ́ствованїе то.

16 Мо́лимъ вы про́чее, бы́вайте мои̇ подража́тели, (каквото̀ а҆́зъ на Хр҃та̀).

17 Заради̇ това̀ и҆ прати́хъ кодъ ва́съ Тїмоѳе́а, ко́йто ми є҆ ча́до возлю́бленно и҆ вѣ́рно въ Гд҃а, ко́йто ще ви воспоменѐ мои̇ те пѫтища, ко́йто са по Хр҃та̀ (І҆исꙋ́са), каквото̀ (що) оу҆чи́мъ се́каде и҆ въ се́коа це́рква.

18 Нѣ́кои оу҆ ва́съ така̀ са се возгорди́ли, като да не бы́хъ ще́лъ да до́йдемъ (веке) кодъ ва́съ.

19 Но, а҆ко щѐ Гдь, скорѡ ще до́йдемъ кодъ ва́съ, и҆ ще да разꙋмѣ́емъ нѐ словесà та на-ѻ҆нїа̀ ко́йто са се возгорди́ли, но (дꙋхо́вна та и҆́мъ) си́ла.

20 Защо́то ца́рство то Бж҃їе не (се состои́) въ сло́во, но въ си́ла (дꙋхо́вна).

21 Каквѡ̀ и҆скате да до́йдемъ кодъ ва́съ; съ тоа́га ли, и҆ли̇ съ любо́вь и҆ съ кро́токъ дꙋ́хъ;

ГЛАВА Є.

Ѡ҆ТЪ се́каде се чꙋ́е, (защо̀) по междꙋ̀ ва́съ (се є҆ начна́ло) блꙋдодѣ́анїе, и҆ тако́ва блꙋдодѣ́анїе, ко́ето се не чꙋ́е нито по междꙋ̀ ѩзы́чницы те, (до то́лко си́рѣчь) що̀то нѣ́кой и҆́ма за жена̀ ба́щина та си жена̀.

2 И вы́е сте нечꙋ́вственни ѿ гордость та̀ си, а҆ не скорбите по̀ добрѐ, за да се и҆спѫди ѿ по междꙋ̀ ва́съ ѻ҆ный, ко́йто є҆ сотвори́лъ това̀ дѣ́ло.

3 Защо́то а҆́зъ, а҆ко и҆ да не са́мь при ва́съ съ тѣ́ло то, но тамъ живѣ́емъ съ дꙋ́хатъ, разсꙋди́хъ веке, като да самь тамѡ, ѻ҆ного́ва ко́йто є҆ сторилъ това̀ нѣ́що така̀,

4 Като се собере́те вы́е во и҆́ме то І҆исꙋ́съ Хр҃то́во, за́еднѡ съ мо́ятъ дꙋ́хъ, съ власть та̀ на-Гд҃а на́шегѡ І҆исꙋ́са Хр҃та̀,

5 Да го предаде́те на сатана̀ та за погꙋбле́нїе на-тѣ́ло то мꙋ, да мꙋ се спасѐ дꙋша̀ та въ деньѫтъ на-Гд҃а на́шегѡ І҆исꙋ́са Хр҃та̀.

6 Не є҆ добра̀ похвала̀ та ви: не зна́ете ли, защо̀ ма́лъ квасе́цъ си́чко то тѣ́сто̀ вкисела́ва;

7 Ѡчистéте прóчее вéтхїатъ квáсъ, да бѫдете нóво тѣстò, каквóто (и҆ ѿ трéбва да) сте безквáсни: защóто Хр҃тóсъ, кóйто є҆ пáсха та нáша, заклáнъ бѣдѣ (жéртва) за нáсъ.

8 Тогѡ̀ рáди да праздн8ваме нѐ съ вéтхъ квáсъ, нито съ квáсъ на злóба та и҆ на-л8кáвство то, но съ прѣснѣ (хлѣбове) на-простод8шїе то и҆ на-йстина та.

9 Писáхъ ви въ (є҆днò) послáнїе да се не мѣшате съ блѧдницѣ̀ те:

10 И не (говóримъ да се не мѣшате) со всѣмъ со блѧдницѣ̀ те на-тóа свѣтъ и҆лѝ со сребролю̀бцѣ̀ те, и҆лѝ съ грабѝтели те, и҆лѝ съ Ꙗ҆дѡлоса8жѝтели те: защóто дрѣгоáче трéб8ваше да и҆злѣзете ѿ тóа свѣтъ.

11 Но сегà ви пис8вамъ да се не смѣшавате (съ таквѝа, сѝрѣчь) а҆ко нѣкой, кóйто се нарѝча брáтъ, є҆сть блѧднѝкъ, и҆лѝ сребролю̀бецъ, и҆лѝ Ꙗ҆дѡлоса8жѝтель, и҆лѝ ѹ҆корѝтель, и҆лѝ пїáница, и҆лѝ грабѝтель: съ такóвъ нито да ꙗ҆дéте заéднѡ:

12 Защóто, каквà дóлжность и҆мамъ а҆зъ да с8димъ и҆ вѫнш-ни те; не стéли длѫжни вѝе да с8дите (сáмѡ) вѫтрешни те;

13 Вѫнш-ни те Бг҃ъ ще да с8ди. Исфѫрлéте прóчее разврашéнныатъ ѿ срéдъ вáсъ.

ГЛАВА Ѕ.

СМѢѲ ли нѣкой ѿ вáсъ, когáто и҆мá закáчка съ дрѣ8гиго, да се с8ди предъ непрáведни те;

2 Не знáете ли, защò сѫ̀ти те ще да с8дятъ на мíратъ; и҆ понéже мíръ чрéзъ вáсъ ще да прїѝме с8дъ, не стѐ ли достóйни да разсѣ8дите мáлки те (рáкоты);

3 Не знáете ли, защò нíе ще да с8диме А҆гг҃лы те, а҆ кóлко пóвече дѣлà та житéйски;

4 А҆ вѝе, когáто и҆мате с8дове за житéйски дѣлà, ѿпредѣлáвате с8дїи (на ни́хъ) ѻ҆ны́ѧ, кóйто са ничтóжни въ цéрква та.

5 За (вáшъ) срáмъ говóримъ: тóлкѡ ли не сѐ нахóждa ни є҆ди́нъ по междѹ̀ вáсъ мѹ́дръ, кóйто бы мóглъ да разсѣ8ди (закáчки те) по междѹ̀ свóй те брáтїа;

6 Но брáтъ съ брáта се с8ди, и҆ тò предъ невѣрни (с8дїи).

7 Сегà прóчее совсѣмъ є҆ срáмъ вáмъ товà, защò и҆мате по междѹ̀ сéбе с8дове: защò не предпочѝтате пò добрѐ да бѫдете ѿбѝдими; защò не предпочѝтате пò добрѐ да и҆згѹ̀бите (своѐ то);

8 Но вѝе сáми стрѣ8вате ѿбѝда и҆ ѿѝмате, а҆ найпáче ѿ брáтїа та.

9 Илѝ не знáете, защò не-

праведни те не щатъ да наслѣдатъ царство то Божіе; не лжѣтесе: нито блудницы те, нито ідwлослужители те, нито прелюбодѣи те, нито малакіетворцы те, нито мужеложцы те,

10 Нито сребролюбцы те, нито крадливи те, нито піяницы те, нито оукорители те, нито граби́тели те, не щатъ да наслѣдатъ царство то Божіе.

11 И таки́ва са нѣкои ѝ ѿ васъ были: но ѡмы́хтесе, ѡсвати́хтесе, ѝ ѡправда́хтесе съ име то на-Гда на́шегѡ Іисоуса Хрта, ѝ съ дхатъ на-Бга на́шегѡ.

12 Си́чки те ми са (ра́боты) допустены, но не са си́чки те полезны: си́чки те ми са допустены, но азъ не трѣбува да бждемъ ѡбладанъ ѿ ни́щю.

13 Ѧстіа та са за оутро́ба та, ѝ оутро́ба та є за ѧстіа та: но Бгъ ще да оуничто́жи ѝ нѣа ѝ ни́хъ, но тѣло то не є за блудодѣ́ніе то, но за Гда, ѝ Гдь є за тѣло то.

14 А Бгъ є ѝ Гда воскреси́лъ, ѝ на́съ ще да воскреси́ со своа та си си́ла.

15 Не зна́ете ли, защо тѣлесà та ва́ши са оуды Хрто́ви; трѣбува ли про́чее да зѣ́мемъ оуды те Хрто́ви, ѝ да ги напра́вимъ оуды блудни́цыны; да не дадѐ Бгъ!

16 Или не зна́ете, защо кóйто се соединува съ блудница та, быва єдино тѣло (съ нѣа): защо́то (писа́ніе то) говори: ѝ два́ма та ще да бждатъ єдно тѣло:

17 А кóйто се соединава съ Гда, быва єдинъ дхъ (съ Гда).

18 Бѣгайте ѿ блудодѣ́ніе то, защо́то се́кой грѣхъ кóйто ще да сто́ри человѣкъ, вжнъ є ѿ тѣло то: а кóйто стрѣва блудъ, то́й согрѣша́ва въ своѐ то си тѣло.

19 Или не зна́ете, защо тѣло то ва́ше є хра́мъ настѧгѡ Дха, кóйто живѣе въ васъ, ѝ кого́то сте пріали ѿ Бга, ѝ не стѐ (веке) свой;

20 Защо́то сте купени съ цѣна: прославе́те про́чее Бга съ тѣло то си, ѝ съ дша та си, кóйто са Божіи.

ГЛАВА 3.

А ЗА Си́ла (ра́боты) щото ми писа́хте, (ѿгова́рамъ): добро є да се не прикосну́ва человѣкъ на жена.

2 Но (да ѿбѣгнете ѿ) блудодѣ́ніе то, се́кой да си има своа та жена, ѝ се́коа жена нѣка има свойатъ си мужъ.

3 Мжо нѣка воздава на жена та должна та любо́вь: подо́бнѡ ѝ жена та на мжжатъ.

4 Жена та не властува надъ своѐ то тѣло, но мжо: подо́бнѡ ѝ мжо не властува

7 Ѡчистéте прóчее вéтхїатъ квáсъ, да бѫдете нóво тѣстò, каквóто (и҆ що трéбва да) сте безквáсни: защóто Хр҃тóсъ, кóйто є҆ пáсха та нáша, заклáмъ бы́дѐ (жéртва) за нáсъ.

8 Тогѡ̀ рáди да праздн8ваме нѐ съ вéтхъ квáсъ, нито съ квáсъ на злóба та и҆ на-л8кáвство то, но съ прѣ́сны (хлѣ́бове) на-простод8шїе то и҆ на-и҆стина та.

9 Писáхъ ви въ (є҆днò) послáнїе да се не мѣ́шате съ бл8дницѝ те:

10 И҆ не (говóримъ да се не мѣ́шате) со всѣ́мъ со бл8дницѝ те на-тóа свѣ́тъ и҆лѝ со сребролю́бцы те, и҆лѝ съ грабѝтели те, и҆лѝ съ І҆дѡлосл8жѝтели те: защóто дрѫгóаче трéб8ваше да и҆злѣ́зете ѿ тóа свѣ́тъ.

11 Но сегà ви пис8вамъ да се не смѣ́шавате (съ таквы́а, си́рѣчь) а҆ко нѣ́кой, кóйто се нарѝча брáтъ, є҆сть бл8дни́къ, и҆лѝ сребролю́бецъ, и҆лѝ І҆дѡлосл8жѝтель, и҆лѝ ѹ҆корѝтель, и҆лѝ пїáница, и҆лѝ грабѝтель: съ такóвъ нито да ꙗ҆дéте заéднѡ:

12 Защóто, каквà дóлжность и҆мамъ а҆́зъ да с8димъ и҆ вѫнѝшни те; не стéли длѫжни вы́е да с8дите (сáмѡ) вѫтрешни те;

13 Вѫнѝшни те Бг҃ъ ще да с8ди. Исфѫрлéте прóчее развращéнныатъ ѿ срéдъ вáсъ.

ГЛАВА Є.

СМѢ́Ѳ ли нѣ́кой ѿ вáсъ, когáто и҆ма закáчка съ дрѫ́гиго, да се с8ди предъ непрáведни те;

2 Не знáете ли, защò сѫ́ти те ще да с8дятъ на мíратъ; и҆ понéже мíръ чрéзъ вáсъ ще да прїи́ме с8дъ, не стѐ ли достóйни да разс8дите мáлки те (рáкоты);

3 Не знáете ли, защò нїе ще да с8дименѝ А҆гг҃лы те, а҆ кóлко пóвече дѣлà та житéйски;

4 А҆ вы́е, когáто и҆мате с8дове за житéйски дѣлà, ѿпредѣлáвате с8дїи (на ни́хъ) ѻ҆ны́а, кóйто са ничтóжни въ цéрква та.

5 За (вáшъ) срáмъ говóримъ: тóлкѡ ли не сѐ нахóжда ни є҆ди́нъ по междѹ̀ вáсъ мѹ́дръ, кóйто бы мóглъ да разс8ди (закáчки те) по междѹ̀ свóй те брáтїа;

6 Но брáтъ съ брáта се с8ди, и҆ тò предъ невѣ́рни (с8дїи).

7 Сегà прóчее совсѣ́мъ є҆ срáмъ вáмъ товà, защò и҆мате по междѹ̀ сéбе с8довe: защò не предпочѝтате пò добрѐ да бѫдете ѿбѝдими; защò не предпочѝтате пò добрѐ да и҆згѹ́бите (своѐ то);

8 Но вы́е сáми стрѹ́вате ѿбѝда и҆ ѿи҆мате, а҆ найпáче ѿ брáтїа та.

9 И҆лѝ не знáете, защò не-

праведни те не щатъ да наслѣдатъ царство то Бжіе; не лжѣтесе: нито блудницы те, нито ідwлослужители те, нито прелюбодѣи те, нито малакіетворцы те, нито мужеложцы те,

10 Нито сребролюбцы те, нито крадливи те, нито піяницы те, нито оукорители те, нито граби́тели те, не щатъ да наслѣдатъ царство то Бжіе.

11 И таки́ва са нѣкои ѿ васъ были: но ѿмы́хтесе, ѿсвати́хтесе, ѿправдахтесе съ име то на-Гда нашегw Іисуса Хрта, ѿ съ дхатъ на-Бга нашегw.

12 Сички те ми са (работы) допустены, но не са сички те полезны: сички те ми са допустены, но азъ не трѣбва да бждемъ ѿкладанъ ѿ нищо.

13 Ястіа та са за оутроба та, ѿ оутроба та е за ястіа та: но Бгъ ще да оуничтожи ѿ нея ѿ нихъ, но тѣло то не е за блудодѣаніе то, но за Гда, ѿ Гдь е за тѣло то.

14 А Бгъ е ѿ Гда воскресилъ, ѿ насъ ще да воскреси со своа та си сила.

15 Не знаете ли, защо тѣлеса та ваши са оуды Хрстови; трѣбва ли прочее да земемъ оуды те Хрстови, ѿ да ги направимъ оуды блудницыны; да не дадѐ Бгъ!

16 Или не знаете, защо който се совокупла́ва съ блудница та, быва еднò тѣло (съ нея): защото (писаніе то) говори: ѿ двама та ще да бждатъ еднò тѣло:

17 А който се соединава съ Гда, быва еди́нъ дхъ (съ Гда).

18 Бѣгайте ѿ блудодѣаніе то, защото секой грѣхъ който ще да стори человѣкъ, вжнъ е ѿ тѣло то: а който стрѣва блудъ, той согрѣшава въ своѐ то си тѣло.

19 Или не знаете, защò тѣло то ваше е храмъ настагw Дха, който живѣе въ васъ, ѿ когото сте пріали ѿ Бга, ѿ не стѐ (веке) свой;

20 Защото сте купени съ цѣна: прославете прочее Бга съ тѣло то си, ѿ съ душа та си, който са Бжіи.

ГЛАВА 3.

А за ѿ́ньа (работы) щото ми писахте, (ѿговарамъ): добро е да се не прикоснува человѣкъ на жена.

2 Но (да ѿбѣгнете ѿ) блудодѣаніе то, секой да си има своа та жена, ѿ секоя жена нека има своятъ си мужъ.

3 Мжжò нека воздава на жена та должна та любовь: подобнw ѿ жена та на мжжтъ.

4 Жена та не властува надъ своѐ то тѣло, но мжжò: подобнw ѿ мжжò не властува

7 Ѡчисте́те про́чее ве́тхїатъ квасъ, да бѫдете но́во тѣсто̀, каквото (и҆ ѿ тре́бꙋва да) сте безква́сни: защо́то Хр҃то́съ, ко́йто є҆ па́сха та на́ша, закла́нъ бы́дѐ (жертва) за на́съ.

8 Тогѡ̀ ра́ди да праздꙋ́ваме нѐ съ ве́тхъ квасъ, нито съ квасъ на зло́ба та и҆ на-лꙋка́вство то, но съ прѣ́сны (хлѣ́бове) на-простодꙋ́шїе то и҆ на-и҆́стина та.

9 Писа́хъ ви въ (є҆дно̀) посла́нїе да се не мѣ́шате съ блꙋдницы̀ те:

10 И не (гово́римъ да се не мѣ́шате) со всѣ́мъ со блꙋдницы̀ те на-то́а свѣ́тъ и҆ли̇̀ со сребролю́бцы те, и҆ли̇̀ съ граби́тели те, и҆ли̇̀ съ І҆дѡлослꙋжи́тели те: защо́то дрꙋго́аче тре́бꙋваше да и҆злѣ́зете ѿ то́а свѣ́тъ.

11 Но сега̀ ви писꙋ́вамъ да се не смѣ́шавате (съ такве́ла, си́рѣчь) а҆ко нѣ́кой, ко́йто се нари́ча бра́тъ, є҆́сть блꙋдни́къ, и҆ли̇̀ сребролю́бецъ, и҆ли̇̀ І҆дѡлослꙋжи́тель, и҆ли̇̀ ѹ҆кори́тель, и҆ли̇̀ пїа́ница, и҆ли̇̀ граби́тель: съ тако́въ нито да ꙗ҆де́те за́еднѡ:

12 Защо́то, каква̀ до́лжность и҆ма́мъ а҆́зъ да сꙋ́димъ и҆ вѫ́шни те; не сте́ли длѫ́жни вы́е да сꙋ́дите (са́мѡ) вѫтре́шни те;

13 Вѫ́шни те Бг҃ъ ще да сꙋ́ди. Исфѫрле́те про́чее развраще́нныатъ ѿ сре́дъ ва́съ.

ГЛАВА Ѕ.

СМѢѲ ли нѣ́кой ѿ ва́съ, когато и҆ма закачка съ дрꙋ́гито, да се сꙋ́ди предъ непра́ведни те;

2 Не зна́ете ли, защо̀ ст҃и́ те ще да сꙋ́датъ на мі́ратъ; и҆ поне́же мі́ръ чре́зъ ва́съ ще да прїи́ме сꙋ́дъ, не стѐ ли досто́йни да разсꙋ́дите ма́лки те (ра́коты);

3 Не зна́ете ли, защо̀ ні́е ще да сꙋ́диме А҆гг҃лы те, а҆ ко́лко по́вече дѣла̀ та житѣ́йски;

4 А҆ вы́е, когато и҆ма́те сꙋ́дове за житѣ́йски дѣла̀, ѿпредѣла́вате сꙋдїи̇̀ (на и҆ихъ) ѻ҆ны́а, ко́йто са ничто́жни въ це́рква та.

5 За (ва́шъ) сра́мъ гово́римъ: то́лкѡ ли не сѐ нахо́жда ни є҆ди́нъ по междꙋ̀ ва́съ мꙋ́дръ, ко́йто бы мо́глъ да разсꙋ́ди (зака́чки те) по междꙋ̀ свои̇̀ те бра́тїа;

6 Но бра́тъ съ бра́та се сꙋ́ди, и҆ то̀ предъ невѣ́рни (сꙋдїи̇̀).

7 Сега̀ про́чее совсѣ́мъ є҆́ сра́мъ ва́мъ това̀, защо̀ и҆ма́те по междꙋ̀ се́бе сꙋ́дове: защо̀ не предпочи́тате по̀ добрѐ да бѫдете ѿби́дими; защо̀ не предпочи́тате по̀ добрѐ да и҆згꙋ́бите (своѐ то);

8 Но вы́е са́ми стрꙋ́вате ѿби́да и҆ ѿи́мате, а҆ найпа́че ѿ бра́тїа та.

9 И҆ли̇̀ не зна́ете, защо̀ не-

праведни те не щатъ да наслѣдатъ царство то Бжіе; не лжѣтесе: нито блудницы те, нито ідwлослужители те, нито прелюбодѣи те, нито малакіетворцы те, нито мужеложцы те,

10 Нито сребролюбцы те, нито крадливи те, нито піяницы те, нито оукорители те, нито граки́тели те, не щатъ да наслѣдатъ царство то Бжіе.

11 И такива са нѣкои и ѿ васъ были: но ѡмыхтесе, ѡсвятихтесе, и ѡправдахтесе съ име то на-Гда нашегw Іисуса Хрта, и съ дхатъ на-Бга нашегw.

12 Сички те ми са (работы) допустены, но не са сички те полезны: сички те ми са допустены, но азъ не трѣбува да бждемъ ѡбладанъ ѿ нищю.

13 Ястіа та са за оутроба та, и оутроба та е за ястіа та: но Бгъ ще да оуничтожи и нея и нихъ, но тѣло то не е за блудодѣяніе то, но за Гда, и Гдь е за тѣло то.

14 А Бгъ е и Гда воскресилъ, и насъ ще да воскреси со своа та си сила.

15 Не знаете ли, защо тѣлесà та ваши са оуды Хрстови; трѣбува ли прочее да земемъ оуды те Хрстови, и да ги направимъ оуды блудницыны; да не дадѐ Бгъ!

16 Или не знаете, защо който се совокуплява съ блудница та, быва едно тѣло (съ нея): защото (писаніе то) говори: и двама та ще да бждатъ едно тѣло:

17 А който се съединява съ Гда, быва един дхъ (съ Гда).

18 Бѣгайте ѿ блудодѣяніе то, защото секой грѣхъ който ще да стори человѣкъ, вжнъ е ѿ тѣло то: а който струва блудъ, той согрѣшава въ своѐ то си тѣло.

19 Или не знаете, защо тѣло то ваше е храмъ настагw Дха, който живѣе въ васъ, и когото сте пріали ѿ Бга, и не стѐ (веке) свой;

20 Защото сте купени съ цѣна: прославете прочее Бга съ тѣло то си, и съ душа та си, който са Бжіи.

ГЛАВА 3.

А за ѡнова (работы) щото ми писахте, (ѿговарамъ): добро е да се не прикосновува человѣкъ на жена.

2 Но (да ѿбѣгнете ѿ) блудодѣяніе то, секой да си има своа та жена, и секоя жена нека има свойатъ си мужъ.

3 Мжжо нека воздава на жена та должна та любовь: подобнw и жена та на мжжтъ.

4 Жена та не властува надъ своѐ то тѣло, но мжжо: подобнw и мжжо не властува

надъ своѐ то тѣло, но женѝта та.

5 Не ѿдѣлѧвайтесе ѥдинъ ѿ дрꙋгигѡ, токмѡ со согласїе въ оуречено врѣме, за да се оупражнѧвате въ пость и въ молитва: а (послѣ) пакъ се сокирайте заѣднѡ, да вы не искꙋшава Сатана̀ та, зашто можете да се оуджржите.

6 И товà (ви) говоримъ като ѥдинъ совѣтъ, а нѐ като повелѣнїе.

7 Зашто азъ искамъ да са сички те человѣцы, каквото (самь) азъ; но секой си има своѐ то дарованїе ѿ Бга, ѥдинъ такà, а дрꙋгъ ѡнакà.

8 А на нежѐнени те и на вдовицы те говоримъ: (зашò) ѥ добрò за нихъ, да ѡстанатъ каквото и азъ.

9 Но ако не можатъ да се оуджржатъ, нѣка жѐнатъ: зашто ѥ пò добрò да се жѐнатъ, нѣжели да се распалюватъ.

10 А на жѐнени те зарачамъ, нѐ азъ но Гдь, женà та да не ѡстава мѫжѫтъ:

11 (Ако ли го и ѡстави: да стой нежѐнена, или да се примири съ мѫжѫтъ си): подобнѡ и мѫжò да не ѡстава женà та (си).

12 А на дрꙋги те азъ говоримъ, а нѐ Гдь: ако нѣкой братъ има женà невѣрна, и ѡнà изволава да живѣе съ него, да а не ѡстава:

13 И женà коато има мꙋжа невѣрна, и той изволава да живѣе съ нѣа, да го не ѡстава.

14 Зашто се ѡсвѧщава мꙋжъ невѣренъ чрезъ женà вѣрна, и женà невѣрна ѡсвѧщава се чрезъ мꙋжа вѣрна: зашто дрꙋго иначе чада та ваши щѣха да сà нечисти: а сегà са свати.

15 Ако ли невѣрныо иска да се ѡстава, нѣка се ѡстава, зашто братъ или сестрà въ таковъ (слꙋчай) не сà вѫрзани: понѐже Бгъ ны ѥ повыкалъ на миръ.

16 Зашто, каквѡ знаешъ, жѐно, да ли не щѐшъ да спасѐшъ мѫжѫтъ; или каквѡ знаешъ ты, мꙋжꙋ, да ли не щѐшъ да спасѐшъ женà та;

17 Токмѡ секой нѣка хòди такà, каквото мꙋ ѥ Бгъ ѡпредѣлилъ, секой, каквото го ѥ Гдь повыкалъ: и такà заповѣдꙋвамъ по сички те церквы.

18 Ѡбрѣзанъ ли ѥ повыканъ нѣкой (въ вѣра та); нѣка ѡстане ѡбрѣзанъ: не ѡбрѣзанъ ли ѥ повыканъ: да се не ѡбрѣзꙋва.

19 (Зашто) ѡбрѣзанїе то не ѥ нѝщо, и неѡбрѣзанїе то не ѥ нѝщо, но (сичко то стой) въ сохранѐнїе то на-заповѣди те Бжїи.

20 Секой да стой въ ѡновà повыкꙋванїе, въ коѐто ѥ повыканъ,

21 Ракъ ли си повыканъ (въ вѣра та): да не тѐ ѥ

грѣ́ша: но а҆́ко и҆ да мо́жеши да бѫ́деши свобо́ден; по̀ многѡ покорѝ се́бе си.

22 Защо̀то, ко́йто є҆ повы́канъ въ Гдⷭ҇а ра́бъ, то́й є҆ свобо́денъ на Гдⷭ҇а: подо́бнѡ и҆ ко́йто є҆ повы́канъ свобо́денъ, бы́ва ра́бъ Хрⷭ҇то́въ.

23 Съ цѣна̀ сте ку́пени (скѫпа): не бы́вайте раби́ на человѣ́цы те.

24 Бра́тїе, се́кой да стои́ предъ Бг҃а въ ѻ҆́ный (чи́нъ), въ ко́йто є҆ повы́канъ.

25 А҆ за дѣви́цы те не́мамъ (ни́кое) повелѣ́нїе ѿ Гдⷭ҇а: но поне́же бы́дохъ помилованъ ѿ Гдⷭ҇а да (му̀) бѫ́демъ вѣ́рен, да́вамъ совѣ́тъ.

26 А҆́зъ про́чее мы́слимъ да є҆ доврѡ̀ това̀ за настоѧ́ща та нужда, (си́рѣчь) защѡ̀ є҆ доврѡ̀ да ѡ҆ста́не се́кой человѣ́къ така̀ (каквѡ́то є҆).

27 Вѫрза́лъ ли си се съ жена̀, не и҆ска́й развѫрзу́ванѣ: развѫрза́лъ ли си се ѿ жена̀; не траси́ жена̀.

28 А҆ а҆́ко се ѡ҆жє́нишъ, не ще́шъ да согрѣши́шъ: и҆ а҆́ко се ѡ҆жє́ни дѣви́ца, не щѐ да согрѣши́: но ѻ҆ни́ ще да и҆́матъ ско́рби тѣле́сны, а҆ а҆́зъ ви жа́лимъ.

29 А҆́зъ ви гово́римъ, бра́тїе, (това̀) защѡ̀ вре́ме то є҆ кра́тко веке, що̀то и҆ ко́йто и҆́матъ жены̀, (тре́бва) да бѫ́датъ като ѻ҆ни́, ко́йто не́матъ:

30 И҆ ко́йто пла́чатъ, (да бѫ́датъ) като ѻ҆ни́, ко́йто не пла́чатъ: и҆ ко́йто се ра́дуватъ, като ѻ҆ни́, ко́йто се не ра́дуватъ: и҆ ко́йто ку́пуватъ, като ѻ҆ни́, ко́йто не́матъ ни́що:

31 И҆ ко́йто придобы́ватъ ѿ то́я свѣ́тъ, като ѻ҆ни́, ко́йто не придобы́ватъ: защо̀то прехо́ди ѻ҆́бразо на-то́я свѣ́тъ.

32 А҆́зъ и҆ска́мъ да сте безгрѣ́жни. Ко́йто не є҆ же́ненъ, грѣ́жасе за Бо́жественны те (ра́боты, си́рѣчь) каквѡ̀ да ѹ҆го́ди на Гдⷭ҇а:

33 А҆ ко́йто є҆ же́ненъ, грѣ́жасе за мі́рски те (ра́боты, си́рѣчь) каквѡ̀ да ѹ҆го́ди на жена̀ та, (така̀ то́чнѡ) и҆ма разли́чїе и҆ по между̀ жена̀ и҆ дѣви́ца.

34 Защо̀то неже́нена та грѣ́жасе за Бо́жественны те (ра́боты, си́рѣчь каквѡ̀ да ѹ҆го́ди на Гдⷭ҇а), за да бѫ́де сва́та и҆ съ тѣ́ло то и҆ съ ду̀хъ: а҆ же́нена та грѣ́жасе за мі́рски те (ра́боты, си́рѣчь) каквѡ̀ да ѹ҆го́ди на мѫ́жъ.

35 А҆ това̀ ви гово́римъ за ва́ша та по́лза: нѐ за да ви ту̀римъ при́мка (на ша̀я та), но за да бѫ́дете благочи́ни и҆ твѫрди въ служє́нїе то Го́спо́дне безъ молвы̀.

36 А҆́ко ли нѣ́кой мы́сли, защѡ̀ є҆ срамо́тно на дѣви́ца та му̀ (да стои́ дѣви́ца), а҆́ко и҆ є҆ преминало̀ вре́ме то, и҆ тре́бва да се ѡ҆жє́ни: то́й да пра́ви каквѡ́то щѐ, не щѐ да

согрѣшій: такива нѣка се жѣнатъ.

37 Но който є твриалъ твердо намѣреніе на сѫрдцѣ то си безъ нѫжда, и има власть да твори по своѧ та воѧ какво̀то ще, и разсѫдилъ є на оумѫтъ си да дѫржи дѣвица та си (нежѣнена), той добрѣ прави.

38 Прочее и който ѡжѣнѫва дѣвица та си, добрѣ стрѫва: а който а не а жѣни, по̀ добрѣ стрѫва.

39 Жена̀ та є вѫрзана (съ мѫжѫтъ си) ѿ закона̀тъ колкото врѣме живѣе мѫжѫ̀ и: ако ли оумре мѫжѫ̀ и, свободна є, за кого̀то щѐ, да се ѡжѣни: самѡ (да бива това̀) въ Гдⷭ҇а.

40 Но по̀ блажѣнна є ако ѡстане така̀, споретъ моѐ то мнѣніе, защо̀то и азъ мислимъ да имамъ Дх҇ъ Бж҇ій.

ГЛАВА И.

А ЗА ѿнія (вѣщи) който се приносатъ въ жертва на ідѡли те, ніе знаѣме, защо̀ сички те имаме знаніе (за нихъ): но знаніе то (ны прави) гордѣлиѣы, а любовь та̀ назидава.

2 Ако ли нѣкой мысли защо̀ знае нѣщо, той іоще ніщо не знае, какво̀то що трѣбва да знае.

3 Ако ли нѣкой люби Бга, той є позна́нъ ѿ негѡ.

4 А за ѧденѣ то ѿ ідѡлски те жертвы, ніе знаѣме, защо̀ ідѡло ме є ніщо на свѣтѧтъ, и защо̀ нѣма никой дрѫгъ Бгъ, ѡсвѣнъ єдинагѡ (Бга).

5 Защо̀то ако и да има (нѣкои) да се говорятъ богове, или на небо̀ то или на земѧ̀ та: (какво̀то що сѧ много богове, и много господіе:)

6 Но ніе имаме єдного̀ Бга Ѻц҇а̀, ѿ кого̀то (ыдо̀ха) сички те (вѣщи), и ніе (сме) въ него̀: и єдного̀ Гдⷭ҇а Іисоса Хр҇та̀, чрезъ кого̀то (ыдѣ) сичко, и ніе (сме) чрезъ него̀.

7 Но нѣма оу сички те (това̀) знаѣнѣ: а нѣкои и до сега̀ спорѣтъ совѣсть та̀, ко̀то иматъ за ідѡлы те, ѧда̀тъ (жертвы те ідѡлски) като (да са) жертвы ідѡлски, и понѣже совѣсть та̀ имъ є слаба, (съ това̀) се ѡсквернава.

8 А ѧденѣ то не поставлава насъ предъ Гдⷭ҇а: защо̀то, нито ако ѧдѣме, придобиваме по̀ много (нѣщо), нито, ако не ѧдѣме, загѫбѫваме.

9 Но вардѣтесе, да не бы та̀ свобода̀ ваша была̀ соблазнъ на слаби те.

10 Защо̀то, ако нѣкой (ѿ нихъ) те види, че ты, който имашъ знаѣнѣ, сѣдишъ на трапѣза та въ ідѡлскіатъ хра̀мъ, совѣсть та̀ негова, като що є слаба, не щѐ ли да го оутвердѝ да ѧдѣ ідѡлски те жертвы:

11 И ще погѫбне слабыо брата̀ ѿ твоѐ то знаѣнѣ, за кого̀то є Хр҇то̀съ оумрѣлъ.

12 А когáто согрѣшáвате такà на врѫхъ брáтїа та вáши, и оуранáвате имъ совѣсть тà коáто є слáва, на врѫхъ Хрⷭ҇тà согрѣшáвате.

13 Зарадѝ товà, ꙗко ꙗстїе то соблазнáва брáта моегò, не ѩемъ да ꙗдемъ мѣсо во вѣки, да не соблáзнимъ брáта моегò.

ГЛАВА Ѳ.

НѢ сáмь ли Апóстолъ: не сáмь ли свобóденъ; не сáмь ли видѣлъ Гдⷭ҇а нáшего Іисѹса Хрⷭ҇тà; не стѐ ли вы́е дѣло то моѐ ѿ Гдⷭ҇ѣ;

2 Áко и̑ да не сáмь на дрѹги те Апóстолъ, но вáмъ самь (ꙗпóстолъ): зашòто вы́е сте печáть на-моѐ то ꙗпóстолство ѿ Гдⷭ҇ѣ.

3 Тóй є мóйо ѿговóръ срéщо ѻнїа, който ме ѿсѹждáватъ:

4 Ѹдà ли нéмаме влáсть да ꙗдéме и̑ да пїéме;

5 Ѹдà ли нéмаме влáсть да вóдиме (съ сéбе) женà сестрà (ѿ Гдⷭ҇ѣ), каквóто и̑ дрѹги те Апóстоли, и̑ брáтїа та Господни, и̑ Кѝфа;

6 Или сáмѡ ѧзъ и̑ Варнáва нéмаме влáсть да не рабóтиме;

7 Кóй вóинъ слѹгѹ́ва (нѣкогà) со своѐ то и̑ждивѐнїе; и̑ли кóй насаждáва лóзѣ, и̑ ѿ плодѫтъ мѹ не ꙗдѐ; и̑ли кóй пасѐ стáдо, и̑ ѿ млекò то на-стáдо то не ꙗдѐ;

8 Ѹдà ли (сáмѡ) по человѣ́ческїатъ (ѻбы́чай) говóримъ товà; не говóри ли товà и̑ закóно;

9 Запрóто въ Мѡѝсéовыатъ закóнъ є написáно: да не завѫржешъ ѹстà та на-вóлатъ кóйто варшé. Ѹдà ли за волóве те се грѝжа Бгⷭ҇ъ;

10 Или (не) говóри товà ꙗвнѡ за нáсъ: войстинѹ̀ зарадѝ нáсъ є напѝсано, зашò кóйто ѿрѐ, длѫженъ є да ѿрѐ съ надѐжда: и̑ кóйто варшѐ, съ надѐжда варшѐ да воспрїѝме ѻновà за коéто се надѣ́е.

11 Áко нїе посѣ́хме въ вáсъ дѹхóвны те (добрыи̑), голѣ́ма ли є рáбота, ꙗко ѿжнеме ѿ вáсъ тѣлéсны те;

12 Áко дрѹ́ги зéматъ дѣлъ ѿ вáша та стóка, не пáда ли се пò мнóго нїе да зéмаме; ѻбáче не оу̑потребѝхме тáй влáсть: но сѝчко тѫрпѝме да не стóриме нѣ́кое препáтствїе на благовѣ́стовáнїе то Христóво.

13 Не знáете ли, зашò който свѧщеннодѣ́йствѹватъ, ѿ цѣ́рква та ꙗдáтъ: и̑ който слѹгѹватъ на ѻлтáратъ, зéматъ дѣлъ ѿ ѻлтáратъ:

14 Такá и̑ Гдⷭ҇ь є заповѣ́далъ на ѻнїа, който проповѣ́дѹватъ є҆ѵáггелїе то, ѿ є҆ѵáггелїе то да живѣ́атъ.

15 Но ѧзъ ни є҆дѝнò ѿ тїа направѝхъ, нито ви писáхъ товà зарадѝ да бѫде и̑ за мéне

такà: защóто пò добрѐ ми є̑ да оу̑мремъ, нéжели (да ѿстáнимъ) да оу̑мáли нѣкой похвалà та моà.

16 Защóто âко проповѣдѹвамъ є̑вáггелїе то, нéмамъ похвалà за товà: понéже ймамъ неизвѣжна дóлжность (да го проповѣдѹвамъ), и̑ тéшко и̑ гóрко мéне, âко не проповѣдѹвамъ.

17 Защóто, âко прáвимъ товà самовóлнѡ, (ще да) ймамъ мздà: âко ли невóлею, (â тò го прáвимъ) защóто ми є̑ предáдено слѹжéнїе.

18 А̑ защò мóжемъ да се нáдамъ за мздà; за товà, защóто проповѣдѹвамъ є̑вáггелїе то Хр̃тóво безъ заплáта, и̑ не стрѹвамъ спорѣтъ власть тà си, коáто ймамъ за проповѣдѹванїе то є̑вáггелско.

19 Защóто, âко и̑ да самь свобóденъ ѿ сѝчки те, быдóхъ рáбъ на сѝчки те, да придобы́емъ пò мнозѝна:

20 Быдóхъ на 'Ізде́и те като 'Ізде́й, да 'Ізде́и те придобы́емъ: на ѻ̑нїа, кóйто са подъ закóнатъ (быдóхъ) като подзакóненъ, да подзакóнны те придобы́емъ:

21 На беззакóнни те като беззакóненъ, (âко и̑ да не сáмь беззакóнникъ на Бг̃а, но закóнникъ на Хр̃тà), да беззакóнны те придобы́емъ.

22 Быдóхъ на слáбы те като слáбъ, да слáбы те придобы́емъ: на сѝчки те быдóхъ сѝчко, да спасéмъ всѣ́чески нѣколцына (ѿ сѝчки те).

23 А̑ товà (сѝчко то) прáвимъ заради̑ є̑вáггелїе то, да бѫдемъ сóбщникъ нéмѹ.

24 Не знáете ли, защò кóйто тѫрчáтъ на пóприще то, сѝчки те тѫрчáтъ, â сáмѡ є̑дѝнъ прїѝма дáръ; такà тѫрчéте, като да стѝгнете.

25 Сѣ́кой, кóйто се подвизáва, ѿ сѝчко се воздержáва, и̑ ѻ̑нѝ (се воздержáватъ) да прїѝматъ тлѣ́ненъ вѣнéцъ, â нїе (се воздержáваме, да прїѝмеме) нетлѣ́ненъ.

26 Ѧ̑зъ прóчее такà тѫрчѝмъ, нѐ като незнáенѡ: такà се подвизáвамъ, нѐ като че бїемъ воздѹхатъ.

27 Но оу̑мѫртвѹвамъ си тѣ́ло то и̑ смирáвамъ го, да не, като проповѣдѹвамъ на дрѹги те, самъ бѫдемъ непотрéбенъ.

ГЛАВА І.

А̑ нѹ̑ йскамъ да не знáете, брáтїе, защò ѻ̑тцы̀ те нáши бéха сѝчки те подъ ѻ̑блакъ: и̑ сѝчки те презъ морѐ то заминáха:

2 И сѝчки те въ Мѡѷсéа се крѫстѝха въ ѻ̑блакàтъ и̑ въ морѐ то:

3 И сѝчки те товà йсто то дѹхóвно ѩ̑стїе ѩ̑дóха:

4 И сѝчки те товà йсто то

дꙋхо́вно питіѐ пи́ха: защо́то пі́еха ѿ дꙋхо́вныатъ ка́мень, ко́йто послѣ́доваше: а̂ ка́меньо бѣ́ше Хр̃то́съ.

5 Но не сѐ возблагодара́ваше въ мнозѝна ѿ ни́хъ Бг̃ъ: защо́то попада́ха (ме́ртви) въ пꙋсты́ня та.

6 А̂ тіа̂ (ра́боты) бы́до́ха примѣ́ри за на́съ, за да не пожела́еме и̂ ні́е зло̀ то, каквото̀ ѻ̂нѝ го пожела́ха.

7 Нито і̂дѡлопокло́нницы бы́вайте, каквото̀ (що бы́до́ха) нѣ́кои ѿ ни́хъ: каквото̀ що є̂ пи́сано: сѣдна́ха лю́діе те да ꙗда́тъ и̂ да пі̂а́тъ, и̂ стана́ха да и̂гра́атъ.

8 Нито да блꙋдствꙋ́ваме, каквото̀ нѣ́кои ѿ ни́хъ блꙋдствова́ха, и̂ падна́ха ме́ртви въ є̂ди́нъ де́нь два́десеть и̂ три̂ хі́лады.

9 Нито да и̂скꙋша́ваме Хр̃та̀, каквото̀ нѣ́кои ѿ ни́хъ и̂скꙋси́ха (Бг̃а) и̂ погина́ха ѿ змі̂и̂ те.

10 Нито ропте́те, каквото̀ нѣ́кои ѿ ни́хъ ропта́ха, и̂ погина́ха ѿ всегꙋби́телныа (а̂гг̃лъ).

11 А̂ си́чки те тіа̂ (ра́боты) се слꙋча́ваха съ ни́хъ като примѣ́ръ (за на́съ): и̂ напи́саны бы́до́ха за наꙋче́ніе на́мъ, ко́йто достигна́хме послѣ́дни те времена̀.

12 Зарадѝ това̀ ко́йто мы́сли че стои̂, не́ка се ва́рди да не па́дне.

13 Дрꙋ́го и̂скꙋше́ніе і̂о́ще не вы є̂ постигна́ло, ѡ̂сѣ́нь человѣ́ческо: но вѣ́ренъ є̂ Бг̃ъ, ко́йто не ще̂ да вы ѡ̂ста́ви да се и̂скꙋ́сите по́вече ѿ ко́лкото мо́жете, но (за́еднѡ) съ и̂скꙋше́ніе то ще да ви дадѐ и̂ спосо́бъ за да мо́жете да претѫрпи́те.

14 Тогѡ̀ ра́ди, бра́тіе мои̂ возлю́бленніи, бѣ́гайте ѿ і̂дѡлослꙋжѐ́ніе то.

15 Аꙁъ ви гово́римъ като на разꙋ́мни, и̂ разсꙋде́те вы́е са́ми това̀ що̀то ви гово́римъ.

16 Ча́ша та на-благослове́ніе то, ко́ато благословла́ваме, не є̂ ли причаще́ніе то на-кр҃вь та̀ Хр̃то́ва; хлѣ́бо, кого́то преломла́ваме, не є̂ ли причаще́ніе то на-тѣ́ло то Хр̃то́во;

17 Поне́же хлѣ́бо є̂ є̂ди́нъ, и̂ ні́е мнозѝна та сме є̂дно̀ тѣ́ло: защо́то си́чки те се причаща́ваме ѿ є̂ди́ныатъ хлѣ́бъ.

18 Погле́дайте на Ісра́ильтѧне те по пло́ти: ко́йто ꙗда́тъ ѿ жѐртвы те, не са̀ ли прича́стницы на-жертвоприноше́ніе то;

19 Що гово́римъ про́чее; (това̀ ли), защо̀ і̂дѡло є̂ нѣ́що; и̂ли жѐртва та (ко́ато се прино́си) на і̂дѡли те, зна́чи нѣ́що;

20 Нѐ това̀: ню (гово́римъ) защо̀ си́чко то̀ що̀то прино́сатъ на жѐртва ꙗзы́чницы те, прино́сатъ го на бѣ́сове те, а̂

такà: защóто пò добрѐ ми є̂ да оумремъ, нéжели (да ѿстáвимъ) да оумáли нѣкой похвалà та моà.

16 Защóто âко проповѣдꙋвамъ є̂ѵáггелїѐ то, нéмамъ похвалà за товà: понéже ймамъ неизбѣжна дóлжность (да го проповѣдꙋвамъ), и̂ тéшко и̂ гóрко мéне, âко не проповѣдꙋвамъ.

17 Защóто, âко прáвимъ товà самобóлнѡ, (ще да) ймамъ мздà: âко ли невóлею, (â тò го прáвимъ) защóто ми є̂ предáдено слꙋжéнїе.

18 А̂ защò мóжемъ да се нáдамъ за мздà; за товà, защóто проповѣдꙋвамъ є̂ѵáггелїе то Хр̂тóво безъ заплáта, и̂ не стрꙋвамъ спорѣтъ власть тà си, коáто ймамъ за проповѣдꙋванїе то є̂ѵáггелско.

19 Защóто, âко и̂ да самь свобóденъ ѿ сѝчки те, быдóхъ рáбъ на сѝчки те, да придобы́емъ пò мнозѝна:

20 Быдóхъ на 'Ізде́и те като 'Ізде́й, да 'Ізде́и те придобы́емъ: на ѻ̂нїа, кóйто са подъ закóнатъ (быдóхъ) като подзакóненъ, да подзакóнны те придобы́емъ:

21 На беззакóнни те като беззакóненъ, (âко и̂ да не сáмь беззакóнникъ на Бг̂а, но закóнникъ на Хр̂тà), да беззакóнны те придобы́емъ.

22 Быдóхъ на слáбы те като слáбъ, да слáбы те придобы́емъ: на сѝчки те быдóхъ сѝчко, да спасéмъ всѣ́чески нѣколцына (ѿ сѝчки те).

23 А̂ товà (сѝчко то) прáвимъ заради є̂ѵáггелїе то, да бѫдемъ сообщникъ нéмꙋ.

24 Не знáете ли, защò кóйто тѫрчáтъ на пóприще то, сѝчки те тѫрчáтъ, â сáмѡ є̂дѝнъ прїѝма дáръ; такà тѫрчéте, като да стѝгнете.

25 Сѣ́кой, кóйто се подвизáва, ѿ сѝчко се воздержáва, и̂ ѻ̂нѝ (се воздержáватъ) да прїѝматъ тлѣ́ненъ вѣ́нѣцъ, â нїе (се воздержáваме, да прїѝмеме) нетлѣ́ненъ.

26 Ѧ̂зъ прóчее такà тѫрчѝмъ, нѐ като незнáенѡ: такà се подвизáвамъ, нѐ като че бїемъ воздꙋ́хатъ.

27 Но оумѫртвꙋвамъ си тѣ́ло то и̂ смирáвамъ го, да не, като проповѣдꙋвамъ на дрꙋ́ги те, самъ бѫдемъ непотрѣ́бенъ.

ГЛАВА I.

А̂ НѲ йскамъ да не знáете, брáтїе, защò ѻ̂тцы̀ те нáши бѣ́ха сѝчки те подъ ѻ̂блакъ: и̂ сѝчки те презъ морѐ то заминáха:

2 И сѝчки те въ Мѡѷсѣ́а се кржстѝха въ ѻ̂блакатъ и̂ въ морѐ то:

3 И сѝчки те товà ѝсто то дꙋхóвно ѝастїе ѧ̂доха:

4 И сѝчки те товà ѝсто то

дꙋхо́вно питїѐ пи́ха: защо́то пїеха ѿ дꙋхо́ныатъ ка́мень, ко́йто послѣ́доваше: а̂ ка́меньо бѣ́ше Хр̃то́съ.

5 Но не сѐ возблагодара́ваше въ мнози́на ѿ ни́хъ Бг̃ъ: защо́то попада́ха (мѐртви) въ пꙋсты́на та.

6 А̂ тїа (ра́боты) бы́до́ха примѣ́ри за на́съ, за да не пожела́еме и̂ нїе зло̀ то, каквото̀ ѻ̂ни го пожела́ха.

7 Нито ї̂дѡлопокло́нницы бы́вайте, каквото̀ (що бы́до́ха) нѣ́кои ѿ ни́хъ: каквото̀ що є̂ пи́сано: сѣдна́ха лю́дїе те да ꙗда́тъ и̂ да пїа́тъ, и̂ стана́ха да и̂гра́атъ.

8 Нито да блꙋдствꙋ́ваме, каквото̀ нѣ́кои ѿ ни́хъ блꙋдствова́ха, и̂ падна́ха мѐртви въ є̂ди́нъ де́нь два́десеть и̂ три̂ хїла́ды.

9 Нито да и̂скꙋша́ваме Хр̃та̀, каквото̀ нѣ́кои ѿ ни́хъ и̂скꙋси́ха (Бг̃а) и̂ погина́ха ѿ змїи̂ те.

10 Нито ропте́те, каквото̀ нѣ́кои ѿ ни́хъ ропта́ха, и̂ погина́ха ѿ всегꙋви́телныа (а̂гг̃лъ).

11 А̂ си́чки те тїа (ра́боты) се слꙋча́ваха съ ни́хъ като примѣ́ръ (за на́съ): и̂ напи́саны бы́до́ха за наꙋче́нїе на́мъ, ко́йто достигна́хме послѣ́дни те времена̀.

12 Заради̂ това̀ ко́йто мы́сли че стои̂, не́ка се ва́рди да не па́дне.

13 Дрѐго и̂скꙋше́нїе то̂ще не вы є̂ постигна́ло, ѡ̂свѣ́нь человѣ́ческо: но вѣ́ренъ є̂ Бг̃ъ, ко́йто не ще̂ да вы ѡ̂ста́ви да се и̂скꙋси́те по́вече ѿ ко́лкото мо́жете, но (за́еднѡ) съ и̂скꙋше́нїе то ще да ви дадѐ и̂ спосо́бъ за да мо́жете да претѫрпи́те.

14 Тогѡ̀ ра́ди, бра́тїе мои̂ возлю́бленнїи, бѣ́гайте ѿ ї̂дѡлослꙋже́нїе то.

15 А̂зъ ви гово́римъ като на разꙋмни, и̂ разсꙋдѐте вы̀е са́ми това̀ що̀то ви гово́римъ.

16 Ча́ша та на-благослове́нїе то, ко́ато благословла́ваме, не є̂ ли причаще́нїе то на-кржвь та̀ Хр̃то́ва; хлѣ́бо, кого́то преломла́ваме, не є̂ ли причаще́нїе то на-тѣ́ло то Хр̃то́во;

17 Поне́же хлѣ́бо є̂ є̂ди́нъ, и̂ нїе мнози́на та сме є̂дно̀ тѣ́ло: защо́то си́чки те се причаща́ваме ѿ є̂ди́ныатъ хлѣ́бъ.

18 Погле́дайте на 'Ісраи́лтѧне те по пло́ти: ко́йто ꙗда́тъ ѿ жѐртвы те, не са̀ ли прича́стницы на-жертвоприноше́нїе то;

19 Що гово́римъ про́чее; (това̀ ли), защо̀ ї̂дѡло є̂ нѣ́що; и̂ли жѐртва та (ко́ато се прино́си) на ї̂дѡли те, зна́чи нѣ́що;

20 Нѐ това̀: ню (гово́римъ) защо̀ си́чко то̀ що̀то прино́сатъ на жѐртва ꙗзы́чницы те, прино́сатъ го на бѣ́сове те, а̂

нѐ на Бг҃а: а̑ не йскамъ да
ймате соѥдѝнїе съ бѣсове
те.
21 Не мо́жете да пі́ете ча́ша
та Госпо́дна и̑ ча́ша та бѣ-
со́вска: не мо́жете да се при-
ча̑щава́те ѿ трапе́за та Го-
спо́дна, и̑ ѿ трапе́за та бѣ-
со́вска.
22 Или йскаме ли да раз-
жѫ́рдиме Гдⷭ҇а; є̑да̀ ли сме по̀
ѩ̀ки ні́е ѿ не́гѡ;
23 Си́чко ми є̑ допѹще́но, но
не є̑ си́чко поле́зно: си́чко ми
є̑ допѹще́но: но си́чко не на-
зида́ва.
24 Ни́кой не тре́бѹва да йска
(са́мѡ) своѧ̀ та си по́лза, но
се́кой (да йска) по́лза та на-
ближнагѡ своегѡ̀.
25 Си́чко що се прода́ва на
то́ржище то, ѩ̀ждьте безъ вса́-
кое сомнѣ́нїе за (да ви є̑ ми́р-
на) совѣ́сть та̀:
26 Защо́то земла̀ та є̑ Го-
спо́дна, и̑ си́чко то що̀то а̑ на-
полна́ва.
27 И а̑ко нѣ́кой ѿ невѣ́рни
те вы повы́ка, и̑ йскате да
и̑дете, си́чко то що̀то ви пред-
ло́жатъ ѩ̀ждьте безъ вса́кое
сомнѣ́нїе заради̑ совѣ́сть та̀.
28 А̑ко ли ви речѐ нѣ́кой,
това̀ є̑ жѐртва і҆дѡ́лска: не
ѩ̀ждьте заради̑ ѻ҆ного́ва ко́йто
ви каза̀, и̑ заради̑ совѣ́сть та̀:
защо́то земла̀ та є̑ Госпо́дна,
и̑ си́чко то що̀то а̑ напола́ва.
29 А̑ со́вѣсть (тѹ́ка) не раз-
мѣ́ѣвамъ твоѧ̀ та, но (совѣ́сть
та̀) на-дрѹ́гїа: поне́же, защо̀
свобода̀ та моѧ̀ да се ѡ̑сѹж-
да́ва ѿ чѹ́жда со́вѣсть;
30 Я̑ко ли а̑зъ съ благода-
ре́нїе ѩ̀мъ (що̀ годе): защо̀
да ме хѹ́лятъ (за това̀), за
кое́то а̑зъ благода́римъ;
31 Про́чее, и̑ли а̑де́те, и̑ли
пі́ете, и̑ли дрѹ́го нѣ́що тво́рите,
си́чко во сла́вѹ Бж҃їю творе́те.
32 Не бѫде́те на соблазнъ
нито на ’Іѹде́и те, нито на
’Ѳ̑ллине те, нито на це́рква
та Бж҃їа:
33 Какво́то и̑ а̑зъ ѹ҆гожда́вамъ
на си́чки те въ си́чко,
и̑ не йскамъ своѧ̀ та си по́лза,
но (по́лза та) на мнозѝна та,
да се спаса́тъ.

ГЛАВА А҃І҃.

БЫВАЙТѢ (про́чее) подра-
жа́тели ме́не, какво́то и̑ а̑зъ
Хрⷭ҇тѹ.
2 Похвала́вамъ вы, бра́тїе,
защо́то въ си́чко ме по́мните,
и̑ дѫржи́те преда́нїа та (мои̑)
какво́то ви ги преда́дохъ.
3 Но йскамъ да зна́ете, за-
що̀ на се́кой мѫ́жъ є̑ глава̀
Хрⷭ҇то́съ, а̑ на жена̀ та є̑ глава̀
мѫжо̀: а̑ на Хрⷭ҇та̀ є̑ глава̀
Бг҃ъ.
4 Се́кой мѹ́жъ ко́йто се мо́ли
(Бг҃ѹ) и̑ли проро́чествѹва съ
покры́та глава̀, засра́мѹва своѧ̀
та глава̀.
5 И се́коѧ жена̀ ко́ѧто се
мо́ли (Бг҃ѹ) и̑ли проро́чествѹва
голо́глава, засра́мѹва своѧ̀ та

главѧ: защо всѣ єднакѡ є
като да є бричена.
6 Затова ако жена се не по-
крыва, нека се (каремъ) и
стрижѣ: ако ли є срамотно на
жена да се стрижѣ или да се
бричи, нека се покрыва.
7 Мѫжъ прочее не трѣбва
да си покрыва глава та, за-
що то є образъ и слава Бжїа:
а жена та є слава на мѫжѫтъ.
8 Защото не є мѫжо ѿ жена
та, но жена та ѿ мѫжѫтъ:
9 И не быдѣ созданъ мѫжо
заради жена та, но жена та
заради мѫжѫтъ.
10 Заради това є длѫжна
жена та да има покрывало на
глава та си (за знаменїе),
защо има власть (надъ нѣм
мѫжо), заради Агґли те.
11 Обаче нито мѫжо (бы
могъ да бѫде) безъ жена та,
нито жена та безъ мѫжѫтъ
въ Гда.
12 Защото каквото жена та
є (земана) ѿ мѫжѫтъ, така
и мѫжо (се раждa) чрезъ
жена та: а сичко то (быва)
ѿ Бґа.
13 Сами въ сѣке разсѫждава-
йте, прилично ли є жена да
се моли Бґу гологлава;
14 И не оучи ли вы и само
то єстество, защо ако мѫжъ
си остава косы те да му ра-
статъ (голѣмы), то му є без-
честїе;
15 И жена ако остава да и
растатъ косы те (голѣмы), то
є неи слава: защото косы те
быдоха дадены неи вмѣсто
облекло.
16 Ако ли нѣкой иска да се
препира, ніе немаме такова
обычай, нито церквы те
Бжїи.
17 И това като ви зарачамъ,
не похвалавамъ вы, защото не
се собирате за (да бѫдете) по
добри, но по лоши.
18 Защото нѣрво оучѡ ко-
гато се собирате въ церква
та, слышамъ защо быватъ по
между васъ раздори, и вѣрѫ-
вамъ мало нѣщо ѿ нихъ.
19 Защото трѣбва да бѫ-
датъ и єреси по между васъ,
за да се явятъ они кои то са
достойни между васъ.
20 Когато се собирате про-
чее заедно, това, (що то вы е
правите) не значи да ядете
вечера Господна:
21 Защото, на ядене то
секой превара да земе своя
та вечера, (така що то) єдинъ
остава гладенъ, а дрѫгъ се є
напилъ.
22 Да ли немате домове
(гдѣ) да ядете и да піете;
или церква та Бжїа презї-
рате, и засрамѫвате оныя
кои то нематъ (що да ядатъ);
що да ви речемъ; да вы по-
хвалимъ ли за това (нѣщо);
не щемъ да вы похвалимъ.
23 Защото азъ самъ прїалъ
ѿ (самаго) Гда онова, що то

сáмь предáлъ вáмъ, зашѝ Гдь Ісѹсъ въ ѻнáѧ нóщь, въ кóáто выдѐ предáденъ, земà хлѣбъ,

24 И кáто воздáде благодарéніе, преломѝ (го), и рéче: земéте, ѧждьте: товà є тѣло то моѐ, коéто се за вáсъ лóми: товà правéте за моѐ то воспоминáніе.

25 Подóбнѡ (земà) и чáша та по вечéра та, и рéче: тáѧ чáша є нóвыо завѣтъ въ моѧ та крóвь: товà правéте, кóлко то пѫти піéте, за моѐ то воспоминáніе.

26 Зашѝто кóлкото пѫти ѧдéте тóѧ хлѣбъ, и тáѧ чáша піéте, смерть тà Госпóдня возвѣщáвате, доклѐ да дóйде.

27 Прóчее, кóйто ѧдѐ тóѧ хлѣбъ, ѝлѝ піѐ тáѧ чáша Госпóдня недостóйнѡ, повѝненъ є на тѣло то и на кр҃вь тà Госпóдня.

28 Зарадѝ товà да ѝспытѹва (сéкой) человѣкъ сéбе си, и такà да ѧдѐ ѿ (тóѧ) хлѣбъ, и да піѐ ѿ (тáѧ) чáша.

29 Зашѝто кóйто ѧдѐ и піѐ недостóинъ, тóй ѧдѐ и піѐ ѿсѹждéніе за сéбе, понéже не различáва тѣло то Госпóдне.

30 Зарадѝ товà (се нахóждатъ) по междѹ вáсъ мнозѝна слáби и бóлни, а мнозѝна са и ѹмрéли.

31 Зашѝто ако бы́хме разсѹждáли сéбе си, не бы́хме ѿсѹждéни былѝ.

32 Но когáто се сѹдиме, накáзѹвамесе ѿ Гдà, да се не ѿсѹдиме съ сѝчкіатъ свѣтъ.

33 Зарадѝ товà, брáтіе мои, когáто се совѝрате да ѧдéте, чáкайте єдѝнъ дрѹгиго.

34 Ако ли є нѣкой глáденъ, нéка ѧдѐ въ кѫща та си: за да се не совѝрате за ѿсѹждéніе. А за дрѹги те (рáботы), когáто дóйдемъ, ще да ѹстрóимъ.

ГЛАВА ВІ.

И зѧ дѹхóвни те (дарованія), брáтіе, не ѝскамъ да не знáете.

2 Знáете, зашѝ когáто бéхте невѣрни, хóдехте къ нѣми те ідѡли, като да вы вóдеха.

3 Зарадѝ товà ви кáзѹвамъ, зашѝ нѝкой, кóйто говóри съ Дхъ Бжій, не ще да продѹма анáѳема (на) Ісà: и нѝкой не мóже да наречѐ Ісѹса Гдà, тóкмѡ съ Дха стáго.

4 И дарованія та са разлѝчни, а дхо є тóѧ йстый.

5 И слѹжбы те са разлѝчны, а Гдь є тóѧ йстый:

6 И дѣйствія та са разлѝчни, а Бгъ є тóѧ йстый, кóйто дѣйствѹва сѝчко въ сѝчки те.

7 А ѧвленіе то на-дѹхатъ дáвасе сéкомѹ за (ѻбща) пóлза.

8 Зашѝто на єдногò се дáва чрезъ Дха (стáго) слóво

премѹдрости, а̂ на дрѹгиго
сло́во ра́зѹма, чрезъ то́л и̂
стыатъ Дх҃ъ:
9 Я̂ на дрѹгиго вѣ́ра, чрезъ
то́л и̂стыатъ Дх҃ъ: а̂ на дрѹ-
гиго да́ръ да и̂сцѣла́ва (бо́л-
ны), чрезъ то́л (и̂стыатъ)
Дх҃ъ:
10 Я̂ на дрѹгиго си́ла да
пра́ви чѹдеса̀, а̂ на дрѹгиго
проро́чество, а̂ на дрѹгиго (да
зна́е) да различа́ва дѹхове, а̂
на дрѹгиго (да зна́е) разли́чны
ꙗзы́цы, а̂ на дрѹгиго да тол-
кѹва ꙗзы́цы.
11 Я̂ си́чки те тіа̀ дѣ́йствѹва
є̂ди́нъ и̂ то́л и̂стый Дх҃ъ, ко́йто
(ги) раздѣла́ва се́комѹ ѻ̂со́бнѡ
какво́то (са́мъ) и̂ска.
12 Защо́то, какво́то тѣ́ло
то є̂ є̂дно̀, и̂ и̂ма мно́го ѹ̂ды,
а̂ си́чки те ѹ̂дове на-є̂дно̀ то
тѣ́ло, мака́ръ и̂ да са мно́го,
пакъ са є̂дно̀ тѣ́ло: така̀ є̂ и̂
Хр҃то́съ.
13 Защо́то си́чки те ніе, и̂ли̂
Ї́ѹдеи, и̂ли̂ ꙗзы́чницы, и̂ли̂
раби̂, и̂ли̂ свобо́дни, съ є̂ди́нъ
Дх҃ъ сме се кр҃сти́ли: и̂ си́чки
те съ є̂ди́нъ Дх҃ъ сме се на-
пои́ли.
14 Защо́то тѣ́ло то се не
состои̂ ѿ є̂ди́нъ ѹ̂дъ, но ѿ
мно́го.
15 Я̂ко бы рекла̀ нога̀ та,
а̂зъ не са́мь ѿ тѣ́ло то, за-
що́то не са́мь рѹка̀: да ли̂
зарадѝ това̀ не є̂ ѿ тѣ́ло то;
16 И а̂ко бы рекло̀ ѹ̂хо̀ то,
а̂зъ не са́мь ѿ тѣ́ло то, за-
що́то не са́мь ѻ̂ко: да ли̂ за-
радѝ това̀ не є̂ ѿ тѣ́ло то;
17 Я̂ко бы было̀ си́чко то
тѣ́ло ѻ̂ко, гдѣ̀ бы было̀ слы́-
шаніе то; а̂ко ли бы си́чко то
(тѣ́ло) было̀ слы́шаніе, гдѣ̀
бы было̀ ѻ̂ѡна́ніе то;
18 Но Бг҃ъ є̂ расположи́лъ
(си́чки те) ѹ̂ды въ тѣ́ло то,
се́кого (на своѐ то мѣ́сто)
какво́то є̂ и̂зво́лилъ.
19 И а̂ко бы си́чки те (ѹ̂-
дове) были̂ є̂ди́нъ ѹ̂дъ, гдѣ̀
(бы было̀) тѣ́ло то;
20 Я̂ сега̀ са мно́го ѹ̂дове,
а̂ тѣ́ло є̂ є̂дно̀.
21 И не мо́же ѻ̂ко̀ то да
речѐ на рѫка̀ та: не тре́бѹ-
вашъ ми: и̂ли̂ глава̀ та (да
речѐ) на нозѐ те: не тре́бѹ-
вате ми.
22 Но напроти́въ, ѻ̂ніа ѹ̂-
дове на-тѣ́ло то ко́йто ни се
ви́датъ че са на́й сла́би, ѻ̂ни̂
са на́й потре́бни.
23 И ко́йто мы́слиме че са
по̀ безче́стни въ тѣ́ло то,
ни́мъ стрѹ́ваме по̀ голѣ́ма
че́сть (поне́же ги покры́баме
съ прилѣжа́ніе).
24 И неблагообра́зни те на́ши
(ѹ̂дове) покры́ватсе (ѿ на́съ)
съ по̀ голѣ́мо благообра́зіе: а̂
благообра́зни те на́ши не́-
матъ потре́ба (ѿ покрыва́нѣ
то). Но Бг҃ъ є̂ ѹ̂строи́лъ
ра́внѡ тѣ́ло то, поне́же є̂ да́лъ
по̀ голѣ́ма че́сть на на́й ло́-
шіатъ (ѹ̂дъ),
25 За да не бы́ва раздо́ръ

въ тѣло то, но сички те оудове да имать взаимно попечѣніе єдинъ за дрѹгиго.

26 И ако страда єдинъ оудъ, страдать (съ него) сички те оудове: и ако се слави єдинъ оудъ, радѹвать се (съ него) сички те оудове.

27 А вие сте тѣло то Хр҃то́во, и оудове негови секой ѿсобнѡ.

28 И єдни є поставилъ Бг҃ъ въ церква та первo апостолы, второ пророцы, трето оучители, послѣ (на єдни є далъ) сила (да творать чѹдеса), (на дрѹги) даръ да исцѣлавать (болести), да помагать, да оуправлавать, (да говорать) различны ꙗзыцы.

29 Да ли (са) сички те апостоли; да ли (са) сички те пророцы; да ли (са) сички те оучители; да ли сички те чѹдотворцы;

30 Да ли сички те имать дарка да исцѣлавать; да ли сички те говорать (различны) ꙗзыцы; да ли сички те тоакѹвать;

31 Но вие желайте съ ревность по гоѣми те даровані́а: и азъ ще ви покажемъ (на това) пѫть по премного высокъ.

ГЛАВА ГІ.

ЯКО бихъ азъ говорилъ съ ꙗзыцы человѣчески и ангелски, а любовь не бихъ ималъ, билъ бихъ като мѣдь, колто звжтй, или като кѹмвалъ, който дрѫнка.

2 И ако имамъ (дарка) да пророчествѹвамъ, и знамъ сички те тайнства, и сички те вѣщи, и ако имамъ сичка та вѣра, до толко щото да можемъ да премѣствѹвамъ и горы, а любовь немамъ, не самь нищо.

3 И ако да си раздамъ сичко то имѣніе (на сиромаси те), и ако да си предамъ тѣло то да го изгоратъ, а любовь немамъ, никаква полза немамъ.

4 Любовь та є долготерпѣлива, милостива: любовь та не завиди: любовь та се не превозноси, нито высокомѹствѹва,

5 Не безчинствѹва, не траси (самѡ) своа та си полза, не сѫрдисе, не мысли зло.

6 Не радѹвасе за неправда та, а радѹвасе за истина та:

7 Сичко преноси, на сичко хваща вѣра, на сичко се надѣе, сичко тѫрпи.

8 Любовь та никога не престанѹва: а пророчества та ще да се прекратать, и ꙗзыцы те ще да млѫкнать, и знаніе то ще да исчезне.

9 Защото (ніе) ѿ части знаеме, и ѿ части пророчествѹваме:

10 Но когато дойде совершенно то, тогава ще да се прекрати частно то.

11 Когáто áзъ бѣхъ мáлко дѣтѐ, като дѣтѐ говорѣхъ, като дѣтѐ мꙋдрꙋвахъ, като дѣтѐ размышлáвахъ: â когáто станáхъ мѫжъ, ѿхвѫрлúхъ дѣтúски те (рáботы).

12 Сегà нíе глéдаме като презъ (мѫтно) ѻ̂гледáло гадáтелнѡ, но тогáва (ще да вúдиме) лицѐ съ лицѐ: сегà знáмъ ѿ чáсти, но тогáва ще да познáемъ каквóто що быдóхъ и̂ áзъ познáнъ.

13 Сегà стоáтъ тíа трѝ (добродѣтели), вѣ́ра, надéжда, любóвь: но нáй голѣ́ма є̂ ѿ нúхъ любовь тà.

ГЛАВА ДІ.

ДРАШТВСѢ за любовь тà, и̂ желáйте съ рéвность (да úматé и̂) дꙋхóвни те (даровáнїа): â нáйвече да прорóчествꙋвате.

2 Защóто кóйто говóри съ (незнáенъ) ꙗ̂зы́къ, не говóри на человѣ́цы те, но на Бг҃а: защóто нúкой (мꙋ) не разви́ра, но ѻ̂нъ говóри тáинства съ (свóйатъ си) дꙋ́хъ.

3 А кóйто прорóчествꙋва, тóй говóри на человѣ́цы те за назидáнїе и̂ оу̂тѣшéнїе и̂ оу̂твержде́нїе.

4 Кóйто говóри съ (незнáенъ) ꙗ̂зы́къ, тóй сéбе назидáва: â кóйто прорóчествꙋва, тóй назидáва цéрква.

5 И áзъ желáемъ сúчки те вы́е да говóрите съ (разли́чны) ꙗ̂зы́цы, но пóвече (желáемъ) да прорóчествꙋвате: защóто пò голѣ́мъ є̂ кóйто прорóчествꙋва, нéжели кóйто говóри съ (чꙋ́жди) ꙗ̂зы́цы: ѡ̂свѣ́нь âко ги не толкꙋва за да прїи́ма цéрква та назидáнїе.

6 Войстиннꙋ, брáтїе, âко дóйдемъ кодъ вáсъ, и̂ начнемъ да говóримъ съ (незнáены) ꙗ̂зы́цы, каквà пóлза щѐхъ да ви оу̂чи́нимъ, âко не бы́хъ ви говори́лъ съ ꙗ̂зсмéнїе, и̂лѝ съ познáнїе, и̂лѝ съ прорóчество, и̂лѝ съ повчéнїе!

7 Каквóто и̂ бездꙋ́шны те (вéщи) кóйто ꙗ̂здáватъ гласъ, като свúрка та, и̂лѝ гꙋслы те, âко не произнесáтъ разли́чны оу̂дарéнїа, каквѡ̀ ще да се разпознáе ѻ̂новà щото се свúри, и̂лѝ щото се дрѫнка;

8 И̂ âко бы трꙋбà та ꙗ̂здавáла незначи́телен гласъ, кóй ще да се приготви за брань:

9 Такà и̂ вы́е, âко не произнóсите съ ꙗ̂зы́катъ си вразꙋми́телни словесà, каквѡ̀ ще да се разꙋмѣ́е ѻ̂новà щото говóрите; войстиннꙋ вы́е ще да говóрите на вѣ́тръ.

10 Кóлко мнóго úма, на прóмѣръ, разли́чны рѣ́чи на свѣтѫтъ, и̂ ни є̂днà ѿ нúхъ не є̂ безъ значéнїе.

11 Áко не разꙋмѣ́емъ прóчее значéнїе то на рѣ́чь тà, ще да бѫдемъ дрꙋгоꙗзы́ченъ за ѻ̂ногóва кóйто говóри, и̂

ѻ҆ный кои́то гово́ри, ще да
бѫде дрꙋгоѧзы́ченъ за мѧ́не.
12 Такѡ̀ и҆ вы́е, поне́же съ
ре́вность желаѣте дꙋхо́вни те
(даровані́ꙗ), прилѣжа́вайте да
се ѡ҆богатите (съ ни́хъ) за
назидані́е то на це́рква та.
13 Зарадѝ товà, ко́и то гово́ри
съ (незна́ѥнъ) ꙗзы́къ, да се
мо́ли Бг҃ꙋ, (да мꙋ дадѐ да́рва)
да толкꙋ́ва.
14 Защо́то, а҆ко се мо́лимъ
Бг҃ꙋ съ (незна́ѥнъ) ꙗзы́къ,
дꙋ́хо ми се мо́ли: но ѹ҆мѡ̀ ми
ѡ҆ста́ва безпло́денъ (за це́рква
та).
15 Що тре́бва про́чее (да
пра́вимъ); а҆́зъ ще да се по-
мо́лимъ съ дꙋ́хатъ, но ще да
се помо́лимъ да ме разꙋмѣ́ватъ
(дрꙋ́ги те): ще да пе́емъ съ
дꙋ́хатъ, но ще да пе́емъ да
ме разꙋмѣ́ватъ (дрꙋ́ги те).
16 Поне́же а҆ко благода́ришъ
(Бг҃а са́мѡ) съ дꙋ́хатъ, какѡ̀
ще да речѐ, а҆мѝнь, въ твоѧ̀
та благода́рственна молі́тва
простолю́дниѥ, кои́то не разꙋ-
мѣ́ва ꙗзы́катъ; защо́то ѻ҆нъ
не зна́е цю гово́ришъ.
17 Ты докрѐ благода́ришъ;
но дрꙋ́гїо не се назида́ва (ѿ
товà).
18 Благода́рямъ Бг҃а моегѡ̀,
поне́же на по́ много ꙗзы́цы го-
во́римъ ѿ си́чки те ва́съ.
19 Но въ це́рква та пе́ть
словеса̀ и҆скамъ да продꙋ́мамъ
та да се разꙋмѣ́ватъ, (съ кои́то
мо́жемъ) да по́лꙁꙋвамъ и҆ дрꙋ́ги,
нежели безчи́слени словеса̀
съ (незна́ѥнъ) ꙗзы́къ.
20 Бра́тїе, не бы́вайте дѣца̀
съ ѹ҆мовѐ те: но бы́вайте
младе́нцы со зло́ва та, а҆ съ
ѹ҆мовѐ те бы́вайте совершени
(мꙋ́жїе).
21 Въ зако́натъ писе́ва:
защѡ̀ а҆́зъ ще да гово́римъ съ
дрꙋ́ги ꙗзы́цы, и҆ съ дрꙋ́ги ѹ҆сто-
ны, на то́ва наро́дъ, но ни такà
не ща́тъ да ме послꙋ́шатъ,
гово́ри Гдⷭ҇ь.
22 Зарадѝ товà ꙗзы́цы те
са зна́менїе мѐ за ѻ҆ны́ѧ кои́то
вѣ́рꙋватъ, но за невѣ́рны те:
а҆ проро́чество то нѐ за не-
вѣ́рни те, но за ѻ҆ны́ѧ кои́то
вѣ́рꙋватъ.
23 Я҆ко бы се собра́ва про́чее
си́чка та це́рква на ѥ҆дно, и҆
начна́ли бы си́чки те да гово́-
ратъ съ (незна́ѥны) ꙗзы́цы, и҆
влѣ́зли бы (та́мѡ) простацы
и҆ли невѣ́рницы, не ща́тъ ли
да реча́тъ, че стѐ се и҆зкезꙋ-
мѝли;
24 Но а҆ко си́чки те проро́-
чествꙋватъ, и҆ влѣ́зе нѣ́кой не-
вѣ́рникъ и҆ли проста́къ (въ
це́рква та), ѻ҆нъ се ѡ҆лича́ва
ѿ си́чки те и҆ и҆спы́тꙋвасе ѿ
си́чки те:
25 И такà та́йны те мꙋ сер-
де́чны ще да бѫдатъ я҆́вны:
що́то ще па́дне на лицѐ то си,
и҆ ще да се покло́ни на Бг҃а, и҆
ще да проповѣ́два, защѡ Бг҃ъ
є҆ вои́стинꙋ съ ва́съ.
26 Про́чее какѡ̀ тре́бва

(да прáвите), брáтїе; когáто се сокúрате, (и҆) сéкой ѿ вáсъ и҆мá ѱалóмъ, и҆мá повчéнїе, и҆мá (молúтва на незнáенъ) ꙗзы́къ, и҆мá ѿкровéнїе, и҆мá толковáнїе: сúчки те (тїа) да бы́ватъ за назиданїе.

27 Я҆ко ли нѣкои говóратъ съ (незнáены) ꙗзы́цы, да говóратъ сáмѡ двáма, и҆лѝ най мнóгѡ трúма, и҆ ѻ҆нѝ є҆дúнъ слѣдъ дрꙋ́гиго: а҆ є҆дúнъ да толкꙋ́ва.

28 Я҆ко ли не є҆ толкователь (кóи́то говóри), да мл҃чѝ (вѫтре) въ цéрква та, а҆ сáмѡ въ сéбе си да говóри и҆ на Бг҃а.

29 (Такà) и҆ пророцы двáма и҆лѝ трúма да говóратъ, а҆ дрꙋ́ги те да разсꙋждáватъ.

30 Я҆ко ли се ѿкры́е нѣкомꙋ ѿ ѻ҆нїа кои́то сѣдатъ (въ цéрква та), пéрвыо да мл҃чи́не.

31 Защóто сúчки те мóжете да пророчествꙋ́вате є҆дúнъ слѣдъ дрꙋ́гиго, за да се оу҆чатъ сúчки те, и҆ сúчки те да се оу҆тѣшáватъ.

32 И҆ дꙋховѐ те пророчески покорáватсе на пророцы те:

33 Защò Бг҃ъ не є҆ (Бг҃ъ) нанемúрство то, но (Бг҃ъ) намúратъ, каквóто (що се ви́ди) въ сúчки те цéрквы на-свѧтїи те.

34 Жены́ те вáши въ цéрквы те да мл҃чáтъ: защóто не и҆мъ є҆ допꙋщéно да говóратъ, но да се покорáватъ, каквóто и҆ закóно говóри.

35 А҆ко ли и҆скатъ да се наꙋ́чатъ нѣщо, нéка пы́татъ (за нéго) дома свои́ те мѫжѣ: защóто є҆ срамóтно да говóри женà въ цéрква та.

36 Да ли ѿ вáсъ и҆злѣзе слóво то Бж҃їе; и҆лѝ сáмѡ до вáсъ є҆ стигнáло;

37 А҆ко нѣкой мы́сли че є҆ пророкъ и҆лѝ (и҆мá дáръ) дꙋхóвенъ, тóй нéка знáе, защò тїа (рáботы) що ви пи́шемъ, зáповѣди са Гдⷭ҇ни.

38 А҆ко ли нѣкой не познáва, нéка не познáва.

39 Зарадѝ товà, брáтїе мои́, прилѣжáвайте съ рéвность да пророчествꙋ́вате, но не возбранáвайте и҆ да говóратъ съ (незнáены) ꙗзы́цы.

40 А҆ сúчко то товà да бы́ва благоприли́чнѡ и҆ чи́нно.

ГЛАВА ЄІ҃.

И҆ ВОСПОМѢ́НУВАМЪ ви, брáтїе, є҆ѵáггелїе то коéто ви благовѣсти́хъ, коéто и҆ прїáхте, и҆ въ коéто стои́те (до сегà):

2 Чрезъ коéто се и҆ спасáвате, а҆ко (го) дѫржи́те споретъ повчéнїе то, съ коéто ви го благовѣсти́хъ: ѿсвѣ́нь а҆ко не стѐ напрáзднѡ повѣровáли.

3 Защóто ви предáдохъ нáй на прéдъ ѻ҆новà, що и҆ (сáмъ) прїáхъ, (си́рѣчь,) защò Христóсъ оумрѐ зарадѝ нáши те грѣхове, споретъ писáнїа та:

4 И҆ защò бы́дѐ погребéнъ,

ѻ҆ный кóйто говóри, ще да
бѫде дрꙋгоазы́ченъ за мѧ́не.
12 Такѧ̀ и҆ вы́е, понѣ́же съ
рѣ́ность желѧ́ете дꙋхо́вни те
(даровѧ́нїѧ), приѧ́тѣжѧ́вайте да
се ѡ҆богатите (съ ни́хъ) за
назидѧ́нїе то на цѣ́рква та.
13 Заради̑ товà, кóйто говóри
съ (незнѧ́енъ) ѩзы́къ, да се
мóли Бг҃ꙋ, (да мꙋ дадѐ дѧ́рва)
да толкꙋ́ва.
14 Защóто, ѧ҆ко се мóлимъ
Бг҃ꙋ съ (незнѧ́енъ) ѩзы́къ,
дꙋ́хо ми се мóли: но ѹ҆мѐ ми
ѡ҆стѧ́ва безплóденъ (за цѣ́рква
та).
15 Що трѣ́бва прóчее (да
прѧ́вимъ); ѧ҆зъ ще да се по-
мóлимъ съ дꙋ́хатъ, но ще да
се помóлимъ да ме разꙋмѣ́ватъ
(дрꙋ́ги те): ще да пѣ́емъ съ
дꙋ́хатъ, но ще да пѣ́емъ да
ме разꙋмѣ́ватъ (дрꙋ́ги те).
16 Понѣ́же ѧ҆ко благодѧ́ришъ
(Бг҃а сѧ́мѡ) съ дꙋ́хатъ, какѡ̀
ще да речѐ, а҆мѝнь, въ твоѐ
та благодѧ́рственна молѝтва
простолю́дныо, кóйто не разꙋ-
мѣ́ва ѩзы́катъ; защóто ѻ҆нъ
не знѧ́е цю говóришъ.
17 Ты докрѐ благодѧ́ришъ;
но дрꙋ́гїо не се назидѧ́ва (ѿ
товà).
18 Благодѧ́римъ Бг҃а моегò,
понѣ́же на пó много ѩзы́цы го-
вóримъ ѿ си́чки те вѧ́съ.
19 Но въ цѣ́рква та пѣ́ть
словесà йскамъ да продꙋ́мамъ
та да се разꙋмѣ́ватъ, (съ кóйто
мóжемъ) да пóлзꙋвамъ и҆ дрꙋ́ги,
нѫ́жели безчи́сленни словесà
съ (незнѧ́енъ) ѩзы́къ.
20 Бра́тїе, не бы́вайте дѣцà
съ ѹ҆мовѐ те: но бы́вайте
младѐнцы со злóба та, а҆ съ
ѹ҆мовѐ те бы́вайте совершѐнни
(мꙋ́жїе).
21 Въ законѧ́тъ писꙋ́ва:
защò ѧ҆зъ ще да говóримъ съ
дрꙋ́ги ѩзы́цы, и҆ съ дрꙋ́ги ѹ҆ст-
ны, на тóа нарóдъ, но ни такà
не щѧ́тъ да ме послꙋ́шатъ,
говóри Гдⷭ҇ь.
22 Заради̑ товà ѩзы́цы те
са знѧ́менїе нѐ за ѻ҆ны́я кóйто
вѣ́рꙋватъ, но за невѣ́рны те:
а҆ прорóчество то нѐ за не-
вѣ́рни те, но за ѻ҆ны́я кóйто
вѣ́рꙋватъ.
23 Я҆ко бы се собра́ла прóчее
си́чка та цѣ́рква на ѥ҆дно, и҆
начнѧ́ли бы си́чки те да говó-
ратъ съ (незнѧ́ены) ѩзы́цы, и҆
влѣ́зли бы (тѧ́мѡ) простцы
и҆лѝ невѣ́рницы, не щѧ́тъ ли
да речѧ́тъ, че стѐ се и҆зкезꙋ-
мѝли;
24 Но ѧ҆ко си́чки те прорó-
чествꙋватъ, и҆ влѣ́зе нѣ́кой не-
вѣ́рникъ и҆лѝ простѧ́къ (въ
цѣ́рква та), ѻ҆нъ се ѡ҆личѧ́ва
ѿ си́чки те и҆ и҆спы́тꙋвасе ѿ
си́чки те:
25 И такà тѧ́йны те мꙋ сер-
дѣ́чны ще да бѫдатъ я҆ны:
щото ще пѧ́дне на лицѐ то си,
и҆ ще да се покло́ни на Бг҃а, и҆
ще да проповѣ́дꙋва, защо Бг҃ъ
є҆ войстинну съ вѧ́съ.
26 Прóчее какѡ̀ трѣ́бва

(да прáвите), брáтїе; когáто се собирáте, (и) сáкой ѿ вáсъ имá ѱалóмъ, имá повчéнїе, имá (молúтва на незнáенъ) ѩзы́къ, имá ѿкровéнїе, имá толковáнїе: сúчки те (тїа) да бы́ватъ за назиданїе.

27 Áко ли нѣкои говóратъ съ (незнáены) ѩзы́цы, да говóратъ сáмѡ двáма, и҆лѝ най мнóгѡ трúма, и҆ ѻ҆нѝ є҆дúнъ слѣдъ дрꙋ́гиго: а҆ є҆дúнъ да толкꙋ́ва.

28 Áко ли не є҆ толкователь (кóито говóри), да мѫлчѝ (вѫтре) въ цéрква та, а҆ сáмѡ въ сéбе си да говóри и҆ на Бг҃а.

29 (Такà) и҆ пророцы двáма и҆лѝ трúма да говóратъ, а҆ дрꙋ́ги те да разсѫждáватъ.

30 Áко ли се ѿкры́е нѣкомꙋ ѿ ѻ҆нїа кóито сѣдатъ (въ цéрква та), пéрвыо да мѫлкне.

31 Защóто сúчки те мóжете да пророчествꙋ́вате є҆дúнъ слѣдъ дрꙋ́гиго, за да се ѹ҆чатъ сúчки те, и҆ сúчки те да се ѹ҆тѣшáватъ.

32 И дꙋховѐ те пророчески покорáватсе на пророцы те:

33 Защò Бг҃ъ не є҆ (Бг҃ъ) нанемúрство то, но (Бг҃ъ) намúратъ, каквóто (що се ви́ди) въ сúчки те цéрквы на-сватїи те.

34 Жены́ те вáши въ цéрквы те да мѫлчáтъ: защóто не и҆мъ є҆ допꙋщéно да говóратъ, но да се покорáватъ, каквóто и҆ закóно говóри.

35 Áко ли и҆скатъ да се наꙋ́чатъ нѣщо, нéка пы́татъ (за нéго) дома свои́ те мѫжѣ: защóто є҆ срамóтно да говóри женà въ цéрква та.

36 Да ли ѿ вáсъ и҆злѣ́зе слóво то Бж҃їе; и҆лѝ сáмѡ до вáсъ є҆ стигнáло;

37 Áко нѣкой мы́сли че є҆ пророкъ и҆лѝ (и҆ма дáръ) дꙋхóвенъ, тóй нéка знáе, защò тїа (рáботы) що то ви пи́шемъ, зáповѣди са Гдни.

38 Áко ли нѣкой не познáва, нéка не познáва.

39 Зарадѝ товà, брáтїе мои́, прилѣжáвайте съ рéвность да пророчествꙋ́вате, но не возбранáвайте и҆ да говóратъ съ (незнáены) ѩзы́цы.

40 А҆ сúчко то товà да бы́ва благоприличнѡ и҆ чи́нно.

ГЛАВА ѲГ.

И҆ воспомѐнꙋвамъ ви, брáтїе, є҆ѵáггелїе то коéто ви благовѣстúхъ, коéто и҆ прїáхте, и҆ въ коéто стоúте (до сегà):

2 Чрезъ коéто се и҆ спасáвате, áко (го) дѫржúте споретъ повчéнїе то, съ коéто ви го благовѣстúхъ: ѿсвѣ́нь áко не стѐ напрáзднѡ повѣровáли.

3 Защóто ви предáдохъ нáй на прѣдъ ѻ҆новà, що и҆ (сáмъ) прїáхъ, (сúрѣчь,) защò Христóсъ ѹ҆мрѐ зарадѝ нáши те грѣхове, споретъ писáнїа та:

4 И защò бы́дѐ погребéнъ,

и҆ зашѐ воскреснѧ̀ въ трѣтїатъ
дѣ́нь, споретъ писа́нїа та:
5 И҆ зашѐ се ꙗ҆ви́ на Ки́фа,
а҆ по́слѣ на двана́десеть те
(а҆по́столи):
6 По́слѣ по товà се ꙗ҆ви́ на
по̀ мнози́на ѿ петсто́тини
бра́тїа и҆зведна́шъ, ѿ кои́то
по̀ мно́го то са жи́ви (и҆) до
сегà, а҆ нѣ́кои оу҆мре́ха.
7 По́слѣ се ꙗ҆ви́ на І҆а́кѡва, а҆
по не́го на си́чки те а҆по́столи.
8 А҆ на́й по́слѣ ѿ си́чки те,
ꙗ҆ви́се и҆ ме́не, като на нѣ́кое
ме́тнато дѣтѐ.
9 Зашо́то а҆́зъ са́мь на́й
ма́локъ ѿ А҆по́столи те: ко́й-
то не са́мь досто́инъ да се
нарече́мъ А҆по́столъ, зашо́то
гони́хъ це́рква та Бж҃їа.
10 Но съ Бж҃їа та благода́-
ть є҆́смь товà, що́то самь,
и҆ не́гова та благода́ть, ко́а́то
ми є҆ да́лъ, не бы́дѐ пра́здна,
но а҆́зъ ѿ си́чки те ни́хъ по̀
мно́го се потрѹди́хъ: ѻ҆ба́че
не а҆́зъ, но Бж҃їа та благода́ть,
ко́а́то є҆ съ ме́не.
11 Про́чее и҆лѝ а҆́зъ, и҆лѝ ѻ҆-
нѝ, ні́е такà проповѣ́дѹваме,
и҆ вы́е такà вѣрова́хте.
12 И҆ а҆́ко ні́е проповѣ́дѹваме
зашѐ Хр҃то́съ є҆ воскресна́лъ
ѿ ме́ртвы те, ка́квѡ гово́ратъ
нѣ́кои по междѹ̀ ва́съ, зашѐ
не́ма воскресе́нїе на-ме́ртви
те;
13 И҆ а҆́ко да не́ма воскре-
се́нїе на-ме́ртви те, то̀ ни
Хрїсто́съ не є҆ воскресна́лъ.
14 А҆́ко ли Хр҃то́съ не є҆
воскресна́лъ, пра́здно є҆ на́ше
то проповѣ́данїе, пра́здна и҆
вѣ́ра та ва́ша.
15 А҆ ні́е бы се нашлѝ лже-
свидѣ́тели предъ Бг҃а, поне́же
свидѣ́телствова́хме на Бг҃а,
зашѐ є҆ воскреси́лъ Хр҃та̀:
кого́то не є҆ воскреси́лъ, а҆́ко
ме́ртви те не воскре́снѹватъ.
16 Зашо́то, а҆́ко ме́ртви
те не воскре́снѹватъ, нито
Хр҃то́съ є҆ воскресна́лъ:
17 А҆́ко ли Хр҃то́съ не є҆ вос-
кресна́лъ, ва́ша та вѣ́ра є҆
сѹ́етна: и҆ вы́е сте і҆о̀ще въ
грѣ́ховѐ те ва́ши:
18 Про́чее и҆ ѻ҆нїа́ са погиб-
на́ли, кои́то са оу҆мре́ли въ
Хрїстїа́нска та вѣ́ра.
19 И҆ а҆́ко ні́е и҆ма́ме надѣ́ж-
да на Хр҃та̀ са́мѡ за то́а
свѣ́тъ, ні́е сме на́й ѡ҆ка́янни
ѿ си́чки те человѣ́цы.
20 Но поне́же Хр҃то́съ вос-
кресна̀ ѿ ме́ртвы те, бы́дѐ (ка-
то) пе́рвенецъ на оу҆мре́ли те.
21 Зашо́то, поне́же смерть
та̀ дойдѐ чрезъ человѣ́ка, и҆
воскресе́нїе то на-ме́ртви те
(бы́дѐ) чрезъ человѣ́ка.
22 Зашо́то, ка́квото си́чки
те оу҆ми́ратъ чрезъ А҆да́ма,
такà и҆ чрезъ Хр҃та̀ си́чки те
ще да ѡ҆живѣ́атъ.
23 Но се́кой въ свойатъ
ре́дъ: пе́рво Хр҃то́съ, а҆ по́слѣ
ѻ҆нїа́, кои́то са вѣрова́ли въ
Хр҃та̀, въ не́гово то прише́-
ствїе.

24 А̑ по товà (ще бѫде) скончáніе, когáто (тóй) предадѐ цáрство то на Бг҃а и̂ Ѿцà, и̂ когáто довѫрши сѐкое начáлство, и̂ сѐкоѧ влáсть и̂ сúла.

25 Защóто тóй трѣбꙋ́ва да царꙋ́ва, доклѐ да тꙋ́ри сúчки те врагѝ подъ нозѐ те си.

26 А̑ послѣ́днїо врáгъ, когóто ще да довѫрши, є̑сть смерть тà.

27 Защóто (Бг҃ъ) сúчко покорѝ подъ нозѐ те мꙋ: а̑ когáто се говóри, защò мꙋ є̑ сúчко покóрено: я̑вно є̑, защò ѿсвѣ́нь ѻ̂ногóва, кóйто мꙋ є̑ покорúлъ сúчко то.

28 А̑ когáто се покóри нѐмꙋ сúчко, тогáва и̂ сáмъ Сы́нъ ще да се покóри на ѻ̂ногóва, кóйто мꙋ є̑ покорúлъ сúчко, за да бѫде Бг҃ъ сúчко въ сúчки те.

29 Понѐже каквѡ̀ ще да стóратъ ѻ̂нїа, кóйто се крѫщáватъ заради̂ мѐртвы те, а̑ко ли мѐртви те со всѣ́мъ не воскрѐснꙋватъ; защò ли се и̂ крѫщáватъ заради̂ мѐртвы те;

30 А̑ защò ли и̂ нїе прїи̂маме бѣ́ды̀ ката чáсъ;

31 Ката дѐнь оу̂мúрамъ: тáкѡ ми похвалà та (брáтїе) коáто и̂мамъ (за вáсъ) чрезъ Ѩисꙋ́са Хр҃тà Гдⷭ҇а нáшего.

32 Áко като человѣ́къ се ворúхъ со звѣ́рски (человѣ́цы) во Ѳфѐсъ, каквà пóлза и̂мамъ, а̑ко не воскрѐснꙋватъ мѐртви те; (а̑ко не воскрѐснꙋватъ), да ѧ̂дѐме и̂ да пїѐме, защóто оу̂трѣ̀ ще да оу̂мреме.

33 Не прелщáвайтесе: злѝ содрꙋ́жества развáлятъ добры̀ нрáвы.

34 Истрезнѐтесе (като що є̑) прáведно, и̂ не согрѣшáвайте: защóто и̂ма нѣ́кои по междꙋ̀ вáсъ, кóйто не знáятъ (ни) Бг҃а: за вáшъ срáмъ ще да речѐмъ.

35 Но ще да речѐ нѣ́кой: каквѡ̀ ще да воскрѐснатъ мѐртви те; и̂ съ каквò тѣ́ло ще да дóйдатъ;

36 Безꙋ́мне, товà що то сѣ́ешъ ты̀, не щѐ да и̂знúкне, а̑ко не оу̂мре:

37 И̂ товà що то сѣ́ешъ, не сѣ́ешъ ты̀ ѻ̂новà тѣ́ло коѐто ще да се рóди, но гóло зѐрно, каквóто се слꙋ́чи, пшенúчно, и̂лѝ ѿ дрꙋ́ги те нѣ́кое:

38 А̑ Бг҃ъ мꙋ дáва тѣ́ло то, каквóто Ѿнъ пóиска, и̂ на сѐкое сѣ́ме прилúчно то (мꙋ) тѣ́ло.

39 Не є̑ сѐкое тѣ́ло є̑днáкво (съ дрꙋ́го) тѣ́ло: но дрꙋ́го є̑ тѣ́ло оу̂ человѣ́цы те, а̑ дрꙋ́го оу̂ птúцы те.

40 И̂ (и̂ма) тѣ́лесà небѐсни, и̂ тѣ́лесà зѐмни: но дрꙋ́га є̑ слáва та на-небѐсни те, а̑ дрꙋ́га на-земнѝ те.

41 Дрꙋ́га є̑ слáва та насóлнце то, дрꙋ́га є̑ слáва та на-мѣ́сѧцатъ, дрꙋ́га є̑ слáва

та на-звѣзды те: и̂ звѣздà
ѿ звѣздà различествꙋва въ
слáва та.
42 Такà (истѡ ще да бѫ-
де) и̂ воскресéніе то на-мéр-
тви те: сѣесе (тѣло) тлѣнно,
воскрéснꙋва тѣло нетлѣнно:
43 Сѣесе безчéстно, вос-
крéснꙋва слáвно: сѣесе слáбо,
воскрéснꙋва сúлно:
44 Сѣесе тѣло живóтно,
воскрéснꙋва тѣло дꙋхóвно,
(защóто) има тѣло живóтно,
и̂ има тѣло дꙋхóвно.
45 Такà є̂ и̂ пúсано: пéр-
выо человѣкъ Адáмъ сотво-
рéнъ є̂ съ дꙋшà жúва, а̂ по-
слѣднїо Адáмъ є̂ Дх҃ъ жи-
вотворáщїй.
46 Но не є̂ пéрво дꙋхóвно
то, но живóтно то, а̂ пóслѣ
дꙋхóвно то.
47 Пéрвыо человѣкъ є̂ ѿ
землà, пржстенъ: втóрыо че-
ловѣкъ є̂ Гдь ѿ небò то.
48 Какóвъ то є̂ пржстеныо,
такúва са и̂ пржстени те:
и̂ какóвъ то є̂ небéсныо, та-
кúва са и̂ небéсни те:
49 И каквóто се ѿблéкохме
въ ѻ҆бразатъ на-пржстеныа,
такà ще да се ѿблечéме и̂ въ
ѻ҆бразатъ на-небéсныа.
50 А̂ товà ви говóримъ,
брáтїе, защò (товà нáше)
тѣло и̂ кровь не мóжатъ да
наслѣдатъ цáрство то Бж҃їе,
нито тлѣнно то мóже да
наслѣди нетлѣнїе то.
51 Ѿто ви кáзвамъ тáни-
ство: нїе сúчки те оу҆бо не
щéме да оу҆мреме, но сúчки
те ще да се и̂змѣнúме:
52 Изведнáшъ, въ мгновéнїе
ѻ҆ка, въ послѣдныатъ (глáсъ)
трꙋбный: защóто (трꙋбà та)
ще да вострꙋ́ви, и̂ мéртви те
ще да воскрéснатъ нетлѣнни,
и̂ нїе ще да се и̂змѣнúме:
53 Защóто товà тлѣнно то
(тѣло) трéбꙋва да се ѿблечѐ
въ нетлѣнїе, и̂ товà смéртно
то да се ѿблечѐ въ безсмéртїе.
54 А̂ когáто товà тлѣнно
то се ѿблечѐ въ нетлѣнїе, и̂
смéртно то товà се ѿблечѐ
въ безсмéртїе, тогáва ще да
се и̂спóлни слóво то на-пи-
сáнїе то: погжлната бы́дѐ
смерть тà ѿ побѣда та.
55 Гдѣ ти є̂, ѿ смéрте,
жáло то; гдѣ ти є̂, ѿ áде,
побѣда та;
56 Но жáло то на смерть
тà є̂ грѣхò: а̂ сúла та на-
грѣхѫтъ є̂ закóно.
57 Но благодарéнїе (да бѫ-
де) на Бга, кóйто ни є̂ да-
ровáлъ побѣда чрезъ Гда
нáшего Іисꙋса Хрта.
58 И такà, брáтїе мои̂ воз-
любленнїи, бѫдéте твѫрди,
непоколебúми, и̂ превспѣвайте
всегдà въ дѣло то Гдне, по-
нéже знáете, защò трꙋдо вáшъ
не щѐ да ѿстáне прáзденъ
предъ Гда.

ГЛАВА ЗІ.

А҆ (колкото) за милостына та колто се собира за свѧтѝ те, правéте и҆ вы́е такà каквóто що оу҆строихъ въ цéрквы те Галатїйски.

2 Въ пéрвый дéнь ѿ седмица та, сéкой ѿ васъ да тѹ́ра на страна̀, колкото мѹ є҆ возмóжно, и҆ да го вáрди оу҆ сéбе, да не бы́ва собиранѣ̀ тогáва, когáто а҆зъ дóйдемъ.

3 А҆ когáто дóйдемъ, кóйто вы́е и҆зберéте, ни́хъ ще да прáтимъ съ писмà, да занесáтъ вáша та пóмощь во І҆ерѹсалимъ.

4 Áко ли бѫде прили́чно и҆ а҆зъ да йдемъ, ѻ҆нѝ ще да пóйдатъ съ мéне.

5 А҆зъ ще дóйдемъ кóдъ васъ когáто замúнемъ презъ Македóнїа: (защóто презъ Македóнїа трéбѹва да прóйдемъ).

6 А҆ оу҆ васъ, мóже бы́ти, ще да поседи́мъ, и҆лѝ и҆ ще да презимѹвамъ, за да ме и҆спрáтите вы́е, кѫдéто ще да йдемъ.

7 Защóто не и҆скамъ да вы ви́димъ сегà съ преходѣнѣ̀ то: но нáдамсе да поседи́мъ нѣколко врéме оу҆ васъ, áко и҆звóли Гдь.

8 А҆ во Ѳфéсъ ще да седи́мъ до пѧтдесáтница:

9 Защóто голѣ́ми вратà ми са се ѿвори́ли за рабóтенѣ, и҆ проти́вницы те ми са мнóго.

10 Áко дóйде Тїмоѳéй (кодъ васъ), глéдайте да бѫде безъ стрáхъ междѹ̀ васъ: защóто и҆ тóй совершáва дѣ́ло то Гдне, каквóто и҆ а҆зъ.

11 Да го не оу҆кóри прóчее ни́кой: но и҆спроводéте го мѝрнѡ, да дóйде кодъ мéне: защóто го чáкамъ съ брáтїѧ та.

12 А҆ кóлкото за брáта А҆поллѡ́са, мнóго го моли́хъ, да дóйде зáеднѡ съ брáтїѧ та къ вáмъ: но ѿнюдъ не щѐ да дóйде сегà: а҆ ще дóйде когáто мѹ прилéгне.

13 Бѫдéте бóдри, стóйте во вѣ́ра та, бѫдéте мѹ́жественни, и҆ крѣпéтесе:

14 Сѝчко (що̀то прáвите) да бы́ва оу҆ васъ съ любóвь.

15 И҆ мóлимъ вы, брáтїе, знáете Стефани́новатъ дóмъ, защò є҆ (ѻ҆нъ) начáло (на-Хрїстїáнска та вѣ́ра) во А҆хáїа, и҆ защò са предáли сéбе си въ слѹжéнїе то на свѧтѝ те:

16 Бѫдéте и҆ вы́е покóрни на таки́ва, и҆ сéкомѹ, кóйто се трѹ́ди и҆ спомоществѹва.

17 И҆ возрадовáхсе (по премнóгѡ) за пришéствїе то Стефани́ново и҆ Фѳртѹнáтово, и҆ А҆хáїково, защóто вáше то разлѹчéнїе ѻ҆нѝ допѫлни́ха:

18 Защóто ѻ҆нѝ оу҆покои́ха и҆ мóйатъ и҆ вáшїатъ дѹ́хъ. Попи́тайте прóчее таки́ва (человѣ́цы).

та на-звѣздѝ те: и҆ звѣздѧ̀ ѿ звѣздѧ̀ разли́чествꙋва въ сла́ва та.

42 Такѧ̀ (и҆стѡ ще да бѫде) и҆ воскресе́нїе то на-ме́рти те: сѣ́есе (тѣ́ло) тлѣ́нно, воскре́снꙋва тѣ́ло нетлѣ́нно:

43 Сѣ́есе безче́стно, воскре́снꙋва сла́вно: сѣ́есе сла́бо, воскре́снꙋва си́лно:

44 Сѣ́есе тѣ́ло живо́тно, воскре́снꙋва тѣ́ло дꙋхо́вно, (защо́то) и҆́ма тѣ́ло живо́тно, и҆ и҆́ма тѣ́ло дꙋхо́вно.

45 Такѧ̀ є҆ и҆ пи́сано: пе́рвыо человѣ́къ А҆да́мъ сотворе́нъ є҆ съ дꙋшѧ̀ жи́ва, а҆ послѣ́днїо А҆да́мъ є҆ Дꙋ́хъ животворѧ́щїй.

46 Но не є҆ пе́рво дꙋхо́вно то, но живо́тно то, а҆ по́слѣ дꙋхо́вно то.

47 Пе́рвыо человѣ́къ є҆ ѿ землѧ̀, прѫстенъ: вто́рыо человѣ́къ є҆ Гдⷭ҇ь ѿ небѐ то.

48 Како́въ то є҆ прѫстеныо, таки́ва са и҆ прѫстени те: и҆ како́въ то є҆ небе́сныо, таки́ва са и҆ небе́сни те:

49 И каквѡ́то се ѡ҆блѣ́кохме въ ѻ҆бразатъ на-прѫстеныа, такѧ̀ ще да се ѡ҆блече́ме и҆ въ ѻ҆бразатъ на-небе́сныа.

50 А҆ товѧ̀ ви гово́римъ, бра́тїе, защѐ (товѧ̀ на́ше) тѣ́ло и҆ кро́вь не мо́жатъ да наслѣ́датъ ца́рство то Бж҃їе, нито тлѣ́нно то мо́же да наслѣ́ди нетлѣ́нїе то.

51 Ѿто ви ка́зꙋвамъ та́ниство: нїе си́чки те ᲂу҆́бо не ще́ме да ᲂу҆мре́ме, но си́чки те ще да се и҆змѣни́ме:

52 Изведна́шъ, въ мгнове́нїе ѻ҆́ка, въ послѣ́дныатъ (гла́съ) трꙋ́бный: защо́то (трꙋбѧ̀ та) ще да вострꙋ́би, и҆ ме́ртви те ще да воскре́снатъ нетлѣ́нни, и҆ нїе ще да се и҆змѣни́ме:

53 Защо́то товѧ̀ тлѣ́нно то (тѣ́ло) тре́бꙋва да се ѡ҆блечѐ въ нетлѣ́нїе, и҆ товѧ̀ сме́ртно то да се ѡ҆блечѐ въ безсме́ртїе.

54 А҆ кога́то товѧ̀ тлѣ́нно то се ѡ҆блечѐ въ нетлѣ́нїе, и҆ сме́ртно то товѧ̀ се ѡ҆блечѐ въ безсме́ртїе, тога́ва ще да се и҆спо́лни сло́во то на-писа́нїе то: погѫлната быдѐ смерть тѧ̀ ѿ побѣ́да та.

55 Гдѣ̀ ти є҆, ѡ҆ сме́рте, жа́ло то; гдѣ̀ ти є҆, ѡ҆ а҆́де, побѣ́да та;

56 Но жа́ло то на смерть тѧ̀ є҆ грѣхѡ̀: а҆ си́ла та нагрѣ́хѫтъ є҆ зако́но.

57 Но благодаре́нїе (да бѫде) на Бг҃а, ко́йто ни є҆ дарова́лъ побѣ́да чрезъ Гдⷭ҇а на́шего Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀.

58 И такѧ̀, бра́тїе мои́ возлю́бленнїи, бѫде́те твѫрди, непоколеби́ми, и҆ преꙋспѣ́вайте всегда̀ въ дѣ́ло то Гдⷭ҇не, поне́же зна́ете, защѐ трꙋ́до ва́шъ не щѐ да ѡ҆ста́не пра́зденъ предъ Гдⷭ҇а.

ГЛАВА ЗГ.

А҆ (колкото) за милостына та ко́ато се собира за свѧтѝ те, правéте и҆ вы́е такѝ каквóто що оу҆стройхъ въ цéрквы те Галатїйски.

2 Въ пéрвый дéнь ѿ седмица та, сéкой ѿ васъ да тꙋ́ра на страна̀, колкото мꙋ є҆ возмóжно, и҆ да го ва́рди оу҆ сéбе, да не бы́ва собиранѣ̀ тогáва, когáто а҆зъ дóйдемъ.

3 А҆ когáто дóйдемъ, кóйто вы́е и҆зберéте, ни́хъ ще да прáтимъ съ писмà, да занесáтъ ва́ша та пóмощь во І҆ерꙋсали́мъ.

4 Áко ли бѫде прили́чно и҆ а҆зъ да и҆демъ, ѻ҆нѝ ще да пóйдатъ съ мéне.

5 А҆зъ ще дóйдемъ кодъ васъ когáто замѝнемъ презъ Македóнїа: (защóто презъ Македóнїа трéбꙋва да прóйдемъ).

6 А҆ оу҆ васъ, мóже бы́ти, ще да поседи́мъ, и҆лѝ и҆ ще да презимꙋвамъ, за да ме и҆спрáтите вы́е, кѫдéто ще да и҆демъ.

7 Защóто не и҆скамъ да вы ви́димъ сегà съ прехóденѣ то: но нáдамсе да поседи́мъ нѣколко врéме оу҆ васъ, áко и҆звóли Гдь.

8 А҆ во Ѳфéсъ ще да седи́мъ до пѧтдесáтница:

9 Защóто голѣ́ми вратà ми са се ѿвори́ли за рабóтенѣ, и҆ проти́вницы те ми са мнóго.

10 Áко дóйде Тїмоѳéй (кодъ васъ), глéдайте да бѫде безъ страхъ междꙋ̀ васъ: защóто и҆ тóй совершáва дѣ́ло то Гдне, каквóто и҆ а҆зъ.

11 Да го не оу҆кóри прóчее ни́кой: но и҆спроводéте го ми́рнѡ, да дóйде кодъ мéне: защóто го чáкамъ съ брáтїѧ та.

12 А҆ кóлкото за брáта А҆поллѡ́са, мнóго го моли́хъ, да дóйде заéднѡ съ брáтїѧ та къ вáмъ: но ѿнюдъ не щѐ да дóйде сегà: а҆ ще дóйде когáто мꙋ прилéгне.

13 Бѫдéте бóдри, стóйте во вѣ́ра та, бѫдéте мꙋжественни, и҆ крѣпéтесе:

14 Си́чко (що̀то прáвите) да бы́ва оу҆ васъ съ любóвь.

15 И҆ мóлимъ вы, брáтїе, знáете Стефани́новатъ дóмъ, защò є҆ (ѻ҆нъ) начáло (на Хрїстїáнска та вѣ́ра) во А҆хáїа, и҆ защò са предáли сéбе си въ слꙋжéнїе то на свѧтѝ те:

16 Бѫдéте и҆ вы́е покóрни на такѝва, и҆ сéкомꙋ, кóйто се трꙋ́ди и҆ спомоществꙋва.

17 И҆ возрадовáхсе (по премнóгѡ) за прише́ствїе то Стефани́ново и҆ Фꙋртꙋна́тово, и҆ А҆хáїково, защóто ва́ше то разлꙋчéнїе ѻ҆нѝ допѫлни́ха:

18 Защóто ѻ҆нѝ оу҆покои́ха и҆ мóйатъ и҆ ва́шїатъ дꙋ́хъ. Попи́тайте прóчее такѝва (человѣ́цы).

19 Поздравлѧ́ватъ вы це́рквы те Ѧ҆сі́йски. Поздравлѧ́ватъ вы по премно́гѡ ѿ Гдⷭ҇ѣ Ѧ҆кѹ́ла и҆ Прїскі́лла, съ домѧ́шна та и҆́мъ це́рква.

20 Поздравлѧ́ватъ вы си́чки те бра́тїѧ. Поздраве́те є҆ди́нъ дрѹ́гиго съ цѣлова́нїе сва́то.

21 Това̀ поздравле́нїе (се написа̀) съ и҆́ста та моѧ̀ рѹка̀ Па́влова.

22 Ко́ито не ѿбы́ча Гдⷭ҇а на́шего І҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀, да бѫде про́клетъ, (съ та́ѧ кле́тва) мара́нъ Ѧ҆ѳа̀.

23 Благодать та̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀ (да бѫде) съ ва́съ:

24 И моѧ̀ та любо́вь (да бѫде) со си́чки те ва́съ ѿ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆исѹ́сѣ. Ѧ҆ми́нь.

† Пе́рво то посла́нїе къ Корі́нѳѧнѡмъ бы́дѐ напи́сано и҆ пра́тено ѿ Фїлі́ппы те чрезъ Стефани́на, и҆ Фѹртѹна́та, и҆ Ѧ҆ха́їка, и҆ Тїмоѳе́а.

КЪ КОРІНѲѦНѠМЪ Б҃. ПОСЛАНЇЕ СВѦТАГѠ АПОСТОЛА ПАѲЛА.

ГЛАВА А҃.

ПАѲЕ́ЛЪ, съ во́лѧ та Бж҃їѧ Апо́столъ І҆исѹ́съ Хрⷭ҇то́въ, и҆ Тїмоѳе́й бра́тъ, на це́рква та Бж҃їѧ, коѧ́то є҆ въ Корі́нѳъ, и҆ на си́чки те свѧтїи, ко́ито се нахо́ждатъ по си́чка та Ѧ҆ха́їа:

2 Благода́ть (да бѫде) ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц̑а на́шегѡ, и҆ Гдⷭ҇а І҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀.

3 Благослове́нъ (да є҆) Бг҃ъ и҆ Ѻ҆ц̑ъ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀, Ѻ҆ц̑ъ на-милосе́рдїе то, и҆ Бг҃ъ на всѧ́ко то ѹ҆тѣше́нїе,

4 Ко́ито ны ѹ҆тѣша́ва ѹ҆ се́коѧ ско́рбь на́ша, за да мо́жеме и҆ ні́е да ѹ҆тѣша́ваме ѻ҆ны́ѧ, ко́ито се наме́рѹватъ ѹ҆ се́каква ско́рбь, съ ѻ҆нова̀ ѹ҆тѣше́нїе съ ко́ето се са́ми ѹ҆тѣша́ваме ѿ Бг҃а.

5 Защо́то, какво́то що се ѹ҆множа́ватъ на́ши те страда́нїѧ за Хрⷭ҇та̀, така̀ се ѹ҆множа́ва и҆ ѹ҆тѣше́нїе то на́ше чрезъ І҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀.

6 И҆ ѧ҆ко ні́е ско́рбиме, (ско́рбиме) за ва́ше то ѹ҆тѣше́нїе и҆ спасе́нїе, ко́ето се полѹча́ва чрезъ терпѣ́нїе то на-тїѧ́ и҆сти те страда́нїѧ, ко́ито и҆ ні́е стра́даме:

7 Ꙗко ли се оу҆тѣша́ваме, (оу҆тѣша́вамесе) за ва́ше то оу҆тѣше́нїе и҆ спасе́нїе, и҆ надѣ́жда та ко́ато и҆ма́ме за ва́съ несомнѣ́нна є҆́: поне́же зна́еме, за́що̀ какво́то бы́вате сопричáстницы на-на́ши те страда́нїѧ, така̀ (ще да бѫ́дете) и҆ на оу҆тѣше́нїе то.

8 За́що̀то не и҆скаме нїе, бра́тїе, да не зна́ете зарадѝ на́ша та ско́рбь, ко́ато ни се слꙋчѝ во Ꙗ҆сі́а, и҆ съ ко́ато се ѿтегчи́хме чрезъ мѣ́ра, и҆ по́ мно́гѡ ѿ си́ла та ни, що̀то се не надѣ́ехме да ѡ҆ста́неме и҆ жи́ви.

9 Нїе самѝ мы́слехме въ се́беси като че сме ѡ҆сꙋжде́ни веке на сме́рть, за да се не надѣ́ете на се́беси, но на Бг҃а, ко́йто воскреша́ва ме́ртвы те,

10 Ко́йто ѿ то́лко (бли́зка) сме́рть ны є҆́ и҆збави́лъ, и҆ и҆збавла́ва (ны): на кого́то се и҆ надѣ́еме, за́що̀ и҆ і҆о̀ще ще да и҆збáви,

11 Като помáгате и҆ вы́е съ ва́ша та моли́тва за на́съ, за да се возблагодарѝ за на́съ ѿ мно́ги лица̀ дарова́нїе то, коѐто є҆ дарова́но на́мъ чрезъ мнозѝна.

12 За́що̀то похвала̀ та на́ша є҆ та́ѧ, свидѣ́телство то насовѣ́сть та̀ ни, за́що̀ (си́рѣчь) поживе́хме на свѣ́тѫтъ, а҆ на́й ве́че помежды́ ва́съ съ бг҃ого́дна простота̀ и҆ чистосердѣ́чїе, не съ пло́тска премꙋ́дрость, но съ благода́ть Бж҃їѧ:

13 Поне́же нїе не ви пи́шеме дрꙋ́го (нѣ́що) ѡ҆свѣ́нь това̀ що̀то (тꙋ́ка) четѐте, и҆лѝ и҆ разꙋмѣ́вате: и҆ на́дамсе, за́що̀ и҆ до кра́й ще да разꙋмѣ́ете:

14 Какво́то ны и҆ разꙋмѣ́хте ѿ ча́сти, за́що̀ сме ви похвала̀, какво́то и҆ вы́е на́мъ въ деньѫ́тъ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆исꙋ́са (Хрⷭ҇та̀).

15 И҆ съ та́ѧ (тве́рда) надежда, и҆скахъ да до́йдемъ по̀ напредъ кодъ ва́съ, за да ви оу҆чи́нимъ вто́ри пѫ́ть ра́дость:

16 И҆ презъ ва́съ да замѝнемъ въ Македо́нїа, и҆ пакъ ѿ Македо́нїа да се вѫ́рнемъ кодъ ва́съ, а҆ вы́е да ме и҆спра́тите во І҆ꙋде́йска та (земла̀).

17 Като и҆махъ про́чее това̀ намѣ́ренїе, да лѝ самь оу҆потреби́лъ легкомы́слїе, и҆лѝ пло́тски размышла́вамъ, що̀то размышла́вамъ, за да бѫ́де оу҆ ме́не, тꙋ́, така̀ є҆ така̀ є҆, тꙋ́, не є҆ не є҆;

18 Бг҃ъ є҆ вѣ́ренъ, за́що̀ оу҆че́нїе то на́ше, коѐто ви проповѣ́дахме, не бы́дѐ тꙋ́ така̀ є҆, тꙋ́ не є҆:

19 За́що̀то Сы́нъ Бж҃їй І҆исꙋ́съ Хрⷭ҇то́съ, кого́то ви проповѣ́дахме нїе, (си́рѣчь) а҆́зъ и҆ Сі́лꙋанъ и҆ Тїмоѳе́й, не бы́дѐ така̀ є҆ и҆ не є҆, но въ самагѡ не́го бы́дѐ така̀ є҆.

20 (За́що̀то си́чки те ѡ҆бѣ-

шáнїа Бжїи, оу нéго са такà є҆, и҆ оу нéго є҆ áмúнь,) за да се прослáви Бг҃ъ чрезъ нáсъ.

21 И Бг҃ъ є҆ кóйто ны оувѣрáва зáеднѡ съ вáсъ во Хр҃тà, и҆ кóйто ны є҆ помазáлъ:

22 Кóйто ны є҆ и҆ запечатúлъ, и҆ дáлъ є҆ ѡбрѹчéнїе дѹхóвно въ нáши те сердцà.

23 Á áзъ призы́вамъ Бг҃а (да бжде) свидѣтель на моà та дѹшà, зашò, понéже вы жалимъ, не дойдóхъ до сегà въ Корінѳъ.

24 Не зашóто нїе йскаме да зéмеме влáсть надъ вѣ́ра та вáша, но зашóто желáеме да спомоществѹваме на вáша та рáдость: зашóто вы́е стойте твéрдѡ оу вѣ́ра та.

ГЛАВА Б҃.

Á́ЗЪ самь сторúлъ въ сéбе си товà намѣ́ренїе, да не дóйдемъ (сúрѣчь) пáкъ кодъ вáсъ со скóрбь.

2 Зашóто, áко áзъ вы ѡ҆скорблáвамъ, а҆ тò, кóй ще мéне (дрѹгъ) да ѡ҆брадѹва, áко нѐ ѻ҆ный, кóйто прїи́ма скóрбь ѿ мéне;

3 За тò ви и҆ писáхъ товà йсто то, за да не бы́хсе ѡ҆скорбúлъ, когáто дóйдемъ, ѿ ѻ҆нїа, за кóйто трéбѹбаше да се рáдѹвамъ, понéже самь оувѣрéнъ за сúчки те вáсъ, зашò моà та рáдость є҆ на сúчки те вáсъ (рáдость).

4 Зашóто ѿ голѣ́ма скóрбь и҆ ѿ сердéчна тѹгà ви писáхъ съ мнóго слѧзы, нѐ за да се ѡ҆скóрбите, но да познáете моà та превелúка любóвь, кóато ймамъ къ вáмъ.

5 Áко лѝ є҆ нѣ́кой ѡ҆скорбúлъ мéне, не (сáмѡ) мéне є҆ ѡ҆скорбúлъ, но пò малко (да не речéмъ мнóгѡ) и҆ сúчки те вáсъ.

6 Довóлно є҆ за нéго товà наказанїе, коéто є҆ ѿ мнозúна (прїáлъ):

7 И напротúвъ (трéбѹва сегà вѣ́ке) да мѹ прóстите, и҆ да го оутѣ́шите, да не бы́лъ погѫлнатъ таковый ѿ безмѣ́рна та своà скóрбь.

8 Заради́ товà вы мóлимъ, да мѹ подтвердúте (своà та) любóвь.

9 Зашóто за товà ви и҆ писáхъ, да вы йскѹ́симъ да лѝ сте въ сúчко послѹшлúви.

10 Á комѹ́то вы́е въ нѣ́що прощáвате, и҆ áзъ (мѹ прощáвамъ): зашóто, áко áзъ самь простúлъ нѣ́що, комѹ́то самь простúлъ, заради́ вáсъ (самь простúлъ) ѿ лицѐ то Хр҃тóво,

11 За да не ни стóри ѡ҆бúда сатанà та: зашóто нїе разѹмѣ́ваме нéговы те хúтрости.

12 Á като дойдóхъ въ Трѡáда да проповѣ́дѹвамъ є҆ѵáггелїе то Хр҃тóво, áко и҆ да ми ѿвори́ Гдь вратà,

13 Па́ки не можѐ да ми се оу̑покои дꙋша̀ та, като не намери́хъ (та́мѡ) Тіта брата моегѡ̀: но като се прости́хъ съ ни́хъ, ѿидо́хъ въ Македо́нїа.

14 Но благодаре́нїе (да бѫде) на Бг҃а, ко́йто ны пра́ви всегда̀ побѣди́тели чрезъ Ї҃исꙋса Хр҃та̀, и҆ и҆завла́ва чрезъ на́съ благоꙋха́нїе то на-не́гово то позна́нїе во вса́кое мѣ́сто:

15 Защо́то сме Хр҃то́во благоꙋха́нїе предъ Бг҃а, и҆ по̀ между ѻ҆нїа, ко́йто се спаса́ватъ, и҆ ко́йто поги́бнꙋватъ:

16 И на є҆дни́ те оу̑бѡ смрадъ смертоно́сенъ за сме́рть: а҆ на дрꙋ́ги те благоꙋха́нїе ѡ҆живи́телно за живо́тъ: ко́й є҆ возмо́женъ за това̀.

17 Защо́то нїе не препра́ваме сло́во то Бж҃їе, каквѡ́то (що пра́ватъ) мнози́на, но проповѣ́дꙋваме чи́стѡ като ѿ Бг҃а, (и҆ като) предъ Бг҃а, за Хр҃та̀.

ГЛАВА Г.

ПАКЪ ли (тре́бꙋва и҆знова) да захва́неме да се прика́зꙋваме ва́мъ; и҆ли̇ тре́бꙋва, каквѡ́то на нѣ́кои си, (да и҆ма́ме) препорꙋчи́телни писма̀ до ва́съ, и҆ли̇ ѿ ва́съ препорꙋчи́телни (до дрꙋ́ги нѣ́кои):

2 Писмѡ̀ то на́ше (препорꙋчи́телно) вы́е сте (и҆сти те), ко́ето є҆ напи́сано на на́ши те сердца̀, и҆ ко́ето разꙋмѣ́ватъ и҆ прочи́татъ си́чки те человѣ́цы:

3 Поне́же є҆ я҆́вно, защо̀ сте вы́е писмѡ̀ Хр҃то́во, ко́ето є҆ напи́сано чрезъ на́ше то слꙋже́нїе, нѐ съ масти́ло, но съ Дх҃ъ на-жива́гѡ Бг҃а, нѐ на пло́чи ка́менны, но на тѣ́лесны пло́чи на-сердца̀ та ви.

4 И и҆ма́ме така́ва наде́жда на Бг҃а чрезъ (Ї҃исꙋса) Хр҃та̀:

5 Нѐ защо́то сме возмо́жни да и҆ змы́слиме нѣ́що ѿ се́бе, като ѿ самосе́бе, но возможность та̀ на́ша є҆ ѿ Бг҃а,

6 Ко́йто ны и҆ направи̇̀ дово́лны да бѫ́деме слꙋжи́тели на но́выатъ завѣ́тъ, нѐ на бꙋ́ква та, но на дх҃атъ: защо́то бꙋ́ква та оу̑би́ва, а҆ Дх҃о ѡ҆живла́ва.

7 И а҆́ко слꙋже́нїе то сме́ртно, ко́ето бе́ше и҆зображе́но съ бꙋ́квы на ка́менны (пло́чи), бы́дѐ (то́лко) сла́вно, що̀то не мо́жеха да погле́днатъ сыновѐ те Ї҃сра́илеви на лицѐ то Мѡѷсе́ово, заради̇̀ сла́ва та на не́гово то лицѐ, ко́а̑то ще́ше да преста́не:

8 Каквѡ̀ не щѐ да бѫ́де мно́го по̀ сла́вно слꙋже́нїе то дꙋхо́вно;

9 Защо́то, а҆́ко слꙋже́нїе то на-ѡ҆сꙋжде́нїе то (бы́дѐ) сла́вно: ко́лко по́вече ще да бѫ́де слꙋже́нїе то на-пра́вда та по̀ сла́вно.

10 Понéже (вéтхо то слѫжéнїе) коéто ѥ̂ слáвно, не сѐ ѥ̂ прославѝло, когáто се срáвни (съ нóво то), коéто го превосхóди со слáва та.

11 Зашóто, ꙗ̂ко выдѐ слáвно ѻ̂новà, коéто шéше да престáне (нѣкога), кóлко ще да бѫде пò слáвно ѻ̂новà, коéто не ще да престáне (никога);

12 Понéже прóчее ѝмаме такáва (ѝстинна) надéжда, съ голѣмо дерзновéнїе ви говóриме:

13 И не (прáвиме) каквóто Мѡѷсéй тѫраше покрывáло на лицѐ то си, за да не мóжатъ да вѝдатъ сыновѐ те Ѿсрáилеви крáйатъ (на-закóнатъ) кóйто шéше да престáне.

14 Оумовѐ те ѝмъ се ѡ̂слѣпѝха: понéже ѝ до днéсь товà покрывáло стоѝ, когáто се прочѝта стáрыо завѣтъ, ѝ не ѡ̂крывасе, зашóто ѻ̂нò се оуничтожáва (сáмѡ) чрезъ Хр̃та̀.

15 И дорѝ до днéсь покрывáло лежѝ на сѫрдцѐ то ѝмъ, когáто се четѐ Мѡѷсéй:

16 Я когáто се ѡ̂бѫрнатъ ко Гд̃ѹ, тогáва ще да се вдѝгне товà покрывáло.

17 И Гд̃ь ѥ̂ Дх̃ъ, ꙗ̂ гдѣто ѥ̂ Дх̃ъ Гд̃ень, тáмѡ (ѥ̂) свободà.

18 Я нїе сѝчки те, понéже глéдаме съ ѡ̂крыено лицѐ слáва та Гд̃на (като) въ ѻ̂гледáло, преѡбразѹвамесе въ тóѧ ѝстый ѻ̂бразъ ѿ слáва въ слáва, като ѿ Гд̃нїа Дх̃ъ.

ГЛАВѢ Д.

ЗѦРѦДИ товà, понéже ѝмаме такóва слѫжéнїе, каквóто що нѝ ѥ̂ помиловáлъ (Бг̃ъ), не додѣ̀ванисе:

2 Но като ѡ̂хвѫрлѝхме скрышность тà (коáто ѥ̂ прилѝчна) на срáмны те рáботы, не хóдиме въ лѹкáвство, нито съ лѫжà поѹчáваме слóво то Бж̃їе, но ѡ̂крывáме ѝстина та ѝ представлѧ̀ваме сéбе на совѣсть тà на-сéкогѡ человѣка предъ Бг̃а.

3 Ꙗ̂ко ли ѥ̂ покровéно нáше то благовѣствовáнїе, покровéно ѥ̂ за ѻ̂нѝѧ, кóйто погѝбѹватъ:

4 (Сѝрѣчь) на невѣрни те, на кóйто Бг̃ъ ѥ̂ ѡ̂слѣпѝлъ рáзѹматъ, за да ѝмъ не ꙗ̂згрѣе свѣтлость тà на-слáвно то благовѣствовáнїе за Хр̃та̀, кóйто ѥ̂ ѻ̂бразъ на-невѝдимагѡ Бг̃а.

5 Зашóто не проповѣдѹваме сéбеси, но Хр̃та̀ Ѿсѹса Гд̃а: ꙗ̂ сáми сéбе (проповѣдѹваме) рабѝ вáмъ заради̇ (Гд̃а) Ѿсѹса.

6 Зашóто Бг̃ъ, кóйто ѥ̂ рéклъ да ꙗ̂згрѣе ѿ темнинà та свѣтъ, тóй ѥ̂ ѡ̂грѣѧ̀лъ въ нáши те сердцà, за да просвѣтиме (дрѹги) те въ

познáніе то на-слáва та Бжїа, съ пришéствіе то 'Іисꙋсъ Хр҃тóво.

7 И ймаме товà сокрóвище въ кáлены сосꙋды, (за да бжде явно) зашò тáя велика сила є҆ ѿ Бга, а҆ нѐ ѿ насъ.

8 Понéже всáко яче скóрбиме, но не досáжда ни се: прихождаме во ѿчáяніе, но не ѿчáюваместе (совсѣмъ).

9 Гóнятъ ны, но (Бгъ) ны не ѡ҆стáвя: собáратъ ны дóлꙋ, но не погинꙋваме:

10 Всегдà нóсиме на нáше то тѣло оумерщвлéніе то на-Гда нáшегѡ 'Іисꙋса Хр҃тà, за да се явѝ и҆ живóто 'Іисꙋсовъ на нáше то тѣло.

11 Зашóто непрестáннѡ (ніе) жѝви се предáваме на смéрть заради̇̀ 'Іисꙋса, за да се явѝ и҆ живóто 'Іисꙋсовъ въ смéртно то нáше тѣло.

12 Такà, щото смерть тà оубѡ дѣйствꙋва въ нáсъ, а҆ живóто въ вáсъ.

13 Но понéже ймаме тóя истый Дх҃ъ на-вѣра та, спорéдъ пѝсано то: повѣровáхъ, затовà и҆ говорѝхъ: и҆ ніе вѣрꙋваме, затовà и҆ говóриме.

14 Понéже знáеме зашò кóйто є҆ воскресѝлъ Гда 'Іисꙋса, (тóй) ще воскресѝ и҆ насъ чрезъ 'Іисꙋса Хр҃тà, и҆ ще да ны постáви съ вáсъ.

15 Я сѝчки те (тія добры-ни̇̀) бы́ватъ за вáсъ заради̇̀ товà, да бы тáя ѝзобѝлна благодáть произвелà во мнозѝна и҆ велѝко благодарéніе за слáва та Бжїа.

16 Заради товà не досáждаписе въ трꙋдовѐ те: но а҆ко и҆ вжншнїо нáшъ человѣкъ се растлѣва, ѡ҆бáче вжтрѣшнїо се ѡ҆бновлáва ката дéнь.

17 Зашóто кратковрéменна та нáша лéгка скóрбь произвóди нáмъ всемà тéжка и҆ велѝка слáва:

18 Понéже ніе не глéдаме на вѝдимы те (вéщи), но на невѝдимы те: зашóто вѝдимы те са врéменны: а҆ невѝдимы те са вѣчны.

ГЛАВА Є.

ПОНЕЖЕ знáеме, зашò а҆ко зéмна та нáша кжща тѣлéсна се развáли, ніе ймаме ѿ Бга на небò то кжща нерꙋкотворéнна (и҆) вѣчна.

2 И затовà воздѝшаме (въ тáя зéмна кжща), понéже желáеме да се ѡ҆блечéме въ небéсно то нáше жилѝще.

3 И а҆ко се ѡ҆блечéме (въ нéго), не щéме да се намéриме гóли.

4 Зашóто ніе, който се нахождаме въ товà тѣло, воздѝшаме заради̇̀ (нéгова та) теготà, понéже не желáеме, да се соблечéме, но да се ѡ҆блечéме за да се погжлане смéртно то ѿ живóтатъ.

5 За товà йсто то є҆ и҆ сотворѝлъ насъ Бгъ, кóйто є҆ и

дáлъ нáмъ ѿбрꙋчéнїе (насвóйатъ) Дх҃ъ.

6 Понéже прóчее ймаме ѝзвѣ́стна надéжда всегдà, ѝ знáеме, защò кóлко то врéме живéеме въ тѣ́ло то, ѿдалечáвамесе ѿ Гд҃а:

7 (Защóто съ вѣ́рованїе хóдиме, а̑ нѐ съ вѝжданѣ́):

8 Зарадѝ товà ймаме дерзновéнїе, ѝ желáеме пò добрѐ да ѝзлѣ́земе ѿ тѣ́ло то, ѝ да ѿѝдеме кодъ Гд҃а.

9 Затовà се ѝ побꙋждáваме, ѝлѝ като се нахóждаме (въ тѣ́ло то), ѝлѝ като ѝзлáзиме (ѿ тѣ́ло то) да бѫдеме оу҃гóдни нéмꙋ.

10 Защóто сѝчки те нїе трéбꙋва да се ꙗ̑виме предъ сꙋдѝлище то Хр҃тóво, за да прїѝме сéкой (прилѝчнѡ, споретъ) каквóто є̑ сотворѝлъ съ тѣ́ло то, ѝлѝ добрò ѝлѝ злò.

11 Понéже знáеме прóчее стрáшныатъ (сꙋдъ) Гд҃ень, докáзꙋваме на человѣ́цы те (за нéго), ѝ Бг҃ъ насъ знáе: ѝ нáдамсе, защò ѝ вы́е ны знáете въ вáши те сóвѣсти.

12 И (съ товà) не мы́слиме да похвáлиме сéбе си ѝзнова предъ вáсъ, но дáваме ви причѝна да се хвáлите съ нáсъ, ѝ да ймате (що да ѿговóрите) на ѻ̑нїѧ кóйто се хвáлатъ ѿ лицѐ то, а̑ нѐ ѿ сѫрдцѐ то.

13 Защóто, а̑ко нїе се хвáлиме (вы́ше мѣ́ры, хвáлимесе) зарадѝ Бг҃а: а̑ко ли смирéнно за сéбе си мꙋдрꙋвáме, зарадѝ вáша та пóлза.

14 Понéже Бж҃їа та любóвь ны побꙋждáва (на товà), защóто разсꙋждáваме такà: че а̑ко є̑ є̑дѝнъ (Хр҃тóсъ) оумрéлъ за сѝчки те, тò са сѝчки те оумрéли.

15 И Хр҃тóсъ є̑ оумрéлъ за сѝчки те, за да не живѣ́атъ вѣ́ке ѻ̑нїѧ, кóйто живѣ́атъ, за сéбе си, но за ѻ̑ногóва, кóйто є̑ оумрéлъ за нѝхъ ѝ воскреснáлъ.

16 За товà нїе ѿ тꙋ́ка на тáмъ не щéме да познáваме нѝкого по плóти: ѝ а̑ко сме ѝ познáли Хр҃тà по плóти, но сегà го вѣ́ке не познáваме (такà).

17 Защóто кóйто (живѣ́е) во Хр҃тà, тóй є̑ нóво создáнїе: вѣ́тхы те (рáботы) заминáха: є̑то сегà быдѐ сѝчко нóво.

18 Я̑ сѝчко то (товà быдѐ) ѿ Бг҃а, кóйто є̑ примирѝлъ нáсъ чрéзъ Ѩисꙋ́са Хр҃тà со сéбе, ѝ дáлъ є̑ нáмъ слѫжéнїе то на-товà примирéнїе:

19 Сѝрѣ́чь, Бг҃ъ є̑ чрезъ Хр҃тà примирѝлъ со сéбе мѝръ, ѝ простѝлъ є̑ на сѝчки те согрѣшéнїѧ та, ѝ зарачáлъ є̑ нáмъ да проповѣ́дꙋваме примирéнїе то.

20 Нїе сме прóчее посланницы ѿ (йме то) Хр҃тóво, ѝ като че вы Бг҃ъ предꙋмꙋва чрéзъ нáсъ: мóлиме вы ѿ йме то Хр҃тóво, примирéтесе съ Бг҃а.

21 Защо́то ѻ҆нъ направи́ като грѣшенъ, заради́ на́ше то спасе́нїе, (сы́на своего̀), ко́йто не зна́еше грѣ́хъ, за да бѫ́деме нїе пра́ведни предъ Бг҃а чрезъ не́го.

ГЛАВА Ѕ.

И҆ ПОНЕ́ЖЕ сме сотрѹ́дницы (Ї҆исѹ́съ Хр҃то́ви), мо́лиме вы, да не прїи́мете Бж҃їа та благода́ть напра́здну.

2 Защо́то гово́ри: во вре́ме благопрїа́тно послѹша́хъ те, и҆ въ де́нь спаси́телень помогна́хъ ти, є҆то, сега̀ (є҆) благопрїа́тно то вре́ме, є҆то сега̀ (є҆) де́нь спаси́телный.

3 Нїе въ ни́коа ве́щь ни́комѹ не да́ваме соблазнъ, за да не бѫ́де похѹ́лено слѹже́нїе то (на́ше):

4 Но во всѝчко пока́зѹваме се́бе си като Бж҃їи слѹги̇: съ мно́го терпѣ́нїе, въ ско́рби, въ бѣ́дѣ, и҆ въ тѣ́сноты̀,

5 Въ ра́ны, въ темни́цы, въ и҆згла́нїа, въ трѹ́дове, въ бдѣ́нїа, въ поще́нїа,

6 Съ чистота̀, съ благоразѹ́мїе, съ долготерпѣ́нїе, съ добросерде́чїе, съ Дх҃а ст҃а́го, съ любо́вь нелицемѣ́рна,

7 Съ и҆стинно ѹ҆че́нїе, съ си́ла Бж҃їа, съ ѻ҆рѹ́жїа та напра́вда та въ де́сна та и҆ въ лѣ́ва та рѹка̀:

8 По междѹ̀ сла́ва и҆ безче́стїе, по междѹ̀ хвла̀ и҆ похвала̀: като прелє́стницы, (а҆ко и҆ да сме) и҆стинни:

9 Като незна́ени, (а҆ко и҆ да ны) позна́ватъ: като че ѹ҆ми́раме, а҆ є҆то че сме жи́ви: като че ны нака́зѹватъ, а҆ не ѹ҆мѫртвѹ́ватъ ны:

10 Като че ско́рбиме, а҆ нїе всегда̀ се ра́дѹваме: като сироме́си, а҆ мнози́на ѿбога́тѹваме: като че не́маме ни́що, а҆ си́чко ѿбладава́ме.

11 Ѹ҆ста̀ та на́ши са ѿво́рени къ ва́мъ, ѿ Корі́нѳане, и҆ сѫрдцѐ то ни се є҆ разшири́ло:

12 Не смѣща́ватесе съ ѹ҆тѣснє́нїе въ на́съ, но стѣсни́ли сте ва́ши те сердца̀ за на́съ.

13 (Ѹ҆чине́те ми) това̀ и҆сто то возме́здїе, (като на свои̇ ча́да гово́римъ), разшире́тесе и҆ вы́е.

14 Не бѫде́те впре́гнати въ є҆ди́нъ ѩре́мъ съ невѣ́рни те: защо́то, коѐ сообще́нїе и҆ма пра́вда та съ беззако́нїе то; и҆ли̇ коѐ подо́бїе ви́дело то съ темнина̀ та;

15 И коѐ согла́сїе и҆ма помеждѹ̀ Хр҃та̀ и҆ по междѹ̀ Веліа́ра; и҆ли̇ како́въ дѣ́лъ и҆ма вѣ́рныо съ невѣ́рныатъ;

16 Или̇ каква̀ дрѹ́жба и҆ма це́рква та Бж҃їа съ і҆дѡли те; защо́то вы́е сте це́рква на Бг҃а жива́гѡ: каквото що є҆ ре́клъ Бг҃ъ: защо̀ ще да се все́лимъ въ ни́хъ, и҆ ще да похо́димъ, и҆ а҆́зъ ще и҆́мъ

бѫдемъ Бг҃ъ, и҆ ѻ҆ни ще ми бѫдатъ лю́дїе.

17 Заради̑ това̀ и҆злѣ́зте ѿ среда̀ та и҆мъ, и҆ ѿдѣлѣ́тесе, говорѝ Гдь: и҆ не прикосн8вайтесе до нечистота̀ та и҆мъ: и҆ а҆зъ ще да вы прїи́мемъ:

18 И ще ви бѫдемъ Ѡте́цъ, и҆ вы̀е ще ми бѫдете сы́нове и҆ дщѝри, говорѝ Гдь Вседержи́тель.

ГЛАВА З҃.

ПОНѢЖѢ и҆мамє про́чее таки́ва ѡ҆бѣща́нїа, ѿ возлю́бленнїи, да се ѡ҆чи́стиме ѿ се́какво ѡ҆скверне́нїе тѣле́сно и҆ д8ше́вно, и҆ да соверша́ваме свѧтость та̀ со стра́хъ Бж҃їй.

2 Прїиме́те ны: нїе не сме сотвори́ли ѻ҆бида ни́ком8, не смѐ развратѝли ни́кого, ѿ ни́когѡ не смѐ зе́ли съ ла́комство.

3 Не говори́мъ (ви) това̀ за ѡ҆с8жде́нїе: защо́то по̀ напре́дъ ре́кохъ че сте въ сердца̀ та на́ши така̀, що́то (а҆зъ самь гото́въ) да оу҆мремъ съ ва́съ и҆ да живѣ́емъ.

4 Голѣ́мо дерзнове́нїе и҆мамъ въ ва́съ, мно́гѡ се хва́лимъ съ ва́съ: пѫленъ самь съ оу҆тѣше́нїе, преизоби́ленъ самь ѿ ра́дость оу҆ се́коѧ ско́рбь на́ша.

5 Защо́то, като дойдо́хме въ Македо́нїа, ни́кое оу҆покое́нїе не намерѝ на́ше то тѣ́ло. Но во всѝчко ско́рбиме: ѿ вѫнъ ны (ѡ҆скорбла́ватъ) бра́ни, а҆ ѿ внѫтре стра́хове:

6 Но Бг҃ъ, ко́йто оу҆тѣша́ва смире́нны̀ те, оу҆тѣшѝ и҆ на́съ съ пришествїе то Тїтово:

7 И нѐ са́мѡ съ пришествїе то мѐ, но и҆ съ оу҆тѣше́нїе то, съ кое́то се є҆ оу҆тѣши́лъ ѿ ва́съ, като ни приказа̀ голѣ́мо то ва́ше желанїе, ва́ше то пла́канїе, ва́ша та ре́вность (ко́ато и҆мате) за ме́не, що́то ї҆о́ще по́вече се возрадова́хъ.

8 Защо́то, а҆ко и҆ да вы ѡ҆скорби́хъ съ писмо̀ то ми, не раска́ювамсе, а҆ко и҆ да се раска́ювахъ (пе́рво): защо́то гле́дамъ, че ѻ҆нова̀ писмо̀, а҆ко и҆ за ма́ло вре́ме, (ѻ҆ба́че) вы ѡ҆скорби̑.

9 Сега̀ се ра́д8вамъ, нѐ защо́то се ѡ҆скорби̑хте, но защо́то се ѡ҆скорби̑хте за да се пока́ете: поне́же се ѡ҆скорби̑хте по Бг҃а, що́то не́мате ѿ на́съ ни́каковъ вре́дъ.

10 Защо́то скорбь та̀ (ко́ато бы́ва) за Бг҃а, произво́ди (тако́ва) покаа́нїе, кое́то во́ди къ спасе́нїе то, и҆ за кое́то се ни̑кой ни́кога не раска́ява: а҆ скорбь та̀ за то́а мі́ръ произво́ди сме́рть.

11 Защо́то, є҆то това̀ са́мо то, що́то се ѡ҆скорби̑хте по Бг҃а, ко́лко оу҆се́рдїе произве́де въ ва́съ! Какво̀ и҆звине́нїе! какво̀ негодова́нїе (на вѫхъ

ѻногова, който є̑ виновàтъ!) каковъ страхъ! каквò желàніе! каквà рѣвность! каквò (нѣмꙋ) ѿмщѐніе; вы́е совсѣмъ показàхте сѐбе си че сте чи́сти въ тàѧ рàбота.

12 Ꙗко ви и̑ писàхъ прочее (такà), не ви̑ писàхъ заради̑ ѻногова, който є̑ сотворилъ ѻбида та, нито заради̑ ѻногова комꙋто є̑ сотворена ѻбида та, но за да бѫде ꙗ̑вно предъ Бг҃а нàше то оу̑сѐрдіе, коѐто и̑маме за васъ.

13 За товà се оу̑тѣши́хме за вàше то оу̑тѣшѐніе: а̑ і̑ѡще пòвече се возрадовàхме за радость тà Тітова, зашòто є̑ оу̑спокòенъ бы́лъ нѣговыѡ дх҃ъ ѿ си́чки те васъ:

14 Понѐже, ꙗ̑ко нѣщо мꙋ самь се похвали́лъ за васъ, не самь се засрами́лъ: но каквòто сме говори́ли вàмъ за си́чко и̑стина та, такà и̑ похвалѐніе то нàше (за васъ) предъ Тіта, бы́дѐ и̑стинно:

15 И ѻ̑нъ вы сегà і̑ѡще пò много ѿбы́ча, като спомѐнꙋва вàше то послꙋшаніе, и̑ каквò сте го прїѧли со стрàхъ и̑ съ трепѐраніе.

16 Рàдꙋвамсе прочее, зашòто за си́чко нѣщо дерзновѐнню мòжемъ да се залòжимъ за васъ.

ГЛАВА И.

И̑ ѻ̑бѧвлѧѧмѡ ви, брàтіе, Бж҃іѧ та благодàть кòто се є̑ показàла въ цѐрквы те Македòнски:

2 Зашòто со си́чки те многоразли́чны бѣды̀ който са претерпѣли, радость тà и̑мъ є̑ преизоби́лна, и̑ съ си́чка та ни́хна дѫлбòка сиромашіѧ, и̑злеѧ́ли са преизоби́лню богàтство то на простотà та си:

3 Зашòто ѻ̑ни̑ споретъ си́ла та си, (но) и̑ пò вече ѿ си́ла та си (ѫ̑зъ свидѣтелствꙋвамъ) бы́дòха доброво́лни:

4 И моли́ханы съ голѣ́ма молбà да прїи́меме ніе ми́лостынѧ та, и̑ да превръчиме ни́хна та пòмощь на ст҃и те:

5 И не (направи́ха) каквòто що се нàдахме, но предàдоха сѐбе си пѐрво на Гдⷭ҇а, (а̑ пòслѣ) и̑ нàмъ съ вòлѧ та Бж҃іѧ:

6 До тòлко що то оу̑моли́хме ніе Тіта, каквòто є̑ начнàлъ и̑зъ преди̑, такà и̑ да свѫрши въ васъ и̑ товà добрò дѣло.

7 Ѧ̑ вы́е, като що сте и̑зоби́лни во всѝчко и̑ съ вѣ́ра та и̑ съ слòво то, и̑ съ рàзꙋматъ, и̑ со сѐкаквo оу̑сѐрдіе, и̑ съ любовь тà, кòѧто и̑мате за нàсъ, (такà) да бѫдете и̑зоби́лни и̑ съ тàѧ добродѣтель.

8 И не говòримъ ви (товà) съ повелѣніе, но (като глѐдамъ) оу̑сѐрдіе то на дрꙋ́ги те, и̑спы́тꙋвамъ и̑ чистосердѐчіе то на-вàша та любòвь.

9 Защо́то зна́ете благодать
та̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ꙗисꙋ́са
Хрⷭ҇та̀, каквѡ̀ ѿнъ, ꙗ̂ко и҆ да
є҆ бога́тъ, ѡ҆сиромаше́лъ є҆ за-
ради̇ ва́съ, за да се ѡ҆богатите
вы́е съ не́гова та сиромаѩ́ꙗ.
10 За товà (нѣѩ) а҆́зъ ви
да́вамъ (са́мѡ) совѣ́тъ: за-
ѩо́то товà ви є҆ за по́лза,
кои́то нѐ са́мѡ сегà сте по-
чна́ли да го чи́ните, но і҆о́ще
ланска та годи́на и҆скахте (да
го оучи́ните).
11 Сегà про́чее свѫ́рше́те и҆
са́ма та ра́бота, да, каквѡ́то
ѩо є҆ было̀ оусе́рдїе то на-до-
рò то ви произволе́нїе, такà
и҆ да се и҆звѫ́рши, споретъ
ко́лкото сте возмо́жни.
12 Защо́то, а҆́ко и҆ма нѣ́кой
(добрò) произволе́нїе, споретъ
ко́лкото є҆ возмо́женъ, а҆ не
споретъ ко́лкото не є҆ возмо́-
женъ, ѻ҆́нъ є҆ благопрїѧ́тенъ.
13 Защо́то не (тре́бꙋва) да
(чи́ните) на дрꙋ́ги те ѡ҆блег-
че́нїе, а҆ са́ми (да претѫ́рпꙋ-
вате) оутѣсне́нїе: но (да бѫ́-
де) и҆зравне́нїе.
14 Въ сега́шно то вре́ме
вы́е (помо́гнете) съ ва́ше то
и҆ма́нїе на ни́хно то не́манїе,
а҆ по́слѣ ѻ҆ни̇ (ще да помо́г-
натъ) съ тѣ́хно то и҆ма́нїе на
ва́ше то не́манїе, за да бѫ́де
и҆зравне́нїе.
15 Каквѡ́то ѩо є҆ пи́сано:
ко́йто є҆ собра́лъ по̀ много
(ма́нна), не є҆ и҆ма́лъ по́вече
(ѿ мѣ́ра та): и҆ ко́йто є҆ ма́лко
собра́лъ, не мꙋ є҆ недости-
гна́ло.
16 И҆ благодаре́нїе да бѫ́де
на Бг҃а, ко́йто є҆ вложи́лъ въ
сѫ́рдцѐ то Ті́тово товà и҆́сто
то оусе́рдїе за ва́съ:
17 Защо́то (съ ра́достїю)
прїѧ̀ моле́нїе то (ни): но по-
не́же и҆ма́ше вели́ко оусе́рдїе,
ѿ своѐ то си произволе́нїе
пойдѐ къ ва́мъ.
18 Ні́е прати́хме съ не́го и҆
ѻ҆ного́ва бра́та, кого́то похва-
ла́ватъ си́чки те це́рквы за-
ради̇ проповѣ́дꙋванїе то на-
є҆ѵа́ггелїе то:
19 И нѐ са́мѡ (го похвала́-
ватъ), но и҆ и҆збра́нъ є҆ ѿ
це́рквы те да хо́ди съ на́съ
(да спомоществꙋва) на товà
бл҃гꙋго́дно дѣ́ло (си́рѣчь на
ми́лостына та), на ко́ето слꙋ-
жи́ме ні́е за сла́ва на-самагѡ̀
Гдⷭ҇а, и҆ за ва́ше то (со́бственно)
оусе́рдїе:
20 Ні́е се ва́рдиме ѿ товà,
(си́рѣчь) да ны нѣ́кой не по-
хвали̇ заради̇ мно́го то (ми́-
лостына), ко́ѧто се разпра́ша
презъ на́ши те ржцѐ.
21 Поне́же премышла́ваме
(да пра́виме) благодꙋго́дны ра́-
боты) не са́мѡ предъ Бг҃а, но
и҆ предъ человѣ́цы те.
22 Прати́хме съ ни́хъ и҆ бра́-
та на́шего, кого́то сме и҆ска-
си́ли мно́го пѫ́ти въ мно́го
(ве́щи) защò є҆ оусе́рденъ,
а҆ сегà і҆о́ще по̀ мно́го оу-
се́рднѣ́йшїй, заради̇ мно́го

то оувѣрѐніе, коѐто има на васъ.

23 Ѝ колкото за Тіта, ѻнъ є̑ мо́й дрꙋга́ръ, и̂ спомоществꙋва за́еднѡ съ ме́не за васъ: а̂ ко́лкото за (дрꙋ́ги те) бра́тїѧ на́ши, (ѿ кото са съ не́го, ѻ҆ни́ са) посла́нницы ѿ це́рквы те, и̂ сла́ва Хр̃то́ва.

24 Доказа́телство то про́чее на-ва́ша та любо́вь, и̂ на на́ша та похвала̀ за васъ, покажѐте (съ дѣ́ло) предъ ни́хъ и̂ предъ си́чки те це́рквы.

ГЛАВА ѳ.

Ѝ́ЗЛИШНО є̑ да ви пи́шемъ (ве́ке) заради̂ помощь та̀, ко́а́то (се дѣ́ѧ́ственствꙋва) на свати̂ те.

2 Зѧ́що́то а̂зъ ви зна́мъ оу̂се́рдїе то, съ ко́ѐто се хва́лимъ за васъ предъ Македо́нѧне те, че є̑ (си́рѣчь) Ѧ́хаїа го́това (і̂о́ще) ѿ ла́ни: и̂ ва́ша та ре́вность возбꙋди̂ мнози́на.

3 Ѝ бра́тїѧ та прати́хъ за́товà, да не бы̀ се показа́ла на́ша та за васъ похвала̀ въ то́ѧ слꙋчай сꙋ́етна: но да бѫ́дете, (какво́то ѿ гово́рехъ) гото́ви:

4 Да не бы̀, а̂ко до́йдатъ съ ме́не (за́едно) Македо́нцы, да вы наме́ратъ не приго́твены, и̂ ѿ да се засра́миме ні́е, (да не гово́риме вы́е), споретъ какво́то ѿ ѝмъ сме се хвали́ли (по̀ напре́дъ) за товà нѣ́ѿ.

5 Заради̂ товà помысли́хъ (да є̑) потре́бно да оу̂мо́лимъ бра́тїѧ та да до́йдатъ по̀ напре́дъ при васъ, и̂ да приго́тватъ совершѐннѡ ми́лостына та ви, за ко́а́то се по̀ напре́дъ вре́кохте, за да бѫ́де гото́ва като ми́лостына, а̂ нѐ като ла́комство.

6 И товà ви гово́римъ: зѧ́що̀, ко́йто сѣ́е со скꙋ́пость, со скꙋ́пость и̂ ѿ да жнѐ: а̂ ко́йто сѣ́е и̂зоби́лнѡ, и̂зоби́лнѡ и̂ ѿ да жнѐ.

7 Се́кой (да ѿдѣ́лѝ) споретъ серде́чно то си произволе́нїе: не со ско́рбь, нито съ принꙋжде́нїе: зѧ́що́то Бг̃ъ ѿбы́ча ѻ҆ного́ва, ко́йто да́ва самопроизво́лнѡ.

8 Ѝ Бг̃ъ є̑ си́ленъ да преꙋмно́жи въ васъ се́какваа благода́ть: за да бѫ́дете богатода́рни во вса́кое добро̀ дѣ́ло, като ѝмате се́кога во вси́чко нѣ́ѿ се́какво дово́лство:

9 (Какво́то ѿ є̑ пи́сано: разне́се, да́де на сирома́си те: и̂ пра́вда та не́гова пребыва́е вѣ́чнѡ:)

10 Ѧ (Бг̃ъ), ко́йто да́ва сѣ́ме то на сѣ́ѧтельатъ, и̂ хлѣ́батъ за ꙗ̑денѣ, да бы оу̂мно́жилъ сѣ́ѧтвы те ва́ши, и̂ оу̂величи́лъ жи́та та на-пра́вда та ва́ша,

11 За да бѫ́дете богатода́рни на вса́ко благодѣ́а́нїе, ко́ѐто бы́ва вино́вню (да се возда́ва) благодаре́нїе на Бг̃а чрезъ на́съ:

9 Защо́то зна́ете благодать
та̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исꙋ́са
Хрⷭ҇та̀, каквѡ̀ ѻ҆́нъ, ꙗ҆́ко и҆ да
є҆ бога́тъ, ѡ҆сиромаше́лъ є҆ за-
ради̇ ва́съ, за да се ѡ҆богатите
вы́е съ не́гова та сиромаші́а.
10 За това̀ (не́що) а҆́зъ ви
да́вамъ (са́мѡ) совѣ́тъ: за-
що́то това̀ ви є҆ за по́лза,
кои́то нѐ са́мѡ сега̀ сте по-
чна́ли да го чи́ните, но і҆о́ще
ланска та годи́на и҆скахте (да
го ѹ҆чи́ните).
11 Сега̀ про́чее свѫрше́те и҆
са́ма та ра́бота, да, каквото
що є҆ было̀ ѹ҆се́рдїе то на-до-
бро̀ то ви произволе́нїе, така̀
и҆ да се и҆звѫрши, споретъ
ко́лкото сте возмо́жни.
12 Защо́то, ꙗ҆́ко и҆ма не́кой
(добро̀) произволе́нїе, споретъ
ко́лкото є҆ возмо́женъ, а҆ не
споретъ ко́лкото не є҆ возмо́-
женъ, ѻ҆́нъ є҆ благопрїа́тенъ.
13 Защо́то не (тре́бꙋва) да
(чи́ните) на дрꙋ́ги те ѡ҆блег-
че́нїе, а҆ са́ми (да претѫрпꙋ́-
вате) ѹ҆тѣ́снѐнїе: но (да бѫ-
де) и҆зравне́нїе.
14 Въ сега́шно то вре́ме
вы́е (помо́гнете) съ ва́ше то
и҆ма́нїе на ни́хно то не́манїе,
а҆ по́слѣ ѻ҆́нѝ (ще да помо́г-
натъ) съ тѣ́хно то и҆ма́нїе на
ва́ше то не́манїе, за да бѫде
и҆зравне́нїе.
15 Каквото́то що є҆ пи́сано:
ко́йто є҆ собра́лъ по̀ много
(ма́нна), не є҆ и҆ма́лъ по́вече
(ѿ мѣ́ра та): и҆ ко́йто є҆ ма́лко
собра́лъ, не мꙋ є҆ недости-
гна́ло.
16 Ѧ҆ благодаре́нїе да бѫде
на Бг҃а, ко́йто є҆ вложи́лъ въ
сѫрдцѐ то Ті́тово това̀ и҆сто
то ѹ҆се́рдїе за ва́съ:
17 Защо́то (съ ра́достїю)
прїѧ̀ моле́нїе то (ни): но по-
не́же и҆ма́ше вели́ко ѹ҆се́рдїе,
ѿ своѐ то си произволе́нїе
пойдѐ къ ва́мъ.
18 Ні́е прати́хме съ не́го и҆
ѻ҆ного́ва бра́та, кого́то похва-
ла́ватъ си́чки те це́рквы за-
ради̇ проповѣ́дꙋванїе то на-
є҆ѵа́ггелїе то:
19 И нѐ са́мѡ (го похвала́-
ватъ), но и҆ и҆збра́нъ є҆ ѿ
це́рквы те да хо́ди съ на́съ
(да спомоществꙋ́ва) на това̀
бг҃оꙋго́дно дѣ́ло (си́рѣчь на
ми́лостыня та), на ко́ето слꙋ-
жиме ні́е за сла́ва на-самагѡ̀
Гдⷭ҇а, и҆ за ва́ше то (со́бственно)
ѹ҆се́рдїе:
20 Ні́е се ва́рдиме ѿ това̀,
(си́рѣчь) да ны не́кой не по-
хꙋ́ли заради̇ мно́го то (ми́-
лостыня), ко́ѧто се разпра́ша
презъ на́ши те рѫцѐ.
21 Поне́же премышля́ваме
(да пра́виме) благоꙋго́дны ра́-
боты) не са́мѡ предъ Бг҃а, но
и҆ предъ человѣ́цы те.
22 Прати́хме съ ни́хъ и҆ бра́-
та на́шего, кого́то сме и҆скꙋ́-
си́ли мно́го пѫти въ мно́го
(ве́щи) защо̀ є҆ ѹ҆се́рденъ,
а҆ сега̀ і҆о́ще по̀ мно́го ѹ҆-
се́рднѣ́йшїй, заради̇ мно́го

то оувѣрѐніе, коѐто има на васъ.

23 А колкото за Тіта, ѻнъ ѥ мо́й дрꙋга́ръ, и̂ спомоществꙋва за́еднѡ съ ме́не за васъ: а̂ колкото за (дрꙋ́ги те) брати́а на́ши, (щото са съ не́го, ѻни́ са) посла́нницы ѿ це́рквы те, и̂ сла́ва Хр҃то́ва.

24 Доказа́телство то про́чее на-ва́ша та любо́вь, и̂ на на́ша та похвала̀ за васъ, покажѐте (съ дѣ́ло) предъ ни́хъ и̂ предъ си́чки те це́рквы.

ГЛАВА ѳ.

Ѝ́ЗЛИШНО ѥ̀ да ви пи́шемъ (ве́ке) заради̂ помощь та̀, ко́а-то (се дѣ́ѧженствꙋва) на свати̂ те.

2 Защо́то а̂зъ ви зна́мъ оусе́рдіе то, съ ко́ето се хва́лимъ за васъ предъ Македо́нѧне те, че ѥ̀ (си́рѣчь) Ѧха́ї́а гото́ва (і̂о́ще) ѿ ла́ни: и̂ ва́ша та ре́вность возбꙋди̂ мнози́на.

3 А̂ бра́тїа та прати́хъ затова̀, да не бы̀ се показа́ла на́ша та за васъ похвала̀ въ то́а слꙋчай сꙋ́етна: но да бѫ́дете, (каквото що говорехъ) гото́ви:

4 Да не бы̀, а̂ко до́йдатъ съ ме́не (за́едно) Македо́нцы, да вы наме́ратъ не приго́твены, и̂ ще да се засра́миме ніе, (да не гово́риме вы́е), спо́ретъ каквото що и̂мъ сме се хвали́ли (по̀ напре́дъ) за това̀ нѣ́що.

5 Заради̂ това̀ помысли́хъ (да ѥ̀) потре́бно да оумо́лимъ бра́тїа та да до́йдатъ по̀ напре́дъ при васъ, и̂ да приго́тватъ совершѐннѡ ми́лостына та ви, за ко́а-то се по̀ напре́дъ вре́кохте, за да бѫ́де гото́ва като ми́лостына, а̂ нѐ като ла́комство.

6 И това̀ ви гово́римъ: защо̀, ко́йто сѣ́е со скꙋ́пость, со скꙋ́пость и̂ ще да жнѐ: а̂ ко́йто сѣ́е и̂зоби́лнѡ, и̂зоби́лнѡ и̂ ще да жнѐ.

7 Се́кой (да ѿдѣ́ли̂) спо́ретъ серде́чно то си произволе́ніе: не со ско́рбь, нито съ принꙋжде́ніе: защо́то Бг҃ъ ѡ̂бы́ча ѻного́ва, ко́йто да́ва самопроизво́лнѡ.

8 А̂ Бг҃ъ ѥ̀ си́ленъ да преꙋмно́жи въ васъ се́каква благода́ть: за да бѫ́дете богато-да́рни во вса́кое добро̀ дѣ́ло, като и̂мате се́кога во си́чко нѣ́що се́каква дово́лство:

9 (Каквото що ѥ̀ пи́сано: разне́се, да́де на сирома́си те: и̂ пра́вда та не́гова пребыва́е вѣ́чнѡ:)

10 А̂ (Бг҃ъ), ко́йто да́ва сѣ́ме то на сѣ́ятельатъ, и̂ хлѣ́ватъ за ꙗ̂денѣ, да бы оумножилъ сѣ́ятвы те ва́ши, и̂ оувели́чилъ жи́та та на-пра́вда та ва́ша,

11 За да бѫ́дете богато-да́рни на вса́ко благодѣ́ні́е, ко́ето бы́ва вино́вно (да се возда́ва) благодаре́ніе на Бг҃а чрезъ на́съ:

12 Защо́то дѣ́йствїе то на-товà слѫ́жѐнїе не са́мѡ допол-на́ва сѫ́дость тà на-свати́ те, но и̂ возбѫжда́ва мнози́на да воздава́тъ серде́чни благода-рѐнїа на Бг҃а:

13 (Поне́же чрезъ воспрїа́тїе то на-товà помоществова́нїе ва́ше (свати́ те) прославла́-ватъ Бг҃а за покорѐнїе то, кое́то дока́зѫвате че и̂мате на є̂ва́ггелїе то Хр҃то́во, и̂ заради́ чистосерде́чна та ва́ша пода́т-ливость (коа́то пока́зѫвате) и̂ ни́мъ и̂ на дрѫ́ги).

14 И ѻ̂ни́ ще да се мо́латъ (Бг҃ѹ) за ва́съ, поне́же вы ѿбы́-чатъ по премно́гѡ за превели́ка та благода́ть Бж҃їа, коа́то є̂ на ва́съ.

15 А̂ на Бг҃а (да бж҃де) бла-годарѐнїе заради́ неиска́зана та не́гова да́рба.

ГЛАВА І.

И СА́МЪ а҆́зъ Па́ѵелъ мо́лимъ вы съ кротость тà и̂ съ мило-се́рдїе то Хр҃то́во, ко́йто (ко-га́то самь) за́еднѡ съ ва́съ, смирѐнъ самь, а̂ кога́то ѿсѫ́т-ствѫвамъ (ѿ ва́съ), дерзостли́въ самь на вра́хъ ва́съ.

2 И мо́лимъ вы (гово́римъ, не стрѫ́вайте) да се принѫ́-димъ да ѹ̂потреби́мъ ѻ̂на́а де́рзость, коа́то мы́слимъ защо̀ (ще да се принѫ́димъ) да ѹ̂-потреби́мъ на вра́хъ ѻ̂ны́а, кои́то мна́тъ защо̀ ни́е жи-вѣ́еме по тѣ́ле́сно.

3 Защо́то, а̂ко и̂ да живѣ́еме съ тѣ́ло то, не тво́риме ѻ̂ба́че бра́нь по тѣ́ле́снѡ.

4 Защо́то ѻ̂рѫ́жїа та, съ кои́то се ни́е бі́еме, не са̀ тѣ́ле́сни, но си́лни са съ Бж҃їа та благода́ть да разо́ратъ твердыни те (на-проти́вницы те):

5 И съ ни́хъ соба́раме за-мышле́нїа и̂ се́кое высо́ко мѫ́-дрова́нїе, кое́то се вди́га на вра́хъ позна́нїе то Бж҃їе, и̂ заплѣна́ваме се́каковъ ра́зѫмъ въ послѫша́нїе то Хр҃то́во,

6 И гото́ви сме да ѿмсти́ме за се́кое преслѫша́нїе, кога́то се пока́жете си́чки те вы́е по-слѫшли́ви.

7 По внѣ́шнїатъ ли ви́дъ гле́дате вы́е ве́щи те; а̂ко нѣ́кой є̂ оу̂вѣ́рѐнъ за се́бе си защо̀ є̂ Хр҃то́въ (а̂по́столъ), то̀ не́ка са́мъ въ се́бе разсѫ́ди, защо̀ каквото̀ є̂ ѻ̂нъ Хр҃то́въ, така̀ сме и̂ ни́е Хр҃то́ви.

8 Защо́то, а̂ко се и̂ по̀ мно́го похва́лимъ за на́ша та вла́сть, коа́то є̂ да́лъ на́мъ Гдь за ва́ше то назида́нїе, а̂ нѐ за разорѐнїе то ви, не ще́мъ да се засра́мимъ.

9 (Но) да ви̂ се не чи́ни, за-що̀ (са́мѡ) и̂скамъ да вы за-плашѫвамъ съ писма̀ та си.

10 Защо́то писма̀ та мѫ́ са, гово́ри (нѣ́кой), те́жки, и̂ си́л-ни, а̂ самоли́чно то мѫ́ при-

сꙋтствїе тѣлѣсно нѣмощно, и̂ сло́во то мꙋ є̂ ничто́жно.

11 Тако́въ (человѣ́къ) тре́бꙋва да зна́е, защо̀ каквѝто сме со сло́во то въ писмѧ̀ та си, кога́то ѿсꙋтствꙋваме, таки́ва сме и̂ съ дѣ́ло то, кога́то присꙋтствꙋваме.

12 Защо́то нїе не смѣ́еме да сочи́слиме, и̂лѝ да сравня́ваме се́бе съ нѣ́кои си, кои́то самѝ се́бе хва́лѧтъ: но ѻ̂нѝ не разсꙋжда́ватъ, защо̀ ѻ̂нѝ самѝ се́бе сочисла́ватъ съ се́бе си, и̂ сравня́ватъ сами се́бе си.

13 Но нїе не ще́ме да похва́лиме вы́ше мѣ́ры, но спо́ретъ мѣ́ра та на-пра́вило то, коѐто є̂ раздѣли́лъ намъ Бг҃ъ съ така́ва мѣ́ра, да сти́гнеме и̂ дорѝ до ва́съ.

14 Защо́то нїе не се прости́раме по́вече (ѿ мѣ́ра та), каквѐто (бы ще́ло да бѫде, кога́то) не бы̀ достигна́ли до ва́съ: но нїе сме достигна́ли и̂ дорѝ до ва́съ съ проповѣ́дꙋванїе то на-є̂ва́ггелїе то Хр҃то́во:

15 Нїе се не хва́лиме по́вече ѿ мѣ́ра та, (си́рѣчь) въ чꙋжди те трꙋ́дове, но на́дамесе, защо̀, като порастѐ вѣ́ра та ва́ша, да се просла́виме по̀ многѡ по междꙋ ва́съ спо́ретъ на́шїатъ дѣ́лъ,

16 Що́то да проповѣ́даме є̂ва́ггелїе то и̂ въ по̀ дале́чны ѿ ва́съ страны̀: а̂ не да се похва́лиме въ гото́вы те (ра́боты, кои́то са стана́ли) въ чꙋ́ждїатъ дѣ́лъ.

17 А̂ кои́то се хва́ли, не́ка се хва́ли въ Гдⷭ҇а.

18 Защо́то не є̂ ѻ̂ный досто́инъ, кои́то хва́ли са́мъ се́бе, но кого́то Бг҃ъ хва́ли.

ГЛАВА ІІ.

Ѡ̂ДА̂ бы́хте потѫрпе́ли ма́ло на моѐ то бе́зміе! но и̂ потѫрпе́те ме.

2 Защо́то а̂зъ самь ре́вностенъ за ва́съ съ Бж҃їа ре́вность: поне́же самь ѿбрꙋчи́лъ васъ съ є̂ди́нъ мꙋ́жъ, за да вы предста́вимъ на Хр҃та̀ (като) дѣ́ва чи́ста.

3 Но боимсе да не бы̀, каквѐто змїа̀ та ѿ прелсти̂ Ѥва со своѧ̀ та хи́трость, така̀ бы се и̂ ва́ши те ра́зꙋми развали́ли (като се ѿдалечатъ) ѿ простодꙋ́шїе то, коѐто (тре́бꙋва да и̂мате) бо Хр҃та̀.

4 Защо́то, а̂ко бы нѣ́кой, кои́то до́йде кодъ ва́съ, начна́лъ да проповѣ́дꙋва дрꙋга́го Ї҆исꙋ́са, кого́то нїе не проповѣда́хме, и̂лѝ а̂ко прїи́мате дрꙋ́гъ дꙋ́хъ, кого́то не стѐ прїа́ли, и̂лѝ дрꙋ́го благовѣ́ствова́нїе, коѐто не стѐ прїа́ли, вы́е бы́хте товà благода́рнѡ стѫрпе́ли.

5 А̂ а̂зъ мы́слимъ защо̀ въ ни́що да не са́мь по̀ до́ленъ ѿ пе́рвы те А̂по́столы.

6 Защо́то, а̂ко и̂ да са́мь про́стъ въ сло́во то, но не са́мь

(прóстъ) въ знáніе то: но ніе сме со всѣмъ и҆ во всичко (нѣщо) и҆звѣстни вáмъ.

7 Илѝ самь согрѣшилъ (съ товà), като самь се смирилъ, за да се возвы́шите вы́е, защóто ви дáрва проповѣдáхъ є҆вáггеліе то Хр҃тóво;

8 Азъ дрꙋ́ги те цéрквы соблáчехъ, и҆ зéмахъ (ѿ нихъ) и҆ждивéніе, за да слꙋгꙋ́вамъ вáмъ: и҆ когáто бéхъ при вáсъ, áко и҆ да и҆мáхъ скꙋ́дость (ѿ потрéбны те вéщи), никомꙋ не досадихъ.

9 Защóто мòа та скꙋ́дость оу҆доволиха брáтіа та, кóйто дойдóха ѿ Македóнїа: и҆ во всичко (нѣщо) се оу҆вардихъ, и҆ ще да се оу҆вáрдимъ, да ви не досáдимъ.

10 Предлáгамъ истина та Хр҃тóва, коáто є҆ въ мéне, защò тáа похвалà моà не ще да ми се зéме въ страны́ те Ахáїски.

11 А҆ защò (такà прáвимъ); затовà ли, защóто вы не ѡ҆бы́чамъ; Бг҃ъ знáе: а҆ щото прáвимъ сегà, товà и҆ пóслѣ ще да прáвимъ,

12 За да ѿсѣчéмъ причи́на та на-ѻ҆нїа, кóйто трáсатъ причи́на да се срáвнатъ съ нáсъ въ товà, щото се хвáлатъ.

13 Защóто тїа лжеапóстоли (са) лꙋкáви наéмницы, и҆ преѡбразꙋвáтсе като А҆пóстоли Хр҃тóви.

14 И не є҆ чꙋ́дно, защóто и҆ сáмъ Сатанà та се преѡбразꙋвá като свѣ́телъ А҆ггелъ.

15 Не є҆ прóчее голѣ́ма (рáбота), áко и҆ слꙋгѝ те мꙋ се преѡбразꙋвáтъ като слꙋжи́тели на-прáвда та: но конéцо и҆мъ ще да бѫде споретъ дѣлà та и҆мъ.

16 Пáкъ говóримъ, никой да ме не мнѝ защò самь безꙋ́менъ: áко ли нѐ, потѫрпéте ме понѐ като безꙋ́менъ, да се мáло нѣщо и҆ áзъ похвáлимъ.

17 Товà щото говóримъ сегà, не говóримъ, като що є҆ оу҆гóдно на Гдⷭ҇а, но като безꙋ́менъ, защóто се хвáлимъ съ такóва оу҆вѣрéніе.

18 Понéже мнозѝна се хвáлатъ по плóти, и҆ áзъ ще да се похвáлимъ.

19 Защóто вы́е като благоразꙋ́мни, лéснѡ претѫрпꙋвáте безꙋ́мны те:

20 Вы́е тѫрпи́те, и҆ áко вы нѣкой порабощáва, áко (вы) нѣкой ѿбѝра, áко нѣкой по лицѐ то вы бі́е, áко се нѣкой превознóси.

21 Срамотà ми є҆ да кáжемъ, защò ніе сме (въ товà) слáби: но áко нѣкой дерзáе съ дрꙋ́го нѣщо (да се похвáли), (като безꙋ́менъ говóримъ), и҆ áзъ дерзáемъ.

22 Євреє ли са ѻ҆ни; и҆ áзъ самь (Євреинъ): Ісрáилтѧне ли са: и҆ áзъ самь: Авраáмово ли са сѣ́ме; и҆ áзъ самь:

23 Хр҃тóви ли са слꙋжи́тели;

(като безꙋменъ говоримъ) ѧ҆зъ самь повече. Въ трꙋдовѣте по много, въ рани те ѿще по много, въ темници те най много, и҆ въ смерти те много пѫти.

24 Ѿ Іꙋдеи те пѣть пѫти по четиридесѧть (рани) безъ ѥдна прїѧхъ:

25 Три пѫти бїенъ быдохъ съ тоѧги, ѥднашъ съ камень ме побиваха, три пѫти се потопи корабѫльо съ мене: (цѣлъ) день и҆ (цѣла) нощь стоѧхъ въ дѫлбочина та (морска):

26 Много пѫти пꙋтешествовахъ, (пострадахъ) бѣдꙋ въ рѣки, бѣдꙋ ѿ разбойници, бѣдꙋ ѿ сродници, бѣдꙋ ѿ ѧ҆зычници, бѣдꙋ въ градовѣте, бѣдꙋ въ пꙋстꙋни те, бѣдꙋ въ морѣто, бѣдꙋ по междꙋ лѫжливи те братїѧ:

27 (Тѫрпѣлъ самь) трꙋдъ и҆ неволѧ, въ неспаванїѧ много пѫти, въ гладъ и҆ въ жѫжда, въ постъ много пѫти, въ зима и҆ въ голота.

28 Ѡсвѣнь внѣшны те (бѣдꙋ), ката день самь ѿбиколенъ ѿ людїе, и҆ грижамсе за сички те церквы.

29 Кой ѥ болен, та не болеждꙋвамъ и҆ ѧ҆зъ (съ него); кой се соблазнава, та се не распалювамъ и҆ ѧ҆зъ (за него ѿ ревность);

30 Ꙗко требꙋва да се хвалимъ, ще да се похвалимъ (за ѻ҆ныѧ работы, който самь сотворилъ) съ моѧ та немощь.

31 Бг҃ъ и҆ Ѡтецъ на-Гдⷭ҇а нашегѡ Іисꙋса Хрⷭ҇та знае, който ѥ благословенъ во вѣки, защо не лѫжемъ.

32 Въ Дамаскъ (ѿпредѣленныо) народоначаликъ ѿ Ꙗреѳа царѧ вардеше градъ Дамаскъ, понеже йскаше да ме хване:

33 И въ кошница ме спꙋстиха по стѣна та презъ ѥдинъ прозорецъ, и҆ (така) и҆збѣгнахъ ѿ рѫцѣте мꙋ.

ГЛАВѢ ві҃.

ВОИСТИННѢ не ме полꙋзва да се похвалимъ: защото ще да дойдемъ въ видѣнїѧ и҆ ѿкровенїѧ Гдⷭ҇ни.

2 Знамъ человѣка во Хрⷭ҇та, който, предъ четыринадесѧть годины быдѣ грабнатъ до третото небо (съ тѣло то ли, не знамъ: и҆лѝ безъ тѣло то, не знамъ: Бг҃ъ знае):

3 И знамъ, защо тоѧ человѣкъ (а҆ съ тѣло то ли, и҆лѝ безъ тѣло то, не знамъ, това Бг҃ъ знае):

4 Грабнатъ ѥ былъ въ рай, и҆ чꙋлъ ѥ неизречённы дꙋмы, който не ѥ возможно да и҆зговори человѣкъ.

5 За таковъ человѣкъ ще да се похвалимъ: а҆ за себе не щемъ да се похвалимъ, самѡ за мои те немощи.

(прóстъ) въ знáніе то: но ніе сме со всѣмъ и҆ во всичко (нѣщо) и҆звѣстни вáмъ.

7 Илѝ самь согрѣшилъ (съ товà), като самь се смирилъ, за да се возвы́шите вы́е, защóто ви дáрба проповѣдáхъ є҆вáггеліе то Хр҃тóво;

8 Áзъ дрꙋ́ги те цéрквы соблáчехъ, и҆ зéмахъ (ѿ нихъ) и҆ждивéніе, за да слꙋжꙋ́вамъ вáмъ: и҆ когáто бéхъ при вáсъ, áко и҆ да и҆мáхъ скꙋ́дость (ѿ потрéбны те вéщи), никомꙋ не досадихъ.

9 Защóто моà та скꙋ́дость оу҆доволи́ха брáтіа та, кои́то дойдóха ѿ Македóніа: и҆ во всичко (нѣщо) се оу҆вардихъ, и҆ ще да се оу҆вáрдимъ, да ви не досáдимъ.

10 Предлáгамъ и҆стина та Хр҃тóва, коáто є҆ въ мéне, защò тáа похвалà моà не ще да ми се зéме въ страны те Áхаїски.

11 Á защò (такà прáвимъ); затовà ли, защóто вы не ѿбы́чамъ; Бг҃ъ знáе: а҆ щото прáвимъ сегà, товà и҆ пóслѣ ще да прáвимъ,

12 За да ѿсѣчéмъ причи́на та иа-ѳніа, кои́то трáсатъ причи́на да се срáвнатъ съ нáсъ въ товà, щото се хвáлатъ.

13 Защóто тіа лжеапóстоли (са) лꙋкáви наéмницы, и҆ преѡбразꙋ́ватсе като Áпóстоли Хр҃тóви.

14 И не є҆ чꙋ́дно, защóто и҆ сáмъ Сатанà та се преѡбразꙋ́ва като свѣтелъ Áггелъ.

15 Не є҆ прóчее голѣ́ма (рáбота), áко и҆ слꙋгѝ те мꙋ се преѡбразꙋ́ватъ като слꙋжи́тели на-прáвда та: но конéцо и҆мъ ще да бѫде споретъ дѣлà та и҆мъ.

16 Пáкъ говóримъ, ни́кой да ме не мнѝ защò самь безꙋ́менъ: áко ли нѐ, потѫрпéте ме понѐ като безꙋ́менъ, да се мáло нѣщо и҆ áзъ похвáлимъ.

17 Товà щото говóримъ сегà, не говóримъ, кáто що є҆ оу҆гóдно на Гдⷭ҇а, но като безꙋ́менъ, защóто се хвáлимъ съ такóва оу҆вѣрéніе.

18 Понéже мнозѝна се хвáлатъ по плóти, и҆ áзъ ще да се похвáлимъ.

19 Защóто вы́е като благоразꙋ́мни, лéснѡ претѫрпꙋ́вате безꙋ́мны те:

20 Вы́е тѫрпи́те, и҆ áко вы нѣ́кой порабощáва, áко (вы) нѣ́кой ѿбѝра, áко нѣ́кой по лицѐ то вы бі́е, áко се нѣ́кой превозно́си.

21 Срамотà ми є҆ да кáжемъ, защò ніе сме (въ товà) слáби: но áко нѣ́кой дерзáе съ дрꙋ́го нѣщо (да се похвáли), (като безꙋ́менъ говóримъ), и҆ áзъ дерзáемъ.

22 Євре́є ли са ѻні; и҆ áзъ самь (Євре́инъ): Ї҆сраи́атане ли са: и҆ áзъ самь: Áвраáмово ли са сѣ́ме; и҆ áзъ самь:

23 Хр҃тóви ли са слꙋжи́тели;

(като безꙋменъ говоримъ) ѧ҆зъ самь повече. Въ трꙋдовѣте по много, въ рани те ѿще по много, въ темници те най много, и҆ въ смерти те много пѫти.

24 Ѿ Іꙋдеи те пѣть пѫти по четыридесѧть (рани) безъ ѥдна прїѧхъ:

25 Три пѫти бїенъ быдохъ съ тоѧги, ѥднашъ съ камень ме побиваха, три пѫти се потопи корабѫльо съ мене: (цѣлъ) день и҆ (цѣла) нощь стоѧхъ въ дѫлбочина та (морска):

26 Много пѫти пꙋтешествовахъ, (пострадахъ) бѣды въ рѣки, бѣды ѿ разбойници, бѣды ѿ сродници, бѣды ѿ ѩзычници, бѣды въ градовѣте, бѣды въ пꙋстыни те, бѣды въ морѣто, бѣды по междꙋ лѫжливи те братїѧ:

27 (Тѫрпѣлъ самь) трꙋдъ и҆ неволѧ, въ неспаванїѧ много пѫти, въ гладъ и҆ въ жѫжда, въ постъ много пѫти, въ зима и҆ въ голота.

28 Ѡсвѣнь внѣшны те (бѣды), ката день самь ѡбиколенъ ѿ людїе, и҆ грыжамсе за сички те церквы.

29 Кой ѥ болен, та не боледꙋвамъ и҆ ѧ҆зъ (съ него); кой се соблазнава, та се не распалювамъ и҆ ѧ҆зъ (за него ѿ ревность);

30 Ꙗко трекꙋва да се хвалимъ, ще да се похвалимъ (за ѻ҆ныѧ работы, който самь сотворилъ) съ моѧ та немощь.

31 Бг҃ъ и҆ Ѡтецъ на-Гдⷭ҇а нашегѡ Іисꙋса Хрⷭ҇та знае, който ѥ благословенъ во вѣки, защо не лѫжемъ.

32 Въ Дамаскъ (ѡпредѣленныо) народоначаникъ ѿ Ꙗреѳа царѧ вардеше градъ Дамаскъ, понеже искаше да ме хване:

33 И въ кошница ме спꙋстиха по стѣна та презъ ѥдинъ прозорецъ, и҆ (така) и҆збѣгнахъ ѿ рѫцѣте мꙋ.

ГЛАВѢ ві҃.

Воистинно не ме полꙋзва да се похвалимъ: защото ще да дойдемъ въ видѣнїѧ и҆ ѿкровенїѧ Гдⷭ҇ни.

2 Знамъ человѣка во Хрⷭ҇та, който, предъ четыринадесѧть годины быдѣ грабнатъ до трето то небо (съ тѣло то ли, не знамъ: и҆лѝ безъ тѣло то, не знамъ: Бг҃ъ знае):

3 И знамъ, защо тоѧ человѣкъ (а҆ съ тѣло то ли, и҆лѝ безъ тѣло то, не знамъ, това Бг҃ъ знае):

4 Грабнатъ ѥ былъ въ рай, и҆ чꙋлъ ѥ неизречены дꙋмы, който не ѥ возможно да и҆зговори человѣкъ.

5 За таковъ человѣкъ ще да се похвалимъ: а҆ за себе не ще мъ да се похвалимъ, самѡ за мои те немощи.

6 И ꙗ҆ко бы́хъ поиска́лъ да се похва́лимъ, не бы́хъ бы́лъ безꙋ́менъ: зашо́то и҆стина ще да речѐмъ: но ва́рдимсе да не бы̀ помысли́лъ нѣ́кой за ме́не по́вече ѿ ко́лкото ме гле́да и҆ ѿ ко́лкото слꙋ́ша ѿ ме́не.

7 И да не бы́хсе превозноси́лъ заради̑ премно́ги те ѿкрове́нїꙗ, да́денъ ми бы́дѐ ѡ҆сте́нъ на тѣ́ло то, а҆́ггелъ сатани́нскїй, да ме мѫчи, за да се не превозно́симъ.

8 Ѝ три́пѫти моли́хъ Гдⷭ҇а за не́го, да се ма́хне ѿ ме́не.

9 И ре́че ми: сти́га ти моѧ̀ та благода́ть: зашо́то си́ла та моѧ̀ въ не́мощь се совершава, сла́дкѡ про́чее ще да се всѐли въ ме́не си́ла та Хрⷭ҇то́ва.

10 Затова̀ самь благода́ренъ въ не́мощи те, въ порꙋга́нїꙗ та, въ бѣ́ды̀ те, въ и҆згна́нїꙗ та, въ ᲂу҆тѣ́снѐнїꙗ та за Хрⷭ҇та̀: зашо́то кога́то самь не́мощенъ, тога́ва самь си́ленъ.

11 Бы́дохъ безꙋ́менъ съ хвалба та си: но вы̑е ме понꙋди́хте, зашо́то вы̑е тре́бꙋваше да ме хва́лите: поне́же въ ни́що не ѡ҆стана́хъ назадъ ѿ пе́рвы те А҆по́столы, а҆́ко и҆ да не самь ни́що.

12 И знакове те на-моѐ то А҆по́столство бы́дохъ пока́зани (въ ме́не) предъ ва́съ со всѧ́ко терпѣ́нїе, со зна́менїꙗ и҆ чꙋдеса̀, и҆ си́лы.

13 Зашо́то въ коѐ нѣ́що вы̑е бы́дохте по̀ до́лни ѿ дрꙋ́ги те це́рквы, ѡ҆свѣ́нь това̀ що́то а҆́зъ самъ не са́мь ви доса́дилъ; простѐте ми та́ѧ непра́вда.

14 Ѿто и҆ тре́ти пѫть самь гото́въ да до́йдемъ кодъ ва́съ, и҆ не ще́мъ да ви доса́димъ: зашо́то не и҆скамъ ва́ши те (ве́щи), но ва́съ: поне́же не са̀ дѫ́жни ча́да та да соби́ратъ и҆мѣ́нїе за роди́тели те, но роди́тели те за ча́да та.

15 А҆́ а҆́зъ сла́дкѡ ще да и҆ждиви́мъ, и҆ ще да ѫ҆ждемъ и҆ждиве́нъ за ва́ши те дꙋ́шы: (и҆ не гле́дамъ на това̀, зашо̀), а҆́ко и҆ да вы ѡ҆бы́чамъ а҆́зъ по премно́гѡ, вы̑е ме по ма́лко ѡ҆бы́чате.

16 Не́ка да речѐме, (че) а҆́зъ самъ не досади́хъ ва́мъ: но поне́же самь хи́тръ, съ ле́стїю ва́съ ᲂу҆лови́хъ.

17 Да ли̑ поиска́хъ нѣ́що по́вече ѿ ва́съ чрезъ нѣ́кого ѿ ѻ҆нїꙗ, кои́то прати́хъ до ва́съ;

18 Оу҆моли́хъ Ті́та, (да до́йде до ва́съ), и҆ прати́хъ съ не́го и҆ (є҆дного̀) ѿ бра́тїꙗ та: да ли̑ земà Ті́тъ нѣ́що по́вече ѿ ва́съ; не съ є҆днаковъ ли дꙋ́хъ ходи́хме; не по є҆дни̑ ли стѫ́пки стѫ́пахме);

19 Мы́слите ли па́къ, зашо̀ ні́е са́мѡ ѡ҆правда́ваме се́бе предъ ва́съ; нѐ, возаю́бленнїи! ны̑е гово́риме предъ Бг҃а во и҆́ме то Хрⷭ҇то́во: и҆ си́чко то

за ва́ше то назида́нїе (и҆ ᲂу҆твержде́нїе).

20 Защо́то се боимъ, да бы̀ не наше́лъ ва́съ, кога́то до́йдемъ, каквы̀то не и҆скамъ, и҆ а҆зъ бы̀хъ се наше́лъ ва́мъ како́въ то (ме) не и҆скате: да бы̀ не наше́лъ по между ва́съ раздо́ры, за́висти, я҆рости, несогла́сїа, клеветы̀, шепта́нїа, го́рдости, и҆ непостоа́нства.

21 Да не бы̀ ме па́къ смири́лъ ᲂу҆ ва́съ Бг҃ъ мо́й, кога́то до́йдемъ, и҆ да не ѡ҆плакꙋ́вамъ мнози́на, кои́то са по̀ напре́дъ согрѣши́ли, и҆ не са се покаа́ли за нечистота̀ та и҆ блꙋдѣа́нїе то и҆ безсра́мство то, кои́то са твори́ли.

ГЛАВА ГІ.

ѢТО тре́ти пѫть самь гото́въ да до́йдемъ кодъ ва́съ: при ᲂу҆ста̀ та на-два́ма и҆ли три́ма свидѣ́тели вѣ́рно ще да бѫде вса́кое сло́во.

2 Ѧ҆зъ го рѣ́кохъ по̀ напре́дъ, и҆ втори пѫть гово́римъ, като че самь кодъ ва́съ, и҆ сега̀, като не самь та́мѡ, писꙋ́вамъ на ѻ҆нїа, кои́то са согрѣши́ли по̀ напре́дъ, и҆ на си́чки те дрꙋ́ги те, защо̀, а҆ко до́йдемъ па́къ, не ще́мъ да пожа́лимъ (ни́кого):

3 Поне́же и҆скате доказа́телство на-това̀, да ли Хр҃то́съ говори́ чрезъ ме́не, ко́йто не є҆ сла́бъ въ ва́съ, но си́ле́нъ є҆ вѫтре въ ва́съ.

4 Защо́то, а҆ко и҆ да бы̀дѐ ра́спнатъ като сла́бъ (человѣ́къ), но жи́въ є҆ ѿ си́ла та Бж҃їа: и҆ ни́е подо́бнѡ, а҆ко и҆ да сме сла́би въ не́го, но жи́ви ще да бѫдеме съ не́го ѿ си́ла та Бж҃їа по между ва́съ.

5 Искꙋша́вайте се́беси да ли́ сте въ вѣ́ра та, сами себе и҆спы̀тайте: и҆ли́ не позна́вате сами се́бе че І҆исꙋ́съ Хр҃то́съ є҆ въ ва́съ; ѡ҆свѣ́нь а҆ко і҆о́ще не стѐ и҆скꙋ́сни.

6 А҆ а҆зъ се на́дамъ, защо̀ ще да разꙋмѣ́ете, че ни́е не смѐ неискꙋ́сни.

7 И мо́лимсе Бг҃ꙋ, да бы̀ не сотвори́ли вы̀е ни́кое зло̀: не за да се я҆́виме ни́е и҆скꙋ́сни, но за да тво́рите вы̀е добро̀ то, та не́ка се пока́зꙋваме ни́е неискꙋ́сни.

8 Защо́то ни́що не мо́жеме (да сто́риме) сре́щѡ и҆стина та, но за и҆стина та.

9 Ни́е се ра́дꙋваме, кога́то сме ни́е сла́би, а҆ вы̀е сте си́лни: защо́то това̀ и҆ жела́еме (ѿ Бг҃а), да бѫдете соверше́ни.

10 Заради́ това̀ ви и҆ писꙋ́вамъ ті́а (ра́боты) като не самь кодъ ва́съ, за да вы не ꙋпотре́бимъ жесто́кѡ, кога́то до́йдемъ, споретъ власть та̀, ко́а́то ми є҆ да́лъ Гдь за назида́нїе, а҆ не за разоре́нїе.

11 Въ про́чемъ, бра́тїе, ра́дꙋвайтесе, ᲂу҆совершава́йтесе,

ѐдиномы́слєнни бѫдє́тє, ми́ръ и̂майтє: а҆ Бг҃ъ на-любовь та̀ и҆ на-ми́ратъ ще да бѫдє съ ва́съ.

12 Поздравє́тє є҆ди́нъ дрꙋ́гиго съ цѣлова́нїє сва́то: поздравлѧ́ватъ вы. си́чки тє свѧтїи.

13 Благодать та̀ на-Гдⷭ҇а (на́шєгѡ) Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, и҆ любовь та̀ на-Бг҃а (и҆ Ѡ҆ц҃а̀), и҆ сообщє́нїє то на-ст҃а́гѡ Дх҃а, (да бѫдє) со всѝчки тє ва́съ. А҆ми́нь.

† Това̀ втѡ́ро то посла́нїє къ Корі́нѳанѡмъ напи́сано бы́дѣ ѿ Фїлі́ппы тє Македо́нски, и҆ пра́тено съ Тїта и҆ съ Лꙋка̀.

КЪ ГАЛАТѢОМЪ ПОСЛАНІЄ СВѢТАГѢ АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА А.

ПАВЕ́ЛЪ А҆по́столъ (и҆збра́нный) (нє ѿ человѣ́цы тє, нито чрезъ человѣ́ка, но чрезъ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀ и҆ Бг҃а Ѡ҆тца̀, ко́йто го є҆ воскреси́лъ ѿ мє́ртви тє),

2 И си́чки тє бра́тїѧ ко́йто са съ мє́нє, на цє́ркви тє Галатї́йски:

3 Благода́ть (да бѫдє) ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѡ҆тца̀ и҆ ѿ Гдⷭ҇а на́шєгѡ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀,

4 Ко́йто є҆ да́лъ сє́бє си за на́ши тє грѣ́хови, за да ны и҆зба́ви ѿ сега́шнїѧ лꙋка́въ вѣ́къ, по во́лѧ та на-Бг҃а и҆ Ѡ҆тца̀ на́шєгѡ,

5 Комꙋ́то (да бѫдє сла́ва во вѣ́ки вѣ́кѡвъ, а҆ми́нь.

6 Чꙋ́димсє какво̀ така̀ ско́рѡ сє ѿри́чатє ѿ ѻ҆ногѡ́ва, ко́йто вы є҆ призва́лъ съ Хрⷭ҇то́ва та благода́ть, (и҆ прєѡбра́щатєсє) въ дрꙋ́го благовѣ́ствова́нїє:

7 Ко́єто нє є҆ дрꙋ́го: но са́мѡ и҆ма нѣ́кои, ко́йто вы смꙋща́ватъ, и҆ и҆скатъ да прєѡбѫрна́тъ є҆ва́ггєлїє то Хрⷭ҇то́во.

8 Но а҆ко вы и҆ (са́ми) нїє, и҆лѝ А҆́ггєлъ ѿ нєбо̀ то бы благовѣ́стилъ ва́мъ дрꙋ́го (є҆ва́ггєлїє) ѿ ѻ҆нова̀ ко́єто ви благовѣ́стихмє, а҆на́ѳєма да бѫдє.

9 Каквѡ́то (ви) рє́кохмє по̀ напрє́дъ, и҆ сега̀ (ви па́къ го́римъ: а҆ко нѣ́кой ви благовѣ́ствꙋва дрꙋ́го (є҆ва́ггєлїє) ѿ ѻ҆нова̀ ко́єто прїѧ́хтє, а҆на́ѳєма да бѫдє.

10 Защо́то сегà человѣ́цы ли предꙋмꙋ́вамъ, и҆лѝ Бг҃а; и҆лѝ на человѣ́цы те ли и҆скамъ да оу҆гожда́вамъ; вои́стиннꙋ ꙗ҆ко бы́хъ и҆ска́лъ ї҆о́ще да оу҆гожда́вамъ на человѣ́цы те, Хр҃то́въ ра́бъ не бы́хъ бы́лъ.

11 И҆ ѡ҆бавлѧ́вамъ ви, бра́тїе, защѐ є҆ва́ггелїе то, коѐто самь ви проповѣда́лъ, не є҆ дѣ́ло человѣ́ческо.

12 Защо́то нито а҆́зъ самь го прїа́лъ ѿ человѣ́ка, нито самь го наꙋ́чилъ (ѿ наꙋ́ка человѣ́ческа), но чрезъ ѿкрове́нїе то І҆исꙋ́съ Хр҃то́во.

13 Поне́же сте чꙋ́ли каквѐ є҆ было̀ нѣ́кога моѐ то житїѐ, кога́то бѣ́хъ въ І҆ꙋде́йство то, защѐ (си́рѣчь) по премно́гѡ го́нехъ це́рква та Бж҃їа, и҆ разва́лѧхъ а҆́,

14 И҆ преꙋспѣ́вахъ въ І҆ꙋде́йскїатъ (зако́нъ) по́вече ѿ мнози́на мои̇ вр҃жстни́цы въ мо́йатъ ро́дъ, поне́же бѣ́хъ по премно́гѡ ревни́тель на-ѻ҆тѣ́чески те мои̇ преда́нїа.

15 Но кога́то благоволѝ Бг҃ъ, ко́йто ме и҆збра̀ ѿ ма́терна та ми оу҆тро́ба, и҆ призва̀ ме со сво́я та благода́ть,

16 Да ми ѡ҆бя́ви Сы́на своегѡ̀, за да го проповѣ́дꙋвамъ въ ꙗ҆зы́чницы те, ѿ ѻ҆́ный ча́съ не допыта́хсе съ пло́ть и҆ кро́вь:

17 Нито ѿидо́хъ во І҆ерꙋсали́мъ кодѣ ѻ҆нїа, ко́йто бѣ́ха̀ по̀ напре́дъ ѿ ме́не А҆по́столи: но ѿидо́хъ во А҆равїа, и҆ па́къ се вѫрна́хъ въ Дама́скъ.

18 По́слѣ по три̇ годи́ны ѿидо́хъ во І҆ерꙋсали́мъ да се ви́димъ съ Петра̀, и҆ преседѣ́хъ оу҆ не́гѡ петна́есе дни̇.

19 И҆ (ни́кого) дрꙋ́гиго ѿ а҆по́столы те не видѣ́хъ ѡ҆свѣ́нь І҆а́кѡва, бра́та Госпо́дня.

20 А҆ това̀ що̀то ви писꙋ́вамъ, є҆́то (и҆сповѣ́дꙋвамъ) предъ Бг҃а защѐ не лѫ́жемъ.

21 А҆ по́слѣ дойдо́хъ въ Сꙋ́рски те и҆ Кїлїкі́йски те предѣ́ли.

22 И҆ не позна́ваха ме на лицѐ це́рквы те І҆ꙋде́йски, ко́йто (вѣ́рꙋваха) во Хр҃та̀:

23 Но то́кмѡ слꙋ́шаха, защѐ ѻ҆́ный ко́йто бе́ше гони́тель на́шъ нѣ́кога, сега̀ проповѣ́дꙋва вѣ́ра та, ко́то пе́рво разва́лѧше:

24 И҆ прославла́ваха Бг҃а заради̇ ме́не.

ГЛАВА в҃.

ПОСЛѢ по четырина́десять годи́ны, па́къ ѿидо́хъ во І҆ерꙋсали́мъ съ Варна́ва, ка́то зе́хъ съ се́бе и҆ Ті́та.

2 А҆́ ѿидо́хъ спорѣ́тъ є҆дно̀ ѿкрове́нїе (коѐто ми бы́дѐ ѿ Бг҃а), и҆ предложи́хъ и҆̀мъ благовѣ́ствова́нїе то, коѐто проповѣ́дꙋвамъ въ ꙗ҆зы́чницы те: а҆ на є҆ди́нѣ на по̀ знамени́ти те (а҆по́столи), защо́то се боѐхъ

да се не трꙋдимъ ѝли да не
са́мь се трꙋди́лъ напра́здню.
3 Но ни Ті́та, ко́йто бе́ше
съ ме́не, ѧ̂ко ѝ да бе́ше Ѥ̈лли-
нъ, не принꙋди́ха да се ѡ̂бре-
ѣ́же:
4 Я̂ко ѝ да са се вовле́кли бы-
ли́ по междꙋ на́съ лжжли́ви кра́-
тїа, ко́йто са влази́ли скры́шню
да ѝзгле́датъ на́ша та сво-
бода̀, ко́ато ні́е и́маме во вѣ́ра
та Ї҆и́сꙋсъ Хр҃то́ва, за да ны
хвжрлатъ (па́ки) подъ пора-
бощє́нїе то:
5 Но ні́е ни на є̂ди́нъ ча́съ
и́мъ да́дохме мѣ́сто да ны
поко́ратъ (на во́лѧ та си), за
да ѡ̂ста́не въ ва́съ постоа́нна
є̂ѵа́ггелска та и́стина.
6 А̂ ко́лкото за знамени́ти
те (А̂по́столы), каквѝ са были̑
ѻ̂нѝ нѣ́кога, а̑зъ за товà не
ма́римъ: защо́то Бг҃ъ не гле́-
да на лицѐ то на-человѣ́ка:
ѝ тїа знамени́ти те не ми
притꙋри́ха ни́що по мно́гѡ,
7 Но на проти́въ, като раз-
ꙋмѣ́ха, че є̂ вовѣ́рено ме́не
да проповѣ́дамъ є̂ѵа́ггелїе то
междꙋ неѡбрѣ́зани те, кав-
во́то на Петрà междꙋ ѡ̂брѣ-
зани те,
8 (Защо́то ѻ̂нъ и́стый, ко́й-
то є̂ спомоществова́лъ на Пе-
трà въ А̂по́столство то на-
ѡ̂брѣ́зани те, то́й спомоще-
ствовà ѝ ме́не въ (А̂по́столство
то на-)ꙗ̂зы́чницы те):
9 И като разꙋмѣ́ха за да-
рова́нна та ми благода́ть Ї҆а́-
кѡвъ ѝ Ки́фа ѝ Ї҆ѡа́ннъ, ко́йто
се почи́татъ за сто́лпове (на-
є̂ѵа́ггелїе то), да́дохà ѝ ме́не
ѝ на Варна́ва десни́цы те си
(за зна́къ) на-согла́сїе то, за
да (и́деме) ні́е къ ꙗ̂зы́чницы
те, а̑ ѻ̂нѝ камъ ѡ̂брѣ́зани
те (Ї҆ꙋде́и):
10 Са́мѡ (товà ни зарача́ха)
да смышла́ваме сирома́си те:
за ко́ето се ѝ потрꙋди́хъ съ
прилѣжа́нїе да го свѫ́ршимъ.
11 А̑ кога́то дойдѐ Пе́тръ
во А̂нтїо́хїа, въ ѻ̂чѝ те мꙋ се
сопротиви́хъ, защо́то и́маше
на вражъ не́го хꙋлà.
12 Защо́то доклѐ не бе́ха
дошлѝ нѣ́кои (пра́тени) ѿ
Ї҆а́кѡва, ѻ̂нъ ꙗ̂де́ше за́еднѡ
съ ꙗ̂зы́чницы те: а̑ кога́то
ѻ̂нѝ дойдо́ха, начнà да се
кры́е ѝ да се ѿдѣла́ва (ѿ
ни́хъ), поне́же се бое́ше ѿ
ѡ̂брѣ́зани те.
13 И пра́веха лицемѣ́рїе
за́еднѡ съ не́го ѝ дрꙋ́ги те
Ї҆ꙋде́и, що́то ѝ (са́мъ) Варна́ва
пристанà на ни́хно то лице-
мѣ́рство.
14 Но като виде́хъ че не
хо́датъ пра́вѡ по є̂ѵа́ггелска
та и́стина, ре́кохъ на Петрà
предъ си́чки те: а̑ко ты̀, кой-
то си Ї҆ꙋде́анинъ, ꙗ̂зы́чески
а̑ нѐ Ї҆ꙋде́йски жи́вѣшъ, защо̀
понꙋжда́вашъ ꙗ̂зы́чницы те
да живѣ́атъ Ї҆ꙋде́йски;
15 И ні́е сме є̂сте́ственнѡ
Ї҆ꙋде́и, а̑ нѐ ѿ ꙗ̂зы́чницы те
грѣ́шницы:

16 Но понѣже познáхме, защò не мóже да се ѿпрáвда человѣкъ ѿ дѣлà та на-закóнатъ, но сáмѡ съ вѣ́ра та Ꙗисꙋсъ Хрⷭ҇тóва: (за товà) и҆ ні́е повѣровáхме во Ꙗисꙋса Хрⷭ҇тà, за да се ѿпрáвдаме съ вѣ́ра та Хрⷭ҇тóва, а҆ нѐ ѿ дѣлà та на-закóнатъ: защóто ни́кой (человѣ́къ) не мóже да се ѿпрáвда ѿ дѣлà та на-закóнатъ.

17 Но а҆ко ні́е, като и҆скáме да се ѿпрáвдаме чрезъ Хрⷭ҇тà, намери́хмесе и҆ сáми грѣ́шницы, Хрⷭ҇тóсъ прóчее на грѣ́хѫтъ ли є҆ слꙋжи́тель; да не дадѐ Бг҃ъ!

18 Защóто, а҆ко зидамъ пáкъ ѻ҆новà коéто самь развали́лъ, сáмъ сéбе покáзꙋвамъ престꙋ́пникъ.

19 Понéже а҆́зъ чрезъ закóнатъ ᲂу҆мрéхъ закóнꙋ, за да живѣ́емъ Бг҃ꙋ:

20 А҆́зъ се распéхъ съ Хрⷭ҇тà: и҆ не жибеѣ́мъ вéке а҆́зъ, но Хрⷭ҇тóсъ живѣ́е въ мéне: а҆ товà ѿто живѣ́емъ сегà съ тѣ́ло то, живѣ́емъ съ вѣ́ра та, коáто и҆мамъ въ Сы́на Бж҃ꙗ, кóйто ме є҆ возлюби́лъ, и҆ предáлъ є҆ сéбе си за мéне.

21 А҆́зъ не ѿфѫрлáмъ Бж҃ꙗ та благодáть: защóто а҆ко чрезъ закóнатъ (се полꙋчáва) прáвда та, тò Хрⷭ҇тóсъ є҆ всꙋе ᲂу҆мрéлъ.

ГЛАВА Г.

Ѡ безꙋ́мнїи Галáтане! кóй вы є҆ прелсти́лъ да се не покорáвате на и҆́стина та; (вáсъ) на-кóйто предъ ѻ҆чѝ те Хрⷭ҇тóсъ є҆ такà жи́вѡ и҆зображéнъ (съ проповѣ́данїе то), като да є҆ по междꙋ вáсъ рáспнатъ.

2 Товà сáмѡ и҆скáмъ да разꙋмѣ́емъ ѿ вáсъ, чрезъ дѣлà та ли закóнни прїáхте вы́е дꙋ́хатъ, и҆лѝ чрезъ наꙋчéнїе то на-вѣ́ра та;

3 Такà ли сте безꙋ́мни, ѿто начнáхте дꙋхóвнѡ, а҆ сегà тѣлéснѡ свѫршꙋвате:

4 Тóлко ли (мнóго) пострадáхте безъ (ни́каква) пóлза; ѿ да бы̀ (было̀ сáмѡ) безъ пóлза!

5 Ѻ҆ный прóчее, кóйто ви дáва дꙋ́хъ, и҆ стрꙋ́ва по междꙋ вáсъ чꙋдесà, чрезъ дѣлà та ли на-закóнатъ (ги стрꙋ́ва), и҆лѝ чрезъ наꙋчéнїе то на-вѣ́ра та;

6 Каквóто и҆ А҆враáмъ ѿо повѣровà на Бг҃а, и҆ вмѣни́мꙋсе (товà) за прáвда.

7 Разꙋмѣ́йте прóчее защò кóйто вѣ́рꙋватъ, ѻ҆ни са сы́нове А҆враáмови.

8 И понéже писáнїе то предвидѐ, защò ѿ вѣ́ра та ѿе да ѿ прáвда Бг҃ъ ѩ҆зы́чницы те, предблаговѣ́стѝ на А҆враáма (такà): чрезъ тéбе ѿе да се благослóватъ си́чки те нарóди.

9 Кои́то про́чее вѣрꙋ́ватъ, благослове́ни са (за́еднѡ) съ Авраа́ма, кои́то є҆ повѣрова́лъ.
10 Защо́то, кои́то се ѿбле́гатъ на дѣла̀ та зако́нни, ѻ҆ни̑ са подъ кле́тва: защо́то є҆ пи́сано: про́клетъ є҆ се́кой, кои́то не стои́ цержстѡ въ си́чко то що́то є҆ напи́сано въ кни́га та зако́нна, за да го и҆сполна́ва.
11 А҆ защо̀ ни́кой не мо́же да се ѿпра́вда предъ Бг҃а чрезъ зако́натъ, я҆́вно є҆ (ѿ това̀): защо́то (є҆ ре́чено): пра́ведный чрезъ вѣ́ра та ще да бѫде жи́въ.
12 А҆ зако́но не дѣ́йствꙋва чрезъ вѣ́ра та: но (гово́ри), кои́то человѣ́къ свѫрши тїа̀ (за́повѣди зако́нны), то́й ще да бѫде жи́въ чрезъ ни́хъ.
13 Хр҃то́съ ны є҆ и҆скꙋпи́лъ ѿ кле́тва та зако́нна, поне́же бы́дѐ за на́съ кле́тва: защо́то є҆ пи́сано: про́клетъ є҆ се́кой кои́то висѝ на дѫрво̀:
14 За да се распространѝ въ ꙗ҆зы́чницы те благослове́нїе то А҆враа́мово чрезъ І҆исꙋ́са Хр҃та̀, (и҆) за да прїи́меме нїе ѡ҆вѣщанныатъ дꙋ́хъ чрезъ вѣ́ра та.
15 Бра́тїе, по человѣ́чески гово́римъ: ѻ҆ба́че ни́кой не разва́лѧ завѣ́тъ, кои́то є҆ подтвержде́нъ ѿ нѣ́когѡ человѣ́ка, нито припи́сꙋва нѣ́що (въ не́го).
16 А҆ тїа̀ ѡ҆вѣщанїа̀ са да́дени А҆враа́мꙋ, и҆ на сѣ́ме то́мꙋ: (и҆) не гово́ри: и҆ на сѣ́мена̀ та́мꙋ, като за мнозѝна, но като за є҆дного̀: кое́то є҆ Хр҃то́съ.
17 А҆́зъ про́чее гово́римъ това̀, (защо̀) завѣ́тъ подтвержде́нъ ѿ Бг҃а за Хр҃та̀ не мо́же да ѿфѫрли зако́но, кои́то є҆ да́денъ по́слѣ по четыристо́тины и҆ трїе́се годи́ны, за да разва́ли ѡ҆вѣщанїе то (Бж҃їе).
18 Защо́то, а҆ко наслѣ́дство то є҆ ѿ зако́натъ, то̀ не є҆ ве́ке ѿ ѡ҆вѣщанїе то: а҆ на А҆враа́ма (го) дарова̀ Бг҃ъ чрезъ ѡ҆вѣщанїе то.
19 За какво̀ є҆ про́чее зако́но; (то́й) бы́дѐ притꙋ́ренъ (при ѡ҆вѣщанїе то), за (да возбрана́ва престꙋпле́нїа та, докаѐ да до́йде сѣ́ме то, на кое́то бы́дѐ ѡ҆вѣщанїе то, (и҆ то́й) є҆ да́денъ чрезъ А҆́ггелы те, и҆ чрезъ рѫка̀ та на-посре́дственникатъ (Мѡѷсе́а).
20 А҆ посре́дственнико не є҆ на є҆дного̀ (посре́дственникъ): но Бг҃ъ є҆ є҆ди́нъ.
21 Зако́но про́чее проти́венъ ли є҆ на Бж҃їи те ѡ҆вѣщанїа; не да́й Бже! защо́то а҆ко бы́дѐ да́денъ зако́но, кои́то мо́жеше да да́ва живо́тъ, вои́стиннꙋ пра́вда та ще́ше да є҆ ѿ зако́натъ.
22 Но писа́нїе то заключѝ си́чко то подъ грѣ́хѫтъ, за да се дадѐ ѡ҆вѣщанїе то чрезъ

вѣрованїе то во Ꙗисꙋса Хрта на Ѻнїа, кои́то вѣрꙋватъ.

23 Ꙗ докалѐ ї҆о́ще не бе́ше дошла̀ вѣ́ра та, нїе бе́хме подъ стра́жа на-закона̀тъ затво́рены до вѣ́ра та ко́то ще́ше да се ѿкры́е.

24 Щото зако́но бы́дѐ на́мъ дѣтоводи́тель во Хрта̀, за да се ѿпра́вдаме чрезъ вѣ́ра та.

25 Ꙗ като дойдѐ вѣ́ра та, нїе ве́ке не сме подъ дѣтоводи́тель.

26 Защо́то си́чки те (вы́е) сте сы́нове Бжїи съ вѣ́ра та во Ꙗисꙋса Хрта̀:

27 Поне́же (си́чки те вы́е) кои́то сте се во Хрта̀ кржсти́ли, во Хрта̀ сте се ѿвле́кли.

28 Не́ма веке Ꙗꙋде́анинъ, ни Ѥ҆ллинъ: не́ма ра́бъ, ни свобо́денъ: не́ма мꙋ́жескїй по́лъ, ни же́нскїй: защо́то си́чки те вы́е є҆дно̀ сте во Хрта̀ Ꙗисꙋса.

29 Ꙗ҆ко ли̑ сте вы́е Хрто́ви, то̀ сте сѣ́ме Ꙗвраа́мово, и҆ спо́ретъ ѿвѣща́нїе то наслѣ́дницы.

ГЛАВА Д.

Ѧ҆З҃Ъ про́чее гово́римъ, защо̀ въ ко́лкото вре́ме наслѣ́дникоѥ є҆ безво́зрастенъ, по ни́що не различествꙋе ѿ ра́бъ, а҆ко и҆ да є҆ господа́рь на си́чко то:

2 Но наме́рꙋвасе подъ надзира́тели и҆ домострои́тели, дори̑ до Ѻнова̀ вре́ме, кое́то є҆ ѿпредѣли́лъ баща̀ мꙋ.

3 Така̀ и҆ нїе, доклѐ бе́хме безво́зрастни, бе́хме порабо́щени (подъ власть та̀) настїхі́и те свѣ́тски:

4 Но кога́то се и҆сполни̑ (оу҆рече́нно то) вре́ме, прати̑ Бг҃ъ Сы́на своего̀ (є҆дноро́днаго), кои́то се роди̑ ѿ жена̀ и҆ (покори́се) подъ зако́натъ:

5 Да и҆скꙋпи Ѻны́ѧ, кои́то бе́ха подъ зако́натъ, и҆ да прїи́меме нїе оу҆сыновле́нїе.

6 И поне́же сте сы́нове, Бг҃ъ є҆ прати́лъ дꙋ́хъ на-Сы́на своегѡ̀ въ ва́ши те сердца̀, кои́то вы́ка Ꙗ҆вва, (си́рѣчь) Ѻ҆тче.

7 Про́чее не си̑ ве́ке ра́въ, но сы́нъ: а҆ ако̀ си сы́нъ, (то̀ си) и҆ наслѣ́дникъ Бжїй чрезъ Ꙗисꙋса Хрта̀.

8 Но тога́ва, поне́же не позна́вахте Бг҃а слꙋжехте на Ѻнїа (бо́гове), кои́то не са є҆сте́ственнѡ Бо́гове:

9 Ꙗ҆ сега̀, поне́же позна́хте Бг҃а, и҆ли̑ да рече́мъ по̀ добрѐ, поне́же бы́дохте позна́ни ѿ Бг҃а, каквѡ̀ се вра́щате па́къ къ сла́вы те и҆ бѣ́дны те стїхі́и, на кои́то па́къ и҆знову и҆скате да слꙋжите;

10 (Па́къ) и҆згле́дꙋвате дни̑ те, и҆ мѣ́сѧцы те, и҆ времена̀ та, и҆ годи́ны те.

11 Бои́мсе за ва́съ, да не самѣ́ се на́пꙋстѡ трꙋди́лъ оу҆ ва́съ.

12 Бѫдéте (и҆ вы́е) каквóто (самь) а҆зъ: защóто и҆ а҆зъ (быдóхъ) каквóто (сте) вы́е: и҆ затовѧ̀ мóлимъ вáсъ, брáтїе! вы́е не мѝ сте сотворѝли (напрéдъ) нѝкаква ѡ҆бѝда:

13 И҆ знáете, защѡ̀ а҆зъ ви проповѣдáхъ є҆вáггелїе то пéрви пѫть, когáто бѣ́хъ нéмощенъ съ тѣ́ло то.

14 И҆ не презрѣ́хте товà тѣлéсно моѐ и҆скꙋшéнїе, нито се возгнꙋсѝхте, но прїѧ́хте ме като А҆́ггела Бж҃їа, и҆ като (самагò) І҆исꙋ́са Хрⷭ҇тà.

15 Гдѣ̀ ѡ҆станà прóчее ѻ҆новà вáше блаженство; защѡ̀то а҆зъ свидѣтелствꙋвамъ, че а҆́ко бѣ́ше возмóжно, щéхте да и҆звѫртѝте и҆ ѻ҆чѝ те си, и҆ щéхте да мѝ ги дадéте.

16 Врáгъ ли прóчее быдóхъ вáмъ, защѡ̀то ви говóримъ и҆́стина та;

17 Нѝхна та рéвность за вáсъ не є҆ добрà, но и҆скатъ да вы ѿдѣ́лѧтъ (ѿ нáсъ), за да (вы напрáватъ да) бѫдете рéвностни (вы́е) за нѝхъ.

18 Добрò є҆ да и҆мáте рéвность за добрò то всегдà, и҆ нѐ сáмѡ когáто самь кодъ вáсъ.

19 Чáда мои́, за кои́то а҆́зъ пáки претѫрпꙋвамъ мѫ́ки те (на-раждáнїе то) доклѐ да се и҆зобразѝ въ вáсъ Хрⷭ҇тóсъ:

20 А҆́зъ желáехъ да самь сегà кодъ вáсъ, и҆ да си промѣ́нимъ гласѫ́тъ, защѡ̀то самь въ недоумѣ́нїе за вáсъ.

21 Кажéте ми вы́е, кои́то и҆скáте да сте подъ закóнатъ, закóнатъ ли не слꙋ́шате;

22 Защѡ̀то є҆ пи́сано: А҆враáмъ и҆мáше двà сы́на: є҆дногò ѿ рабы́ня та, а҆ дрꙋ́гиго ѿ свобóдна та (си женà).

23 Но ѻ҆́ный кóи́то (бѣ́ше) ѿ рабы́ня та, тóй се родѝ по плóти: а҆ кóи́то (бѣ́ше) ѿ свобóдна та, тóй (се родѝ) по ѡ҆бѣщáнїю.

24 А҆ товà се разꙋмѣ́ва и҆носказáтельнѡ: защѡ̀то тїѧ (двѣ̀ те жены́) са двà та завѣ́та: є҆дѝныо ѿ горà та Сїнáйска, кóи́то рáжда въ робствò, кóи́то є҆ Агáрь.

25 Защѡ̀то Агáрь (знáчи) горà Сїнáй, коѧ́то є҆ во А҆равїа, и҆ подóбна є҆ на тꙋ́кашнїатъ І҆ерꙋсалѝмъ, кóи́то є҆ рóвъ со свои́ те жи́тели.

26 А҆́ небéсный І҆ерꙋсалѝмъ є҆ свобóденъ, кóи́то є҆ мáйка на си́чки те нáсъ.

27 Защѡ̀то є҆ пи́сано: веселѝсе неплóднаѧ, коѧ́то не рáждашъ: возглашáвай и҆ вы́кай, коѧ́то не боледꙋ́вашъ (въ раждáнѣ то), защѡ̀то са пò мнóго чáда та на-ѡ҆стáвена та, нéжели на-ѻ҆нáѧ, коѧ́то и҆мáмѫжъ.

28 А҆́ нїе сме, брáтїе, чáда на-ѡ҆бѣщáнїе то, като І҆саáкъ.

29 Но каквóто тогáва ѻ҆́ный кóи́то бѣ́ше рóденъ по плóти, гóнеше (рóденыатъ) по дꙋ́хꙋ, такà и҆ сегà.

30 Но що говори писаніе то; ѝспждѝ рабыня та ѝ нѣйнѣ сынъ: защото не ще да вжде наслѣдникъ сынѝ робынинъ заѣдну съ сынатъ на-свободна та.

31 Прочее, братіе, ніе не смѣ чада на-робыня та, но на-свободна та.

ГЛАВА ѳ.

ЗАРАДИ товà стойте цвржсти въ свободà та, съ котò ны є свободилъ Хрстосъ, ѝ не подлагайтесе пàки подъ ѝарѣматъ на-робство то.

2 Ѿто, àзъ Павелъ ви говоримъ, защò àко се ѡбрѣзвате, Хрстосъ ѿнюдъ не ще да вы пользва.

3 И свидѣтелствѹвамъ пàкъ на сѣкого человѣка, кòйто се ѡбрѣзва, защò є длженъ сичкіатъ законъ да ѝсполни.

4 Вы, кòйто мыслите да се ѡправдате съ законатъ, ѿчждили сте се ѿ Хрстà, ѝ ѿпаднàли сте ѿ благодать тà.

5 Ѝ ніе чрезъ дха чàкаме ѝ надàмесе да се ѡправдаме ѿ вѣра та.

6 Защото оу Хрстà Ісѹса нито ѡбрѣзаніе то ѝма нѣкоя сила, нито неѡбрѣзаніе то, но вѣра та, котò (се показва) дѣйствѝтелна чрезъ любовь тà.

7 Вы вжрвѣхте добрѣ: кòй ви возбранѝ да се не покорàвате на ѝстина та;

8 Товà предѹмованіе не є ѿ ѻногòва, кòйто вы є призвàлъ.

9 Малъ квасѣцъ сичко то тѣстò вкисèлàва.

10 Àзъ ѝмамъ такòва оувѣрѣніе за васъ въ Гда, защò нѝщо дрѹго не щѣте да помѝслите (ѡсвѣнь товà): но ѻный, кòйто вы смѹщàва, ще да понесè наказàніе то, кòй ѝ бѝлъ да бѝлъ.

11 Ѝ àзъ, братіе, àко проповѣдѹвамъ ѝще ѡбрѣзаніе, защò ме ѝще гонатъ; въ тòа слѹчай соблазнѣніе то крѣстно бѝ се прекратѝло.

12 ѿ да бѝ ѿсѣкалъ Бгъ ѻнѝя, кòйто вы возмѹщàватъ!

13 Защото вѝе братіе, на свободà сте призвани; самѡ (не ѹпотребàвайте) свободà та вàша въ причѝна (за да живѣете по волà та) тѣлѣсна. Но съ любòва слѹгѹвайте єдѝнъ дрѹгимѹ.

14 Защото сичкіо законъ се ѝсполнàва въ єднà (самѡ тàа) заповѣдь, сѝрѣчь: ще да возлюбишъ влѝжнаго твоегò, като самагò сѣбе.

15 Àко ан єдѝнъ дрѹги се хапете ѝ ѝадѣте, вардѣтесе да се єдѝнъ ѿ дрѹгигѡ не ѝстрѣбите.

16 И говòримъ ви: ходѣте по дѹхѹ, ѝ похоть тà тѣлѣсна не совершàвайте.

17 Защото тѣло то ѝма

хоти (проти́вню) на дꙋ́хатъ, а̂ дꙋ́хо на тѣ́ло то: и̂ ѻ҆ни̂ є҆ди́нъ дрꙋ́гимꙋ се проти́ватъ за да не (мо́жете да̀) стрꙋ́вате ѻ҆новà, що̀то и̂скате.

18 Ѧ҆́ко ли се ѿ дꙋ́хатъ оу̂правлѧ́вате, то̀ не подлежи́те подъ зако́натъ.

19 И҆ дѣла̀ та пло́тски са ꙗ҆́вни: кои́то са прелюбодѣ́йство то, блꙋдо̀, нечистота̀ та, безсра́мство то,

20 І҆дѡлослꙋжє́нїе то, чародѣ́анїѧ та, вражды̀ те, свадли́вости те, ре́вности те, гнѣ́ванїѧ та, словопрѣ́нїѧ та, крамолы̀ те, соблѧ́зни те, є҆́ресѝ те,

21 За́висти те, оу̂бі́йства та, пїѧ́нства та, безчи́нни те вы̀канїѧ, и̂ подо́бни те на тїѧ̀: а҆́зъ ви ги ка́зꙋвамъ напре́дъ, каквото̀ и̂ що̀ самь ви казѧ́лъ по̀ напре́дъ, за що̀ кои́то пра́ватъ таки́ва (ра́боты), не ща̀тъ да наслѣ́датъ ца́рство то Бж҃їе.

22 Ѧ҆ дꙋхо́вныо пло́дъ є҆̀ любо́вь, ра́дость, ми́ръ, долготерпѣ́нїе, бла́гость, милосе́рдїе, вѣ́ра, кро́тость, воздержа́нїе:

23 На вражъ тїѧ̀ не́ма зако́нъ.

24 Ѧ҆ кои́то са Хр҃то́ви, распе́ли са (своѐ то) тѣ́ло, (а̂ съ тѣ́ло то) и̂ стра́сти те и̂ по́хоти те.

25 Ѧ҆́ко живѣ́еме по дꙋ́хꙋ, тре́бꙋва и̂ по дꙋ́хꙋ да хо́диме.

26 Да не бы̀ваме тщеслѧ́вни, за да не раздражѧ́ваме є҆ди́нъ дрꙋ́гиго, и̂ є҆ди́нъ дрꙋ́гимꙋ да не зави́диме.

ГЛАВА 5.

БРАТІЕ, а̂ко и̂ па́дне человѣ́къ въ нѣ́кое согрѣшє́нїе, вы̀е дꙋхо́внїи и̂справлѧ́вайте таковáго съ дꙋ́хъ кро́тости: но варди̂ и̂ се́бе си, да не и̂ ты̀ па́днешъ во и̂скꙋше́нїе.

2 Є҆ди́нъ дрꙋ́гимꙋ носе́те теготы̀ те, и̂ така̀ ще да и̂спо́лните зако́натъ Хр҃то́въ.

3 Защо́то, а̂ко нѣ́кой мы̀сли (за) се́бе че є҆̀ нѣ́що, кога́то не є҆̀ ни́що, то́й се лѫ́же съ оу̂мѫ́тъ.

4 Но се́кой да и̂спы̀тꙋва свои̂ те дѣла̀, и̂ тогáва мо́же да и̂ма похвала̀ са́мъ въ се́бе, а̂ не (като се сравнѧ́ва) съ дрꙋ́гиго.

5 Защо́то се́кой свои̂атъ си товáръ ще да понесѐ.

6 Ѡ҆́ный, ко́йто прїи́ма наꙋче́нїе въ сло́во то (Бж҃їе), не́ка ѿдѣлѧ́ва (ча́сть) ѿ си́чко то си добро̀ на-ѻ҆ного́ва, ко́йто го оу̂чи.

7 Не прелща́вайтесе: Бг҃ъ се не лѫ́же: защо́то (се́кой) человѣ́къ що̀то посѣ́е, това̀ ще и̂ да по́жне.

8 Поне́же, ко́йто сѣ́е въ своѧ̀ та пло́ть, ѿ плоть та̀ и̂ ще да по́жне и̂стлѣ́нїе: а̂ ко́йто сѣ́е въ дꙋ́хатъ, ѿ дꙋ́хатъ и̂ ще да по́жне живо́тъ вѣ́чный.

9 Да ни се не додѣва когáто стрѹваме добрò то: зашóто въ своѐ то мѹ врéме щѐ да пóжнеме, âко не ѿслабѣеме.

10 Прóчее до гдѣ ймаме врéме, да стрѹваме добрò то на сѝчки те, â нáйвече на свой те ѥдиновѣрни.

11 Вѝждьте кóлко пространни писма ви написáхъ съ моѧ та рѹкà.

12 Кóйто желáѧтъ да са добролѝчни по плóти, ѻнѝ вы понѹждáватъ да се ѿбрѣзвате, сáмѡ за да не бѫдатъ гонѝми за крéстатъ Хр҃тóвъ.

13 Зашóто нито ѻнѝа, кóйто се ѿбрѣзватъ, вáрдатъ закóнатъ: но йскатъ да се ѿбрѣзвате вы́е, за да се похвáлѧтъ въ вáша та плóть.

14 А̂ áзъ не дáй Бж҃е да се похвáлимъ (съ дрѹ́го нѣшо), сáмѡ съ крéстатъ на-Гд҃а нашегѡ Ѝисѹ́са Хр҃тà: чрезъ когóто мѝръ за мéне ѥ̂ распнатъ, и̂ áзъ за мѝратъ.

15 Зашóто во Хр҃тà Ѝисѹ́са нито ѿбрѣзанѝе то ѝма нѣкоѧ сѝла, нито неѡбрѣзанѝе то, но (трéбѹва да бѫдеме) нóва твáрь.

16 И кóйто живѣѧтъ по товà прáвило, мѝръ (да бѫде) на нѝхъ и̂ мѝлость, и̂ на Бж҃ѝатъ Ѝсрáиль.

17 Ѿ тѹ́ка на тáмъ нѝкой да ми не досáжда: зашóто áзъ (ѝо́ще) нóсимъ на тѣ́ло то си рáны те (кóйто самь прѝáлъ) за Гд҃а Ѝисѹ́са.

18 Благодать тà на-Гд҃а нáшегѡ Ѝисѹ́са Хр҃тà (да бѫде) съ дѹ́хатъ вáсъ, брáтѝе. А̂мѝнь.

† Послáнѝе то къ Галáтѡмъ бы́дѐ напѝсано ѿ Рѝмъ.

КО ѢФѢСѢМЪ ПОСЛАНІЄ СВѢТАГѠ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУЛЪ съ вóлѧ та Бж҃ѝѧ А̂пóстолъ Ѝисѹ́съ Хр҃тóвъ, на ст҃ѝ те, кóйто са во Ѣфéсъ, и̂ вѣрѹватъ во Хр҃тà Ѝисѹ́са,

2 Благодáть (да бѫде) вáмъ и̂ мѝръ ѿ Бг҃а Ѡц҃à нáшегѡ, и̂ ѿ Гд҃а Ѝисѹ́са Хр҃тà.

3 Благословéнъ (да бѫде) Бг҃ъ и̂ Ѡц҃ъ на-Гд҃а нáшегѡ Ѝисѹ́са Хр҃тà, кóйто ны ѥ̂ благословѝлъ со сéкакво благосло-

вѐніе дѹхо́вно на небеса̀ та чрезъ Хр҃та̀:
4 Каквото́ ны є҆ и҆збра́лъ въ не́го предъ созда́ніе ми́ра, за да бѫдеме свати и҆ непоро́чни предъ не́го съ любовь та̀.
5 Поне́же ны є҆ предѡпредѣли́лъ да бѫдеме ѹ҆сыновле́ни не́мѹ чрезъ І҆исѹ́са Хр҃та̀, по благоволе́ніе то на-своѧ̀ та во́лѧ,
6 За прославле́ніе на-превели́ка та благода́ть своѧ̀, съ ко́ато ны є҆ ѡ҆бдари́лъ чрезъ возлю́бленнаго (своего̀):
7 В҆ъ кого́то и҆ма́ме и҆скѹпле́ніе съ не́гова та кро́вь, и҆ проще́ніе на-грѣховѐ те ни, по вога́тство то на-благода́ть та̀ мѹ:
8 Ко́ато є҆ преѹмножи́лъ въ на́съ со вса́ка премѹ́дрость и҆ ра́зѹмъ:
9 Поне́же ни ѿкры̀ та́инство то на-своѧ̀ та во́лѧ по благоволе́нію своемѹ̀, ко́ето є҆ по̀ напре́дъ ѹ҆ се́бе положи́лъ:
10 Щото, като се и҆спо́лнатъ времена̀ та на (Бже́ственно то) смотре́ніе, да соедини̇̀ си́чки те (сѹщества̀), кой-то са на небо̀ то и҆ на земла̀ та, подъ є҆дна̀ глава̀, (подъ) Хр҃та̀:
11 Чрезъ кого́то сме се сотвори́ли и҆ ні́е наслѣ́дницы, поне́же выдо́хме предназначе́ни (на́ това̀) по ѡ҆предѣле́нію Бж҃ію, ко́ито дѣйствѹва си́чко споретъ произволе́ніе то на-своѧ̀ та во́лѧ,
12 Да вѫдеме за похвала̀ на-не́гова та сла́ва, (ні́е) кой-то напре́дъ се надѣ́ехме на Хр҃та̀:
13 На кого́то (се надѣ́ехте) и҆ вы́е, като чѹ́хте сло́во то на-и҆стина та, (си́рѣчь) є҆ва́ггеліе то на-ва́ше то спасе́ніе: и҆ поне́же повѣрова́хте въ не́го, прі̑ѧхте печа́ть ѿ Дх҃а ст҃а́гѡ, (каквото́ що бе́ше) ѡ҆бѣща́ніе то,
14 Ко́ито є҆ ѡ҆бѹче́ніе на-наслѣ́діе то на́ше, доклѐ совершенно да се и҆збава́тъ си́чки те, ко́ито са и҆збра́нни за похвала̀ на-сла́ва та не́гова.
15 Заради̇̀ това̀ и҆ а҆́зъ, като чѹ́хъ ва́ша та вѣ́ра (ко́ато пока́зѹвате) на свѧті́и те,
16 Не преста́нѹвамъ да благода́римъ за ва́съ (Бг҃а), и҆ да вы поме́нѹвамъ въ моли́твы те мои̇̀:
17 Да бы̀ Бг҃ъ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆исѹ́са Хр҃та̀, Ѡте́цъ на-сла́ва та, да́лъ ва́мъ дѹ́хъ на-премѹ́дрость та̀ и҆ на-ѿкрове́ніе то, щото да го позна́ете:
18 И҆ просвѣти́лъ бы серде́чни те вы ѻ҆чи, за да позна́ете, ко́лкава є҆ надѣ́жда та на-ѻ҆ні́ѧ ко́ито са зва́ни, и҆ ко́лкото є҆ вога́тство то сла́вно то наслѣ́діе не́гово за свѧті́и те,
19 И҆ каквѐ є҆ безконе́чно вели́чество на-своѧ̀ та си́ла показа́лъ на́мъ, ко́ито вѣ́рѹ-

вамѣ чрезъ дѣйствїе то надержáвна та крѣпость нѣгова:
20 Ꙗкáто є̑ показáлъ на Хр҃тà, понѣ́же го воскресѝ ѿ мѣ́ртви те, и̑ тѹрѝ го ѿ дѣ́сна та си страна̀ на небò то:
21 Пò горѣ ѿ сѣ́кое начáлство, и̑ влáсть, и̑ си́ла, и̑ господство, и̑ ѿ свáко и̑ме, коѣ́то (мóже да) се наименѹ́ва не сáмѡ въ тóм свѣ́тъ, но и̑ въ бѹ́дѹщїатъ.
22 И си́чко покорѝ подъ нозѣ̀ те мѹ: и̑ поставѝ го надъ си́чко, за да є̑ глава̀ на цѣ́рква та:
23 Коáто є̑ нѣ́гово то тѣ́ло, и̑ полнота̀ та на-ѻ̑ногóва, кóйто и̑сполнáва си́чко то по междѹ си́чки те.

ГЛАВА в.

И̑ вáсъ (є̑ ѡ̑живѝлъ), кóйто бѣ́хте мѣ́ртви заради̑ престѹплѣ́нїа та и̑ грѣховѐ те вáши:
2 Въ кóйто сте нѣ́кое врѣ́ме живѣ́ли по ѻ̑бы́чайатъ на-тóм свѣ́тъ, и̑ по вóла та на-кнáзьатъ, кóйто властѹ́ва по воздѹхатъ на-дѹ́хатъ, кóйто дѣ́йствѹва сегà въ сыновѐ те напротивлѣ́нїе то,
3 По междѹ кóйто и̑ нїе живѣáхме нѣ́кога съ нáши те пóхоти плóтски, понѣ́же стрѣ́вахме вóла та на тѣ́ло то и̑ на-помы́шлѣнїа та, и̑ бѣ́хме по є̑стествѹ чáда на гнѣ́ватъ, каквóто и̑ дрѹ́ги те.
4 Но Бг҃ъ, кóйто є̑ богáтъ въ милость тà, за премнóга та своà любóвь, съ коáто є̑ возлюбѝлъ нáсъ,
5 Ѡ̑живѝ заѣдно съ Хр҃тà и̑ нáсъ, кóйто бѣ́хме мѣ́ртви заради̑ грѣховѐ те: (вы́е сте съ (нѣ́гова та) мѝлость спасѣ́ни):
6 И заѣдно съ нѣ́го ны воскресѝ, и̑ поставѝ заѣдно на небò то чрезъ Хр҃тà Ї҃исѹ́са,
7 За да покáже въ бѹ́дѹщи те вѣ́кове превелѝко то богáтство на-своà та благодáть, съ благость тà си, (коáто и̑злѝва на нáсъ) чрезъ Хр҃тà Ї҃исѹ́са.
8 Защóто вы́е сте съ благодáть спасѣ́ни чрезъ вѣ́ра та: и̑ товà не (происхóди) ѿ вáсъ, тò є̑ дáръ Бж҃ї́й:
9 Нѐ заради̑ дѣлà та, да се нѝкой не похвáли:
10 Защóто сме нѣ́гово создáнїе новосóздано чрезъ Хр҃тà Ї҃исѹ́са за (да твóриме) добрѝ дѣлà, кóйто є̑ Бг҃ъ предназначѝлъ (нáмъ), да ви и̑сполнáваме.
11 Заради̑ товà помнѣ́те, защò вы́е, кóйто нѣ́кога бѣ́хте ѩ̑зы́чницы по плóти, и̑ нарѝчехтесе неѡбрѣ́зани ѿ ѻ̑нїа, кóйто се нарѝчатъ ѡ̑брѣ́зани, защóто ѡ̑брѣ́зватъ тѣ́ло то съ рѫцѐ те,
12 Защò (говóримъ) бѣ́хте въ ѻ̑новà врѣ́ме безъ Хр҃тà, ѿчѹждѣ́ни ѿ ѻ̑бщество то

'Ісраилтеско, и страни ѿ завѣты те на-ѡбѣщаніе то, понеже немахте надежда, и бехте безбожни на свѣтѫтъ.

13 А сегà (понеже вѣрвате) во Хр҃тà 'Іисоуса, вые,ойто нѣкое време бехте далече, приближихтесе чрезъ кровь тà Хр҃това.

14 Зашото той є наше то примирініе, който є направилъ двà та (народа) єдно, понеже развалѝ стѣнà та, коàто преграждàше по средъ,

15 (Сирѣчь) вражда та съ тѣло то своѐ, като оуничтожѝ законатъ на-заповѣди те со (свои те) оучініе, за да согради ѿ двà та (народа) єдинъ новъ человѣкъ въ себе си, като ги примири:

16 И да примири и двà та съ Бга въ єдно тѣло чрезъ крестатъ, понеже оубѝ вражда та на него.

17 И като дойдѐ, благовѣстѝ миръ на васъ далечни те и блѝжни те:

18 Зашото чрезъ него ймаме и двà та (народа) съ єдинъ истый дохъ приближініе ко Ѡц҃ѹ.

19 Тогѡ ради не стѐ прочее странни и пришелцы, но сограждани на свѧтѝ те, и свои на Бга:

20 Понеже быдохте соградени на Апостолско то и пророческо то ѡснованіе, и ймате краеѹголенъ (камень) самагò 'Іисоуса Хр҃тà,

21 На който сичко то зданіе, като се оустроàва, растѐ за (да бѫде) церква посвѧщенна на Гда:

22 На който и вые се зидате за (да бѫдете) жилище Бжіе по дохѹ.

ГЛАВА Г.

ПО таѧ причина (самь станàлъ) àзъ Павелъ оузникъ 'Іисоусъ Хр҃товъ за васъ, ѩзычницы те:

2 Зашото вые сте чѹли строеніе то на-Бжіа та благодàть, коàто ми є дàдена за васъ:

3 Зашò (сирѣчь) чрезъ ѿкровеніе ми быдѐ кàзано таинство то, (каквото пò напрѐдъ ви писàхъ вкратцѣ:

4 Въ което, като четете, можете да разѹмѣете моѐ то знàніе, което ймамъ въ таинство то Хр҃тово:)

5 Което въ дрѹги времена не є кàзано на сыновѐ те человѣчески, каквото сегà се ѿкры на свѧтѝ те негови Апостоли и пророцы чрезъ Дха (свѧтàго):

6 За да бѫдатъ ѩзычницы те снаслѣдницы, и да составлàватъ єдно тѣло, и да са сопричастницы на-ѡбѣщаніе то, което є (Бгъ дàлъ) во 'Іисоуса Хр҃тà чрезъ євàггеліе то:

7 На коéто áзъ быдóхъ слѫжи́тель спорéтъ дáрба та на-Бжїа та благодáть, коáто ми є̑ дáдена чрезъ дѣйство то на-нéгова та си́ла.

8 Мéне (говóримъ), кóйто самь нáй мáлокъ ѿ си́чки те свѧтїи, дáдесе тáѧ благодáть да благовѣсти́мъ въ ѩзы́чницы те непостижи́мо то богáтство Хр҃тóво,

9 И да ѿкры́емъ на си́чки те, оу̑ щò се состой строéнїе то на-тáинство то, коéто є̑ сокровéнно былò ѿ вѣ́ка оу̑ Бг҃а, кóйто є̑ создáлъ си́чко чрезъ Ѩисꙋ́са Хр҃тà:

10 За да се кáже сегà на начáлства та и̑ на влáсти те на небò то, чрезъ цéрква та, многоразли́чна та премꙋ́дрость Бжїа:

11 Спорéтъ предвѣ́чно то ѿпредѣлéнїе, коéто є̑ и̑сполни́лъ чрезъ Гд҃а нáшего Ѩисꙋ́са Хр҃тà,

12 Чрезъ когóто и̑маме дерзновéнїе съ вѣ́ра та въ нéго, да се приближи́ме съ надéжда (при Бг҃а).

13 Затовà ви мóлимъ да ви̑ се не додѣ́ва за мои́ те бѣ́ды, кóйто (тѫрпи́мъ) за вáсъ, защóто ѻ̑ни̑ са слáва вáша.

14 И за тáѧ причи́на преклонáвамъ мои̑ те колѣ́на предъ ѻ̑цà на-Гд҃а нáшегѡ Ѩисꙋ́са Хр҃тà,

15 Ѿ когóто прїи́ма и̑ме сéкой рóдъ (кóйто є̑) на небò то и̑ на землѧ̀ та,

16 Да ви̑ дадѐ (благодáть) спорéтъ богáтство то на-своѧ̀ та слáва, да се оу̑крѣпи̑ цвржстѡ чрезъ нéговыатъ Дх҃ъ внꙋ́треннїй (вáшъ) человѣ́къ,

17 Да се всели̑ Хр҃тóсъ чрезъ вѣ́ра та (ви) въ вáши те сердцà, и̑ да ꙿсе вкорени́те и̑ оу̑твердúте въ любовь та такà,

18 Щото да мóжете да разꙋмѣ́ете (зáеднѡ) со си́чки те свѧтїи, каквà є̑ широтà та и̑ долготà та и̑ глꙋбинà та и̑ высотà та (нéгова),

19 И да разꙋмѣ́ете Хр҃тóва та любóвь, коáто превосхóди (всáкъ) рáзꙋмъ, и̑ да се и̑сполните ѿ сéкоѧ полнотà (на милость тà) Бжїа.

20 Ѧ̀ на ѻ̑ногова, кóйто, спорéтъ си́ла та (си), коáто дѣйствꙋ́ва въ нáсъ, мóже да напрáви мнóго пóвече ѿ кóлкото нїе прóсиме, и̑лѝ съ оу̑мъ постúгаме,

21 Нéмꙋ (да бѫде) слáва въ цéрква та чрезъ Ѩисꙋ́са Хр҃тà, по междꙋ́ си́чки те рóдове ѿ вѣ́ка и̑ до вѣ́ка, а̑ми́нь:

ГЛАВА Д.

МОЛИМЪ вы прóчее áзъ, (кóйто самь) заради̑ Гд҃а оу̑зникъ, да живѣ́ете прили́чнѡ спорéтъ звáнїе то, въ коéто сте звáни,

2 Со всáкое смиреномꙋ́дрїе и̑ крóтость, и̑ съ долготер-

пѣніе, да тѫрпи́те ѥди́нъ дрѹ-
гиго съ любо́вь:
3 И да и́мате прилѣжа́ніе да
сохрана́вате ѥди́нство то на-
дѹ́хатъ съ союзъ ми́ренъ.
4 Єдно̀ (сте) тѣ́ло, и̂ ѥди́нъ
дѹ́хъ, какво́то сте и̂ зва́ни въ
ѥдна̀ наде́жда на-ва́ше то
зва́ніе:
5 Єди́нъ (є̂) Гдь, ѥдна̀ (є̂)
вѣ́ра та, ѥдно̀ (є̂) креще́ніе то:
6 Єди́нъ (є̂) Бг҃ъ и̂ Ѻте́цъ
на-си́чки те, ко́йто є̂ надъ
си́чки те, и̂ помеждѹ си́чки те,
и̂ во си́чки те на́съ.
7 А̂ на се́кого ѿ на́съ є̂ да́-
дена благода́ть споретъ мѣ́ра
та на-Хр҃то́ватъ да́ръ.
8 Затова̀ гово́ри: като се
качѝ на высота̀ та, заплѣнѝ
плѣ́нъ, и̂ да́де да́рове на чело-
вѣ́цы те.
9 А̂ това̀ (сло́во, качи́се) що
дрѹ́го зна́чи, ѡ̂свѣ́нь, защо̀
пе́рво є̂ и̂ слѣ́залъ въ на́й до́лни
те страны̀ зе́мны;
10 Ко́йто є̂ слѣ́залъ, то́й є̂
(и̂стый) и̂ ко́йто се є̂ качи́лъ
но̀ го́ре ѿ си́чки те небесà, за
напо́лни си́чко.
11 И то́й є̂ расположи́лъ
ѥдни̂ (да сà) А̂по́столи, а̂ дрѹ́ги
проро́цы, а̂ дрѹ́ги є̂ѵаггелісти,
а̂ дрѹ́ги па́стыри и̂ оу̂чи́тели,
12 Заради̂ оу̂совершéнство-
ва́ніе то на-свѧ́тіи те въ дѣ́ло
то на-слѹ́жба та, за созида́ніе
то на-тѣ́ло то Хр҃то́во:
13 До гдѣ̀ да сти́гнеме
си́чки те въ ѥди́нство то на-
вѣ́ра та, и̂ въ позна́ніе то на-
Сы́на Бж҃ія, въ мѹ́жа совер-
ше́нна, и̂ въ на́й пѧлна та мѣ́ра
на-во́зрастатъ Хр҃то́въ,
14 За да не смѐ ве́ке мла-
де́нцы, да се коле́ваме ѿ се́кой
вѣ́тръ на-(непра́во) оу̂чéніе,
ѿ лѫжà человѣ́ческа, и̂ ѿ
хи́тро и̂скѹ́ство (ко́ето оу̂по-
требла́ватъ) за прелщéніе:
15 Но като сохрана́ваме
и̂стинна та любо́вь, да нараща́-
ваме въ не́го си́чко, ко́йто
є̂ глава̀, (си́рѣчь) во Хр҃та̀:
16 Ѿ ко́гѡто си́чко то тѣ́ло,
като се сочлена́ва и̂ свѧ́зва со
вса́ко приѹподобле́ніе чле́нно,
растѐ споретъ соразмѣ́рно то
дѣ́йство на-се́кой чле́нъ, за да
се согра́ди въ любо́вь та̀.
17 Това̀ (ви) про́чее гово́-
римъ, и̂ закли́намъ вы въ Гдⷭ҇а,
да не живѣ́ете ве́ке така̀, като
дрѹ́ги те ѩзы́чницы, ко́йто
послѣ́дѹватъ по се́тныатъ
сво́й оу̂мъ.
18 Поне́же са помраче́ни въ
ра́зѹматъ, и̂ ѿчѹжде́ни ѿ
Бж҃іатъ живо́тъ заради̂ не-
вѣ́жество то, ко́ето є̂ въ ни́хъ,
и̂ заради̂ ѡ̂камене́ніе то и̂мъ
серде́чно:
19 Ко́йто, поне́же са при-
стигна́ли въ нечѹ́вствіе, пре-
да́ли са се въ безстѹ́дны (ра́-
боты), що́то да стрѹ́ватъ нена-
сы́тнѡ се́каква нечистота̀.
20 Но вы́е не сте така̀ по-
зна́ли Хр҃та̀,
21 Я̂ко ли сте го чѹ́ли, и̂

научиаи сте се за него, каквото що є истина та во Іисуса:
22 Ѿфрлете, споретъ перво то ваше житіє, ветхіатъ человѣкъ, който истлѣва въ прелестны те похоти:
23 И ѡновлавайтесе съ духатъ на вашіатъ оумъ,
24 И ѡблечетесе въ новыатъ человѣкъ, който є созданъ по ѻбразу Божіи съ правда и со светость истинна.
25 Затова Ѿфрлете лжжа та, и говорете истина, секой предъ кайжнаго своего: защото сме оудове єдинъ другиму.
26 Яко се гнѣвате, не согрѣшавайте: да не зайде сажнце то въ гнѣватъ ви:
27 Нито давайте мѣсто на діаволатъ.
28 Който єралъ, да не краде веке, но да се труди, и да работи (нѣщо) полезно, за да може и да помогне на ѻногова, който има нужда.
29 Никакво гнило слово да не излази ѿ оустà та ви: но самѡ което є (слово) добро за назиданіе въ вѣра та, що то да може (сирѣчь) да произведе полза на слушатели те.
30 И не ѡскорбавайте Духа Светаго Божіа, съ който сте назнаменани за деньжтъ наизбавленіе то.
31 Всякое ѡгорченіе, и гнѣвъ, и ярость, и викъ, и хула, да се вдигне ѿ васъ, заедно со секоя злоба.
32 И бывайте єдинъ на другиго благи, милостиви, и прощавайте єдинъ другиму, каквото и Бгъ є вамъ простилъ чрезъ Хрта.

ГЛАВА ѳ.

БЫВАЙТЕ прочее подражатели на Бга, като чада возлюбленни:
2 И живѣйте въ любовь, каквото и Хрстосъ є возлюбилъ насъ, и предаде самъ себе за насъ като приношеніе и благовонна жертва на Бга.
3 А блудъ и секаква нечистота и лакомъ придобытокъ, нито име то да имъ се чуе по между васъ, каквото що є прилично на светіи те.
4 (Така) и сквернословіе и празднословіе, или кощунство, който са неподобни, но повече (да се чуе) благодареніе (на Бга).
5 Защото това знайте че никой блудникъ, или нечистъ, или лакомъ (за имане), който є (равенъ съ) ідѡлопоклонникъ, нема наслѣдіе въ царство то на-Хрта и Бга.
6 Никой да вы не лжже съ светни словеса: защото заради тіа (причины) дохожда гнѣвъ Божій на непослушливы те сынове.
7 Не бывайте прочее собщницы тѣхни.
8 Защото нѣкога бехте тем-

нота̀, а̂ сега̀ сте свѣтъ чрезъ Гдⷭ҇а: ходѣ́те про́чее като ча́да на-свѣ́татъ.

9 (Защо́то дꙋхо́вныо пло́дъ (се состои́) въ се́каква бла́гость, и̂ пра́вда, и̂ и̂стина):

10 И и̂спы́тꙋвайте що є̂ благоꙋго́дно на Бг҃а.

11 И не бы́вайте соо́бщници съ непло́дни те дѣла̀ на-темнота̀ та, но и̂ и̂зоблича́вайте (ги).

12 Защо́то о̂ны́а (ра́боты) кои́то пра́ватъ о̂ни̂ скры́шнѡ, сра́мно є̂ и̂ да се гово́ратъ.

13 Но си́чко нѣ́що кое́то є̂ (досто́йно) за ѡ̂бличе́нїе, ѿкры́васе ѿ свѣ́татъ: защо́то си́чко нѣ́що кое́то бы́ва я̂́вно, свѣ́тъ є̂.

14 За това̀ гово́ри: станѝ (ты̀) ко́йто спи́шъ, и̂ воскреснѝ ѿ ме́ртвы те, и̂ ще да те ѡ̂свѣтѝ Хрⷭ҇то́съ.

15 Гле́дайте про́чее съ внима́нїе, каквѡ̀ ѡ̂па́снѡ хо́дите, не като безꙋ́мни, но като премꙋ́дри:

16 И оу̂потребла́вайте вре́ме на по́лза, защо́то са зли̂ дни̂ те.

17 Заради̂ това̀ не бы́вайте безꙋ́мни, но разꙋмѣ́вайте що є̂ во́ля та Бж҃їа.

18 И не оу̂пи́вайтесе съ вїно̀, защо́то ѿ не́гѡ (бы́ва) блꙋ́дство то: но и̂сполня́вайтесе съ дꙋ́хъ:

19 И разгова́райтесе въ се́беси съ ѱалмы̀, и̂ пѣ́нїя, и̂ пѣ́сни дꙋхо́вны: като пѣ́ете и̂ воспѣва́ете на Гдⷭ҇а въ сердца̀ та си.

20 И возда́вайте благодаре́нїе всегда̀ за си́чко на Бг҃а и̂ Ѡц҃а съ и̂ме то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀:

21 Покора́вайтесе є̂ди́нъ дрꙋ́гимꙋ со стра́хъ Бж҃ї́и.

22 Жены̀ те, покора́вайтесе на мѫжѣ̀ те си, като на Гдⷭ҇а:

23 Защо́то мѫжѐ є̂ глава̀ на жена̀ та, каквото̀ и̂ Хрⷭ҇то́съ є̂ глава̀ на це́рква та, и̂ то́й є̂ на-(си́чко то церко́вно) тѣ́ло спаси́тель.

24 Каквото̀ про́чее це́рква та се покора́ва на Хрⷭ҇та̀, така̀ и̂ жены̀ те (да се покора́ватъ) на свои̂ те мꙋ́жи во си́чко.

25 Мꙋ́жїе, ѡ̂бы́чайте свои̂ те жены̀, каквото̀ и̂ Хрⷭ҇то́съ є̂ возлюби́лъ це́рква та, и̂ преда́лъ є̂ се́бе за не́я.

26 За да я̂ ѡ̂свѧти̂, като я̂ ѡ̂чи́сти съ ѿкѫпꙋ́ванїе во́дно чрезъ оу̂че́нїе то:

27 И да я̂ предста́ви се́бе сла́вна це́рква, що́то да не́ма ѡ̂ка́лѧно нѣ́що, и̂ли̂ бѫ́рчкоти̂на, и̂ли̂ дрꙋ́го тако́ва, но да бѫде сва́та и̂ непоро́чна.

28 Така̀ са длѫжни мѫжѣ̀ те да ѡ̂бы́чатъ свои̂ те жены̀ като свои̂ те тѣ́ла, защо́то ко́йто ѡ̂бы́ча жена̀ та си, са́мъ се́бе ѡ̂бы́ча:

29 Защо́то ни́кой не є̂ возненавидѣ́лъ нѣ́кога своѐ то тѣ́ло, но хра́ни го и̂ то́-

пли го, каквото и Гдь церква та:

30 Понеже ніе сме оудове на-тѣло то мѹ, ѿ негова та плоть, и ѿ негови те кости.

31 Заради това ще да ѡстави человѣкъ отца своего и матерь, и ще да се прилѣпи при жена та си, и ще да бждатъ двама та єдно тѣло.

32 Това тайнство є голѣмо: а азъ говоримъ (това) ѿносителнѡ спорѣтъ Хрта, и спорѣтъ церква та.

33 Но и вые, секой ѿ васъ да ѡбыча жена та си така, каквото и самъ себе: а жена та да се бои на мжжтъ си.

ГЛАВА Ѕ.

И (ВЫЄ) чада та, слѹшайте родители те си, като що є оугодно на Гда: защото това є праведно.

2 Почитай отца твоего и матерь (твою): (та є первата заповѣдь съ (такова) ѡбѣщаніе):

3 Да ти бжде добро, и да бждешъ многолѣтенъ на земла та.

4 И (вые) баши, не ѡскорбляйте чада та си, но воспитѹвайте ги въ поученіе и наставленіе Гдне.

5 И (вые) раби, слѹшайте господаре те си земни со страхъ и съ треперанѣ, и съ простота сердечна, като Хрта.

6 Не работете самѡ предъ очи те като человѣкоѹгодници, но като раби Хртови, който исполнаватъ волѧ та Бжіѧ ѿ (сичка та си) дѹша:

7 И слѹгѹвайте съ благоразѹміе като на (самаго) Гда, а не като на человѣцы те.

8 Понеже знаете, защо каквото добро сотвори секой, това ще да пріиме ѿ Гда, или рабъ, или свободенъ.

9 И (вые) господари, това исто то стрѹвайте тѣмъ, (сирѣчь) ѡслабѹвайте имъ оустрашаванѣ то: понеже знаете, защо и вые сами имате Господарь на небо то, който не гледа на лице.

10 Въ прочемъ, братіа мои, оукрѣпляйтесе съ Гда, и съ державна та мѹ негова сила:

11 Ѡблечетесе во всички те ѡрѹжіа Бжіи, за да можете да застанете противѹ хитрости те діаволски.

12 Защото не є наша та борба съ кровь и съ плоть, но съ началства та и съ власти те и съ темни те міродержцы на-тоа вѣкъ, (сирѣчь) со злобни те дѹхове, който са подъ небо то (по воздѹхатъ).

13 Заради това воспріиме-те сички те ѡрѹжіа Бжіи, за да можете да се сопротивите въ золъ день и, като надвіете на сичко, да оустойте.

14 Стóйте прóчее твéрди, кáто препáшете половúны те си съ йстина та, и̂ кáто се ѡ̂блечéте въ желѣ̑зна та рúза на-прáвда та,
15 И кáто ѡ̂бꙋ́ете нозѣ̑ те си въ приꙋготовлéніе да благовѣ̑стꙋ́вате мúръ:
16 И̂ надъ сúчки те тіа̑, земéте щúтатъ на-вѣ̑ра та, съ кóйто ще мóжете да оу̑гáсите сúчки те стрѣ̑лы діа̑волски, разжéжены те:
17 И шлематъ на-спасéніе то воспріимéте, и̂ дꙋхóвныятъ мéчъ, кóйто є̑ слóво то Бж҃іе:
18 Молéтесе Бг҃ꙋ съ дꙋ́хатъ оу̑ сéкое врéме со сéкаква молúтва, и̂ молéніе, и̂ въ товà йсто то бóдрствꙋйте со всáкое терпѣ̑ніе, (и̂) въ молúтва та за сúчки те свѧтіи,
19 И̂ за мéне, за да ми се дарꙋ́ва слóво да ѿвóримъ оу̑стà та си дерзновéнню, за да кáжемъ тáйиство то на-є̑ѵáггеліе то,
20 За коéто самѣ посла̑ннікъ (и̂) въ ѻ̂кóвы, и̂ да го проповѣ̑дꙋ́вамъ дерзновéнню, каквóто трéбꙋва да проповѣ̑дꙋ́вамъ.
21 А̂ за да разꙋмѣ̑ете и̂ вы́е въ каквò самѣ состоáніе, и̂ що рабóтимъ, сúчко ще да кáже вáмъ Тꙋ̈хікъ возлю́бленный брáтъ и̂ вѣ̑ренъ слꙋжи́тель Гдⷭ҇ень:
22 Когóто ви пратúхъ за товà йсто то, за да разꙋмѣ̑ете за нáсъ, и̂ да оу̑тѣ̑ши сердцà та вáши.
23 Мúръ (да бѫде) на брáтіа та и̂ любóвь съ вѣ̑ра ѿ Бг҃а Ѻц҃à, и̂ ѿ Гдⷭ҇а Ꙗ҃исꙋ́са Хрⷭ҇тà.
24 Благодáть (да бѫде) со сúчки те, който ѡ̂бы́чатъ Гдⷭ҇а нáшего Ꙗ҃исꙋ́са Хрⷭ҇тà нелицемѣ̑рню. А̂мúнь.

КЪ ФІЛІППИСІЕМЪ ПОСЛАНІЕ СВѢТАГѺ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А҃.

ПАУ̑ЛЪ и̂ Тімоѳéй рабѝ Ꙗ҃исꙋ́съ Хрⷭ҇тóви на сúчки те свѧтіи Ꙗ҃исꙋ́съ Хрⷭ҇тóви който се намѣ́рꙋ́ватъ въ Філіппы те, заѣ́дню съ є̑пі́скопы те и̂ діа́коны те:
2 Благодáть вáмъ и̂ мúръ (да бѫде) ѿ Бг҃а Ѻц҃à нáшегѡ и̂ (ѿ) Гдⷭ҇а Ꙗ҃исꙋ́са Хрⷭ҇тà.
3 Воздáвамъ благодарéніе

на Бга моего всегда, когато
вы споменувамъ,
4 (И всегда, оу секом мо-
литва моа съ радость се мо-
лимъ Бгу за сички те васъ),
5 За ваше то сообщение,
което имате въ еуаггелїе то,
ѿ первыатъ день (въ който
го прїахте) дори и до сега:
6 Понеже самь оувѣренъ въ
това, защо, който е начналъ
това добро дѣло по между
васъ, ще го совершава дори до
деньтъ Іисусъ Хрстовъ:
7 Каквото е и праведно да
мудруваме азъ това за сички
те васъ, защото вы имамъ на
сердце то си, понеже сте
сички те сообщници на-бла-
годать та, (колто ми е дадена)
и въ оковы те мои, и въ
защищение то и подтвержде-
ние то еуаггелско.
8 Бгъ ми е вѣрен, защо
желаемъ сички те васъ съ
любовь Іисусъ Хрстова,
9 И това му се молимъ да
вы се преумножила ваша та
любовь іоще по много и по
много въ познание и во всако
разумение:
10 За да испытувате по
добро то, да вждете чисти
и непорочни въ деньтъ
Хрстовъ.
11 Пълни съ плодове те на-
правда та (които бувать)
чрезъ Іисуса Хрта за слава
и похвала Бжїа.
12 И желаемъ да разумѣе-
те вы, братїе, защо оныя
(работы) който ми се случиха,
стигнаха въ по голѣмо преу-
спѣянїе на-еуаггелїе то:
13 До толко, щото оковы
те мои, който (носимъ) за
Хрта, быдоха явны по меж-
ду сичко то судилище, и по
между сички те други те:
14 И мнозина ѿ братїя та
по Гда, понеже се ѡбодрихa
ѿ мои те оковы, съ по голѣмо
дерзновение безъ страхъ про-
повѣдуватъ слово то (Бжїе).
15 И нѣкои оубо проповѣ-
дуватъ Хрта ѿ завистъ и ѿ
любопрѣнїе, а други ѿ доброе
произволение.
16 Они оубо ѿ любопрѣнїе
проповѣдуватъ Хрта нечи-
стѡ, понеже мыслятъ че ще
да притуратъ скорбь на оковы
те мои:
17 А други те ѿ любовь,
понеже знаятъ защо на мене
лежи (тая должность) да за-
щищавамъ еуаггелїе то.
18 Но що быва ѿ това;
(нищо друго) ѡсвѣнь щото,
или съ лицемѣрїе, или съ
истина, се Хрстосъ проповѣ-
дува, (все се оваче проповѣ-
дува): и за това се азъ ра-
дувамъ и ще да се возрадувамъ.
19 Защото знамъ, че това
ще ми послужи за спасение
то съ ваша та молитва, и съ
помощь та на-Дхатъ Іисусъ
Хрстовъ:
20 Понеже имамъ извѣстна

надѣ́жда защо̀ не щемъ да се засра́мимъ въ ни́що, но со всѧ́кое дерзнове́ніе, какво́то се́кога, такѧ̀ ѝ сегà ще да се просла́ви Хр҃то́съ въ моѐ то тѣ́ло, ѝли̇ съ живо́тъ было̀, ѝли̇ со сме́рть.

21 Защо́то ме́не є҆ живо́то Хр҃то́съ: а҆ смерть тà придобы́токъ.

22 Я҆ко ли, като живѣ́емъ съ тѣ́ло то, мо́жемъ і҆о́ще (да прино́симъ) пло́дъ на моѐ то дѣ́ло, що̀ да ѝзбе́ремъ, не зна́мъ.

23 За́що̀то произво́датъ ми оу҆тѣснѐніе ѝ двѐ те, поне́же и҆ма́мъ желѧ́ніе да се развѫ́ржемъ (ѿ тѣ́ло то), ѝ да бѫ́демъ за́еднѡ съ Хр҃тà, защо̀то товà є҆ мно́гѡ по̀ добро̀:

24 Но да стои́мъ і҆о́ще въ тѣ́ло то, весмà є҆ потре́бно за ва́съ.

25 И҆ а҆зъ ѝзвѣ́стнѡ зна́мъ товà, защо̀ ще да стои́мъ (въ тѣ́ло то) ѝ ще да ѡ҆ста́немъ і҆о́ще нѣ́колко вре́ме за́еднѡ съ си́чки те ва́съ, за ва́ше преѹспѣ́ніе ѝ за ра́дость на-вѣ́ра та,

26 За да се преѹмно́жи похвалà та ва́ша во Хр҃тà І҆и́сѹса заради̇ ме́не чрезъ моѐ то дохо́жданіе па́къ кодъ ва́съ.

27 То́кмѡ живѣ́йте прили́чнѡ споретъ є҆ѵа́ггеліе то Хр҃то́во, що̀то ѝ а҆ко до́йдемъ ѝ ви́димъ вы, ѝли̇ не до́йдемъ, да чѹ́емъ за ва́съ, защо̀ стойте тве́рди (съ и҆стина та) въ є҆ди́нъ дѹ́хъ, ѝ бо́ритесе є҆диноду́шнѡ за вѣ́ра та є҆ѵа́ггелска (самово́лнѡ):

28 И не оу҆страша́ватесе ѿ-ню́дъ ѿ проти́вницы те: коѐто ще да бѫ́де за ни́хъ оу҆бо зна́къ на-погибель тà и҆̀мъ, а҆ ва́мъ (зна́къ) на-спасе́ніе то, ѝ товà є҆ ѿ Бг҃а.

29 Защо́то ва́мъ є҆ дарова́но, ко́лкото споретъ Хр҃тà, не са́мѡ да вѣ́рѹвате въ не́го, но ѝ да стра́дате за не́го:

30 Като и҆ма́те то́ѧ и҆стыатъ по́двигъ како́въ то сте виде́ли въ ме́не, ѝ сегà слѹ́шате за ме́не.

ГЛАВА В҃.

Я҆КО и҆ма про́чее нѣ́кое оу҆тѣше́ніе во Хр҃тà, а҆ко (и҆ма) нѣ́коѧ оу҆тѣ́ха любо́вна, а҆ко (и҆ма) нѣ́кое согла́сіе дѹхо́вно, а҆ко (и҆ма) нѣ́кое сожалѣ́ніе серде́чно,

2 Ѧ̀ то направѐте моѧ̀ та ра́дость соверше́нна, като и҆ма́те є҆дна́кво мѹдрова́ніе, ѝ є҆дна́ква любо́вь, ѝ като сте є҆диноду́шни ѝ є҆диномы́сленни:

3 (Не творе́те) ни́що съ прѣ́ніе, ѝли̇ съ тщесла́віе, но со смиреномѹ́дріе стрѹ́вайте є҆ди́нъ дрѹ́гиго по̀ го́ренъ ѿ се́бе си съ честь тà.

4 Не гле́дайте се́кой (са́мѡ) за своѧ̀ та по́лза, но се́кой (да гле́да) ѝ за по́лза та на-дрѹ́ги те.

5 Товà йсто то да мꙋдрꙋвате и҆ вы́е, ѿто є҆ (мꙋдрꙋвáлъ) и҆ ’Іисꙋ́съ Хр҃то́съ:
6 Ко́йто, поне́же бе́ше съ ѻ҆́бразъ Бж҃їй, не поымсли́, че є҆ съ грабителство ра́венъ съ Бг҃а:
7 Но оу҆мали́ се́бе си, поне́же прїѧ̀ ѻ҆́бразъ ра́бскїй, и҆ бы́дѐ подо́бенъ на человѣ́цы те, и҆ показа́се съ ѻ҆́бразатъ като человѣ́къ.
8 Смири́ се́бе си, поне́же бы́дѐ послꙋшли́въ дори до сме́рть, а҆ сме́рть кре́стна.
9 За товà и҆ Бг҃ъ го превозне́се, и҆ дарова̀ мꙋ и҆́ме, кое́то є҆ по̀ голѣ́мо ѿ се́кое и҆́ме:
10 Ѿто да се преклони предъ и҆́ме то ’Іисꙋ́сово се́кое колѣ́но на-небе́сни те, и҆ наземни́ те, и҆ на-подзе́мни те:
11 И се́кой ꙗ҆зы́къ да и҆сповѣ́да, заѿò ’Іисꙋ́съ Хр҃то́съ (є҆) Гдⷭ҇ь во сла́вꙋ на-Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀.
12 Тогѡ̀ ра́ди, возлю́бленнїи мои́, каквото всегда̀ сте ме слꙋша́ли, не са́мѡ кога́то самь кодъ ва́съ, но по̀ мно́го сега̀, кога́то нѐ самь та́мѡ, со стра́хъ и҆ трепе́ранїе трꙋде́тесе за своѐ то спасе́нїе.
13 Заѿо́то Бо́гъ є҆ ко́йто дѣ́йствꙋва въва́ съ и҆ и҆ска́нїе то и҆ творе́нїе то, по (своѐ то) благоволе́нїе.
14 Си́чки те (ва́ши дѣла̀) творе́те безъ ропта́нїе и҆ (безъ) размышле́нїе,
15 За да бѫ́дете непови́нни и҆ чи́сти, ча́да Бж҃їи непоро́чни по сре́дъ нечести́въ и҆ развраще́нъ ро́дъ, по междꙋ кои́то тре́бꙋва да свѣ́тите като слѫ́нце въ мі́ръ,
16 Като се дѫржи́те за оу҆че́нїе то на (вѣ́чныа) живо́тъ, за похвала̀ моѧ̀ въ деньѫ́тъ Хр҃то́въ, заѿо́то не са́мь се подвиза́лъ напра́здн҃ѡ, и҆ не са́мь се трꙋди́лъ всꙋ́е.
17 Но а҆́ко се и҆ зака́ламъ като же́ртва за же́ртва та и҆ за богослꙋже́нїе то на-ва́ша та вѣ́ра, ра́дꙋвамсе и҆ ра́дꙋвамсе со си́чки те ва́съ:
18 Така̀ и҆ вы́е се ра́дꙋвайте и҆ ра́дꙋвайте съ ме́не.
19 И на́дамсе на Го́спода ’Іисꙋ́са заѿò скорѡ ѿе да прово́димъ Тїмоѳе́а къ ва́мъ, да и҆ а҆́зъ бѫ́демъ благодꙋ́шенъ, като разꙋмѣ́емъ за ва́ше то состоа́нїе.
20 Заѿо́то ни́кого не́мамъ равнодꙋше́рденъ, ко́йто да се попечѐ за ва́съ така̀ и҆скренн҃ѡ (като не́го).
21 Заѿо́то си́чки те (дрꙋ́ги) своѧ̀ та по́лза тра́сатъ, а҆ не това̀ ѿто (и҆ска) ’Іисꙋ́съ Хрїсто́съ.
22 Ѧ҆ вѣ́рность та̀ не́гова вы́е зна́ете, заѿо́то то́й ми є҆ послꙋжи́лъ въ благовѣ́ствова́нїе то, като ча́до на Ѻ҆тца̀ (своего̀).
23 Не́го про́чее мы́слимъ да пра́тимъ (кодъ ва́съ) а҆́бїе, ѿо́мъ оу҆зна́емъ като ѿе да бѫде съ ме́не.

24 И надамсе на Гда, защо̀ и̂ са́мъ скорѡ ще до́йдемъ кодъ ва́съ.
25 Но помысли́хъ (защо̀ є̂) по̀ потре́бно да пра́тимъ къ ва́мъ Ѳпафроді́та, бра́та и̂ спомо́щника и̂ сподви́жника моего̀, а̂ ва́шего посла́нника, ко́йто ми мно́го помага̀ въ потре́ба та моа̀:
26 Поне́же съ голѣ́мо желанїе желаѣше (да вы ви́ди) си́чки те ва́съ, и̂ тѹ́жеше, защо́то сте чѹ́ли че є̂ болѣдѹва́лъ.
27 И вои́стиннѹ болѣдѹва̀ до сме́рть: но Бгъ го помилова̀: и̂ нѐ са́мѡ не́го, но и̂ ме́не, за да не прїи́мемъ (и̂ дрѹ́га) ско́рбь вр҃хъ скорбь та̀ ми.
28 По̀ ско́рѡ го про́чее пра-ти́хъ, за да го ви́дите па́къ, и̂ да се возра́дѹвате, и̂ а̂зъ да бѫ́демъ по̀ безпеча́ленъ.
29 Прїиме́те го про́чее заради̂ Гда со си́чка ра́дость, и̂ и̂мали́те таки́ва (като не́го) на че́сть:
30 Защо́то за дѣ́ло то Хрто́во дори до сме́рть се приближи̂, и̂ са́мыатъ живо́тъ сво́й презрѣ̀, да и̂спо́лни слѹжѐнїе то, ко́ето са́ми вы̀е не мо́жехте да ми и̂звѫ́ршите.

ГЛАВА Г.

ПРОЧѢѲ, бра́тїа мои̂, ра́дѹвайтесе въ Гда, и̂ а̂зъ се не лѣ́нимъ да ви пи́шемъ това̀ и̂сто то, а̂ вамъ (є̂) за ѹ̂твержде́нїе.
2 Вардѐтесе ѿ псе́та та, вардѐтесе ѿ злы̀ те рабо́тницы, вардѐтесе ѿ (лѫ́жли́во то) ѡ̂брѣ́занїе.
3 Защо́то нїе сме (и̂стинн҃ѡ) ѡ̂брѣ́зани, ко́йто слѹ́жиме на Бга по дѹ́хѹ, и̂ хва́лимесе съ Ісѹ́са Хрта̀, а̂ не на́дамесе на пло́тско то̀ (ѡ̂брѣ́занїе):
4 Я̂ко и̂ да мо́жемъ а̂зъ да се на́дамъ на пло́тско то (ѡ̂брѣ́занїе), и̂ а̂ко дрѹ́гъ нѣ́кой мы́сли да се надѣ́е на пло́тско то (ѡ̂брѣ́занїе), а̂зъ по̀ много (мо́жемъ):
5 Ко́йто самь ѡ̂брѣ́занъ въ ѡ̂смыатъ де́нь, (и̂ самь) ѿ Ісраи́левыатъ ро́дъ, ѿ колѣ́но то Веніамі́ново, Евре́инъ ѿ Евре́и, и̂ по закѹ́нѹ Фарісе́й.
6 Ѿ ре́вность гони́хъ це́рква та Бжїа, и̂ спо́ретъ пра́вда та зако́нна вѣ́хъ непоро́ченъ.
7 Но ѻ̂нова̀ що̀то ми бе́ше (тога́ва) придобы́токъ, не́го вмѣни́хъ заради̂ Хрта̀ тщета̀.
8 И вои́стиннѹ си́чко вмѣна́вамъ тщета̀ спо́ретъ превосхо́дство то на позна́нїе то на-Ісѹ́са Хрта̀ Гда моегѡ̀, заради̂ кого́то се ѿтщети́хъ ѿ си́чко, и̂ вмѣна́вамъ си́чко за сме́ты, да придобы́емъ Хрта̀,
9 И да се наме́римъ въ не́го, защо́то не́мамъ своа̀ пра́вда

коа́то (происхо́ди) ѿ зако́натъ,
но (пра́вда та) коа́то (происхо́ди) чрезъ вѣ́ра та во Іисѹ́са Хр҃та̀, (си́рѣчь) пра́вда та, коа́то (се да́ва) ѿ Бг҃а чрезъ вѣ́ра та:
10 За да позна́емъ и҆ не́го, и҆ си́ла та на-воскресе́нїе то мѹ, и҆ сообще́нїе то на-страда́нїа та мѹ, и҆ подо́бнѡ не́мѹ да оу҆мремъ,
11 За да дости́гнемъ, а҆ко є҆ возмо́жно, въ воскресе́нїе то на-ме́ртви те.
12 И не (гово́римъ) защѡ̀ прїа́хъ ве́ке (воздаа́нїе то), и҆лѝ защѡ̀ стигна́хъ веке въ соверше́нство то: но тѫрчи́мъ данѡ̀ сти́гнемъ ѻ҆нова̀, за ко́ето и҆ сти́гнатъ быдо́хъ ѿ Іисѹ́са Хр҃та̀.
13 Бра́тїе, а҆зъ не мы́слимъ да самь стигна́лъ, но са́мѡ є҆дно̀ (зна́мъ) защѡ̀ забра́вамъ ѻ҆ны́а (ра́боты) ко́ито ѿста́нѹватъ наза́дъ, а҆ прости́рамсе въ ѻ҆ны́а ко́ито са напре́дъ,
14 И тѫрчи́мъ да сти́гнемъ къ воздаа́нїе то на-небе́сно то зва́нїе Бж҃їе чрезъ Іисѹ́са Хр҃та̀.
15 Ко́ито сме про́чее соверше́нни, това̀ да мѹдрѹ́ваме: но а҆ко вы́е мы́слите дрѹ́го а҆́че за нѣ́що, Бг҃ъ и҆ това̀ ще да ви ѿкры́е.
16 Но въ това̀ що́то сме стигна́ли, това̀ и҆́сто то да мѹдрѹ́ваме, и҆ съ това̀ пра́вило да живѣ́еме.
17 Подража́тели ме́не бы́вайте, бра́тїе, и҆ гле́дайте съ внима́нїе ѻ҆ны́а ко́ито хо́датъ така̀, какво́то и҆́мате примѣ́ръ насъ.
18 Защо́то мнози́на хо́датъ (и҆́накъ), за ко́ито мно́го пѫ́ти самь ви говори́лъ, и҆ сега̀ съ пла́чь ви гово́римъ, защѡ̀ са вразѝ на Хр҃то́вы́атъ кре́стъ:
19 На-ко́ито коне́цъ є҆ поги́бель, чре́во то и҆́мъ Бг҃ъ, и҆ сла́ва та (сво̀а пола́гатъ) въ сра́мни те (дѣла̀) свои́, ѻ҆ни́ мѹдрѹ́ватъ зе́мны те (ве́щи).
20 А҆ на́ше то житїѐ є҆ на небѡ̀ то, ѿгдѣ́то и҆ спаси́тела ѡ҆жида́еме Гдⷭ҇а на́шего Іисѹ́са Хр҃та̀:
21 Ко́ито ще да преѡбразѝ на́ше то хѹ́до тѣ́ло, за да бѫ́де сообра́зно на сла́вно то не́гово тѣ́ло, споретъ дѣ́йство то, чрезъ ко́ето мо́же са́мъ да покора́ва на се́бе си си́чко.

ГЛАВА Д.

ТОГѠ ра́ди, бра́тїа мои́ возлю́бленнїи и҆ вожделѣ́ннїи, (ко́ито сте) ра́дость и҆ вѣнѣ́цъ мо́й, така̀ сто́йте въ Гдⷭ҇а, возлю́бленнїи.
2 Мо́лимъ Ѥвѡ́дїю, мо́лимъ и҆ Сѵнтѹ́хїю, това̀ и҆́сто то да мѹдрѹ́ватъ въ Гдⷭ҇а:
3 Мо́лимъ и҆ те́бе, и҆скренни́й мо́й дрѹ́же, да и҆́мъ спомоществѹ́вашъ, защо́то ѻ҆ни́ за́еднѡ съ ме́не се трѹди́ха

въ благовѣствованіе то, и съ Климента, и съ дрꙋги те мои спомощницы, на-който имена та (се написаха) въ книги те животны.

4 Радꙋвайтесе всегда въ Гда, и пакъ ще да речемъ, радꙋвайтесе.

5 Кротость таваша да бѫде извѣстна на сички те человѣцы.

6 Гдь є близ, немайте попеченіе за нищо, но во всичко (нѣщо) казꙋвай те на Бга свои те прошеніѧ съ молитва и моленіе, и съ благодареніе.

7 И миръ Бжїй, който превосходи секой оумъ, ще да сохрани ваши те сердца и ваши те помышленіѧ во Хрта Іисꙋса.

8 Прочее, братіѧ мои, сичко що є истинно, що є честно, що є праведно, що є чисто, що є любезно, що є достохвално, което є добродѣтель, и което (производи) похвала, за него мыслете.

9 Което сте и научили, и чꙋли, и видели въ мене, това творете: и Бгъ на-миратъ ще да бѫде съ васъ.

10 Возрадовахсе весма въ Гда, защото начнахте веке да радите пакъ за мене: за когото и (всегда) радехте, но несгодно то време ви возбраняваше.

11 И не говоримъ това, защото самь ѿскꙋденъ: понеже азъ се навыкнахъ да самь доволенъ съ това, което имамъ.

12 Знамъ да живѣемъ и скꙋдню, знамъ и изобилню: во всако (време), и въ секакви (слꙋчаи) се навыкнахъ да самь и сытъ и гладенъ, да самь и во изобиліе и въ скꙋдость:

13 Азъ сичко можемъ съ помощь та Іисꙋсъ Хрстова.

14 Обаче добре сторихте, защото пріахте оучастіе въ моѧ та скорбь.

15 И знаете и вые, Філіппісіане, защо когато излѣзохъ изъ Македоніа, и начнахъ да проповѣдꙋвамъ єуаггеліе то (въ васъ), ни єдна церква ми не даде нѣщо, нито зехъ нѣщо (ѿ нѣкоѧ), но самю ѿ єдни васъ.

16 Защото вые и въ Солꙋнъ ми пратихте и єднашъ и двашъ, щото ми беше потребно.

17 Не защото искамъ давание, но искамъ плодъ, който требꙋва да се оумножава за ваша та полза.

18 Азъ пріахъ сичко, и изобиленъ самь: оудоволихсе, като пріахъ ѿ Ѳпафродіта щото сте ми пратили, (като) благовонна мѵрїсма, жертва пріатна, благоꙋгодна на Бга.

19 А Бгъ мой да испълни чрезъ Іисꙋса Хрта секоѧ потреба ваша споретъ богатство то си со слава.

29 А на Бга и Ѻца нашего

(да бѫде) слава во вѣки вѣкѹвъ. Аминь.

21 Поздравете секого стаго во Христа Іисуса. Поздравлаватъ вы (сички те) братіа,ойто са съ мене.

22 Поздравлаватъ вы сички те сватіи, а най вече онія,ойто са ѿ Кесаревыатъ домъ.

23 Благодать та на-Гда нашегѡ Іисуса Христа (да бѫде) со всички те васъ. Аминь.

† Быде написано ѿ Римъ чрезъ Епафродіта.

КЪ КОЛОССАЕМЪ ПОСЛАНІЄ СВАТАГѠ АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА А.

ПАВЕЛЪ Апостолъ Іисусъ Христовъ съ волѧ та Бжіа, и Тимоѳей братъ,

2 На свати те и вѣрни те братіа во Христа Іисуса,ойто се намерѹватъ въ Колоссаи: благодать и миръ (да бѫде) вамъ ѿ Бга Ѻца нашегѡ, и ѿ Гда Іисуса Христа.

3 Благодариме Бга и Ѻца на-Гда нашегѡ Іисуса Христа когато се молиме непрестанно за васъ:

4 Понеже чухме вѣра та ваша во Іисуса Христа, и любовь та, колто имате къ сички те сватіи,

5 Заради надежда та, колто є приготвена на небеса та, и за колто сте по напредъ чули, когато ви быде проповѣдана истина та на-євангеліе то,

6 Което се проповѣдува оу васъ, каквото и по сичкіатъ свѣтъ: и приноси плодъ и растѣ, каквото и по между васъ, ѿ оный день, въ който сте чули и разумѣли Бжіа та благодать въ истина та:

7 Каквото сте се и научили ѿ Епафраса возлюбленнагѡ помощника нашегѡ, който є вѣренъ служитель Христовъ за васъ:

8 Който и ѡбави намъ ваша та любовь, колто имате чрезъ Духа (свата́го).

9 Затова и ніе, ѿ който день сме чули (това), не престанѹваме да се молиме, и да просиме (ѿ Бга) да се испоните съ (совершено) познаніе на-негова та волѧ во всака

премꙋ́дрость и҆ разꙋмѣ́нїе дꙋхо́вно:
10 За да живѣ́ете (каквото є҆) достойнѡ на Бг҃а, и҆ да мꙋ оу҆гожда́вате во всѝчко, като прино́сите пло́дъ во всѧ́ко добро̀ дѣ́ло, и҆ расте́те въ позна́нїе то Бж҃їе,
11 И като наѧ́кнꙋвате со се́каква си́ла споретъ держа́ва та на-не́гова та сла́ва, да претѫрпꙋ́вате си́чки те (злострада́нїѧ) и҆ да бѫ́дете великодꙋ́шни съ ра́дость:
12 И (така̀) да благода́рите Бг҃а и҆ Ѡ҆ц҃а̀, ко́йто ны є҆ оу҆достойлъ да бѫ́деме сопричастницы на-наслѣ́дїе то на свати̇̀ те во свѣ́тлость:
13 И ко́йто ны є҆ и҆збави́лъ ѿ те́мна та вла́сть и҆ премѣсти́лъ ны є҆ въ ца́рство то на-Сы́на своегѡ̀ возлю́бленнагѡ:
14 Чре́зъ кого́то нїе прїѧ́хме и҆скꙋпле́нїе съ не́гова та кро́вь, и҆ проще́нїе грѣ́хѡвъ:
15 Ко́йто є҆ Ѻ҆́бразъ на-неви́димагѡ Бг҃а, и҆ рожде́нъ по̀ напре́дъ ѿ си́чки те тва́ри:
16 Защо́то чрезъ не́го бы́дохa со́зданы си́чки те (тва́ри) що́то са на небо̀ то, и҆ що́то са на земла̀ та, ви́димы и҆ неви́димы, а҆ко престо́ли те, а҆ко госпо́дства та, а҆ко нача́ла та, а҆ко вла́сти те: си́чки те чрезъ не́го и҆ за не́го бы́дохa со́зданы:
17 И то́й є҆ по̀ напре́дъ ѿ си́чки те (тва́ри), и҆ си́чки те чрезъ не́го се состоѧ́тъ:
18 И то́й є҆ глава̀ на-церко́вно то тѣ́ло, ко́йто є҆ нача́токъ и҆ перворо́денъ ѿ ме́ртвы те, за да бѫ́де то́й прѫ́въ на си́чко.
19 Защо́то благоꙋго́дно бы́дѐ на Ѡ҆ц҃а̀ да се всели̇̀ въ не́го си́чко то и҆сполне́нїе (на-Божество̀ то):
20 И҆ чре́зъ не́го да примѝри со се́бе си́чко що́то є҆ на земла̀ та и҆ на небо̀ то, като напра́ви ми́ръ чрезъ не́го съ кр҃вь та̀ на-не́говыатъ кре́стъ.
21 И ва́съ, ко́йто бѣ́хте нѣ́кога ѿчꙋжде́ни и҆ вразѝ (Бж҃їи) съ помышле́нїе то въ зли̇̀ те дѣ́ла,
22 Сега̀ (вы) примирѝ чрезъ тѣ́ло то на-не́гова та пло́ть со смерть та̀ мꙋ, за да вы предста́ви сва́ты и҆ непоро́чны и҆ непови́нны предъ се́бе:
23 Я҆́ко са́мѡ стои́те тве́рди и҆ непоколеби́ми въ вѣ́ра та, и҆ не ѿпа́днете ѿ наде́жда та на-є҆ва́ггелїе то, коѐто сте чꙋ́ли, и҆ коѐто бы́дѐ проповѣ́дано на се́коѧ поднебе́сна тва́рь, на коѐто самь а҆́зъ Па́велъ слꙋжи́тель.
24 Сега̀ се ра́дꙋвамъ въ мои̇̀ те страда́нїѧ за ва́съ, защо́то дополнѧ́вамъ въ моѐ то тѣ́ло недоста́токатъ на-ско́рби те Хр҃то́вы за не́гово то тѣ́ло, коѐто є҆ це́рква та:
25 На коѧ́то а҆́зъ бы́дохъ

слѫжи́тель спорѣтъ Бж҃їе то смотрѣ́нїе, коѣ́то ми бы́дѣ да́дено заради́ васъ да проповѣ́дамъ по́лнѡ сло́во то Бж҃їе;

26 (Сирѣ́чь) та́инство то, коѣ́то є҆ сокрове́нно ѿ вѣ́кове те и҆ ѿ ро́дове те, а҆ сега̀ се и҆зави́ на не́гови те свати́и:

27 На кои́то поискà Бг҃ъ да пока́же, какво̀ є҆ бога́тство то на-товà сла́вню та́инство по между̑ ꙗ҆зы́чницы те, коѣ́то (бога́тство) є҆ Хр҃то́съ по между̑ васъ, (ко́йто є҆) надѣ́жда на-сла́ва та:

28 И кого́то нѥ́ проповѣ́дѹваме, като совѣ́тѹваме се́кого человѣ́ка и҆ като поѹча́ваме се́коѧ премѹ́дрость, за да предста́виме се́кого человѣ́ка совершѐнъ во Хр҃та̀ Ї҆исѹ́са,

29 За коѣ́то се и҆ трѹ́димъ и҆ подвизава́мъ спорѣ́тъ не́гово то дѣ́йствїе, коѣ́то се дѣ́йствѹва въ ме́не съ си́ла.

ГЛАВА в҃.

ЗАЩОТО а҆зъ и҆скамъ да зна́ете вы́е, ко́лкавъ (голѣ́мъ) по́двигъ и҆мамъ за васъ, и҆ за ѻ҆ны́ко́йто се намѣ́рѹватъ въ Лаодїкі́а (и҆ во Ї҆ерапо́ль), и҆ за си́чки те ко́йто не сѧ видѣ́ли лицѐ то ми тѣ́лѣсно:

2 За да се ѹ҆тѣ́шатъ серца̀ та и҆́мъ, ко́йто са соедине́ни въ любо́вь, и҆ да се ѡ҆бога́тятъ со се́кой совершѐнъ ра́зѹмъ, ѩ҆то да позна́ятъ та́инство то на-Бг҃а и҆ Ѡ҆ц̑а̀, и҆ на-Хр҃та̀:

3 Въ кого́то са сокрове́нни си́чки те сокро́вища на премѹ́дрость та̀ и҆ на-зна́нїе то.

4 И҆ товà ви гово́римъ да не бы̑ вы прелсти́лъ нѣ́кой со сладкорѣ́чїе.

5 Защо́то а҆ко и҆ да ѿсѹтствѹвамъ съ тѣ́ло то, но съ дѹ́хатъ самь всегда̀ съ васъ и҆ ра́дѹвамсе, поне́же гле́дамъ ва́шїатъ чи́нъ, и҆ твердость та̀, ко́то и҆мате въ вѣ́ра та Хр҃то́ва.

6 Какво́то сте про́чее прїе́ли Хрїста̀ Ї҆исѹ́са Гдⷭ҇а, така̀ и҆ ходѣ́те по не́го.

7 Поне́же сте вкорене́ни и҆ ѡ҆снова́ни въ не́го, и҆ ѹ҆твержде́ни въ вѣ́ра та, какво́то бы́дохте наѹ́чени, и҆ преѹспѣ́вате въ не́ѧ съ благодаре́нїе.

8 Бра́тїе, вардѣ́тесе добрѣ̀, да вы не прелсти́ нѣ́кой съ фїлосо́фїа и҆ съ пѹстосло́вна лѣ́сть, по преда́нїю человѣ́ческомѹ, по стїхі́и те на-мі́ратъ, а҆ нѐ по Хр҃та̀.

9 Защо́то въ не́го живѣ́ке си́чко то и҆сполне́нїе на Божество̀ то тѣ́лѣснѡ:

10 И҆ вы́е сте и҆спо́лнени въ не́го, ко́йто є҆ глава̀ на всѧ́кое нача́лство и҆ вла́сть:

11 Въ не́го и҆ ѡ҆брѣ́зани бы́дохте въ ѡ҆брѣ́занїе нерѹкотворе́нно, за да соблече́те тѣ́ло то грѣхо́вно на-плоть та̀, и҆ товà є҆ ѡ҆брѣ́занїе то Хр҃то́во:

12 Понéже се спогрéбохте
нéмꙋ съ крещéнїе то, въ коéто
и҆ воскреснáхте зáеднѡ съ нé-
го чрéзъ вѣ́ра та, (коáто и҆-
мáте) въ дѣ́йствѝтелна та
сѝла Бж҃їа, кóйто го воскресѝ
ѿ мéртвы те.
13 И вáсъ, кóйто бéхте
мéртви заради̇̀ грѣ́ховѣ те,
и҆ заради̇̀ неѡбрѣ́занїе то на-
вáша та плóть, ѡ҆́живѝ зáеднѡ
съ нéго, понéже ви простѝ
сѝчки те грѣ́хове:
14 И҆ загладѝ рꙋкописáнїе
то, коéто бéше на врѫ́хъ нáсъ,
съ ѹ҆чéнїа та, коéто бéше со-
протѝвно намъ, и҆ нéго вдигнà
ѿ срéдъ, и҆ заковà го на крé-
статъ:
15 И совлéче (сѝла та) на-
начáлства та и҆ на-влáсти те,
и҆ и҆̀авнѡ ги посрамѝ, понéже
ги побѣдѝ торжéственнѡ на
крéстатъ.
16 Нѝкой прóчее (не трéбꙋ-
ва) да вы ѡ҆сꙋждáва заради̇̀
и҆̀денѣ то, и҆лѝ заради̇̀ пїенѣ
то, и҆лѝ защóто прáвите раз-
лѝчїе по междꙋ нѣ́кои прá-
зднѝцы, и҆лѝ новомѣ́сячїа, и҆лѝ
сꙋббѡ́ты:
17 Кóйто са (сáмѡ є҆днà)
сѣ́нка на-ѻ҆нїа (вéщѝ) щото
ще дóйдатъ, а҆ тѣ́ло то (є҆)
Хр҃тóсъ.
18 Нѝкой (не трéбꙋва) да
вы прелщáва по вóлѧ та си
со смиреномꙋ́дрїе и҆ съ слꙋжé-
нїе то на а҆́ггели тѣ, като ѹ҆чи
ѻ҆новà щото не є҆ видѣ́лъ, и҆
гóрдисе безꙋмнѡ съ плóтскї-
атъ свóй ѹ҆мъ,
19 И҆ не дѫржѝсе за главà
та (Хр҃тà), ѿ коáто сѝчко то
тѣ́ло, като є҆ сглóбено и҆ свѫ́р-
зано чрезъ сглáбове те и҆ со-
ю́зы те, растѐ съ растѣ́нїе
Бж҃їе.
20 А҆́ко сте ѹ҆мрéли прóчее
зáеднѡ съ Хр҃тà ѿ стїхїи те
на-тóѧ свѣ́тъ, защò се дѫр-
жѝте (пáкъ) за (тїа) ѡ҆́бычаи,
като че живѣ́ете на свѣ́тѫтъ;
21 (Сѝрѣ́чь) да не похвá-
нешъ (товà), да не вкꙋсишъ
(ѿ товà), да се не прикóснешъ
(до товà): кóйто сѝчки те се
развáлатъ като ги ѹ҆потре-
блáва нѣ́кой,
22 И (ѡ҆сновáни) са на зá-
повѣ́ди и҆ ѹ҆чéнїа человѣ́чес-
ки:
23 Кóйто (человѣ́цы) и҆мáтъ
(сáмѡ) є҆дѝнъ вѝдъ на-премꙋ-
дрость тà, (понéже са соеди-
нéни) со самопроизвóлно бг҃о-
слꙋжéнїе со смиреномꙋ́дрїе, и҆
съ презрѣ́нїе на тѣ́ло то, и҆
съ нѣ́кое немарéнїе за насы-
щéнїе то плóтско.

ГЛАВА Г.

А҆́КО сте воскреснáли прóчее
зáеднѡ съ Хр҃тà, небéсны те
(рáботы) трасéте, гдѣ́то и҆
Хр҃тóсъ сѣдѝ ѿ дéсна та стра-
нà на-Бг҃а (Ѻ҆тцà).
2 За небéсны те (рáботы)
мыслéте, а҆ не за земны̀ те.

3 Защо́то сте оумрѣ́ли, и҆ живо́то ва́шъ є҆ скры́тъ за́еднѡ съ Хрⷭ҇та̀ въ Бг҃а.
4 А҆ кога́то се ꙗ҆́ви Хрⷭ҇то́съ, живо́то ва́шъ, тога́ва и҆ вы́е ще да се ꙗ҆́вите за́еднѡ съ не́го въ сла́ва.
5 Оумѫртве́те про́чее оу҆ды те ва́ши зе́мны: блѧдодѣ́ѧнїе то, нечистота̀ та, страсть та̀, зла̀ та по́хоть, и҆ ла́комыатъ придобы́токъ, ко́ито є҆ і҆дѡлосла́жѧ́нїе:
6 Заради̑ ко́ито дохо́жда гнѣ́въ Бж҃їй на непокори́вы те человѣ́цы,
7 Въ ко́ито и҆ вы́е нѣ́кога ходи́хте, кога́то живѣ́ехте въ ни́хъ.
8 А҆ сега̀ веке ѿставе́те и҆ вы́е си́чки те тїѧ̀ (злины̀, си́рѣчь) гнѣ́ватъ, ꙗ҆́рость та̀, зло́ба та, хвле́нїе то, скверносло́вїе то ѿ ва́ши те оу҆ста̀.
9 Не лѫжѐте є҆ди́нъ дрꙋ́гиго, като соблѣ́кохте ве́тхїатъ человѣ́къ съ дѣла̀ та мꙋ,
10 И҆ ѡ҆блѣ́кохтесе въ но́выатъ, ко́ито се ѡ҆новлѧ́ва съ позна́нїе то, по ѻ҆́бразꙋ на ѻ҆ного́ва ко́ито го є҆ созда́лъ.
11 Гдѣ́то не́ма Ѳ҆ллинъ ни І҆ꙋде́анинъ, и҆лѝ ѡ҆брѣ́занъ и҆ неѡбрѣ́занъ, и҆ноплеме́нникъ и҆ Скѵѳанинъ, ра́къ и҆ свобо́денъ, но Хрⷭ҇то́съ є҆ си́чко и҆ въ си́чки те.
12 Ѡ҆блече́тесе про́чее, като и҆збра́нніи Бж҃їи сва́ти и҆ возлю́бленни, въ милосе́рдїе, бла́гость, смиреномꙋ́дрїе, кро́тость и҆ долготерпѣ́нїе:
13 Като прено́сите є҆ди́нъ дрꙋ́гиго, и҆ проща́вате є҆ди́нъ дрꙋ́гимꙋ, а҆́ко нѣ́кой на нѣ́кого и҆ма жа́лба, каквото̀ и҆ Хрⷭ҇то́съ є҆ прости́лъ ва́съ, така̀ и҆ вы́е (проща́вайте).
14 А҆ на́йвече ѿ си́чки те (тїѧ̀, ѡ҆блече́тесе) въ любо́вь, ко́ато є҆ сою́зъ на-соверше́нство то.
15 И҆ ми́ръ Бж҃їй да ца́рствꙋва въ ва́ши те сердца̀, въ ко́ито сте и҆ при́звани въ є҆дно̀, и҆ благода́рны бѫде́те.
16 Оу҆че́нїе то Хрⷭ҇то́во да се всели́ва въ ва́съ и҆зобѝлнѡ, со всѧ́ка премꙋ́дрость: и҆ поꙋча́вайте и҆ вразꙋмлѧ́вайте є҆ди́нъ дрꙋ́гиго съ ѱалмы̀, и҆ съ славосло́вїа, и҆ съ пѣ́сни дꙋхо́вны, като пое́те съ благодаре́нїе въ сердца̀ та си на Гдⷭ҇а,
17 И҆ си́чко нѣ́що що́то пра́вите со сло́во и҆лѝ съ дѣ́ло, си́чко (праве́те) во и҆́ме то на-Гдⷭ҇а І҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, като воздава́те благодаре́нїе на Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ чрезъ не́го.
18 Жены̀, покора́вайтесе на свои̑ те мꙋ́жїе, каквото̀ що прили́ча, по Гдⷭ҇а.
19 Мꙋ́жїе, ѡ҆бы́чаите жены̀ те ва́ши, и҆ не ѡ҆горча́вайтесе на ни́хъ.
20 Ча́да, слꙋша́йте роди́тели те си во си́чко: защо́то това̀ є҆ оу҆го́дно на Гдⷭ҇а.

21 Ѻтцы̀, не раздражáвайте
свои̑те чáда, да не и҆згꙋбꙋвáтъ
оу҆сéрдїе то.
22 Рабѝ, слꙋшайте во всѝчко
зéмны те вáши господáри, не
предъ ѻ҆чѝ те и҆мъ (сáмѡ) да
слꙋгꙋвáте като человѣковꙋгóдницы, но съ простосердéчїе,
и҆ бóйтесе Бг҃а.
23 И сѝчко що твóрите,
творéте го ѿ (сѝчка та си),
дꙋшà, като (че го прáвите)
на Гдⷭ҇а, а҆ не на человѣцы те:
24 Понéже знáете, защò ѿ
Гдⷭ҇а ще да прїѝмете за заплáта наслѣдїе: защóто на
Хрⷭ҇тà Гдⷭ҇а слꙋгꙋвáте.
25 А҆ кóйто прáви (дрꙋгимꙋ)
ѡ҆бѝда, ще прїѝме (заплáта
та си) по своà та ѡ҆бѝда, защóто Бг҃ъ не глéда на лицѐ.

ГЛАВА Д.

ГОСПОДАРИ, дáвайте на
слꙋгѝ те си прáведно то и҆
що̀то и҆мъ се пáда, понéже
знáете, защò и҆ вы̑е и҆мáте
господáрь на небò то.
2 Бж҃дéте терпѣлѝви въ молѝтва та, и҆ бóдрствꙋвайте въ
нéя съ благодарéнїе.
3 И молéтесе зáеднѡ и҆ за
нáсъ, да ни ѿвóри Бг҃ъ вратà
на-слóво то, за да проповѣдꙋваме тáинство то Хрⷭ҇тóво, заради̑ коéто самь и҆ вѫрзанъ:
4 Да го и҆зáвимъ такà, каквóто що трéбꙋва да го проповѣдꙋвамъ,
5 Разꙋмнѡ се ѡ҆бходéте съ
внѣшни те, и҆ и҆скꙋпꙋвайте
врéме то.
6 Слóво то вáше (да бы̑ва)
сéкога со слáдость, припрáвено
со сóлъ, за да знáете каквò
трéбꙋва да ѿговáрате сéкомꙋ.
7 За мéне (каквѡ̀ се намéрꙋвамъ) сѝчко ще ви кáже
Тꙋхїкъ возлю́бленный брáтъ
и҆ вѣрный слꙋжѝтель и҆ спомóщникъ въ Гдⷭ҇а:
8 Когóто ви прáщамъ за
товà и҆сто то, да разꙋмѣе за
вáсъ, и҆ да оу҆тѣши вáши те
сердцà,
9 Зáеднѡ съ Ѻ҆нѝсїма вѣрнаго и҆ возлю́бленнаго брáта
(нáшего), кóйто є҆ ѿ вáше то
ѻ҆тéчество: ѻ҆нѝ ще да ви
и҆скáжатъ сѝчко за тꙋва.
10 Поздравлáва вы Ѧ҆рїстáрхъ сплѣнникъ мóй, и҆ Мáрко
внꙋкъ Варнáвовъ, за когóто
сте прїѝали (мои̑ те) зáповѣди: а҆ко дóйде кодъ вáсъ, прїимéте го:
11 И Ѩисꙋсъ, кóйто се нарѝча Ѩістъ, кóйто са ѿ ѡ҆брѣзаны те, тїа сáми са спомóщницы мои̑ за цáрство то
Бж҃їе, кóйто ми бы̑дóха и҆ оу҆тѣшéнїе.
12 Поздравлáва вы рабъ Ѩисꙋсъ Хрїстóвъ Ѳ҆пафрáсъ, кóйто є҆ ѿ вáше то ѻ҆тéчество, и҆
всегдà се подвизáва за вáсъ
въ молѝтвы те свои̑, за да
стоѝте совершéни и҆ и҆спóлнени
оу҆ сéкоа вóла Бж҃їа.

13 Защо́то самъ свидѣ́тель за не́го, че и́ма мно́го ре́вность за ва́съ и̂ за ѻ̂ны́я кои́то се намѣ́рꙋватъ въ Лаодїкі́а, и̂ во Ї̂ерапо́ль.

14 Поздравла́ва вы Лꙋка̀ вра́чь возлю́бленный, и̂ Дима́съ.

15 Поздраве́те бра́тїа та, кои́то се нахо́ждатъ въ Лаодїкі́а, и̂ Нѵ̈мфа́на, и̂ дома́шна та не́гова це́рковь.

16 И кога́то се прочетѐ то-вà посла́нїе ѹ̂ ва́съ, напра-ве́те да се прочетѐ и̂ въ Лаодїкі́йска та це́рква, и̂ да прочете́те и̂ вы́е ѻ̂нова̀ (ко́ето ще ви се пра́ти) ѿ Лаодїкі́а,

17 И рече́те на А̂рхі́ппа: гле́дай да свѫ́ршишъ добрѐ слꙋ́жба та, ко́ато си прїа́лъ ѿ Гдⷭ҇а.

18 Поздравле́нїе съ моѧ̀ та рꙋ́кà Па́ѵлова. Поме́нꙋвайте мои́ те ѹ̂зы. Благода́ть (Бж҃їа да бѫде) со си́чки те ва́съ. А̂ми́нь.

† Товà посла́нїе къ Колосса́емъ бы́дѐ напи́сано ѿ Ри́мъ чрезъ Тѵ̈хі́ка и̂ Ѳни́сїма.

КЪ СОЛѲНАНѲМЪ А҃. ПОСЛАНІЄ СВѦТАГѲ АПОСТОЛА ПАѲЛА.

ГЛАВА А҃.

ПАѲЛЪ и̂ Сїлва́нъ и̂ Тїмоѳе́й на це́рква та Солꙋ́нска, въ Бг҃а Ѳц҃а̀, и̂ Гдⷭ҇а Ї̂исꙋ́са Хрⷭ҇та̀: благода́ть (да бѫде) вамъ ѿ Бг҃а Ѳц҃а̀ на́шегѡ, и̂ ѿ Гдⷭ҇а Ї̂исꙋ́са Хрⷭ҇та̀.

2 Благода́риме Бг҃а всегда̀ за си́чки те ва́съ и̂ поме́нꙋваме вы въ моли́твы те на́ши:

2 И непреста́ннѡ смышла́ваме предъ Бг҃а и̂ Ѳц҃а̀ на́шегѡ дѣ́ло то на-(ва́ша та) вѣ́ра, и̂ трꙋдѧ̀тъ на-надѐжда та, ко́ато и́мате въ Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї̂исꙋ́са Хрⷭ҇та̀:

4 Понѐже зна́еме, возлю́бленнїи бра́тїа, защо̀ ва́ше то и̂збра́нїе (бы́дѐ) ѿ Бг҃а:

5 Защо́то на́ше то благовѣ́ствова́нїе не бы́дѐ къ ва́мъ са́мѡ со сло́во, но и̂ со си́ла, и̂ съ Дх҃а свѧта́го, и̂ съ мно́го (достовѣ́рни) свидѣ́телства: какво́то и̂ що зна́ете, какво̀ се трꙋди́хме за ва́съ, кога́то бѣ́хме ѹ̂ ва́съ.

6 И вы́е бы́дохте подража́тели на́ши и̂ Гдⷭ҇ни, понѐже прїа́хте сло́во то съ ра́дость на-свята́гѡ Дх҃а, ѹ̂ сре́дъ голѣ́ма бѣ́да̀,

7 Що́то бы́дохте примѣ́ръ

на сѝчки те ѻнїа, кѡйто повѣровáха въ Македѡнїа и̂ въ Áхаїа.
8 Защѡто не сáмѡ слѡво то Гдⷭ҇не се прочѹ̀ ѿ вáсъ въ Македѡнїа и̂ Áхаїа, но и̂ вѣ́ра та вáша (коáто и̂мате) въ Бг҃а, разчѹ̀се по сѣ́кое мѣ́сто, щѡто не трѣ́бѹва да говѡ́риме нїе нѝщо (за нѣ́а):
9 Защѡто ѻнѝ сáми разскáзѹватъ за нáсъ, какѡ́въ вхѡ́дъ и̂мамѐ въ вáсъ, и̂ каквѡ̀ се ѡ̂бѫрнáхте къ Бг҃ѹ ѿ і̂дѡлы те, за да слѹ̀жите на є̂дногѡ̀ и̂стиннаго и̂ живáго Бг҃а:
10 И̂ да чáкате Сы́на мѹ (да дѡ́йде) ѿ небѡ̀ то, когѡ́то воскресѝ ѿ мѣ́ртвы те, (сѝрѣ́чь) Ї҆исѹ́са, кѡ́йто ны̂и̂збавлáва ѿ (ѻ̂ный) гнѣ́въ щѡто и̂де.

ГЛАВА В.

ПОНѢЖѢ сáми знáете вы́е, брáтїе, защѡ̀ нáше то дохѡ́жданѣ къ вáмъ не̂ бы́дѐ напрáзднѡ:
2 Но ѧ̂ко и̂ да пострадáхме по напрѣ́дъ, и̂ ѹ̂корѣ́ни бы́дохме, каквѡ́то щѡ знáете, въ Фїлі́ппы те, дерзáхме съ Бж҃їа пѡ́мощь да проповѣ́дѹваме вáмъ є̂ѵáггелїе то Бж҃їе съ голѣ́мъ трѹ́дъ.
3 Защѡто ѹ̂чѐнїе то нáше не (бы́дѐ) нито съ лѫ́жа, нито съ нечѝсто (намѣ́ренїе), нито съ лѹкáвство:
4 Но каквѡ́то ны̂ и̂скѹ́си Бг҃ъ за достѡ́йни да вовѣ́ри намъ (проповѣ́данїе то) є̂ѵáггелско, такà говѡ́риме, не като че ѹ̂гождáваме на человѣ́цы те, но на Бг҃а, кѡ́йто и̂спы́тѹва сердцà та нáши.
5 Защѡто нѝкога не говорѝхме вамъ съ ласкáтелство, каквѡ́то щѡ знáете: нито съ причѝна за лáкомъ придобы́токъ: Бг҃ъ (є̂) свидѣ́тель:
6 Нито и̂скáме слáва ѿ человѣ́цы те, нито ѿ вáсъ, нито ѿ дрѹ́ги:
7 Ѧ̂ко и̂ да мѡ́жехме да вы ѡ̂тагчáваме, като Ѧ̂пѡ́столи Хрїстѡ́ви: но бы́дохме тѝхи по междѹ̀ васъ, каквѡ́то дѡйлка та согрѣ́ва свой те чáда.
8 Понѐже и̂мамѐ (прѡ́чее) такáва любѡ́вь за вáсъ, и̂звволѝхме не сáмѡ є̂ѵáггелїе то Бж҃їе да ви предадѐме, но и̂ дѹшы̀ те си, защѡто ни бы́дохте возлю́бленни.
9 Понѐже пѡ́мните, брáтїе, нáшїатъ трѹ́дъ и̂ пѡ́двигъ: защѡто и̂ нощьà и̂ деньà рабѡ́техме (рѹкодѣ́лїе), за да не ѡ̂тагчѝме нѝкого ѿ вáсъ, и̂ (такà) ви проповѣ́дáхме є̂ѵáггелїе то Бж҃їе.
10 Вы́е сте (сáми) свидѣ́тели и̂ Бг҃ъ, защѡ̀ нїе живѣ́áхме преподѡ́бнѡ, и̂ прáведнѡ, и̂ непорѡ́чнѡ помеждѹ̀ васъ, кѡ́йто вѣ́рѹвате.
11 Каквѡ́то щѡ знáете, защѡ̀ сѣ́кого ѿ вáсъ, като ѻ̂тѣ́цъ свой те чáда,

12 Предꙋмовахме, и҆ ѹ҆тѣшáвахме вы, и҆ мóлехме вы, да хóдите (каквóто є҆) прилúчнѡ на Бг҃а, кóйто вы є҆ поканúлъ въ своѐ то цáрство и҆ слáва.

13 Заради̑ товà и҆ нíе благодáриме Бг҃а непрестáннѡ, защóто, като прїáхте слóво то, коéто чꙋ́хте ѿ нáсъ, прїáхте го не като слóво человѣ́ческо, но като слóво Бж҃їе каквóто и҆ що є҆ вóистинꙋ, коéто се и҆ и҆сполнáва помеждꙋ́ васъ, кóйто вѣрꙋвате (съ дѣ́ло).

14 Защóто вы́е, брáтїе, вы́дохте подражáтели на цéрквы те Бж҃їи, кóйто са во 'Ізде́а (и҆ вѣрꙋватъ) во 'Іисꙋ́са Хр҃тà, защóто товà и҆сто то пострадáхте и҆ вы́е ѿ свои̑ те є҆диноплеменнúцы, каквóто и҆ ѻ҆ни̑ ѿ 'Ізде́и те,

15 Кóйто ѹ҆бúха и҆ Гд҃а 'Іисꙋ́са, и҆ нéговы те прорóцы, и҆ насъ и҆спждúха, и҆ на Бг҃а не ѹ҆гождáватъ, и҆ на сúчки те человѣ́цы се сопротивлáватъ,

16 И҆ возбранáватъ ни да говóриме на ꙗ҆зы́чницы те за спасéнїе, за да и҆сполнáватъ всегдà мѣ́ра та на-свои̑ те грѣ́хове: но постигнà на нúхъ гнѣ́въ (Бж҃їй) до крáй.

17 Я҆ нíе, брáтїе, ѿ каквóто се ѿдѣлúхме ѿ вáсъ за мáло врéме съ лицѐ то, а҆ не съ сѫ́рдцѐ то, съ пò голѣ́мо желáнїе се мѫ́чехме да ви́диме вáше то лицѐ.

18 Затовà и҆ и҆скахме да дóйдеме кодъ вáсъ, (а҆́зъ сúрѣчь Пáвелъ) и҆ є҆днáждь и҆ двáждь: но сотворѝ ни препáтствїе сатанà та.

19 Защóто, кóй є҆ нáша та надéжда, и҆лѝ рáдость, и҆лѝ вѣнéцъ на-похвалà та ни; не сте ли вы́е предъ Гд҃а нáшего 'Іисꙋ́са Хр҃тà въ пришéствїе то нéгово;

20 Бы́е сте вóистинꙋ слáва та нáша и҆ радость тà.

ГЛАВА Г.

ЗАРАДИ̑ товà, като не мóжеме вéке да тѫрпúме, и҆зволихме да ѿстáнеме во А҆ѳúна самúчки.

2 И҆ пратúхме Тїмоѳéа брáта нáшего и҆ слꙋжи̑тела Бж҃їа и҆ спомóщника нáшего въ благовѣ́ствованїе то Хр҃тóво, да вы ѹ҆твердѝ, и҆ да вы настáви (да бѫдете постоáнни) во вѣ́ра та вáша:

3 Щото нúкой (ѿ вáсъ) да се не колебáе заради̑ тїа скóрби: понéже знáете, защò на товà и҆сто то сме ѿпредѣлéни:

4 Защóто и҆ когáто бéхме кодъ вáсъ, предсказáхме ви, защò ще да тéглиме бѣ́ды, каквóто се и҆ слꙋчи̑, и҆ (вы́е го) знáете.

5 Заради̑ товà и҆ а҆́зъ, като не мóжемъ вéке да тѫрпúмъ, пратúхъ (Тїмоѳéа) да разꙋ-

на сѝчки те ѻнїа, кѡйто повѣровáха въ Македѡнїа и̂ въ Áхаїа.

8 Защѡто не сáмѡ слѡво то Гдне се прочѹ ѿ вáсъ въ Македѡнїа и̂ Áхаїа, но и̂ вѣра та вáша (коáто ймáте) въ Бга, разчѹсе по сѣкое мѣсто, щото не трѣбѹва да говѡриме нїе нѝщо (за нѣа):

9 Защѡто ѻнѝ сáми разскáзѹватъ за нáсъ, какѡвъ вхѡдъ ймáме въ вáсъ, и̂ каквѡ се ѡбѣрнáхте къ Бгѹ ѿ ї̂дѡлы те, за да слѹжите на ѥ̂дногѡ и̂стиннаго и̂ живáго Бга:

10 И да чáкате Сына мѹ (да дѡйде) ѿ небѡ то, когѡто воскресѝ ѿ мѣртвы те, (сѝрѣчь) Ісѹса, кѡйто ныи̂збавлáва ѿ (ѻный) гнѣвъ щото и̂де.

ГЛАВА В.

ПОНѢЖѢ сáми знáете вы̀е, брáтїе, защѡ нáше то дохѡждáнѣ къ вáмъ не быдѐ напрáзднѡ:

2 Но ѧ̂ко и̂ да пострадáхме по напрѣдъ, и̂ ѹ̂корѣни быдѡхме, каквѡто що знáете, въ Фїлїппы те, дерзáхме съ Бжїа пѡмощь да проповѣдѹваме вáмъ ѥ̂вáггелїе то Бжїе съ голѣмъ трѹдъ.

3 Защѡто ѹ̂чѣнїе то нáше не (быдѐ) нито съ лжжа, нито съ нечѝсто (намѣренїе), нито съ лѹкáвство:

4 Но каквѡто ны и̂скѹси Бгъ за достѡйни да вовѣри намъ (проповѣданїе то) ѥ̂вáггелско, такà говѡриме, не като че ѹ̂гождáваме на человѣцы те, но на Бга, кѡйто и̂спы̀тѹва сердцà та нáши.

5 Защѡто нѝкога не говорѝхме вамъ съ ласкáтелство, каквѡто що знáете: нито съ причѝна за лáкомъ придобы̀токъ: Бгъ (ѥ̂) свидѣтель:

6 Нито и̂скáме слáва ѿ человѣцы те, нито ѿ вáсъ, нито ѿ дрѹги:

7 Ꙗко и̂ да мѡжехме да вы ѡ̂тмагчáваме, като Ꙗпѡстоли Хрїстѡви: но быдѡхме тѝхи по междѹ васъ, каквѡто дойлка та согрѣва свой те чáда.

8 Понѣже ймáме (прѡчее) такáва любѡвь за вáсъ, и̂зволѝхме не сáмѡ ѥ̂вáггелїе то Бжїе да ви предадѣме, но и̂ дѹшы̀ те си, защѡто ни быдѡхте возлю̀бленни.

9 Понѣже пѡмните, брáтїе, нáшїатъ трѹдъ и̂ пѡдвигъ: защѡто и̂ нощьà и̂ деньà рабѡтехме (рѹкодѣлїе), за да не ѡ̂тмагчѝме нѝкого ѿ вáсъ, и̂ (такà) ви проповѣдáхме ѥ̂вáггелїе то Бжїе.

10 Вы̀е сте (сáми) свидѣтели и̂ Бгъ, защѡ нїе живѣáхме преподѡбнѡ, и̂ прáведнѡ, и̂ непорѡчнѡ помеждѹ васъ, кѡйто вѣрѹвате.

11 Каквѡто що знáете, защѡ сѣкого ѿ вáсъ, като ѻтѣцъ свой те чáда,

12 Предꙋмовахме, и҆ ѹ҆тѣшава́хме вы, и҆ мо́лехме вы, да хо́дите (каквото є҆) прили́чнѡ на Бг҃а, ко́йто вы є҆ поканилъ въ своѐ то ца́рство и҆ сла́ва.

13 Зарадѝ това̀ и҆ ні́е благода́риме Бг҃а непреста́ннѡ, защо́то, като прїа́хте сло́во то, ко́ето чꙋ́хте ѿ на́съ, прїа́хте го не като сло́во человѣ́ческо, но като сло́во Бж҃їе каквото и҆ що є҆ войстинꙋ, ко́ето се и҆ и҆сполна́ва помеждꙋ́ васъ, ко́йто вѣ́рꙋвате (съ дѣ́ло).

14 Защо́то вы́е, бра́тїе, бы́дохте подража́тели на це́рквы те Бж҃їи, ко́йто са во І҆ꙋде́а (и҆ вѣ́рꙋватъ) во І҆исꙋ́са Хр҃та̀, защо́то това̀ и҆сто то пострада́хте и҆ вы́е ѿ свои́ те є҆диноплеме́нницы, каквото и҆ ѻ҆ни̑ ѿ І҆ꙋде́и те,

15 Ко́йто ѹ҆би́ха и҆ Гд҃а І҆исꙋ́са, и҆ не́говы те проро́цы, и҆ насъ и҆спѫди́ха, и҆ на Бг҃а не ѹ҆гожда́ватъ, и҆ на си́чки те человѣ́цы се сопротивла́ватъ,

16 И возбрана́ватъ ни да гово́риме на ꙗ҆зы́чницы те за спасе́нїе, за да и҆сполна́ватъ всегда̀ мѣ́ра та на-свои́те грѣ́хове: но постигна̀ на ни́хъ гнѣ́въ (Бж҃їй) до кра́й.

17 А҆ ні́е, бра́тїе, ѿ каквото се ѿдѣли́хме ѿ васъ за ма́ло вре́ме съ лицѐ то, а҆ не съ сѫ́рдцѐ то, съ по̀ голѣ́мо желанїе се мѫ́чехме да ви́диме ва́ше то лицѐ.

18 Затова̀ и҆ и҆скахме да до́йдеме кодъ васъ, (а҆зъ си́рѣчь Па́велъ) и҆ є҆дна́ждь и҆ два́ждь: но сотворѝ ни препа́тствїе сатана̀ та.

19 Защо́то, ко́й є҆ на́ша та надѣ́жда, и҆лѝ ра́дость, и҆лѝ вѣнѣ́цъ на-похвала̀ та ни; не сте ли вы́е предъ Гд҃а на́шего І҆исꙋ́са Хр҃та̀ въ пришествїе то не́гово;

20 Вы́е сте войстинꙋ сла́ва та на́ша и҆ ра́дость та̀.

ГЛАВА Г.

ЗАРАДѢ̀ това̀, като не мо́жеме вѣ́ке да тѫрпи́ме, и҆зво́лихме да ѡ҆ста́неме во А҆фи́на сами́чки.

2 И прати́хме Тїмоѳе́а бра́та на́шего и҆ слꙋжи́тела Бж҃їа и҆ спомо́щника на́шего въ благовѣ́ствова́нїе то Хр҃то́во, да вы ѹ҆твердѝ, и҆ да вы наста́ви (да бѫ́дете постоа́нни) во вѣ́ра та ва́ша:

3 Щото ни́кой (ѿ васъ) да се не колеба́е заради̇ тїа скорби: поне́же зна́ете, защо̀ на това̀ и҆сто то сме ѡ҆предѣле́ни:

4 Защо́то и҆ кога́то бе́хме кодъ васъ, предсказа́хме ви, защо̀ ще да те́глиме бѣ́ды, каквото се и҆ слꙋчи̇, и҆ (вы́е го) зна́ете.

5 Зарадѝ това̀ и҆ а҆зъ, като не мо́жемъ вѣ́ке да тѫрпи́мъ, прати́хъ (Тїмоѳе́а) да разꙋ-

мѣемъ вѣра та ваша, да не вѫде вы искусилъ искусительо, и на празднѡ вѫде нашїо трудъ.

6 А сегà, като дойдѐ Тїмоѳей къ намъ ѿ васъ, и принесе ни добры вѣсти за ваша та вѣра и любовь тà, и защò ны помните всегдà чистосердечнѡ, и желаеме да ны видите, каквото и нїе васъ:

7 Затовà се оутѣшихме, братїе, за васъ, во всичка та скорбь наша и нѫжда съ ваша та вѣра.

8 Защото нїе тогава сме живи, когàто вы стойте (тверди) въ Гда.

9 Защото кое благодарѐнїе можеме да воздадѐме на Бга за васъ, за сичка та радость съ когàто се радуваме заради васъ предъ Бга нашего:

10 Нощьà и деньà се молиме (Бгу) съ голѣмо оусердїе да видиме ваше то лицѐ и да допѫлниме ѿновà щото недостига на вѣра та ваша.

11 И самъ Бгъ и Ѻцъ нашъ, и Гдь нашъ Іисусъ Хрòсъ да оуправи нашїатъ пѫть къ вамъ.

12 А васъ Гдь да оумножи и да преумножи съ любовь тà єдинъ къ другиму, и къ сички те (други те), каквото що є и наша та къ вамъ:

13 За да оутвердѝ ваши те сердцà непорочни въ святость тà предъ Бга и Ѻцà нашего, въ пришествїе то на-Гда нашегѡ Іисуса Хрòта заеднѡ со сички те святїи негови. Амѝнь.

ГЛАВА Д.

ПРОЧѢѢ, братїа, молиме и оувѣщаваме вы чрезъ Гда нашего Іисуса Хрòта, каквото що стѐ прїали ѿ насъ, каквѡ трѣбува да ходите, и да оугождавате на Бга, (такà) да преуспѣвате по многѡ.

2 Защото вы знаете каквѝ сме ви заповѣди дали ѿ Гда Іисуса.

3 Защото тàа є волà та Бжїа, (сирѣчь) святость тà ваша, (и) да се вардите ѿ блудодѣанїе то:

4 Щото да знàе секой ѿ васъ да сохранàва своѐ то тѣло въ святость и чѣсть,

5 А не въ страсть похотна, каквото (що правàтъ) ѩзычницы те, кой то не знàатъ Бга:

6 И никой да не престѫпа (предѣлатъ си), и да лакомствува за нѣкоа вѣщь на-брàта своегѡ: защото Гдь є ѿмститель за сички те тїа (неправды), каквото и по напрѐдъ ви казувàхме, и оувѣрявàхме.

7 Защото Бгъ не ны є призвàлъ на нечистотà, но на святость.

8 Кой то прочее ѿфѫрла (товà), не ѿфѫрла человѣка, но

Бга, кóйто є дáлъ и҆ Дх҃а своегò святáго въ нáсъ.
9 А҆ за братолю́бїе то нéмате потрéба да ви се пи́ше: защóто вы́е сáми сте ѿ Бга наꙋчени да ѡ҆бы́чате є҆ди́нъ дрꙋ́гиго:
10 Понéже твóрите товà (братолю́бїе) на си́чки те брáтїа, кóйто се намéрꙋватъ въ Македóнїа: и҆ мóлимъ вы, брáтїе, да преꙋспѣ́вате пóвече (въ товà),
11 И да и҆мáте честолю́бїе да живѣ́ете ти́хѡ, и҆ да си рабóтите работà та, и҆ да рабóтите со свои́ те рѫцѣ̀, каквóто ви сме заповѣ́дали:
12 За да хóдите благочи́нно къ внѣ́шни те, и҆ да нéмате ни́каква потрéба (ѿ ни́хъ).
13 И не и҆скáмъ, брáтїе, да не знáете вы́е за оу҆мрéли те, за да не скóрбите, каквóто (скóрбатъ) и҆ дрꙋ́ги те, кóйто нéматъ надéжда.
14 Защóто, а҆́ко вѣ́рꙋваме, защò І҆исꙋ́съ є҆ оу҆мрéлъ и҆ воскреснáлъ, такà и҆ Бгъ ѻ҆ны́а, кóйто са оу҆мрéли во І҆исꙋ́са, ще приведѐ зáеднѡ съ нéго.
15 Защóто товà ви говóриме со слóво Гдⷭ҇не, защò ні́е кóйто живѣ́еме, и҆ кóйто сме ѡ҆станáли (на землà та) до пришéствїе то Гдⷭ҇не, не щéме да превáриме оу҆мрéли те:
16 Защóто сáмъ Гдⷭ҇ь ще да слѣ́зе ѿ небò то, съ повелѣ́нїе, и҆ съ глáсъ А҆рхáггеловъ, и҆ съ трꙋ́бà Бж҃їа, и҆ кóйто са оу҆мрéли во Хрⷭ҇тà, ще да воскрéснатъ по напрéдъ:
17 А҆ пóслѣ ні́е, кóйто сме жи́ви, и҆ кóйто сме ѡ҆станáли (на землà та), зáеднѡ съ нéго ще бѫдеме грáбнати на ѻ҆блацы, да срéшнеме Гдⷭ҇а на воздꙋ́хъ: и҆ такà ще бѫдеме всегдà зáеднѡ съ Гдⷭ҇а.
18 Зарадѝ товà оу҆тѣ́шавайте є҆ди́нъ дрꙋ́гиго съ тїа словесà.

ГЛАВА Є.

А҆ за годи́ны те и҆ за временà та, брáтїе, не є҆ нꙋ́жда да ви се пи́ше:
2 Понéже сами вы́е знáете и҆звѣ́стнѡ, защò господнїо дéнь такà ще дóйде, каквóто крадли́вецъ нощьѝ.
3 Защóто, когáто говóратъ: (сегà є҆) ми́ръ и҆ безстрáшїе, тогáва напрáснѡ ще напáдне на ни́хъ поги́вель, каквóто (що нападнꙋ́ва напрáснѡ) мѫ́жа та на тéшка женà, и҆ не щáтъ да и҆збѣ́гнатъ.
4 Но вы́е, брáтїе, не сте въ темнотà щото да вы пости́гне (ѻ҆́ный) дéнь като тать.
5 Си́чки те вы́е сте сы́нове на свѣ́татъ, и҆ сы́нове наденьѫ́тъ: не сте (сы́нове) на нощь тà, нито на-темнотà та.
6 Затовà прóчее не трéбꙋва да спи́ме като дрꙋ́ги те, но да бóдрствꙋеме и҆ да сме трéзвени.

7 Защо́то кои́то спа́ватъ, нощьѧ́ спа́ватъ: и҆ кои́то се оу҆пи́ватъ, нощьѧ̀ се оу҆пи́ватъ.
8 А҆ ні́е, поне́же сме (сы́нове) на деньѧ́тъ, (тре́ѳва) да бѫ́деме тре́звени, и҆ да се ѡ҆блече́ме въ бронѧ̀ на вѣ́ра та и҆ на-любо́вь тѧ̀, и҆ въ шле́мъ на-наде́жда та на-спасе́ніе то:
9 Защо́то Бг҃ъ не є҆ ѡ҆предѣ́лилъ насъ за гнѣ́въ, но за да полѹ́чиме спасе́ніе чрезъ Гдⷭ҇а на́шего І҆и҃са Хрⷭ҇та̀,
10 Ко́ито є҆ оу҆мре́лъ за да бѫ́деме жи́ви ні́е (всегда̀) за́еднѡ съ не́го, и҆ кога́то еди́ме, и҆ кога́то спи́ме.
11 Заради̑ това̀ оу҆вѣщѧ́вайте є҆ди́нъ дрѹ́гиго и҆ назидавайте є҆ди́нъ дрѹ́гиго, каквото и҆ що твори́те.
12 И мо́лимъ вы, бра́тіе, позна́вайте ѻ҆ны́ѧ, кои́то се трѹ́датъ по междѹ васъ, и҆ са настоа́тели ва́ши въ Гдⷭ҇а, и҆ поѹча́ватъ вы:
13 И и҆ма́йте ги въ голѣ́ма любо́вь заради̑ дѣ́ло то ни́хно: живе́йте ми́рнѡ по междѹ се́ке.
14 И мо́лимъ вы, бра́тіе, вразѹмла́вайте безчи́нны те, оу҆тѣша́вайте малодѹ́шны те, пома́гайте на сла́бы те, бѫ́дете терпѣли́ви камъ всі́чки те.
15 Бѫ́дете, да не воздадѐ ни́кой нѣ́комѹ зло̀ за зло̀:
16 Но всегда̀ желѧ́йте добро̀ то и҆ є҆ди́нъ дрѹ́гимѹ, и҆ на всі́чки те.
17 Всегда̀ се ра́дѹвайте.
18 Моле́тесе Бг҃ѹ непреста́нно, бѫ́дете бла́годарни (на Бг҃а) за си́чко: защо́то та̀ѧ є҆ во́ла та Бж҃ія въ ва́съ чрезъ Хрⷭ҇та̀ І҆и҃са.
19 Дѹ́хатъ не оу҆гаша́вайте, проро́чества та не презі́райте.
20 Си́чко и҆спы́тѹвайте: и҆ дрѫ́жтесе за (ѻ҆нова̀) кое́то є҆ добро̀.
21 Ѿ се́коѧ зла̀ ве́щь се варде́те.
22 И самъ Бг҃ъ на-ми́ратъ да вы ѡ҆свѧти̑ всесовершѐннѡ во всі́чко:
23 И да сохрани̑ ва́шіатъ дѹ́хъ и҆ дѹша̀ та и҆ тѣ́ло то непоро́чно въ пришествіе то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀.
24 Вѣ́ренъ є҆, ко́ито є҆ призва́лъ ва́съ, ко́ито и҆ ще да сотво́ри (това̀).
25 Бра́тіе, моле́тесе (Бг҃ѹ и҆) за на́съ.
26 Поздраве́те си́чки те бра́тіѧ, съ цѣлова́ніе сва́то.
27 Заклина́вамъ вы въ Гдⷭ҇а, да се прочетѐ това̀ посла́ніе предъ си́чки те сватіи бра́тіѧ.
28 Благодать тѧ̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ (да бѫ́де) съ ва́съ. А҆ми́нь.

† Пе́рво то посла́ніе къ Солѹ́нѧнѡмъ написа́се Ѿ Ѧ҆ѳи́на.

КЪ СОЛѲНАНѠМЪ Є҃ ПОСЛАНІЄ СВАТАГѠ АПОСТОЛА ПАѲЛА.

ГЛАВА А҃.

ПАѲЕЛЪ и҆ Сїлѹа́нъ и҆ Тїмоѳе́й на це́рква та Солѹ́нска, въ Бг҃а Ѳ҃ца на́шего и҆ Гдⷭ҇а Ї҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀:

2 Благода́ть (да бѫде) вамъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѳ҃ца на́шегѡ и҆ ѿ Гдⷭ҇а Ї҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀.

3 Всегда̀ сме дл҃жни да благода́риме Бг҃а за ва́съ, бра́тїе, каквото̀ ѡ҆ є҆ и҆ пра́ведно, зашо̀то вѣ́ра та по премно́го нараща́ва, и҆ ѹ҆множа́васе любовь та̀ на си́чки те ва́съ по междѹ ви:

4 Щото̀ и҆ сами нїе се хва́лиме за ва́съ по (си́чки те) це́рквы Бж҃їи, за терпѣ́нїе то ваше и҆ за вѣ́ра та ви во си́чки те гоне́нїа и҆ ско́рби, кои́то претѫрпѹ́вате:

5 (И҆ това̀ є҆) доказа́телство на-пра́ведныа сѹ́дъ Бж҃їй, за да се сподо́бите вы́е за ца́рство то Бж҃їе, за кое́то и҆ стра́дате:

6 Поне́же є҆ пра́ведно предъ Бг҃а, да воздадѐ ско́рбь на ѻ҆нїа, кои́то вы ѡ҆скорбла́ватъ:

7 А҆ на ва́съ ѡ҆скорбла́еми те ѿра́да за́еднѡ съ на́съ, кога́то се ꙗ҆ви (да дохо́жда) Гдⷭ҇ь Ї҆исѹ́съ ѿ нево̀ то съ А҆ггелы те на-своѧ̀ та си́ла,

8 Съ пла́мененъ ѻ҆гнь, за да сотво́ри ѿмще́нїе на ѻ҆нїа кои́то не позна́ватъ Бг҃а, и҆ кои́то не слѹ́шатъ є҆ѵа́ггелїе то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀:

9 Кои́то ѿ прїи́матъ мѹ́ка, вѣ́чна поги́бель ѿ лицѐ то Гдⷭ҇не, и҆ ѿ сла́ва та на-всемогѹ́щество то не́гово:

10 Кога́то до́йде да се просла́ви помеждѹ свати́ те свои́, и҆ да се пока́же чѹ́денъ въ ѻ҆ный де́нь по междѹ си́чки те, кои́то вѣ́рѹватъ (въ не́го), (зашо̀то повѣрова́хте вы́е на свидѣ́телство то на́ше).

11 За това̀ се и҆ мо́лиме (Бг҃ѹ) всегда̀ за ва́съ, да вы напра́ви Бг҃ъ на́шъ досто́йны на-призыва́нїе то своѐ, и҆ споретъ (своѧ̀та) си́ла да совѫ́рши вса́ко благоѹго́дное добро̀, и҆ дѣ́ло то на-вѣ́ра та ва́ша:

12 За да се просла́ви и҆́ме то на Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀ въ ва́съ, и҆ вы́е въ не́го, споретъ благодать та̀ на-Бг҃а на́шегѡ и҆ на-Гдⷭ҇а Ї҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀.

ГЛАВА Б.

Й КО́ЛКО то за пришéствїе то на-Гдⷭ҇а нáшего Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇тà, й҆ за нáше то собрáнїе съ нéго, мóлиме вы, брáтїе,

2 Да се не колебáете скóрѡ съ оу҆мѫ́тъ си, й҆ да се не смꙋщáвате, нито ѿ дꙋ́хъ, нито ѿ слóво, нито ѿ писмò, като че є҆ ѿ нáсъ (прáтено, й҆ писꙋ́ва) защò приближáва Хрⷭ҇тóвыо дéнь.

3 Нѝкой да вы не и҆злѫ́же съ нѝкаковъ нáчинъ: защóто (ѻ҆́ный дéнь не щѐ да дóйде) доклѐ по напрéдъ не дóйде ѿстꙋплéнїе то, й҆ не поáвисе человѣ́ко на-беззакóнїе то, сынò на-погибель тà,

4 Кóйто се протѝви, й҆ превознóсисе пò гóре ѿ сѝчко нѣ́що, коéто се нарѝча Бóгъ, и҆лѝ като свѧщéнно се почѝта, щото ще да сѣ́дне въ цéрква та Бж҃їа като Бóгъ, за да покáже сéбеси защò є҆ Бóгъ.

5 Не пóмните ли, че і҆ѻ́ще когáто живéехъ съ вáсъ, говóрехъ ви тїа (рáботы);

6 И сегà знáете ѻ҆новà коéто го возбранáва, да се не и҆ави до своѐ то мꙋ вре́ме.

7 Защóто тáинство то на-беззакóнїе то се дѣ́йствꙋва ѿ вре́ме, но (не мóже да се и҆спóлни) доклѐ се не зéме ѿ свѣтѧ́тъ ѻ҆́ный, кóйто го возбранáва:

8 И тогáва ще да се и҆ави беззакóнико, когóто Гдⷭ҇ь Ї҆исꙋ́съ ще да оу҆бі́е съ дꙋ́хатъ на-оу҆стà та си, й҆ ще да го довѫ́рши съ и҆авлéнїе то на-своѐ то пришéствїе:

9 Кóйто (беззакóникъ) ще да дóйде по дѣ́йствꙋ сатанѝнскѣ со сéкаква си́ла, й҆ знáменїа й҆ чꙋдесà лѫ́жливи,

10 И со сéкаква непрáведна лéсть помежду ѻ҆́нїа кóйто погѝбнꙋватъ: защóто не возлюбѝха и҆́стина та за да се спасáтъ.

11 И заради̑ товà ще и҆́мъ прáти Гдⷭ҇ь дѣ́йствѝтелна лéсть, за да повѣ́рꙋватъ на лѫ́жà та.

12 За да се ѿсꙋ́датъ сѝчки те, кóйто не са повѣровáли на и҆́стина та, но и҆зволѝли са (да ѿстáнатъ) въ непрáвда̑та.

13 Й҆ нїе сме длѫ́жни да благодáриме Бг҃а всегдà за вáсъ, брáтїе возлю́бленнїи ѿ Гдⷭ҇а, защóто Бг҃ъ вы є҆ и҆збрáлъ ѿ крáй за да се спасéте чрезъ ѿсвѧщéнїе то на-дꙋ́хатъ, й҆ чрезъ и҆́стинна та вѣ́ра,

14 Въ коéто вы призвà чрезъ нáше то благовѣ́ствовáнїе, за да наслѣ́дите слáва та на Гдⷭ҇а нáшегѡ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇тà.

15 Тогѡ̀ рáди, брáтїе, стóйте (твéрди), й҆ држѝте (добрѐ) предáнїа та, кóйто сте навчѝли и҆лѝ ѿ жѝвъ нáшъ глáсъ и҆лѝ ѿ послáнїе нáше.

16 Й҆ сáмъ Гдⷭ҇ь нáшъ Ї҆и-

сѹсъ Хр҃то́съ, и҆ Бг҃ъ и҆ ѻ҆ц҃ъ на́шъ, ко́йто ны є҆ возлюби́лъ, и҆ да́лъ ни є҆ оу҆тѣше́ніе вѣ́чно и҆ наде́жда добра̀ со (своѧ̀ та) благода́ть,

17 Да оу҆тѣ́ши сердца̀ та ва́ши и҆ да вы оу҆тверди во всѧ́ко (добро̀) оу҆че́ніе, и҆ въ дѣ́ло добро̀.

ГЛАВА Г.

ПРОЧЕѢ, бра́тіе, моле́тесе за на́съ, да се распространѧ́ва сло́во то Гдⷭ҇не, и҆ да се сла́ви, каквото̀ и҆ помежду̀ ва́съ (се сла́ви):

2 И҆ да се и҆зба́виме ѿ злы̀ и҆ лукавы человѣ́цы: защо́то не́ма оу҆ си́чки те вѣ́ра.

3 Но вѣ́ренъ є҆ Гдⷭ҇ь, ко́йто ще вы оу҆твердѝ и҆ сохрани ѿ зло̀ то.

4 И҆ и҆́маме наде́жда на Гдⷭ҇а за ва́съ, защо̀, що́то ви заржчаме и҆ стрѹ́вате (го), и҆ ще да (го) стрѹ́вате.

5 А҆ Гдⷭ҇ь да и҆спра́ви сердца̀ та ва́ши въ любовь та̀ Бж҃ія, и҆ въ терпѣ́ніе то Хр҃то́во.

6 И҆ заржчаме ви, бра́тіе, съ и҆́ме то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆исѹ́са Хр҃та̀, да се ѿдалеча́вате ѿ се́когѡ бра́та ко́йто хо́ди безчи́нныѡ, а҆ не по преда́ніе то коѐто є҆ пріѧ́лъ ѿ на́съ.

7 Защо́то са́ми вы́е зна́ете, каквѐ тре́бѹва да подражѧ́вате на́съ: поне́же не безчинствова́хме оу҆ ва́съ:

8 Нито ѧ҆до́хме хлѣ́бъ оу҆ нѣ́когѡ тѹ́не: но трѹ́дехмесе де́нь и҆ но́щь въ рѹкодѣ́ліе, за да не доса́диме ни́комѹ ѿ ва́съ:

9 Не защо́то не́маме вла́сть, но да даде́ме ва́мъ се́беси примѣ́ръ, за да ны подражѧ́ете.

10 Поне́же когато̀ бѣ́хме оу҆ ва́съ, товà ви заржчахме, защо̀, ко́йто не ще да рабо́ти, (то́й не тре́бѹва) нито да ѧ҆дѐ.

11 Защо́то слѹ́шаме че нѣ́кои живѣ́тъ безчи́нныѡ по междѹ̀ ва́съ, и҆ ни́що не рабо́тятъ, но хо́дятъ на са́мъ на та́мъ напра́зныѡ.

12 На таки́ва заржчаме, и҆ мо́лиме чрезъ Гдⷭ҇а на́шего І҆исѹ́са Хр҃та̀, да рабо́тятъ споко́йныѡ, и҆ да ѧ҆да́тъ сво́ятъ си хлѣ́бъ.

13 А҆ вы́е, бра́тіе, не оу҆мо́рѹвайтесе като тво́рите добро̀ то.

14 А҆ ѧ҆ко нѣ́кой не слѹ́ша на́ше то сло́во (коѐто ви писѹ́ваме) въ товà посла́ніе, не́го забеле́жѹвайте: и҆ не мѣ́шайтесе съ не́го, да се посра́ми:

15 А҆ междѹ̀ товà, не́майте го като за вра́гъ, но вразумлѧ́вайте го като бра́та.

16 И҆ са́мъ Гдⷭ҇ь на-ми́ратъ, да ви дадѐ ми́ръ всегда̀ и҆ съ се́каковъ ѻ҆́бразъ, Гдⷭ҇ь (да бѫ́де всегда̀) со си́чки те ва́съ.

17 Поздравле́ніе то є҆ съ моѧ̀

ГЛАВА Б.

Й КО́ЛКО то за прише́ствїе то на-Гдⷭ҇а на́шего Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, и҆ за на́ше то собра́нїе съ не́го, мо́лиме вы, бра́тїе,

2 Да се не колеба́ете ско́рѡ съ ᲂу҆мѫ́тъ си, и҆ да се не смꙋща́вате, нито ѿ дꙋ́хъ, нито ѿ сло́во, нито ѿ писмо̀, като че є҆ ѿ на́съ (пра́тено, и҆ писꙋ́ва) защо̀ приближа́ва Хрⷭ҇то́выѡ де́нь.

3 Ни́кой да вы не и҆зла́же съ ни́каковъ на́чинъ: защо́то (ѻ҆́ный де́нь не щѐ да до́йде) доклѐ по напре́дъ не до́йде ѿстꙋпле́нїе то, и҆ не поа́висе человѣ́ко на-беззако́нїе то, сынѡ̀ на-погибель та̀,

4 Ко́йто се проти́ви, и҆ превозно́сисе по̀ го́ре ѿ си́чко нѣ́що, кое́то се нари́ча Бо́гъ, и҆лѝ като свѧще́нно се почи́та, що́то ще да сѣ́дне въ це́рква та Бж҃їа като Бо́гъ, за да пока́же се́беси защо̀ є҆ Бо́гъ.

5 Не по́мните ли, че ї҆о́ще кога́то живе́ехъ съ ва́съ, гово́рехъ ви тїа̀ (ра́боты);

6 И сега̀ зна́ете ѻ҆нова̀ кое́то го возбрана́ва, да се не я҆ви до своѐ то мꙋ вре́ме.

7 Защо́то та́инство то на-беззако́нїе то се дѣ́йствꙋва ѿ вре́ме, но (не мо́же да се и҆спо́лни) доклѐ се не зе́ме ѿ свѣ́тѧтъ ѻ҆́ный, ко́йто го возбрана́ва:

8 И тога́ва ще да се я҆ви беззако́нника, кого́то Гдⷭ҇ь Ї҆исꙋ́съ ще да оу҆бі́е съ дꙋ́хатъ на-оу҆ста̀ та си, и҆ ще да го довѫ́рши съ а҆вле́нїе то на-своѐ то прише́ствїе:

9 Ко́йто (беззако́нникъ) ще да до́йде по дѣ́йствꙋ сатани́нскѣ со се́каква си́ла, и҆ зна́менїа и҆ чꙋдеса̀ лѫ́жливи,

10 И со се́каква непра́ведна ле́сть помежду̀ ѻ҆́нїа кои́то поги́бнꙋватъ: защо́то не̑ возлюби́ха и҆́стина та за да се спаса́тъ.

11 И заради́ това̀ ще и҆́мъ пра́ти Гдⷭ҇ь дѣ́йстви́телна ле́сть, за да повѣ́рꙋватъ на лѫжа̀ та.

12 За да се ѡ҆сꙋ́датъ си́чки те, кои́то не са повѣрова́ли на и҆́стина та, но и҆зволи́ли са (да ѡ҆ста́натъ) въ непра́вда̑та.

13 Я҆ ні́е сме дѫ́жни да благода́риме Бг҃а всегда̀ за ва́съ, бра́тїе возлю́бленнїи ѿ Гдⷭ҇а, защо́то Бг҃ъ вы є҆ и҆зра́лъ ѿ кра́й за да се спасе́те чрезъ ѡ҆свѧще́нїе то на-дꙋ́хатъ, и҆ чрезъ и҆́стинна та вѣ́ра,

14 Въ кое́то вы призва̀ чрезъ на́ше то благовѣ́ствова́нїе, за да наслѣ́дите сла́ва та на Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀.

15 Тогѡ̀ ра́ди, бра́тїе, сто́йте (тве́рди), и҆ држи́те (добрѐ) преда́нїа та, кои́то сте навчи́ли и҆лѝ ѿ жи́въ на́шъ гла́съ и҆лѝ ѿ посла́нїе на́ше.

16 А҆ са́мъ Гдⷭ҇ь на́шъ Ї҆и-

сѹсъ Хр҃тосъ, и҆ Бг҃ъ и҆ ѻ҆ц҃ъ
на́шъ, ко́йто ны є҆ возлюбилъ,
и҆ да́лъ ни є҆ оу҆тѣше́ніе вѣ́чно
и҆ наде́жда добра̀ со (своѧ̀ та)
благода́ть,
17 Да оу҆тѣ́ши сердца̀ та ва́-
ши и҆ да вы оу҆тверди во всѧ́ко
(добро̀) оу҆че́ніе, и҆ въ дѣ́ло
добро̀.

ГЛАВА Г.

ПРОЧѢ́Є, бра́тіе, моле́тесе за
на́съ, да се распространѧ́ва
сло́во то Гдⷭ҇не, и҆ да се сла́ви,
каквото̀ и҆ помежду̀ ва́съ (се
сла́ви):
2 И҆ да се и҆збавиме ѿ злы̀
и҆ лукавы человѣ́цы: защо̀то
не́ма оу҆ си́чки те вѣ́ра.
3 Но вѣ́ренъ є҆ Гдⷭ҇ь, ко́йто
ще вы оу҆твердѝ и҆ сохрани ѿ
зло̀ то.
4 И҆ и҆́маме наде́жда на Гдⷭ҇а
за ва́съ, защо̀, що̀то ви заржчаме
и҆ стрѹ́вате (го), и҆ ще да
(го) стрѹ́вате.
5 А҆ Гдⷭ҇ь да и҆спра́ви сердца̀
та ва́ши въ любовь та̀ Бж҃ія,
и҆ въ терпѣ́ніе то Хр҃то́во.
6 И҆ заржчаме ви, бра́тіе,
съ и҆́ме то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ
Ї҆исѹ́са Хр҃та̀, да се ѿдалеча́-
вате ѿ се́когѡ бра́та ко́йто
хо́ди безчи́нно, а҆ не по пре-
да́ніе то ко́ето є҆ прі̑а́лъ ѿ
на́съ.
7 Защо̀то са́ми вы́е зна́ете,
каквѡ̀ тре́бва да подража́вате
на́съ: поне́же не безчинство-
ва́хме оу҆ ва́съ:
8 Нито ꙗ҆до́хме хлѣ́бъ оу҆
нѣ́когѡ тѹ́не: но трѹ́дехмесе
де́нь и҆ но́щь въ рѹкодѣ́ліе, за
да не доса́диме ни́комѹ ѿ ва́съ:
9 Не защо̀то не́маме вла́сть,
но да даде́ме ва́мъ се́беси
примѣ́ръ, за да ны подра-
жа́ете.
10 Поне́же кога́то бѣ́хме оу҆
ва́съ, това̀ ви заржчахме, защо̀,
ко́йто не ще да рабо́ти, (то́й
не тре́бва) нито да ꙗ҆дѐ.
11 Защо̀то слѹ́шаме че
нѣ́кои живѣ́тъ безчи́нно по
междѹ̀ ва́съ, и҆ ни́що не рабо́-
тятъ, но хо́дятъ на са́мъ на
та́мъ напра́зднѡ.
12 На таки́ва заржчаме, и҆
мо́лиме чрезъ Гдⷭ҇а на́шего
Ї҆исѹ́са Хр҃та̀, да рабо́тятъ
споко́йно, и҆ да ꙗ҆да́тъ сво́ятъ
си хлѣ́бъ.
13 А҆ вы́е, бра́тіе, не оу҆мо́-
рѹвайтесе като тво́рите добро̀
то.
14 А҆ ꙗ҆ко нѣ́кой не слѹ́ша
на́ше то сло́во (ко́ето ви
писѹ́ваме) въ това̀ посла́ніе,
не́го забеле́жѹвайте: и҆ не
мѣ́шайтесе съ не́го, да се по-
сра́ми:
15 А҆ междѹ̀ това̀, не́майте
го като за вра́гъ, но вразѹ-
мла́вайте го като бра́та.
16 И҆ са́мъ Гдⷭ҇ь на-ми́ратъ,
да ви дадѐ ми́ръ всегда̀ и҆ съ
се́каковъ ѻ҆́бразъ, Гдⷭ҇ь (да
бж҃де всегда̀) со си́чки те
ва́съ.
17 Поздравле́ніе то є҆ съ моѧ̀

та рѹка̀ Па̀ѵлова, коѐто слѹжи за знамѐніе оу̂ се̑кое моѐ посла̀ніе, така̀ пи̑шемъ:

18 Благодать та̀ на-Гдⷭ҇а на̑шегѡ Ісѹса Хрⷭ҇та̀ (да бѫде) со всѝчки те ва̑съ. А̂мѝнь.

† Вто̑ро то посла̀ніе къ Солѹнанѡмъ бы́дѐ напи̑сано ѿ Ри̑мъ.

КЪ ТІМОѲЕЮ А. ПОСЛАНІЕ СВАТАГѠ АПОСТОЛА ПАѴЛА.

ГЛАВА А.

ПАѴЕЛЪ А̂пóстолъ Ісѹсъ Хрⷭ҇тóвъ спорѐтъ повелѣніе то на-Бга̀ Спа̑са на̑шегѡ и̂ на-Гдⷭ҇а Ісѹса Хрⷭ҇та̀, (ко̑йто є̑) надѐжда та на̑ша,

2 На Тімоѳѐа, и̑стинно то ча̑до во вѣ̑ра та: благода̀ть, ми̑лость, ми̑ръ ѿ Бга̀ Ѻ҆ца̀ на̑шегѡ, и̂ ѿ Хрⷭ҇та̀ Ісѹса Гдⷭ҇а на̑шегѡ.

3 Какво̑то те оу̂молѝхъ, като ѿи̑дахъ въ Македо̑ніа, да ѡ̂ста̑нешъ во Ѳфе̑съ, (така̀ и̂ сега̀ те мо̑лимъ) да заржчашъ на нѣ̑кои да не оучатъ дрѹ̑го и̂на̑че:

4 И да не внима̑ютъ въ ба̑сни, и̂ въ родослóвіа безконѐчни, ко̑йто произво̑дятъ по̀ мно̑го прѣ̑ніа, не̑жели назида̀ніе Бж҃іе коѐто є̑ въ вѣ̑ра та.

5 А̂ намѣ̑ренїе то на-заржчаніе то (на̑ше) є̑ любовь та̀ (ко̑то происхо̑ди) ѿ чи̑сто се̑рдце, и̂ ѿ добра̀ со̑вѣсть, и̂ ѿ нелицемѣ̑рна вѣ̑ра:

6 Ѿ ко̑йто като ѿстѹпи̑ха нѣ̑кои, оу̂клони̑хасе въ пѹстослóвіа,

7 И и̑скатъ да бѫдатъ законѹчи̑тели, кога̑то не разѹмѣ̑ватъ нито ѻ҆нова̀ що̑то говóратъ, нито ѻ҆нова̀ за коѐто подтвержда̀ватъ.

8 Ні̑е зна̑еме, защо̀ закóно є̑ дóбръ, а̂ко го и̑сполна̑ва нѣ̑кой закóнѡ:

9 Но зна̑еме и̂ това̀, защо̀ закóно не є̑ ѡ̂ста̑венъ за пра̑ведникатъ, но за беззакóнны те и̂ непокори̑вы те, за нечести̑вы те и̂ грѣ̑шницы те, за непра̑едны те и̂ скве̑рны те, и̂ за ѻ҆ны̑а ко̑йто са оу̂би̑ли баща̀ си и̂ли ма̑йка си, и̂ли дрѹ̑гиго нѣ̑кого человѣ̑ка.

10 За блѹдницы̀ те, мѹжелóжницы те, разбо̑йницы те,

(клеветницы те, скотолóжницы те,) лжливы те, клятвопрестýпницы те, и за сичко коéто е противно на истинно то оучéніе:

11 (Коéто согласýва) со слáвно то благовѣстіе на-блажéннагѡ Бга, коéто е вовѣрено мéне.

12 И благодáримъ Іисýса Хрта Гда нáшего, кóйто ме оукрѣплáва, защóто ме познà за вѣренъ, и ѿпредѣлй ме на тáя слýжба:

13 Кóйто бéхъ пò напрéдъ хýлникъ и гонитель и досадитель: но помилованъ быдóхъ, защóто ѿ незнáніе сторихъ (товà, понéже се намéрýвахъ) въ невѣріе:

14 И благодать тà на Гда нáшегѡ (Іисýса Хрта) превмножисе (въ мéне) чрезъ вѣра та и любовь тà, коáто (имамъ) во Хрта Іисýса.

15 Товà слóво е вѣрно и достóйно да го пріéма сéкой (съ вѣра), защò Хртóсъ Іисýсъ е дошéлъ въ мíръ да спасè грѣшницы те, ѿ кóйто самь пéрвый áзъ.

16 Но заради товà быдóхъ помилованъ, да покáже Іисýсъ Хртóсъ на мéне пéрваго сичко то си долготерпѣніе за примѣръ на ѻніа кóйто ще да повѣрýватъ въ нéго заради живóтъ вѣчный.

17 А на цáрьатъ на-вѣкове те, нетлѣнныатъ, невидимыатъ, единыатъ, премýдрыатъ Бгъ (да вжде) чéсть и слáва во вѣки вѣкѡвъ. Áмúнь.

18 Товà заржчованіе ти предáвамъ, чáдо Тімоѳéе, ѿто согласýва съ пророчества та, кóйто быдóха пò напрéдъ за тéбе, да исполнáвашъ като вóинъ споретъ нихъ добрò то вóинствованіе,

19 Като сохранáвашъ вѣра та и добрà та сóвѣсть, коáто понéже нѣкои ѿфжрлúха, ѿпаднáха ѿ вѣра та:

20 ѿ кóйто е Уменéй и Алеѯандръ, кóйто предáдохъ на Сатанà та, да се наýчатъ да не хýлатъ.

ГЛАВА в.

МОЛИМЪ вáсъ прóчее пò напрéдъ ѿ сичко да твóрите молбы, молéніа, прошéніа, благодарéніа, за сички те человѣцы:

2 За цáрове те и за сички те кóйто са во влáсть: за да поживѣеме тихъ и безматéженъ живóтъ со всáко благочéстіе и чéстность:

3 Защóто товà е добрò и благопріáтно предъ Спасúтеля нáшегѡ Бга:

4 Кóйто йска да се спасáтъ сички те человѣцы, и да дóйдатъ въ познáніе то на-истина та.

5 Защóто единъ е Бгъ, и единъ ходáтай междý Бга и

человѣцы те, человѣкъ Іисꙋсъ Хрⷭ҇тосъ:
6 Кôйто є҆ дàлъ сѣбѣ и҆скꙋплѐніе за си́чки те, и҆ є҆то свидѣтелство, коѐто се ка́зꙋва сегà во своѐ то вре́ме.
7 Заради̑ коѐто а҆зъ бы́дохъ поста́венъ проповѣ́дникъ и҆ а҆по́столъ (и҆стина гово́римъ во Хрⷭ҇тà, не лѫ́жемъ), и҆ оу҆чи́тель на а҆зы́чницы те въ вѣ́ра та и҆ и҆стина та.
8 Ѿ̀ Искамъ про́чее да се мо́лятъ Бг҃ꙋ мѫжіѐ те на се́кое мѣ́сто, като вдѝгатъ чи́сты рѫцѣ̀ къ небѐ то безъ гнѣвъ и҆ безъ сомнѣ́ніе.
9 Подо́бнѡ и҆ жены̀ те да се оу҆краша́ватъ со сра́мъ и҆ съ цѣломꙋ́дріе, (като се ѿбла́чатъ) въ че́стны дре́хи, а҆ не съ плете́нїа (на-косы̀ те си), и҆лѝ со зла́то, и҆лѝ съ бисе́ръ, и҆лѝ съ многоцѣ́нны дре́хи:
10 Но съ добрѝ дѣла̀, (като що є҆ прили́чно на жены̀, кои́то са се ѿбѣща́ли да живѣ́ятъ благоче́стнѡ).
11 Жена̀ тре́бꙋва да слꙋ́ша оу҆че́ніе въ молча́ніе со вса́ко покоре́ніе.
12 А҆ жена̀ да оу҆чи, а҆зъ не да́вамъ дозволе́ніе, нито да власт́ва на мѫжѫ̀тъ си, но (заповѣ́дꙋвамъ) да живѣ́е въ молча́ніе.
13 Защо́то А҆да́мъ бы́дѐ со́зданъ по̀ напре́дъ, а҆ по́слѣ Ѥ҆ва:
14 И не прелсти́се А҆да́мъ, но жена̀ та поне́же се прелсти̑, падна̀ въ престꙋпле́ніе:
15 Но ще да се спасѐ зарадѝ ро́дени те (ѿ не́я) дѣца̀, а҆ко (ѻ҆ни̑) ѿста́натъ въ вѣ́ра та и҆ въ любовь та̀, и҆ въ свѧтость та̀, съ цѣломꙋ́дріе.

ГЛАВА Г.

ТОВА̑ сло́во є҆ вѣ́рно: а҆ко нѣ́кой желѧ́е да бѫ́де є҆пі́скопъ, добро̀ дѣ́ло желѧ́е.
2 Но є҆пі́скопъ, тре́бꙋва да є҆ непоро́ченъ, на-є҆дна̀ (са́мѡ) жена̀ мꙋ́жъ, тре́звенъ, цѣломꙋ́дръ, благоговѣ́йнъ, че́стенъ, страннолюби́въ, поꙋ́чителенъ:
3 Да не є҆ пїа́ница, да не бі́е, да се не ка́ра, да не ла́комствꙋва на скве́ренъ прибы́токъ, но да є҆ кро́токъ, несвадли́въ, и҆ несребролю́бецъ:
4 Кôйто зна́е да оу҆правля́ва добрѐ свôятъ до́мъ и҆ дѫржѝ свои̑ те ча́да въ послꙋ́шаніе со вса́ка че́стность:
5 (Защо́то, а҆ко не оу҆мѣ́е нѣ́кой да оу҆правля́ва добрѐ свôятъ до́мъ, каквѡ̀ ще да прилѣжа́ва да оу҆пра́ви це́рква та Бж҃їа;)
6 Да не є҆ новокрещѐнъ, за да се не возго́рди и҆ подпа́дне въ (є҆дна́кво то) ѿсꙋжде́ніе съ дїа́волатъ.
7 Тре́бꙋва то́й да и҆ма и҆ добро̀ свидѣ́телство ѿ дрꙋговѣ́рцы те, за да не подпа́дне въ оу҆коре́ніе и҆ въ при́мка та дїа́волска.

8 Подобнѡ и҆ діакони те трѣбꙋва да са чѣстни, да не са двоѧзычни, да не ѡ҆бычатъ много вінѡ то, да не лакоматъ за скверенъ придобытокъ:
9 Но да сохранѧватъ таинство то на-вѣра та съ чиста совѣсть.
10 И҆ нихъ да и҆спытꙋватъ по напредъ, а҆ послѣ да бываткъ діакони, ако се намератъ непорочни.
11 Такѡ и҆стѡ и҆ жены те (имъ трѣбꙋва да са) чѣстны, да не са клеветницы, но трѣзвены и҆ вѣрны во всичко.
12 Діакони те да бываткъ на-єдна (самѡ) жена мѫжіе, и҆ да оу҆правлѧватъ добрѣ чада та и҆ свои те домове:
13 Зашто, който слꙋжатъ добрѣ, спечалюватъ за себе добръ степенъ, и҆ велико дерзновеніе въ вѣра та во Іисꙋса Хрта.
14 Това ти писꙋвамъ, понеже се надамъ да дойдемъ скорѡ кодъ тебе:
15 Ако ли се забавимъ, да знаешъ какво трѣбꙋва да се ѡ҆бходишъ въ Бжіатъ домъ, който є҆ церква та на-Бга живагѡ, столпо и҆ оу҆твержденіе то на-истина та.
16 И҆ безпрекословнѡ, велико є҆ таинство то на благочестіе то: Бгъ се ꙗвѝ въ тѣло, ѡ҆правда себе чрезъ дꙋхатъ, показасе на Ѧггели те, проповѣданъ быдѣ въ ꙗзычницы те, повѣрованъ быдѣ въ міръ, вознесесе со слава.

ГЛАВА Д.

А҆ Дꙋхо говори ꙗснѡ, зашо въ послѣдни те времена ще да ѿстꙋпатъ нѣкои ѿ вѣра та, и҆ ще да внимаѧтъ на прелестни те дꙋхове, и҆ на бѣсовски те оу҆ченіа,
2 И҆ на ѻніа който повчаватъ лѫжливи словеса съ лицемѣріе, понеже ѝматъ знакъ ѿ разжежено желѣзо на своѧ та совѣсть,
3 И҆ возбраняватъ женитва та, и҆ (заржчатъ) да се не ꙗдатъ нѣкои ꙗстіа, който є҆ Бгъ сотворилъ да ги ꙗдатъ съ благодареніе бѣрни те, и҆ който са познали истина та.
4 Зашото сичко є҆ добро, шото є҆ Бгъ сотворилъ, и҆ нищо не трѣбꙋва да се ѿфѫрлѧ ако го пріема нѣкой съ благодареніе:
5 Зашото се ѡ҆свѧщава со слово то Бжіе и҆ съ молитва та.
6 Тіа сички те (работы), ако казꙋвашъ на братіа та, ще да бѫдешъ добръ слꙋжитель Іисꙋсъ Хрстовъ, който си нахраненъ со словеса та на-вѣра та, и҆ на-добро то оу҆ченіе, на което си послѣдовалъ.
7 Ѡ҆ гнꙋсны те и҆ бабински

те басни се ѿричай: а ѡбѹчавай себе въ благочестіе то.
8 Защото тѣлесно то ѡбѹченіе за мало време є полезно: а благочестіе то є во всичко полезно, понеже има ѡбѣщаніе и на-сегашніа и на-бѹдѹщіа животъ.
9 Това слово є вѣрно, и достойно є за да го пріиме секой съ вѣра.
10 Защото ніе се за това трѹдиме и тѫрпиме оукореніа, понеже имаме надежда на Бга живаго, който є спаситель на-сички те человѣцы, а найвече на-вѣрни те:
11 Това заржчай и поѹчавай.
12 Никой да не презира твоа та младость: но бѫди примѣръ на вѣрни те со слово то, съ житіе то, съ любовь та, съ дѹхатъ, съ вѣра та, съ чистота та.
13 Доклѣ да дойдемъ азъ, оупражнавайсе въ чтеніе, въ оутѣшеніе, и въ поѹченіе.
14 Не ѡставай въ немареніе дарба та, коато є въ тебе, и коато ти быдѣ дадена чрезъ пророчество то, когато быдѣ рѹкоположенъ ѿ сичко то свѧщенничество.
15 За тіа (работы) размышлавай, въ нихъ се оупражнавай, (въ нихъ разѹмѣвай): за да бѫде явно твоѣ то преѹспѣваніе по междѹ сички те.
16 Внимай въ себе си, и въ оученіе то: и стой въ нихъ, защото това ако правишъ, и самъ ще да се спасешъ, и онія който те слѹшатъ.

ГЛАВА є.

СТАРАГО человѣка не оукоравай, но оувѣщавай като отца: а млады те, като братіа:
2 Стары те жены, като майки: млады те като сестры, со всака чистота.
3 Вдовицы те почитай, който са истинныѡ вдовицы.
4 Яко ли нѣкоа вдовица има чада или внѹчета, они да се оучатъ перво да почитатъ свой те домашни, и да заплащатъ должности те на родители те си: защото това є благоѹгодно предъ Бга.
5 А истинна та вдовица, коато є ѡстанала сама, надѣесе на Бга, и пребываѥ въ молитвы и въ бгомолства день и нощь:
6 А коато се є предала въ сластолюбіа, тіа є жива оумрела.
7 Това (имъ) заржчай, да бѫдатъ непорочны.
8 Аako нѣкой не промышлава за свой те, а особнѡ за домашни те си, той се є ѿрекъ ѿ вѣра та, и по лошъ є ѿ невѣрныа.
9 А вдовица да се избира, коато не є по долѹ ѿ шест-

десе́ть годи́ны, и҆ ко́ѧто є҆ была̀
жена̀ (са́мѡ) на є҆ди́нъ мꙋ́жъ:
10 Ко́ѧто є҆ свидѣ́телствова-
на въ добри̇̀ дѣла̀, ꙗ҆ко є҆
воспита́ла ча́да, ꙗ҆ко є҆ прїѧ́ла
стра́нны, ꙗ҆ко є҆ ᲂу҆мы́ла но́зѣ
на-сватїи, ꙗ҆ко є҆ дала̀ по́мощь
на бѣ́дни, ꙗ҆ко є҆ и҆ма́ла ᲂу҆-
се́рдїе за се́какво добро̀ дѣ́ло.
11 А҆ мла́ды вдови́цы не
прїе́май: защо́то кога́то се
разсвирѣпѣ́ѧтъ (и҆ ѿфѫрлатъ
ꙗ҆ре́матъ Хр҃то́въ) и҆скатъ да
се же́натъ,
12 И҆ (чрезъ товà) подпа-
датъ подъ ѡ҆сꙋжде́нїе, защо́то
са ѿфѫрли́ли пе́рво то си
ѡ҆бѣ́щанїе.
13 А҆ ѡ҆свѣ́нь товà, поне́же
са пра́здны (безъ работа)
навча́ватсе да хо́датъ по кѫ-
щи те, и҆ не са́мѡ (ѡ҆станꙋ-
ватъ) пра́здны, но и҆ блѫдосло́-
вицы (бы́ватъ), и҆ любопы́тны,
и҆ гово́ратъ що́то не прили́ча.
14 ’А҆зъ про́чее и҆скамъ, мла-
ды те (вдови́цы) да се же́-
натъ, да раждатъ дѣ́цà, и҆ да
си гле́датъ кѫ́щы те, за да
не да́ватъ ни є҆дна̀ причи́на
на проти́вникатъ да ги хꙋ́ли.
15 Защо́то нѣ́кои ѿ ни́хъ
са се ѡ҆бѫрна́ли ве́ке слѣ́дъ
сатана̀ та.
16 Я҆ко нѣ́кой вѣ́ренъ и҆ли̇̀
вѣ́рна и҆ма вдови́цы (въ кѫ́ща
та си), да ги ᲂу҆доволѧ́ва, да
се не натова́рѧ це́рква та, за
да (мо́же да) ᲂу҆дово́ли и҆стинны
те вдови́цы.
17 Кои́то пресвѹ́тери и҆сполна́-
ватъ добрѐ слꙋ́жба та си,
ѻ҆ни̇̀ да прїи́мꙋватъ двойна
че́сть: а҆ на́й ве́че ѻ҆нїѧ, кои́то
се трꙋ́датъ въ про́повѣдь и҆
въ поучє́нїе.
18 Защо́то писа́нїе то го-
во́ри: да не заградишъ ᲂу҆ста̀
та на-во́латъ, ко́йто вѫ́ршѣ:
и҆: досто́инъ є҆ рабо́тнико за
своѧ̀ та заплѧ́та.
19 Не прїе́май клеветà на
пресвѹ́тера, ѡ҆свѣ́нь (а҆ко свидѣ-
тельствꙋватъ) два́ма и҆ли̇̀
три́ма свидѣ́тели.
20 Ѻ҆ны́ѧ кои́то согрѣша́-
ватъ, ѡ҆блича́вай ги предъ си́-
чки те, да и҆ма́тъ стра́хъ и҆
дрꙋ́ги те.
21 Заклѝнамъ те предъ Бг҃а,
и҆ предъ Гдⷭ҇а ’Іисꙋ́са Хр҃та̀, и҆
предъ и҆збра́нны те (не́гови)
А҆́ггелы, да сохранишъ тїѧ̀ (за́-
повѣди) безъ лицемѣ́рїе, и҆
ни́що да не пра̀вишъ ѿ при-
стра́стїе.
22 Не возлагай рѫцѣ̀ те си
на ни́кого ско́рѡ, нито бѫ́ди
ᲂу҆ча́стникъ въ чꙋ́жди грѣ́хове:
но варди̇̀ се́бе си чи́стъ:
23 Не пі́й ве́ке (са́мѡ) вода̀,
но пи́вай и҆ по малко вїнцѣ̀
зарадѝ стомахатъ си, и҆ зара-
ди̇̀ части те болѣꙋ́ванїѧ.
24 На-нѣ́кои человѣ́цы грѣ-
ховѐ те са ꙗ҆́вни, и҆ мо́жатъ
да се ѿкры́ватъ по̀ напредъ:
а҆ на-нѣ́кои (се ѿкры́ватъ)
по́слѣ.
25 Подо́бнѡ и҆ добри̇̀ те дѣ-

те басни се ѿричай: а ѡбꙋчавай себе въ благочестіе то.
8 Защото тѣлесно то ѡбꙋченіе за мало време є полезно: а благочестіе то є во всичко полезно, понеже има ѡбѣщаніе и на-сегашніа и на-бꙋдѫщіа животъ.
9 Това слово є вѣрно, и достойно є за да го пріиме секой съ вѣра.
10 Защото ніе се за това трꙋдиме и тѫрпиме оукореніа, понеже имаме надежда на Бга живаго, който є спаситель на-сички те человѣцы, а найвече на-вѣрни те:
11 Това заржчай и поꙋчавай.
12 Никой да не презира твоа та младость: но бѫди примѣръ на вѣрни те со слово то, съ житіе то, съ любовь та, съ дꙋхатъ, съ вѣра та, съ чистота та.
13 Доклѣ да дойдемъ азъ, оупражнавайсе въ чтеніе, въ оутѣшеніе, и въ поꙋченіе.
14 Не ѡставай въ немареніе дарба та, което є въ тебе, и което ти быде дадена чрезъ пророчество то, когато быде рꙋкоположенъ ѿ сичко то свѧщенничество.
15 За тіа (работы) размышлавай, въ них се оупражнавай, (въ нихъ разꙋмѣвай): за да бѫде явно твое то преꙋспѣваніе по междꙋ сички те.
16 Внимай въ себе си, и въ оученіе то: и стой въ нихъ, защото това ако правишъ, и самъ ще да се спасешъ, и онія който те слꙋшатъ.

ГЛАВА є.

СТАРАГО человѣка не оукоравай, но оувѣщавай като отца: а млады те, като братіа:
2 Стары те жены, като майки: млады те като сестры, со всака чистота.
3 Вдовицы те почитай, който са истинныѡ вдовицы.
4 Яко ли нѣкоа вдовица има чада или внꙋчета, они да се оучатъ перво да почитатъ свой те домашни, и да заплащатъ должности те на родители те си: защото това є благоꙋгодно предъ Бга.
5 А истинна та вдовица, което є ѡстанала сама, надѣесе на Бга, и пребываше въ молитвы и въ бгомолства день и нощь:
6 А което се є предала въ сластолюбіа, тіа є жива оумрела.
7 Това (имъ) заржчай, да бѫдатъ непорочны.
8 А ако нѣкой не промышлава за свой те, а особныѡ за домашни те си, той се є ѿрекла ѿ вѣра та, и по лошъ є ѿ невѣрныа.
9 А вдовица да се избира, което не є по доля ѿ шест-

десе́ть годи́ны, и҆ ко́то є҆ была̀ жена̀ (са́мѡ) на є҆ди́нъ мѹ́жъ:
10 Ко́то є҆ свидѣ́телствована въ добри̇̀ дѣла̀, а҆́ко є҆ воспита́ла ча́да, а҆́ко є҆ прїа́ла стра́нны, а҆́ко є҆ оу҆мы́ла но́зѣ на-сватїи, а҆́ко є҆ дала̀ по́мощь на бѣ́дни, а҆́ко є҆ и҆ма́ла оу҆се́рдїе за се́какво добро̀ дѣ́ло.
11 А҆ мла́ды вдови́цы не прїе́май: защо́то кога́то се разсвирѣпѣ́ватъ (и҆ ѿфжрлатъ ѿре́матъ Хр҃то́въ) и҆скатъ да се же́натъ,
12 И҆ (чрезъ товà) подпадатъ подъ ѡ҆сѹжде́нїе, защо́то са ѿфжрли́ли пе́рво то си ѡ҆бѣщанїе.
13 А҆ ѡ҆свѣ́нь товà, поне́же са пра́здны (безъ работа) навча́ватсе да хо́датъ по кѫщи те, и҆ не са́мѡ (ѡ҆станѹ́ватъ) пра́здны, но и҆ кладосло́вицы (бы́ватъ), и҆ любопы́тны, и҆ гово́ратъ що̀то не прили́ча.
14 ’А҆зъ про́чее и҆скамъ, млады те (вдови́цы) да се же́натъ, да раждатъ дѣцà, и҆ да си гле́датъ кѫщы те, за да не да́ватъ ни є҆дна̀ причи́на на проти́вникатъ да ги хѹ́ли.
15 Защо́то нѣ́кои ѿ ни́хъ са се ѡ҆бѫрна́ли ве́ке сѣ́дъ сатана̀ та.
16 Я҆́ко нѣ́кой вѣ́ренъ и҆ли̇̀ вѣ́рна и҆ма вдови́цы (въ кѫща та си), да ги оу҆доволѧ́ва, да се не натова́ра це́рква та, за да (мо́же да) оу҆дово́ли и҆́стинны те вдови́цы.
17 Кои́то пресвѹ́тери и҆сполна́ватъ добрѐ слѹ́жба та си, ѻ҆ни̇̀ да прїи́мѹватъ двойна́ че́сть: а҆ на́й вече ѻ҆нїа, кои́то се трѹ́датъ въ про́повѣдь и҆ въ поѹче́нїе.
18 Защо́то писа́нїе то гово́ри: да не заградишъ оу҆ста̀ та на-во́латъ, ко́ито вѫршѐ: и҆: досто́инъ є҆ рабо́тнико за своà та запла́та.
19 Не прїе́май клеветà на пресвѹ́тера, ѡ҆свѣ́нь (а҆́ко свидѣ́телствѹватъ) два́ма и҆ли̇̀ три́ма свидѣ́тели.
20 Ѻ҆ны́а кои́то согрѣша́ватъ, ѡ҆блича́вай ги предъ си́чки те, да и҆ма́тъ стра́хъ и҆ дрѹ́ги те.
21 Заклѝнамъ те предъ Бг҃а, и҆ предъ Гдⷭ҇а ’Іисѹ́са Хр҃та̀, и҆ предъ и҆збра́нны те (не́гови) А҆́ггелы, да сохранишъ тїа (за́повѣди) безъ лицемѣ́рїе, и҆ ни́що да не пра̀вишъ ѿ пристра́стїе.
22 Не возлагай рѫцѣ̀ те си на ни́кого ско́рѡ, нито бѫдѝ оу҆ча́стникъ въ чѹ́жди грѣ́хове: но вардѝ се́бе си чи́стъ:
23 Не пі́й ве́ке (са́мѡ) водà, но пи́вай и҆ по малко вїнцѣ̀ зарадѝ стомахатъ си, и҆ зарадѝ части те болѣзванїа.
24 На-нѣ́кои человѣ́цы грѣховѐ те са я҆́вни, и҆ мо́жатъ да се ѿкры́ватъ по̀ напредъ: а҆ на-нѣ́кои (се ѿкры́ватъ) по́слѣ.
25 Подо́бнѡ и҆ добри̇̀ те дѣ-

лѧ са ѩвни: а ако іоще не са (ѿкрыти), не мо́жатъ за мно́го вре́ме да стоѧ́тъ потаѐни.

ГЛАВѦ S.

СИЧКИ те рабѝ, кои́то се наме́рѹватъ подъ ѩре́мъ, тре́бѹва да воздаватъ се́каква че́сть на свои́ те господа́ри, за да се не хѹли и́ме то Бжїе, и оучѐнїе то (Хр҃то́во).

2 А кои́то и́матъ вѣрны господа́ри, не тре́бѹва да не маратъ за ни́хъ, (съ и҆звинѐнїе) защо́то са бра́тїа: но да и҆мъ слѹгѹватъ съ по̀ голѣ́мо оусе́рдїе, защо́то са вѣрни и҆ возлю́бленни на Бга), кои́то воспрїе́матъ благодѣ́анїе то. Това̀ поучавай, и҆ оувѣщавай.

3 Ако ли нѣкой оучи дрѹго ѩче, и҆ не слѣдѹва по здра́ви те словеса̀ на-Гда́ на́шегѡ Іисѹ́са Хр҃та̀, и҆ по оучѐнїе то, кое́то во́ди къ благочѐстїе то,

4 То́й се є҆ возгорди́лъ, и҆ ни́що не зна́е, но болѣдѹва (ѿ) и҆спы́тованїа и҆ сло́вопрепира́нїа: ѿ кои́то се ра́жда за́висть, ра́спри, хѹлѝ, лѹка́ви подозрѣ́нїа,

5 Пра́здни препира́нїа на-человѣ́цы, кои́то и́матъ разва́лѣнъ оумъ, и҆ чѹжди са ѿ и҆стина та, и҆ мы́слатъ защо̀ благочѐстїе то є҆ (сре́дство за) придобы́токъ: ѿдалечавайсе ѿ така́ва,

6 И войстиннѹ вели́къ є҆ придобы́токъ благочѐстїе то, когато є҆ благода́ренъ нѣкой съ нѹждно то.

7 Защо́то ни́що не смѐ внесли въ то́а свѣ́тъ, и҆ ѩвно є҆ защо̀ не мо́жеме нито да и҆знесе́ме нѣ́що (ѿ не́гѡ),

8 И като и́маме хлѣ́бъ и҆ со́ль, и҆ ѡ҆клекло̀, съ не́го да бѫдеме доволни.

9 А҆ кои́то и҆скатъ да се ѡ҆богатѹватъ, ѻ҆ни̇ впа́датъ въ бѣ́дѹ, и҆ въ при́мки, и҆ въ мно́ги безѹ́мны и҆ вреди́телны по́хоти, кои́то пра́ватъ человѣ́ка да потѫ́не въ про́пасть и҆ поги́бель.

10 Защо́то на си́чки те зли̇ны̀ є҆ ко́рень сребролю́бїе то: кое́то поне́же пожела́ха нѣкои, загѹби́хасе ѿ вѣ́ра та, и҆ сплѣ́тохасе въ мно́го скорби.

11 И ты̀ ѡ҆ человѣ́че Бжїй, бѣ́гай ѿ това̀: и҆ гони̇ пра́вда та, вѣ́ра та, любовь та̀, терпѣ́нїе то, кротость та̀,

12 Подвиза́вайсе съ до́брыатъ по́двигъ на-вѣ́ра та, гле́дай да пости́гнешъ вѣ́чный живо́тъ, въ ко́ито си и҆ повы́канъ, и҆ и҆сповѣда́лъ си (го) съ добро̀ и҆сповѣ́данїе предъ мнози́на свидѣ́тели.

13 Заржамъ ти предъ Бга, ко́ито ѡ҆животвора́ва си́чко то, и҆ (предъ) Хр҃та̀ Іисѹ́са, ко́ито є҆ свидѣ́телствовалъ ѻ҆нова̀ добро̀ и҆сповѣ́данїе предъ Понтїйскаго Пїла́та:

14 Да сохранишъ (та́а) за́-

повѣдь чи́ста и҆ неѹко́рна, до-
ри̑ до ꙗ҆вле́нїе то на-Гдⷭ҇а на́-
шегѡ Ї҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀:
15 Кое́то въ ѡ҆предѣле́нии
те времена̀ ще да ꙗ҆ви блаже́нный и҆ є҆ди́нъ си́лный Ца́рь
на-ца́рове те, и҆ Госпо́дь на-
госпо́дствѹющи те,
16 Ко́йто са́мъ є҆ди́нъ и҆ма
безсме́ртїе, и҆ живѣ́е въ не-
приступенъ свѣ́тъ, кого́то ни́-
кой ѿ человѣ́цы те не є҆ виде́лъ, нито мо́же да ви́ди:
комѹ́то (да бѫде) че́сть, и҆
держа́ва вѣ́чнаꙗ. а҆ми́нь.
17 На бога́ти те на-то́ꙗ
свѣ́тъ заржчай да не высо-
комѹдрствѹватъ, нито да и҆-
матъ наде́жда на бога́тство
то, кое́то поги́бнѹва, но на
Бг҃а живаго, ко́йто ни да́ва
си́чко нѣ́що и҆зобѝлнѡ за на-
слажде́нїе:
18 Да стрѹ́ватъ добро̀, да
са бога́ти въ добри̑ те дѣла̀,
да бѫдатъ доброподатливи,
и҆ сообщи́телни,
19 И҆ да соби́ратъ за се́бе
сокро́вище (ѡ҆снова́но) на
добро̀ ѡ҆снова́нїе за въ бѹдѹ-
щее, за да прїи́матъ вѣ́чный
живо́тъ.
20 Ѳ҃ Тїмоѳе́е, сохрани̑ за-
ло́гатъ, като се ѹ҆клона́ваш ъ
ѿ нечи́сти пѹстосло́вїа и҆ пре-
кословїа на-лѫжливоименѝто
то зна́нїе,
21 На кое́то поне́же се пре-
да́доха нѣ́кои, ѿпадна́ха ѿ
вѣ́ра та. Благода́ть (Бж҃їа да
бѫде) съ те́бе, а҆ми́нь.

† Къ Тїмоѳе́ю пе́рво то по-
сла́нїе бы́дѐ напи́сано ѿ Ла-
ѳїкі́а, ко́ѧто є҆ пе́рвенствѹющїй
гра́дъ на-Пакатїа́нска та
Фрѹгі́а.

КЪ ТІМОѲЕЮ Б҃. ПОСЛАНІѢ СВѢТАГѠ АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА А҃.

ПАВЕ́ЛЪ съ во́ꙗ та Бж҃їа
Апо́столъ Ї҆исѹ́съ Хрⷭ҇то́въ, за
(да проповѣ́да) ѡ҆бѣща́нїе то
на-живо́татъ, ко́йто є҆ во Ї҆исѹ́са
Хрⷭ҇та̀,
2 На Тїмоѳе́а, возлю́бленно
то ча́до: благода́ть, ми́лость,
ми́ръ, ѿ Бг҃а Ѳ҃тца̀, и҆ ѿ Хрⷭ҇та̀
Ї҆исѹ́са Гдⷭ҇а на́шегѡ.
3 Благода́римъ Бг҃а, комѹ́то
слѫжимъ, като и҆ прароди́тели
те мои̑, съ чи́ста со́вѣсть, за-
що́то непреста́нно те спомѣ́-
нѹвамъ въ моли́твы те мои̑
дѣ́нь и҆ но́щь:
4 И҆ поне́же по́мнимъ твои̑

те слѣзы, желаемъ да те видимъ, за да се исплнимъ съ радость:
5 Азъ имамъ на памать та си твоа та нелицемѣрна вѣра, кото се заселѝ по напредъ въ твоа та бака Лѡида, и въ майка ти Ѳѵнікіа: и оувѣренъ самь защо (живѣе) и въ тебе.
6 И заради та причина те подсѣщамъ, щото честѡ да подпалашъ Божіатъ даръ, който живѣе въ тебе ѿ моѐ то рѹкоположеніе.
7 Защото Бгъ не ни є далъ дѹхъ страшливъ, но (дѹхъ) на-сила та и на-любовь та и на-благоразѹміе то.
8 Не дѣй да се срамѹвашъ прочее заради страданіе то на-Гда нашегѡ Іисѹса Хрта, нито заради мене, който самь въ Окобы за негово то име: но страдай заеднѡ съ мене заради євггеліе то Хртово съ Божіа та помощь,
9 Който ны є спасъ, и призвалъ ны є со званіе свато, не споретъ наши те дѣла, но споретъ своѐ то произволеніе и милость, кото ни є даровалъ по напредъ ѿ вѣчни те времена чрезъ Іисѹса Хрта:
10 И кото се ѿкры въ сегашни те времена чрезъ явленіе то на-Спасителя нашегѡ Іисѹса Хрта, който довершѝ смерть та, и ѿгрѣа животатъ и нетлѣніе то чрезъ євггеліе то:
11 На което азъ быдохъ ѿпредѣленъ проповѣдникъ и Апостолъ и оучитель на-язычницы те.
12 И заради та причина страдамъ тіа (страданіа): но не срамѹвамсе защото знамъ, въ кого самь повѣровалъ, и извѣстенъ самь, защо є силенъ да сохрани мойатъ залогъ дори до Ѻный день.
13 Имай за примѣръ здрави те словеса, който си чѹлъ ѿ мене съ вѣра и съ любовь во Хрта Іисѹса.
14 Сохранавай драгоцѣнный залогъ чрезъ Дха свата́гѡ, който живѣе въ насъ.
15 Знаешъ ли това, защо ме ѿставиха сички те, който са ѿ Асіа, ѿ който є Фѵгелъ и Ѳрмогенъ.
16 Гдь да даде милость на Ѳнисіфороватъ домъ: защото много пати ме оупокои, и не засрамисе ѿ Окобы те ми:
17 Но като дойде въ Римъ, съ голѣмо прилѣжаніе ме потрасѝ, и намерѝ.
18 Да мѹ даде Гдь да намери милость ѿ Гда въ Ѻный день: и колко ми послѹжѝ во Ѳфесъ, ты знаешъ ꙗкѡ добре.

ГЛАВА Б.

Ты прочее, чадо моѐ, оукрѣпляваисе съ благодать та, кото се дава чрезъ Хрта Іисѹса:

2 И щото си чꙋлъ ѿ мене предъ много свидѣтели, предай го (като залогъ) на вѣрни те человѣцы, който ще да бждатъ способни да наꙋчатъ и дрꙋги.

3 Ты прочее преноси злострадания като добръ воинъ Іисꙋсъ Хрстовъ.

4 Никой, който быва воинъ, не се заплита съ търговства ѿ тоа свѣтъ, за да бжде оугоденъ на воевода та.

5 И ако нѣкой се подвизава, не прїима вѣнецъ, ако се закономъ не подвизава.

6 Земледѣлецо, който се трꙋди, той перво требꙋва да вкꙋси ѿ плодѫтъ.

7 Разумѣй що ти говоримъ: и да ти дадѐ Гдь разумъ во всичко.

8 Помѣнꙋвай (Гда) Іисꙋса Хрта, който є воскресналъ ѿ мертвы те, (и происходи) ѿ сѣме то Давідово, споретъ моѐ то благовѣствованїе:

9 За което и злострадамъ дори до оковы, като (нѣкой) злодѣй: но слово то Бжїе не се вѫрзꙋва.

10 Тогѡ ради сичко тѫрпимъ заради избраны те, за да полꙋчатъ и они спасенїе, което се дава чрезъ Хрта Іисꙋса заедиѡ со слава вѣчна.

11 Това слово є истинно: защо, ако ніе сме оумрели съ негѡ заеднѡ, а то щеме и да ѡживѣеме съ него:

12 Ако тѫрпиме, то ще и да царꙋваме съ него: ако ли се ѿфѫрлиме (ѿ негѡ), и той ще се ѿфѫрли ѿ насъ:

13 Ако ніе не вѣрꙋваме, онъ ѡстава вѣренъ: защото не може да се ѿречѐ ѿ себеси.

14 Това имъ споменꙋвай, и заклинавай предъ Гда да се не предаватъ на словопрепирання, което не производи дрꙋга никоа полза, но самѡ развала они которы слꙋшатъ.

15 Прилѣжавай да представишъ себе достоинъ предъ Бга, и работникъ непосрамленъ, като предавашъ правѡ оучеїе то на-истина та.

16 А ѿ нечисти те пꙋстословїа се ѿдалечавай: защото они ще да превспѣватъ по много въ нечестїе:

17 И слово то нихно като живеница ще да изедѐ на околѡ: ѿ който є Уменей и Філітъ:

18 Който са ѿстѫпили ѿ истина та, и говоратъ, защо воскресенїе то веке быдѐ, и смꙋщаватъ на-нѣкои вѣра та.

19 Но твердо то ѡснованїе Бжїе стой (непоколебимо), и има тоа печать: познаръ є Гдь они которы са негови: и да ѿстѫпи (далече) ѿ неправда та всакїй который именꙋва име то Гдне.

20 А въ голѣма кѫща се намѣрꙋватъ не самѡ златни

и҆ сре́брени сосѹ́ди, но и҆ дѫрвени и҆ ка́лени: и҆ є҆дни́ те са за че́стно ѹ҆потребле́нїе, а҆ дрѹ́ги те за безче́стно.

21 Я́ко про́чее ѿчи́сти нѣ́кой се́бе си ѿ тїа (ра́боты), ще да бѫде сосѹ́дъ че́стенъ, и҆ ѿсвѧще́нъ, и҆ благопотре́бенъ на Гдⷭ҇а, и҆ приго́твенъ за вса́ко добро̀ дѣ́ло.

22 Ѿ мла́достны те по́хоти ѿбѣ́гнѹвай: а҆ дръ́жисе за пра́вда та, за вѣ́ра та, за любо́вь та̀, за мирность та̀, за́еднѡ со си́чки те ѻ҆нїа, кои́то призы́ватъ Гдⷭ҇а ѿ чи́сто сѫ́рдце.

23 Я҆ ѿ безѹ́мни те и҆ невче́ни те и҆спы́тованїа се ѿри́чай, поне́же зна́ешъ защо̀ ѻ҆ни̑ ра́ждатъ свадли́ви препира́нїа:

24 А҆ ра́бъ Гдⷭ҇нь не тре́бѹва да се ка́ра, но да бѫде ти́хъ къ си́чки те (человѣ́цы), повчи́телен, и҆ незло́бивъ:

25 И съ кро́тость да вразѹмла́ва проти́вницы те: не́гли Бг҃ъ и҆̀мъ дарѹ́ва покая́нїе да позна́ватъ и҆́стина та:

26 И҆ и҆стре́знатсе ѿ дїа́волска та при́мка, кои́то са жи́ви ѹ҆ло́вени ѿ не́гѡ за (да стрѹ́ватъ) не́гова та во́ля.

ГЛАВА Г.

А҆ ТОВА̀ зна́й, защо̀ въ послѣ́дны те дни̑ ще да наста́натъ времена̀ лю́ти:

2 Защо́то человѣ́цы те ще да бѫ́датъ самолю́бцы, высокоѹ́мни, горделі́ви, хѹ́лницы, на роди́тели те непоко́рни, неблагода́рни, нечести́ви, нелюбо́вни,

3 Непримири́телни, клеветницы̀, невоздѣ́ржни, некро́тки, недобролю́бцы,

4 Преда́тели, напра́сничави, надѹ́ти, сластолюби́ви по̀ мно́го не́желе боголюби́ви,

5 Кои́то и҆ма́тъ (са́мѡ) ви́дъ на-благоче́стїе то, а҆ ѿ си́ла та не́гова са се ѿре́кли: и҆ ѿ таки́ва ѿбѣ́гнѹвай.

6 Защо́то ѿ ни́хъ са ѻ҆нїа, кои́то се вови́ратъ по кѫ́щи те, и҆ прелѫ́гѹватъ жени́цы, кои́то са натова́рены съ грѣ́хове, и҆ во́датсе (като заѹ́здены) ѿ разли́чны по́хоти:

7 Кои́то се всегда̀ ѹ҆ча́тъ, а҆ ни́кога не мо́жатъ да до́йдатъ въ позна́нїе то на и҆́стина та.

8 И҆ каквото̀ Ї҆а́ннїй и҆ Ї҆амврі́й се противи́ха на Мѡѷсе́а, така̀ и҆ тїа̀ се проти́ватъ на и҆́стина та, поне́же са человѣ́цы развале́ни въ ѹ҆мѫ́тъ, и҆ неискѹ́сни во вѣ́ра та.

9 Но ѻ҆ни̑ не ща́тъ да преспѣ́ватъ по́вече: защо́то безѹ́мїе то и҆̀мъ ще да се и҆за́ви на си́чки те, каквото̀ (се и҆за́ви) и҆ на ѻ҆нїа (предречѐнни те).

10 А҆ ты̀ си (ѿ кра́й) послѣ́довалъ по моѐ то ѹ҆че́нїе, по (моѐ то) живѣ́нїе, по (моѐ то) долготерпѣ́нїе, по

моа̀ тѧ) любо́вь, по (моѐ то) терпѣ́нїе,

11 По (мои́ те) гоне́нїѧ, по (мои́ те) страда́нїѧ, кои́то ми се слꙋчи́ха во Ѧнтїохі́а, и҆ 'Іконі́а, и҆ въ Лꙋ́стра: (ты̀ зна́ешъ) какві̑ самѣ гоне́нїѧ прїа́лъ, и҆ ѿ си́чки те мѣ є҆ и҆збави́лъ Гдⷭ҇ь.

12 Но и҆ си́чки, кои́то и҆скатъ да живѣ́тъ благочести́вѡ во Хрⷭ҇та̀ 'Іисꙋ́са, ще да бѫ́дѧтъ гони́ми.

13 А҆ лꙋка́ви те человѣ́цы и҆ прелє́стницы те ще да преꙋспѣ́тъ въ по̀ зло̀ то, поне́же ще да прелща́ватъ (дрꙋ́ги), и҆ ще да се прелща́ватъ (ѻ҆ни̑).

14 А҆ ты̀ сто́й въ ѻ҆нова̀ що́то си наꙋчи́лъ, и҆ що́то ти є҆ вовѣ́рено, поне́же зна́ешъ ѿ когѡ̀ си се наꙋчи́лъ:

15 И҆ заща̀то ѿ дѣти́нство зна́ещъ свѧще́нни те писа́нїѧ, кои́то мо́жатъ да те напра́ватъ мꙋ́дръ, да се спасе́шъ чрезъ вѣ́ра та во 'Іисꙋ́са Хрⷭ҇та̀.

16 Си́чко то є҆ писа́нїе бг҃оꙋ́хнове́нно и҆ поле́зно за наꙋ́ка, за ѡ҆бличе́нїе, за и҆спра́вле́нїе, за наставле́нїе въ пра́вда та:

17 За да бѫ́де соверше́нъ Бж҃їо человѣ́къ, и҆ приго́твенъ на всѧ́ко дѣ́ло добро̀.

ГЛАВА Д.

ЗАКЛИНАВАМЪ те про́чее предъ Бг҃а и҆ предъ Гдⷭ҇а (на́шего) 'Іисꙋ́са Хрⷭ҇та̀, ко́и̑то ще да сꙋ́ди жи́вы те и҆ ме́ртвы те, кога́то се ꙗ҆ви (со сла́ва) въ ца́рство то си:

2 Проповѣ́дꙋвай сло́во то, настоѧ́вай съ вре́ме и҆ безъ вре́ме: ѡ҆блича́вай, запла́шꙋвай, оу҆мола́вай со всѧ́кое долготерпѣ́нїе и҆ поꙋчава́нїе.

3 Заща̀то ще до́йде вре́ме, кога́то (человѣ́цы те) не ща́тъ да слꙋ́шатъ здра́во то оу҆че́нїе, но ще да си и҆збера́тъ оу҆чи́тели по свои̑ по́хоти, поне́же ги сарбі̑ слꙋ́шанїе то) да слꙋ́шатъ що́то и҆мъ є҆ оу҆го́дно:

4 И҆ ще си ѿдалеча́тъ слꙋ́шанїе то ѿ и҆стина та, и҆ ще да се ѡ҆бѫ́рнатъ къ ба́сни те.

5 Но ты̀ бѫ́ди тре́звенъ во всѝчко, злопостра́дай, соверши̑ дѣ́ло то благовѣ́стническо, покажи̑ соверше́нна слꙋ́жба та си.

6 Заща̀то ме́не ме ве́ке прино́сатъ на жѣ́ртва, и҆ кре́ме то на-моѐ то ѿхо́жданїе є҆ пришло̀.

7 А҆зъ се подвиза́хъ съ до́бръ по́двигъ, поприще то соверши́хъ, вѣ́ра та сохрани́хъ.

8 Сега̀ про́чее ме ча́ка вѣне́цъ на-пра́вда та, кого́то ще ми даде̑ Гдⷭ҇ь въ ѻ҆ный де́нь, пра́ведный сꙋдїа̀: и҆ не са́мѡ ме́не, но и҆ на си́чки те, кои́то са возлюби́ли не́гово то ꙗ҆вле́нїе.

9 Побѫ́рзай да до́йдешъ скорѡ̀ кодъ ме́не.

и҆ сре́брени сосѹ́ди, но и҆ дѫрвени и҆ ка́лени: и҆ є҆дни́ те са за че́стно ѹ҆потребле́нїе, а҆ дрѹ́ги те за безче́стно.

21 Я҆ко про́чее ѿчи́сти нѣ́кой се́бе си ѿ тїа (ра́боты), ще да бѫде сосѹ́дъ че́стенъ, и҆ ѿсвѧще́нъ, и҆ благопотре́бенъ на Гдⷭ҇а, и҆ прито́твенъ за всѧ́ко добро̀ дѣ́ло.

22 Ѿ мла́достны те по́хоти ѿбѣ́гнѹвай: а҆ дръ́жисе за пра́вда та, за вѣ́ра та, за любо́вь та̀, за мирность та̀, за́еднѡ со си́чки те ѻ҆нїа, кои́то призы́ватъ Гдⷭ҇а ѿ чи́сто сѫ́рдце.

23 Я҆ ѿ безѹ́мни те и҆ невче́ни те и҆спы́тованїа се ѿри́чай, поне́же зна́ешъ защо̀ ѻ҆ни́ ра́ждатъ свадли́ви препира́нїа:

24 А҆ ра́бъ Гдⷭ҇нь не тре́бва да се ка́ра, но да бѫде ти́хъ къ си́чки те (человѣ́цы), повчи́телен, и҆ незло́бивъ:

25 И съ кро́тость да вразѹмла́ва проти́вницы те: не́гли Бг҃ъ и҆́мъ дарѹ́ва покая́нїе да позна́ватъ и҆́стина та:

26 И҆ и҆стре́знатсе ѿ дїа́волска та при́мка, кои́то са жи́ви ѹ҆ло́вени ѿ не́гѡ за (да стрѹ́ватъ) не́гова та во́ля.

ГЛАВА Г.

Я҆ ТОВА̀ зна́й, защо̀ въ послѣ́дны те дни́ ще да наста́натъ времена̀ лю́ти:

2 Защо́то человѣ́цы те ще да бѫ́датъ самолю́бцы, высокоѹ́мни, горделі́ви, хвали́цы, на роди́тели те непоко́рни, неблагода́рни, нечести́ви, нелюбо́вни,

3 Непримири́телни, клеветни́цы, невоздѣ́ржни, некро́тки, недобролю́бцы,

4 Преда́тели, напра́сничави, надѹ́ти, сластолюби́ви по̀ мно́го не́желе боголюби́ви,

5 Кои́то и҆́матъ (са́мѡ) ви́дъ на-благоче́стїе то, а҆ ѿ си́ла та не́гова са се ѿре́кли: и҆ ѿ таки́ва ѿбѣ́гнѹвай.

6 Защо́то ѿ ни́хъ са ѻ҆ни́а, кои́то се вови́ратъ по кѫ́щи те, и҆ прелѫ́гѹватъ жени́цы, кои́то са натова́рены съ грѣ́хове, и҆ во́датсе (като завѹ́дены) ѿ разли́чны по́хоти:

7 Кои́то се всегда̀ ѹ҆ча́тъ, а҆ ни́кога не мо́жатъ да до́йдатъ въ позна́нїе то на и҆́стина та.

8 И҆ какво́то Ї҆анні́й и҆ Ї҆амврі́й се противи́ха на Мѡѷсе́а, така̀ и҆ тїа̀ се проти́ватъ на и҆́стина та, поне́же са человѣ́цы развале́ни въ ѹ҆мѫ́тъ, и҆ неискѹ́сни во вѣ́ра та.

9 Но ѻ҆ни́ не ща́тъ да преѹспѣ́ватъ по́вече: защо́то безѹ́мїе то и҆́мъ ще да се и҆зя́ви на си́чки те, какво́то (се и҆зя́ви) и҆ на ѻ҆ни́а (предречѐнни те).

10 А҆ ты̀ си (ѿ кра́й) послѣдова́лъ по моѐ то ѹ҆че́нїе, по (моѐ то) живѣ́нїе, по (моѐ то) долготерпѣ́нїе, по

моѧ тѧ) любовь, по (моѐ то) терпѣніе,

11 По (мои те) гоненіѧ, по (мои те) страданіѧ, които ми се слꙋчиха во Ѧнтіохіа, и Іконіа, и въ Лꙋстра: (ты знаешъ) какви самь гоненіѧ пріалъ, и ѿ сички те мѣ є̑ избавилъ Гдь.

12 Но и сички, които искатъ да живѣатъ благочестивѡ во Хрта Іисꙋса, ще да бѫдатъ гоними.

13 Ѧ лꙋкави те человѣцы и прелестницы те ще да преꙋспѣатъ въ по̀ зло то, понеже ще да прелщаватъ (дрꙋги), и ще да се прелщаватъ (ѻ̑ни).

14 Ѧ ты стой въ ѻ̑новѧ щото си наꙋчилъ, и щото ти є̑ вовѣрено, понеже знаешъ ѿ когѡ си се наꙋчилъ:

15 И защото ѿ дѣтинство знаещъ свѧщенни те писаніѧ, които можатъ да те направатъ мꙋдръ, да се спасешъ чрезъ вѣра та во Іисꙋса Хрта.

16 Сичко то є̑ писаніе бгодꙋхновенно и полезно за наꙋка, за ѡ̑бличеніе, за ѝсправленіе, за наставленіе въ правда та:

17 За да бѫде совершенъ Бжіо человѣкъ, и приготвенъ на всако дѣло добро̀.

ГЛАВѦ Д.

ЗАКЛИНАВѦМЪ те прочее предъ Бга и предъ Гда (нашего) Іисꙋса Хрта, който ще да сꙋди живы те и мертвы те, когато се ѧви (со слава) въ царство то си:

2 Проповѣдꙋвай слово то; настоавай съ време и безъ време: ѡ̑бличавай, заплашꙋвай, оумолавай со всакое долготерпѣніе и поꙋчаваніе.

3 Защото ще дойде време, когато (человѣцы те) не щатъ да слꙋшатъ здраво то оученіе, но ще да си избератъ оучители по свои похоти, понеже ги сарби слꙋшаніе то) да слꙋшатъ щото имъ є̑ оугодно:

4 И ще си ѿдалечатъ слꙋшаніе то ѿ истина та, и ще да се ѡ̑бѫрнатъ къ басни те.

5 Но ты бѫди трезвенъ во всичко, злопострадай, соверши дѣло то благовѣстническо, покажи совершенна слꙋжба та си.

6 Защото мене ме веке приносатъ на жертва, и време то на-моѐ то ѿхожданіе є̑ пришло̀.

7 Ѧзъ се подвизахъ съ добръ подвигъ, поприще то совершихъ, вѣра та сохранихъ.

8 Ега прочее ме чака вѣнецъ на-правда та, когото ще ми дадѐ Гдь въ ѻ̑ный день, праведный сꙋдіа: и не самѡ мене, но и на сички те, които са возлюбили негово то ѧвленіе.

9 Побѫрзай да дойдешъ скорѡ кодъ мене.

10 Защо́то Дима́съ ме ѡ̂ставѝ, поне́же возлюбѝ сега́шнїатъ вѣ́къ, и҆ ѿи́де въ Солѹ́нъ: Кри́скентъ (ѿи́де) въ Галатїа, Тїтъ въ Далма́цїа, а҆ са́мъ Лѹка̀ є҆ съ ме́не.

11 Земѝ Ма́рка и҆ доведѝ го съ се́бе: защо́то ми є҆ потре́бенъ за слѹ́жба.

12 Тѹ́хїка прати́хъ во Є҆фе́съ.

13 Кога́то до́йдешъ, донесѝ фело́натъ, ко́йто самъ ѡ̂ставѝлъ въ Трѡа́да ѹ҆ Карпа, и҆ кни́ги те, а҆ ѻ҆со́бнѡ ко́жанны те.

14 А҆лєза́ндръ кова́чь мно́го ми зло̀ сотворѝ: да мѹ̀ запла́ти Гдⷭ҇ь споретъ дѣла̀ та мѹ̀:

15 И ты̀ се вардѝ ѿ не́гѡ: защо́то мно́го се сопротивла́ва на на́ше то ѹ҆че́нїе.

16 Въ пе́рвыатъ мо́й ѿговоръ ни́кой не дойдѐ съ ме́не, но си́чки те ме ѡ̂ставѝха: (да и҆́мъ се не вмѣнѝ) (за грѣ́хъ).

17 Но Гдⷭ҇ь ми помогна̀, и҆ ѹ҆крѣпѝ ме, за да соверши̇̀ проповѣ́данїе то (є҆ва́ггелско) чрезъ ме́не, и҆ да го чѹ́ватъ си́чки те ѧ҆зы́чницы: и҆ и҆зкавѝхсе ѿ ѹ҆ста̀ та ле́вски.

18 И ще ме и҆зва́ви Гдⷭ҇ь ѿ вса́ко дѣ́ло зло̀, и҆ ще ме сохранѝ въ ца́рство то своѐ небе́сно: комѹ̀то (да бѫде) сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.

19 Поздравѝ Прискі́лла и҆ Ѧ҆кѹ́ла, и҆ Ѳ҆нисі́фороватъ до́мъ.

20 Ѳра́стъ ѡ̂стана̀ въ Корі́нѳъ, а҆ Трофі́ма ѡ̂ставѝхъ въ Мїли́тъ бо́ленъ.

21 Поспѣ́шай да до́йдешъ по̀ напре́дъ предъ зима̀ та. Поздравла́ватъ те Є҆вѹ́лъ и҆ Пѹ́дъ, и҆ Лі́нъ, и҆ Клаѹдїа, и҆ си́чки те бра́тїѧ.

22 Гдⷭ҇ь І҆и҃сѹсъ Хрⷭ҇то́съ (да бѫде) съ тво́йатъ дѹ́хъ: благода́ть (да бѫде) съ ва́съ. А҆ми́нь.

† Второ то къ Тїмоѳе́ю посла́нїе, ко́йто быдѐ рѹкоположе́нъ пе́рвый є҆пі́скопъ на̀ цѣ́рква та Є҆фе́сска, написа́се ѿ Ри́мъ, кога́то вто́ри пѫ́ть предстана̀ Па́ѵелъ предъ Не́рѡна.

КЪ ТІТУ ПОСЛАНІЄ СВАТАГѢ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУЛЪ, ра́къ Бжїй, и҆ А҆по́столъ І҆и҃сѹсъ Хрⷭ҇то́въ, заради вѣ́ра та на-и҆стина та, ко́ато (во́ди) къ благочести́е то,

2 И да́ва наде́жда за вѣ́чныатъ живо́тъ, кого́то є҆ ѡ҆бѣща́лъ нелажли́вый Бг҃ъ по̀ напре́дъ ѿ вѣ́чни те времена̀,

3 Но ѿкры̀ въ оу҆рече́нни те времена̀ сло́во то своѐ чрезъ проповѣ́данїе то, коѐто ми є҆ препорѹче́но по повелѣ́нїе то на-Спаси́тела на́шегѡ Бг҃а:

4 На Тїта, и҆стинно то (ми) ча́до, спо́ретъ ѻ҆бща та (на́мъ) вѣ́ра: благода́ть (да бѫде), и҆ ми́лость, и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц̑а̀, и҆ ѿ Гдⷭ҇а І҆и҃сѹса Хрⷭ҇та̀ Спаси́тела на́шегѡ.

5 Заради това̀ те ѡ҆стави́хъ въ Кри́тъ, да и҆спра́вишъ ѻ҆нова̀ що́то є҆ ѡ҆стана́ло не свѫ́ршено, и҆ да поста́вишъ по си́чки те гра́дове пресвѹ́теры: каквото̀ що са́мь ти заповѣ́дала̀ъ,

6 (Си́рѣчь тако́въ), ко́йто є҆ непоро́ченъ, на-є҆дна̀ (са́мѡ) жена̀ мѫ́жъ, и҆ и҆ма ча́да вѣ́рни, ко́йто не се оу҆кора́ватъ за распѹ́стнатъ живо́тъ, и҆ли̇ за непоко́рство.

7 Защо́то є҆пі́скопъ тре́бѹва да є҆ непоро́ченъ, поне́же є҆ Бжїй строи́тель: да не є҆ дѣ́рзокъ, нито гнѣвли́въ, нито пїа́ница, нито да вїе нѣ́кого, нито да є҆ ла́комъ за скве́рный придобы́токъ:

8 Но да є҆ страннолюби́въ, добролюби́въ, пра́веденъ, благочести́въ, воздѣ́ржникъ:

6 Ко́йто се дѫ́ржи за и҆стинно то оу҆че́нїе, каквото̀ є҆ преда́вано, за да мо́же и҆ да наставла́ва со оу҆че́нїе, и҆ да ѡ҆блича́ва ѻ҆ны̀а, ко́йто се сопротивла́ватъ.

10 Защо́то и҆ма мнози́на непоко́рни, пѹстосло́вцы, и҆ прелѣ́стницы, а̑ на́ивече ѿ ѡ҆брѣ́заны те:

11 На ко́йто тре́бѹва да загра́ждашъ оу҆ста̀ та: защо́то ѻ҆ни̇ развраща́ватъ цѣ́лы до́мове, поне́же оу҆чатъ що́то не тре́бѹва заради скве́рный придобы́токъ.

12 Нѣ́кой ѿ ни̇хъ, сво́й си и҆мъ проро́къ, є҆ ре́клъ: Кри́тане те са всегда̀ лѫ́жцы̀, зли̇ звѣ́рове, лѣ́ни̇вы оу҆тро́бы.

13 Това̀ свидѣ́телство є҆

истинно: и заради та́ѧ причи́на ги ѡ҆блича́вай жесто́кѡ, за да бѫдатъ здра́ви въ вѣ́ра та:

14 И да не слꙋшатъ І҆ꙋде́йски те ба́сни, нито заржчаніе то на-таки́ва человѣ́цы, кои́то се ѿфѫрлѧтъ ѿ и҆стина та.

15 Си́чки те са (ве́щи) чи́сты на чи́сти те: а҆ на ѡ҆скверне́ни те и҆ невѣ́рни те ни́що не є҆ чи́сто, но ѡ҆скверни́лъ и҆̀мъ се є҆ и҆ ᲂу҆мо̀ и҆ совѣ́сть та̀.

16 Ѡни́ и҆сповѣ́дꙋватъ, защо̀ зна́ѧтъ Бг҃а, а҆ съ дѣла̀ та се ѿфѫрлѧтъ ѿ не́гѡ, поне́же са гнꙋ́сни и҆ непокорни, и҆ за ни́кое добро̀ дѣ́ло неискꙋ́сни.

ГЛАВА В.

НО ты̀ говори́ ѻ҆нова̀, кое́то є҆ сходно со здра́во то ᲂу҆че́ніе:

2 Що́то ста́рцы те да бѫдатъ тре́звенни, че́стни, цѣломꙋ́дренни, здра́ви во вѣ́ра та, въ любовь та̀ и҆ въ терпѣ́ніе то:

3 Подо́бнѡ и҆ ста́рицы те да се ѡ҆бла́чатъ като що є҆ прили́чнѡ на свати́и те, да не са клеветли́вы, нито да се преда́ватъ мно́го на вїнопі́йство то, (но да са) ᲂу҆чи́телницы на-добро̀ то,

4 Да ᲂу҆цѣломꙋдра́ватъ млады те (жены̀), за да ѡ҆бы́чатъ мѫжїѐ те си, и҆ да ѡ҆бы́чатъ и҆ ча́да та си,

5 (Да са) цѣломꙋ́дренны, чи́сты, да си гле́датъ хꙋ́баѡ кѫщы те, да се покора́ватъ на мѫжїѐ те си, за да се не хꙋли сло́во то Бж҃іе.

6 Подо́бнѡ и҆ ю҆ношы те ᲂу҆вѣ́щавай да бѫдатъ цѣломꙋ́дренни.

7 Во всѝчко пока́зꙋвай самъ се́бе примѣ́ръ къ добри́ те дѣла̀, (като пока́зꙋвашъ) въ ᲂу҆чи́телство то незави́стность, че́стность,

8 Здра́во ᲂу҆че́ніе, въ кое́то не́ма ни́що досто́йно за ᲂу҆коре́ніе, за да се посра́ми проти́вныо, и҆ да не мо́же да гово́ри ни́що хꙋ́лно за ва́съ.

9 Слꙋги̑ те (ᲂу҆вѣ́щавай) да се покора́ватъ на свои̑ те господа́ре во всѝчко, да и҆̀мъ ᲂу҆гожда́ватъ, и҆ да и҆̀мъ не повръщатъ дꙋма,

10 Да не крада́тъ, но да пока́зꙋватъ добра̀ вѣ́рность во всѝчко: за да ᲂу҆краша́ватъ ᲂу҆че́ніе то на-Спаси́теля на́шегѡ Бг҃а во всѝчко.

11 Защо́то Бж҃ія та благода́ть спаси́телна та се ꙗ҆ви̑ на си́чки те человѣ́цы,

12 Ко́ато ны ᲂу҆чи да се ѿфѫрлиме ѿ нечестіе то и҆ ѿ мі́рски те по́хоти, и҆ да поживѣ́еме цѣломꙋ́дреннѡ и҆ пра́веднѡ и҆ благоче́стнѡ на то́ѧ свѣ́тъ:

13 Като ча́каме блаже́нна та ѻ҆на̀ надѣ́жда, и҆ сла́вно то ꙗ҆вле́ніе на-вели́кагѡ Бг҃а, и҆ Спа́са на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та:

14 Кóйто є̑ дáлъ сéбе за нáсъ, да ны ѝзбáви ѿ всáко беззакóніе, и̑ да ны ѡ̑чи́сти, да мѹ бѫдéме лю́ди ѝзбрáнни, и̑ ревни́тели къ добрѝ те дѣлà.

16 Товà поучáвай, и̑ оу̑вѣщáвай, и̑ ѡ̑бличáвай со всáко полновлáстіе: да те ни́кой не презѝра.

ГЛАВА Г.

ПОДСѢЩАЙ ги да се покорáватъ на начáлницы те и̑ властели́ни те, и̑ да ги слѹшатъ, и̑ да са готóви за всáко добрò дѣло:

2 Ни́кого да не хѹлятъ, нито да се кáратъ (съ нѣкого), но да са ти́хи, и̑ да покáзватъ сéкаква крóтость къ си́чки те человѣцы.

3 Защóто и̑ сáми ніе бéхме нѣкога безѹмни, и̑ непокори́ви, и̑ прелщéни, и̑ порабощéни на разли́чны похоти и̑ сластолю́біа, и̑ живѣéхме въ злóба и̑ зáвисть, и̑ бéхме ненави́стни, и̑ ненави́дехме є̑ди́нъ дрѹгиго.

4 Но когáто се ꙗвѝ благодать тà и̑ человѣколю́біе то на-Спаси́теля нáшегѡ Бг҃а,

5 Тóй ны спáсе не заради прáведни те нáши дѣлà, кóйто сотвори́хме ніе, но ѿ своѧ та си ми́лость, съ бáнѧ та напакирождéніе то, и̑ съ ѡ̑бновлéніе то на-святáгѡ Дх҃а,

6 Когóто и̑злѣѧ на нáсъ и̑зобилнѡ чрезъ Іисѹ́са Хр҃тà, Спаси́теля нáшегѡ:

7 За да се надѣéме, защò ще да наслѣ́диме живóтъ вѣ́чный, като се ѡ̑прáвдаме съ нéгова та благодáть.

8 (Чáдо Тіте), товà слóво є̑ и̑стинно, и̑ и̑скамъ да докáзвашъ ты̀ (съ подтвержденіе) за тіѧ (рáботы) на ѻ̑ніѧ, кóйто са повѣровáли въ Бг҃а, да прилѣжáватъ за добрѝ те дѣлà: (защóто) тіѧ са (вéщи) добры̀ и̑ полéзны на человѣцы те.

9 Но ѿ глѹпи те и̑спытовáніѧ и̑ родослóвіѧ и̑ препирáніѧ и̑ рáспри за закóнатъ ѿдалечáвайсе: защóто са неполéзны и̑ сѹ́етны.

10 ѿ є̑ретíкъ человѣ́къ, като го человѣ́тѹвашъ є̑днáшъ и̑лѝ двà пѫти, ѿбѣ́гнѹвай,

11 Понéже знáешъ, защò такóвъ є̑ развращéнъ, и̑ грѣ́ши, и̑ самъ сéбе ѡ̑сѹждáва.

12 Когáто прáтимъ кодъ тéбе Артéма и̑лѝ Тѵ̈хíка, побѫрзай да дóйдешъ при мéне въ Нікопóль: защóто тáмѡ сторѝхъ намѣ́реніе да презимѹвамъ.

13 Зѝна закóнника и̑ Аполлѡ́са и̑спратѝ скóрѡ, и̑ (да глéдашъ) да и̑мъ не бѫде ни́що скѹ́дно.

14 Нéка се оу̑чатъ и̑ нáши те да се оу̑пражнáватъ въ добрѝ те дѣлà, заради нѹж-

истинно: и заради та́ѧ причи́на ги ѡ҆блича́вай жесто́кѡ, за да бѫдатъ здра́ви въ вѣ́ра та:
14 И да не слꙋшатъ 'Іꙋде́йски те ба́сни, нито заржа́ніе то на-таки́ва человѣ́цы, кои́то се ѿфѫрлѧтъ ѿ и҆стина та.
15 Си́чки те са (ве́щи) чи́сты на чи́сти те: а҆ на ѡ҆скверне́ни те и҆ невѣ́рни те ни́що не є҆ чи́сто, но ѡ҆скверни́лъ и҆́мъ се є҆ и҆ ᲂу҆мо̀ и҆ совѣ́сть та̀.
16 Ѡ҆ни̇ и҆сповѣ́дꙋватъ, защо̀ зна́лтъ Бг҃а, а҆ съ дѣла̀ та се ѿфѫрлѧтъ ѿ не́гѡ, поне́же са гнꙋ́сни и҆ непоко́рни, и҆ за ни́кое добро̀ дѣ́ло неискꙋ́сни.

ГЛАВА В.

НО ты̀ говори̇ ѻ҆нова̀, кое́то є҆ сходно со здра́во то ᲂу҆че́ніе:
2 Що́то ста́рцы те да бѫдатъ тре́звенни, че́стни, цѣломꙋ́дренни, здра́ви во вѣ́ра та, въ любовь та̀ и҆ въ терпѣ́ніе то:
3 Подо́бнѡ и҆ ста́рицы те да се ѡ҆бла́чатъ като що є҆ прили́чнѡ на свати́и те, да не са клеветаи́вы, нито да се преда́ватъ мно́го на вїнопі́йство то, (но да са) ᲂу҆чи́телницы на-добро̀ то,
4 Да ᲂу҆цѣломꙋдра́ватъ млады те (же́ны), за да ѡ҆бы́чатъ мѫжїѐ те си, и҆ да ѡ҆бы́чатъ и҆ ча́да та си,
5 (Да са) цѣломꙋ́дренны, чи́сты, да си гле́датъ хꙋ́бавѡ кѫ́щы те, да се покора́ватъ на мѫжїѐ те си, за да се не хꙋ́ли сло́во то Бж҃іе.
6 Подо́бнѡ и҆ ю҆́ношы те ᲂу҆вѣ́щавай да бѫдатъ цѣломꙋ́дренни.
7 Во всѝчко пока́зꙋвай самъ се́бе примѣ́ръ къ добри̇ те дѣла̀, (като пока́зꙋвашъ) въ ᲂу҆чи́телство то незави́стность, че́стность,
8 Здра́во ᲂу҆че́ніе, въ кое́то не́ма ни́що досто́йно за ᲂу҆коре́ніе, за да се посра́ми проти́вныо, и҆ да не мо́же да гово́ри ни́що хꙋ́лно за ва́съ.
9 Слꙋгѝ те (ᲂу҆вѣ́щавай) да се покора́ватъ на свои̇ те господа́ре во всѝчко, да и҆́мъ ᲂу҆гожда́ватъ, и҆ да и҆́мъ не повръ́щатъ дꙋма,
10 Да не крада́тъ, но да пока́зꙋватъ добра̀ вѣ́рность во всѝчко: за да ᲂу҆краша́ватъ ᲂу҆че́ніе то на-Спаси́тела на́шегѡ Бг҃а во всѝчко.
11 Защо́то Бж҃іа та благода́ть спаси́телна та се ꙗ҆ви̇ на си́чки те человѣ́цы,
12 Ко́ато ны ᲂу҆чи да се ѿфѫрлиме ѿ нечестїе то и҆ ѿ мїрски̇ те по́хоти, и҆ да поживѣ́еме цѣломꙋ́дреннѡ и҆ пра́веднѡ и҆ благоче́стнѡ на то́м свѣ́тъ:
13 Като ча́каме блаже́нна та ѻ҆на́ѧ наде́жда, и҆ сла́вно то ꙗ҆вле́ніе на-вели́кагѡ Бг҃а, и҆ Спа́са на́шегѡ 'Іисꙋ́са Хр҃та̀:

14 Кóйто є̑ дáлъ сéбе за нáсъ, да ны ѝзбáви ѿ всáко беззакóніе, и̑ да ны ѡ̑чи́сти, да мꙋ бѫдѣ́ме лю́ди ѝзбрáнни, и̑ ревни́тели къ добрѝ те дѣлà.

16 Товà повчáвай, и̑ оу̑вѣщáвай, и̑ ѡ̑бличáвай со всáко полновлáстіе: да те ни́кой не презѝра.

ГЛАВА Г.

ПОДСѢЩАЙ ги да се покорáватъ на начáлницы те и̑ властели́ни те, и̑ да ги слꙋшатъ, и̑ да са готóви за всáко добрò дѣ́ло:

2 Ни́кого да не хꙋлятъ, нито да се кáратъ (съ нѣ́кого), но да са ти́хи, и̑ да покáзꙋватъ сéкаква крóтость къ си́чки те человѣ́цы.

3 Защóто и̑ сáми ніе бéхме нѣ́кога безꙋ́мни, и̑ непокори́ви, и̑ прелщéни, и̑ порабощéни на разли́чны похоти и̑ сластолю́біа, и̑ живѣ́ехме въ злóба и̑ зáвисть, и̑ бéхме ненави́стни, и̑ ненави́дехме є̑ди́нъ дрꙋ́гго.

4 Но когáто се ꙗ̑ви̑ благодать тà и̑ человѣколю́біе то на-Спаси́теля нáшегѡ Бг҃а,

5 Тóй ны спáсе не заради прáведни те нáши дѣлà, който сотвори́хме ніе, но ѿ своà та си ми́лость, съ бáня та напакирождéніе то, и̑ съ ѡ̑бновлéніе то на-святáгѡ Дх҃а,

6 Когóто ѝзлеà на нáсъ ѝзобѝлнѡ чрезъ Ісꙋ́са Хр҃тà, Спаси́теля нáшегѡ:

7 За да се надѣ́еме, защò ще да наслѣ́диме живóтъ вѣ́чный, като се ѡ̑прáвдаме съ нéгова та благодáть.

8 (Чáдо Тіте), товà слóво є̑ и̑стинно, и̑ и̑скамъ да докáзꙋвашъ ты̀ (съ подтвержденіе) за тіа (рáботы) на ѻ̑ніа, който са повѣровáли въ Бг҃а, да прилѣжáватъ за добрѝ те дѣлà: (защóто) тіа са (вéщи) добры̀ и̑ полéзны на человѣ́цы те.

9 Но ѿ глꙋпи те и̑спытовáніа и̑ родослóвіа и̑ препирáніа и̑ рáспри за закóнатъ ѿдалечáвайсе: защóто са неполéзны и̑ сꙋ́етны.

10 Ѻ̑ є̑ретікъ человѣ́къ, като го совѣ́тꙋвашъ є̑днáшъ и̑лѝ двà пѫти, ѿбѣгнꙋвай,

11 Понéже знáешъ, защò такóвъ є̑ развращéнъ, и̑ грѣ́ши, и̑ самъ сéбе ѡ̑сꙋждáва.

12 Когáто прáтимъ кодъ тéбе Ѧртéма и̑лѝ Тѵ̑хі́ка, побѫрзай да дóйдешъ при мéне въ Нікопóль: защóто тáмѡ сторѝхъ намѣ́реніе да презимꙋвамъ.

13 Зѝна закóнника и̑ Ѧполлѡ́са и̑спратѝ скóрѡ, и̑ (да глéдашъ) да и̑мъ не бѫде нѝщо скꙋ́дно.

14 Нéка се оу̑чатъ и̑ нáши те да се оу̑пражнáватъ въ добрѝ те дѣлà, заради нꙋж-

дны те потрѣбы, да не бѫдатъ безплодни.
15 Поздравлѧватъ те сички те, който са съ мѣне. Поздравѝ ѻнѹа който ны ѿбычатъ съ вѣра. Благодать (да бѫде) со сички те васъ. Аминь.

† Послѧніе то къ Тітѹ, който бѣдѣ рѹкоположенъ первый ѥпископъ на-Критска та церква, написасе ѿ Македонскіатъ Нікополь.

КЪ ФІЛИМОНУ ПОСЛѦНІЕ СВѢТѦГѺ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУѢЛЪ оузникъ за Іисѹса Хрта, и Тімоѳей братъ, на Філимона возлюбленнаго и спомощника нашего,
2 И на Апфіа возлюбленна та (сестра), и на Архіппа сподвижника нашего, и на домашна та твоа церква:
3 Благодать (да бѫде) вамъ и миръ ѿ Бга Ѻтца нашегѡ, и ѿ Гда Іисѹса Хрта.
4 Благодаримъ Бга моего, и споменѹвамъ те всегда въ молитвы те мои,
5 Понеже слѹшамъ твоа та любовь и вѣра, кото имашъ камъ Гда Іисѹса, и къ сички те святіи:
6 За да бѫде твоа та вѣра, кото ти ѥ ѻбща съ насъ, дѣйствителна въ познаніе то на-сѣкое добро, което ѥ въ васъ за Іисѹса Хрта.
7 Голѣма радость имамъ, и оутѣшеніе за твоа та любовь, брате, защото сердца та на-святіи те чрезъ тебе се оупокойха.
8 Тогѡ ради, макаръ и да имамъ много власть по Хрта да ти заповѣдѹвамъ щото ѥ потребно:
9 Но по любовь та повече те молимъ, ако и да самь таковъ, като що самь Павелъ старецъ, а сега и оузникъ заради Іисѹса Хрта.
10 Молимъ те за сына моего Ѻнисіма, когото родихъ въ ѻковы те мои,
11 Който нѣкога ти беше непотребенъ, а сега и тебе и мѣне ѥ весма потребенъ, когото ти и пращамъ:

12 Я̀ ты̀ го прїимѝ, като
моѐ то сѐрдце.
13 Кого́то а҆̀зъ и҆скахъ да за-
дѫржѝмъ при сѐбе си, да ми
послꙋ́гꙋва вмѣ́стѡ тѐбе въ ѻ҆ко́-
вы те, (кои́то но́симъ) заради̇
благовѣ́ствова́нїе то:
14 Но безъ твоѧ̀ та во́ля
нѝщо не щеа́хъ да напра́вимъ,
да бы̀ твоѐ то добро̀ (коѐто
пра́вимъ) не бы̀ло ѿ принꙋ́ждѐнїе, но самопроизво́лно.
15 Защо́то, не́гли за това̀
се раздѣлѝ ѿ тѐбе на ма́лко
вре́ме, за да го прїи́мешъ
(по́слѣ) вѣ́чнѡ:
16 И не веке като раба̀, но
по̀ мно́го ѿ раба̀, (си́рѣчь)
като бра́та возлю́бленна, а҆̀
на́йвече ме́не (возлю́бленна),
а҆̀ ко́лко по́вече тѐбе и҆̀ по
пло́ть и҆̀ по Гдⷭ҇а;
17 Я̀ко ме и҆ма́шъ про́чее
дрꙋга́ръ, прїимѝ го като ме́-
не.
18 И҆ а҆̀ко ти є҆̀ направи́лъ
нѣ́коѧ ѻ҆би́да, и҆лѝ є҆̀ дла̀жденъ
нѣ́що, на ме́не го фанѝ.
19 Я̀зъ Па́велъ написа́хъ
това̀ съ моѧ̀ та рꙋка̀, а҆̀зъ ще
(ти) запла́тимъ: да ти не
рече́мъ, защо̀ и҆̀ са́мъ сѐбе ми
си дла̀жденъ.
20 Ѹ҆истинꙋ, бра́те, дано̀
полꙋ́чимъ ѿ тѐбе това̀ що̀то
ти се мо́лимъ заради Гдⷭ҇а:
ѹ҆покоѝ моѐ то сѐрдце заради
Гдⷭ҇а.
21 Поне́же се на́дамъ на
твоѐ то послꙋша́нїе, написа́хъ
ти това̀, а҆̀ко и҆̀ да зна́мъ,
защо̀ ще да напра́вишъ и҆̀ по̀
мно́го ѿ това̀ що ти гово́римъ.
22 И за́еднѡ съ това̀ приготвѝ
ми, и҆̀ мѣ́сто, поне́же
се на́дамъ, защо̀ съ ва́ши те
молѝтвы ще ме дарꙋ́ва Бг҃ъ
ва́мъ.
23 Поздравла́ва те Є҆пафра́съ
сплѣ́нникъ мо́й заради Хр҃та̀
Ї҆исꙋ́са, Ма́рко, А҆рїста́рхъ, Ди-
ма́съ, и҆̀ Лꙋка̀, спомо́щницы те
мои̇.
24 Благодать та̀ на-Гдⷭ҇а на́-
шегѡ Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀ (да бѫде)
съ ва́шїатъ дꙋхъ. А҆ми́нь.

† Посла́нїе то къ Фїлимо́нꙋ
быдѐ напи́сано ѿ Ри́мъ чрезъ
слꙋга̀ та мꙋ Ѻ҆ни́сїма.

КЪ ЄВРЕЄМЪ ПОСЛАНІЄ СВѢТАГѺ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

БГ҃Ъ, кóйто є҆ говорúлъ оу҆ стáро врéме мнóго пѫти и҆ съ разлúчны ѻ҆бразы на нáши те ѻ҆тцы̀ чрезъ прорóцы те, въ тíа послѣдни те днѝ говорѝ намъ чрезъ сы́на (своегò),

2 Когóто є҆ поставúлъ наслѣдникъ на-сúчко то, и҆ чрéзъ когóто є҆ и҆ вѣкове те сотворúлъ.

3 Кóйто, понéже є҆ сїа́нїе на-слáва та (мꙋ), и҆ ѻ҆бразъ нанéгова та ꙋ҆постáсь, и҆ дѫржѝ сúчко со своѐ то всесúлно слóво, като ны ѡ҆чистѝ тóй сáмъ ѿ грѣхове те нáши, сѣднà ѿ дéсна та странà (на-престóлатъ) на-велúчество то на небесà та:

4 И тóлко пóвече превосхóди А҆́ггелы те, кóлкото и҆ пò слáвно є҆ ѿ нúхни те (и҆́мена) наслѣдовáлъ и҆́ме.

5 Защóто, комꙋ̀ ѿ А҆́ггелы те є҆ рéклъ нѣ́кога (БГ҃ъ): Сы́нъ мóй си ты̀, а҆́зъ днéсь те родúхъ; и҆ на дрꙋ́го мѣ́сто: а҆́зъ ще мꙋ бѫдемъ ѻ҆ц҃ъ, и҆ тóй ще ми бѫде сы́нъ;

6 И когáто пакъ (БГ҃ъ) вовóди первороднаго (Сы́на своегò) въ мíръ, говóри: и҆ да мꙋ се поклóнатъ сúчки те А҆́ггели Бж҃їи.

7 А҆ кóлкото за А҆́ггели те, говóри: Ѻ҆нъ прáви свой те А҆́ггелы дꙋ́хове, и҆ слꙋгѝ те свой плáмень ѻ҆́гненъ:

8 Но за Сы́на (говóри): престóло твóй, Бж҃е, (пребывáе) во вѣ́къ вѣ́ка: и҆ жéзѫло натвоѐ то цáрство є҆ жéзлъ направотà та.

9 Ты̀ си возлюбúлъ прáвда та, и҆ возненавидѣ́лъ си беззакóнїе то: заради товà те помазà, Бж҃е, БГ҃ъ твóй съ є҆лéй рáдостенъ пóвече ѿ соꙋчáстницы те твой,

10 И пáкъ: ты̀ си ѡ҆снова́лъ землà та, Гдⷭ҇и, ѿ начáло то: и҆ небесà та са сотвóрени ѿ твой те рѫце:

11 Ѻ҆нѝ ще да се и҆згꙋбáтъ, а҆ ты̀ пребывáешъ (всегдà): и҆ сúчки те ѻ҆ны̀ ще да ѡ҆вехтѣ́ѧтъ като рúза:

12 И ще да ги сбíешъ като дрéха, и҆ ще да се и҆змѣнáтъ: а҆ ты̀ си (всегдà) тóѧ и҆́стый, и҆ годúны те ти не щáтъ да се свѫршатъ.

13 И комꙋ̀ ѿ А҆́ггелы те є҆ рéклъ нѣ́кога: сѣдѝ ѿ дéсна

та ми страна̀, до гдѣ̀ да тѹ́римъ непрїа́тели те твої̀ подно́жїе на-нозѣ̀ те ти;
14 Не са ли си́чки те ѻ҆нѝ слѹ́жителни дѹ́хове, кои́то се пра́щатъ на слѹ́жѹванїе за ѻ҆ны́а, кои́то щѧ́тъ да наслѣ́датъ спасе́нїе:

ГЛАВА в.

ЗА́РАДИ това̀ тре́бѹва нїе да внима́еме по̀ много на ѻ҆нова̀ що смѐ чѹ́ли, да се не подпѫ́знеме нѣ́кога (и҆ па́днеме).
2 Защо́то, а҆́ко ѻ҆́ный зако́нъ, ко́йто се возвѣ́стѝ чрезъ А҆́ггелы те, бы́дѐ достовѣ́ренъ, и҆ се́кое престѹпле́нїе и҆ преслѹша́нїе прїа̀ пра́ведно наказа́нїе:
3 Какві̀ ще да оу҆бѣ́гнеме нїе (ѿ наказа́нїе то), а҆́ко ѡ҆ста́виме въ немаре́нїе то́лко голѣ́мо спасе́нїе: ко́ето като прїа̀ нача́ло да се проповѣ́дѹва ѿ (самагѡ̀) Гдⷭ҇а, подтвержде́но бы́дѐ намъ (по́слѣ) чрезъ ѻ҆ны́а, кои́то (го) чѹ́ха (ѿ не́гѡ):
4 А҆ и҆ са́мъ Бг҃ъ (го) засвидѣтелствова̀ со зна́менїа и҆ чѹдеса̀, и҆ съ разли́чны си́лы, и҆ съ да́рбы те на-свята́гѡ Дх҃а, кои́то раздѣлѝ по своѧ̀ та си во́ля.
5 Защо́то не покорѝ на А҆́ггели те вселе́нна та ко́ато ще до́йде, за ко́ато нїе (сега̀) гово́риме:
6 Но напроти́въ засвидѣтелствова̀ нѣ́кой на є҆дно̀ мѣ́сто (въ писа́нїе то), ко́йто гово́ри (така̀): що̀ є҆ человѣ́къ, та го по́мнишъ; и҆лѝ (що̀ є҆) сы́нъ человѣ́ческїй та го наглѣ́дѹваш;
7 Направи́лъ си го ма́ло нѣ́що по̀ до́ленъ ѿ А҆́ггелы те: со сла́ва и҆ съ че́сть си го вѣнча́лъ, и҆ постави́лъ си го надъ дѣла̀ та на-твої̀ те рѫ́це:
8 Си́чко си покори́лъ подъ нозѣ̀ те мѹ. А҆ кога́то мѹ покорѝ си́чко, ни́що не ѡ҆ставѝ да не мѹ є҆ покоре́но: но сега̀ не ви́диме і҆о́ще, защо̀ мѹ є҆ си́чко покоре́но.
9 Ѡ҆ва́че ви́диме Ї҆исѹ́са (да є҆) вѣнча́нъ со сла́ва и҆ че́сть, ко́йто бы́дѐ ма́ло нѣ́що по̀ до́ленъ ѿ А҆́ггелы те заради смерть та̀, ко́ато претерпѣ̀: що́то да вкѹси сме́рть по Бо́жїе то благоволе́нїе за (спасе́нїе то на-) си́чки те.
10 Защо́то тре́бѹваше Ѡ҆нъ, заради̇ кого́то є҆, и҆ чре́зъ кого́то є҆ си́чко то, да пока́же чрезъ страда́нїа та соверше́нъ ѻ҆ного́ва, ко́йто ще́ше да приведѐ мно́го сы́нове въ сла́ва, като первонача́лникъ на-ни́хно то спасе́нїе.
11 (А҆́зъ гово́римъ сы́нове), защо́то и҆ ко́йто ѡ҆свѧща́ва, и҆ ко́йто се ѡ҆свѧща́ватъ, си́чки те са ѿ є҆дногѡ̀: заради̇ ко́ато причи́на и҆ не се сра́мѹва да ги нари́ча бра́тїа,

12 Защо́то говори́: ще возвѣ́стимъ твоѐ то и́ме на бра́тїа ми, и̂ посре́дъ це́рква та ще ти запсемъ сла-вослове́нїа.

13 И па́къ (говори́): а̂зъ ще да се на́дамъ на не́го. И па́къ: ѐто а̂зъ и̂ дѣца̀ та, кои́то ми ѐ да́лъ Бг҃ъ.

14 Поне́же про́чее (си́чки те во ѻ̂бще) дѣца̀ и̂матъ пло́ть и̂ кро́вь, и̂ то́й подо́бнѡ прїа̀ тїа и̂сты те, да довѫ́рши со своѐ та сме́рть ѻ̂ного́ва, кои́то ѐ и̂ма́лъ вла́сть надъ смерть та̀, си́рѣчь, дїа́волатъ:

15 И да и̂зба́ви ѻ̂ны́а, кои́то заради сме́ртныатъ стра́хъ, презъ си́чкїатъ си живо́тъ са были подве́ржени въ ро́бство.

16 Защо́то вои́стинну не прїа̀ ѿ А̂ггелы те (ѐстество̀), но ѿ сѣ́ме то А̂враа́мово прїа̀.

17 Заради това̀ тре́бѹваше да се оу̂подо́би во всѝчко на бра́тїа та, за да бѫде ми́лостивъ и̂ вѣ́ренъ первосвѧще́нникъ предъ Бг҃а, (за да го оу̂ми́лостиви) да ѿчи́сти грѣховѐ те лю́дски.

18 Защо́то, какво́то са́мъ то́й пострада̀, и̂ претерпѣ̀ и̂сквше́нїа, мо́же да помо́гне и̂ на ѻ̂нїа, кои́то терпа́тъ и̂сквше́нїе.

ГЛАВА Г.

ЗА́РАДИ това̀, бра́тїа свѧтїи, кои́то сте прича́стницы на-небе́сно то зва́нїе, ѡ̂бѫрне́те (си́чко то) внима́нїе на І҃исѹ́са Хр҃та̀, кои́то ѐ посла́нникъ и̂ первосвѧще́нникъ на на́ша та вѣ́ра, коа́то и̂сповѣ́дѹваме ні́е:

2 Кои́то ѐ вѣ́ренъ на ѻ̂ного́ва, кои́то го ѐ постави́лъ (посла́нника и̂ первосвѧще́нника), какво́то и̂ Мѡѷсе́й (бе́ше вѣ́ренъ) во всѝчкїатъ до́мъ не́говъ.

3 Защо́то то́й се оу̂достои̂ за то́ако по̀ голѣ́ма сла́ва ѿ Мѡѷсе́ова та, ко́лкото по̀ голѣ́ма че́сть и̂ма ѿ до́матъ (ѻ̂нъ) кои́то го ѐ согради́лъ.

4 Защо́то се́кой до́мъ се соградѹва ѿ нѣ́когѡси: а̂ (ѻ̂ный) кои́то ѐ сотвори́лъ си́чко, ѐсть Бг҃ъ.

5 Мѡѷсе́й бе́ше вѣ́ренъ во всѝчкїатъ до́мъ (Бж҃їй), но като слѹга̀, за да дока́зѹва ѻ̂нова̀, кое́то тре́бѹваше да се гово́ри (ѿ Бг҃а):

6 Но Хр҃то́съ (ѐ поста́венъ) като сы́нъ въ сво́йатъ си до́мъ: на-когѡ́то сме до́мъ ні́е, а̂ко оу̂держиме до кра́й тве́рдѡ надѣ́жда та съ коа́то се хва́лиме.

7 Заради̂ това̀, какво́то що гово́ри Дх҃ъ свѧты́й: дне́сь, а̂ко мѹ чѹ́ете гласѫ̀тъ,

8 Не ѡ̂жесточе́те сердца̀ та ва́ши, какво́то (ги ѡ̂жесточи́ха), кога́то прогнѣ́ваха въ деньѫ̀тъ на-и̂сквше́нїе то въ пѹсты́ня та:

9 Гдѣто ме ѝскꙋсѝха ѻ҆тцѝ те ва́ши, ѝспытаха ме ѝ видѣ́ха мои́ те дѣла̀ четы́ридесеть годи́ны.

10 Заради̇̀ това̀ се разгнѣ́ваха на ѻ҆ны́й ро́дъ, ѝ ре́кохъ: непреста́нно заблꙋжда́ватъ со сѫ́рдцѐ то си, ѝ ѻ҆ни̇̀ не позна́ха мои́ те пѫ́тища:

11 Щото се заклѣ́хъ въ гнѣ́ватъ си за̑щѐ не ща́тъ да влѣ́затъ въ моѐ то ᲂу҆покоѐніе.

12 Гле́дайте добрѐ, бра́тіе, да не бы се наме́рило въ нѣ́кого ѿ васъ лꙋка́во ѝ невѣ́рно се́рдце, за̑ да ѿстꙋпите ѿ Бг҃а жива́гѡ.

13 Но ᲂу҆вѣща́вайте є҆ди́нъ дрꙋ́гиго се́ки де́нь, доклѐ мо́же да се гово́ри, дне́сь: за̑ да се не ѡ҆жесточѝ нѣ́кой ѿ васъ съ прелще́ніе то грѣхо́вно:

14 За̑що́то ніе бы́дохме прича́стницы на Хр҃та̀, а҆ко са́мѡ ᲂу҆вардиме цвр҃ствѡ нача́ло то (на-вѣ́ра та) до кра́й:

15 Доклѐ се гово́ри: дне́сь, а҆ко мꙋ чꙋ́ете гласѫ́тъ, не дѣ́йте да̀ ѡ҆жесточи́те ва́ши те сердца̀, като (що бы́дѐ) въ прогнѣ́ваніе то.

16 За̑що́то нѣ́кои ѿ ѻ҆ны́а, кои́то чꙋ́ха (повелѣ́ніе то Бж҃іе) прогнѣ́ваха го, но не си́чки те кои́то и҆злѣ́зоха ѿ Ѳгѵ́петъ съ Мѡѷсе́а.

17 Я̀ на кои̇̀ се гнѣва̀ (Бг҃ъ) четы́ридесеть годи́ны; не на ѻ҆ны́а ли̇̀, кои́то согрѣши́ха, на-кои́то тѣ́лесà та падна́ха въ пꙋсты́на та;

18 И за кои̇̀ се заклѐ, за̑що̀ не ща́тъ да влѣ́затъ въ не́гово то ᲂу҆покоѐніе; не за ѻ҆ны́а ли, кои́то се противи́ха (съ невѣ́рованіе то);

19 Ѝ ви́диме, за̑що̀ (вои́стинꙋ) не мого́ха да влѣ́затъ заради невѣ́рїе то.

ГЛАВА Д.

Дѧ̀ се ᲂу҆боѝме про́чее, да не бы се нѣ́кой ѿ ва́съ ѿби́лъ, като ни ѡ҆ста́ва ї҆о́ще ѡ҆бѣща́ніе да влѣ́земе въ ᲂу҆покоѐніе то не́гово, да ѡ҆ста́не вѫ́нъ за небрежѐніе.

2 За̑що́то (ѡ҆бѣща́ніе то) є҆ ѝ на́мъ благовѣ́ствова́но, каквото̀ ѝ ни́мъ: но сло́во то, кое́то чꙋ́ха, не принѐсе и́мъ ни́коа по́лза, за̑що́то ѻ҆ні̇̀а кои́то го чꙋ́ха̀ не раствори́ха го съ вѣ́ра.

3 Я̀ ніе, кои́то сме повѣрова́ли, вла́зиме въ ᲂу҆покоѐніе то, като що є҆ ре́клъ: за̑що̀ се заклѐхъ въ гнѣ́ватъ си, че не ща́тъ да влѣ́затъ въ ᲂу҆покоѐніе то моѐ: а҆ко ѝ да бѣ́ха свѫ́ршени вече дѣла̀ та (не́гови) ѿ созда́ніа ми́ра.

4 За̑що́то (писа́ніе то) гово́ри на є҆дно̀ мѣ́сто за се́дмыатъ (де́нь) така̀: ѝ починà си Бг҃ъ въ се́дмыатъ де́нь ѿ си́чки те дѣла̀ свои̇̀.

5 Я̀ тꙋ́ка па́къ гово́ри за̑що̀

не щатъ да влѣзатъ въ оупокоенїе то моѐ.

6 Понѐже прочее ѿстава на нѣкои да влѣзатъ въ него, а онїа, на който по напредъ беше благовѣствовано, не влѣзоха заради непослушанїе то си:

7 Ѿпредѣлава пакъ нѣкой день, (съ тая рѣчь) днесь, понѐже говори чрезъ Давїда послѣ по толко години, (каквото и по напредъ е речено:) днесь ако мѹ чѹете гласѫтъ, не дѣйте да ѿжесточите сердца та си.

8 Защото, ако бы ги Їисѹсъ (Навинъ) оувелъ въ оупокоенїе, не бы говорилъ Бгъ послѣ по това за дрѹгъ день.

9 Ѡстава прочее и дрѹго оупокоенїе за Бжїи те людїе.

10 Защото, който е влѣзалъ въ оупокоенїе то негово, и той си е починалъ ѿ свои те дѣла, каквото и Бгъ ѿ свои те.

11 Да се подканиме прочее да влѣземе въ онова оупокоенїе, да не бы нѣкой ѿ насъ паднялъ по тоя истыатъ примѣръ въ непокорство.

12 Защото слово то Бжїе е живо, и дѣйствително, и по остро ѿ секой мечь, който е и ѿ двѣ те страны остръ, и пронизѹва дори до раздѣленїе то на-дѹша та и надѹхатъ, на-состави те и на мозоцы те, и испытѹва помышленїа та и намѣренїа та сердечни,

13 И нема никое созданїе да не е явно предъ него, но сички те са голи и ѿкрыени предъ очи те мѹ, комѹто ще да дадеме ѿвѣтъ.

14 Понѐже имаме прочее голѣмъ Архїерея, Їисѹса Сына Бжїа, който е прошелъ небеса та, цержстѡ да се држиме за (наше то) исповѣданїе.

15 Защото немаме (таковъ) Архїерея, който не може да страда заедиѡ съ насъ въ немощи те наши, но (таковъ), който е искѹсилъ сичко (человѣческо) подобнѡ намъ, ѿ-свѣнь грѣхѫтъ,

16 Да пристѫпаме прочее дерзновеннѡ къ престолатъ на-благодать та, за да прїимеме милость, и да намериме благодать за (да ни бѫде) помощь въ потребно време.

ГЛАВА Є.

ЗАЩОТО секой первосвященникъ ѿ человѣцы те се зема, и за человѣцы те се поставлява да слѹжи на Бга, и да приноси дарове и жертвы за грѣховѐ те,

2 (Таковъ сирѣчь) който може да е сожалителенъ за оныя, който не знаятъ и заблѹждаватъ (ѿ истина та):

понéже ѝ (сáмъ) тóй є̑ ѿвлéченъ съ нéмощь.

3 И зарадѝ товà є̑ длжженъ да принóси (жéртва) каквóто за грѣховѐ те людски, такà ѝ за свои̇ те грѣхове.

4 И нѝкой не мóже да прїѝме (тáм) чéсть за сéбе, но тóкмѡ кóйто є̑ повы̇канъ ѿ Бг҃а, каквóто ѝ Ааро́нъ.

5 Такà ѝ Хр҃тóсъ не прославѝ самъ сéбе да бѫде первосвѧщéнникъ, но (прославѝ го) кóйто мѧ рéче: Сы̇нъ мóй си ты̀, а҆зъ днéсь те родѝхъ:

6 Каквóто ѝ на дрѹ́го мѣ́сто говóри: ты̀ си свѧщéнникъ вѣ́чнѡ по чи́нѹ Мелхїседéковѹ.

7 Кóйто въ днѝ те наплóтско то своѐ живѣ́нїе, понéже принéсе молѝтвы ѝ молéнїѧ съ сѝлно вы̇канѣ ѝ со слéзы на ѻ҆ногóва, кóйто мóжеше да го ѝзбáви ѿ смерть тà, ѹ҆слы́шанъ быдѐ ѿ благоговѣ́инство то си.

8 Ѝко ѝ да бéше Сы̇нъ, ѻ҆бáче наѹчѝсе на послѹшáнїе ѿ ѻ҆новà щото пострадà:

9 И като се совершѝ, быдѐ винóвенъ за вѣ́чно то спасéнїе на сѝчки те ѻ҆нїѧ, кóйто мѧ са послѹ́шни:

10 Понéже быдѐ нарéченъ ѿ Бг҃а первосвѧщéнникъ, по чи́нѹ Мелхїседéковѹ.

11 За когóто мнóго ѝмаме да кáзѹваме, но мѫчно є̑ да се ѝскáже, защóто быдóхте небрежлѝви со слѹшанїе то.

12 Понéже, когáто вы̇е трéбѹваше да сте ѹ҆чѝтели (а҆ко глéдаме) споретъ врéме то, а҆ вы̇е пáкъ ѝмате потрéба да се ѹ҆чите, кой са пéрви те писменà на словесà та Бж҃їи: ѝ трéбѹва ви млекò (като на младéнцы) а҆ не твѫрда пѝща.

13 Защóто сéкой кóйто се хрáни съ млекò, не мóже да разѹмѣ́е слóво то на-прáвда та: защóто є̑ младéнецъ:

14 А҆ твѫрда та пѝща є̑ за совершéнны те (мѹжїе, сѝрѣчь) за ѻ҆ны̇а, кóйто ѝматъ наѹчени чѹвства та си съ многовремéнно навы̇кновенїе да разсѹждáватъ добрò то ѝ злò то.

ГЛАВА Ѕ.

ЗАРАДИ товà, да ѿстáвиме пéрви те начáла на-Хр҃тóво то ѹ҆чéнїе, ѝ да вѫрвѝме къ совершéнство то: ѝ да не тѹраме ѝзновѡ ѻ҆снованїе на-покаѧ́нїе то ѿ мéртви те дѣлà, ѝ ѿ вѣ́ра та въ Бг҃а,

2 ѿ ѹ҆чéнїе то за крещéнїѧ та, ѿ рѹкоположéнїе то, ѿ воскресéнїе то ѿ мéртвы те, ѝ ѿ вѣ́чныатъ сѹ́дъ.

3 И товà ще сотвóриме, а҆ко ни Бг҃ъ допѹсти.

4 Защóто є̑ невозмóжно, кóйто є̑днáшъ са се просвѣтѝли, ѝ вкѹсѝли са ѿ небéсныа

даръ, и̂ были са причастницы съ Дх҃а свѧтаго,
5 И вкꙋсили са ѿ добро̀ то оу҃ченїе Бж҃їе и̂ ѿ силы те на-бꙋдꙋщїа вѣкъ, и̂ ѿпаднали са,
6 Изновѡ да се приведатъ въ покаанїе, защото ѻ҆ни̂ распинатъ пакъ въ себеси Сына Бж҃їа, и̂ посрамлѧватъ го.
7 Защото земла̀ та, коа̀то се є҆ напила ѿ дѫждѫтъ, кои̂то па̀да много пѫти на нѣѧ, и̂ ра̀жда полѣзна трава̀ на ѻ҆нїа, кои̂то а҆ работатъ, (тїа̀) прїима благословѣнїе ѿ Бг҃а:
8 А҆ коа̀то ра̀жда тѫрнѣ и̂ лѣпка, (ѻ҆на̀) є҆ непотрѣбна, и̂ близꙋ и̂ є҆ проклетїа та, и̂ конѣцо нѣинъ є҆ и҆згорꙋванѣ.
9 Но нїе, возлюбленнїи, на̀дамесе за васъ за по̀ добры̀ и̂ спасителны (вѣщи), а҆ко и̂ да говориме така̀.
10 Защото не є҆ непра̀веденъ Бг҃ъ да забра̀ви ваше то дѣло, и̂ трꙋдѫтъ на-любовь та̀, коа̀то показа̀хте заради̂ него то йме, като послꙋжи̂хте и̂ слꙋжите на свѧтїи те.
11 Но желаѣме сѣкой ѿ васъ да показва това̀ йсто то оу҃сердїе дори до кра̀й, заради̂ по̀ голѣмо оу҃вѣрѣнїе въ надѣжда та (ваша):
12 И да не бывате лѣнѝви, но̀ (да бѫдете) подражатели на ѻ҆нїа, кои̂то са наслѣдили ѡ҆бѣщанїе то съ вѣра и̂ съ голѣмо терпѣнїе.
13 Защо̀то, когато Бг҃ъ да̀ваше ѡ҆бѣщанїе то на А҆враа̀ма, понѣже нѣмаше ни̂кого дрꙋгиго по̀ голѣмъ въ кого̀ да се закѫлнѣ, заклѣсе въ са̀мъ сѣбе си,
14 И рѐче мꙋ: вои̂стиннꙋ а҆зъ ще да те благослови̂мъ съ непреста̀нно благослоѣвнїе, и̂ ще да те оу҃мно̀жимъ съ непреста̀но оу҃множѐнїе.
15 И така̀ (А҆враа̀мъ) понѣже чека̀ съ много терпѣнїе, полꙋчи̂ ѻ҆нова̀, що̀то бѣше ѡ҆бѣщано.
16 Защо̀то, каквото человѣцы те се кѫлна̀тъ въ по̀ голѣмъ ѿ ни̂хъ, и̂ клѣтва та (коа̀то бы̀ва) за оу҃вѣрѣнїе (на-нѣкоѧ вѣщь), прекраща̀ва сѣкое ни̂хно прѣнїе,
17 Така̀ и̂ Бг҃ъ, понѣже йска̀ше да покаже непрело̀жно то своѐ намѣренїе за ѡ҆бѣщанїе то на наслѣдницы те, оу҃потрѣби̂ посрѣдство клѣтва та:
18 Що̀то чрезъ тїа двѣ те непрело̀жны вѣщи, (въ кои̂то не є҆ возмо̀жно да слѫже Бг҃ъ) да йма̀ме твѣрдо оу҃тѣшенїе нїе, кои̂то сме привѣгна̀ли да се хва̀неме за надѣжда та, коа̀то ни є҆ ѡ҆бѣща̀на,
19 Коа̀то йма̀ме като нѣкоѧ цвръста и̂ безбѣдна кѡтва надꙋща̀ та, и̂ коа̀то вла̀зи дори̂ до на̀й вѫтрешно то задъ завѣса та:
20 Гдѣто є҆ влѣзлъ Іисꙋсъ предтѣ̀ча за насъ, кои̂то бы̀дѣ

первосвященникъ вѣчнѡ по чинꙋ Мелхїседековꙋ.

ГЛАВА 3.

ЗАЩОТО тоа Мелхїседекъ беше царь Салимскїй, и свашенникъ на-Бга Вышнагѡ, който посрѣщна Авраама, когато се вражаше, като беше изсѣкалъ царове те, и благослови го:

2 Комꙋто ѿдѣли Авраамъ и десетокъ ѿ сички те (корысти): и перво негово то име се толкꙋва, царь на-правда та, а послѣ (былъ є) и царь Салимскїй, което значи, царь на-мира тъ:

3 Не знае мꙋ се ни отецъ ни майка, ни родословїе, и нема нито начало на-дни те си, нито конецъ на-животатъ си: и понеже є подобенъ со Сына Бжїа, пребываа свашенникъ вѣчнѡ.

4 И виждьте колкѡ є голѣмъ былъ той, комꙋто є и самъ патрїархъ Авраамъ далъ десетокъ ѿ корысти те.

5 И войстинꙋ, който ѿ потомцы те Левїины прїимаха свашенство, имаха заповѣдь по законꙋ да зематъ десетокъ ѿ народатъ, сирѣчь ѿ братїа та свой, ако и да беха и они ѿ сѣме то Авраамово произишли:

6 Но оный, който не происходеше ѿ нихныатъ родъ, зема десетокъ ѿ Авраама и благослови Оногова, комꙋто се даде ѿбѣщанїе то.

7 А безъ всакое прекословїе, по малкїо се благословлава ѿ по голѣмыа.

8 Освѣнь това, тꙋка зематъ десетокъ (Левїти те), който са человѣцы смертни: но тамѡ (зема десетокъ Мелхїседекъ) за когото свидѣтелствꙋва (писанїе то), защо є живъ.

9 И, да речемъ така, самъ Левїй, който зема десетокъ, далъ є десетокъ чрезъ Авраама:

10 Защото онъ є былъ їоще въ чресла та на-праотца (своегѡ Авраама), когато го срѣшна Мелхїседекъ.

11 Прочее, ако бы было возможно да се постигне совершенство то чрезъ Левїтско то свашенство, (на което є былъ ѡснованъ законо народный:) каква бы была потреба да востане дрꙋгъ Архїерей по чинꙋ Мелхїседековꙋ, а не по чинꙋ Аарѡновꙋ да се говори;

12 Защото когато се променава свашенство то, непремѣннѡ (требꙋва) да се промѣни и законо.

13 И войстинꙋ оный, за когото се говоратъ тїа (словеса), происходи ѿ дрꙋго племе, ѿ което никой не є слꙋжилъ на олтаратъ.

14 Защо́то є҆ ꙗ҆́вно, че Гдⷭ҇ь
нашъ є҆ пронзишелъ ѿ колѣ́но
то Ї҆ѹ́дово, ради коѐто колѣ́но
ни́що не є҆ ре́клъ Мѡѷсе́й за
свѧще́нство.
15 И ї҆още по́вече бы́ва ꙗ҆́в-
но ѿ това̀, поне́же дрѹ́гъ
свѧще́нникъ се ꙗ҆ви̇ по чи́нѹ
Мелхїседе́ковѹ,
16 Ко́йто быдѐ тако́въ не
чрезъ зако́натъ на-пло́тска та
за́повѣдь, но чрезъ си́ла та
на-безконе́чныа живо́тъ.
17 Защо́то (писа́нїе то та-
ка̀) свидѣ́телствѹва: ты́ си
свѧще́нникъ вѣ́чнѡ по чи́нѹ
Мелхїседе́ковѹ.
18 И така̀ ста́ра та за́по-
вѣдь быдѐ ѿфѫ́рлена, защо́то
бе́ше сла́ва и҆ неполе́зна:
19 Защо́то (ста́рыо) зако́нъ
ни́що не приве́де въ соверше́н-
ство: но вмѣ́стѡ не́а вове́-
дена быдѐ по̀ добра̀ наде́жда,
чрезъ ко́ѧто се нїе приближа́-
ваме при Бг҃а.
20 И поне́же не (быдѐ во-
ве́дена) безъ клѣ́тва:
21 (Защо́то дрѹ́ги те быдо́-
ха свѧще́нницы безъ клѣ́тва:
а҆ то́й быдѐ поста́венъ съ клѣ́-
тва ѿ ѻ҆ного́ва, ко́йто мѹ го-
во́ри: заклѣ́се Гдⷭ҇ь, и҆ не ще
да се раска́е: ты́ си свѧще́н-
никъ вѣ́чнѡ по чи́нѹ Мелхїсе-
де́ковѹ:)
22 За това̀ Ї҆исѹ́съ быдѐ
порѹ́чникъ за по̀ до́бръ за-
вѣ́тъ.
23 И ѡ҆свѣ́нь това̀, ѻ҆нѝ
быдо́ха (є҆ди́нъ слѣ́дъ дрѹ́ги)
мнози́на, защо́то смерть та̀
и҆̀мъ возбрана́ва да са всегда̀
таки́ва:
24 А҆ то́й поне́же пребыва́е
вѣ́чнѡ, и҆̀ма свѧще́нство ко́ето
не прехо́ди на дрѹ́гиго:
25 Заради̇ това̀ мо́же и҆ да
спасѐ вѣ́чнѡ ѻ҆ны́а, ко́йто се
приближа́ватъ чрезъ не́го при
Бг҃а, поне́же є҆ всегда̀ жи́въ
за да хода́тайствѹва (непреста́н-
нѡ) за ни́хъ.
26 Защо́то тако́въ ни и҆ тре́-
бѹваше А҆рхїере́й, (си́рѣчь)
преподо́бенъ, незло́бивъ, непо-
ро́ченъ, ѹ҆стране́нъ ѿ грѣ́шны
те, и҆ ко́йто є҆ возлѣ́зъ по̀
высо́ко ѿ небесà та́:
27 Ко́йто не́ма катадне́внѡ
нѹ́жда, какво́то (тїа̀) перво-
свѧще́нницы, да прино́си жѐр-
тва по̀ напре́дъ за свои̇ те
грѣ́хове, а҆ по́слѣ (за грѣ́ховѐ
те) лю́дски: защо́то то́й на-
прави̇ това̀ є҆дна́шъ, кога́то
прине́се са́мъ се́бе (на жѐр-
тва).
28 Защо́то зако́но Мѡѷсе́-
овъ) поставла́ва первосвѧще́н-
ницы человѣ́цы, ко́йто и҆̀матъ
не́шощь: а҆ съ клѣ́тва и҆зре́чено
то сло́во, коѐто (быдѐ да́дено)
по́слѣ по зако́натъ, (поста-
вла́ва первосвѧще́нника) Сы́на
во вѣ́ки соверше́ннаго.

ГЛАВА И҃.

А҆ гла́вно то содержа́нїе на-
си́чко то що предре́кохме,

(ѥсть товà, защò) нїе ймаме такóвъ первосвѧщéнникъ, кóйто ѥ сѣднáлъ ѿ дéсна та странà на велѝчественныа престóлъ (Бжїй) на небесà та,

2 И слѹжѝтель ѥ на свати́лище то, и̂ на йстинна та скѝнїа, коáто ѥ направѝлъ Гдь, а̂ не человѣкъ.

3 Защóто сéкой первосвѧщéнникъ се поставлáва, за да принóси (Бг8) дáрове и̂ жéртвы: за товà ѥ потрéбно да йма и̂ тóй да принóси нѣщо.

4 Тогѡ̀ рáди а̂ко бы бы́лъ на землà та, не бы бы́лъ свѧщéнникъ, понéже (на землà та) сáмѡ ѻ̂нїа са свѧщéнницы, който по (стáром8) закóн8 принóсатъ дáрове.

5 На-който слѹжéнїе то ѥ (сáмѡ ѥ̂дѝнъ) ѻ̂бразъ и̂ сѣнка на-небéсно то, каквóто що рéче Бгъ на Мѡѷсéа, когáто щéше да направи скѝнїа та: защóто м8 рéче: глéдай да направишъ сѝчко спорéтъ примѣ́ратъ, кóйто ти быдѐ показанъ на горà та:

6 Но сегà (нáшїо первосвѧщéннкъ Хр̂тóсъ) полѹчѝлъ ѥ тóлко пò голѣ́мо слѹжéнїе, кóлкото ѥ ходáтай на пò голѣ́мъ завѣ́тъ, кóйто ѥ ѹ̂законéнъ на пò голѣ́ми ѡ̂бѣщáнїа.

7 Защóто, а̂ко бы пéрвыо (завѣ́тъ) бы́лъ безъ недостáтокъ, не бы се трасило мѣ́сто за втóрыатъ.

8 Но (Бгъ) като ѹ̂корáва (Ѿдéи те), говóри: ѥ̂то йдатъ днѝ, говóри Гдь, въ който áзъ ще да напрáвимъ нóвъ завѣ́тъ съ дóматъ Ѿраи́левъ, и̂ съ дóматъ Ѿдовъ:

9 Не такóвъ завѣ́тъ, какóвъ то направѝхъ съ нѝхни те ѻ̂тцы̀ въ ѻ̂новà врéме, когáто ги хванáхъ за рѫкà та да ги и̂зведéмъ ѿ землà та Ѥгѹ́петска: защóто ѻ̂нѝ не достоáха въ мóйатъ завѣ́тъ, и̂ áзъ не марѝхъ за нѝхъ, говóри Гдь.

10 Но тóа ѥ завѣ́тъ, когóто ще полóжимъ áзъ съ дóматъ Ѿсраи́левъ пóслѣ по ѻ̂ны́а днѝ, говóри Гдь: áзъ ще да полóжимъ закóны те мои̂ въ ѹ̂мѫтъ и̂мъ, и̂ ще да ги напѝшемъ на сердцà та и̂мъ: и̂ ще да и̂мъ бѫдемъ Бгъ, и̂ тїи ще ми бѫдатъ людїе.

11 И нѝкой ѿ нѝхъ не ще да наѹ́чи блѝжнаго своегò, и̂ нѝкой брáта своегò, и̂ не ще да говóри, познáй Гда: защóто сѝчки те ще ме познáатъ ѿ мàлкїа дори до голѣ́мыа:

12 Защóто áзъ ще да и̂мъ прóстимъ непрáвды те, и̂ не щéмъ да помéнемъ веке грѣ́ховѐ те и̂мъ и̂ беззакóнїа та и̂мъ.

13 Я̂ когáто говóри, нóвъ (завѣ́тъ), ѹ̂вехтѝ пéрвыатъ: а̂ коáто (вéщь) ѡ̂вехтѣ́ва и̂ ѡ̂старѣ́ва, ѻ̂нà ѥ блѝз8 до развалéнїе то.

ГЛАВА θ.

ПЕРВЫО прочее (завѣтъ) имаше оуречены оуставы за богослужение то, и светилище светское.

2 Защото скиния та беше направена (така): въ перва та (часть беше светилнико и трапеза та и предложение то на хлѣбове те, като се говореше светаа.

3 А задъ втора та завѣса беше (дрѹга та часть) на-скиния та, като се говореше светаа светыхъ,

4 Въ като беше златна та кадилница, и ковчего на-завѣтатъ, който беше ѡбкованъ ѿ секаде со злато: въ който стоеше златна та стомна, като имаше манна та, и Аарѡново жезлъ, който беше процветелъ, и скрижали те на-завѣтатъ.

5 А ѿгоре надъ тоа (ковчегъ) беха херѹвіме те на-слава та, които ѡбсѣнаваха олтаратъ: за който не е време сега да говориме по тѫнкѡ.

6 И като беха тіа (части на-скиния та) направены така, въ перва та оубѡ (часть) на-скиния та всегда влазеха свѧщенницы те да совершаватъ богослужение то:

7 А во втора та (часть) на-скиния та влазеше самѡ е-динъ Архіерей еднашъ въ година та, но не безъ кровь като приносеше (на жертва) за себе, и за грѣховѣ те народны.

8 Чрезъ това Духъ светый изавлава, защо іоще не се е явилъ пѫтьо во светилище то, докле стой предна та скиния,

9 Като е образъ на-тогавашно то време, въ което са се приносили дарове и жертвы, който не са могли да ѡчистатъ совершенѡ совѣсть та на-ѡногова, който е приносилъ жертвы те.

10 И (който са се состояли) самѡ въ ѧстіа и питіа и въ различни ѡмыванія и ѡбряды тѣлесны, и беха оузаконени (самѡ) докле да дойде време то да се исправатъ.

11 Но Хрстосъ, който е Архіерей на-бѹдѹщи те добрынѝ, понеже пройде презъ по голѣма та и по совершенна та скиния, като не е рѹкотворенна, сирѣчь (като нема такава направа),

12 Влѣзе еднинъ пѫть во светилище то, не съ кровь козіа и телча, но со своа та си кровь, за да придобые намъ вѣчно искѹпленіе.

13 Защото, ако кржвь та козіа и телча, и пепельо ѿ ѭница та, съ който поржсоваха ѡсквернены те, ѡсвѧщаваше ги) въ чистота та тѣлесна:

14 Колко повече кръвь тà Хр҃това, който чрезъ Дх҃а свàтаго принесе самагò себе Бг҃ѹ безъ никаковъ порокъ, ще да ѿчисти нàша та совѣсть ѿ мертви те дѣлà, за да слѹжиме Бг҃ѹ живомѹ (й истинномѹ):

15 И за товà є҆ ходàтай нанобыла завѣтъ, за да прїймàтъ звàнни те ѿбѣщàнїе то навѣчныа животъ, понѣже смерть тà быдѐ за йскѹплѐнїе ѿ престѹплѐнїа та, който быдòха въ пѐрвыатъ завѣтъ.

16 Защòто гдѣто є҆ завѣтъ, тàмѡ трѐбѹва да прихòжда й смерть тà на-ѻногòва, който ѿстàва завѣтатъ.

17 Понѐже завѣто быва дѣйствѝтеленъ по смерть тà на-ѻногòва който го є҆ ѿставѝлъ: защòто никаква сѝла нѐма доклѐ є҆ ѿще жѝвъ ѻный, който го є҆ завѣщàлъ.

18 Заради товà нито пѐрвыо (завѣтъ) быдѐ оу҆законѐнъ безъ кровь.

19 Защòто, като прочетà Мѡѷсѐй сѝчки те зàповѣди ѿ законàтъ предъ сѝчки те людїе, земà кръвь тà кòзїа й тѐлча (зàеднѡ) съ водà й съ червѐна вѫлна, й съ ѹ҆ссѡ́пъ, й порасѝ й сàма та тàа книга, й сѝчки те людїе,

20 И рѐче: тàа є҆ кровь назавѣтатъ, който ви є҆ заповѣдàлъ Бг҃ъ,

21 Подòбнѡ й скѝнїа та й сѝчки те соѹсды слѹжѐбны порасѝ съ кръвь тà.

22 И по законѹ сѝчко (нѣщо) се почтѝ ѿчищàва съ кръвь тà, й безъ кровопролѝтїе не быва никое прощѐнїе (грѣхѡвъ).

23 Нѹжда бѐше прòчее, (ѻнїа вѐщи който бѐха) прообразовàнїа на-небѐсны те, да се ѿчищàватъ съ тїа (жѐртвы): а сàми те небѐсны съ пò добры ѿ тїа (жѐртвы).

24 Защòто Хр҃тòсъ не влѣзе въ рѹкотворѐнно свàтилище, коѐто є҆ прообразовàнїе на-йстинно то, но въ сàмо то нѐбо, да се ꙗ҆ви сегà предъ лицѐ то Бж҃їе за нàсъ:

25 Нито да принòси сѐбе мнòго пѫти, каквòто первосвѧщѐннико влàзи во свàтилище то кàта годѝна съ чѹжда кровь:

26 (Понѐже тогàва трѐбѹваше да стрàда тòй мнòго пѫти ѿ создàнїа мѝра:) но сегà є҆днàшъ се ꙗ҆вѝ въ послѣдни те вѣкове да довѫрши грѣхѫтъ со своà та си жѐртва.

27 И като ще є҆ ѿпредѣлѐно на человѣцы те є҆дѝнъ пѫть да оу҆мратъ, а̑ послѣ (слѣдѹва) сѹдъ:

28 Такà й Хр҃тòсъ, понѐже є҆дѝнъ пѫть принѐсе (жѐртва) сàмъ сѐбе за да вдѝгне грѣховѐ те на-мнозѝна, втòри пѫть ще се ꙗ҆ви безъ грѣхъ

ГЛАВА θ.

ПЕРВЫО прочее (завѣтъ) имаше оуречены оуставы за богослужение то, и святилище свѣтское.

2 Защото скиния та беше направена (така): въ перва та (часть беше свѣтилнико и трапеза та и предложение то на хлѣбове те, кото се говореше свята.

3 А задъ втора та завѣса беше (дрѹга та часть) на-скиния та, кото се говореше свята святыхъ,

4 Въ кото беше златна та кадилница, и ковчего на-завѣтатъ, който беше ѡбкованъ ѿ секаде со злато: въ който стоеше златна та стомна, кото имаше манна та, и Аарѡново жезлъ, който беше процвтелъ, и скрижали те на-завѣтатъ.

5 А ѿгоре надъ тоа (ковчегъ) беха херѹвіме те на-слава та, кои то ѡбсѣнаваха олтаратъ: за кои то не е време сега да говориме по тѫнкѡ.

6 И като беха тіа (части на-скиния та) направены така, въ перва та оубѡ (часть) на-скиния та всегда влазеха свашенницы те да совершаватъ богослужение то:

7 А во втора та (часть) на-скиния та влазеше самѡ е-дин Архіерей еднашъ въ година та, но не безъ кровь кото приносеше (на жертва) за себе, и за грѣховѣ те народны.

8 Чрезъ това Духъ светый изявлава, защо іоще не се е явилъ пѫтьо во святилище то, доклѣ стой предна та скиния,

9 Кото е образъ на-тогавашно то време, въ кое то са се приносили дарове и жертвы, кои то не са могли да ѡчистатъ совершенно совѣсть та на-ногова, кои то е приносилъ жертвы те.

10 И (кои то са се состояли) самѡ въ ѩстіа и питіа и въ различни ѡмыванія и ѡбряды тѣлесны, и беха оузаконени (самѡ) доклѣ да дойде време то да се исправатъ.

11 Но Христосъ, кои то е Архіерей на-бѹдѹщи те добрыни, понеже пройдѣ презъ по голѣма та и по совершенна та скиния, кото не е рѹкотворенна, сирѣчь (кото нема такава направа),

12 Влѣзе еднинъ пѫть во святилище то, не съ кровь козіа и телча, но со своа та си кровь, за да придобые намъ вѣчно искѹпленіе.

13 Защото, ако кржвь та козіа и телча, и пепельо ѿ юница та, съ кои то поржсоваха ѡсквернены те, ѡ свашаваше ги) въ чистота та тѣлесна:

14 Колко повече кржвь тà Хр҃това, който чрезъ Дх҃а свата́го принесе самагò себе Бг҃8 безъ никаковъ порокъ, ще да ѿчисти наша та совѣсть ѿ мертви те дѣлà, за да слѹжиме Бг҃8 живо́мѹ (й истинномѹ):

15 И за товà є҃ ходатай нановыа завѣтъ, за да прїиматъ звáнни те ѿбѣщáнїе то навѣчныа животъ, понéже смерть тà быдè за искѹпленїе ѿ престѹпленїа та, който быдоха въ первыатъ завѣтъ.

16 Защото гдѣто є҃ завѣтъ, тáмѡ трéбѹва да прихожда й смерть тà на-ѻногова, който ѿстáва завѣтатъ.

17 Понéже завѣто быва дѣйствителенъ по смерть тà на-ѻногова който го є҃ ѿставилъ: защото никаква сила нéма доклѐ є҃ ѿще живъ ѻный, който го є҃ завѣщалъ.

18 Заради товà нито пéрвыо (завѣтъ) быдè оу҃законенъ безъ кровь.

19 Защото, като прочетà Мѡѷсéй сички те заповѣди ѿ закóнатъ предъ сички те людїе, земà кржвь тà козїа й тéлча (заéднѡ) съ водà й съ червéна вѫлна, й съ ѷссѡпъ, й порасѝ й сáма та тáа книга, й сички те людїе,

20 И рéче: тáа є҃ кровь назавѣтатъ, който ви є҃ заповѣдалъ Бг҃ъ,

21 Подобнѡ й скинїа та й сички те соѹсды слѹжебны порасѝ съ кржвь тà.

22 И по закóнѹ сичко (нѣщо) се почтѝ ѿчищáва съ кржвь тà, й безъ кровопролитїе не быва никое прощéнїе (грѣхѡвъ).

23 Нѹжда бéше прочее, (ѻнїа вéщи който бéха) прообразовáнїа на-небéсны те, да се ѿчищáватъ съ тїа (жéртвы): а сáми те небéсны съ пò добры ѿ тїа (жéртвы).

24 Защото Хр҃тосъ не влѣзе въ рѹкотворéнно свати́лище, коéто є҃ прообразовáнїе на-йстинно то, но въ сáмо то нéбо, да се ꙗ҆ви сегà предъ лицè то Бж҃їе за насъ:

25 Нито да принóси себе мнóго пѫти, каквóто первосвѧщéннико влáзи во свати́лище то кáта годи́на съ чѹжда кровь:

26 (Понéже тогáва трéбѹваше да страда тóй мнóго пѫти ѿ создáнїа мира:) но сегà є҃днáшъ се ꙗ҆вѝ въ послѣдни те вѣкове да довѫрши грѣхѫтъ со своà та си жéртва.

27 И като ще є҃ ѿпредѣлéно на человѣцы те є҃динъ пѫть да оумратъ, а послѣ (слѣдѹва) сѹдъ:

28 Такà й Хр҃тосъ, понéже є҃динъ пѫть принéсе (жéртва) сáмъ себе за да вдигне грѣховè те на-мнози́на, втóри пѫть ще се ꙗ҆ви безъ грѣхъ

на ѻ҆нїа, кои́то го ча́катъ за
спасе́нїе.

ГЛАВА I.

ЗАЩО́ТО, зако́но (Мѡѷсе́овъ), поне́же є҆ са́мѡ є҆дна̀
сѣ́нка на-бꙋ́дꙋщи те добры́нѝ,
а̑ не сѫщїо ѻ҆́бразъ на ве́щи
те, ни́кога не мо́же да напра́ви
соверше́нны ѻ҆ны́а, кои́то при-
стѫпатъ (прихра́матъ) съ
же́ртвы те, ѻ҆що прино́сатъ
ка́та годи́на непреста́нѡ.
2 Поне́же (дрꙋго́че) ще́ха
да преста́натъ да ги прино́-
сатъ, защо́то ѻ҆нїа кои́то при-
но́сатъ же́ртва та, като се
ѡ҆чи́стеха є҆ди́нъ пѫ́ть, не ще́ха
да и́матъ веке ни́кое со́вѣстно
ѡ҆бличе́нїе за грѣ́хове.
3 Но въ тїа̀ же́ртвы ка́та
годи́на (бы́ва) воспомина́нїе
за грѣ́ховѐ те.
4 Защо́то не є҆ возмо́жно
кро́вь ю҆́нча и҆ ко́зїа да ѡ҆чи́сти
грѣ́хове,
5 Заради това̀ (Хр҃то́съ)
като вла́зеше въ то́а свѣ́тъ,
гово́ри: же́ртвы и҆ приноше́нїа
не си поиска́лъ, но тѣ́ло си
ми приготви́лъ.
6 Всесожже́нїа и҆ (приноше́-
нїа кои́то бы́ватъ) за грѣ́ховѐ
те не са ти ѹ҆го́дни.
7 Тога́ва ре́кохъ: є҆то а̑зъ
и҆де́мъ, Бже̑, (като що є҆ пи́сано
за ме́не и҆ въ гла́вны те ча́сти
кни́жны), да сотво́римъ твоѧ̀
та во́ля.
8 Като ре́че по̀ го́ре: защо̀
же́ртвы и҆ приноше́нїа, и҆ все-
сожже́нїа, и҆ (що́то се прино́си)
за грѣ́ховѐ те, не си поиска́лъ,
нито ти са ѹ҆го́дны: (тїа̀
си́рѣчь кои́то се прино́сатъ
по зако́нꙋ).
9 Тога́ва ре́че: є҆то, и҆де́мъ
да сотво́римъ во́ля та твоѧ̀,
Бже̑: ѹ҆ничтожа́ва пе́рво то,
да поста́ви вто́ро то,
10 И съ та̀а во́ля се ѡ҆свѧ-
ти́хме ні́е, като бы́дѐ при-
не́сено є҆ди́нъ пѫ́ть тѣ́ло то
'Іисꙋ́съ Хр҃то́во (на же́ртва).
11 И се́кой свѧще́нникъ стои́
катадне́внѡ та слꙋ́жи, и҆ при-
но́си мно́го пѫ́ти тїа̀ и҆́сты
те же́ртвы, кои́то ни́кога не
мо́жатъ да и҆стре́батъ грѣ́ховѐ
те.
12 Но то́й като прине́се є҆дна̀
же́ртва за грѣ́ховѐ те, ѿи́де
да сѣ́дѝ всегда̀ ѿ дѣ́сна та
страна̀ на Бг҃а:
13 И҆ ча́ка ѻ҆нова̀, кое́то
ѡ҆ста́ва, (си́рѣчь) да се тꙋ́-
ратъ врази́ те не́гови подно́жїе
на-нозѐ те мꙋ.
14 Защо́то то́й съ є҆дно̀
то́кмѡ приноше́нїе приве́де
вѣ́чнѡ въ соверше́нство ѻ҆ны́а,
кои́то се ѡ҆свѧща́ватъ.
15 Но и҆ свѧты́й Дх҃ъ сви-
дѣ́телствꙋва намъ (за това̀):
защо́то, като ре́че напре́дъ:
16 То́а є҆ завѣ́тъ, ко́и́то ще
да и́мъ завѣща́емъ а҆́зъ по́слѣ
по ѻ҆ны́а дни́, гово́ри Гдь,
а҆́зъ ще и҆́мъ да́мъ зако́ны те

мой въ сердца̀ та и҆̀мъ, и҆ ще да ти напи́шемъ въ мы́сли тѣ́мъ:
17 По́слѣ говори́: и҆ не ще́мъ да поме́немъ веке грѣховѐ те и҆̀мъ и҆ беззако́нїа та и҆̀мъ.
18 А҆ гдѣ́то (бы́ва) прощє́нїе на грѣховѐ те, та́мѡ не тре́бва веке приноше́нїе за ни́хъ.
19 Поне́же про́чее и҆̀маме дерзнове́нїе, бра́тїе, да вла́зиме во свати́лище то съ кр҃вь та̀ Ї҆и҃сꙋ҆съ Хр҃то́ва,
20 Презъ но́выатъ и҆ жи́выатъ пѫ́ть, ко́йто є҆ и҆зно́вѡ ѿкры́лъ намъ чрезъ завѣ́са та, си́рѣчь чрезъ и҆́сто то своѐ тѣ́ло,
21 И (поне́же и҆̀маме) свѧще́нника вели́каго (ко́йто настоа́телствꙋва) надъ Бж҃їатъ до́мъ:
22 Да пристѫ́паме (при не́го) съ чи́сто се́рдце и҆ съ несомнѣ́нна вѣ́ра, като ѡ҆чи́стиме дꙋ́шы те си ѿ зла̀ та со́вѣсть: и҆ като и҆змы́еме тѣ́лесà та си съ чи́ста вода̀:
23 Да дѫржи́ме непоколеби́мѡ и҆сповѣ́данїе то на-на́ша та надѣ́жда: (защо́то є҆ вѣ́ренъ ѻ҆́ный, ко́йто ни є҆ да́лъ ѡ҆бѣща́нїа та:)
24 И да помышла́ваме є҆ди́нъ за дрꙋ́гиго, за да се подвѡ́ра́ваме въ любовь та̀ и҆ съ добри́ те дѣла̀,
25 И да не ѡ҆ста́ваме ѻ҆́бщо то на́ше собира́нїе, какво́то и҆̀матъ ѻ҆бы́чай нѣ́кои, но да поꙋ́ждава́ме є҆ди́нъ дрꙋ́гиго: и҆ то́лко по́вече, ко́лкото гле́дате че се приближа́ва де́нь (сꙋ́дный).
26 Защо́то, а҆́ко согрѣша́ваме са́мо произво́лнѡ по́слѣ като сме позна́ли и҆́стина та, не ѡ҆ста́ва веке же́ртва за грѣховѐ те:
27 Но (предстои) стра́шно нѣ́кое ѡ҆жида́нїе сꙋда̀, и҆ ꙗ҆́ростенъ ѻ҆́гнь, ко́йто ще да поеде проти́вницы те.
28 Я҆ко се ѿречє́ше нѣ́кой ѿ зако́натъ Мѡѷсе́овъ, при два́ма и҆ли̇ три́ма свидѣ́тели безъ ми́лость ѹ҆ми́раше.
29 Ко́лко по̀ голѣ́мо мꙋче́нїе, мы́слите, ще да прїи́ме ѻ҆́ный, ко́йто потѫ́пкова Сы́на Бж҃їа, и҆ кр҃вь та̀ на-завѣ́тать, съ ко́то є҆ ѡ҆свѧще́нъ, за нечи́ста мни̇, и҆ ко́йто ѹ҆ко́ра́ва Дꙋ́хатъ на-благодать та̀;
30 Защо́то зна́еме ѻ҆ного́ва, ко́йто є҆ ре́клъ: ме́не (се па́да) да ѿмѫ́стимъ, а҆́зъ ще запла́тимъ, гово́ри Гдⷭ҇ь, и҆ па́къ: Гдⷭ҇ь ще да сꙋ́ди свои́ те лю́дїе.
31 Стра́шно є҆ да впа́дне нѣ́кой въ ржцѐ те на-Бг҃а жива́гѡ.
32 Воспоме́нꙋвайте пе́рвы те дни̇ ва́ши, въ ко́йто като се просвѣти́хте, претерпѣ́хте вели́къ по́двигъ на-страда́нїа та:
33 Поне́же нѣ́кога са́ми вїе

прїимахте ꙗвнѡ оукорѐнїꙗ и скорби: а нѣкога бывахте оучастницы въ скорбь та наонїꙗ, който претѫрпѣваха тїꙗ йсти те (оукорѐнїꙗ):

34 Защото вые показахте сострадѧнїе за мой те оузы, и съ радость пренесохте разграбленїе то на-ваши те имѣнїꙗ, понеже знаете, защо имате по добро и вѣчно имѣнїе на небо то.

35 Не ѿлагайте прочее ваша та надежда, кото има велико мздовоздаѧнїе.

36 Но требѹва да имате терпѣнїе: щото, като сотворите волꙗ та Бжїꙗ, да прїимете ѡбѣщанїе то.

37 Защото ѩще малко, весма малко, ще дойде оный, който има да дойде, и не ще да се забави.

38 А праведныо съ вѣра та ще да бѹде живъ: а ако се (нѣкой) поколеба, не ще да благоволи въ него дѹша та моꙗ.

39 Но нїе, (братїе,) не сме ѿ оныꙗ, който се колебаатъ за своꙗ та погибель, но ѿ оныꙗ, който вѣрѹватъ за спасенїе дѹшевно.

ГЛАВА ІІ.

А ВѢРА та е живо представленїе (на оныꙗ вещи) за който се надаме, и йзавленїе на-вещи те, който не видиме.

2 Защото чрезъ тїꙗ са прїали свидѣтелство староврѐменни те.

3 Чрезъ вѣра та знаеме, защо тоа свѣтъ е сотворенъ со слово то Бжїе, и защо ѿ невидимо то е произишло видимо то.

4 Съ вѣра та Авель принесе на Бга по добра жертва, нежели Каїнъ, чрезъ кото прїа свидѣтелство, защо е праведенъ, понеже свидѣтелствова Бгъ за негови те дарове: и ако и да е оумрелъ, и до днесь се говори намъ чрезъ неа.

5 Съ вѣра та Ѥнѡхъ быде преселенъ да не види смерть: и не намерѹвашесе, защото го преселй Бгъ: понеже предъ преселенїе то негово, свидѣтелствованъ быде, защо оугодй Бгѹ.

6 А безъ вѣра не е возможно да оугоди нѣкой Бгѹ: защото който приходи при Бга, требѹва да вѣрѹва, защо има (Бгъ), и защо быва мздовоздатель на онїꙗ който го трасатъ.

7 Съ вѣра та Нѡе, като мѹ быде говорено ѿ Бга за вещи, който ѩще не беше видѣлъ, оубоасе, и направй ковчегатъ да йзбави свойатъ домъ: чрезъ който (ковчегъ) ѡсѹдй (сичкїатъ) свѣтъ, и быде наслѣдникъ на-правда та, кото (происходи) ѿ вѣра та.

8 Съ вѣра та Авраамъ, като быдѐ повыканъ, послꙋша да ѿиде въ землѧ та, коѧто щѣше да прїиме за наслѣдїе, и ѝзлѣзе, безъ да знае кѫдѐ ѿива.

9 Съ вѣра та се заселѝ той на ѻбѣтованна та землѧ, като на чꙋжда, и живѣеше въ шатрѝ съ 'Исаака и съ 'Іаковва, който бѣха и ѻнѝ наслѣдницы на товà ѝсто то ѡбѣщанїе:

10 Защото той се надаше да наслѣди ѻный градъ, който има ѡсновании, и на когѡто є хꙋдожникъ и соградитель Бгъ.

11 Съ вѣра та и самà Сарра (коѧто бѣше неплодна,) прїѧ сила да зачне, и родѝ не споретъ времѐ то на-возрастатъ си, понѐже помыслѝ (защо є) вѣренъ ѻный, който (и го) бѣше ѡбѣщалъ.

12 За товà и самѡ ѿ єдногѡ (человѣка), а и той ѹмертвѣлъ, родѝхасе (толкѡ много человѣцы), като звѣзды те на небо то, и като безчисленныатъ песокъ, който є по край морѐ то.

13 Сѝчки те тїѧ съ вѣра ѹмрѣха и не прїѧха ѡбѣщанїѧ та, но ѿ далѐче ги видѣха, и ѹвѣрѝхасе (за нѝхъ), и радовахасе, и ѝсповѣдаха, защо са странни и пришелцы на землà та.

14 Защото, който говоратъ таквїѧ (словесà), показꙋватъ (ꙗвнѡ) защо трасатъ ѻтечество.

15 И ако бы ѝмали на мысль тà си ѻновà (ѻтечество), ѿ което ѝзлѣзоха, ѝмали бы времѐ да се вѫрнатъ (въ него):

16 Но ѻнѝ желаеха по добро, сирѣчь небесно то, за товà и Бгъ не се срамꙋва, да се нарѝче Бгъ нѝхенъ: защото ѝмъ є приготвѝлъ градъ.

17 Съ вѣра та Авраамъ принесе (на жертва) 'Исаака, когато го ѝскꙋшаваше Бгъ, и ѻный който прїѧ ѡбѣщанїѧ та, принесе єдинороднаго (сына своего):

18 Комто быдѐ речено: защо ѿ 'Исаака ще да се наречѐ тебе сѣме:

19 Понѐже мыслеше защо Бгъ є силенъ да воскресѝ ('Исаака) и ѿ мертвы те, за товà го и воспрїѧ като ѻбразъ на воскресенїе то.

20 Съ вѣра та благословѝ 'Исаакъ 'Іаковва и Исаѵа за ѻныѧ работы който щѣха да ѝмъ се слꙋчатъ.

21 Съ вѣра та 'Іаковъ, когато ѹмѝраше, благословѝ и двама та сынове 'Іѡсифовы: и поклонѝ ѝмъ се (като се ѡпрѐ) на край тоага та си.

22 Съ вѣра та 'Іѡсифъ, като ѹмѝраше, воспоменà защо щѣха да ѝзлѣзатъ (ѿ

Єгѵ́петъ) сынове̑ те 'Ісраи́леви, и̑ заржа̀ и̑ за кости̑ те си.

23 Съ вѣ́ра та Мѡѷсе́й, като се роди́, бы́де̑ скры́енъ три мѣ́сѧцы ѿ роди́тели те си, поне́же виде́ха (че є̑) кра́сно дѣ́тѐ то, и̑ не оу̑боа́хасе ѿ ца́рско то повелѣ́ніе.

24 Съ вѣ́ра та Мѡѷсе́й, като пора́сте голѣ́мъ, ѿфѫрли́се да се нари́че сы́нъ на-дще́рка та Фараѡ́нова:

25 И̑ по мно́го предпочта̀ да стра́да съ Бѫ́ітатъ наро́дъ, не́жели да и̑ма кратковре́менно наслажде́ніе на-грѣ́хѫтъ:

26 Поне́же мы́слеше поношéніе то Хр҃то́во за по̀ голѣ́мо богáтство ѿ 'Єгѵ́петски те сокро́вища: зашо́то гле́даше на бѹ́дѹщее мѧ́здовоздаа́ніе.

27 Съ вѣ́ра та ѡ̑ставѝ Єгѵ́петъ, и̑ не оу̑боа́се ѿ ца́рскіа гнѣ́въ: зашо́то тѫрпе́ще такà, като да гле́даше невѝдимаго.

28 Съ вѣ́ра та направѝ па́сха та, и̑ помазà вратѝ те съ кръвь̀та̀, да се не прико́сне и̑ на Єврéйски те пе́рвенцы, ѻ̑ный ко́йто погѹбла́ваше пе́рвенцы те (Єгѵ́петски).

29 Съ вѣ́ра та прейдо́ха черве́но то мо́ре като по сѹ́ха землà: коéто, поне́же се покѹси́ха и̑ Єгѵ́пта́не те (да пре́йдатъ), потопи́хасе.

30 Съ вѣ́ра та стѣ́ны те 'Іерїхѡ́нски падна́ха, по седмодне́вно то ѡ̑кикала́ніе ѻ̑колѡ ни́хъ.

31 Вѣ́рою-Раа́въ блѹдни́ца не погинà за́еднѡ съ ѻ̑ны́а, ко́йто се сопротивѝха, поне́же прїà согла́дателѝ те ми́рнѡ, (и̑ препратѝ ги презъ дрѹ́гъ пѫ́ть).

32 И цю ї̑о́ще да гово́римъ; не ще да ми пости́гне вре́ме, да ка́зѹвамъ за Гедеѡ́на, за Варáка, за Самѱѡ́на, за 'Іефѳа́а, за Давіда, за Самѹ́ила и̑ за (дрѹ́ги те) проро́цы:

33 Ко́йто съ вѣ́ра та побѣди́ха ца́рства, сотвори́ха пра́вда, прїа́ха ѡ̑бѣща́ніа, загради́ха оу̑стà та на-лѵ̑ те,

34 Оу̑гаси́ха си́ла ѻ̑гненна, и̑збѣгна́ха ѿ ѻ̑стръ ме́чь, ѡ̑здравѣ́ха ѿ бо́лести, бы́доха ꙗ̑ки въ бра́ни те, ѡ̑бѫрна́ха въ лѣга́нѣ чѹ́жди те по́лкове:

35 (Нѣ́кои) жены̀ прїа́ха чрезъ воскре́снѹваніе оу̑мре́ли те свои̑ (дѣ́цà жи́ви): а̑ дрѹ́ги бы́доха и̑збіе́ни, поне́же не ще́аха да прїи́матъ свобожде́ніе, за да полѹ́чатъ по̀ добро̀ воскресе́ніе:

36 А̑ дрѹ́ги прїа́ха порѹга́ніа и̑ ра́ны, а̑ ї̑о́ще и̑ ѻ̑ко́вы и̑ темни́цы.

37 Ка́менїемъ бы́доха побіе́ни, съ трїво́нъ пре́трїени, съ ме́чно оу̑бїе́ніе оу̑мре́ха: хо́деха

(ѿбаéчени) въ ѻвчи и̂ кóзїи кóжи, ѿскꙋ́дни, скóрбни, и̂ ѿзлóблени:

38 (За кóйто не беше достóинъ си́чкїо свѣ́тъ), по пꙋстыни те се ски́таха, и̂ по горы̀ те и̂ по пещéры те и̂ по дꙋпки те земны.

39 И си́чки те тїа̑, а̑ко и̂ бы́дóха свидѣ́телствовани (за добрѝ) заради вѣ́ра та, не са прїа̑ли ї̂още ѿбѣща́нно то:

40 Понéже Бг҃ъ є̂ предвидѣ́лъ пò добрò нѣ́що за насъ, (си́рѣчь) да не прїи́матъ ѻ̂нѝ совершéнно то воздаа́нїе безъ насъ.

ГЛАВА ВІ.

ПОНꙋ́Жꙋ сме прóчее ѿбикóлѣни ѿ тóлкавъ ѻблакъ насвидѣ́тели, да ѿфѫ́рлиме ѿ сéбе сéкое брéме и̂ грѣ́хъ, кóйто ны лéстнѡ ѿбика́ла, и̂ съ терпѣ́нїе да тѫрчи́ме на назначéнно то намъ пóприще:

2 Като глéдаме на нача́ликатъ и̂ совершѝтельатъ навѣ́ра та Ї҃исꙋ́са, кóйто вмѣ́стѡ предлежа́ща та немꙋ ра́дость, претѫрпѣ̀ крéстъ, и̂ не марѝ за срамотà та, и̂ сѣ́днà ѿ дéсна та страна̀ на-престóлатъ Бж҃їй.

3 Помышла́вайте прóчее ѻ̂ногóва, кóйто претѫрпѣ̀ ѿ грѣ́шницы те такóва на сéбе порꙋга́нїе, за да ви се не доса́жда, и̂ да не ѿслабѣ́вате въ дꙋшы̀ те ва́ши.

4 Защóто ї̂още не сте се сопротиви́ли до кръвь, като се бóрите съ грѣ́хѫтъ:

5 И забрави́ли сте оу̑вѣща́нїе то, коéто говóри вамъ като на сы̀нове: сы̀не мóй, не презѝрай наказа́нїе то Госпóдне, нито ѿслабѣ́вай, когáто те ѻ̂бличáва тóй.

6 Защóто, когóто ѿбы́ча Гдь, нака́зва го: и̂ бі́е всáкаго сы̀на, когóто прїéма (за сы̀нъ).

7 Я̑ко тѫрпи́те наказа́нїе то, Бг҃ъ се ѿбхóди съ васъ, като со сы̀нове: защóто кóй є̂ ѻ̂ный сы̀нъ, когóто не нака́зва ѻ̂тéцо;

8 Я̑ко ли ѿста́вате безъ наказа́нїе, ѿ коéто са вкꙋси́ли си́чки те (дрꙋ́ги те сы̀нове), вы̀е сте прелюбодѣ́йчища, а̑ не (и̂скренни) сы̀нове.

9 При товà, а̑ко нїе, като ны нака́зватъ плóтски те на́ши ѻ̂тцы̀, срамꙋ́вамесе (ѿ ни́хъ и̂ почи́таме ги): не трéбꙋва ли пóвече да се покóриме на (Бг҃а), кóйто є̂ ѻ̂тéцъ надꙋ́хове те, за да бѫ́деме жи́ви;

10 Защóто ѻ̂нѝ (си́рѣчь плóтски те ни ѻ̂тцы̀) нака́звали са ны каквóто и̂мъ є̂ былò оу̑гóдно, за тóа кра́токъ живóтъ: а̑ Бг҃ъ (ны нака́зва) за пóлза та ни, за да бѫ́деме

причастницы на-негова та святость.

11 Войстинну сѐкое наказа́нїе (коѐто бы́ва) въ настоѧ́щее вре́ме не ви́дисе ра́достно, но печа́лно: но по́слѣ прино́си ми́ренъ пло́дъ ѿ пра́вда та на ѻнїа, кой́то са научени чрезъ не́го.

12 Заради това̀ оукрѣпе́те ѿслабѣ́лы те си ржце, и̂ разслабле́ни те си колѣ́на:

13 И ходе́те по прави те пѫте́ки съ ва́ши те нозѣ́, да не ѿкривѣ́е (по̀ многѡ) хро́мо то, но да ѿздравѣ́е.

14 Имайте ми́ръ со си́чки те и̂ сва́тость, безъ ко́ато ни́кой не ще да ви́ди Гдⷭ҇а.

15 Гле́дайте хоуваѡ, да не бы се нѣ́кой лишилъ ѿ Бжїа та благода́ть: да не бы нѣ́кой корень горчивъ, като произни́кне, повреди́лъ васъ, и̂ да не бы се ѿскверни́ли мнози́на ѿ негѡ.

16 Да не бѫде нѣ́кой блудникъ, и̂лѝ нечистъ, като Исавъ, ко́йто за є҆дно̀ ꙗ҆стїе си прода́де первородство то.

17 Понеже зна́ете, защо̀ по́слѣ, а̂ко и̂ да пожела̀ да прїи́ме благословѐнїе, ѿфѫрленъ бы́дѐ: защо́то не можѐ да намѐри мѣ́сто за покаа́нїе то, а̂ко и̂ да го потраси̑] со слѫзы.

18 Защо́то вы́е не сте пристѫпи́ли при гора̀, ко́ато се пи́па съ ржце, и̂ гори̑ ѿ ѻ҆гнь, и̂ въ ѳ҆блакъ, и̂ въ мра́къ, и̂ въ вѣ́ра,

19 И въ гла́съ трѹбенъ, и̂ въ гла́съ, ко́йто се гово́реше, и̂ ко́йто го чѹ́ха, молѝхасе, да се не продолжа́ва непосре́дственнѡ къ нимъ:

20 (Защо́то не мо́жеха да тѫрпа́тъ това̀ (стра́шно) повелѣ́нїе: а̂ко се (си́рѣчь) и̂ звѣ́рь прико́сне при гора̀ та, съ ка́менѣ ще да бѫде оубїенъ, и̂лѝ со стрѣла̀ оустрѣле́нъ.

21 И то́лко стра́шно бѣ́ше това̀ видѣ́нїе (щото и̂ самъ) Мѡѷсе́й ре́че: оупла́шенъ самь мно́гѡ и̂ трепе́рамъ).

22 Но пристѫпи́хте въ гора̀ та Сїѡ́нска, и̂ при градѫтъ на-Бг҃а живагѡ, при небе́сныатъ Ї҆ерѹсали́мъ, и̂ при безчи́сленны А҆́ггели:

23 При торже́ственныатъ собо́ръ, и̂ при це́рква та на-перворо́дни те, ко́йто са напи́сани на небо̀ то, и̂ при Бг҃а ко́йто є҆ на-си́чки те сѹдїа̀, и̂ при дѹхове те на совершѐнни те пра́ведницы,

24 И при Ї҆исѹ́са, ко́йто є҆ хода́тай на-но́выа завѣ́тъ, и̂ при ржи́телна та (не́гова) кро́вь, ко́ато гово́ри по̀ добрѝ (словеса̀) не́жели А҆́велова та.

25 Варде́тесе да не преслѹ́шате ѻ҆ного́ва, ко́йто гово́ри (така̀), защо́то, а̂ко ѻ҆нѝ не и̂збѣгна́ха (ѿ наказа́нїе то), поне́же преслѹша́ха ѻ҆ного́ва,

кóйто ѝмъ говóреше на землѧ̀ та, кóлкѡ пóвече (не ще да ѝзбѣ̑гнеме) нíе, ѧ̂ко се ѿречéме ѿ ѻ҆ногóва, кóйто ни говóри ѿ небò то;

26 На-когѡ́то гласò поколебà тогáва землà та: а̂ сегà дáде товà ѡ҆бѣщáнїе, и̂ рéче: ї҆óще є҆днáшъ ѧ̆зъ ще потресéмъ не тóкмѡ землà та, но и̂ небò то.

27 А̂ тíа словесà, ї҆óще є҆днáшъ, и̂зявлáватъ и̂змѣнéнїе то на-ѻ҆нíа (вéщи) кóйто се колéватъ, и̂ кóйто са за товà сотвóрены, да ѡ҆стáнатъ (на нѝхно то мѣ̑сто) ѻ҆нíа, кóйто се не колéватъ.

28 Заради товà, понéже нíе прїѝмаме (ѿ Бг҃а) цáрство непоколебѝмо, трéбѹва да дѫржѝме благодать тà, чрезъ кóѧто (мóжеме) да слѹжиме на Бг҃а благоѹгóднѡ, съ ѣ҆лагоговѣ̑нїе и̂ со стрáхъ.

29 Защóто Бг҃ъ нашъ є҆ ѻ҆гнь, кóйто поѧ́да.

ГЛАВА ГІ.

БРАТОЛЮБІЄ то да пребывáе (по междѹ васъ):

2 Не забрáвайте страннолю́бїе то: защóто чрезъ нéго нѣ̑кои безъ да знáатъ ѹ҆страннолю́бствовàха А̂ггелы.

3 Помéнѹвайте вѫ́рзаны те (въ темни́ца), като да сте и̂ вы́е зáеднѡ съ нѝхъ вѫ́рзани: и̂ ѻ҆ны́а кóйто злострáдатъ, като да сте и̂ сáми въ (нѝхно то) тѣ̑ло.

4 Женѝтба та (да є҆) чéстна ѹ҆ сѝчки те, и̂ леглò то непорóчно: защóто блѧ́дницы те и̂ прелюбодѣ̑и те Бг҃ъ ще да сѹди.

5 (Не вы́вайте) сребролю́бцы съ нрáватъ: но довóлни (бѫдéте) съ ѻ҆новà щото и̂мате, защóто самъ (Бг҃ъ є҆) рéклъ: не щéмъ да те ѡ҆стáвимъ, нито ще да те забрáвимъ:

6 Щото мóжеме да говóриме дерзновéннѡ: Гдь ми є҆ помóщникъ, и̂ не щемъ да се ѹ҆боѝмъ, що ще да ми стóри человѣ̑къ;

7 Помéнѹвайте настáвницы те вáши, кóйто ви проповѣ̑дáха слóво то Бж҃їе: и̂ като глéдате на скончáнїе то нажитїѐ то и̂мъ, подражáвайте вѣ̑ра та тѣ̑хна.

8 Ї҆исѹ́съ Хр҃тóсъ є҆ тóа и̂стый и̂ вчера и̂ днéсь, и̂ во вѣ̑ки.

9 Не прїѝмайте различни и̂ чѹжди ѹ҆чéнїа: защóто добрò є҆ да се ѹ҆крѣплáва сѫ́рдцѐ то съ благодáть, а̂ не съ ѧ̆стїа, ѿ кóйто не прїáха (нѝкаква) пóлза, кóйто ходѝха въ нѝхъ.

10 Нíе ѝмаме ѻ҆лтáрь ѿ когѡ́то нéматъ влáсть да ѧ̆дáтъ ѻ҆нíа, кóйто слѹжатъ на скѝнїа та.

11 Защóто тѣ̑лесà та на-

ѻ҆нїѧ живо́тни, на-кои́то кр҃вь
та̀ вно́си первосвѧще́нникo во
свати́лище то за (ѿчище́нїе
на-) грѣхове̑ те, и҆згра́тсе
вѫнѫ ѿ по́лкатъ.
12 Заради това̀ и҆ І҆и҃са̀ъ,
за да ѡ҆свати̑ человѣ́цы те
со своѧ̀ та кро́вь, вѫнѫ ѿ вратѧ̀
та (гра́дски) пострада̀.
13 Да и҆зла́зиме про́чее и҆
ні́е вѫнѫ ѿ по́лкатъ (за да
и҆де́ме) при не́го, и҆ да но́симе
не́гово то поръга́нїе:
14 Защо́то не́маме тѹ́ка по-
стоа́ненъ градъ, но тра́симе
бѹдѹщїа̑тъ.
15 Чрезъ не́го про́чее да
прино́симе Бг҃ѹ непреста́ннw
же́ртва ѿ хвала̀, сирѣ́чь пло́дъ
ѿ ѹ҆ста̀, кои́то (ѹ҆ста̀) просла-
вла́ватъ не́гово то и҆́ме.
16 И не забра́вайте ми́ло-
стыня та̀ и҆ преподаа́нїе то:
защо́то таки́ва же́ртвы са благо-
ѹго́дны на Бг҃а.
17 Слѹ́шайте наста́вницы
те ва́ши и҆ покора́вайте и҆́мъ
се: защо́то ѻ҆ни̑ бо́дрствѹватъ
непреста́ннw за ва́ши те дѹ́шы,
поне́же и҆ма́тъ да дада́тъ ѿ-
вѣ́тъ: за да тво́ратъ това̀
(бо́дрствованїе) съ ра́дость, а̑
не съ воздыша́нѣ, защо́то не
є҆ поле́зно това̀ за ва́съ.
18 Моле́тесе (Бг҃ѹ) за на́съ:
защо́то ні́е се надѣ́еме да
и҆ма́ме добра̀ со́вѣсть, поне́же
желаѧ́еме да се ѡ҆бхо́диме во
всѝчко добре̑.
19 Но по мно́го вы мо́лимъ
да тво́рите това̀, заради да
мо́жемъ да се вѫрнемъ по
скорw кодъ ва́съ.
20 А҆ Бг҃ъ на-ми́ратъ, ко́и-
то є҆ вдигна́лъ ѿ ме́ртвы те ве-
ли́кїатъ па́стырь на-ѻ҆́вцы̀ те,
(си́рѣчь) Гдⷭ҇а на́шего І҆и҃са
Хрⷭ҇та̀, съ кровь та̀ на-вѣ́чныа
завѣ́тъ,
21 Да вы пока́же соверше́ны
во вса́ко дѣ́ло добро̀, за да
сотво́рите во́лѧ та не́гова, като
произво́ди (самъ то́й) въ васъ,
ѿто є҆ благоѹго́дно предъ не́-
го чрезъ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀: комѹ́-
то (да бѫде) сла́ва во вѣ́ки
вѣ́кѡ́въ, а҆ми́нь.
22 И мо́лимъ вы, бра́тїе,
да прїи́мете (безъ ѿтагче́нїе)
това̀ моѐ ѹ҆вѣща́телно сло́во:
защо́то вкра́тцѣ ви написа́хъ.
23 Зна́йте, защо̀ бра́тъ
нашъ Тїмоѳе́й бы́дѐ пѹ-
стнатъ, съ кого́то за́еднw, а̑ко
бы дошелъ по скорw, ѿе вы
ви́димъ.
24 Поздраве́те си́чки те
наста́вницы ва́ши, и҆ си́чки те
свати́н. Поздравла́ватъ вы
си́чки те (вѣ́рни) ѿ І҆та́лїа.
25 Благода́ть (Бж҃їа да бѫ-
де) со си́чки те ва́съ. А҆ми́нь.

† Посла́нїе то ко є҆вре́емъ
бы́дѐ напи́сано ѿ І҆та́лїа чрезъ
Тїмоѳе́а.

ѿкровєнїє
свѧтѧгѡ ꙗѡаннѧ богослова.

глава а҃.

ѿкровєнїє ꙗисꙋсъ хр҃тово, коѥто мꙋ ѥ̑ далъ бг҃ъ, да покаже на свои̑ те раби̑ (ѻ̑новà) що̑то ще да бѫде скорѡ: коѥто и̑ показà, като го прати̑ чрезъ (ѥ̑дного̀) ѧ҆ггела своего̀, рабꙋ своемꙋ ꙗѡа́ннꙋ,

2 Кóйто проповѣдà ѩ҆внѡ слóво то бж҃їе, и̑ свидѣтелство то ꙗисꙋсъ хр҃тóво, и̑ (ѻ̑новà) що̑то ѥ̑ видéлъ.

3 Блажéнъ, кóйто прочи́та, и̑ ѻ̑нїѧ кóйто слꙋшатъ словесà та на-товà прорóчество и̑ сохранáватъ що̑то ѥ̑ напи́сано въ нéго: защóто врéме то ѥ̑ бли́зꙋ.

4 ꙗѡáннъ на седмь тѣ цéрквы, кóйто са во ѧ҆зїѧ: благодáть вамъ и̑ ми́ръ (да бѫде) ѿ ѻ̑ногóва, кóйто ѥ̑сть, и̑ кóйто ѥ̑ бы́лъ, и̑ кóйто йде: и̑ ѿ седмь тѣ дꙋхове, кóйто са предъ нéговыатъ престóлъ:

5 И ѿ ꙗисꙋса хр҃тà, кóйто ѥ̑ свидѣтель вѣрный, перворождéнъ ѿ мéртвы те, и̑ главà на зéмни те цáрове: и̑ кóйто ѥ̑ возлюби́лъ насъ, и̑ ѹ҆мы́лъ ны ѥ̑ ѿ нáши те грѣхове со своѧ̀ та кровь:

6 И направи́лъ ѥ̑ насъ цáрове, и̑ свѧщéнницы на бг҃а и̑ ѻ҆ц҃à своего̀: нéмꙋ (да бѫде) слáва и̑ держáва во вѣки вѣкѡ́въ. ѧ҆ми́нь.

7 ꙗ҆́то йде съ ѻ҆́блацы, и̑ ще го ви́ди сéкое ѻ҆́ко, и̑ ѻ̑нїѧ кóйто го пробóдоха, и̑ си́чки те племенà зéмни ще заплáчатъ гóркѡ, когáто го ви́датъ: ѥ̑й, а҆ми́нь.

8 ѧ҆́зъ ѧ҆́лфа и̑ ѡ҆мéга, (си́рѣчь) начáло и̑ конéцъ, говóри гдⷭ҇ь, кóйто ѥ̑сть, и̑ кóйто ѥ̑ бы́лъ, и̑ кóйто йде, вседержи́тель.

9 ѧ҆́зъ ꙗѡáннъ, кóйто самь и̑ брáтъ вашъ, и̑ сообщникъ въ печаль тà и̑ въ цáрство то и̑ въ терпѣнїе то ꙗисꙋсъ хр҃тóво, дойдóхъ въ ѻ҆́стровать, кóйто се нари́ча Пáтмосъ, заради слóво то бж҃їе, и̑ заради свидѣтелство то ꙗисꙋсъ хр҃тóво.

10 И бы́дохъ во и̑зстꙋплéнїе дꙋхóвно въ (ѥ̑ди́нъ) недѣлный дéнь: и̑ чꙋ́хъ задъ сéбе си глáсъ вели́къ, като (гласъ) трꙋбный, кóйто говóреше: а҆́зъ

ѥсмь Ѧлфа и҆ Ѡмéга, пéрвый
и҆ послѣднїй:
11 И: товà шото ви́дишъ,
напишѝ го въ кни́га, и҆ пратѝ
(го) на цéрквы те, който са
во Ѧзїѧ, (си́рѣчь) во Ефéсъ,
и҆ въ Смѹ́рна, въ Пéргама, и҆
въ Ѳѵ҆атíръ, и҆ въ Сардíсъ, и҆
въ Фїладелфїа, и҆ въ Лаодї-
кїа.
12 И ѡ҆бѫрнáхсе да ви́димъ
гласѡ̀, кóйто говóреше съ
мéне: и҆ като се ѡ҆бѫрнáхъ,
видéхъ седмь свѣти́лницы
злáтны,
13 И по срéдъ седмь тѐ
свѣти́лницы (видéхъ є҆дногѡ̀)
подóбна Сы́н8 человѣ́ческом8,
кóйто бéше ѡ҆блéченъ въ длѫ-
га дрéха, и҆ ѡ҆пáсанъ презъ
грѫдѝ те со злáтенъ пóясъ:
14 Главà та м8 и҆ косà та
м8 бѣ́лы като бѣ́ла ѧ҆́рина,
и҆ като снѣ́гъ: и҆ ѡ҆чѝ те м8
като плáмень ѻ҆́гненъ:
15 И нозѐ те м8 подóбны
халколївáн8, като въ пещь
разжéжены: и҆ гласѡ̀ м8 като
ш8мъ ѿ мнóго вóды:
16 И дѫржéше въ дéсна та
си р8кà седмь звѣ́зды: и҆
ѹ҆стà та м8 и҆зла́зеше (є҆ди́нъ)
ѡ҆боюд8óстрый и҆зѡ́стренъ
мечь: и҆ лицѐ то м8 (сїѧ́еше)
като слѫнце то (когáто) сїѧ́е
со си́чка та си си́ла.
17 И когáто го видéхъ, па-
днáхъ предъ нозѐ те м8 като
мéртвъ; и҆ т8рѝ си дéсна та
р8кà на мéне, и҆ рéче ми: не
бóйса: а҆́зъ є҆смь пéрвый и҆
послѣднїй:
18 И (а҆́зъ самь, кóйто) жи-
вѣ́емъ, быдóхъ мéртвъ, и҆ є҆́то
че самь жи́въ во вѣ́ки вѣ-
кѡ́въ, а҆ми́нь: и҆ а҆́зъ держи́мъ
ключове те ѿ а҆́да и҆ ѿ смерть
тà.
19 Напишѝ прóчее (товà)
шото си видéлъ, и҆ шото є҆́, и҆
шото ще бѫде пóслѣ по товà:
20 Тáинство то на-седмь
тѐ звѣ́зды, който си видéлъ
въ моѧ̀ та десни́ца, и҆ на-
седмь тѐ свѣти́лницы злáтни,
(товà є҆́): седмь тѐ звѣ́зды
са Ѧ҆́ггели те на-седмь тѐ
цéрквы: а҆ седмь тѐ свѣти́л-
ницы, който си ты̀ видéлъ,
седмь тѐ цéрквы са.

ГЛАВА в.

Напиши на А҆́ггелатъ на-
Ефéсска та цéрква: такà го-
вóри (ѻ҆́ный), кóйто держѝ
седмь тѐ звѣ́зды въ дéсна та
си р8кà, и҆ кóйто хóди по
средъ седмь тѐ свѣти́лницы
злáтны:
2 Знáмъ твой те дѣлà, и҆
твóйатъ тр8дъ, и҆ твоѐ то
терпѣ́нїе, и҆ защóто не мó-
жешъ да терпи́шъ злы̀ те, и҆
и҆ск8си́лъ си ѻ҆́ныѧ който се
говóратъ че са Ѧ҆пóстоли, а҆
не са: и҆ нашéлъ си ги лѫжѫ-
ли́вы:
3 И претерпѣ́лъ си, и҆ и҆-
машъ терпѣ́нїе, и҆ за моѐ то

йме се си трꙋдилъ, и не си се оумори́лъ.
4 Но и́мамъ (нѣщо) на вражъ тѣ́бе, защо́то си ѿстави́лъ пе́рва та любо́вь своѧ̀.
5 Помысли́ ѿ гдѣ̀ си падна́лъ, и пока́йсе, и творѝ пе́рви те дѣла̀ (твои): ѧ̂ко ли нѐ, ско́рѡ ще ти до́йдемъ, и ще да вди́гнемъ свѣти́ликатъ тво́й ѿ мѣ́сто то, ѧ̂ко се не пока́ешъ.
6 Но товà (добро̀) и́машъ, защо́то ненави́дишъ Нїколаї́тски те дѣла̀, кои́то и ѧ̆зъ ненави́димъ.
7 Кои́то и́ма оу̑хо, да чꙋ́е, що гово́ри Дх҃о на це́рквы те: кои́то побѣди́, ще мꙋ да́мъ да ꙗ̂дѐ ѿ живо́тно то дре́во, коѐто є̑ посре́дъ Бж҃їѧтъ ра́й.
8 И на А҆́ггелатъ на-Смѝрнска та це́рква напиши́: такà гово́ри пе́рвый и̑ послѣ́днїй, кои́то быдѐ ме́ртвъ, и̑ є̑то че є̑ жи́въ:
9 Зна́мъ твои́ те дѣла̀, и̑ скорбь тà и̑ сиромашїа́ та ти, (но па́къ си бога́тъ), и̑ хꙋ́лы те на-Ѻ̂нїѧ, кои́то се гово́ратъ че са Ї҆ꙋде́и, и̑ не са, но са собо́рище сатани́нско.
10 Не бо́йсе ни́що ѿ Ѻ̂новà що́то и́машъ да постра́дашъ, є̑то дїа́воло ще да тꙋ́ра (нѣ́кои) ѿ ва́съ въ темни́ца та, да се и҆скꙋ́сите: и̑ ще да и́мате скорбь до де́сеть дни́, бѫ́ди вѣ́ренъ до сме́рти, и̑ ще да ти да́мъ вѣне́цъ живо́тный.
11 Кои́то и́ма оу̑хо, не́ка чꙋ́е, що гово́ри Дх҃о на це́рквы те: кои́то побѣди́, не ще ѕ̑ го повре́ди вто́ра та сме́рть.
12 И на А҆́ггелатъ на-Пергамска та це́рква напиши́: такà гово́ри Ѻ̂ный, кои́то дѫржи́ Ѻ̂боюдоо́стрыатъ мечь:
13 Зна́мъ твои́ те дѣла̀, и̑ че живѣ́ешъ та́мѡ, гдѣ́то є̑ престо́ло сатани́нскїй: и̑ (защо̀) дѫржи́шъ моѐ то и́ме, и̑ не си се ѿхвѫрли́лъ ѿ моà та вѣ́ра, нито въ Ѻ̂нїѧ дни́, въ кои́то быдѐ оу̑бїе́нъ вѣ́рный мо́й свидѣ́тель А҆нту́па по между васъ, гдѣ́то живѣ́е сатанà та.
14 Но и́мамъ ма́ло (сердитинà) на вражъ тѣ́бе, защо́то и́машъ та́мѡ (нѣ́кои), кои́то дѫржа́тъ оу̑че́нїе то Валаа́мово, кои́то оу̑чеше Вала́ка да воведѐ въ собла́знъ сыновѐ те Ї҆сра́илевы, да ꙗ̂да́тъ ї҆дѡлски те жертвы, и̑ да блꙋдствꙋ́ватъ.
15 Такà и́машъ и̑ ты (нѣ́кои) кои́то дѫржа́тъ оу̑че́нїе то Нїколаи́тско, коѐто (а̑зъ) ненави́димъ.
16 Пока́йсе: ѧ̂ко ли нѐ, ско́рѡ ще до́йдемъ къ тѣ́бе, и̑ ще да напра́вимъ бра́нь съ ни́хъ съ ме́чатъ на-мои́ те оу̑стà.
17 Кои́то и́ма оу̑хо, не́ка чꙋ́е, що гово́ри Дх҃о на це́рквы те: кои́то побѣди́, ще мꙋ да́мъ да ꙗ̂дѐ ѿ сокрове́нна та ма́нна, и̑ ще мꙋ да́мъ бѣ́лъ

камень, и на каменьатъ написано ново име, коѣто никой (дрꙋгъ) не знае, ѡсвѣнь ѻногова който го прїема.

18 И на Ѧггелатъ на Ѳѵатїрска та церква напишѝ: така говори Сынъ Бжїй, който има свой те ѻчи като пламень ѻгненъ, и нозѣ те мꙋ са подобны халколїванꙋ:

19 Знамъ твой те дѣла, и любовь та и слꙋжѣнїе то, и вѣра та, и терпѣнїе то ти, и (знамъ; защо) послѣдни те твой дѣла превосходатъ первите.

20 Но имамъ мало (сердитина) на вражъ тебе, защото допꙋщавашъ на жена та Ієзавела, кѧто нарича себе си пророчица, да оучи и да прелщава мои те рабы за да блꙋдствꙋватъ, и да ѧдатъ їдѡлски те жертвы.

21 И дадохъ и време да се покае ѿ своѣ то блꙋдодѣанїе, и не покаѧсе.

22 Ѳто, ѧзъ ѧ тꙋрамъ на ѻджртъ, и ѻныѧ, който блꙋдствꙋватъ съ неѧ, въ скорбь велика, ѧко се не покаѧтъ ѿ свои те дѣла.

23 И чада та нейни ще оубїемъ со смерть: и сички те церквы ще да разꙋмѣатъ защо самь ѧзъ който испытꙋвамъ сердца та и оутробы те: и ще заплатимъ секомꙋ (ѿ васъ) споретъваши те дѣла.

24 А вамъ и на дрꙋги те, който се намерꙋватъ въ Ѳѵатїръ, и нематъ това оученїе, и не са разꙋмѣли глꙋбины те сатанински, каквото що говоратъ, казꙋвамъ (защо) не щемъ да ви наложимъ дрꙋгъ товаръ:

25 Но držите само това, що имате, доклѣ дойдемъ.

26 И който побѣди и оувари мои те дѣла до край, немꙋ ще дамъ власть надъ (сички те) ѧзычницы:

27 И ще да ги оупасѣ со желѣзна тоѧга, и като глинани сосѣди ще да се испотрошатъ, каквото що самь и ѧзъ прїѧлъ (таѧ власть) ѿ ѻтца моегѡ.

28 И ще мꙋ дамъ оутреннѧ та звѣзда.

29 Който има оухо да слꙋша, нека чꙋе що говори Дхо на церквы те.

ГЛАВА Г.

И НА Ѧггелатъ на Сардїйска та церква напишѝ: така говори ѻный, който има седмь тѣ дꙋхове Бжїи, и седмь тѣ звѣзды: знамъ твой те дѣла, защото (ты) имашъ име като да си живъ, а мертвъ си.

2 Бꙋди бодръ, и оукрѣплавай дрꙋги те, който са близꙋ къ смерти: защото ѧзъ не найдохъ твой те дѣла совершенни предъ Бга моегѡ.

3 Помнѝ прочее що си прїалъ ѝ (що) си чꙋлъ, ѝ вардѝ (ги), ѝ покайсе: защото, ꙗко не бодрствꙋвашъ, ще дойдемъ вражъ тебе като тать, ѝ не ще́шъ да оусетишъ, въ кой часъ ще дойдемъ къ тебе.

4 Но имашъ нѣколко дꙋшы въ Сардїа, който не са ѡскверни́ли свой те дрехи: ѝ ще да ходатъ съ мене въ бѣлы (дрехи), защото са достойни.

5 Който побѣдѝ, той ще да се ѡблечѣ въ бѣлы дрехи: ѝ не ще́мъ да ѝзгладимъ име то мꙋ ѿ книга та животна, ѝ ще да ѝсповѣдамъ име то мꙋ предъ Ѻца̀ моегѡ̀, ѝ предъ Ѧггели те негови.

6 Който има оухо да саꙋша, да чꙋе, що говори Дх҃о на церквы те.

7 И на Ѧггелатъ на Фїладелфїйска та церква напишѝ: така̀ говори святы́о истинныо, който има ключатъ Давїдовъ: който ѿвара, ѝ никой не може да затвори: ѝ който затвара, ѝ никой не може да ѿвори:

8 Знамъ твой те дѣла̀, ѥто, ѧзъ самь ѿворилъ предъ тебе врата̀, ѝ никой не може да ги затвори: защото (макаръ ѝ да) имашъ малка сила, сохранилъ си моѐ то слово, ѝ не си се ѿреклъ ѿ моѐ то име.

9 Ѥто, ѧзъ ще да направимъ ѿ сокорище то сатанинско Ѻныа, който се говоратъ че са Ꙗдеѥ, а̂ не са: но лжжатъ: ѥто ще ги направимъ да дойдатъ да се поклонатъ предъ твой те нозе, ѝ да познаатъ защо̀ самь те возлюбилъ.

10 Защото си сохранилъ моѐ то оученїе съ терпѣнїе, ѝ ѧзъ ще те сохранимъ ѿ времѐ то на бѣда̀ та, коато ще да дойде на сичка вселенная да ѝскꙋси Ѻныа, който живѣатъ на земла̀ та.

11 Ѥто, ѧзъ ѝдемъ скорѡ: држшъ Ѻнова̀ що то имашъ, да не земѐ дрꙋгъ (нѣкой) твойатъ вѣнецъ.

12 Който побѣдѝ, ще го направимъ столпъ въ церква та на-Бг҃а моегѡ̀, ѝ не ще вѣке да ѝзлѣзе вонъ: ѝ ще напишемъ на него име то на Бг҃а моегѡ̀ ѝ име то на-градѫтъ на-Бг҃а моегѡ̀, (сирѣчь) нановыа Ꙗерꙋсалимъ, който слази ѿ небо̀ то ѿ Бг҃а моегѡ̀, ѝ (ще напишемъ ѝ) име то моѐ ново то.

13 Който има оухо, да чꙋе, що говори Дх҃о на церкви те.

14 И на Ѧггелатъ на-Лаодїкїйска та церква напишѝ: така̀ говори (Ѻный, който ѥ) Ѧминь, свидѣтельо вѣрный ѝ истинный, начало то на созданіе то Бж҃їе:

15 Знамъ твой те дѣла̀, защото не си ни стꙋденъ, ни топлъ: ѡ̂ да бы былъ стꙋденъ ѝлѝ горещъ.

16 Но понеже си хладокъ, ѝ

нито ст8де́нъ си, ни горе́щъ,
ще да те ѝзблю́вамъ ѿ оу̑ста̀
та мои̑.
17 Защо́то ты̀ гово́ришъ,
а̑зъ самь бога́тъ, и̑ ѡ̂богати́хсе, и̑ ни́що ми не тре́бѹва: а̑
не зна́ешъ защо̀ ты си ѡ̂ка́ненъ и̑ бѣ́денъ и̑ сирома́хъ, и̑
слѣ́пъ, и̑ го́лъ.
18 Совѣ́тѹвамъ те да си
кѹпишъ ѿ ме́не зла́то, коѐто
є̑ ѡ̂чи́стено (префи́нено) съ
ѻ̑гнь, да се ѡ̂бога́тишъ: и̑
дре́хи бѣ́лы, да се ѡ̂блече́шъ:
да се не гле́да срамота̀ та на-
голота̀ та ти: и̑ помажѝ си
ѻ̑чи̑ те съ коллѹрїи̑ да ви̑-
ѷшъ.
19 Азъ кого́то ѡ̂бы́чамъ,
ѡ̂блича́вамъ и̑ нака́зѹвамъ:
бѫди̑ про́чее и̑ ты ре́вностенъ
и̑ пока́йсе.
20 Ѹ̂то (а̑зъ) стоимъ при
врата̀ та и̑ чѹ́камъ: а̑ко чѹ́е
нѣ́кой гласѫтъ ми, и̑ ѿво́ри
врата̀ та, ще влѣ́знемъ при
не́го, и̑ ще вече́рамъ съ не́го,
и̑ то́й съ ме́не.
21 Ко́йто побѣ́ди̑, не́мѹ ще
да́мъ да се́дне за́еднѡ съ ме́не
на мо́йатъ престо́лъ, като и̑
а̑зъ що побѣ́ди̑хъ, и̑ седна́хъ
за́еднѡ съ ѻ̑ц̑а̀ моего̀ на не́го-
вы́атъ престо́лъ.
22 Ко́йто и̑ма оу̑хо, да чѹ́е
що говори̑ Дх̑о на це́ркви те.

ГЛАВА Д.

ПОСЛѢ по това̀ поглѣдна́хъ,
и̑ виде́хъ врата̀ ѿво́рени на
небо̀ то, и̑ пе́рвыо гласъ, кого́-
то чѹ́хъ като (гласъ) трѹбе-
ный, че гово́реше съ ме́не, то́й
ми ре́че: качи́се тѹ́ва, и̑ ще
ти пока́жемъ що тре́бѹва да
бѫде по́слѣ.
2 И то́а часъ бы́до́хъ во
и̑зстѹпле́нїе дѹхо́вно: и̑ виде́хъ
защо̀ престо́лъ бе́ше по-
ста́венъ на небо̀ то, и̑ на пре-
сто́латъ седе́ше нѣ́кой.
3 И ѻ̑ный, ко́йто седе́ше
(на престо́латъ) бе́ше подо́-
бенъ на і̑а́спїсъ и̑ на сарди́съ
ка́мень: и̑ дѹга̀ бе́ше ѻ̑колѡ
престо́латъ, ко́ато се ви́деше
подо́бна на смара́гдъ.
4 И ѻ̑колѡ престо́латъ (бе́-
ха) два́десѧть и̑ че́тыри пре-
сто́ли: и̑ виде́хъ че седе́ха на
престо́лы те два́десѧть и̑ че́-
тыри ста́рцы, ѡ̂блече́ни въ
бѣ́лы дре́хи: и̑ и̑маха зла́тны
вѣ́нцы̀ на главы̀ те си.
5 И ѿ престо́латъ и̑зла́зеха
мо́лнїи, и̑ гро́мове, и̑ гла́сове:
и̑ се́дмь свѣ́щницы ѻ̑гненни
гореха предъ престо́латъ, кой-
то са седмь тѐ дѹхове Бж̑їи.
6 И предъ престо́латъ (бе́-
ше) мо́ре стѫклено, подо́бно
на крѹста́лъ: и̑ посре́дъ пре-
сто́латъ, и̑ ѻ̑колѡ престо́латъ,
четыри живо́тни, ко́йто бе́ха
пѫлни ѿ пре́дъ и̑ ѿ за́дъ съ
ѻ̑чи.
7 И пе́рво то живо́тно (бе́-
ше) подо́бно на левъ, и̑ вто́ро
то живо́тно подо́бно на теле́цъ,

и̂ тре́то то живо́тно и̂маше
лице ка́то человѣ́къ, и̂ четве́р-
то то живо́тно подо́бно на
ѻ̂релъ, ко́йто летѝ.
8 И (тіа̀) четыри те живо́т-
ни и̂маха се́кое (ѿ ни́хъ) по
ше́сть крила̀ на ѻ̂колѡ, и̂
вне́тре бе́ха пѫлни съ ѻ̂чи:
и̂ не́маха почи́ванїе ни де-
на̀ ни нощьа̀, но гово́реха:
сва́тъ, сва́тъ, сва́тъ Гдь Бг҃ъ
Вседержи́тель, ко́йто є̂ бы́лъ,
и̂ ко́йто є̂сть, и̂ ко́йто ще
бѫде.
9 И кога́то воздава́ха живо́т-
ни те сла́ва и̂ че́сть и̂ благо-
дарѐнїе на ѻ̂ного́ва, ко́йто се-
де́ше на престо́латъ, и̂ ко́йто
живѣ́е во вѣ́ки вѣ́кѡ́въ
10 (Тога́ва) два́десѧть и̂ че-
тыри тѐ ста́рцы па́даха преѣ́д
ѻ̂ного́ва, ко́йто седе́ше на
престо́латъ, и̂ покла́нѧхасе на
ѻ̂ного́ва, ко́йто живѣ́е во
вѣ́ки вѣ́кѡ́въ, и̂ ѳра́ха вѣ́ни-
цы те предъ престо́латъ, и̂
гово́реха:
11 Досто́инъ си Гди да
прїи́мешъ сла́ва и̂ че́сть и̂
си́ла: зашо́то ты̀ си созда́лъ
си́чко то, и̂ (си́чко) по твоѧ̀
та во́лѧ сѹществѹ́ва и̂ сотво-
ре́но є̂.

ГЛАВА ѳ.

И̂ ВИДѢ́ХЪ въ де́сна та рѹ́ка
на-ѻ̂ного́ва, ко́йто седе́ше на
престо́латъ, кни́га напи́сана
и̂ и̂зъ вѫтре и̂ и̂зъ вѫнъ, и̂
запеча́тана со се́дмь печа́те.
2 И виде́хъ А̂ггела си́лна.
ко́йто проповѣ́дѹваше съ го-
лѣ́мъ гла́съ: ко́й є̂ досто́инъ
да разгѫ́рне кни́га та, и̂ да
ѿво́ри печа́те те не́йны;
3 И ни́кой не мо́жеше, нито
на нево̀ то, нито на земла̀ та,
нито подъ земла̀ та, да разгѫ́рне
кни́га та, нито да а̂ гле́да.
4 И а̂зъ плака́хъ мно́гѡ,
зашо́то ни́кой се не намерѝ
досто́инъ да разгѫ́рне кни́га
та и̂ да а̂ прочетѐ, нито да а̂
гле́да.
5 И є̂ди́нъ ѿ ста́рцы те ми
ре́че: не плачѝ: зашо́то ле́во,
ко́йто є̂ ѿ колѣ́но то Ї҆ѹ́дово,
(кое́то є̂) ко́реньо Давї́довъ,
побѣди́лъ є̂, (и̂ мо́же) да разгѫ́рне
кни́га та, и̂ да ѿво́ри
седмь тѐ печа́те не́йны.
6 И поглѣдна́хъ, и̂ є̂то по-
сре́дъ престо́латъ и̂ четыри
тѐ живо́тни, и̂ посре́дъ ста́рцы
те, є̂дно̀ А̂гне, кое́то стое́ше
(та́мѡ) ка́то заколе́но, и̂ и̂ма-
ше седмь ро́гове, и̂ седмь
ѻ̂чи, ко́йто са седмь тѐ дѹ́хове
Бж҃їи пра́тени те по си́чка та
земла̀.
7 И (то) дойдѐ, и̂ земà
кни́га та ѿ десни́ца та на-
ѻ̂ного́ва, ко́йто седе́ше на пре-
сто́латъ.
8 И кога́то зѐ кни́га та,
четыри тѐ живо́тни, и̂ два́-
десеть и̂ четыри те ста́рцы
падна́ха предъ А̂гне то, и̂

ѝмаха се́кой (ѿ ни́хъ) гѹсли, ѝ ча́шы зла́тны пѫлны съ тема́нъ, който са моли́твы те на-свати́и те:

9 И запеа́ха пѣ́снь но́ва, ѝ говóреха: достóинъ си да зе́мешъ кни́га та, ѝ да ѿво́ришъ печа́те те ѝ, защо́то си бы́лъ закла́нъ, ѝ съ своѧ̀ та кро́вь ѝскѹпи́лъ си насъ на Бг҃а ѿ всáко колѣ́но ѝ ѩзы́къ ѝ наро́дъ ѝ пле́ме.

10 И направи́лъ си насъ ца́рове ѝ свѧще́нницы на Бг҃а на́шегѡ: ѝ ще да се воцари́ме на землѧ̀ та.

11 Ѝ виде́хъ, ѝ чѹ́хъ гла́съ ѿ мно́го А҃ггели ѻ҃колѡ престо́латъ ѝ живо́тни те ѝ ста́рцы те: ѝ число̀ то ѝмъ бе́ше (мно́го пѫти) де́сеть по де́сеть хі́лѧды, ѝ хі́лѧды по хі́ла́да хі́лѧды.

12 И говóреха съ голѣ́мъ гла́съ: достóйно є҆ А҃гне то заколе́но то да прїи́ме си́ла ѝ бога́тство ѝ премѹ́дрость ѝ крѣ́пость ѝ че́сть ѝ сла́ва ѝ благослове́нїе.

13 И си́чко то созда́нїе, коéто є҆ на небо̀ то, ѝ на землѧ̀ та, ѝ подъ землѧ̀ та, ѝ на морѐ то, ѝ си́чко то щото є҆ въ ни́хъ, чѹ́хъ че говóреха си́чки те, (да се воздадѐ) на ѻ҃ногóва, кóйто сѣ́дѝ на престо́латъ, ѝ на А҃гне то, благослове́нїе, ѝ че́сть, ѝ сла́ва, ѝ держа́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ.

14 Ѝ четыри тѐ живо́тни говóреха: И́ми́нь: ѝ два́десеть и четыри тѐ ста́рцы падна́ха ѝ поклони́хасе на ѻ҃ногóва, кóйто живѣ́е во вѣ́ки вѣкѡ́въ.

ГЛАВА ѕ҃.

Ѝ ВИДѢ́ХЪ, кога́то ѿворѝ А҃гне то є҆ди́нъ ѿ седмь тѐ печа́те, ѝ чѹ́хъ є҆дно̀ ѿ четыри тѐ живо́тни че говóреше като съ гро́мовъ гла́съ: дойдѝ ѝ ви́ждь.

2 И поглѣдна́хъ, ѝ є҆то (є҆ди́нъ) ко́нь бѣ́лъ, ѝ ѻ҃ный, кóйто седе́ше на не́го, дѫржéше лѫ́къ: ѝ да́де мѹ се вѣнéцъ, ѝ ѿи́де като побѣди́тель, да побѣдѝ.

3 И кога́то ѿворѝ втóрыатъ печа́ть, чѹ́хъ втóро то живо́тно че говóреше: дойдѝ ѝ ви́ждь.

4 И ѝзлѣ́зе дрѹ́гъ ко́нь ры́жъ, ѝ да́десе (вла́сть) на ѻ҃ногóва, кóйто седе́ше на не́го, да вди́гне ми́ратъ ѿ землѧ̀ та, за да оубѝватъ (человѣ́цы те) є҆ди́нъ дрѹ́гго: ѝ да́де мѹ се са́бла голѣ́ма.

5 И кога́то ѿворѝ тре́тїатъ печа́ть, чѹ́хъ тре́то то живо́тно че говóреше: дойдѝ та ви́ждь, ѝ поглѣдна́хъ, ѝ є҆то конь вранъ, ѝ ѻ҃ный, кóйто седе́ше на не́го, дѫржéше въ рѹка̀ та си мѣ́рило.

6 И чѹ́хъ гла́съ посре́дъ жи-

вотни те, който говореше: (да бѫде) ѥдна мѣра пшеница за (ѥдинъ) динарь, и три мѣры ечимикъ за ѥдинъ) динарь: а дѫрвено то масло и вїно то не повреждавай.

7 И когато творѝ четвертыатъ печать, чꙋхъ гласѫтъ на-четверто то животно, който говореше: дойди та виждь.

8 И поглѣднахъ, и ѥто конь блѣдъ, и ѻный, който седеше на него, име то мꙋ (беше) смерть: и адъ идеше слѣдъ него: и даде мꙋ се власть надъ четверта та часть на-земла та, да оубива (человѣцы те) со сабла, и со смерть, и со звѣрове те земни.

9 И когато творѝ петыатъ печать, видѣхъ подъ ѻлтаратъ дꙋшы те на-ѻнїа, който беха оубїени за слово то Бжїе и за свидѣтелство то, което ѻни имаха.

10 И извыкаха съ голѣмъ гласъ, и рекоха: до кога, Владыко свати и истинный, не сꙋдишъ и не ѿмщавашъ наша та кровь ѿ ѻныа който живѣатъ на земла та:

11 И дадохасе секомꙋ ѿ нихъ бѣлы дрехи, и речено имъ быдѣ да си починатъ ѿще мало време, доклѣ да се скончатъ и дрꙋгаре те имъ и братїа та имъ, който ще бѫдатъ оубїени каквото и ѻни.

12 И когато ѿворѝ шестыатъ печать, поглѣднахъ, и ѥто че быдѣ голѣмо землетрасенїе, и сиолце то быдѣ черно като вретище стрꙋнено, и мѣсѧцо быдѣ като кровь:

13 И звѣзды те небесны паднаха на земла та, каквото смоковница та, когато а раскляти силенъ вѣтръ, хвѫрла недозѣрлы те свои смоквы.

14 И небо то се ѿтеглѝ, понеже се свѝ като нѣкоа хартїа, и секоа гора и (секой) ѻстровъ повдигнахасе ѿ мѣста та си:

15 И царове те земни, и велможи те, и богати те, и тысѧщеначалницы те, и силни те, и сички те робѝ, и сички те свободни скрыхасе въ пещеры те и въ каменѣ те горски:

16 И говореха на горы те и на каменѣ те: паднете на насъ и покрыйте ны ѿ лицѣ то на-ѻногова, който сѣдѝ на престолатъ, и ѿ гнѣватъ на-Агне то:

17 Защото дойдѣ голѣмыо день на-гнѣвѫтъ мꙋ, и кой може да стерпѝ:

ГЛАВА З.

И ПОСЛѢ по това видѣхъ четыри Аггелы, който стоеха на-четыри тѣ оуглове на-земла та, и держеха четыри

тѐ вѣтрове зе́мны, да не дꙋха вѣтръ нито на землѧ̀ та, нито на морѐ то, нито на нѣ́кое дре́во.

2 И виде́хъ дрꙋ́гъ А҆́ггелъ, ко́йто се воска́чꙋваше ѿ восто́катъ со́лнечный, и҆ держе́ше печа́тать на-Бг҃а живагѡ: и҆ и҆звыка́се съ голѣ́мъ гла́съ къ четыри тѐ А҆́ггели, на ко́йто се да́де (вла́сть) да повре́датъ землѧ̀ та и҆ морѐ то.

3 И ре́че и҆́мъ: не повреде́те ни землѧ̀ та, ни морѐ то, ни древесѧ̀ та, доклѐ да ѹ҆да́риме печа́ть на челѧ̀ та на-рабы́ те на-Бг҃а на́шегѡ.

4 И чꙋ́хъ, защѐ число̀ то на-С҃нїѧ, на ко́йто се ѹ҆дариха печа́те, бе́ше сто̀ и҆ четы́ридесѧть и҆ четыри хїлѧ́ды: ѿ се́кое колѣ́но на-сыновѐ те А҆сра́илеви.

5 ѿ колѣ́но то А҆ꙋ́дово на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено (бе́ше) печа́ть: ѿ колѣ́но то Рꙋвїмово на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Га́дово на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть:

6 ѿ колѣ́но то Ѧси́рово на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Нефѳалїмово на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Манассїево на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть:

7 ѿ колѣ́но то Сумеѡ́ново на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Леѵїино на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то А҆саха́рово на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть:

8 ѿ колѣ́но то Завꙋлѡ́ново на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то А҆ѡ́сифово на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Веніамі́ново на дванадесѧть хїлѧ́ды ѹ҆да́рено печа́ть.

9 По́слѣ по товà поглѣдна́хъ, и҆ виде́хъ многъ наро́дъ, кого́то ни́кой не мо́жеше да и҆зброи́, ѿ си́чки те племена̀ и҆ колѣ́на и҆ наро́ди и҆ ꙗ҆зы́цы, ко́йто стое́ха предъ престо́латъ, и҆ предъ А҆́гне то, ѡ҆блѣ́чени въ бѣ́лы дре́хи, и҆ держе́ха въ рѫцѣ̀ те си вѣ́йки фі́никовы.

10 И вы́каха съ голѣ́мъ гла́съ, и҆ гово́реха: спасе́нїе то (ни быдѐ) ѿ Бг҃а, ко́йто сѣ́ди на престо́латъ, и҆ ѿ А҆́гне то.

11 И си́чки те А҆́ггели стое́ха ѻ҆колѡ престо́латъ и҆ старцы те и҆ четыри тѐ живо́тни, и҆ падна́ха на лицà та си предъ престо́латъ, и҆ поклони́хасе Бг҃ꙋ,

12 И гово́реха: а҆ми́нь: благословѐнїе и҆ сла́ва и҆ премꙋ́дрость и҆ хвалà и҆ че́сть и҆ си́ла и҆ крѣ́пость (подоба́е) Бг҃ꙋ

нашем8 во вѣки вѣкѡвъ, а̂минь.

13 И ѿговорѝ е̂динъ ѿ старцы те, и̂ рече ми: тіа̂ ѡ̂блечени те въ бѣлы те дрехи, кои са, ѿ гдѣ са дошлѝ;

14 И рекохъ м8: Господине, ты знаешъ, а̂ той ми рече: тіа̂ са ѻ̂ніа, кои́то са дошлѝ ѿ велики скорби, и̂ и̂спрали са дрехи те си, и̂ и̂збѣлили са дрехи те си въ кр҃вь та̀ на-Агне то.

15 Зарадѝ това̀ са сега̀ предъ престо́латъ Бж҃ій, и̂ сл8жатъ м8 день и̂ нощь въ церква та не́гова: и̂ ѻ̂ный, кои́то сѣдѝ на престо́латъ, ще да се всели въ ни́хъ.

16 Ѻ̂нѝ не щатъ да оу̂гладнѣатъ веке, нито ще да оу̂жаднѣатъ, и̂ не ще да ги горѝ веке со́лнце то, нито др8га нѣкоа горещина̀:

17 Защо́то А̂гне то, което е̂ посредъ престо́латъ, ще да ги оу̂пасѐ, и̂ ще да ги заведѐ на и̂сто́чницы ѿ жи́вы во́ды, и̂ Бг҃ъ ще да оу̂бѫрше се́коа слѫза̀ ѿ ѻ̂чѝ те и̂мъ.

ГЛАВА И.

Й КОГА́ТО ѿворѝ се́дмыатъ печа́ть, быдѐ молча́ніе на небо̀ то ко́лкото полъ часъ.

2 И виде́хъ седмь тѐ А̂ггелы, кои́то стое́ха предъ Бг҃а: и̂ да́доха и̂мъ се седмь тр8бы̀.

3 И др8гъ А̂ггелъ дойдѐ, и̂ застана̀ предъ ѻ̂лта́ратъ, и̂ держе́ше кади́лница зла́тна: и̂ да́дени м8 быдо́ха мно́го тема́не, да ги принесѐ за́еднѡ съ моли́твы те на-си́чки те свати́и на зла́тныатъ ѻ̂лта́рь, ко́йто бе́ше предъ престо́латъ.

4 И и̂здигна́се тема́нныо ды́мъ за́еднѡ съ моли́твы те на-свати́и те ѿ р8ка̀ та А̂ггелова предъ Бг҃а.

5 И земà А̂ггело кади́лница та, и̂ напѫлнѝ а̂ ѿ ѻ̂гнь̀атъ ко́йто бе́ше на ѻ̂лта́ратъ, и̂ хвѫрлѝ го на земла̀ та: и̂ быдо́ха гла́сове и̂ гро́мове и̂ свѣтка́вицы и̂ землетрѫсе́ніа̂.

6 И̂ седмь тѐ А̂ггели, кои́то дѫржѐха седмь тѐ тр8бы̀, приготви́хасе да затр8ватъ.

7 И като затр8бѝ пе́рвыо А̂ггелъ, быдѐ гра́дъ и̂ ѻ̂гнь̀ смѣ́шани съ кро́вь, и̂ падна́ха на земла̀ та: и̂ и̂згорѣ̀ тре́тіа̂ та ча́сть ѿ древеса̀ та, и̂ се́коа трава̀ зеле́на погорѣ̀.

8 И вто́рыо А̂ггелъ затр8бѝ, и̂ хвѫрлено быдѐ (нѣщо) въ морѐ то като нѣкоа гора̀ вели́ка, коа́то горе́ше съ ѻ̂гнь̀, и̂ быдѐ тре́та та ча́сть на-морѐ то кровь̀:

9 И и̂змрѐ тре́та та ча́сть ѿ ѡ̂д8шевле́нни те созда́ніа̂, кои́то живѣ́ха въ морѐ то, и̂ тре́та та ча́сть ѿ корабли̂ те погибна̀.

10 И тре́тіо А̂ггелъ затр8-

бѝ, и̂ падна̀ ѿ небо̀ то (є̂дна̀) велика звѣзда̀, ко́ато горе́ше като свѣ́щь, и̂ падна̀ на тре́та та ча́сть на-рѣ́кѝ те, и̂ на и̂зворе те во́дны.

11 И и̂ме то на-(та́а) звѣзда̀ гово́решесе пелы́нь: и̂ бы́дѐ тре́та та ча́сть на-воды̀ те като пелы́нь, и̂ мнозѝна человѣ́цы и̂змре́ха ѿ воды̀ те, за-що́то бе́ха горчи́вы.

12 И четве́ртыо А̂ггелъ затрѹбѝ, и̂ оу̂да́рена бы́дѐ тре́та та ча́сть на-со́лнце то, и̂ тре́та та ча́сть на-лѹна̀ та, и̂ тре́та та ча́сть на-звѣ́зды̀ те така̀, що́то, като потемнѣ́е тре́та та ча́сть нѝхна, и̂ тре́та та ча́сть ѿ деньѫ́тъ да не свѣ́ти, подо́бно и̂ ѿ нощь та̀.

13 И виде́хъ и̂ чѹ́хъ є̂дного̀ А̂ггела, ко́ито лете́ше по средъ небо̀ то, и̂ гово́реше съ голѣ́мъ гла́съ: го́ркѡ, го́ркѡ, го́ркѡ на ѻ̂нїа, ко́ито живѣ́атъ на земла̀ та, ѿ дрѹги те гла́сове трѹбны на трѝ те А̂ггели, ко́ито ще да затрѹбатъ!

ГЛАВА Ѳ.

И ПѢТЫО А̂ггелъ затрѹбѝ, и̂ виде́хъ че падна̀ ѿ небо̀ то (є̂дна̀) звѣзда̀ на земла̀ та, и̂ да́денъ и̂ бы́дѐ клю́чатъ ѿ пропасть та̀ на-бе́здна та:

2 И ѿворѝ пропасть та̀ на-бе́здна та, и̂ пойдѐ ды́мъ ѿ пропасть та̀ като ды́мъ ѿ голѣ́ма пе́щь, и̂ потемнѣ́ слнце то и̂ воздѹхо ѿ про́пастныатъ дымъ.

3 И и̂злѣ́зоха ѿ дымѫ́тъ скакалцы̀ на земла̀ та, и̂ да́де и̂мъ се вла́сть, каква̀ то вла́сть и̂матъ скорпїи те зе́мны:

4 И заповѣда̀ и̂мъ се да не повредатъ травы те зе́мны, нито вса́ка зеленина̀, нито вса́ко дре́во, но са́мо человѣ́цы те ко́ито не́матъ печа́ть Бж̃їй на чела̀ та си:

5 И да́де и̂мъ се (дозволе́нїе) да ги не оу̂бїатъ, но (са́мо) да ги мѹчатъ пе́ть мѣ́сацы: и̂ мѹче́нїе то тѣ́хно (да бѫде) като мѹче́нїе скорпїино, кога́то оу̂ха́пе человѣ́ка.

6 И въ ѻ̂ны́а днѝ ще да потрѫсатъ человѣ́цы те смерть та̀, и̂ не щатъ да а̂ наме́ратъ: и̂ ще пожела́атъ да оу̂мратъ, но смерть та̀ ще побѣ́гне ѿ нѝхъ.

7 Скакалцы̀ те бе́ха подо́бни на (такѝва) конѣ̀, ко́ито са приго́твени з брань: и̂ на главы̀ те и̂мъ бе́ха като вѣнцы̀ подо́бни на зла́то, и̂ лица̀ та и̂мъ като лица̀ человѣ́чески.

8 И и̂мха косы̀ като косы̀ же́нски, и̂ зѫ́бѝ те и̂мъ бе́ха като (зѫ́би) лво́ви:

9 И и̂маха брѡнѝ, като брѡнѝ желѣ́зны, и̂ гласо̀ на-

крила̀ та и҆̀мъ бѣ́ше като гласъ ѿ колесни́цы, когáто мно́го конѣ̀ ги тѣ́глатъ и҆ тѫрчáтъ на брань.

10 Ѿмаха ѻ҆пашки подо́бны на скорпі́ины те, и҆ жала та и҆̀мъ бѣ́ха въ ѻ҆патки те и҆̀мъ: и҆ да́дена и҆̀мъ бѣ́ше власть да вре́датъ человѣ́цы те пѣ́ть мѣ́сацы.

11 И҆ и҆̀маха надъ сѣ́бе си царь А҆ггелатъ на-бѣ́здна та, ко́йто се и҆мен8ва Евре́йски Аваддѡ́нъ, а҆ Гре́чески А҆поллѡ́нъ.

12 Єдно̀ то го́рко замина̀, є҆́то двѣ̀ го́рки і҆о́ще и҆́дватъ слѣ̀дъ не́го.

13 И҆ ше́стыо А҆ггелъ затрѹбѝ, и҆ чѹ́хъ є҆ди́нъ гла́съ ѿ четыри тѐ ро́гове на-зла́тныа ѻ҆лта́рь, ко́йто бѣ́ше предъ Бг҃а,

14 Ко́йто (гла́съ) гово́реше на ше́стыатъ А҆ггелъ, ко́йто держѣ́ше трѹба̀ та: развѫржѝ четыри тѐ А҆ггелы вѫрзаны те при голѣ́ма та рѣ̀ка Ев-фратъ.

15 И҆ развѫрзани бы́доха четыри тѐ А҆ггели, ко́йто бѣ́ха приго́твени за часъ и҆ день и҆ мѣ́сацъ и҆ годи́на, да оу҆бі́атъ тре́та та ча́сть ѿ человѣ́цы те.

16 И҆ число̀ то на-ко́нно то во́инство бѣ́ше двѣ̀сте мі́лі́она: зашо́то чѹ́хъ число̀ то и҆̀мъ,

17 И҆ така̀ виде́хъ во видѣ́ніе то си конѣ̀ те и҆ ѻ҆ны́а, ко́йто седѣ́ха на нихъ, ко́йто но́сеха брѡни ѻ҆гненны и҆ ѵ҆акі́нѳовы и҆ жѹпелны: и҆ главы̀ те наконѣ̀ те (и҆̀мъ) бѣ́ха като главы̀ лво́вы, и҆ и҆зъ оу҆ста̀ та и҆̀мъ и҆зла́зеше ѻ҆гнь и҆ ды́мъ и҆ жѹпелъ.

18 И҆ ѿ ті́а три̇̀ те раны, си́рѣчь ѿ ѻ҆гнь̀атъ и҆ ѿ дымѧтъ и҆ ѿ жѹпелатъ, ко́йто и҆зла́зеха и҆зъ оу҆ста̀ та и҆̀мъ, погибна̀ тре́та та ча́сть ѿ человѣ́цы те.

19 Зашо́то си́ла та и҆̀мъ бѣ́ше въ оу҆ста̀ та и҆̀мъ, и҆ въ ѻ҆па́шки те и҆̀мъ, ко́йто бѣ́ха подо́бны на змі́и, и҆ и҆̀маха главы̀: и҆ съ тѣ́хъ стрѹ́ваха зло̀.

20 И҆ дрѹ́ги те человѣ́цы, ко́йто не и҆змре́ха ѿ ті́а раны, не покаѧ́хасе ѿ дѣла̀ та насвои́ те рѫцѣ̀, за да се не поклонатъ на де́мѡни те, и҆ на і҆̀дѡли те зла́тни и҆ сре́брани и҆ мѣ̀дни и҆ ка́менни и҆ дѫрвени, ко́йто не мо́жатъ нито да гле́датъ, нито да слѹ́шатъ, нито да хо́датъ.

21 И҆ не покаѧ́хасе ѿ оу҆бі́йства та си, нито ѿ магі́и те си (ѿ волше́бства та си), нито ѿ блѹджтъ си, нито ѿ кра́жбы те си.

ГЛАВА I.

И҆ виде́хъ дрѹ́гъ А҆ггелъ си́ленъ, ко́йто сла́зеше ѿ небо̀ то, и҆ бѣ́ше ѡ҆бико́ленъ ѿ ѻ҆-

блакъ, и҆ дꙋга̀ бѣ́ше надъ глава̀ та мꙋ, и҆ лицѐ то мꙋ бѣ́ше като слѫнце, и҆нозѐ те мꙋ като сто́лпове ѻ҆гненны.

2 И҆ и҆маше въ рѫка̀ та си є҆дна̀ кни́жка разгѫрната, и҆ тꙋрѝ си де́сна та нога на морѐ то, а҆ лѣ́ва та на земла̀ та.

3 И҆ и҆звыка́се съ голѣ́мъ гла́съ, като ѩо ревѐ ле́во: и҆ кога́то се и҆звыка̀, тога́ва проговори́ха седмь тѐ гро́мове со свои́ те гла́сове.

4 И҆ кога́то седмь тѐ гро́мове проговори́ха со свои́ те гла́сове, а҆зъ и҆скахъ да пи́шемъ (ѩото чꙋхъ), но чꙋхъ гла́съ ѿ небѐ то, ко́йто ми гово́реше: запеча́тай това̀ ѩото говори́ха седмь тѐ гро́мове, и҆ не писꙋвай го.

5 И҆ А҆́ггело, кого́то виде́хъ че стое́ше на морѐ то и҆ на земла̀ та, вдигна̀ си рꙋка̀ та на небѐ то,

6 И҆ закле́се въ ѻ҆ного́ва, ко́йто живѣ́е во вѣ́ки вѣ́ковъ, ко́йто є҆ созда́лъ небѐ то, и҆ си́чко то ѩото є҆ на не́а, и҆ морѐ то, и҆ си́чко то ѩото є҆ въ не́го, заѩѝ вре́ме ве́ке не ѩе да бѫде:

7 Но въ дни́ те кога́то ѩе да се и҆звы́ка се́дмыо А҆́ггелъ и҆ ѩе да затрꙋ́би, точа́ва ѩе да се соверши́ та́инство то Бж҃іе, каквото ѩо є҆ благовѣ́стилъ чрезъ свои́ те рабы́ проро́цы те.

8 И҆ гласѐ, кого́то чꙋхъ ѿ небѐ то че гово́реше съ ме́не, па́къ ми ре́че: и҆ди́ та земѝ разгѫрната та кни́жка (ко́ѧто є҆ въ рѫка̀ та на-А҆́ггелатъ, ко́йто стои́ на морѐ то и҆ на земла̀ та.

9 И҆ ѿидо́хъ ко А҆́ггелꙋ и҆ ре́кохъ мꙋ: да́й ми кни́жка та, и҆ ре́че ми: земѝ (а҆) та а҆ и҆за́ждь: и҆ горчи́ва ѩе ти бѫде въ ѹ҆тро́ба та, но въ ѹ҆ста̀ та ти ѩе бѫде сла́дка като медъ.

10 И҆ зе́хъ кни́жка та ѿ рѫка̀ та А҆́ггелова, и҆ и҆зе́дохъ а҆: и҆ бѣ́ше во ѹ҆ста̀ та ми сла́дка като медъ: а҆ кога́то а҆ и҆зе́дохъ, быдѐ горчи́ва въ ѹ҆тро́ба та ми.

11 И҆ ре́че ми: тре́бꙋва да проро́чествꙋвашъ па́ки за мно́го наро́ды и҆ племена̀ и҆ ѩзы́цы и҆ ца́рове.

ГЛАВА АІ.

И҆ДА́ДЕНА ми быдѐ тръсти́ка ко́лкото є҆дна̀ тоѧ́га, и҆ ре́че ми: стани́ та и҆змѣри́ це́рква та Бж҃їа и҆ ѻ҆лта́ратъ, и҆ ѻ҆ны́а, ко́йто се кла́нѧтъ въ не́го:

2 А҆ вѫнышнѧтъ дво́ръ церко́венъ ѿставѝ, и҆ не мѣрѝ го, заѩо́то то́й є҆ да́денъ на ѩзы́чницы те: и҆ сватꙋ́ѧтъ гра́дъ ѩе да потѫ́пчатъ четы́редесѧть и҆ два̀ мѣ́сѧцы.

3 И҆ ѩе да́мъ (дозволе́ніе) на два́ма та мои́ свидѣ́тели, и҆ ѩе да проро́чествꙋватъ

хїлѧда и̂ двѣсте и̂ шестдесѣ́ть дни̂, ѿблѣ́чени во врѣ́тище.

4 Ѳни̂ са двѣ̂ те маслѝны, и̂ два̀ та свѣ̑щницы кои̂то стоѧ́тъ предъ Бг҃а на-земла̀ та.

5 И ꙗ̂ко пои̂ска нѣ̑кой да и̂мъ сто́ри зло̀, ѻ̆гнь ще да и̂злѣ̑зе и̂зъ оу̑ста̀ та и̂мъ, и̂ ще да поѧдѐ вразѝ те и̂мъ: и̂ се́кой, ко́и̂то пои̂ска да и̂мъ сто́ри ѿби̂да, трѣ́бꙋва да бѫ́де оу̑бі̂енъ.

6 Ѳни̂ и̂матъ власть да затво́ратъ небо̀ то, да не слѣ́зе до́ждь на земла̀ та въ ѻ̂ныꙗ дни̂, кога́то ще проро́чествꙋватъ ѻ̂ни̂: и̂ и̂матъ вла́сть надъ воды̀ те, да ги претва́ратъ въ кро́вь, и̂ да пора́затъ земла̀ та со се́каква бѣда̀, ко́лкото пѫ́ти бы поиска́ли.

7 И кога́то совершѧ́тъ своѐ то свидѣ́телство, звѣ́ро, ко́и̂то и̂зла́зи ѿ бе́здна та, ще да сотво́ри съ ни̂хъ бра́нь и̂ ще ги побѣ́ди̂, и̂ ще ги оу̑бі̂е.

8 И трꙋпове те и̂мъ ще ѿста́ви на оу̑лицы те на голѣ́мыꙗ гра́дъ, ко́и̂то по дꙋхо́внѡ се нари́че Содо́мъ и̂ Ѥгѵ́петъ, гдѣ́то и̂ Гдь нашъ бы́дѐ ра́спнатъ.

9 И (мнози́на) ѿ наро́датъ, и̂ ѿ племена̀ та, и̂ ѿ ꙗ̂зы́цы те, и̂ ѿ колѣ́на та, ще да гле́датъ тѣ́леса̀ та и̂мъ три̂ дни и̂ полови́на, и̂ не ꙗ̂тъ да се тꙋ́ратъ въ гро́бове трꙋпове те и̂мъ.

10 И жи́тели те зе́мни ще да се возра́дꙋватъ и̂ возвесе́лѧтъ за ни̂хъ, и̂ ще да си пра́тѧтъ да́рове є̂ди̂нъ дрꙋ́гимꙋ, зашо́то два̀ та ті̂ѧ проро́цы мѫчи́ха жи́тели те зе́мни.

11 И по́слѣ по три̂ дни и̂ полови́на, дꙋ́хъ живо́тенъ (пра́тенъ) ѿ Бг҃а ще да влѣ́зе въ ни̂хъ: и̂ ще да ста́нѧтъ и̂ два́ма та на нозѐ те си, и̂ голѣ́мъ стра́хъ ще да напа́дне на ѻ̂ні̂ѧ, ко́и̂то ги гле́датъ.

12 И ще да чꙋ́ѧтъ голѣ́мъ гла́съ ѿ небо̀ то, ко́и̂то ще и̂мъ речѐ: кача́тесе тꙋ́ва: и̂ качи́хасе на небо̀ то на ѻ̆блацы, и̂ виде́ха ги вразѝ те тѣ́хни.

13 И въ то́ѧ (и̂стый) часъ бы́дѐ вели́ко землетрѧсе́ні̂е, и̂ падна̀ десѧта та ча́сть ѿ градѫ́тъ, и̂ погибна́ха ѿ това̀ землетрѧсе́ні̂е седмь хїлѧ́ды дꙋ́шы человѣ́цы: а̂ дрꙋ́ги те се оу̑плаши́ха, и̂ воздѧ́доха сла́ва на Бг҃а небе́снаго.

14 Вто́ро то го́рко замина̀: и̂ є̂́то и̂де тре́то то го́рко ско́рѡ.

15 И се́дмыо А̂ггелъ вострꙋ́бѝ, и̂ бы́до́ха голѣ́ми гла́сове на небо̀ то, ко́и̂то гово́реха: ца́рство то на то́ѧ мі̂ръ бы́дѐ (ца́рство) на Гдⷭ҇а на́шего Ї̂исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, и̂ ще да се воцари̂ во вѣ́ки вѣ́кѡ́въ.

16 И два́десѧть и̂ четы́ри те ста́рцы, ко́и̂то седе́ха на

престо́лѣ те си предъ Бг҃а, падна́ха на лица̀ та си, и̑ поклони́хасе Бг҃ꙋ,

17 И гово́реха: благода́риме те, Гдⷭ҇и Бж҃е вседержи́телю, ко́йто си (сега̀), и̑ ко́йто си бы́лъ, и̑ ко́йто ще бѫдешъ, защо́то си прїа́лъ голѣ́ма та си си́ла твоѧ̀, и̑ воцари́лсисе.

18 И ꙗ҆зы́цы те се разгнѣва́ха, и̑ дойдѐ тво́йо гнѣ́въ и̑ вре́ме то да се сꙋ́датъ ме́ртви те, и̑ да дадѐшъ запла́та на твои̑ те раби̑ проро́цы те, и̑ на сватїи те, и̑ на ѻ҆нїа, ко́йто се боѧ́тъ ѿ твоѐ то и̑ме, на ма́ли и̑ на голѣ́ми, и̑ да погꙋбишъ ѻ҆ны́ѧ, ко́йто са разврашава́ли землѧ̀ та.

19 И ѻ҆твори́се це́рква та Бж҃їа на небо̀ то, и̑ ꙗ҆ви́се кївѡ́то на-завѣ́татъ въ це́рква та не́гова: и̑ быдо́ха сво́тка́вицы, и̑ гла́сове, и̑ грѣма́вицы, и̑ гра́дъ голѣ́мъ.

ГЛАВА ві.

И ꙗ҆ви́се на небо̀ то голѣ́мо зна́менїе: (си́рѣчь) жена̀ ѡ҆блѣ́чена въ слн҃це, и̑ мѣ́сѧцъ подъ нозѐ те и̑, и̑ на глава̀ та и̑ вѣне́цъ ѿ дванадесѧ́ть звѣ́зды.

2 И поне́же бе́ше те́шка, вы́каше ѿ бо́лесть, и̑ мѫче́шесе да ро́ди:

3 И ꙗ҆ви́се дрꙋ́го зна́менїе на небо̀ то, (си́рѣчь) є҆дна̀ змїѧ̀ голѣ́ма черве́на, ко́ѧто и̑маше седмь главы̀, и̑ де́сеть ро́гове: и̑ на главы̀ те и̑ се́дмь вѣнцы̀.

4 И ѻ҆па́шка та и̑ повле́че трета та ча́сть ѿ звѣ́зды̀ те небе́сны и̑ хвѫрлѝ ги на землѧ̀ та, и̑ змїѧ̀ та застанѧ̀ предъ женѧ̀ та, ко́ѧто ще́ше да ро́ди, за да и̑зеде дѣтѐ то и̑ кога́то ро́ди.

5 И роди̑ мѫшко дѣтѐ, ко́е-то ще да оу҆пасѐ си́чки те наро́ды со желѣ́зна тоѧ́га: и̑ гра́бнато быдѐ (и̑ занесено) дѣтѐ то и̑ предъ Бг҃а, и̑ предъ престо́латъ Не́говъ.

6 А҆ женѧ̀ та бѣгѧ̀ въ пꙋсты́ня та, гдѣ́то и̑маше приго́твено мѣ́сто ѿ Бг҃а, за да ѧ҆ хра́натъ та́мѡ хїла́да и̑ двѣ́сте и̑ шестдесѧ́ть дни̑.

7 И быдѐ бра́нь на небо̀ то: Мїхаи́лъ и̑ А҆ггели те не́гови оу҆дари́хасе со змїѧ̀ та, и̑ змїѧ̀ та се би̑ и̑ а҆ггели те нейни.

8 Но не можѐ́ха да стоѧ́тъ на сре́ща, и̑ не намери́се веке мѣ́сто за ни́хъ на небо̀ то.

9 И собо́рена быдѐ голѣ́ма та змїѧ̀, старовре́менна та змїѧ̀, коѧ́то се нари́ча дїа́волъ, и̑ сатанѧ̀, ко́йто прелща́ва си́чкїатъ свѣ́тъ, собо́ренъ быдѐ на землѧ̀ та, и̑ а҆ггели те не́гови собо́рени быдо́ха за́еднѡ съ не́го.

10 И чꙋ́хъ голѣ́мъ гла́съ на небо̀ то, ко́йто гово́реше: сегà быдѐ спасе́нїе то и̑ си́ла та и̑ ца́рство то на-Бг҃а на́-

шегѡ, и̂ власть та̀ на Хр҃та̀ не́говъ: зашо́то бы́дѐ собо́ренъ клеветни́ко на-на́ши те бра́тїа, ко́йто ги клеветеше де́нь и̂ но́щь предъ Бг҃а.

11 И ѻ҆ни̂ го побѣди́ха сосъ кржвь та̀ Ѧгнева, и̂ со сло́во то на-свидѣ́телство то своѐ: и̂ не возлюби́ха живо́татъ си (но преда́доха го) ´дори до сме́рть.

12 Зарадѝ това̀ веселе́тесе небеса̀, и̂ (вы́е) ко́йто живѣ́ете на нихъ: но го́ркѡ ва́мъ, ко́йто живѣ́ете на земла̀ та и̂ на морѐ то! зашо́то слѣ́зе дїа́воло къ вамъ и̂ и́ма бели́ка ꙗ҆рость, поне́же зна́е, зашѡ̀ ма́лко вре́ме и́ма.

13 И като видѐ змїа̀ та че бы́дѐ собо́рена на земла̀ та, начна̀ да го́ни жена̀ та, ко́а҆то бе́ше роди́ла мѫшко то (дѣтѐ).

14 И да́дени бы́до́ха на жена̀ та двѣ̀ крила̀ (като) на голѣ́мъ ѻ҆ре́лъ, да лети̂ (и̂ да бѣ́га предъ змїа̀ та) въ пѹсты́ня та на мѣ́сто то си, гдѣ́то ще бѫде прехра́нена (є҆дно̀) вре́ме, и̂ (двѣ̀) времена̀ и̂ полови́на вре́ме (и̂ ѹ҆ва́рдена) ѿ змїа̀ та.

15 И и҆спѹсти̂ змїа̀ та и̂зъ ѹ҆ста̀ та си слѣ́дъ жена̀ та вода̀, като нѣ́коа҆ рѣка̀, да а҆ пото́пи въ рѣка̀ та.

16 Но земла̀ та помогна̀ на жена̀ та, зашо́то ѿвори̂ земла̀ та ѹ҆ста̀ та си, и̂ погѫлна̀ рѣка̀ та, ко́а҆то и҆спѹсти̂ змїа̀ та и̂зъ ѹ҆ста̀ та си.

17 И разгнѣва́се змїа̀ та на жена̀ та, и̂ ѿи́де да се бі́е съ ѻ҆стана́ли те ѿ не́йно то сѣ́ме, ко́йто сохрана́ватъ Бж҃їи те за́повѣди, и̂ и́матъ свидѣ́телство то І҆исѹ́съ Хр҃то́во.

ГЛАВА ГІ.

И̂ ЗАСТАНА́ХЪ на песо́катъ мо́рски: и̂ виде́хъ че и̂зла́зеше и̂зъ морѐ то є҆ди́нъ звѣ́рь, ко́йто и́маше се́дмь главы̀, и̂ де́сеть ро́гове, и̂ на ро́гове те мѹ́ де́сеть вѣ́нцы̀ а̂ на главы̀ те мѹ́ и́мена̀ хѹ́лни.

2 Звѣ́ро, кого́то виде́хъ, ве́ше подо́бенъ на ры́съ, и̂ нозѐ те мѹ́ бе́ха като на ме́чка, и̂ ѹ҆ста̀ та мѹ́ като ѹ҆ста̀ ле́вова, и̂ да́де мѹ́ змїа̀ та своа̀ та си́ла, и̂ сво́йатъ престо́лъ, и̂ голѣ́ма вла́сть.

3 И виде́хъ є҆дна̀ ѿ главы̀ те мѹ́, като закла́на сме́ртнѡ, но та́а҆ смертоно́сна ра́на ѿздравѣ̀, и̂ почѹди́се си́чка та земла̀, (и̂ пойдѐ) слѣ́дъ звѣ́ратъ, и̂ начна̀ да се покла́на на змїа̀ та, ко́а҆то да́де вла́сть на звѣ́ратъ.

4 И поклони́хасе на звѣ́ратъ, и̂ гово́реха: ко́й є҆ подо́бенъ на звѣ́ратъ; и̂ ко́й мо́же да се бі́е съ не́го;

5 И да́дени мѹ́ бы́до́ха ѹ҆ста̀, да гово́ратъ горделі́вѡ, и̂ бг҃охѹ́лнѡ: и̂ да́де мѹ́ се вла́сть

да се бíе четы́ридесѧть и̂ два̀ мѣ́сѧцы.

6 И ѿвори̂ оу̑ста̀ та си да хꙋ́ли Бг҃а, да хꙋ́ли и̂ме то мꙋ́, и̂ жили́ще то мꙋ́, и̂ ѻ҆ны́ѧ кои́то живѣ́ѧтъ на небо̀ то.

7 И да́де мꙋ́ се (вла́сть) да се бíе со свѧтíи те, и̂ да ги побѣ́ди̂: и̂ да́де мꙋ́ се вла́сть надъ всѧ́ко колѣ́но (человѣ́ческо) и̂ наро́дъ, и̂ надъ всѧ́къ ѧ҆зы́къ и̂ пле́ма.

8 И ще да мꙋ́ се покло́натъ си́чки те, кои́то живѣ́ѧтъ на земла̀ та, на кои́то (си́рѣчь) не са напи́сани и̂мена̀ та въ кни́га та живо́тна на 'Ѧгне то, закла́но то ѿ созда́нїе ми́ра.

9 Ко́и̂то и̂ма оу̑хо, да слꙋ́ша.

10 Ѧ҆ко нѣ́кой ѿво́ди (дрꙋ́ги) въ плѣ́нъ, (и̂ самъ) въ плѣне́нїе ще по́и̂де: а҆ко нѣ́кой оу̑бíе съ ме́чь, и̂ то́й тре́бꙋва да бѫ́де оу̑бíенъ съ ме́чь. Тꙋ́ка є҆ терпѣ́нїе то и̂ вѣ́ра та на-свѧти̂ те.

11 И виде́хъ дрꙋ́гъ звѣ́рь че се ка́чꙋваше ѿ земла̀ та, и̂ и̂маше два ро́га подо́бни на Ѧ҆гневи те: но гово́реше като змїа̀ та.

12 То́й дѣ́йствꙋваше со си́чка та вла́сть на-пе́рвыатъ звѣ́рь предъ не́го, и̂ принꙋжда́ваше си́чка та земла̀, и̂ кои́то живѣ́ѧтъ на не́м, да се покло́натъ на пе́рвыатъ звѣ́рь, комꙋ́то бе́ше ѡ҆здравѣ́ла смертоно́сна та ра́на.

13 И сотвори̂ чꙋдеса̀ голѣ́ми, що́то пра́веше да сла́зи ѻ҆́гнь ѿ небо̀ то на земла̀ та предъ человѣ́цы те:

14 И прелща́ваше жи́тели те зе́мны съ чꙋдеса̀ та, кои́то мꙋ́ се дадѐ (вла́сть) да пра́ви предъ звѣ́ратъ, и̂ гово́реше на жи́тели те зе́мни да напра́ватъ ѻ҆́бразъ на звѣ́ратъ, ко́и̂то є҆ прїа́лъ ра́на ѿ ме́чь, и̂ (пакъ) є҆ жи́въ.

15 И да́де мꙋ́ се (вла́сть) да дадѐ дꙋ́хъ на ѻ҆́бразатъ звѣ́ровъ, за да дꙋ́ма і҆ко́на та звѣ́рова, и̂ да пра́ви (така̀) що́то, а҆ко нѣ́кой се не покло́ни на ѻ҆́бразатъ звѣ́ровъ, да бѫ́де оу̑бíенъ,

16 И да напра́ви си́чки те ма́лы те и̂ голѣ́мы те, бога́ты те и̂ сирома́си те, свобо́дны те и̂ ро́бѣ те, да и̂мъ оу̑да́ри зна́менїе на де́сна та и̂мъ рꙋ́ка, и̂ли на чела та и̂мъ,

17 И да не мо́же нито да кꙋ́пи нито да продадѐ (дрꙋ́гъ) ни́кой, ѻ҆́свѣнь, ко́и̂то и̂ма това̀ зна́менїе и̂ли число̀ то на-и̂ме то мꙋ́.

18 Тꙋ́ка є҆ мꙋ́дрость та̀: ко́и̂то и̂ма разꙋ́мъ, да пребро́и число̀ то звѣ́рово: за що́то є҆ число̀ человѣ́ческо, и̂ число̀ то мꙋ́ (є҆) ше́сть сто́тины и̂ шестдесѧ́ть и̂ ше́сть.

ГЛАВА ДІ.

И поглѣдна́хъ и̂ виде́хъ, и̂ є҆то че стое́ше Ѧ҆гне то на

горà та Сїѡнска, и̂ заѣднѡ съ
нѣго стò и̂ четы́ридесать и̂
четыри хїлѧды, кои́то и̂маха
напи́сано и̂ме то на нѣговыатъ
Ѻте́цъ на чела та си.
2 И чꙋ́хъ гла́съ ѿ небò то,
като гла́съ ѿ мно́го во́ды, и̂
като гла́съ ѿ голѣ́мъ гро́мъ:
и̂ чꙋ́хъ гла́съ на-свирцы̀, кои́то
сви́реха со свои̂ те гꙋ́слы,
3 И кои́то пѣ́еха като но́ва
пѣ́снь предъ престо́латъ, и̂
предъ четыри тѐ живо́тни и̂
ста́рцы те: и̂ ни́кой не мо́-
жеше да наꙋ́чи пѣ́снь тà,
са́мо Ѻнїѧ стò и̂ четы́ридесать
и̂ четыри тѐ хїлѧды (чело-
вѣ́цы), кои́то са и̂скꙋпени ѿ
землѧ̀ та.
4 Тїѧ са, кои́то не са се
ѡ̂скверни́ли со жены̀, заща́то
са дѣ́вственницы: тїѧ са, кои́-
то послѣ́дꙋватъ А̂гне то, на
кѫде́то да по́йде: тїѧ са и̂скꙋ-
пени ѿ человѣ́цы те (да са)
пе́рво приноше́нїе на Бг҃а и̂
на А̂гне то:
5 И въ оу̂ста́ та и̂мъ не се
є̂ намери́ла лжа: заща́то са
непоро́чни предъ престо́латъ
Бж҃їй.
6 И виде́хъ дрꙋ́гъ А̂ггелъ,
че стое́ше посредъ небò то, и̂
держе́ше вѣ́чно то є̂ва́ггелїе,
за да го проповѣ́да на Ѻнїѧ,
кои́то живѣ́атъ на землѧ̀ та,
и̂ на всѧ́ко пле́мѧ и̂ колѣ́нꙋ, и̂
ꙗ̂зы́кꙋ и̂ наро́дꙋ.
7 И гово́реше съ голѣ́мъ
гла́съ: оу̂бо́йтесе ѿ Бг҃а, и̂
воздайте мꙋ гла́ва, заща́то
дойдѐ часò на-сꙋдѫтъ мꙋ: и̂
поклоне́тесе на Ѻного́ва, кои́-
то є̂ сотвори́лъ небò то и̂
землà та и̂ морѐ то и̂ и̂зворе
те во́ды.
8 И дрꙋ́гъ А̂ггелъ и̂деше
слѣ́дъ нѣ́гѡ и̂ гово́реше: па-
дна̀ падна̀ Вавѵлѡ́нъ гра́дъ
вели́кїй: заща́то напои̂ си́чки
те ꙗ̂зы́цы ѿ гнѣ́вно то вїно̀
на-своѐ то блꙋдодѣ́анїе.
9 И тре́тїй А̂ггелъ и̂деше
слѣ́дъ нѣ́гѡ, и̂ гово́реше со
си́ленъ гла́съ: а̂ко нѣ́кой се
покло́ни на звѣ́ратъ и̂ на і̂кѡ́-
на та мꙋ, и̂ прїи́ме зна́менїе
на челò то си, и̂ли̂ на де́сна
та си рꙋ́ка,
10 И то́й ще да пі́е ѿ вїно̀
то на Бж҃їатъ гнѣ́въ, вїно̀
чи́сто нале́ано въ ча́ша та
на-гнѣ́ватъ мꙋ: и̂ ще бѫде
мѫ́ченъ съ Ѻ̂гнь и̂ съ жꙋпелъ
предъ свѧтѝ те А̂ггели и̂
предъ А̂гне то.
11 И дымò на-мꙋче́нїе то
и̂мъ ще да се вди́га во вѣ́ки
вѣ́кѡвъ: и̂ не ѩтъ да и̂матъ
ѿдѫ́хнованѣ ни денà ни нощà,
кои́то се кланѧтъ на звѣ́ратъ
и̂ на Ѻ̂бразатъ мꙋ, и̂ кои́то
прїе́матъ зна́менїе то на не́-
гово то и̂ме.
12 Тꙋ́ка (се пока́зꙋва) тер-
пѣ́нїе то на-свѧтѝ те, кои́то
сохранѧ́ватъ за́повѣди те
Бж҃їи и̂ вѣ́ра та І̂исꙋ́сова.
13 И чꙋ́хъ гла́съ ѿ небò то,
ко́ито ми гово́реше: напиши̂:

блажéни (са) мéртви те, кóйто оумирáтъ въ Гóспода ѿ тѹ́ка на тáмъ. Войстинну́, говóри Дѹ́хо, ѻ́ни ще си почи́натъ ѿ свой те трѹ́дове: и дѣлà та и́мъ хóдатъ слѣ́дъ ни́хъ.

14 И поглѣдна́хъ, и видéхъ є́динъ ѻ́блакъ свѣ́телъ, и на ѻ́блакатъ седéше (нѣ́кой) подóбенъ Сы́ну человѣ́ческому, и и́маше на главà та си злáтенъ вѣнéцъ и въ рѫкà та му ѻ́стръ сéрпъ.

15 И дрѹ́гъ а҆́ггелъ и҆злѣ́зе и҆зъ цéрква та, и вы́каше со си́ленъ глáсъ на ѻ́ногóва, кóйто седéше на ѻ́блакатъ: прати́ сéрпатъ си, и жни́, защóто дойдѐ врéме то за жáтва, и жáтва та зéмна є́ презрѣ́ла.

16 И хвáрли ѻ́ный, кóйто седéше на ѻ́блакатъ, сéрпатъ си на землà та, и ѡ҆́жната бы́дѐ землà та.

17 И дрѹ́гъ А҆́ггелъ и҆злѣ́зе и҆зъ цéрква та, коáто бéше на небѐ то, и держéше и҆ тóй ѻ́стръ сéрпъ.

18 И дрѹ́гъ А҆́ггелъ и҆злѣ́зе и҆зъ ѻ́лтáратъ, кóйто и҆́маше влáсть надъ ѻ́гнь́атъ: и и҆звыкà съ голѣ́мо кричáніе на ѻ́ногóва, кóйто держéше ѻ́стрыатъ сéрпъ, и рéче му́: прати́ ѻ́стрыатъ твóй сéрпъ, и ѡ҆́бери́ грóздѣ то на-зéмно то лóзѣ, защóто ѡ҆́зрѣà вѣ́ке грóздѣ то му́.

19 И хвѫрли́ А҆́ггело свóйатъ сéрпъ на землà та, и ѡ҆́брà лóзѣ то зéмно, и тѹ́рѝ (грóздѣ то) въ голѣ́мыатъ жалѣ́въ на-гнѣ́ватъ Бж҃ій.

20 И и҆́стѫпкáсе (грóздѣ то въ) жлѣ́батъ вѫнъ ѿ граждъ, и потéче кръвь ѿ жлѣ́батъ дори до оу҆́зды́ те кóнски, шéсть хі́лады и шéсть стóтины стадіи на далéче.

ГЛАВА ѲІ.

И ВИДѢ́Х дрѹ́го знáменіе на небѐ то голѣ́мо и чѹ́дно, (си́рѣчь) сéдмь А҆́ггелы, кóйто держéха седмь тѐ рáны послѣ́дни, съ кóйто ще́ше да се свѫрши Бж҃іо гнѣ́въ.

2 И видéхъ като стѫклено мóре смѣ́шано съ ѻ́гнь, и ѻ́ны́а, кóйто бéха побѣди́ли звѣ́ратъ, и (ѡ҆бѣгнáли ѿ) знáменіе то му́, и (ѿ) числò то на-и́ме то му́, че стоéха на ѻ́новà стѫклено мóре, и держéха гѹсли те Бж҃ії,

3 И пéеха пѣ́снь тà на-Моѷсéа рабà Бж҃іа, пѣ́снь тà А҆́гнева, и говóреха: голѣ́ми и чѹ́дни са твой те дѣлà, Гдⷭ҇и Бж҃е Вседержи́телю: прáведни и и҆́стинни са твой те пѫтища, Царю насвѫтіи те.

4 Кóй не ще да се оу҆́бой ѿ тéбе, Гдⷭ҇и, и кóй не ще да прослáви твóе то и́ме; защóто ты́ си є҆́динъ преподóбенъ: и заради товà си́чки те ѩ҆зы́цы ще дóйдатъ и ще да се по-

клонатъ предъ тебе: зашто се явиха твои те (праведни) сѹдове.

5 И послѣ по това видѣхъ, и ѥто че се ѿвори церква та на-скинїа та на свидѣтелство то на небо то.

6 И излѣзоха седмь те Аггели изъ церква та, които держеха седмь те раны, ѡблечени въ ленены чисты и свѣтлы дрехи), и ѡпасаны презъ гржди те со златни пояси.

7 И ѥдно ѿ четыри те животни даде на седмь те Аггели седмь чашы златны, напжлнены съ гнѣвъ Божїй, който живѣе во вѣки вѣкѡвъ.

8 И напжлнисе церква та съ дымъ ѿ слава та Бжїа, и ѿ сила та мѹ: и никой не можеше да влѣзе въ церква та, доклѣ да се совершатъ седмь те раны на-седмь те Аггели.

ГЛАВА SI.

И чѹхъ голѣмъ гласъ ѿ церква та, който говореше на седмь те Аггели: идете та излейте на земла та седмь те чашы на-Бжїа гнѣвъ.

2 И ѿидѣ первыо Аггелъ, и излеа своа та чаша на земла та: и быдѣ гной золъ и лютъ на ѻныа человѣцы, който имаха знаменїе то на-звѣратъ, и който се клаваха на їкѡна та мѹ.

3 И второыо Аггелъ излеа своа та чаша въ морѣ то: и быдѣ кржвь, като (кржвь) намжртовецъ: и сичко шото беше живо въ морѣ то оумрѣ.

4 И третїо Аггелъ излеа своа та чаша на рѣкѝ те и на изворе те водны: и быдѣ кржвь.

5 И чѹхъ Аггелатъ на-воды те, че говореше: праведенъ си Гди, който си (сега), и былъ си, и преподобенъ, зашото си така сѹдилъ:

6 Зашото, понеже ѻни пролїаха кржвь на свѧтїи и напророцы, затова си далъ и нимъ да піатъ кржвь: зашото са достойни (за това).

7 И чѹхъ дрѹгъ (Аггелъ), който говореше изъ ѻлтаратъ: воистиннѹ, Гди Бж҃е Вседержителю, истинни и праведни са твои те сѹдове.

8 И четвертыо Аггелъ излеа своа та чаша на слжнце то: и даде мѹ се (власть) да жежѣ человѣцы те съ ѻгнь.

9 И ѡпалихасе человѣцы те съ голѣма горещина, и похѹлиха име то Бжїе, който има власть надъ тїа раны: и не покаяхасе за да мѹ воздадатъ слава.

10 И петыо Аггелъ излеа своа та чаша на престолатъ звѣровъ: и потемнѣ царство то мѹ: и жвакаха (человѣ-

цы те) ѩзы́цы те си ѿ бо́лесть:
11 И похвали́ха Бг҃а небе́снаго ѿ болестѝ те си и҆ ѿ ра́ны те си, и҆ не покаѧ́хасе ѿ свои́ те дѣла̀.
12 И ше́стыо А҆́ггелъ и҆зле́ѧ своѧ̀ та ча́ша на голѣ́ма та рѣка̀ Ѳуфра́тъ: и҆ пресѫхна̀ вода̀ та и҆, за да се приго́тви пѫтьо на ца́рове те, кои́то (ще́ха да до́йдатъ) ѿ восто́катъ со́лнечный.
13 И (по́слѣ) виде́хъ (че и҆зла́зеха) ѿ ѹ҆ста̀ та змі́ина, и҆ ѿ ѹ҆ста̀ та звѣ́рова, и҆ ѿ ѹ҆ста̀ та на-лѫжли́выа проро́къ, три̇̀ нечи́сти дꙋ́хове като жа́бы:
14 Тіѧ̑ са дꙋхове те де́мѡнски, кои́то пра́ватъ зна́менїѧ, и҆ кои́то хо́датъ при ца́рове те на-си́чка та вселе́ннаѧ, за да ги собера́тъ на бо́й въ голѣ́мый ѻ҆́ный де́нь на-Бг҃а Вседержи́теля.
15 Ѳто, а҆́зъ и҆де́мъ като та́ть: блаже́нъ є҆́, ко́йто бо́дрствꙋва, и҆ ко́йто си ва́рди дре́хи те, да не хо́ди го́лъ, и҆ гле́датъ мꙋ̀ срамота̀ та.
16 И собра̀ ги на мѣ́сто то, коѐто се нари́ча Ѳвре́йски А҆рмагеддѡ́нъ.
17 И се́дмыо А҆́ггелъ и҆зле́ѧ своѧ̀ та ча́ша на воздꙋ́хатъ; и҆ и҆зле́зе гла́съ голѣ́мъ и҆зъ це́рква та небе́сна ѿ престо́латъ Бж҃їй), и҆ гово́реше: соверши́се.
18 И быдо́ха свѣтка́вицы и҆ гро́мове и҆ гла́сове, и҆ быдѐ голѣ́мо землетрасе́нїе, каквото не є҆ было̀ ни́кога, ѿ каквото са создани человѣ́цы те на земла̀ та, то́лко мно́го голѣ́мо землетрасе́нїе.
19 И распадна́се голѣ́мыо гра́дъ на три̇̀ ча́сти, и҆ градовѐ те ѩзы́чески падна́ха: и҆ голѣ́мыо Ваві̑лѡнъ се помена̀ предъ Бг҃а, за да мꙋ̀ дадѐ (да и҆спі́е) ча́ша та съ ві̑но̀ то ѩ҆ростно на-гнѣ́ватъ си.
20 И се́кой ѻ҆́стровъ бѣга̀, и҆ горы̀ те се не намери́ха.
21 И гра́дъ голѣ́мъ, (те́жокъ) ко́лкото тала́нтъ, падна̀ ѿ небо̀ то на человѣ́цы те: и҆ похвали́ха человѣ́цы те Бг҃а за ра́на та ѿ граджтъ, защо́то бе́ше мно́го голѣ́ма ра́на та ѿ не́гѡ.

ГЛАВА ѲІ҃.

И ДОЙДѢ є҆ди́нъ ѿ седмь те А҆́ггели, кои́то держе́ха седмь тѐ ча́шы, и҆ говори̇̀ съ ме́не, и҆ ре́че ми: дойди̇̀ да ти пока́жемъ сꙋджтъ на-голѣ́ма та блꙋдни́ца, ко́ѧто сѣди̇̀ надъ мно́го то во́ды:
2 Съ ко́ѧто са блꙋдствовали ца́рове те зе́мстїи, и҆ ѹ҆пива́ли са се ѿ ві̑но̀ то на-блꙋдодѣ́нїе то и҆ жи́тели те зе́мни.
3 И заве́де ме въ пꙋ́сто мѣ́сто съ дꙋ́хатъ: и҆ виде́хъ же-

нà, кóто седéше на (ѐдúнъ) червéнъ звѣ́рь, кóйто бéше пѫленъ съ бг҃охꙋлни ѝмена, и̂ ѝмаше сéдмь главы̀, и̂ дéсеть рóгове.

4 И жена̀ та бéше ѡ̂блéчена въ порфꙋ́ра и̂ въ червéно, и̂ накúтена со злáто и̂ драгоцѣ́нны кáменѣ и̂ бúсеръ, и̂ держéше въ рѫка̀ та си злáтна чáша, пѫлна съ гнꙋсота и̂ нечистота̀ на-своѐ то блꙋдодѣ́нїе,

5 И на челò то и̂ напúсано ѝме: тáинство, Вавѵлѡ́нъ велúкїй, мáйка на-блꙋдни́цы те и̂ на-гнꙋсоты̀ те зéмны.

6 И видéхъ жена̀ та, че бéше се оу̂пúла ѿ кржвь та̀ насвятїи те, и̂ ѿ кржвь та̀ насвидѣ́тели те Ѝисꙋсови: и̂ чꙋдúхсе, като а̂ видéхъ, съ чꙋдо голѣ́мо.

7 И рéче ми Ѧ̂ггело: що се чꙋдишъ; а̂зъ ще да ти кáжемъ тáинство то на-тáа жена, и̂ на-звѣ́ратъ, кóйто а̂ нóси, и̂ ѝма седмь тѐ главы̀ и̂ десеть тѐ рóгове.

8 Звѣ́ро, когóто си видéлъ, бéше, и̂ нéма го (вéке), и̂ ще да и̂злѣ́зе ѿ бéздна та, и̂ ще да и̂де въ погꙋблéнїе: и̂ ще да се почꙋдатъ жи́тели те зéмни, на-кóйто не са напúсани ѝмена̀ та въ кни́га та живóтна ѿ создáнїе мíра, като вúдатъ звѣ́ратъ, кóйто бéше, и̂ нéма го (вéке), макáръ и̂ да го ѝма.

9 Тꙋ́ка ѐ оу̂мò, кóйто ѝма мꙋ́дрость: седмь тѐ главы̀ са седмь горы̀ на кóйто сѣ́дѝ жена̀ та.

10 И седмь цáрове: ѿ кóйто петь тѐ са паднáли, ѐдúнъ стои̂, а̂ дрꙋ́гїо не ѐ дошéлъ; ї̂óще: и̂ когáто дóйде, мáлко врéме трéбꙋва да пóстои̂.

11 И̂ звѣ́ро, кóйто бéше, и̂ нéма го (вéке), тóй ѐ ѐ̂смыо (цáрь), тóй ѐ ѿ седмь тѐ, и̂ ѿи́ва въ погꙋблéнїе.

12 А̂ десеть тѐ рóгове, кóйто си видéлъ, (ѐ̂ни̂) са дéсеть цáрове, кóйто не са прїáли ї̂óще цáрство, но ще прїи́матъ влáсть като цáрове за мáлко врéме заéднѡ со звѣ́ратъ.

13 Тїа ѝматъ ѐднáква мы́сль, и̂ ще дадáтъ своѧ̀ та си́ла и̂ влáсть на звѣ́ратъ.

14 Ѐ̂ни̂ ще да сотвóратъ брань сосъ А̂гне то, и̂ А̂гне то ще ги побѣ́дѝ, защóто (то) ѐ Гдь на-гóсподове те, и̂ Цáрь на цáрове те: и̂ кóйто са съ нéго, (ѐ̂ни̂) са звáнни и̂ и̂збрáнни и̂ вѣ́рни.

15 И (пакъ) ми рéче: воды̀ те, кóйто си видéлъ, гдѣ́то сѣ́дѝ блꙋдни́ца та, (ѐ̂ны̀) са лю́дїе и̂ нарóди, и̂ племена̀ и̂ а̂зы́цы.

16 И десеть тѐ рóгове, кóйто си видéлъ на звѣ́ратъ, тїа са (ѐ̂нїа) кóйто ще возненави́датъ блꙋдни́ца та, и̂ ще да а̂ напрáватъ пꙋ́ста и̂ гóла, и̂ ще да поядáтъ снагà

та й, й ще да ѧ̀ йзгора́тъ съ ѻ̀гнь.

17 Защо́то Бг҃ъ є̑ тѹри́лъ на сердца̀ та и̑мъ да сотво́ратъ во́ля та Не́гова, й да и̑матъ є̑дна́ква мы́сль, й да да-да́тъ ца́рство то си на звѣ́ратъ, доклѐ да се соверша́тъ Бж҃іи те дѹ́мы.

18 И жена̀ та, ко́ато си виде́лъ, є̑сть гра́дъ вели́кій, ко́йто царѹ́ва надъ земни̑ те ца́рове.

ГЛАВА ИІ҃.

И ПО́СЛѢ виде́хъ дрѹ́гъ А̑ггелъ, че сла́зеше ѿ небо̀ то, ко́йто и̑маше вели́ка вла́сть: й земла̀ та се просвѣ́ти ѿ сла́ва та не́гова:

2 И йзвыка̀ се си́лнѡ съ голѣ́мъ гла́съ, й ре́че: падна̀, падна̀ Вавѵлѡ́нъ! вели́кая (блѧдни́ца), й бы́дѐ жили́ще на бѣ́сове те, й прибѣ́жище на се́кой дѹ́хъ нечи́стъ, й приста́нище на си́чки те нечи́сты й ненави́стны пти́цы: защо́то си́чки те ꙗ̑зы́цы є̑ напойла ѿ ꙗ̑ростно то вїно̀ на-своѐ то блѧдодѣ́ѧнїе:

3 И ца́рове те зе́мни са блѧдствовали съ не́ѧ, й терго́вцы те зе́мни ѿ голѣ́мо то раско́шество не́йно ѡ̑богати́ли са се.

4 И чѹ́хъ дрѹ́гъ гла́съ ѿ небо̀ то, ко́йто гово́реше: и̑злѣ́зте и̑зъ не́ѧ, лю́дїе мои̑, да не бѫ́дете прича́стницы на грѣхове̑ те й, да не прїи́мете (ча́сть) ѿ ра́ны те й.

5 Защо́то грѣхове̑ те й стигна́ха дори до небо̀ то, й спомена̀ Бг҃ъ непра́вды те й.

6 Воздайте й, какво́то й тїа̀ що ви є̑ воздала, й двойно й воздайте споретъ дѣла̀ та й: съ ча́ша та, съ ко́ато вы є̑ черпа́ла, че́рпайте ѧ̀ двойно.

7 И ко́лкото се прославѝ й раскошствова̀, то́лко й да́йте мѹ́ки й пла́чове: защо́то ѻ̑на̀ гово́ри въ сердцѐ то си: а̑зъ сѣ́дѝмъ като цари́ца, й не самь вдови́ца, й не щемъ да ви́димъ пла́чь.

8 Заради това̀ въ є̑ди́нъ де́нь ще да ѧ̀ пости́гнатъ ра́ны те, (си́рѣчь) сме́рть, пла́чь, й гла́дъ: й ще да и̑згори ѻ̑съ гнь: защо́то є̑ си́ленъ Гдь Бг҃ъ, ко́йто ще ѧ̀ сѹди.

9 И ще да запла́чатъ й возрыда́ѧтъ за не́ѧ ца́рове те зе́мстїи, ко́йто са блѧдствовали й раско́шествовали съ не́ѧ, кога́то ви́датъ дымѫ́тъ назапале́нїе то й.

10 И ще да стоѧ́тъ ѿ дале́че заради страхѫ́тъ на мѹ́ки те й, й ще да гово́ратъ: го́ркѡ, го́ркѡ (те́бе), вели́кій гра́де Вавѵлѡ́не, гра́де си́лный, защо́то въ є̑ди́нъ ча́съ дойдѐ сѹдо̀ твой.

11 И терго́вцы те зе́мстїи ще да запла́чатъ й возры-

дáѧтъ за нéѧ, защóто нѝкой вéке не кѹпѹва товáри те ѝмъ,

12 Товáри ѿ злáто ѝ сребрò, ѝ драгоцѣнни кáменѣ ѝ бисéръ, ѝ червлани́ца ѝ порфѹ́ра, ѝ копри́на ѝ баграни́ца, ѝ всáко дрéво благовóнно, ѝ сéкой сосѹ́дъ ѿ кóсти слонóвы, ѝ сéкой сосѹ́дъ ѿ драгоцѣ́нно дѫрвò, ѝ ѿ мѣ́дь ѝ ѿ желѣ́зо, ѝ ѿ мрáморъ,

13 (Нѝкой не кѹпѹва) корѝцы те, темáнатъ, ѝ мѹ́ро то ѝ лївáнатъ, ѝ вїнò то, ѝ дѫрвено то мáсло, ѝ чѝсто то брáшно, ѝ пшени́ца та, ѝ добѝцтоы те, ѝ ѻ҆вцы̀ те, ѝ конѣ̀ те, ѝ колесни́цы те, ѝ тѣ́ла та ѝ дѹшы̀ те человѣ́чески.

14 И ѻ҆вощїа та, кóйто желáеше дѹшà та ти, ѿдалечѝхасе ѿ тéбе, ѝ сѝчко щото є҆ тлѫсто ѝ свѣ́тло, ѿѝде ѿ тéбе, ѝ не щешъ да ги намéришъ вéке.

15 Терго́вцы те, кóйто се ѿбогатѝха съ тїа рáботы ѿ нéѧ, ѿдалéче ще да застáнатъ заради страхѫтъ на-мѹчéнїе то ѝ, ѝ ще да плáчатъ ѝ рыдáѧтъ,

16 И ще да говóратъ: гóркѡ гóркѡ (тéбе), грáде велѝкїй, кóйто се ѿблáчеше въ вѹ́ссóнъ ѝ порфѹ́ра ѝ баграни́ца, ѝ ѹ҆крашáвашесе со злáто ѝ съ драгоцѣ́нни кáменѣ ѝ съ бѝсеръ: защóто въ є҆ди́нъ чáсъ погибнà тóлко мнóго богáтство!

17 И сѝчки те корáбленницы, ѝ сѝчки те, кóйто плывáтъ въ корабли̇̀ те, ѝ сѝчки те кóйто въ нѝхъ слѹгѹ́ватъ, ѝ кóйто тѫргѹ́ватъ по морѐ то, ѿ далéче ще да застáнатъ,

18 И като глéдатъ дымѫтъ на-горéнїе то мѹ, ще да вы́катъ, ѝ ще да говóратъ: кóй (грáдъ бéше) подóбенъ на (тóѧ) велѝкїй грáдъ;

19 И ще да посы́патъ пéпелъ на главы̀ те си, ѝ ще да вы́катъ съ плáчь ѝ рыдáнїе, ѝ ще да говóратъ: гóркѡ, горкѡ (тéбе), грáде велѝкїй, въ кóйто се ѿбогатѝха сѝчки те, кóйто ѝматъ корабли̇̀ въ морѐ то ѿ богáтство то ти, защóто въ є҆ди́нъ чáсъ запѹстѣ̀.

20 Затовà веселѝсе нéбо, ѝ свѧтїи ѧ҆пóстоли ѝ прорóцы, защóто направѝ Бг҃ъ сѹдъ на врѫхъ нéго заради васъ.

21 Тогáва є҆ди́нъ А҆́ггелъ сѝленъ земà є҆ди́нъ кáмень голѣ́мъ като водени́чанъ, ѝ хвѫрлѝ го въ морѐ то, ѝ рéче: съ такóва (сѝлно) пáданѣ ще да бѫде хвѫрленъ Вавѵлѡ́нъ грáдъ велѝкїй, ѝ не ще да се намéри вéке:

22 И гласò на-ѻ҆нїа кóйто свѝратъ съ гѹслы, ѝ на-пѣвцы̀ те, ѝ на-свирцы̀ те, ѝ на трѹбѝтели те, не ще да се чѹ́е вéке въ тéке: ѝ нѝкой хѹдó-

жникъ ѿ всáко хѹдóжество не ще да се намéри вѣ́ке въ тѣ́бе: и гѫрмежъ воденѝчный не ще да се чѹ́е вѣ́ке въ тѣ́бе:

23 И свѣ́тъ ѿ свѣтѝлникъ не ще да свѣ́ти вѣ́ке въ тѣ́бе: и глáсъ младожéнцевъ и невѣ́стинъ не ще да се чѹ́е вѣ́ке въ тѣ́бе: защóто тергóвцы те твои бѣ́ха велмóжи зéмстіи, и сѝчки те нарóди бы́дóха прелщéни съ твои те волховáніа.

24 И въ нéго се намерѝ кржвь тà на-прорóцы те и на-свáтіи те, и на-сѝчки те ѻ̂ніа, кóйто бы́дóха оубіéни на землà та.

ГЛАВА ѲГ.

ПОСЛѢ чѹ́хъ сѝленъ глáсъ, като ѿ многочѝсленъ нарóдъ на небò то, кóйто говóреше: аллилѹ́іа: спасéніе, и слáва, и чéсть и сѝла (прилѝчатъ) на Гдⷭ҇а нáшего:

2 Защóто са истѝнни и прáви сѹдовѐ те мѹ: понéже ѿсѹдѝ голѣ́ма та ѻ̂нáа блѹдница, коáто развратѝ землà та со своѐ то блѹдодѣáніе, и ѿмстѝ кржвь тà на-свои те раби, коáто є̂ ѻ̂нà пролѝáла съ ржкà та си.

3 И втóри пѫть рéкоха: аллилѹ́іа: (защóто) дымò нéинъ се вдѝгна на гóре во вѣ́ки вѣ́кѡвъ.

4 И паднáха двáдесать и четыри тѐ стáрцы и четыри тѐ живóтни и поклонѝхасе Бг҃ѹ, кóйто седéше на престóлатъ, и говóреха: Амѝнь: аллилѹ́іа.

5 И ѝзлѣ́зе глáсъ ѿ престóлатъ, и говóреше: прославлáвайте съ пѣ́сни Бг҃а нáшего, сѝчки те раби нéгови, и сѝчки те, кóйто мѹ се бóйте, и мáли те и голѣ́ми те.

6 И чѹ́хъ като глáсъ ѿ мнóгъ нарóдъ, и като глáсъ ѿ мнóго вóды, и като глáсъ ѿ сѝлни грóмове, кóйто говóреха: аллилѹ́іа: защóто се воцарѝ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ Вседержѝтель.

7 Да се рáдѹваме и да се весéлиме, и да мѹ воздадéме слáва: защóто дойдѐ свáдба та Агнева, и женà та нéгова є̂ приготвѝла сѣ́бе.

8 И дáдено и бы́дѐ да се ѿблечѐ въ вѹссóнъ чѝстъ и свѣ́телъ: защóто вѹссóно є̂ праведность та на-свáтіи те.

9 И рéче ми (Аггело): напишѝ: блажéни, кóйто са повы́кани на вечéра та на-свáдба та Агнева: и рéче ми: тіа са истѝнни словесà Бжіи.

10 И паднáхъ предъ нозѐ те мѹ и поклонѝхмѹсе: и рéче ми: стóй, не дѣ́й правѝ товà: азъ самь сослѹжѝтель твóй, и на-твои те брáтіа, кóйто ѝматъ свидѣ́телство то Іисѹ́сово, Поклонѝсе на Бг҃а: защóто рáзѹмо на товà прорóчество є̂ оучéніе то Іисѹ́сово.

11 И видéхъ небò то ѿвóрено, и ѿто (ѐдинъ) кóнь бѣлъ, и ѻный, кóйто седéше на нéго, нарѝчешесе вѣренъ и истѝненъ, и прáведнѡ сѹди и вóинствѹвá.

12 И ѻчѝ те мѹ бéха като плáмень ѻгненъ, и на главà та мѹ вѣнцѝ мнóго: и ѝмаше (ѐднò) ѝме напѝсано (на него), коéто нѝкой (дрѹгъ) не знáеше, сáмо тóй сáмъ:

13 И ѡблéченъ бéше въ дрéха вáпсана съ кржвь: и ѝме то мѹ се нарѝчеше: Слóво Бжїе.

14 И вóинства та небéсни ѝдеха слѣдъ нéгѡ на бѣлы конѣ, ѡблéчени въ вѹссóнъ бѣлъ и чѝстъ.

15 И ѝзъ ѹстà та мѹ ѝзлáзеше сáбла ѻстра, за да ѹдáри съ нéа нарóды те: и тóй ще ги ѹпасѐ съ желѣзна тоáга: и тóй ще и стжпче жлéбатъ на вїнò то на-ѧрость тà и на-гнѣватъ на-Вседержѝтела Бга.

16 И ѝмаше напѝсано на дрéха та си и на бедрò то си (товà) ѝме: Цáрь на-цáрове те, и Гдь на-гóсподове те.

17 И видéхъ ѐдинъ Аггелъ, кóйто седéше на слжнце то: и ѝзвыкáсе съ голѣмъ глáсъ, и рéче на сѝчки те птѝцы кóйто летéха по средъ небò то: ѐлáте и соберéтесе на голѣма та вечéра Бжїа.

18 За да ѝзедéте снáги те на-цáрове те, и снáги те насѝлни те (ѡнáцы), и снáги те на-тысѧшеначáлницы те, и трѹпове те на-конѣ те, и на-ѻнїа кóйто ѣздатъ на нихъ, и снáги те на-сѝчки те свобóдни, рабы, и мáли и голѣми.

19 И видéхъ звѣратъ и цáрове те зéмны и войска та ѝмъ собрана, за да се ѹдáратъ съ ѻногóва, кóйто седéше на кóньатъ, и съ войскà та мѹ.

20 И хвáнатъ быдѐ звѣро, и зáедно съ нéго и лжжлѝвыо прорóкъ, кóйто бéше правѝлъ чѹдесà предъ нéго, съ кóйто прелстѝ ѻны́а, кóйто прїáха знáменїе то звѣрово, и ѻны́а кóйто се поклонѝха на їкѡна та мѹ: тїа и двáма та быдóха хвжрлени жѝви въ ѻгненно то ѐзеро, коéто горéше съ жѹпелъ.

21 А дрѹги те быдóха ѝзбїени съ сáбла та на ѻногóва, кóйто седéше на конѣатъ, коáто мѹ ѝзлáзеше ѝзъ ѹстà та: и сѝчки те птѝцы се насытѝха ѿ трѹпове те ѝмъ.

ГЛАВА К.

И ВИДѢХЪ (пóслѣ) че слáзеше дрѹгъ Аггелъ ѿ небò то, кóйто держéше ключатъ на бéздна та, и голѣма-верѝга въ ржкà та си.

2 И хвана̀ змїа̀ та, старовре́менна та змїа̀, ко́ато є̑ дїа́воло и҆ Сатана̀ та: и҆ вѫрза̀ го за хїла́да годи́ны.

3 И хвѫрли́ го въ бе́здна та, и҆ заключи́ а̑, и҆ запечати́ а̑, да не прелща́ва ве́ке наро́ды те, доклѐ да се свѫршатъ хїла́да та годи́ны: и҆ по́слѣ тре́бва да го ѿвѫржатъ за ма́ло вре́ме:

4 И виде́хъ престо́лы, и҆ сѣдна́ха на нихъ (человѣ́цы) на кои́то се да́де (вла́сть) да сѫдатъ: и҆ дѫши́ те на-ѻ҆нїа́, кои́то бе́ха и҆зсѣ́чени за свидѣ́телство то Ї҆исѹ́сово, и҆ за сло́во то Бж҃їе, кои́то се не поклони́ха на звѣ́ратъ, нито на ї҆кѡ́на та мѹ, и҆ не прїа́ха зна́менїе на челѐ та си, и҆ на рѹкѐ та си: ѻ҆ни́ ѿживе́ха, и҆ царѹваха съ Хр҃та̀ (въ тїа) хїла́да годи́ны.

5 А҆ дрѹги те ме́ртви не ѿживе́ха, доклѐ да се свѫршатъ хїла́да та годи́ны, товà є̑ пе́рво то воскресе́нїе.

6 Блаже́нъ и҆ сва́тъ є̑ ко́ито и҆ма дѣ́лъ въ пе́рво то воскресе́нїе: надъ нихъ не ще да и҆ма вла́сть вто́ра та сме́рть, но ѻ҆ни́ ще бѫдатъ свѧще́нницы на Бг҃а и҆ на Хр҃та̀, и҆ ще да царѹватъ съ не́го хїла́да годи́ны.

7 И като се свѫршатъ хїла́да та годи́ны, ще бѫде разрѣзанъ сатана̀ та ѿ сво́йатъ затво́ръ,

8 И ще и҆злѣ́зе да прелсти́ наро́ды те, кои́то се намерѹватъ на четыри тѐ кра́йща на-земла̀ та, Гѡ́га и҆ Магѡ́га, и҆ да ги соберѐ на войска̀, на-кои́то число̀ то є̑ като мо́рскїо песо́къ.

9 И и҆злѣ́зоха по си́чка та ширина̀ зе́мна, и҆ ѡ҆бколи́ха по́лкатъ на-свѧти́ те, и҆ возлю́бленныатъ гра́дъ: и҆ слѣ́зе ѻ҆гнь ѿ Бг҃а ѿ небо̀ то, и҆ поѧ́де ги:

10 И дїа́воло, ко́ито ги бе́ше прелсти́лъ, хвѫрленъ быдѐ въ ѻ҆гненно то и҆ жѹпелно то є̑зеро, гдѣ́то є̑ звѣ́ро и҆лѫжли́вѣо проро́къ: и҆ ще да се мѫчатъ де́нь и҆ но́щь во вѣ́ки вѣкѡ́въ.

11 И (по́слѣ) виде́хъ є̑ди́нъ голѣ́мъ престо́лъ бѣ́лъ и҆ є̑дного̀, ко́ито седе́ше на него, на-кого́то ѿ лицѐ то бѣгà небо̀ то и҆ земла̀ та, и҆ не намери́се (ве́ке) мѣ́сто за нихъ.

12 И виде́хъ ме́ртвы те ма́лы те и҆ голѣ́мы те, че стое́ха предъ Бг҃а, и҆ разгѫрнахасе кни́ги те: и҆ дрѹга кни́га се ѿвори́, ко́ато є̑ живо́тна: и҆ сѫдени быдо́ха ме́ртви те спорет дѣла̀ та си, ѿ ѻ҆нова̀ що то бе́ше напи́сано въ кни́ги те.

13 И да́де морѐ то свои́ те ме́ртвы, и҆ смерть та̀ и҆ а҆́дъ да́доха свои́ те ме́ртвы: и҆ сѫдени быдо́ха спорет дѣла̀ та си

14 И смерть тà и҆ а҆дъ хвѫрлени бы́доха въ ѻ҆гненно то є҆зеро: и҆ товà є҆ втóра та смéрть.

15 И кóйто се не намерѝ запи́санъ въ кни́га та живóтна, хвѫрленъ бы́дѐ въ ѻ҆гненно то є҆зеро:

ГЛАВА КА.

И҆ (ПÓСЛѢ) видéхъ небѐ нóво и҆ землà нóва: защóто пéрво то небѐ и҆ пéрва та землà заминáха, и҆ морѐ то нéмаше го веке.

2 И҆ а҆зъ І҆ѡаннъ видéхъ свя́тыатъ грáдъ, нóвыатъ І҆ерꙋсалѝмъ, че слáзеше ѿ Бг҃а ѿ небѐ то, приготвенъ като невѣ́ста за свóйатъ мѫжъ.

3 И чꙋ́хъ глáсъ голѣ́мъ ѿ небѐ то кóйто говóреше: є҆то скини́а та Бж҃їа є҆ съ человѣ́цы те, и҆ ще да се всели (въ нéя) зáеднѡ съ нихъ: и҆ тíи ще да бѫдатъ лю́дїе нéгови, и҆ сáмъ Бг҃ъ ще бѫде съ ни́хъ Бг҃ъ ни́хенъ:

4 И Бг҃ъ ще ѿбѫрше сéкоя слѫза ѿ ѻ҆чѝ те и҆мъ, и҆ смéрть не ще да бѫде вéке: ни плáчь ни вы́къ, нито бóлесть ще бѫде вéке: защóто пéрвы те (рáботы) заминáха вéке.

5 И рéче ѻ҆ный, кóйто седéше на престóлатъ: є҆то (а҆зъ) прáвимъ сѝчки те (рáботы) нóвы, и҆ рéче ми: напишѝ, защò тíя словесà са и҆стинни и҆ вѣ́рни.

6 И рéче ми: сѝчко се свѫршѝ, а҆зъ є҆смь А҆лфа и҆ Ѡмéга, начáло то и҆ конéцо, а҆зъ ще дáмъ на жáдныатъ (да пíе) тꙋ́не ѿ и҆стóчникатъ на-живóтна та водà.

7 Кóйто побѣ́дѝ, ще наслѣ́ди сѝчко, и҆ (а҆зъ) ще мꙋ бѫдемъ Бг҃ъ, и҆ тóй ще ми бѫде сы́нъ.

8 А҆ на-страшлѝви те и҆ невѣ́рни те и҆ оу҆бі́йцы те и҆ блꙋдницы̀ те и҆ магéсницы те и҆ і҆дѡлослꙋжи́тели те, и҆ на сѝчки те лѫжлѝви дѣ́ло ще бѫде въ є҆зеро то коéто горѝ съ ѻ҆гнь и҆ жꙋпелъ, и҆ коéто є҆ втóра та смéрть.

9 И҆ дойдѐ при мéне є҆дѝнъ ѿ седмь тѐ А҆ггели, кóйто держéха седмь тѐ чáшы пѫлны те со седмь тѐ послѣ́дни рáны, и҆ рéче ми такà: є҆ла да ти покáжемъ невѣ́ста та, А҆гнева та женà.

10 И завéде ме съ дꙋ́хатъ на (є҆днà) голѣ́ма и҆ высóка горà, и҆ показà ми голѣ́мыатъ грáдъ ст҃ый І҆ерꙋсалѝмъ, кóйто слáзеше ѿ небѐ то ѿ Бг҃а,

11 И и҆мáше (въ сéве си) слáва та Бж҃їа: и҆ свѣ́тлость тà нéгова бéше подóбна на драгоцѣ́нъ кáмень, като кáмень і҆аспі́съ прозрáченъ:

12 И и҆мáше стѣ́нà голѣ́ма и҆ высóка, и҆ и҆мáше дванáдесать А҆ггелы на врáты те, и҆

(надъ вратѝ те) напѝсани дванáдесать ѝменà, който бéха ѝменà та на-дванáесе те колѣна на-сыновѐ те Ісраи́леви.

13 Ѿ востóчна та странà бéха трѝ вратѝ, ѝ ѿ сѣверната трѝ вратѝ, ѿ ю́жна та трѝ вратѝ, ѝ ѿ зáпадна та трѝ вратѝ.

14 Ѝ стѣнà та на-градѫтъ ѝмаше дванáдесать ѻ̂снованїа, ѝ на ни́хъ (бéха) ѝменà та на-дванáесе те Ѧпóстоли на-Ѧгне то.

15 И (Ѧггело) кóйто говóреше съ мéне, держéше (ѥ̂днà) тржсти́ка злáтна, да ѝзмѣри градѫтъ, ѝ вратѝ те мѹ ѝ стѣнѝ те мѹ.

16 И градò бéше четвероѹгóленъ, ѝ долготà та мѹ бéше тóлкава, кóлкото ѝ широтà та, ѝ ѝзмѣрѝ градѫтъ съ тржсти́ка та, ѝ (бéше) дванáесе хїлѧды стадїи: ѝ долготà та ѝ широтà та ѝ высотà та мѹ бéха рáвны.

17 И ѝзмѣрѝ стѣнà та мѹ (ѝ бéше) стò ѝ четы́ридесать ѝ четыри лакти, а̂ мѣ́ра та, съ коáто мѣрѝ Ѧггело, бéше человѣ́ческа.

18 И сграда та на-стѣнà та бéше ѿ їáспїсъ (камень): а̂ градò ѿ чи́сто злáто, подóбенъ на чи́сто стѫклó.

19 И ѡ̂снованїа та на-стѣнà та грáдска бéха оукрáшени со сéкаквы драгоцѣ́нны кáменѣ: пéрво то ѡ̂снованїе бéше їáспїсъ, втóро то сапфїръ, трéто то ѯалкїдѡ́нъ, четвéрто то смарáгдъ,

20 Пéто то сардонѹ́ксъ, шéсто то сáрдїй, сéдмо то хрѹсóлїѧсъ, ѻ̂смо то вирѹ́ллъ, девéто то топáзїй, десето то хрѹсопрасъ, ѥ̂динáдесато то ѵакі́нѳъ, дванáдесато то а̂мѳѹ́стъ.

21 Ѧ дванáдесать те вратѝ бéха дванáдесать бисери: сéкоѧ вратà бéше ѿ ѥ̂дѝнъ бисеръ: ѝ оулицы те на-градѫтъ бéха ѿ чи́сто злáто, като стѫклò прозрáчно.

22 Ѧ цéрква не видéхъ въ нéго: зашóто Гдь Бгъ Вседержи́тель ѝ Ѧгне то мѹ са цéрква.

23 Ѝ градò нéма потрéба нито ѿ слѫнце то нито ѿ мѣ́сѧцатъ да мѹ свѣтатъ, зашóто слáва Бжїа го ѡ̂свѣщáваше, ѝ свѣти́лнико мѹ ѥ̂ Ѧгне то.

24 И нарóди те който са се спáсли ще да хóдатъ въ нéговыатъ свѣтъ, ѝ цáрове те зéмни ще да принесáтъ въ нéго слáва та ѝ честь тà своѧ̀.

25 И вратà та мѹ не щáтъ да се затвóратъ денà: зашóто нóщь не ще да ѝма тáмѡ.

26 И ще да принесáтъ въ нéго слáва та ѝ честь тà нарóди те:

27 И не ще да влѣзе въ

нѣго никоа (вещь) мржсна, нито кой́то стрѹ́ва гнѹсота̀ и̂ лжжа̀, но са́мо ѻ̂нїа кой́то са напи́сани въ кни́ги те живо́тны на А̂гне то.

ГЛАВА КѢ.

И̂ (ПО́СЛѢ А̂ггело) ми показа̀ є̂дна̀ чи́ста рѣка̀ ѿ вода̀ живо́тна, свѣтла като крста́лаъ, коа́то и̂сти́чеше ѿ престо́латъ Бж҃їй и̂ А̂гневъ.

2 И посредъ ѹ̂лицы те не́говы и̂ ѿ двѣ те страны̀ нарѣка̀ та ве́ше дре́во то живо́тно, коѐто ра́ждаше двана́десѧть (пѫти) пло́дове, и̂ се́кой мѣ́сѧцъ да́ваше свойатъ пло́дъ: и̂ листа̀ та на-дѫрво̀ то (бе́ха) за и̂сцѣле́нїе на-наро́ди те.

3 И никоа проклетїа не щѐ да бѫде ве́ке (та́мѡ): но престо́ло Бж҃їй и̂ А̂гневыо ще бѫде въ не́го, и̂ раби̂ те не́гови ще да мѹ послѹ́жатъ:

4 И ще да ви́датъ лицѐ то мѹ̀, и̂ и̂ме то не́гово (ще бѫде напи́сано) на челà та и̂мъ.

5 И но́щь не ще да и̂ма та́мѡ, и̂ не ще да и̂мъ потре́бѹва свѣтлость ѿ свѣти́ликъ, нито свѣтлость ѿ со́лнце то, защо́то Гдь Бг҃ъ ще да ги ѡ̂свѣща́ва: и̂ ще да царѹ́ватъ во вѣки вѣкѡ́въ.

6 И ре́че ми: тїа дѹ́мы са вѣрны и̂ и̂стинны: и̂ Гдь Бг҃ъ на-свати̂ те проро́цы прати̂ А̂ггела своего̀ да покаже на свои̂ те раби̂ ѻ̂новà, що́то ще бѫде ско́рѡ.

7 'Ѳто и̂демъ ско́рѡ. Блаже́нъ є̂, ко́йто сохрана́ва словесà та на-проро́чество то на-та́ѧ кни́га.

8 А̂зъ 'Іѡа́ннъ виде́хъ и̂ чѹ́хъ тїа (ра́боты): и̂ когато̀ ги чѹ́хъ и̂ виде́хъ, падна́хъ на нозѐ те А̂ггеловы, ко́йто ми ги пока́зѹваше, да мѹ се поклонимъ.

9 И ре́че ми: не дѣ́й прави̂ товà: защо́то самь тво́й сослѹжи́тель и̂ на бра́тїа та твои̂ проро́цы те, и̂ на ѻ̂нїа, ко́йто сохрана́ватъ словесà та на-та́ѧ кни́га. Поклони́се на Бг҃а.

10 И ре́че ми: не запечатѹ́вай словесà та на-проро́чество то на-та́ѧ кни́га: защо́то вре́ме то є̂ бли́зѹ.

11 Ко́йто стрѹ́ва непра́вда, не́ка стрѹ́ва ї̂о́ще: и̂ ко́йто є̂ нечи́стъ, не́ка се ѡ̂скверна́ва ї̂о́ще: и̂ ко́йто є̂ пра́веденъ, ї̂о́ще да стрѹ́ва пра́вда: и̂ ко́йто є̂ сва́тъ, ї̂о́ще да се ѡ̂свѧща́ва.

12 И є̂то и̂демъ ско́рѡ, и̂ но́симъ со се́бе си запла́та та моà да запла́тимъ се́комѹ споретъ дѣлà та мѹ.

13 А̂зъ самь А̂лфа и̂ ѻ̂ме́га, нача́ло и̂ коне́цъ, пе́рвый и̂ послѣ́днїй.

14 Блаже́ни (са) ко́йто совершава́тъ не́говы те за́повѣди, за да и̂ма́тъ вла́сть надъ живо́тно то дре́во, и̂ да

влѣзатъ презъ вратà та въ градѫтъ.

15 И вóнъ (ще да ѿстáнатъ) кѹчета та и̂ чародѣи те, и̂ блѹдницы̀ те, и̂ оу̂бі́йцы те, и̂ ідѡлослѹжи́тели те, и̂ сéкой кóйто ѿбы́ча и̂ оу̂потреблáва лѫжà та.

16 Áзъ Ісѹ́съ прати́хъ Áггела моегò да засвидѣтелствѹва вáмъ въ цéркви те тíа (рáботы): áзъ самь кóрень и̂ рóдъ Давíдовъ, и̂ звѣздà свѣтлаа и̂ оу̂тренная.

17 И Дх҃о и̂ невѣста та говóратъ: дойдѝ, и̂ кóйто слѹ́ша, да рѣчѐ и̂ тóй: дойдѝ, и̂ кóйто є̂ жáденъ, да дóйде, и̂ кóйто йска, нéка зéма живóтна та водà тѹ́не.

18 Áзъ свидѣтелствѹвамъ сéкомѹ, кóйто слѹ́ша словесà та на-пророчество то на-тáа кни́га: (защò) áко притѹ́ри нѣ́кой (нѣ́що) при тíа (словесà), Бг҃ъ ще да наложи на нéго (седмь тѐ) рáны, кóйто са напи́саны въ тáа кни́га:

19 И áко нѣ́кой и̂звáди (нѣ́що) ѿ словесà та на-кни́га та на-товà пророчество, Бг҃ъ ще да и̂звáди нéгова та чáсть ѿ кни́га та живóтна, и̂ ѿ ст҃ыатъ грáдъ, и̂ ѿ тíа (рáботы) кóйто са напи́саны въ тáа кни́га.

20 Ѡный, кóйто свидѣтелствѹва товà, говóри: є̂й, йдемъ скóрѡ: áми́нь. Бóистинна, дойдѝ Гдⷭ҇и Ісѹ́се.

21 Благодать тà на-Гдⷭ҇а нáшегѡ Ісѹ́са Хрⷭ҇тà (да бѫде) со си́чки те вáсъ. Áми́нь.

КОНЕЦЪ И̂ БОГѢ СЛАВА.

156761 S

YC189347